

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Θ. ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΙ Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Α΄

ΑΘΗΝΑΙ 1994

Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΙ Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ISSN 1105-7785
ISBN 960-7036-42-5

© Ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, Πανεπιστημίου 22, Ἀθῆναι 106 72
Fax (01) 3644 996

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Θ. ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΙ Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Α΄

ΑΘΗΝΑΙ 1994

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν, ἡ ὁποία περιλαμβάνει ἀποθησαυρισμὸν τῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα ἐρεῦνης, ἀπὸ τοῦ Schliemann μέχρι σήμερον, ἐντοπισθεῖσων προϊστορικῶν θέσεων τῆς Ἑλλάδος, ταξινομημένων κατὰ περίοδον καὶ περιοχὴν ὥστε νὰ διευκολύνεται ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα, ἐπεχείρησα ἀπολογισμὸν καὶ συστηματοποίησιν τοῦ μέχρι σήμερον συντελεσθέντος ἔργου εἰς τὸν τομέα τῆς προϊστορικῆς ἐξερευνήσεως τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἀφ' ἐνὸς διασφαλισθῇ ἡ ἐπιτελεσθεῖσα πρόοδος καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα καταστοῦν εὐπρόσιτα εἰς τοὺς ἐρευνητάς.

Ἡ ἀφθονία τοῦ ἀποκαλυφθέντος κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα ἐρεῦνης προϊστορικοῦ ὕλικου ἐκ συστηματικῶν ἀνασκαφῶν ἢ τυχαίων συμπτώσεων, οἷον ἐκσκαφῶν δι' οἰκοδομικὰς ἐργασίας τὴν ὁδοποιάν ἢ τὴν καλλιέργειαν, ἢ διασπορὰ τῶν ἀρχικῶν ἀνακοινώσεων περὶ τῶν τυχαίων κυρίως εὐρημάτων εἰς ἀναρίθμητα καὶ ἐνίοτε δυσεύρετα περιοδικὰ καὶ βιβλία καὶ τὸ ἐφ' ἡμέρον τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῶν μὴ κινητῶν προϊστορικῶν λειψάνων μετὰ τὴν ἀποκάλυψίν των, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ ἔνεκα τῶν καιρικῶν ἐπηρεϊῶν ἢ τῆς δραστηριότητος τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῶν συγχρόνων μάλιστα μηχανικῶν μέσων καλλιέργειας, ἐπιβάλλουν ὡς ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τὴν ταχύτεραν κατὰ τὸ δυνατόν δημιουργίαν ἐνὸς Ἀρχείου περιλαμβάνοντος κατ' ἀρχὴν τὰς μέχρι σήμερον ἐντοπισθείσας προϊστορικὰς θέσεις μετὰ τῆς σχετικῆς δι' ἐκάστην τούτων βιβλιογραφίας, ἵνα οὕτω καὶ αἱ ἀποκαλυφθεῖσαι θέσεις διασφαλισθοῦν καὶ ἡ εὕρεσις ἐκάστης τούτων καταστῇ εὐχερὴς¹, ἄλλωστε πολλαὶ τῶν τυχαίως ἰδίᾳ ἀποκαλυφθεισῶν θέσεων πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ὀριστικῶς ἀπολεσθεῖσαι διὰ τὴν ἐπιστήμην, ἐάν ἀπολεσθῇ ἡ ἀρχικὴ, σύντομος κατὰ κανόνα, ἀνακοίνωσις περὶ τῆς εὐρέσεώς των.

Τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπιτακτικῆς ταύτης ἀνάγκης ἐπιδιώκει ἡ ἔρευνα αὐτῇ, συμπληρουμένη μετὰ ταῦτα διὰ παραρτημάτων ἐκδιδομένων κατὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ περιλαμβανόντων τὰς νέας ἐκάστοτε ἐντοπιζομένας θέσεις ἢ θέσεις τυχὸν διαλαθούσας κατὰ τὴν ἀρχικὴν ταύτην προσπάθειαν.

1. Διὰ τὴν εὐχερὴ εὕρεσιν ἐν τῇ παρουσίᾳ συλλογῇ θέσεώς τινος καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς γνωστῶν κατηγοριῶν εὐρημάτων προϊστορικῆς τινος περιόδου τῆς Ἑλλάδος, πρέπει ἀρχικῶς νὰ ἀναζητηθῇ ἡ θέσις εἰς τὸ ἐν τέλει τοῦ δευτέρου τόμου ἀλφαβητικῶν εὐρετήριον. εἰς τὸ ὅποιον, αἱ προϊστορικαὶ θέσεις ἔχουν τυπωθῇ δι' ἁραιῶν στοιχείων. Ὁ πρῶτος μεθ' ἐκάστην προϊστορικὴν θέσιν ἐντὸς παρενθέσεων ἀριθμὸς εἶναι ὁ αὐξων ἀριθμὸς διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναζητηθῇ ἡ θέσις εἰς τὸν γενικὸν κατάλογον τῶν θέσεων ἐπὶ τοῦ πίνακος II, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κεφαλαίου VIII τῆς ἐργασίας ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ, ὅπου αἱ θέσεις ἔχουν ἀριθμηθῇ καὶ κατὰ περίοδον εἰς ἰδιαιτέρας στήλας. Διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς θέσεως εἰς τὴν στήλην τῆς περιόδου ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος θὰ ἀναζητηθῇ αὕτη ἐκ τῶν ἐπιτίτλων τῶν σελίδων τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν περίοδον κεφαλαίου τοῦ Πρώτου Μέρους, ὅπου περιγράφεται αὕτη καὶ μνημονεύονται αἱ γνωσταὶ κατηγορίαι δεδομένων τῆς περιόδου ἐξ αὐτῆς μετὰ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας.

Περαιτέρω συστηματοποιήσεις του μέχρι σήμερα συντελεσθέντος έργου δύναται να επιδιωχθῇ μετὰ ταῦτα διὰ τῆς καθ' ὁμάδας, κατὰ θέσιν περιοδῶν καὶ κατηγορίαν, καταγραφῆς καὶ ἀριθμήσεως πάντων τῶν γενομένων εὐρημάτων, κατὰ τὸ πρότυπον τῶν προγενεστέρων ἐργασιῶν τοῦ συγγραφέως², ὥστε καὶ νὰ διασφαλισθοῦν οὕτω τὰ ἀποκαλυφθέντα εὐρήματα καὶ νὰ καταστῇ εὐχερὴς ἡ παραπομπὴ εἰς ἕκαστον τούτων καὶ τὴν σχετικὴν πρὸς αὐτὸ βιβλιογραφίαν δι' ἑνὸς λατινικοῦ ἀριθμοῦ δηλοῦντος τὴν θέσιν καὶ ἑνὸς ἀραβικοῦ ἀναφερομένου εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ εὖρημα³.

Εἰς τοὺς καταλόγους κατοικήσεως τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς διαφόρους προϊστορικὰς περιόδους, οἱ ὅποιοι καὶ ἀποτελοῦν κατὰ βάσιν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ περιεχομένου τοῦ Πρώτου Μέρους τῆς ἐργασίας, αἱ θέσεις ἔχουν καταγραφῇ εἰς ἑννέα μεγάλας ὁμάδας, κατὰ γεωγραφικὴν περιοχὴν, ἀπὸ Βορρὰ πρὸς Νότον καὶ ἐκ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς, ἦτοι: I. Ἡπείρου, II. Μακεδονίας μετὰ τῆς Θάσου, III. Θράκης μετὰ τῆς Σαμοθράκης, IV. Θεσσαλίας μετὰ τῶν Βορείων Σποράδων, V. Στερεᾶς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Σκύρου, VI. Πελοποννήσου, VII. Ἰονίων Νήσων, VIII. Νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους περιλαμβανομένης καὶ τῆς Δωδεκανήσου καὶ IX. Κρήτης (χάρτης 2).

Ἐκάστου Νομοῦ, ὡς ἰδιαίτερας γεωγραφικῆς ἐνότητος, αἱ θέσεις ἔχουν καταγραφῇ καὶ ἀριθμηθῇ ὡς ἰδιαίτεραι ὁμάδες ἐντὸς ἐκάστης τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν γεωγραφικὴν σειρὰν, ἀπὸ Β πρὸς Ν καὶ ἐκ Δ πρὸς Α. Αἱ θέσεις κατὰ κανόνα δηλοῦνται διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ πλησιεστέρου πρὸς αὐτὰς χωρίου καὶ εἰς ἀκτῖνα 5 περίπου χιλιομέτρων περίξ αὐτοῦ, διότι τὰ ὀνόματα τῶν ἀκατοικήτων περιοχῶν μεταβάλλονται ταχύτερον ἢ τῶν χωρίων καὶ αἱ θέσεις καθίστανται οὕτω δυσεύρετοι⁴. Ὅταν πέριξ προϊστορικῆς τιнос θέσεως ἔχουν ἐντοπισθῇ πλείονες τοποθεσίαι μὲ προϊστορικὰ εὖρηματα, ἡ γεωγραφικὴ καὶ πάλιν σειρά, ἀπὸ Β πρὸς Ν καὶ ἐκ Δ πρὸς Α, ἔχει τηρηθῇ καὶ κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶν τοποθεσιῶν τούτων.

Ἐκάστη θέσις περιγράφεται ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς περιόδου εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν τὰ ἀρχαιότερα γνωστὰ εὖρηματα ἐξ αὐτῆς, εἰς δὲ τοὺς καταλόγους τῶν ἐπομένων περιόδων, κατὰ τὰς ὁποίας ἀπαντᾷ ἡ θέσις, γίνονται παραπομπαὶ εἰς τὴν ἀρχικὴν τῆς θέσεως περιγραφὴν. Ἐκάστης δὲ θέσεως ἡ περιγραφὴ συνοδεύεται ἀπὸ τὴν σχετικὴν μὲ τὴν θέσιν βιβλιογραφίαν καὶ περιλαμβάνει σύντομον περιγραφὴν τῆς τοποθεσίας, τὸν τρόπον καὶ χρόνον ἀνακαλύψεως ἢ τυχὸν ἀνασκαφῆς αὐτῆς, στρωματογραφίαν ἢ διάρκειαν κατοικήσεως, τὰ Μουσεῖα εἰς τὰ ὁποῖα φυλάσσονται τὰ εὖρηματα, προκειμέ-

2. Ἡ Προϊστορία τῆς Πελοποννήσου, Ἀθῆναι 1964 (= Π-Π). Ἡ προϊστορία τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1968 (= Π-Σ). Οἱ Μεταβατικοὶ Χρόνοι, Ἀθῆναι 1983-1984 (= Μ-Χ).

3. Π-Π σ. VI ὑποσημ. 1 καὶ σ. 127-529. Π-Σ, 21 ὑποσημ. 1 καὶ σ. 149-457. Μ-Χ, 321-1012. Ἰδὲ καὶ RE Suppl. XV (1978), 182, 187, 191, 194, 213, 214, 215, 216, 219, 220, 221, 222, 223, s.v. Messenien, διὰ παραπομπὰς τοῦ εἵδους τούτου εἰς Π-Π ὑπὸ Ern. Meyer.

4. Διὰ τὰ ὀνόματα τῶν χωρίων ἐχρησιμοποίησα τὸ Λεξικὸν τῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Οἰκισμῶν τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1984, τῆς Ἑθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος.

νου δὲ διὰ τυχαίως εὐρεθείσας θέσεις καὶ μὲ ὀλίγα εὐρήματα, κατάλογον τῶν εὐρημάτων τούτων. Παραπομπαὶ τέλος εἰς τοὺς καταλόγους τῶν λοιπῶν περιόδων, κατὰ τὰς ὁποίας μνημονεύεται πάλιν ἐκάστη θέσις, συμπληροῦν τὴν ὅλην περιγραφὴν ἐκάστης ἐξ αὐτῶν.

Τοὺς καταλόγους τῶν γνωστῶν θέσεων ἐκάστης προϊστορικῆς περιόδου συνοδεύουν χάρται, κατὰ περιοχὴν καὶ περίοδον, περιέχοντες ἡριθμημένας κατὰ Νομοὺς τὰς θέσεις μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν καταλόγων⁵.

Ἐπισκοπήσεις τέλος τῆς κατοικήσεως τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου, ἀκολουθοῦσαι εἰς ἰδιαίτερα κεφάλαια μετὰ τοὺς καταλόγους τῶν γνωστῶν θέσεων ἐκάστης περιόδου, συνοψίζουν τὰς κρατούσας ἀντιλήψεις διὰ τὴν προέλευσιν καὶ κατανομὴν κατὰ περιοχὰς τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς διαφόρους προϊστορικὰς περιόδους.

Πέρα τῆς διασφαλίσεως ὁμῶς καὶ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν συστηματοποιήσεως τῆς μέχρι σήμερον συντελεσθείσης προόδου εἰς τὴν προϊστορικὴν ἐξερεύνησιν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐργασία αὕτη ἐπιδιώκει ἓνα εὐρύτερον καὶ πλέον βασικὸν σκοπὸν, νὰ τονίσῃ, δηλὸν ὅτι, τὴν ἀνάγκην τῆς ριζικῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μεθόδων καὶ τῶν θεωριῶν τῆς συγχρόνου ἱστορικῆς ἐρεῦνης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμπερασμάτων τῆς Προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὑπ' αὐτῆς τοῦ πρώτου αἰῶνος ἐρεῦνης, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῆς ἐρμηνείας τοῦ τρόπου σχηματισμοῦ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους.

Βασικὸν δὲ συμπέρασμα ἐκ τοῦ πρώτου αἰῶνος προϊστορικῶν ἐρευνῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ παρατήρησις ὅτι ὁ προϊστορικὸς πολιτισμὸς αὐτῆς, ἡ σημασία τοῦ ὁποίου διὰ τὴν ἐθνολογικὴν διαμόρφωσιν τῶν κατοίκων τῆς χώρας δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται ἢ ὑποτιμᾶται, διεμορφώθη καὶ ἐξειλήχθη ἐν τὸς τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου εἰς ἀδιάσπαστον συνέχειαν, ἀπὸ τῆς πρώτης μονίμου κατοικήσεως αὐτοῦ ὑπὸ ἀνθρώπων καὶ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων καὶ τῶν γραπτῶν πηγῶν, ἀσχέτως τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων τὰς ὁποίας ὑπέστη ἢ τῶν διακυμάνσεων, αἱ ὁποῖαι ἐσημειώθησαν ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ κατὰ τὴν μακρὰν ταύτην χρονικὴν περίοδον, ἐφ' ὅσον τὰ ὑλικά κατάλοιπα τῶν προϊστορικῶν οἰκισμῶν καὶ τάφων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὰ κεραμικὴ ἀπὸ περιόδου εἰς περίοδον εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρεθοῦν ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ στρωματικὴν διαδοχὴν ἐκτὸς τοῦ χώρου τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο τῆς Προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀγνοήσῃ ἡ ἱστορικὴ ἐρευνα ὅταν ἐξετάζεται ὁ τρόπος σχηματισμοῦ τοῦ προϊστορικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, τῶν δημιουργῶν δηλαδὴ τῶν ἀποκαλυπτομένων προϊστορικῶν καταλοίπων, ἐκ τοῦ ὁποίου προέκυψε τὸ ἱστορικὸν ἐλληνικὸν ἔθνος. Ἡ ἀνθρωπολογικὴ, γλωσσολογικὴ καὶ ἐθνο-

5. Οἱ 127 χάρται ἐν τῷ κειμένῳ ἐγένοντο βασικῶς ὑπ' ἐμοῦ, τὴν τελικὴν ὁμῶς σχεδίασιν τούτων ἐφιλοτέχνησε φιλικῶς ὁ δρ. Ἀ. Π. Γούναρης, Ἀρχιτέκτων Μηχανικὸς Ε.Μ.Π. — D.P.L.G., τὸν ὁποῖον θερμῶς εὐχαριστῶ καὶ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης.

λογική διαμόρφωσις τοῦ πληθυσμοῦ τούτου ὡς λαοῦ διαφορετικοῦ τῶν προϊστορικῶν πληθυσμῶν τῶν γειτονικῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα περιοχῶν εἶναι γεγονός τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔλαβε χώραν ἐντὸς τοῦ χώρου τούτου, ὅπως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του, καὶ συνεπῶς ἀναπόσπαστον ἀπὸ τοῦ χώρου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπετέλεσε τὴν μήτραν τοῦ σχηματισμοῦ του, ἀσχέτως τῶν ἐπιδράσεων τὰς ὁποίας ἀσφαλῶς ἤσκησαν εἰς τὴν ἐθνολογικὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπήλυδες εἰς τὸν ἑλληνικὸν χώρον κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους, οἱ ὁποῖοι βεβαίως ἐγκαθιστάμενοι εἰς αὐτὸν θὰ ὑφίσταντο ἔντονον τὴν ἐπίδρασιν τοῦ προϋπάρχοντος πληθυσμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀρχικῆς ἐθνολογικῆς τῶν φυσιογνομίας.

Ἡ ἐν πολλοῖς κατὰ ταῦτα συνεχιζομένη ὑπὸ τῆς συγχρόνου ἱστορικῆς ἐρεῦνης ἀπόπειρα ἐρμηνείας τοῦ τρόπου γενέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, κατὰ τὰ πρότυπα τῶν θεωριῶν τῶν ἱστορικῶν καὶ γλωσσολόγων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὅτε ἡ προϊστορικὴ ἀρχαιολογικὴ ἐξερεύνησις τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκετο εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα, διὰ διαδοχικῶν καθόδων ἀπὸ τοῦ Βορρᾶ λαὸν διακρινομένων διὰ διαλεκτικῶν ἀποκλειστικῶς κριτηρίων καὶ ὀνομαζομένων δι' ὅρων μὴ καθωρισμένης ἐθνολογικῆς σημασίας ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὁμηρικῶν ἑπῶν, οἱ οἱ ὅροι Ἀχαιοί, Ἴωνες καὶ Δωριεῖς, εἶναι τῷ ὄντι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἱστορικὴν πραγματικότητα καὶ ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς διὰ τῶν προϊστορικῶν ἀνασκαφῶν τοῦ τελευταίου αἰῶνος εἰς τὴν Ἑλλάδα συντελεσθείσης προόδου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων παρατηρήσεων εἰς τὸ σύντομον Δεύτερον Μέρος τῆς ἐργασίας, μετὰ στάθμισιν τῶν ἀκολουθουμένων μεθόδων, ἐπιχειρεῖται ἐρμηνεία τοῦ τρόπου γενέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνθρωπολογικῆς, διαλεκτικῆς καὶ ἐθνολογικῆς διαμορφώσεώς του καὶ γίνεται ἀπόπειρα παρακολουθήσεως τῆς πιθανῆς ἐξελιζέως τῆς σημασίας τῶν χρησιμοποιομένων ὄρων διὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ τρόπου γενέσεως τοῦ ἔθνους τούτου.

Περαίνων ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν Ἀθῆναις Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου διὰ τὴν παρασχεθεῖσάν μοι ἄδειαν χρησιμοποίησεως τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἰνστιτούτου κατὰ τὸν χρόνον συγγραφῆς τῆς ἐργασίας ταύτης⁶ καὶ πρὸς τὴν ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν, ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὴν δημοσίευσίν της, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς κ. Γ. Σ. Δοντᾶν καὶ τὸν Γενικὸν Γραμματέα κ. Β. Χ. Πετράκον διὰ τὴν συνηγορίαν των πρὸς δημοσίευσιν τῆς ἐργασίας μου ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας.

6. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐγράφη τὰ ἔτη 1980-1990, εὐθὺς μετὰ τὴν ὑποβολὴν πρὸς δημοσίευσιν τῆς τελευταίας ἐργασίας τοῦ συγγραφέως, Οἱ Μεταβατικοὶ Χρόνοι, ὑπεβλήθη δὲ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν τὸν Δεκέμβριον 1991 καὶ ἡ διαδικασία ἐκδόσεως αὐτῆς ἤρχισε τὸν Ὀκτώβριον 1992. Κατεβλήθη προσπάθεια μέχρι τέλους τῆς ἐκτυπώσεως νὰ γίνῃ ἐκμετάλλευσιν κατὰ τὸ δυνατόν πάσης σχετικῆς νέας δημοσιεύσεως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

Πρόλογος	σελ. VII-X
Περιεχόμενα πρώτου τόμου	XI-XXXV
Κατάλογος συντετμημένων λέξεων	XXXVII-XLV
Βιβλιογραφία	XLVII-CXXIII
Είσαγωγή	I-4

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

A. ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΛΙΘΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I. ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

A. Κατάλογος τῶν γνωστῶν Θέσεων	7-44
---------------------------------	------

- I. Ἡπειρος:** Α. Νομός Ἰωαννίνων, 1. Κόνιτσα σ. 7-8, 2. Κλειδωνιά, 3. Ἐλεοῦσα σ. 8, 4. Πέραμα σ. 8-9, 5. Καστρίτσα σ. 9-10, 6. Κατσικᾶς, 7. Πράμαντα σ. 10, 8. Ἐλαφος σ. 10-11, 9. Ῥωμανός, 10. Παλαιοχώρι σ. 11, Β. Νομός Θεσπρωτίας, 11. Ἡγουμενίτσα σ. 11-12, 12. Παραμυθιά, 13. Μαζαρακιά, 14. Ῥαχοῦλι, 15. Καρβουνάριον σ. 12, 16. Σκάνδαλον, 17. Μόρφι σ. 13, Γ. Νομός Πρεβέζης, 18. Βούλιστα-Παναγία, 19. Πολυστάφυλον σ. 13, 20. Ἅγιος Γεώργιος σ. 13-14, 21. Θεσπρωτικόν σ. 14, 22. Βαλανιδόρραχη, 23. Δεσποτικόν, 24. Στεφάνη, 25. Λοῦρος, 26. Παντοκράτωρ σ. 16, Δ. Νομός Ἀρτης, 27. Ἄνω Καλεντίνη, 28. Παντάνασσα σ. 16.
- II. Μακεδονία:** Γ. Νομός Κοζάνης, 29. Πεντάβρυσος σ. 17, Ε. Νομός Γρεβενῶν, 30. Παλαιόκαστρον σ. 17, Ι. Νομός Χαλκιδικῆς, 31. Πετράλωνα σ. 17-18, ΙΓ. Νομός Καβάλας, 32. Κρυονέρι, Θάσος, 33. Μαυρόλακκα-Τζίνες σ. 18.
- III. Θράκη:** Γ. Νομός Ἐβρου, 34. Ῥίζια σ. 18-19, 35. Κέραμος, 36. Φεραὶ σ. 19.

- IV. Θεσσαλία:** Α. Νομός Λαρίσης, 37. Ἀργισσα-Γκρεμνός σ. 19-20. Δ. Νομός Μαγνησίας, 38. Κανάλια σ. 20, 39. Γλαφυραί σ. 20-21, 40. Μακρυνίτσα σ. 21, 41. Βόλος-Ἰωλκός σ. 21-24, 42. Ἅγιος Βλάσιος σ. 24, Βόρειοι Σποράδες, 43. Ἅγιος Πέτρος, 44. Ἀλόνησος σ. 24-25.
- V. Στερεά Ἑλλάς:** Δ. Νομός Φωκίδος, 45. Κωρύκειον σ. 25-26. Ε. Νομός Βοιωτίας, 46. Ἀκραίφνιον σ. 26-27, 47. Ἀλίαρτος σ. 27, 48. Θεσπιαί σ. 27-28. ΣΤ. Νομός Εὐβοίας, 49. Κοτσικιά, 50. Ἁγία Ἄννα, 51. Παλιοχώριον σ. 28, 52. Κρύα Βρύση σ. 29-30, 53. Θαρούνια σ. 30, 54. Νέα Ἀρτάκη σ. 30-31, Σκύρος, 55. Σκύρος σ. 31-33. Ζ. Νομός Ἀττικῆς, 56. Φιλοθέη σ. 33, 57. Μέγαρο σ. 33-34, 58. Λαύριον σ. 35.
- VI. Πελοπόννησος:** Γ. Νομός Ἡλείας, 59. Κάστρο σ. 35-36, 60. Ἀμαλιάς, 61. Σκαφιδιά, 62. Βασιλάκι σ. 36, 63. Κατάκωλον σ. 37. Δ. Νομός Ἀρκαδίας, 64. Μεγαλόπολις σ. 37. Ε. Νομός Ἀργολίδος, 65. Κεφαλάρη σ. 37-38, 66. Ναύπλιον σ. 38-40, 67. Κοιλὰς σ. 40. Ζ. Νομός Λακωνίας, 68. Ἀρεόπολις σ. 40-41, 69. Μέζαπος σ. 41.
- VII. Ἰόνιοι Νῆσοι:** Α. Νομός Κερκύρας, Κέρκυρα, 70. Γαρδίκι σ. 41. Γ. Νομός Κεφαλληνίας, (β). Κεφαλληνία, 71. Φισκάρδον σ. 41-42, 72. Σκάλα σ. 42. Δ. Νομός Ζακύνθου, (α). Ζάκυνθος, 73. Κερίον σ. 42.
- VIII. Νῆσοι Αἰγαίου-Δωδεκάνησος:** Γ. Νομός Κυκλάδων, (ε). Κύθνος, 74. Λουτρά, (κη). Μῆλος, 75. Ἀδάμας σ. 44.

Β. Ἐπισκόπησις τῆς Παλαιολιθικῆς Περιόδου τῆς Ἑλλάδος . . . 44-46

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ II. ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Α. Κατάλογος τῶν γνωστῶν Θέσεων 47-49

- I. Ἥπειρος:** Α. Νομός Ἰωαννίνων, 1. Γρεβενίτιον, 2. Ἀσφάκα, 3. Καστρίτσα, 4. Ἐλαφος σ. 47, 5. Γεωργάνοι σ. 48. Β. Νομός Θεσπρωτίας, 6. Σίδερα, 7. Ψάκα, 8. Παραμυθιά σ. 48. Γ. Νομός Πρεβέζης, 9. Μεσοπόταμον σ. 48-50, 10. Ὠρωπός σ. 50, 11. Λοῦρος σ. 51.
- II. Μακεδονία:** Α. Νομός Φλωρίνης, 12. Ἀρμενοχώρι σ. 51. Β. Νομός Καστοριάς, 13. Δισπηλιό σ. 51-52. Γ. Νομός Κοζάνης, 14. Πτολεμαῖς, 15. Κοιλὰς σ. 52, 16. Κοζάνη σ. 52-53, 17. Βελβεντός, 18. Μεσιανή σ. 53, 19. Νεράϊδα σ. 53-54, 20. Σέρβια σ. 54-55. Δ. Νομός Πιερίας, 21. Παλιάμπελα, 22. Σφενδάμιον, 23. Σεβαστή σ. 55, 24. Κουντουριώτισσα σ. 55-56. ΣΤ. Νομός

Πέλλης, 25. Μάνδαλον, 26. Ῥιζάριον σ. 56. Ζ. Νομός Κιλκίς, 27. Λιμνότοπος-Βάρδινο σ. 56-57, 28. Εὐραπός, 29. Ξυλοκερατέα σ. 57. Η. Νομός Ἡμαθίας, 30. Πολυπλάτανος σ. 57-58, 31. Ῥοδοχώριον, 32. Γιάνισσα, 33. Ἅγιος Γεώργιος σ. 58, 34. Νέα Νικομήδεια σ. 58-59, 35. Τρίλοφος σ. 59. Θ. Νομός Θεσσαλονίκης, 36. Ἀκροπόταμος σ. 60, 37. Ἀσσηρος σ. 60-61, 38. Σκεπαστόν σ. 61, 39. Κουφάλια σ. 61-62, 40. Δρυμός, 41. Ἀρέθουσα σ. 62, 42. Λητή σ. 62-63, 43. Περιβολάκι-Σαράτσι σ. 63, 44. Γέφυρα σ. 63-64, 45. Νυμφόπετρα, 46. Ῥεντίνα, 47. Βαλτοχώριον σ. 64, 48. Νέα Ἀγχίαλος σ. 64-65, 49. Σταυρούπολις, 50. Στίβος σ. 65, 51. Σχολάριον σ. 65-66, 52. Μεσοπόταμον σ. 66, 53. Καλαμαριά-Τούμπα σ. 66-67, 54. Πυλαία σ. 67, 55. Θέρμη-Σέδες σ. 67-68, 56. Νέα Ῥαιδεστός σ. 68, 57. Βασιλικά σ. 68-69, 58. Μεσημέριον σ. 69-70, 59. Ἐπανωμή-Κριτσανά σ. 70. Ι. Νομός Χαλκιδικῆς, 60. Νέα Γωνιά, 61. Πατελιδᾶς, 62. Πολύγυρος, 63. Νέα Τρίγλια, 64. Νέα Καλλικράτεια σ. 71, 65. Ὀλυνθος σ. 71-72, 66. Ὀρμύλια σ. 72, 67. Ἅγιος Νικόλαος σ. 72-73, 68. Φλογητά σ. 73, 69. Ἅγιος Μάμας σ. 73-74, 70. Νέα Φώκαια, 71. Σάνη, 72. Συκιά σ. 74. ΙΑ. Νομός Σερρών, 73. Ἅγιον Πνεῦμα σ. 74-75, 74. Νέο Σούλι, 75. Μονόβρυση, 76. Χρυσό σ. 75, 77. Πεντάπολις σ. 75-76, 78. Στρυμονικόν, 79. Ἄνω Συμβολή, 80. Τούμπα σ. 76, 81. Σταθμός Ἀγγίστης, 82. Θολός σ. 77, 83. Δήμητρα, 84. Νέα Μπάφρα σ. 78, 85. Μαυρόλοφος σ. 78-79, 86. Μικρὸ Σούλι, 87. Ἀμφίπολις σ. 79. ΙΒ. Νομός Δράμας, 88. Πετροῦσσα σ. 79-80, 89. Ξηροπόταμος, 90. Καλλίφυτος σ. 80, 91. Μυλοπόταμος σ. 80-81, 92. Δράμα, 93. Μεγαλόκαμπος σ. 81, 94. Σιταγροῖ-Φωτολίβος σ. 81-82, 95. Καλὸς Ἀγρός, 96. Δοξᾶτον σ. 82, 97. Κεφαλάρι σ. 82-83, 98. Καλαμπάκι σ. 83. ΙΓ. Νομός Καβάλας, 99. Παράδεισος σ. 83, 100. Κρηνίδες-Ντικιλί Τὰς σ. 83-84, 101. Πολύστυλον σ. 84, 102. Νέα Ἡρακλείτσα σ. 84-85, 103. Μουσθένη, 104. Ποδοχώρι, 105. Γαληψός, 106. Ὀφρύνιον σ. 85, 107. Μυρτόφυτον σ. 85-86, 108. Ἀκροπόταμος, Θάσος, 109. Θάσος, 110. Μαριές σ. 86, 111. Θεολόγος σ. 87-90, 112. Λιμενάρια σ. 90.

III. Θράκη:

Α. Νομός Ξάνθης, 113. Ξάνθη, 114. Διομήδεια σ. 90, 115. Λεύκη, 116. Μέλισσα, 117. Μάνδρα-Λαφρούδα σ. 91. Β. Νομός Ῥοδόπης, 118. Ἀμαξάδες σ. 91, 119. Σώστης σ. 91-92, 120. Ὑφανταί σ. 92, 121. Παραδημή σ. 92-93, 122. Βέννα, 123. Μίρανα, 124. Ἐργάνη, σ. 93, 125. Στρώμη σ. 93-94, 126. Φανάριον, 127. Κρω-

βύλη σ. 94; 128. Προσκυνηταί σ. 94-95, 129. Πετρωτά σ. 95, 130. Μαρώνεια σ. 95-96. Γ. Νομός Ἐβρου, 131. Πλωτινόπολις σ. 96-98, 132. Κουφόβουνον. 133. Μέστη, 134. Ποταμός, 135. Δορίσκοι σ. 98, 136. Μάκρη σ. 98-99.

IV. Θεσσαλία:

A. Νομός Λαρίσης, 137. Βουβάλα, 138. Κεφαλόβρυσον σ. 99, 139. Τσαρίτσανη σ. 99-100, 140. Γόννοι σ. 100-101, 141. Μακρυχώριον, 142. Μαγούλα σ. 101, 143. Ῥοδιά σ. 101-102, 144. Συκούριον σ. 102, 145. Δομένικον σ. 102-103, 146. Βρυότοπος, 147. Ῥαχμάνι σ. 103, 148. Τίρναβος σ. 103-104, 149. Ἀμπελών σ. 104 150. Νεσσωνίς, 151. Φάλαννα σ. 105, 152. Μαρμαριανη σ. 105-106, 153. Ἀγία Σοφία σ. 106, 154. Δένδρα σ. 106-107, 155. Χασάμπαλι-Γεντίκι σ. 107-108, 156. Ὁμορφώριον σ. 108-109, 157. Ἀργισσα-Γκρεμνός σ. 109, 158. Λάρισα σ. 109-110, 159. Μελισσοχώριον σ. 110, 160. Πλατύκαμπος σ. 110-111, 161. Κουτσόχερον, 162. Ἀβέρωφ, 163. Μόδεστος σ. 111, 164. Μελία, 165. Νίκαια, 166. Νέα Λεύκη σ. 112, 167. Κρανών σ. 112-113, 168. Νέα Καρυαί, 169. Κυψέλη, 170. Κάμπος, 171. Ἀρμένιον, 172. Ζάππειον σ. 113, 173. Ἅγιος Γεώργιος σ. 113-114, 174. Καλὸν Νερόν, 175. Βασιλικά, 176. Δενδράκιον σ. 114, 177. Βασιλῆς, 178. Ἀσπρόγεια-Ῥίνι, 179. Ἐρέτρια-Τσαγγλί σ. 115, 180. Σταυρός σ. 115-116, 181. Φάρσαλα σ. 116, 182. Ἅγιος Γεώργιος σ. 116-117, 183. Ἀχιλλεῖον σ. 117. B. Νομός Τρικκάλων, 184. Θεόπετρα, 185. Μέγα Κεφαλόβρυσον σ. 117, 186. Ζάρκος σ. 117-118, 187. Διπόταμον, 188. Τρίκαλα σ. 118. Γ. Νομός Καρδίτης, 189. Κοσκινᾶς, 190. Μακρυχώριον, 191. Φύλλον σ. 119, 192. Ἀρτεσιανὸν σ. 119-120, 193. Ὁμόλιον, 194. Πρόδρομος σ. 120, 195. Καρδίτσα σ. 120-121, 196. Σοφάδες σ. 121, 197. Ἅγιος Βησσαρίων σ. 121-122, 198. Φίλια σ. 122. Δ. Νομός Μαγνησίας, 199. Στεφανοβίκειον σ. 122-123, 200. Κανάλια-Βοίβη σ. 123, 201. Ῥιζόμυλος σ. 123-124, 202. Βελεστίνον-Φεραί σ. 124-125, 203. Βόλος-Ἰωλκός σ. 125, 204. Σέσκλον σ. 126, 205. Διμήνιον σ. 127, 206. Ἀερινὸν-Περουσφλί σ. 127-128, 207. Νέα Ἀγχίαλος σ. 128, 208. Μικροθήβαι σ. 128-129, 209. Ἀϊδίνιον, 210. Πέρδικα σ. 129, 211. Ἀλμυρός σ. 129-130, 212. Καστράκιον-Ζερέλια σ. 130, 213. Σούρπη-Ἄλος σ. 130-132, 214. Πτελεός σ. 132-133, Βόρειοι Σποράδες, 215. Ἅγιος Πέτρος σ. 133.

V. Στερεὰ Ἑλλάς: B. Νομός Φθιώτιδος, 216. Νέον Μοναστήριον-Προέρνα σ. 133-134, 217. Βαρδαλή, 218. Δομοκός σ. 134, 219. Ὁμβριακή σ. 134-135, 220. Παναγία σ. 135,

221. Μελιταία σ. 135-136, 222. Λιανοκλάδι, 223. Αὐλάκι σ. 136, 224. Ῥάχες, 225. Ἀμούριον, 226. Μεγάλη Βρύση σ. 137, 227. Φτέρη σ. 137-138, 228. Λουτρά Ὑπάτης-Φουρνοσπηλιά, 229. Ἡράκλεια, 230. Οἶτη σ. 138, 231. Δρυμαία σ. 138-139, 232. Θεολόγος-Ἄλαι σ. 139, 233. Ἐλάτεια σ. 139-141, 234. Καλαπόδιον, 235. Λευκοχώριον-Μάνεσι σ. 141, 236. Ἁγία Μαρίνα σ. 142. Γ. Νομός Αἰτωλοακαρνανίας, 237. Μύτικας-Ἀλύζια, 238. Χρυσοβίτσα-Κόροντα σ. 142, 239. Ἀστακός σ. 143, 240. Ἅγιος Ἡλίας σ. 143-144, 241. Κρουνέρι σ. 144. Δ. Νομός Φωκίδος, 242. Κωρύκειον, 243. Δελφοί σ. 144. Ε. Νομός Βοιωτίας, 244. Πολυγύρα σ. 144-145, 245. Πύργος σ. 145, 246. Λουκίσια-Ἀνθηδών σ. 145-146, 247. Δροσιά σ. 146-147, 248. Ὀρχομενός σ. 147-148, 249. Τοπόλια-Κάστρον, 250. Μεγάλη Καταβόθρα σ. 148, 251. Χαιρώνεια σ. 148-149, 252. Στροβίκιον, 253. Βλίχα, 254. Ἀκραίφνιον σ. 149, 255. Καλάμι σ. 149-150, 256. Ἀγόριανη σ. 150, 257. Ὑπατον-Σύρτζι σ. 150-151, 258. Δράμεσι-Παραλία σ. 151, 259. Παραλία Διστόμου-Μεδεών σ. 151-152, 260. Ἅγιος Γεώργιος-Κορώνεια, 261. Ἀλῖαρτος σ. 152, 262. Ἄρμα, 263. Τουμπί, 264. Πυρί σ. 153, 265. Θῆβαι σ. 153-154, 266. Καβερίον, 267. Θεσπιαί, 268. Ἅγιος Θωμᾶς σ. 154, 269. Βοῦλις σ. 154-155, 270. Χώστια-Χορσισαί σ. 155, 271. Εὔτρησις σ. 155-156, 272. Πλαταιαί σ. 156. ΣΤ. Νομός Εὐβοίας, 273. Ἀσμήνιον σ. 156, 274. Βασιλικά σ. 156-157, 275. Νέος Πύργος, 276. Βουτᾶς, 277. Λιχᾶς, 278. Γιάλτρα, 279. Αἰδηψός σ. 157, 280. Ἁγία Ἄννα, 281. Ἀγιαννάκος, 282. Παλαιοχώριον, 283. Δαμιά, 284. Κρύα Βρύση, 285. Μυρτιάς σ. 158, 286. Λίμνη σ. 158-159, 287. Προκόπιον, 288. Παγώντας, 289. Λάμαρη σ. 159, 290. Ποταμιά σ. 159-160, 291. Ἅγιος Ἀθανάσιος σ. 160, 292. Πολιτικά σ. 160-161, 293. Τριάδα σ. 161-162, 294. Ψαχνά σ. 162-163, 295. Βρυσάκια σ. 163, 296. Καθενοί σ. 163-164, 297. Μανίκια, 298. Βρύση σ. 164, 299. Ὀχθωνιά σ. 164-165, 300. Μίστρος, 301. Θαρούνια σ. 165, 302. Αὐλωνάριον σ. 165-166, 303. Πισσῶνας σ. 166-167, 304. Νέα Ἀρτάκη σ. 167, 305. Θεολόγος σ. 167-168, 306. Παρθένιον, 307. Δάφνη σ. 168, 308. Δοκός σ. 168-169, 309. Χαλκίς σ. 169-170, 310. Καμάριον σ. 170-171, 311. Ἀφράτιον σ. 171, 312. Φύλλα σ. 171-172, 313. Γυμνόν σ. 172, 314. Ἀλιβέριον σ. 172-173, 315. Λέπουρα, 316. Πετριές σ. 173, 317. Κριεζᾶ σ. 173-174, 318. Λευκαντί σ. 174, 319. Μαλακόντας σ. 174-175, 320. Ἐρέτρια σ. 175-177, 321. Ἀμάρυνθος σ. 177, 322. Δύστος σ. 177-178, 323. Τσακαῖοι, 324. Νέα Στύρα, 325. Ἐκάλη, 326. Ρούκλια σ. 178, 327. Κάρυ-

στος σ. 178-179, Σκύρος, 328. Σκύρος σ. 179-180, 329.
 Ἀχίλλι σ. 180. Ζ. Νομός Ἀττικῆς, 330. Ῥαμνοῦς
 σ. 180, 331. Κάτω Σούλι σ. 180-181, 332. Μαραθὼν σ.
 181-182, 333. Μπρεξίτσα σ. 182, 334. Νέα Μάκρη σ. 182-
 183, 335. Ἀχαρναί σ. 183-184, 336. Ἐλευσίς σ. 184-185,
 337. Φιλοθέη, 338. Ῥαφήνα, 339. Μέγαρο σ. 185, 340.
 Ἀθῆναι, 341. Λούτσα σ. 186, 342. Σπάτα σ. 186-187,
 343. Πειραιεύς σ. 187-188, 344. Βραυρῶν σ. 188-189,
 345. Μαρκόπουλον σ. 189-190, 346. Γλυφάδα σ. 190-
 191, 347. Βάρκιζα σ. 191, 348. Θορικός σ. 191-192, 349.
 Λαύριον σ. 192, 350. Αἶγινα σ. 192-196, Τροιζηνία, 351.
 Μέθανα σ. 196-197.

VI. Πελοπόννησος: Α. Νομός Ἀχαΐας, 352. Αἶγιον σ. 197-198, 353.
 Ἀκράτα-Κράθιον σ. 198, 354. Ἄραξος σ. 198-199, 355.
 Καλάβρυτα, 356. Λαγοβούνι, 357. Καστριά σ. 199, 358.
 Κάνδαλος, 359. Πόρτες σ. 200. Β. Νομός Κοριν-
 θίας, 360. Περαιχώρα σ. 200-201, 361. Ἀετόπετρα σ.
 201, 362. Μύλος Χελιώτου σ. 201-202, 363. Ἴσθμία
 σ. 202-203, 364. Ἀρχαία Κόρινθος σ. 203-204, 365. Γω-
 νιά σ. 204, 366. Στύμφαλος σ. 204-205, 367. Φλειοῦς σ.
 205, 368. Νεμέα σ. 205-206, 369. Κλένια σ. 206. Γ. Νο-
 μός Ἡλείας, 370. Κάστρο, 371. Ξηρόκαμπος, 372.
 Κατάκωλον σ. 207, 373. Μακρίσια σ. 207-208, 374. Λέ-
 πρεον σ. 208. Δ. Νομός Ἀρκαδίας, 375. Δήμη-
 τρα, 376. Κανδήλα, 377. Χωτοῦσα, 378. Ῥούσσης σ.
 209, 379. Καμενίτσα σ. 209-210, 380. Βλαχέρνα, 381.
 Λεβίδιον, 382. Ἀρτεμίσιον σ. 210, 383. Νεστάνη σ.
 210-211, 384. Μηλέα-Μαντίνεια, 385. Λουκάς, 386. Δα-
 βιά, 387. Μερκοβούνιον σ. 211, 388. Ἀγιοργίτικα, 389.
 Τζίβας, 390. Ἀτσίχολος σ. 212, 391. Ἀσέα σ. 212-213,
 392. Ἀνεμοδοῦριον σ. 213, 393. Βούρβουρα σ. 213-214,
 394. Χάραδρος, 395. Δερβένιον σ. 214, 396. Λεωνίδιον
 σ. 214-215. Ε. Νομός Ἀργολίδος, 397. Μυκῆναι
 σ. 215, 398. Μπερμπάτι σ. 216, 399. Ἡραῖον-Πρόσυμνα
 σ. 216-217, 400. Ἄργος σ. 217-218, 401. Κεφαλάρι σ.
 218, 402. Τίρυνς σ. 218-219, 403. Λέρνα σ. 219-220, 404.
 Ναύπλιον σ. 220, 405. Ἄρια σ. 220-221, 406. Κοιλάς,
 407. Πόρτο Χέλι σ. 221. ΣΤ. Νομός Μεσσηνίας,
 408. Γλυκορρίζιον σ. 221-222, 409. Μάλθη, 410. Βουρ-
 νάζιον σ. 222, 411. Φλεσιάς, 412. Βάλτα σ. 223, 413.
 Χώρα-Ἐγγλιανός σ. 223-225, 414. Βελίκα σ. 226, 415.
 Πετροχώριον σ. 226-227, 416. Πηγάδια σ. 227, 417. Ῥι-
 ζόμυλος-Νιχώρια σ. 227-228, 418. Χανδρινός σ. 228-
 229, 419. Κάμπος, 420. Πύλος σ. 229, 421. Λογγά σ. 229-
 230, 422. Καρδαμύλη σ. 230. Ζ. Νομός Λακωνίας,
 423. Καρυαί σ. 230, 424. Κουφόβουνο σ. 230-231, 425.

Γκοριτσά, 426. Γερώνθραι σ. 231, 427. Ἀπιδιά σ. 231-232, 428. Ἀστέριον σ. 232, 429. Γλυκόβρυση σ. 232-233, 430. Ἅγιος Ἰωάννης, 431. Πλύτρα σ. 233, 432. Πύργος Διροῦ σ. 233-236.

VII. Ἰόνιοι Νῆσοι: Α. Νομός Κερκύρας, Κέρκυρα, 433. Σιδάριον σ. 236-238, 434. Ἀφιώνας, 435. Μεσογγή σ. 238. Β. Νομός Λευκάδος, (α). Λευκάς, 436. Εὐγηρος-Χοιροσπηλιά σ. 238, (β). Μεγανήσι, 437. Σπαρτοχώριον σ. 239. Γ. Νομός Κεφαλληνίας, (β). Κεφαλληνία, 438. Σκάλα σ. 239.

VIII. Νῆσοι Αἰγαίου-Δωδεκάνησος: Α. Νομός Λέσβου, (β). Λέσβος, 439. Πολίχνιτος σ. 239. Β. Νομός Χίου, (α). Ψαρά, 440. Ἀρχοντίκι, (β). Χίος, 441. Ἅγιον Γάλα σ. 240, 442. Ἐμπορειὸ σ. 240-242. Γ. Νομός Σάμου, (α). Σάμος, 443. Πυθαγόρειον σ. 243. Δ. Νομός Κυκλάδων, (γ). Κέως, 444. Πάουρας, 445. Πέρλεβος σ. 243, 446. Κεφάλαια, 447. Ἅγιος Ἰωάννης σ. 244, 448. Ἀγία Εἰρήνη σ. 244-245, 449. Σίδερο, 450. Σουκαμιά, 451. Κοράκου, 452. Κεφάλαια Ξύλων σ. 245, (ε). Κύθνος, 453. Λουτρά, (θ). Μύκονος, 454. Μαύρη Σπηλιά, 455. Ἀναβολούσα, (ιε). Ἀντίπαρος, 456. Βουνί, 457. Σπήλαιον σ. 246, (ις). Σάλιαγκος, 458. Σάλιαγκος σ. 247, (ιη). Νάξος, 459. Σαγκρίον σ. 247-248, 460. Σπήλαιον σ. 248, (κθ). Μήλος, 461. Καλόγερος σ. 248, 462. Ἀπολλώνια σ. 248-249, 463. Φυλακωπή σ. 249, 464. Βάνι σ. 249-250, 465. Πλάκα, 466. Μανδράκια, 467. Ἀσπροχωριό, 468. Ἀδάμας σ. 250, 469. Τριάδες σ. 250-252, 470. Κώμια-Δεμενεγάκι, 471. Δεκατέσσερες, 472. Σολέτα σ. 252, 473. Τρεῖς Ἱεράρχαι σ. 252-253. Ε. Νομός Δωδεκανήσου, (γ). Λέρος, 474. Κατακρωτήρι, (δ). Κάλυμνος, 475. Σικάτι-Παλιόνησος, 476. Βαθὺ-Ρήνα σ. 253, 477. Πόθια, (ε). Κῶς, 478. Τρουλλί σ. 254, 479. Κέφαλος-Ἀσπρη Πέτρα σ. 254-255, (ς). Γυαλί, 480. Γυαλί σ. 255, (ι). Τήλος, 481. Μεγάλον Χωριὸ σ. 255-256, (ια). Ἀλιμνιά, 482. Κάστρο, 483. Ἅγιος-Μηνᾶς, 484. Ποντικοβούναιο, 485. Ἐμπορειὸ σ. 256, (ιβ). Χάλκη, 486. Τραχειά, 487. Πόνταμος (ιγ). Ῥόδος, 488. Ῥόδος σ. 257, 489. Ἰαλυσὸς-Τριάντα σ. 257-258, 490. Κοσκινού σ. 258, 491. Καλυθιές, 492. Σάλακος σ. 259, 493. Κολύμπια, 494. Κρητηνία σ. 260, 495. Ἀρχάγγελος σ. 260-261, 496. Σιάνα σ. 261-262, 497. Λάρδος σ. 262, 498. Λίνδος σ. 262-263, 499. Πεῦκοι, 500. Ἀσκληπιεῖον σ. 263, 501. Γεννάδιον σ. 263-264, 502. Κατταβία, 503. Πρασονήσι σ. 264, (ιε). Σάρος, 504. Κάτω Γῆ σ. 264-265, 505. Ἄργος, (ις). Κάρπαθος, 506. Βρυκοῦς, 507. Αὐλώνα σ. 265, 508. Λευκὸς σ. 265-266, 509. Πελεκητό σ. 266, 510.

Ἐπέριον σ. 266-267, 511. Πυλαί σ. 267, 512. Πηγάδια σ. 267-268, 513. Ἀρκάσα σ. 268-269, 514. Ἀφιάρτης σ. 269-272, (ιζ). Κάσος, 515. Φρύ σ. 272, 516. Ἀγία Μαρίνα, 517. Πόλιον, 518, Ἀρβανιτοχώριον σ. 273.

IX. Κρήτη:

A. Νομὸς Χανίων, 519. Ἀφράτα σ. 274, 520. Σταυρός σ. 274-275, 521. Γουβερνέτο, 522. Καλαθᾶς σ. 275, 523. Πλατανιάς σ. 276, 524. Χανιά σ. 276-277, 525. Ἀγροκήπιον σ. 277, 526. Βρύσες σ. 277-278, 527. Μαλάξα σ. 278, 528. Βαρύπετρον σ. 278-279, 529. Κοντόπουλα-Κατωχώριον σ. 279, 530. Σκουραχλάδα-Πλατυβόλα σ. 279-280, 531. Σαμωνᾶς, 532. Τοπόλια σ. 280, 533. Θέρισσον σ. 280-281, 534. Μελιδόνιον σ. 281, 535. Γαῦδος σ. 281-282. B. Νομὸς Ῥεθύμνης, 536. Σίσαι, 537. Πέραμα σ. 282, 538. Γεράνιον σ. 282-283, 539. Ἀξός, 540. Γουδελιανὰ σ. 283, 541. Ἀνώγεια-Ἰδαῖον Ἄντρον σ. 284, 542. Ἐλέναι σ. 284-285, 543. Σελλία, 544. Ἄνω Μέρος, 545. Νίθauρις σ. 285. Γ. Νομὸς Ἡρακλείου, 546. Δία σ. 285, 547. Ἡράκλειον σ. 285-287, 548. Ἀμνισὸς σ. 287-288, 549. Ἀστυράκιον σ. 288, 550. Γουῖβες σ. 289, 551. Γωνιᾶς σ. 289-290, 552. Κνωσσός σ. 290-291, 553. Κόξαρη σ. 291, 554. Μάλια σ. 291-292, 555. Μοχός, 556. Ἀσκοὶ σ. 293, 557. Γιούχτας σ. 293-294, 558. Πυργοῦ, 559. Ἅγιος Θωμᾶς σ. 295, 560. Καμάραι σ. 295-296, 561. Ἀξέντι, 562. Πάρτιρα σ. 296, 563. Τεφέλιον σ. 296-297, 564. Ἅγιοι Δέκα-Γόρτυς σ. 297-298, 565. Μητρόπολις σ. 298, 566. Ἅγία Τριάς σ. 298-299, 567. Φαιστός σ. 299-300, 568. Πιτσιδία-Κομμός, 569. Τσούτσουρος-Ἰνατος σ. 301, 570. Ἀρβη σ. 302-303, 571. Ἅγιος Κύριλλος, 572. Μιαμοῦ σ. 303, 573. Καλοὶ Λιμένες σ. 303-304. Δ. Νομὸς Λασιθίου, 574. Μίλατος, 575. Φουρνὴ σ. 305, 576. Παλαίκαστρον σ. 305-308, 577. Ἅγία Φωτιά σ. 308-309, 578. Πινακιανὸν σ. 309-310, 579. Τζερμιάδον σ. 310-311, 580. Κάτω Μετόχιον σ. 311, 581. Μέσα Λασιθιον σ. 311-312, 582. Ἅγιος Κωνσταντῖνος σ. 312, 583. Ψυχρὸν σ. 312-313, 584. Ἅγιος Γεώργιος σ. 313-314, 585. Ξηρολίμνη, 586. Καροῦμες σ. 314, 587. Ἀβρακόντες σ. 314-315, 588. Καμινάκιον σ. 315-316, 589. Περθιανός, 590. Βρυσίδιον-Μαγκασᾶς σ. 316, 591. Καρύδιον σ. 316-317, 592. Ἀζοκέραμος σ. 317-318, 593. Κατσιδώνιον σ. 318, 594. Σίτανος σ. 318-319, 595. Παχεῖα Ἄμμος σ. 319-320, 596. Νέα Πραισός σ. 320-322, 597. Ζάκρος σ. 322-325, 598. Βασιλική σ. 326-328, 599. Καλαμαῦκα, 600. Πεῖκοι σ. 327, 601. Ἀρνί, 602. Χαμαίτουλον, 603. Μεταξοχώριον, 604. Ἐπάνω Χωρίον σ. 329.

B. Ἐπισκόπησις τῆς Νεολιθικῆς κατοικήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Χώρου

Β. ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ. ΠΡΩΙΜΟΣ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ (ΠΡΩΤΟΕΛΛΑΔΙΚΗ-ΠΡΩΤΟΚΥΚΛΑΔΙΚΗ-ΠΡΩΤΟΜΙΝΩΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ)

Α. Κατάλογος τῶν γνωστῶν Θέσεων 335-597

Ι. Ἡπειρος: Α. Νομός Ἰωαννίνων, 1. Κόνιτσα σ. 335, 2. Μερόπη-Παλαιόπυργος σ. 335-337, 3. Καστρίτσα, 4. Κουτσελιό σ. 337, 5. Δωδώνη σ. 337-338. Β. Νομός Ἑσπρωτίας, 6. Σίδερη, 7. Ἀετός σ. 338. Γ. Νομός Πρεβέζης, 8. Μεσοπόταμον, 9. Ὠρωπός σ. 338.

ΙΙ. Μακεδονία: Α. Νομός Φλωρίνης, 10. Ἀρμενοχώρι σ. 338, 11. Πέρασμα σ. 339. Β. Νομός Καστοριάς, 12. Δισπηλιό σ. 339. Γ. Νομός Κοζάνης, 13. Κοζάνη σ. 339, 14. Τσοτύλι σ. 339-340, 15. Νεράϊδα, 16. Σέρβια σ. 340. ΣΤ. Νομός Πέλλης, 17. Μάνδαλον σ. 340, 18. Πέλλα σ. 340-341. Ζ. Νομός Κιλκίς, 19. Καλίνδοια σ. 341-342, 20. Μεταλλικόν, 21. Λιμνότοπος-Βάρδινο, 22. Γυναικόκαστρον, 23. Ἄσπρος σ. 342, 24. Εὐρωπός, 25. Ἀξιοχώριον-Βαρδαρόφτσα σ. 343, 26. Ἀνθόφυτον σ. 343-344, 27. Γαλλικός σ. 344. Η. Νομός Ἡμαθίας, 28. Βεργίνα σ. 344. Θ. Νομός Θεσσαλονίκης, 29. Καστανᾶς σ. 344-346, 30. Σκεπαστόν, 31. Κουφάλια, 32. Φιλαδελφιάνα, 33. Δρυμός, 34. Χρυσανγή σ. 346, 35. Ντουρμουσλί σ. 346-347, 36. Νέα Χαλκηδών, 37. Πεντάλοφος σ. 347, 38. Περιβολάκι-Σαράτσι, 39. Νέα Ἀγχίαλος, 40. Λεμπέτι, 41. Σταυρούπολις, 42. Καλαμαριά-Τούμπα σ. 348, 43. Πυλαία σ. 348-349, 44. Θέρμη-Σέδες, 45. Γόνα, 46. Νέα Ῥαιδεστός σ. 349, 47. Λειβάδι, 48. Λουτρά Θέρμης, 49. Βασιλικά, 50. Ἐπιβάται σ. 350, 51. Πλαγιάριον σ. 350-351, 52. Μεσημέριον, 53. Ἐπανωμή-Κριτσανά σ. 351. Ι. Νομός Χαλκιδικῆς, 54. Πετράλωνα, 55. Νέα Σίλατα, 56. Νέα Καλλικράτεια σ. 351, 57. Ὀλυνθος σ. 351-352, 58. Ὀρμύλια, 59. Βεριά σ. 352, 60. Μολυβόπυργος σ. 352-353, 61. Φλογητά, 62. Ἅγιος Μάμας, 63. Νικήτας, 64. Νέα Φώκαια σ. 353, 65. Τορώνη σ. 353-354. ΙΑ. Νομός Σερρών, 66. Ἅγιον Πνεῦμα, 67. Μονόβρυση, 68. Χρυσό, 69. Πεντάπολις, 70. Τούμπα, 71. Γάζωρος, σ. 354, 72. Σταθμός Ἀγγίστης, 73. Ψυχικόν, 74. Δήμητρα, 75. Βέργη, 76. Μαιρόλοφος, 77. Μικρὸ Σούλι σ. 355, 78. Παλαιοκώμη σ. 355-356, 79. Ἀμφίπολις σ. 356. ΙΒ. Νομός Δράμας, 80. Πλατανιά, 81. Καλλιφύτος, 82. Μυλοπόταμος, 83. Δράμα, 84. Μεγαλόκαμπος σ. 356, 85. Σιταγροί, 86. Καλὸς Ἀγρός, 87. Κουδούνια, 88. Δοξαῶτον σ. 357. ΙΓ. Νομός Καβάλας, 89. Παράδεισος, 90. Κρηνίδες-Ντικιλί Τάς, 91. Ὀρφάνιον-Καριανή σ. 357,

Θάσος, 92. Μάριες, 93. Θεολόγος, 94. Ποτὸς σ. 360.

III. Θράκη:

A. Νομὸς Ξάνθης, 95. Θερμαί σ. 360. B. Νομὸς Ῥοδόπης, 96. Ὑφανταί σ. 360, 97. Μεσοχώριον σ. 360-361, 98. Παραδημή, 99. Βέννα, 100. Μίρανα, 101. Στρώμη, 102. Φανάριον, 103. Κρωβύλη, 104. Προσκυνηταί, 105. Μαρώνεια σ. 361. Γ. Νομὸς Ἐβρου, 106. Δίκαια σ. 361, 107. Πύθιον, 108. Κουφόβουνον, 109. Μέστη, 110. Μάκρη, Σαμοθράκη, 111. Παλαιόπολις σ. 363, 112. Ἀλώνια σ. 363-364.

IV. Θεσσαλία:

A. Νομὸς Λαρίσης, 113. Τσαρίτσανη, 114. Γόννοι, 115. Μακρυχώριον, 116. Ῥοδιά, 117. Συκούριον, 118. Δομένικον, 119. Ῥαχμάνι σ. 364, 120. Τίρναβος, 121. Ἀμπελών, 122. Νεσσωνίς, 123. Φάλαννα, 124. Μαρμάριανη, 125. Χασάμπαλι-Γεντίκι, 126. Ὁμοροχώριον, 127. Δογάνη-Ἀνάβρα σ. 365, 128. Ἀργισσα-Γκρεμνός, 129. Λάρισα, 130. Μελισσοχώριον, 131. Πλατύκαμπος, 132. Κουτσόχερον, 133. Μόδεστος, 134. Μελία, 135. Νίκαια, 136. Νέα Λεύκη σ. 366, 137. Κρανών, 138. Νέαι Καρναί, 139. Κυψέλη, 140. Κάμπος, 141. Ἅγιος Γεώργιος, 142. Καλὸν Νερόν, 143. Λόφος-Τζίνι, 144. Ἀσπρόγεια-Ῥίνι σ. 367, 145. Ἀμπελεία σ. 367-368, 146. Σταυρός, 147. Φάρσαλα, 148. Ἅγιος Γεώργιος σ. 368. B. Νομὸς Τρικκάλων, 149. Ζάρκος, 150. Τρίκκαλα σ. 368. Γ. Νομὸς Καρδίτσης, 151. Κοσκινᾶς, 152. Φύλλον, 153. Ὁμόλιον, 154. Ματαράγκα, 155. Καρδίτσα, 156. Σοφάδες σ. 369. Δ. Νομὸς Μαγνησίας, 157. Στεφανοβίκειον σ. 369-370, 158. Γλαφυραί, 159. Ῥιζόμυλος, 160. Βελεστίνον-Φεραί, 161. Βόλος-Ἰωλκὸς σ. 370, 162. Σέσκλον σ. 370-372, 163. Διμήνιον, 164. Ἀερινὸν-Περσουφλί, 165. Νέα Ἀγχιάλος-Πύρασσος, 166. Μικροθήβαι, 167. Αἰδίνιον, 168. Καστράκιον-Ζερέλια, Βόρειοι Σποράδες, 169. Ἅγιος Πέτρος σ. 372.

V. Στερεὰ Ἑλλάς:

B. Νομὸς Φθιώτιδος, 170. Νέον Μοναστήριον, 171. Βαρδαλή, 172. Ὁμβριακή, 173. Παναγία, 174. Μελιταία, 175. Λιανοκλάδι σ. 373, 176. Λαμία σ. 373-374, 177. Στυλὶς, 178. Ῥάχες, 179. Ἀμούριον σ. 374, 180. Μεγάλη Βρύση σ. 374-375, 181. Φτέρη, 182. Λουτρά Ὑπάτης-Φουρνοσπηλιά, 183. Ἡράκλεια, 184. Δύο Βουνά, 185. Μελιδόνι σ. 375, 186. Οἶτη, 187. Ἀγναντη, 188. Δρυμαία, 189. Ἀταλάντη-Σκάλα σ. 376, 190. Ἐλάτεια σ. 376-377, 191. Λευκοχώριον-Μάνεσι, 192. Ἐξαρχος, 193. Ἀγία Μαρίνα σ. 377, 194. Λάρυμνα σ. 377-378. Γ. Νομὸς Αἰτωλοακαρνανίας, 195. Παλαιομάνινα, 196. Ἀστακὸς σ. 378, 197. Ἀνάληψις, 198. Μεσολόγιον-Πλευρών σ. 379, 199. Καλυδὼν σ. 379-

380. Δ. Νομός Φωκίδος, 200. Λιλαία, 201. Προσήλιον σ. 380, 202. Κίρρα σ. 380-381, 203. Γαλαξείδιον σ. 381-382. Ε. Νομός Βοιωτίας, 204. Πολυγύρα, 205. Πύργος, 206. Λουκίσια-Ἀνθηδών, 207. Δροσιά σ. 382, 208. Δαύλεια σ. 382-383, 209. Ὀρχομενός, 210. Τοπόλια-Κάστρον, 211. Μεγάλη Καταβόθρα, 212. Χαιρώνεια, 213. Στροβίκιον σ. 383, 214. Ἴσος σ. 383-384, 215. Βλίχα, 216. Ἀκραίφνιον σ. 384, 217. Οὔγκρα-Παραλίμνη σ. 384-385, 218. Πλατανάκι, 219. Σχιστή σ. 385, 220. Ῥιτσώνα-Μυκαλησσός σ. 386, 221. Βαθὺ Αὐλίδος σ. 386-387, 222. Δίστομον, 223. Καλάμι, 224. Καστράκι-Μεδεών σ. 387, 225. Ἀγόριανη, 226. Λιθαρές σ. 388, 227. Ὑπατον-Σύρτζι σ. 388-389, 228. Κάστρον Λυκοβουνίου, 229. Δράμεσι-Παραλία, 230. Παραλία Διστόμου-Μεδεών, 231. Ἀλάρτος σ. 389, 232. Καζάρμα-Ὀγχηστός σ. 389-390, 233. Ἐλεών, 234. Ἄρμα, 235. Σχηματάρι-Δήλεσι σ. 390, 236. Μεσοβούνι, 237. Θῆβαι, 238. Μηλιά, 239. Πυργάκι-Ἄσκρα, 240. Ἀσωπία, 241. Θεσπιαί, 242. Ἅγιος Θωμᾶς σ. 391, 243. Τάτεζα σ. 391-392, 244. Χώστια-Χορσιαί, 245. Θίσβη, 246. Εὐτρησις, 247. Πλαταιαί σ. 392, 248. Λιβαδόστρο-Κρεῦσις σ. 392-393, 249. Ἀλυκή-Σίφαι σ. 393. ΣΤ. Νομός Εὐβοίας, 250. Γοῦβες, 251. Ἀσμήνιον, 252. Ἑλληνικό, 253. Ἀγία Παρασκευή, 254. Βασιλικά σ. 393, 255. Ὠρεοί, 256. Νέος Πύργος, 257. Χερσονήσι, 258. Λιχᾶς, 259. Γιάλτρα σ. 394, 260. Ἀγιαννάκος, 261. Παλαιοχώριον, 262. Δαμιά, 263. Ῥοβιαί, 264. Στροφυλία, 265. Δάφνη, 266. Κρύα Βρύση σ. 395, 267. Λίμνη, 268. Ἀτταλη, 269. Μακρυκάπα, 270. Ἐφτακόνακα σ. 396, 271. Ὁξύλιθος σ. 396-397, 272. Μακρυμάλλη, 273. Παλιούρας, 274. Λούτσα σ. 397, 275. Πολιτικά, 276. Τριάδα, 277. Ψαχνά, 278. Βρυσάκια, 279. Καθενοί, 280. Βρύση, 281. Ὅριον, 282. Ὀχθωνιά, 283. Μίστρος σ. 398, 284. Θαρούνια, 285. Αὐλωνάριον, 286. Βατῶνας, 287. Πισσῶνας, 288. Νέα Ἀρτάκη, 289. Ποῦρνος, 290. Θεολόγος σ. 399, 291. Μάνικα σ. 399-400, 292. Δοκός, 293. Χαλκίς σ. 400, 294. Καμάριον σ. 400-401, 295. Ἀφράτιον, 296. Ἅγιος Ἰωάννης, 297. Ἅγιος Λουκάς, 298. Φύλλα, 299. Βασιλικόν σ. 401, 300. Ἀλιβέριον, 301. Λέπουρα, 302. Κριεζά, 303. Λευκαντί, 304. Μαλακόντας, 305. Ἐρέτρια, 306. Ἀμάρυνθος σ. 402, 307. Κόσκινα, 308. Δύστος, 309. Ἀλμυροπόταμος, 310. Νέα Στύρα, 311. Κατσαρώνιον, 312. Μαρμάριον, 313. Κάρυστος, 314. Γεραιστός σ. 403, Σκύρος, 315. Παλαμάρι, 316. Πολίχρι, 317. Ἀτσίτσα, 318. Σκύρος, 319. Κουμάρι, 320. Χάρτζα, 321. Ἅγιος Φωκᾶς σ. 404, 322. Μεσάδι, 323. Ἄρι σ. 405. Ζ. Νομός Ἀττικῆς, 324. Σκά-

λα Ὠρωποῦ, 325. Νέα Παλάτια, 326. Αὐλών, 327. Ῥαμνοῦς σ. 405, 328. Ἀφνίδαι, 329. Κάτω Σούλι, 330. Μαρθών, 331. Κάζα-Ἐλευθεραί σ. 406, 332. Νέα Μάκρη σ. 406-407, 333. Κάτω Ἀλεποχώριον, 334. Ἀχαρναί, 335. Μάνδρα, 336. Μαγκουφάνα, 337. Ἐλευσίς, 338. Χαλάνδρι, 339. Ῥαφήνα σ. 407, 340. Ἀσκηταριὸ σ. 407-408, 341. Τσακός, 342. Παλλήνη, 343. Μέγαρο σ. 408, 344. Ἀθῆναι σ. 408-409, 345. Ὑμηττός σ. 409-410, 346. Λούτσα, 347. Σπάτα σ. 410, 348. Σαλαμῖς σ. 410-411, 349. Πειραιεὺς σ. 411, 350. Τράχωνες σ. 411-412, 351. Βραυρών, 352. Κορωπί, 353. Πύργος Βραῶνας σ. 412, 354. Πόρτο Ῥάφτη σ. 412-413, 355. Ἅγιος Κοσμάς σ. 413-414, 356. Μαρκόπουλον, 357. Γλυφάδα σ. 414, 358. Βάρη σ. 414-415, 359. Βάρκιζα, 360. Κακὴ Θάλασσα σ. 415, 361. Βουλιαγμένη σ. 415-416, 362. Κερατέα, 363. Θορικός σ. 416, 364. Λαύριον, 365. Αἶγινα, 366. Σούνιον, Τροιζηνία, 367. Μέθανα σ. 417, 368. Πόρος σ. 417-418, 369. Τροιζήν, 370. Γαλατᾶς, 371. Δοκός σ. 418, 372. Σπέτσαι, Κύθηρα, 373. Καραβάς, 374. Ἁγία Πελαγία σ. 419, 375. Ἀβλέμονας σ. 419-422.

VI. Πελοπόννησος: Α. Νομός Ἀχαΐας, 376. Καμάροι σ. 422-423, 377. Αἶγιον, 378. Ἀκράτα-Κράθιον σ. 423, 379. Αἶγειρα σ. 423-424, 380. Ἀραῖος σ. 424, 381. Λεόντιον σ. 424-425, 382. Κάτω Ἀχαΐα, 383. Λυκιάνικα, 384. Καστριὰ σ. 425. Β. Νομός Κορινθίας, 385. Ζευγολατιό, 386. Περαιχώρα σ. 425, 387. Μερτικάϊκα, 388. Μελίσσι, 389. Θαλερόν σ. 426, 390. Διμηνιό, 391. Λαλιώτη σ. 427, 392. Λουτράκι σ. 427-428, 393. Σούλι, 394. Κρήναι σ. 428, 395. Φενεός σ. 428-429, 396. Ἅγιος Γεράσιμος σ. 429, 397. Κοράκου σ. 429-430, 398. Καλαμάκι, 399. Ἀετόπετρα, 400. Μύλος Χελιώτου σ. 430, 401. Ἴσθμία, 402. Τιτάνη, 403. Ἀρχαία Κόρινθος, 404. Ἀράπιζα σ. 431, 405. Γύριζα σ. 431-432, 406. Γωνιά, 407. Περδικαριά, 408. Στιμάγκα, 409. Κεγχρεαί, 410. Φλειοῦς σ. 432, 411. Γαλατάκι σ. 432-433, 412. Κλεωναί-Ἅγιος Βασίλειος σ. 433-434, 413. Σιδερώνας, 414. Νεμέα σ. 434, 415. Σοφικόν σ. 434-435, 416. Κλένια, 417. Κόρφος σ. 435. Γ. Νομός Ἡλείας, 418. Ἥλις σ. 435-436, 419. Αὐγή, 420. Νεράϊδα, 421. Σκαφιδιά σ. 436, 422. Στρέφι σ. 436-437, 423. Ἅγιος Ἰωάννης σ. 437, 424. Ὀλυμπία σ. 437-438, 425. Κατάκολον, 426. Μακρίσια σ. 438, 427. Ἀσπρα Σπίτια σ. 438-439, 428. Κάτω Σαμικόν, 429. Λέπρεον σ. 439, 430. Γιαννιτσοχώριον σ. 439-440. Δ. Νομός Ἀρκαδίας, 431. Δήμητρα, 432α. Κανδήλα, 432. Χωτοῦσα, 433. Καρβούνιον, 434. Πλέσσα σ. 440, 435. Βλαχέρνα, 436. Λεβίδιον, 437. Πικέρνης, 438. Δημητσάνα, 439. Ἡραία, 440. Μερκοβούνιον σ. 441, 441.

Τρίπολις, 442. Ζευγολατεῖον, 443. Στενόν, 444. Ἁγιοργίτικα, 445. Θάνας, 446. Στάδιον, 447. Στρίγκος σ. 442, 448. Τεγέα σ. 442-443, 449. Γαρέα, 450. Τημένιον, 451. Καμάριον σ. 443, 452. Ψηλὴ Βρύση, 453. Μανθურέα, 454. Ἀσέα, 455. Ἄστρος σ. 444, 456. Ἅγιος Ἀνδρέας, 457. Ἄνω Μελιγού, 458. Ἅγιος Ἰωάννης, 459. Χάραδρος σ. 445, 460. Σκορτσινός σ. 445-446, 461. Πραστός, 462. Τυρός, 463. Ἅγιος Βασίλειος σ. 446, 464. Παλαιοχώριον σ. 446-447, 465. Λεωνίδιον, 466. Κοσμᾶς σ. 447. Ε. Νομός Ἀργολίδος, 467. Μυκῆναι σ. 447, 468. Μπερμπάτι σ. 447-448, 469. Ἡραῖον-Πρόσυρμα, 470. Σχινοχώριον σ. 448, 471. Δενδρά σ. 448-449, 472. Μακρυρράχη σ. 449, 473. Παλαιὰ Ἐπίδαυρος σ. 449-450, 474. Ἄργος σ. 450, 475. Λυγουριό σ. 450-451, 476. Κεφαλάρι, 477. Τίρυνς σ. 451, 478. Βουρκατέλι, 479. Καζάρμα σ. 452, 480. Ἀσκληπιεῖον σ. 452-453, 481. Λέρνα, 482. Ναύπλιον σ. 453, 483. Ἀσίνη σ. 453-454, 484. Σύνορο, 485. Κάντια σ. 454, 486. Ἰρια, 487. Μάσης, 488. Ἑρμιόνη, 489. Πόρτο Χέλι σ. 455. ΣΤ. Νομός Μεσσηνίας, 490. Μάνδρα, 491. Κόκλας, 492. Λουτρὸν σ. 456, 493. Μάλθη, 494. Μίλα, 495. Ἅγιος Φλώρος σ. 457, 496. Λάμπαινα σ. 457-458, 497. Ἀριστοδήμιον σ. 458, 498. Ἀνθεια σ. 458-459, 499. Λαγκουβάρδος, 500. Μαυρομάτιον, 501. Στρέφιον σ. 459, 502. Χώρα-Ἐγγλιανός σ. 459-460, 503. Μεσσήνη, 504. Ἀκοβίτικα σ. 460, 505. Καλάμαι σ. 460-461, 506. Πετροχώριον, 507. Πηγάδια, 508. Ριζόμυλος-Νιχώρια σ. 461, 509. Πύλα σ. 461-462, 510. Κάμπος, 511. Καρδαμύλη, 512. Φοινικοῦς σ. 462, 513. Στοῦπα σ. 462-463. Ζ. Νομός Λακωνίας, 514. Κυπαρίσσιον σ. 463, 515. Πελλάνα σ. 463-464, 516. Χρύσαφα, 517. Κουφόβουνο σ. 464, 518. Ἀμύκλαι σ. 464-465, 519. Βαφειόν σ. 465-466, 520. Γκοριτσά, 521. Γερόνθραι, 522. Ξηροκάμπιον, 523. Ἀπιδιά, 524. Τσάσιόν σ. 466, 525. Βλαχιώτης σ. 466-467, 526. Στεφανιά σ. 467, 527. Σκάλα σ. 467-468, 528. Γκαγκανιά, 529. Ἀστέριον, 530. Λάγιον σ. 468, 531. Σούλιον-Ἅγιος Στέφανος σ. 468-469, 532. Γλυκόβρυση, 533. Συκέα, 534. Ἀγγελώνα, 535. Ἅγιος Ἰωάννης σ. 469, 536. Μαυροβούνιον, σ. 469-470, 537. Ἐλαία, 538. Πλύτρα, 539. Πύργος Διροῦ, 540. Κότρωνας σ. 470, 541. Ἑλικά, 542. Κηπούλα, 543. Λατομεῖον, 544. Πανλοπετρί σ. 471, 545. Νεάπολις σ. 471-474, 546. Ἐλαφόνησος σ. 474.

VII. Ἰόνιοι Νῆσοι: Α. Νομός Κερκύρας, (α). Κέρκυρα, 547. Σιδάρι, 548. Κεφάλι σ. 474, 549. Ἀφιώνας σ. 474-475, 550. Βάτος-Ἑρμῶνες, 551α. Μεσογγῆ σ. 475. Β. Νομός Λευκάδος, (α). Λευκάς, 551. Λευκάς σ. 475-476, 552.

Φρόνιον σ. 476, 553. Νυδρίον σ. 476-477, 554. Σύβρος σ. 477-478, 555. Ἀθάνιον, 556. Εὐγηρος-Χοιροσπηλιά, (β). Μεγάνησι, 557. Σπαρτοχώριον σ. 478. Γ. Νομός Κεφαλληνίας, (α). Ἰθάκη, 558. Σταυρός σ. 478-479, 559. Ἀετός σ. 479, (β). Κεφαλληνία, 560. Κουλουράτα σ. 479-481, 561. Κράνη, 562. Κορνέλλος σ. 481.

VIII. Νῆσοι Αἰγαίου-Δωδεκάνησος: Α. Νομός Λέσβου, (α). Λῆμνος, 563. Πλάκα, 564. Κατάλακκον, 565. Ἀτσική, 566. Ῥεπανίδιον, 567. Μύρινα σ. 482, 568. Κοντιάς σ. 482-483, 569. Καμίνια-Πολιόχνη, (β). Λέσβος, 570. Μήθυμνα σ. 483, 571. Ἀγία Παρασκευή σ. 483-484, 572. Ἀντισσα, 573. Ἀρίσβη σ. 484, 574. Θερμή, 575. Πύρρα, 576. Λισβόριον, 577. Πολίχνιτος σ. 485, 578. Ἀκρωτήριον, 579. Βρίσα σ. 486. Β. Νομός Χίου, (α). Ψάρα, 580. Δασκαλειό, 581. Ἀρχοντίκι, (β). Χίος, 582. Ἅγιον Γάλα, 583. Ναγός σ. 486, 584. Βολισσός, 585. Λαγκάδα, 586. Ἐλίντα, 587. Μεστά, 588. Ὀλύμποι σ. 487, 589. Πυργίον σ. 487-489, 590. Καλαμωτή, 591. Ἐμπορειό, 592. Δοτιά σ. 489. Γ. Νομός Σάμου, (α). Σάμος, 593. Πυθαγόρειον σ. 489, 594. Ἡραῖον σ. 489-490. Δ. Νομός Κυκλάδων, (α). Ἄνδρος, 595. Ἄνδρος, (β). Μακρόνησος, 596. Ἅγιος Γεώργιος σ. 490, (γ). Κέως, 597. Τρεῖς Ἀμμουδιές, 598. Τροῦλλος, 599. Ἀγία Εἰρήνη, 600. Ἀγία Βαρβάρα, 601. Σίδερο, 602. Σukaμιά σ. 491, 603. Κορησσία σ. 491-492, 604. Κοράκου, 605. Ποιήσσσα, (δ). Τήνος, 606. Βρυόκαστρο σ. 492, (ε). Κύθνος, 607. Λουτρά σ. 492-493, (ς). Σύρος, 608. Ἅγιος Λουκάς, 609. Χαλανδριανή σ. 493, 610. Πήδημα, (ζ). Ῥήνεια, 611. Ἀγία Κυριακή σ. 494, (η). Δήλος, 612. Κύνθος σ. 494-495, (θ). Μύκονος, 613. Παλαιόκαστρο, 614. Μπούκα, 615. Ἀναβολοῦσα, 616. Διβούνια σ. 495, 617. Διακόφτης-Κόρφος σ. 495-496, (ι). Σέριφος, 618. Σέριφος, (ια). Σίφνος, 619. Ἅγιος Σώστης, 620. Κάστρο σ. 496, 621. Ἅγιος Ἀνδρέας σ. 496-497, 622. Βαθύ, 623. Ἀκρωτηράκι σ. 497, (ιβ). Δεσποτικόν, 624. Ζουμπάρια, 625. Παναγία, 626. Λειβάδι σ. 498, 627. Χειρόμυλος σ. 498-499, (ιγ). Τσιμνητήρι, 628. Τσιμνητήρι, (ιδ). Φηρά, 629. Διπλό, (ιε). Ἀντίπαρος, 630. Γεωργουλᾶς-Ψαρόγα, 631. Βαῖβούνα σ. 499, 632. Κρασάδες σ. 499-500, 633. Σπήλαιον, 634. Ἀπάντημα, 635. Σωρός, 636. Ἅγιος Σώστης, 637. Πεταλίδι σ. 500, (ιζ). Πάρος, 638. Νάουσα σ. 500-501, 639. Παροικία σ. 501-502, 640. Κῶστος, 641. Λεῦκαι, 642. Μάρπησσα, 643. Πούντα, 644. Ἐπισκοπιανὰ σ. 502, 645. Κάμπος-Ἅγιος Νικόλαος, 646. Παναγία, 647. Δριός, 648. Μνημόρια σ. 503, 649. Ἀβυσσος σ. 503-504, 650. Γαλανὰ Κρημνά, 651. Πύργος, 652. Γλυφά, 653. Καμάρι σ. 504,

654. Μεσάδα σ. 504-505, (ιη). Νάξος, 655. "Ορμος Ἀπόλλωνος, 656. Κωμιακή σ. 505, 657. Κόρωνος σ. 505-506, 658. Ἐγγαρὲς σ. 506. 659. Νάξος σ. 506-508, 660. Μουτσούνα, 661. Μάκρη, 662. Μέλανες σ. 508, 663. Λυγαρίδια σ. 508-509, 664. Βίβλος-Ῥιζοκαστελλιὰ, 665. Σαγκρίον, 666. Σπήλαιον σ. 509, 667. Καμμένο Μητᾶτο σ. 509-510, 668. Πετάσι-Κανάκι, 669. Βίγλα, 670. Μπεμπέκος σ. 510, 671. Βαρδάκι-Ἀιλὰ σ. 511, 672. Πολίχνη σ. 511-512, 673. Κορφή τ' Ἀρωνιοῦ σ. 512, 674. Ἀγιάσος σ. 512-513, 675. Φιόνδα, 676. Πάνορμος, 677. Σπεδὸς σ. 513, 678. Κέλη σ. 513-514, 679. Καρβουνόλακκοι, 680. Τρυμάλια, (ιθ). Δονούσα, 681. Ἄχτια τῶν Ἀγριλιῶν σ. 514, (κ). Ἄνω Κουφονήσι, 682. Ἀγριλιὰ σ. 514-515, 683. Παριανός, 684. Ἐπάνω Μύλος, 685. Λουτρά, 686. Σύρμα σ. 515, (κα). Κάτω Κουφονήσι, 687. Παναγία σ. 515-516, 688. Νερό, (κβ). Ἡράκλεια, 689. Ἅγιος Γεώργιος, 690. Ἅγιος Ἀθανάσιος, 691. Κάστρο, 692. Ἅγιος Μάμας σ. 516, (κγ). Σχοινοῦσα, 693. Προφήτης Ἡλίας, 694. Τσιγκούρι, (κδ). Κέρος, 695. Γεράνι, 696. Κονάκια σ. 517, 697. Μεγάλο Κάστρο σ. 517-518, 698. Δασκαλειό, (κε). Ἀντίκερος, 699. Πρασιά σ. 518, (κς). Ἀμοργός, 700. Αἰγιάλη σ. 518-519, 701. Ἅγιος Γεώργιος-Κάψαλα σ. 519, 702. Ξυλοκερατίδιον σ. 519-520, 703. Κατάπολα, 704. Ἀμοργός σ. 520, 705. Βρούτσης-Ἀρκεσίνη σ. 520-521, 706. Σταυρός σ. 521, 707. Ἁγία Παρασκευὴ σ. 521-522, (κζ). Κίμωλος, 708. Κέδρος, (κη). Μῆλος, 709. Φυροπόταμος, 710. Φυλακωπή, 711. Πλάκα, 712. Μανδράκια σ. 522, 713. Καμίνια σ. 522-523, 714. Ἀσπροχωριό, 715. Καλογριές σ. 523, 716. Τρυπητή σ. 523-524, 717. Ἀδάμας, 718. Πηλὸς σ. 524, 719. Ἀγιάσματα, 720. Τριάδες, 721. Κώμια-Δεμενεγάκι σ. 525, 722. Ζεφυρία σ. 525-526, 723. Δεκατέσσερες, 724. Ἅγιος Θεόδωρος, 725. Σολέτα, 726. Τρεῖς Ἱεράρχαι, 727. Σταυρός, 728. Παλαιοχώρι-Σπαθί, 729. Προβατᾶς σ. 526, 730. Ἅγιος Ἰωάννης σ. 526-527, 731. Κῆπος, (κθ). Φολέγανδρος, 732. Ἄνω Μεριά, (λ). Σίκινος, 733. Παλιόκαστρο σ. 527, (λα). Ἴος, 734. Σάρκος σ. 527-528, 735. Χώρα, 736. Μαγγανάρι, (λγ). Θήρα, 737. Φηρά σ. 528, 738. Φτέλλος, 739. Ἀρχάγγελος σ. 530, 740. Ἀκρωτήρι σ. 530-531, (λε). Χριστιανὰ, 741. Χριστιανή σ. 531. Ε. Νομὸς Δωδεκανήσου, (γ). Λέρος, 742. Παρθένι σ. 531-532, 743. Κατακρωτήρι, (δ). Κάλυμνος, 744. Βαθὺ-Ῥήνα σ. 532, (ε). Κῶς, 745. Κῶς σ. 532-533, 746. Τρουλλί, 747. Ζιπάριον σ. 533, 748. Ἀσκληπιεῖον σ. 533-534, 749. Ἅγιος Φωκᾶς, 750. Ζιά, 751. Πυλίον, 752. Ἀμανιοῦ, 753. Μαστιχάριον σ. 534, 754. Κέφαλος-Ἀσπρη Πέτρα σ. 534-535,

(ς). Ἀστυπάλαια, 755. Βαθύ, 756. Πάνορμος, 757. Βαῖ, 758. Ἀγρελίδι σ. 535, 759. Κάστρο Ἀγίου Ἰωάννου, 760. Μουρά, (ζ). Γυαλί, 761. Γυαλί σ. 536, (η). Νίσυρος, 762. Μανδράκι σ. 536-537, 763. Καλαβρός, (θ). Σύμη, 764. Κάστρο, 765. Ἅγιος Βασίλειος σ. 537, 766. Πανορμίτης σ. 537-538, 767. Σεσκλί, (ι). Τῆλος, 768. Μεγάλο Χωριό, 769. Λειβάδια, (ιβ). Χάλκη, 770. Κανιά, 771. Πόνταμος, (ιγ). Ῥόδος, 772. Ἰαλυσός-Τριάντα σ. 538, 773. Κολύμπια, 774. Λακκίον, 775. Ἀρχάγγελος, 776. Σιάνα, 777. Λίνδος σ. 539, 778. Βάτιον σ. 539-540, 779. Γεννάδιον, 780. Λαχανιά, (ιε). Σάρος, 781. Κάτω Γῆ, 782. Ἄργος σ. 540, 783. Παλάτια, (ις). Κάρπαθος, 784. Λευκός, 785. Πελεκητό, 786. Πηγάδια, 787. Ἀφιάρτης σ. 541, (ιζ). Κάσος, 788. Ἐμπορεῖο σ. 541-543, 789. Πόλιον, 790. Ἀρβανιτοχώριον, 791. Χέλατρος σ. 543.

ΙΧ. Κρήτη:

Α. Νομός Χανίων, 792. Σταυρός, 793. Γουβερνέτο, 794. Χωραφάκια, 795. Ἁγία Μαρίνα σ. 544, 796. Πλατανιάς, 797. Χανιά, 798. Γαλατᾶς, 799. Βρύσες, 800. Περιβόλια σ. 545, 801. Νεροκούρου σ. 545-546, 802. Μαλάξα, 803. Μυλωνιανά, 804. Βαρυπέτρον, 805. Σκουραχλάδα-Πλατυβόλα, 806. Τοπόλια, 807. Θέρισον, 808. Μελιδόνιον σ. 546, 809. Πρασές σ. 546-547, 810. Χρυσοσκαλίτισσα, 811. Ἄσφενδος, 812. Παλαιοχώρα, 813. Κριός, 814. Γαῦδος σ. 547. Β. Νομός Ῥεθύμνης, 815. Μελιδόνιον σ. 547-548, 816. Βιρανισκοπή, 817. Πέραμα, 818. Τράπεζα, 819. Ἀνώγεια-Ἰδαῖον Ἄντρον σ. 548, 820. Κοξαρέ σ. 548-549, 821. Μεσονήσια, 822. Ἐλέναι, 823. Σπήλιον, 824. Σελλία σ. 549, 825. Ἀποδούλου σ. 549-550. Γ. Νομός Ἡρακλείου, 826. Δαμάστα, 827. Ἀμνισος σ. 551, 828. Κοκκίνη (Νίρου) Χάνι σ. 551-552, 829. Γάζιον σ. 552-553, 830. Γωνιές σ. 554, 831. Τύλισος σ. 554-555, 832. Κνωσός, 833. Καλὸν Χωριὸν σ. 555, 834. Μάλια, 835. Μοχός, 836. Ἅγιος Μύρων σ. 556, 837. Ἀρχάναι σ. 556-559, 838. Κράσιον σ. 559-560, 839. Γιούχτας, 840. Λιλιανὸν σ. 560, 841. Προφήτης Ἡλίας σ. 560-561, 842. Ἀστρίτσιον σ. 561, 843. Κυπάρισσος-Καλοῦ σ. 561-562, 844. Παρθένιον σ. 562, 845. Ἀρκαλοχώριον σ. 562-563, 846. Καμάραι, 847. Πάρτιρα, 848. Τεφέλιον σ. 563, 849. Μορόνιον, 850. Καλαθιανά, 851. Ῥουφᾶς σ. 564, 852. Βαλῆς, 853. Ἅγιος Ὀνούφριος σ. 565, 854. Βιάννος σ. 565-566, 855. Γκαγκάλαι σ. 566, 856. Ἀμιρᾶς σ. 566-567, 857. Ἁγία Τριάς, 858. Φαιστός σ. 567, 859. Καλαμάκιον σ. 567-568, 860. Πετροκεφάλιον σ. 568, 861. Χόνδρος σ. 568-569, 862. Καλάμιον σ. 569-570, 863. Πλάτανος σ. 570, 864. Σίβα σ. 570-571, 865. Κουσές σ. 571, 866. Ἀπεσω-

κάριον σ. 571-572, 867. Πλώρα σ. 572, 868. Σταβιαί σ. 572-573, 869. Πύργος, 870. Βασιλική σ. 573, 871. Λούκια, 872. Πιτσίδα-Κομμός, 873. "Αρβη, 874. "Αγιος Κύριλλος σ. 574, 875. Κουμάσα σ. 574-575, 876. Μονή "Οδηγητρίας, 877. Μιαμού σ. 575, 878. Κρότος, 879. Καλοί Λιμένες σ. 576, 880. Λέντας-Λεβήν σ. 576-577. Δ. Νομός Λασιθίου, 881. "Ελοῦντα-"Ολοῦς σ. 577-578, 882. Βάϊ, 883. Λιναρές σ. 578, 884. Σητεία σ. 578-580, 885. Πετράς σ. 580, 886. Παλαίκαστρον σ. 580-581, 887. "Αγία Φωτιά. 888. Πινακιανόν, 889. Τζερμιάδον σ. 581, 890. "Αγιος Νικόλαος σ. 581-582, 891. Ψείρα σ. 582, 892. Μόχλος σ. 582-583, 893. Χαμέζιον σ. 583-584, 894. Κάτω Μετόχιον, 895. Μέσα Λασιθιον, 896. "Αγιος Χαράλαμπος σ. 584, 897. Μυρσίνη σ. 584-585, 898. "Αγιος Κωνσταντίνος σ. 585, 899. Πλάτη σ. 585-586, 900. Ψυχρόν, 901. "Αγιος Γεώργιος, 902. "Αβρακόντες, 903. Καμινάκιον, 904. Περθιανός σ. 586, 905. Μαρωνιά σ. 586-587, 906. Καρύδιον, 907. "Αζοκέραμος, 908. Σωτήρα-"Επάνω "Επισκοπή σ. 587, 909. Κασιδιώνιον σ. 587-588, 910. Καβούσιον σ. 588-589, 911. Αὔγος σ. 589-590, 912. "Αγιος Γεώργιος-Τουρτούλοι σ. 590-591, 913. Καλὸν Χωρίον σ. 591-592, 914. Παχεῖα "Αμμος, 915. Νέα Πραισός σ. 592, 916. Ζάκρος σ. 592-593, 917. Βασιλική σ. 593, 918. "Ανδρόμυλοι σ. 593-595, 919. Λιθίνοι, 920. "Αρνί, 921. Χαμαίτουλον, 922. Μεταξοχώριον, 923. "Αγιος "Ιωάννης σ. 595, 924. Μύρτος σ. 595-596, 925. "Αγία Φωτιά σ. 596, 926. "Αγία Τριάς σ. 596-597, 927. Γαῖ-δουρονήσιον σ. 597.

- B. "Επισκόπησις τῆς κατοικήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου κατὰ τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ 537-603

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV. ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ
(ΜΕΣΟΕΛΛΑΔΙΚΗ-ΜΕΣΟΚΥΚΛΑΔΙΚΗ-ΜΕΣΟΜΙΝΩΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ).

- A. Κατάλογος τῶν γνωστῶν Θέσεων 605-771

- I. "Ηπειρος: A. Νομός "Ιωαννίνων, 1. Μερόπη-Παλαιόπυργος, 2. Καστρίτσα, 3. Κουτσελίο, 4. Δωδώνη σ. 605. B. Νομός Θεσπρωτίας, 5. "Αγιος Γεώργιος-"Ριζιάνη σ. 607. Γ. Νομός Πρεβέζης, 6. Μεσποτάμιον σ. 607. Δ. Νομός "Αρτης, 7. Γιαννιώτιον σ. 607.
- II. Μακεδονία: A. Νομός Φλωρίνης, 8. "Αρμενοχώρι σ. 607-608. B. Νομός Καστοριάς, 9. Δισπηλιό σ. 608. ΣΤ. Νομός Πέλλης, 10. "Αρνισσα σ. 608, 11. Σκύδρα σ. 608-609. Ζ. Νομός Κιλκίς, 12. Καλίνδοια, 13. Τούμπα, 14. "Ασπρος, 15. "Αξιοχώριον-Βαρδαρόφτσα, 16. Γαλλικός σ. 609. Η. Νομός "Ημαθίας, 17. "Ε-

πισκοπή, 18. Βεργίνα σ. 610. Θ. Νομός Θεσσαλονίκης, 19. Καστανάς, 20. Ἀσσηρος σ. 610, 21. Σοχός σ. 610-611, 22. Κουφάλια, 23. Φιλαδελφινά, 24. Ντουρμουσλί, 25. Περιβολάκι-Σαράτσι σ. 611, 26. Ἀσπρόβρυση σ. 611-612, 27. Λεμπέτι, 28. Καλαμαριά-Τούμπα, 29. Πυλαία, 30. Θέρμη-Σέδες, 31. Γόνα, 32. Νέα Ῥαιδεστός, 33. Ἐπιβάται σ. 612. Ι. Νομός Χαλκιδικῆς, 34. Νέα Σίλατα σ. 612, 35. Νέα Καλλικράτεια, 36. Ὀρμύλια, 37. Βεριά, 38. Μολυβόπυργος, 39. Ἅγιος Νικόλαος, 40. Φλογητά, 41. Ἅγιος Μάμας, 42. Νικήτας, 43. Συκιά, 44. Τορώνη σ. 613. ΙΑ. Νομός Σερρών, 45. Βέργη σ. 617. ΙΓ. Νομός Καβάλας, 46. Παράδεισος, σ. 417.

IV. Θράκη: Β. Νομός Ῥοδόπης, 47. Μεσοχώριον σ. 617. Γ. Νομός Ἐβρου, 48. Μάκρη σ. 617.

IV. Θεσσαλία: Α. Νομός Λαρίσης, 49. Γόννοι σ. 617, 50. Ἀργυροπούλειον σ. 617-618, 51. Μακρυχώριον, 52. Μαγούλα, 53. Ῥοδιά, 54. Συκούριον, 55. Δομένικον, 56. Ῥαχμάνι σ. 618, 57. Τίρναβος, 58. Ἀμπελών, 59. Φάλαννα, 60. Μαρμάριανη, 61. Χασάμπαλι-Γεντίκι, 62. Ὁμορφώριον, 63. Δογάνη-Ἀνάβρα, 64. Ἀργισσα-Γκρεμνός σ. 619, 65. Λάρισα, 66. Μελισσοχώριον, 67. Πλατύκαμπος, 68. Κουτσόχερον, 69. Μόδεστος, 70. Μελία, 71. Νίκαια, 72. Νέα Λεύκη, 73. Κραννών σ. 620, 74. Νέαι Καρυαί, 75. Κυψέλη, 76. Ἅγιος Γεώργιος, 77. Καλὸν Νερόν, 78. Ἑλληνικόν-Κτούρι, 79. Ἀσπρόγεια, 80. Ἀμπελεία σ. 621, 81. Ἐρέτρια-Τσαγγλί, 82. Φάρσαλα σ. 622. Β. Νομός Τρικκάλων, 83. Ἀγριλιά, 84. Ζάρκος, 85. Τρίκκαλα σ. 622. Γ. Νομός Καρδίτσης, 86. Κοσκινᾶς, 87. Ὀμόλιον, 88. Ματαράγκα, 89. Καρδίτσα, 90. Σοφάδες σ. 623. Δ. Νομός Μαγνησίας, 91. Στεφανοβίκειον, 92. Ῥιζόμυλος σ. 623, 93. Βελεστίνον-Φεραὶ σ. 623-624, 94. Βόλος-Ἰωλκός, 95. Σέσκλον, 96. Διμήνιον, 97. Ἀερινόν-Περσουφλί σ. 624, 98. Νέα Ἀγχίαλος, 99. Μικροθηβαί, 100. Αἰδίνιον, 101. Ἀλμυρός, 102. Καστράκιον-Ζερέλια, 103. Σούρπη-Ἄλος, 104. Πτελεός, Βόρειοι Σποράδες, 105. Ἅγιος Πέτρος σ. 626, 106. Ἀλόνησος σ. 626-627.

V. Στερεὰ Ἑλλάς: Α. Νομός Εὐρυτανίας, 107. Καρπενήσιον σ. 627. Β. Νομός Φθιώτιδος, 108. Νέον Μοναστήριον, 109. Ἐκκάρα σ. 627, 110. Δομοκός σ. 627-628, 111. Παναγία, 112. Μελιταία, 113. Πελασγία, 114. Λιανοκλάδι, 115. Λαμία σ. 628, 116. Στυλὶς, 117. Ἀχινός, 118. Ῥάχες, 119. Ἀμούριον, 120. Μεγάλῃ Βρύση, 121. Λουτρά Ὑπάτης-Φουρνοσπηλιά, 122. Ἡράκλεια, 123. Δύο Βουνά σ. 629, 124. Θερμοπύλαι-Ἀλπηνοί, 125. Μελι-

δόνι, 126. Οἶτη, 127. Ἄγναντη, 128. Λιβανάτες σ. 630.
 129. Δρυμαία, 130. Ἀταλάντη-Σκάλα, 131. Ἐλάτεια,
 132. Καλαπόδιον, 133. Ἐξαρχος, 134. Ἁγία Μαρίνα,
 135. Λάρυμνα σ. 631. Γ. Νομός Αἰτωλοακαρνα-
 νίας, 136. Θέρμον σ. 631-632, 137. Ἀστακός, 138. Ἁ-
 γιος Ἡλίας, 139. Καλυδών, 140. Κρυονέρι σ. 632. Δ.
 Νομός Φωκίδος, 141. Λιλαία, 142. Προσήλιον σ.
 632, 143. Ἀμφισσα σ. 632-633, 144. Κωρύκειον, 145.
 Δελφοί, 146. Χρυσό-Κρίσα, 147. Καστρούλι σ. 633,
 148. Κίρρα σ. 633-634, 149. Πεντεόρια σ. 634, Γ. Νο-
 μός Βοιωτίας, 150. Πολυγύρα, 151. Πύργος, 152.
 Χάντζα σ. 634, 153. Ἁγιος Ἰωάννης σ. 634-635, 154.
 Λουκίσια-Ἀνθηδών, 155. Δροσιά, 156. Δαύλεια, 157.
 Ὀρχομενός, 158. Μεγάλη Καταβόθρα, 159. Πύργος Ἁ-
 γίας Μαρίνης σ. 635, 160. Ἁγιος Βλάσιος-Πανοπεύς σ.
 635-636, 161. Χαιρώνεια, 162. Στροβίκιον, 163. Γκᾶς-
 Ἀρνη, 164. Ἴσος σ. 636, 165. Βλίχα, 166. Ἀκραίφνιον,
 167. Οὔγκρα-Παραλίμνη, 168. Πλατανάκι, 169. Ῥι-
 τσώνα-Μυκαλησσός, 170α. Δίστομον, 170. Κάλαμι,
 171. Καστράκι-Μεδεών, 172. Ἀγόριανη, 173. Λιθαρές
 σ. 637, 174. Ὑπατον-Σύρτζι, 175. Δράμεσι-Παραλία,
 176. Ἀντίκυρα, 177. Παραλία Διστόμου-Μεδεών, 178.
 Ἁγιος Γεώργιος-Κορώνεια σ. 638, 179. Ἀλίαρτος, 180.
 Καζάρμα-Ὀγχηστός, 181. Ἄρμα, 182. Σχηματάρι-Δή-
 λεσι, 183. Θήβαι, 184. Πυργάκι-Ἀσκρα, 185. Ἀσωπία,
 186. Θεσπιαί, 187. Ἁγιος Θωμᾶς, 188. Βούλις σ. 639,
 189. Χώστια-Χορσισαί, 190. Θίσβη, 191. Εὔτρησις, 192.
 Πλαταιαί, 193. Λιβαδόστρο-Κρεῦσις, 194. Ἀλυκή-Σί-
 φαι σ. 640. ΣΤ. Νομός Εὐβοίας, 195. Γοῦβες, 196.
 Ὠρεοί, 197. Λιχᾶς σ. 640, 198. Γιάλτρα, 199. Αἰδηψός,
 σ. 200. Παλαιοχώριον, 201. Δαμιά, 202. Ῥοβιαί, 203.
 Κρύα Βρύση, 204. Μαντούδιον σ. 641, 205. Λίμνη σ.
 641-642, 206. Ὀξύλιθος, 207. Μακρυμάλλη, 208. Πολι-
 τικά, 209. Τριάδα, 210. Ψαχνά, 211. Καθενοί, 212. Βρύ-
 ση, 213. Ὀριον, 214. Θαρούνια σ. 642, 215. Αὐλωνά-
 ριον, 216. Θεολόγος, 217. Μάνικα, 218. Δοκός, 219.
 Χαλκίς, 220. Ἀφράτιον, 221. Ἁγιος Λουκάς, 222. Φύλ-
 λα, 223. Ἀλιβέριον σ. 643, 224. Λευκαντί σ. 643-644,
 225. Ἐρέτρια, 226. Ἀμάρυνθος, 227. Δύστος, 228. Ζάρ-
 κα, 229. Νέα Στύρα, Σκύρος, 230. Παλαμάρι, 231. Πο-
 λίχρη, 232. Ἀτσίτσα σ. 644, 233. Σκύρος σ. 644-645. Ζ.
 Νομός Ἀττικῆς, 234. Νέα Παλάτια, 235. Μήλεσι,
 236. Αὐλών, 237. Ἀφίδναι, 238. Μαραθών σ. 645, 239.
 Χασιά σ. 645-646, 240. Κάτω Ἀλεποχώριον, 241. Ἀ-
 χαρναί, 242. Ἐλευσίς, 243. Ῥαφήνα, 244. Μέγαρα, 245.
 Ἀθῆναι σ. 646, 246. Ὑμηττός, 247. Σπάτα, 248. Σαλα-
 μίς, 249. Βραυρών, 250. Πύργος Βραώνας, 251. Ἁγιος

Κοσμάς, 252. Βάρη, 253. Κακή Θάλασσα σ. 647, 254. Βουλαγμένη, 255. Κερατέα, 256. Θορικός σ. 650, 257. Ἀνάβυσσος σ. 650-651, 258. Λαύριον, 259. Αἶγινα, Τροιζηνία, 260. Μέθανα, 261. Γαλατᾶς, Κύθηρα, 262. Μητάτα σ. 651, 263. Ἀβλέμονας σ. 651-652.

VI. Πελοπόννησος: Α. Νομός Ἀχαΐας, 264. Καμάραι, 265. Ἀρραβονίτσα, 266. Αἶγιον, 267. Ἀκράτα-Κράθιον, 268. Ἀραξος σ. 652, 269. Μιράλιον σ. 652-653, 270. Καταρράκτης σ. 653-654, 271. Λαγοβούνι, 272. Κάνδαλος σ. 654. Β. Νομός Κορινθίας, 273. Περαχώρα, 274. Μελίσσι σ. 654, 275. Θαλερόν, 276. Διμηνιό, 277. Λαλιώτη, 278. Σικυών, 279. Λουτράκι σ. 655, 280. Σούλι, 281. Κρήναι, 282. Φενεός, 283. Ἅγιος Γεράσιμος, 284. Κοράκου, 285. Καλαμάκι, 286. Ἀετόπετρα σ. 656, 287. Ἅγιοι Θεόδωροι σ. 656-657, 288. Μύλος Χελιώτου, 289. Ἰσθμία, 290. Τιτάνη, 291. Ἀρχαία Κόρινθος, 292. Ἀράπιζα, 293. Γωνιά, 294. Περδικαριά, 295. Στιμάγκα σ. 657, 296. Κεγχρεαί, 297. Κλεωναί-Ἅγιος Βασίλειος, 298. Νεμέα, 299α. Σοφικόν, 299. Κλένια σ. 658. Γ. Νομός Ἡλείας, 300. Τσιπιανά σ. 658, 301. Ἀγραπιδохώρι σ. 658-659, 302. Κάστρο, 303. Ἅγιος Ἡλίας σ. 659, 304. Πουρνάρι, σ. 659-660, 305. Καυκωνία σ. 660, 306. Μάγειρας σ. 660-661, 307. Βαρβάσαινα, 308. Σαλμώνη σ. 661, 309. Ὀλυμπία σ. 661-662, 310. Μιράκα σ. 662-663, 311. Κατάκωλον, 312. Ἐπιτάλιον, 313. Μακρίσιμα σ. 663, 314. Ἀσπρα Σπίτια, 315. Κάτω Σαμικόν, 316. Τρυπητή, 317. Κακόβατος σ. 664, 318. Λέπρεον σ. 665. Δ. Νομός Ἀρκαδίας, 319. Δήμητρα, 320α. Κανδήλα, 320. Χωτοῦσα, 321. Καρβούνιον, 322. Πλέσσα σ. 665, 323. Ὀρχομενός σ. 665-666, 324. Λεβίδιον, 325. Πικέρνης, 326. Νεστάνη, 327. Δημοτσάνα, 328. Λουκάς, 329. Δαβιά, 330. Μερκοβούνιον, 331. Τρίπολις, 332. Τσελεπάκος σ. 666, 333. Θάνας, 334. Παλλάντιον, 335. Βουνόν, 336. Τημένιον, 337. Ἀσέα, 338. Ἀστρος, 339. Ἅγιος Ἀνδρέας σ. 667, 340. Ἑλληνικό, 341. Ἅγιος Ἰωάννης, 342. Βούρβουρα, 343. Σκορτσινός, 344. Πραστός, 345. Παλαιοχώριον, 346. Λεωνίδιον σ. 668. Ε. Νομός Ἀργολίδος, 347. Γυμνόν σ. 668, 348. Μυκήναι, 349. Μπερμπάτι, 350. Δήμαινα, 351. Ἡραῖον-Πρόσυμνα, 352. Σχινοχώριον σ. 669, 353. Δενδρά, 354. Παλαιά Ἐπίδαυρος, 355. Ἄργος, 356. Λυγουριό, 357. Κεφαλάρι σ. 670, 358. Τίρυνς σ. 670-671, 359. Καζάρμα, 360. Ἀσκληπιεῖον, 361. Λέρνα, 362. Ἀσίνη, 363. Κάντια, 364. Ἴρια σ. 671, 365. Ἡλιόκαστρο, 366. Φοῦρνοι, 367. Ἑρμιόνη σ. 672. ΣΤ. Νομός Μεσσηνίας, 368. Φόνισσα, 369. Κεφαλόβρυση σ. 672, 370. Βανάδα σ. 672-673, 371. Σιδηρόκαστρο, 372. Κάτω

Μέλπεια, 373. Καμάριον, 374. Μάνδρα, 375. Παρπούγγιον σ. 673, 376. Γλυκορρίζιον, 377. Ἀγριλόβουνον σ. 674, 378. Κοπανάκιον σ. 674-675, 379. Δώριον, 380. Πολίχνη, 381. Κόκλας, 382. Λουτρὸν σ. 675, 383. Μύρον-Περιστεριά σ. 675-676, 384. Ἀρτίκι, 385. Κυπαρισσία, 386. Βρύσες σ. 676, 387. Ἀετός, 388. Μάλθη, 389. Μίλα, 390. Σιάμον σ. 677, 391. Μελιγαλᾶς σ. 677-678, 392. Κατσαρός, 393. Σέλλᾶς, 394. Κογχύλιον, 395. Χαλαζόνιον, 396. Ἅγιος Φλώρος σ. 678, 397. Μαγανιακὸν σ. 678-679, 398. Χαλβάτσον, 399. Φιλιατρά, 400. Δραΐνα σ. 679, 401. Τρίκορφον σ. 679-680, 402. Εὔα, 403. Ἀνθεια, 404. Ἄρις, 405. Λαγκουβάρδος, 406. Βάλτα, 407. Μεταξάδα σ. 680, 408. Θουρία, 409. Πύργος, 410. Μαργέλιον, 411. Ἀμπελόφυτον, 412. Μηλιώτιον σ. 681, 413. Κάναλος σ. 681-682, 414. Χώρα-Ἐγγλιανός, 415. Λεύκη, 416. Βλαχόπουλον σ. 682, 417. Δάρα σ. 682-683, 418. Μυρσινοχώριον σ. 683, 419. Χατζῆς, 420. Τραγάνα σ. 684, 421. Παπούλια σ. 685, 422. Κορυφασιον-Ὀσμάναγα σ. 685-686, 423. Ἰκλαίνα σ. 686, 424. Ἀκοβίτικα, 425. Καλάμαι, 426. Περιβολάκια, 427. Πλάτανος, 428. Πέρα, 429. Βελίκα σ. 687, 430. Πετροχώριον σ. 687-688, 431. Κρεμμύδια, 432. Βέργα, 433. Πηγάδια, 434. Ῥιζόμυλος-Νιχώρια σ. 688, 435. Κουκουνάρα σ. 688-690, 436. Μεσοπόταμος, 437. Καλοχώριον, 438. Σχινόλακκα, 439. Χανδρινός σ. 690, 440. Πύλα, 441. Ῥομίριον, 442. Μαθία, 443. Μεσοχώριον, 444. Λογγά σ. 691, 445. Μεθώνη σ. 691-692, 446. Ἐξοχικόν, 447. Φοινικοῦς, 448. Ἅγιος Ἰσίδωρος, 449. Στούπα σ. 692, 450. Σχίζα σ. 692-693. Ζ. Νομός Λακωνίας, 451. Μενελάϊον, 452. Ἀμύκλαι, 453. Βαφειόν, 454. Γκοριτσά σ. 693, 455. Γερόνθραι, 456. Ξηροκάμπιον, 457. Ἀπιδιά, 458. Στεφανιά, 459. Σκάλα, 460. Ἅγιος Ἰωάννης, 461. Γκαγκανιά, 462. Ἀστέριον, 463. Λάγιον σ. 696, 464. Σούλιον-Ἅγιος Στέφανος, 465. Γλυκόβρυση, 466. Φοινίκιον, 467. Πλύτρα, 468. Δαιμονιά, 469. Κότρωνα, 470. Παυλοπετρί σ. 697.

VII. Ἰόνιοι Νῆσοι: Α. Νομός Κερκύρας, (α). Κέρκυρα, 471. Κεφάλι, 472. Ἀφιώνας, 473. Βάτος σ. 698. Β. Νομός Λευκάδος, (α). Λευκάς, 474. Λευκάς, 475. Φρύνιον σ. 698, 476. Νυδρίον σ. 698-699, 477. Εὐγηρος-Χοιροσπηλιά σ. 699. Γ. Νομός Κεφαλληνίας, (α). Ἰθάκη, 478. Σταυρός, 479. Ἀετός, (β). Κεφαλληνία, 480. Σάμη, 481. Κουλουράτα σ. 699, 482. Κράνη σ. 699-701, 483. Κοκολάτα, 484. Κορνέλλος σ. 701.

VIII. Νῆσοι Αἰγαίου-Δωδεκάνησος: Α. Νομός Λέσβου, (α). Λήμνος, 485. Καμίνια-Πολιόχνη, (β). Λέσβος, 486.

Μήθυμνα, 487. Θερμή σ. 701, 488. Λισβόριον σ. 703. Β. Νομός Χίου, (β). Χίος, 489. Ναγός, 490. Βολισσός, 491. Ἀρμόλια, 492. Ἐμπορειό σ. 703. Γ. Νομός Σάμου, (α). Σάμος, 493. Πυθαγόρειον, 494. Ἡραῖον σ. 703. Δ. Νομός Κυκλάδων, (β). Μακρόνησος, 495. Ἅγιος Γεώργιος, (γ). Κέως, 496. Ἅγιος Ἰωάννης, 497. Τρεῖς Ἀμμουδιές, 498. Τροῦλλος, 499. Ἁγία Εἰρήνη, 500. Βουρκάριον, 501. Καρυά σ. 704, 502. Βάταλα, 503. Ἅγιος Παντελεήμων, (δ). Τήνος, 504. Βρυόκαστρον, (ε). Κύθνος, 505. Λουτρά, (ς). Σύρος, 506. Ἅγιος Λουκάς σ. 705, (η). Δῆλος, 507. Τέμενος σ. 705-706, (θ). Μύκονος, 508. Παλαιόκαστρο, (ια). Σίφνος, 509. Παροικία, (ιη). Νάξος, 512. Νάξος, 513. Βίβλος σ. 706, 514. Σαγκρίον, 515. Πετάσι-Κανάκι, 516. Βίγλα, 517. Βαρδάκι-Αἰλά, (κς). Ἀμοργός, 518. Αἰγιάλη, 519. Βρούτσης-Ἀρκεσίνη, (κη). Μῆλος, 520. Φυλακωπή, 521. Ἀσπροχωριό σ. 708, 522. Τρυπητή, 523. Πηλός, (λα). Ἴος, 524. Σάρκος, 525. Χώρα, (λγ). Θήρα, 526. Φτέλλος, 527. Ἀθηνιός, 528. Ἀκρωτήρι σ. 709, (λδ). Ἀνάφη, 529. Γεωργάνου σ. 709-710. Ε. Νομός Δωδεκανήσου, (α). Πάτμος, 530. Ἀσπρη, 531. Καστέλλι, (β). Λειψοί, 532. Κάστρο σ. 710, (γ). Λέρος, 533. Πλάτανος-Κάστρο σ. 710-711, (δ). Κάλυμνος, 534. Βαθύ-Ρήνα, (ε). Κῶς, 535. Κῶς, 536. Ζιπάριον, 537. Ἀσκληπιεῖον, 538. Πολίον, 539. Ἀμανιοῦ, (ς). Ἀστυπάλαια, 540. Κάστρο Ἀγίου Ἰωάννου σ. 711, (η). Νίσυρος, 541. Μανδράκι, (θ). Σύμη, 542. Πανορμίτης, (ιβ). Χάλκη, 543. Πόνταμος, (ιγ). Ῥόδος, 544. Ἰαλυσός-Τριάντα, 545. Μαριτσά σ. 712, 546. Κάμειρος-Καλαβάρδα σ. 713, 547. Κολύμπια, (ιε). Σάρος, 548. Κάτω Γῆ, 549. Ἄργος, 550. Παλάτια, (ις). Κάρπαθος, 551. Λευκός, 552. Πελεκητό, 553. Ἀπέλλα, 554. Ἀπέριον σ. 715, 555. Πηγάδια σ. 715-716, 556. Ἀρκάσα, 557. Λακκί, 558. Ἀφιάρτης, (ις). Κάσος, 559. Ἐμπορειό, 560. Πόλιον σ. 716, 561. Ἀρβανιτοχώριον σ. 716-717, 562. Χέλατρος σ. 717.

IX. Κρήτη:

Α. Νομός Χανίων, 563. Σταυρός, 564. Γουβερνέτο, 565. Χωραφάκια σ. 717, 566. Ἁγία Τριάς σ. 717-718, 567. Μάλεμε, 568. Ἁγία Μαρίνα, 569. Πλατανιάς σ. 718, 570. Χανιά σ. 718-719, 571. Νοχιά, 572. Γαλατᾶς, 573. Βρύσες, 574. Περιβόλια, 575. Νεροκούρου σ. 719, 576. Στύλος, 577. Δράπανος, 578. Σκουραχλάδα-Πλατυβόλα, 579. Θέρισον σ. 720, 580. Ἀσπροσυκιά σ. 720-721, 581. Χρυσосκαλίτισσα, 582. Παλιοχώρα, 583. Πατσιανός, 584. Κριός, 585. Γαῦδος σ. 721. Β. Νομός Ῥεθύμνης, 586. Σταυρωμένος σ. 721-722, 587. Πρῆνος, 588. Μελιδόνιον, 589. Μισίρια, 590. Βιρανειπσκο-

πή, 591. Πέραμα σ. 722, 592. Χαμαλεύριον, 593. Μέση σ. 723, 594. Ψουσσοσπίτιον, 595. Ἀξός, 596. Βισταγή, 597. Ἀνώγεια-Ἰδαῖον Ἄντρον σ. 724, 598. Πατσός σ. 725, 599. Μοναστηράκιον σ. 725-726, 600. Κοξαρέ, 601. Μεσονήσια, 602. Ἐλέναι, 603. Μυξόρρουμα, 604. Σπήλιον, 605. Σελλία σ. 726, 606. Μαριοῦ, 607. Πλακιᾶς, 608. Ἅγιος Ἰωάννης, 609. Ἀποδούλου, 610. Πρέβελη σ. 727, 611. Κεραμές σ. 727-728, 612. Σακτούρια σ. 728. Γ. Νομός Ἡρακλείου, 613. Ἁγία Πελαγία σ. 728, 614. Ἡράκλειον, 615. Ἀμνισός, 616. Κокκίνη (Νίρου) Χάνι σ. 729, 617. Γοῦρνες σ. 729-730, 618. Γάζιον, 619. Σταυρωμένος, 620. Πρασᾶς σ. 730, 621. Γοῦβες, 622. Ἀνώπολις, 623. Χερσόνησος σ. 731, 624. Σκότεινόν, 625. Γιοφυράκια, 626. Γωνιές σ. 732, 627. Τύλισσος, 628. Κνωσός, 629. Βορίτσιον, 630. Καλὸν Χωρίον, 631. Μάλια σ. 733, 632. Σκαλάνιον, 633. Ἀϊτάνια σ. 734, 634. Φοινικιά σ. 734-735, 635. Μοχός, 636. Κεραμούτσιον, 637. Σίλαμος σ. 735, 638. Ἐπισκοπή σ. 736-737, 639. Κορφαί σ. 737, 640. Σμάριον σ. 738-739, 641. Πετροκεφάλιον, 642. Λουτράκιον, 643. Ἅγιος Μύρων, 644. Ἀρχάναι σ. 739, 645. Ἀβδοῦ σ. 739-740, 646. Κράσιον, 647. Ἀσκοί, 648. Γιούχτας σ. 740, 649. Κρουσών σ. 740-741, 650. Πυργοῦ σ. 741, 651. Σαμπᾶς σ. 741-742, 652. Καστέλλιον, 653. Προφήτης Ἠλίας σ. 742, 654. Βαθύπετρον σ. 742-743, 655. Βόνη, 656. Ἀστρίτσιον, 657. Θραψανόν σ. 743, 658. Χουδέτσιον σ. 743-744, 659. Μαθιά, 660. Παρθένιον, 661. Χουμέριον, 662. Γεράκιον σ. 744, 663. Ἀρκαλοχώριον σ. 744-745, 664. Καμάραι, 665. Ἁγία Βαρβάρα, 666. Μεγάλη Βρύση, 667. Πάρτιρα σ. 745, 668. Κασάνοι σ. 745-746, 669. Ἀφράτιον-Ἀρκάδες σ. 746, 670. Ἀνέγυροι σ. 746-747, 671. Καλαθιανά, 672. Ρουφᾶς, 673. Βαλῆς, 674. Τυμπάκιον, 675. Ἅγιοι Δέκα-Γόρτυς, 676. Ἅγιος Ὀνούφριος σ. 747, 677. Σκινιάς σ. 747-748, 678. Βιάννος, 679. Κεφαλοβρύσιον, 680. Γκαγκάλοι, 681. Ἀμιρᾶς σ. 748, 682. Κάτω Σύμη σ. 748-749, 683. Ἁγία Τριάς, 684. Φαιστός, 685. Καλαμάκιον σ. 749, 686. Περβόλα, 687. Καμηλάριον σ. 750, 688. Χόνδρος σ. 750-751, 689. Ἅγιος Βασίλειος, 690. Καλάμιον, 691. Πλάτανος σ. 751, 692. Σίβα σ. 751-752, 693. Κουσές, 694. Ἀπεσχωάριον, 695. Μεσοχώριον, 696. Πόμπια, 697. Σταβιαί, 698. Παναγία σ. 752, 699. Βασιλική, 700. Πιτσιδία-Κομμός, 701. Τσουτσοσυρο-Ἰνατος, 702. Κερατόκαμπος, 703. Ἀρβη σ. 753, 704. Ἅγιος Κύριλλος σ. 753-754, 705. Κουμάσα, 706. Μονὴ Ὁδηγητρίας, 707. Κρότος, 708. Καπετανιανὰ σ. 754, 709. Καλοὶ Λιμένες σ. 754-755, 710. Λέντας-Λεβὴν σ. 755. Δ. Νομός Λασιθίου, 711. Δραγονά-

δα, 712. Ἐλοῦντα-Ὀλοῦς, 713. Βαῖ, 714. Σητεία, 715. Πετράς σ. 755, 716. Παλαίκαστρον σ. 755-756, 717. Ἁγία Φωτιά, 718. Πινακιανόν, 719. Λαγοῦ σ. 756, 720. Τζερμιάδον σ. 756-757, 721. Μαρμακέτον, 722. Ἅγιος Νικόλαος, 723. Ψεῖρα, 724. Μόχλος, 725. Χαμέζιον σ. 757, 726. Σκοπή σ. 757-758, 727. Πισκοκέφαλον σ. 758, 728. Κάτω Μετόχιον, 729. Μέσα Λασίθιον, 730. Ἅγιος Χαράλαμος, 731. Μυρσίνη, 732. Ἅγιος Κωνσταντῖνος, 733. Πλάτη σ. 759, 734. Ψυχρόν σ. 759-760, 735. Ἅγιος Γεώργιος, 736. Ἀχλάδια σ. 760, 737. Σφάκα σ. 761, 738. Μουλιανά σ. 761-762, 739. Ζοῦ, 740. Χοχλακιά, 741. Καροῦμες σ. 762, 742. Ἀβρακόντες σ. 762-763, 743. Καμινάκιον, 744. Κουδουμαλιά σ. 763, 745. Κριτσά σ. 763-764, 746. Περθιανός, 747. Μαρωνιά, 748. Λάστρος σ. 764, 749. Σφακία, 750. Ἀζοκέραμος σ. 765, 751. Σωτήρα σ. 765-766, 752. Καβούσιον, 753. Αὐγός, 754. Ἅγιος Γεώργιος, 755. Καλὸν Χωρίον, 756. Παχεῖα Ἄμμος, 757. Νέα Πραισός σ. 766, 758. Ζάκρος σ. 766-767, 759. Κατελιώνας, 760. Συκιά σ. 767, 761. Βασιλική σ. 767-768, 762. Καλαμαύκα, 763. Λιθίνοι, 764. Ἐτιά σ. 768, 765. Ζήρος σ. 768-769, 766. Χαμαίτουλον, 767. Ἄμπελος, 768. Μύρτος, 769. Ἁγία Φωτιά σ. 769, 770. Μακρυγιαλός σ. 769-771, 771. Ἁγία Τριάς, 772. Γούδουρας, 773. Κουφονήσιον σ. 771.

Β. Ἐπισκόπησις τῆς κατοικήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου κατὰ τὴν μέσσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ

771-775

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

1. Ἡπειρος, Παλαιολιθική	περίοδος	σελ. 15
2. Ἑλλάς, »	»	43
3. Ἡπειρος, Νεολιθική	περίοδος	49
4. Μακεδονία	»	88-89
5. Θράκη	»	97
6. Θεσσαλία	»	131
7. Στερεὰ Ἑλλάς	»	194-195
8. Πελοπόννησος	»	234-235
9. Ἴόνιοι Νῆσοι	»	237
10. Νῆσοι ΒΑ Αἰγαίου	»	241
11. Κυκλάδες	»	251
12. Δωδεκάνησος	»	271
13. Κρήτη	»	327
14. Ἡπειρος Πρωτοελλαδική	περίοδος	336
15. Μακεδονία	»	358-359
16. Θράκη	»	362
17. Θεσσαλία	»	371
18. Στερεὰ Ἑλλάς	»	420-421
19. Πελοπόννησος	»	472-473
20. Ἴόνιοι Νῆσοι	»	480
21. Νῆσοι ΒΑ Αἰγαίου	»	488
22. Κυκλάδες Πρωτοκυκλαδική	περίοδος	529
23. Δωδεκάνησος Πρωτοελλαδική	»	542
24. Κρήτη Πρωτομινωική	»	594
25. Ἡπειρος Μεσοελλαδική	»	606
26. Μακεδονία	»	614-615
27. Θράκη	»	616
28. Θεσσαλία	»	625
29. Στερεὰ Ἑλλάς	»	648-649
30. Πελοπόννησος	»	694-695
31. Ἴόνιοι Νῆσοι	»	700
32. Νῆσοι ΒΑ Αἰγαίου	»	702
33. Κυκλάδες Μεσοκυκλαδική	»	707
34. Δωδεκάνησος Πρωτοελλαδική	»	714
35. Κρήτη Μεσομινωική	»	770.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ¹

A-C	= P. Amandry κ.ἄ., L'Antre Corycien, I-II, (BCH Suppl. 7, 9), Paris 1981, 1984.
Aegeum	= Annales d'Archéologie égéenne de l'Université de Liège.
Aeg. Metal.	= K. Branigan, Aegean Metalwork of the Early and Middle Bronze Age, Oxford 1974.
AEΘ	= Γ. Μπακαλάκης, Ἀρχαιολογικὲς Ἔρευνες στὴ Θράκη, 1959-1960, Θεσσαλονίκη 1961.
AEMΘ	= Τὸ Ἀρχαιολογικὸ Ἔργο στὴ Μακεδονία καὶ Θράκη, Ὑπουργεῖον Μακεδονίας Θράκης.
Agios Petros	= N. Efstratiou, Agios Petros. A Neolithic Site in the Northern Sporades, Oxford 1985.
Aigion	= A. J. Papadopoulos, Excavations at Aigion 1970 (SIMA 46), Göteborg 1976.
A-K	= Π. Β. Φάκλαρης, Ἀρχαία Κύνουρία, Θεσσαλονίκη 1985.
Ἀμυκλαῖο	= Κ. Δημακοπούλου, Τὸ μυκηναϊκὸ ἱερὸ στὸ Ἀμυκλαῖο καὶ ἡ YE III Γ περίοδος στὴ Λακωνία, Ἀθήνα 1982.
Ἀνάληψις	= Ἐ. Ἴ. Κριγκᾶς, Πόλισμα Ἰασον. Ἀρχαιολογικὴ μελέτη βάσει ἐρευνῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς προϊστορικῆς θέσεως «Ἀνάληψις Ἀρκαδίας», Ἀθήναι 1984.
Anat. Stud.	= Anatolian Studies, London.
AO	= R. M. Dawkins κ.ἄ., The Sanctuary of Artemis Orthia at Sparta, London 1929.
Arapi Magula	= H. Hauptmann-V. Miložčić, Die Funde der Frühen Dimini-Zeit aus der Arapi-Magula, Thessalien (BAM 9), Bonn 1969.
Arch. Dodec.	= S. Dietz κ.ἄ., Archaeology in the Dodecanese (The National Museum of Denmark), Copenhagen 1988.
Ἀρχαία Μακεδονία	= Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, Ἀρχαία Μακεδονία. Ἀνακρινώσεις κατὰ τὰ Διεθνῆ Συμπόσια, τόμ. I-IV, Θεσσαλονίκη 1970-1986.
Ar. Cr.	= J. D. S. Pendlebury, The Archaeology of Crete, London 1939.
Argissa	= V. Miložčić κ.ἄ., Die deutschen Ausgrabungen auf der Ar-

1. Συντετμημένοι λέξεις ἐν τῷ κειμένῳ μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸν παρόντα κατάλογον δεόν νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τοὺς ἀντιστοιχοῦς καταλόγους ἐν Π-Π, σ. XXIX-XXXI, Π-Σ, σ. XXXII-XXXIV καὶ Μ-Χ, σ. XIII-XVIII.

- gissa – Magula in Thessalien, I-IV (BAM 2, 13-14, 23-24), Bonn 1962-1981.
- ATEP = J. M. Fossey, *The Ancient Topography of Eastern Phokis*, Amsterdam 1986.
- BAM = Beiträge zur Ur- und Frühgeschichtlichen Archäologie des Mittelmeer-Kulturrumes (Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität Heidelberg).
- BICS = University of London, *Bulletin of the Institute of Classical Studies*.
- Bintliff = J. L. Bintliff, *Natural Environment and Human Settlement in Prehistoric Greece*, I-II, Oxford 1977.
- BMC = Catalogue of the Greek and Etruscan Vases in the British Museum, τόμ. I-IV, London 1893-1925.
- Boeotia Antiqua = J. M. Fossey κ.ά., *Boeotia Antiqua I*, Amsterdam 1989.
- Burial Habits = Ch. Dumas, *Early Bronze Age Burial Habits in the Cyclades (SIMA 48)*, Göteborg 1977.
- C. A. Doxiadis = C. A. Doxiadis: Athens Technological Organization. The Athens Center of Ekistics.
- CAH = Cambridge Ancient History.
- CAIR = R. Inghieri, *Carta Archeologica dell'Isola di Rodi*, Florence 1936.
- Cassopaia = S. Dakaris, *Cassopaia and the Elean Colonies (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 4)*, Athens 1971.
- CCO = J. Boardman, *The Cretan Collection in Oxford*, Oxford 1961.
- CMS = F. Matz κ.ά., *Corpus der Minoischen und Mykenischen Siegel*.
- CNRS = Centre National de la Recherche Scientifique, Paris.
- Corinthia = M. Sakellariou – N. Faraklas, *Corinthia – Cleonaia (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 3)*, Athens 1971.
- CR = Clara Rhodos. Studi e Materiali pubblicati a cura dell'Istituto Storico-Archeologico di Rodi, τόμ. I-X, Rhodes 1928-1941.
- CS = R. Hope Simpson – J. F. Lazenby, *The Catalogue of the Ships in Homer's Iliad*, Oxford 1970.
- CTD = P. Åström κ.ά., *The Cuirass Tomb and other Finds at Dendra, Μέρη I-II (SIMA 4)*, Göteborg 1977, 1983.
- Cyclades = G. Rougemont κ.ά., *Les Cyclades (Edition du CNRS)*, Paris 1983.
- Δωδώνη = Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων.
- Ἑγνατία = Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρὶς τῆς Φιλοσοφ. Σχολῆς Πανεπ. Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας.
- EEBM = Ἑπετηρὶς τῆς Ἑταιρείας Βοιωτικῶν Μελετῶν.
- EEKΣ = Ἑπετηρὶς Ἑταιρείας Κρητικῶν Σπουδῶν.
- Εἰλαπίνη = Εἰλαπίνη, τόμος τιμητικὸς γιὰ τὸν καθηγητὴ Ν. Πλάτωνα, Ἡράκλειον 1987.
- Elatée = P. Paris, *Elatée*, Paris 1892.
- Emergence = C. Renfrew, *The Emergence of Civilisation. The Cyclades and the Aegean in the Third Millennium b. C.*, London 1972.

- EMT = D. Theocharis, Prehistory of Eastern Macedonia and Thrace (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 9), Athens 1971.
- Ἐπιδαυρία = N. Φαράκλας, Ἐπιδαυρία, (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 12), Ἀθήναι 1972.
- Ἐρευνες = Δ. Β. Γραμμένος, Νεολιθικὲς Ἐρευνες στὴν κεντρικὴ καὶ ἀνατολικὴ Μακεδονία, Θεσσαλονίκη 1984.
- Excavations 1975 = D. Leekley – R. Noyes, Archaeological Excavations in the Greek Islands, New Jersey 1975.
- » 1976 = D. Leekley – R. Noyes, Archaeological Excavations in Southern Greece, New Jersey 1976.
- » 1980 = D. Leekley – N. Efstratiou, Archaeological Excavations in Central and Northern Greece, New Jersey 1980.
- FCC = P. Faure, Fonctions des Cavernes Crétoises, Paris 1964.
- Festos = D. Levi, Festòs e la Civiltà Minoica, τόμ. I-II, Roma 1976, 1988.
- FK = F. Matz κ.ά., Forschungen auf Kreta 1942, Berlin 1951.
- GAC = R. Hope Simpson – O. T. P. K. Dickinson, A Gazetteer of Aegean Civilisation in the Bronze Age, τόμ. I: The Mainland and Islands (SIMA 52), Göteborg 1979.
- GBA = E. Vermeule, Greece in the Bronze Age, Chicago 1972.
- GE = J. Boardman, Excavations in Chios 1952-1955. Greek Emporio, Oxford 1967.
- GL = A. Philippson – E. Kirsten, Griechischen Landschaften, I-IV, Frankfurt 1950-1959.
- Gournia = H. Boyd – Hawes κ.ά., Gournia, Vasiliki and other prehistoric Sites on the Isthmus of Hierapetra, Crete, Philadelphia 1908.
- Ζάκρος = N. Πλάτων, Ζάκρος. Τὸ νέον μινωικὸν ἀνάκτορον, Ἀθήναι 1974.
- Höhlenforschungen = S. Marinatos, Höhlenforschungen in Kreta (ἐν Mitteilungen über Höhlen- und Karstforschung. Zeitschrift des Hauptverbandes Deutscher Höhlenforscher, Jahrg. 1928, H. 4), 1-12.
- Hunter = A. Hunter, The Bronze Age in Thessaly, Oxford 1953.
- Θεσπρωτία = Σ. Δάκαρης, Θεσπρωτία (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 15), Ἀθήναι 1972.
- ΘΤΜ = Ἀ. Ξενάκη – Σακελλαρίου, Οἱ θαλαμωτοὶ τάφοι τῶν Μυκηνῶν, Paris 1985.
- IPS = D. H. French, Index of Prehistoric Sites in Central Macedonia and Catalogue of Sherd Material in the University of Thessaloniki (Γραφομηχανῆς), Athens 1967.
- Isthmia = O. Broneer, Isthmia. Excavations by the University of Chicago under the auspices of the American School of Classical Studies at Athens, τόμ. I-IV, Princeton 1971-1987.
- JRGZM = Jahrbuch des Römisch – Germanischen Zentralmuseums, Mainz.
- Kadmeia I = S. Symeonoglou, Kadmeia I. Mycenaean Finds from Thebes, Greece. Excavation at 14 Oedipus St. (SIMA 35), Göteborg 1973.

- Kastanas 2-7 = Kastanas, Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979 (Prähistorische Archäologie in Südosteuropa, Band 2-7), Berlin 1983-1989.
- Κατσαμπᾶς = Σ. Ἀλεξίου, Ὑστερομινωικοὶ τάφοι λιμένος Κνωσοῦ (Κατσαμπᾶ), Ἀθήναι 1967.
- Καύσεις = Κ. Ἰ. Γαλλῆς, Καύσεις νεκρῶν ἀπὸ τῆ νεολιθικῆ ἐποχῇ στὴ Θεσσαλία, Ἀθήναι 1982.
- ΚΕΑ = Ἀ. Ζώης, Κρήτη. Ἐποχὴ τοῦ Λίθου (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 18), Ἀθήναι 1973.
- Κεοῖ I-VI = Results of Excavations conducted by the University of Cincinnati, Princeton, Mainz on Rheine 1977-1986.
- Κέρνος = Κέρνος. Τιμητικὴ προσφορὰ στὸν καθηγητὴ Γεώργιο Μπακαλάκη, Θεσσαλονίκη 1972.
- ΚΜΚ = D. Fimmen, Die Kretisch-mykenische Kultur, Leipzig 1921.
- ΚSK = E. M. Melas, The Islands of Karpathos, Saros and Kasos in the Neolithic and Bronze Age (SIMA 68), Göteborg 1985.
- Κythera = J. N. Coldstream - G. L. Huxley, Kythera. Excavations and Studies, London 1972.
- Larnakes = C. Mavriyannaki, Recherches sur les Larnakes Minoennes de la Crète occidentale, Roma 1972.
- Lasithi = L. V. Watrous, Lasithi. A History of Settlement on a Highland Plain in Crete (Hesperia Suppl. XVIII), Princeton 1982.
- Lathuresa = H. Lauter, Lathuresa. Beiträge zur Architektur und Siedlungsgeschichte in spätgeometrischer Zeit, Mainz 1985.
- Λέσβος = Ἰ. Δ. Κοντῆς, Λέσβος καὶ ἡ μικρασιατικὴ τῆς περιοχῇ (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 24), Ἀθήναι 1979.
- Λῆμνος = Τ. Δ. Κασιδέλης - Σ. Κ. Κομνηνός, Ἡ Λῆμνος ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια ὡς σήμερα, Ἀθήνα 1982.
- Lindos IV (1) = S. Dietz, Lindos IV (1). Excavations and Surveys in southern Rhodes: The Mycenaean Period, Copenhagen 1984.
- LMC = A. Kanta, The Late Minoan III Period in Crete (SIMA 58), Göteborg 1980.
- Locriens I-II = L. Lerat, Les Locriens de l'ouest, τόμ. I-II, Paris 1952.
- MA = Monumenti Antichi pubblicati per cura della Reale Accademia dei Lincei.
- M-Ach. = Th. J. Papadopoulos, Mycenaean Achaea, Μέρη 1-2 (SIMA 55), Göteborg 1978-1979.
- Macedonia I = N. G. L. Hammond, A History of Macedonia, τόμ. I, Oxford 1972.
- Magulen = V. Milošević κ.ά., Die deutschen Ausgrabungen auf Magulen um Larisa in Thessalien 1966, Bonn 1976.
- Mallia = École Française d'Athènes, Études Crétoises publiées sous la direction de l'École Française d'Athènes, Fouilles exécutées à Mallia, τόμ. I-XXVI, Paris 1928-1980.
- Μάνικα I = Ἀ. Σάμψων, Μάνικα I. Μιὰ πρωτοελλαδικὴ πόλις στὴ Χαλκίδα, Ἀθήνα 1985.

- Μάνικα II = 'Α. Σάμψων, Μάνικα II. 'Ο πρωτοελλαδικός οικισμός και τὸ νεκροταφεῖο, Ἀθήνα 1988.
- M-C. = N. C. Scoufopoulos, Mycenaean Citadels (SIMA 22), Göteborg 1971.
- ME = Μεσοελλαδική.
- Memorie Rodi = Memorie pubblicate a cura dell' Istituto Storico - Archeologico F. E. R. T. e della R. Deputazione di Storia patria per Rodi.
- Methymna = H.-G. Buchholz, Methymna, Mainz am Rhein 1975.
- MFK = S. Brodbeck - Jucker, Mykenische Funde von Kephallenia im Archäologischen Museum Neuchâtel, Roma 1986.
- MK = Μεσοκυκλαδική.
- MM = Μεσομινωική.
- MMA = G. E. Mylonas, Mycenae and the Mycenaean Age, Princeton 1966.
- MME = W. A. McDonald κ.ἄ., The Minnesota Messenia Expedition, Minneapolis 1972.
- MO = P. P. Betancourt, Minoan Objects excavated from Vasilike; Pseira, Sphoungaras, Priniatikos Pyrgos and other Sites, Pennsylvania 1983.
- Mochlos = R. B. Seager, Explorations in the Island of Mochlos, Boston-New York 1912.
- MPA = A. Furumark, The Mycenaean Pottery, Analysis and Classification, Stockholm 1941.
- MPC = A. Furumark, The Chronology of Mycenaean Pottery, Stockholm 1941.
- MPL = F. H. Stubbings, Mycenaean Pottery from the Levant, Cambridge 1951.
- MTI = S. Casson, Macedonia, Thrace and Illyria, Oxford 1926.
- Myc. Age = Ch. Tsountas - J. I. Mannat, The Mycenaean Age, London 1897.
- Myrtos = P. Warren, Myrtos. An Early Bronze Age Settlement in Crete (BSA Suppl. 7), Oxford 1972.
- M-X = K. Θ. Συριόπουλος, Οἱ Μεταβατικοὶ Χρόνοι ἀπὸ τῆς μυκηναϊκῆς εἰς τὴν ἀρχαϊκὴν περίοδον 1200-700 π.Χ., Ἀθήναι 1983-1984.
- NBAE = R. Treuil, Le Néolithique et le Bronze ancien Égéens, Paris 1983.
- N-E = Δ. Π. Θεοχάρης κ.ἄ., Νεολιθικὴ Ἑλλάς, Ἀθήναι 1973.
- NGK = H.-G. Buchholz κ.ἄ., Nisyros-Giali-Kos, Mainz am Rhein 1982.
- Nichoria I = G. Rapp Jr. κ.ἄ., Excavations at Nichoria in Southwest Greece, τόμ. I, Minneapolis 1978.
- Nichoria III = W. A. McDonald κ.ἄ., Excavations at Nichoria in Southwest Greece, τόμ. III, Minneapolis 1983.
- NM = H. Van Effenterre, Nécropoles du Mirabello, Paris 1948.
- NMBT = B. Feuer, The Northern Mycenaean Border in Thessaly, Oxford 1983.

- Notes = D. H. French, Notes on Prehistoric Pottery Groups from Central Greece (Γραφομηχανής), 1972.
- ΝΠΔ = 'Α. Σάμψων, 'Η Νεολιθική Περίοδος στα Δωδεκάνησα, 'Αθήναι 1987.
- ΝΠΕ = 'Α. Σάμψων, 'Η Νεολιθική καὶ ἡ Πρωτοελλαδική Ι στὴν Εὐβοία, 'Αθήναι 1980.
- ΟΜC = O. T. P. K. Dickinson, The Origins of Mycenaean Civilisation (SIMA 49), Göteborg 1977.
- Orchomenos I-V = Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, München 1907-1983.
- 'Οστρακα = Θ. 'Α. 'Αρβανιτοπούλου κ.ἄ., 'Οστρακα ἐκ Δεκελείας, 'Αθήναι 1959.
- Otzaki Magula = V. Miložić κ.ἄ., Die deutschen Ausgrabungen auf der Otzaki-Magula in Thessalien, τόμ. I-III (BAM 10-11, 20-22), Bonn 1971-1981.
- Pachyammos = R. B. Seager, The Cemetery of Pachyammos, Crete, Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ., τόμ. VII ἀριθ. 1, Philadelphia 1916.
- Palaikastro = R. C. Bosanquet - R. M. Dawkins, The unpublished Objects from the Palaikastro Excavations 1902-1906, London 1923.
- Paradeisos = P. Hellström, Paradeisos. A Late Neolithic Settlement in Aegean Thrace, Stockholm 1987.
- Paradimi = G. Bakalakis - A. Sakellariou, Paradimi, Mainz am Rhein 1981.
- PAS = B. Hänsel κ.ἄ., Prähistorische Archäologie in Südosteuropa, τόμ. 1, Berlin 1982.
- P-C = J. A. MacGillivray κ.ἄ., The Prehistoric Cyclades, Edinburgh 1984.
- ΠΕ = Πρωτοελλαδική.
- ΠΕΑΕ = Πρακτικά Ἑλληνικῆς Ἀνθρωπολογικῆς Ἑταιρείας.
- PEAG = S. Hood κ.ἄ., Excavations in Chios 1938-1955. Prehistoric Emporio and Ayio Gala, τόμ. I-II, Oxford 1981-1982.
- ΠΕΘ = Γ. Μπακαλάκης, Προανασκαφικὲς Ἐρευνες στὴ Θράκη, Θεσσαλονίκη 1958.
- PGC = G. Kourtesi - Philippakis, Le Paléolithique de la Grèce continentale, Paris 1986.
- Phokis = F. Schöber, Phokis, Crossen 1924.
- Π-Θ = Ν. Μ. Κόνσολα, Προμυκηναϊκή Θήβα, 'Αθήνα 1981.
- PIC = L. Walker - Kosmopoulos, The Prehistoric Inhabitation of Corinth I, Munich 1948.
- Pini = I. Pini, Beiträge zur Minoischen Gräberkunde, Wiesbaden 1968.
- ΠΚ = Πρωτοκυκλαδική.
- Π-Κ = Γ. Β. Καβαδίας, Παλαιολιθική Κεφαλονιά, 'Αθήνα 1984.
- ΠΜ = Πρωτομινωϊκή.
- P-M = W. A. Heurtley, Prehistoric Macedonia, Cambridge 1939.

- PMF = L. Pernier - L. Banti, Il Palazzo Minoico di Festòs, τόμ. I-II, Roma 1935-1951.
- PMn = A. Evans, The Palace of Minos at Knossos, τόμ. I-IV, London 1921-1936.
- P-N = C. W. Blegen κ.ά., The Palace of Nestor at Pylos in western Messenia, τόμ. I-III, Princeton 1966-1973.
- Poliochni = L. Bernabò - Brea, Poliochni. Città Preistorica nell' Isola di Lemnos, Roma 1964-1976.
- Π-Π = Κ. Θ. Συριόπουλος, Ἡ Προϊστορία τῆς Πελοποννήσου, Ἀθήναι 1964.
- Preh. Aig. = J. P. Harland, Prehistoric Aigina, Paris 1925.
- ΠΡΘ = Ν. Μ. Βερδέλης, Ὁ Πρωτογεωμετρικὸς Ῥυθμὸς τῆς Θεσσαλίας, Ἀθήναι 1958.
- Προβλήματα = Ἀ. Ζώης, Προβλήματα χρονολογίας τῆς μινωικῆς κεραμεικῆς, Ἀθήναι 1969.
- Π-Σ = Κ. Θ. Συριόπουλος, Ἡ Προϊστορία τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1968.
- Pseira = R. B. Seager, Excavations on the Island of Pseira, Crete, Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ., τόμ. III ἀριθ. 1, Philadelphia 1910.
- PTK = A. J. Evans, The Prehistoric Tombs of Knossos, London 1906.
- PW = Ern. Meyer, Peloponnesische Wanderungen, Reisen und Forschungen zur antiken und mittelalterlichen Topographie von Arkadien und Achaia, Zürich - Leipzig 1939.
- PZ = Prähistorische Zeitschrift.
- RBA = Ch. Mee, Rhodes in the Bronze Age, Warminster 1982.
- Reisen = L. Ross, Reisen auf den griechischen Inseln des ägäischen Meeres, τόμ. I-III, Stuttgart, Tübingen, Gotta 1840-1845.
- Robinson Studies = Studies presented to David Moore Robinson on his seventieth Birthday, τόμ. I-II, Saint Louis 1951-1953.
- Saliagos = J. D. Evans - C. Renfrew, Excavations at Saliagos near Antiparos (BSA Suppl. 5), Oxford 1968.
- Salganeus = S. C. Bakhuizen, Salganeus and the Fortifications on its Mountains. Chalkidian Studies II, Groningen 1970.
- Sanct. Phyl. = C. Renfrew κ.ά., The Archaeology of Cult. The Sanctuary at Phylakopi, (BSA Suppl. 18), London 1985.
- Sanct. of Zeus = M. K. Langdon, A Sanctuary of Zeus on Mount Hymettos, (Hesperia Suppl. 16), Princeton 1976.
- Santorin = F. Fouqué, Santorin et ses éruptions, Paris 1879.
- S-G = G. Rizza - V. Santa Maria Scrinari, Il Santuario sull' acropoli di Gortina, τόμ. I, Roma 1968.
- Σικυωνία = Ν. Φράκλας, Σικυωνία (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 8), Ἀθήναι 1971.
- SIMA = Studies in Mediterranean Archaeology.
- SINC = A. Sordinas, Stone Implements from northwestern Corfu, Greece, (Γραφομηχανῆς), 1969.
- Σκύρος = Λ. Παρλαμά, Ἡ Σκύρος στὴν ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ, Ἀθήνα 1984.

- SMC = M. N. Tod – A. J. B. Wace, A Catalogue of the Sparta Museum, Oxford 1906.
- SMEA = Studi Micenei ed Egeo-Anatolici, Roma.
- Sphoungaras = E. H. Hall, Excavations in Eastern Crete, Sphoungaras, Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ., τόμ. III ἀριθ. 2, Philadelphia 1912, 43-73.
- Στήλη = Στήλη. Τόμος εις μνήμην Ν. Κοντολέοντος, Ἀθήνα 1980.
- Survey = M. S. F. Hood, Archaeological Survey of the Knossos Area, London (1956).
- Survey 1981 = S. Hood – D. Smyth, Archaeological Survey of the Knossos Area, London 1981.
- T-A = Ε. Πρωτονοταρίου – Δεϊλάκη, Οἱ τύμβοι τοῦ Ἄργους, Ἀθήναι 1980.
- TAEM = C. Renfrew – M. Wagstaff, An Island Polity. The Archaeology of Exploration in Melos, Cambridge 1982.
- Τάφοι = Γ. Ἀ. Παπαβασιλείου, Περί τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρχαίων τάφων, Ἀθήναι 1910.
- Thalassocracy = R. Hägg – N. Marinatos, The Minoan Thalassocracy. Myth and Reality. Proceedings of the Third International Symposium at the Swedish Institute in Athens, 31 May – 5 June 1982 (AIARS XXXII), Stockholm 1984.
- Thera I-IV = F. F. Hiller von Gärtringen, Die Insel Thera, τόμοι I-IV, Berlin 1899-1904.
- Thera I-VII (1968-1973) = S. Marinatos, Excavations at Thera. Preliminary Reports I-VII, Athens 1968-1976.
- Thermi = W. Lamb, Excavations at Thermi in Lesbos, Cambridge 1936.
- Th-P = Ch. Doumas, Thera, Pompeii of the ancient Aegean, Excavations at Akrotiri 1967-79, London 1983.
- Tiryns I-XI = Die Ergebnisse der Ausgrabungen des Deutschen Archaeologischen Instituts, Athen, Augsburg, München, Mainz 1912-1990.
- TM = K. Branigan, The Tombs of Mesara, London 1970.
- Topography = S. Symeonoglou, The Topography of Thebes from the Bronze Age to modern Times, Princeton 1985.
- TPAB I = J. M. Fossey, Topography and Population of ancient Boiotia, τόμ. I, Chicago 1988.
- Τροιζ. Καλ. Μεθ. = Ν. Φαράκλας, Τροιζηνία, Καλαύρεια, Μέθανα (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 10), Ἀθήναι 1972.
- Troiz. und Kalaur. = G. Welter, Troizen und Kalaureia, Berlin 1941.
- T-T = Th. Spyropoulos – J. Chadwick, The Thebes Tablets II, Salamanca 1975.
- VMT = J. Chazidakis, Les Villas Minoennes de Tylissos (Études Crétoises III), Paris 1934.
- Vrokastro = F. H. Hall, Excavations in eastern Crete, Vrokastro (Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ., τόμ. III ἀριθ. 3), Philadelphia 1914, 79-185.
- V-S = Υ. Bequignon, La Vallée du Spercheios des origines au IVe siècle, Paris 1937.

- VTM = S. Xanthoudides, The Vaulted Tombs of Mesará, London 1924.
- Wells = P. A. Mountjoy, Four early Mycenaean Wells from the south Slope of the Acropolis at Athens, Gent 1981.
- Yale = P. V. C. Baur, Catalogue of the Rebecca Darlington Stoddard Collection of Greek and Italian Vases in Yale University, New Haven-London 1922.
- YE = Ύστεροελλαδική.
- YK = Ύστεροκυκλαδική.
- YM = Ύστερομινωϊκή.
- Φίλια Ύπη = Φίλια Ύπη εις Γεώργιον ΎΕ. Μυλωνᾶν διὰ τὰ 60 ἔτη τοῦ ἀνασκαφικοῦ του ἔργου, τόμ. Α-Δ, Ἀθῆναι 1986-1990.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

Ι. ΗΠΕΙΡΟΣ²

(α) Αὐτοτελῆ.

1. C. C a r a p a n o s, Dodone et ses ruines, Paris 1878.
2. Δ. Ε. Εὐαγγελίδης, Ἡ Βόρειος Ἡπειρος, Ἀθῆναι 1919.
3. N. G. L. H a m m o n d, Epirus. The Geography, the ancient Remains, the History and the Topography of Epirus and adjacent Areas, Oxford 1967.
4. S. D a k a r i s, Cassopaia and the Elean Colonies (C. A. D o x i a d i s, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 4), Athens 1971.
5. Σ. Δάκαρης, Θεσπρωτία (C. A. D o x i a d i s, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 15), Ἀθῆναι 1972.
6. Ἰ. Βοκοτοπούλου, Βίτσα. Τὰ νεκροταφεῖα μιᾶς Μολοσσικῆς κόμης, Α-Γ, Ἀθῆνα 1986.
7. E. A d a m, A Technological and Typological Analysis of Upper Palaeolithic Stone Industries of Epirus, Northwestern Greece (BAR 512), Oxford 1989.

(β) Ἀρθρα.

1. E. S. H i g g s κ.ἄ., The Climate, Environment and Industries of Stone Age Greece: Part I (Ἀγ. Γεώργιος, Κοκκινόπηλος), PPS 1964, 199-244.
2. — Some recent Old Stone Age Discoveries in Epirus (Ἀγ. Γεώργιος, Μόρφι), ΑΔ 1965 Χρον., 361-374.
3. — Excavations at the Rock Shelter of Asprochalico, ΑΔ 1966 Χρον., 292-294.
4. — The Climate, Environment and Industries of Stone Age Greece: Part II (Κοκκινόπηλος, Ἀσπροχάλικο), PPS 1966, 1-29.
5. — The Climate, Environment and Industries of Stone Age Greece: Part III (Καστρίτσα), PPS 1967, 1-36.

-
1. Ἡ βιβλιογραφία ἔχει καταγραφῇ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν δημοσιεύσεως, ὥστε νὰ εἶναι δυνατόν νὰ παρακολουθηθῇ ἐξ αὐτῆς ἡ πρόοδος τῆς προϊστορικῆς ἐρεῦνης ἐν ἐκάστῃ περιοχῇ. Αἱ δημοσιεύσεις αἱ περιληφθεῖσαι εἰς τὰς Βιβλιογραφίας τῶν ἐργασίων τοῦ συγγραφέως τῆς παρούσης ἐρεῦνης α) Ἡ Προϊστορία τῆς Πελοποννήσου, Ἀθῆναι 1964, σ. XXXII-XLVIII, β) Ἡ Προϊστορία τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1968, σ. XXXV-L καὶ γ) Οἱ Μεταβατικοὶ Χρόνοι, Ἀθῆναι 1983-1984, σ. XIX-LV θεωροῦνται γνωσταὶ καὶ δὲν ἐπαναλαμβάνονται ἐνταῦθα πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων.
 2. Ἰδὲ καὶ M-X, σ. XIX-XX.

6. E. S. Higgs κ.ἄ., Asprochalico, Kastritsa, ΑΔ 1967 Χρον., 350.
7. — Epirus. Palaeolithic Sites (Ἀσπροχάλικο, Καστρίτσα), ΑΔ 1968 Χρον., 296-298.
8. Ἴ. Π. Βοκοτοπούλου, Νέοι κιβωτιόσχημοι τάφοι τῆς ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ περιόδου ἐξ Ἡλείου, ΑΕ 1969, 179-207.
9. E. S. Higgs κ.ἄ., Further Information Concerning the Environment of Palaeolithic Man in Epirus, PPS 1971 (ΙΙ), 367-380.
10. Ἴ. Π. Βοκοτοπούλου, Ἀρχαιολογικαὶ εἰδήσεις ἐξ Ἡλείου (Βίτσα κ. ἄ.), ΑΑΑ, 1973, 215-229.
11. Θ. Ἴ. Παπαδόπουλος, Ἡ ἐποχὴ τοῦ λίθου στὴν Ἡπειρο, Δωδώνη 1974, 105-142.
12. — Ἡ ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ στὴν Ἡπειρο, Δωδώνη 1976, 272-338.
13. Σ. Ἴ. Δάκαρης—Ἀ. Παπαδόπουλος, Ἀνασκαφὴ στὸ νεκρομαντεῖο τοῦ Ἀ-χέροντος καὶ στὴν ἀκρόπολη τῆς Ἐφύρας, ΠΑΕ 1976, 146-152.
14. Ἴ. Η. Ἀνδρέου, Κιβωτιόσχημος τάφος στὸ Ῥωμανὸ Ἰωαννίνων, ΑΑΑ 1977, 168-174.
15. Θ. Ἴ. Παπαδόπουλος, Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1978, 107.
16. — Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1979, 119-120.
17. — Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1980, 33.
18. — Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1981, 78.
19. Th. I. Papadopoulos, Das Mykenische Kuppelgrab von Kiperi bei Parga (Epirus), AM 1981, 7-24.
20. Θ. Ἴ. Παπαδόπουλος, Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1982, 89-90.
21. — Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1983, 81-82.
22. — Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1984, 122-124.
23. Ἴ. Π. Βοκοτοπούλου, Ἡ Ἡπειρος στὸν 8ο καὶ 7ο αἰῶνα π.Χ., Annuario (τόμ. 60) 1982 (1984), 77-100.
24. G. N. Bailey κ.ἄ., Palaeolithic Investigations in Epirus: The Results of the First Season's Excavations at Klithi, 1983, BSA 1984, 7-22.
25. — Palaeolithic Investigations at Klithi: Preliminary Results of the 1984 and 1985 Field Seasons, BSA 1986, 7-35.
26. Θ. Ἴ. Παπαδόπουλος, Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1986, 101-102.
27. — Ἀνασκαφὴ Ἐφύρας, ΠΑΕ 1987, 125.
28. G. N. Bailey, The Palaeolithic of Klithi in its wider context, BSA 1992, 1-28.

II. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ³

(α) Αὐτοτελῆ.

1. S. Casson, Macedonia, Thrace and Illyria, Oxford 1926.
2. G. E. Mylonas, Excavations at Olynthus I: The Neolithic Settlement, Baltimore 1929.
3. W. A. Heurtley, Prehistoric Macedonia, Cambridge 1939.
4. D. H. French, Index of Prehistoric Sites in Central Macedonia (Γραφομηχανῆς), Athens 1967.
5. D. Theocharis, Prehistory of Eastern Macedonia and Thrace (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 9), Athens 1971.

3. Ἰδὲ καὶ Μ-Χ σ. XX-XXI.

6. N. G. L. Hammond, A History of Macedonia, τόμ. I, Oxford 1972.
7. M. Gimbutas, Neolithic Macedonia, Los Angeles 1976.
8. H. J. Kroll, Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979. Die Pflanzefunde (PAS Band 2), Berlin 1983.
9. A. Hochstetter, Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979. Die Handgemachte Keramik, Sichten 19 bis 1 (PAS Band 3), Berlin 1984.
10. Δ. Β. Γραμμένος, Νεολιθικές Έρευνες στην Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία, Θεσσαλονίκη 1984.
11. I. Aslanis, Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979. Die Frühbronzezeitlichen Funde und Befunde (PAS Band 4), Berlin 1985.
12. C. Becker, Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979. Die Tierknochenfunde (PAS Band 5), Berlin 1986.
13. C. Renfrew κ.ά., Excavations at Sitagroi, I, Los Angeles 1986.
14. A. Hochstetter κ.ά., Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979. Die Kleinfunde (PAS Band 6), Berlin 1987.
15. P. Hellström, Paradeisos. A Late Neolithic Settlement in Aegean Thrace, Stockholm 1987.
16. B. Hänsel, Kastanas. Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979. Die Grabung und der Baubefund (PAS Band 7), Berlin 1989.
17. Δ. Β. Γραμμένος, Νεολιθικές έρευνες στην Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία, Αθήναι 1991.
18. R. Treuil, Dikili Tash, village préhistorique de Macédoine orientale. Fouilles J. Deshayes (1961-1975), τόμ. I, (BCH Suppl. 24), Paris 1992.

(β) Ἀρθρα.

1. P. Träger, Begräbniss-Plätze und Tumuli in Albanien und Macedonien, Zeitsch. f. Ethn. 1901 (Verhandlungen), 43-57.
2. — Die Macedonischen Tumuli und ihre Keramik, Zeitsch. f. Ethn. 1902, (Verhandlungen), 62-76.
3. H. Schmidt, Die Keramik der Makedonischen Tumuli, Zeitsch. f. Ethn. 1902, 76-77.
4. — Die Keramik der Makedonischen Tumuli, Zeitsch. f. Ethn. 1905, 91-113.
5. A. J. B. Wace — M. S. Thompson, Prehistoric Mounds in Macedonia, LAAA 1909, 159-164.
6. A. J. B. Wace, The Mounds of Macedonia, BSA 1913-14, 123-132.
7. L. Rey, Observations sur les sites préhistoriques et protohistoriques de la Macédoine, BCH 1916, 257-292.
8. S. Casson, Note on the ancient sites in the Area occupied by the British Salonika Force during the Campaign 1916-1918, BCH 1916, 293-297.
9. L. Rey, Observations sur les premiers Habitats de la Macédoine, 1916-1919, BCH 1917-19, 1-310.

10. Ch. Picard, Macedonia. I. Les recherches archéologiques de l'armée Française en Macédoine 1916-1919, BSA 1918-19, 1-9.
11. E. A. Gardner κ.ᾶ., Macedonia. II. Antiquities found in the British zone 1915-1919, BSA 1918-19, 10-43.
12. F. B. Welch, Macedonia. III. Prehistoric Pottery, BSA 1918-19, 44-50.
13. W. Cooksey κ.ᾶ., Macedonia. IV. Mounds and other ancient Sites in the Region of Salonica, BSA 1918-19, 51-63.
14. F. B. Welch, Macedonia. V. Ancient Sites in the Strymon Valley, BSA 1918-19, 64-66.
15. S. Casson, Excavations in Macedonia, BSA 1919-21, 1-33.
16. — Excavations in Macedonia II, BSA 1923-25, 1-29.
17. W. A. Heurtley, Pottery from Macedonian Mounds, BSA 1923-25, 30-37.
18. — Report on an Excavation at the Toumba Vardino, Macedonia, LAAA 1925, 15-36.
19. S. Casson, Excavations in Macedonia, Antiqu. Journ. 1926, 59-72.
20. W. A. Heurtley – R. W. Hutchinson, Report on Excavations at the Toumba and Tables of Vardaróftsa, Macedonia, 1925, 1926, BSA 1925-26, 1-66.
21. W. A. Heurtley – O. Davies, Report on Excavations at the Toumba and Tables of Vardaróftsa, Macedonia, 1925, 1926, Part I. Corrigenda and Addenda, BSA 1926-27, 195-200.
22. W. L. Cuttle, Report on Excavations at the Toumba and Tables of Vardaróftsa, Macedonia, 1925, 1926, Part II. The Tables, BSA 1926-27, 201-242.
23. W. A. Heurtley, Early Iron Age Pottery from Macedonia, Antiqu. Journ. 1927, 44-59.
24. W. A. Heurtley – C. A. R. Radford, Two prehistoric Sites in Chalcidice (Ἄγ. Μάμας, Μολυβόπουργος), BSA 1927-28, 117-186.
25. W. A. Heurtley, Report on Excavations at the Toumba of Saratse, Macedonia, 1929, BSA 1928-30, 113-150.
26. — Prehistoric Macedonia, Antiquity 1929, 318-323.
27. — Excavations at Sérvia in Western Macedonia, Antiqu. Journ. 1932, 227-238.
28. Ἀ. Δ. Κεραμόπουλος, Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευναι ἐν τῇ Ἄνω Μακεδονίᾳ, ΑΕ 1932, 48-133.
29. — Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευναι ἐν Ἄνω Μακεδονίᾳ, ΠΑΕ 1935, 42-51.
30. — Μακεδονικὰ ἐγχωρίου κατασκευῆς λίθινα ἐργαλεῖα (Σύνδενδρον, Ἄγ. Γεώργιος, Κόνιτσα), ΑΕ 1937, 367-373.
31. — Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευναι ἐν Μακεδονίᾳ (Σινιάτσι, Ὀμαλή, Σοχός), ΠΑΕ 1937, 67-77.
32. — Ἐρευναι ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ, ΠΑΕ 1938, 53-66.
33. Γ. Μπακαλάκης, Ἀνασκαφαὶ ἐν Καβάλα καὶ τοῖς πέριξ. Β. Ἀνασκαφή τοῦ παρὰ τὴν Ἡρακλείτσαν (Καβάλας) ἄντρου τῶν Νυμφῶν, ΠΑΕ 1938, 81-97.
34. Γ. Ἐ. Μυλωνᾶς – Γ. Μπακαλάκης, Ἀνασκαφαὶ νεολιθικῶν συνοικισμῶν Ἀκροποτάμου καὶ Πολυστύλου, ΠΑΕ 1938, 103-111.
35. Ἀ. Δ. Κεραμόπουλος, Ἀνασκαφή ἐν Καστοριᾷ, ΠΑΕ 1940, 22-23.
36. G. E. Mylonas, The site of Akropotamos and the Neolithic period of Macedonia, AJA 1941, 557-576.
37. Χ. Ἰ. Μακρόνας, Χρονικὰ ἀρχαιολογικά. Ἀνασκαφαὶ, ἔρευναι καὶ τυχαῖα εὐρήματα ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ κατὰ τὰ ἔτη 1940-1950 (Καστοριά), Μακεδονικά 1941-1952, 644.

38. Β. Γ. Καλλιπολίτης, Ἀνασκαφή ἀρχαίας νεκροπόλεως ἐν Κοζάνη, ΠΑΕ 1950, 281-292.
39. — Ἀνασκαφή ἀρχαίας νεκροπόλεως ἐν Κοζάνη, ΠΑΕ 1958, 96-102.
40. Φ. Μ. Πέτσας, Μυκηναϊκὰ ὄστρακα ἐκ Κοζάνης καὶ Παιονίας, ΑΕ 1953-54, Μέρος Β', 113-120.
41. — Ἀνασκαφή ἀρχαίου νεκροταφείου Κοζάνης, ΠΑΕ 1960, 107-113.
42. Ph. M. Petsas, Pella. Literary Tradition and archaeological Research, Balk. Stud. 1960, 113-128.
43. D. H. French, Late chalcolithic Pottery in North-West Turkey and the Aegean, Anat. Stud. 1961, 99-141.
44. Δ. Ρ. Θεοχάρης - Α. Ῥωμιοπούλου, Ἀνασκαφαὶ Ντικιλὶ Τάς. Ἑλληνικὸς τομεύς, ΠΑΕ 1961, 81-87.
45. J. Deshayes, Ἀνασκαφαὶ Ντικιλὶ-Τάς (Γαλλικὸς τομεύς), ΠΑΕ 1961, 88-89.
46. Φ. Πέτσας, Ἀρχαιοτῆτες καὶ Μνημεῖα Δυτ. Μακεδονίας. Νέα Νικομήδεια, ΑΔ 1961-62 Χρον., 218-219.
47. R. J. Rodden, Nea Nikomedeia (1961), ΑΔ 1961-62 Χρον., 231-233.
48. — κ.ἀ., Excavations at the Early Neolithic Site at Nea Nikomedeia, Greek Macedonia (1961 Season), PPS 1962, 267-288.
49. — Recent Discoveries from prehistoric Macedonia (Παλαιόκαστρον, Νέα Νικομήδεια, Ῥοδοχώρι, Πολυπλάτανον), Balk. Stud. 1964, 109-124.
50. — Early Neolithic Frog Figurine from Nea Nikomedeia, Antiquity 1964, 294-295.
51. — Macedonia: Nea Nikomedeia, 1963, ΑΔ 1964 Χρον., 368-369.
52. Φ. Μ. Πέτσας, Ἀρχαιοτῆτες καὶ Μνημεῖα Δυτ. Μακεδονίας. Ῥοδοχώριον, ΑΔ 1964 Χρον., 356-359.
53. J. Deshayes - M. Carasani, Note sur la céramique de Galepsos, BCH 1964, 51-66.
54. D. H. French, Prehistoric Pottery from Macedonia and Thrace, PZ 1964, 30-48.
55. Α. Ῥωμιοπούλου, Κοινότης Πετρούσσης Ν. Δράμας, ΑΔ 1965 Χρον., 451-453.
56. Ε. Λεβεντοπούλου - Γιούρη, Τυχαῖα εὐρήματα (Ντικιλὶ Τάς, Πολύστυλον, Καλλίφυτον, Κεφαλάρη), ΑΔ 1965 Χρον., 467.
57. Δ. Λαζαρίδης, Ἀρχαιοτῆτες καὶ Μνημεῖα Μακεδονίας (Ἀμφίπολις), ΑΔ 1965 Χρον., 443-445.
58. D. H. French, Some Problems in Macedonian Prehistory, Balk. Stud. 1966, 103-110.
59. H. Hauptmann, Zum Neolithikum in Makedonien, Istanb. Mitt. 1967, 1-21.
60. Α. Ῥωμιοπούλου, Ἀνασκαφή τοῦ προϊστορικοῦ συνοικισμοῦ τοῦ Ντικιλὶ Τάς (Α. Μακεδονία), ΑΑΑ 1968, 48-50.
61. Σ. Μαρινάτος, Ὁλιμναῖος συνοικισμὸς Καστοριάς, ΑΑΑ 1968, 162-167.
62. Ἀ. Ἀνδρειωμένου, Προϊστορικὸν νεκροταφεῖον ἐν Αἰανῇ Κοζάνης, ΑΑΑ 1968, 244-246.
63. — Μικρὸς τάφος ἐν Αἰανῇ Κοζάνης, ΑΑΑ 1969, 182-185.
64. Α. Ῥωμιοπούλου, Ἡ ἀρχαιολογικὴ Συλλογὴ Αἰανῆς Νομοῦ Κοζάνης, ΑΑΑ 1970, 213-214.
65. C. Renfrew, The Burnt House of Sitagroi, Antiquity 1970, 131-134.
66. D. H. French, Pottery Distributions and the geographical Regions of Macedonia, Zbornik Narodnog Muzeja (Beograd) 1970, 5-19.

67. J. Deshayes, Les fouilles de Dikili-Tash et l'Archéologie Yougoslave, Zbornik Narodnog Muzeja (Beograd), 1970, 21-43.
68. C. Renfrew, The Evidence of Sitagroi, PPS 1970, 295-304.
69. — The Photolivos Sequence and Vinca, Zbornik Nar. Muz. 1970, 47-54.
70. Χ. Κουκούλη-Χρυσανθάκη, Προϊστορική Θάσος (Μαριές, Θεολόγος), ΑΕ 1970 Χρον., 16-22.
71. — Δύο προϊστορικοί συνοικισμοί εις Θάσον, (Μαριές, Καστρί), ΑΑΑ 1970, 215-222.
72. Α. Ν. Poulianos, Petralona. A Middle Pleistocene Cave in Greece, Archaeology 1971, 6-11.
73. C. Renfrew, Sitagroi, Radiocarbon and the Prehistory of South-East Europe, Antiquity 1971, 275-282.
74. Κ. Ψωμοπούλου, Ταφαι πρώιμου έποχής του Σιδήρου εις Ἀνατολικήν Πίνδον (Σπήλαιον Γρεβενών), ΑΑΑ 1971, 37-42.
75. C. Ridley-K. Rhomiopoulou, Prehistoric Settlement of Serbia (W. Macedonia), Excavations 1971, ΑΑΑ 1972, 27-34.
76. R. C. S. Felsch, Prähistorische Keramik von Klisi Tepe, Ostmakedonien, ΑΑΑ 1973, 138-142.
77. K. Rhomiopoulou-C. Ridley, Prehistoric Settlement of Serbia (West Macedonia), Excavations 1972, ΑΑΑ 1973, 419-426.
78. Th. Pazaras, A Note on the Names of the prehistoric Sites along the east Coast of the Gulf of Thermaikos from the Promontory of Tuzla to Nea Kallikratia, ΑΑΑ 1974, 268-273.
79. K. Rhomiopoulou-C. Ridley, Prehistoric Settlement of Serbia (W. Macedonia), Excavations 1973, ΑΑΑ 1974, 351-360.
80. Ἀ. Πουλιανός, Παλαιοανθρωπολογικαί ανασκαφαί εις τὰ Πετράλωνα, ΠΑΕ 1975, 131-135.
81. Δ. Γραμμένος, Ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς οἰκισμοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ΑΔ 1975 Μελέται, 193-234.
82. P. Hellström - E. J. Holmberg, Excavations at Paradeisos (Klisi-Tepe) on the Nestos 1976. A Preliminary Report, AIARS 1978 (Op. Ath. 12), 141-148.
83. C. Ridley - K. A. Wardle κ.ά., Rescue Excavations at Serbia 1971-1973: A Preliminary Report, BSA 1979, 185-230.
84. Δ. Γραμμένος, Τύμβοι τῆς ὕστερης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ἄλλες ἀρχαιότητες στὴν περιοχή τοῦ Νευροκοπίου Δράμας, ΑΕ 1979 Χρον., 26-71.
85. B. Hänsel, Ergebnisse der Grabungen bei Kastanas in Zentralmakedonien 1975-1978, JRGZM 1979, 167-202, 270-271.
86. Ch. Podzuweit, Spätmykenische Keramik von Kastanas, JRGZM 1979, 203-223.
87. H. D. Schulz, Geologische Arbeiten in der Umgebung der Toumba von Kastanas, JRGZM 1979, 223-229.
88. H. Kroll, Pflanzliche Grossreste von Siedlungshügel bei Kastanas, JRGZM 1979, 229-239.
89. H. Reichstein, Erste Ergebnisse von Untersuchungen an Tierknochen aus Bronzezeitlichen Siedlungssichten in nördlichen Griechenland (Ausgrabung Kastanas), JRGZM 1979, 239-271.
90. K. A. Wardle, Assiros Toumba, ΑΔ 1979 Χρον., 280-282.
91. Δ. Β. Γραμμένος - Μ. Φωτιάδης, Ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς οἰκισμοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, Ἀνθρωπολογικά 1980, 15-53.

92. Χ. Κουκούλη - Χρυσανθάκη, Οίκισμός της ύστερης εποχής χαλκού στον Σταθμό Ἀγγίστας Σερρών, Ἀνθρωπολογικά 1980, 54-85.
93. K. A. Wardle, Excavations at Assiros, 1975-9, BSA 1980, 229-267.
94. Δ. Γραμμένος, Ἀνασκαφή σὲ οἰκισμό της εποχής χαλκού (πρώιμης) στὴν Πεντάπολη τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, ΑΕ 1981 Χρον., 91-153.
95. Ch. Koukouli - Chrysanthaki, Die Frühe Eisenzeit auf Thasos, PAS 1 (1982), 119-143.
96. Y. Liritzis, A Critical dating Re-evaluation of Petralona Hominid: A Caution for Patience, AAA 1982, 285-296.
97. K. A. Wardle, Assiros. A Macedonian Settlement of the Late Bronze and Early Iron Age, Ἀρχαία Μακεδονία III, Θεσσαλονίκη 1983, 291-305.
98. M. Séfériades, Dikili-Tash: Introduction à la Préhistoire de la Macédoine Orientale, BCH 1983, 635-677.
99. D. K. Washburn, A Study of the Red on Cream and Cream on Red Designs on Early Neolithic Ceramics from Nea Nikomedeia, AJA 1984, 305-324.
100. Ἀ. Καμπίτογλου, Ἀνασκαφὲς Τορώνης, ΠΑΕ 1984, 40-65.
101. Δ. Παντερμαλῆς, Ἀνασκαφὴ Δίου, ΠΑΕ 1984, 71-74.
102. J. Bouzek, Macedonia and Thrace in the Early Iron Age, Ἀρχαία Μακεδονία IV, Θεσσαλονίκη 1986, 123-132.
103. Δ. Β. Γραμμένος, Νεολιθικὲς ἐρευνες στὴν Κεντρικὴ Μακεδονία, Ἀρχαία Μακεδονία IV, Θεσσαλονίκη 1986, 207-211.
104. Ἀ. Πιλάλη - Παπαστερίου κ.ά., Νέος προϊστορικός οἰκισμός στὸ Μάνδαλο Δυτικῆς Μακεδονίας, Ἀρχαία Μακεδονία IV, Θεσσαλονίκη 1986, 451-465.
105. Ch. Podzuweit, Der spätmykenische Einfluss in Makedonien, Ἀρχαία Μακεδονία IV, Θεσσαλονίκη 1986, 467-484.
106. Ἀ. Καμπίτογλου, Ἀνασκαφὲς Τορώνης, ΠΑΕ 1986, 112-131.
107. Χ. Κουκούλη - Χρυσανθάκη, Προϊστορικός οἰκισμός στὸ «Ντικιλί Τάς» (Φίλιπποι), ΠΑΕ 1986, 141-145.
108. — Ἀνασκαφὴ στὸ Ντικιλί Τάς, ΠΑΕ 1987, 172-176.
109. H. Koukouli-Chrysanthaki - R. Treuil, Dikili Tash, BCH 1987, 616-619.
110. K. A. Wardle, Excavations at Assiros Toumba 1986. A Preliminary Report, BSA 1987, 313-329.
111. Κ. Κωτσάκης, Ἀποκατάσταση κατόψεων πασσαλοπήκτων οἰκημάτων μὲ τὴ βοήθεια ἡλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ στὴν ἀνασκαφὴ Μανδάλου Δ. Μακεδονίας, Εἰλαπίνη (1987), 117-124.
112. Κ. Παπαευθυμίου - Παπανθίμου, Τρία νεολιθικά εἰδῶλια ἀπὸ τὸ Μάνδαλο τῆς Μακεδονίας, Εἰλαπίνη (1987), 171-177.
113. Γ. Καραμήτρον - Μεντεσιδῆ, Προϊστορικοὶ οἰκισμοὶ Κίτρινης Λίμνης (Σαριγκιόλ) Κοζάνης, Ἀμητὸς (τιμητικός τόμος Μ. Ἀνδρόνικου, Θεσσαλονίκη 1987), 391-416.
114. Π. Β. Φάκλαρης, Ταφὴ πρώιμης ἐποχῆς τοῦ Σιδήρου στὴ Βεργίνα, Ἀμητὸς (1987), 923-937.
115. Μ. Φωτιάδης, Κίτρινη Λίμνη Νομοῦ Κοζάνης, 1987. Προϊστορικὴ ἐρευνα, ΑΕΜΘ, 1987, 51-61.
116. Α. Παπαευθυμίου - Παπανθίμου - Ἀ. Πιλάλη - Παπαστερίου, Ἀνασκαφὲς στὸ Μάνδαλο, ΑΕΜΘ 1987, 173-180.

117. Γ. Χουρμουζιάδης, 'Η 'Ανασκαφή της Τούμπας (1984-1987), ΑΕΜΘ 1987, 219-222.
118. Κ. Σουέρεφ, 'Ανασκαφή στην όδο 'Ορτανσίας της Τούμπας Θεσσαλονίκης, ΑΕΜΘ 1987, 235-245.
119. Μ. Τιβέριος, 'Όστρακα από τὸ Καραμπουνάκι, ΑΕΜΘ 1987, 247-260.
120. Π. 'Αδάμ-Βελένη, 'Ανασκαφικὲς ἔρευνες στὴν 'Όσσα, ΑΕΜΘ 1987, 269-274.
121. Θ. Σαββοπούλου, 'Ένα νεκροταφεῖο πρώιμης ἐποχῆς τοῦ σιδήρου στὸ Παλιὸ Γυναικόκαστρο τοῦ Κιλκίς, ΑΕΜΘ 1987, 305-311.
122. Χ. Κουκούλη-Χρυσανθάκη, Οἰκισμὸς τῆς πρώιμης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ στὴ Σκάλα Σωτήρος Θάσου, ΑΕΜΘ 1987, 389-406.
123. Γ. Καραμήτρου-Μεντεσίδη, 'Η Νεκρόπολη τῆς Αἰανῆς Κοζάνης, ΑΕΜΘ 1988, 19-21.
124. Μ. Φωτιάδης, Προϊστορικὴ ἔρευνα στὴν Κίτρινη Λίμνη Ν. Κοζάνης, 1988. Μιὰ σύντομη ἔκθεση, ΑΕΜΘ 1988, 41-54.
125. Κ. Παπαευθυμίου-Παπανθίμου – 'Α. Πιλάλη-Παπαστερίου, 'Ανασκαφὴ στὸ Μάνδαλο (1988), ΑΕΜΘ 1988, 127-135.
126. Ε. Πουλάκη-Παντερμαλή, Οἱ ἀνασκαφὲς τοῦ 'Ολύμπου, ΑΕΜΘ 1988, 173-180.
127. Θ. Σαββοπούλου, Νέα στοιχεῖα ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο τοῦ Παλαιοῦ Γυναικόκαστρου, ΑΕΜΘ 1988, 219-230.
128. Π. 'Αδάμ-Βελένη, 'Ανασκαφὴ 'Όσσας 1988, ΑΕΜΘ 1988, 231-242.
129. Κ. Σουέρεφ, 'Έρευνες στὴν Τούμπα Θεσσαλονίκης, ΑΕΜΘ 1988, 243-255.
130. 'Ε. Τρακασοπούλου-Σαλακίδου, 'Ανασκαφὴ στὸν 'Αη-Γιάννη Νικήτης, ΑΕΜΘ 1988, 347-351.
131. 'Ι. Κάριγκτον-Σμιθ – 'Ι. Βοκοτοπούλου, 'Ανασκαφὴ στὸν Κοῦκο Συκιᾶς Ν. Χαλκιδικῆς, ΑΕΜΘ 1988, 357-370.
132. Χ. Κουκούλη-Χρυσανθάκη, Οἰκισμὸς τῆς πρώιμης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ στὴ Σκάλα Σωτήρος Θάσου (II), ΑΕΜΘ 1988, 421-432.
133. Κ. Α. Wardle, Excavations at Assiros Toumba 1987. A Preliminary Report, BSA 1988, 375-387.
134. Α. Cambitoglou – J. K. Papadopoulos, Excavations at Torone, 1986: A Preliminary Report, Mediter. Arch. 1988, 180-217.
135. Κ. Α. Wardle, Excavations at Assiros Toumba 1988. A Preliminary Report, BSA 1989, 447-463.
136. J. K. Papadopoulos, An Early Iron Age Potter's Kiln at Torone, Mediter. Arch. 1989, 9-44.
137. 'Α. Πιλάλη-Παπαστερίου – Α. Παπαευθυμίου, Νέες ἀνασκαφικὲς ἔρευνες στὸ Μάνδαλο Δ. Μακεδονίας (1985-1986), 'Εγνατία 1989, 15-28.
138. Γ. Καραμήτρου-Μεντεσίδη, 'Απὸ τὴν ἀνασκαφικὴ ἔρευνα στὴν Αἰανὴ 1989, ΑΕΜΘ 1989, 45-57.
139. Π. Χρυσοστόμου, 'Ο νεολιθικὸς οἰκισμὸς τῶν Γιαννιτσῶν Β, ΑΕΜΘ 1989, 119-134.
140. Μ. Μπέσιος, 'Ανασκαφὴ στὸ βόρειο νεκροταφεῖο τῆς Πύδνας, 1989, ΑΕΜΘ 1989, 155-163.
141. Κ. Κωτσάκης – Σ. 'Ανδρέου, Προκαταρκτικὲς παρατηρήσεις στὶς ἀρχιτεκτονικὲς φάσεις τοῦ οἰκισμοῦ τῆς Τούμπας Θεσσαλονίκης, ΑΕΜΘ 1989, 201-213.

142. J. Carington-Smith – 'Ι. Βοκοτοπούλου, 'Ανασκαφή στὸν Κοῦκο Συκιᾶς, ΑΕΜΘ 1989, 425-438.
143. 'Α. Καμπίτογλου – Γ. Παπαδόπουλος, Οἱ ἀνασκαφές στὴν Τορώνη, τὸ 1989, ΑΕΜΘ 1989, 439-449.
144. Χ. Κουκούλη-Χρυσανθάκη, 'Ανασκαφή Σκάλας Σωτήρος 1989, ΑΕΜΘ 1989, 507-520.
145. Ν. Εὐστρατίου, 'Ανασκαφή Μάκρης. 'Ανασκαφικὴ περίοδος 1989, ΑΕΜΘ 1989, 595-605.
146. Δ. Μάτσας κ.ἄ., 'Αρχαιολογικὲς ἐργασίες Σαμοθράκης τὸ 1989, ΑΕΜΘ 1989, 607-614.
147. Δ. Β. Γραμμένος κ.ἄ., 'Ανασκαφή νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ Θέρμης. 'Ανασκαφικὴ περίοδος 1987, Μακεδονικά 1989-90, 223-288.
148. Σ. 'Ανδρέου κ.ἄ., 'Ανασκαφή στὴν Τούμπα Θεσσαλονίκης, 'Εγνατία 1990, 381-404.
149. Α. Παπαευθυμίου – 'Α. Πιλάλη-Παπαστερίου, 'Ανασκαφικὴ ἐρευνα στὸ Μάνδαλο (1987-1990), 'Εγνατία 1990, 411-415.
150. Α. Cambitoglou – J. K. Papadopoulos, Excavations at Torone, 1988, Mediter. Arch. 1990, 93-142.
151. Α. Cambitoglou – J. K. Papadopoulos, Excavations at Torone, 1989, Mediter. Arch. 1991, 147-171.
152. Δ. Kokkinidou – Κ. Trantalidou, Neolithic and Bronze Age Settlement in Western Macedonia, BSA 1991, 93-106.
153. 'Α. Καμπίτογλου, 'Ανασκαφή Τορώνης, ΠΑΕ 1988 (1991), 108-118.

III. ΘΡΑΚΗ.⁴

(α) Αὐτοτελῆ.

1. S. Casson, Macedonia, Thrace and Illyria, Oxford 1926.
2. Γ. Μπακαλάκης, Προανασκαφικὲς ἐρευνες στὴ Θράκη, Θεσσαλονίκη 1958.
3. — 'Αρχαιολογικὲς ἐρευνες στὴ Θράκη 1959-1960, Θεσσαλονίκη 1961.
4. D. R. Theocharis, Prehistory of Eastern Macedonia and Thrace, Athens 1971.
5. G. Bakalakis – Α. Sakellariou, Paradimi, Mainz am Rhein 1981.

(β) Ἀρθρα.

1. G. J. Kazanow, Vorgeschichtliches aus Bulgarien (Σέρρειον), PZ (τόμ. 10) 1918, 181-184.
2. Γ. Μπακαλάκης, 'Αρχαιολογικαὶ ἐρευναι ἐν Θράκη, ΑΔ 1961-62 Χρον., 259-261.
3. Σ. Π. Κυριακίδης, 'Επιγραφή ἐπὶ νεολιθικοῦ ὁστράκου ἐκ Θράκης (Παράδεισος), 'Ελληνικά 1962, 71-74.
4. M. V. Garašanin – W. Dehn, Thrakisch-Makedonische Wohnhügelfunde in der Sammlung des Vorgeschichtlichen Seminars zu Marburg/Lahn (Παραδημή. Ντικίλι Τάς), JRGZM 1963, 1-43.

4. 'Ιδὲ καὶ Μ-Χ σ. XXI.

5. D. H. French, Prehistoric Pottery from Macedonia and Thrace, PZ 1964, 30-48.
6. Α. Ρωμιοπούλου, Προϊστορικός συνοικισμός Λαφρούδας (Ν. Ξάνθης), ΑΔ 1965 Χρον., 461-467.
7. Ε. Τσιμπίδης - Πεντάζος, Ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναὶ ἐν Θράκῃ (1969), ΑΕ 1971 Χρον., 39-41.
8. — Ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναὶ ἐν Θράκῃ, ΠΑΕ 1971, 86-118.
9. — Προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις ἐν Θράκῃ, ΠΑΕ 1972, 86-93.
10. — Ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναὶ ἐν Θράκῃ (1969), ΑΕ 1973 Χρον., 30-35.
11. Δ. Τριαντάφυλλος, Μεγαλιθικὰ μνημεῖα (Dolmen) καὶ βραχογραφίαι εἰς τὴν Δυτικὴν Θράκην, ΑΑΑ 1973, 241-255.
12. Π. Ἀ. Πάντος, Ἡ τοῦμπα καὶ τὸ σπήλαιον παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Σέρρειον, ΑΑΑ 1974, 76-86.
13. — Ἱστορικὴ τοπογραφία τοῦ Νομοῦ Ξάνθης, Θρακικὰ Χρονικὰ 1975-76, 3-26.
14. Δ. Μάτσας, Μικρὸ Βουνὶ Σαμοθράκης: Μία προϊστορικὴ κοινότητα σ' ἓνα νησιώτικο σύστημα τοῦ ΒΑ Αἰγαίου, Ἀνθρωπολογικὰ 1984 (τεῦχος 6), 73-94.
15. Δ. Τριαντάφυλλος, Ἀνασκαφὴ στὰ Ῥίζια τοῦ Ἑβρου, ΠΑΕ 1984, 95-106.
16. Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη - Π. Φάκλαρης, Οἰκισμὸς προϊστορικῶν χρόνων στὴ Λεπτή Ὀρεστιάδος, Θράκη, Θρακικὴ Ἑπετηρίδα 1987-1990, 145-157.
17. Χ. Μπακιρτζή - Δ. Τριαντάφυλλος, Προϊστορικὰ ὄστρακα ἐκ Διδυμοτείχου, Θρακικὴ Ἑπετηρίδα 1987-1990, 201-211.
18. Ν. Εὐστρατίου, Ἐθνοαρχαιολογικὲς ἐρευνες στοὺς ὀρεινοὺς οἰκισμοὺς τῆς Ῥοδόπης, ΑΕΜΘ 1987, 479-483.
19. Δ. Τριαντάφυλλος, Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ στὰ Ῥίζια τοῦ Ἑβρου, ΑΕΜΘ 1987, 487-495.
20. Δ. Μάτσας, Σαμοθράκη 1987: Ἀρχαιολογικὲς καὶ ἐθνοαρχαιολογικὲς ἐργασίες, ΑΕΜΘ 1987, 499-500.
21. Ντ. Καλλιντζή - Ν. Εὐστρατίου, Ἀνασκαφὴ στὴ Μάκρη Ἑβρου, ΑΕΜΘ 1988, 499-505.
22. Ν. Εὐστρατίου, Ἡ ἀνασκαφὴ μιᾶς γεωργοκτηνοτροφικῆς θέσης τῆς ἐποχῆς τοῦ Σιδήρου στὴν ὀρεινὴ Θράκη, ΑΕΜΘ, 1988, 517-524.

IV. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.⁵

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. Χ. Τσούντας, Αἱ Πρωϊστορικαὶ Ἀκροπόλεις Διμηνίου καὶ Σέσκλου, Ἀθῆναι 1908.
2. A. J. B. Wace - M. S. Thompson, Prehistoric Thessaly, Cambridge 1912.
3. H. D. Hansen, Early Civilization in Thessaly, Baltimore 1933.
4. A. Hunter, The Bronze Age in Thessaly, Oxford 1953.
5. V. Milošević κ.ά., Die deutschen Ausgrabungen auf der Argissa-Magula in Thessalien, I-IV, Bonn 1962-1981.
6. V. Milošević, Paläolithikum um Larissa in Thessalien, Bonn 1965.
7. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Ἡ αὐγὴ τῆς Θεσσαλικῆς προϊστορίας. Ἀρχὴ καὶ πρῶμῃ ἐξέλιξη τῆς Νεολιθικῆς, Βόλος 1967.

5. Ἰδὲ καὶ Μ-Χ σ. XXII-XXIII.

8. H. Hauptmann – V. Miložević, Die Funde der frühen Dimini-Zeit aus der Arapi-Magula, Thessalien, Bonn 1969.
9. V. Miložević κ.ά., Die deutschen Ausgrabungen auf der Otzaki-Magula in Thessalien, I-III, Bonn 1971-1983.
10. Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, Ἡ ἀνθρωπόμορφη Εἰδωλοπλαστική τῆς Νεολιθικῆς Θεσσαλίας, Βόλος 1973.
11. — Τὸ Νεολιθικὸ Διμήνι, Βόλος 1979.
12. V. Miložević κ.ά., Die deutschen Ausgrabungen auf Magulen um Larisa in Thessalien 1966, Bonn 1976.
13. Κ. Ἰ. Γαλλῆς, Καύσεις νεκρῶν ἀπὸ τῆ νεολιθικῆ ἐποχῇ στὴ Θεσσαλία, Ἀθῆναι 1982.
14. B. Feuer, The Northern Mycenaean Border in Thessaly, Oxford 1983.
15. B. Otto, Die verzierte Keramik der Sesklo-und Diminikultur Thessaliens, Mainz am Rhein 1985.
16. N. Efstratiou, Agios Petros. A Neolithic Site in the Northern Sporades, Oxford 1985.
17. H.-J. Weisshaar, Die deutschen Ausgrabungen auf der Pevkakia-Magula in Thessalien, I. Das späte Neolithikum und das Chalkolithikum, Bonn 1989.
18. M. Gimbutas κ.ά., Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece, 6400-5600 b. C., Los Angeles 1989.
19. M. Sipsie-Eschbach, Protogeometrische Keramik aus Iolkos in Thessalien, Berlin 1991.

(β) Ἀρθρα.

1. H. G. Lolling, Mittheilungen aus Thessalien (Διμήνιον, Σέσκλον), AM 1884, 97-116.
2. H. G. Lolling – P. Wolters, Das Kuppelgrab bei Dimini, AM 1886, 435-443.
3. — Das Kuppelgrab bei Dimini II, AM 1887, 136-138.
4. Β. Στάης, Αἱ ἐν Διμίνι (Θεσσαλίας) ἀνασκαφαί, ΠΑΕ 1901, 37-40.
5. Κ. Κουρουνιώτης, Ἀνασκαφὴ θολωτοῦ τάφου ἐν Βόλῳ (Καπακλῆ), ΑΕ 1906, 211-240.
6. A. J. B. Wace κ.ά., Excavations at Zerelia, Thessaly, BSA 1907-8, 197-225.
7. A. J. B. Wace κ.ά., Early Civilization in Northern Greece, LAAA 1908, 118-134.
8. W. A. Heurtley – T. C. Skeat, The Tholos Tombs of Marmariene, BSA 1930-31, 1-55.
9. K. Grundmann, Aus neolithischen Siedlungen bei Larisa (Ὀτζάκη καὶ Ἀράπη Μαγοῦλαι), AM 1932, 102-123.
10. J. Papadimitriu, Ausgrabungen auf Skyros, AA 1936, 228-234.
11. K. Grundmann, Magula Hadzimissiotiki. Ein steinzeitliche Siedlung in Karla-See, AM 1937, 56-69.
12. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Προϊστορικαὶ ἐρευναι ἐν Σκύρῳ καὶ Εὐβοίᾳ, ΑΕ 1945-47 Χρον., 1-12.
13. Ν. Πλάτων, Ὁ τάφος τοῦ Σταφύλου καὶ ὁ μινωικὸς ἀποικισμὸς τῆς Πεπαρήθου, Κρ. Χρον. 1949, 534-573.
14. V. Miložević, Zur Chronologie der Jüngerer Steinzeit Griechenlands, JdI 1950-51, 1-90.

15. V. Miložić, Vorbericht über die Versuchsgrabung an der Otzaki-Magula bei Larisa, AA 1954, 1-28.
16. — Forschungsbericht der deutschen Ausgrabungen in Thessalien (Ὀτζάκη Μαγούλα, Ἀργισσα), Historia 1955, 466-473.
17. — Vorbericht über die Ausgrabungen auf der Otzaki-Magula 1954, AA 1955, 157-182.
18. — Vorbericht über die Ausgrabungen auf den Magulen von Otzaki, Arapi und Gremnos bei Larisa 1955, AA 1955, 182-231.
19. — Bericht über die Ausgrabungen auf der Gremnos-Magula bei Larisa 1956, AA 1956, 141-183.
20. — Die erste präkeramische bäuerliche Siedlung der Jungsteinzeit in Europa (Ἀργισσα), Germania 1956, 208-210.
21. H. Biesantz, Bericht über Ausgrabungen im Gebiet der Gremnos-Magula bei Larisa im Frühjahr 1958, AJA 1957, 37-57.
22. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Νεολιθικά ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Ἰωλκοῦ (Ἰωλκός, Κουφόβουνο, Νήλεια), Θεσσαλικά 1958, 3-15.
23. — Ἐκ τῆς προκεραμεικῆς Θεσσαλίας (Σέσκλον, Σουφλί Μαγούλα), Θεσσαλικά 1958, 70-86.
24. D. R. Theochares, Iolkos. Whence sailed the Argonauts, Archaeology 1958, 13-18.
25. Μ. Γ. Παπαδοπούλου, Μαγουλίτσα. Νεολιθικός συνοικισμός παρά τὴν Καρδίτσαν, Θεσσαλικά 1958, 39-49.
26. V. Miložić, Die neuen mittel-und altpaläolithischen Funde von der Balkanhalbinsel (Ἀργισσα καὶ 14 ἄλλαι θέσεις), Germania 1958, 319-324.
27. Δ. Θεοχάρης, Πύρασος, Θεσσαλικά 1959, 29-68.
28. V. Miložić - H. Biesantz, Bericht über Ausgrabungen in Thessalien 1958 (Γκρεμνός, Ὀτζάκη, Σουφλί), AA 1959, 36-74.
29. V. Miložić, Ergebnisse der deutschen Ausgrabungen in Thessalien (1953-1958), (Ἀργισσα, Ὀτζάκη, Ἀράπη Μαγούλα), JRGZM 1959, 1-56.
30. — Die Versuchsgrabungen im Gebiet von Petra am Boibi-See und die Geländebegehungen in Nordostthessalien, AA 1960, 150-178.
31. Μ. Δ. Θεοχάρης, Μυκηναϊκά ἐκ Λαρίσης, Θεσσαλικά 1960, 47-56.
32. Δ. Θεοχάρης, Παλαιολιθικά εὐρήματα τῆς περιοχῆς Λαρίσης, ΑΔ 1960 Χρον., 182-183.
33. — Ἀπὸ τῆ Νεολιθικῆ Θεσσαλίας: I, Θεσσαλικά 1962, 63-83.
34. — Ἀνασκαφὴ Μυκηναϊκῶν Θαλαμοειδῶν τάφων παρὰ τὸ Μέγα Μοναστήριον (Λαρίσης), ΑΔ 1964 Χρον., 255-258.
35. — Ὁ τύμβος τοῦ Ἐξαλόφου καὶ ἡ εἰσβολὴ τῶν Θεσσαλῶν, AAA 1968, 289-295.
36. — Ἀνακαλύψεις ἐν Σέσκλῳ, AAA 1969, 32-36.
37. — Θολωτοὶ μυκηναϊκοὶ τάφοι ἐπὶ τῆς Ὀσσης, AAA 1969, 165-167.
38. Γ. Χουρμουζιάδης, Πήλινον ὁμοίωμα νεολιθικοῦ οἰκίσκου (Κραννῶν), AAA 1969, 36-39.
39. — Μαγούλα Κοσκινᾶ, AAA 1969, 93-95.
40. — Εἰδήσεις ἐκ Θεσσαλίας (Μεγάλῃ Βρύση Τιρνάβου), AAA 1969, 169-172.
41. Δ. Θεοχάρης - Μ. Θεοχάρη, Ἐκ τοῦ Νεκροταφείου τῆς Ἰωλκοῦ, AAA 1970, 198-203.
42. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευναι. Σέσκλου, ΑΔ 1971 Χρον., 291-293.

43. Γ. Χουρμουζιάδης, Δύο νέαι ἐγκαταστάσεις τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς εἰς τὴν Δυτικὴν Θεσσαλίαν (Πρόδρομος I-II), AAA 1971, 164-175.
44. — Ἡ διακεκοσμημένη κεραμεικὴ τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου εἰς τὴν Θεσσαλίαν (Πρόδρομος), ΑΕ 1971, 165-187.
45. Δ. Θεοχάρης, Ἀρχαιότητες καὶ μνημεῖα Θεσσαλίας (Ἅγιος Πέτρος, Ἀλόννησος), ΑΔ 1971 Χρον., 293-300.
46. Κ. Γαλλῆς, Ἀνασκαφὴ ἐπὶ τοῦ λόφου «Φρούριον» Λαρίσης, ΑΔ 1971 Χρον., 300-303.
47. Γ. Χουρμουζιάδης, Ἕνας νέος προϊστορικὸς οἰκισμὸς στὴν πεδιάδα τῆς Ὀλοσσόνης, Κέρνος (1972), 203-213.
48. — Μεγάλου Παζαράκι, Ἕνας νεολιθικὸς, οἰκισμὸς τῆς Δ. Θεσσαλίας, Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1972, 137-158.
49. — Ἕνα πῆλινον ὁμοίωμα νεολιθικοῦ σπιτιοῦ (Κραννών), Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1973, 213-234.
50. Μ. Δ. Θεοχάρη, Πῆλινον μυκηναϊκὸ ἄρμα ἀπὸ τῆ Θεσσαλίας (Μεγάλου Μοναστηρίου), Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1973, 235-249.
51. V. Milošević, Bericht über die deutschen archäologischen Ausgrabungen in Thessalien 1973, AAA 1974, 43-75.
52. M. Gimbutas, Achilleion: A neolithic Mound in Thessaly, Preliminary Report on 1973 and 1974 Excavations, Journ. Field Arch. 1974, 277-302.
53. — The Mask in Old Europe from 6500-3500 b. C., Archaeology 1974, 262-269.
54. Κ. Ἰ. Γαλλῆς, Καύσεις νεκρῶν ἀπὸ τὴν Ἀρχαιοτέραν Νεολιθικὴν Ἐποχὴν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, AAA 1975, 241-258.
55. Ε. Κακαβογιάννης, Ἀνασκαφικὲς ἐρευνες στὶς Φερὲς τῆς Θεσσαλίας τὸ 1977, AAA 1977, 174-187.
56. Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, Ἕνα εἰδικευμένο Ἔργαστήριον κεραμικῆς στὸ Νεολιθικὸ Διμήνι, AAA 1977, 207-226.
57. Ὁ. Ἀποστολοπούλου-Κακαβογιάννη, Τοπογραφία τῆς περιοχῆς τῶν Φερῶν Θεσσαλίας κατὰ τὴν προϊστορικὴν περίοδο, ΑΔ 1979 Μελέτες, 174-206.
58. Κ. Κωτσάκης, Τρία οἰκήματα τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Σέσκλου, Ἀνασκαφικὴ ἐρευνα, Ἀνθρωπολογικά 1981, 87-107.
59. Ἀ. Μπάτζίου, Πύργος, Ἕνας δορυφορικὸς προϊστορικὸς οἰκισμὸς, Ἀνθρωπολογικά 1981, 108-120.
60. Ζ. Μαλακασιώτη, Διμήνι 1975-76. Μικρὰ εὐρήματα μετ' ἐγχάρακτη διακόσμηση, AAA 1982, 173-181.
61. R. Avila, Das Kuppelgrab von Volos-Karakli, PZ 1983, 15-60.
62. Λ. Χατζηαγγελάκης, Ὁ προϊστορικὸς οἰκισμὸς τῆς Πετρομαγούλας, Ἀνθρωπολογικά 1984 (τεῦχος 5), 75-85.
63. Ἀ. Μπάτζίου-Εὐσταθίου, Πρωτογεωμετρικά ἀπὸ τὴ Δυτικὴ Θεσσαλία, AAA 1984, 74-87.
64. K. J. Gallis, A late neolithic foundation offering from Thessaly (Ζάρκος), Antiquity 1985, 20-24.
65. Β. Ροντήρη, Ἐπιφανειακὴ κεραμικὴ νεολιθικῶν θέσεων τῆς Θεσσαλίας: Κατανομὴ στὸ χῶρο, Ἀνθρωπολογικά 1985 (τεῦχος 8), 53-74.
66. S. A. Immerwahr, Some pictorial Fragments from Iolkos in the Volos Museum, ΑΕ 1985, 85-94.

67. J.-C. Decourt, Une «nouvelle» cité dans la vallée de l'Enipeus: Paliambéla-Phyllos, BCH 1986, 357-391.
68. C. Runnels, A prehistoric Survey of Thessaly: New Light on the Greek Middle Paleolithic, Journ. Field Arch. 1988, 277-290.
69. Ἰ. Α. Μπάτζίου-Εὐσταθίου, Μυκηναϊκά ἀπὸ τῆς Νέας Ἰωνίας Βόλου, ΑΔ 1985 (1990), Μελέτες, 17-70.

Υ. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ⁶

Α. ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ἜΑρηρα.

1. Γ. Ἐμμανουηλίδης, Εὐρυτανία: Μεσοελλαδικὰ εὐρήματα ἐκ Καρπενησίου, ΑΑΑ 1969, 358-364.
2. — Εὐρυτανία: Νεαὶ εἰδήσεις ἐκ Καρπενησίου, ΑΑΑ 1971, 196-200.

Β. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. D. H. French, Notes on Prehistoric Pottery Groups from Central Greece (Γραφομηχανῆς), 1972.
2. Φ. Δακωρώνια, Μάρμαρα. Τὰ ὑπομυκηναϊκὰ νεκροταφεῖα τῶν τύμβων, Ἀθῆναι 1987.

(β) ἜΑρηρα.

1. A. J. B. Wace - M. S. Thompson, Early Civilization in north Greece: Preliminary Report on Excavations in 1909 (Λιανοκλάδι, Τζάνι), LAAA 1909, 149-158.
2. Γ. Μπακαλάκης, Ἡ Φουρνοσπηλιὰ στὴν Οἶτη, Θεσσαλικά 1958, 66-69.
3. — Προϊστορικὸς συνοικισμὸς παρὰ τὴ Μελίταια, Θεσσαλικά 1959, 80-91.
4. R. Hope Simpson - J. F. Lazenby, The Kingdom of Peleus and Achilles (Πελασγία, Ἐχινούς, Πλατανιά), Antiquity 1959, 102-105.
5. S. Weinberg, Prehistory in Phokis, Archaeology 1959, 282-283.
6. — Solving a prehistoric Puzzle, Archaeology 1962, 262-266.
7. — Excavations at prehistoric Elateia 1959, Hesperia 1962, 158-209.
8. Θ. Σπυρόπουλος, Δύο ῥαμφόστομοι ΜΕ πρόχοι ἐκ Πελασγίας Φθιώτιδος, ΑΑΑ 1972, 470-474.
9. Ἰ. Α. Ἰωαννίδου, Ἐκ Λιανοκλαδίου Φθιώτιδος, ΑΑΑ 1973, 395-401.
10. R. C. S. Felsch κ. ἄ., Apollon und Artemis oder Artemis und Apollon? Bericht von den Grabungen im neu entdeckten Heiligtum bei Kalapodi 1973-1977, ΑΑ 1980, 38-123.
11. E. W. Kase - N. C. Wilkie, The Phokis-Doris Expedition (Δύο Βουνά), ΑΔ 1977 Χρον., 110-113.

6. Ἡ παλαιότερα βιβλιογραφία ἔχει περιληφθῇ ἐν Π-Σ σ. XXXV-L καὶ ἐν Μ-Χ, σ. XXIII-XXVIII.

12. P. Wallace – N. C. Wilkie, Phokis-Doris, ΑΔ 1978 Χρον., 154-164.
13. Ἄ. Σάμψων, Ἕνας οἰκισμὸς τοῦ πρώιμου Σέσκλου στὴν Ξυνιάδα Φθιώτιδας, ΑΑΑ 1981, 104-134.
14. Ἄ. Ὠνάσογλου, Οἱ γεωμετρικοὶ τάφοι τῆς Τραγάνας στὴν ἀνατολικὴ Λοκρίδα, ΑΔ 1981 Μελέτες, I-57.
15. Φ. Δακορόνια, Λαμιακά I, ΑΑΑ 1982, 261-266.
16. Ph. Dakoronia, Mittelhelladische Gräber in Ost-Lokris, AM 1987, 55-64.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ.

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. S. Bommeljé κ.ἄ., Aetolia and the Aetolians, Utrecht 1987.

(β) Ἀρθρα.

1. J. McPhee, The Agrinion Group, BSA 1979, 159-162.
2. Μ. Σταυροπούλου - Γάτση, Πρωτογεωμετρικὸ νεκροταφεῖο Αἰτωλίας (Γαβαλοῦ), ΑΔ 1980 Μελέτες, 102-130.
3. Ἴ. Δεκουλάκου, Κεραμικὴ 8ου καὶ 7ου αἰ. π.Χ. ἀπὸ τάφους τῆς Ἀχαΐας καὶ τῆς Αἰτωλίας, Annuario (τόμ. 60) 1982 (1984), 219-236.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ.

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. École Française d' Athènes, L'Antre Corycien, τόμ. I-II (BCH Suppl. 7, 9), Paris 1981, 1984.
2. J. M. Fossey, The Ancient Topography of Eastern Phokis, Amsterdam 1986.

(β) Ἀρθρα.

1. L. Lerat, Trouvailles mycéniennes à Delphes, BCH 1935, 329-375.
2. C. Vattin, Un site Helladique Ancien à Galaxidi, BCH 1964, 559-568.
3. Ὑ. Νικοπούλου, Ἀνασκαφὴ προϊστορικῆς Κίρρας, ΑΑΑ 1968, 144-146.
4. Β. Πετράκος, Ἀνασκαφὴ ἐν Κίρρα, κατὰ τὸ 1972, ΑΑΑ 1973, 70-73.
5. P. Wallace – N. C. Wilkie, Phokis-Doris (Οἶτη, Λιλαία, Προσήλιον), ΑΔ 1978 Χρον., 159-164.
6. Ξ. Ἀραπογιάννη-Μαζοκοπάκη, Γεωμετρικὸς τάφος Πολυδρόσου Παρνασσίδας, ΑΑΑ 1982, 76-85.
7. Π. Γ. Θέμελης, Δελφοὶ καὶ περιοχὴ τὸν 8ο καὶ 7ο π.Χ. αἰῶνα, Annuario (τόμ. 61) 1984, 213-255.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. S. C. Bakhuizen, Salganeus and the Fortifications on its Mountains. Chalcidian Studies II, Groningen 1970.

2. S. Symeonoglou, *Kadmeia I* (SIMA 35), Göteborg 1973.
3. Th. G. Spyropoulos – J. Chadwick, *The Thebes Tablets II* (Minos Suppl. 4), Salamanca 1975.
4. R. J. Buck, *A History of Boeotia*, Edmonton, Alberta 1979.
5. Ντ. Ν. Κόνσολα, Προμυκηναϊκή Θήβα, Ἀθήνα 1981.
6. J. M. Fossey κ.ἄ., *Khóstia 1980. A: Preliminary Report on The First Season of Canadian Excavations at Khóstia, Boiotia, Central Greece, Montréal 1981.*
7. P. A. Mountjoy, *Orchomenos V. Mycenaean Pottery from Orchomenos, Eutresis and other Boeotian Sites*, München 1983.
8. J. Knauss κ.ἄ., *Die Wasserbauten der Minyer in der Kopais: Die älteste Flussregulierung Europas*, München 1984.
9. Χ. Τζαβέλλα-Ενjen, *Λιθαρές*, Ἀθήναι 1984.
10. S. Symeonoglou, *The Topography of Thebes from the Bronze Age to Modern Times*, Princeton 1985.
11. J. Knauss κ.ἄ., *Die Melioration des Kopaisbeckens durch die Minyer in 2. Jt. v. Chr. Kopais 2 – Wasserbau und Siedlungs-Bedingungen im Altertum*, München 1985-87.
12. J. M. Fossey κ.ἄ., *Khóstia 1983. Preliminary Report on the Second Season of Canadian Excavations at Khóstia Boiotia, Central Greece, Amsterdam 1986.*
13. — *Khóstia I. Études Diverses*, Amsterdam 1986.
14. Ν. Φαράκλας, *Θήβα: Μνημειακή τοπογραφία της ἀρχαίας πόλης. Μέρος Α. Οἱ ὄχυρώσεις*, Ἀθήναι 1988.
15. J. M. Fossey, *Topography and Population of Ancient Boiotia: I*. Chicago 1988.
16. — κ.ἄ., *Boeotia Antiqua: I. Papers on recent Work in Boiotian Archaeology and History*, Amsterdam 1989.
17. H. Van Effenterre, *Les Béotiens*, Paris 1989.
18. Σ. Ἰακωβίδης, *Γλῶσ. I. Ἡ ἀνασκαφή 1955-1961*, Ἀθήναι 1989.
19. J. M. Fossey, *Papers in Boiotian Topography and History*, Amsterdam 1990.
20. J. Knauss, *Kopais 3. Wasserbau und Geschichte Minysche Epoche-Bayerische Zeit*, München 1990.

(β) Ἀρθρα.

1. J. L. και E. G. Caskey, *The earliest Settlements at Eutresis. Supplementary Excavations*, 1958, *Hesperia* 1960, 126-167.
2. H. Schläger κ.ἄ., *Der Hafen von Anthedon mit Beiträgen zur Topographie und Geschichte der Stadt*, *AA* 1968, 21-102.
3. Ν. Φαράκλας, Ἴσος, *AAA* 1968, 139-140.
4. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, Προϊστορικός συνοικισμός εἰς θέσιν Λιθαρές Πυρίου Θηβῶν, *AAA* 1968, 140-143.
5. Ν. Φαράκλας, Θήβαι: Ἀνασκαφή οἰκοπέδου Λιακοπούλου-Κύρτση, *AAA* 1968, 241-244.
6. — Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν νεολιθικῶν τῆς Χαιρωνείας, *AAA* 1968, 310-313.
7. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, Τὸ μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον τῆς Τανάγρας, *AAA* 1969, 20-25.
8. Ν. Φαράκλας, Περὶ τῆς κατοικήσεως τῶν Λελέγων ἐν Βοιωτίᾳ, *AAA*, 1969, 96-97.
9. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, Λιθαρές Θηβῶν, *ΑΔ* 1969 *Μελέται*, 28-50.

10. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκού νεκροταφείου Τανάγρας, ΠΑΕ 1969, 5-15.
11. — 'Ανασκαφή μυκηναϊκού νεκροταφείου Τανάγρας, ΠΑΕ 1970, 29-36.
12. — 'Ανασκαφαί εις τὸ μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον τῆς Τανάγρας, AAA 1970, 184-197.
13. — Θησαυρὸς χαλκῶν ἀντικειμένων ἐξ Ὀρχομενοῦ, AAA 1970, 263-267.
14. — Ἐλεφαντίνη λαβὴ ἐκ Θηβῶν, AAA 1970, 268-273.
15. — Τὸ ἀρχεῖον τοῦ μυκηναϊκοῦ ἀνακτόρου τῶν Θηβῶν, AAA 1970, 322-327.
16. — Ἀνασκαφή τοῦ μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου Καλλιθέας Βοιωτίας, AAA 1970, 328-331.
17. — Ἀνασκαφή μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου Τανάγρας, ΠΑΕ 1971, 7-14.
18. — Τοπογραφικὰ τοῦ Καδμείου ἀνακτόρου, AAA 1971, 32-37.
19. — Μυκηναϊκὸς βασιλικὸς θαλαμωτὸς τάφος ἐν Θήβαις, AAA 1971, 161-164.
20. — Ἀρχαῖαι βοιωτικαὶ πόλεις ἔρχονται εἰς φῶς (Παραλίμνη), AAA 1971, 319-331.
21. S. Lauffe r, Topographische Untersuchungen im Koraisgebiet, ΑΔ 1971 Χρον., 239-245.
22. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, Αἰγυπτιακὸς ἐποικισμὸς ἐν Βοιωτίᾳ, AAA 1972, 16-27.
23. H. Tzavella - Evjen, The Lithares Idols, AAA 1972, 467-469.
24. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1973, 11-21.
25. — Εἰσαγωγή εἰς τὴν μελέτην τοῦ Κωπαϊδικοῦ χώρου (Σπηλιά Σαρακηνοῦ), AAA 1973, 201-214.
26. Th. Spyropoulos - H. Tzavella - Evjen, Lithares: An Early Helladic Settlement near Thebes, AAA 1973, 371-375.
27. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1974, 9-33.
28. — Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Μινύου εἰς τὸν βοιωτικὸν Ὀρχομενόν, AAA 1974, 313-325.
29. Κ. Δημακοπούλου, Μυκηναϊκὸν ἀνακτορικὸν ἐργαστήριον εἰς Θήβας, AAA 1974, 162-171.
30. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1975, 415-427.
31. Κ. Δημακοπούλου - Ντ. Κόνσολα, Λεῖψανα πρωτοελλαδικοῦ, μεσοελλαδικοῦ καὶ ὑστεροελλαδικοῦ οἰκισμοῦ στὴ Θήβα, ΑΔ 1975 Μελέται, 44-89.
32. Κ. Δημακοπούλου, Θῆβαι: Μεσοελλαδικὸς ταφικὸς πῖθος, AAA 1975, 25-28.
33. — Ὑπομυκηναϊκὸς κιβωτιόσχημος τάφος εἰς Θήβας, AAA 1975, 86-90.
34. — Εἰδήσεις ἀπὸ τῆς Θήβας: Ἀνεύρεση πρωτοελλαδικοῦ ἀψίδωτοῦ οἰκοδομήματος, AAA 1975, 192-198.
35. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1976, 61-68.
36. — Ἀνασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1979, 27-36.
37. Σ. Ἰακωβίδης, Ἐρευνα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Γλᾶ, ΠΑΕ 1979, 37-39.
38. J. M. Fosse y - R. Gi roux, Deux Sites fortifiés en Béotie du Sud (Ἄλυκή, Χώστια), Teiresias, Archaeologica, 1979, 3-18.
39. Ἀ. Ἀνδρειωμένου, Πρωτογεωμετρικὸς ἀμφορεὺς ἐκ Τάχι Θηβῶν, Στήλη (1980), 292-294.
40. Μ. Κασίμη - Σούτου, Μεσοελλαδικὸς τάφος πολεμιστῆ ἀπὸ τῆς Θήβας, ΑΔ 1980 Μελέτες, 88-101.
41. P. A. Mountjoy, Some Early and Middle Helladic Pottery from Boeotia, BSA 1980, 139-149.
42. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1980, 50-60.
43. — Ἀνασκαφή μυκηναϊκῆς Τανάγρας, ΠΑΕ 1981, 96-117.
44. Σ. Ἰακωβίδης, Ἀνασκαφή Γλᾶ, ΠΑΕ 1981, 92-95.
45. — Ἀνασκαφή Γλᾶ, ΠΑΕ 1982, 105-108.

46. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή μυκηναϊκής Τανάγρας, ΠΑΕ 1982, 109-122.
47. — 'Ανασκαφή μυκηναϊκής Τανάγρας, ΠΑΕ 1983, 102-108.
48. Σ. 'Ιακωβίδης, 'Ανασκαφή Γλᾶ, ΠΑΕ 1983, 99-101.
49. Κ. Demakopoulou - J. H. Crouwel, Some mycenaean pictorial Pottery from Boeotian Thebes, BSA 1984, 37-48.
50. A. Sampson, La destruction d'un atelier palatial mycénien à Thèbes, BCH 1985, 21-29.
51. 'Α. Κ. 'Ανδρειωμένου, Πρωτογεωμετρική και γεωμετρική κεραμική ἐκ Βρανέζι Βοιωτίας, ΑΕ 1985, 57-84.
52. Η. Kalcyk κ.ᾶ., Die Melioration des Kopaisbeckens in Böötien, Antike Welt (Sondernummer 2, Antiker Wasserbau), 1986, 15-38.
53. Μ. Φουντουλάκης, 'Ανθρώπινα εὑρήματα 'Υστεροελλαδικῆς ΙΙΙ Β Ι περιόδου ἀπὸ τῆς Θήβας, 'Ανθρωπολογικά καὶ 'Αρχαιολογικά Χρονικά 1986, 123-132.
54. Σ. 'Ιακωβίδης, 'Ανασκαφή Γλᾶ, ΠΑΕ 1984, 142.
55. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, 'Ανασκαφή Τανάγρας, ΠΑΕ 1984, 143-145.
56. Χ. Τζαβέλλα-Ενjen, 'Ανασκαφή στῆς Χαιρώνεια, ΠΑΕ 1986, 55-71.
57. — Διερεύνηση τῆς νεολιθικῆς Τούμπας Μπαλωμένου στῆς Χαιρώνεια, ΕΕΒΜ 1988, 37-41.
58. Β. Heinrich, Prehistoric Hydraulic Constructions in the Copais, ΕΕΒΜ 1988, 43-64.
59. Ν. Κόνσολα, Θήβα: Πρώιμες φάσεις οἰκιστικῆς ἐξέλιξης, ΕΕΒΜ 1988, 65-74.
60. Κ. Δημακοπούλου, Τὸ μυκηναϊκὸ ἀνάκτορο τῆς Θήβας. Προβλήματα ταύτισης καὶ χρονολόγησης, ΕΕΒΜ 1988, 75-87.
61. Χ. Πιτερὸς, Τοπογραφικὲς παρατηρήσεις στὴν ἀκρόπολη τῆς Καδμείας, ΕΕΒΜ 1988, 89-112.
62. Β. 'Αραβαντινὸς, 'Η μυκηναϊκὴ ὀχύρωση τῆς Καδμείας. Προκαταρκτικὴ ἀνακοίνωση, ΕΕΒΜ 1988, 113-136.
63. 'Α. Κ. 'Ανδρειωμένου, 'Η μέση γεωμετρικὴ περίοδος τῆς 'Ακραϊφίας, ΕΕΒΜ 1988, 169-182.
64. Η. Tzavella-Enjen, Neolithic Figurines from Chaeroneia, Φίλια 'Επη, τόμ. Γ' (1989), 8-14.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ.

(α) Αὐτοτελῆ.

1. T. W. Jacobsen, Prehistoric Euboea, Michigan-London 1979.
2. 'Α. Σάμψων, 'Η Νεολιθικὴ καὶ Πρωτοελλαδικὴ Ι στὴν Εὐβοία (ΑΕΜ Παράρτ. ΚΔ τόμου), 'Αθήνα 1980.
3. — Εὐβοϊκὴ Κύμη Ι, 'Αθήναι 1981.
4. Α. Παρλαμᾶ, 'Η Σκύρος στὴν ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ, 'Αθήνα 1984.
5. 'Α. Σάμψων, Μάνικα. Μία πρωτοελλαδικὴ πόλη στὴ Χαλκίδα: Ι, 'Αθήνα 1985.
6. — Μάνικα. 'Ο πρωτοελλαδικὸς οἰκισμὸς καὶ τὸ νεκροταφεῖο: ΙΙ, 'Αθήνα 1988.
7. Μ. R. Popham κ.ᾶ., Lefkandi, I-II, Oxford 1980, 1990.

(β) Ἄρθρα.

1. Δ. Ρ. Θεοχάρης, 'Εκ τῆς προϊστορίας τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Σκύρου, ΑΕΜ 1959, 279-328.

2. Π. Γ. Θέμελης, Ειδήσεις ἐξ Εὐβοίας, Ἑρέτρια, Χαλκίς, AAA 1969, 26-30.
3. P. G. Thémelis, Protogeometric Necropolis near Lefkandi, AAA 1969, 98-102.
4. Ἡ. Τσιριβάκος, Μυκηναϊκὰ ἐκ Μιστροῦ Εὐβοίας, AAA 1969, 30-31.
5. Π. Θέμελης, Ἑρέτρια, AAA 1970, 314-319.
6. Ἀ. Κ. Χωρέμης, Θαλαμοειδὴς μυκηναϊκὸς τάφος εἰς Παναγίτσαν Χαλκίδος, AEM 1972, 43-68.
7. Π. Γ. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1974, 34-46.
8. Ἀ. Ἀ. Σάμψων, Ἐκ τῆς προϊστορικῆς Εὐβοίας, ΑΕ 1974 Χρον., 5-15.
9. — Ἡ νεολιθικὴ κεραμικὴ τῆς Βάρκας Ψαχνῶν, ΑΕ 1975 Χρον., 67-76.
10. — Μεσοελλαδικὸς συνοικισμὸς παρὰ τὸ Πελέκι Μαντουδίου, AAA 1975, 28-31.
11. Π. Γ. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1975, 36-48.
12. L. Marangou, Collection Dolly Gouladris, I. Bijoux en or (Σκύρος), BCH 1975, 365-378.
13. Π. Γ. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ στὴν Ἑρέτρια, ΠΑΕ 1976, 69-87.
14. Ἀ. Ἀ. Σάμψων, Τὸ προϊστορικὸν σπήλαιον Σκοτεινὴ παρὰ τὰ Θαρούνια Εὐβοίας, AAA 1976, 44-56.
15. Ἀ. Ποιλιανός, Ὁ πλειοκαινικὸς πίθηκος ἀπὸ τὰ Θαρούνια Εὐβοίας, Ἀνθρωπος, 1976, 6-29.
16. Π. Γ. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1977, 32-37.
17. Ἀ. Σάμψων, Ἀνασκαφὴ στὸν προϊστορικὸ οἰκισμὸ τῆς Βάρκας, Ψαχνῶν-Εὐβοίας, AEM 1977, 5-60.
18. Π. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1978, 18-33.
19. Ε. Μίχα-Σαραντέα, Στοιχεῖα λιθοτεχνίας τῆς Παλαιολιθικῆς ἐποχῆς στὸ νησί τῆς Εὐβοίας (Νέα Ἀρτάκη), AAA 1978, 209-213.
20. Ἀ. Σάμψων, Ἀνασκαφὴ στὸν ΠΕ II οἰκισμὸ τῆς Μουρτερῆς Κύμης, AAA 1978, 245-262.
21. Ε. Μίχα-Σαραντέα, Κάτω Παλαιολιθικὴ καὶ στὴν Εὐβοία (Νέα Ἀρτάκη), Ἀνθρωπος 1979, 136-139.
22. Λ. Παρλαμά, Μικρὴ ἀνασκαφικὴ ἐρευνα στὸν προϊστορικὸ λόφο τῆς Ἀμαρύνθου (Εὐβοία), AAA 1979, 3-14.
23. Π. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1979, 40-55.
24. — Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1980, 78-102.
25. Ἀ. Σάμψων, Προϊστορικὲς θέσεις καὶ οἰκισμοὶ στὴν Εὐβοία, AEM 1980, 91-249.
26. Ε. Μίχα-Σαραντέα, Ἐργαλεῖα ἀπὸ παλαιολιθικά λατομεῖα-ἐργαστήρια τῆς Ν. Ἀρτάκης, AAA 1980, 105-108.
27. — Ἐρευνες τῆς παλαιολιθικῆς ἐποχῆς στὴν Εὐβοία, Ἀνθρωπος 1980, 279-284.
28. V. R. Desborough, A Group of Vases from Skyros, Στήλη (1980), 55-58.
29. Π. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ Ἑρετρίας, ΠΑΕ 1981, 141-153.
30. — Ἐργαστήριον χρυσοχοΐας τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος στὴν Ἑρέτρια, AAA 1981, 185-208.
31. Ἀ. Ἀνδρειωμένου, Γεωμετρικὴ καὶ ὑπογεωμετρικὴ κεραμικὴ ἐξ Ἑρετρίας, III (Σκύφοι), ΑΕ 1981, 84-113.
32. Π. Θέμελης, Ἀνασκαφὴ στὴν Ἑρέτρια, ΠΑΕ 1982, 163-180.
33. Ἀ. Ἀνδρειωμένου, Γεωμετρικὴ καὶ ὑπογεωμετρικὴ κεραμικὴ ἐξ Ἑρετρίας. IV (Κάνθαροι, κοτύλαι, κύπελλα, κρατῆρες - δῖνοι), ΑΕ 1982, 161-186.
34. M. R. Popham κ.ά., Further Excavation of the Toumba Cemetery at Lefkandi, 1981, BSA 1982, 213-248.

35. 'Α. 'Ανδρειωμένου, Γεωμετρική καὶ ὑπογεωμετρική κεραμική ἐξ Ἐρετρίας. V, (Κλειστά ἀγγεῖα, λαβαί, ὑπογεωμετρική καὶ χειροποίητος κεραμική), ΑΕ 1983, 161-192.
36. — Ἀψιδωτὰ οἰκοδομήματα καὶ κεραμεικὴ τοῦ 8ου καὶ 7ου π.Χ. αἰῶνος ἐν Ἐρετρίᾳ, *Annuario* (τόμ. 59) 1983, 187-236.
37. Π. Γ. Καλλιγᾶς, Ἀνασκαφὴ στὴν Ἐρέτρια 1981, ΑΕ 1983, 106-136.
38. 'Α. 'Α. Σάμψων, Ὁ πρωτοελλαδικὸς οἰκισμὸς καὶ τὸ νεκροταφεῖο τῆς Μάνικας Χαλκίδας, Ἀρχαιολογία 1983 (τεῦχος 6), 69-76.
39. Ε. Σαραντέα-Μίχα, Ἡ λιθοτεχνία τῶν χειροπελέκων τῆς Νέας Ἀρτάκης Εὐβοίας, Ἀρχαιολογία 1983 (τεῦχος 8), 55-58.
40. Π. Θέμελης, ΠΓ ἀγγεῖα ἀπὸ τὸ Μαλακόντα τῆς Ἐρετρίας, ΑΑΑ 1984, 115-117.
41. — Ἀνασκαφὴ στὴν Ἐρέτρια, ΠΑΕ 1984, 212-228.
42. Α. Ανδριομένου, Skyphoi de l'atelier de Chalcis (fin X^e – fin VIIIe s. av. J. C.), BCH 1984, 37-69.
43. I. R. Metzger, Die Keramik von Eretria, AEM 1984-85, 221-252.
44. Α. Ανδριομένου, Skyphoi de l'atelier de Chalcis (fin X^e – fin VIIIe s. av. J. C.). II, BCH 1985, 49-75.
45. — Keramik aus Eretria I: Atisch-Mittelgeometrisch II, AM 1985, 23-38.
46. Π. Γ. Καλλιγᾶς, Ἀνασκαφὴς στὸ Λευκαντὶ Εὐβοίας, 1981-1984, ΑΕΜ 1984-85, 253-269.
47. Ε. Σαραντέα-Μίχα, Ἐργαστήρια κατασκευῆς παλαιολιθικῶν ἐργαλείων στὴν περιοχὴ Σπηλαίου Ἑφτακονάκων Μακρυκάπας, στὴν Εὐβοία, ΑΑΑ 1985, 81-85.
48. H. W. Catling, The Arrangement of some Grave Goods in the Dark Age Cemeteries of Lefkadi, BSA 1985, 19-23.
49. Α. Ανδριομένου, Keramik aus Eretria II: Atisch-Mittelgeometrisch II und euboisch-«subprotogeometrisch» III, AM 1986, 97-111.
50. — Vases protogéométriques et sub-protogéométriques I-II de l'atelier de Chalcis, BCH 1986, 89-120.
51. Ε. Σαραντέα-Μίχα, Ἐντοπισμὸς προϊστορικῶν λατομείων (Νεὰ Ἀρτάκη), Ἀρχαιολογία 1986 (τεῦχος 18), 65-66.
52. Ἐ. Σαπουνᾶ-Σακελλάρᾳκη, Μάνικα Χαλκίδας. Στρωματογραφικὴ ἔρευνα στὸν οἰκισμὸ (οἰκόπεδο Ζούση), ΑΔ 1986 Μελέτες, 101-270.
53. Ε. Sapouna-Sakellarakis, New Evidence from the Early Bronze Age Cemetery at Manika, Chalkis, BSA 1987, 233-264.
54. Α. W. Johnston – Α. Ανδριομένου, A geometric graffito from Eretria, BSA 1989, 217-220.
55. J. H. Musgrave – M. Popham, The Late Helladic III C Intramural Burials at Lefkandi, Euboea, BSA 1991, 273-296.
56. Α. Sampson, Late Neolithic Remains at Tharrounia, Euboea: A Model for the Seasonal use of Settlements and Caves, BSA 1992, 61-101.

Z. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.

(α), Αὐτοτελεῖ.

1. H. F. Mussche κ.ἄ., Thorikos (Rapport Préliminaire: 1963-1982), Bruxelles-Gent 1968-1990.

2. J. N. Coldstream κ.ά., Kythera. Excavations and Studies, London 1972.
3. Μ. Πετροπουλάκου - Ε. Πεντάζος, Ἀττική (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 21), Ἀθήναι 1973.
4. S. Hiller, Alt-Ägina, τόμ. IV(1). Mykenische Keramik, Mainz am Rhein 1975.
5. H. F. Mussche, Thorikos. Eine Führung durch die Ausgrabungen, Gent 1978.
6. P. A. Mountjoy, Four Early Mycenaean Wells from the south Slope of the Acropolis at Athens, Gent 1980.
7. H. Walter - F. Felten, Alt-Ägina, τόμ. III(1). Die Vorgeschichtliche Stadt, Mainz am Rhein 1981.
8. N. Lambert κ.ά., La grotte préhistorique de Kitsos (Attique), Missions 1968-1978, τόμ., I-II, Paris 1981.
9. H. Lauter, Lathuresa: Beiträge zur Architektur und Siedlungsgeschichte in Spätgeometrischer Zeit, Mainz am Rhein 1985.
10. — Der Kultplatz auf dem Turkovuni, Berlin 1985.
11. R. Karayannidou-Bender, Siedlungskontinuität in Attika während der Dunklen Jahrhunderte, Freiburg (1985).
12. B. Bohlen, Kerameikos XIII. Die geometrischen Pyxiden, Berlin-New York 1988.
13. U. Knigge, Ὁ Κεραμεικὸς τῆς Ἀθήνας, Ἀθήνα 1990.
14. Μ. Παντελίδου - Γκόφα, Ἡ Νεολιθικὴ Νέα Μάκρη. Τὰ Οἰκοδομικά, Ἀθήναι 1991.
15. H. B. Siedentopf, Ägina IV (2). Mattbemalte Keramik der Mittleren Bronzezeit, Mainz am Rhein, 1991.

(β) Ἀρθρα.

1. Β. Στάης, Προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ ἐν Ἀττικῇ καὶ Αἰγίνῃ, ΑΕ 1895, 193-264.
2. L. Pallat, Ein Vasenfund aus Aegina, AM 1897, 265-333.
3. Ἀ. Δ. Κεραμόπουλλος, Μυκηναϊκοὶ τάφοι ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν Θήβαις, ΑΕ 1910, 177-252.
4. Β. Στάης, Ἀνασκαφαὶ ἐν Κυθήροις (Λιονή), ΑΔ 1915, 191-194.
5. Α. Markovits, Περὶ τῶν μέχρι σήμερον ἐρευνῶν ἐπὶ τῆς λιθικῆς περιόδου τῆς Ἑλλάδος, ΠΕΑΕ 1929, 114-136.
6. Ἀ. Μάρκοβιτς, Μικρομικρόλιθοι μετ' ἀκάνθης, ΠΕΑΕ 1931, 115-124.
7. R. S. Young, Graves from the Phaleron Cemetery, AJA 1942, 23-57.
8. D. M. Robinson, A small Hoard of mycenaean Vases and Statuettes (Σαλαμίς), AJA 1950, 1-9.
9. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Πρωτοελλαδικὸς συνοικισμὸς Πόρτο Ῥάφτη, Ἑπετ. Ἑτ. Βυζ. Σπουδ. 1953, 628-632.
10. — Νέοι «Κυκλαδικοὶ» τάφοι ἐν Ἀττικῇ, Νέον Ἀθηναίων 1955, 283-292.
11. Ἰ. Μ. Γερουλιᾶνος, Ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα Τραχῶνων: Α. Οἱ ὄψιανοί τῆς Συλλογῆς Τραχῶνων, ΑΕ 1956, 73-105.
12. Ε. Μαστροκώστας, Ἀνασκαφὴ τάφων ἐν Ῥαμνοῦντι, ΠΑΕ 1958, 28-37.
13. Ἀ. Κ. Ὀρλάνδος, Τὸ ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1962 (Βραυρών), 34-37.
14. Β. Ν. Χατζημιχάλης, Τυχαῖα εὐρήματα στὴν Ὑδρα, ΑΔ 1965 Χρον., 130-131.
15. Ἐ. Θεοχαράκη, Ἀνασκαφὴ μυκηναϊκῶν τάφων εἰς Λαπούτσι Βραυρώωνος, ΑΔ 1966 Χρον., 98-100.
16. Δ. Λαζαρίδης, Βραυρών, Ἀνασκαφή, ΑΔ 1967 Χρον., 131-133.

17. Σ. Ἰακωβίδης, Ἡ Μεσοελλαδική προχοΐσκη τῆς Στειριᾶς, ΑΑΑ 1968, 184-189.
18. Ἀ. Κ. Βαβρίτσας, Ἀνασκαφὴ τριῶν μυκηναϊκῶν τάφων εἰς Καμίνι Βαρκίζης, ΑΑΑ 1968, 110-112.
19. — Εἰδήσεις ἐκ Μαραθῶνος, ΑΑΑ 1968, 230-234.
20. — Λαύριον: Δοκιμαστικὴ ἔρευνα εἰς τὴν «Σπηλιὰ τοῦ Κίτσου», ΑΑΑ 1968, 234-236.
21. Δ. Λαζαρίδης, Εἰδήσεις ἐξ Ἀττικῆς (Μερέντα), ΑΑΑ 1968, 31-33.
22. Γ. Ἐμμανουηλίδης, Ἀττικὴ. Προϊστορικὰ εὐρήματα ἐκ Φιλοθέης, ΑΑΑ 1969, 142-145.
23. Ε. Μαστροκώστας, Προϊστορικὴ ἀκρόπολις ἐν Μαραθῶνι, ΑΑΑ 1970, 14-21.
24. S. Marinatos, From the silent Earth. Marathon, ΑΑΑ 1970, 63-68.
25. — Further News from Marathon, ΑΑΑ 1970, 153-166.
26. — Further Discoveries at Marathon, ΑΑΑ 1970, 349-366.
27. — Ἀνασκαφαὶ Μαραθῶνος, ΠΑΕ 1970, 5-28.
28. Ἀ. Βαβρίτσας, Ἀνασκαφὴ γεωμετρικοῦ νεκροταφείου Μερέντας, ΑΔ 1970 Χρον., 127-129.
29. Α. Παρλαμᾶ, Γεωμετρικὸς σκύφος ἐξ Ἀθηνῶν, ΑΑΑ 1970, 112-117.
30. Ὑ. Νικοπούλου, Νεκροταφεῖον παρὰ τὴν πρὸς Φάληρον ὁδόν, ΑΑΑ 1970, 171-179.
31. Ἰ. Παπαχριστοδούλου, Εἰδήσεις ἐκ τῆς Β' Ἀρχαιολογικῆς Περιφερείας (Μαρκόπουλον), ΑΑΑ 1971, 143-146.
32. — Μαρκόπουλον Μεσογαίας, ΑΔ 1971 Χρον., 38-41.
33. Μ. Παντελίδου, Ἐπικασσιτερωμένα (ΥΕ ΙΙΙ Α) ἀγγεῖα ἐξ Ἀθηνῶν, ΑΑΑ 1971, 433-438.
34. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφαὶ Μαραθῶνος, ΠΑΕ 1971, 5-6.
35. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Ἀγία Μαρίνα Σπετσῶν, ΑΔ 1971 Χρον., 84-93.
36. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφὴ Μαραθῶνος, ΠΑΕ 1972, 5-7.
37. Ο. Ἀλεξανδρῆ, Γεωμετρικοὶ τάφοι εἰς περιοχὴν Κυνοσάργους, ΑΑΑ 1972, 165-176.
38. F. Brommer, Antiken des Athener Instituts, AM 1972, 255-294.
39. N. Lambert, Vestiges préhistoriques dans l'île de Makronissos, BCH 1972, 873-881.
40. — Vestiges Préhistoriques dans l'île de Macronisos, ΑΑΑ 1973, 1-12.
41. — Les fouilles dans la grotte de Kitsos en 1973, ΑΑΑ 1974, 8-14.
42. Ε. Μαστροκώστας, Μαραθῶνιαι Μελέται. 2. Προϊστορικὸς οἰκισμὸς παρὰ τὸ Κάτω Σούλι, ΑΑΑ 1974, 1-7.
43. Π. Γ. Θέμελης, Μυκηναϊκὸς δακτύλιος ἐκ Βαρκίζης, ΑΑΑ 1974, 422-433.
44. Ρ. Λοράνδου-Παπαντωνίου, Μυκηναϊκὸς ἀμφοροειδὴς κρατὴρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου (Κοπρέζα), ΑΕ 1974, 85-91.
45. Β. Πετράκος, Ἐκ τῆς μυκηναϊκῆς Ὠρωπίας, ΑΔ 1974 Μελέται, 95-99.
46. J. Rutter, Evidence for a mycenaean Tomb of Late Helladic II A Period in the Athenian Agora, Hesperia 1975, 375-378.
47. Ἀ. Σάμψων, Προϊστορικὸς συνοικισμὸς παρὰ τὴν Ἀγίαν Μαρίναν Βαρκίζης, ΑΑΑ 1976, 170-180.
48. Γ. Παπαθανασόπουλος, Τὸ πρωτοελλαδικὸ ναυάγιο τῆς Δοκοῦ, ΑΑΑ 1976, 17-22.
49. U. Knigge, Eine prähistorische Siedlung am Hymettos, AA 1977, 137-141.
50. Β. Πετράκος, Ἀνασκαφὴ Ῥαμνοῦντος, ΠΑΕ 1977, 3-22.

51. J. L. Davis, Brauron and Keos in the Shaft Grave Period, AAA 1977, 270-272.
52. "Α. Ώνάσογλου, "Ένας νέος μυκηναϊκός θαλαμοειδής τάφος στο Κουκάκι, ΑΔ 1979 Μελέτες, 15-42.
53. Μ. Πετριτάκη, Λείψανα πρωτοελλαδικού οικισμού στο ΄Ρούφ, ΑΔ 1980 Μελέτες, 147-185.
54. P. Darque, Les vestiges mycéniens découverts sous le Téléstérion d'Eleusis, BCH 1981, 593-605.
55. H. Walter, Άνασκαφή στο λόφο Κολώνα, Αϊγινα, 1981-1982, AAA 1981, 179-184.
56. Β. Πετράκος, Άνασκαφή Άραμνούντος, ΠΑΕ 1981, 118-140.
57. — Άνασκαφή Άραμνούντος, ΠΑΕ 1982, 127-162.
58. P. Spitaels, Provatsa on Makronisos, AAA 1982, 154-158.
59. P. Åström - R. E. Jones, A mycenaean Tomb and its Near Eastern Connections, AIARS 1982 (Op. Ath. 14), 7-9.
60. Ί. Τραυλός, Ή Άθήνα και ή Ήλευσίνα στον 8ο και 7ο π.Χ. αιώνα, Annuario (τόμ. 61) 1983 (1984), 323-338.
61. U. Knigge κ.ά., Kerameikos. Tätigkeitsbericht 1982, AA 1984, 27-61.
62. P. A. Mountjoy, The Bronze Greaves from Athens. A Case for a LH III C Date, AIARS 1984 (Op. Ath. 15), 135-146.
63. D. Callipolitis - Feytmans, Céramique de la petite nécropole de Vari, BCH 1984, 27-36.
64. D. Callipolitis - Feytmans, Tombs détruites de la petite nécropole de Vari, AE 1984, 10-13.
65. "Ο. Κακαβογιάννη, Προϊστορική κατοίκηση στην ΝΑ Άττική. Νέα εύρήματα, Πρακτ. Α΄ έπιστ. Συναντ. ΝΑ Άττικής, Καλύβια 1985, 47-53.
66. "Ε. Σαπουνᾶ-Σακελλαράκη, Προϊστορική κεραμεική των άνασκαφών Ν. Άκροπόλεως (1956-1959), AE 1985, 95-112.
67. U. Knigge κ.ά., Ausgrabungen im Kerameikos 1983-1985, AA 1987, 481-499.
68. K. Lewartowski, Unpublished mycenaean Objects from Kalamaki (Attica) in the National Museum at Athens, AM 1987, 115-130.
69. P. Mountjoy - V. Hankey, LH III C Late versus Submycenaean. The Kerameikos Pompeion Cemetery reviewed, JdI 1988, 1-37.
70. "Ο. Κακαβογιάννη, "Ο πρωτοελλαδικός οικισμός στο Κορωπί και ή μελέτη της πρωτοελλαδικής Άττικής, Πρακτ. Γ΄ έπιστ. Συναντ. ΝΑ Άττικής, Καλύβια Άττικής 5-8 Νοέμβρη 1987, Καλύβια 1988, 321-336.
71. U. Knigge - A. Rügler, Die Ausgrabungen in Kerameikos 1986/87, AA 1989, 81-99.
72. Μ. Κοσμόπουλος, Άρχαιολογική έρευνα στην περιοχή του ΄Ωρωπου, AE 1989 Χρον., 163-175.
73. R. W. V. Catling, Sub-mycenaean and Protogeometric Vases in the Museum of the British School at Athens, BSA 1990, 37-46.

VI. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ.⁷

Α. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

(α) Ἀὐτοτελῆ.

1. A. J. Papadopoulos, Excavations at Aigion 1970, (SIMA 46), Göteborg 1976.
2. — Mycenaean Achaea (SIMA 55, 1-2), Göteborg 1978-1979.

(β) ῥαθρα.

1. N. Yalouris, Mykenische Bronzeschutzwaffen (Καλλιθέα), AM 1960, 42-67.
2. P. Åström, Mycenaean Pottery from the Region of Aigion, with a list of prehistoric Sites in Achaia, AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 89-110.
3. E. Μαστροκώστας, Εἰδήσεις ἐξ Ἀχαΐας (Αἴγιον, Κράθιον, Πόρτες, Καστριά), AAA 1968, 136-138.
4. Ἰ. Ἡ. Δεκουλάκου, Γεωμετρικοὶ ταφικοὶ πίθοι ἐξ Ἀχαΐας, AE 1973 Χρον., 15-29.
5. V. Mitsopoulou-Leon – W. Alzinger, Aigeira 1972, AAA 1973, 193-200.
6. W. Alzinger, Die Ausgrabungen in Aigeira 1974, AAA 1974, 157-162.
7. — Aigeira 1975, AAA 1976, 162-165.
8. Ἰ. Ἀ. Παπαποστόλου, Περισυλλογὴ ἀρχαίων στὴν Ἀχαΐα (Μονοδένδρι), ΠΑΕ 1977, 485-490.
9. Th. Papadopoulos, Some unpublished mycenaean Objects from Vrysarion (Kato Goumenitsa) in Achaea, BSA 1978, 173-178.
10. W. Alzinger, Aigeira 1976-77, AAA 1978, 147-156.
11. L. Kontorli-Papadoulou, Mycenaean Objects in the Sarmas Collection in Patras, BSA 1979, 155-158.
12. Θ. Ἰ. Παπαδόπουλος, Ἀνασκαφὴ Καλλιθέας Πατρῶν, ΠΑΕ 1980, 106-110.
13. — Ἀνασκαφὴ Καλλιθέας Πατρῶν, ΠΑΕ 1981, 184.
14. Ἰ. Ἀ. Παπαποστόλου, Ἀνασκαφὴ ὑστερογεωμετρικοῦ ἀποθέτη στὴ Ῥακίτα τοῦ Παναχαϊκοῦ, ΠΑΕ 1982, 187-188.
15. Ἰ. Δεκουλάκου, Κεραμικὴ 8ου καὶ 7ου αἰ. π.Χ. ἀπὸ τάφους τῆς Ἀχαΐας καὶ τῆς Αἰτωλίας, Annuario (τόμ. 60) 1982 (1984), 219-236.
16. Th. Papadopoulos – L. Kontorli-Papadoulou, Notes from Achaea, BSA 1984, 221-227.
17. W. Alzinger κ.ἄ., Aigeira – Hyperesia und die Siedlung Phelloë in Achaia. Österreichische Ausgrabungen auf der Peloponnese 1972-1983, I, Klio 1985, 389-451.
18. W. Alzinger κ.ἄ., Aigeira-Hyperesia und die Siedlung Phelloë in Achaia. Österreichische Ausgrabungen auf der Peloponnese 1972-1983, II-III, Klio 1986, 5-62, 309-347.
19. Ἀ. Σάμψων, Προϊστορικοὶ οἰκισμοὶ στὴν περιοχὴ τῶν Καλαβρύτων (Κάνδαλος, Λαγοβούνι, Καλάβρυτα), Πελοποννησιακὰ 1986, Παράρτ. 11, 33-39.
20. Μ. Πετρόπουλος, Τρίτη ἀνασκαφικὴ περίοδος στὸ Ἄνω Μαζαράκι (Ῥακίτα) Ἀχαΐας, Πελοποννησιακὰ 1987-88, Παράρτ. 13, τόμ. II, 81-96.

7. Ἰδὲ καὶ Π-Π σ. XXXII-XLVIII καὶ Μ-Χ σ. XXVIII-XXXIII.

21. Ἀ. Ντάρλας, Παλαιολιθικά εὑρήματα ἀπὸ τὸ Καλαμάκι Ἀχαΐας, ΑΔ 1985 (1990) Μελέτες, 194-206.
22. Θ. Παπαδόπουλος, Ἀνασκαφὴ Καλλιθέας Πατρῶν, ΠΑΕ 1987 (1991), 69-72.
23. — Ἀνασκαφὴ Καλλιθέας Πατρῶν, ΠΑΕ 1988 (1991), 32-36.

Β. ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. Μ. Sakellariou – Ν. Faraklas, Corinthia-Cleonea (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 3), Athens 1971.
2. Ν. Φαράκλας, Σικυωνία (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 8), Ἀθήναι 1971.
3. Ο. Broneer, Isthmia, Excavations by the University of Chicago under the auspices of the American School of Classical Studies at Athens, I-IV, Princeton 1971-1987.
4. J. B. Rutter, The Late Helladic III B and III C Periods at Korakou and Gonia in the Corinthia, Pennsylvania 1974.

(β) Ἀρθρα.

1. C. W. Blegen, The American Excavations at Nemea, Season of 1924, Art and Arch. (τόμ. 19) 1925, 175-184.
2. — Excavations at Phlius 1924, Art and Arch. (τόμ. 20) 1925 (II), 23-33.
3. — The December Excavations at Nemea, Art and Arch. (τόμ. 22) 1926 (II), 127-134.
4. — Excavations at Nemea 1926, AJA 1927, 421-440.
5. E. A. Smith, Prehistoric Pottery from the Isthmia, Hesperia 1955, 142-146.
6. S. Charitonides, A geometric Grave at Clenia in Corinthia, AJA 1955, 125-128.
7. Ν. Μ. Βερδέλης, Σύντομος έκθεσις περὶ τῶν διεξαχθεισῶν κατὰ τὸ 1957 ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Δ' Περιφέρειας (Δερβένι, Δίολλκος, Γαλατάκι κλπ.), ΑΕ 1956 Χρον., 1-13.
8. — Ἀνασκαφὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν Σολύγειαν, ΠΑΕ 1958, 135-145.
9. Ο. Broneer, Excavations at Isthmia, Hesperia 1958, 1-37.
10. — Excavations at Isthmia, Hesperia 1959, 298-343.
11. H. S. Robinson – S. S. Weinberg, Excavations at Corinth 1959, Hesperia 1960, 225-253.
12. Ν. Μ. Verdelis, A Sanctuary at Solygeia, Archaeology 1962, 184-192.
13. J. R. Wiseman, A trans-Isthmian Fortification Wall, Hesperia 1963, 248-275.
14. Ο. Broneer, The Cyclopean Wall on the Isthmus of Corinth and its bearing on Late Bronze Age Chronology, Hesperia 1966, 346-362.
15. J. Wiseman, Excavations at Corinth, The Gymnasium area, 1965, 1966, Hesperia 1967, 13-41, 402-428.
16. Κ. Κρυστάλλη, Ἀνασκαφὴ θαλαμοειδοῦς τάφου εἰς Κρήνας, ΑΔ 1967 Χρον., 163-164.
17. Ο. Broneer, The Cyclopean Wall on the Isthmus of Corinth. Addendum, Hesperia 1968, 25-35.
18. J. M. Fossey, The Prehistoric Settlement by Lake Vouliagmeni, Perachora, BSA 1969, 53-69.

19. W. R. Biers, Excavations at Phlious, 1924. The prehistoric Deposits, *Hesperia* 1969, 443-458.
20. O. T. P. K. Dickinson, Late Helladic II A and II B: Some Evidence from Korakou, *BSA* 1972, 103-112.
21. Ch. K. Williams II - J. E. Fisher, Corinth, 1971: Forum Area, Early Levels, *Hesperia* 1972, 144-149.
22. — Corinth, 1972. The Forum Area. Early Levels, *Hesperia* 1973, 1-6.
23. J. M. Fossey, Perachora. Excavations at the Early Helladic Settlement by Lake Vouliagmeni, *ΑΔ* 1973 *Χρον.*, 149-151.
24. C. W. Blegen, Neolithic Remains at Nemea, Excavations of 1925-1926, *Hesperia* 1975, 251-279.
25. S. G. Miller, Excavations at Nemea 1973-1974, *Hesperia* 1975, 143-172.
26. Ch. K. Williams II - J. E. Fisher, Corinth, 1975: Forum Southwest, *Hesperia* 1976, 99-162.
27. S. G. Miller, Excavations at Nemea, 1975, *Hesperia* 1976, 174-202.
28. H. S. Robinson, Excavations at Corinth: Temple Hill, 1968-1972, *Hesperia* 1976, 203-239.
29. J. C. Lavezzi, Prehistoric Investigation at Corinth, *Hesperia* 1978, 402-451.
30. Έ. Χατζηπουλίου - Καλλίρη, Λείψανα Πρωτοελλαδικού και Μεσοελλαδικού οικισμού στο λόφο Αετόπετρα. Πρώτα αποτελέσματα δοκιμαστικής ανασκαφικής έρευνας, *ΑΔ* 1978 *Μελέτες*, 325-336.
31. Ν. Διβάρη - Βαλάκου, Γεωμετρικά άγγεία και χάλκινα κοσμήματα από άρχαιοκαπηλία στην περιοχή Κορινθίας, *ΑΔ* 1979 *Μελέτες*, 85-99.
32. S. G. Miller, Excavations at Nemea 1978, *Hesperia* 1979, 73-103.
33. J. L. Davis, Late Helladic I Pottery from Korakou, *Hesperia* 1979, 234-259.
34. J. C. Lavezzi, Early Helladic Hearth Rims at Corinth, *Hesperia* 1979, 342-347.
35. J. Rutter, The Late Mycenaean at Corinth, *Hesperia* 1979, 348-392.
36. S. G. Miller, Excavations at Nemea 1979, Tsoungiza, *Hesperia* 1980, 203-205.
37. A. C. Brookes, Stone-working in the Geometric Period at Corinth, *Hesperia* 1981, 285-290.
38. S. G. Miller, Excavations at Nemea 1981, Tsoungiza, *Hesperia* 1982, 37-40.
39. J. C. Wright, Excavations at Tsoungiza (Archaia Nemea) 1981, *Hesperia* 1982, 375-397.
40. E. Hatzipoulou-Kalliri, An Early Helladic II Tomb by Lake Vouliagmeni, Perachora, *BSA* 1983, 369-375.
41. S. G. Miller, Excavations at Nemea 1982, *Hesperia* 1983, 70-95.
42. W. W. Phelps, Prehistoric Figurines from Corinth, *Hesperia* 1987, 233-253.
43. Ch. A. Pfaff, A Geometric Well at Corinth: Well 1981-6, *Hesperia* 1988, 21-80.
44. J. F. Cherry κ.ά., Archaeological Survey in an Artifact-Rich Landscape: A Middle Neolithic Example from Nemea, Greece, *AJA* 1988, 159-176.
45. C. A. Morgan, Corinth, the corinthian Gulf and Western Greece during the Eighth Century B. C., *BSA* 1988, 313-338.
46. Κ. Κρυστάλλη - Βότση, Τὰ δακτυλίδια από τὰ Ἀηδόνια Κορινθίας, *Φίλια Ἑπῆ*, Γ (1989), 34-43.
47. J. B. Rutter, Pottery Groups from Tsoungiza of the End of the Middle Bronze Age, *Hesperia* 1990, 375-458.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ.

(α) Αὐτοτελῆ.

1. J. E. Coleman, Excavations at Pylos in Elis (Hesperia Suppl. 21), New Jersey 1986.
2. C. L. Zachos, Ayios Dhimitrios. A prehistoric Settlement in the Southwestern Peloponnesos: The Neolithic and Early Helladic Periods, Boston 1987.

(β) ἘΑρθρα.

1. J. Servais, Outils paléolithiques d'Élide, BCH 1961, 1-9.
2. — Recherches sur le port de Cyllène, BCH 1961, 123-161.
3. H.-V. Herrmann, Zur ältesten Geschichte von Olympia, AM 1962, 3-34.
4. A. Leroi-Gourhan, Découvertes Paléolithiques en Élide, BCH 1964, 1-8.
5. J. Servais, Le site Helladique de Khlémoutsi et l'Hyrminè Homérique, BCH 1964, 9-50.
6. Π. Γ. Θέμελης, Δοκιμαστική ανασκαφή εἰς τὴν Ἡλειακὴν Πύλον (Ἀγραπιδοχώρι), ΑΔ 1965 Χρον., 215-219.
7. Ν. Γαλούρης, Μυκηναϊκὸς Τύμβος Σαμικοῦ, ΑΔ 1965 Μελέται, 6-40.
8. J. Chavaillon κ.ά., Industries paléolithiques de l'Élide, I. Région d'Amalias, BCH 1967, 151-201.
9. H. S. Robinson, Salvage Archaeology in Elis, 1967, AAA 1968, 46-48.
10. P. G. Thémelis, Thryon-Epitalion, AAA 1968, 201-204.
11. Π. Γ. Θέμελης, Ὑστεροελλαδικὸς τύμβος Μακρυσίων, AAA 1968, 126-127.
12. — Σκυλλοῦς (Μακρύσια), ΑΔ 1968 Μελέται, 284-292.
13. N. Yalouris, Trouvailles mycéniennes et prémycéniennes de la région du sanctuaire d'Olympie, Atti e Memorie del 1° Congresso Internazionale di Micenologia, Roma 27 Settembre - 3 Ottobre 1967, Roma 1968, 176-182.
14. Π. Γ. Θέμελης, Μινωικὰ ἐξ Ὀλυμπίας (Μάγειρας), AAA 1969, 248-256.
15. J. Chavaillon κ.ά., Industries paléolithiques de l'Élide II. Région du Kastion, BCH 1969, 97-151.
16. J. E. Jones, Excavations in the Peneios Valley (Αὐγή), ΑΔ 1970 Χρον., 197.
17. Λ. Παρλαμά, Θαλαμοειδὲς τάφος εἰς Ἀγραπιδοχώρι Ἡλείας, ΑΕ 1971 Χρον., 52-60.
18. — Μυκηναϊκὰ Ἡλείας, ΑΔ 1974 Μελέται, 25-58.
19. M. Koumouzelis, La tombe préhistorique d'Elis, AAA 1981, 265-272.
20. C. L. Zachos, Ἐὐκτιτον Αἰπύ, BSA 1984, 325-329.
21. — Ayios Dimitrios; an Early Helladic Settlement in Ancient Triphylia ἐν R. Hägg κ.ά., Early Helladic Architecture and Urbanization (Proceedings of a Seminar held at the Swedish Institute in Athens, June 8), SIMA 76, Göteborg 1985, 29-36.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ.

(α) Αὐτοτελῆ.

1. Ἐ. Ί. Κρικῆς, Πόλισμα Ἰασον. (Ἀρχαιολογικὴ μελέτη βάσει ἐρεῦνης ἐν τῇ περιοχῇ τῆς προϊστορικῆς θέσεως «Ἀνάληψις Ἀρκαδίας»), Ἀθήναι 1984.
2. Π. Β. Φάκλαρης, Ἀρχαία Κυνουρία, Θεσσαλονίκη 1985.

(β) ἼΑρθρα.

1. F. Lenormant, L'Age de Pierre en Grèce. Rev. Arch. (τόμ. 15) 1867, 16-19.
2. H. Lattermann, Nestane und das Argon Pedion, AA 1913, 395-428.
3. N. Chavaillon κ.ά., Une industrie paléolithique du Peloponnese: le Moustérien de Vasilaki, BCH 1964, 616-622.
4. R. Howell, A Survey of Eastern Arcadia in Prehistory, BSA 1970, 79-127.
5. X. Καρδαρά, A Clay «anchor» from Psophis, AAA 1971, 251-254.
6. C. T. Syriopoulos, The Homeric «Windy Enispe». A prehistoric Settlement in north-western Arcadia near the River Ladon, BSA 1973, 193-205.
7. J. Knauss κ.ά., Der Damm bei Kaphyai und Orchomenos in Arkadien, AA 1986, 583-611.
8. Γ. Πίκουλας, Σύγχρονες ανασκαφικές έρευνες στο Σφακοβούνι ἸΑρκαδίας, Ηόρος 1986, 192-195.
9. H. Kalcyk – B. Heinrich, Hochwasserschutzbauten in Arkadien, Antike Welt 1986, Sondernummer 2, 3-14.
10. E. J. Krigas, Amota and Rota: Road-Transport in mycenaean Arcadia, Kadmos 1987, 74-83.
11. H. Williams, Έρευνες στην άρχαία Στύμφαλο, ΠΑΕ 1984, 243-247.
12. J. Knauss, Die mykenische Talsperre in Becken von Mantinea und ihre Zerstörung während des Peloponnesischen Krieges im Jahr 418 v. Chr. AA 1989, 107-141.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ.

(α) Αὐτοτελής.

1. G. Sjöflund, Excavations at Berbati, Uppsala 1965.
2. E. Banks, The Early and Middle Helladic small Objects from Lerna, 1-2, Cincinnati 1967.
3. N.-G. Gejvall, Lerna I. Results of Excavations conducted by the American School of Classical Studies at Athens. The Fauna, Princeton 1969.
4. E. Blackburn, Middle Helladic Graves and burial Customs with special Reference to Lerna, Michigan 1970.
5. P. Gercke κ.ά., Tiryns V. Forschungen und Berichte. Unterstad-Unterburg, Mainz am Rhein 1971.
6. Γ. Μυλωνάς, Ὁ ταφικός κύκλος Β τῶν Μυκηνῶν, Μέρη Α-Β, Ἀθῆναι 1972-73.
7. H. B. Siedentopf κ.ά., Tiryns VI. Forschungen und Berichte, Mainz am Rhein 1973.
8. E. Slenczka, Tiryns VII. Figurlich bemalte Mykenische Keramik aus Tiryns, Mainz am Rhein 1974.
9. K. Müller κ.ά., Tiryns VIII. Forschungen und Berichte, Mainz am Rhein 1975.
10. P. Åström κ.ά., The Cuirass Tomb and other Finds at Dendra, I-II (SIMA 4), Göteborg 1977-1983.
11. K. D. Vitelli, The Greek Neolithic Patterned Urfirnis Ware from the Franchthi Cave and Lerna, Michigan 1979.
12. A. J. B. Wace κ.ά., Excavations at Mycenae 1939-1955, Oxford 1979.
13. R. Avila κ.ά., Tiryns IX. Grabungen in der Unterburg 1971, Mainz am Rhein 1980.
14. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Οί τύμβοι τοῦ ἸΑργους, Ἀθῆναι 1980.

15. Ἴ. Κριτσέλη-Προβίδη, Τοιχογραφίες τοῦ Θρησκευτικοῦ κέντρου τῶν Μυκηνῶν, Ἀθήνα 1982.
16. Ἀ. Ξενάκη-Σακελλαρίου, Οἱ Θαλαμῶτοί τάφοι τῶν Μυκηνῶν, ἀνασκαφῆς Χρ. Τσουντα (1887-1898), Paris 1985.
17. Ἐ. Πέππα-Παπαϊωάννου, Πήλινα εἰδώλια ἀπὸ τὸ ἱερὸ τοῦ Ἀπόλλωνα Μαλεάτα Ἐπιδαυρίας, Ἀθήνα 1985.
18. C.-G. Styrenius – S. Dietz κ.ἄ., Asine II. Results of Excavations east of the acropolis 1970-1974, τεύχη 1-4, Stockholm 1976-1986.
19. G. C. Nordquist, A Middle Helladic Village, Asine in the Argolide, Uppsala 1987.
20. I. Mylonas-Shear, The Panagia Houses at Mycenae, Philadelphia 1987.
21. Å. Åkerström, Berbati 2. The pictorial Pottery, Stockholm 1987.
22. T. W. Jacobsen κ.ἄ., Excavation at Franchthi Cave, Greece, 1-4, Bloomington-Indianapolis 1987-1988.
23. A. Foley, The Argolid 800-600 b. C. (SIMA 80), Göteborg 1988.
24. H.-J. Weisshaar κ.ἄ., Tiryns XI. Forschungen und Berichte, Mainz am Rhein 1990.
25. S. Dietz, The Argolid at the Transition to the Mycenaean Age. Studies in the Chronology and Cultural Development in the Shaft Grave Period, Copenhagen 1991.

(β) Ἀρθρα.

1. H. Thomas, The Acropolis Treasure from Mycenae, BSA 1938-39, 65-87.
2. C. W. Blegen, Prosymna: Remains of post-mycenaean Date, AJA 1939, 410-444.
3. J. L. Caskey – P. Amandry, Investigations at the Heraion of Argos, Hesperia 1952, 165-221.
4. Ε. Πρωτονοταρίου, Μικρὰ σκαφή τάφων ἐν Μύλοις Ἀργολίδος, ΑΕ 1955 Χρον., 1-8.
5. J. Deshayes, Argos-Nécropole de la Deiras, BCH 1955, 310-312.
6. J. L. Caskey, Excavations at Lerna, 1954, Hesperia 1955, 25-49.
7. — Excavations at Lerna, 1955, Hesperia 1956, 147-173.
8. J. L. Caskey – M. Eliot, A Neolithic Figurine from Lerna, Hesperia 1956, 175-177.
9. Ν. Μ. Βερδελής, Σύντομος ἔκθεσις περὶ τῶν διεξαχθεισῶν κατὰ τὸ 1957 ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Δ' Περιφέρειας (Κυβέρι, Τίρυνς, Ἡραῖον κλπ.), ΑΕ 1956 Χρον., 1-13.
10. — Χαλκοῦς μυκηναϊκὸς θῶραξ ἐκ Δενδρῶν, ΑΕ 1957 Χρον., 15-18.
11. J. L. Caskey, Excavations at Lerna: 1956, Hesperia 1957, 142-162.
12. — Excavations at Lerna: 1957, Hesperia 1958, 125-144.
13. — Activities at Lerna 1958-1959, Hesperia 1959, 202-207.
14. — The Early Helladic Period in the Argolide, Hesperia 1960, 285-303.
15. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Ἀνασκαφὴ λαξευτοῦ μυκηναϊκοῦ τάφου ἐν Ἡραίῳ Ἀργους, ΑΕ 1960, 123-135.
16. Χ. Τζαβέλλα, Μινώταυρος ἐπὶ μυκηναϊκοῦ κυάθου, ΑΕ 1960, 136-138.
17. Σ. Χαρितωνίδης, Πηλινὴ γεωμετρικὴ ροιὰ (Πιάδα), ΑΕ 1960, 155-164.
18. E. French, Mycenaean Occupation near the Cyclopean Terrace Building at Mycenae, BSA 1961, 81-87.
19. — A Chariot Larnax from Mycenae, BSA 1961, 88-89.
20. R. Hägg, Research at Dendra 1961, AIARS 1962 (Op. Ath. 4), 79-102.
21. P. A. Bialor – M. H. Jameson, Palaeolithic in the Argolid, AJA 1962, 181-182.

22. Ν. Βερδελής κ.ά., Τίρυνς: Μυκηναϊκή επίχωσις έξωθεν τοῦ δυτικοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως, ΑΔ 1965 Μελέται, 137-152.
23. R. Hägg, Geometrische Gräber von Asine, AIARS (Op. Ath. 6), 117-138.
24. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Μυκηναϊκός τάφος έξ Ἔργους, Χαριστήριον εἰς Α. Κ. Ὀρλάνδον, τόμ. II (1966), 239-247.
25. G. Walberg, Finds from Excavations in the Acropolis of Midea 1939, AIARS 1967 (Op. Ath. 7), 161-175.
26. N. M. Verdelis, Neue Funde von Dendra, AM 1967, 1-53.
27. P. Åström, Das Panzergrab von Dendra. Bauweise und Keramik, AM 1967, 54-67.
28. P. Ålin, Unpublished mycenaean sherds from Asine, AIARS 1968 (Op. Ath. 8), 87-105.
29. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Θολωτός τάφος Καζάρμας, AAA 1968, 236-238.
30. — Θολωτός τάφος Καζάρμας, AAA 1969, 3-6.
31. Ἴ. Παπαχριστοδοῦλου, Εἰδήσεις έξ Ἔργους, AAA 1969, 159-162.
32. P. Grossman κ.ά., Tiryns 1968 und 1969, AAA 1969, 344-351.
33. E. French, A Group of Late Helladic III B 2 Pottery from Mycenae, BSA 1969, 71-93.
34. M. H. Jameson, Excavations at Porto Cheli and Vicinity. Preliminary Report I: Halieis 1962-1968, Hesperia 1969, 311-342.
35. T. W. Jacobsen, Excavations at Porto Cheli and Vicinity. Preliminary Report, II. The Franchthi Cave 1967-1968, Hesperia 1969, 343-381.
36. M. H. Wiéncke, Further seals and sealings from Lerna, Hesperia 1969, 500-521.
37. H. Sarian, Terres cuites géométriques d'Argos, BCH 1969, 651-678.
38. W. D. Taylour, «Citadel House», Mycenae 1968 and 1969, AAA 1970, 72-80.
39. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Μυκηναϊκὸν κράνος ἐκ Δενδρῶν, AAA 1970, 106-108.
40. — Πρώμιος γεωμετρικὸς τάφος έξ Ἔργους, AAA 1970, 180-183.
41. — Δύο μυκηναϊκοὶ τάφοι εἰς Λάρισαν Ἔργους, AAA 1970, 301-303.
42. M. H. Wiéncke, Banded Pithoi of Lerna III, Hesperia 1970, 94-110.
43. R. C. S. Felsch, Neolithische Keramik aus der Höhle von Kephalaria, AM 1971, 1-12.
44. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Ἀνασκαφὴ Ναυπλίας, AAA 1971, 10-11.
45. C.-G. Styrenius — A. Viden, New Excavations at Asine, AAA 1971, 147-148.
46. W. Voigtländer, Tiryns, Unterburg-Kampagne 1971, AAA 1971, 398-406.
47. R. C. S. Felsch, Die Höhle von Kephalaria. Eine Jung Paläolithische Siedlung in der Argolis, AAA 1973, 13-27.
48. W. Voigtländer, Tiryns, Unterburg-Kampagne 1972, AAA 1973, 28-38.
49. J. Sakellarakis, Fragments of a relief stone Vase from Tiryns, AAA 1973, 158-163.
50. Ἴ. Κριτσέλη-Προβίδη, Τοιχογραφία ὀκτωσχήμου ἀσπίδος ἐκ Μυκηνῶν, AAA 1973, 176-181.
51. S. Marinatos, Demeter Erinys in Mycenae, AAA 1973, 189-192.
52. T. W. Jacobsen, Excavations in the Franchthi Cave 1969-1971. Part I, Hesperia 1973, 45-88.
53. — Excavations in the Franchthi Cave 1969-1971. Part II, Hesperia 1973, 253-283.

54. K. A. Wardle, A Group of Late Helladic III B 2 Pottery from within the Citadel at Mycenae. «The Causeway Deposit», BSA 1973, 297-348.
55. J. M. Balcer, The mycenaen Dam at Tiryns, AJA 1974, 141-149.
56. P. Gercke - U. Naumann, Tiryns-Stadt 1971-1972, AAA 1974, 15-24.
57. L. Codart - J. P. Olivier, Nouveaux textes en linéaire B de Tirynthe, AAA 1974, 25-26.
58. Β. Ἀραβαντινός, Μυκηναϊκά ἐκ Παλαιᾶς Ἐπιδαύρου, ΑΔ 1974 Μελέται, 70-87.
59. K. Devries, A Grave with a figured Fibula at Lerna, Hesperia 1974, 80-104.
60. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἱερὸν Μαλεάτου Ἀπόλλωνος εἰς Ἐπίδαυρον, ΠΑΕ 1974, 93-101.
61. T. W. Jacobsen, New Radiocarbon Dates from Franchthi Cave: A preliminary Note regarding Collection of Samples by means of Flotation, Journ. Field Arch. 1974, 303-304.
62. T. W. Jacobsen - D. M. Van Horn, The Franchthi Cave Flint Survey: Some preliminary Results 1974, Journ. Field Arch. 1974, 305-308.
63. I.-R. Hägg, Discoveries at Asine dating from the Shaft-grave Period, AAA 1975, 151-160.
64. Α. Kanta, The Tripolis Street Graves at Argos, AAA 1975, 259-275.
65. C.-G. Styrenius, Some Notes on the New Excavations at Asine, AIARS 1975 (Op. Ath. 11), 177-183.
66. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἱερὸν Μαλεάτου Ἀπόλλωνος εἰς Ἐπίδαυρον, ΠΑΕ 1975, 162-175.
67. — Ἀνασκαφὴ στὸ ἱερὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ΠΑΕ 1976, 202-209.
68. — Ἀνασκαφὴ στὸ ἱερὸ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ΠΑΕ 1977, 187-194.
69. Ch. Podzuweit, Ein mykenischer Kieselmosaikfussboden aus Tiryns, AA 1977, 123-137.
70. E. S. Banks, Neolithic Tangas from Lerna, Hesperia 1977, 324-339.
71. K. Kilian κ.ἄ., Ausgrabungen in Tiryns 1976, AA 1978, 449-498.
72. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφὴ στὸ ἱερὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ΠΑΕ 1978, 111-121.
73. — Ἀνασκαφὴ στὸ ἱερὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ΠΑΕ 1979, 127-129.
74. K. Kilian κ.ἄ., Ausgrabungen in Tiryns 1977, AA 1979, 379-447.
75. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφὴ ἱεροῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ΠΑΕ 1980, 103.
76. G. Touchais, La Céramique Néolithique de l'Aspis, BCH 1980 Suppl. VI, 1-40.
77. E. Protonotariou-Deilaki, La Céramique prémycénienne des Tumuli d'Argos, BCH 1980 Suppl. VI, 41-52.
78. J.-F. Bommelaer, Le premier motif figuré de la céramique Argienne, BCH 1980 Suppl. VI, 53-73.
79. H. Paleologou, Un Vase géométrique figuratif d'Argos, BCH 1980 Suppl. VI, 75-84.
80. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφὴ ἱεροῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ΠΑΕ, 1981, 157-181.
81. Ἐ. Χατζηπουλίου-Καλλίρη, Νεολιθικὴ κεραμικὴ ἀπὸ τὴν Ἀρεία Ἀργολίδας, ΑΔ 1981 Μελέτες, 139-167.
82. K. Kilian κ.ἄ., Ausgrabungen in Tiryns 1978-1979, AA 1981, 149-256.

83. T. W. Jacobsen, Franchthi Cave and the Beginning of settled Village Life in Greece, *Hesperia* 1981, 303-319.
84. P. Aupert, Argos aux VIIIe-VIIe siècles: Bourgade ou Métropole? *Annuario* (τόμ. 60) 1982 (1984), 21-32.
85. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Ἀπὸ τὸ Ἄργος τοῦ 8ου καὶ 7ου π.Χ. αἰῶνα, *Annuario* (τόμ. 60) 1982 (1984), 33-48.
86. J. B. Rutter, A Group of distinctive pattern-decorated Early Helladic III Pottery from Lerna and its Implications, *Hesperia* 1982, 459-488.
87. K. Kilian κ.ἄ., Ausgrabungen in Tiryns 1980, *AA* 1982, 393-466.
88. — κ.ἄ., Ausgrabungen in Tiryns 1981, *AA* 1983, 277-426.
89. W. D. E. Coulson, Two Protogeometric Vases in the Collection of the American School, *Hesperia* 1983, 357-359.
90. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφὴ Ἐπιδαύρου, ΠΑΕ 1983, 151-159.
91. Γ. Ἐ. Μυλωνᾶς - Σ. Ε. Ἰακωβίδης, Ἀνασκαφὴ Μυκηνῶν, ΠΑΕ 1984, 233-240.
92. B. S. Frizell, The Tholos Tomb at Berbati, *AIARS* 1984 (Op. Ath. 15), 25-44.
93. D. Kaza-Papageorgiou, An Early mycenaen cist Grave from Argos, *AM* 1985, 1-21.
94. C. Runnels, The Bronze-Age flaked-stone Industries fom Lerna: A Preliminary Report, *Hesperia* 1985, 357-391.
95. R. Koerner, Tiryns als Beispiel einer frühen dorischen Polis, *Klio* 1985, 452-457.
96. P. Åström - Κ. Δημάκου, New Excavations in the Citadel of Midea 1983-84, *AIARS* 1986 (Op. Ath. 16), 19-25.
97. K. Kilian, The Circular Building at Tiryns ἐν R. Hagg κ.ἄ., Early Helladic Architecture and Urbanization (SIMA 76), Göteborg 1985, 65-71.
98. D. J. Pullen, The Early Bronze Age Settlement on Tsungiza Hill, Ancient Nemea ἐν R. Hägg κ.ἄ., Early Helladic Architecture and Urbanization (SIMA 76), Göteborg 1985, 73-78.
99. — Asine, Berbati and the Chronology of Early Bronze Age Greece, *AJA* 1987, 533-544.
100. K. Kilian, Der Hauptpalast von Mykene, *AM* 1987, 99-113.
101. A. Dousougli, Makrovouni-Kefalari Magoula-Talioti, *PZ* 1987, 164-220.
102. Κ. Δημακοπούλου, Πήλινη ζωγραφιστή Λάρνακα ἀπὸ τῆ Βρασέρεκα Ἀργολίδας, *Εἰλαπίνη* (1987), 69-78.
103. C. Runnels, Early Bronze-Age Stone Mortars from the southern Argolid, *Hesperia* 1988, 257-272.
104. K. Kilian, Die «Thronfolge» in Tiryns, *AM* 1988, 1-9.
105. Th. Schulz, Die Rekonstruktion des Thronpodestes in ersten grossen Megaron von Tiryns, *AM* 1988, 11-23.
106. J. Crouwel, Mycenaean pictorial Pottery from outside the Citadel of Mycenae, *BSA* 1988, 25-36.
107. K. Kilian, Ausgrabungen in Tiryns 1982-83, *AA* 1988, 105-151.
108. G. Schönfeld, Bericht zur Bemalten mykenischen Keramik. Ausgrabungen in Tiryns 1982-83. Die Phasen SH III A-spät bis SH III B-mitte, *AA* 1988, 153-211.
109. Ch. Podzuweit, Keramik der Phase SH III C-spät aus der Unterburg von Tiryns. Ausgrabungen 1982-83, *AA* 1988, 213-225.

110. A. Papadimitriou, Bericht zur Früheisenzeitlichen Keramik aus der Unterburg von Tiryns. Ausgrabungen in Tiryns 1982-83, AA 1988, 227-243.
111. L. Codart, Autour des Texts en linéaire B de Tirynthe. Ausgrabungen in Tiryns 1982-83, AA 1988, 245-251.
112. J.-P. Olivier, Tirynthian Graffiti. Ausgrabungen in Tiryns 1982-83, AA 1988, 253-268.
113. G. Graziadio, The Chronology of the Graves of Circle B at Mycenae: A New Hypothesis, AJA 1988, 343-372.
114. P. Åström κ.ᾶ., Excavations in Midea 1985, AIARS 1988 (Op. Ath. 17), 7-11.
115. J. H. Crouwel, Another mycenaean pictorial Vase Fragment from Berbati, BSA 1989, 201-204.
116. P. Åström κ.ᾶ., Excavations in Midea 1987, AIARS 1990 (Op. Ath. 18), 9-22.
117. S. Dietz - N. Divari-Valakou, A Middle Helladic III/Late Helladic I Grave Group from Myloi in the Argolid (Oikopedon Manti), AIARS 1990 (Op. Ath. 18), 45-62.
118. B. Wells κ.ᾶ., The Berbati-Limnes archaeological Survey. The 1988 Season, AIARS 1990 (Op. Ath. 18), 207-238.
119. A. Mayer, Wallpaintings from the Area of the prehistoric Cemetery, Mycenae, BSA 1990, 213-223.
120. C. B. Mee - W. G. Cavanach, The Spatial Distribution of Mycenaean Tombs, BSA 1990, 225-243.
121. Γ. Έ. Μυλωνᾶς - Σ. Ε. Ίακωβίδης, Ἀνασκαφή Μυκηνῶν, ΠΑΕ 1985 (1990) 30-38.
122. — Ἀνασκαφή Μυκηνῶν, ΠΑΕ 1986 (1990), 72-73.
123. — Ἀνασκαφή Μυκηνῶν, ΠΑΕ 1987 (1991), 44-51.
124. Σ. Ε. Ίακωβίδης, Ἀνασκαφή Μυκηνῶν, ΠΑΕ 1988, (1991), 15-20.
125. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφή ἱεροῦ Ἀπόλλωνος Μαλεᾶτα Ἐπιδαύρου, ΠΑΕ 1987 (1991), 52-65.
126. — Ἀνασκαφή ἱεροῦ Ἀπόλλωνος Μαλεᾶτα Ἐπιδαύρου, ΠΑΕ 1988 (1991), 21-29.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

(α) Αὐτοτελῆ.

1. C. W. Blegen κ.ᾶ., The Palace of Nestor at Pylos in western Messenia, τόμ. I-III, Princeton 1966-1973.
2. W. A. McDonald κ.ᾶ., The Minnesota Messenia Expedition, Minneapolis 1972.
3. N. A. C. Wilkie, A tholos Tomb at Nichoria: Its Construction and Use, Michigan 1975.
4. G. Rapp Jr κ.ᾶ., Excavations at Nichoria in southwest Greece, τόμ. I: Site, Environments and Techniques, Minneapolis 1978.
5. W. A. McDonald κ.ᾶ., Excavations at Nichoria in southwest Greece, τόμ. III: Dark Age and Byzantine Occupation, Minneapolis 1983.
6. K.-E. Sjöquist - P. Åström, Pylos: Palmprints and Palmleaves, Göteborg 1985.
7. C. W. Shelmerdine, The Perfume Industry of Mycenaean Pylos, Göteborg 1985.
8. W. D. E. Coulson, The Dark Age Pottery of Messenia, Göteborg 1986.

9. E. Stavrianopoulou, Untersuchungen zur Struktur des Reiches von Pylos. Die Stellung der Ortschaften im Lichte der Linear B-Texte, Partille 1989.

(β) Ἀρθρα.

1. C. W. Blegen – K. Κουρουνιώτης, Ἀνασκαφὴ Πύλου, ΑΕ 1938 Χρον., 1-16.
2. C. W. Blegen – K. Κουρουνιώτης, Excavations at Pylos 1939, AJA 1939, 557-576.
3. Σ. Μαρινάτος, Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Βολιμίδια), ΠΑΕ 1952, 473-496.
4. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Βολιμίδια, Ῥούτσης), ΠΑΕ 1953, 238-250.
5. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Βολιμίδια, Ἰκλαινα, Παπούλια), ΠΑΕ 1954, 299-316.
6. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Χώρα, Τραγάνα, Παπούλια), ΠΑΕ 1955, 245-255.
7. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Τραγάνα, Βοϊδοκοιλιά, Μυρσινοχώριον), ΠΑΕ 1956, 202-206.
8. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Μυρσινοχώριον), ΠΑΕ 1957, 118-120.
9. — Ἀνασκαφὴ Πύλου (Κορυφάσιον, Κουκουνάρα), ΠΑΕ 1958, 184-193.
10. — Ἀνασκαφαὶ Πύλου (Κουκουνάρα), ΠΑΕ 1959, 174-179.
11. — Ἀνασκαφαὶ Πύλου (Βολιμίδια, Μουριατάδα, Μύρον-Περιστεριά), ΠΑΕ 1960, 195-209.
12. M. Lang, Picture puzzles from Pylos: First Steps in The Study of Frescoes, Archaeology 1960, 55-60.
13. N. Valmin, Minoische Siedlung in Messenien, ΑΔ 1960 Χρον., 119-122.
14. Σ. Μαρινάτος, Ἀνασκαφαὶ Πύλου (Μύρον, Κουκουνάρα), ΠΑΕ 1961, 169-176.
15. — Ἀνασκαφαὶ Πύλου (Μύρον-Περιστεριά), ΠΑΕ 1962, 90-98.
16. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Κουκουνάρα), ΠΑΕ 1963, 114-121.
17. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ, ΠΑΕ 1964, 78-95.
18. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Βολιμίδια, Μύρον-Περιστεριά), ΠΑΕ 1965, 102-120.
19. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Πύλῳ (Χανδρινὸς-Κισσός, Σωληνάρι, Τουρλιδίτσα), ΠΑΕ 1966, 119-132.
20. Ἀ. Χωρέμης, Θολωτὸς τάφος εἰς Καρποφόραν Μεσσηνίας, ΑΑΑ 1968, 205-209.
21. — ΜΕ βωμὸς εἰς «Νησακούλι» Μεθώνης, ΑΑΑ 1969, 10-14.
22. Π. Γ. Θέμελης, Πρωτοελλαδικὸν μέγαρον εἰς Ἀκοβίτικα Μεσσηνίας, ΑΑΑ 1970, 303-311.
23. Θ. Γ. Καραγιωργα, Ἀνασκαφὴ περιοχῆς ἀρχαίου Δωρίου, ΑΕ 1972 Χρον., 12-20.
24. G. Rapp Jr. – S p. B. Cook, Thera Pumice recovered from LH III A stratum at Nichoria, ΑΑΑ 1973, 136-137.
25. Γ. Σ. Κορρές, Ἀνασκαφαὶ Πύλου (Κουκουνάρα), ΠΑΕ 1974, 139-162.
26. — Ἀνασκαφαὶ Πύλου (Πύλα, Κουκουνάρα, Κρεμμύδια, Βοϊδοκοιλιά, Ἀνθεια), ΠΑΕ 1975, 428-514.
27. — Ἐρευναι ἀνὰ τὴν Πυλίαν (Βοϊδοκοιλιά, Ὀσμάναγα, Βορούλια, Ῥούση), ΠΑΕ 1976, 253-282.
28. — Ἀνασκαφὴ ἐν Περιστεριᾷ Πύλου, ΠΑΕ 1976, 469-550.
29. Λ. Παρλαμά, Ἀψιδωτοὶ μυκηναϊκοὶ τάφοι στὴ Μεσσηνία (Καρποφόρα), ΑΑΑ 1976, 252-256.
30. Γ. Σ. Κορρές, Ἐργασίαι, ἔρευναι καὶ ἀνασκαφαὶ ἀνὰ τὴν Πυλίαν (Ῥούση, Ὀσμάναγα, Βορούλια, Βιγλίτσα, Βοϊδοκοιλιά), ΠΑΕ 1977, 229-295.
31. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Περιστεριᾷ, ΠΑΕ 1977, 296-356.

32. Γ. Σ. Κορρές, 'Εργασίαι εἰς Περιστεριάν, ΠΑΕ 1978, 130-134.
33. — "Ερευναι καὶ ἀνασκαφαὶ ἀνὰ τὴν Πυλίαν ("Αγ. Ἰωάννης Παπουλίων, Βιγλίτσα, Βορούλια, Βοϊδοκοιλιά), ΠΑΕ 1978, 323-360.
34. — 'Ανασκαφὴ Βοϊδοκοιλιάς Πυλίας, ΠΑΕ 1979, 138-155.
35. — 'Ανασκαφαὶ ἀνὰ τὴν Πυλίαν (Βιγλίτσα, Κρεμμύδια, "Αγ. Ἰωάννης Παπουλίων, Βοϊδοκοιλιά, Σπήλαιον Νέστορος), ΠΑΕ 1980, 120-187.
36. — Τὸ εὐμέγεθες κύπελλον «Κεφτί» τῆς Κουκουνάρας, Στήλη (1980), 580-606.
37. Ἄ. Γ. Ἀνδρέϊκος, Ἡ Παλαιολιθικὴ ἐποχὴ στὴ Μάνη, "Ανθρωπος 1980, 285-295.
38. Γ. Σ. Κορρές, 'Ανασκαφὴ Βοϊδοκοιλιάς, ΠΑΕ 1981, 194-240.
39. Υ. Λοῖος, An unpublished keftiu Cup from Pylos, AAA 1981, 54-57.
40. Γ. Σ. Κορρές, 'Ανασκαφὴ Βοϊδοκοιλιάς Πυλίας, ΠΑΕ 1982, 191-231.
41. R. Hägg, On the Nature of the Minoan Influence in Early Mycenaean Messenia, AIARS 1982 (Op. Ath. 14), 27-37.
42. Γ. Σ. Κορρές, 'Ανασκαφὴ Βοϊδοκοιλιάς Πυλίας, ΠΑΕ 1983, 169-208.
43. Γ. Ἐ. Χατζῆ, Ψάρι: Νέα ἀρχαιολογικὴ θέσι στὴ ΒΑ Τριφυλία, Πελοποννησιακὰ 1984, Παράρτ. 10, 262-268.
44. W. D. E. Coulson, Geometric Pottery from Volimidia, AJA 1988, 53-74.
45. K. Fagerström, Finds, Function and Plan: A Contribution to the Interpretation of Iron Age Nichoria in Messenia, AIARS 1988 (Op. Ath. 17), 33-50.
46. Γ. Σ. Κορρές, 'Εργασίαι ἀνὰ τὴν Πυλίαν, ΠΑΕ 1986 (1990), 83-85.
47. — 'Εργασίαι ἐπὶ ὕλικού ἐκ Πυλίας, ΠΑΕ 1987 (1991), 105-106.
48. — 'Εργασίαι ἀνὰ τὴν Πυλίαν καὶ Τριφυλίαν, ΠΑΕ 1988 (1991), 37-42.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

(α) Αὐτοτελεῖ.

1. E. N. Davis, The Vapheio Cups and Aegean Gold and Silver Ware, Michigan 1974.
2. J. B.-S. H. Rutter, The Transition to Mycenaean. A Stratified Middle Helladic II to Late Helladic II A Pottery Sequence from Ayios Stephanos in Laconia, Los Angeles 1976.
3. Κ. Δημακοπούλου, Τὸ Μυκηναϊκὸ ἱερὸ στὸ Ἀμυκλαῖο καὶ ἡ ΥΕ III Γ περίοδος στὴ Λακωνία, Ἀθήνα 1982.
4. J. Renard, Le site Néolithique et Helladique Ancien de Kouphovouno (Laconie); Fouilles de O. W. von Vacano 1941 (Aegeum 4), Liège 1989.

(β) Ἀρθρα.

1. Χ. Χρήστου, 'Ανασκαφὴ ἐν Μονεμβασίᾳ. Νεκροταφεῖον Ἀγίου Ἰωάννου, ΠΑΕ 1956, 207-210.
2. Κ. Δημακοπούλου, 'Ανασκαφὴ μυκηναϊκῶν τάφων Μελαθριάς (Σκούρα), ΑΔ 1967 Χρον., 197-199.
3. — 'Ανασκαφὴ μυκηναϊκῶν τάφων Μελαθριάς Λακωνίας, AAA 1968, 37-41.
4. — Μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα ἐκ θαλαμοειδῶν τάφων περιοχῆς Ἀγίου Ἰωάννου Μονεμβασίας, ΑΔ 1968 Μελέται, 145-194.
5. A. Harding κ.ά., Pavlopetri, an underwater Bronze Age Town in Laconia, BSA 1969, 113-142.

6. Γ. Παπαθανασόπουλος, Σπήλαια Διρού: Αί ανασκαφαί τοῦ 1970-1971, AAA 1971, 12-26, 149-154, 289-304.
7. Κ. Demakopoulou, A mycenaean pictorial Vase of the fifteenth Century b. C. from Laconia (Σκούρα), BSA 1971, 95-100.
8. N. Lambert, Fouilles Franco-helléniques à la grotte d'Alepotrypa, AAA 1972, 199-202.
9. W. D. Taylour, Excavations at Ayios Stephanos, BSA 1972, 205-270.
10. Γ. Σ. Κορρές, Ὁ πραγματικὸς ἀριθμὸς τῶν σφραγιδολίθων τοῦ θολωτοῦ τάφου τοῦ Βαφειοῦ, AE 1976, 148-163.
11. Κ. Δημακοπούλου-Παπαντωνίου, Μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον Μελαθριάς Λακωνίας (Σκούρα), AA 1977, 29-60.
12. Θ. Κ. Πίτσιος, Παλαιοανθρωπολογικὰ εὐρήματα τῆς Μέσα-Μάνης (Ἀρεόπολις), Ἀνθρώπος 1979, 98-105.
13. H. W. Catling, A mycenaean Stag from Sparta, Στήλη (1980), 440-447.
14. Ἀ. Γ. Ἀνδρέϊκος, Ἡ παλαιολιθικὴ ἐποχὴ στὴ Μάνη (Μέξαπος), Ἀνθρώπος 1980, 285-295.
15. Θ. Γ. Σπυρόπουλος, Τοπογραφικὰ μυκηναϊκῆς Πελλάνας, Πελοποννησιακὰ 1982-83, Παράρτ. 9, 113-128.
16. W. D. E. Coulson, The Dark Age Pottery of Sparta, BSA 1985, 29-84.
17. H. W. Catling, Sparta, Menelaion, JHS 1986 AR, 29-30.
18. W. D. E. Coulson, The Dark Age Pottery of Sparta, II: Vrontama, BSA 1988, 21-24.
19. H. W. Catling, A Late Bronze Age House or Sanctuary-model from the Menelaion, Sparta, BSA 1989, 171-175.

VII. IONIOI NHΣOI.⁸

A. ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

(α) Αὐτοτελῆ.

1. A. Sordinas, Stone Implements from northwestern Corfu, Greece, (Γραφομηχανῆς), 1969.

(β) Ἀρθρα.

1. W. Dörpfeld, Die Ausgrabungen auf Korfu im Frühjahr 1914, AM 1914, 161-176.
2. H. Bulle, Ausgrabungen bei Aphiona auf Korfu, AM 1934, 147-240.
3. Γ. Δοντᾶς, Προϊστορικὸς συνοικισμὸς εἰς Ἑρμῶνες, AD 1965 Χρον., 378-381.
4. — Προϊστορικὴ Κέρκυρα, AD 1966 Χρον., 326-328.
5. Α. Σορδίνας, Προϊστορικὴ ἔρευνα στὴν Κέρκυρα κατὰ τὸ 1965, Κερκ. Χρον. 1966, 141-148.
6. — Προϊστορικὴ ἔρευνα στὴν Κέρκυρα κατὰ τὸ 1966, Κερκ. Χρον. 1968, 77-83.

8. Ἰδὲ καὶ M-X σ. XXXIII-XXXIV.

7. A. Sordinas, Investigations of the Prehistory of Corfu during 1964-1966, *Balk. Stud.* 1969, 393-424.
8. — Radiocarbon Dates from Corfu, Greece, *Antiquity* 1967, 64.
9. Κ. Λιντοβόης, Δύο νέες προϊστορικές θέσεις στην Κέρκυρα, *Ηόρος* 1983, 26-34.

B. ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ.

(α) Ἀὐτοτελεῖ.

1. W. Dörpfeld, *Alt Ithaka*, I-II, München 1927.

(β) Ἄρθρα.

1. S. Benton, The Ionian Islands, *BSA* 1931-32, 213-246.
2. H. Bulle, Die Sotiros-Gattung von Leukas, *AM* 1934, 182-187.
3. N. G. L. Hammond, The Tumulus-Burials of Leucas and their Connections in the Balkans and northern Greece, *BSA* 1974, 129-144.
4. K. Branigan, The round Graves of Levkas reconsidered, *BSA* 1975, 37-49.
5. Ἡ. Ἀνδρέου, Εἰδήσεις ἀπὸ τῆς Λευκάδας, *AAA* 1975, 216-223.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

(α) Ἀὐτοτελεῖ.

1. Γ. Β. Καββαδίας, Παλαιολιθικὴ Κεφαλονιά, Ἀθήνα 1984.
2. S. Brodbeck-Jucker, Mykenische Funde von Kephallenia im Archäologischen Museum Neuchâtel, Roma 1986.

(β) Ἄρθρα.

1. P. Dessoulay, Vases mycéniens du Musée de Neuchâtel (Suisse), *RA* 1900 (II), 128-147.
2. W. Vollgraff, Fouilles d'Ithaque, *BCH* 1905, 145-168.
3. P. Kavvadias, Fouilles à Céphalonie, *CRAI* 1909, 382-391.
4. Ν. Κυπαρίσσης — Ἀ. Φιλαδέλφους, Ἀνασκαφαὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ (Λακκίθρα, Κοκκολάτα), *ΠΑΕ* 1912, 100-118.
5. Π. Καββαδίας, Περὶ τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ ἀνασκαφῶν (Κοκολάτα), *ΠΑΕ* 1912, 247-268.
6. Ν. Κυπαρίσσης, Κεφαλληνιακά (Κράνη, Διακάτα, Προκοπάτα), *ΑΔ* 1919, 83-122.
7. Σ. Μαρινᾶτος, Μυκηναϊκὰ εὐρήματα ἐκ τῆς τοποθεσίας Οἰκόπεδα παρὰ τὸ χωρίον Κοντογενάδα, *ΑΔ* 1920-21 Παράρτ., 175-177.
8. S. Benton, The Ionian Islands, *BSA* 1931-32, 220-229.
9. Σ. Μαρινᾶτος, Αἱ ἀνασκαφαὶ Goekoop ἐν Κεφαλληνίᾳ (Κράνη, Κοντογενάδα, Κρανιά, Λακκίθρα), *ΑΕ* 1932, 1-47.
10. — Αἱ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἀνασκαφαὶ Goekoop 2 (Κοντογενάδα, Μεταξάτα), *ΑΕ* 1933, 68-100.
11. W. A. Heurtley, Excavations at Ithaca, I (Ἀετός), *BSA* 1932-33, 22-65.

12. W. A. Heurtley, Excavations in Ithaca II. The Early Helladic Settlement at Pelikata, BSA 1934-35, 1-44.
13. S. Benton, Excavations at Ithaca III. The Cave at Polis, I, BSA 1934-35, 45-73.
14. — Excavations at Ithaca III. The Cave at Polis, II, BSA 1938-39, 1-51.
15. W. A. Heurtley – M. Robertson, Excavations in Ithaca, V. The geometric and later Finds from Aetos, BSA 1948, 1-124.
16. Σ. Μαρινάτος, Ἀνασκαφαὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ (Παρισάτα, Κοντογενάδα), ΠΑΕ 1951, 184-186.
17. S. Benton, Further Excavations at Aetos, BSA 1953, 255-361.
18. Σ. Μαρινάτος, Λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ Κεφαλληνίας (Μεταξάτα, Σκάλα), ΑΔ 1960 Κείμενον, 41-45.
19. — Ἐρευναι ἐν Σάμῃ τῆς Κεφαλληνίας, ΑΕ 1964, 15-27.
20. D. Knoepfler, La provenance des vases mycéniens de Neuchâtel, Mus. Helv. 1970, 107-116.
21. S. Benton – H. Waterhouse, Excavations in Ithaca: Tris Langadas, BSA 1973, 1-24.
22. Π. Γ. Καλλιγᾶς, Εἰδήσεις ἐκ τοῦ Μουσείου Ἀργοστολίου Κεφαλληνίας, ΑΑΑ 1973, 83-87.
23. — Κεφαλληνιακὰ Β', ΑΑΑ 1974, 186-190.
24. — Κεφαλληνιακὰ Γ', ΑΑΑ 1977, 116-125.
25. Σ. Συμεώνογλου, Ἀνασκαφὴ Ἰθάκης, ΠΑΕ 1984, 109-121.
26. — Ἀνασκαφὴ Ἰθάκης, ΠΑΕ 1985, 201-215.
27. — Ἀνασκαφὴ Ἰθάκης, ΠΑΕ 1986, 234-240.
28. W. D. E. Coulson, The «Protogeometric» from Polis reconsidered, BSA 1991, 43-64.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

Ἀρθρα.

1. S. Benton, The Ionian Islands, BSA 1931-32, 213-246.
2. Π. Ἰ. Ἀγαλλοπούλου, Ἀνασκαφὴ μυκηναϊκῶν τάφων παρὰ τὸ Καμπὶ Δυτικῆς Ζακύνθου, ΑΑΑ 1972, 63-66.
3. — Μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον παρὰ τὸ Καμπὶ Ζακύνθου, ΑΔ 1973 Μελέται, 198-214.

VIII. ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ – ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ.⁹

Α. ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ.

(α) Ἀύτοτελῆ.

1. W. Lamb, Excavations at Thermi in Lesbos, Cambridge 1936.
2. L. Bernabò - Brea, Poliochni I-II. Città Preistorica nell' Isola di Lemnos, Roma 1964-76.

9. Ἰδὲ καὶ Μ-Χ σ. XXXV-XLI.

3. H.-G. Buchholz, Methymna, Mainz am Rhein 1975.
4. Ί. Δ. Κοντῆς, Λέσβος καὶ ἡ Μικρασιατικὴ τῆς περιοχῆ (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 24), Ἀθῆναι 1977.
5. Μ. Παρασκευαΐδης, Ὁ προϊστορικὸς οἰκισμὸς τοῦ λόφου Προφήτη Ἡλία Ἀγίας Παρασκευῆς Λέσβου, Μυτιλήνη 1979.
6. Ὑπουργ. Πολιτισμοῦ, Ἐκτο Διεθνὲς Συνέδριο Προϊστορικοῦ Αἰγαίου, Ἀθῆναι 1987.

(β) Ἀρθρα.

1. W. Lamb, Grey Wares from Lesbos (Μήθυμνα), JHS 1932, 1-12.
2. D. Mustilli, La necropoli Tirrenica di Efestia, Annuario (τόμ. 15-16) 1932-33, 3-278.
3. L. Bernabò Brea, A Bronze Age House at Poliochni (Lemnos), PPS 1955, 144-155.
4. — Recent Scavi a Poliochni nell Isola di Lemnos, Boll. d'Arte 1957, 193-217.
5. D. Levi, Il Cabirio di Lemno, Χαριστήριον εἰς Ὀρλάνδον, τόμ. III, 110-132.

B. ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

(α) Αὐτοτελῆ.

1. J. Boardman, Excavations in Chios 1952-1955, Greek Emporio, Oxford 1967.
2. S. Hood κ.ἄ., Excavations in Chios 1938-1955. Prehistoric Emporio and Ayio Gala, I-II, Oxford 1981-1982.
3. J. Boardman κ.ἄ., Chios. A Conference at the Homereion in Chios 1984, Oxford 1986.

(β) Ἀρθρα.

1. A. Furness, Some early Pottery of Samos, Kalimnos and Chios, PPS 1956, 173-212.
2. M. S. F. Hood, Mycenaean in Chios ἐν J. Boardman κ.ἄ., Chios, Oxford 1986, 169-180.
3. J. N. Coldstream, The geometric Lion-fighter from Kato Phana ἐν J. Boardman κ.ἄ., Chios, Oxford 1986, 181-186.
4. Ἀ. Ν. Τσαρaboπouλoς, Ἡ ἀρχαία πόλις τῆς Χίου. Στοιχεῖα γιὰ τὴν τοπογραφία τῆς ἀπὸ σωστικὲς ἀνασκαφές, Ἡόρος, 1986, 124-144.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ.

(α) Αὐτοτελῆ.

1. V. Miložić, Samos I. Die prähistorische Siedlung unter dem Heraion. Grabung 1953 und 1955, Bonn 1961.
2. R. Tölle-Kastenbein κ.ἄ., Samos XIV. Das Kastro Tigani. Die Bauten und Funde Griechischer, Römischer und Byzantinischer Zeit, Bonn 1974, 129-142.
3. G. Shipley, A History of Samos 800-188 b.C., Oxford 1987.
4. R. C. S. Felsch, Samos II. Das Kastro Tigani. Die spätneolithische und chalkolithische Siedlung, Bonn 1988.

(β) Ἀρχα.

1. W. Technau, Griechische Keramik in Samischen Heraion, AM 1929, 6-64.
2. W. Wrede κ.ά., Vorgeschichtliches in der Stadt Samos. Fundtatsachen, AM 1935-36, 112-200.
3. A. Furness, Some Early Pottery of Samos, Kalimnos and Chios, PPS 1956, 173-212.
4. H. P. Isler, An Early Bronze Age Settlement in Samos, Archaeology 1973, 170-175.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.¹⁰

(α) Ἀυτοτελῆ.

1. J. Th. Bent, The Cyclades, London 1885.
2. T. D. Atkinson κ.ά., Excavations at Phylakopi in Melos, London 1904.
3. Ch. Zervos, L'Art des Cyclades du début à la fin de l'âge du Bronze, 2500-1100 avant notre ère, Paris 1957.
4. E. Milburn, Aegean Pottery from Late Bronze Age Houses at Ayia Irini in Ceos, Cincinnati 1965.
5. S. Marinatos, Excavations at Thera, I-VII, Athens 1968-1973.
6. J. D. Evans - C. Renfrew, Excavations at Saliagos near Antiparos, Oxford 1968.
7. Ch. Doumas, The N. P. Goulandris Collection of Early Cycladic Art, Athens 1968.
8. C. Renfrew, The Emergence of Civilisation. The Cyclades and the Aegean in the Third Millennium B.C., London 1972.
9. J. Thime, Kunst und Kultur der Kykladeninseln, im 3. Jahrtausend v. Chr., Karlsruhe 1976.
10. Ch. Doumas, Early Bronze Age Burial Habits in the Cyclades (SIMA 48), Göteborg 1977.
11. J. E. Coleman, Keos I. Kephala. A Late Neolithic Settlement and Cemetery, Princeton 1977.
12. J. L. Davies - J. F. Cherry, Papers in Cycladic Prehistory, Los Angeles 1981.
13. C. Renfrew - M. Wagstaff, An Island Polity. The Archaeology of Exploration in Melos, Cambridge 1982.
14. G. Rougemont κ.ά., Les Cyclades (Centre National de la Recherche scientifique), Paris 1983.
15. J. A. MacGillivray - R. L. N. Barber, The Prehistoric Cyclades. Contributions to a Workshop on Cycladic Chronology, Edinburgh 1984.
16. W. W. Cummer κ.ά., Keos III. Ayia Irini: House A, Mainz on Rheine 1984.
17. A. Halepa-Bikaki, Keos IV. Ayia Irini: The Potters' Marks, Mainz on Rheine 1984.
18. J. L. Filton κ.ά., Cycladica. Studies in Memory of N. P. Goulandris, London 1984.
19. Ch. G. Doumas, Thera. Pompeii of the ancient Aegean, London 1984.
20. C. Renfrew κ.ά., The Archaeology of Cult. The Sanctuary of Phylakopi, London 1985.

10. Παλαιότεραν βιβλιογραφίαν ἰδὲ ἐν Μ-Χ, σ. XXXV-XXXIX.

21. M. E. Caskey κ.ἄ., *Keos II (1). The Temple at Ayia Irini: The Statues*, Princeton 1986.
22. J. L. Davis, *Keos V. Ayia Irini: Period V*, Mainz on Rheine 1986.
23. H. S. Georgiou, *Keos VI. Ayia Irini: Specialized Domestic and Industrial Pottery*, Mainz on Rheine 1986.
24. R. L. N. Barber, *The Cyclades in the Bronze Age*, London 1987.
25. P. Getz-Preziosi κ.ἄ., *Early Cycladic Art in North American Collections*, Richmond 1987.
26. L. Morgan, *The Miniature Wall Paintings of Thera*, Cambridge 1988.
27. J. C. Overbeck, *Keos VII. Ayia Irini: Period IV. The Stigraphy and the Find Deposits*, Mainz on Rheine 1989.
28. Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά, 'Ανασκαφές Νάξου. Οἱ ἀνάγλυφοι πίθοι, 'Αθῆναι 1990.
29. J. F. Cherry κ.ἄ., *Landscape Archaeology as Long-term History: Northern Keos in the Cycladic Islands*, Chicago 1990.

(β) Ἀρθρα.

1. G. G. Pappadopoulos, *Notice sur quelques antiquités de l'île de Syra*, RA (τόμ. 6) 1862, 224-234.
2. J. Th. Bent, *Researches among the Cyclades*, JHS (τόμ. 5) 1884, 42-58.
3. U. Koehler, *Prähistorisches von den griechischen Inseln*, AM 1884, 156-162.
4. F. Duemmler, *Mittheilungen von den griechischen Inseln*, AM 1886, 13-46.
5. H. S. Washington, *On the Possibility of assigning a Date to the Santorini Vases*, AJA 1894, 504-520.
6. C. Smith - R. C. Bosanquet, *Excavations in Melos*, BSA 1895-96, 63-82.
7. R. C. Bosanquet, *Prehistoric Graves in Syra*, BSA 1895-96, 141-144.
8. C. Smith - J. W. Crowfoot, *Excavations in Melos 1897*, BSA 1896-97, 1-34.
9. C. C. Edgar, *Prehistoric Tombs at Pelos*, BSA 1896-97, 35-51.
10. R. C. Bosanquet, *Notes from Cyclades*, BSA 1896-97, 52-70.
11. D. Mackenzie, *Ancient Sites in Melos*, BSA 1896-97, 71-88.
12. Χ. Τσουντας, *Κυκλαδικά (Ἀμοργός, Πάρος, Ἀντίπαρος, Δεσποτικόν)*, ΑΕ 1898, 137-212.
13. Δ. Σταυρόπουλος, 'Εκθεσις περὶ τῆς ἐν Ῥηνείᾳ ἀνασκαφῆς, ΠΑΕ 1898, 100-104.
14. Χ. Τσουντας, *Κυκλαδικά II (Σίφνος, Σύρος)*, ΑΕ 1899, 73-134.
15. Κλ. Στέφανος, 'Ανασκαφαὶ Νάξου (Καρβουνόλακκοι, Κέλη, Σπεδός, Ἀϊλά), ΠΑΕ 1903, 52-57.
16. — 'Ανασκαφαὶ ἐν Νάξῳ (Φυρρογαῖς, Λοῦρος, Πολίχνη, Καμμένο Μιτᾶτο, Ψαρᾶς), ΠΑΕ 1904, 57-61.
17. P. Grainger, *Fouilles d'Ios*, BCH 1904, 308-333.
18. Κλ. Στέφανος, 'Ανασκαφαὶ ἐν Νάξῳ (Μάκρη, Λυγαρίδια, Κλειδός, Σπεδός), ΠΑΕ 1906, 86-89.
19. — 'Ανασκαφικαὶ ἐργασίαι ἐν Νάξῳ (Κωμική, Χωστή, Πολίχνη), ΠΑΕ 1908, 114-117.
20. — 'Ανασκαφαὶ ἐν Νάξῳ (Μέλανες, Πολίχνη, Καστράκι), ΠΑΕ 1909, 209-210.
21. — 'Ανασκαφικαὶ ἐργασίαι ἐν Νάξῳ (Ἀφεντικά, Πολίχνη, Ῥιζοκαστελλιὰ), ΠΑΕ 1910, 270-273.

22. R. M. Dawkins – J. P. Droop, The Excavations at Phylakopi in Melos, BSA 1910-11, 1-28.
23. O. Rubensohn, Die prähistorischen und frühgeschichtlichen Funde auf dem Burghügel von Paros, AM 1917, 1-98.
24. Ε. Βαρούχα, Κυκλαδικοί τάφοι της Πάρου (᾿Αγ. Νικόλαος), AE 1925-26, 98-114.
25. E. Buschor, Kykladisches (Πάρος, Νάξος), AM 1929, 142-163.
26. H. Gallet de Santerre – J. Tréheux, Rapport sur le dépôt Égéen et géométrique de l'Artémision à Délos, BCH 1947-48, 148-254.
27. J. K. Brock – G. MacWorth Young, Excavations in Siphnos, BSA 1949, 1-92.
28. E.-M. Bossert, Zur Datierung der Gräber von Arkesine auf Amorgos, ἐν Festschrift für Peter Gössler, Stuttgart 1954, 23-34.
29. K. Scholtes, The Cyclades in the Later Bronze Age. A Synopsis, BSA 1956, 9-40.
30. E.-M. Bossert, Die gestempelten Verzierungen auf Frühbronzezeitlichen Gefässen der Ägäis, JdI 1960, 1-16.
31. Γ. ᾿Α. Παπαθανασόπουλος, Κυκλαδικὰ Νάξου, ΑΔ 1961-62 Μελέται, 104-151.
32. J. S. Belmont – C. Renfrew, Two prehistoric Sites on Mykonos, AJA 1964, 395-400.
33. G. Bakalakis, Tesons trouvés à Mykonos, BCH 1964, 555-558.
34. J. L. Caskey, Chalandriani in Syros, ἐν Essays in Memory of Karl Lehman, New York 1964, 63-69.
35. C. Vatin, Délos Prémycénienne, BCH 1965, 225-230.
36. Χ. Ντούμας, Κορφή τ' ᾿Αρωνιοῦ. Μικρά ἀνασκαφικὴ ἔρευνα ἐν Νάξῳ, ΑΔ 1965 Μελέται, 41-64.
37. Γ. Σ. Κορρές, Ἐπὶ τῆς χρονολογήσεως τῶν μαρμαρίνων πλακῶν τῆς «Κορφῆς τ' ᾿Αρωνιοῦ» Νάξου, AE 1965 Χρον., 1-6.
38. E.-M. Bossert, Kastri auf Syros: Vorbericht über eine Untersuchung der prähistorische Siedlung, ΑΔ 1967 Μελέται, 53-76.
39. C. Renfrew, Cycladic Metallurgy and the Aegean Early Bronze Age, AJA 1967, 1-20.
40. ᾿Ε. Τουλούπα, Ἐθνικὸν Μουσεῖον: Δύο νέα κυκλαδικὰ εἰδῶλια, AAA 1968, 267-269.
41. Ch. Doumas, A mycenaean Ryton from Naxos, AA 1968, 374-389.
42. F. Zafiropoulou, Cycladic Finds from Keros, AAA 1968, 97-100.
43. — A prehistoric House Model from Melos, AAA 1969, 406-408.
44. C. Renfrew, The Development and Chronology of the Early Cycladic Figurines, AJA 1969, 1-32.
45. G. Bakalakis, Aus den Grotten in Antiparos und Paros, AA 1969, 125-132.
46. ᾿Α. Καμπίτογλου, ᾿Ανασκαφαὶ Ζαγοράς ᾿Ανδρου, AE 1970, 154-233.
47. Φ. Ζαφειροπούλου, Πρωτοκυκλαδικὰ εὐρήματα ἐξ ᾿Ανω Κουφονησίου, AAA 1970, 48-51.
48. — Γεωμετρικὴ ὀχύρωση εἰς Κυκλάδας (Δονοῦσα), AAA 1971, 210-216.
49. Σ. Μαρινᾶτος, Θήρα. ᾿Ανασκαφαὶ 1970, AAA 1971, 58-74.
50. E. Walter-Karydi, Geometrische Keramik aus Naxos, AA 1972, 386-421.
51. S. Marinatos, Thera. Summary of the 1971 Excavations, AAA 1972, 1-15.
52. — Some Features of «Minoan» Thera, AAA 1972, 445-450.
53. J. L. Caskey, Investigations in Keos, Part II: A Conspectus of the Pottery, Hesperia 1972, 357-401.

54. K. Coleman, Frescoes from Ayia Irini, Keos. Part I, *Hesperia* 1973, 284-300.
55. Χ. Ντούμας, Φτέλλος, ύστερομινωική ΙΑ ποιμενική (;) ἐγκατάστασις παρὰ τὰ Φηρὰ Θήρας, *ΑΕ* 1973, 161-166.
56. Β. Φιλίππáκη, Ἡ ἀκρόπολις τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Σίφνου, *ΑΑΑ* 1973, 93-103.
57. Φ. Ζαφειροπούλου, Ἀπὸ τὸν γεωμετρικὸν συνοικισμὸν τῆς Δονούσης, *ΑΑΑ* 1973, 256-259.
58. D. Schilardi, A fortified acropolis on the Oikonomos Island of Paros, *ΑΑΑ* 1973, 260-265.
59. J.-C. Poursat, Ivoires de l'Artémision: Chypre et Délos, *BCH* 1973 Suppl. 1, 415-425.
60. R. Barber, Phylakopi 1911 and the History of the Later Cycladic Bronze Age, *BSA* 1974, 1-53.
61. Ἀ. Καμπίτογλου, Ἀνασκαφὴ Ζαγοράς Ἀνδρου, *ΠΑΕ* 1974, 163-180.
62. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφικαὶ ἐρευναι ἐν Πάρῳ, *ΠΑΕ* 1974, 181-188.
63. Χ. Ντούμας, Περί τῆς μινωικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐν Θήρᾳ, *ΑΕ* 1974, 199-219.
64. S. Marinatos, The «Libya fresco» from Thera, *ΑΑΑ* 1974, 87-94.
65. Ἡ. Ἀνδρέου, ΜΕ πρόχους ἐκ Θήρας, *ΑΑΑ* 1974, 416-422.
66. B. Rutkowski, Cycladic Figurines at Sarajevo, *ΑΑΑ* 1974, 249-254.
67. J. E. Coleman, The Chronology and Interconnections of the Cycladic Islands in the Neolithic Period and the Early Bronze Age, *AJA* 1974, 333-344.
68. J. L. Caskey, Addenda to the Marble Figurines from Ayia Irini, *Hesperia* 1974, 77-79.
69. Φ. Ζαφειροπούλου, Ὑστρακα ἐκ Κέρου, *ΑΑΑ* 1975, 79-85.
70. D. U. Schilardi, Paros, Report II: The 1973 Campaign, *Journ. Field Arch.* 1975, 83-96.
71. K. Honea, Prehistoric Remains on the Island of Kythnos, *AJA* 1975, 277-279.
72. Δ. Σκιλάρντι, Ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναι ἐν Πάρῳ, *ΠΑΕ* 1975, 197-211.
73. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφὴ Θήρας, *ΠΑΕ* 1975, 212-229.
74. Β. Φιλίππáκη, Ἀνασκαφὴ ἀκροπόλεως Ἀγίου Ἀνδρέου Σίφνου, *ΠΑΕ* 1975, 235-237.
75. — Ἀνασκαφὴ ἀκροπόλεως Ἀγίου Ἀνδρέου Σίφνου, *ΠΑΕ* 1976, 284-286.
76. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφαὶ Πάρου, *ΠΑΕ* 1976, 287-294.
77. Β. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφὴ Νάξου, *ΠΑΕ* 1976, 295-308.
78. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφὴ Θήρας, *ΠΑΕ* 1976, 309-329.
79. — Προϊστορικοὶ κεκλαδίτες στὴν Κρήτη, *ΑΑΑ* 1976, 69-80.
80. — Πρωτοκυκλαδικὴ κεραμικὴ ἀπὸ τὰ Χριστιανὰ Θήρας, *ΑΕ* 1976, 1-11.
81. S. A. Immerwahr, A mycenaean ritual Vase from the Temple at Ayia Irini, Keos, *Hesperia* 1977, 32-39.
82. Β. Φιλίππáκη, Ἀνασκαφὴ ἀκροπόλεως Ἀγίου Ἀνδρέα Σίφνου, *ΠΑΕ* 1977, 357-360.
83. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφὴς στὴν Πάρο, *ΠΑΕ* 1977, 363-377.
84. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφὴ Θήρας, *ΠΑΕ* 1977, 387-399.
85. Β. Φιλίππáκη, Ἀνασκαφὴ ἀκροπόλεως Ἀγίου Ἀνδρέου Σίφνου, *ΠΑΕ* 1978, 192-194.
86. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφὴ στὴν Πάρο, *ΠΑΕ* 1978, 195-210.
87. Β. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφὴ Νάξου, *ΠΑΕ* 1978, 211-218.
88. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφὴ Θήρας, *ΠΑΕ* 1978, 219-228.

89. C. Mee, Aegean Trade and Settlement in Anatolia in the second Millennium b. C., *Anat. Stud.* 1978, 121-156.
90. J. L. Davis, Brauron and Keos in the Shaft Grave Period, *AAA* 1977, 270-272.
91. R. L. N. Barber, The Cyclades in the Middle Bronze Age, ἐν Ch. Doumas κ.ά., *Thera and the Aegean World* (Papers presented at the second International Scientific Congress, Santorini, Greece, August 1978, τόμ. I-II, London 1978-1980), τόμ. I, 367-379.
92. C. Renfrew, The mycenaean Sanctuary at Phylakopi, *Antiquity* 1978, 7-15.
93. Β. Φιλίππακη, Ἀνασκαφή ἀκροπόλεως Ἀγίου Ἀνδρέου Σίφνου, ΠΑΕ 1979, 226-227.
94. Γ. Δεσπίνης, Ἀνασκαφή Τήνου, ΠΑΕ 1979, 228-235.
95. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφή στὴν Πάρο, ΠΑΕ 1979, 236-248.
96. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφή Θήρας, ΠΑΕ 1979, 259-267.
97. Ch. Doumas - P. Warren, Thera: A Late Cycladic III Settlement at Monolithos, *AAA* 1979, 232-236.
98. P. M. Warren, The Stone Vessels from the Bronze Age Settlement at Akrotiri, Thera, *AE* 1979, 82-113.
99. J. F. Cherry, An Archaic relief Pithos Fragment from Melos, *AAA* 1979, 241-245.
100. J. A. MacGillivray, Mount Kynthos in Delos. The Early Cycladic Settlement, *BCH* 1980, 3-45.
101. R. L. N. Barber - J. A. MacGillivray, The Early Cycladic Period: Matters of Definition and Terminology, *AJA* 1980, 141-157.
102. Κ. Abramovitz, Frescoes from Ayia Irini, Keos. Parts II-IV, *Hesperia* 1980, 57-85.
103. W. Felten, Ein geometrischer Krater aus Kimolos, *Στήλη* (1980), 394-401.
104. Φ. Ζαφειροπούλου, Πρωτοκυκλαδικὰ εἰδώλια τῆς Νάξου, *Στήλη* (1980), 532-540.
105. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφή Νάξου, ΠΑΕ 1980, 259-262.
106. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφές καὶ ἐπιφανειακές ἐρευνες στὴν Πάρο, ΠΑΕ 1980, 263-286.
107. Β. Φιλίππακη, Ἀνασκαφή ἀκροπόλεως Ἀγ. Ἀνδρέου Σίφνου, ΠΑΕ 1980, 287-288.
108. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφή Θήρας, ΠΑΕ 1980, 289-296.
109. Μ. Μαρθάρη, Ἀκρωτήρι, Κεραμικὴ μεσοελλαδικῆς παράδοσης στὸ στρώμα τῆς ἡφαιστειακῆς καταστροφῆς, *AE* 1980, 182-210.
110. J. L. Davis - D. F. Williams, Petrological Examination of later Middle Bronze Age Pottery from Ayia Irini, Keos, *Hesperia* 1981, 291-300.
111. J. L. Caskey, Notes on Keos and Tzia, *Hesperia* 1981, 320-326.
112. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφή Κουκουναριῶν Πάρου, ΠΑΕ 1981, 269-292.
113. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφή Θήρας, ΠΑΕ 1981, 324-328.
114. J. A. MacGillivray, Early Cycladic Potter's Marks from Mount Kynthos in Delos, *BCH* 1981, 615-621.
115. Μ. Μαρθάρη, Ἀνασκαφή στὴ θέση Φτέλλος Θήρας, *AAA* 1982, 86-101.
116. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφή στὴν Πάρο, ΠΑΕ 1982, 232-252.
117. Φ. Ζαφειροπούλου - Β. Λαμπρινουδάκης κ.ά., Ἀνασκαφή Πλατείας Μητροπόλεως Νάξου, ΠΑΕ 1982, 260-262.
118. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφές Θήρας (Ἀκρωτήρι), ΠΑΕ 1982, 263-266.
119. Λ. Μαργκοῦ, Ἀνασκαφή Μινώας Ἀμοργοῦ, ΠΑΕ 1982, 272-306.

120. Α. Μαραγκοῦ, Ἀνασκαφή Μινώας Ἀμοργοῦ, ΠΑΕ 1983, 316-334.
121. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφή στὴν Πάρο, ΠΑΕ 1983, 271-296.
122. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης κ.ἄ., Ἀνασκαφή Πλατείας Μητροπόλεως Νάξου, ΠΑΕ 1983, 299-311.
123. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφὲς Θήρας, ΠΑΕ 1983, 312-315.
124. Β. Λαμπρινουδάκης, Νέα στοιχεῖα γιὰ τὴ γνώση τῆς Ναξιακῆς γεωμετρικῆς καὶ πρώιμης ἀρχαϊκῆς κεραμικῆς, *Annuario* (τομ. 61) 1983 (1984), 109-119.
125. Φ. Ζαφειροπούλου, Γεωμετρικὰ ἀγγεῖα ἀπὸ τὴ Νάξο, *Annuario* (τόμ. 61) 1983, (1984), 121-136.
126. Ὁ. Χατζηαναστασίου, Πρωτοκυκλαδικὰ εὐρήματα ἀπὸ τὴν Πάρο, ΑΕ 1983 Χρον., 1-4.
127. Ἀ. Σάμψων, Τὸ ΝΑ. Αἰγαῖο στὰ νεολιθικὰ χρόνια, ΑΕ 1983 Χρον., 5-13.
128. R. L. N. Barber, The Definition of the Middle Cycladic Period, *AJA* 1983, 76-81.
129. J. L. Davis κ.ἄ., Keos and the Eastern Aegean: The Cretan Connection, *Hesperia* 1983, 361-366.
130. V. Fotou, Les sites de l'époque Néolithique et de l'Age du Bronze à Naxos, ἐν G. Rougemont κ.ἄ., *Les Cyclades* (Edition du Centre National de la recherche scientifique), Paris 1983, 15-57.
131. Χ. Τελεβάντου, Κοσμήματα ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ Θήρα, ΑΕ 1984, 14-54.
132. Α. Παπαγιαννοπούλου, Were the S. E. Aegean Islands deserted in the MBA? *Anat. Stud.* 1985, 85-92.
133. H. Georgiou – N. Faraklas, Ancient Habitation Patterns of Keos. Locations and Nature of Sites on the northwest Part of the Island, Ἀριάδνη 1985, 207-266.
134. Δ. Σκιλάρντι, Ἀνασκαφή στὴν Πάρο, ΠΑΕ 1985, 103-143.
135. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης, Ἀνασκαφή Νάξου, ΠΑΕ 1985, 144-161.
136. Β. Κ. Λαμπρινουδάκης – Φ. Ζαφειροπούλου, Ἀνασκαφή Πλατείας Μητροπόλεως Νάξου, ΠΑΕ 1985, 162-167.
137. Χ. Ντούμας, Ἀνασκαφή Θήρας (Ἀκρωτήρι), ΠΑΕ 1985, 168-176.
138. Α. Μαραγκοῦ, Ἀνασκαφή Μινώας, ΠΑΕ 1985, 177-200.
139. H. Gropengiesser, Siphnos, Kap Agios Sostis: Keramische prähistorische Zeugnisse aus dem Gruben- und Hüttenrevier. I, *AM* 1986, 1-39.
140. C. Palyvou, Notes on the Town Plan of Late Cycladic Akrotiri, Thera, *BSA* 1986, 179-194.
141. P. Sotirakopoulou, Early Cycladic Pottery from Akrotiri on Thera and its chronological Implications, *BSA* 1986, 297-312.
142. M. Marthari, The Local Pottery Wares with painted Decoration from the volcanic Destruction Level of Akrotiri, Thera, *AA* 1987, 359-379.
143. H. Gropengiesser, Siphnos, Kap Agios Sostis: Keramische prähistorische Zeugnisse aus dem Gruben- und Hüttenrevier. II, *AM* 1987, 1-54.
144. A. Sampson, Early Helladic Contacts with the Cyclades during the EBA 2, *Aegeum* 1988, 5-9.
145. V. K. Lamrinoudakis, Veneration of Ancestors in Geometric Naxos, ἐν R. Hagg κ.ἄ., *Early Greek cult Practice*, (AIARS 38) Stockholm 1988, 235-246.
146. R. L. N. Barber – O. Hadjianastasiou, Mikre Vigla: A Bronze Age Settlement on Naxos, *BSA* 1989, 63-162.
147. R. W. V. Catling – R. E. Jones, Protogeometric Vases from Amorgos in the Museum of the British School, *BSA* 1989, 177-185.

148. O. Hadjianastasiou, Some Hints of Naïxian external Connections in the earlier Late Bronze Age, BSA 1989, 205-215.
149. R. Margos, La Céramique de Phylacopi des Musées Royaux d'Art et d'Histoire (Bruxelles): Présentation d'un matériel hors contexte, Aegeum (3) 1989, 167-169.
150. R. Arnott, An Early Cycladic Bracelet from Pholegandros in the Fitzwilliam Museum, BICS 1989, 117-126.
151. C. S. Gillis, Statistical analyses and conical Cups. A preliminary Report from Akrotiri, Thera, AIARS 1990 (Op. Ath. 18), 63-93.
152. R. Arnott, Early Cycladic Objects from Ios formerly in the Finlay Collection, BSA 1990, 1-14.
153. Δ. Σκιλάρντι, 'Ανασκαφή Πάρου, ΠΑΕ 1986 (1990), 169-205.
154. Χ. Ντούμας, 'Ανασκαφή Θήρας ('Ακρωτηρίου), ΠΑΕ 1986 (1990), 206-211.
155. Δ. Σκιλάρντι, 'Ανασκαφή Πάρου, ΠΑΕ 1987 (1991), 217-240.
156. Χ. Ντούμας, 'Ανασκαφή Θήρας ('Ακρωτηρίου), ΠΑΕ 1987 (1991), 241-254.
157. Δ. Σκιλάρντι, 'Ανασκαφή Πάρου, ΠΑΕ 1988 (1991), 184-207.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ¹¹

(α) Αὐτοτελῆ.

1. H. Kähler, Lindos, Zürich 1971.
2. Ch. Mee, Rhodes in the Bronze Age. An archaeological Survey, Warminster 1982.
3. H.-G. Buchholz - E. Althaus, Nisyros-Giali-Kos, Mainz am Rhein 1982.
4. S. Dietz, Lindos IV (1). Excavations and Surveys in Southern Rhodes: The mycenaean Period, Copenhagen 1984.
5. E. M. Melas, The Islands of Karpathos, Saros and Kasos in the Neolithic and Bronze Age (SIMA 68), Göteborg 1985.
6. Γ. Κωνσταντινόπουλος, 'Αρχαία Ρόδος, 'Αθήνα 1986.
7. 'Α. Σάμψων, 'Η Νεολιθική περίοδος στὰ Δωδεκάνησα, 'Αθήνα 1987.
8. — 'Η Νεολιθική κατοίκηση στὸ Γυαλί τῆς Νισύρου, 'Αθήνα 1988.
9. S. Dietz - I. Papachristodoulou, Archaeology in the Dodecanese, Copenhagen 1988.

(β) Ἀρθρα.

1. G. Loeschcke, Mittheilungen aus Kameiros, AM 1881, 1-9.
2. W. R. Paton, Vases from Calymnos and Carpathos, JHS 1887, 446-460.
3. H. B. Walters, On some Antiquities of the mycenaean Age recently acquired by the British Museum, JHS 1897, 63-77.
4. D. Mackenzie, Kos Astypalaia, BSA 1897-8, 95-100.
5. R. Herzog, Vorläufiger Bericht über die archäologische Expedition auf der Insel Kos im Jahre 1902, AA 1903, 1-13.
6. R. M. Dawkins, Notes from Karpathos, BSA 1902-3, 176-210.
7. R. M. Dawkins - A. J. B. Wace, Notes from the Sporades, Astypalaea, Telos, Nisyros, Leros. BSA 1905-6, 151-174.

11. 'Ιδὲ καὶ Μ-Χ σ. XLI διὰ παλαιότεραν βιβλιογραφίαν.

8. G. G. Porro, Ricognizione Archeologica di Camiros, Boll. d'Arte 1915, 283-300.
9. A. Maiuri, Scavo della necropoli di Jalysos, Annuario 1916, 271-274.
10. B. Pace, Ricerche nel territorio di Ialysos (Rodi), Boll. d'Arte 1916, 87-94.
11. A. Maiuri, Jalisos. Scavi della Missione archeologica Italiana a Rodi, Annuario 1923-24, 83-341.
12. D. Levi, La Grotta di Aspripetra a Coö, Annuario 1925-26, 235-312.
13. A. Maiuri, Jalisos e l'agro Jalisio, CR I (1928), 56-82.
14. A. Maiuri, Esplorazione di Grotta con avanzi preistorici nell' Isola di Calimno, CR I, (1928), 104-117.
15. G. Jacopi, Scavi nella necropoli di Jalisso 1924-1928, CR III (1929), 5-284.
16. — Nuovi scavi nella necropoli micenea di Jalisso, Annuario 1930-31, 253-345.
17. — Esplorazione archeologica di Camiro-I. Scavi nelle necropoli Camiresi 1929-1930, CR IV (1931), 7-393.
18. — Esplorazione archeologica di Camiro-II, CR VI-VII (1932-1933), 5-439.
19. L. Laurenzi, Necropoli Ialisie (scavi dell'anno 1934), CR VIII (1937), 7-207.
20. — Nuove Scoperte di vasi micenei, Memorie Rodi (III) 1938, 47-54.
21. G. Monaco, Scoperte nella zona micenea di Ialiso, Memorie Rodi (III) 1938, 59-68.
22. — Scavi nella zona micenea di Jaliso, (1935-1936), CR X (1941), 41-184.
23. T. B. Brown, Prehistoric Remains on Calymnus, JHS 1947, 128.
24. A. Furumark, The Settlement at Ialysos and Aegean History c. 1550-1400 b. C., AIRRS 1950 (Op. Arch. 6), 150-271.
25. A. Furness, Some Early Pottery of Samos, Kalimnos and Chios, PPS 1956, 173-212.
26. K. F. Johansen, Exochi ein Frühhodisches Gräberfeld, Acta Archaeol. 1957, 1-192.
27. Σ. Χαριτωνίδης, Θαλαμοειδής τάφος Καρπάθου, ΑΔ 1961-62 Μελέται, 32-76.
28. R. Hope Simpson - J. F. Lazenby, Notes from the Dodecanese, BSA 1962, 154-175.
29. Σ. Ι. Χαριτωνίδης, Μυκηναϊκά ἐκ Ῥόδου (Κοσκινού, Ἀρχάγγελος), ΑΔ 1963 Μελέται, 133-140.
30. L. Morricone, Eleona e Langada: Sepolcreti della tarda età del Bronzo a Coö, Annuario 1965-66, 5-311.
31. J. N. Coldstream, The Phoenicians of Jalysos, BICS 1969, 1-8.
32. R. Hope Simpson - J. F. Lazenby, Notes from the Dodecanese II, BSA 1970, 47-77.
33. L. Morricone, Coö. Scavi e scoperte nel «Serraglio» e in Località minori (1935-1943), Annuario 1972-73, 139-396.
34. R. Hope Simpson - J. F. Lazenby, Notes from the Dodecanese III, BSA 1973, 127-179.
35. Γ. Κωνσταντινόπουλος, Νέα εὑρήματα ἐκ Ῥόδου καὶ Ἀστυπалаίας, ΑΑΑ 1973, 114-124.
36. S. Dietz, Two painted Duck-vases from Rhodes, Acta Archaeol. 1974, 133-143.
37. Ι. Παπαχριστοδούλου, Γεωμετρικὸς τάφος εἰς Βάτι Ῥόδου, ΑΑΑ 1975, 223-226.
38. Ἀ. Ἀρχοντίδου - Ἀργύρη, Πυρὰ στὴ Μονόλιθο τῆς Ῥόδου, ΑΔ 1977 Μελέται, 261-280.

39. 'Ο. Ζαχαριάδου, Θαλαμοειδής τάφος στην 'Αρκάσα Καρπάθου, ΑΔ 1978 Μελέ-
ται, 249-295.
40. 'Ε. Μελᾶς, 'Η ἐποχή τοῦ χαλκοῦ στην Κάρπαθο, Καρπαθ. Μελ. 1979, 131-192.
41. 'Α. Σάμψων, Νεολιθικά εὑρήματα ἀπὸ τὴ 'Ρόδο ('Αρχάγγελος), AAA 1979, 24-39.
42. 'Α. Σάμψων, Μινωικά ἀπὸ τὴν Τῆλο, AAA 1980, 68-73.
43. 'Ε. Μελᾶς, Νέα στοιχεῖα γιὰ τὴ μινωικὴ κατοίκηση τῆς Καρπάθου, Καρπαθ. Μελ.
1981, 99-101.
44. Α. Παπᾶζογλου, Μυκηναϊκὸς θαλαμωτὸς τάφος στὸ Καστέλλο τῆς Κῶ, AAA
1981, 62-75.
45. J. L. Davis, The earliest Minoans in the southeast Aegean, Anat. Stud. 1982, 33-41.
46. M. Benzi, Tombe micenee di Rodi riutilizzate nel TE III C, SMEA (τόμ. 80) 1982,
323-335.
47. E. M. Melas, Minoan and Mycenaean Settlement in Kasos and Karpathos, BICS
1983, 53-61.
48. 'Ι. Χ. Παπαχριστοδούλου, Γεωμετρικά εὑρήματα στὸ Βάτι 'Ρόδου, Annuario
(τόμ. 61) 1983 (1984), 9-17.
49. 'Α. Σάμψων, Τὸ ΝΑ. Αἰγαῖο στὰ Νεολιθικά χρόνια, ΑΕ 1983 Χρον., 5-13.
50. A. Sampson, The Neolithic of the Dodecanese and Aegean Neolithic, BSA 1984,
239-249.
51. M. Benzi, Evidence for a Middle Minoan Settlement on the acropolis at Ialysos (Mt.
Philerimos), ἐν R. Hägg - N. Marinatos, The Minoan Thalassocracy, Stockholm
1984, 93-105.
52. C. MacDonald, Problems of the twelfth Century b.C. in the Dodecanese, BSA
1986, 125-151.
53. L. Morricone, Sepulture della prima Età del Ferro a Co, Annuario (τόμ. 56),
1978, 9-427.
54. T. Marketou, Marine Style Pottery from the Seraglio in Kos, BSA 1987, 165-169.
55. A. Sampson, Periodic and seasonal Usage of two neolithic Caves in Rhodes, Arch.
Dodec. 1988, 11-16.
56. T. Marketou, New Evidence on the Topography and Site History of Prehistoric Ia-
lysos, Arch. Dodec. 1988, 27-33.
57. Ch. Doumas, The prehistoric Eruption of Thera and its Effects. The Evidence
from Rhodes, Arch. Dodec. 1988, 34-38.
58. M. Benzi, Mycenaean Pottery later than LH III A: 1 from the Italian Excavations at
Trianda on Rhodes, Arch. Dodec. 1988, 39-55.
59. Ch. Mee, The LH III B Period in the Dodecanese, Arch. Dodec. 1988, 56-58.
60. M. Benzi, Mycenaean Rhodes: A Summary, Arch. Dodec. 1988, 59-72.
61. Th. J. Papadopoulos, The Dodecanese and the western Peloponnese in the Late
Bronze Age: Some Thoughts on the Problem of their Relations, Arch. Dodec.
1988, 73-75.
62. P. Åström, Relations between Cyprus and the Dodecanese in the Bronze Age,
Arch. Dodec. 1988, 76-79.
63. T. Melander, Vroulia: Town Plan and Gate, Arch. Dodec. 1988, 83-87.
64. M. Michalaki - Kollia, Céramique incisée de tradition géométrique trouvée
dans l'île d'Astypalée, Arch. Dodec. 1988, 225-244.
65. M. Melas, Exploration in the Dodecanese: New prehistoric and mycenaean Finds,
BSA 1988, 283-311.

66. M. Melas, *The Dodecanese and W. Anatolia in Prehistory. Interrelationships, Ethnicity and political Geography*, *Anat. Stud.* 1988, 109-120.

IX. KPHTH¹²

A. ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ.

(α) Ἀὐτοτελεῖ.

1. Ἄ. Ἄ. Ζώης, Ἀνασκαφή Βρυσῶν Κυδωνίας 1. 1974, Ἀθήνα 1976.
2. Ἰ. Ἀ. Παπαποστόλου, Τὰ σφραγίσματα τῶν Χανίων, Ἀθήνα 1977.
3. Γ. Τζεδάκις - Ἄ. Κάντα, Καστέλλι Χανίων 1966 (*Incunabula Graeca* 66), Roma 1978.
4. E. Hallager, *The Master Impression. A clay Sealing from Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Khandia (SIMA 69)*, Göteborg 1985.
5. L. Vagnetti κ.ἄ., *Scavi a Nerokourou, Kydonias (Incunabula Graeca 91)*, Roma 1989.
6. B. P. Hallager - P. J. P. McGeorge, *Late Minoan III Burials at Khandia (SIMA 93)*, Göteborg 1992.

(β) Ἀρθρα.

1. S. Marinatos, *Höhlenforschungen in Kreta (Sonderdruck aus Mitteil. über Höhlen und Karstforschung.)*, Berlin 1928, 1-12.
2. T. J. Dunbabin, *Antiquities of Amari, BSA* 1947, 184-193.
3. Β. Δ. Θεοφανείδης, Ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναι καὶ εὐρήματα ἀνά τὴν δυτικὴν Κρήτην κατὰ τὸ ἔτος 1938-39, Νόμος Χανίων (Χανιά, Ἀσπροσυκιά), *ΑΕ* 1948-49 Χρον., 11-18.
4. U. Jantzen, *Die Kumaro-Höhle, FK*, 1-12.
5. — *Die spätminoische Nekropole von Kydonia, FK*, 72-81.
6. H. Dreyer, *Spätminoischer Vasenfund bei Suda, FK*, 82-88.
7. — *Paläokastro-Aptara, Bericht über eine Untersuchung und Vermessung des Stadtgebietes, FK*, 89-98.
8. — *Zweizelliges Heiligtum in Aptara, FK*, 99-105.
9. G. Walter - U. Jantzen, *Das Diktynnaion, FK*, 106-117.
10. E. Kirsten, *Siedlungsgeschichtliche Forschungen in West Kreta, FK*, 118-152.
11. P. Faure, *Grottes crétoises, BCH* 1956, 95-103.
12. — *Spéléologie et topographie crétoises, BCH* 1958, 495-515.
13. — *Nouvelles recherches de spéléologie et de topographie crétoises, BCH* 1960, 189-220.
14. Σ. Ἀλεξίου, *Περὶ συλλογὴ ἀρχαιοτήτων εἰς περιφέρειαν Χανίων, ΠΑΕ* 1960, 317.
15. P. Faure, *La grotte de Léra (Kydonias) et la nymphe Akakallis, Kp. Χρον.* 1961-62, 195-199.
16. — *Cavernes et sites aux deux extrémités de la Crète, BCH* 1962, 36-56.
17. M. S. F. Hood, *Minoan Sites in the far west of Crete, BSA* 1965, 99-113.

12. Ἰδὲ καὶ Μ-Χ σ. ΧLI-XLV.

18. Κ. Δαβάρας, 'Ανασκαφή θολωτού τάφου Μάλεμε, ΠΑΕ 1966, 185-188.
19. M. S. F. Hood, Some ancient sites in south-west Crete, BSA 1967, 47-56.
20. C. Mavriyannaki, Incinerazioni del Tardo Minoico III nella Creta Occidentale, Annuario 1967-68, 167-179.
21. 'Ι. Τζεδάκις, 'Ανασκαφή σπηλαίου «Μαμελούκου Τρύπα» (Περιβόλια Κυδωνίας), ΠΑΕ 1968, 133-138.
22. — 'Ανασκαφή Καστελλίου Χανίων, σπηλαίου Πλατυβόλας κλπ., ΑΔ 1968 Χρον., 413-418.
23. — Κίσηρις έκ Χανίων, AAA 1968, 313-314.
24. — L'atelier de céramique postpalatiale à Kydónia, BCH 1969, 396-418.
25. — 'Ανασκαφή ΥΜ ΙΙΙ Α-Β νεκροταφείου εις περιοχήν Καλαμίου Χανίων, AAA 1969, 365-369.
26. P. Faure, Antiques cavernes de refuge dans la Crète de l'Ouest, AAA 1969, 213-216.
27. Γ. Τζεδάκις, Μινωικός κιθαρωδός (Καλάμι), AAA 1970, 111-112.
28. R. Treuil, Les sites néolithiques de Crète occidentale, BCH 1970, 5-25.
29. C.-G. Styrenius - J. Tzedakis, Chania: A new Minoan Centre, AAA 1970, 100-102.
30. Κ. Δαβάρας, 'Ανασκαφαί εις Στύλον 'Αποκορώνου, AAA 1971, 42-44.
31. P. Helström - C.-G. Styrenius, Excavation at Chania, June 1970, AAA 1971, 223-224.
32. J. Tzedakis - P. Warren, Debla: A new Early Minoan Settlement, AAA 1972, 66-72.
33. 'Ι. Τζεδάκις, 'Ανασκαφή Καστελλίου Χανίων, AAA 1972, 387-391.
34. Κ. Δαβάρας, Μινωική κεραμεική κάμιнос εις Στύλον Χανίων, ΑΕ 1973, 75-80.
35. 'Ι. Παπαποστόλου, 'Αρχεῖον πινακίδων Γραμμικῆς Α καὶ σφραγισμάτων εις τὰ Χανιά, AAA 1973, 430-439.
36. E. Hallager, Minoan Kydonia. Excavations 1973, AAA 1973, 439-448.
37. P. Warren - J. Tzedhakís, Debla. An Early Minoan Settlement in western Crete, BSA 1974, 299-342.
38. 'Ι. Α. Παπαποστόλου, Οἱ πινακίδες Γραμμικῆς Α καὶ τὰ ἐνεπίγραφα σφραγίσματα στὰ Χανιά, AAA 1975, 42-55.
39. E. Hallager - B. Palsson, A further Fragment of Linear A from the Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Khania, AAA 1975, 91-93.
40. E. Hallager, Linear A and Linear B Inscriptions from the Excavations at Kastelli, Khania 1964-1972, AIARS 1975 (Op. Ath. 11), 53-76.
41. 'Ι. Α. Παπαποστόλου, Περισυλλογή ἀρχαίων στὴ δυτικὴ Κρήτη (Δελιανά), ΠΑΕ 1975, 515-517.
42. Γ. Τζεδάκις, 'Ανασκαφή στὸ Καστέλλι Χανίων (Μινωικὴ Κυδωνία), ΠΑΕ 1976, 460-468.
43. A. Guest-Papamanoli - A. Lambraki, Les grottes de Léra et de l'Arkoudia en Crète occidentale aux époques préhistoriques et historiques, ΑΔ 1976 Μελέται, 178-243.
44. Κ. Μαυριγιαννάκη, Χάλκινα μινωικά ἀγγεῖα καὶ σκευὴ τῶν Μουσείων 'Ρεθύμνης καὶ Χανίων, ΑΕ 1976, 58-82.
45. Γ. Τζεδάκις, 'Ανασκαφή στὸ Καστέλλι Χανίων (Μινωικὴ Κυδωνία), ΠΑΕ 1977, 455-458.

46. Y. Tzedakis – E. Hallager, The Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Chania, 1976 and 1977, AAA 1978, 31-46.
47. Μ. Τσιποπούλου, Πρωτογεωμετρικά και γεωμετρικά αγγεία από τη Συλλογή Κ. και Μ. Μητσοτάκη, ΑΔ 1978 Μελέτες, 146-167.
48. Γ. Τζεδάκις, Ἀνασκαφή στὸ Καστέλλι Χανίων, ΠΑΕ 1980, 402-407.
49. — Ἀνασκαφή στὸ Καστέλλι Χανίων, ΠΑΕ 1981, 397-404.
50. — Ἀνασκαφή στὸ Καστέλλι Χανίων, ΠΑΕ 1982, 312-319.
51. E. Hallager – Y. Tzedakis, The Greek-Swedish Excavations Kastelli, Khania (1978-1979), AAA 1982, 21-30.
52. Y. Tzedakis – E. Hallager, The Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Khania 1980, AAA 1983, 3-17.
53. E. Hallager, The Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Khania 1980. The Linear B Inscriptions, AAA 1983, 58-73.
54. E. Hallager – Y. Tzedakis, The Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Khania 1982-1983, AAA 1984, 3-20.
55. Κ. Δαβάρας, Μινωικὸ κρηιοφόρο πλοιάριο τῆς Συλλογῆς Μητσοτάκη, ΑΕ 1984, 55-95.
56. E. Hallager – Y. Tzedakis, The Greek-Swedish Excavations at Kastelli, Khania 1984, AAA 1985, 9-28.
57. E. Karantzali, Une tombe du Minoen récent III B à la Canée, BCH 1986, 53-87.
58. Y. Tzedakis – S. Chrysoulaki, Neopalatial architectural Elements in the Area of Chania, ἐν R. Hägg κ.ἄ., The Function of the Minoan Palaces (AIARS 35), Stockholm 1987, 111-115.
59. Y. Tzedakis – E. Hallager, A Clay-sealing from the Greek-Swedish Excavations at Khania, ἐν R. Hägg κ.ἄ., The Funct. of Min. Pal. (AIARS 35), Stockholm 1987, 117-120.
60. E. Hallager, Khania and Crete ca. 1375-1200 b. C., Cretan Studies 1988, 115-124.
61. M. Andreadaki-Vlasaki, An Early Greek Child Burial at Gavalomouri, Kissamos, SMEA (τόμ. 85) 1987, 307-335.

B. ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ.

Ἀρθρα.

1. A. Taramelli, Ricerche Archeologiche Cretesi (Ἄξος), MA 1899, 285-446.
2. Ε. Ν. Πετρουλάκης, Κρητικῆς Ἀτσιπάδας τάφοι, ΑΕ 1915, 48-50.
3. D. Levi, I Bronzi di Axòs, Annuario 1930-31, 43-146.
4. Β. Δ. Θεοφανείδης, Ἀρχαιολογικαὶ ἐρευναι καὶ εὐρήματα ἀνὰ τὴν δυτικὴν Κρήτην. Ἐπαρχία Ῥεθύμνης, ΑΕ 1948-49 Χρον., 16-9.
5. E. Kirsten, Die Grabung auf der Charakeshöhe bei Monastiraki (I), KF, 27-61.
6. K. Grundmann, Die Grabung auf der Charakeshöhe bei Monastiraki (II), KF, 62-71.
7. Σ. Μαρινᾶτος, Ἔργασίαι ἐν Βαθυπέτρῳ, Ἀρχάναις καὶ Ἰδαίῳ ἄντρῳ, ΠΑΕ 1956, 223-225.
8. Σ. Ἀλεξίου, Περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων εἰς περιφέρειαν Χανίων (Σταυρωμένος), ΠΑΕ 1960, 317.

9. P. Faure, Nouvelles recherches de spéléologie et de topographie crétoises, BCH 1960, 189-220.
10. S. Hood κ.ά., Travels in Crete, 1962, BSA 1964, 50-99.
11. — A Late Bronze Age built Tomb below the Main Road from Herakleion to Rethimno (Μακρυγιάννη), Κρ. Χρον. 1965, 105-110.
12. S. Hood - P. Warren, Ancient Sites in the Province of Ayios Vasilios, Crete, BSA 1966, 163-191.
13. P. Warren, A Stone Receptacle from the Cave of Hermes Kraniaios at Patsos, BSA 1966, 195-196.
14. Y. G. Tzedakis, A Minoan «Godess» Idol from Sakhtouria, BSA 1967, 203-205.
15. Γ. Τζεδάκις, Ἀνασκαφή εἰς Ἀρμένους Ῥεθύμνης, ΑΔ 1970 Χρον., 476-477.
16. — Ἀνασκαφή εἰς Ἀρμένους Ῥεθύμνης. Τάφος Πηγῆς, ΑΔ 1971 Χρον., 513-518.
17. — Λάρνακες Ὑστερομινωικοῦ νεκροταφείου Ἀρμένων Ῥεθύμνης, AAA 1971, 216-222.
18. — Ἀρμένοι Ῥεθύμνης, ΑΔ 1972 Χρον., 639-644.
19. Ἀ. Κάντα, Ὑστερομινωική σαρκοφάγος ἀπὸ τὸ χωρίον Μαρουλᾶς Ῥεθύμνης, AAA 1973, 315-323.
20. C. Mavriyannaki, Vasi inconsueti del Tardo Minoico da Rethymno e rapporti con la ceramica Cipriota, RDAC 1973, 83-89.
21. Γ. Γ. Τζεδάκις, Ἀρμένοι Ῥεθύμνης, ΑΔ 1973-74 Χρον., 917-921.
22. Α. Μαυριγιαννάκη, Εἰδώλια τύπου Φ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ῥεθύμνης (Χαμαλεῦρι), AE 1974 Χρον., 16-18.
23. Ἰ. Ἀ. Παπαποστόλου, Περισυλλογὴ ἀρχαίων καὶ ἐλάσσονες ἀνασκαφαί, 2. Δυτικὴ Κρήτη (Μαρουλᾶς, Ἀδελε), ΠΑΕ 1974, 247-256.
24. Κ. Δαβάρας, Ἀνασκαφὴ ΜΜ ἱεροῦ κορυφῆς Βρύσινα Ῥεθύμνης, AAA 1974, 210-213.
25. Κ. Μαυριγιαννάκη, Τὸ νεκροταφεῖον Ἀτσιπάδων Ἀγίου Βασιλείου Ῥεθύμνης, AE 1975, 41-58.
26. Γ. Τζεδάκις, Ἀρμένοι, ΑΔ 1976 Χρον., 368-372.
27. Κ. Μαυριγιαννάκη, Χάλκινα μινωικὰ ἀγγεῖα καὶ σκευὴ τῶν Μουσείων Ῥεθύμνης καὶ Χανίων, AE 1976, 58-82.
28. C. Mavriyannaki, Double axe tool with engraved Bucranium from the District of Amari, (Nome of Rethymno), AAA 1978, 198-208.
29. Γ. Τζεδάκις, Ἀρμένοι, ΑΔ 1978 Χρον., 378-383.
30. Γ. Σακελλάρakis, Ἀνασκαφὴ Ἰδαίου ἄντρου, ΠΑΕ 1983, 415-500.
31. Μ. Ἀνδρεαδάκη-Βλαζάκη, Ὁμάδα νεοανακτορικῶν ἀγγείων ἀπὸ τὸν Σταυρωμένο Ῥεθύμνης, Εἰλαπίνη (1987), 55-68.
32. Μ. Πωλογιῶργη, Ἀρχαιότητες στὴν περιοχὴ τοῦ χωρίου Ἀποδοῦλου Ἀμαρίου Ῥεθύμνου, SMEA (τόμ. 85), 1987, 125-159.
33. J. A. Sakellarakis, Some Geometric and Archaic Votives from the Idaian Cave, ἐν R. Hägg κ.ά., Early Greek Cult Practice (AIARS 38), Stockholm 1988, 173-193.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

(α) Αὐτοτελῆ.

1. A. J. Evans, The prehistoric Tombs of Knossos (Archaeologia 49), London 1906.
2. — The Palace of Minos at Knossos, τόμ. I-IV, London 1921-1936.

3. J. Chatzidakis, *Tylissos à l'époque Minoenne*, Paris 1921.
4. S. Xanthoudides, *The Vaulted Tombs of Mesará*, London 1924.
5. J. Chazidakis, *Les Villas Minoennes de Tylissos*, Paris 1934.
6. L. Pernier – L. Banti, *Il Palazzo Minoico di Festòs*, Roma 1935-1951.
7. F. Matz κ.ά., *Forschungen auf Kreta* 1942, Berlin 1951.
8. M. S. F. Hood, *Archaeological Survey of the Knossos Area*, London (1956).
9. J. K. Brock, *Fortetsa; Early Greek Tombs near Knossos*, Cambridge 1957.
10. École Française, *Études Crétoises*, τόμ. I-XXVI, *Fouilles exécutées à Mallia*, Paris 1928-1985.
11. J. Boardman, *The Cretan Collection in Oxford*, Oxford 1961.
12. D. Levi, *The recent Excavations at Phaistos (SIMA 11)*, Lund 1964.
13. M. R. Popham, *The last Days of the Palace at Knossos (SIMA 5)*, Lund 1964.
14. Σ. Ἀλεξίου, Ὑστερομινωικοὶ τάφοι λιμένος Κνωσσοῦ (Κατσαμπᾶ), Ἀθῆναι 1967.
15. J. Raison, *Le grand Palais de Knossos (Incunabula Graeca 34)*, Roma 1969.
16. L. R. Palmer, *The Penultimate Palace of Knossos (Incunabula Graeca 33)*, Roma 1969.
17. K. Branigan, *The Foundations of Palatial Crete. A Survey of Crete in the Early Bronze Age*, London 1970.
18. — *The Tombs of Mesara*, London 1970.
19. M. R. Popham, *The Destruction of the Palace at Knossos (SIMA 12)*, Göteborg 1970.
20. C. R. Long, *The Ayia Triadha Sarcophagus. A Study of Late Minoan and Mycenaean Funerary Practices and Beliefs (SIMA 41)*, Göteborg 1974.
21. J. L. Melena, *Studies on some mycenaean Inscriptions from Knossos dealing with Textiles (Minos Suppl. 5)*, Salamanca 1975.
22. D. Levi, *Festòs e la civiltà Minoica*, τόμ. I-II, (*Incunabula Graeca* 60, 77), Roma, 1976-1988.
23. E. Hallager, *The Mycenaean Palace at Knossos*, Stockholm 1977.
24. S. Mirié, *Das Thronraumareal des Palastes von Knossos*, Bonn 1979.
25. H. Van Effenterre, *Le Palais de Mallia et la cité Minoenne*, I-II, Roma 1980.
26. S. Hood – D. Smyth, *Archaeological Survey of the Knossos Area*, London 1981.
27. S. Hood – W. Taylor, *The Bronze Age Palace at Knossos, Plan and Sections*, London 1981.
28. M. R. Popham κ.ά., *The Minoan unexplored Mansion at Knossos*, Oxford 1984.
29. W. D. Niemeier, *Die Palaststilkeramik von Knossos*, Berlin 1985.
30. A. Di Vita κ.ά., *Gortina I*, Roma 1988.
31. J. Raison, *Le Palais du second Millénaire à Knossos*, τόμ. I-II, Paris 1988.
32. Ἀ. Πιλάλη - Παπαστερίου, Μινωικά πήλινα ἀνθρωπόμορφα εἰδώλια τῆς Συλλογῆς Μεταξᾶ (Καπετανιανᾶ, Κοφινᾶς), Θεσσαλονίκη 1990.
33. Ph. P. Betancourt, *Kommos II. The Final Neolithic through Middle Minoan III Pottery*, Princeton 1990.
34. J. Driessen, *An Early Destruction in the Mycenaean Palace at Knossos*, Leuven 1990.
35. L. V. Watrous, *Kommos III. The Late Bronze Age Pottery*, Princeton 1992.

(β) ἹΑρθρα.

1. L. Mariani, *Antichità Cretesi* (Διάφοροι θέσεις), MA (τόμ. 6) 1895, 153-348.
2. A. J. Evans, Knossos. Summary Report of the Excavations in 1900, BSA 1899-900, 3-70.
3. A. Taramelli, *Ricerche Archeologiche Cretesi*, MA (τόμ. 9) 1899, 285-446.
4. — Notes on the Necropolis of Courtes κλπ. AJA 1901, 294-318.
5. — A Visit to the Grotto of Camares on Mount Ida, AJA 1901, 437-451.
6. L. Pernier, Scavi della Missione Italiana a Phaestos 1900-1901, MA (τόμ. 12) 1902, 5-142.
7. D. Mackenzie, The Pottery of Knossos, JHS 1903, 157-205.
8. L. Pernier, Scavi della Missione Italiana a Phaestos 1902-1903. Rapporte preliminare, MA (τόμ. 14) 1904, 313-500.
9. L. Savignoni, Scavi e Scoperte nella necropoli di Phaestos, MA (τόμ. 14) 1904, 501-676.
10. R. Paribeni, Ricerche nel sepolcreto di Haghia Triada presso Phaestos, MA (τόμ. 14) 1904, 677-756.
11. Σ. ἹΑ. Ξανθοῦδίδης, ἹΕκ Κρήτης (Κάτω Βάθεια, Μουλιανά), ΑΕ 1904, 1-56.
12. — ἹΕκ Κρήτης. Προϊστορικαὶ σφραγίδες Μουσείου ἹΗρακλείου (Διάφοροι θέσεις), ΑΕ 1907, 141-186.
13. L. Pernier, Il Disco di Phaestos, Ausonia (τόμ. 3) 1908 (1909), 255-302.
14. Σ. ἹΑ. Ξανθοῦδίδης, ἹΕκ Κρήτης. Μινωικὸν σκεῦος ἐνεπίγραφον (ἹΑρχάνες), ΑΕ 1909, 179-196.
15. ἹΙ. Χατζιδάκης, Τύλισσος Μινωική, ΑΕ 1912, 197-233.
16. R. M. Dawkins — M. L. W. Laistner, The Excavation of the Kamares Cave in Crete, BSA 1912-13, 1-34.
17. J. Hazzidakis, An Early Minoan sacred Cave at Arkalokhori in Crete, BSA 1912-13, 35-47.
18. J. A. Hatzidakis, Kretische Gräber (Σταυρωμένος, Τύλισος), AM 1913, 43-50.
19. G. Hazzidakis, Scavi a Tyliisos in Creta, Ausonia (τόμ. 8) 1913 (1915), 76-89.
20. R. Paribeni, Scavi nella necropoli preellenica di Festo. Tombe a «tholos» scoperte presso il villaggio di Siva, Ausonia (τόμ. 8) 1913 (1915), Μέρος II, 14-32.
21. A. Evans, Part I. The Tomb of the Double Axes and associated Group. Part II. The Pillar Rooms and Ritual Vessels of the Little Palace at Knossos, Archaeologia 1914, 1-94.
22. L. Pernier, Templi arcaici sulla Patela di Prinias in Creta, Annuario 1914, 18-111.
23. ἹΙ. Χατζιδάκις, Πρωτομινωικοὶ τάφοι παρὰ τὸ χωρίον Γοῦρνες, ΑΔ 1915, 59-63.
24. — ἹΑνασκαφαὶ ἐν Κρήτῃ παρὰ τὸ χωρίον Μάλια, ΠΑΕ 1915, 108-130.
25. Σ. ἹΑ. Ξανθοῦδίδης, Περὶ ἀνασκαφῆς μεγάλου θολωτοῦ τάφου πρωτομινωικῆς ἐποχῆς ἐν Πλατάνῳ Κρήτης, ΑΔ 1915 Παράρτ., 60-62.
26. — Μυκηναϊκὸς τάφος Δαμανίων, ΑΔ 1916, 171-178.
27. — ἹΑρχαιολογικὴ περιφέρεια (ἹΕπισκοπή, Πλάτανος κλπ.), ΑΔ 1916 Παράρτ., 23-27.
28. ἹΙ. Χατζιδάκις, Τρία μινωικά εἰδώλια (ἹΗράκλειον, Μεγάλη Βρύση, Μάλια), ΑΔ 1916, 164-170.
29. — Τυχαῖα εὑρήματα (Γάζι), ΑΔ 1916 Παράρτ., 23.
30. — Μινωικοὶ τάφοι ἐν Κρήτῃ (Γοῦρνες, ἹΑνώπολις, Γάζι), ΑΔ 1918, 45-87.

31. Ἴ. Χατζιδάκις, Ἀνασκαφή Μαλίων, ΑΔ 1918 Παράρτ. II, 12-18.
32. Σ. Ἀ. Ξανθοουδίδης, Μέγας πρωτομινωικός τάφος Πύργου, ΑΔ 1918, 136-170.
33. — Πρωτομινωικοί τάφοι Μεσαράς, ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 15-23.
34. — Γεωμετρικός τάφος εἰς Μάλια, ΑΔ 1918 Παράρτ. II, 18-25.
35. — Ἀνασκαφή εἰς Νίρου Χάνι Κρήτης, ΠΑΕ 1919, 63-69.
36. Ἴ. Χατζιδάκις, Ἀνασκαφαὶ ἐν Μαλίοις τῆς Κρήτης, ΠΑΕ 1919, 50-62.
37. Σ. Ἀ. Ξανθοουδίδης, Ἐρευναι, σκαφαὶ καὶ εὐρήματα κατὰ τὸ ἔτος 1919, (Μίλατος, Νίρου Χάνι, Ἐπισκοπή, Χανιά), ΑΔ 1920-21 Παράρτ., 154-165.
38. — Μινωικὸν μέγαρον Νίρου, ΑΕ 1922, 1-25.
39. — Ἀνασκαφαὶ εἰς Νίρου Χάνι Κρήτης, ΠΑΕ 1922-24, 125-129.
40. A. Evans, New Discoveries at Knossos, *Antiqu. Journ.* 1922, 319-329.
41. Σ. Μαρινᾶτος, Μεσομινωικὴ οἰκία ἐν Κάτω Μεσαρᾷ (Κουσές), ΑΔ 1924-25, 53-78.
42. — Ἀνασκαφαὶ Νίρου Χάνι Κρήτης, ΠΑΕ 1925-26, 141-147.
43. D. Levi, Le cretule di Haghia Triada e di Zakro, *Annuario* 1925-26, 71-201.
44. E. J. Forsdyke, The Mavro Spelio Cemetery at Knossos, *BSA* 1926-27, 243-296.
45. Σ. Μαρινᾶτος, Ὑστερομινωικός λαξευτὸς τάφος ἐν Καρτερῷ Κρήτης, ΑΔ 1927-28, 68-90.
46. — Πρωτομινωικός θολωτὸς τάφος παρὰ τὸ χωρίον Κράσι Πεδιάδος, ΑΔ 1929, 102-141.
47. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Κρήτῃ. Τὸ σπέος Εἰλειθυΐης, ΠΑΕ 1929, 94-104.
48. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Κρήτῃ 1930 (Ἀμνισός), ΠΑΕ 1930, 91-99.
49. — Δύο πρῶτοι μινωικοὶ τάφοι ἐκ Βοροῦ Μεσαρᾷ, ΑΔ 1930-31, 137-170.
50. E. Stefani — L. Banti, La grande Tomba a Tholos di Haghia Triada, *Annuario* 1930-31, 147-251.
51. Σ. Μαρινᾶτος, Μία Ὑστερομινωικὴ καῦσις νεκροῦ ἐκ Τυλίσου, ΑΜ 1931, 112-118.
52. — Πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ εὐρήματα ἐκ Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Κρήτης (Κολυβά Μετόχι, Φοινικιά, Ἀνάβλοχος), ΑΔ 1931-32, 1-11.
53. — Ἀνασκαφή Ἀμνισοῦ Κρήτης, ΠΑΕ 1932, 76-94.
54. J. D. S. Pendlebury κ.ά., *Journeys in Crete*, 1934, *BSA* 1932-33, 80-100.
55. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφή Ἀμνισοῦ Κρήτης, ΠΑΕ 1933, 93-100.
56. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμνισῷ τῆς Κρήτης, ΠΑΕ 1934, 128-133.
57. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Κρήτῃ (Ἀμνισός, Δρηρός, Ἀρκαλοχώρι), ΠΑΕ 1935, 196-220.
58. — Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμνισῷ Κρήτης, ΠΑΕ 1936, 81-86.
59. — Αἱ μινωικαὶ θεαὶ τοῦ Γάζι, ΑΕ 1937, 278-291.
60. — Ἀνασκαφή Ἀμνισοῦ (Κρήτης), ΠΑΕ 1938, 130-138.
61. — Τὸ μινωικὸν Μέγαρον Σκλαβοκάμπου, ΑΕ 1939-41, 69-96.
62. L. Banti, Cronologia e ceramica del palazzo minoico di Festòs, *Annuario* 1939-40, 9-39.
63. — I culti minoici e greci di Haghia Triada (Creta), *Annuario* 1941-43, 9-74.
64. Σ. Ἀ. Ξανθοουδίδης, Ἀρχαιολογικὰ σημειώματα, Κρ. Χρον. 1948, 525-538.
65. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφαὶ Βαθυπέτρου Ἀρχανῶν (Κρήτης), ΠΑΕ 1949, 100-109.
66. — Τὸ μέγαρον Βαθυπέτρου, ΠΑΕ 1950, 242-257.
67. Ν. Πλάτων, Τὸ ἱερὸν Μαζᾶ (Καλοῦ Χωριοῦ Πεδιάδος) καὶ τὰ μινωικὰ ἱερὰ κορυφῆς, Κρ. Χρον. 1951, 96-160.

68. Σ. Ἀλεξίου, Πρωτομινωικαὶ ταφαὶ παρὰ τὸ Κανλί-Καστέλλι Ἡρακλείου (Κυ-παρίσσι), Κρ. Χρον. 1951, 275-294.
69. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ μινωικῶν οἰκίων εἰς Πρασᾶ Ἡρακλείου, ΠΑΕ 1951, 246-257.
70. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφὴ μεγάρου Βαθυπέτρου (Κρήτης), ΠΑΕ 1951, 258-272.
71. M. S. F. Hood – P. De Jong, Late Minoan Warrior-Graves from Ayios Ioannis and the new Hospital site at Knossos, BSA 1952, 243-277.
72. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφαὶ ἐν Βαθυπέτρῳ Κρήτης, ΠΑΕ 1952, 592-610.
73. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ ΥΜ III λαξευτῶν τάφων εἰς τὴν περιοχὴν Ἐπισκοπῆς καὶ Σταμινῶν Πεδιάδος Ἡρακλείου, ΠΑΕ 1952, 619-630.
74. D. Levi, La campagna di scavi a Festòs nel 1953, Annuario 1952-54, 389-469.
75. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφαὶ ἐν Βαθυπέτρῳ Κρήτης, ΠΑΕ 1953, 298.
76. Σ. Ἀλεξίου, Ἀνασκαφαὶ ἐν Κατσαμπᾷ, ΠΑΕ 1953, 299-308.
77. A. Furness, The neolithic Pottery of Knossos, BSA 1953, 94-134.
78. R. W. Hutchinson – J. Boardman, The Khaniale Tekke Tombs, BSA 1954, 215-228.
79. Σ. Ἀλεξίου, Ἀνασκαφαὶ ἐν Κατσαμπᾷ, ΠΑΕ 1954, 369-376.
80. Σ. Μαρινᾶτος, Ἀνασκαφαὶ ἐν Λυκάστῳ καὶ Βαθυπέτρῳ Κρήτης, ΠΑΕ 1955, 306-310.
81. Σ. Ἀλεξίου, Ἀνασκαφαὶ Κατσαμπᾷ Κρήτης, ΠΑΕ 1955, 311-320.
82. Σ. Μαρινᾶτος, Ἔργασίαι ἐν Βαθυπέτρῳ, Ἀρχάναις καὶ Ἰδαίῳ ἄντρῳ, ΠΑΕ 1956, 223-225.
83. R. W. Hutchinson, A Late Minoan Tomb at Knossos, BSA 1956, 68-73.
84. — A Tholos Tomb on the Kephala, BSA 1956, 74-80.
85. M. S. F. Hood, Another Warrior-Grave at Ayios Ioannis near Knossos, BSA 1956, 81-99.
86. D. Levi, Attività della Scuola Archeologica Italiana di Atene nell'anno 1955, Boll. d'Arte 1956, 238-273.
87. — Gli scavi del 1954 sull'acropoli di Gortina, Annuario 1955-56, 207-288.
88. Σ. Ἀλεξίου, Ἀνασκαφὴ Μητροπόλεως Γόρτυνος, ΠΑΕ 1957, 148-149.
89. Ν. Πλάτων, Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ εἰς οἰκόπεδον Ἰωάννου Μαυριγιαννάκη συνοικίας Τρούλλου Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1957, 133-135.
90. — Ἀνασκαφὴ Χόνδρου Βιάννου, ΠΑΕ 1957, 136-147.
91. D. Levi, L'Archivio di cretule a Festòs, Annuario 1957-58, 7-192.
92. — Gli scavi a Festòs nel 1956 e 1957, Annuario 1957-58, 193-361.
93. G. P. Carratelli, Nuove epigrafi minoiche di Festo, Annuario 1957-58, 363-388.
94. St. Alexiu, Ein frühminoisches Grab bei Lebena auf Kreta, AA 1958, 1-9.
95. S. Hood – P. De Jong, A Late Minoan III «Kitchen» at Makritichos (Knossos), BSA 1958-59, 182-193.
96. S. Hood κ.ά., A Minoan Cemetery on Upper Gypsades, BSA 1958-59, 194-262.
97. J. Leatham – S. Hood, Sub-marine Exploration in Crete, 1955, BSA 1958-59, 263-280.
98. S. Hood, A minoan Shaft-grave on the slopes opposite the Temple Tomb, BSA 1958-59, 281-282.
99. — A minoan Shaft-grave in the bank with Hogarth's Tombs, BSA 1958-59, 283-284.
100. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ μετανακτορικοῦ μινωικοῦ συνοικισμοῦ εἰς Κεφάλι Χόνδρου, ΠΑΕ 1959, 197-206.

101. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφή μεσομινωικοῦ οἰκίσκου-ιεροῦ εἰς Ῥουσσεῖς Χόνδρου, ΠΑΕ 1959, 207-209.
102. — Ἀνασκαφή Χόνδρου Βιάννου, ΠΑΕ 1960, 283-293.
103. J. Boardman, Protogeometric Graves at Agios Ioannis near Knossos, BSA 1960, 128-148.
104. J. N. Coldstream, A Geometric Well at Knossos, BSA 1960, 159-171.
105. P. Faure, Nouvelles recherches de spéléologie et de topographie crétoises, BCH 1960, 189-220.
106. M. S. F. Hood — J. Boardman, Early Iron Age Tombs at Knossos, BSA 1961, 68-80.
107. D. Levi, La tomba a Tholos di Kamilari presso a Festòs, Annuario 1961-62, 7-148.
108. — Gli scavi a Festòs negli anni 1958-1960, Annuario 1961-62, 377-504.
109. Σ. Ἀλεξίου, Οἱ πρωτομινωικοὶ τάφοι τῆς Λεβήνος καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν προανακτορικῶν ῥυθμῶν, Κρ. Χρον. 1961-62, 88-91.
110. J. N. Coldstream, Five tombs at Knossos, BSA 1963, 30-43.
111. J. Chadwick — J. T. Killen, Linear B Tablets from Knossos, BSA 1963, 68-88.
112. M. Popham, Two cypriot Sherds from Crete, BSA 1963, 89-93.
113. S. Hood κ.ά., Travels in Crete, 1962, BSA 1964, 50-99.
114. J. D. Evans, Excavations in the Neolithic Settlement of Knossos, 1957-60, Part I, BSA 1964, 132-240.
115. Σ. Ἀλεξίου, Ἀνασκαφή Κατσαμπᾶ, ΠΑΕ 1963, 189-200.
116. — Ἀνασκαφή Γάζι, ΠΑΕ 1963, 201-202.
117. — Ἀνασκαφή Κατσαμπᾶ, ΠΑΕ 1964, 169-171.
118. P. M. Warren, Two palatial stone Vases from Knossos, BSA 1965, 154-155.
119. M. R. Popham, Some Late Minoan III Pottery from Crete, BSA 1965, 316-342.
120. Γ. Σακελλαράκης, Ὑστερομινωικὸ κενotáφιο στὶς Ἀρχάνες, ΑΔ 1965 Μελέται, 110-118.
121. J. Sakellarakis, Archanes 1965. Report on the Excavations, Kadmos 1965, 177-180.
122. Ἀ. Ἀ. Ζώης, Φαιστιακά, ΑΕ 1965, 27-109.
123. D. Levi, La conclusione degli scavi a Festòs, Annuario 1965-66, 313-399.
124. Ἰ. Ἀ. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφή Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1966, 174-184.
125. Σ. Ἀλεξίου, Μικραὶ ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλογὴ ἀρχαίων εἰς Κρήτην (Γόρτυς, Καβροχώρι, Κνωσσός), ΠΑΕ 1966, 189-193.
126. S. Hood, Date of the «Reoccupation» Pottery from the Palace of Minos at Knossos, Kadmos 1966, 121-141.
127. J. H. Betts, Some unpublished Knossos Sealings and Sealstones, BSA 1967, 27-45.
128. J. Boardman, The Khaniale Tekke Tombs, II, BSA 1967, 57-75.
129. P. Warren, A Stone Vase Maker's Workshop in the Palace at Knossos, BSA 1967, 195-201.
130. G. Cadogan, Late Minoan III C Pottery from the Kephala Tholos Tomb near Knossos, BSA 1967, 257-265.
131. M. Popham, Late Minoan Pottery. A Summary, BSA 1967, 337-351.
132. J. A. Sakellarakis, Minoan Cemeteries at Arkhanes, Archaeology 1967, 276-281.
133. Ἰ. Ἀ. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφή Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1967, 151-161.

134. Ἀ. Λεμπέση, Ἀνασκαφὴ σπηλαιώδους τάφου εἰς Πόρον Ἡρακλείου, ΠΑΕ 1967, 195-209.
135. Σ. Ἀλεξίου, Μικραὶ ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλογὴ ἀρχαίων εἰς Κρήτην (Ἀγ. Κύριλλος, Ἀγ. Μύρων, Καλάμι, Ψαρὴ Φοράδα, Ἀθάνατοι, Φοινικιά), ΠΑΕ 1967, 210-215.
136. N. Bonacasa, Patrikiès, una stazione medio-minoica fra Haghia Triada e Festòs, *Annuario* 1967-68, 7-54.
137. D. Levi, L'abitato di Festòs in località Chálara, *Annuario* 1967-68, 55-166.
138. L. Rocchetti, Il deposito protogeometrico di Petrokephali presso Festòs, *Annuario* 1967-68, 181-209.
139. M. A. S. Cameron, Unpublished Paintings from the «House of the Frescoes» at Knossos, *BSA* 1968, 1-31.
140. K. Davaras, Two Geometric Tombs at Atsalenio near Knossos, *BSA* 1968, 133-146.
141. M. S. F. Hood - J. N. Coldstream, A Late Minoan Tomb at Ayios Ioannis near Knossos, *BSA* 1968, 205-218.
142. P. Warren κ.ά., Knossos Neolithic, Part II, *BSA* 1968, 239-276.
143. Ἰ. Σακελλάρακης, Θολωτὸς τάφος εἰς Ἅγιον Κύριλλον Μεσαρᾶς, *AAA* 1968, 50-53.
144. Σ. Ἀλεξίου, Σπηλαιώδεις τάφοι Πόρου Ἡρακλείου, *AAA* 1968, 250-255.
145. — Μικραὶ ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλογὴ ἀρχαιοτήτων (Πόρος, Ἀγ. Μύρων, Καλοχωραφίτης, Πρινιάς, Γοῦβες), ΠΑΕ 1968, 184-186.
146. M. Popham, The Late Minoan Goblet and Kylix, *BSA* 1969, 299-304.
147. C. Davaras, Trois Bronzes Minoens de Skoteino, *BCH* 1969, 620-650.
148. Σ. Ἀλεξίου, Μικραὶ ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλογὴ ἀρχαίων εἰς Κρήτην (Κατσαμπᾶς, Ἀγ. Μύρων), ΠΑΕ 1969, 238-240.
149. L. Rocchetti, Depositi sub-micenei e protogeometrici nei dintorni di Festòs, *Annuario* 1969-70, 41-70.
150. C. Laviosa, Saggi di scavo ad Haghia Triada, *Annuario* 1969-70, 407-415.
151. M. Popham, A Late Minoan Shrine at Knossos, *AAA* 1970, 93-94.
152. — A Late Minoan Shrine at Knossos, *BSA* 1970, 191-194.
153. — Late Minoan III B Pottery from Knossos, *BSA* 1970, 195-202.
154. Σ. Ἀλεξίου, Νέος τάφος παρὰ τὸν λιμένα Κνωσοῦ, *AAA* 1970, 233-236.
155. — Μικραὶ ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλογὴ ἀρχαίων εἰς Κρήτην (Ἀρχάνες, Γιούχτας, Πρασᾶς, Πρεβελιανὰ, Κυπαρίσσι, Γάζι, Κρουσώνας, Μασταμπᾶς), ΠΑΕ 1970, 252-255.
156. Ἀ. Λεμπέση, Ἀνασκαφικαὶ ἐρευναι εἰς ἀνατολικὴν Κρήτην (Ἀρχάνες, Τσοῦτσουρος), ΠΑΕ 1970, 256-297.
157. C. Laviosa, La tomba Tardo-Minoica di Goudies presso Mires, *Κρ. Χρον.* 1970, 99-118.
158. Ἐ. Κ. Πλατάκης, Ὑστερομινωικά-ὑπομινωικά κτίσματα εἰς Καστροκεφάλαν Ἀλμυροῦ Ἡρακλείου, *Κρ. Χρον.* 1970, 511-514.
159. J. A. Sakellarakis, Das Kuppelgrab A von Archanes und das kretisch-mykenische Tieropferritual, *PZ* 1970, 135-219.
160. J. D. Evans, Neolithic Knossos; The Growth of a Settlement, *PPS* 1971 (II), 95-117.
161. Ἀ. Κάντα, Τὸ σπήλαιο τοῦ Λιλιανοῦ, *Κρ. Χρον.* 1971, 425-439.

162. 'Ι. Σακελλαράκης, 'Ανασκαφή 'Αρχανών, ΠΑΕ 1971, 276-283.
163. Σ. 'Αλεξίου, Μικραὶ ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλογὴ ἀρχαίων ἐν Κρήτῃ, ΠΑΕ 1971, 284-286.
164. 'Α. Λεμπέση, 'Ανασκαφικαὶ ἔρευναι καὶ περισυλλογὴ ἀρχαίων εἰς κεντρικὴν Κρήτην ('Ανέγυροι, Καβροχώρι, Τσούτσουρος), ΠΑΕ 1971, 287-300.
165. R. A. Higgins, Post-Minoan Terracottas from Knossos, BSA 1971, 277-281.
166. J. Sakellarakis - J. P. Olivier, Deux fragments de tablettes en linéaire B de Cnossos au Musée National d'Athènes, AAA 1972, 289-292.
167. P. Warren, Knossos and the Greek Mainland in the third Millennium b. C., AAA 1972, 392-398.
168. 'Ι. Σακελλαράκης, Μυκηναϊκὸς ταφικὸς περίβολος εἰς Κρήτην ('Αρχάνες), AAA 1972, 399-419.
169. 'Ι.-'Ε. Σακελλαράκη, 'Αποθέτης κεραμεικῆς τῆς τελευταίας φάσεως τῶν προανακτορικῶν χρόνων εἰς 'Αρχάνας, ΑΕ 1972 Χρον., 1-11.
170. Σ. 'Αλεξίου, Λάρνακες καὶ ἀγγεῖα ἐκ τάφου παρὰ τὸ Γάζι 'Ηρακλείου, ΑΕ 1972, 86-98.
171. — 'Ανασκαφὴ εἰς 'Αγίαν Πελαγίαν 'Ηρακλείου, AAA 1972, 230-244.
172. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερὸν 'Ερμοῦ καὶ 'Αφροδίτης εἰς Σύμην Κρήτης, ΠΑΕ 1972, 193-203.
173. 'Ι. Σακελλαράκης, 'Ανασκαφὴ 'Αρχανών, ΠΑΕ 1972, 310-353, 360-362.
174. Χ. 'Ε. Μόρτζος, Πάρτιρα, μία πρώιμος μινωικὴ κεραμεικὴ ὁμάς, 'Επετ. 'Επιστ. 'Ερευν. Καποδ. Παν. 'Αθην. 1972, 386-421.
175. K. Branigan, Early Minoan Figurines in the Giamalakis Collection, BSA 1972, 21-23.
176. J. N. Coldstream, Knossos 1951-61: Protogeometric and geometric Pottery from the Town, BSA 1972, 63-98.
177. K. A. Wardle, Two Notes from Knossos, BSA 1972, 273-284.
178. L. Vagnetti, L'insediamento neolitico di Festòs, Annuario 1972-73, 7-138.
179. C. Laviosa, L'abitato prepalaziale di Haghia Triada, Annuario 1972-73, 503-513.
180. V. La Rosa, Saggio di scavo in contrada seli di Kamilari, Annuario 1972-73, 515-525.
181. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερὸν 'Ερμοῦ καὶ 'Αφροδίτης παρὰ τὴν Κάτω Σύμην Βιάννου, AAA 1973, 104-114.
182. P. Warren, The Mitata of Nidha and Early Minoan Tholos, AAA 1973, 449-456.
183. S. Davis, The Minoan Silver Pin from Mavro Spelio: An Interpretation, AAA 1973, 491-493.
184. A. Tarnvaki, A Late Minoan Seal in the N. Metaxas Collection, AAA 1973, 308-315.
185. 'Ι. Σακελλαράκης, 'Ανασκαφὴ 'Αρχανών, ΠΑΕ 1973, 167-187.
186. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερὸν 'Ερμοῦ καὶ 'Αφροδίτης εἰς Σύμην Βιάννου, ΠΑΕ 1973, 188-199.
187. 'Α. 'Ιωαννίδου - Καρέτσου, Δοκιμαστικὴ ἔρευνα εἰς 'Αγίαν Πελαγίαν 'Ηρακλείου Κρήτης, ΠΑΕ 1973, 200-212.
188. Α. Μαυριγιαννάκη, Εὐρήματα τῆς ΥΜ ΙΙΙ Περιόδου ἐκ Λιγορτύνου Μονοφαστίου εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου, ΑΕ 1974, 45-56.
189. 'Α. Λεμπέση κ.ά., Πινακίδες Γραμμικῆς Α ἐξ 'Αρχανών, ΑΕ 1974, 113-167.
190. 'Ι. Σακελλαράκης, 'Ανασκαφὴ 'Αρχανών, ΠΑΕ 1974, 207-212.

191. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερὸν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης εἰς Σύμην Βιάννου, ΠΑΕ 1974, 222-227.
192. 'Α. Καρέτσου, 'Ιερὸν κορυφῆς Γιούχτα, ΠΑΕ 1974, 228-239.
193. — Περισυλλογὴ ἀρχαίων καὶ ἐλάσσονες ἀνασκαφαί. 1. Κεντρικὴ Κρήτη (Μέσα Καρτερός, Σκαλάνι, Παρθένι, Πάρτιρα, Λουτράκι, Καρνάρι, Πόμπια, Ἀγ. Παῦλος, Τεκκές), ΠΑΕ 1974, 240-246.
194. M. R. Popham, Trial KV (1969). A Middle Minoan Building at Knossos, BSA 1974, 181-194.
195. M. R. Popham — E. A.-H. W. Catling, Sellopoulo Tombs 3 and 4. Two Late Minoan Graves near Knossos, BSA 1974, 195-257.
196. L. Rocchetti, La ceramica dell'abitato geometrico di Festòs a occidente del palazzo Minoico, *Annuario* 1974-75, 169-300.
197. Σ. Ἀλεξίου, Καθαρισμὸς ἀργυρῶν ἀντικειμένων στὸ ἐργαστήριον τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου (ἐνεπίγραφες περόνες καὶ ἐγχειρίδια), AAA 1975, 133-139.
198. 'Ι. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1975, 255-321.
199. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερὸν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης εἰς Σύμην Βιάννου, ΠΑΕ 1975, 322-329.
200. 'Α. Ἰωαννίδου-Καρέτσου, Τὸ ἱερὸ κορυφῆς τοῦ Γιούχτα, ΠΑΕ 1975, 330-342.
201. 'Α. Λεμπέση, Ἐλάσσονος κλίμακος ἀνασκαφαί εἰς κεντρικὴν Κρήτην, ΠΑΕ 1975, 518-521.
202. 'Α. Καρέτσου, Περισυλλογὴ ἀρχαίων στὴν κεντρικὴ Κρήτη (Γαλλιά, Ἅγιος Σύλλας, Ὁδηγήτρια, Μάλια), ΠΑΕ 1975, 522-526.
203. D. J. Blackman — K. Branigan, An archaeological Survey on the south Coast of Crete, between the Ayiofarango and Chrisostomos, BSA 1975, 17-36.
204. A. Lebecci, The Fortetsa Gold Rings, BSA 1975, 169-176.
205. 'Α. Λεμπέση, Ὁ οἰκίσκος τῶν Ἀρχανῶν, ΑΕ 1976, 12-43.
206. Γ.-Ἐ. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1976, 342-399.
207. 'Α. Λεμπέση, Ἱερὸ Ἑρμῆ καὶ Ἀφροδίτης στὴ Σύμη Βιάννου, ΠΑΕ 1976, 400-407.
208. 'Α. Ἰωαννίδου-Καρέτσου, Τὸ ἱερὸ κορυφῆς Γιούχτα, ΠΑΕ 1976, 408-418.
209. M. A. S. Cameron, Savakis's Bothros: A minor Sounding at Knossos, BSA 1976, 1-13.
210. H. W. Catling — R. E. Jones, Sellopoulo Tomb 4: Some Analyses, BSA 1976, 21-23.
211. D. Evely, A Question of Identity in the North Entrance Passage at Knossos, BSA 1976, 57-63.
212. H. Sackett, A new figured Krater from Knossos, BSA 1976, 117-129.
213. H. Van Effenterre — Y. Tzedakis, Matériel inédit des premières fouilles au Palais de Mallia, ΑΔ 1977 Μελέται, 156-181.
214. Γ. Σακελλαράκης, Τὰ κυκλαδικὰ στοιχεῖα τῶν Ἀρχανῶν, AAA 1977, 93-115.
215. 'Α. Λεμπέση, Τὸ ἱερὸ τοῦ Ἑρμῆ καὶ τῆς Ἀφροδίτης στὴ Σύμη τῆς Βιάννου, ΠΑΕ 1977, 403-418.
216. 'Α. Καρέτσου, Τὸ ἱερὸ κορυφῆς Γιούχτα, ΠΑΕ 1977, 419-420.
217. Γ.-Ἐ. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1977, 459-482.
218. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1976, *Hesperia* 1977, 199-240.

219. Κ. Δαβάρας, Χάλκινοι μινωικοί λάτρες της Συλλογής Μεταξά, ΑΕ 1977, 109-127.
220. D. Blackman κ.ᾶ., An archaeological Survey of the lower Catchment of the Ayiofarango Valley, BSA 1977, 13-84.
221. M. A. S. Cameron κ.ᾶ., Scientific Analyses of Minoan Fresco Samples from Knossos, BSA 1977, 121-184.
222. M. Popham, Notes from Knossos, Part I, BSA 1977, 185-195.
223. F. Halbherr κ.ᾶ., Haghia Triada nel periodo tardo palaziale, Annuario (τόμ. 55) 1977 (1980), 11-342.
224. J. W. Shaw κ.ᾶ., Excavations at Kommos (Crete) during 1977, Hesperia 1978, 111-170.
225. Ν. Δημοπούλου-Ρεθεμιωτάκη – Γ. Ρεθεμιωτάκης, Ὑστερομινωικὸ νεκροταφεῖο στὸ Μετόχι Καλοῦ Ἡρακλείου, ΑΔ 1978 Μελέτες, 40-109.
226. Μ. Τσιμποπούλου, Πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα ἀπὸ τὴ Συλλογὴ Κ. καὶ Μ. Μητσοτάκη, ΑΔ 1978 Μελέτες, 146-167.
227. M. Popham, Notes from Knossos, Part II, BSA 1978, 179-187.
228. J. W. Shaw, Sliding Panels at Knossos, BSA 1978, 235-248.
229. Ἀ. Καρέτσου, Τὸ ἱερὸ κορυφῆς Γιούχτα, ΠΑΕ 1978, 232-258.
230. Γ.-Ε. Σακελλαράκη, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1978, 309-322.
231. H. W. Catling κ.ᾶ., Knossos 1975: Middle Minoan III and Late Minoan I Houses by the Acropolis, BSA 1979, 1-80.
232. N. Roberts, The Location and Environment of Knossos, BSA 1979, 231-241.
233. J. G. Younger, The Lapidary's Workshop at Knossos, BSA 1979, 259-268.
234. J. G. Younger – J. H. Betts, Eight Sealstones and a Sealing from the Stratigraphical Museum at Knossos, BSA 1979, 271-278.
235. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1978, Hesperia 1979, 145-173.
236. Χ. Ντούμας, Προϊστορικοὶ κυκλαδίτες στὴν Κρήτη, ΑΑΑ 1979, 104-109.
237. Γ. Ρεθεμιωτάκης, Λάρνακες καὶ ἀγγεῖα ἀπὸ τὸ Καβροχώρι Ἡρακλείου, ΑΔ 1979 Μελέτες, 228-259.
238. Ἀ. Καρέτσου, Τὸ ἱερὸ κορυφῆς Γιούχτα, ΠΑΕ 1979, 280-281.
239. Γ.-Ε. Σακελλαράκη, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1979, 331-392.
240. D. Levi – C. Laviosa, Il forno Minoico da vasaio di Haghia Triada, Annuario (τόμ. 57-58) 1979-80 (1986), 7-47.
241. V. La Rosa, Hagia Triada II: Relazione preliminare sui saggi del 1978 e 1979, Annuario (τόμ. 57-58) 1979-80 (1986), 49-164.
242. M. Follieri, Provviste alimentari vegetali in una casa minoica ad Haghia Triada (Creta), Annuario (τόμ. 57-58) 1979-80 (1986), 165-172.
243. F. Privitera, Frammenti di Pithoi a decorazione impressa da Festòs, Annuario (τόμ. 57-58) 1979-80 (1986), 197-211.
244. Δ. Χατζή-Βαλλιάνου, Σμάρι Πεδιάδας: Ἕνα ἀπομονωμένο κέντρο ὕστερομινωικοῦ-πρωτοελληνικοῦ πολιτισμοῦ στὴν Κρήτη, ΑΑΑ 1980, 20-60.
245. Ἀ. Guest-Παπαμανώλη, Ἀνακάλυψη σημαντικοῦ κτίσματος μέσα στὴ θάλασσα στὰ Μάλια Κρήτης, ΑΑΑ 1980, 99-101.
246. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1979, Hesperia 1980, 207-250.
247. Ἀ. Καρέτσου, Τὸ ἱερὸ κορυφῆς Γιούχτα (1979-1980), ΠΑΕ 1980, 337-353.
248. Γ. καὶ Ἐ. Σακελλαράκη, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1980, 354-401.

249. R. D. G. Evely, Some manufacturing Processes in a Knossian Stone Vase Workshop, BSA 1980, 127-137.
250. M. Popham, A Late Minoan Tomb on Lower Gypsadhes, BSA 1980, 169-173.
251. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1980, *Hesperia* 1981, 211-251.
252. Ἀ. Λεμπέση, Τὸ ἱερό τοῦ Ἑρμῆ καὶ τῆς Ἀφροδίτης στὴ Σύμη Βιάννου, ΠΑΕ 1981, 380-396.
253. Ἀ. Καρέτσου, Τὸ ἱερό κορυφῆς τοῦ Γιούχτα, ΠΑΕ 1981, 405-408.
254. Γ. καὶ Ἐ. Σακελλαράκη, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1981, 409-448.
255. H. W. Catling κ.ἄ., Knossos 1975: Minoan Paralipomena and post-minoan Remains, BSA 1981, 83-108.
256. J. N. Coldstream κ.ἄ., Knossos: An early Greek Tomb on Lower Gypsadhes Hill, BSA 1981, 141-165.
257. M. Popham, Notes from Knossos, Part III, BSA 1981, 329-333.
258. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1981, *Hesperia* 1982, 164-195.
259. Γ. καὶ Ἐ. Σακελλαράκη, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1982, 467-530.
260. D. Blackman - K. Branigan, The Excavation of an Early Minoan Tholos Tomb at Ayia Kyriaki, Ayiofarango, southern Crete, BSA 1982, 1-57.
261. D. S. Reese, Recent and Fossil Shells from Tomb XVIII, Gypsades Cemetery, Knossos, Crete, BSA 1982, 249-250.
262. Ἀ. Λεμπέση, Ἱερόν τοῦ Ἑρμῆ καὶ τῆς Ἀφροδίτης στὴ Σύμη Βιάννου, ΠΑΕ 1983, 348-366.
263. Ἐ.-Γ. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφὴ Ἀρχανῶν, ΠΑΕ 1983, 367-414.
264. Γ. Σακελλαράκης, Ἀνασκαφὴ Ἰδαίου ἄντρου, ΠΑΕ 1983, 415-500.
265. H. W. Catling - J. A. MacGillivray, An Early Cypriot III Vase from the Palace at Knossos, BSA 1983, 1-8.
266. H. W. Catling, New Light on Knossos in the 8th and 7th Centuries b. C., *Annuaire* (τόμ. 61) 1983 (1984), 31-43.
267. B. Rutkowski, Das Siedlungswesen von Amnissos in Neolithikum und Bronzezeit, *AIARS* 1984 (Op. Ath. 15), 147-153.
268. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1982-1983, *Hesperia* 1984, 251-287.
269. P. Warren, Circular Platforms at Minoan Knossos, BSA 1984, 307-323.
270. D. E. Wilson, The Pottery and Architecture of the EM II A west Court House at Knossos, BSA 1985, 281-364.
271. O. Pelon, Un dépôt de fondation au palais de Malia, *BCH* 1986, 3-19.
272. J. W. Shaw, Excavations at Kommos (Crete) during 1984-1986, *Hesperia* 1986, 219-269.
273. Γ. Σακελλαράκης, Πρωτογεωμετρικὴ-γεωμετρικὴ κεραμικὴ ἀπὸ τὴς Ἀρχάνες, *Κρ. Χρον.* 1986, 7-50.
274. E. Hallager, The Knossos Roundels, BSA 1987, 55-70.
275. P. Magrill, A Minoan Alabastron in Dublin (Κνωσός), BSA 1987, 155-164.
276. L. Morgan, A Minoan Larnax from Knossos, BSA 1987, 171-200.
277. D. S. Reese, The EM II A Shells from Knossos, with Comments on Neolithic to EM III Shell Utilization, BSA 1987, 207-211.
278. J. Weingarten, A Roundel from Knossos (?) in the Ashmolean Museum, BSA 1987, 331-334.
279. D. E. Wilson, An EM IIA Triple-Bodied Jug from Knossos, BSA 1987, 335-338.

280. 'Α. Σ. Βασιλάκης, 'Ανασκαφή νεολιθικού σπιτιού στους Καλούς Λιμένες της νότιας Κρήτης, Είλαπίνη (1987), 45-53.
281. 'Α. Καρέτσου, Δύο νέες επιγραφές γραμμικής γραφής Α από το ιερό κορυφής Γιούχτα, Είλαπίνη (1987), 85-91.
282. Γ. Ρεθεμιωτάκης, 'Υστερομινωικός θαλαμωτός τάφος στο Κυπαρίσσι 'Ηρακλείου, Είλαπίνη (1987), 235-243.
283. D. Evely, Unexplored Mansion, Knossos: Note I, BSA 1988, 127-133.
284. C. F. MacDonald - J. M. Driessen, The Drainage System of the Domestic Quarter in the Palace at Knossos, BSA 1988, 235-258.
285. J. Schäfer κ.ά., Neue Forschungen der Universität Heidelberg in Amnisos, 1983-1985, Φίλια 'Επη, τόμος Γ (1989), 44-82.
286. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερό του 'Ερμή και της 'Αφροδίτης στη Σύμη Βιάννου, ΠΑΕ 1985 (1990), 263-285.
287. 'Α. 'Ιωαννίδου - Καρέτσου, Το ιερό κορυφής Γιούχτα, ΠΑΕ 1985 (1990), 286-296.
288. 'Α. Λεμπέση, 'Ιερό του 'Ερμή και της 'Αφροδίτης στη Σύμη Βιάννου, ΠΑΕ 1987 (1991), 269-289.
289. A. Lebessi - D. S. Reese, Recent and Fossil Shells from the Sanctuary of Hermes and Aphrodite, Syme Viannou, Crete, AE 1986 (1990) Χρον., 183-188.
290. J. Bennett, Knossos in Context: Comparative Perspectives on the Linear B Administration of LM II-III Crete, AJA 1990, 193-211.
291. E. Sapouna - Sakellariaki, Archanés à l'époque Mycénienne, BCH 1990, 67-102.
292. 'Α. Λεμπέση, Το ιερό του 'Ερμή και της 'Αφροδίτης στη Σύμη Βιάννου, ΠΑΕ 1988 (1991), 244-263.
293. N. Momigliano, MM IA Pottery from Evans' Excavations at Knossos: A Reassessment, BSA 1991, 149-271.
294. P. M. Warren, A New Minoan Deposit from Knossos, c. 1600 b.C., and its Wider Relations, BSA 1991, 319-340.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ.

(α) Αὐτοτελή.

1. H. Boyd-Hawes κ.ά., Gournia, Vasiliki and other prehistoric Sites on the Isthmus of Hierapetra, Crete, Philadelphia 1908.
2. R. B. Seager, Explorations in the Island of Mochlos, Boston 1912.
3. R. C. Bosanquet - R. M. Dawkins, The unpublished Objects from the Palaiakastro Excavations (BSA Suppl. 1), London 1923.
4. H. Van Effenterre, Nécropoles du Mirabello, Paris 1948.
5. N. Platon, Zakros. The Discovery of a lost Palace of ancient Crete, New York 1971.
6. P. Warren, Myrtos: An Early Bronze Age Settlement in Crete (BSA Suppl. 7), Oxford 1972.
7. Ν. Πλάτων, Ζάκρος. Το νέον μινωικόν ανάκτορον, 'Αθήναι 1974.
8. 'Α. 'Α. Ζώης, Βασιλική Ι. Νέα αρχαιολογική έρευνα εις τὸ Κεφάλι πλησίον τοῦ χωρίου Βασιλική 'Ιεράπετρας, 'Αθήναι 1976.
9. Ph. P. Betancourt, Vasilike Ware. An Early Bronze Age Pottery Style in Crete (SIMA 56), Göteborg 1979.

10. L. V. Watrous, Lasithi. A History of Settlement on a Highland Plain in Crete (Hesperia Suppl. 18), Princeton 1982.
11. Ph. P. Betancourt, Minoan Objects excavated from Vasilike, Pseira, Sphoungaras, Priniatikos Pyrgos, and other Sites, Philadelphia 1983.
12. M. Tsipopoulos, Archaeological Survey at Aghia Photia, Siteia, Partille 1989.
13. Ph. P. Betancourt – J. S. Silverman, The Cretan Collection in the University Museum, University of Pennsylvania, τόμ. II, Pottery from Gournia, Philadelphia 1991.

(β) Ἀρθρα.

1. F. Halbherr – P. Orsi, Scoperte nell'antro di Psychro, Mus. Ital. Ant. Class. 1888, 905-910.
2. D. G. Hogarth, The Dictalan Cave, BSA 1899-900, 94-116.
3. Σ. Ξανθοουδίδης, Μητραι ἀρχαῖαι ἐκ Σητείας Κρήτης (Παλαϊκάστρο), AE 1900, 25-50.
4. D. G. Hogarth, Excavations at Zakro, Crete, BSA 1900-1, 121-149.
5. H. A. Boyd, Excavations at Kavousi, Crete, in 1900, AJA 1901, 125-157.
6. R. C. Bosanquet, Excavations at Praisos I, BSA 1901-2, 231-281.
7. — Excavations at Petras, BSA 1901-2, 282-285.
8. — Excavations at Palaikastro I, BSA 1901-2, 286-316.
9. — κ.ἄ., Excavations at Palaikastro II, BSA 1902-3, 274-387.
10. Σ. Ἀ. Ξανθοουδίδης, Αἰ μητραι τοῦ Παλαϊκάστρου Σητείας, AE 1903, 187-200.
11. R. M. Dawkins, Excavations at Palaikastro III, BSA 1903-4, 192-231.
12. H. A. Boyd, Gournia. Report of the American Exploration Society's Excavations at Gournia, Crete, 1901-1903, Transact. Penns. Univ. (I: I-II), 1904, 7-44.
13. R. M. Dawkins κ.ἄ., Excavations at Palaikastro IV, BSA 1904-5, 258-308.
14. H. A. Boyd, Report of the American Exploration Society's Excavations at Gournia, Crete, 1904, Transact. Penns. Univ. (I:III), 1905, 177-190.
15. E. H. Hall, Early painted Pottery from Gournia, Crete. Transact. Penns. Univ. (I:III), 1905, 191-205.
16. R. B. Seager, Excavations at Vasiliki, 1904, Transact. Penns. Univ. (I:III), 1905, 207-221.
17. R. M. Dawkins, Excavations at Palaikastro V, BSA 1905-6, 1-8.
18. H. R. Hastings, A Bronze-Age «Pocket» from Avgo (Crete), AJA 1905, 277-287.
19. Σ. Ξανθοουδίδης, Ἐκ Κρήτης. Γ. Προϊστορικὴ οἰκία εἰς Χαμαῖζι Σητείας, AE 1906, 117-156.
20. R. B. Seager, Report of Excavations at Vasiliki, Crete, in 1906, Transact. Penns. Univ. (II:2), 1907, 111-132.
21. — Excavations on the Island of Mochlos, Crete, in 1908, AJA 1909, 273-303.
22. — Excavations on the Island of Pseira, Crete, Univ. Penns. Mus. Anthr. Public. III (1), Philadelphia 1910, 1-38.
23. E. H. Hall, Excavations in Eastern Crete, Sphoungaras, Univ. Penns. Mus. Anthr. Public. III (2), Philadelphia 1912, 43-73.
24. F. Oelmann, Ein Achäisches Herrenhaus auf Kreta (Γουρνιά), JdI 1912, 38-51.
25. R. M. Dawkins, Excavations at Plati in Lasithi, Crete, BSA 1913-14, 1-17.
26. E. H. Hall, Excavations in Eastern Crete, Vrokastro, Univ. Penns. Mus. Anthr. Public. III (3), Philadelphia 1914, 79-185.

27. R. B. Seager, The Cemetery of Pachyammos, Crete, Univ. Penns. Mus. Anthr. Public. VII (1), Philadelphia 1916, 1-30.
28. P. Demargne, Recherches sur le site de l'Anavlochos, BCH 1931, 365-407.
29. J. D. S. Pendlebury κ.ἄ., Journeys in Crete, 1934, BSA 1932-33, 80-100.
30. — Excavations in the Plain of Lasithi, I. The Cave of Trapeza, BSA 1935-36, 5-131.
31. — Lasithi in ancient Times, BSA 1936-37, 194-200.
32. — Excavations in the Plain of Lasithi, II, BSA 1937-38, 1-148.
33. F. Schachermeyr, Vorbericht über eine Expedition nach Ostkreta, AA 1938, 466-480.
34. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφαὶ περιοχῆς Σητείας (Πισκοκέφαλο, Σητεία, Κάτω Ἐπισκοπή), ΠΑΕ 1952, 630-648.
35. — Ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν περιοχὴν Σητείας (Σητεία, Πισκοκέφαλο, Πραισός, Ἀνδρόμυλοι, Σκοπή), ΠΑΕ 1953, 288-297.
36. — Ἀνασκαφαὶ περιοχῆς Σητείας (Σητεία, Ζοῦ, Μαρωνία, Ἀνδρόμυλοι, Συκιά, Ἅγιος Στέφανος), ΠΑΕ 1954, 361-368.
37. Σ. Ἀλεξίου, Ὑστερομινωικὸς τάφος Παχιάμμου, Κρ. Χρον. 1954, 399-412.
38. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφαὶ περιοχῆς Σητείας (Ζοῦ, Σφακία), ΠΑΕ 1955, 288-297.
39. — Ἀνασκαφὴ μινωικῆς ἀγροικίας εἰς Ζοῦ Σητείας (Πισκοκέφαλο, Σφακία), ΠΑΕ 1956, 232-240.
40. P. Faure, Grottes crétoises, BCH 1956, 95-103.
41. T. Wroneka, Pour un Atlas archéologique de la Crète Minoenne: Sitia I, BCH 1959, 523-542.
42. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ἀχλαδιῶν Σητείας, ΠΑΕ 1959, 210-219.
43. — Ἀνασκαφαὶ περιοχῆς Πραισού (Τουρτούλοι, Φωτούλα κ.ἄ.), ΠΑΕ 1960, 294-307.
44. P. Faure, Nouvelles recherches de spéléologie et de topographie crétoises, BCH 1960, 189-220.
45. M. Seiradaki, Pottery from Karphi, BSA 1960, 1-37.
46. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Κάτω Ζάκρου, ΠΑΕ 1961, 216-224.
47. P. Faure, Cavernes et sites aux deux extrémités de la Crète, BCH 1962, 36-56.
48. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1962, 142-168.
49. — Ἀνασκαφαὶ Ζάκρου, ΠΑΕ 1963, 160-188.
50. — Ἀνασκαφαὶ Ζάκρου, ΠΑΕ 1964, 142-168.
51. S. Hood κ.ἄ., Travels in Crete 1962, BSA 1964, 50-99.
52. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφαὶ Ζάκρου, ΠΑΕ 1965, 187-224.
53. L. H. Sackett — M. R. Popham κ.ἄ., Excavations at Palaikastro VI, BSA 1965, 248-315.
54. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφαὶ Ζάκρου, ΠΑΕ 1966, 139-173.
55. M. H. Smeed, A Late Minoan Tomb at Palaikastro, BSA 1966, 157-162.
56. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφαὶ Ζάκρου, ΠΑΕ 1967, 162-194.
57. — Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1968, 149-183.
58. — Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1969, 197-237.
59. — Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1970, 208-251.
60. Ἱ. Σακελλάρakis, Τὸ μινωικὸν ὄρεινὸν ἱερὸν τοῦ Θύλακα, AAA 1970, 252-259.
61. L. H. Sackett — M. Popham, Excavations at Palaikastro VII, BSA 1970, 203-242.
62. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1971, 231-275.

63. Κ. Δαβάρας, Περισυλλογή ἀρχαίων ἀνατολικῆς Κρήτης (Τουρτουλλοί, Ζήρος, Ἑντιά, Ἀγία Φωτιά), ΠΑΕ 1971, 301-303.
64. — Πρωτομινωικὸν νεκροταφεῖον Ἀγίας Φωτιάς Σητείας, ΑΑΑ 1971, 392-397.
65. C. Davaras, The Oval House at Chamaizi reconsidered, ΑΑΑ 1972, 283-288.
66. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1972, 159-192.
67. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας (1970 καὶ 1972), ΠΑΕ 1972, 274-309.
68. P. A. Mountjoy, A Late Minoan I B marine Style Stirrup jar (Ψεῖρα), BSA 1972, 125-128.
69. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1973, 137-166.
70. Κ. Δαβάρας, Μινωικαὶ σφραγίδες τοῦ Μουσείου Ἀγίου Νικολάου, ΑΕ 1973, 81-86.
71. L. V. Watrous, Explorations on the Plain of Lasithi in Crete, ΑΑΑ 1974, 206-210.
72. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1974, 213-221.
73. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1975, 343-375.
74. Ἀ. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1975, 376-391.
75. C. Davaras, Early Minoan Jewellery from Mochlos, BSA 1975, 101-114.
76. P. A. Mountjoy, A Late Minoan I B marine Style Ryton from Psira, ΑΑΑ 1976, 83-86.
77. J. G. Younger, The Cave to Kleisidi near Myrtos in southern Crete (Μεταξοχώρι), ΑΑΑ 1976, 166-169.
78. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1976, 419-439.
79. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1976, 440-459.
80. M. A. S. Cameron - R. E. Jones, A Note on the Identification of Fresco Material from the British Campaigns at Palaikastro, 1902-1906, BSA 1976, 15-19.
81. Ἀ. Πιλάλη-Παπαστερίου, Ἐνα δикέφαλο περίπτο ἀπὸ τὸ Ψυχρό, ΑΕ 1977, 99-108.
82. P. Warren, Restoration Work and new architectural Observations at Myrtos, Fournou Korifi, in 1976, ΑΑΑ 1977, 188-197.
83. Κ. Δαβάρας, Μινωικὸς ἐγχάρακτος ἀγωγὸς ἀπὸ τὸ Παλαίκαстро, ΑΔ 1977 Μελέται, 65-69.
84. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1977, 421-446.
85. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1977, 447-454.
86. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1978, 259-299.
87. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1978, 300-308.
88. K. P. Foster, Four Stone Vase Fragments from Mochlos, ΑΑΑ 1979, 237-241.
89. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1979, 282-322.
90. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1979, 323-330.
91. Ν. Παπαδάκης, Γεωμετρικο-ἀρχαϊκὸς ἀποθέτης στὴν πόλη τῆς Σητείας, ΑΑΑ 1980, 61-67.
92. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφὴ Ζάκρου, ΠΑΕ 1980, 297-330.
93. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφὴ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1980, 331-336.
94. C. Davaras, A Minoan Pottery Kiln at Palaikastro, BSA 1980, 115-126.
95. L. V. Watrous, J. D. S. Pendlebury's Excavations in the Plain of Lasithi. The Iron Age Sites, BSA 1980, 269-283.
96. C. Davaras, Une ancre minoenne sacrée? BCH 1980, 47-71.

97. J. P. Olivier κ.ἄ., Une Epigme minoenne en or avec inscription en Linéaire A, BCH 1981, 3-25.
98. Ἀ. Ζώης, Ἀνασκαφή μινωικοῦ οἰκισμοῦ εἰς Βασιλικὴν Ἱεράπετρας, ΠΑΕ 1982, 307-311.
99. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1982, 320-348.
100. N. V. Sekunda, A Bronze Horse-frontlet from Vrokastro, Crete, BSA 1982, 251-253.
101. B. J. Hayden, New Plans of the Early Iron Age Settlement at Vrokastro, Hesperia 1983, 367-387.
102. G. C. Gesell κ.ἄ., Excavations and Survey at Kavousi, 1978-1981, Hesperia 1983, 389-420.
103. J. S. Soltes, A Bronze Age Quarry in Eastern Crete (Μόχλος), Journ. Field Arch. 1983, 33-46.
104. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1983, 335-347.
105. — Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1984, 392-439.
106. J. A. MacGillivray κ.ἄ., An archaeological Survey of the Roussolakkos Area at Palaikastro, BSA 1984, 129-159.
107. N. Papadakis – B. Rutkowski, New Research at Skales Cave near Praisos, BSA 1985, 129-137.
108. G. C. Gesell κ.ἄ., Kavousi, 1982-1983: The Kastro, Hesperia 1985, 327-355.
109. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1985, 217-262.
110. L. P. Day κ.ἄ., Kavousi, 1983-1984: The Settlement at Vronda, Hesperia 1986, 355-387.
111. Ph. P. Betancourt – Κ. Δαβάρας, Ἀνασκαφικὴ ἔρευνα Ψείρας: Περίοδοι 1985 καὶ 1986, Ἀμάθεια 1986, 183-200.
112. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1986, 243-297.
113. — Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1987, 290-324.
114. A. Brown – A. A. D. Peatfield, Stous Anthropolithous: A Minoan Site near Epano Zakro Sitias, BSA 1987, 23-33.
115. J. A. MacGillivray – L. H. Sackett κ.ἄ., Excavations at Palaikastro, 1986, BSA 1987, 135-154.
116. D. S. Reese, Palaikastro Shells and Bronze Age Purple-Dye Production in the Mediterranean Basin, BSA 1987, 201-206.
117. Μ. Τσιποπούλου, Τάφοι τῆς πρώιμης ἐποχῆς τοῦ Σιδήρου στὴν ἀνατολικὴ Κρήτη, Εἰλαπίνη (1987), 253-269.
118. Ph. P. Betancourt – C. Davaras, Excavations at Pseira, Cretan Studies 1988, 35-47.
119. Κ. Δαβάρας, Ἕνα παλαιοανακτορικὸ πρῖσμα ἀπὸ τὸ σπήλαιο Γεροντομουρί Λασιθίου, Cretan Studies 1988, 49-55.
120. Ph. P. Betancourt – C. Davaras, Excavations at Pseira, 1985 and 1986, Hesperia 1988, 207-225.
121. Ch. Crowther, A Note on Minoan Dikta, BSA 1988, 37-44.
122. C. Davaras, A Minoan Beetle-rhyton from Prinias Siteias, BSA 1988, 45-54.
123. J. A. MacGillivray κ.ἄ., Excavations at Palaikastro, 1987, BSA 1988, 259-282.
124. G. C. Gesell κ.ἄ., Excavations at Kavousi, Crete 1987, Hesperia 1988, 279-301.
125. Ν. Πλάτων, Ἀνασκαφή Ζάκρου, ΠΑΕ 1988, 219-243.
126. J. A. MacGillivray κ.ἄ., Excavations at Palaikastro 1988, BSA 1989, 417-445.

127. Κ. Δαβάρας, Πρώιμες μινωικές σφραγίδες και σφραγιστικοί δακτύλιοι από το σπήλαιο Γεροντομουρί Λασιθίου, ΑΕ 1986 (1990), 9-48.
128. Υ. Tzedakis κ.ά., Les routes minoennes: Le poste de Χοιρόμανδρες et le contrôle des communications, BCH 1990, 43-65.
129. J. A. MacGillivray - L. H. Sackett κ.ά., Excavations at Palaikastro 1990, BSA 1991, 121-147.

Β. ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ¹³

Ι. ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

(α) Αὐτοτελῆ.

1. J. D. S. Pendlebury, The Archaeology of Crete, London, 1939.
2. V. Milošević, Chronologie der Jüngerer Steinzeit Mittel-und Südosteuropas, Berlin 1949.
3. P. Faure, Fonctions des Cavernes Crétoises, Paris 1964.
4. Σ. Ἀλεξίου, Μινωικός πολιτισμός μετά ὀδηγοῦ τῶν ἀνακτόρων Κνωσοῦ, Φαιστοῦ, Μαλίων, Ἡράκλειον 1964.
5. R. Higgins, Minoan and Mycenaean Art, London 1967.
6. K. Branigan, The Foundations of Palatial Crete: A Survey of Crete in the Early Bronze Age, London 1970.
7. Δ. Π. Θεοχάρης κ.ά., Νεολιθική Ἑλλάς, Ἀθῆναι 1973.
8. Ἀ. Ζώης, Κρήτη. Ἐποχὴ τοῦ λίθου (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 18), Ἀθῆναι 1973.
9. R. A. Crossland - A. Birchall κ.ά., Bronze Age Migrations in the Aegean, London 1973.
10. D. Leekley - R. Noyes, Archaeological Excavations in the Greek Islands, New Jersey 1975.
11. — Archaeological Excavations in Southern Greece, New Jersey 1976.
12. J. T. Hooker, Mycenaean Greece, London 1976.
13. J. L. Bintliff, Natural Environment and Human Settlement in Prehistoric Greece, I-II, Oxford 1977.
14. O. T. P. K. Dickinson, The Origins of Mycenaean Civilisation, (SIMA 49), Göteborg 1977.
15. Γ. Ε. Μυλωνάς, Μυκηναϊκή Θρησκεία. Ναοί, βωμοί καὶ τεμένη, Ἀθῆναι 1977.
16. G. Pugliese Carratelli κ.ά., Gli Eubei in Occidente (Atti del diciottesimo convegno di studi sulla Magna Grecia, Taranto 8-12 Ottobre 1978), Taranto 1979.
17. R. Hope Simpson - O. T. P. K. Dickinson, A Gazetteer of Aegean Civilisation in the Bronze Age, τόμ. Ι: The Mainland and Islands (SIMA 52), Göteborg 1979.
18. D. Leekley - N. Efstratiou, Archaeological Excavations in Central and Northern Greece, New Jersey 1980.
19. Α. Κанта, The Late Minoan III Period in Crete. A Survey of Sites, Pottery and their Distribution (SIMA 58), Göteborg 1980.

13. Ἰδὲ καὶ Π-Π σ. XLIII-XLVIII, Π-Σ σ. XLVIII-L, Μ-Χ σ. XLVIII-LV.

20. R. Treuil, *Le Néolithique et le Bronze ancien Égéens*, Paris 1983.
21. B. Feuer, *The Northern Mycenaean Border in Thessaly*, Oxford 1983.
22. S. Deger-Jalkotzy κ.ά., *Griechenland, die Ägäis und die Levante während der «Dark Ages» vom 12. bis zum 9. Jh v. Chr.*, Wien 1983.
23. G. Wickert-Micknat, *Unfreiheit im Zeitalter der homerischen Epen* (J. Vogt – H. Bellen, *Forschungen zur Antiken Sklaverei*, τόμ. 16), Wiesbaden 1983.
24. O. Kryszkowska – L. Nixon, *Minoan Society* (Proceedings of the Cambridge Colloquium 1981), Bristol 1983.
25. R. Drews, *Basileus. The Evidence for Kingship in Geometric Greece*, Yale-London 1983.
26. Δ. Β. Γραμμένος, *Νεολιθικές Έρευνες στην κεντρική και ανατολική Μακεδονία, Θεσσαλονίκη* 1984.
27. J. Bouzek, *The Aegean, Anatolia and Europe: Cultural Interrelations in the second Millennium b. C.* (SIMA 29), Göteborg 1985.
28. F. Schachermeyr, *Mykene und das Hethiterreich*, Wien 1986.
29. R. Hägg κ.ά., *Early Helladic Architecture and Urbanization* (SIMA 76), Göteborg 1986.
30. G. Cadogan κ.ά., *The End of the Early Bronze Age in the Aegean*, Leiden 1986.
31. G. Kourtesi-Philippakis, *La Paléolithique de la Grèce Continentale*, Paris 1986.
32. H.-G. Buchholz, *Ägäische Bronzezeit*, Darmstadt 1987.
33. D. Gondicas, *Recherches sur la Crète occidentale de l'époque géométrique à la conquête romaine*, Amsterdam 1988.
34. K. Lewartowski, *The Decline of the Mycenaean Civilization*, Wrocław 1989.

(β) Ἀρχαία.

1. Γ. Έ. Μυλωνάς, *Μακεδονία Νεολιθική, Μακεδονικά* 1940, 247-263.
2. J. L. Caskey, *The Early Helladic Period in the Argolid*, *Hesperia* 1960, 285-303.
3. S. A. Immerwahr, *Mycenaean Trade and Colonization*, *Archaeology* 1960, 4-13.
4. E. T. Vermeule, *The Fall of the Mycenaean Empire*, *Archaeology* 1960, 66-75.
5. P. Faure, *Nouvelles recherches de spéléologie et de topographie crétoises*, *BCH* 1960, 189-220.
6. — *Cavernes et sites au deux extrémités de la Crète*, *BCH* 1962, 36-56.
7. — *Cultes de sommets et cultes de cavernes en Crète*, *BCH* 1963, 493-508.
8. — *Recherches sur le peuplement des montagnes de Crète: Sites, cavernes et cultes*, *BCH* 1965, 27-63.
9. D. H. French, *Some Problems in macedonian Prehistory*, *Balk. Stud.* 1966, 103-110.
10. S. S. Weinberg, *The Stone Age in the Aegean*, *CAH I* (1),³ (1970), 557-618.
11. B. Rutkowski, *Kykladen und Kreta: Bemerkungen über die Bronzezeitliche Religion*, *AAA* 1976, 230-241.
12. J. V. Luce, *Thera and the Devastation of Crete*, *AJA* 1976, 9-18.
13. R. L. N. Barber, *The Late Cycladic Period: A Review*, *BSA* 1981, 1-21.
14. O. T. P. K. Dickinson, *Parallels and Contrasts in the Bronze Age of the Peloponnese*, *Oxf. Journ. Arch.* 1982, 125-138.
15. V. McGeehan-Liritzis, *The Relationship between Metalwork, Copper sources*

- and the Evidence for Settlement in the Greek Late Neolithic and Early Bronze Age, *Oxf. Journ. Arch.* 1983, 147-180.
16. H. Kroll, Zum Ackerbau gegen Ende der mykenischen Epoche in der Argolis, *AA* 1984, 211-222.
 17. J. Driessen – C. MacDonald, Some military Aspects of the Aegean in the late fifteenth and early fourteenth Centuries b.C., *BSA* 1984, 49-74.
 18. Z. A. Stos-Gale κ.ά., Early Bronze Age Trojan Metal Sources and Anatolians in the Cyclades, *Oxf. Journ. Arch.* 1984 (τεύχος 3), 23-43.
 19. C. B. Mee – W. C. Cavanagh, Mycenaean Tombs as Evidence for social and political Organisation, *Oxf. Journ. Arch.* 1984 (τεύχος 3), 45-64.
 20. J. Bennet, The Structure of the Linear B Administration at Knosos, *AJA* 1985, 231-249.
 21. J. D. Muhly, Sources of Tin and the Beginnings of Bronze Metallurgy, *AJA* 1985, 275-291.
 22. B. P. Hallager, Crete and Italy in the Late Bronze Age III Period, *AJA* 1985, 293-305.
 23. C. N. Runnels – T. H. Van Andel, The Evolution at Settlement in the southern Argolid, Greece: An economic Explanation, *Hesperia* 1987, 303-334.
 24. C. Broodbank, The Longboat and Society in the Cyclades in the Keros-Syros Culture, *AJA* 1989, 319-337.
 25. Y. Tzedakis κ.ά., Les Routes minoennes, *BCH* 1989, 43-75.
 26. J. Whitley, Social Diversity in Dark Age Greece, *BSA* 1991, 341-365.
 27. E. F. Bloedow, The «Aceramic» Neolithic Phase in Greece Reconsidered, *Medit. Arch.* 1991, 1-43.

II. ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑ.

1. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ.

(α) Αὐτοτελή.

1. J. W. Graham, The Palaces of Crete, Princeton 1962.
2. S. Sinos, Die Vorklassischen Hausformen in der Ägäis, Mainz am Rhein 1971.
3. N. C. Scoufopoulos, Mycenaean Citadels (SIMA 22), Göteborg 1971.
4. J. W. Shaw, Minoan Architectur: Materials and Techniques (Annuario τόμ. 49), Roma 1973.
5. G. Cadogan, Palaces of Minoan Crete, London 1976.
6. B. J. Hayden, The Development of Cretan Architecture from the LM III A through the Geometric Periods, Michigan 1985.
7. M. Pyrgaki, L'habitat au cours de la Préhistoire, τόμ. I-II, Athènes 1987.
8. K. Fagerström, Greek Iron Age Architecture (SIMA 81), Göteborg 1988.
9. G. Hiesel, Späthelladische Hausarchitektur, Mainz am Rhein 1990.

(β) Ἀρχα.

1. Ch. Doumas, Notes on Early Cycladic Architecture, *AA* 1972, 151-170.
2. — Late, Bronze Age Engineering in the Aegean, *AAA* 1974, 365-370.

3. A. Guest-Papamanoli, L'emploi de la brique crue dans le domaine Égéen à l'époque néolithique et à l'Age du Bronze, BCH 1978, 3-24.
4. Ζ. Ί. Μπόνιας, Μινωικές επιτύλεις, ΑΔ 1979 Μελέτες, 43-55.
5. P. G. Themelis, Early Helladic monumental Architecture, AM 1984, 335-351.
6. Ά. Πιλάλη- Παπαστερίου, Τò θρανίο στὰ μινωικά ιερά, Άνθρωπολογικά 1984 (τεύχος 6), 15-29.
7. T. G. Palaima - J. G. Wright, Ins and Outs of the Archives Rooms at Pylos: Form and Function in a Mycenaean Palace, AJA 1985, 251-262.
8. S. Hiller, Early and Late Helladic «Megara». Questions of architectural Continuity in Bronze Age Greece (R. Hägg κ.ά., Early Helladic Architecture and Urbanization, SIMA 76), Göteborg 1986, 85-89.
9. B. J. Hayden, Crete in Transition: LM III A-B Architecture, A preliminary Study, SMEA (τόμ. 85) 1987, 199-234.
10. J. W. Shaw, The Early Helladic II Corridor House: Development and Form, AJA 1987, 59-79.
11. B. J. Hayden, Fortifications of Postpalatial and Early Iron Age Crete, AA 1988, 1-21.
12. O. Negbji, Levantine Elements in the Sacred Architecture of the Aegean at the close of the Bronze Age, BSA 1988, 339-357.
13. A. Mazarakis-Ainian, Late Bronze Age Apsidal and Oval Buildings in Greece and adjacent Areas, BSA 1989, 269-288.

2. ΤΑΦΑΙ.

(α) Αὐτοτελής.

1. I. Pini, Beiträge zur Minoischen Gräberkunde, Wiesbaden 1968.
2. K. Branigan, The Tombs of Mesara. A Study of funerary Architecture and Ritual in southern Crete 2800-1700 b.C., London 1970.
3. C. Mavriyannaki, Recherches sur les Larnakes Minoennes de la Crète Occidentale, Roma 1972.
4. O. Pelon, Tholoi, Tumuli et Cercles funéraires, Paris 1976.
5. P. G. Themelis, Frühgriechische Grabbauten, Mainz am Rhein 1976.
6. Ch. Dumas, Early Bronze Age Burial Habits in the Cyclades (SIMA 48), Göteborg 1977.
7. E. T. Blackburn, Middle Helladic Graves and Burial Customs with special Reference to Lerna in the Argolid, Michigan 1979.
8. Ε. Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη, Οί τύμβοι τοῦ Άργους, Άθήναι 1980.
9. Κ. Ί. Γαλλής, Καύσεις νεκρῶν ἀπὸ τῇ νεολιθική ἐποχή στὴ Θεσσαλία, Άθήναι 1982.
10. I. Morris, Burial and ancient Society, Cambridge 1987.

(β) Άρθρα.

1. M. S. F. Hood, Tholos Tombs in the Aegean, Antiquity 1960, 166-176.
2. C. Mavriyannaki, Incinerazioni del Tardo Minoico III nella Creta occidentale, Annuario 1967-68, 167-179.
3. B. Rutkowski, The Origin of the Minoan Coffin, BSA 1968, 219-227.

4. Π. Θέμελης, Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἐθίμου τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, AAA 1973, 356-366.
5. O. Pelon, Sur deux Tholoi de Messénie, BCH 1974, 37-50.
6. Γ. Σ. Κορρές, Τύμβοι, θόλοι καὶ ταφικοὶ κύκλοι τῆς Μεσσηνίας, Πελοποννησιακά 1976-1978, Παράρτ. 6 τόμ. II, 337-369.
7. W. Cavanagh - C. Mee, The Re-use of earlier Tombs in the LH III C Period, BSA 1978, 31-44.
8. R. Hägg, Some Aspects of the burial Customs of Argolid in the Dark Ages, AAA 1980, 119-126.
9. W. G. Cavanagh - R. R. Laxton, The structural Mechanics of the Mycenaean Tholos Tomb, BSA 1981, 109-140.
10. W. G. Cavanagh - R. R. Laxton, Corbelled Vaulting in the late Minoan Tholos Tombs of Crete, BSA 1982, 65-77.
11. R. Hägg - F. Sieurin, On the Origin of the wooden Coffin in Late Bronze Age Greece, BSA 1982, 177-186.
12. O. T. P. K. Dickinson, Cist Graves and Chamber Tombs, BSA 1983, 55-67.
13. Μ. Τσιμποπούλου, Τάφοι τῆς πρώιμης ἐποχῆς τοῦ σιδήρου στὴν ἀνατολικὴ Κρήτη, ΑΔ 1984 Μελέτες, 232-245.
14. C. Gates, Rethinking the building History of Grave Circle A at Mycenae, AJA 1985, 263-274.
15. S. Muller, Les Tumuli Helladiques, BCH 1989, 1-42.
16. C. B. Mee - W. G. Cavanagh, The spatial Distribution of Mycenaean Tombs, BSA 1990, 225-243.

3. ΚΕΡΑΜΙΚΗ.

(α) Αὐτοτελής.

1. A. D. Lacy, Greek Pottery in the Bronze Age, London 1967.
2. A. A. Zois, Der Kamares-stil Werden und Wesen, Tübingen 1968.
3. Ἀ. Ζώης, Προβλήματα χρονολογίας τῆς μινωικῆς κεραμικῆς, Γοῦρνες - Τύλισος - Μάλια, Ἀθῆναι 1969.
4. D. H. French, Notes on Prehistoric Pottery Groups from Central Greece (Γραφομηχανῆς), 1972.
5. G. Walberg, Kamares. A Study of the Character of palatial Middle Minoan Pottery, Uppsala 1976.
6. — The Kamares Style. Overall Effects, Uppsala 1978.
7. W. P. Donovan, A Study of Early Helladic Pottery with painted Decoration, Michigan 1979.
8. Ch. Podzuweit, Trojanische Gefäßformen der Frühbronzezeit in Anatolien, der Ägäis und angrenzenden Gebieten, Mainz am Rhein 1979.
9. J. B. Rutter, Ceramic Change in the Aegean Early Bronze Age: The Kastri Group, Lefkandi I, and Lerna IV, Los Angeles 1979.
10. G. Walberg, Provincial Middle Minoan Pottery, Mainz am Rhein 1983.
11. Ph. P. Betancourt κ.ά., East cretan white-on-dark Ware. Studies on a handmade Pottery of the Early to Middle Minoan Periods, Philadelphia 1984.
12. W.-D. Niemeier, Die Palaststilkeramik von Knossos. Stil, Chronologie und Kontext, Berlin 1985.

13. E. Σημαντώνη - Μπουρνιά, Ναξιακοὶ ἀνάγλυφοι πίθοι, Ἀθήναι 1984.
14. B. Otto, Die verzierte Keramik der Sesklo-und Diminikultur Thessaliens, Mainz am Rhein 1985.
15. Ph. P. Betancourt, The History of Minoan Pottery, Princeton 1985.
16. P. A. Mountjoy, Mycenaean decorated Pottery. A Guide to Identification (SIMA 73), Göteborg 1986.
17. Y. Lolos, The Late Helladic I Pottery of the southwestern Peloponnesos and its local Characteristics, vol. I-II, Göteborg 1987.
18. Th. Rombos, The Iconography of Attic Late Geometric II Pottery, Jonsered 1988.
19. R. Kearsley, The pendent semi-circle Skyphos (BICS Suppl. 44), London 1989.
20. C. Gillis, Minoan conical Cups, Form, Function and Significance (SIMA 89), Göteborg 1990.
21. A. G. Papagiannopoulou, The Influence of Middle Minoan Pottery on the Cyclades, Göteborg 1991.

(β) Ἀρθρα.

1. E.-M. Bossert, Die gestempelten Verzierungen auf frühbronzezeitlichen Gefässen der Ägäis, JdI 1960, 1-16.
2. H. W. Catling κ.ά., Correlations between Composition and Provenance of Mycenaean and Minoan Pottery, BSA 1963, 94-115.
3. R. J. Buck, Middle Helladic matt-painted Pottery, Hesperia 1964, 231-308.
4. M. R. Popham, Some Late Minoan III Pottery from Crete, BSA 1965, 316-342.
5. — Late Minoan Pottery, A Summary, BSA 1967, 337-351.
6. Ἀ. Ἀ. Ζώης, Ἐρευνα περὶ τῆς μινωικῆς κεραμεικῆς, Ἐπετ. Ἐπιστ. Ἐρευν. Καποδ. Πανεπ. Ἀθην. 1967, 703-732.
7. — Ἐρευνα περὶ τῆς μινωικῆς κεραμεικῆς, AAA 1968, 172-174.
8. M. Popham, The Late Minoan Goblet and Kylix, BSA 1969, 299-304.
9. E. Wace-French, The first Phase of LH III C, AA 1969, 133-136.
10. S. Symeonoglou, A Chart of Mycenaean and Late Minoan Pottery, AJA 1970, 285-288.
11. Γ. Χ. Χουρμούζιάδης, Ἡ διακεκοσμημένη κεραμεικὴ τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου εἰς τὴν Θεσσαλίαν, AE 1971, 165-187.
12. Y. Tzedakis, Minoan globular Flasks, BSA 1971, 363-368.
13. O. T. P. K. Dickinson, The Definition of Late Helladic I, BSA 1974, 109-120.
14. P. A. Mountjoy, A later Development of the Late Minoan I B Marine Style, BSA 1974, 177-180.
15. J. B. Rutter, Ceramic Evidence for Northern Intruders in Southern Greece at the Beginning of the Late Helladic III C Period, AJA 1975, 17-32.
16. J. L. Davis, Polychrome Bird Jugs: A Note, AAA 1976, 81-83.
17. P. A. Mountjoy κ.ά., Provenance Studies of the LM IB/LH IIA marine Style, BSA 1978, 143-171.
18. H.-J. Weisshaar, Nordgriechischer Import im Kupferzeitlichen Thessalien, JRGZM 1979, 114-130.
19. Ch. Podzuweit, Neuere frühtrajanische Funde in Nordwestanatolien und Griechenland, JRGZM 1979, 131-153.

20. Th. J. Papadopoulos – R. E. Jones, Rhodiaka in Achaea, *AIARS* 1980 (Op. Ath. 13), 225-235.
21. E. S. Sherratt, Regional Variation in the Pottery of Late Helladic III B, *BSA* 1980, 175-202.
22. J. B. Rutter, Fine Gray-burnished Pottery of the Early Helladic III Period: The Ancestry of Gray Minyan, *Hesperia* 1983, 327-355.
23. A. Andriomenou, Skyphoi de l'atelier de Chalcis (fin X - fin VIII s. av. J. C.), *BCH* 1984, 37-69, 1985, 49-75, 1986, 89-120.
24. B. K. Αμπρινουδάκης, Νέα στοιχεία, για τη γνώση της Ναξιακής γεωμετρικής και πρώιμης αρχαϊκής κεραμικής, *Annuario* (τόμ. 61) 1983 (1984), 109-119.
25. D. K. Washburn, A Study of the Red on Cream and Cream on Red Designs on Early Neolithic Ceramics from Nea Nikomedeia, *AJA* 1984, 305-324.
26. P. A. Mountjoy, The marine Style Pottery of LM IB/LM IIA: Towards a Corpus, *BSA* 1984, 161-219.
27. J. E. Coleman, «Frying Pans» of the Early Bronze Age Aegean, *AJA* 1985, 191-219.
28. H. W. Haskell, The Origin of the Aegean Stirrup Jar and its earliest Evolution and Distribution (MB III-LB I), *AJA* 1985, 221-229.
29. E. Rystedt, The Foot-race and other athletic Contests in the Mycenaean World. The Evidence of the pictorial Vases, *AIARS* 1986 (Op. Ath. 16), 103-116.
30. E. Hallager, The inscribed Stirrup Jars: Implications for Late Minoan III B Crete, *AJA* 1987, 171-190.
31. M. Attas κ.ά., An Archaeometric Study of Early Bronze Age Pottery Production and Exchange in Argolis and Korinthia (Corinthia), Greece, *Journ. Field Arch.* 1987, 77-90.
32. J.-P. Demoule κ.ά., Transition entre les cultures néolithiques de Sesklo et de Dimini: Les catégories céramiques, *BCH* 1988, 1-58.
33. D. Evelyn, The Potter's Wheel in Minoan Crete, *BSA* 1988, 83-126.
34. E. Rystedt, Die Wagenfriese der attischen geometrischen Keramik und die Frage ihrer Ablesung. Vorläufige Bemerkungen anlässlich einer Vase im Louvre, *AIARS* 1990 (Op. Ath. 18), 177-183.
35. P. A. Mountjoy, Regional Mycenaean Pottery, *BSA* 1990, 245-270.

4. ΜΙΚΡΑ ΕΥΦΗΜΑΤΑ.

(α) Αὐτοτελής.

1. P. J. Ucko, *Anthropomorphic Figurines*, London 1968.
2. K. Branigan, *Copper and Bronze Working in Early Bronze Age Crete* (SIMA 19), Lund 1968.
3. P. Warren, *Minoan Stone Vases*, Cambridge 1969.
4. Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, Ἡ ἀνθρωπόμορφη εἰδωλοπλαστική τῆς νεολιθικῆς Θεσσαλίας, *Βόλος* 1973.
5. K. Branigan, *Aegean Metalwork of the Early and Middle Bronze Age*, Oxford 1974.
6. D. M. Van Horn, *Bronze Age Chipped Stone Tools from the Argolid of Greece etc.* Michigan 1978.

7. K. P. Foster, *Aegean Faience of the Bronze Age*, London 1979.
8. Γ. Σακελλαράκης, Τὸ ἐλεφαντόδοντο καὶ ἡ κατεργασία του στὰ μυκηναϊκὰ χρόνια, Ἀθῆναι 1979.
9. J. H. Crouwel, *Chariots and other means of Land Transport in Bronze Age Greece*, Amsterdam 1981.
10. I. Kilian - Dirlmeir, *Nadeln der frühhelladischen bis archaischen Zeit von der Peloponnes (Präh. Bronzefunde XIII, 8)*, München 1984.
11. C. Verlinden, *Les Statuettes anthropomorphes Crétoises en Bronze et en Plomb du III Millenaire au VII Siècle av. J. C.*, Louvain-la-Neuve 1984.
12. S. H. Langdon, *Art, Religion, and Society in the Greek Geometric Period: Bronze Anthropomorphic Votive Figurines*, Indiana 1984.
13. W. Fuchs - J. Floren, *Die Griechische Plastik, Band I. Die geometrische und archaische Plastik*, München 1987.
14. P. Getz-Preziosi, *Sculptors of the Cyclades: Individual and Tradition in the third millennium b. C.*, Michigan 1987.
15. O. Sargnon, *Les Bijoux Préhelléniques*, Paris 1987.
16. Ν. Φαράκλας, Ἡ μεγάλη πλαστική τῶν γεωμετρικῶν χρόνων, Πέθυμο 1987.
17. D. N. Tripathi, *Bronzework of Mainland Greece from c. 2600 b. C. to c. 450 b. C.*, Göteborg 1988.
18. Ἀ. Πιλάλη - Παπαστερίου, Μινωικὰ πῆλινα ἀνθρωπόμορφα εἰδώλια τῆς Συλλογῆς Μεταξῆ, Θεσσαλονίκη 1990.
19. B. Jahn, *Bronzezeitliches Zitzmobiliar des griechischen Inseln und des griechischen Festlandes*, Frankfurt 1990.
20. Ἱ. Ἀ. Παπαποστόλου, Τὰ σφραγίσματα τῶν Χανίων. Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς μινωικῆς σφραγιδογλυφίας, Ἀθῆναι 1977.

(β) Ἀρθρα.

1. H. Möbius, *Über zwei prähistorische griechische Tonfiguren*, AA 1954, 207-216.
2. Ψ. Μ. Γερουλᾶνος, Ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα Τραχῶνων, Α. Οἱ ὀψιανοὶ Συλλογῆς Τραχῶνων, AE 1956, 73-105.
3. H. J. Kantor, *Ivory Carving in the Mycenaean Period*, Archaeology 1960, 14-25.
4. M. A. V. Gill, *The Knossos Sealings: Provenance and Identification*, BSA 1965, 58-98.
5. C. Renfrew κ.ά., *Obsidian in the Aegean*, BSA 1965, 225-247.
6. Γ. Σ. Κορρές, Ὀδοντόφρακτα κερατοφόρα κράνη (τὸ κράνος πολεμιστοῦ τῶν Σπᾶτων), AE 1966, 119-126.
7. G. Cadogan, *An Egyptian Flint Knife from Knossos*, BSA 1966, 147-148.
8. K. Branigan, *The Early Bronze Age Daggers of Crete*, BSA 1967, 211-239.
9. C. Renfrew, *Cycladic Metallurgy and the Aegean Early Bronze Age*, AJA 1967, 1-20.
10. K. Branigan, *A transitional Phase in Minoan Metallurgy*, BSA 1968, 185-203.
11. R. A. Higgins, *Early Greek Jewellery*, BSA 1969, 143-153.
12. C. Renfrew, *The Development and Chronology of the Early Cycladic Figurines*, AJA 1969, 1-32.
13. K. Branigan, *Cycladic Figurines and their Derivatives in Crete*, BSA 1971, 57-78.
14. E. French, *The Development of Mycenaean terracotta Figurines*, BSA 1971, 101-187.

15. Ί. Ἰ. Ἀ. Σακελλαράκης, Ἐλεφάντινον πλοῖον ἐκ Μυκηνῶν, *AE* 1971, 188-233.
16. Μ. Κωστούρου, Μυκηναϊκὰ ἐπιθετικὰ ὅπλα, *AAA* 1972, 325-337.
17. A. M. Snodgrass, Metal-work as evidence for Immigration in the Late Bronze Age, (R. Crossland κ.ἄ., *Bronze Age Migrations in the Aegean*, London 1973), 209-214.
18. A. Harding - H. Huches - Brock, Amber in the Mycenaean World, *BSA* 1974, 145-172.
19. K. Kilian, Trachtzubehör der Eisenzeit zwischen Ägäis und Adria, *PZ* 1975, 9-140.
20. A. Sakellariou, La scène du «Siège» sur le rhyton d'argent de Mycènes d'après une nouvelle reconstitution, *RA (NS)*, 1975, 195-208.
21. B. B. Powell, The Significance of the so-called «Horns of Consecration», *Kadmos* 1977, 70-82.
22. H. Matthäus, Two mycenaean Bronzes, *BSA* 1979, 163-173.
23. W. W. Phelps κ.ἄ., Five Copper Axes from Greece, *BSA* 1979, 175-184.
24. O. Hockmann, Lanze und Speer im spätminoischen und mykenischen Griechenland, *JRGZM* 1980, 13-158.
25. H.-J. Weisshaar, Ägäische Tonanker, *MA* 1980, 33-49.
26. N. H. Gale - Z. A. Stos - Gale, Cycladic Lead and Silver Metallurgy, *BSA* 1981, 169-224.
27. Ν. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα, Μυκηναϊκὲς τριποδικὲς τράπεζες προσφορῶν, *AE* 1982 Χρον., 20-33.
28. D. Reese, The Use of Cone Shells in Neolithic and Bronze Age Greece, *AAA* 1982, 125-129.
29. Ἐ. Σαπουνᾶ-Σακελλαράκη, Τὸ εἰδῶλιο τοῦ Σαμπᾶ καὶ τὰ ἄμορφα λίθινα εἰδῶλια τῆς πρώιμης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ στὴν Κρήτη, *AE* 1983, 44-74.
30. Κ. Μαυριγιαννάκη, Χυτὸς διπλὸς πέλεκυς μινωικῆς ἐποχῆς μέ χαραγμένο σημεῖο, *AAA* 1983, 79-91.
31. Μ. Τσιμποπούλου, Χρυσοὶ ἀναθηματικοὶ διπλοὶ πελέκεις στὴ Συλλογὴ Κ. καὶ Μ. Μητσotάκη, *AAA* 1983, 92-95.
32. D. S. Reese, Topshell Rings in the Aegean Bronze Age, *BSA* 1984, 237-238.
33. C. Scheffer, Aegean Bronze-Age Spit Supports with scalloped Tops, *AIARS* 1984 (Op. Ath. 15), 155-162.
34. G. Walberg, The Tod Treasure and Middle Minoan absolute Chronology, *AIARS* 1984 (Op. Ath. 15), 173-177.
35. J. D. Muhly, Sources of Tin and the Beginnings of Bronze Metallurgy, *AJA* 1985, 275-291.
36. — κ.ἄ., Iron in Anatolia and the Nature of the Hittite Iron Industry, *Anat. Stud.* 1985, 67-84.
37. K. Kilian, Violinbogenfibeln und Blattbügelfibeln des griechischen Festlandes aus mykenischer Zeit, *PZ* 1985, 145-203.
38. E. Magou κ.ἄ., Trépieds géométriques de bronze. Analyses complémentaires, *BCH* 1986, 121-136.
39. H. Gallet De Santerre, Les statuettes de bronze mycéniennes au type dit du «dieu reshef» dans leur contexte Égéen, *BCH* 1987, 7-29.
40. L. E. Talalay, Rethinking the Function of Clay Figurine Legs from Neolithic Greece: An Argument by Analogy, *AJA* 1987, 161-169.
41. W. W. Phelps, Prehistoric Figurines from Corinth, *Hesperia* 1987, 233-253.

42. C. Verlinden, Réflexions sur la fonction et la production des figurines anthropomorphes Minoennes en Bronze, AIARS 1988 (Op. Ath. 17), 183-189.
43. E. F. Bloedow, Aspects of ancient Trade in the Mediterranean: Obsidian, SMEA (τόμ. 85) 1987, 59-124.
44. O. H. Kryszkowska, Ivory in the Aegean Bronze Age: Elephant Tusk or Hippopotamus Ivory? BSA 1988, 209-234.
45. G. De Pierpont, Aegean Jewellery: A new Approach to a Typology. Application on Gold and Silver Minoan Jewellery (2700-1450), AIARS 1990 (Op. Ath. 18), 157-165.
46. P. Warren, Of Baetyls, AIARS 1990 (Op. Ath. 18), 193-206.
47. S. Langdon, From Monkey to Man: The Evolution of a geometric sculptural Type, AJA 1990, 407-420.
48. C. Perlès, L'outillage de pierre taillée néolithique en Grèce, BCH 1990, 1-42.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ πρώτη ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων τεκμηριωμένη παρουσία ἀνθρώπων εἰς τὸν ἐλληνικὸν χῶρον ἀνάγεται εἰς τὴν μέσσην καὶ τὴν ὑστέραν παλαιολιθικὴν λεγομένην περίοδον καὶ χρονολογεῖται, διὰ τοῦ εὐρισκομένου εἰς στρώματα τῆς περιόδου ραδιενεργοῦ ἄνθρακος C 14, περὶ τὰ 40.000 ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν¹. Ὁ μὴ μονίμως ἐγκατεστημένος πληθυσμὸς τῆς χώρας κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ταύτην περίοδον ἐχρησιμοποίει ὅπλα καὶ ἐργαλεῖα ἐξ ἄδρῳς εἰργασμένου λίθου καὶ συνεντηρεῖτο διὰ τῆς συλλογῆς καρπῶν καὶ τῆς θήρας ἀγρίων ζώων.

Τὸ τέλος τῆς περιόδου ταύτης ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιπαλαιολιθικὴ ἢ μεσολιθικὴ λεγομένη περίοδος, ἡ ὁποία ὑπολογίζεται ὅτι ἀρχίζει περὶ τὴν 10ην π.Χ. χιλιετίαν, ἀλλ' ὀλίγαι καὶ ἀμφίβολοι ἐνίοτε θέσεις τῆς περιόδου ταύτης ἔχουν ἐντοπισθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὴν ἀρχὴν μιᾶς νέας περιόδου εἰς τὴν ζωὴν τῶν κατοίκων τῆς χώρας, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἐργαλεῖα κατεσκευάζοντο ἐξ ἐπιμελῶς εἰργασμένου λίθου καὶ ἡ περίοδος καλεῖται νεολιθικὴ, σημειοῖ ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος τῆς παραγωγῆς ὑπὸ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος τῆς τροφῆς του διὰ τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ μόνιμος εἰς οἰκισμοὺς ἐγκατάστασις τῶν κατοίκων τῆς χώρας καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν τεχνῶν τοῦ ἐγκατεστημένου βίου ὑπ' αὐτῶν, ὅπως τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς κεραμικῆς καὶ τῆς ὑφαντουργίας.

Ἡ πρώτη φάσις τοῦ ἐγκατεστημένου βίου χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν προκεραμικὴν λεγομένην βαθμίδα, ἡ ὁποία προκειμένου διὰ τὴν Ἑλλάδα χρονολογεῖται εἰς τὰς τελευταίας ἴσως ἑκατονταετίας τῆς 7ης π.Χ. χιλιετίας, ὀλίγαι δὲ θέσεις τῆς βαθμίδος ταύτης ἔχουν ἐντοπισθῇ εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ νεολιθικὴ περίοδος διήρκεσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μέχρι τῶν μέσων περίπου τῆς 3ης π.Χ. χιλιετίας².

Ἡ χρονολογία 2.600 περίπου π.Χ. λαμβάνεται συνήθως ὡς ἡ συμβατικὴ χρονολογία διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ χαλκοῦ ἀντὶ τοῦ λίθου πρὸς κατασκευὴν ὅπλων καὶ ἐργαλείων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὡς ἀρχὴ κατὰ ταῦτα

1. PGC, 225 - 233.

2. CAH I(1)³, 557 - 618. CAH I(2)³, 1002 - 1003.

εἰς αὐτὴν τῆς λεγομένης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἡ ὁποία εἰκάζεται ὅτι διήρκεσε μέχρι τῶν τελευταίων ἑκατονταετιῶν τῆς 2ας π.Χ. χιλιετίας καὶ καλεῖται συνήθως προκειμένου διὰ τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα Ἑλλαδικὴ περίοδος, διὰ τὰς Κυκλάδας Κυκλαδικὴ καὶ διὰ τὴν Κρήτην Μινωικὴ περίοδος³.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ ἔχει ὑποδιαιρεθῆ περαιτέρω εἰς τρεῖς περιόδους, πρῶμον (2.600 - 2.000 / 1.800 π.Χ.) περίοδον, μέσην (2.000 / 1.800 - 1.600 π.Χ.) καὶ ὑστέραν (1.600 - 1.125 π.Χ.), αἱ ὁποῖαι κατὰ περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος καλοῦνται ἀντιστοίχως Πρωτοελλαδικὴ - Πρωτοκυκλαδικὴ - Πρωτομινωικὴ (= ΠΕ, ΠΚ, ΠΜ), Μεσοελλαδικὴ - Μεσοκυκλαδικὴ - Μεσομινωικὴ (= ΜΕ, ΜΚ, ΜΜ) καὶ Ὑστεροελλαδικὴ - Ὑστεροκυκλαδικὴ - Ὑστερομινωικὴ (= ΥΕ, ΥΚ, ΥΜ).

Ἐκάστη τῶν περιόδων τούτων ἔχει πάλιν ὑποδιαιρεθῆ εἰς τρεῖς ὑποπεριόδους, διακρινόμενας συνήθως διὰ τῶν λατινικῶν ἀριθμῶν I, II καὶ III. Τὰ χρονολογικὰ ὄρια τῶν ὑποπεριόδων τούτων τῆς πρῶμου καὶ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ δὲν φαίνεται ὅτι συμπίπτουν προκειμένου διὰ τὰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὑποπερίοδοι ὅμως τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν δημιουργεῖται ἐπὶ τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος τὸ κράτος τῶν Μυκηνῶν, αἱ δραστηριότητες τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀκμῆς του ἐκάλυπτον σύμπασαν σχεδὸν τὴν Μεσόγειον, ἔχουν ἀκριβέστερον χρονολογηθῆ.

Ἡ ΥΕ I (ΥΚ I, ΥΜ I) κατὰ ταῦτα ὑποπερίοδος χρονολογεῖται 1.600 - 1.500 π.Χ., ἡ ΥΕ II (ΥΚ II, ΥΜ II) 1.500 - 1.400 π.Χ. καὶ ἡ ΥΕ III (ΥΚ III, ΥΜ III) 1.400 - 1.125 π.Χ., ὑποδιαιρουμένη περαιτέρω εἰς τρεῖς φάσεις ΥΕ III A (ΥΚ III A, ΥΜ III A) 1.400 - 1.300 π.Χ., ΥΕ III B (ΥΚ III B, ΥΜ III B) 1.300 - 1.200 π.Χ. καὶ ΥΕ III Γ (ΥΚ III Γ, ΥΜ III Γ) 1.200 - 1.125 π.Χ. περίπου⁴.

Ἀπὸ τῆς 11ης ἑκατονταετίας π.Χ. περίπου εἰκάζεται ὅτι διαδίδεται εἰς τὸν ἐλληνικὸν χώρον ἡ χρῆσις τοῦ σιδήρου διὰ τὴν κατασκευὴν ὄπλων καὶ ἐργαλείων ἀρχομένης οὕτως εἰς αὐτὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. Ἡ ἐπικράτησις ὅμως τῆς χρήσεως τοῦ σιδήρου φαίνεται ὅτι ὁλοκληροῦται κατὰ τὸν 8ον π.Χ. αἰῶνα, ὥστε ἡ πρῶμος ἐποχὴ τοῦ σιδήρου ὑποδιαιρεῖται συνήθως εἰς ὑπομυκηναϊκὴν (ὑπομινωικὴν) 1.125 - 1.050 π.Χ., πρωτογεωμετρικὴν 1.050 - 900 π.Χ. καὶ γεωμετρικὴν 900 - 700 π.Χ. περίοδον⁵.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ἀποκαλυφθέντος κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα ἀρχαιο-

3. BSA 1916 - 1918, 175 - 189. Phylakopi, 238 - 272. PMn I, 1 - 31.

4. Διὰ τὴν χρονολόγησιν τῶν περιόδων, ὑποπεριόδων καὶ φάσεων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἰδὲ Π - Π, 3 - 4, 548 - 554. Π - Σ, 2 - 3, 470 - 475. ÅKG, 32. GBA, 313 - 315. CAH I(2)³, 1002 - 1003. CAH II(1)³, 822 - 823. CAH II(2)³, 1044 - 1045.

5. M - X, 5 - 8, 1036 - 1038. DAG, 106 - 135. GDA, 55, 79. GGP, 302 - 331.

λογικῆς ἐρεῦνης ἐν Ἑλλάδι προϊστορικοῦ ὕλικου τῶν περιόδων τούτων καὶ τῆς ἐκτενοῦς, κατὰ κατηγορίαν εὐρημάτων ἢ περιοχὴν καὶ περίοδον, ἐπ' αὐτοῦ βιβλιογραφίας ἔχει σημαντικῶς προαχθῆ μέχρι σήμερον ἡ γνῶσις τῆς ἐξελίξεως τοῦ προϊστορικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, πέρα ὅμως τῶν ὑπὸ τῆς Προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας ἐπιδιωκομένων συμπερασμάτων, ἀντικείμενον μελέτης τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν αὐτὰ ταῦτα τὰ ὕλικά κατὰ λοιπα τῶν προϊστορικῶν χρόνων καὶ ἡ μαρτυρουμένη ἐκ τούτων ἀπρόσωπος ἐξέλιξις τοῦ πολιτισμοῦ τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα, ἀντικείμενον τῆς ὁποίας εἶναι οἱ δημιουργοὶ τῶν προϊστορικῶν λειψάνων καὶ οὐχὶ αὐτὰ καθ'αυτὰ τὰ λείψανα, ἐπιχειρεῖ, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ἐνδεχομένως καὶ συμπερασμάτων ἄλλων μὲ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἀσχολουμένων ἐπιστημῶν, ὅπως τῆς Γλωσσολογίας, τῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ τῆς Μυθολογίας, νὰ σκιαγραφήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν ἐν χώρῳ καὶ χρόνῳ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς ἐθνολογικῆς φυσιογνωμίας, ὡς κοινωνικῶν ὁμάδων ἢ λαῶν, τῶν ἐγκατασταθέντων εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος⁶ καθ' ἐκάστην προϊστορικὴν περίοδον πληθυσμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ προέκυψε τὸ ἱστορικὸν ἑλληνικὸν ἔθνος.

Διὰ τὴν καθαρῶς ἱστορικοῦ χαρακτῆρος προσπάθειαν ταύτην ἡ κατανομὴ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς τῆς χώρας καθ' ἐκάστην προϊστορικὴν περίοδον καὶ αἱ μεταβολαὶ εἰς τὴν πυκνότητα τῆς κατοικήσεως ἐκάστης περιοχῆς ἀπὸ περιόδου εἰς περίοδον, αἱ μαρτυρούμεναι ἐκ τῆς κατανομῆς κατὰ περιοχὴν καὶ περίοδον τῶν γνωστῶν προϊστορικῶν θέσεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν συγκεντρωθῆ εἰς τὸ Πρῶτον Μέρος τῆς ἐργασίας ταύτης, ἀποκτοῦν μεγαλυτέραν σημασίαν ἐν σχέσει πρὸς ἀντιστοιχοὺς μεταβολὰς εἰκαζόμενας ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὕλικῶν καταλοίπων τῶν προϊστορικῶν οἰκισμῶν τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς παρακολούθησιν δὲ τῶν μεταβολῶν τούτων εἰς τὴν κατοίκησιν τῆς χώρας ἀπὸ περιόδου εἰς περίοδον αἱ μέχρι σήμερον (1990) ἐντοπισθεῖσαι εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον περισσότεραι τῶν δύο χιλιάδων προϊστορικαὶ θέσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας βεβαίως ἔχουν καταγραφῇ τέσσαρες σχεδὸν χιλιάδες προϊστορικαὶ τοποθεσίαι, διότι ἐκρίθη συστηματικώτερον ἐγγὺς ἀλλήλων κείμεναι προϊστορικαὶ τοποθεσίαι νὰ δηλωθοῦν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς

6. Εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἐρεῦνης, ἡ ὁποία καὶ πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας, ὡς κλάδου τῶν ἱστορικῶν ἐπιστημῶν, ἐντάσσονται αἱ προγενέστεραι προσπάθειαι τοῦ συγγραφέως ἐν σχέσει μὲ τοὺς προϊστορικοὺς πληθυσμοὺς, τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, διό καὶ αἱ ἐργασίαι ἐκεῖναι ἐπεγράφησαν Προϊστορίαι τῶν περιοχῶν τούτων, ὡς καὶ ἡ σχετικὴ μὲ τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος ἐργασία κατὰ τὴν κρίσιμον μεταβατικὴν περίοδον ἀπὸ τῶν μυκηναϊκῶν εἰς τοὺς ἀρχαῖοὺς χρόνους 1.200 - 700 π.Χ.

σημαντικώτερας ἐξ αὐτῶν, ἔχουν παρατεθῆ κατωτέρω, ταξινομημένοι κατὰ χρονολογικὴν καὶ γεωγραφικὴν σειρὰν, εἰς δέκα τέσσαρας διαδοχικοὺς χρονολογικῶς καταλόγους, ἰσαριθμούς δηλαδὴ πρὸς τὰς παραδεδεγμένας περιόδους, ὑποπερίόδους καὶ φάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν διαιρεθῆ οἱ προϊστορικοὶ χρόνοι τῆς Ἑλλάδος (Πίναξ II).

Οἱ δύο πρῶτοι τῶν καταλόγων τούτων περιλαμβάνουν τὰς γνωστὰς θέσεις τῆς ἐποχῆς τοῦ λίθου, παλαιολιθικῆς περιόδου περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς βαθμίδος καὶ νεολιθικῆς μετὰ τῆς προκεραμικῆς φάσεως ἀντιστοίχως, ἀποτελοῦντες κατὰ βάσιν τὸ περιεχόμενον τῶν δύο πρώτων κεφαλαίων τῆς ἐργασίας.

Εἰς τὸ τρίτον καὶ τὸ τέταρτον κεφάλαιον ἔχουν περιληφθῆ οἱ κατάλογοι τῶν γνωστῶν προϊστορικῶν θέσεων τῆς πρωίμου καὶ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἀντιστοίχως.

Αἱ γνωσταὶ προϊστορικαὶ θέσεις τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἔχουν περιληφθῆ εἰς τὸ πέμπτον κεφάλαιον ταξινομημένοι εἰς ἑξ καταλόγους. Οἱ δύο πρῶτοι τούτων περιέχουν ἕκαστος τὰς γνωστὰς YE I (YK I, YM I) καὶ YE II (YK II, YM II) θέσεις ἀντιστοίχως. Εἰς ἰδιαίτερον κατάλογον ἔχουν περιληφθῆ αἱ ἀπροσδιόριστου YE I (YK I, YM I), YE II (YK II, YM II) ἢ YE III (YK III, YM III) χρονολογίας θέσεις. Οἱ τρεῖς ὑπόλοιποι κατάλογοι περιλαμβάνουν ἕκαστος τὰς γνωστὰς θέσεις ἐκάστης τῶν τριῶν φάσεων A-Γ ἀντιστοίχως τῆς YE III ὑποπεριόδου.

Τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου αἱ γνωσταὶ θέσεις ἔχουν περιληφθῆ εἰς τρεῖς ἐτέρους καταλόγους, ἀντιστοιχοῦντας πρὸς τὴν ὑπομυκηναϊκὴν (ὑπομινωικὴν), πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν περίοδον, καὶ ἀποτελοῦν τὸ ἕκτον κεφάλαιον τῆς ἐργασίας.

Ἐκαστον τῶν ἑξ τούτων κεφαλαίων συμπληροῦται ἀπὸ σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς κατοικήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, ἀκολουθοῦσαν τὸν κατάλογον τῆς περιόδου εἰς ἣν ἀναφέρεται ἕκαστον κεφάλαιον καὶ συνοψίζουσιν τὰ ἐκ τῆς διακυμάνσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν γνωστῶν θέσεων ἀπὸ περιόδου εἰς περίοδον εἰς ἐκάστην περιοχὴν ἢ ἐκ τῆς μελέτης τῶν προϊστορικῶν λειψάνων ἐξ οἰκισμῶν καὶ τάφων ὑπαγορευόμενα ἐθνολογικὰ συμπεράσματα διὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας.

Εἰς ἰδιαίτερον τέλος κατάλογον καὶ κεφάλαιον ἔχουν περιληφθῆ θέσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις ἀπλῶς ὡς προϊστορικαὶ ἢ τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ χωρὶς ἄλλας χρονολογικὰς ἐνδείξεις.

Εἰς τὸ τελικὸν τοῦ Πρώτου Μέρους κεφάλαιον συνοψίζονται τὰ κατὰ περίοδον παρατεθέντα ἐν τοῖς προηγούμενοις ἐθνολογικὰ συμπεράσματα διὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος, ὥστε νὰ διευκολύνεται ἡ ἐπιχειρουμένη εἰς τὸ Δεύτερον Μέρος προσπάθεια διὰ τὴν ἱστορικὴν ἐρμηνείαν τοῦ τρόπου γενέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Εἰς τὸ Πρῶτον Μέρος τῆς ἐργασίας ταύτης ἔχει ἐπιχειρηθῆ νὰ παρακολουθηθῇ ἡ ἐθνολογικὴ ἐξέλιξις τοῦ προῖστορικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ γένεσις τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, διὰ τῆς παραθέσεως τῶν μέχρι σήμερον ἐντοπισθεισῶν προῖστορικῶν θέσεων εἰς αὐτήν, ταξινομημένων κατὰ περιοχὴν εἰς ἰσαριθμούς καταλόγους, ὡς ὑπεδηλώθη καὶ εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν, πρὸς τὰς περιόδους, ὑποπερίόδους ἢ φάσεις τῶν προῖστορικῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ τῆς συνοψίσεως, εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας τοὺς καταλόγους τούτους ἐπισκοπήσεις, τῶν ὑπαγορευομένων πληθυσμιακῶν μεταβολῶν εἰς τὸν ἐλληνικὸν χῶρον εἴτε ἐκ τῆς διακυμάνσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν γνωστῶν προῖστορικῶν θέσεων κατὰ περιοχὴν καὶ περίοδον εἴτε ἐκ τῆς μελέτης τῶν προῖστορικῶν λειψάνων τῆς χώρας.

Πρέπει ὁμως νὰ τονισθῇ ἐξ ἀρχῆς, ὡς πρὸς τὸ κύρος τῶν δυναμένων νὰ συναχθοῦν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐθνολογικῶν συμπερασμάτων, ὅτι πολλαὶ τῶν περιληφθεισῶν εἰς τοὺς καταλόγους θέσεων εἶναι γνωσταὶ ἐξ ἐπιφανειακῶν καὶ ἐνίοτε μεμονωμένων εὐρημάτων, ὅτι ἐπιφανειακὰς ἐξερευνήσεις ἔχουν ἐνεργήσει διαφορετικῆς ἐμπειρίας ἐρευνηταί, ὅτι τὰ ἐντοπισθέντα εὐρήματα εἰς τινὰς περιπτώσεις ἀναφέρονται ὡς ἀμφιβόλου χρονολογίας, ὅτι περίοδοί τινες προῖστορικῶν θέσεων ἐκπροσωποῦνται ὑπὸ μεμονωμένων ὀστράκων, τυχαίως ἐνδεχομένως μεταφερθέντων ἐξ ἄλλων τοποθεσιῶν εἰς αὐτάς, ὅτι πολλαὶ θέσεις εἶναι γνωσταὶ ἐκ τυχαίων καὶ ἀνεπαρκῶς γνωστῶν εὐρημάτων καὶ ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἀνασκαφεισῶν θέσεων αἱ μέθοδοι ἀνασκαφῆς χρονολογήσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν εὐρημάτων, αἱ ὁποῖαι μεγάλως ἐπηρεάζουν τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν συναγόμενα ἐκάστοτε συμπεράσματα, ἔχουν ὑποστῇ ριζικὰς ἐξελίξεις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου αἰῶνος προῖστορικῆς ἐρεῦνης ἐν Ἑλλάδι, τὰ πορίσματα τῆς ὁποίας ἔχουν περιληφθῇ εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν.

Παρὰ τὰς ἀναποφεύκτους ὁμως ταύτας δυσχερείας διὰ τὴν συναγωγὴν ἀντικειμενικῶν συμπερασμάτων, ἐκ τῶν γνωστῶν ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸν χῶρον προῖστορικῶν λειψάνων, τὰ ἀσφαλῆ ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν δεδομένων

ὑπαγορευόμενα ἐθνολογικὰ συμπεράσματα ἀποτελοῦν βεβαιότερας ἐνδείξεις διὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ τρόπου γενέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους παρὰ τὰ ἐκ τῶν δεδομένων τῆς Γλωσσολογίας, τῆς Ἀνθρωπολογίας ἢ τῆς Μυθολογίας συναγόμενα ἀντίστοιχα συμπεράσματα.

Α. ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΛΙΘΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 40.000 - 6.000 π.Χ.

Τυχαῖαι συμπτώσεις, ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαί, τὰς τελευταίας μάλιστα δεκαετίας, ὑπὸ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων εἰς τὴν Ἑπειρον, Γερμανῶν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, Γάλλων εἰς τὴν δυτικὴν Πελοπόννησον, Ἀμερικανῶν καὶ Γερμανῶν εἰς τὴν Ἀργολίδα ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐρευνητῶν εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἔχουν φέρει εἰς φῶς περὶ τὰς 75 θέσεις ἀλλὰ καὶ πολυαρίθμους ἄλλας τοποθεσίας συντόμως μνημονευόμενας, ἐκ τῶν περιοχῶν ἰδίᾳ τῆς κοίτης τοῦ Πηνειοῦ δυτικῶς τῆς Λαρίσης καὶ τῆς Ἀμαλιάδος εἰς τὴν Πελοπόννησον, τῆς μέσης καὶ ὑστέρας παλαιολιθικῆς ἢ καὶ τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς ἢ μεσολιθικῆς λεγομένης περιόδου, ἥτις παρεμβάλλεται μεταξὺ παλαιολιθικῆς καὶ νεολιθικῆς, ἐκ τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος περιγραφόμενας, μετὰ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας, εἰς τὸν ἀκολουθοῦντα κατάλογον κατὰ γεωγραφικὴν περιοχὴν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον καὶ ἐκ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς.

Α. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

Τὴν κατανομὴν κατὰ περιοχὴν τοῦ παλαιολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος μαρτυρεῖ ἡ κάτωθι κατὰ περιοχὴν κατανομὴ τῶν μέχρι σήμερον (1990) ἐντοπισθεισῶν παλαιολιθικῶν θέσεων ἐν αὐτῇ.

Ι. ΗΠΕΙΡΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ. (α) Ἐκ σπηλαίου τῆς περιοχῆς Κονίτισης ἔχουν ἀναφερθῇ μικρολιθικὰ ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου παραβαλλόμενα πρὸς ἀντίστοιχα εὐρήματα ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀσπροχάλικο παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιος Γεώργιος Πρεβέζης περιγραφόμενα κατωτέρω. PPS 1966, 22. Δωδώνη 1974, 136. PGC, 77.

(β) Ἐκ μὴ καθοριζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Κονίτισης ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται, χαλκῇ ΥΕ III Γ αἰχμὴ δόρατος τοῦ Μουσειοῦ Ἰωαννίνων (ΑΕ 1969, 197 εἰκ. 7 α καὶ ὑποσημ. 1 α) καὶ διά-

τρητος λίθινος πέλεκυς τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν. ΑΕ 1937, 371 εἰκ. 3 καὶ ὑπόσημ. 1. Epirus, 315 (Ε 1). Δωδώνη 1976, 337.

ΠΕ θέσις 1, ΥΕ III Γ 1.

2. ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1984, 7 - 20, 1986, 7 - 35. JHS 1984 AR, 40 - 42, 1985 AR, 38 - 39, 1986 AR, 52 - 54, 1987 AR, 29 - 31.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1983 - 1986 εἰς τὸ σπήλαιον Κλειδί, νοτίως τοῦ χωρίου Κλειδωνιά τῆς ἐπαρχίας Κονίτισης ἐγγὺς δὲ τῆς Μονῆς τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὁχθῆς τοῦ παραποτάμου τοῦ Ἀφού Βοῖδομάτη (BSA 1984, 12 εἰκ. 3), καθὼς καὶ εἰς τὸ σπήλαιον Μεγαλάκκος, περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τοῦ προηγουμένου σπηλαίου, ἀπεκάλυψαν εἰς μὲν τὸ πρῶτον σπήλαιον στρῶμα πάχους 2 μ. περιέχον λίθινα καὶ ὀστεῖνα ἐργαλεῖα, ὀστᾶ ζώων καὶ κογχύλια, χρονολογούμενα 20.000 ἕως 12.000 ἔτη πρὸ ἡμῶν ἐντὸς τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου, εἰς δὲ τὸ δεύτερον σπήλαιον καὶ εἰς διάβρωσιν τοῦ ἐδάφους ἐντὸς αὐτοῦ διεπιστώθη ἡ ὑπαρξίς ἐπιχώσεως πάχους 6 μ. ἀποτελουμένης ἐκ 14 στρωμάτων διαιρουμένων εἰς τρεῖς ομάδας, ἡ μεσαία τῶν ὁποίων περιεῖχεν εὐρήματα παρεμφερῆ πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ πρώτου σπηλαίου. BSA ἔ.ἀ. καὶ 1992, 1 - 28. JHS ἔ.ἀ.

3. ΕΛΕΟΥΣΑ. (α) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἐλεοῦσα καὶ παρὰ τὸ Ἀεροδρόμιον τῶν Ἰωαννίνων, ΒΔ τῆς πόλεως, ἐγγὺς δὲ τοῦ οἰκοτροφείου Ἀγία Ἐλένη, ὁ Α. Hittelman εὑρεν αἰχμᾶς πυριτολίθου τῆς τελευταίας φάσεως τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1964 Χρον., 313. PPS 1966, 7 - 8. Δωδώνη 1974, 136.

(β) Ἐπὶ λόφου, κειμένου παρὰ τὸ χωρίον Ἐλεοῦσα καὶ δυτικῶς τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων Ἡγουμενίτισης, ὁ Ε. S. Higgs ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχουν λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου. PPS 1964, 209, 1966, 7 - 8. Δωδώνη 1974, 126. Excavations 1980, 44. PGC, 79 - 80.

4. ΠΕΡΑΜΑ. Ἐκ σπηλαίου παρὰ τὸ χωρίον Πέραμα, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου, τὰ ὁποῖα παραλληλίζονται πρὸς ἀντίστοιχα εὐρήματα ἐκ τοῦ σπηλαίου Σεῖντι τῆς Κωπαίδος. ΑΔ 1966 Χρον., 294. Δωδώνη 1974, 136.

Τὸ Πέραμα ἐσφαλμένως ἔχει ἀναφερθῇ (ΑΕ 1956, 131 - 132) ὡς τόπος προελεύσεως δύο ΥΕ III Α - Β ξιφῶν προερχομένων ἐκ Μεσο-

γεφύρας ή Στρουνίου και μνημονευομένων μετά των θέσεων τούτων κατωτέρω. Epirus, 318 - 319, 321, 326. PPS 1967, 30 (ύποσημ. 1).

5. ΚΑΣΤΡΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1951, 173 - 183, 1952, 362 - 386. Man 1963, 2. ΑΔ 1964 Χρον., 312 - 313, 1965 Χρον., 348, 361 - 365, 1966 Χρον., 288, 292 - 294, 1967 Χρον., 350, 1968 Χρον., 291 - 292, 296 - 298. Antiquity 1966, 55 - 56. PPS 1966, 22, 1967, 19 - 26, 1971 (Μέρος II), 367 - 380 (σποράδην). BCH 1967, 688, 1968, 855, 1970, 1028. Epirus, 173 - 175, 291 - 299. Δωδώνη 1974, 105 - 137 (σποράδην), 1976, 337. GAC, 301. Excavations 1980, 47. M - X, 18 - 19 κ.έ. BSA 1984, 7 - 11 (σποράδην). PGC, 68 - 74.

Αί επόμεναι προϊστορικοί τοποθεσίαι έχουν αναφερθή από Β. πρὸς Ν. ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Καστρίτσα παρὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων.

(α) Κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ εἰς ἱστορικοὺς χρόνους ὠχυρωμένου ὑψώματος Καστρίτσα (Epirus, 173 - 175 σχέδ. 15), δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχει ἐπισημανθῇ νεολιθικὸν σπήλαιον μὲ λείψανα κατοικήσεως τῆς ὑστερας νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγη ἐν πιθοειδῆς ἀγγεῖον καὶ ὄστρακα ἄλλων ἀγγείων. ΑΔ 1968 Χρον., 292, 1969 Χρον., 253 (ύποσημ. 18).

(β) Κατὰ τὰς δυτικὰς ὑπωρείας τοῦ ὑψώματος Καστρίτσα ἐνετοπίσθησαν τὸ ἔτος 1966 ΥΕ III τάφοι, ἐξ ἐνὸς τῶν ὁποίων προέρχεται ΥΕ III Β χαλκοὺν ἐγχειρίδιον. ΑΔ 1968 Χρον., 291. PPS 1967, 30 - 36.

(γ) Ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τοῦ ὑψώματος Καστρίτσα καὶ περὶ τὰ 15 μ. ἀνατολικῶς τῆς θέσεως τοῦ ἀνωτέρω τάφου μὲ τὸ ΥΕ III Β ἐγχειρίδιον Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι ἠρεύνησαν τὸ ἔτος 1967 σπήλαιον μὲ ἱχνη ἐγκαταστάσεως κατὰ τὴν ὑστέραν παλαιολιθικὴν περίοδον, χρονολογούμενα ἀπὸ 20.000 μέχρι 10.000 ἔτη πρὸ ἡμῶν. PPS 1966, 22, 1967, 19 - 26. BSA 1984, 7 - 11.

(δ) Κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Καστρίτσα, κειμένου ἀνατολικῶς τοῦ προηγούμενου ὑψώματος, εὑρέθησαν τὰ ἔτη 1964 - 1966 δύο τάφοι σχηματιζόμενοι δι' ὀρθίων πλακῶν, ὁ εἰς τῶν ὁποίων περιεῖχεν ΥΕ III Β - Γ ψευδόστομον ἀμφορέα. ΑΔ 1964 Χρον., 312 - 313, 1966 Χρον., 288.

(ε) Κατὰ τὴν διάνοξιν ἀποστραγγιστικῆς τάφρου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Καστρίτσα τὰ ἔτη 1948 - 1949 ἀπεκαλύφθη στρώμα προϊστορικῆς κατοικήσεως ἐκτάσεως 300 μ. καὶ πάχους 0,50 μ., καλυπτόμενον ὑπὸ ἰσοπάχου στρώματος ἱστορικῶν χρόνων, τὸ ὁποῖον ἠρεύνησεν ὁ Δάκαρης τὰ ἔτη 1951 - 1952 καὶ ἐταξινόμησε τὴν περιεχομένην εἰς αὐτὸ κεραμικὴν εἰς τέσσαρας κατηγορίας (I - IV). Εἰς τὴν κα-

τηγορίαν I περιελήφθησαν ἐγχάρακτα ὄστρακα συλλεγέμενα ἐκ τῶν ἀναχωμάτων τῆς τάφρου, τὰ ὅποια παραλληλίζονται πρὸς τὴν νεολιθικὴν κεραμικὴν τὴν γνωστὴν ἐξ ἄλλων θέσεων. Ἡ κατηγορία II περιλαμβάνει μονόχρωμα χειροποίητα ὄστρακα μὲ πλαστικὴν κόσμησιν. Εἰς τὴν κατηγορίαν III περιελήφθησαν μονόχρωμα, μελανὰ ἢ καστανομελανὰ, ἐστιλβωμένα χειροποίητα ὄστρακα, ἡ δὲ κατηγορία αὕτη παράγεται ἐν Ἡπείρῳ ἀπὸ ΠΕ III χρόνων μέχρι τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος (Epirus, 298). Εἰς τὴν κατηγορίαν IV ἐταξινομήθησαν γραπτὰ ἀμαυρόχρωμα ὄστρακα παρεμφερῆ πρὸς τὴν κεραμικὴν τοῦ Μπουμπουστιίου - Πλατανιαῆς τῆς Μακεδονίας. ΠΑΕ 1951, 173 - 183, 1952, 362 - 386. PPS 1967, 30. Epirus, 291 - 295, 308 - 313.

Νεολ. θέσις 3, ΠΕ 3, ΜΕ 2, ΥΕ III Β 9, ΥΕ III Γ 16, ὑπομυκ. 5.

6. ΚΑΤΣΙΚΑΣ. Ἀποστραγγιστικὴ τάφος, διανοιχθεῖσα παρὰ τὸ χωρίον Κατσικᾶς νοτίως τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων, ἀπεκάλυψε στρῶμα περιέχον λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1965 Χρον., 368. Δωδώνη 1974, 136. PGC, 76 - 77.

7. ΠΡΑΜΑΝΤΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Πράμαντα τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ εὐρήματα ἐκ τῶν κάτωθι θέσεων.

(α) Ἐκ τοποθεσίας ἀναφερομένης ὡς κειμένης ἐγγὺς τοῦ χωρίου Πράμαντα, ἀλλὰ προσδιοριζομένης ὡς εὕρισκομένης «ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Κατσικὸν εἰς Σερβιανὰ», ἔχουν ἀναφερθῇ δύο λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου. PPS 1964, 204. Δωδώνη 1974, 117, 136. PGC, 78.

(β) Ἐκ τοῦ τειχισμένου ὑψώματος Ἁγία Παναγία, ΝΔ τοῦ χωρίου Πράμαντα, ὁ Hammond συνέλεξε διπλοῦν ΥΕ III Β - Γ χαλκοῦν πέλεκυν, ΥΕ III Γ χαλκὴν περόνην καὶ δύο λιθίνους πελέκει. BSA 1931 - 32, 136 - 137. Epirus, 177 - 178, 314 - 315, 317, 334 - 335, 355, 361. Δωδώνη 1976, 326 - 327, 330 - 331, 338. Μ - Χ, 20 κ.έ.

ΥΕ III Β θέσις 11, ΥΕ III Γ 19.

8. ΕΛΑΦΟΣ. (α) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας, παρὰ τὸ χωρίον Ἐλαφος τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης, ἀναφέρονται ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς ἐποχῆς χωρὶς ἄλλην διάκρισιν. Cassopaia, 21. Δωδώνη 1974, 136.

(β) Ἐκ τῆς θέσεως Ἀμυγδαλιά, παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ λεπίδες πυριτολίθου καὶ ἀκόσμητα ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Κασσώπας. ΑΔ 1969 Χρον., 253. ΑΕ 1969, 207. Cassopaia, 29. Δωδώνη

1974, 137. AAA 1977, 173.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ τοῦ χωρίου ἔχει συλλεγῆ νεολιθικὴ λιθίνη ἀξίνη. ΑΔ 1969 Χρον., 253.

Νεολ. θέσις 4.

9. ΡΩΜΑΝΟΣ. (α) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας παρὰ τὸ χωρίον Ῥωμανὸς τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου ἄνευ ἄλλης διακρίσεως. Cassopaiia, 21. Δωδώνη 1974, 136.

(β) Εἰς τὴν θέσιν Μπαζές, παρὰ τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν Μονὴν τῆς Μεταμορφώσεως ΒΔ τοῦ χωρίου, ἡ Ἀνδρέου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1977, ἐκτὸς ἄλλων τάφων τῆς ἐλληνιστικῆς περιόδου, καὶ ἓνα σχηματιζόμενον δι' ὀρθίων πλακῶν καὶ περιέχοντα, πλὴν τῶν λειψάνων τοῦ νεκροῦ, χαλκοῦν ψέλιον, τρεῖς χαλκοῦς δακτυλίους, ὁ εἷς τῶν ὁποίων μὲ ἐλικοειδεῖς ἀπολήξεις, ὡς ἐκ τῆς θέσεως δὲ ὅπου εὑρέθη δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐχρησιμοποιήθη ὡς σφηκωτὴρ τῆς κόμης, καὶ τεμάχια χαλκῶν ἐνωτίων ἢ σφηκωτῆρων, χρονολογούμενα ἀπὸ τὴν ἀνασκάψασαν εἰς τὴν χρονικὴν περίοδον μεταξὺ τοῦ τέλους τῆς ΥΕ περιόδου καὶ τῆς ἀρχῆς τῶν γεωμετρικῶν χρόνων, περὶ τὸν 10ον π.Χ. αἰῶνα, κατὰ τοὺς ὑπομυκηναϊκοὺς δηλαδὴ ἢ πρωτογεωμετρικοὺς χρόνους. ΑΔ 1976 Χρον., 204 - 206. AAA 1977, 168 - 174. Excavations 1980, 55.

(γ) Ἐντὸς τοῦ χωρίου Ῥωμανὸς καὶ παρὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀ. Τσουμάνη εὑρέθη λακκοειδὴς τάφος καλυπτόμενος διὰ πλακὸς καὶ περιέχων δύο εὐμεγέθη χειροποίητα ἀγγεῖα πλήρη ἐκ λειψάνων καύσεως νεκροῦ. Τὰ ἀγγεῖα φέρουν πλαστικὴν κόσμησιν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ταξινομοῦνται εἰς τὴν κατηγορίαν II τῆς Καστρίτσας, ὑποδηλοῦν δὲ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα χρονολόγησιν τοῦ τάφου εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ σιδήρου. ΑΔ 1960 Χρον., 200. Epirus, 302.

Ὑπομυκ. θέσις 8, πρωτογ. 7.

10. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ. Ἐκ τοῦ χωρίου Παλαιοχώρι τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου χωρὶς ἄλλην διάκρισιν. Cassopaiia, 21. Δωδώνη 1974, 136.

B. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

11. ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ. (α) Ἡ περιοχή Ἠγουμενίτσας - Γκούμανης ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ E. S. Higgs ὡς μία τῶν κυριωτέρων περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν εὑρεθῇ λίθινα παλαιολιθικά ἐργαλεῖα, χωρὶς νὰ παρέχωνται πλείονες πληροφορίες διὰ τοὺς τόπους εὑρέσεως ἢ τὴν хро-

νολόγησιν ἐντὸς τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου τῶν εὐρημάτων. PPS 1964, 204. Θεσπρωτία, 44. Δωδώνη 1974, 136.

(β) Ἐκ σπηλαίου, κειμένου δυτικῶς τῆς Γκούμανης καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὁχθῆς τοῦ Θυάμιδος (Καλαμᾶ), ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα, τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Θεσπρωτία, 44, 66. Δωδώνη 1976, 336.

Προϊστ. θέσις 9.

12. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ. (α) Ἡ περιοχή τῆς Παραμυθιάς καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Κωκυτοῦ ἔχουν χαρακτηρισθῇ ἐκ τῶν πλουσιωτέρων περιοχῶν μὲ λίθινα ἐργαλεῖα δυνάμενα νὰ χρονολογηθοῦν ἀπὸ ὑστέρων παλαιολιθικῶν χρόνων, περὶ τὸ 9.000 π.Χ., μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PPS 1964, 204 - 208, 1966, 9. Θεσπρωτία, 44, 47 - 49, 64. Δωδώνη 1974, 129, 130, 131, 136 - 137. Excavations 1980, 53.

(β) Κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τῆς πόλεως τῆς Παραμυθιάς ἤλθεν εἰς φῶς τυχαίως λακκοειδῆς τάφος περιέχων χαλκοῦν ΥΕ III Α - Β ἐγγχειρίδιον καὶ χαλκὴν αἰχμὴν δόρατος. ΑΔ 1965 Χρον., 349 - 350. PPS 1967, 34 - 36. Θεσπρωτία, 64 - 65. Δωδώνη 1976, 303, 311, 315, 338.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσαρδάκια, νοτίως τῆς πόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα πολυγωνικῶν τειχῶν ἀνωμάλου κατασκευῆς, προϊστορικῶν ἢ ἑλληνιστικῶν χρόνων. Θεσπρωτία, 64 - 65.

Νεολ. θέσις 8, ΥΕ III Α 4, ΥΕ III Β 15.

13. ΜΑΖΑΡΑΚΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Μαζαρακιά τῆς ἐπαρχίας Μαργαριτίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐργαλεῖα τῆς Μουστερίας Μέσης παλαιολιθικῆς ἐποχῆς. PPS 1966, 4. Θεσπρωτία, 46. Δωδώνη 1974, 136. PGC, 75.
14. ΡΑΧΟΥΛΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ῥαχούλι τῆς ἐπαρχίας Σουλίου ἔχουν ἀναφερθῇ λεπίδες πυριτολίθου καὶ ἀπολιθωμένα ὀστᾶ ζώων ἐκ λειψάνων τροφῶν, τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου παρατηρηθέντα ὑπὸ τοῦ Σορδῖνα καὶ μνημονεύόμενα ὑπὸ τοῦ Δάκαρη. Θεσπρωτία, 45. Δωδώνη 1974, 136.
15. ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΙΟΝ. Ἐκ τοῦ χωρίου Καρβουνάριον τῆς ἐπαρχίας Σουλίου εἶναι γνωστὰ ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου τῆς Μουστερίας Μέσης παλαιολιθικῆς καὶ τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου παραβαλλόμενα πρὸς τὰ εὐρήματα τοῦ Κοκκινόπηλου καὶ τοῦ Ἀσπροχάλικου, παρὰ τὴν κοινότητα Ἀγίου Γεωργίου Πρεβέζης, περιγραφόμενα κατωτέρω. ΑΔ 1965 Χρον., 364, 368. PPS 1966, 4 - 5, 9, 21, 22. Θεσπρωτία, 45. Δωδώνη 1974, 136, PGC, 76.

16. ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ. Εἰς σπήλαιον παρὰ τὸ χωρίον Σκάνδαλον τῆς ἐπαρχίας Σουλίου ἔχουν εὑρεθῇ ὑπὸ τοῦ Σορδῖνα λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ Δάκαρη. Θεσπρωτία, 45. Δωδώνη 1974, 336.
17. ΜΟΡΦΙ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸ χωρίον Μόρφι τῆς ἐπαρχίας Μαργαριτίου καὶ παρὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Μαργαρίτιον καὶ Πάργαν, εἶναι γνωστὰ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ προμνημονευθέντα εὐρήματα τοῦ Καρβουναρίου, ἀλλὰ θεωρούμενα ἀρχαιότερα τῆς τελευταίας φάσεως τοῦ Ἀσπροχάλικου. ΑΔ 1965 Χρον., 364. PPS 1966, 4 - 5, 9, 21, 22. Θεσπρωτία, 45 - 46. Δωδώνη 1974, 136. Excavations 1980, 51. PGC, 75 - 76.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

18. ΒΟΥΛΙΣΤΑ - ΠΑΝΑΓΙΑ. Ἐκ σπηλαίου κειμένου μεταξὺ τῶν χωρίων Βούλιστα καὶ Παναγία, δυτικῶς τοῦ Λούρου καὶ κατὰ τὰ σύνορα τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης πρὸς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων, εἶναι γνωστὰ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1965 Χρον., 364. Cassopaia, 21. Δωδώνη 1974, 136. Excavations 1980, 53. PPS 1964, 214.
19. ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΟΝ. Ἐκ τοῦ χωρίου Πολυστάφυλον, δυτικῶς τῆς προηγούμενης θέσεως καὶ ἐγγὺς τῶν ὁρίων τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης πρὸς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα παλαιολιθικά ἐργαλεῖα ἄνευ ἄλλης χρονολογικῆς διακρίσεως. Cassopaia, 21. Δωδώνη 1974, 136.
20. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Βιβλιογραφία: Man 1963, 1 - 2. ΑΔ 1963 Χρον., 154 - 156, 157 - 158, 1964 Χρον., 309, 1965 Χρον., 361 - 374, 1966 Χρον., 292 - 294, 1967 Χρον., 350, 1968 Χρον., 296 - 298, 1981 Χρον., 281 - 282, 1983 Χρον., 233 - 234. PPS 1964, 199 - 244, 1966, 1 - 29, 1967, 1 - 29. Cassopaia, 29 - 30. Δωδώνη 1974, 108 - 127, 136, 1976, 336, 337. Excavations 1980, 41. BCH 1982, 557 - 559. PGC, 56 - 68. Χάρτης περιοχῆς: PPS 1966, 3 εἰκ. 2.

Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων ὑπὸ τὸν E. S. Higgs τὰ ἔτη 1962 - 1967, 1981 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος Πρεβέζης, κειμένου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχτης τοῦ Λούρου καὶ νοτίως τοῦ τεχνητοῦ φράγματος τοῦ ποταμοῦ, παρὰ τὸ 55ον χιλιόμετρον τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων Ἀρτης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν.

(α) Αἱ ἀνασκαφαί τῶν Ἀγγλῶν εἰς τὸ σπήλαιον Ἀσπροχάλικο, μήκους 22 μ. καὶ πλάτους 3,5 μ., εὑρισκόμενον ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Λούρου, παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν Ἰωαννίνων Ἀρτης καὶ εἰς ἀποστασιν 3 χιλιομέτρων ΒΔ τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψαν δύο στρώματα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου χρονολογηθέντα διὰ ῥαδιενεργοῦ ἄνθρακος 40.000 ἔτη πρὸ ἡμῶν καὶ ἕτερα δύο στρώματα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου, ἡλικίας 24.000 - 9.000 ἐτῶν περίπου, ἄνωθεν τῶν ὁποίων ἠκολούθει στρῶμα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ περιέχον λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα. ΑΔ 1965 Χρον., 368 - 374, 1966 Χρον., 292 - 294, 1967 Χρον., 350, 1968 Χρον., 296 - 298, 1981 Χρον., 281 - 282, 1983 Χρον., 233 - 234. PPS 1966, 10 - 21. Δωδώνη 1976, 336. BCH 1982, 557 - 559. PGC, 56 - 63.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος, ἀνατολικῶς τοῦ Λούρου, ἔχουν συλλεγῆ σποραδικὰ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης (ΑΔ 1965 Χρον., 364) καὶ τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου. PPS 1966, 22. Δωδώνη 1974, 136.

(γ) Εἰς τὴν θέσιν Κοκκινόπηλος ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Λούρου, δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος καὶ νοτίως τοῦ Ἀσπροχάλικου (PPS 1966, 3 εἰκ. 2), οἱ Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1963 ὑπαίθριον ἐγκατάστασιν τῆς μέσης καὶ ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου, ἐκ τῶν ἐπιφανειακῶν δὲ στρωμάτων συνέλεξαν λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Μαν 1963, 1 - 2. ΑΔ 1963 Χρον., 154 - 156, 157 - 158, 1965 Χρον., 363 - 364. PPS 1964, 213 - 221. Cassopaiia, 29 - 30. Δωδώνη 1974, 110 - 112, 1976, 337. PGC, 63 - 68.

Προϊστ. θέσις 14.

21. ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1954, 236. JHS 1954, 159. BCH 1954, 136. ΑΔ 1965 Χρον., 364. Cassopaiia, 21, 29, 30. Δωδώνη 1974, 117, 136, 1976, 337. Excavations 1980, 55.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ τῶν χωρίων Θεσπρωτικὸν καὶ Ῥιζοβούνι ΒΑ αὐτοῦ, εἰς τὸν Νομὸν Πρεβέζης, συνελέγη πυρὴν πυριτολίθου τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1965 Χρον., 364. Cassopaiia, 21. Δωδώνη 1974, 117, 136.

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ Θεσπρωτικοῦ, ὁ Δάκαρης ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχουν ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα κυκλοτερῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἰκοδομημάτων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, συνοδευόμενα ἀπὸ τοπικὴν χειροποίητον κεραμικὴν, καὶ διάτρητος λιθινὴ ἀξίνη. Cassopaiia, 29.

Προϊστ. θέσις 15.

22. ΒΑΛΑΝΙΔΟΡΡΑΧΗ. Ἐκ τοῦ ὄρμου Ἄλωνάκι, κατὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης καὶ ἐκ μικρᾶς κοιλάδος παρὰ τὸ χωρίον Βαλανιδόρραχη, νοτίως τοῦ Ἀχέροντος, ἔχει ἀναφερθῇ ὑπαίθριος παλαιολιθικὴ ἐγκατάστασις, ἐξ ἧς συνελέγησαν ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου. ΑΔ 1973 Χρον., 404.
23. ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ. Τὸ χωρίον Δεσποτικὸν Πρεβέζης μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Παπαδοπούλου ὡς παλαιολιθικὴ θέσις, ἄνευ ἄλλης διακρίσεως, κατὰ πληροφориαν παρασχεθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Δάκαρην. Δωδώνη 1974, 109 - 110 (ὑπόσημ. 4), 136.
24. ΣΤΕΦΑΝΗ. Ἐκ τῆς περιοχῆς ΒΑ τοῦ χωρίου Στεφάνη Πρεβέζης συνελέγησαν λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου. PPS 1964, 214. ΑΔ 1965 Χρον., 364. Cassopaia, 21. Δωδώνη 1974, 136. PGC, 78.
25. ΛΟΥΡΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λοῦρος Πρεβέζης ὁ Α. Hittelman συνέλεξε λεπίδας πυριτολίθου τῆς παλαιολιθικῆς ἐποχῆς ὁ δὲ Δάκαρς ἀναφέρει ἀπὸ τὴν θέσιν κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς ἐνδεχομένως περιόδου. ΑΔ 1964 Χρον., 313. Cassopaia, 21, 29. Θεσπρωτία, 48. Δωδώνη 1974, 137.
 Νεολ. θέσις 11.
26. ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΩΡ. Τὸ χωρίον Παντοκράτωρ, ΝΔ τῆς Πρεβέζης, ὁ Δάκαρς ἀναφέρει ὡς παλαιολιθικὴν θέσιν, ἄνευ ἄλλης διακρίσεως. Cassopaia, 21. Δωδώνη 1974, 137.

Α. ΝΟΜΟΣ ἈΡΤΗΣ

27. ΑΝΩ ΚΑΛΕΝΤΙΝΗ. Ἐργαλεῖα πυριτολίθου τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἄνω Καλεντίνη τοῦ Νομοῦ Ἀρτης. PPS 1964, 204. Δωδώνη 1974, 109, 117, 136. PGC, 79.
28. ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἐγγὺς τοῦ χωρίου Παντάνασσα τοῦ Νομοῦ Ἀρτης ἔχει ἀναφερθῇ ὑπαίθριος ἐγκατάστασις τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου, μαρτυρουμένη ἐκ τῆς εὐρέσεως πολλοῦ ἀριθμοῦ ἐργαλείων. PPS 1966, 22. Δωδώνη 1974, 109, 136.

II. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

29. ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΣ. Έργασίαι άμμοληψίας παρά την κοινότητα Πενταβρύσου τής έπαρχίας Έορδαίας, ΒΑ τής Πτολεμαΐδος, έγένοντο ή αίτία διὰ την άνεύρεσιν δύο λιθίνων έργαλείων τής παλαιολιθικής έποχής, άνθρωπίνων όστών και σκελετού έλέφαντος τής πλειστοκαΐνου ή δευτέρας μεσοπαγετώδους περιόδου. ΑΔ 1969 Χρον., 330 - 331. BCH 1978, 706.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

30. ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: Antiquity 1964, 54. PPS 1964, 202. Balk. Stud. 1964, 113. ΑΔ 1965 Χρον., 362 - 363, 438, 1969 Χρον., 333. Macedonia I, 215. Excavations 1980, 94. PGC, 48 - 49.

Έκ τής περιοχής του χωρίου Παλαιόκαστρον Γρεβενών έχουν συλλεγῆ λίθινα έργαλεία τής παλαιολιθικής έποχής, έν οίς και έν τής πρωΐμου μέσης παλαιολιθικής περιόδου, τὸ άρχαιότερον γνωστόν παλαιολιθικόν εύρημα έξ Ελλάδος, τὸ όποϊον ένίστε μνημονεύεται έσφαλμένως ως εύρεθέν έγγύς τής Κοζάνης (Antiquity 1964, 54. ΑΔ 1965 Χρον., 438) ή τής Σιατίστης (ΑΔ 1965 Χρον., 362 - 363). Έτερον παλαιολιθικόν έργαλείον, εύρεθέν είς άπόστασιν όλίγων χιλιομέτρων έκ του χωρίου, παραβάλλεται πρός τὰ εύρήματα του Κοκκινόπηλου (PPS 1964, 202 - 203 εικ. 2). Τρίτον έργαλείον τής μέσης παλαιολιθικής περιόδου έχει άναφερθῆ έκ τής θέσεως Φτερόσακκος άνατολικώς του χωρίου. ΑΔ 1969 Χρον., 333 (εικ. 12, πίν. 342 α).

Ι. ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

31. ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ. Βιβλιογραφία: Anthropologie 1961, 438 - 446. Έπιστ. Έπετ. Φυσικομ. Σχολ. Θεσσ. 1964, 65 - 91. Balk. Stud. 1964, 114. BCH 1965, 810 - 814, 1976, 676. JHS 1966 AR, 15, 1980 AR, 43, 1981 AR, 32, 1982 AR, 37. Μακεδονικά 1966 - 67, 292 - 293 (άρθ. 42). Archaeology 1971, 6 - 11. Macedonia I, 215, 299. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 8. ΠΑΕ 1975, 131 - 135. ΠΕΑΕ 1971 - 79, 55 - 66. Άνθρωπος 1978, 3 - 97, 1980, 7 - 284. Excavations 1980, 95. ΑΑΑ 1982, 285 - 296. PGC, 36 - 47.

Έκ του χωρίου Πετράλωνα τής έπαρχίας Χαλκιδικής έχουν άναφερθῆ τὰ έπόμενα εύρήματα.

(α) Άνασκαφαί του Ά. Πουλιανού τὰ έτη 1968 - 1981 έντός σπη-

λαίου ἀπέχοντος περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον τοῦ χωρίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς εὐρέσεως κρανίου ἀνθρώπου τύπου Νεάδερνταλ τὸ ἔτος 1960 εἰς αὐτό, ἀπεκάλυψαν λίθινα καὶ ὀστέινα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα λείψανα ἀποδεικνύοντα, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, τὴν κατοίκησιν τοῦ σπηλαίου ἀπὸ 600.000 - 500.000 ἐτῶν πρὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν. BCH 1965, 810 - 814, 1976, 676. Archaeology 1971, 5 - 11. ΠΑΕ 1975, 131 - 135. JHS 1982, AR, 37. AAA 1982, 285 - 296. PGC, 36 - 47.

(β) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τοῦ χωρίου Πετράλωνα προέρχεται θησαυρὸς 42 χαλκῶν πελέκεων καὶ σφηνῶν, εἴκοσι τρεῖς τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Θεσσαλονίκης καὶ δέκα ἐννέα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, παραδοθεῖς τὸ ἔτος 1960 ὑπὸ ἀρχαιοπώλου. Τὸ εὔρημα ἔχει προταθῆναι νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὴν πρῶτον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ (Μακεδονικὰ 1966 - 67, 292 - 293 ἀριθ. 42) ἢ εἰς τὴν ΥΕ III Β περίοδον περὶ τὸ 1250 - 1200 π.Χ. Macedonia I, 299. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 8. JHS 1980, AR, 43.

ΠΕ θέσις 54, ΥΕ III Β 31.

ΙΓ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

32. ΚΡΥΟΝΕΡΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς μεταξὺ τῶν χωρίων Κρυονέρι, Ζυγὸς καὶ Φίλιπποι τῆς ἐπαρχίας Καβάλας ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου. Ἀρχαιολογία 1982, τεύχος 5 (Νοέμβριος), 99. BCH 1983, 804.

ΘΑΣΟΣ

33. ΜΑΥΡΟΛΑΚΚΑ - ΤΖΙΝΕΣ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Μαυρόλακκα καὶ Τζίνες, κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ παλαιολιθικὰ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1982 Χρον., 322 - 324, 1983 Χρον., 319, 1984 Χρον., 268 - 269. JHS 1984 AR, 57.

ΙΙΙ. ΘΡΑΚΗ

Γ. ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

34. ΡΙΖΙΑ. (α) Ἐκ τῆς κοίτης τοῦ παραποτάμου τοῦ Ἑβρου Ἀρδα, παρὰ τὸ χωρίον Ρίζια τῆς ἐπαρχίας Ὁρεστιάδος, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου. EMT, 14 - 15, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 50).

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Τριανταφύλλου παρὰ τὰ Ρίζια, τὰ ἔτη 1984,

1987 έχουν φέρει εις φῶς λείψανα προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ, ἡ κεραμικὴ τοῦ ὁποίου χρονολογεῖται εἰς τοὺς 9ον καὶ 8ον π.Χ. αἰῶνας, εἶναι δὲ τοπικοῦ χαρακτῆρος κεραμικὴ μὲ ἐγγράκτον καὶ ἐμπέστον κόσμησιν ἢ ἀποφύσεις. *Εργον 1984, 40 - 41, 1987, 27 - 28. ΠΑΕ 1984, 95 - 106. JHS 1985 AR, 50. BCH 1985, 828. ΑΕΜΘ 1987, 487 - 495.

Γεωμ. θέσις 79.

35. ΚΕΡΑΜΟΣ. Ἐκ τοποθεσίας μὴ σαφῶς καθοριζομένης παρὰ τὸ χωρίον Κέραμος τῆς ἐπαρχίας Ὁρεστιάδος, ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθης τοῦ *Ἀρδα ΝΔ δὲ τοῦ χωρίου Ῥίζια, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς ἢ ἐπιπαλαιολιθικῆς λεγομένης περιόδου. EMT, 15, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 51).
36. ΦΕΡΑΙ. Ἐκ διαφόρων τοποθεσιῶν πέριξ τῆς κοινότητος τῶν Φερῶν τῆς ἐπαρχίας Ἀλεξανδρουπόλεως ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου. PPS 1964, 203 (εἰκ. 3 ἀριθ. Α2). EMT, 14, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 44).

IV. ΘΕΣΣΑΛΙΑ

A. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

37. ΑΡΓΙΣΣΑ - ΓΚΡΕΜΝΟΣ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 6 - 7 (ἀριθ. 20), 168. P - T, 54 - 55. Historia 1955, 466 - 473. AA 1955, 192 - 220, 1956, 141 - 183, 1957, 37 - 57, 1959, 36 - 43. Germania 1956, 208 - 210, 1958, 319 - 324, 1960, 320 - 335. Hauptergebnisse, 3 - 4, 30 - 31. ΑΔ 1960 Χρον., 182 - 183, 186 - 194, 1967 Χρον., 298. V. Milošević κ. ἄ., Die deutschen Ausgrabungen auf der Argissa-Magula in Thessalien, I-IV (BAM 2, 13 - 14, 23 - 24), Bonn 1962 - 1981 (= Argissa I - IV). V. Milošević, Paläolithikum um Larisa in Thessalien, Bonn 1965 (= Paläolithikum). Δ. Θεοχάρης, Ἡ Αὐγὴ τῆς θεσσαλικῆς προϊστορίας, Βόλος 1967 (= Αὐγή). N - E, 352 (Εὐρετήριο: *Αργίσσα). GAMS, 154. GAC, 288. Excavations 1980, 139 (Gremnos). NMBT, 124, 210 (ἀριθ. 57). M - X, 33 - 34 κ.έ. PGC, 87 - 109.

*Επιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ ἀνασκαφαὶ Ἑλλήνων (Δ - Σ, 168. P - T, 54 - 55. ΑΔ 1960 Χρον., 182 - 183) καὶ Γερμανῶν κυρίως ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1955 - 1958 (AA ἔ.ἀ. Historia ἔ.ἀ. Germania ἔ.ἀ. Argissa I - IV) ἐπὶ τοῦ λόφου Γκρεμνός, κατὰ τὴν βορείαν ὁχθην τοῦ Πηνειοῦ, περὶ τὰ 4,5 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς Λαρίσης, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ὁμηρικῆς (Ἰλ. Β 738) Ἀργίσσης, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα ἀνθρωπίνης

ἐγκαταστάσεως ἀπὸ παλαιολιθικῶν μέχρι ῥωμαϊκῶν χρόνων.

Τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου λείψανα διεπιστώθησαν εἰς κατώτατον στρῶμα παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς 34 ἄλλας τοποθεσίας κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ χωρίου Ἀμυγδαλέα (πρῶην Γούνιτσα). Paläolithikum, 24 - 41 (πίν. 4, δέκα τέσσαρες τοποθεσίαι). Αὐγή, 17 - 43 (χάρτης I, Α - Φ, εἴκοσι τοποθεσίαι). ΑΔ 1967 Χρον., 298.

Ἐκ τῆς ἀνασκαφείσης ἐπιχώσεως, πάχους περὶ τὰ 9 μ. (Argissa I, 119, σχέδ. II α - γ), εἰς τὴν νεολιθικὴν καὶ τὴν ΠΕ περίοδον ἀνῆκον τὰ κατώτερα 3,5 μ. περίπου, εἰς τὴν ΜΕ τὰ ἐπόμενα 4,5 μ., εἰς τὴν ΥΕ περίοδον ἀνῆκεν ἐπιφανειακὸν στρῶμα πάχους μικροτέρου τοῦ 1 μ. ἀκολουθούμενον ἀπὸ ὀλίγα πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ λείψανα καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Argissa I - IV.

Νεολ. θέσις 157, ΠΕ 128, ΜΕ 64, ΥΕ I 6, ΥΕ II 10, ΥΕ III Α 29, ΥΕ III Β 50, ΥΕ III Γ 57, ὑπομυκ. 33, πρωτογ. 86, γεωμ. 88.

Α. ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

38. ΚΑΝΑΛΙΑ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1966, 76 - 82. ΑΔ 1967 Χρον., 297 - 298, 1968 Χρον., 269, 1969 Χρον., 222 - 223. Excavations 1980, 141 (Lake Karla).

(α) Ἐκ τῆς ταπεινῆς ἐξάρσεως Μαγούλα Σαμάρι, παρὰ τὴν νοτίαν ὄχθην τῆς Βοιβηίδος (Κάρλας) καὶ ἐγγὺς τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ χωρίου Κανάλια τοῦ Βόλου, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Βοίβη, ὁ Θεοχάρης ἀνέφερεν ὅτι συνελέγησαν ἄφθονα τεμάχια πυριτολίθου καὶ ὀψιανοῦ τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς ἢ μεσολιθικῆς λεγομένης περιόδου. ΑΔ 1967 Χρον., 297 - 298, 1968 Χρον., 269.

(β) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις τὸ ἔτος 1966 καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ τὸ ἔτος 1969 ὑπὸ τοῦ Θεοχάρη ἐντὸς σπηλαίου (Α) κειμένου ἐπὶ τῶν κλιτύων τῆς κορυφῆς Βίγλα νοτίως τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου καὶ ἐντὸς τριῶν ἄλλων σπηλαίων τῆς αὐτῆς περιοχῆς ἀπεκάλυψαν παλαιολιθικὰς τοιχογραφίας Μαμουθ καὶ ἄλλων ζώων, ἐκ δὲ τοῦ πρώτου σπηλαίου (Α) ἐπὶ πλέον τρία παλαιολιθικὰ εἰδώλια καὶ τρία ἐνώτια ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, ὅστεϊνὴν καρφίδα μὲ ἀνθρωπόμορφον κεφαλὴν, τεμάχια χαυλιοδότων ἐλέφαντος, ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου καὶ προϊστορικὰ ὄστρακα ἀγγείων νεολιθικῶν ἴσως χρόνων. Θεσσαλικά 1966, 76 - 82. ΑΔ 1969 Χρον., 222 - 223. Excavations 1980, 141 (Lake Karla).

Νεολ. θέσις 200.

39. ΓΛΑΦΥΡΑΙ. Ἐκ σπηλαίου κειμένου μεταξὺ τῶν χωρίων Γλαφυραὶ (πρῶην Καπούρνα) καὶ Μελισσιάτικα τῆς ἐπαρχίας Βόλου (σπήλαιον

Ζ) ὁ Θεοχάρης ἀνέφερε χαράγματα καὶ γραφὰς ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τοῦ σπηλαίου, δυνάμενα νὰ παραλληλισθοῦν πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦς παραστάσεις τῆς προηγουμένης θέσεως, δοκιμαστικὴ ὅμως ἀνασκαφὴ γενομένη ὑπ' αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἀπεκάλυψεν ἀπὸ βαθύτατον στρῶμα ὅστ' ἂν ζῶων καὶ ὄστρακα τῆς πρῶμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1969 Χρον., 283.

ΠΕ θέσις 158.

40. ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑ. Ἐκ σπηλαίου εἰς τὴν θέσιν Σαρακηνοῦ, παρὰ τὴν Μακρυνίτσαν Βόλου, περισυνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου πλακίδια μὲ ἐγγαράκτους παραστάσεις μορφῶν «παλαιολιθικοῦ τύπου». ΑΔ 1966 Χρον., 255. Θεσσαλικά 1966, 76. Excavations 1980, 145.
41. ΒΟΛΟΣ - ΙΩΛΚΟΣ. Βιβλιογραφία: AM 1889, 262 - 270, 1905, 153 - 155, 414 - 415. ΠΑΕ 1900, 72 - 73, 1901, 42, 1905, 25 - 26, 1908, 212 - 213, 1909, 152 - 159, 1911, 300 - 301, 1912, 229 - 232, 1916, 31 - 32, 1956, 119 - 130, 1957, 54 - 69, 1960, 49 - 59, 1961, 45 - 54. AE 1906, 211 - 240, 1914, 141, 1985, 85 - 94. Δ - Σ, 15 - 16, 21 - 22, 400 - 401. P - T, 10 (ἀριθ. 71), 206, 207. AA 1915, 188 - 189, 1922, 247. JHS 1921, 273, 1929, 95 - 98, 1958 AR, 12, 1961 AR, 16 - 17, 1969 AR, 30, 1971 AR, 16, 1972 AR, 20, 1974 AR, 21. BCH 1921, 530, 1922, 518, 1957, 592 - 593, 1958, 749 - 752, 1961, 768 - 770, 1962, 785 - 792, 1971, 936 - 939, 1973, 330 - 334, 1974, 662 - 670, 1975, 658, 1977, 590 - 594, 1978, 701 - 703, 1979, 581, 1980, 640, 1982, 569. Ἔργον 1956, 43 - 50, 1957, 31 - 32, 1960, 55 - 61, 1961, 51 - 60. Θεσσαλικά 1958, 3 - 15, 1966, 47 - 53. Archaeology 1958, 13 - 18. ΑΔ 1960 Χρον., 169, 1961 - 62 Χρον., 174, 1963 Χρον., 140 - 141, 1967 Χρον., 298, 1968 Χρον., 263, 269, 1969 Χρον., 221, 1973 Χρον., 339 - 340, 1973 - 74 Χρον., 546 - 547, 1981 Χρον., 252, 1982 Χρον., 225 - 226, 1983 Χρον., 197, 1984 Χρον., 140 - 142, ΑΔ 1985 Μελέτες, 17 - 70. EMF, 142 - 144. PGP, 132. LMTS, 283 (Index: Iolkos). ΠΡΘ, 3 - 4, 94 - 97. GAMS, 143. AAA 1970, 198 - 203, 1974, 45 - 51. GDA, 369 (Index: Iolkos). DAG, 452 (Index: Iolkos). GGP, 150 - 155, 161 - 163. GAC, 273 - 274. Excavations 1980, 134 - 135 (Pefkakia), 158 - 160. Argissa III (I), 111, Argissa IV (I), 124, 130 - 131. NMBT, 208 - 209 (ἀριθ. 11 - 14). PZ 1983, 15 - 60. M - X, 35 - 37 κ.έ. Ἀνθρωπολογικά 1984 (τεῦχος 5), 75 - 85. H.- J. Weiss h a r, Die deutschen Ausgrabungen auf der Pevkakia - Magula in Thessalien, I (BAM 28), Bonn 1989. M. Sipsie - E s c h b a c h, Protogeometrische Keramik aus Iolkos in Thessalien, (PAS 8), Berlin 1991.
Χάρτης περιοχῆς, Θεσσαλικά 1958, 4 (εἰκ. 1), Ἀνθρωπολογικά 1984 (τεῦχος 5), 76 (σχέδ. 1). PZ 1983, 17 (εἰκ. 1).

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Σπαρτιά δυτικῶς τοῦ Βόλου, παρὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν πρὸς Βελεστῖνον καὶ εἰς ἀπόστασιν πορείας ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τῆς νεολιθικῆς ἀκροπόλεως τοῦ Σέσκλου, ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1911 οἰκισμὸν τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ συνέλεξε νεολιθικὴν κεραμικὴν, 15 λίθινα ἐργαλεῖα, διάτρητον λιθίνην κεφαλὴν ροπάλου καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1911, 300 - 301.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἀρβανιτοπούλου τὸ ἔτος 1909 (ΠΑΕ 1909, 158 - 159) καὶ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1957 ἐπὶ τοῦ ὑπολειφθέντος ἐκ τῆς λατομήσεως μέρους τοῦ λόφου Κουφόβουνον, περιλαμβανομένου σήμερον εἰς τὸν οἰκισμὸν τῆς Νέας Ἰωνίας καὶ ἀπέχοντος ὀλιγώτερον τοῦ 1 χιλιομέτρου βορείως τοῦ Κάστρου τοῦ Βόλου, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἰωλκοῦ, ἀπεκάλυψαν οἰκισμὸν τοῦ τέλους τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ κυρίως τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Θεσσαλικά 1958, 5 - 10.

(γ) Ἀνασκαφαὶ τῶν Δ καὶ Μ. Θεοχάρη τὰ ἔτη 1962 καὶ 1969 εἰς τὴν πλατεῖαν Ἐθνικῶν Ἀναμνήσεων τῆς Νέας Ἰωνίας Βόλου (ΑΑΑ 1970, 198 - 203) καὶ εἰς τὴν θέσιν Νέα Κηφισιά εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ συνοικισμοῦ, περὶ τὰ 1800 μ. ΒΑ τοῦ Κάστρου τοῦ Βόλου (ΑΔ 1963 Χρον., 140 - 141. Θεσσαλικά 1966, 47 - 53) καὶ ἄλλων ἀρχαιολόγων βραδύτερον (ΑΔ 1981 - 1985 ἔ.ἀ.), ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ μὲν τῆς πρώτης θέσεως περὶ τοὺς 30 τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, περιέχοντας 20 ΥΕ II - III Α ἀγγεῖα καὶ χαλκᾶ ὅπλα καὶ κοσμήματα (ΑΑΑ 1970, 198 - 203. GAC, 273. ΑΔ ἔ.ἀ.), ἐκ δὲ τῆς δευτέρας τέσσαρας πρωτογεωμετρικοὺς τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χαλκοῦ καὶ σιδήρου. ΑΔ 1963 Χρον., 140 - 141. Θεσσαλικά 1966, 47 - 53. BCH 1982, 569. Μ - Χ, 182 - 183. ΑΔ 1985 Μελέτες, 17 - 70.

(δ) Εἰς τὴν συνοικίαν Καπακλῆ, περὶ τὰ 300 μ. βορείως τοῦ Κάστρου, ὁ Κουρουγιώτης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1905 θολωτὸν τάφον, περιέχοντα ΥΕ II - III Α καὶ πρωτογεωμετρικὰς ταφάς (ΑΕ 1906, 211 - 240), εἰς δὲ τὴν τοποθεσίαν Πασπαλιὰ εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1914 ἕτερον θολωτὸν τάφον καὶ ἄλλους τάφους τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. ΠΑΕ 1912, 229 - 232. ΑΕ 1914, 141. Μ - Χ, 36 - 37 (β). ΡΖ 1983, 15 - 60.

(ε) Ἐκ τῆς κοίτης τοῦ χειμάρρου Ξεριᾶ, παρὰ τὴν ΒΑ παρυφὴν τοῦ Βόλου, ἔχουν ἀναφερθῇ παλαιολιθικὰ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς Λεβαλομουστεριανῆς περιόδου καὶ ἀπολιθώματα ζῶων τῆς Πλειστοκαίνου. ΑΔ 1967 Χρον., 298, 1968 Χρον., 269.

(ς) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Τσουντα τὸ ἔτος 1900 (ΠΑΕ 1900, 72 - 73, 1901, 42. Δ - Σ, 15 - 16, 21 - 22, 400 - 401), τοῦ Ἀρβανιτοπούλου τὸ

έτος 1921 (BCH 1921, 530, 1922, 247), τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1956 - 1957 καὶ 1960 - 1961 (ΠΑΕ 1956, 119 - 130, 1957, 54 - 55, 1960, 49 - 59, 1961, 45 - 54. Θεσσαλικά 1958, 3 - 5. Archaeology 1958, 13 - 18. ΑΔ 1960 Χρον., 169) καὶ τῆς Δεϊλάκη τὸ ἔτος 1973 (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 546 - 547) ἐπὶ τοῦ λόφου Κάστρο, κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ Βόλου, ὁ ὁποῖος καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν συνοικίαν Παλιὰ τοῦ Βόλου καὶ ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Ἰωλκοῦ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοχάρη κυρίως ἀνασκαφέντων 11,50 μ. τῆς 12 μ. παχέας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, στρώματα τῆς ΠΕ II - III περιόδου, πάχους 2 μ., περιλαμβάνοντα δύο ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις, τῆς ΜΕ, πάχους 2,50 μ., ἀποτελούμενα ἀπὸ 4 - 5 ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις, τῆς ΥΕ I - III Γ, πάχους 2 μ., ἀλλὰ μὴ σαφῶς διακρινόμενα τῶν ΜΕ στρωμάτων καὶ ἀποτελούμενα ἀπὸ 3 - 4 ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις, εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνεται καὶ τὸ ΥΕ III Β ἀνάκτορον, τὸ ὁποῖον ἐπυρπολήθη κατὰ τὴν ΥΕ III Γ περίοδον, πρωτογεωμετρικὰ στρώματα, πάχους 2 μ., περιλαμβάνοντα 3 - 4 ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις καὶ ταφὰς παιδίων, καὶ ἐπιφανειακὰ στρώματα τῶν ἱστορικῶν καὶ μεταγενεστέρων χρόνων (ΠΑΕ 1956 - 1961 ἔ.ἀ. Μ - Χ, 35 - 37 κ.έ. ΑΕ 1985, 85 - 94) ὡς καὶ κάθετον κτιστὸν ΥΕ τάφον. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 546 - 547. BCH 1980, 640.

(ζ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀ. Χατζηαγγελάκη τὰ ἔτη 1981 - 1982 εἰς τὴν θέσιν Πετρομαγούλα, ΝΔ τοῦ Βόλου (χάρτης περιοχῆς, Ἀνθρωπολογικά 1984, τεύχος 5, 76, σχέδ. 1), ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ὁποίας εἶχον ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα παλαιότερον (Θεσσαλικά 1958, 13 Μπουρμπουλήθρα. Argissa III (I), 130), ἔφερεν εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ καὶ πιθανῶς τῆς ΜΕ περιόδου. BCH 1979, 581. ΑΔ 1981 Χρον., 250 - 252. Ἀνθρωπολογικά 1984 (τεύχος 5), 75 - 85.

(η) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1957 (ΠΑΕ 1957, 55 - 69. Θεσσαλικά 1958, 10 - 12) καὶ τοῦ Miložić τὰ ἔτη 1967 - 1973 καὶ 1976 - 1977 (ΑΔ 1968 Χρον., 263, 1969 Χρον., 221. BCH 1971 - 1979 ἔ.ἀ. AAA 1974, 45 - 51. Argissa III (I), 111 (ὑποσημ. 66), 130 - 135. Argissa IV (I), 134 - 135) ἐπὶ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Πευκάκια ἢ Ταρσανᾶς κατὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τοῦ λιμένος τοῦ Βόλου (χάρτης, Θεσσαλικά 1958, 4 εἰκ. 1), ἐκ τῆς ὁποίας ἦσαν γνωστὰ πρὸ πολλοῦ (ΑΜ 1889, 262 - 270. Δ - Σ, 3 - 4 ἀριθ. 1. Ρ - Τ, 207. ΠΑΕ 1908, 212 - 215, 1912, 173) προϊστορικὰ λείψανα καὶ ἡ ὁποία ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Νηλείας, ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως καὶ ταφὰς ὑστέρων νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1957, 55 - 72. BCH 1971 - 1979 ἔ.ἀ. Argissa III (I) ἔ.ἀ. Ar-

gissa IV (I) ἔ.ἄ. GAC, 274. H.-J. Weisshaar, Die deutsch. Ausgrab. auf der Pevkakia - Magula, Bonn 1989 (=Pevkakia).

(θ) Ἔρευναι τοῦ Στάη (ΠΑΕ 1901, 39 - 40), τοῦ Ἀρβανιτοπούλου (ΠΑΕ 1909, 152 - 155, 1910, 241, 1916, 31 - 32) καὶ τοῦ Θεοχάρη (Θεσσαλικά 1958, 12 - 14) ἐπὶ τῶν ἀκροπόλεων τῶν ἀρχαίων Παγασῶν καὶ τῆς Δημητριάδος ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Παγασῶν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου (ΠΑΕ ἔ.ἄ. Θεσσαλικά ἔ.ἄ.), τῶν ΥΕ (ΠΑΕ 1916, 31 - 32) καὶ τῶν πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. PGP, 132 - 133, 153. GAC, 274.

Νεολ. θέσις 203, ΠΕ 161, ΜΕ 94, ΥΕ I 8, ΥΕ II 17, ΥΕ III A 45, ΥΕ III B 65, ΥΕ III Γ 64, ὑπομυκ. 39, πρωτογ. 101, γεωμ. 104.

42. ΑΓΙΟΣ ΒΛΑΣΙΟΣ. Ἐκ τοῦ σπηλαίου Παλαιόκαστρον, μεταξὺ τῶν χωρίων Ἁγιος Βλάσιος καὶ Ἄνω Λεχώνια, περὶ τὰ 20 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Βόλου, παρεδόθη εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου λιθινὴ ἀκροαίχμη μὲ παράστασιν ἀγρίου ἵππου τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1966 Χρον., 255. Θεσσαλικά 1966, 76. Excavations 1980, 145.

ΒΟΡΕΙΟΙ ΣΠΟΡΑΔΕΣ

43. ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1969 Χρον., 226, 1970 Χρον., 271 - 276, 1971 Χρον., 293 - 296. N. Efstratiou, Agios Petros, Oxford 1985 (= Agios Petros).

Χάρτης, Agios Petros, 193 - 194 σχέδ. II - IV.

Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1969 - 1971 καὶ τοῦ Εὐστρατίου τὸ ἔτος 1981 ἐπὶ τῆς μικρᾶς νησίδος Ἁγιος Πέτρος, ἐντὸς τοῦ ΝΔ ὄρμου τῆς νήσου Πέλαγος (Κυρὰ Παναγιᾶ) τῶν Βορείων Σποράδων, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ἐπιφανειακὰ παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου (ΑΔ 1970 Χρον., 278. Agios Petros, 5, 11, 135) καὶ οἰκισμὸν, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὑρήματα τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ μέσης νεολιθικῆς περιόδου, ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα ἐκ τοῦ ἐπιφανειακοῦ στρώματος τοῦ οἰκισμοῦ (Agios Petros, 19, 82) καὶ ΜΕ κεραμικὴν ἐκ τινος ἀποθέτου. ΑΔ 1971 Χρον., 293. Agios Petros, 11, 19, 20, 36, 83, 166.

Νεολ. θέσις 215, ΠΕ 169, ΜΕ 105.

44. ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1970 Χρον., 276 - 279, 1971 Χρον., 296 - 300. Excavations 1975, 16.

Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη ἐπὶ τῆς μικρᾶς νησίδος Μικρὸ Κοκκινόκαστρο ἔναντι τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς

ἸΑλνννήσου καὶ νοτίως τῆς χερσονήσου αὐτῆς Κοκκινόκαστρο, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἰκος (Agios Petros, 194 σχέδ. III. ΑΔ 1971 Χρον., 298 σχέδ. 8), ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ἀπολιθωμένα ὁστᾶ ζώων καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου, ὠσιανὸν καὶ μινύεια ΜΕ ὁστρακα (ΑΔ 1970 Χρον., 277). Τὸ ὄρυχεῖον προελεύσεως τῶν παλαιολιθικῶν ἐργαλείων ἐνετοπίσθη εἰς τὴν παραλιακὴν θέσιν τῆς ἸΑλνννήσου Σπαρτίνα, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Κοκκινόκαστρου, ὅμοια δὲ παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα εὐρέθησαν καὶ εἰς τὰς παραλιακὰς θέσεις Γλιφὰ καὶ Στενὴ Βάλα, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΑ αὐτοῦ. ΑΔ 1970 Χρον., 276 - 279, 1971 Χρον., 296 - 300.

ΜΕ θέσις 106.

V. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

A. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΑΟΣ

45. ΚΩΡΥΚΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1971, 771 - 776, 1972, 906 - 913, 1973, 528 - 535. CRAI 1972, 255 - 267. GAC, 256 - 257. Excavations 1980, 114 - 115. P. Amandry, κ.ά., L'antre Corycien I, (BCH Suppl. VII), Paris 1981. L. Lerat, L'antre Corycien II (BCH Suppl. IX), Paris 1984 (= A - C, I - II).

(α) Ἀνασκαφαὶ Γάλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1970 - 1971 ἐντὸς καὶ πέριξ τοῦ Κωρυκείου ἄντρου ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ ΒΑ τῶν Δελφῶν (χάρτης, Α - C I, 4 - 5 εἰκ. 2), χωρήσασαι εἰς βάθος τεσσάρων μέτρων κατὰ τὸ μέσον τοῦ σπηλαίου, ἀπεκάλυψαν ἕξ διαδοχικὰ στρώματα ἀριθμούμενα ἀπὸ τῆς κορυφῆς, τὰ δύο κατώτερα τῶν ὁποίων (στρώματα 5 - 6) ἐχρονολογήθησαν διὰ τοῦ ραδιενεργοῦ ἀνθρακος C 14 εἰς μίαν περίοδον ἀρχαιοτέραν τῶν 38.000 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, τὰ τρία ἐπόμενα στρώματα (2 - 4), τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 τῶν ὁποίων περιεῖχε νεολιθικὴν κεραμικὴν, εἰδῶλια καὶ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου, καλύπτουν τὴν περίοδον 5420 - 3280 π.Χ. καὶ τὸ ἀνώτερον στρῶμα (1) περιεῖχε κατὰ τὴν βάσιν ΥΕ III Α - Β κεραμικὴν, ἀκολουθουμένην ἀπὸ ἀρχαϊκὴν, κλασσικὴν, ἐλληνιστικὴν καὶ ρωμαϊκὴν, εἰδῶλια καὶ ἄλλα ἀναθήματα. Ἀνάλογα εὐρήματα ὑπῆρχον καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα ἐντὸς τοῦ σπηλαίου καὶ ἔξωθι αὐτοῦ, μεταξὺ δὲ τῶν πολυαρίθμων εὐρημάτων ἐκ μετάλλου περιελαμβάνετο καὶ ἓν γεωμετρικὸν χαλκοῦν ἱππάριον. Α - C I, 78 - 93, 105 - 182, 194 - 251, Α - C II, 3 - 25, 263.

(β) Παρὰ τὸν λόφον Κούμουλα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ Κωρυκείου καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν ΝΔ τῶν Καλυβίων τῆς Ἀραχώβης, τὰ ὁποῖα διοικητικῶς ὑπάγονται εἰς τὸν Νομὸν Βοιωτίας (χάρ-

της, A - C I, 4 - 5 εἰκ. 2), οἱ Γάλλοι ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1971 ΜΕ καὶ ΥΕ I - II οἰκισμὸν. A - C I, 183 - 193, 252 - 257.

Νεολ. θέσις 242, ΜΕ 144, ΥΕ I 15, ΥΕ II 28, ΥΕ III A 70, ΥΕ III B 101, γεωμ. 141.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

46. ΑΚΡΑΙΦΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: JHS 1936, 145, 1981 AR, 22. AA 1936, 128. RE XXIII (2), 1520 - 1521. J. Ducat, Les Kouroi du Ptoion, Paris 1971 (= Kouroi), 49 - 65. ΑΔ 1971 Χρον., 219 - 220, 1972 Χρον., 314 - 315, 1973 Χρον., 263 - 264, 1973 - 74 Χρον., 427. Notes, εἰκ. 16 d. AAA 1973, 201 - 205, 1974, 325 - 338, 1977, 273 - 286. Nestor, 1978, 1290 - 1291. GAC, 248 - 249. Ἰ. Ἀ. Ἀνδρειωμένου, Τὸ Κεραμικὸν Ἐργαστήριον τῆς Ἀκραΐφιας, Ἀθῆναι 1980. Excavations 1980, 14 - 15. Annuario (τόμ. 59) 1983, 251 - 261. Πρακτ. Β' Τοπ. Συνεδρ. Κορινθ. Ἐρευν. 1984, Ἀθῆναι 1986, 93 - 96. TPAB I, 265 - 275.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Περδικόβρυση, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἀκραΐφνιον (πρῶην Καρδίτσα) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν (χάρτης, TPAB I, 267 εἰκ. 35), ὅπου ἔκειτο τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Β ὄστρακα καὶ ὀψιανός (RE XXIII (2), 1520 - 1521. GAMS, 121. Π - Σ, 118), αἱ Γαλλικαὶ δὲ ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν θέσιν πλὴν τῶν ἱστορικῶν λειψάνων ἀπεκάλυψαν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Kouroi, 49 - 65. M - X, 247. TPAB I, 265 - 275.

(β) Ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀνδρειωμένου τὰ ἔτη 1974 - 1977 νοτίως τοῦ χωρίου καὶ παρὰ τὸ 100ὸν χιλιόμετρον τῆς Ἐθνικῆς οἰκίας Ἀθηνῶν Λαμίας (χάρτης, Τὸ Κεραμ. Ἔργ. τῆς Ἀκραΐφ., πίν. Α - Β), ἀπὸ ὅπου καὶ παλαιότερον εἶχον ἀναφερθῇ (JHS 1936, 145. AA 1936, 128) τάφοι περιέχοντες ὕστερογεωμετρικὴν καὶ πρωτοκορινθιακὴν κεραμικὴν, ἀπεκάλυψαν νεκροταφεῖον ἀρχαϊκῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, τῆς ἀρχαίας Ἀκραΐφιας πιθανῶς, τοῦ ὁποῦ ἠρευνήθησαν 663 τάφοι, δύο τῶν ὁποίων ἐξ ὀρθίων πλακῶν ἦσαν πρωτογεωμετρικοὶ καὶ εἰς, ἔχων τοιχάρια εἰς τὰς πλευράς, μέσων γεωμετρικῶν χρόνων. AAA 1977, 279 - 280. Στήλη, 294 (ὑπόσημ. 12). Annuario (τόμ. 59) 1983, 256 - 257.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Σπυροπούλου τὸ ἔτος 1971 ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Σπηλιά τοῦ Σαρακηνοῦ περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου (χάρτης, AAA 1973, 202 - 203 σχέδ. 1 - 2) ἔχουν φέρεи εἰς φῶς στρώματα χρονολογούμενα ἀπὸ παλαιολιθικῶν μέχρι ΜΕ χρόνων, ἄλλαι δὲ παλαιολιθικαὶ θέσεις ἔχουν ἀναφερθῇ καὶ ἐξ ἄλλων τοποθεσιῶν τῆς

Βοιωτίας. ΑΔ 1972 Χρον., 313 - 315. AAA 1973, 201 - 205. Nestor 1978, 1290 - 1291.

Νεολ. θέσις 254, ΠΕ 216, ΜΕ 166, ΥΕ ΙΙ Β 120, πρωτογ. 131, γεωμ. 153.

47. ΑΛΙΑΡΤΟΣ. Βιβλιογραφία: ΚΜΚ, 6, 78. BSA 1925 - 26, 81 - 92, 1926 - 27, 129, 1931 - 32, 190. JHS 1926, 234 - 236, 1944, 89 - 90. AA 1927, 351, 1940, 184 - 188. Bericht VI Intern. Kongr. 1939, 304 - 305. Manus 1942, 132 - 147. BCH 1946, 633. EMF, 121. GAMS, 119. CAH I (1)³, 562 - 563. Notes, εικ. 10, 13 - 14, 16. AAA 1973, 202. GAC, 242. Excavations 1980, 23 - 24. M - X, 248 κ.έ. TPAB I, 301 - 308, 319. PGC, 116 - 122.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ R. P. Austin τὰ ἔτη 1926 καὶ 1931 (BSA ἔ.ἄ.) καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ἄλλων ἐρευνητῶν (GAMS, TPAB, ἔ.ἄ.) ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀλιάρτου (TPAB I, 303 εικ. 41) ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ - ΙΙΙ Β, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, λείψανα κυκλωπέων τειχῶν καὶ ναοῦ τῶν γεωμετρικῶν ἴσως χρόνων. Π - Σ, 34 κ.έ. GAC, 242. Excavations 1980, 23 - 24. M - X, 248 κ.έ. TPAB I, 301 - 308.

(β) Ἐκ δύο σπηλαίων, κειμένων εἰς τὰς θέσεις Πύργος περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς Ἀλιάρτου καὶ Σεῖντι περὶ τὸ ἐν χιλιόμετρον ἀνατολικώτερον τοῦ προηγουμένου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς καὶ τῆς νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τοῦ σπηλαίου δὲ Σεῖντι καὶ ὄστρακα γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. AA 1940, 185. Manus 1942, 132 - 147. Π - Σ, 34 κ.έ. TPAB I, 319. PGC, 116 - 122.

(γ) Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τῆς ΒΑ κλιτύος τοῦ Φικίου ἢ Σφιγγίου ὄρους (νῦν Φαγκᾶς) εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν (BCH 1981, 812) ἔχουν ἀναφερθῇ παλαιολιθικά λείψανα ὡς καὶ ἐξ ἄλλων τοποθεσιῶν πιθανῶς. Teiresias 1980 (Arch.), 3 - 29. BCH 1981, 809.

Νεολ. θέσις 261, ΠΕ 231, ΜΕ 179, ΥΕ ΙΙ 45, ΥΕ ΙΙΙ Α 92, ΥΕ ΙΙΙ Β 133, γεωμ. 166.

48. ΘΕΣΠΙΑΙ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 609. Hesperia 1951, 289 - 290, 1959, 344 - 349. BCH 1952, 319, 1955, 257, 1982, 561. JHS 1953, 119, 1982 AR, 28. GAMS, 122. Π - Σ, 36 - 37 κ.έ. Notes, εικ. 10 - 11, 16 c - d. GAC, 249. Excavations 1980, 38. TPAB I, 135 - 140.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο ἢ Μαγούλα, νοτίως τοῦ χωρίου Θεσπιαί (πρῶην Ἐρημόκαστρον) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ πῆλινα εἰδῶλια, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ,

ΥΕ III A - B, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Π - Σ, 36 - 37. GAMS, 122. GAC, 249. TPAB I, 135 - 140.

(β) Ἐξ ἄλλης τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τῶν Θεσπιῶν ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα μέσων καὶ ὑστέρων παλαιολιθικῶν χρόνων. JHS 1982 AR, 28. BCH 1982, 561.

Νεολ. θέσις 267, ΠΕ 241, ΜΕ 186, ΥΕ III A 100, ΥΕ III B 141, γεωμ. 175.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

49. ΚΟΤΣΙΚΙΑ. Πιθανὰ παλαιολιθικά ἐργαλεῖα, ἀπολεπίσματα πυριτολίθου καὶ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας κεραμικὴ ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸ χωρίον Κοτσικιά τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος. AEM 1980, 191 - 192, 206 - 208, 239, 244 (σημ. 105).

50. ΑΓΙΑ ANNA. Ἐκ τοῦ ὄρμου Σαρακηνικόν, παρὰ τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Ἀγίου Βασιλείου ΒΑ τοῦ χωρίου Ἀγία Ἄννα τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν συλλεγῇ πιθανὰ παλαιολιθικά ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα «νεολιθικοῦ τύπου». AEM 1980, 160 (εἰκ. 68 ἀριθ. 135), 199 (ἀριθ. 135). Νεολ. θέσις 280.

51. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 48 - 49 (ἀριθ. 20). Π - Σ, 40 (ἀριθ. 40, γ - δ). AE 1974 Χρον., 7. GAC, 270. AEM 1980, 147 - 152 (ἀριθ. 60, 63). ΝΠΕ, 53 (ἀριθ. 4 - 5).

(α) Ἐκ λόφου κειμένου βορείως τοῦ χωρίου Παλαιοχώριον τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. AEM 1980, 147 - 150 (ἀριθ. 60), 163 (εἰκ. 71). ΝΠΕ, 53 (ἀριθ. 5).

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κοκοτέτσια, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τοῦ Παλαιοχωρίου, ἔχει ἐντοπισθῇ νεολιθικὸς οἰκισμός, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν νεολιθικά ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. AE 1974 Χρον., 7 (ἀριθ. 4). AEM 1980, 151 - 152 (ἀριθ. 53), 163 (εἰκ. 71). ΝΠΕ, 53 (ἀριθ. 4).

(γ) Ἐξ ἐτέρας θέσεως κειμένης ΝΔ τῆς τελευταίας τοποθεσίας καὶ παρὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ὁδοῦ Ῥοβίων - Παλαιοχωρίου πρὸς τὸ χωρίον Ἀγιαννάκος, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο προϊστορικαὶ τοποθεσίαι ἀπέχουσai περὶ τὰ 200 μ. μεταξύ των, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου πιθανῶς καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ χρόνων. BSA 1966, 48 - 49 (ἀριθ. 20, εἰκ. 5 ἀριθ. 3 - 4). Π - Σ, 40 (ἀριθ. 40, γ - δ). AEM 1980, 163 (εἰκ. 71 ἄνευ ἀριθμοῦ).

Νεολ. θέσις 282, ΠΕ 261, ΜΕ 200, ΥΕ 150.

52. ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ. Βιβλιογραφία: Annuario 1921, 273 - 276. GL I (2), 570 (ἀριθ. 19). AEM 1959, 281, 307, 312, 1980, 194 (ἀριθ. 124). BSA 1957, 2 (ύποσημ. 8), 1966, 43 - 44. GAMS, 165. Π - Σ, 40 - 41 κ.έ. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 484 - 487. ΑΕ 1974 Χρον., 6 - 7. ΑΑΑ 1975, 28 - 37. GAC, 269. Excavations 1980, 65 - 66. Μ - Χ, 191, 250 κ.έ.

Χάρται περιοχής: BSA 1966, 44 (εἰκ. 3). AEM 1980, 160 (εἰκ. 68).

(α) Ἐκ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Ταμπούρι, περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου Κρύα Βρύση τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (BSA 1966, 44 εἰκ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου «τύπου Levallois», ἀπολεπίσματα ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου, τεμάχιον λιθίνου τριπτῆρος καὶ ΠΕ I ὄστρακα. BSA 1966, 44 - 45. Π - Σ, 40 - 41 (ἀριθ. 41, γ). ΝΠΕ, 173 (ἀριθ. 12).

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀ. Σάμψων τὸ ἔτος 1974 ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί, ΝΑ τοῦ χωρίου Κρύα Βρύση καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Βουδόρου (BSA 1966, 44 εἰκ. 3) ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Κηρίνου καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου, πλὴν ἄλλων λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, εἶχον ἀναφερθῇ λείψανα τειχῶν ὁμοιάζοντα πρὸς κυκλώπεια, λίθιναι ἀξῖναι νεολιθικοῦ τύπου, ὀψιανὸς καὶ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Β, πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα (Annuario 1921, 276. AEM 1939, 281, 307. GAMS, 166. BSA 1966, 43 - 44. Π - Σ, 40 - 41 ἀριθ. 41, α), ἔχει φέρει εἰς φῶς στρῶμα καταστροφῆς περιέχον ΜΕ χονδροειδῇ καὶ μινύειον κεραμικὴν, γεωμετρικὸν στρῶμα, πρωτογεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα ὡς καὶ λείψανα προϊστορικῶν τειχῶν ἐξ ὀγκολίθων. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 484 - 485.

(γ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀ. Σάμψων τὸ ἔτος 1974 κατὰ τὴν νοτίαν ἄκρην τῆς μικρᾶς κοιλάδος Πελέκι καὶ παρὰ τὴν ΒΑ κλιτὸν τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ὁ ὁποῖος ὀρίζει τὴν κοιλάδα ἀπὸ νότου, ἐκτεινομένην μεταξὺ τῶν λόφων Καστρί ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Προφήτης Ἡλίας ἀπὸ Νότου, ἀπεκάλυψε ΠΕ ὄστρακα ἐπὶ τοῦ βράχου καλυπτόμενα ἀπὸ ΜΕ στρῶμα περιέχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἀψιδοειδοῦς οἰκοδομήματος, λακκοειδῇ ἀκτέριστον τάφον, κεραμικὴν, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα. Εἰς ἄλλας τοποθεσίας τῆς περιοχῆς ἐπεσημάνθησαν πιθανὰ νεολιθικὰ καὶ ΠΕ ὄστρακα, περὶ τὰ 500 μ. δὲ βορειότερον ὄστρακα μυκηναϊκῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 485 - 487. ΑΕ 1974 Χρον., 6 - 7. ΑΑΑ 1975, 28 - 31. AEM 1980, 146 - 147.

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν

τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (BSA 1966, 44 εἰκ. 3), ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1966, 44. Π - Σ, 40 - 41 (ἀριθ. 41, β).

(ε) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΔ τοῦ ὑψώματος τοῦ Προφήτου Ἡλίου (ΑΕΜ 1980, 160 εἰκ. 68 ἀριθ. 124) συνελέγησαν ἀπροσδιορίστου χρονολογίας προϊστορικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 194 (ἀριθ. 124).

Νεολ. θέσις 284, ΠΕ 266, ΜΕ 203, ΥΕ III Β 151, πρωτογ. 146, γεωμ. 186.

53. ΘΑΡΟΥΝΙΑ. Βιβλιογραφία: AAA 1976, 44 - 56. Ἀνθρωπος 1976, 6 - 25. ΑΕΜ 1980, 124 - 127 (ἀριθ. 34 - 35). ΝΠΕ, 92 (ἀριθ. 12), 143 - 145 (ἀριθ. 17). Excavations 1980, 72. BSA 1992, 61 - 101.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΔ τοῦ χωρίου Θαρούνια τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (ΝΠΕ, εἰκ. 109) ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ λίθινα ἐργαλεῖα, ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ περιοχῆς προέρχεται καὶ ἀπολιθωμένον ὄστουν πιθήκου τῆς πλειστοκαίνου περιόδου. ΑΕΜ 1980, 124 - 125 (ἀριθ. 34), 241 (σημ. 3). Ἀνθρωπος 1976, 6 - 25.

(β) Ἐρευνα τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1974 ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Σκοτεινῆ, ΝΔ τῶν Θαρουνίων καὶ 500 μ. ἀνατολικώτερον τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (ΝΠΕ, εἰκ. 109, ἀριθ. 10), ἀπεκάλυψεν ἀπολιθωμένα ὄστᾶ ζῶων καὶ τεμάχιον ἀνθρωπίνου ὄστου τῆς μέσης παλαιολιθικῆς περιόδου, ἄφθονον νεολιθικὴν κεραμικὴν, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀλίγα ὄστρακα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ περιλαμβανομένου ἑνὸς ΥΕ III Α τεμαχίου ἀγγείου, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. AAA 1976, 44 - 56. ΑΕΜ 1980, 125 - 127 (ἀριθ. 35).

Νεολ. θέσις 301, ΠΕ 284, ΜΕ 214, ΥΕ III Α 114, γεωμ. 191.

54. ΝΕΑ ΑΡΤΑΚΗ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1974 Χρον., 13 (ἀριθ. 13). AAA 1978, 209 - 219, 1980, 105 - 108. Ἀνθρωπος 1979, 136 - 139, 1980, 279. ΑΕΜ 1980, 103 - 105 (ἀριθ. 8), 113 - 114 (ἀριθ. 22 - 23), 196 (ἀριθ. 127), 199 - 200 (ἀριθ. 136). Ἀρχαιολογία 1983 (τεῦχος 8), 55 - 58.

(α) Ἐκ διαφόρων τοποθεσιῶν τοῦ χωρίου Νέα Ἀρτάκη τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος ἔχουν συλλεγῆ περὶ τὰ 3500 λίθινα ἐργαλεῖα χρονολογούμενα ἀπὸ παλαιολιθικῶν μέχρι νεολιθικῶν χρόνων. AAA 1978, 209 - 219, 1980, 105 - 108. Ἀνθρωπος 1979, 136 - 139, 1980, 279 - 284. Ἀρχαιολογία 1983 (τεῦχος 8), 55 - 58.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δύο Βουνά, ΒΔ τῆς Νέας Ἀρτάκης καὶ δυτικῶς τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Ψαχνά (ΑΕΜ 1980, 102, εἰκ. 10,

ἀριθ. 8), ἔχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακά ΠΕ II ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 103 - 105 (ἀριθ. 8).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιᾶς Φωτιᾶς, βορείως τῆς Νέας Ἀρτάκης καὶ ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΑΕΜ 1980, 102, εἰκ. 10, ἀριθ. 23), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικά ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. ΑΕΜ 1980, 113 - 114 (ἀριθ. 23).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γαλάρι, ΝΑ τῆς προηγουμένης θέσεως (ΑΕΜ 1980, 102, εἰκ. 10, ἀριθ. 127), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικά ὄστρακα, τεμάχια ὀψιανοῦ, θαλάσσια ὄστρεα καὶ ἐν σφονδύλιον. ΑΕΜ 1980, 196 (ἀριθ. 127).

(ε) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Φανερωμένης, ΒΑ τῆς Νέας Ἀρτάκης (ΑΕΜ 1980, 98, εἰκ. 4, ἀριθ. 136), ἔχουν ἀναφερθῆ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς περιόδου καὶ ἐνδεχομένως τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς. ΑΕΜ 1980, 199 - 200 (ἀριθ. 136).

(ς) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τῆς Νέας Ἀρτάκης (ΑΕΜ 1980, 98, εἰκ. 4, ἀριθ. 22), ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακά ΠΕ II - III ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕ 1974 Χρον., 13 (ἀριθ. 13). ΑΕΜ 1980, 113 (ἀριθ. 22).

Νεολ. θέσεις 304, ΠΕ 288.

ΣΚΥΡΟΣ

55. ΣΚΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1904 - 5, 78 - 80. Ρ - Τ, 208 - 209. ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 41 - 45, 1967 Χρον., 287, 1972 Χρον., 354, 1984 Χρον., 126. ΑΑ 1936, 228 - 234. BCH 1937, 473. ΑJA 1939, 131, 1951, 149. ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 1 - 12. ΑΕΜ 1959, 313 - 325. Robinson Studies, τόμ. I, 54 - 63. PGP, 129 - 130, 163 - 166. LMTS, 41, 138 - 139. GGP, 152, 413. GDA, 201 - 203. DAG, 207. Excavations 1975, 16. GAC, 247. Στήλη (1980), 55 - 58. Μ - Χ, 203 - 204 κ.έ. Λ. Παλαμά, Ἡ Σκύρος στὴν ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ, Ἀθήνα 1984 (= Σκύρος).
Χάρτης τῆς νήσου, Σκύρος (ἐκτὸς κειμένου).

Τυχαῖαι συμπτώσεις καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ 15 τοποθεσιῶν περίξ τῆς πόλεως Σκύρου κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς νήσου. Αἱ ἐπτὰ τούτων ἐκτείνονται βορείως τῆς πόλεως μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Πουριά καὶ αἱ ἕτεραι ὁκτὼ περίξ τῆς ἀρχαίας ἀκροπόλεως καὶ ἐντὸς τῆς συγχρόνου πόλεως, περιγραφόμεναι κατωτέρω κατὰ γεωγραφικὴν σειρὰν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον (Σκύρος, χάρτης ἐκτὸς κειμένου, ἀριθ. 1 - 13, 37).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γυρίσματα, δυτικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Πουριά (ἀριθ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ὀψιανὸς ΠΕ πιθανῶς χρόνων. Σκύρος, 43 - 44, 86.

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας ἐγγύτερον πρὸς τὸ ἀκρωτήριον Πουριά (ἀριθ. 4) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ περιόδου, καὶ ὀψιανός. Σκύρος, 43, 81, 85 - 86.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ λόφου Μπαλίτης, ΝΔ τῶν προηγουμένων τοποθεσιῶν (ἀριθ. 13), προέρχονται περὶ τὰ 33 ΥΕ III Α - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Σκύρου, παραδοθέντα ὑπὸ ιδιωτῶν καὶ προερχόμενα προφανῶς ἐκ τάφων. Σκύρος, 47 - 48, 134 - 135, 241, 243.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μῶλος, βορείως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κηφισοῦ καὶ τῆς πόλεως (ἀριθ. 3), ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ II ὄστρακα. Σκύρος, 42 - 43, 83 - 85.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γοῦρνες, ΒΔ τῆς πόλεως (ἀριθ. 37), ἔχουν συλλεγῇ μικρολιθικὰ ἐργαλεῖα ἐξ ὀψιανοῦ «προνεολιθικῆς» περιόδου. ΑΕΜ 1959, 323. Σκύρος, 60 - 61, 306 (σημ. 53 α).

(ς) Ἐκ τοῦ λόφου Θέμις, ΒΔ τῆς πόλεως (ἀριθ. 6), ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ τάφοι τυχαίως εὑρεθέντες, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται 23 ΥΕ III Α - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Σκύρου, πέντε δὲ πρωτογεωμετρικοὺς τάφους ἐξ ὁρθίων πλακῶν ἀνέσκαψεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ὁ Παπαδημητρίου τὸ ἔτος 1935. ΑΑ 1936, 228 - 234. Σκύρος, 44, 132 - 133, 241, 244, 280 (σημ. 6), 289 (σημ. 15).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαγαζιά, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐπὶ τῆς ἀκτῆς (ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ στρώματα κατοικήσεως καὶ κεραμικὴ τῆς νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ περιόδου, εἰς τὴν αὐτὴν δὲ περιοχὴν ἀνέσκαψαν, ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίδου τὸ ἔτος 1918 καὶ τοῦ Σταυροπούλου τὸ ἔτος 1937, πρωτογεωμετρικοὶ καὶ γεωμετρικοὶ τάφοι, ὅμοιοι δὲ τάφοι ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὴν θέσιν καὶ βραδύτερον. ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 41 - 44. BCH 1937, 473, 1975, 365 - 378. AJA 1939, 131. Σκύρος, 42, 80 - 81, 83, 100 - 101, 104 - 106. Μ - Χ, 653 κ.έ.

(η) Πέριξ τῆς ἀρχαίας ἀκροπόλεως καὶ ἐντὸς τῆς συγχρόνου πόλεως προϊστορικὰ λείψανα ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῶν ἐπομένων 8 τοποθεσιῶν: (1) Ἐκ τῶν ΒΑ ὑπωρειῶν τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῆς συνοικίας Κρόκος τῆς πόλεως (ἀριθ. 1) εἶναι γνωστοὶ περὶ τοὺς 16 ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι (ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 7 - 8. Σκύρος, 40 - 42, 133). (2) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετρούλα κατὰ τὴν ΒΑ ἀπόληξιν τῆς ἀκροπόλεως (ἀριθ. 12) ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα (Σκύρος, 47, 299, σημ. 24). (3) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παπᾶ τὸ Χῶμα, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ἀριθ. 11), ὁ Θεοχάρης συνέλεξε νεολιθικὴν,

ΠΕ και ΜΕ κεραμικήν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα (ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 1 - 7. ΑΕΜ 1959, 318 - 322. Σκύρος, 46 - 47, 86 - 87, 124). (4) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φούρκα, νοτίως τῆς ἀκροπόλεως (ἀριθ. 7), προέρχονται 20 ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου τῆς Σκύρου παραδοθέντα ὑπὸ ιδιωτῶν (Σκύρος, 44 - 45, 133, 245). (5) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μονόπετρο, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ἀριθ. 10), ἔχουν ἀναφερθῇ τρεῖς θαλαμοειδεῖς τάφοι, δύο ΥΕ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα καὶ ΠΕ, ΥΕ καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα (Σκύρος, 46, 86 - 87, 133, 245, 299 σημ. 23, 337 σημ. 18). (6) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φανερωμένη, νοτίως τῆς τοποθεσίας Φούρκα (ἀριθ. 8), προέρχονται 6 ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Σκύρου, εὑρεθέντα εἰς τάφους προφανῶς (Σκύρος, 45, 133, 244 - 245). (7) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπάσαλες, νοτίως τῆς τοποθεσίας Μονόπετρο (ἀριθ. 9), ἔχουν γνωσθῇ 15 ΥΕ ΙΙΙ Γ ἀγγεῖα καὶ εἰς πρωτογεωμετρικὸς τάφος. Σκύρος, 46, 133, 146, 244. P. G. Themelis, Frühgriechischen Grabbauten, Mainz am Rhein 1976, 38. (8) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γιαλὸς δύο πρωτογεωμετρικοὶ τάφοι. ΑΔ 1984 Χρον., 126.

Νεολ. θέσις 328, ΠΕ 318, ΜΕ 233, ΥΕ ΙΙΙ Α 122, ΥΕ ΙΙΙ Β 162, ΥΕ ΙΙΙ Γ 113, ὑπομυκ. 58, πρωτογ. 156, γεωμ. 204.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

56. ΦΙΛΟΘΕΗ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν, εἰς τὰ ὄρια τοῦ Παλαιοῦ Ψυχικοῦ καὶ τῆς Φιλοθέης Ἀθηνῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου (Ἀνθρωπος 1982, 95. BCH 1983, 750) καὶ κεραμική, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα τῆς νεολιθικῆς. ΑΑΑ 1969, 142 - 145.

Νεολ. θέσις 337.

57. ΜΕΓΑΡΑ. Βιβλιογραφία: H. Schliemann, Tiryns, 94. MV, 83. AA 1891, 15. AM 1904, 79 - 100. BSA 1912 - 13, 70 - 81. KMK, 9. ΠΕΑΕ 1928, 45 - 61, 1929, 114 - 134, 1930, 44 - 50, 1931, 115 - 124. Speläologisches Jahrbuch 1932 - 33, 94 - 100. Mitteilungen der Geographischen Gesellschaft, Wien 1932, 10 - 12. ΠΑΕ 1934, 50 - 57. RE XXII (2), 1359. BCH 1961, 1 (ὑποσημ. 2). EMF, 114 (Nisäa). GAMS, 112. Π - Σ, 82. ΑΔ 1970 Χρον., 101 - 102, 1978 Χρον., 42, 1981 Χρον., 39, 1982 Χρον., 37, 1984 Χρον., 23. Excavations 1976, 19 - 20. GAC, 73. M - X, 252 - 253. PGC, 20.

Σχεδιογρ. Μεγάρων, ΑΔ 1970 Χρον., 100 (σχέδ. 6). Χάρτης περιοχῆς Νισαίας, BSA 1912 - 13, 71 (εἰκ. 1).

(α) Ἐρευναι τοῦ Α. Markovits τὰ ἔτη 1927 - 1931 εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κακῆς Σκάλας, δυτικῶς τῶν Μεγάρων, ἐνετόπισαν πολυάριθμα

σπήλαια, 50 τῶν ὁποίων ἡρευνήθησαν, ἀνασκαφαὶ δὲ εἰς ἓν τῶν σπηλαίων τούτων, ὀνομασθέν, πρὸς τιμὴν τοῦ τότε Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἑλλάδος, σπήλαιον Ζαῖμη, ἀπεκάλυψαν, ἐκ τῆς πλέον τῶν 2 μ. παχείας ἐπιχώσεως ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, 10 στρώματα, ἐξ ὧν τὸ 4ον ἐκ τῶν ἄνω περιεῖχε τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ νεολιθικὴν κεραμικὴν, τὰ δὲ κατώτερα στρώματα 8 καὶ 9 λίθινα καὶ ὀστεῖνα ἐργαλεῖα χρονολογηθέντα ὑπὸ τοῦ Α. Markovits εἰς τὴν ὑστέραν παλαιολιθικὴν καὶ τὴν ἐπιπαλαιολιθικὴν ἢ μεσολιθικὴν ἐποχὴν, ἥτις παρεμβάλλεται χρονολογικῶς μέχρι τῆς νεολιθικῆς (ΠΕΑΕ 1929, 114 - 134, 1931, 115 - 124). Τὰ συμπεράσματα ὅμως αὐτὰ ἡμφεσβητήθησαν βραδύτερον. BCH 1961, 1 (ὑποσημ. 2). PGC, 20.

(β) Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Μεγάρων, ἡ ὁποία καταλαμβάνει τὸ κέντρον τῆς συγχρόνου πόλεως, καὶ εἰς τὴν περίξ περιοχὴν ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1889 μέχρι σήμερον (Excavations 1976, 19 - 20), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κατάλοιπα κυκλωπέων τειχῶν, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα, εὐρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου (MV, 83. KMK, 9. EMF, 114), ἐν ΥΕ I κύπελλον τύπου Βαφειοῦ, εὐρισκόμενον εἰς Συλλογὴν τῆς Βόννης (AA 1891, 15. EMF, 114. Π - Σ, 82), γεωμετρικὰ καὶ ἀρχαῖκὰ εἰδῶλια ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς (ΠΑΕ 1934, 48 - 50. ΑΔ 1970 Χρον., 100 εἰκ. 6), γεωμετρικοὺς τάφους, εὐρεθέντας ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἀβέρωφ, 28ης Ὀκτωβρίου, Πασίωνος κ.λ.π. (ΑΔ 1970 Χρον., 101 - 102, 1978 Χρον., 42, 1981 Χρον., 39, 1982 Χρον., 37, 1984 Χρον., 23) καὶ γεωμετρικὴν οἰνοχόην εὐρισκομένην εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. Corinth VII (I), πίν. 11 α. Μ - Χ, 253 - 254.

(γ) Ἐρευναι ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, ΝΑ τῶν Μεγάρων παρὰ τὸν λιμένα τῆς ἀρχαίας Νισαίας (νῦν Πάχης) ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (Excavations 1976, 20), ἀπεκάλυψαν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Β, γεωμετρικὴν καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, ΜΕ καὶ γεωμετρικοὺς τάφους (ΠΑΕ 1934, 52 - 57) καὶ ἄλλα λείψανα. AM 1904, 79 - 100. BSA 1912 - 13, 70 - 81. ΠΑΕ 1934, 50 - 57. EMF, 114. Π - Σ, 82. GAC, 73. Μ - Χ, 252 - 253.

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας εἰς τὸν λιμένα τῆς Νισαίας (BSA 1912 - 13, 71 εἰκ. 1), ὑπάρχουν ΠΕ II καὶ ΜΕ ὄστρακα εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Notes, εἰκ. 10, 14. GAC, 74.

Νεολ. θέσις 339, ΠΕ 343, ΜΕ 244, ΥΕ I 36, ΥΕ II 65, ΥΕ III Α 131, ΥΕ III Β 173, γεωμ. 215.

58. ΛΑΥΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1971, 703 - 736, 1972, 817 - 844, 1973, 413 - 463, 1974, 723 - 758. ΑΔ 1971 Χρον., 42 - 61, 1972 Χρον., 183, 1973 Χρον., 51 - 52. ΑΑΑ 1974, 8 - 14. Excavations 1976, 15 - 16. GAC, 209 - 210. Μ - Χ, 258 κ.έ. Ν. Lambert κ.ά., La grotte préhistorique de Kitsos (Attique), Missions 1968 - 1978, τόμ. Ι - ΙΙ, Paris 1981.

(α) Ἀνασκαφαὶ Γάλλων καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1968 - 1978 εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Κίτσου, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ Λαυρίου καὶ ἐγγὺς τοῦ χωρίου Καμάριζα, ἀπεκάλυψαν κατώτατον παλαιολιθικὸν στρώμα χρονολογούμενον 40.000 ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, νεολιθικὸν στρώμα ἀνωθεν αὐτοῦ καὶ ἐπιφανειακὸν στρώμα τῶν ἱστορικῶν χρόνων καθὼς καὶ ἀστρωμάτιστα ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ ὄστρακα. BCH, ΑΔ, ΑΑΑ ἔ.ἀ. Ν. Lambert κ.ά., ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τοῦ Λαυρίου ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται δύο ὑστερογεωμετρικὰ ἀγγεῖα εὕρισκόμενα εἰς Χαϊδελεβέργην. CVA Heidelberg 3, 41, 47 (πίν. 104: 2, πίν. 111: 5 - 7). Μ - Χ, 258 κ.έ.

Νεολ. θέσις 349, ΠΕ 364, ΜΕ 258, ΥΕ ΙΙ 175, γεωμ. 237.

VI. ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

59. ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: BCH 1946, 26, 1957, 568, 1961, 1 - 9, 158 - 161, 1963, 837, 1964, 1 - 50, 1969, 97 - 151. JHS 1957 AR, 16. ΑΔ 1963 Χρον., 111. Π - Π, 40 - 41 κ.έ. GAMS, 82. Excavations 1976, 92 - 93. GAC, 194. Μ - Χ, 271 κ.έ. PGC, 165 - 184.

Τυχαῖαι συμπτώσεις, ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ J. Servais καὶ ἄλλων ἐρευνητῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ μεσαιωνικοῦ κάστρου Χλεμούτσι, παρὰ τὸ χωρίον Κάστρο ἐπὶ τοῦ Χελωνάτα κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Πελοποννήσου (BCH 1964, 10 εἰκ. 1, 1969, 100 εἰκ. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ πολυαρίθμων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς, παλαιολιθικὰ λείψανα (BCH 1961, 1 - 9, 1969, 97 - 151. ΑΔ 1963 Χρον., 111. PGC, 165 - 184), ἐν ἐπιφανειακὸν νεολιθικὸν ὄστρακον (BCH 1946, 26, εἰκ. 6. RE XXII (2), 1386. Π - Π, 40), στρώματα κατοικήσεως περιέχοντα ΜΕ, ΥΕ Ι / ΙΙ καὶ ΥΕ ΙΙ Γ κεραμικὴν (BCH 1961, 158 - 161, 1963, 837, 1964, 9 - 50), τυχαίως εὑρεθέντα ΥΕ ΙΙ τάφον μεταξὺ τῶν χωρίων Κάστρο καὶ Νεοχώριον, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν ΥΕ ΙΙ Α 2 κύπελλον μετὰ προχοῆς, τεμάχια ἄλλων ἀγγείων καὶ τρία σφονδύλια ἐκ στεατίτου (BCH 1961, 159 - 160), ὡς καὶ γεω-

μετρικὸν νεκροταφεῖον. BCH 1957, 568. JHS 1957 AR, 16. M - X, 271 κ.έ.

Νεολ. θέσις 370, ME 302, YE I 59, YE II 97, YE III A 186, YE III Γ 166, γεωμ. 286.

60. ΑΜΑΛΙΑΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1964, 1 - 7, 1967, 151 - 201. Excavations 1976, 89. PGC, 146 - 164.

Ἔρευναι Γάλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1962 - 1964 εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀμαλιάδος ἔχουν φέρει εἰς φῶς λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα λείψανα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου ἐκ δέκα ἐννέα διαφορετικῶν τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς. BCH 1967, 151 - 201 (εἰκ. 1). PGC, 146 - 164.

61. ΣΚΑΦΙΔΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1946, 27 - 28, 1969, 135 - 136. AJA 1942, 85, 86 - 87, 1961, 225. EMF, 71 (Anemomilo). Π - Π, 66 - 67 κ.έ. GAMS, 77 - 78. ΑΔ 1968 Χρον., 162, 1969 Χρον., 148, 1970 Χρον., 194, 1985 Χρον., 103. MME, 302. Excavations 1976, 93 (Katakolo). GAC, 194 - 195. PGC, 186.

(α) Γεωργικαὶ ἐργασίαι καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ τὸ ἔτος 1985 παρὰ τὸ Ἀλποχώριον Ἡλείας περὶ τὰ 10 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ Πύργου καὶ βορείως τῆς Σκαφιδιᾶς ἀπεκάλυψαν συλημένον YE III A - B θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα ἄφθονον συντετριμμένην YE III A - B κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, στεατίτου, ὑαλομάζης καὶ πηλοῦ. ΑΔ 1985 Χρον., 103.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν λουτρικῶν ἐγκαταστάσεων Μιραμάρε παρὰ τὸ χωρίον Σκαφιδιὰ τοῦ Κατακώλου (ΑΔ 1970 Χρον., 194) καὶ ἐκ τῆς πέριξ περιοχῆς (BCH 1969, 135 - 136) ἔχουν συλλεγῆ εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς ἢ τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς περιόδου. PGC, 186.

(γ) Εἰς τὴν Μονὴν Σκαφιδιᾶς ὁ Α. Βον εἶδε ΠΕ κύπελλον μετὰ προχοῆς ἀγνώστου τύπου εὐρέσεως. BCH 1946, 27 (εἰκ. 7), 28. Π - Π, 66 - 67.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀνεμόμυλος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς Σκαφιδιᾶς, ἔχουν ἀναφερθῆ ΠΕ καὶ YE πιθανῶς ὄστρακα καὶ ὀψιανός. AJA 1961, 225. ΑΔ 1968 Χρον., 162, 1969 Χρον., 148. MME, 302.

ΠΕ θέσις 421, YE III 215, YE III A 189 α, YE III B 238 α.

62. ΒΑΣΙΛΑΚΙ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Βασιλάκι (πρῶην Λυκούρεσι), εἰς περιοχὴν ὑπαγομένην εἰς τὸν νομὸν Ἀρκαδίας, Γάλλοι ἀρχαιολόγοι συνέλεξαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας τὸ ἔτος 1963 παλαιολιθικὰ λίθινα ἐργαλεῖα. BCH 1964, 616 - 622. Excavations 1976, 55 (Tripotamia). PGC, 185.

63. ΚΑΤΑΚΩΛΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1942, 82, 1961, 224, 1964, 230, 1969, 128. BCH 1959, 649 - 651 εικ. 7, 1964, 1 - 8, 1969, 135 - 136. AE 1957, 31 - 43. Π - Π, 66. GAMS, 77 (ἀριθ. 258). LMTS, 90 - 91, 97. MME, 302 (ἀριθ. 304). Excavations 1976, 93. GAC, 194. M - X, 146. PGC, 186. ΑΔ 1986 Χρον., 43.

(α) Ἐκ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τοῦ Κατακόλου (BCH 1969, 135 εικ. 22) ἔχουν συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου. BCH 1969, 135 - 138. PGC, 186.

(β) Ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ μεσαιωνικοῦ φρουρίου Ποντικόκαστρο, βορείως τοῦ λιμένος τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου (AJA 1961, 224 εικ. 1), ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΥΕ I - III Β, ὑπομυκηναϊκά, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. AJA 1942, 82, 1961, 224. GAMS, 77. GAC, 194. ΑΔ 1986 Χρον., 43.

(γ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Γιαλούρη τὸ ἔτος 1957 ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ κόλπου τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φειάν, ἀπεκάλυψε, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, μυκηναϊκά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα (AE 1957, 41). Ἀνεφέρθησαν ἐπὶ πλέον δύο κυκλαδικὰ ΠΕ μαρμάρινα εἰδώλια, τυχαίως εὑρεθέντα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς Μαντζάκουρα. AE 1957, 42, πίν. 12. Π - Π, 66.

(δ) Ἐκ τοῦ κτήματος Κούλη εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀλκυῶν, κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τοῦ Κατακόλου, ὁ Γιαλούρης συνέλεξε δύο ὑπομυκηναϊκά ἀγγεῖα. AE 1957, 38. LMTS, 90 - 91, 97. M - X, 146 κ.έ.

Νεολ. θέσις 372, ΠΕ 425, ΜΕ 311, ΥΕ I 62, ΥΕ II 100, ΥΕ III A 193, ΥΕ III B 246, ὑπομυκ. 75, πρωτογ. 180, γεωμ. 292.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

64. ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: Rev. Arch. (τόμ. 15) 1867, 18. BCH 1961, 2 (ὑπόσημ. 4), 1964, 616. PGC, 19, 123.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Μεγαλοπόλεως ἔχουν ἀναφερθῇ παλαιολιθικά λίθινα ἐργαλεῖα. Rev. Arch. (τόμ. 15) 1867, 18. BCH 1964, 616.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

65. ΚΕΦΑΛΑΡΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1916, 78 - 80. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἐπ. ἐν Ἑλλάδι, 86. Hesperia 1938, 538. AJA 1947, 166 (ὑπόσημ. 4). Π - Π, 28 - 29 κ.έ. GAMS, 17. ΑΔ 1967 Χρον., 182, 1973 - 74 Χρον., 242 - 243, 246 - 247. AM 1971, 1 - 12, 1975, 171 - 172. AAA 1973, 13 - 27. Excavations 1976, 64. Bintliff, 324 - 326. GAC, 46. M - X, 262 κ.έ. PGC, 132 - 138.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ R. C. S. Felsch ἐντὸς τοῦ παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ

Ἐρασίνου καὶ τὸ χωρίον Κεφαλάρι σπηλαίου, περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἄργους, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦσαν πρὸ πολλοῦ γνωστὰ (ΑΜ 1971, 1 - 12, 1975, 171 - 172) ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ περιόδου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα τῆς ὑστέρας παλαιολιθικῆς ἐποχῆς, ὀψιανὸν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς, ΠΕ, ΜΕ καὶ γεωμετρικῆς περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΜ 1971, 1 - 12. ΑΑΑ 1973, 13 - 27.

(β) Ἐπὶ πρανοῦς ἐκτάσεως «ἀριστερὰ τῶν πηγῶν τοῦ Ἐρασίνου» ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι ὑπῆρχε προϊστορικὸς οἰκισμὸς ἀσφαλῶς ἀναγόμενος εἰς τοὺς νεολιθικοὺς χρόνους. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἐπ. ἐν Ἑλλάδι, 86.

(γ) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν θεμελίωσιν οἰκίας καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφῇ τοῦ Κριτζᾶ τὸ ἔτος 1973, εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 200 μ. ΝΑ τοῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ὑπὲρ τὰς πηγὰς τοῦ Ἐρασίνου, ἀπεκάλυψαν, κάτωθεν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ΥΕ III Β - Γ κεραμικὴν, πῆλινα εἰδῶλια ἀνθρώπων, τύπων Φ καὶ Ψ, καὶ ζῶων, τεμάχια χαλκοῦ καὶ ὀψιανόν, κάτωθεν δὲ τῶν λειψάνων τούτων παχὺ ΜΕ στρῶμα περιέχον ταφάς. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 242 - 243.

(δ) Ἀνασκαφῇ τοῦ Κριτζᾶ τὸ ἔτος 1973 ἐπὶ τοῦ λόφου Μαγούλα, ἀνατολικῶς τοῦ Κεφαλαρίου, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ἀναφερθῇ παλαιότερον (Π - Π, 28 - 29. ΑΜ 1975, 172 ἀριθ. 699) νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ἀπεκάλυψε στρώματα κατοικήσεως τῆς ΠΕ καὶ ΜΕ περιόδου περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, ΥΕ I ταφὴν καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων ὄστρακα ΥΕ III Β - Γ, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 246 - 247.

(ε) Ἀνασκαφῇ τοῦ Παπαχριστοδούλου τὸ ἔτος 1966 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κυρίμνη τοῦ Κεφαλαρίου ἀπεκάλυψε πέντε ἀκτερίστους ταφάς, μίαν εἰς θήκην ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ τέσσαρας εἰς πίθους, εἰς τῶν ὁποίων ἔφερε γεωμετρικὴν κόσμησιν. ΑΔ 1967 Χρον., 182 - 183. Μ - Χ, 262.

Νεολ. θέσις 401, ΠΕ 476, ΜΕ 357, ΥΕ I 79, ΥΕ III Β 279, ΥΕ III Γ 188, γεωμ. 324.

66. ΝΑΥΠΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Ἀθήναιον 1878, 183 - 201, 1879, 411, 515 - 526. ΠΑΕ 1878, 17 - 18, 1880, 21, 1892, 52 - 54, 1916, 82 - 83, 1953, 191 - 204, 1954, 232 - 241, 1955, 233 - 235. ΑΜ 1880, 143 - 163, 1911, 37. ΑΔ 1892, 73, 1969 Χρον., 104, 1971 Χρον., 74, 1973 Χρον., 87 - 93, 1973 - 74 Χρον., 202 - 203, 247 - 248. H. Schliemann, Tiryns (1886), 52 - 53. ΜV, 45 - 47. ΑΕ

1895, 207-208, 261, 1977, 86-98. Ch. Tsuntas - I. Mannatt, The Myc. Age, 6, 131, 152, 166, 263, 328 (ύποσημ. 1). W. Ridgeway, Early Age of Greece I, 24. Π. Καββαδίας, Προϊστ. Ἀρχ., 290-291. BCH 1954, 119, 1956, 265-266, 1978, 668-670, 1979, 559, 1980, 603. RE XVI (2), 2003. EMF, 46-47. LMTS, 80. Π-Π, 90-91. GAMS, 16. GGP, 115-136. AAA 1971, 10-11. DAG, 207. Excavations 1976, 68-69. Bintliff, 308-311. GAC, 48. M-X, 61 κ.έ. PGC, 138-139.

Χάρτης περιοχής Προνοίας, ΑΕ 1977, 87 εικ. 1.

(α) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1878 μέχρι τοῦ 1974 εἰς τὴν τοποθεσίαν Λαγούμια τοῦ προαστείου τοῦ Ναυπλίου Πρόνοια (Excavations 1976, 68-69), παρὰ τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας (ΑΕ 1977, 87 εικ. 1, χάρτης περιοχῆς), ἔχουν φέρει εἰς φῶς περὶ τοὺς 112 θαλαμοειδεῖς ΥΕ I-III Γ τάφους καὶ ταφὰς πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων εἰς λακκοειδεῖς ἢ κιβωτισοχήμους τάφους καὶ πίθους. Π-Π, 90-91. ΠΑΕ ἔ.ἀ. ΑΔ 1973 Χρον., 90-93 (σ. 91 : 104 θαλαμοειδεῖς τάφοι), 1973-74 Χρον., 202-204 (: ἐξ θαλαμοειδεῖς τάφοι ΛΒ-ΛΖ καὶ δύο εἰς τὸ οἰκόπεδον Σμυρλῆ). ΑΕ 1977, 86-98. M-X, 61 κ.έ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βαυαρέζικα Μνήματα, δεξιὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς Παλαμήδι, ἀνεσκάφησαν τὸ ἔτος 1971 τέσσαρες κιβωτισοχήμοι ὑπομυκηναϊκοὶ τάφοι. ΑΔ 1973 Χρον., 91. M-X, 144 κ.έ.

(γ) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Δεϊλάκης τὰ ἔτη 1970-1973 εἰς τὴν περιοχὴν τῶν τριῶν λόφων Κουτσούρια καὶ ἐντὸς τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὴν θέσιν σπηλαίων (χάρτης, ΑΕ 1977, 87 εικ. 1), ἀπεκάλυψαν δύο νεολιθικὰς ταφὰς, ὀψιανὸν καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν καὶ ΠΕ χρόνων. ΑΑΑ 1971, 10-11. ΑΔ 1971 Χρον., 74, 1973 Χρον., 90, 1973-74 Χρον., 202.

(δ) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τάφρου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 25ης Μαρτίου, ἣ ὁποία ἐνώνει τὸ προάστειον Πρόνοια μὲ τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου, καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ ἀπεκάλυψαν λείψανα τοίχων καὶ δύο κυκλωτερεῖς λάκκους περιέχοντας μυκηναϊκὴν κεραμικὴν, μικρὰ ἀντικείμενα καὶ ὀστᾶ ζώων. ΑΔ 1973-74 Χρον., 247-248.

(ε) Ἐπιφανειακαὶ ἐρευναι καὶ δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Δεϊλάκης τὸ ἔτος 1973 ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τῆς Ἀκροναυπλίας ἀπεκάλυψαν λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς μέσης παλαιολιθικῆς ἐποχῆς μέχρι τῆς νεολιθικῆς περιόδου, μέρος δὲ τοῦ τείχους τῆς Ἀκροναυπλίας, ἐγγὺς τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν προϊστορικὰ ὄστρακα, εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ κυκλωπείου κατασκευῆς. ΑΔ 1969 Χρον., 104, 1973 Χρον., 87-93, 1973-74 Χρον., 202-204.

(ς) Ἑργασίαι ἐκβαθύνσεως τοῦ λιμένος τοῦ Ναυπλίου ἔχουν φέ-
ρει εἰς φῶς, ἐκ τοῦ βυθοῦ τοῦ λιμένος, προϊστορικά ὄστρακα. Π - Π,
90 - 91.

Νεολ. θέσις 404, ΠΕ 482, ΥΕ Ι 84, ΥΕ ΙΙ 128, ΥΕ ΙΙΙ Α 226, ΥΕ
ΙΙΙ Β 285, ΥΕ ΙΙΙ Γ 191, ὑπομυκ. 86, πρωτογ. 193, γεωμ. 328.

67. ΚΟΙΛΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1927, 365. RE Suppl. VI, 606. EMF, 52.
Π - Π, 92. GAMS, 22. ΑΔ 1969 Χρον., 124 - 129, 1970 Χρον.,
169 - 171, 1972 Χρον., 236 - 247, 1973 - 74 Χρον., 268 - 282,
1976 Χρον., 75 - 78. Hesperia 1969, 343 - 381, 1973, 45 - 85,
253 - 283, 1981, 303 - 319. Excavations 1976, 65, 69 - 70. GAC,
58. T. H. van Andel - S. B. Sutton κ.ά., Landscape and
People of the Franchthi Region, Bloomington-Indianapolis 1987.
T. W. Jacobsen - W. R. Farrand, Excavations at Fran-
chthi Cave, Greece. Franchthi Cave and Paralia, Maps, Plans,
and Sections, Indianapolis 1987. C. Perlès - T. W. Jacob-
sen, Les Industries Lithiques Taillées de Franchthi (Argolide
Grèce), Bloomington - Indianapolis 1987. PGC, 127 - 132.

(α) Ἐκ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου μετὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάν-
νου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Κοιλᾶς (πρῶην Κε-
λάδι) καὶ ἐπὶ τῆς ἔναντι τοῦ χωρίου ἀκτῆς (Hesperia 1969, 314 εἰκ. 1),
ἔχουν συλλεγῇ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. RE Suppl. VI, 606. EMF, 62. Π - Π,
92 (ἀριθ. 53 α). GAMS, 22.

(β) Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων εἰς τὸ σπήλαιον Φράγ-
χθι, περὶ τὰ 300 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, τὰ ἔτη 1967 -
1976 ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως ἀπὸ ὑστέρων παλαιο-
λιθικῶν χρόνων (περίπου 20.000 ἔτη πρὸ ἡμῶν) μέχρις ἐπιπαλαιολι-
θικῶν ἢ μεσολιθικῶν καὶ νεολιθικῶν, ταφὰς τῶν ἐπιπαλαιολιθικῶν
καὶ νεολιθικῶν χρόνων, ἐργαλεῖα ἐκ λίθου καὶ ὄστου καὶ κεραμικὴν
τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Hesperia ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ.

(γ) Ἐκ μὴ σαφῶς καθοριζομένης τοποθεσίας ἐπὶ τῆς παρὰ τὸ
χωρίον Κοιλᾶς ὁροσειρᾶς ἔχουν ἀναφερθῇ ἵχνη κατοικήσεως προϊ-
στορικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΑ 1927, 365. Π - Π, 92 (ἀριθ. 53 β).

Νεολ. θέσις 406, ΥΕ ΙΙΙ Β 291, γεωμ. 333.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

68. ΑΡΕΟΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: Ἀνθρῶπος 1979, 98 - 105. BCH 1979, 563,
1980, 285 - 295. Πελοποννησιακά 1982 - 83 Παράρτημα 9, 77 -
82. Ἀνθρωπολογικά 1985, τεῦχος 8, 23 - 25.

Ἐκ σπηλαίου εὐρισκομένου εἰς τὴν θέσιν Ἀπήδημα, δυτικῶς τῆς

Ἀρεοπόλεως καὶ μεταξὺ τῶν χωρίων Καραβοστάσι καὶ Λιμένι (χάρτης, Ἄνθρωπος 1980, 286), ἔχουν ἀναφερθῇ παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου καὶ ὁστοῦ, ὅστᾳ ἀνθρωπίνων κρανίων, ταφὴ γυναικὸς καὶ ὅστᾳ ζώων ἐντὸς ἀποθέσεως πάχους 25 μ. Ἄνθρωπος 1979, 98 - 105. Πελοποννησιακὰ ἔ.ἀ. Ἀνθρωπολογικὰ ἔ.ἀ.

69. ΜΕΖΑΠΟΣ. Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ χωρίου Μέζαπος τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Λακωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου καὶ ἐξ ὁστοῦ. Ἄνθρωπος 1980, 285 - 295.

VII. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

A. ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ

70. ΓΑΡΔΙΚΙ. (α) Ἐρευναι τοῦ Α. Σορδῖνα τὸ ἔτος 1966 εἰς τὸ σπήλαιον Γκράβα, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὄρους Ἅγιος Μαθιᾶς (Ματθαῖος) καὶ ἔναντι τοῦ βυζαντινοῦ φρουρίου Γαρδίκι, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Κερκύρας (χάρτης, R. Matton, Corfou, Athènes 1960, 8 - 9), ἀπεκάλυψαν παχὺ παλαιολιθικὸν στρῶμα περιέχον ὅστᾳ ζώων, ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου καὶ ἄλλα λείψανα δυνάμενα νὰ χρονολογηθοῦν 30 - 40 χιλιάδας ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν. ΑΔ 1967 Χρον., 369 - 370. Balk. Stud. 1969, 399 - 400.

(β) Ἐρευναι τοῦ Σορδῖνα τὰ ἔτη 1964 - 1966 καὶ ἄλλων ἐρευνητῶν πρὸ αὐτοῦ ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ 34 συνολικῶς τοποθεσιῶν τῆς Κερκύρας χρονολογούμενα ἀπὸ παλαιολιθικῶν μέχρι προϊμίων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀλλὰ ἢ τὰ εὐρήματα ἢ αἱ πληροφορίες εἰς πολλὰς περιπτώσεις δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, ὥστε ἐκρίθη σκόπιμον ἐν τοῖς ἐπομένοις νὰ περιληφθοῦν αἱ ἀνασκαφεῖσαι μόνον θέσεις. Διὰ τὰς λοιπὰς θέσεις ἰδὲ Κερκ. Χρον. 1965, 141 - 148. Balk. Stud. 1969, 393 - 424. A. Sordinas, Stone Implements from Northwestern Corfu, Greece (Δακτυλογραφημένον), 1969.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

(β). ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

71. ΦΙΣΚΑΡΔΟΝ. Βιβλιογραφία: Γ. Δ. Καββαδίας, Παλαιολιθική Κεφαλονιά, ὁ πολιτισμὸς τοῦ Φισκάρδου, Ἀθήνα 1984 (= Π - Κ).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Φισκάρδον, κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς Κεφαλληνίας (χάρτης, Π - Κ, 19), ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων τοποθεσιῶν τῆς νήσου (ΑΔ 1960 Κείμενον, 41 - 45) ἔχουν ἀναφερθῇ πολυάριθμα λίθινα ἐργαλεῖα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου. Π - Κ, 9 - 62.

72. ΣΚΑΛΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1931 - 32, 222. Δελτ. Σπηλ. Ἑταιρ. 1959, 49 - 50. ΑΔ 1960 Κείμενον, 41 - 45. Π - Κ, 10.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Σκάλα, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Κεφαλληνίας καὶ εἰς ἔκτασιν ἄνω τῶν 2 χιλιομέτρων μεταξὺ Μούντας καὶ Γραδοῦς, ἔχουν συλλεγῇ ἑκατοντάδες ἐργαλείων καὶ ὀπλῶν ἐκ πυριτολίθου καὶ ὀψιανοῦ, τὰ ὅποια ἔχει προταθῇ νὰ χρονολογηθοῦν ἀπὸ παλαιολιθικῶν χρόνων μέχρι τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ὅμοια δὲ εὐρήματα ἔχουν ἀναφερθῇ καὶ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Σπήλιος, τῆς κοινότητος Χαλιάτων, Μονῆς Ἀγίου Νικολάου Σάμης, ἐκ τῆς χερσονήσου τοῦ Ἀργοστολίου καὶ ἐκ τῶν Ἀγίων Θεοδώρων τῶν Πουλάτων. ΑΔ 1960 Κείμενον, 41 - 45.

Νεολ. θέσις 438.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

(α). ΖΑΚΥΝΘΟΣ

73. ΚΕΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Wiener Prähist. Zeitsch. 1937, 158 - 163. ΑΔ 1966 Χρον., 325, ΑΔ 1973 Μελέται, 203, 312 (ἀριθ. 30 - 31). CAH τόμ. I (1)³, 564. AAA 1972, 65. GAC, 193.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ λόφου Καστέλλο παρὰ τὸ χωρίον Κερίον, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Ζακύνθου, ἔχουν ἀναφερθῇ πολυάριθμα παλαιολιθικὰ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ δύο ὄστρακα ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. Wiener Prähist. Zeitsch. 1937, 158 - 163. CAH I (1)³, 564.

(β) Ἐργασίαι διαπλατύνσεως ἀγροτικῆς ὁδοῦ παρὰ τὴν νοτίαν κλιτὺν τοῦ λόφου Κλαψιάς, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψαν μικρὸν θολωτὸν τάφον περιέχοντα δύο σκελετοὺς καὶ δύο ἀγγεῖα, τὸ ἐν ΥΕ II καὶ τὸ ἕτερον ΥΕ III Α. ΑΔ 1966 Χρον., 325, ΑΔ 1973 Μελέται, 312 (ἀριθ. 30 - 31).

ΥΕ II θέσις 176, ΥΕ III Α 288.

VIII. ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ - ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

(ε). ΚΥΘΝΟΣ

74. ΛΟΥΤΡΑ. Βιβλιογραφία: MV, 32. BSA 1956, 12, 21 - 22, 30, 32. AJA 1967, 7 - 9, 1975, 277 - 279. Emergence, 511. Excavations 1975, 45. GAC, 306.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαρουλάς, παρὰ τὸ χωρίον Λουτρά τῆς νήσου Κύθνου, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου καὶ ὀψιανοῦ καὶ τέσσαρες ταφαὶ τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς ἢ τῆς πρῶμου νεολιθικῆς περιόδου. AJA 1975, 277 - 279.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἁγία Εἰρήνη, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῶν Λουτρῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MK καὶ YK II ὄστρακα. BSA 1956, 12, 21 - 22, 30.

(γ) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τῆς Κύθνου προέρχεται θησαυρὸς πρωτοκυκλαδικῶν χαλκῶν ἐργαλείων, ἀγορασθέντων ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου τὸ ἔτος 1886 (AJA 1967, 7 - 9. Emergence, 511), καὶ YE III B ψευδόστομος ἀμπορεύς. MV, 32. BSA 1956, 32. GAC, 306.

Νεολ. θέσις 453, ΠΚ 607, MK 505, YK II 185, YK III B 401.

(κη). ΜΗΛΟΣ

75. ΑΔΑΜΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1895 - 96, 71 - 72, 1906 - 7, 77, 1965, 229 - 232. Phylakopi, 216 - 293. Emergence, 511 (ἀριθ. 2). TAEM, 182 - 221, 294 (ἀριθ. 10 - 11).

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Νύχια, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀδάμας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῆς Μήλου (TAEM, 183, εἰκ. 15, 1), ἔχει ἐντοπισθῇ ἐν τῶν σημαντικωτέρων ὀρυχείων ὀψιανοῦ χρησιμοποιηθὲν ἴσως ἀπὸ παλαιολιθικῶν μέχρις YE III χρόνων (BSA ἔ.ἀ. TAEM, ἔ.ἀ.), ἐπιφανειακὴ δὲ ἐξερεύνησις τῆς περιοχῆς παρέσχεν ὀλίγα ὄστρακα γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. TAEM, 294 (ἀριθ. 10).

Νεολ. θέσις 468, ΠΚ 717, γεωμ. 412.

B. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αἱ περιληφθεῖσαι εἰς τὸν κατάλογον τῶν προηγουμένων σελίδων ἑβδομήκοντα πέντε ἀναγνωρισθεῖσαι μέχρι σήμερον εἰς τὸν ἑλληνικὸν ᾠρον θέσεις, εἴκοσι ὀκτὼ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἥπειρον, πέντε

εις την Μακεδονίαν περιλαμβανομένης καὶ τῆς νήσου Θάσου, τρεῖς εἰς τὴν Θράκην, ὀκτὼ εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὰς Σποράδας, δέκα τέσσαρες εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα μετὰ τῆς νήσου Εὐβοίας, ἑνδεκα εἰς τὴν Πελοπόννησον, τέσσαρες εἰς τὰς Ἰονίους καὶ δύο εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους, μαρτυροῦν ἀφ' ἑνὸς τὴν πρόοδον τῆς ἐρεύνης καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν κατανομὴν κατὰ περιοχὴν τοῦ πρώτου βεβαιωμένου πληθυσμοῦ τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου.

Ἄν καὶ αἱ περισσότεραι τῶν παλαιολιθικῶν τούτων θέσεων εἶναι γνωσταὶ ἐξ ἐπιφανειακῶν καὶ οὐχὶ πάντοτε πολυαρίθμων εὐρημάτων, ἡ δὲ ἔρευνα τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκεται εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα¹, ἔχει ἐν τούτοις βεβαιωθῇ, ἐκ τῆς τυπολογικῆς μελέτης τῶν γενομένων εὐρημάτων καὶ ἐκ χρονολογιῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ εὐρεθέντος εἰς Ἀσπροχάλικο, Καστρίτσαν καὶ Φράγχθι ραδιενεργοῦ ἄνθρακος C 14, ὅτι ἡ χώρα κατφεῖτο ὑπ' ἀνθρώπων κατὰ τὴν μέσην καὶ ὑστέραν παλαιολιθικὴν περίοδον ἀπὸ 40.000 ἕως 10.000 ἔτη τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν².

Καίτοι ἀφ' ἑτέρου τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς (ἢ μεσολιθικῆς) λεγομένης περιόδου³ (10.000 - 6.000 περίπου π.Χ.), ἥτις παρεμβάλλεται μετὰ τῆς παλαιολιθικῆς καὶ τῆς νεολιθικῆς (6.000 - 2.600 π.Χ. περίπου), ὀλίγα εὐρήματα εἶναι γνωστά, ὥστε ἔχει ἐκφρασθῇ ἡ ὑπόνοια ὅτι εἶναι πιθανὸν νὰ παρεμβάλλεται ἐν κενὸν εἰς τὴν κατοίκησιν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν περίοδον ταύτην⁴, ἡ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν βεβαιωμένη συνέχισις τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ σπηλαίου Φράγχθι τῆς Ἀργολίδος κατὰ τὴν ἐπιπαλαιολιθικὴν περίοδον καὶ ἡ μαρτυρουμένη ἐκ τῶν ἐν τῷ σπηλαίῳ γενομένων εὐρημάτων στροφὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς πρὸς τὴν θάλασσαν, τόσον δι' ἁλιείαν ὅσον καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ὀψιανοῦ τῆς Μήλου ἤδη ἀπὸ τῆς 11ης π.Χ. χιλιετίας⁵, χωρὶς ἀφ' ἑτέρου νὰ ὑπάρχουν ἐνδείξεις μετακινήσεων πληθυσμῶν ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα πρὸ τῆς νεολιθικῆς περιόδου⁶, ἀφ' ἑνὸς δικαιολογοῦν τὴν εἰκασίαν ὅτι εἶναι πιθανὸν μέρος τοῦ παλαιολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας νὰ ἐπεβίωσε κατὰ τὴν ἀκολουθοῦσαν νεο-

1. G. Kourtessi-Philippakis, *Le Paléolithique de la Grèce continentale*, Paris 1986 (= PGC), 19 - 26.

2. PGC, 225 - 233.

3. Προτιμῶ τὸν ὄρον ἐπιπαλαιολιθικὴ ἀντὶ μεσολιθικῆ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως τῆς μεσολιθικῆς πρὸς τὴν μέσην παλαιολιθικὴν περίοδον.

4. Δ. Ρ. Θεοχάρης, Ἡ Αὐγὴ τῆς Θεσσαλικῆς Προϊστορίας, Βόλος 1967 (= Αὐγὴ), 6, 35 - 43. Δ. Ρ. Θεοχάρης κ.ά., Νεολιθικὴ Ἑλλάς, Ἀθῆναι 1973 (= Ν - Ε), 23 - 24. *Hesperia* 1981, 306 - 308 (Stage 2 - Stage 5).

5. PGC, 213 - 214.

6. Ν - Ε, 34 - 35.

λιθικὴν περίοδον ἀφομοιωθὲν πρὸς τὸν μετὰ ταῦτα νεολιθικὸν πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀφ' ἑτέρου μαρτυροῦν ὅτι οἱ δεσμοὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας πρὸς τὸ Αἰγαῖον ἀνάγονται ἤδη εἰς τοὺς παλαιολιθικοὺς χρόνους.

Τὰ σφζόμενα ἐπὶ πλέον λείψανα εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν παλαιολιθικῶν πρώτων τούτων κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελούμενα κατὰ κανόνα ἀπὸ ἀδρῶς εἰργασμένα λίθινα ἢ ὀστεῖνα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα ἢ λείψανα τροφῶν, ἂν καὶ πολύτιμα τεκμήρια διὰ τὴν πρώτην παρουσίαν ἀνθρώπων εἰς τὴν χώραν καὶ χρήσιμοι ἐνδεχομένως ἐνδείξεις διὰ τὴν προέλευσιν τῶν πρώτων κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, πέρα τοῦ τρόπου διαβίωσης τοῦ πρώτου τούτου πληθυσμοῦ τῆς χώρας, ἐλάχιστα ἐπιτρέπουν συμπεράσματα διὰ τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν, τὰ πνευματικὰ τυχὸν διαφέροντα, τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν ἢ τὰς λοιπὰς ἀσχολίας ἐκτὸς τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐπιβιώσεώς του. Τὰ ἐπιτρεπόμενα δηλαδὴ συμπεράσματα ἐκ τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν παλαιολιθικῶν δεδομένων τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸν πρωτόγονον τοῦτον πληθυσμὸν τῆς χώρας, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν εὐρημάτων τούτων, εἶναι περιορισμένα.

Ἡ ἀδυναμία δὲ αὕτη διὰ τὴν συναγωγὴν συγκεκριμένων συμπερασμάτων σχετικῶν μὲ τὴν πολιτιστικὴν φυσιογνωμίαν τῶν πρώτων κοινωνικῶν ὁμάδων τοῦ παλαιολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σχετικὴ ἀφθονία τῶν ἀποκαλυπτομένων λειψάνων ἐκ τῆς παλαιολιθικῆς χλωρίδος καὶ πανίδος, εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται καὶ τὰ λείψανα σκελετῶν ἀνθρώπων, τείνει νὰ ἐκτρέψῃ τὴν ἔρευναν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀνθρωπολογικῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ παλαιολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας καὶ τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος αὐτῆς κατὰ τὴν παλαιολιθικὴν περίοδον, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν ἀντικείμενα τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Ἡ προϊστορικὴ Ἀρχαιολογία, κατὰ ταῦτα, ὡς κλάδος τῶν ἱστορικῶν ἐπιστημῶν, ἀντικείμενον τῶν ὁποίων εἶναι ἡ παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων περιοχῶν ὡς κοινωνικῶν ὁμάδων ἢ λαῶν, δὲν πρέπει, προκειμένου διὰ τὴν παλαιολιθικὴν περίοδον, νὰ ἐκτραπῇ εἰς σκοποὺς παρεμφερεῖς πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ II

ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 6.000 - 2.600 π.Χ.

Συστηματικαὶ ἔρευναι καὶ τυχαῖαι συμπτώσεις κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα προϊστορικῶν ἐρευνῶν ἐν Ἑλλάδι ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τῶν κάτωθι 604 θέσεων:

Α. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

I. ΗΠΕΙΡΟΣ

A. ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΝ. Ἐκ τοῦ χωρίου Γρεβενίτιον τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης εἶναι γνωστὴ ἄτρητος νεολιθικὴ λιθίνη ἀξίνη. *Epirus*, 314 εἰκ. 18, 2. Δωδώνη 1974, 129, 137.
2. ΑΣΦΑΚΑ. Ἐκ τοποθεσίας δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀσφάκα τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης, περὶ τὰ 17 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Ἰωαννίνων καὶ παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν πρὸς Κόνιτσαν, ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ, εὕρισκομένη εἰς τὸ Μουσεῖον Ἰωαννίνων καὶ χρονολογουμένη, διὰ τοῦ ῥαδιενεργοῦ ἄνθρακος C 14, περίπου 5.000 ἔτη π.Χ. ἀνεπαρκῶς ὅμως γνωστή. *PPS* 1966, 8, 22 - 23. *Cassopala*, 24. N - E, 57, 119, 348 (ἀριθ. 29). Δωδώνη 1974, 132 - 133, 137. *Excavations* 1980, 41.
3. ΚΑΣΤΡΙΤΣΑ. Παλαιολ. θέσις 5. Νεολιθικὴ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ ὑψώματος (ΑΔ 1968 Χρον., 292) καὶ (ε) οἰκισμοῦ ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ὅπου εὐρέθησαν καὶ λίθιναι ἀξίναι βραδύτερον. ΠΑΕ 1951, 173 - 183, 1952, 362 - 386.
ΠΕ θέσις 3, ΜΕ 2, ΥΕ III Β 9, ΥΕ III Γ 16, ὑπομνκ. 5.
4. ΕΛΑΦΟΣ. Παλαιολ. θέσις 8. Λίθινα νεολιθικὰ ἐργαλεῖα καὶ τοπικὴ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἀμυγδαλιὰ καὶ (γ) Παιδικὸς Σταθμός. ΑΔ 1969 Χρον., 253.

5. ΓΕΩΡΓΑΝΟΙ. Ἐκ τοῦ χωρίου Γεωργάνοι τῆς ἐπαρχίας Δωδώνης προέρχεται λιθίνη, νεολιθικὴ πιθανῶς, ἀξίνη τοῦ Μουσείου Ἰωαννίνων. Epirus, 314. Δωδώνη 1974, 129, 137.

Β. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

6. ΣΙΔΕΡΗ. Ἐκ σπηλαίου κειμένου μεταξὺ τῶν χωρίων Σίδερη καὶ Ἀετὸς τῆς ἐπαρχίας Φιλιατῶν, τυχαίως δὲ ἀνακαλυφθέντος καὶ ἐξετασθέντος ἐν συνεχείᾳ τὸ ἔτος 1961 ὑπὸ τοῦ Σπ. Μουσελίμη, ἔχουν συλλεγῆ χειροποίητα μονόχρωμα ὄστρακα, ἐκ τῶν ὁποίων συνεπληρώθησαν δύο ἀγγεῖα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου ἢ τῆς πρώιμου ἴσως ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, καὶ τεμάχιον κρανίου ἀνθρώπου. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 195 - 196. Θεσπρωτία, 46 - 47, 66. ΑΕ 1969, 207 (ὑπόσημ. 5). Δωδώνη 1974, 131, 137. Excavations 1980, 55.

ΠΕ θέσις 6.

7. ΨΑΚΑ. Ἐκ σπηλαίου παρὰ τὸ χωρίον Ψάκα τῆς ἐπαρχίας Σουλίου, μεταξὺ δὲ τῶν χωρίων Νουνεσάτι καὶ Γκρίκα ΒΔ τούτου, ἔχουν ἀναφερθῆ χειροποίητα μονόχρωμα ὄστρακα εὐρυστόμων ἀστιλβῶτων ἀγγείων, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Σίδερης ἀλλὰ χαρακτηριστιζόμενα ὡς περισσότερον χονδροειδῆ ἀπὸ ἐκείνην, καὶ ὅστ᾽ αὐτῶν τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Θεσπρωτία, 47. Δωδώνη 1974, 128, 131, 133, 137.

8. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ. Παλαιολ. θέσις 12. Ἐπιφανειακὰ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς νεολιθικῆς ἐνδεχομένως περιόδου. PPS 1967, 9. Θεσπρωτία, 47 - 49. ΥΕ III Α θέσις 4, ΥΕ III Β 15.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

9. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1958, 107 - 113, 1960, 114 - 123, 1961, 108 - 119, 1963, 89 - 92, 1964, 44 - 59, 1975, 146 - 152, 1976, 149 - 152, 1977, 140 - 141, 1978, 107, 1979, 119 - 120, 1980, 33, 1981, 78, 1982, 89 - 90, 1983, 81 - 82, 1984, 122 - 124, 1986, 101 - 102, 1987, 125. ΑΔ 1963 Χρον., 153 - 154. Epirus, 828, 837 (Index: Ephyra, Nekyomanteion). Θεσπρωτία, 62 - 63. Δωδώνη 1976, 336 (Ἐφύρα), 338 (Νεκρομαντεῖο). GAC, 299 - 300. Excavations 1980, 49 - 50. Μ - Χ, 21 κ.έ. Ἔργον 1984, 45 - 46.

Χάρτης περιοχῆς: ΠΑΕ 1953, 112 - 113 πίν. Α.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Δάκαρη, τὰ ἔτη 1958 - 1964 καὶ 1975 - 1977 εἰς

τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Μεσοπόταμον, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Κωκυτοῦ καὶ τοῦ Ἀχέροντος, συνεχιζόμεναι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1984 ὑπὸ τοῦ Ἀ. Παπαδοπούλου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Ξυλόκαστρο, περὶ τὰ 600 μ. βορείως τῆς παρὰ τὸ Μεσοπόταμον ἡρειπωμένης Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ὁμηρικῆς (Ὅδ. α 259, β 328) Ἐφύρης, ἀπεκαλύφθησαν λείψανα οἰκισμοῦ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων, περιβληθέντος διὰ πολυγωνικοῦ ὀχυρωματικοῦ τείχους ἀπὸ τῆς ΥΕ περιόδου, τάφοι τῶν ΜΕ καὶ ΥΕ ἢ πρωίμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, χειροποίητος τοπικὴ κεραμικὴ τῶν κατηγοριῶν II καὶ III τῆς Καστρίτσας καὶ εἰσηγμένη ΥΕ III Α - Γ τροχήλατος (ΠΑΕ 1980, 33, 1981, 78, 1983, 81. Ἔργον 1984, 45 - 46) ὡς καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἐκ χαλκοῦ καὶ ἄλλων ὑλῶν, τῶν ΜΕ (ΠΑΕ 1980, 33) καὶ τῶν «ὑστάτων» (ΠΑΕ 1983, 81 - 82) ΥΕ χρόνων. ΠΑΕ 1954, 108 - 112, 1976, 149 - 152, 1977, 141, 1978, 107, 1979, 119 - 120, 1980, 33, 1981, 78, 1982, 89 - 90, 1983, 81 - 82. Ἔργον 1984, 45 - 46. Θεσπρωτία, 62 - 63. GAC, 299 - 300.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, παρὰ τὸ Μεσοπόταμον, κάτωθεν τῶν λειψάνων τοῦ νεκυομαντείου τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἀπεκαλύφθησαν λείψανα τοίχων συνοδευόμενα ἀπὸ τοπικὴν χειροποίητον κεραμικὴν, χρονολογουμένην ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι ΥΕ ἴσως χρόνων, αἰχμὴ βέλους καὶ λεπίδες πυριτολίθου, μικρὰ ἀντικείμενα ἐξ ὀπτοῦ πηλοῦ καὶ τρεῖς ἀκτέριστοι τάφοι παιδιῶν τῆς ΥΕ ἐνδεχομένως περιόδου. ΠΑΕ 1963, 91, 1976, 149, 1977, 140 - 141.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λυκούρεσι, περὶ τὰ 100 μ. νοτίως τοῦ νεκυομαντείου, προέρχεται χαλκοῦν ΥΕ III Β - Γ ἐγχειρίδιον. ΑΔ 1968 Χρον., 153 - 154. PPS 1957, 32. Epirus, 319 - 320.

ΠΕ θέσις 8, ΜΕ 6, ΥΕ III Α 6, ΥΕ III Β 17, ΥΕ III Γ 25, ὑπομυκ. 9, πρωτογ. 8.

10. ΩΡΩΠΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ λόφου Μπαρλέτα, ΒΔ τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωρίου Ὠρωπὸς (πρόην Παλιορόφορο ἢ Ἐλάτεια) Πρεβέζης, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα, ἐν οἷς καὶ διάτρητος λίθινος πέλεκυς. ΑΔ 1975 Χρον., 220. Cassopaia, 29, 199 (σημ. 93). Δωδώνη 1976, 338. ΑΔ 1981 Χρον., 279 (ἀριθ. 2).

ΜΕ θέσις 9.

11. ΛΟΥΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 25. Πιθανά νεολιθικά ὄστρακα. Cassopaia, 29. Θεσπρωτία, 48.

II. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

A. ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

12. ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ. Βιβλιογραφία: JHS 1927, 244, 1931, 197. P - M, 57 - 59, 151, 192 - 198. N - E, 348 (ἀριθ. 26). Macedonia I, 239 - 240, 471 (Index: Armenochori in Lyncus). Excavations 1980, 78. Ἀποψις, διάγραμμα: P - M, 37 - 38 εἰκ. 53 - 54.

Ἀνασκαφή ὑπὸ τοῦ A. W. Heurtley τὸ ἔτος 1930 μικροῦ λόφου, ὕψους ἐκ τοῦ πέριξ ἐδάφους 13 μ. περίπου, κειμένου δὲ παρὰ τὸ Ἄρμενοχώρι, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς Φλωρίνης, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τῆς πάχους 2 μ. προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, δύο στρώματα καὶ τρεῖς ἐνδεχομένως φάσεις κατοικήσεως. Τὸ κατώτατον στρώμα περιεῖχεν ὀλίγα λείψανα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου (P - M, 59, 151), πάντα δὲ τὰ λοιπὰ δεδομένα τοῦ οἰκισμοῦ ἀνήκουν εἰς τοὺς πρωίμους χρόνους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τὸ ἀνώτερον στρώμα τοῦτου εἶναι πιθανὸν νὰ συμπίπτῃ χρονολογικῶς πρὸς τὴν μέσσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ τῆς κεντρικῆς Μακεδονίας. P - M, 57 - 59, 192 - 198.

ΠΕ θέσις 10, ΜΕ 8.

B. ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

13. ΔΙΣΠΗΛΙΟ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1932, 93 - 94. ΠΑΕ 1938, 58 - 61, 1940, 22 - 23. JHS 1939, 200 - 201, 1944 - 48, 93, 1969 AR, 24. BCH 1940 - 41, 250, 1968, 881. Μακεδονικά 1941 - 52, 644. AA 1942, 187 - 188. AAA 1968, 162 - 167. ΑΔ 1969 Χρον., 334. Macedonia I, 230, 237 - 238, 274 (ὑποσημ. 3), 415. Excavations 1980, 85. Ἀποψις, διάγραμμα: AAA 1968, 162 - 163 εἰκ. 1 - 2.

Ἐρευναι τοῦ Κεραμοπούλλου τὰ ἔτη 1932, 1938 καὶ 1940 (ΑΕ 1932, 93 - 94. ΠΑΕ 1938, 58 - 61, 1940, 22 - 23) καὶ τοῦ Μουτσοπούλου τὸ ἔτος 1966 (AAA 1968, 162 - 167) εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τῆς μικρᾶς χερσονήσου μὲ τὸν ναὸν τῆς Ἀναλήψεως καὶ τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης τῆς Καστοριάς, ἐναντι τοῦ χωρίου Δισπηλιὸ (πρῶην Δουπιάκοι) καὶ ἀνατολικῶς τῆς Καστοριάς, ἔφεραν εἰς φῶς περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον πασσάλους ἐν ἀπολιθώσει νεολιθικοῦ λιμναίου οἰκισμοῦ, συνοδευόμενους ἀπὸ ὄστρακα χειροποιήτων ἀγγείων, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ ἑκατοντάδας λιθίνων ἐργαλείων, ἐν οἷς καὶ ἓνα ἢ δύο διατρήτους λιθίνους πελέκει, χρονολογώντας τὸ τέλος τοῦ οἰκισμοῦ,

ὁ ὁποῖος κατεστράφη ὑπὸ πυρός, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΠΑΕ 1938, 58 - 61, 1940, 22 - 23. ΑΑΑ 1968, 162 - 167. ΑΔ 1964 Χρον., 334.

ΠΕ θέσις 12, ΜΕ 9.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

14. ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀποξηρανθείσης λίμνης Σαριγκιόλ, εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Πτολεμαΐδος, ἔχουν ἐντοπισθῇ ἑπτὰ νεολιθικοὶ οἰκισμοί. ΑΔ 1983 Χρον., 311. Ἀρχαιολογία 1986, τεύχος 18 (Φεβρουάριος), 79. BCH 1986, 716. Ἀμνητός (τιμητικός τόμος Μ. Ἀνδρονίκου), Θεσσαλονίκη 1987, 391 - 416. ΑΕΜΘ 1987, 51 - 61, 1988, 41 - 54.

15. ΚΟΙΛΑΣ. (α) Ἡ παρὰ τὸ χωρίον Κοιλάς, ΒΑ τῆς Κοζάνης, τούμπα τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ἐκ τῆς ὁποίας ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα καὶ τεμάχια λιθίνων ἐργαλείων, ἔχει ἀναφερθῇ ὡς νεολιθικὸς οἰκισμός. ΑΔ 1967 Χρον., 415.

(β) Εἰς τὴν θέσιν Ποτίστρα τῆς Κοιλάδος ἀνεκαλύφθη τὸ ἔτος 1983 κατὰ τὴν καλλιέργειαν νεκροταφεῖον τῆς πρῶμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, ἐκ τῶν ἐρευνηθέντων τάφων τοῦ ὁποίου συνελέγησαν τοπικὴ κεραμικὴ, χαλκὴ πόρπη καὶ σφηκωτῆρες ἐκ χαλκοῦ. ΑΔ 1983 Χρον., 307, 1984 Χρον., 257. BCH 1984, 794. JHS 1984 AR, 48.

Πρωτογ. θέσις 15.

16. ΚΟΖΑΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1936 Χρον., 12 - 13 (εἰκ. 15), 1948 - 49, 111, 1953 - 54 Μέρος Β', 113 - 120. Μακεδονικά 1941 - 52, 637 - 642. ΠΑΕ 1950, 291 - 292, 1958, 101 - 102, 1960, 107 - 113, 1963, 55 - 58, 1965, 27 - 28. Ρ - Μ σ. XXIV (Addenda). ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 216, 1965 Χρον., 438. LMTS, 38, 139 (ὑποσημ. 5), 259. Macedonia I, 291 - 292, 344 - 345. Excavations 1980, 87. Μ - Χ, 29 κ.έ.

Διάγραμμα πόλεως καὶ νεκροταφεῖου, ΠΑΕ 1958, 97 εἰκ. 1, 1963, 57 εἰκ. 2.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Καλλιπολίτου τὰ ἔτη 1949 - 1958, ἐξ ἀφορμῆς ἀποκαλύψεως τάφων κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ΝΑ τῆς πόλεως, παρὰ τὸ σημερινὸν νεκροταφεῖον τῆς Κοζάνης, συνεχισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Πέτσα τὰ ἔτη 1960 - 1963, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τάφων τῆς ἱστορικῆς περιόδου, προϊστορικὸν ἐλλειψοειδῆ τοῖχον ἐξ ἀργῶν λίθων, μεγίστης διαμέτρου 2,60 μ., συνοδευόμενον ἀπὸ τοπικὴν χειροποίητον, ἀκόσμητον ἢ γραπτὴν ἀμαυρόχρωμον, κεραμικὴν, τὰ ἀρχαιότερα δείγματα τῆς ὁποίας, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, εἶναι πιθανὸν νὰ

ἀνάγονται εἰς τὴν ὑστέραν νεολιθικὴν περίοδον (ΠΑΕ 1958, 102), διάτρητον λίθινον πέλεκυν, ΥΕ III Β - Γ κεραμικὴν (ΑΕ 1953 - 54 Μέρος Β', 113 - 120. ΠΑΕ 1958, 101 - 102) καὶ παιδικὸν τάφον περιέχοντα δύο ταφὰς τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, συνοδευομένης ἀπὸ κεραμικὴν καὶ ἄλλα κτερίσματα. ΑΕ 1948 - 49, 111, 1953 - 54 Μέρος Β', 113 - 120. ΠΑΕ 1950, 291 - 292, 1958, 101 - 102, 1960, 107 - 113, 1963, 55 - 58. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 216.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου ἔχουν ἔλθει εἰς φῶς τέσσαρα ἀγγεῖα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΕ 1936 Χρον., 12 - 13. Ρ - Μ, σ. XXIV (Addenda).

(γ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου, ΒΑ τῆς Κοζάνης, τὸ ὁποῖον ἔχει τειχισθῇ εἰς ἱστορικοὺς χρόνους, ὁ Πέτσας συνέλεξεν ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς, τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν πρωίμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΠΑΕ 1965, 27 - 28, 35.

ΠΕ θέσις 13, ΥΕ III Β 20, ΥΕ III Γ 31, ὑπομυκ. 12, πρωτογ. 17.

17. ΒΕΛΒΕΝΤΟΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Βασιλόρραχη ἢ Βασιλαρᾶ Ῥάχη, ΝΔ τοῦ Βελβεντοῦ Κοζάνης, ἔχουν συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Βερροίας ὄστρακα, ἀνήκοντα χρονολογικῶς ἀπὸ τῆς μέσης νεολιθικῆς μέχρι τῆς λιθοχάλκου ἐποχῆς, καὶ πήλινον ἐσχηματοποιημένον εἰδῶλιον ἀνθρώπου. ΑΔ 1969 Χρον., 331.

18. ΜΕΣΙΑΝΗ. Ἐκ τῆς θέσεως Παλιάμπελα τοῦ χωρίου Μεσιανὴ Κοζάνης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς (βορειοδυτικῆς) ὁχθῆς τοῦ Ἀλιάκμονος, συνελέγησαν ὄστρακα μονοχρώμων ἀγγείων τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ λίθινοι πελέκεις, ἐν οἷς καὶ εἷς διάτρητος τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1972 Χρον., 519.

19. ΝΕΡΑΪΔΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1972 Χρον., 519, 1973 - 74 Χρον., 720, 1976 Χρον., 264, 1977 Χρον., 228 - 229, 1980 Χρον., 412.

(α) Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τοῦ λόφου Προφήτης Ἡλίας, πρὸς Βορρᾶν τῆς γεφύρας τοῦ Ἀλιάκμονος, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λαρίσης Κοζάνης καὶ ἔναντι τῆς περιγραφομένης ἐν συνεχείᾳ προϊστορικῆς θέσεως τῶν Σερβίων, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα χονδροειδῶν προϊστορικῶν ἀγγείων, ἐν οἷς καὶ ἐν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1972 Χρον., 519. ΑΑΑ 1973, 424.

(β) Ἐκ τῆς θέσεως τοῦ παλαιοῦ χωρίου Νεράϊδα, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς (βορειοδυτικῆς) ὁχθῆς τοῦ Ἀλιάκμονος, τὸ ὁποῖον κατεκλύσθη ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς σχηματισθείσης λίμνης μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ φράγματος τοῦ Πολυφύτου (BSA 1979, 186 εἰκ. 1 :

С) προέρχεται κύαθος με ὑπερυψωμένην λαβὴν τοῦ Μουσείου Κοζάνης προϊστορικῶν ἴσως χρόνων. ΑΔ 1973 Χρον., 720 (πίν. 518 δ).

(γ) Ἐκ τῆς θέσεως τοῦ νέου χωρίου Νεράϊδα ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Χοντρή Ῥάχη, ΝΔ τοῦ παλαιοῦ (BSA 1979, 186 εἰκ. 1 : С ἀριθ. 395), ἔχουν ἔλθει εἰς φῶς τρία προϊστορικὰ στρώματα τῶν πρώιμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ κάτωθεν λειψάνων οἰκισμοῦ τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων. Τὰ προϊστορικὰ στρώματα περιεῖχον κεραμικὴν παραβαλλομένην πρὸς τὴν κεραμικὴν τῶν Σερβίων καὶ ἄλλα προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΔ 1976 Χρον., 264, 1977 Χρον., 228 - 229.

ΠΕ θέσις 15.

20. ΣΕΡΒΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1911 - 12, 187, 1913 - 14, 123 - 124, 1979, 185 - 230. Antiqu. Journ. 1932, 227 - 238. P - M, 43 - 56, 149, 110, 113 - 117, 256 - 257. AAA 1972, 27 - 34, 1973, 419 - 426, 1974, 351 - 360. ΑΔ 1972 Χρον., 519, 1973 Χρον., 440 - 442, 1973 - 74 Χρον., 720 - 721, 727 - 728. JHS 1972 AR, 17, 1973 AR, 22, 1974 AR, 26 - 27. BCH 1972, 725 - 730, 1974, 670 - 674, 1975, 660 - 662, 1987, 545. N - E, 348 (ἀριθ. 28). Excavations 1980, 99. Χάρτης τῆς περιοχῆς, ἄποψις καὶ διάγραμμα τῆς θέσεως, P - M, 45 - 46 εἰκ. 43 - 47. BSA 1979, 186 - 187 εἰκ. 1 καὶ πιν. 26 a - b.

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα βορείως τῆς κοινότητος τῶν Σερβίων, ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθῆς τοῦ Ἀλιάκμονος καὶ παρὰ τὴν παλαιὰν γέφυραν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Λαρίσης Κοζάνης, ὁ W. A. Heurtley ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1931 γήλοφον κατοικηθέντα κατὰ τὴν νεολιθικὴν περίοδον (P - M, 43 - 56 κ.ε.) καὶ καλυφθέντα ὑπὸ τῶν ὑδάτων εἰς βάθος 30 μ. (BSA 1979, 185) μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ φράγματος τοῦ Πολυφύτου. Ἡ θέσις ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστὴ ὡς προϊστορικὸς οἰκισμὸς (BSA 1911 - 12, 187, 1913 - 14, 123 - 124. P - T, 254, ὑποσημ. 2) ἐπανηρευνήθη δὲ ὑπὸ Ἀγγλῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1971 - 1973 πρὶν καλυφθῆναι ὑπὸ τῶν ὑδάτων. AAA ἔ.ἀ., ΑΔ ἔ.ἀ. BSA 1979, 185 - 230.

Ἡ προϊστορικὴ ἐπίχωσις τῆς θέσεως, τὸ πάχος τῆς ὁποίας ὑπερέβαινε τὰ 6 μ., ἠδύνατο νὰ διακριθῇ εἰς 10 στρώματα, τὰ 5 κατώτερα τῶν ὁποίων ἀνῆκον εἰς τὴν μέσην νεολιθικὴν περίοδον, τὰ ἀκολουθοῦντα 2 εἰς τὴν ὑστέραν νεολιθικὴν καὶ τὰ ἀνώτερα τρία εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ κατὰ τὰ πορίσματα τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν (BSA 1979, 189). Εὐρέθησαν ἐπίσης σποραδικὰ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ΥΕ περιόδου, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά, καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν καὶ βυζαντινῶν χρόνων. Antiqu. Journ.

1932, 227 - 238. P - M, 43 - 56. BSA 1979, 185 - 230.

(β) Περί τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως (BSA 1979, 186 εἰκ. 1, C : Servia V) ἠρευνήθη τὰ ἔτη 1972 - 1973 οἰκισμὸς τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου. BSA 1979, 189 - 195.

(γ) Ἐντὸς τῆς κοινότητος τῶν Σερβίων κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν οἰκοπέδου ἀπεκαλύφθη τάφος σχηματιζόμενος δι' ὀρθίων πλακῶν καὶ περιέχων πλὴν τοῦ νεκροῦ ἐν συντετριμμένον ἀγγεῖον καὶ χαλκᾶ μικρὰ εὐρήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 720.

ΠΕ θέσις 16, ΥΕ 4, πρωτογ. 23, γεωμ. 19.

Α. ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

21. ΠΑΛΙΑΜΠΕΛΑ. Κατὰ τὴν ΝΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου Παλιάμπελα, παρὰ τὸ ΒΔ ὄριον τοῦ Νομοῦ Πιερίας, ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ πρὸς Αἰγίνιον καὶ εὐθὺς μετὰ τὸν ναὸν τοῦ χωρίου, ἔχει ἀναγνωρισθῇ νεολιθικὸς οἰκισμὸς, διαστάσεων 300×300 μ. περίπου, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν εἰδώλιον ἀνθρώπου, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ κεραμικὴ τῶν τριῶν φάσεων τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Ἔρευνες, 205 - 206.

22. ΣΦΕΝΔΑΜΙΟΝ. Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Σφενδάμιον, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα τῆς φάσεως τοῦ Διμηνίου, εἰδώλιον ἀνθρώπου καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. Ἔρευνες, 207.

23. ΣΕΒΑΣΤΗ. Ἐκ τῶν βορείων ὑπωρειῶν ἡμιβραχῶδους πευκοφύτου λόφου κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Σεβαστή, κειμένου ΝΔ τοῦ Κίτρου, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα τῆς φάσεως τοῦ Διμηνίου καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. Ἔρευνες, 205.

24. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑ. Βιβλιογραφία : Μακεδονικά 1940, 490. ΑΑ 1940, 271. JHS 1944, 93. Macedonia I, 339, 361, 363, 366 - 367, 383, 411, 417, DAG, 208. Μ - Χ, 177 - 178. Ἔρευνες, 207 - 208.

(α) Ἐκ μεμονωμένου λόφου, κειμένου ΒΔ τοῦ χωρίου Κουντουριώτισσα (νῦν Κονταριώτισσα), συνελέγη μονόχρωμος ἐστιλβωμένη κεραμικὴ τοῦ τέλους τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου πιθανῶς. Ἔρευνες, 207 - 208.

(β) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην μεταξὺ τῶν χωρίων Κουντουριώτισσα καὶ Καλύβια, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Κοτζιάς ἀνεκάλυψε νεκροταφεῖον τύμβων τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, τοῦ ὁποίου ἀνέσκαψε 12 τάφους σχηματιζομένους δι' ὀρθίων πλακῶν

καὶ καλυπτομένους διὰ τύμβων γῆς. Οἱ ἀνασκαφέντες τάφοι περιεῖχον μεμονωμένας ταφάς συνοδευόμενας ἀπὸ κεραμικὴν καὶ χαλκᾶ μικρὰ ἀντικείμενα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, ὡς κτερίσματα. Μακεδονικά 1940, 490. Μ - Χ, 177 - 178 κ.έ.

Πρωτογ. θέσις 30.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ

25. ΜΑΝΔΑΛΟΝ. Ἀνασκαφικὴ ἔρευνα Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου (τούμπας) παρὰ τὸ χωρίον Μάνδαλον, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς ἐπαρχίας Γιαννιτσῶν ΒΑ δὲ τῆς Ἑδέσσης, ἔφερον εἰς φῶς, ἐκ τῆς προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου πάχους ὀκτὼ περίπου μέτρων, κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1981 Χρον., 320 - 321, 1982 Χρον., 294. Ἀνθρωπολογικά 1982, 97 - 98. BCH 1983, 792. JHS 1984 AR, 44. Ἀρχαία Μακεδονία IV (1986), 451 - 465. Εἰλαπίνη (1987), 117 - 124, 171 - 177. ΑΕΜΘ 1987, 173 - 180, 1988, 127 - 135. Ἑγνατία 1989, 15 - 28, 1990, 411 - 415.

ΠΕ θέσις 17.

26. ΡΙΖΑΡΙΟΝ. Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ῥιζάριον, ΝΑ τῆς Ἑδέσσης, ἔχουν συλλεγῆ μονόχρωμα καὶ γραπτὰ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου, λίθινος πέλεκυς καὶ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 32, 65. Ἑρευνες, 209.

Γεωμ. θέσις 28.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΚΙΑΚΙΣ

27. ΛΙΜΝΟΤΟΠΟΣ - ΒΑΡΔΙΝΟ. Βιβλιογραφία: BCH 1917 - 19, 21 - 22 (Κολίβι). BSA 1918 - 19, 4 (Κολίβι), 54. JHS 1924, 260 - 261. LAAA 1925, 15 - 36. Antiqu. Journ. 1927, 44 - 59. Antiquity 1929, 318 - 323. P - M, 35 - 36, 152 - 154. GAMS, 176. Balk. Stud. 1966, 106, 107, 108 (εἰκ. 3 - 5). IPS, 18, 61. N - E, 348 (ἀριθ. 24). Macedonia I, 306 - 307, 326 - 328. AE 1979 Χρον., 51 - 52. Excavations 1980, 89. Μ - Χ, 23 - 24 κ.έ. Ἑρευνες, 196 - 197.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Heurtley τὸ ἔτος 1924 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Λιμνότοπος (πρόην Βάρδινο ἢ Βάρδινα) ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ἀξιοῦ ἀναγνωρισθέντος δὲ ὡς προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ κατὰ τὴν κατασκευὴν χαρακωμάτων τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (BCH 1917 - 19, 21 -

22. BSA 1918 - 19, 4, 54 : Kolibi), έφεραν εις φώς εκ της προϊστορικης επιχώσεως της θέσεως, ή όποία ειχε πάχος 9 μ., στρώματα κατοικήσεως της ύστερας νεολιθικης περιόδου, πάχους 1,50 μ., εις τὰ όποια περιλαμβάνοντο και όλίγα ΠΕ όστρακα, της ΥΕ III Β - Γ, πάχους 3,50 μ., αποτελούμενα από τρεις φάσεις κατοικήσεως, εις την αρχαιότεραν ΥΕ III Β των όποιων εύρέθησαν και δύο ΥΕ II όστρακα, ή δε τελευταία φάσις ειχε καταστραφή διά πυρός και περιείχε τοπικην και εισηγμένην ΥΕ III Γ και ύπομυκηναϊκην κεραμικην (LAAA 1925, 22 - 24, 26 - 27). Τό επιφανειακόν τέλος στρώμα, πάχους περίπου 4 μ., ήτο της πρωίμου εποχης του σιδήρου και των ιστορικων χρόνων, μερικώς δε εύρέθη τεταραγμένον. LAAA 1925, 15 - 36. Ρ - Μ, 33 - 35, 152 - 154. Μ - Χ, 23 - 24 κ.έ. Έρευνες, 196 - 197.

ΠΕ θέσις 21, ΥΕ II 1, ΥΕ III Β 23, ΥΕ III Γ 33, ύπομυκ. 15, πρωτογ. 41.

28. ΕΥΡΩΠΟΣ. Έκ προϊστορικού γηλόφου, κατά την ΝΔ παρυφήν του χωρίου Εύρωπος (πρώην Άσικλάρ) της επαρχίας Παιονίας επί της δυτικης όχθης του Άξιού, έχουν αναφερθῆ όστρακα της ύστερας νεολιθικης περιόδου, της πρωίμου εποχης του χαλκού και της εποχης του σιδήρου ή μεταγενέστερα. JHS 1944, 93. IPS, 11, 59. Έρευνες, 181.

ΠΕ θέσις 24, γεωμ. 36.

29. ΞΥΛΟΚΕΡΑΤΕΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1917 - 19, 60 - 61 (Yaidjilar), 249. Ρ - Μ, σ. XXIII (G 4, Giatzilar). GAMS, 176. Balk. Stud. 1966, 107 (είκ. 4). IPS, 40, 69. Έρευνες, 192.

Έκ λόφου κειμένου περι τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως του χωρίου Ξυλοκερατέα (πρώην Γιατζιλάρ), δυτικώς του Γαλλικού ποταμού, έχουν συλλεγῆ όστρακα της ύστερας νεολιθικης περιόδου και των ΥΕ χρόνων. Όστρακα των ΠΕ και ΜΕ περιόδων, μνημονευόμενα εν Ρ - Μ σ. XXIII (G 4), κατά την επανερύνησιν της θέσεως δὲν διεπιστώθησαν. IPS, 69.

ΥΕ III θέσις 14.

Η. ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

30. ΠΟΛΥΠΛΑΤΑΝΟΣ. Βιβλιογραφία: Balk. Stud. 1960, 124, 1964, 117, 122, 1966, 104 (είκ. 1 άριθ. 6), 105 (είκ. 2 άριθ. 5 - 6). IPS, 30, 65. Μακεδονικά 1975, πίν. 12 μεταξὺ των σελ. 272 - 273 (άριθ. V 3). ΑΔ 1977 Χρον., 228, 1980 Χρον., 411.

Έκ γηλόφου, κειμένου περι τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ του χωρίου

Πολυπλάτανος τῆς ἐπαρχίας Ναούσης, ἔχουν συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Βεροίας ἀκόσμητα, ἐγγράρακα καὶ γραπτὰ ὄστρακα τῆς κατηγορίας τοῦ Διμηνίου, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. *Balk. Stud.* 1964, 117, 122. *ΑΔ* 1977 Χρον., 228.

31. ΡΟΔΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: *ΑΔ* 1964 Χρον., 356 - 359, 1965 Χρον., 438. *Balk. Stud.* 1964, 116 - 117. *JHS* 1964 AR, 18. *BCH* 1967, 713. *IPS*, 31 - 32, 65. N - E, 348 (ἀριθ. 25). *Excavations* 1980, 98.

(α) Ἐκ σπηλαίου τῆς περιοχῆς Ῥοδοχωρίου περὶ τὰ 8,2 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Ναούσης (*Balk. Stud.* 1964, 111 εἰκ. 1, ἀριθ. 3) ὁ Πέτσας συνέλεξε τὸ ἔτος 1953 εἰς τὸ Μουσεῖον Βεροίας τρία ἀκέραια ἀγγεῖα, πολυάριθμα τεμάχια ἄλλων, τέσσαρας λιθίνους πελέκεις, τρία περιάπτα ἐκ μαρμάρου καὶ δύο ἔτερα ἐκ διατρήτων ὀστρέων καὶ τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου, πάντα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. *ΑΔ* 1964 Χρον., 356 - 359. *Balk. Stud.* 1964, 116 - 117.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τανφόρ (πρὸς τὸν ἀνήφορον) παρὰ τὸ Ῥοδοχώριον ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ πίθος, ἀναφερόμενα ὡς μεταγενεστέρας χρονολογίας τῶν εὐρημάτων τῆς προηγουμένης θέσεως ἀλλὰ μὴ χρονολογούμενα ἀκριβέστερον. *ΑΔ* 1965 Χρον., 438.

32. ΓΙΑΝΝΙΣΣΑ. Ἐκ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 100 μ. νοτίως τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος τῆς ἐπαρχίας Ἡμαθίας πρὸς τὰ χωρία Ἄνω καὶ Κάτω Ζερβοχώρι, παρὰ τὸ ἐγκαταλειφθὲν χωρίον Παλαιὰ Γιάννισσα ἢ Παλαιὸς Ἅγιος Γεώργιος, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ γραπτὰ καὶ μονόχρωμα ὄστρακα ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. *IPS*, 41, 69. Ἔρευνες, 209 (ὅπου ἡ θέσις ἐσφαλμένως ἀναφέρεται ὡς Γιαννιτσά).

Γεωμ. θέσις 41.

33. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ἐκ γηλόφου κειμένου 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος ἢ 2,5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Ἁγία Μαρίνα τῆς ἐπαρχίας Ἡμαθίας, νοτίως δὲ τῆς προηγουμένης θέσεως, ἔχουν συλλεγῇ λίθινος πέλεκυς καὶ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ τῆς νεωτέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. *IPS*, 9, 58. Ἔρευνες, 209.

Γεωμ. θέσις 42.

34. ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ. Βιβλιογραφία: *JHS* 1961 AR, 17, 1962 AR, 30, 1963 AR, 24, 1964 AR, 16 - 18, 1965 AR, 21. *ΑΔ* 1961 - 62 Χρον., 218 - 219, 231 - 233, 1964 Χρον., 368 - 369, 1965 Χρον., 436,

1980 Χρον., 411. PPS 1962, 267 - 288. BCH 1962, 798 - 800, 1964, 787 - 790, 1965, 792, 1966, 871. Ch. Zervos, Nais. de la Civil. en Gr., τόμ. II (1963), 527 - 528. PZ 1964, 30 - 48. ILN 1964 (11 'Απριλ. 2179), 564 - 567, (18 'Απριλ. 2180), 604 - 607. Antiquity 1964, 294 - 295, 1965, 34. Balk. Stud. 1964, 114 - 116, 118 - 124. IPS, 23, 62. N - E, 348 (ἀριθ. 27). Excavations 1980, 91 - 92. AJA 1984, 305 - 323.

Χάρτης περιοχής, διάγραμμα θέσεως, στρωματογραφία, PPS 1962, 267, 275, 282 εικ. 1, 4, 12.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Νέα Νικομήδεια τῆς ἐπαρχίας Ἡμαθίας, περὶ τὰ 10,5 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Βεροίας, ἔχουν γνωσθῇ :

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων, τὰ ἔτη 1961 - 1965 ἐπὶ γηλόφου, διαστάσεων 220×110 μ. καὶ ὕψους 2 μ. ἀπὸ τοῦ πέριξ ἐδάφους, παρὰ τὴν Νέαν Νικομήδειαν, ἀναγνωρισθέντος ὡς προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ τὸ ἔτος 1958 ὑπὸ τοῦ Πέτσα, ὅτε σκαφαὶ διὰ μηχανικῶν μέσων ἐπὶ τοῦ λόφου διὰ τὴν μεταφορὰν χωμάτων πρὸς κατασκευὴν ἀναχώματος ὁδοῦ ἀπεκάλυψαν νεολιθικὰ εὐρήματα, ἔχουν φέρει εἰς φῶς οἰκισμὸν τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Ἡ ἀρχαιότερα νεολιθικὴ περίοδος διακρίνεται εἰς δύο φάσεις κατοικήσεως, ἡ ἀρχαιότερα τῶν ὁποίων χρονολογεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς 7ης π.Χ. χιλιετίας καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀρθογώνια οἰκήματα ἐνὸς δωματίου ἐκ πασσάλων κλάδων καὶ πηλοῦ, τεταγμένα πέριξ κεντρικοῦ τετραγώνου οἰκήματος ἔχοντος ἐκάστην πλευρὰν μήκους 12 μ. Ἡ δευτέρα φάσις τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὀρθογώνια οἰκήματα, ἐνὸς ἢ δύο δωματίων, ὅκτῳ δὲ τοιαῦτα οἰκοδομήματα ἀπεκαλύφθησαν. Ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν εὐρέθησαν ταφαὶ ἐντὸς λάκκων.

Μετὰ ταῦτα ὁ οἰκισμὸς ἐγκατελείφθη καὶ ἡ θέσις ἐπανακατοικήθη κατὰ τὴν ὑστέραν νεολιθικὴν περίοδον καὶ πάλιν. Τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Βεροίας. PPS 1962, 267 - 288. ΑΔ 1964 Χρον., 368 - 369. Balk. Stud. 1964, 114 - 116. IPS, 23, 62.

(β) Ἐξ ἐτέρου γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 600 μ. ΝΑ τῆς Νέας Νικομηδείας καὶ 2600 μ. νοτίως τῆς προηγούμενης θέσεως, τεμνομένου δὲ ὑπὸ ἀρδευτικοῦ αὐλακος, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Balk. Stud. 1964, 118.

35. ΤΡΙΛΟΦΟΣ. Ἐκ βραχῶδους λόφου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Τρίλοφος τῆς ἐπαρχίας Ἡμαθίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ναὸς τοῦ Ἀγίου Τρύφωνος, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα καθὼς καὶ λίθινος πέλεκυς. IPS, 37, 67. Ἔρευνες, 209.

Θ. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

36. ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΣ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀκροπόταμος τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ καὶ μεταξὺ τῶν προϊστορικῶν οἰκισμῶν τοῦ Ἀξιοχωρίου καὶ τοῦ Καστανᾶ, παρὰ τὸ ΒΔ ὄριον τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης, Γερμανοὶ ἀρχαιολόγοι τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Καστανᾶ (ΠΕ θέσις 29) συνέλεξαν ὄστρακα, πῆλινα εἰδῶλια ἀνθρώπων καὶ ζῶων καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1983 Χρον., 278. JHS 1984 AR, 46. Ἔρευνες, 197 - 199.
37. ΑΣΣΗΡΟΣ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 39, Guvezhne). BSA 1913 - 14, 129 (ἀριθ. Β 23, Guvezhne), 1918 - 19, 4 (Giuvezne), 1928 - 30, 115 (εἰκ. 1, ἀριθ. 6, Giuvesna - Asseros), 1980, 229 - 267, 1987, 313 - 329, 1988, 375 - 387, 1989, 447 - 463. BCH 1916, 273, 294 (ἀριθ. b, Güvesne), 1917 - 19, 119 - 120 (Guvezne), 1976, 678 - 680, 1977, 609 - 610, 1978, 717 - 718, 1979, 585, 1980, 645 - 649, 1981, 827 - 828, 1982, 576 - 578, 1983, 796 - 798. Ρ - Μ, σ. XXIII (ἀριθ. L 6). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4). IPS, 6, 57. ΑΔ 1975 Χρον., 254, 1976 Χρον., 251 - 254, 1977 Χρον., 210 - 212, 1979 Χρον., 280 - 282, 1980 Χρον., 372 - 374, 1986 Χρον., 151 - 152. JHS 1976 AR, 19 - 21, 1978 AR, 44 - 47, 1981 AR, 30 - 32, 1982 AR, 36 - 37, 1983 AR, 40 - 41. AE 1979 Χρον., 54. Ἀρχαία Μακεδονία III (1983), 291 - 303. Excavations 1980, 78. Μ - Χ, 26 κ.ε.
Χάρτης περιοχῆς, διάγραμμα λόφου (β): BSA 1980, 232 - 233 εἰκ. 1 - 2.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἀσσηρος (πρῶην Γιουβέσνε) τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, περὶ τὰ 25 χιλιόμετρα βορείως τῆς Θεσσαλονίκης καὶ παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν πρὸς Σέρρας, ἔχουν ἀναφερθῇ αἱ ἐπόμεναι τρεῖς προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Τούμπα τοῦ Λάκκου, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου, συνελέγησαν ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1918 - 19, 61, 1980, 232 (εἰκ. 1 ἀριθ. 1), 234 (ὑπόσημ. 25). IPS, 7, 57. ΑΔ 1976 Χρον., 254. Ἀρχαία Μακεδονία III, 304.

(β) Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1975 - 1981 καὶ 1986 - 1989 ἐπὶ τοῦ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου (LAAA 1909, 161. BSA 1913 - 14, 129 (ἀριθ. Β 23), 1918 - 19, 4, 61, 1928 - 30, 115 (εἰκ. 1 ἀριθ. 6). BCH 1916, 273, 1917 - 19, 119 - 120. Ρ - Μ, σ. XXIII (ἀριθ. L 6)), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τῆς 14 μ. παχείας ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, 20 στρώματα, κατα-

νεμόμενα εἰς 9 φάσεις κατοικήσεως καλυπτούσας τὴν περίοδον 2000 - 750 π.Χ. καὶ ἐκπροσωπούμενας ἀπὸ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικήν, ἐν ἧ καὶ ΥΕ III Α - Γ εἰσηγμένην, καὶ μικρὰ εὐρήματα. BSA 1980, 229 - 267, 1987, 312 - 329. 1988 - 1989 ἔ.ἀ. Μ - Χ, 26 κ.έ.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Ἁγία Ἄννα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ προηγουμένου λόφου, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1976 Χρον., 254. BSA 1980, 254 (ὑπόσημ. 25).

ΜΕ θέσις 20, ΥΕ III Α 11, ΥΕ III Β 26, ΥΕ III Γ 37, ὑπομυκ. 18, πρωτογ. 47, γεωμ. 47.

38. ΣΚΕΠΑΣΤΟΝ. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς «χαλκολιθικῆς περιόδου» καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς τοποθεσίας Τασουλοῦκ τοῦ χωρίου Σκεπαστόν τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, ΝΑ τοῦ Σοχοῦ. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 697.

ΠΕ θέσις 30.

39. ΚΟΥΦΑΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 287 (Kousbali), 1917 - 19, 48 - 51 (ἀριθ. 12 - 13, Kouchbali). BSA 1918 - 19, 4 (D. Kousbali). Balk. Stud. 1966, 104, 106, 108 (εἰκ. 2 - 5). IPS, 16, 36, 60, 67. Ἐρευνες, 181 - 182, 189 - 190.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κουφάλια τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης εἶναι γνωστὰ αἱ ἐπόμεναι τρεῖς προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ τοῦ γηλόφου Τούμπα Λειβάδης, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Κουφάλια καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν ΝΑ τοῦ χωρίου Λειβαδίτσα, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Ἀξιοῦ, ἔχουν συλλεγῇ πιθανὰ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. Balk. Stud. 1966, 106 - 108 (εἰκ. 3 - 5, ἀριθ. 37). IPS, 36, 67 (ἀριθ. Α 13).

(β) Ἐκ τοῦ γηλόφου Τούμπα Κουφαλίων, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ πιθανὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου, μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὡς καὶ ἐν σφονδύλιον. BCH 1917 - 19, 48 (ἀριθ. 12). IPS, 36, 67 (ἀριθ. Α 14). Ἐρευνες, 189 - 190.

(γ) Ἐκ μεγάλου γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Κουφαλίων ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου παρεμφερῇ πρὸς τὴν κατηγορίαν τοῦ Διμηνίου, τῆς ΥΕ III περιόδου, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα ὡς καὶ λίθινος πέλεκυς καὶ βάρος ὑφαντικοῦ ἱστοῦ. BCH 1916, 287, 1917 - 19, 49 (ἀριθ. 13). BSA 1918 - 19, 4. Balk. Stud.

1966, 104 - 108, εἰκ. 1 - 2 (ἀριθ. 3), εἰκ. 3, 5 (ἀριθ. 16). IPS, 16, 60 (ἀριθ. A 15). Ἔρευνες, 181 - 182.

ΠΕ θέσις 31, ΜΕ 22, ΥΕ III 19, γεωμ. 50.

40. ΔΡΥΜΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 294 (Drimiglava), 1917 - 19, 116 (ὑποσημ. 3 ἀριθ. 1, Drimiglava), 121 (ὑποσημ. 1). BSA 1918 - 19, 61 (Drimiglava). BMC I (I), 18 (A 87, 4). LAAA 1925, 33. P - M, σ. XXIII (ἀριθ. L 4). CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17, ἀριθ. 11). IPS, 9 - 10, 58. Ἔρευνες, 289 - 290.

Ἐκ γηλόφου κειμένου κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τοῦ χωρίου Δρυμὸς τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα ὡς καὶ λεπὶς πυριτολίθου. IPS, 9 - 10, 58. Ἔρευνες, 289 - 290.

ΠΕ θέσις 33, ΥΕ III 21, γεωμ. 51.

41. ΑΡΕΘΟΥΣΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου, παρὰ τὸ χωρίον Ἀρέθουσα τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, ἐγγὺς τοῦ ΒΑ ἄκρου τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης καὶ δυτικῶς τῆς ὁδοῦ ἐκ Βαμβακιᾶς πρὸς Ἀρέθουσαν, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου ὡς καὶ τεμάχια δύο πηλίνων εἰδωλίων γυναικῶν καὶ ἑνὸς ζώου πιθανῶς. Ἔρευνες, 203 - 204.

42. ΛΗΤΗ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 263 (ὑποσημ. 3), 1917 - 19, 117 - 119 (ἀριθ. 2, Aivatli). BSA 1918 - 19, 4 (B. Ajvatli), 12 - 15, 30, 1928 - 30, 113. Antiquity 1929, 320 (ὑποσημ. 2). BMC I (I), 18 (A 87, 1 - 3, 5 - 9, A 88, 1 - 5), 19 (A 91, 1, 11), 22 (A 100, 1). P - M σ. XXIII (ἀριθ. L 1, L 2), 26, 155. CAH I (1)³, 590 - 591 (χάρτης 16, ἀριθ. 2), 602 - 603 (χάρτης 17, ἀριθ. 13). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 22). IPS, 19, 61 (ἀριθ. L 1 - 2). Ἔρευνες, 193.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λητὴ (πρῶην Ἀῖβατλί) κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης ἔχουν ἀναφερθῇ :

(α) Ἐπὶ κλιτύος βορείως τοῦ χωρίου χαρακώματα τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν πρῶτον Παγκόσμιον Πόλεμον ἀπεκάλυψαν κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. BSA 1918 - 19, 13 - 15, 30. P - M σ. XXIII (ἀριθ. L 1), 26, 261 (Index : Aiváte). IPS, 19, 61 (ἀριθ. L 1). Ἔρευνες, 193.

(β) Χαρακώματα τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ, κατὰ τὸν πρῶτον Παγκόσμιον Πόλεμον, ἐπὶ λόφου κειμένου περὶ τὰ 100 μ. νοτίως τοῦ χωρίου ἔφερον εἰς φῶς ὄστρακα τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BCH

1917 - 19, 117 - 119. BSA 1918 - 19, 12 - 13. P - M σ. XXIII (ἀριθ. L 2), 219 (εἰκ. 90 C). IPS, 19, 61 (ἀριθ. L 2).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 26.

43. ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ - ΣΑΡΑΤΣΙ. Βιβλιογραφία : Zeitsch. f. Ethn. 1902 (Verhandlungen), 64 (Sarakli), 1905, 95, 102 (Sarakli). LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 38). BSA 1913 - 14, 129 (ἀριθ. B 22), 1918 - 19, 4 (B. Saratch), 1928 - 30, 113 - 150. BCH 1916, 286 (Saratse), 1917 - 19, 18, 120 - 121, 206 (Saratch). Antiquity 1929, 318. AA 1930, 124 - 125. RE Suppl. VI, 611. P - M, 26 - 31, 273 (Index : Saratsé). GAMS, 175. Balk. Stud. 1966, 107, 108 (εἰκ. 4 - 5, ἀριθ. 28). IPS, 28, 64. Macedonia I, 221, 489 (Index : Saratse). AE 1979 Χρον., 51. Excavations 1980, 95. M - X, 27 κ.έ. Ἐρευνες, 196.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1929 ἐπὶ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Περιβολάκι (πρῶην Σαράτσι) τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδά, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς 16 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, πλὴν ἐξ ἀστρωματίστων νεολιθικῶν ὀστράκων (BSA 1928 - 30, 120 - 121. P - M, 30 (ὑποσημ. 1), 69 (ὑποσημ. 7), 74, 154. Ἐρευνες, 196), κατώτατον στρῶμα πάχους 4 μ. τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἠκολούθει στρῶμα πάχους 3,50 μ. τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τὸ ὁποῖον ἐν συνεχείᾳ ἐκαλύπτετο ἀπὸ ΥΕ στρῶμα πάχους 5 μ. περιέχον μετὰ τῶν ἄλλων ΥΕ λειψάνων καὶ εἰσηγμένην ΥΕ ΙΙΙ Α - Γ κεραμικὴν (GAMS, 175. M - X, 27 κ.έ.) καὶ ἀνώτατον τέλος στρῶμα πάχους 3,50 μ. τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. BSA 1928 - 30, 113 - 150 (εἰκ. 4). P - M, 21 - 31 κ.έ. (εἰκ. 23 - 25).

ΠΕ θέσις 38, ΜΕ 25, ΥΕ Ι 3, ΥΕ ΙΙ 4, ΥΕ ΙΙΙ Α 12, ΥΕ ΙΙΙ Β 27, ΥΕ ΙΙΙ Γ 38, ὑπομυκ. 19, πρωτογ. 49.

44. ΓΕΦΥΡΑ. Βιβλιογραφία : Zeitsch. f. Ethn. 1901 (Verhandlungen), 56 (Topsin), 1902 (Verhandlungen), 65, 69 - 76 (Topsin), 1905, 92, 98, 108. LAAA 1909, 162 (ἀριθ. 47), 1925, 33 (Topsin). BSA 1913 - 14, 131 (ἀριθ. C 5, Topsin), 1918 - 19, 4 (D. Topsin). BCH 1916, 263 (ὑποσημ. 2, Topsin), 282 (ὑποσημ. 3, Topsin), 1917 - 19, 44 - 48 (Topsin). KMK, 95 (Topsin). RE Suppl. VI, 611 (Topsin). P - M σ. XXII (ἀριθ. Α 8), 76, 154, 235. PGP, 180, 320. GAMS, 175. CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17 ἀριθ. 10). IPS, 40, 69. M - X, 171 κ.έ. Ἐρευνες, 194 - 195.

Πρόχειρος σκαφή κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ἐπὶ λόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ νέου χωρίου Γέφυρα (πρῶην Τοψίν) τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῆς

ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ, ἔφερεν εἰς φῶς ἀκεραίαν πρόχουν καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου (BCH 1917 - 19, 48, πίν. 34. P - M, 154 ἀριθ. 127. Ἔρευνες, 194 - 195) καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. BCH 1917 - 19, πίν. 39 (ἀριθ. 1, 3 - 4), 50 (ἀριθ. 6). P - M, 235. PGP, 180, 320. M - X, 171, 684.

Πρωτογ. θέσις 50.

45. ΝΥΜΦΟΠΕΤΡΑ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Νυμφόπετρα τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, παρὰ τὴν ΒΔ ὁχθὴν τῆς λίμνης Βόλβης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Ἔρευνες, 201.
46. ΡΕΝΤΙΝΑ. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν βυζαντινῶν μνημείων ὑπὸ τοῦ Ν. Μουτσοπούλου τὰ ἔτη 1976 - 1981 παρὰ τὸ χωρίον Ῥεντίνα τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τῆς Βόλβης, διεπιστώθη ὅτι ἡ θέσις κατφεῖτο ἀπὸ τῶν νεολιθικῶν χρόνων. BCH 1983, 801.
47. ΒΑΛΤΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1917 - 19, 53 (ἀριθ. 15, Saridja). BSA 1918 - 19, 4 (D. Saridza). Balk. Stud. 1966, 104, 106, 108 (εἰκ. 1 ἀριθ. 9, εἰκ. 3, 5 ἀριθ. 40). IPS, 38, 68. Ἔρευνες, 190.

Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Βαλτοχωρίου τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν βορείως τοῦ χωρίου Παρθένι, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, περιλαμβανομένων ἴσως καὶ πρωτογεωμετρικῶν, καὶ μεταγενέστερα. IPS, 38, 68. Ἔρευνες, 190.

ΥΕ III θέσις 29, πρωτογ. 51, γεωμ. 55.

48. ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1917 - 19, 74 - 77 (ἀριθ. 8 Ingliz), 1968, 903 - 908. ΑΔ 1965 Χρον., 421, 1982 Χρον., 282. Μακεδονικά 1966 - 67, 305. IPS, 42. DAG, 75. Excavations 1980, 90 - 91. Ἔργον 1982, 21 - 23. Ἀνθρωπολογικά 1984, 91 - 92. JHS 1984 AR, 44.

Μικρὰ σωστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Ἀ. Σακελλαρίου τὸ ἔτος 1964 (ΑΔ 1965 Χρον., 421) καὶ τῆς Αἰκ. Δεσποίνῃ ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Σίνδου τὸ ἔτος 1982 (Ἔργον 1982, 21 - 23. Ἀνθρωπολογικά 1984, 91 - 92) ἐπὶ καὶ πέριξ τοῦ πρό πολλοῦ γνωστοῦ (BCH 1917 - 19, 74 - 77, ἀριθ. 8. IPS, 42) προϊστορικοῦ γηλόφου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς Νέας Ἀγχιιάλου, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ Γαλλικοῦ καὶ βορείως τῆς Σίνδου, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς λείψανα τῆς ὑστέρας

νεολιθικής περιόδου, της πρωίμου εποχής του χαλκού (Έργον 1982, 21 - 23. Άνθρωπολογικά 1984, 91 - 92. JHS 1984 AR, 44) και από των πρωίμων χρόνων της εποχής του σιδήρου μέχρι των ρωμαϊκών χρόνων. ΑΔ 1965 Χρον., 421. Μ - Χ, 172 κ.έ.

ΠΕ θέσις 39, πρωτογ. 52, γεωμ. 56.

49. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1966 Χρον., 341 - 342. Άρχαιολογία 1983, τεύχος 7 (Μάιος), 8 - 10. Έρευνες, 201 - 202. Μ - Χ, 173 κ.έ.

Τυχαίαι σκαφαι διὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος καὶ τὴν κατασκευὴν τάφρου ἐντὸς τῆς Σταυρουπόλεως, ΒΔ προαστείου τῆς Θεσσαλονίκης, ἔφερον εἰς φῶς, πλὴν εὐρημάτων τῶν ἱστορικῶν χρόνων (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 693), ὅστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου εποχῆς τοῦ χαλκοῦ (Άρχαιολογία 1983 ἔ.ἂ. Έρευνες, 201 - 202) ὡς καὶ ὀκτὼ ὑπερμεγέθεις πίθους καὶ ὅστρακα τῆς πρωίμου εποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΔ 1966 Χρον., 341 - 342. Μ - Χ, 173 κ.έ.

ΠΕ θέσις 41, πρωτογ. 55, γεωμ. 57.

50. ΣΤΙΒΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1917 - 19, 124 - 126 (ἀριθ. 8 - 9, Gomonitch A - B), 276 (Index : Gomonitch). BSA 1918 - 19, 4 (B. Gomonitch). P - Μ σ. XXIII (ἀριθ. L 7 - 8, Gioumenitza A - B), 73, 155. AA 1936, 146. Klio 1939, 248. RE Suppl. XXII (2), 1394, 1411 - 1412. ÅKG, 9, 23, 190, 121, 124 (Stiwos - Giumeniza). Anat. Stud. 1961, 10, 102, 108 - 109, 138. IPS, 33 - 34, 66. Macedonia I, 221, 235, 241 (ὑποσημ. 5), 288. Έρευνες, 187 - 189.

Έκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Στίβος (πρώην Γκιουμενίτσα) τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ εἶναι γνωστοὶ δύο προϊστορικοὶ γήλοφοι.

(α) Μικρὰ ἔρευνα τῶν Γάλλων τὸ ἔτος 1916 (BCH 1917, 19, 124 - 126) καὶ τοῦ Κοτζιά, τὸ ἔτος 1935 (AA 1936, 146) ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐκ τούτων, τούμπα Α, κειμένου περὶ τὰ 1300 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου τοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης. BCH 1917 - 19, 235 (εἰκ. 36). P - Μ, 73, 155 (ἀριθ. 128 - 130). Έρευνες, 188 - 189.

(β) Έκ τοῦ δευτέρου γηλόφου, τούμπα Β, κειμένου περὶ τὰ 100 μ. ἀνατολικῶς τοῦ προηγούμενου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὅστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου (BCH 1917 - 19, 235 (εἰκ. 36). P - Μ, 155 (ὑποσημ. 2). Anat. Stud. 1961, 100, 108 - 109, 138. Έρευνες, 189 - 190) καὶ τῆς ὑστέρας εποχῆς τοῦ χαλκοῦ. P - Μ σ. XXIII (ἀριθ. L 8).

ΥΕ III θέσις 30.

51. ΣΧΟΛΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 285 (ὑποσημ. 2, Saraj), 1917 - 19,

124 (Sarai), 282 (Index : Sarai). BSA 1918 - 19, 4 (B. Saraj), 25, 32 (Verenos), 54 (ἀριθ. B 29, Langavuk). BMC I (I), 21 (A 97, 3 - 9), 22 (A 99, 4). PZ 1964, 40 (ἀριθ. 15 d καὶ ὑποσημ. 3 : Skholarion). Balk. Stud. 1966, 107, 108 (εἰκ. 4 - 5 ἀριθ. 33). IPS, 32, 65. Ἔρευνες, 194.

Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Σχολάριον (πρῶην Σαράϊ) τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. PZ 1964, 40. Ἔρευνες, 194.

52. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΝ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Μεσοπόταμον τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ καὶ τῆς Νέας Ἀπολλωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Ἔρευνες, 208.

53. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ - ΤΟΥΜΠΑ. Βιβλιογραφία : AM 1899, 41 - 42 (Τούμπα Ἀγίου Ἡλίου). Zeitsch. f. Ethn. 1901 (Verhandlungen), 54 - 55 (Hagio Elia), 1902 (Verhandlungen), 65, 69, 75 - 76, 77 (Hagio Elia), 1905, 92, 97, 98, 100, 102 - 103, 106, 108 (Hagio Elia). LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 32). BSA 1913 - 14, 127 (B 1. Hagios Elias), 1918 - 19, 4 (A. Kalamaria), 21, 31, 50 (Hagios Elias). BCH 1916, 287 (ὑποσημ. 2, Kalamaria), 1917 - 19, 100 - 105 (ἀριθ. 3, Kalamaria). Man 1923, 171. KMK, 95. BMC I (I), 19 - 22 (A 91, 8 - 9, A 92, 1, 3, A 93 1, 4, 6, A 97, 1 - 2, A 99, 3, 5, A 100, 2, 4, 7). P - M σ. XXIII (ἀριθ. S 1), 25, 94, 207, 219, 225, 238. Μακεδονικά 1941 - 52, 604 (Τούμπα). JHS 1944, 92 (Τούμπα), 1985 AR, 41, 1986 AR, 58. PGP, 180, 191, 320. LMTS, 140 (ὑποσημ. 5). GAMS, 177. Balk. Stud. 1966, 106, 107, 108 (εἰκ. 3 - 5 ἀριθ. 13). IPS, 13, 59. Excavations 1980, 84, 101. M - X, 28, 135, 173. Ἔρευνες, 181. ΑΔ 1985 Χρον., 233 - 235, 1986 Χρον., 134 - 135. ΑΕΜΘ 1987, 219 - 245, 1988, 243 - 255. Ἐγνατία 1990, 381 - 404.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μακρίδη Βέη (AM 1899, 41 - 42), τοῦ Gardner τὸ ἔτος 1917 (BSA 1918 - 19, 26), τοῦ Stössel τὸ ἔτος 1941 (Μακεδονικά 1941 - 52, 604. JHS 1944, 92) καὶ τοῦ Χουρμουζιάδου καὶ ἄλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1984 - 1989 ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Τούμπα εἰς τὸ ἄλλοτε προάστειον τῆς Θεσσαλονίκης Καλαμαριά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς ἀψίδος τοῦ Γαλερίου καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀπὸ τῆς θαλάσσης (ἄποψις BSA 1918 - 19 πίν. XI, 2) καὶ χαρακώματα τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (BCH 1917 - 19, 100 - 105) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ὅλων τῶν περιόδων ἀπὸ τῆς νεολιθικῆς (P - M σ. XXIII ἀριθ. S 1. IPS, 59. Ἔρευνες, 181) μέχρι τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καθὼς καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Εἰς τὴν συλλεγεῖσαν τέλος ΥΕ κεραμικὴν

περιλαμβάνονται καὶ ΥΕ I - III Γ εὐρήματα. P - M, 25. IPS, 15, 59. *Ερευνες, 181. ΑΔ, ΑΕΜΘ, *Εγνατία ἔ.ἂ.

ΠΕ θέσις 42, ΜΕ 28, ΥΕ I 4, ΥΕ II 5, ΥΕ III A 13, ΥΕ III B 28, ΥΕ III Γ 40, ὑπομυκ. 21, πρωτογ. 56.

54. ΠΥΛΑΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 261 (εἰκ. 3), 266 - 271, 278, 285, 286 (Karudzilar), 1917 - 19, 91 - 96 (ἀριθ. 1, Karoudjilar). BSA 1918 - 19, 4 (A. Karoudzilar), 54 (ἀριθ. B 28, Karoudjilar). Antiquity 1929, 313. P - M σ. XXIII (ἀριθ. S 3, Karoutzedes), 25, 69, 71, 74, 78, 156. AE 1953 - 54 Μέρος B, 114 (ὑποσημ. 1, Καπουτζήδες - Πυλαία). CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17 ἀριθ. 14). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 31). IPS, 31, 65. Excavations 1980, 98. *Ερευνες, 187.

*Ανασκαφαὶ τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ τὸ ἔτος 1916 ἐπὶ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Πυλαία (πρῶην Καπουτζήδες), ΝΑ τῆς Θεσσαλονίκης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τῆς πλέον τῶν 4,40 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, δύο στρώματα κατοικήσεως, ἐν κατώτερον (B) πάχους 1,90 μ. καὶ ἀνώτερον στρῶμα (A), πάχους 2,50 μ., εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνοντο καὶ ὦμαι πλίνθοι κατεστραμμένων οἰκοδομημάτων. Κεραμικὴ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ πιθανῶς τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου ἐκ τῆς θέσεως ἔχει συλλεγῆ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. P - M, 25, 69, 71, 74, 78, 156. IPS, 31, 65. *Ερευνες, 187.

ΠΕ θέσις 43, ΜΕ 29, ΥΕ I 5, ΥΕ II 6, γεωμ. 58.

55. ΘΕΡΜΗ - ΣΕΔΕΣ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 34). BSA 1913 - 14, 127 - 128 (ἀριθ. B 3, 5), 1918 - 19, 4, 31, 52 (B 3, Sedes). BCH 1916, 266, 279 - 282, 1917 - 19, 154 - 161, 191, 201, 221, 252. Man 1923, 171. BMC I (I), 19 (A 91, 10). Antiquity 1929, 318. P - M, σ. XXIII (ἀριθ. V 4), 24, 273 (Index: Sedes). AE 1953 - 54 Μέρος B, 114 (ὑποσημ. 1). LMTS, 140. CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17 ἀριθ. 15). GAMS, 145. Balk. Stud. 1966, 107, 108 (εἰκ. 4 - 5 ἀριθ. 35). IPS, 34, 66. Excavations 1980, 98 - 99. M - X, 173 κ.ἔ. *Ερευνες, 189. ΑΔ 1981 Χρον., 302. Μακεδονικά 1989 - 90, 223 - 288.

(α) *Ανασκαφαὶ Γάλλων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ἐπὶ δύο γηλόφων, ἐνὸς κωνικοῦ, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Θέρμη (πρῶην Σέδες) νοτίως τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἐτέρου τραπεζοειδοῦς, κειμένου περὶ τὰ 800 μ. ΒΑ τοῦ προηγουμένου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τῆς 16,50 μ. παχείας προϊστο-

ρικής ἐπιχώσεως τοῦ πρώτου λόφου τέσσαρα στρώματα κατοικήσεως. Τὸ κατώτατον τούτων (στρῶμα Α), πάχους 12 μ., περιεῖχε, πλὴν νεολιθικῶν ὀστράκων, λείψανα τῆς πρωίμου καὶ μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τὸ ἐπόμενον στρῶμα Β, πάχους 2 μ., περιεῖχε τοπικὴν καὶ εἰσηγμένην μυκηναϊκὴν κεραμικὴν τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τὸ τρίτον στρῶμα Γ, πάχους 1,45 μ., ἀνῆκεν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ σιδήρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκε καὶ τὸ ἐρευνηθὲν ἀνώτερον στρῶμα, πάχους 0,50 μ., τῆς 2 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ τραπεζοειδοῦς λόφου. Τὸ ἐπιφανειακὸν τέλος στρῶμα Δ τοῦ κωνικοῦ λόφου, πάχους 0,90 μ., περιεῖχε λείψανα τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων. BCH ἔ.ἀ. Ρ - Μ, 24, 71, 74, 95, 156, 187, 207, 224. IPS, 34, 66. Ἔρευνες, 189.

(β) Ἐκσκαφαὶ θεμελίων οἰκοδομῶν εἰς τὴν περιοχὴν βορείως τοῦ οἰκισμοῦ τῆς Θέρμης (Μακεδονικά 1989 - 90, 230, σχέδ. 1) καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ἔτος 1987 ὑπὸ τοῦ Γραμμένου καὶ ἄλλων ἀρχαιολόγων ἀπεκάλυψαν λείψανα νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ (Θέρμη Β), συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, καὶ τάφους τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Μακεδονικά 1989 - 90, 223 - 288.

ΠΕ θέσις 44, ΜΕ 30, ΥΕ III Β 29, γεωμ. 59.

56. ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 35, Mejarli). BSA 1913 - 14, 128 (Β 4, Mejarli), 1918 - 19, 4 (Α. Madzarli). BCH 1917 - 19, 130 (ἀριθ. 4, Madjarli). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 26). IPS, 24, 63. Ἔρευνες, 84.

Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Νέα Ῥαιδεστός (πρόην Ματζαρλί) ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὡς καὶ λίθινον ἀγγεῖον. IPS, 24, 63. Ἔρευνες, 184.

ΠΕ θέσις 46, ΜΕ 32, ΥΕ III 32.

57. ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1913 - 14, 128 (ἀριθ. Β 6 - 7), 1918 - 19, 4 (Α. Vasilika Α - Β). BCH 1916, 263 (εἰκ. 5 καὶ ὑπόσημ. 1), 1917 - 19, 128 - 129 (ἀριθ. 1 - 2, Vasilika Α - Β). Man 1923, 171. Ρ - Μ, σ. XXIII (ἀριθ. V 1 - 2). GAMS, 177. IPS, 38 - 39, 68. ΑΔ 1969 Χρον., 304, 1982 Χρον., 283, 1983 Χρον., 270 - 271. Ἀνθρωπολογικά 1982, 97, 1983, 82. Ἔρευνες, 16, 26 - 27, 42 - 45, 48, 49, 50, 62, 65, 83 - 84, 85, 87 - 89, 121 - 122, 190 - 192.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Βασιλικά, παρὰ τὰ σύνορα τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης πρὸς τὸν Νομὸν Χαλκιδικῆς, ἔχουν ἀναφερθῆ αἱ ἐπόμεναι προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις (IPS, 39) καὶ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα τοῦ Γραμμένου τὰ ἔτη 1981 - 1982 (Ἀνθρωπολογικά 1982, 1983, Ἔρευ-

νες ἔ.ἁ.) ἐπὶ διπλοῦ γηλόφου, κειμένου 2 - 3 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Βασιλικῶν παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν ἐκ Θεσσαλονίκης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 39, 68 (Vasilika C, V 9). Ἔρευνες ἔ.ἁ.

(β) Ἐξ ἐτέρου γηλόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τῶν Βασιλικῶν καὶ φέροντος τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. BSA, BCH ἔ.ἁ., P - M σ. XXIII (ἀριθ. V 1). IPS, 38, 68 (Vasilika A, V 1).

(γ) Ἐκ τρίτου γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 800 μ. ΒΑ τῶν Βασιλικῶν καὶ 300 μ. ἀνατολικῶς τοῦ ὑπάρχοντος ἐκεῖ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1913 - 14, 128 (B 7), 1918 - 19, 4 (A. Vasilika B). BCH 1917 - 19, 129 (ἀριθ. 2, Toumba B). P - M σ. XXIII (ἀριθ. V 2). IPS, 38, 68 (Vasilika B, V 2).

(δ) Ἐκ προϊστορικῆς τούμπας εἰς τὴν περιοχὴν Κυπαρίσσι Βασιλικῶν ιδιώτης προσεκόμισεν εἰς τὸ Μουσεῖον Θεσσαλονίκης προϊστορικὰ ἐγγράκτα καὶ γραπτὰ ὄστρακα, λιθίνους πελέκεις καὶ τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου. ΑΔ 1969 Χρον., 304.

ΠΕ θέσις 49.

58. ΜΕΣΗΜΕΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1936, 146, 1937, 150 - 151. JHS 1936, 148, 1937, 133 - 134. P - M σ. XXIV (Addenda). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 24). IPS, 20, 21, 61, 62. Äg. Frühz. 1 (1976), 293 - 297. Excavations 1980, 89. Ἔρευνες, 197.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Κοτζιᾶ τὰ ἔτη 1935 - 1936 (ΑΑ ἔ.ἁ. JHS ἔ.ἁ.) καὶ ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τοῦ D. H. French τὰ ἔτη 1965 - 1966 (IPS ἔ.ἁ.) καὶ τῶν B. Hänsel καὶ R. C. S. Felsch τὰ ἔτη 1972 (Äg. Frühz. ἔ.ἁ.) εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Μεσημέριον, ΝΑ τῆς Θεσσαλονίκης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ εὐρήματα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν.

(α) Ἐκ τοῦ γηλόφου Μεσημεριανῆ Τούμπα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου, αἱ ἔρευναι τοῦ Κοτζιᾶ καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ἔχουν καταστήσει γνωστὰ μικρὰ εὐρήματα καὶ κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, πιθανῶς εἰσηγμένην ἐκ Θεσσαλίας, τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν ἧ καὶ ἐν μυκηναϊκὸν ἐνδεχομένως ὄστρακον, καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΑ 1936, 146 (Mesimeriaki). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 24). IPS, 20, 61. Äg. Frühz. 1, 293 - 297.

(β) Ἐπὶ ἐτέρου γηλόφου παρὰ τὴν ΒΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ Κοτζιᾶ ἀπεκάλυψαν εἰς κατώτατον στρώμα λείψανα ταφῶν, ἄνωθεν τῶν ὁποίων ἠκολούθει στρώμα ὀρθογωνίων ἢ τραπεζοειδῶν οἰκιῶν ἐκ πασσάλων καὶ πηλοῦ, ὁκτὼ τῶν ὁποίων διεπιστώθησαν ἐκ τῶν ὀπῶν τῶν πασσάλων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, εἰς τινὰς δὲ περιπτώσεις ἐντὸς τῶν οἰκιῶν ὑπῆρχον ἐστῖαι. Ἄνωθεν τοῦ στρώματος τούτου ἀπεκαλύφθη δεύτερον στρώμα οἰκιῶν ἐπὶ λιθοκτίστων θεμελίων καὶ τρεῖς ταφαί. Ἄφθονος κεραμικῇ, ἐνίστε περιέχουσα ἀπηνθρακωμένα δημητριακὰ ἢ καρπούς, τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λίθινα καὶ ὀστέινα ἐργαλεῖα καὶ χαλκῇ περόνη συνώδευον τὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ τὰς ταφὰς τοῦ οἰκισμοῦ. ΑΑ 1936, 146, 1937, 150 - 151. JHS 1936, 148, 1937, 133 - 134. IPS, 21, 62. Ἐρευνες, 197.

ΠΕ θέσις 52, ΥΕ ΙΙΙ 36, γεωμ. 61.

59. ΕΠΑΝΩΜΗ - ΚΡΙΤΣΑΝΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1913 - 14, 128 (ἀριθ. Β 18), 1918 - 19, 4 (Α. Apanomi Α - Β), 1923 - 25, 30 - 38 (χάρτης VI ἀριθ. 4). BCH 1917 - 19, 163 - 168 (ἀριθ. 2 - 8). Antiquity 1929, 318, Ρ - Μ σ. XXIII (ἀριθ. C 3), 17 - 22, 265 (Index: Kritsana). Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 18). IPS, 17, 60. Macedonia I, 234, 481 (Index: Kritsana). Excavations 1980, 87. NBAE, 90 - 91, 523 (Index: Kritsana). Μ - Χ, 136, 175. Ἐρευνες, 192 - 194, 202 - 203.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τῆς Ἐπανωμῆς παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἐκ τῶν ἐκσκαφῶν διὰ τὴν κατασκευὴν πρατηρίου βενζίνης, ὁ Γραμμένος συνέλεξεν ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Ἐρευνες, 201 - 205.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ W. A. Heurtley τὸ ἔτος 1929 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 6,5 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς Ἐπανωμῆς καὶ 3,5 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ ἐγκαταλειφθέντος Μετοχίου Κριτσανά, ἔχουν φέρει εἰς φῶς 6 διαδοχικὰ στρώματα κατοικήσεως τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐπὶ τῆς βορείας ὁμῶς κλιτύος τοῦ λόφου παρατηρήθησαν καὶ ἔχνη κατοικήσεως κατὰ τὴν ὑπομυκηναϊκὴν περίοδον ἢ τὴν πρῶμον ἐποχὴν τοῦ σιδήρου. Ρ - Μ, 17 - 22, 265 (Index: Kritsana). NBAE, 90 - 91 κ.ε. Μ - Χ, 136, 175. Ἐρευνες, 193 - 194.

ΠΕ θέσις 53, ὑπομυκ. 23, πρωτογ. 59.

I. ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

60. ΝΕΑ ΓΩΝΙΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Καστράκι, κειμένου περί τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Νέα Γωνιά τῆς ἐπαρχίας Χαλκιδικῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. ὙΕρευνες, 200.
61. ΠΑΤΕΛΙΔΑΣ. Ἐκ λόφου κειμένου παρὰ τὰ Μεταλλεῖα τοῦ χωρίου Πατελιδᾶς καὶ ἀνατολικῶς τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Σήμαντρα, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. ὙΕρευνες, 208 - 209.
62. ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ τῶν χωρίων Πολύγυρος καὶ Γερακινή, περί τὰ 7 - 8 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Πολυγύρου καὶ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ δύο λίθινοι πελέκει. BSA 1923 - 25, 30. IPS, 30, 65. ὙΕρευνες, 187.
63. ΝΕΑ ΤΡΙΓΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1913 - 14, 128 (B 10, Gidi Dere). BCH 1917 - 19, 162 (ἀριθ. 3. Gidi Déré). Man 1923, 171. GAMS, 177 (Yili). IPS, 25, 63. ὙΕρευνες, 184 - 186.

Ἐκ γηλόφου κειμένου περί τὰ 4 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Νέα Τρίγλια τῆς ἐπαρχίας Χαλκιδικῆς ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 25, 63. ὙΕρευνες, 184 - 186.
64. ΝΕΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1917 - 19, 166 - 168 (ἀριθ. 7 - 8. Aranomi). BSA 1923 - 25, 30. IPS, 22, 62. ΑΔ 1976 Χρον., 247, 1977 Χρον., 202. ὙΕρευνες, 182 - 184.

Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ ἐκσκαφαὶ θεμελίων διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν οἰκιῶν ἐπὶ δύο προϊστορικῶν γηλόφων, ἑνὸς κωνικοῦ καὶ ἑτέρου τραπεζοειδοῦς, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Νέα Καλλικράτεια, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Χαλκιδικῆς, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν ᾗ καὶ τινα ὄστρακα πιθανῶς μυκηναϊκά, τῆς πρωτογεωμετρικῆς καὶ γεωμετρικῆς περιόδου καὶ μεταγενεστέρων. IPS, 22, 62. ΑΔ 1976 Χρον., 247, 1977 Χρον., 202. ὙΕρευνες, 182 - 186.

ΠΕ θέσις 56, ΜΕ 35, ΥΕ III 40, πρωτογ. 61, γεωμ. 63.
65. ΟΛΥΝΘΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1913 - 14, 132 (ἀριθ. C 9), 1914 - 16, 11 - 15, 1923 - 25, 30 - 32. G. Mylonas, Excavations at Olynthus, Part. I, The Neolithic Settlement, Baltimore 1929. RE Suppl. VI, 612. P - Μ σ. XXIII (ἀριθ. C 2), 8 - 10, 266 (Index : Olynthus). Ch. Zervos, Nais. de la Civil. en Gr., τόμ. I,

14 - 16. IPS, 26, 63. Macedonia I, 484 (Index : Olynthus). Excavations 1980, 92 - 93. M - X, 175 - 176 κ.έ. Ἐρευνες, 186.

Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ τῶν ἐτῶν 1928 - 1938, 1947 εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ὀλύνθου, παρὰ τὸ χωρίον Νέα Ὀλυνθος τῆς ἐπαρχίας Χαλκιδικῆς, ἀπεκάλυψαν ἐπὶ μικροῦ λόφου κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τοῦ ἱστορικοῦ οἰκισμοῦ, κάτωθεν βυζαντινοῦ στρώματος πάχους 0,50 μ., τρία στρώματα νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Ἐκ τῶν ἀνωτέρων ὅμως νεολιθικῶν στρωμάτων ἀνεφέρθησαν καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (P - M, 10 ὑποσημ. 1, 109 ὑποσημ. 3), ἐκ δὲ τῆς περιοχῆς τοῦ ἱστορικοῦ οἰκισμοῦ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. Olynthus I ἔ.ἀ. Olynthus V, 15 - 63, Olynthus XIII, 45 - 52. P - M, 8 - 10, 266 (Index : Olynthus). PGP, 180. M - X, 175 - 176 κ.έ.

ΠΕ θέσις 57, πρωτογ. 62.

66. ΟΡΜΥΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1923 - 25, 30 - 33 (πίν. VI, 1, Ormylia 1 - 3). P - M σ. XXIII (ἀριθ. C 7 - 9), 106 (ὑποσημ. 6). CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17 ἀριθ. 21). Balk. Stud. 1966, 106 (εἰκ. 3 ἀριθ. 27). IPS, 26 - 27, 43, 64. Ἐρευνες, 186.

Ἐκ τοῦ χωρίου Ὀρμύλια (ἀρχαίας Σερμύλης) τῆς ἐπαρχίας Χαλκιδικῆς εἶναι γνωστὰί τρεῖς προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου καὶ εὐδιακρίτου ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. BSA 1923 - 25, 30 - 31 (πίν. VI, 1 ἀριθ. 3). P - M σ. XXIII (ἀριθ. C 8). IPS, 27, 64 (ἀριθ. C 8).

(β) Ἐξ ἐτέρου λόφου κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου συνελέγησαν ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα ὡς καὶ λίθινος πέλεκυς. BSA 1923 - 25, 30 - 33 (πίν. VI, 1 ἀριθ. 2). P - M σ. XXIII (ἀριθ. C 7). IPS, 26, 64 (ἀριθ. C 7).

(γ) Ἐκ τρίτου λόφου κειμένου νοτιώτερον τοῦ τελευταίου ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. BSA 1923 - 25, 30 - 33 (πίν. VI, 1 ἀριθ. 1). P - M σ. XXIII (ἀριθ. C 9), 106 (ὑποσημ. 6). IPS, 43.

ΠΕ θέσις 58, ME 36, YE 41, γεωμ. 64.

67. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Βιβλιογραφία: AA 1940, 278 - 279. JHS 1944, 93. CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17 ἀριθ. 22). IPS, 9, 53. Ἐρευνες, 180.

Ἐρευναι τοῦ Κοτζιᾶ τὸ ἔτος 1940 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἅγιος Νικόλαος, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Σιθωνίας, ἔφεραν εἰς φῶς δύο προϊστορικὰς τοποθεσίας.

(α) Ἐπὶ δύο λόφων κειμένων περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, γνωστῶν ὡς Πύργων, ὁ Κοτζιᾶς ἀπεκάλυψε λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ μέχρι τῶν βυζαντινῶν χρόνων. AA 1940, 278. IPS, 9, 58.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Βέτρινο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου ἢ 500 μ. νοτίως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀπεκαλύφθησαν ἐπιχώσεις πάχους 1 μ. περιέχουσαι ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, πιθανῶς τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. AA 1940, 278 - 279. IPS, 9, 58. Ἐρευνες, 180.

ME θέσις 39, YE III 44.

68. ΦΛΟΓΗΤΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1913 - 14, 128 (ἀριθ. Β 12), 1923 - 25, 30 - 32 (πίν. VI, 1 ἀριθ. Β 12). RE Suppl. VI, 611. P - M σ. XXIII (ἀριθ. C 5). CAH I (1)³, 602 - 603 (χάρτης 17 ἀριθ. 18). Balk. Stud. 1966, 106 - 108 (εἰκ. 3 - 5 ἀριθ. 30). IPS, 29, 65. Ἐρευνες, 186.

Ἐκ λόφου κειμένου μεταξὺ τῶν χωρίων Φλογητὰ καὶ Πλάγια καὶ εἰς ἀπόστασιν 750 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῶν τριῶν περιόδων τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά, καὶ πιθανῶς τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. P - M, σ. XXIII (ἀριθ. C 5). IPS, 29, 65. Ἐρευνες, 186.

ΠΕ θέσις 61, ME 40, YE III 45, πρωτογ. 64, γεωμ. 66.

69. ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ. Βιβλιογραφία: Zeitsch. f. Ethn. 1902 (Verhandlungen), 68 - 69. A. Struck, Maked. Fahrt. I, 39 - 40, 42. BSA 1913 - 14, 128 (ἀριθ. Β 9), 1914 - 16, 15 (εἰκ. 2), 1923 - 25, 30 - 32 (πίν. VI, 1 ἀριθ. Β 9), 1927 - 28, 117 - 155. BCH 1917 - 19, 161 (ἀριθ. 2). AA 1928, 603. Antiquity 1929, 318. RE Suppl. VI, 611. P - M, σ. XXIII (ἀριθ. C 1), 1 - 8, 264 (Index: Hagios Mamas). AE 1953 - 54 Μέρος Β, 114 (ὑποσημ. 1). LMTS, 140. GAMS, 174. Balk. Stud. 1966, 106 - 108 (εἰκ. 3 - 5 ἀριθ. 1). AΔ 1968 Χρον., 327, 339. IPS, 8, 57. Macedonia I, 221, 235, 249, 251. Excavations 1980, 79. NBAE, 92. Ἐρευνες, 195 - 196.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1928 ἐπὶ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Ἅγιος Μάμας καὶ 750 μ. νοτίως τῆς Νέας Ὀλύμβου, ἀπεκάλυψαν, ἐκ τῆς 15 μ. περίπου παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως αὐτοῦ, κατωτάτην νεολιθικὴν ἐπίχωσιν, πάχους 1 μ. περίπου, ἐντὸς κοιλοτήτων τῆς ἀρχικῆς ἐπιφανείας τοῦ λόφου, κατώτερον στρῶ-

μα κατοικήσεως, πάχους 5,50 μ., τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀκολουθούμενον ἀπὸ στρώμα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, πάχους 4,50 μ., καὶ ἀπὸ ἀνώτατον στρώμα, πάχους 5 μ. περίπου, τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπετέλουν τὸ περιεχόμενον τῶν στρωμάτων τούτων, τὰ κινητὰ εὐρήματα ἐκ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Θεσσαλονίκης. BSA 1927 - 28, 117 - 155. P - M, 1 - 8, 264 (Index : Hagios Mamas). ΑΔ 1968 Χρον., 339. Ἔρευνες, 195 - 196.

ΠΕ θέσις 62, ΜΕ 41, ΥΕ ΙΙΙ Α 14, ΥΕ ΙΙΙ Β 32.

70. ΝΕΑ ΦΩΚΑΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παύλου νοτίως τοῦ χωρίου Νέα Φώκαια, κειμένου κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς χερσονήσου τῆς Κασσάνδρας, ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. A. Struck, Maked. Fahrt. I, 49 (εἰκ. 50). IPS, 24, 62. Ἔρευνες, 184. ΠΕ θέσις 64, ΥΕ ΙΙΙ 47.

71. ΣΑΝΗ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Σάνη, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Κασσάνδρας, ἔχουν ἀναφερθῆ δύο προϊστορικοὶ οἰκισμοί. (α) Ὁ πρῶτος, προϊστορικὸς γήλοφος (τούμπα) κείμενος δυτικῶς τῶν Ἀγροτικῶν Φυλακῶν Κασσάνδρας καὶ τοῦ ἀνεγερθέντος ξενοδοχειακοῦ συγκροτήματος εἰς τὴν περιοχὴν, εἶναι τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, (β) ὁ δεύτερος εὐρίσκεται περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα δυτικώτερον καὶ ἀνήκει εἰς τὴν ὑστέραν νεολιθικὴν περίοδον. Ἔρευνες, 199 - 200. ΑΔ 1986 Χρον., 149.

72. ΣΥΚΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ χωρίου Συκιά, κειμένου κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς χερσονήσου τῆς Σιθωνίας, ἔχουν ἀναφερθῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Balk. Stud. 1966, 106 (εἰκ. 3 ἀριθ. 32). IPS, 34, 66. Ἔρευνες, 189.

ΜΕ θέσις 43.

ΙΑ. ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

73. ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1969 Χρον., 352, ΑΔ 1975 Μελέται, 196 (ἀριθ. 2), 230 (ἀριθ. 45). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 2). Ἔρευνες, 169.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Γραδίσκος, κειμένου δυτικῶς τοῦ βορείως τοῦ χωρίου Ἁγίον Πνεῦμα τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν ὑψουμένου λόφου τοῦ

Προφήτου Ἡλίου, ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 230 (ἀριθ. 45).

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, νοτίως τοῦ Δημοτικού Σχολείου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔχει ἐντοπισθῇ οἰκισμὸς τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1969 Χρον., 352, ΑΔ 1975 Μελέται, 196. Ἔρευνες, 186.

ΠΕ θέσις 66, ΥΕ III 49.

74. ΝΕΟ ΣΟΥΛΙ. Ἐκ τοῦ λόφου Ἀγριάνιστα, κατὰ τὴν ΝΑ παρυφὴν τοῦ χωρίου Νέο Σούλι τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, εἰδῶλιον, πήλινον σφονδύλιον καὶ λίθινος πέλεκυς. ΕΜΤ, Παράρτ. II, ἀριθ. 1. ΑΔ 1975 Μελέται, 201 - 202 (ἀριθ. 14). Ἔρευνες, 169.

75. ΜΟΝΟΒΡΥΣΗ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Μονόβρυση τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τεμάχια πυριτολίθου, ὅστ᾽ αὖ καὶ κελύφη θαλασσίων ὀστρέων. Ἀνθρωπολογικά 1980, 16, 32. PAS I (1982), 91, 93. Ἔρευνες, 177.

ΠΕ θέσις 67, ΥΕ III 50.

76. ΧΡΥΣΟ. (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Φακίστρα, ΝΔ τοῦ χωρίου Χρυσὸ τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λίθινα ἐργαλεῖα, πήλινον εἰδῶλιον γυναικός, τεμάχια πηλοῦ μὲ ἀποτυπώματα ἀχύρου, ὅστ᾽ αὖ καὶ ὄστρεα. Ἀνθρωπολογικά 1980, 16 (ἀριθ. 50), 29 - 32 (ἀριθ. 88 - 113). PAS I (1982), 91 - 93 (ἀριθ. 50).

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸν Σιδηροδρομικὸν Σταθμὸν Χρυσοῦ καὶ νοτίως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἐκ Σερρῶν πρὸς Δράμαν ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ πιθανῶς τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 17 (ἀριθ. 54). PAS I (1982), 91, 93 (ἀριθ. 54). Ἔρευνες, 177 - 178 (ἀριθ. 54).

ΠΕ θέσις 68, ΥΕ 51.

77. ΠΕΝΤΑΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: Ἀνθρωπολογικά 1980, 17, 18 - 19 (ἀριθ. 55, 63), 29 - 32, 42, 53. ΑΔ 1980 Χρον., 425 - 426. ΑΕ 1981 Χρον., 91 - 153. PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 55, 63). Ἔρευνες, 178.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τῆς Πενταπόλεως Σερρῶν καὶ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλίου καὶ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Σερρῶν Δράμας, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λιθίνη ἀξίνη, τεμάχια πυριτολίθου καὶ ὄστρεα. Ἀνθρωπολογικά 1980, 17 (ἀριθ. 55), 29 (ἀριθ. 80 - 87). PAS I (1982), 91 (ἀριθ. 55). Ἔρευνες, 178.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Γραμμένου τὰ ἔτη 1978 - 1979 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἁγίου Βλάσης, ἐντὸς τοῦ χωρίου, ἔφεραν εἰς φῶς πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἀποτελούμενα κυρίως ἀπὸ τεμάχια ὠμῶν πλίνθων καὶ ἐπιχρίσματα ἐκ πηλοῦ καλυβῶν, κεραμικὴν τῆς πρωίμου καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ μικρὰ εὐρήματα. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 - 19 (ἀριθ. 63), 42 (ἀριθ. 228 - 289), 53 (ἀριθ. 63). ΑΕ 1981 Χρον., 91 - 153. PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 63).

ΠΕ θέσις 69, ΥΕ 53.

78. ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1979 Χρον., 54 (Καστρί). Ἀνθρωπολογικά 1980, 19 (ἀριθ. 66), 45 (ἀριθ. 285 - 294). PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 66). Ἔρευνες, 179 (ἀριθ. 61).

Ἐκ τοῦ λόφου Καστρί, κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Στρυμονικὸν τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς (ΝΔ) ὁχθῆς τοῦ Στρυμόνος, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, ἔ.ἀ.

ΥΕ θέσις 54.

79. ΑΝΩ ΣΥΜΒΟΛΗ. Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 1200 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Ἄνω Συμβολή (πρώην Μπάνιτσα) τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν πιθανὸν νεολιθικὸν ὄστρακον (ΑΔ 1975 Μελέται, 202 - 203, ἀριθ. 17) καὶ χονδροειδῆ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 7). ΑΔ 1975 Μελέται, 202 - 203 (ἀριθ. 17). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 17). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 17).

Προϊστ. θέσις 42.

80. ΤΟΥΜΠΑ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 200 μ. βορείως τοῦ χωρίου Τούμπα τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας, μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λίθινα ἐργαλεῖα, κεφαλὴ πηλίνου εἰδωλίου, περίαπτα, κοσμήματα καὶ ὄστρεα. Ἀνθρωπολογικά 1980, 17 (ἀριθ. 56), 20 - 23, 24 - 32 (ἀριθ. 1 - 113). PAS I (1982), 91, 93 (ἀριθ. 56).

ΠΕ θέσις 70.

81. ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΓΓΙΣΤΗΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1968 Χρον., 359 - 360, 1973 Χρον., 457 - 459, 1973 - 74 Χρον., 786 - 787, 1975 Χρον., 288 - 291, ΑΔ 1975 Μελέται, 198 (ἀριθ. 7), ΑΔ 1984 Χρον., 273. JHS 1969 AR, 24, 1979 AR, 32, 1981 AR, 34, 1982 AR, 42, 1984 AR, 49. BCH 1978, 722, 1981, 835. ΑΕ 1979 Χρον., 54. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 62), 19 - 20 (ἀριθ. 68), 32 (ἀριθ. 139 - 153), 45 - 51 (ἀριθ. 295 - 300), 54 - 85. Excavations 1980, 76 - 77. M - X, 127 (ύποσημ. 1).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Σιδηροδρομικὸς Σταθμὸς Ἀγγίστης τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος καὶ ἐπὶ τῆς νοτίου ὁχθῆς τοῦ παραποτάμου τοῦ Στρυμόνος Ἀγγίτου, ἔχουν γνωσθῇ αἱ ἐπόμεναι τρεῖς προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ λόφου κειμένου εἰς τὴν θέσιν Παλιοκάστρα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου παρὰ τὸ νεκροταφεῖον, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1973 Χρον., 457, 1984 Χρον., 273 - 274. Ἀνθρωπολογικά 1980, 19 - 20 (ἀριθ. 68), 45 - 51 (ἀριθ. 295 - 300). PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 68).

(β) Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν, ὑπὸ τῆς Κουκούλη-Χρυσανθάκη τὰ ἔτη 1967 - 1975, μακεδονικοῦ τάφου κατεσκευασμένου ἐντὸς τῶν ἐπιχώσεων προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου, ἤλθον εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ τοπικὴν κεραμικὴν τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ἀπὸ εἰσηγμένην ΥΕ III Β - Γ κεραμικὴν. ΑΔ 1968 Χρον., 359 - 360, 1973 Χρον., 459, 1973 - 74 Χρον., 786 - 787, 1975 Χρον., 288 - 291, ΑΔ 1975 Μελέται, 198 (ἀριθ. 7). ΑΕ 1979 Χρον., 54. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 7), 54 - 85. PAS, I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 7).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἐλάφι, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου πιθανῶς καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀστᾶ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 62), 32 (ἀριθ. 139 - 153), 53 (ἀριθ. 62). PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 62).

ΠΕ θέσις 72, ΥΕ III Β 33, ΥΕ III Γ 41.

82. ΘΟΛΟΣ. Ἐκ γηλόφου κειμένου ἐντὸς τοῦ χωρίου Θολὸς τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια πυριτολίθου, πῆλινος πεσσοῦς σφενδόνης, κόσμημα ἀπὸ σπόνδυλον, ὄστρεα καὶ κεραμικὴ τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 59), 37 - 42 (ἀριθ. 197 - 207). PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 59). Ἔρευνες, 178.

83. ΔΗΜΗΤΡΑ. Βιβλιογραφία: Ἔργον 1961, 84, 94. ΠΑΕ 1961, 82, 87. ΡΖ 1964, 31 - 47. ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 15). Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 11). ΑΔ 1975 Μελέται, 233 (ἀριθ. 31), ΑΔ 1983 Χρον., 326. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 60 - 61), 32 (ἀριθ. 123 - 138), 51 - 53 (ἀριθ. 31, 60, 61). Ἔρευνες, 18 - 19, 27 - 28, 62 - 89, 174, 178, 210 - 214. ΡΑΣ I (1982), 90 - 91, 95 (ἀριθ. 31, 60, 61).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Δήμητρα τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος, ἐπὶ τῆς ΒΔ ὄχθης τοῦ παραποτάμου τοῦ Στρυμόνος Ἀγγίτου, ἔχουν ἀναφερθῇ αἱ ἐπόμεναι τρεῖς προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ γηλόφου Ἀἰρὶ Μπαῖρὶ νοτίως τοῦ χωρίου, ὅστις διασχίζεται κατὰ τὴν βόρειον πλευρὰν ἀπὸ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Σερρῶν - Δράμας, ἔχουν συλλεγῇ λίθιναι ἀξίναι, πήλινον περιάπτον, τεμάχια πυριτολίθου, ὅστ᾽, ὅστρεα καὶ κεραμικὴ τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 60), 32 (ἀριθ. 123 - 138). ΡΑΣ I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 60). Ἔρευνες, 178.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 350 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου ἔχουν συλλεγῇ ὅστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 61). ΡΑΣ I (1982), 91 (ἀριθ. 61).

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Γραμμένου τὰ ἔτη 1978 - 1983 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου περιγραφέντος τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ D. H. French (ΡΖ 1964, 31, 46 - 47) καὶ εὐρισκομένου νοτίως τοῦ χωρίου ἔφεραν εἰς φῶς λείψανα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 233 (ἀριθ. 31). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 31). ΡΑΣ I (1982), 90 (ἀριθ. 31). Ἔρευνες σ. III - IV, 18 - 19, 27 - 28, 40 - 42, 45 - 50, 59 - 70, 81 - 89, 149 - 151, 174, 178, 210 - 214. ΠΕ θέσις 74, ΥΕ 59.

84. ΝΕΑ ΜΠΑΦΡΑ. Βιβλιογραφία: ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 14). ΑΔ 1975 Μελέται, 204 - 205 (ἀριθ. 20). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 20). ΡΑΣ I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 20). Ἔρευνες, 170.

Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου Νέα Μπάφρα τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος συνελέγησαν λίθιναι πελέκεις, βάρη ὑφαντικῶν ἰστῶν καὶ ὅστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1975 Μελέται, ἔ.ἀ.

85. ΜΑΥΡΟΛΟΦΟΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Φιδοκορυφῇ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Ἀγγίτου, πρὸ τῆς συμβολῆς του μετὰ τοῦ Στρυμόνος καὶ περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα δυτικῶς τῶν χωρίων Μαυρόλοφος καὶ Δραβίσκος τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος, ἔχουν συλλεγῇ ὅστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ πιθανῶς τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ

καὶ μεταγενέστερα. Ἀνθρωπολογικά 1980, 19 (ἀριθ. 64), 37 (ἀριθ. 169 - 195), 53 (ἀριθ. 64). PAS I (1982) 91, 95 (ἀριθ. 64). Ἔρευνες, 178 - 179. ΠΕ θέσις 76, ΥΕ 62.

86. ΜΙΚΡΟ ΣΟΥΛΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 426, ΑΔ 1975 Μελέται, 197 (ἀριθ. 6). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 6). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 6). Ἔρευνες, 168.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαρίνα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Μικρὸ Σούλι τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος, ἔχουν συλλεγῆ εἰδώλια, πελέκεις, πυριτόλιθος, θραύσματα τραπεζῶν προσφορῶν καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1967 Χρον., 426, ΑΔ 1975 Μελέται, 197 (ἀριθ. 6). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 6). Ἔρευνες, 168.

ΠΕ θέσις 77, ΥΕ 63.

87. ΑΜΦΙΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Excavations 1980, 75 - 76, M - X 169 - 170 καὶ W. R. Prichett, Stud. in Anc. Gr. Topogr. I, 46 - 48. ΑΔ 1965 Χρον., 443 - 445, 1980 Χρον., 423 - 426. ΕΜΤ, Παρ. II - III (ἀριθ. 16). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 28). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 28). NBAE, 93 - 94. Ἔρευνες, 172 - 173.

Ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τὰ ἔτη 1964 - 1977 εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Ἀμφιπόλεως κατὰ τὸν κάτω ῥοὺν τοῦ Στρυμόνος (Excavations 1980 ἔ.ἀ.) ἔχουν φέρει εἰς φῶς δύο προϊστορικὰς τοποθεσίας.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου 133, κειμένου περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τῆς κοινότητος Ἀμφιπόλεως, ἀπεκαλύφθη κεραμικὴ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, γεωμετρικὴ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1964, 37 - 39, 1965, 50 - 52. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 28). NBAE, 93 - 94. Ἔρευνες, 172 - 173.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καστάς, κειμένου ἀνατολικῶς καὶ ἐγγὺς τοῦ λόφου 133, ἔχουν ἀποκαλυφθῆ ταφαὶ πρωτογεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1964, 39, 1965, 49 - 50. M - X, 169 - 170 κ.ἔ.

ΠΕ θέσις 79, ΥΕ 67, πρωτογ. 66, γεωμ. 71.

ΙΒ. ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

88. ΠΕΤΡΟΥΣΣΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 451 - 453, ΑΔ 1975 Μελέται, 200 (ἀριθ. 11). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 11, 26). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 11, 26).

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μεγάλῃ Τούμπα, περὶ τὰ 4,5 χιλιόμετρα νοτίως τῆς κοινότητος Πετρούσσης, ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας

ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 200 (ἀριθ. 11). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 11). Ἔρευνες, 171 - 172.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Μικρὴ Τούμπα, περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης θέσεως, ἀνασκαφὴ τῆς Ῥωμιοπούλου τὸ ἔτος 1964 ἔφε-
ρεν εἰς φῶς, ἐκ τῆς πάχους 2 μ. προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου,
τεμάχια πυριτολίθου, ἐπιχρίσματα πηλοῦ μὲ ἀποτυπώματα καλάμων
καὶ μονόχρωμον, ἐγχάρακτον καὶ γραπτὴν κεραμικὴν τῆς ὑστέρας
νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1965 Χρον., 451 - 453, ΑΔ 1975 Μελέται,
194. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 26). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 26).
Ἔρευνες, 171 - 172.

ΥΕ θέσις 68.

89. ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ. Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ἀνατολικῶς
τῆς κοινότητος Ξηροποτάμου, κειμένης ΒΔ τῆς Δράμας, ἔχουν συλλεγῆ
ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ὑστέρας
ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 229 (ἀριθ. 43). Ἀνθρωπολογικά
1980, 51 (ἀριθ. 43). PAS I (1982), 91 (ἀριθ. 43). Ἔρευνες, 176.

ΥΕ θέσις 69.

90. ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΣ. Ἐκ τραπεζοειδοῦς λόφου κειμένου περὶ τὰ 500 μ. δυ-
τικῶς τῆς κοινότητος τῆς Καλλιφύτου ἔχουν συλλεγῆ λίθινοι πελέ-
κεις, ὧν εἷς διάτρητος, βαρίδια καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας
νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1965
Χρον., 467, 1967 Χρον., 428 - 429, ΑΔ 1975 Μελέται, 202 (ἀριθ. 15).
ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 4). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 15).
PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 15). Ἔρευνες, 169.

ΠΕ θέσις 81.

91. ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ. Βιβλιογραφία: PZ 1964, 31 (ἀριθ. 4), 47 - 48. ΕΜΤ,
Παραρτ. II - III (ἀριθ. 3). ΑΔ 1975 Μελέται, 230 - 231 (ἀριθ.
46 - 47). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 - 53 (ἀριθ. 33, 46 - 47). PAS
I (1982), 90 - 91, 93 (ἀριθ. 33, 46 - 47). Ἔρευνες, 174 - 175,
176 - 177.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Μυλοπόταμος, δυτικῶς τῆς Δράμας,
ἔχουν ἀναφερθῇ αἱ ἐπόμεναι τρεῖς προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ ἐξάρματος Μπουνάρ Μπασί, περὶ τὰ 2 χι-
λιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου, εἶναι γνωστὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολι-
θικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Με-
λέται, 230 (ἀριθ. 46). PAS I (1982), 91 (ἀριθ. 46). Ἔρευνες, 141, 176.

(β) Ἐκ λόφου κειμένου 1,5 - 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου ἔχουν

συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ πιθανῶς τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PZ 1964, 31, 47 - 48. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 33). Ἔρευνες, 141, 174 - 175.

(γ) Ἐκ χαμηλοῦ ἐξάρματος παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ΝΑ τοῦ χωρίου ἔχουν συλλεγῇ λίθιναι ἀξίναι, εἰδῶλιον, λεπίδες πυριτολίθου, λίθινον σφονδύλιον καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 230 - 231 (ἀριθ. 47). PAS I (1982), 91, 93 (ἀριθ. 47). Ἔρευνες, 141, 177.

ΠΕ θέσις 82.

92. ΔΡΑΜΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1918 - 19, 50. Anat. Stud. 1961, 107 - 108, 132 - 138. ΑΔ 1975 Μελέται, 231 (ἀριθ. 48). Ἀνθρωπολογικά 1980, 53 (ἀριθ. 48). PAS I (1982), 91, 93 (ἀριθ. 48). Ἔρευνες, 141, 177.

Ἐκ χαμηλοῦ λόφου, νοτίως τοῦ νεκροταφείου τῆς Δράμας καὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς Νέαν Ἀμισόν, ἔχουν συλλεγῇ λίθιναι ἀξίναι, λεπίδες πυριτολίθου, ἐγχάρακτον εἰδῶλιον, σφονδύλιον, σκωρία χαλκοῦ καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PZ 1964 ἔ.ἀ. ΑΔ 1975 Μελέται ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 83.

93. ΜΕΓΑΛΟΚΑΜΠΟΣ. Ἐκ χαμηλοῦ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Μεγαλόκαμπος καὶ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀγγίτου, ἔχουν συλλεγῇ κεραμικὴ τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὡς καὶ διάτρητος λιθίνη ἀξίνη. ΑΔ 1975 Μελέται, 228 - 229 (ἀριθ. 42). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 42). PAS I (1982), 91, 93 (ἀριθ. 42).

ΠΕ θέσις 84.

94. ΣΙΤΑΓΡΟΙ-ΦΩΤΟΛΙΒΟΣ. Βιβλιογραφία: PZ 1964, 31 (ἀριθ. 6). ΑΔ 1969 Χρον., 357 - 358, 1970 Χρον., 402, 405 - 406, 1971 Χρον., 419 - 420, ΑΔ 1975 Μελέται, 194. JHS 1969 AR, 25 - 26, 1970 AR, 22. AJA 1970, 131, 273 - 274. Antiquity 1970, 131 - 134, 1971, 275 - 282. PPS 1970, 295 - 304. BCH 1970, 1077 - 1079, 1971, 985 - 987. Emergence, 592 (Index : Sitagroi). N - E, 355 (Εὑρετήριον : Σιταγροί). Äg. Frühz. 1, 157 - 161. AAA 1979, 208 - 214. Excavations 1980, 99 - 100. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 25). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 25). Ἔρευνες, 140, 171. NBAE, 94 - 96. C. Renfrew κ.ἄ., Sitagroi. A preh. Vill. in North Gr. I, Los Angeles 1986 (= Sitagroi).

Χάρτης, διάγραμμα θέσεως, ἄποψις, στρωματογραφία: Sitagroi I, εἰκ. 1.3, 2.1, 7.1, πίν. I, 1 - 2.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1968 - 1969 ἐπὶ τοῦ λόφου Τούμπα Ἀλίστρατης ἢ Φωτολίβους κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἀγγίτου, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Σιταγροὶ καὶ περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς κοινότητος τοῦ Φωτολίβους, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τῆς περὶ τὰ 11 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, πέντε διαδοχικὰς φάσεις (I - V) κατοικήσεως, αἱ τρεῖς τῶν ὁποίων (I - III) ἀνήκουν εἰς τὴν μέσσην καὶ τὴν ὑστέραν νεολιθικὴν περίοδον αἱ δὲ ὑπόλοιποι δύο (IV - V) εἰς τὴν πρῶμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπετέλουν τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιχώσεων, τὰ κινητὰ δὲ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν Φιλίππων. Sitagroi I, 147 - 485.

ΠΕ θέσις 85.

95. ΚΑΛΟΣ ΑΓΡΟΣ. Ἐκ γηλόφου, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου Καλὸς Ἀγρὸς καὶ βορείως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρῶμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὡς καὶ ἓν βαρίδιον. ΑΔ 1970 Χρον., 402, ΑΔ 1975 Μελέται, 202 (ἀριθ. 16). Äg. Frühz. 1, 161. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 16). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 16). Ἐρευνες, 140, 170.

ΠΕ θέσις 86.

96. ΔΟΞΑΤΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 428 - 429, 1969 Χρον., 355 - 356, ΑΔ 1975 Μελέται, 198 - 199 (ἀριθ. 8), 207 - 226. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 8). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 8). Ἐρευνες, 167.

Ἐκ τοῦ λόφου Τούμπα ἢ Δοξάτ Τεπέ, ΝΔ τοῦ Δοξάτου καὶ μεταξὺ τῶν χωρίων Φτελιὰ καὶ Καλαμπάκι, ὁ ὁποῖος ἐνίστε ἀναφέρεται ὡς Καλαμπάκ Τεπέ (ΑΔ 1969 Χρον., 355 - 356. ΑΔ 1975 Μελέται, 199), ἔχουν συλλεγῇ εἰδῶλια, σφραγίδες καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρῶμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1967 Χρον., 428 - 429, 1969 Χρον., 355 - 356, ΑΔ 1975 Μελέται, 198 - 199 (ἀριθ. 8), 206 - 226.

ΠΕ θέσις 88.

97. ΚΕΦΑΛΑΡΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 467, ΑΔ 1975 Μελέται, 203 - 204 (ἀριθ. 19). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 19). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 19). Ἐρευνες, 140, 170.

Ἐκ γηλόφου κειμένου ἀνατολικῶς τῶν χωρίων Ἅγιος Ἀθανάσιος καὶ Κάτω καὶ Ἄνω Κεφαλάρη ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης

καὶ πιθανῶς τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1975 Μελέται, 203 - 204 (ἀριθ. 19). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 19).

98. ΚΑΛΑΜΠΑΚΙ. Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ γηλόφου Καλαμπάκ Τεπέ, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Καλαμπάκι, ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1967 Χρον., 428 - 429, ΑΔ 1975 Μελέται, 209 (ἀριθ. 18). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 18). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 18). Ἔρευνες, 140, 170.

ΙΓ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

99. ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ. Βιβλιογραφία: AAA 1973, 138 - 143. Äg. Frühz. 1, 162, 280. ΑΔ 1975 Μελέται, 195 (ἀριθ. 1). AIARS 1978 (Op. Ath. 12), 141 - 148. Excavations 1980, 94. Ἀνθρωπολογικά 1980, 20 (ἀριθ. 70), 51 (ἀριθ. 1), 53 (ἀριθ. 70). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 1), 92 (ἀριθ. 70). Ἔρευνες, 139, 168. P. H e l l s t r ö m, Paradeisos. A Late Neolithic Settlement in Aegean Thrace, Stockholm 1987 (= Paradeisos).

(α) Ἐκ σπηλαίου ἐγγὺς τοῦ χωρίου Παράδεισος τῆς ἐπαρχίας Νέστου καὶ περὶ τὰ 200 μ. δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 20 (ἀριθ. 70). PAS I (1982), 91 (ἀριθ. 70).

(β) Ἀνασκαφαὶ Σουηδῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1976 ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ λόφου Κλισὶ Τεπέ, κειμένου ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὀχθῆς τοῦ Νέστου καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Παράδεισος ἀναγνωρισθέντος δὲ τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ R.C.S. Felsch τὸ ἔτος 1972 (AAA 1973, 138 - 142), ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς 1,70 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου ἑπτὰ στρώματα κατοικήσεως, ἀριθμούμενα ἀπὸ τῆς κορυφῆς καὶ περιλαμβάνοντα πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἐν οἷς καὶ δύο χαλκᾶς βελόνας (Paradeisos, 85 - 86 ἀριθ. 18 - 19), τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ λόφου ἐπὶ πλέον συνελέγησαν ἀστρωμάτιστα ὄστρακα τῆς μέσης νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου, μέσης ἐνδεχομένως καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. AAA 1973, 138 - 142. AIARS 1978 (Op. Ath. 12), 141 - 148. Paradeisos ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 89, ΜΕ 46, ΥΕ 73.

100. ΚΡΗΝΙΔΕΣ-ΝΤΙΚΙΛΙ ΤΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1918 - 19, 44 - 50. BCH 1921, 453 - 454, 1922, 527 - 528, 1962, 912 - 933, 1963, 843, 1964, 51 - 66, 1968, 1062 - 1067, 1970, 799 - 808, 1973, 464 - 473, 1983,

635 - 677, 1987, 616 - 619, 1988, 727 - 731. ΠΑΕ 1961, 81 - 89, Anat. Stud. 1961, 105 - 107, 131 - 132. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 240 - 243, 1965 Χρον., 467, ΑΔ 1975 Μελέται, 233 (ἀριθ. 24), ΑΔ 1981 Χρον., 348, 1983 Χρον., 327, 1986 Χρον., 182. ΑΑΑ 1968, 48 - 50. Zbornik Narodnog Muzeja, Beograd 1970, 21 - 43. Archaeology 1972, 198 - 205. ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 10). Ν - Ε, 354 (Εὑρετήριον : Ντικιλί Τάς). Äg. Frühz. 1, 161 - 162. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 24). Excavations 1980, 81. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 24). Ἐρευνες, 140, 171.

Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Ντικιλί Τάς (Ὅρθια Πέτρα), περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Φιλίππων, γνωστοῦ ἀπὸ τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ὡς προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ (BSA 1918 - 19, 44 - 50), ὑπὸ τοῦ L. Renaudin τὰ ἔτη 1920 - 1921 (BCH 1921 - 1922 ἔ.ἀ.) καὶ ὑπὸ Γάλλων καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1961 - 1975 (BCH 1962 - 1983 ἔ.ἀ.), ἐπαναληφθεῖσαι τὰ ἔτη 1986 - 1987 (BCH 1987 - 1988 ἔ.ἀ.) ἔχουν φέρει εἰς φῶς τέσσαρας διαδοχικὰς φάσεις κατοικήσεως τῆς θέσεως (I - IV), αἱ δύο ἀρχαιότεραι τῶν ὁποίων (I - II) ἀνήκουν εἰς τὴν μέσην καὶ ὑστέραν νεολιθικὴν περίοδον, ἡ τρίτη (III) εἰς τὴν πρῶτην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ ἡ τετάρτη (IV) εἰς τὰς ΥΕ III Β - Γ περιόδους. BCH 1983, 635 - 677, 1987 - 1988 ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 90, ΥΕ III Β 34, ΥΕ III Γ 44.

101. ΠΟΛΥΣΤΥΛΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1938, 103 - 111. AJA 1939, 345, 1941, 557 - 576. ΑΔ 1965 Χρον., 467, ΑΔ 1975 Μελέται, 194. ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 11). Ν - Ε, 347 (ἀριθ. 8). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 27). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 27). Ἐρευνες, 172.

Πρόχειρος ἀνασκαφὴ τῶν Γ. Μυλωνᾶ καὶ Γ. Μπακαλάκη τὸ ἔτος 1938 ἐπὶ γηλόφου, κειμένου κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου Πολύστυλον τῆς ἐπαρχίας Καβάλας, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς 2 - 4 μ. παχείας ἐπιχώσεως αὐτοῦ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καθὼς καὶ μεταγενέστερα λείψανα. ΠΑΕ 1938, 109 - 111. AJA 1941, 576.

102. ΝΕΑ ΗΡΑΚΛΕΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1938, 81 - 97. Μακεδονικά 1966 - 67, 363 (ἀριθ. 278). ΑΔ 1967 Χρον., 422, ΑΔ 1975 Μελέται, 194. ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 23). Ν - Ε, 347 (ἀριθ. 6). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 36). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 36). Ἐρευνες, 141, 175.

Ἐρευναι τοῦ Μπακαλάκη τὸ ἔτος 1938 ἐντὸς τοῦ ἄντρου τῶν Νυμφῶν, εὐρισκομένου εἰς ἀπόστασιν πορείας μιᾶς ὥρας ἀπὸ τοῦ χωρίου Νέα Ἡρακλείτσα, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Κόλπου τῆς Καβάλας, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς πε-

ριόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1938, 81 - 97. ΑΔ 1967 Χρον., 422.

103. ΜΟΥΣΘΕΝΗ. (α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Μουσθένης τῆς ἐπαρχίας Παγγαίου ἔχει ἀναφερθῇ νεολιθικός οἰκισμός (Δ. Λ α ζ α ρ ῖ δ η ς, Ἀμφίπολις καὶ Ἀργίλος, Ἀθῆναι 1972, 10. EMT, Παραρτ. II - III ἀριθ. 21), τὸν ὅποιον ὁ Γραμμένος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπαληθεύσῃ. ΑΔ 1975 Μελέται, 205.

(β) Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Σύμβολον ΝΑ τῆς Μουσθένης ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Μακεδ. Ἡμερολ. 1955, 147 - 148. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 22). ΑΔ 1975 Μελέται, 194. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 35). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 35). Ἐρευνες, 175.

104. ΠΟΔΟΧΩΡΙ. Ἐκ τοῦ λόφου Γιαλίμα, ΝΑ τοῦ Ποδοχωρίου τῆς ἐπαρχίας Παγγαίου, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1975 Μελέται, 201 (ἀριθ. 4), 207 - 208, 211, 213, 217. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 13). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 13). Ἐρευνες, 169.

105. ΓΑΛΗΨΟΣ. Βιβλιογραφία: ÄKG, 108 - 111. BCH 1964, 51 - 55. PZ 1964, 32 (εἰκ. 2 : 10 - 12), 42, 45. Μακεδονικά 1966 - 67, 362 (ἀριθ. 273α). EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 19). Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 12). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 34). Excavations 1980, 83. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 34). Ἐρευνες, 140, 175.

Ἐκ λόφου κειμένου ΝΔ τοῦ χωρίου Γαληψὸς τῆς ἐπαρχίας Παγγαίου καὶ περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἀμφιπόλεως Καβάλας ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. BCH 1964, 51 - 55. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 34).

106. ΟΦΡΥΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1938, 103 (Λακκοβίκια). PZ 1964, 31 (ἀριθ. 3). Μακεδονικά 1966 - 67, 362 (ἀριθ. 272 - 273). EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 17). ΑΔ 1975 Μελέται, 194. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 32). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 32). Ἐρευνες, 141, 174.

Ἐκ τοῦ λόφου Λακκοβίκια, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Ὀφρύνιον τῆς ἐπαρχίας Παγγαίου, ἔχουν συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Καβάλας ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΠΑΕ 1938, 103. Ἐρευνες, 174.

107. ΜΥΡΤΟΦΥΤΟΝ. Ἐκ σπηλαίου παρὰ τὸ χωρίον Μυρτόφυτον τῆς ἐπαρ-

χίας Παγγαίου ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τοῦ ρυθμοῦ Διμηνίου. Μακ. Ἡμερολ. 1955, 150. Μακεδονικά 1966 - 67, 362 (ἀριθ. 274).

108. ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1938, 103 - 109. ΑΙΑ 1941, 557 - 576. BCH 1964, 55 - 66. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 20). Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 13). ΑΔ 1975 Μελέται, 194, ΑΔ 1984 Χρον., 271 - 272. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 23). Excavations 1980, 75. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 23). Ἐρευνες, 140, 170.

Ἀνασκαφαὶ τῶν Γ. Μυλωνᾶ καὶ Γ. Μπακαλάκη τὸ ἔτος 1938 ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Ἀκροπόταμος τῆς ἐπαρχίας Παγγαίου, ἔφεραν εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΠΑΕ 1938, ΑΙΑ 1941, BCH 1964 ἔ.ἀ.

ΘΑΣΟΣ

109. ΘΑΣΟΣ. Αἱ παλαιότεραι γαλλικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς συγχρόνου πόλεως τῆς Θάσου κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς νήσου (χάρτης, PAS I (1982), 121 εἰκ. 1) ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς περιοχῆς μεταξὺ τοῦ Θεάτρου καὶ τῆς ἀκροπόλεως λίθινα ἐργαλεῖα, πεσσοὺς σφενδονῶν καὶ λεπίδας πυριτολίθου τῆς νεολιθικῆς περιόδου (BCH 1922, 533), τὰ ὅποια ὅμως βραδύτερον ἀπωλέσθησαν (ΑΑΑ 1970, 215). Αἱ Γαλλικαὶ δὲ ἀνασκαφαὶ τῶν ἐτῶν 1960 - 1961 ἀπεκάλυψαν λείψανα ἀψιδοειδοῦς οἰκίας καὶ ὑπογεωμετρικὴν κεραμικὴν ἐκ τῆς αὐτῆς περιοχῆς. BCH 1961, 935 - 936, 1962, 937 - 938. ΑΑΑ 1970, 215 - 216. Excavations 1975, 15. PAS I (1982), 119 (Α 1), 120 (C 1).

Γεωμ. θέσις 73.

110. ΜΑΡΙΕΣ. (α) Ἐκ τῆς θέσεως Παλιόκαστρο, παρὰ τὸ χωρίον Μαριῆς εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ λείψανα κυκλοτερῶν καὶ ἄλλων τύπων κτισμάτων ἐκ μεταλλευτικῶν ἐνδεχομένως ἐγκαταστάσεων. ΑΔ 1978 Χρον., 292. PAS I (1982), 123 (C 6).

(β) Ἐκ σπηλαίου κειμένου ἐπὶ ἀκρωτηρίου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τῆς κοινότητος Σκάλα Μαρίων, ΝΔ τοῦ χωρίου Μαριῆς ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΑΑ 1970, 216 - 217. ΑΕ 1970 Χρον., 16. ΑΔ 1970 Χρον., 400, 1986 Χρον., 173 - 175. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 26). Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 14). Excavations 1975, 15. PAS I (1982), 119 (Α 2).

ΠΕ θέσις 92, γεωμ. 75.

111. ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Βιβλιογραφία: AAA 1970, 217 - 221. AE 1970 Χρον., 16 - 22. ΑΔ 1970 Χρον., 401, 1971 Χρον., 414 - 415, 1972 Χρον., 520 - 525, 1973 Χρον., 444 - 447, 1973 - 74 Χρον., 785, 1975 Χρον., 278 - 283, 1976 Χρον., 294 - 299, 1977 Χρον., 249 - 251, 1978 Χρον., 290 - 293, 1980 Χρον., 422. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 27). N - E, 348 (ἀριθ. 15). Excavations 1975, 14 - 15. PAS I (1982), 119 - 143. Έρευνες, 173 - 174. M - X, 80 κ.έ.

Έκ της περιοχής τοῦ χωρίου Θεολόγος, κατὰ τὸ νότιον τμήμα τῆς νήσου, ἔρυναι τῆς Κουκούλη - Χρυσανθάκη τὰ ἔτη 1969 - 1976 ἔχουν φέρει εἰς φῶς, κατὰ σειράν ἀπὸ Β πρὸς Ν, τὰς κάτωθι προϊστορικὰς τοποθεσίας.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λαρνάκι ΝΔ τοῦ Θεολόγου ἀνεκαλύφθη νεκροταφεῖον κτιστῶν κιβωτισσῶν τάφων τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΔ 1970 Χρον., 401, 1971 Χρον., 414 - 415, 1973 Χρον., 447, 1973 - 74 Χρον., 784 - 785. PAS I (1982), 123 (C 5).

(β) Ἐπὶ τοῦ ὀρεινοῦ συγκροτήματος Τσιγανάδικα νοτιώτερον τῆς προηγουμένης θέσεως, ἀνεσκάφη νεκροταφεῖον κτιστῶν, ὀρθογωνίων ἢ κυκλοτερῶν, τάφων, ἡ κεραμικὴ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζεται ὡς μίμησις ΥΕ III Β καὶ κυρίως ΥΕ III Γ κεραμικῆς, ὡς καὶ τῶν πρωίμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΔ 1972 Χρον., 522, 1973 - 74 Χρον., 782 - 784, 1975 Χρον., 278 - 282, 1977 Χρον., 249 - 251. PAS I (1982), 123 - 125.

(γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί, ΝΑ τῶν προηγουμένων θέσεων (τομεὺς I) καὶ νοτίως τοῦ Θεολόγου, περὶ τὰ 5 δὲ χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ποτὸς καὶ τῆς θαλάσσης, ἀπεκαλύφθη κατώτατον στρῶμα πάχους 1,45 μ. τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου μὲ σποραδικὰ κατὰ τὴν βάσιν ὄστρακα τῶν μέσων νεολιθικῶν χρόνων, ἀκολουθούμενον ἀπὸ στρῶμα τῶν μεταβατικῶν πρὸς τὴν πρωίμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ χρόνων. Ἄνωθεν τούτου ἠκολούθει ἕτερον στρῶμα, τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ μὲ εἰσηγμένην ΥΕ III Γ κεραμικὴν, τὸ ὁποῖον στρωματογραφικῶς δὲν διεκρίνετο τοῦ ἐπιφανειακοῦ στρώματος τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχον λείψανα καμπυλογράμμων οἰκοδομημάτων, τοπικὴ κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. AAA 1970, 217 - 218. AE 1970 Χρον., 16. ΑΔ 1970 Χρον., 401, 1972 Χρον., 524 - 525, 1973 Χρον., 444 - 446, 1973 - 74 Χρον., 778 - 781, 1975 Χρον., 282 - 283, 1976 Χρον., 294 - 297, 1977 Χρον., 249, 1978 Χρον., 290 - 291. PAS I (1982), 120 (A 3, B 2, C 2), 123 - 125. Έρευνες, 173 - 174. M - X, 80 κ.έ.

(δ) Ἐπὶ τῆς ΝΑ κλιτύος τοῦ Καστριοῦ (τομεὺς II) ἤλθον εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου περιλαμβάνοντα

ἀψιδοειδὲς οἰκοδόμημα, τοπικὴν κεραμικὴν καὶ τροχήλατον γεωμετρικὸν σκύφον. ΑΔ 1978 Χρον., 291 - 292.

(ε) Ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς περιοχῆς Βρυσοῦδες, ἀνατολικῶς τοῦ Καστριοῦ, ἀπεκαλύφθη νεκροταφεῖον κτιστῶν τάφων περιεχόντων κεραμικὴν μιμουμένην τὴν μυκηναϊκὴν, ὡς ἡ κεραμικὴ τῶν τάφων τῆς θέσεως Τσιγανάδικα, καὶ χαλκᾶ ἐγχειρίδια. ΑΔ 1972 Χρον., 522 - 524, 1973 - 74 Χρον., 784.

(ς) Ἐπὶ τοῦ ἀνδρήρου Κεντριά, νοτίως τοῦ Καστριοῦ, ἀπεκαλύφθη νεκροταφεῖον κτιστῶν κιβωτισσῶν τάφων τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΑΑ 1970, 219 - 221. ΑΕ 1970 Χρον., 16 - 22. ΑΔ 1970 Χρον., 401, 1972 Χρον., 221 - 222.

ΠΕ θέσις 93, ΥΕ III Β 35, ΥΕ III Γ 45, ὑπομυκ. 26, πρωτογ. 68, γεωμ. 76.

112. ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ. Ἐκ σπηλαίου ἐγγὺς τῆς κοινότητος τῶν Λιμεναρίων, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα νεολιθικὰ ἐργαλεῖα. ΒCH 1961, 940. ΑΑΑ 1970, 215 (ὑπόσημ. 3).

III. ΘΡΑΚΗ

A. ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

113. ΞΑΝΘΗ. (α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν, βορείως τῆς Ξάνθης, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ πήλινα ἀγγεῖα. Θρακ. Χρον. 1972, 13 - 16, 1975 - 76, 18.

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας ἐγγὺς τῆς Ξάνθης ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια δύο ὀκτωσῶν χαλκῶν πορπῶν τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΒSA 1919 - 21, 17. ΜΤΙ, 144, 152. Θρακ. Χρον. 1975 - 76, 176.

Πρωτογ. θέσις 69, γεωμ. 77.

114. ΔΙΟΜΗΔΕΙΑ. Βι β λ ι ο γ ρ α φ ί α : Θρακ. Χρον. 1975 - 76, 3, 14 (εἰκ. 2 - 4). ΑIARS 1978 (Op. Ath. 12), 141. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 828, 1975 Χρον., 304, 1978 Χρον., 313 - 314.

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Τεπές, ΒΑ τοῦ χωρίου Διομήδεια καὶ περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Ξάνθης, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, λίθινοι πελέκει, μαρμαρίνη κεφαλὴ ῥοπάλου, λεπίδες πυριτολίθου, τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου καὶ ἄλλα μὴ κατονομαζόμενα ἀντικείμενα. ΑΔ ἔ.ἀ.

115. ΛΕΥΚΗ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κυπῆρια τοῦ χωρίου Λεύκη, ΝΔ τῆς Διομηδείας, ἔχει συλλεγῆ νεολιθικὸς πέλεκυς. Θρακ. Χρον. 1978, 87.
116. ΜΕΛΙΣΣΑ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Βουνό, παρὰ τὸ χωρίον Μέλισσα, ἔχουν συλλεγῆ εἰς τὸ Μουσεῖον Κομοτηνῆς δύο λίθινοι νεολιθικοὶ πελέκεις. ΑΔ 1975 Χρον., 304.
117. ΜΑΝΔΡΑ - ΛΑΦΡΟΥΔΑ. Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Ῥωμιοπούλου τὸ ἔτος 1964 ἐπὶ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Μάνδρα, ἐπὶ τῆς ΝΔ ὄχθης τῆς λίμνης τῆς Λαφρούδας, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λιμνοθαλάσσης Βιστωνίδος - Πόρτο Λάγο (ΒCH 1968, 920 εἰκ. 9), ἔφερεν εἰς φῶς, ἐκ τῆς 3 μ. περίπου παχείας ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, δύο στρώματα κατοικήσεως τῆς ὑστερας νεολιθικῆς περιόδου. Τὸ κατώτερον τούτων, πάχους 1,10 μ., περιεῖχε μονόχρωμον ἐστιβωμένην καὶ χονδροειδῇ κεραμικὴν, λίθινα ἐργαλεῖα, στρώσεις τέφρας καὶ ἀφθόνους λεπτοὺς ἄνθρακας. Τὸ ἀνώτερον, πάχους 1,50 μ., περιεῖχε τεμάχια πηλοῦ μὲ ἀποτυπώματα καλάμων, ἐξ ἐπιχρισμάτων καλυβδῶν, ἰσχυρῶς κεκαυμένα, μονόχρωμα, γραπτὰ καὶ ἐγγράκτα ὅστρακα καὶ ὅστρεα. ΑΔ 1965 Χρον., 461 - 467. ΒCH 1968, 916 - 920. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 28). Ν - Ε, 347 (ἀριθ. 5). Θρακ. Χρον.. 1975 - 76, 16. Excavations 1980, 163.

Β. ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

118. ΑΜΑΞΑΔΕΣ. Βιβλιογραφία: PZ 1964, 31 (ἀριθ. 1). EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 29). ΑΔ 1975 Χρον., 304, 1978 Χρον., 306. AIARS 1978 (Op. Ath. 12), 141.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Οὔσεκλικ, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Ἀμαξάδες, ἐγγὺς τῶν ὁρίων τῶν Νομῶν Ξάνθης καὶ Ῥοδόπης δυτικῶς τῆς Κομοτηνῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ τρία προϊστορικὰ στρώματα διακρινόμενα εἰς τὴν ὄχθην χειμάρρου καὶ περιέχοντα προϊστορικὴν κεραμικὴν. ΑΔ 1978 Χρον., 306.

(β) Ἐκ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 200 μ. νοτιώτερον τῆς προηγούμενης τοποθεσίας καὶ 350 μ. νοτίως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ, ἐκ τῆς ὄχθης ἄλλου χειμάρρου, νεολιθικὰ στρώματα περιέχοντα κεραμικὴν καὶ πήλινον εἰδῶλιον. PZ 1964, 31 (ἀριθ. 1). ΑΔ 1975 Χρον., 304.

119. ΣΩΣΤΗΣ. Βιβλιογραφία: PZ 1964, 31 (ἀριθ. 8). EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 31). ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 818 - 819, 1976 Χρον., 317, 1978 Χρον., 313.

Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Σώστης, δυτικῶς τῆς Κομοτηνῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά ὄστρακα (PZ 1964, 31 ἀριθ. 8), πήλινον εἰδώλιον γυναικός (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 818 - 819), λίθινα ἐργαλεῖα καὶ κεραμικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1976 Χρον., 317, 1978 Χρον., 313.

120. ΥΦΑΝΤΑΙ. Ἐκ τοῦ οἰκισμού Ὑφανταί, δυτικῶς τῆς Κομοτηνῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθιναι ἀξίναι καὶ προϊστορικά ἀγγεῖα, ἀποκαλυφθέντα κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκσκαφῶν (ΑΔ 1967 Χρον., 440) ἢ περισυλλεγένητα ἐκ τῶν ἀγρῶν (ΑΔ 1968 Χρον., 364), τὰ ὅποια ὁ Θεοχάρης ἐχρονολογεῖ εἰς τὴν νεολιθικὴν περίοδον καὶ εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ (EMT, Παράρτ. III, ἀριθ. 32), καθὼς καὶ χαλκαῖ πόρπαι τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ ἄλλα ἀντικείμενα τῶν ἱστορικῶν χρόνων, φυλασσόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Κομοτηνῆς. ΑΔ ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 96, πρωτογ. 70, γεωμ. 78.

121. ΠΑΡΑΔΗΜΗ. Βι β λ ι ο γ ρ α φ ί α: Τὰ Πεπραγμένα τῆς Πρυτανείας Ῥ. Βιζουκίδου (1931 - 1932), 33 - 34. Λεύκωμα. Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης 1926 - 1936 (1937), 20 - 22 (εἰκ. 18 - 19). RE XXII 2 (1954), 1394 - 1395. ÄKG, 8, 23, 125, 132 - 133. Anat. Stud. 1961, 100, 103 - 105, 114, 126 - 131. Ἑλληνικά 1962, 71 - 74. Ch. Zervos, Nais. Civil. en Gr., τόμ. I, 16, τόμ. II εἰκ. 504 - 521. JRGZM 1963, 2 - 4. ΑΔ 1966 Χρον., 377, 1971 Χρον., 466 - 467, 1975 Χρον., 296 - 297, 304, 1977 Χρον., 260. AA 1971, 380 - 381. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 33). N - E, 90, 91, 101, 251, 256, 347. Äg. Frühz. I, 162 - 163. Excavations 1980, 165. G. Bakalakis - A. Sakellariou, Paradimi, Mainz am Rhein 1981 (= Paradimi).

Ἀνασκαφαὶ τῶν Στ. Κυριακίδου καὶ Εὐ. Πελεκίδου τὸ ἔτος 1929 (Πεπρ. Πρυτ. Βιζουκ. ἔ.ἀ.) καὶ τοῦ Γ. Μπακαλάκη τὸ ἔτος 1965 (ΑΔ 1966 Χρον., 377. AA 1971, 380 - 381. Paradimi, 1 - 2) ἐπὶ γηλόφου, κειμένου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Παραδημὴ περὶ τὰ 5 δὲ χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Κομοτηνῆς, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τῆς 4 μ. περίπου παχείας ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, 17 στρώματα κατοικήσεως, ἀριθμούμενα εἰς τὰς ἀνακρινώσεις ἐπὶ τῶν ἀνασκαφῶν ἐκ τῆς κορυφῆς πρὸς τὴν βάσιν (AA 1971, 380 - 381. Paradimi, 11 - 26, Beil. 3). Τὰ κατώτατα 13 τούτων (5 - 17), πάχους 2,85 μ., κατανεμόμενα εἰς τέσσαρας (I - IV) διαδοχικὰς φάσεις, ἀνήκουν εἰς τὴν νεολιθικὴν περίοδον, τὰ ἀκολουθοῦντα δύο, πάχους 0,20 μ. περίπου, περιεῖχον τέφραν καὶ ἀνάμεικτα νεολιθικά καὶ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ λείψανα καὶ τὰ ἐπιφανειακά στρώματα 1 - 2, πάχους πλέον τοῦ 1 μ., ἀπετελοῦντο ἀπὸ

τεταραγμένον περιεχόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχον ἀνάμεικτα νεολιθικά, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Τὰ κινητὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Κομοτηνῆς. Paradimi, 11 - 71. ΑΔ 1973 Χρον., 462.

ΠΕ θέσις 98.

122. BENNA. Ἐκ τοῦ λόφου Ἀμπάρ - Τεπέ τοῦ χωρίου Βέννα τῆς ἐπαρχίας Κομοτηνῆς ἔχουν συλλεγῆ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν Μαρωνείας ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 437.

ΠΕ θέσις 99.

123. MİRANA. Ἐκ τῆς κορυφῆς Ἰσικλίκ, ΝΑ τοῦ χωρίου Μίρανα τῆς ἐπαρχίας Κομοτηνῆς, εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν Μαρωνείας ὑπάρχουν ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 437.

ΠΕ θέσις 100.

124. ΕΡΓΑΝΗ. Βιβλιογραφία. ΠΕΘ, 83. ΕΜΤ, Παράρτ. III (ἀριθ. 34 Asar Tepe). ΠΑΕ 1971, 90 - 93, 1972, 86 - 93. Excavations 1980, 161 - 162. Μ - Χ, 29-30.

Ἐκ τοῦ ὠχυρωμένου λόφου Ἀσάρ Τεπέ, παρὰ τὸ χωρίον Ἐργάνη τῆς ἐπαρχίας Κομοτηνῆς, ὁ Μπακαλάκης ἀνέφερεν ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῶν ἐποχῶν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδήρου (ΠΕΘ, 83), ἔρευνα δὲ τοῦ Τσιμπίδη - Πεντάζου τὰ ἔτη 1969 καὶ 1971 ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν, τὴν ὁποίαν οὗτος χρονολογεῖ εἰς τοὺς 13 - 12ον π.Χ. αἰῶνας, χρονολογικῶς δηλαδὴ ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν ΥΕ III Γ ὑπομυκηναϊκὴν καὶ πρωτογεωμετρικὴν περίοδον τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος. ΠΑΕ ἔ.ἀ.

ΥΕ III Γ θέσις 46, ὑπομυκ. 28, πρωτογ. 72.

125. ΣΤΡΥΜΗ. Βιβλιογραφία: ΑΕΘ, 5. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 259 - 260, 1964 Χρον., 328, 1965 Χρον., 483. ΠΑΕ 1971, 88 - 89. ΕΜΤ, Παράρτ. II - III (ἀριθ. 35). Ν - Ε, 347 (ἀριθ. 2). Ch. Zervos, Nais. Civil. en Gr., τόμ. I, 16. Excavations 1980, 166. Μ - Χ, 30.

Ἐπιφανειακὴ ἔρευνα τοῦ Μπακαλάκη (ΑΕΘ, 5. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 259 - 260) καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Τσιμπίδη - Πεντάζου (ΠΑΕ 1971, 88 - 89) εἰς τρία σπήλαια (Α - Γ) τῆς χαράδρας Ἴν - Ντερέ, παρὰ τὸ χωρίον Νέα Στρυμὴ τῆς ἐπαρχίας Σαπῶν, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ πρώτου σπηλαίου (Α) κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, πιθανῶς δὲ καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ

χαλκοῦ παρεμφερῆ πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Τροίας VII Β. Ἐκ τοῦ δευτέρου σπηλαίου (Β) ἔχουν ἐπίσης ἀναφερθῆ προϊστορικὰ θρακικὰ ὄστρακα, ὡς καὶ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἄνωθεν τοῦ σπηλαίου (Γ), ὅπου ὑπάρχουν καὶ λείψανα τοίχων (ΠΑΕ 1971, 88 - 90). Λίθινα τέλος ἀξίῃναι εὐρέθησαν ἐντὸς τοῦ χωρίου (ΑΔ 1964 Χρον., 388) καὶ ἔχουν συλλεγῆ καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ΒΔ τούτου. ΑΔ 1965 Χρον., 483.

ΠΕ θέσις 101, ΥΕ III Γ 47, ὑπομυκ. 29.

126. ΦΑΝΑΡΙΟΝ. Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Φανάριον, ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τοῦ Νομοῦ Ῥοδόπης, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Δίκαια (ΑΔ 1972 Χρον., 535 - 536, 1973 Χρον., 469 - 473), ἔχουν ἀναφερθῆ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς πιθανῶς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΡΖ 1964, 31 (ἀριθ. 5), 48 (εἰκ. 7 ἀριθ. 21 - 30). ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 30). Excavations 1980, 165.

ΠΕ θέσις 102.

127. ΚΡΩΒΥΛΗ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παπᾶ Ἀμπέλια, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Κρωβύλη τῆς ἐπαρχίας Σαπῶν, εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν Μαρωνείας πέντε πήλινα εἰδῶλια, τέσσαρα ἀνθρώπων καὶ ἓν ζώου, λίθινοι πελέκεις καὶ τριπτῆρες, τεμάχια πυριτολίθου, τεμάχια πηλοῦ ἐξ ἐπιχρισμάτων στεγῶν καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 430, 437, 1980 Χρον., 434.

ΠΕ θέσις 103.

128. ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Προσκυνηταὶ τῆς ἐπαρχίας Κομοτηνῆς ἔχουν ἀναφερθῆ κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, εὐρισκόμενα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν Μαρωνείας καὶ προερχόμενα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν.

(α) Ἐκ λοφίσκου εἰς τὴν θέσιν Μπούσγανη, περὶ τὰ 300 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, συνελέγησαν, μικρὸν σφαιρικὸν ἀγγεῖον σχεδὸν ἀκέραιον μὲ ἐγγάρακτον κόσμησιν, ἀκόσμητα ὄστρακα, τριπτῆρες καὶ τεμάχια πυριτολίθου. ΑΔ 1971 Χρον., 430, 437.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοκκινοχώματα, περὶ τὰ 200 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, συνελέγησαν ἐγγάρακτα ὄστρακα, δύο πήλινα εἰδῶλια, λίθινοι πελέκεις καὶ τριπτῆρες, βάσις λιθίνου ἀγγείου, σφονδύλιον, τεμάχια πυριτολίθου, ὀστέινον ἐργαλεῖον καὶ θαλάσσια ὄστρεα, πολλὰ

των όποιων διάτρητα. ΑΔ 1971 Χρον., 429 - 430, 437. Excavations 1980, 165.

(γ) Έκ τής περιοχής τής τουριστικής έγκαταστάσεως Άλκυών, περί τὰ 6 χιλιόμετρα νοτίως του χωρίου, κατά τήν άφαίρεσιν χωμάτων προς έπιχωμάτωσιν τής παραλιακής όδοϋ Φαναρίου Μαρωνείας, εύρέθησαν προϊστορικά όστρακα, λίθινοι πελέκεις, πυριτόλιθοι και θαλάσσια όστρεα. ΑΔ 1971 Χρον., 430, 437, 1973 - 74 Χρον., 798.

ΠΕ θέσις 104.

129. ΠΕΤΡΩΤΑ. Έκ τής περιοχής του χωρίου Πετρωτά τής έπαρχίας Σαπών, κατά τὸ ΝΑ άκρον του Νομου Ροδόπης, έχουν αναφερθῆ προϊστορικά εύρήματα εκ των κάτωθι τοποθεσιών.

(α) Έκ τής ανατολικής κλιτύος του ύψωματος Έρπε - Τεπέ, περί τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως του χωρίου, συνελέγησαν προϊστορικά όστρακα, παραβαλλόμενα προς τήν νεολιθικήν κεραμικήν τής θέσεως Άσάρ Τεπέ παρά τήν Έργάνην, λίθινοι τριπτῆρες και λίθινοι πεσσοί σφενδονών. ΠΑΕ 1971, 94.

(β) Έκ του λόφου του Άγίου Γεωργίου, δυτικῶς του χωρίου, έχουν αναφερθῆ προϊστορικά όστρακα και λίθινα εργαλεία. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 260. ΠΑΕ 1971, 93 - 94.

(γ) Έκ λόφου παρά τήν παραλίαν των Πετρωτών έχουν αναφερθῆ ίχνη τοίχου, προϊστορικά όστρακα και τεμάχιον σφονδουλίου. ΑΔ 1976 Χρον., 316.

(δ) Παράνομος ανασκαφή εις τήν τοποθεσίαν Κλισατζίκ, περί τὰ 2,4 χιλιόμετρα δυτικῶς του χωρίου, έφερεν εις φῶς, εκ τής περιοχής κυκλοτεροϋς οίκοδομήματος, κεραμικήν τής πρωίμου έποχής του σιδήρου. ΑΔ 1973 Χρον., 307.

Πρωτογ. θέσις 73.

130. ΜΑΡΩΝΕΙΑ. Βιβλιογραφία: Μακεδ. Έμερολ. 1955, 147 - 148. ΑΕΘ, 5. ΠΑΕ 1971, 87, 97 - 101, 1972, 90 - 93. ΑΔ 1971 Χρον., 430 - 437, 1973 - 74 Χρον., 814. ΕΜΤ, Παραρτ. II - III (άριθ. 35 - 37). Ν - Ε, 347 (άριθ. 3). Excavations 1980, 163 - 164. Μ - Χ, 30, 137.

Αί έπόμεναι προϊστορικαι τοποθεσίαι έχουν αναφερθῆ εκ τής περιοχής του χωρίου Μαρώνεια, κατά τὸ ΝΑ άκρον του Νομου Ροδόπης, τὰ κινητὰ εύρήματα εκ των όποιων εύρίσκονται εις τήν τοπικήν Άρχαιολογικήν Συλλογήν του χωρίου.

(α) Έρευναι του Μπακαλάκη τὸ έτος 1938 (Μακεδ. Έμερολ. 1955, 147 - 148) και του Τσιμπίδη - Πεντάζου τὰ έτη 1969 και 1971 (ΠΑΕ 1971, 87 - 88) εντός του σπηλαίου του Κύκλωπος εις τήν τοπο-

θεσίαν Κουφοῦ τὸ Πλάγι, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς στρώματα περιέχοντα κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μέχρι τῆς βυζαντινῆς περιόδου. ΠΑΕ 1971, 87 - 88 (πίν. 106 - 113α). ΕΜΤ, Παραρτ. II - II (ἀριθ. 36).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μύλων Μάνα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῆ προῖστορικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 814.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Περιβόλια, περὶ τὰ 600 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῆ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ προῖστορικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 814.

(δ) Ἐρευναι τοῦ Τσιμπίδη - Πεντάζου τὸ ἔτος 1969 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ΝΑ τοῦ χωρίου, ἣτις εἶχεν ἐπισημανθῆ ὑπὸ τοῦ Μπακαλάκη παλαιότερον (ΠΕΘ, 102 - 104), ἔφερον εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, προῖστορικὴν κεραμικὴν τοῦ τέλους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἢ τῶν 13 - 12ου αἰώνων π.Χ., ὁμοιάζουσας πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς τοποθεσίας Ἀσὰρ Τεπὲ παρὰ τὴν Ἐργάνην, καὶ ὄστρακα τῶν κλασσικῶν καὶ βυζαντινῶν χρόνων. ΠΑΕ 1971, 101, 1972, 90 - 93. Μ - Χ, 30, 137.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ντῖς - Καγιά ΒΑ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου συνελέγησαν προῖστορικὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 437.

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἐκκλησίας Δένδρα, ΝΔ τῆς προηγουμένης θέσεως, συνελέγησαν προῖστορικὰ ὄστρακα καὶ τρία σφονδύλια τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 437.

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γιαχανοῦ Βρύση - Κοὺς Γιατάκι, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ περὶ τὰ 350 μ. ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἔχουν συλλεγῆ λίθινοι πελέκει, τεμάχια πυριτολίθου, πήλινον εἰδώλιον παχυσάρκου γυναικός, τεμάχιον πηλοῦ ἐξ ἐπιχρίσματος καλύβης, ὀστέινον ἐργαλεῖον καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 430 - 437.

ΠΕ θέσις 105, ΥΕ III Γ 48, ὑπομνκ. 30.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

131. ΠΛΩΤΙΝΟΠΟΛΙΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Ἁγία Πέτρα, μεταξὺ τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Διδυμοτείχου καὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Ἐρυθροποτάμου πρὸς τὸν Ἐβρον, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Πλωτινόπο-

λεις, ἔχουν συλλεγῇ χειροποίητα προϊστορικά ὄστρακα (ΑΕΘ, 21 - 24), τὰ ὅποια ὁ Θεοχάρης ἐταξινόμει ὡς νεολιθικά. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 46 Ἀγία Πέτρα). Paradimi, Beil. 16 (ἀριθ. 1).

132. ΚΟΥΦΟΒΟΥΝΟΝ. Ἐκ σπηλαίου ἀπέχοντος 1 χιλιόμετρον τοῦ χωρίου Κουφόβουνον τῆς ἐπαρχίας Διδυμοτείχου ἔχουν συλλεγῇ χειροποίητα προϊστορικά ὄστρακα (ΑΕΘ, 25), τὰ ὅποια ὁ Θεοχάρης ἐταξινόμει ὡς πιθανῶς νεολιθικά ἢ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. EMT, Παραρτ. II - III (ἀριθ. 45).

ΠΕ θέσις 108.

133. ΜΕΣΤΗ. (α) Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 250 μ. ἀνατολικῶς τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τοῦ χωρίου Μέστη, παρὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς ἐπαρχίας Ἀλεξανδρουπόλεως, ἔχει συλλεγῇ κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 798.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλαιοκκλήσι, περὶ τὰ 400 μ. ΝΔ τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τῆς Μέστης, ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικά ὄστρακα καὶ τεμάχια πυριτολίθου καθὼς καὶ κεραμικὴ τῆς βυζαντινῆς περιόδου. ΑΔ 1978 Χρον., 311.

ΠΕ θέσις 109.

134. ΠΟΤΑΜΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Κάστρου τοῦ χωρίου Ποταμός, βορείως τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Παραδημῆς καθὼς καὶ κεραμικὴ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 260. ΑΕΘ, 16. Paradimi, 38, Beil. 16 (ἀριθ. 33).

Γεωμ. θέσις 80.

135. ΔΟΡΙΣΚΟΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Σαράγια, παρὰ τὸ 21ον χιλιόμετρον τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀλεξανδρουπόλεως Φερρῶν, ὅπου τοποθετεῖται ὁ ἀρχαῖος Δορίσκος (ΑΕΘ, 17 - 18), ἔχουν συλλεγῇ προϊστορικά ὄστρακα παρεμφερῆ πρὸς τῆς Παραδημῆς καὶ λίθινος πέλεκυς (ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 260). Paradimi, 38.

136. ΜΑΚΡΗ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1918, 57 - 58. ΡΖ 1918, 181 - 184. ΜΤΙ, 168 (ἀριθ. 2). ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 260, 1973 - 74 Χρον., 825. ΑΕΘ, 15. Ν - Ε, 347 (ἀριθ. 4). Ch. Zervos, Nais. Civil. en Gr., τόμ. Ι, 16. ΑΑΑ 1974, 76 - 86. Äg. Frühz. 1, 163. Paradimi, 38, Beil. 16 (ἀριθ. 18). Excavations 1980, 163. ΑΕΜΘ 1988, 499 - 509.

Χαρακώματα τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (ΑΑ 1918, 57 - 58.

PZ 1918, 181 - 184), επιφανειακά εξερευνήσεις, του S. Casson τὸ ἔτος 1921 (MTI, 168 ἀριθ. 2), τοῦ Μπακαλάκη τὸ ἔτος 1961 (ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 260. ΑΕΘ, 15) καὶ τοῦ Πάντου τὸ ἔτος 1974 (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 825. ΑΑΑ 1974, 76 - 86. Äg. Frühz. 1, 163. Paradimi, 38, Beil. 16 (ἀριθ. 18). Excavations 1980, 163) καὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1988 - 1989 ὑπὸ τῶν Ντ. Καλλιντζῆ καὶ Ν. Εὐστρατίου (ΑΕΜΘ, 1988, 499 - 509, 1989, 587 - 605), εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τῆς κοινότητος Μάκρης, κειμένης δυτικῶς τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως, καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Σέρρειον, νοτίως αὐτῆς, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Τούμπα καὶ τοῦ παρ' αὐτὸν σπηλαίου τοῦ Κύκλωπος ἐπὶ τοῦ Σερρείου, ἀρχιτεκτονικά λείψανα, τεμάχια ἐσχηματοποιημένων πηλίνων εἰδωλίων, λιθίνας ἀξίνας, βάσιν λιθίνου ἀγγείου, ἡμιδιάτρητον κεφαλὴν ῥοπάλου, λεπίδας καὶ πυρῆνας πυριτολίθου, πῆλινον σφονδύλιον, αἰχμὰς βελῶν ἐκ χαλκοῦ ἢ σιδήρου καὶ κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς περιόδου, τῆς πρωίμου καὶ μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Μέρος ἐκ τῶν εὐρημάτων τούτων εὐρίσκεται εἰς τὸ Μουσεῖον Κομοτηνῆς καὶ ἄλλα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως. PZ 1918, 181 - 184. ΑΕΘ, 15 (πίν. Ι α, δ). ΑΑΑ 1974, 76 - 86. ΑΕΜΘ 1988, 499 - 509, 1989, 587 - 605.

ΠΕ θέσις 110, ΜΕ 48.

IV. ΘΕΣΣΑΛΙΑ

A. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

137. ΒΟΥΒΑΛΑ. (α) Ἐπὶ τοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Βουβάλα τῆς ἐπαρχίας Ἐλασσόνος προϋπῆρχε νεολιθικὸς οἰκισμὸς κατὰ τὸν Ἀρβανιτόπουλον. ΠΑΕ 1914, 194, 197.

(β) Ἐκ μὴ ἀναφερομένης τοποθεσίας παρὰ τὴν Βουβάλαν προέρχονται, ΥΕ ΙΙΙ Α - Β ἀλάβαστρον καὶ πρωτογεωμετρικὸς κἀνθαρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Συλλογῆς Ἐλασσόνος. ΑΔ 1963 Χρον., 133 - 134 (πίν. 170 β - γ). ΝΜΒΤ, 140, 210 (ἀριθ. 66).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 15, ΥΕ ΙΙΙ Β 36, πρωτογ. 74.

138. ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΝ. Ἐκ γηλόφου, κειμένου βορείως τοῦ χωρίου Κεφαλόβρυσον τῆς ἐπαρχίας Ἐλασσόνος καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς (δυτικῆς) ὄχθης τοῦ Τιταρησίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά νεολιθικά «εὐρήματα» τοῦ Μουσείου Λαρίσης. Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 31).

139. ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗ. Βιβλιογραφία: Ρ - Τ, 12 (ἀριθ. 123). ΠΑΕ 1914, 161 - 164. ΑΕ 1916, 92 - 93. GAMS, 155. CS, 147. ΑΔ 1970 Χρον., 282 - 285. Κέρνος, 203 - 213. GAC, 287. Excavations 1980, 157.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Χασάν Μαγούλα, περί τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς κοινότητος Τσαρίτσανης τῆς ἐπαρχίας Ἑλασσόνος, ὁ Χουρμουζιάδης συνέλεξε ἐν εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου τὸ ἔτος 1961 τεμάχια δύο πηλίνων εἰδωλίων, κεφαλὴν τρίτου ἐκ μαρμάρου, 14 λιθίνας ἀξίνας, ἢ μία τῶν ὁποίων διάτρητος, 10 ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου, 4 τριπτήρας, ἐν λίθινον ἀγκυροειδὲς ἀντικείμενον, δύο πηλίνα σφονδύλια καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1970 Χρον., 282 - 285. Κέρνος, 203 - 213.

(β) Ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ λόφου Μικρὸς Ἀηλιάς ἢ Μικρὸς Προφήτης Ἡλίας, δυτικῶς τῆς Τσαρίτσανης, ἔχουν ἀναφερθῇ, νεολιθικὴ κεραμικὴ (Ρ - Τ, 12 ἀριθ. 123. ΠΑΕ 1914, 161 - 164), πιθανὸς θολωτὸς τάφος καὶ κεραμικὴ τῆς μυκηναϊκῆς καὶ τῆς ἀρχαϊκῆς περιόδου. ΠΑΕ 1914, 161 - 164. ΑΕ 1916, 92 - 93.

ΠΕ θέσις 113, ΥΕ III 76.

140. ΓΟΝΝΟΙ. Βιβλιογραφία: LAAA 1905, 133. AM 1909, 84. ΠΑΕ 1910, 241 - 264, 1911, 315 - 329, 1914, 208 - 218. Ρ - Τ, 207. F. S t ä h l i n, Das Hell. Thess., 32. EMF, 139. MPA, 646. Hunter, 8, 37. GAMS, 153. GAC, 285. DAG, 205, 409. GBGZ, 30 - 31. Excavations 1980, 138. NMBT, 109 - 112, 210 (ἀριθ. 48). Μ - Χ, 30 - 31, 238.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἀρβανιτοπούλου τὰ ἔτη 1910 καὶ 1914 εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Γόννων, ἐπὶ τριῶν λόφων κειμένων 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Γόννοι (πρῶην Δερελί) τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ΒΑ ἐκ τῶν τριῶν λόφων, ὅστις ἀπετέλει τὴν ἀρχαίαν ἀκρόπολιν, λείψανα ἀψιδοειδοῦς ἀρχαϊκοῦ ναοῦ καὶ ἐκ βαθέων στρωμάτων παρὰ τὸν ναὸν νεολιθικὴν κεραμικὴν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα (ΠΑΕ 1911, 316 - 318 εἰκ. 6 - 7). Ἐκ τῆς ΒΔ κλιτύος τοῦ λόφου ἀφ' ἐτέρου εἶναι γνωστὸς θολωτὸς τάφος, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου πιθανῶς. ΠΑΕ 1910, 246. EMF, 139 (ὑπόσημ. 15). GAC, 285. Excavations 1980, 138. Μ - Χ, 238.

(β) Ἐκ τοῦ μικροῦ λόφου Μπεσίκ Τεπέ, περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Γόννοι καὶ 300 μ. νοτίως τῆς ἀρχαίας πόλεως, 100 μ. δὲ βορείως τῆς ὁχθῆς τοῦ Πηνειοῦ (ΠΑΕ 1910, 245 εἰκ. 14, 16), ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέφερεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, νεολιθικοῦς, μυκηναϊκοῦς καὶ γεωμετρικοῦς τάφους καὶ νεολιθικὴν, μυκηναϊκὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν (ΠΑΕ 1910, 248 - 252). Κεραμικὴ δὲ τῶν ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Γ χρόνων ἐκ τῆς θέσεως ὑπάρχει εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. EMF, 139. GAMS, 153. GAC, 285. NMBT, 109 - 112.

(γ) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας παρὰ τοὺς Γόννους ὑπάρχουν εἰς τὸ

Μουσείον Ἀλμυροῦ τρία ΥΕ III A - B ἀγγεῖα. LAA 1908, 133. AM 1909, 84. P - T, 207 (εἰκ. 143). EMF, 139 (Baba). GAMS, 153. GAC, 285. ΠΕ θέσις 114, ME 49, ΥΕ III A 17, ΥΕ III B 38, ΥΕ III Γ 50, γεωμ. 83.

141. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΝ. (α) Ἐκ χαμηλοῦ γηλόφου ὕψους 5 μ. κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Μακρυχώριον τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά, ΠΕ, ME καὶ πιθανῶς ΥΕ ὄστρακα. P - T, 10 (ἀριθ. 77). NMBT, 109, 210 (ἀριθ. 47).

(β) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Γαλλῆ τὸ ἔτος 1983 ἐπὶ χαμηλοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου (Μαγούλας), κειμένου νοτίως τοῦ Μακρυχωρίου καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν θέσιν Ῥαχμάνι (ἀριθ. 147 κατωτέρω) καὶ χαρακτηριζομένου ὑπ' αὐτοῦ ὡς Μακρυχώρι 2, ἐξ ἀφορμῆς διανοίξεως ἀρδευτικῆς τάφρου, ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν τῆς ὑστερας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1983 Χρον., 203.

ΠΕ θέσις 115, ME 51, ΥΕ 77.

142. ΜΑΓΟΥΛΑ. Βιβλιογραφία: P - T, 12 (ἀριθ. 124), 207. AA 1959, 84 - 85. EMF, 140. GAMS, 155 - 156. GAC, 287. Excavations 1980, 145. NMBT, 210 (ἀριθ. 64).

(α) Ἐκ τοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Μαγούλα τῆς ἐπαρχίας Ἐλασσόνης ἔχουν ἀναφερθῇ μονόχρωμα χειροποίητα ὄστρακα, νεολιθικῶν ἢ ME χρόνων, διάτρητος λιθίνη ἀξίνη (P - T, 12 ἀριθ. 124. GAMS, 155 - 156) καὶ ἄλλα λίθινα ἐργαλεῖα. AA 1959, 84 - 85.

(β) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας παρὰ τὸ χωρίον Μαγούλα ἔχουν ἀναφερθῇ ὅτι προέρχονται τέσσαρα ΥΕ II ἢ ΥΕ III A ἀγγεῖα ἰδιωτικῆς Συλλογῆς τῆς Λαρίσης. P - T, 207. GAMS, 155 - 156. GAC, 287.

ME θέσις 52, ΥΕ II 8, ΥΕ III A 20.

143. ΡΟΔΙΑ. Βιβλιογραφία: Hunter, 9, 183. EMF, 140. ΑΔ 1964 Χρον., 263 (ὑποσημ. 15). GAMS, 154. GAC, 286. Excavations 1980, 152. NMBT, 112 - 113, 210 (ἀριθ. 52).

(α) Ἐκ τοῦ γηλόφου Μαγούλα Πέρα Μαχαλᾶ, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Ῥοδιά (πρώην Μουσαλᾶρ) τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου καὶ βορείως τῆς συμβολῆς τοῦ Τιταρησίου πρὸς τὸν Πηνεῖον, ὁ Hunter (Hunter, ἔ.ἀ.), ὁ Θεοχάρης (ΑΔ ἔ.ἀ.) καὶ ὁ Feuer (NMBT, ἔ.ἀ.) συνέλεξαν νεολιθικά, ΠΕ, ME, ΥΕ III A - B, πρωτογεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ δύο πήλινα εἰδώλια ζώων. NMBT, 112 - 113 (εἰκ. 45 - 54).

(β) Ἀποχετευτικὴ τάφος ἀνοιγεῖσα περὶ τὰ 100 μ. δυτικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἀπεκάλυψε καταστραφέντα τάφον, σχηματιζόμενον δι' ὀρθίων πλακῶν, τῶν «μυκηναϊκῶν» ἴσως χρόνων ἔνεκα τῆς ἀφθονίας τῶν ΥΕ ὀστράκων τὰ ὅποια παρατηρήθησαν εἰς τὰς περιβαλλούσας τὸν τάφον ἐπιχώσεις. ΑΔ 1964 Χρον., 263. NMBT, 113.

(γ) Ἄλλος οἰκισμὸς τῆς νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ I - II περιόδου ἔχει ἀναφερθῇ ἐξ ἑτέρου γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 300 μ. νοτίως τοῦ χωρίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει καὶ τὸ νεκροταφεῖον τῆς Ῥοδιᾶς. Hunter, 9. ΑΔ 1964 Χρον., 263 (ὑπόσημ. 15). GAC, 286.

ΠΕ θέσις 116, ΜΕ 53, ΥΕ III A 21, ΥΕ III B 41, πρωτογ. 79.

144. ΣΥΚΟΥΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1962, 81 (Μπουνάρμπας). ΑΔ 1964 Χρον., 262, 1967 Χρον., 296, 1969 Χρον., 223. AJA 1970, 272. V. Milošević κ.ά., Die deutschen Ausgrabungen auf Magulen um Larisa in Thessalien 1966, Bonn 1976 (= Magulen), 65 - 71. GAC, 284. Excavations 1980, 155. NMBT, 103 - 104 (Bounarbasi), 210 (ἀριθ. 45, Sikouri). Μ - Χ, 31 κ.έ.

Δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1963 (ΑΔ 1964 Χρον., 262) καὶ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1966 καὶ 1973 (Magulen, 65 - 71) ἐπὶ τοῦ λόφου Μπουνάρμπας, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Συκούριον τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, κατὰ τὰς ΒΔ ὑπορείας τῆς Ὀσσης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III A - Γ, πρωτογεωμετρικῆς καὶ γεωμετρικῆς περιόδου (Magulen, 65 - 71) καὶ τάφον σχηματιζόμενον δι' ὀρθίων πλακῶν, τοῦ τέλους τῆς ΜΕ ἢ τῆς ἀρχῆς τῆς ΥΕ περιόδου, περιέχοντα, πλὴν τῶν λειψάνων δύο νεκρῶν, τρία τοπικῆς κατασκευῆς ἀγγεῖα (ΑΔ 1964 Χρον., 262. NMBT, 103 - 104). Ἐκ παρακειμένου τέλους τάφου, λαθραίως ἀνασκαφέντος, προέρχεται ΥΕ III A ἀλάβαστρον. ΑΔ 1964 Χρον., 262 (πίν. 304 ε). GAC, 284. NMBT, ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 117, ΜΕ 54, ΥΕ III A 22, ΥΕ III B 42, ΥΕ III Γ 52, πρωτογ. 80, γεωμ. 84.

145. ΔΟΜΕΝΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1914, 168 (Χυρεταί). DAG, 154, 195 (Χυρεταί). ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 583. Excavations 1980, 136. NMBT, 140, 210 (ἀριθ. 63). Μ - Χ, 238.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Δομένικον τῆς ἐπαρχίας Ἐλασσόνορος, ἐγγὺς τοῦ ὁποίου τοποθετοῦνται αἱ ἀρχαῖαι Χυρεταί, ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέφερε τύμβον λαθραίως ἀνασκαφέντα καὶ περιέχοντα 4 - 5 θολωτοὺς γεωμετρικοὺς τάφους. ΠΑΕ 1914, 168. DAG, 154, 195. Μ - Χ, 238.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου ἔχει ἀναφερθῇ τυχαίως εὑρεθεὶς τάφος, ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχονται δύο ΥΕ III ἀλάβαστρα τοῦ Μουσείου τῆς Λαρίσης. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 583 (πίν. 393 ζ). NMBT, 140 (εἰκ. 80).

(γ) Εἰς θέσιν κειμένην νοτίως τοῦ Δομένικου καὶ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ Μεσοχωρίου ἔχει ἐντοπισθῇ οἰκισμὸς τῆς νεολιθικῆς, ΠΕ καὶ ΜΕ περιόδου. NMBT, 140, 210 (ἀριθ. 63).

ΠΕ θέσις 118, ΜΕ 55, ΥΕ III 78, γεωμ. 85.

146. ΒΡΥΟΤΟΠΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1966 Χρον., 254. BCH 1970, 1049. GAC, 285 - 286. NMBT, 113, 210 (ἀριθ. 53).

Ἐκ μικροῦ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Βρυότοπος τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ καὶ ΥΕ III Β ὄστρακα καὶ λαθραίως ἀνασκαφεὶς τάφος σχηματιζόμενος δι' ὀρθίων πλακῶν. ΑΔ 1966 Χρον., 254. GAC, 285 - 286. NMBT, 113, 210 (ἀριθ. 53).

ΥΕ III Β θέσις 43.

147. ΡΑΧΜΑΝΙ. Βιβλιογραφία: Ρ - Τ, 25 - 53. Hunter, 12, 41, 79, 182, 198. EMF, 139 - 140. LMTS, 133. GAMS, 153. GAC, 284 - 285. Excavations 1980, 152. NMBT, 102, 210 (ἀριθ. 44). Μ - Χ, 31, 137, 180.

Ἀνασκαφαὶ τῶν Α. J. B. Wace καὶ Μ. S. Thompson τὸ ἔτος 1910 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 4,5 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Μακρυχωρίου καὶ μεταξὺ τοῦ ἐγκαταλειφθέντος χωρίου Ῥαχμάνι καὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς πρὸς Τέμπη, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τῆς 8,10 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, τέσσαρα στρώματα κατοικήσεως, χρονολογούμενα εἰς τὴν νεολιθικὴν, ΠΕ καὶ ΜΕ περίοδον, κατεστραμμένον θολωτὸν ἴσως τάφον, περιέχοντα ΥΕ III Α ἢ ΥΕ III Β κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, καὶ ἐκ τῶν ἐπιφανειακῶν στρωμάτων ΥΕ III Α - Γ, ὑπομυκηναϊκὴν καὶ πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν. Ρ - Τ, 25 - 53 καὶ βιβλιογραφία ἀνωτέρω.

ΠΕ θέσις 119, ΜΕ 56, ΥΕ III Α 23, ΥΕ III Β 44, ΥΕ III Γ 53, ὑπομυκ. 32, πρωτογ. 81.

148. ΤΙΡΝΑΒΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 186, 1963 Χρον., 143, 1964 Χρον., 262, 1969 Χρον., 223-224. AAA 1969, 169-172. Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 34). Excavations 1980, 156. NMBT, 210 (ἀριθ. 51).

(α) Ἐπὶ τοῦ γηλόφου Μαγούλα τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Τιρνάβου, ὁ Θεοχάρης ἐνετόπισε προϊστορικόν

οἰκισμὸν τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ συνέλεξε πλῆρες μονόχρωμον ἀγγεῖον. ΑΔ 1964 Χρον., 262.

(β) Ἐξ ἐτέρου γηλόφου (Μαγούλας), εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ δείγματα κεραμικῆς «τῶν αὐτῶν καὶ μεταγενεστέρων χρόνων» πρὸς τὴν προηγουμένην θέσιν. ΑΔ 1964 Χρον., 262.

(γ) Ἐρευναι τοῦ Θεοχάρη (ΑΔ 1960 Χρον., 186) καὶ τοῦ Χουρμουζιάδου (ΑΑΑ 1969, 169 - 172. ΑΔ 1969 Χρον., 223 - 224) ἐπὶ τοῦ γηλόφου τῆς Ἀγίας Ἀννης ἢ τῆς Μεγάλης Βρύσης, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Τιρνάβου, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίων εὐρημάτων, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων προϊστορικῶν στρωμάτων πάχους 4,10 μ., ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἀκέραιον ἀγγεῖον καὶ τεμάχια ἄλλων, πῆλινά εἰδῶλια καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα τοῦ Μουσείου Βόλου, ἀνήκοντα εἰς πάσας τὰς φάσεις τῆς νεολιθικῆς περιόδου (ΑΑΑ ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ.). Μεταγενεστέρως ἐκ τῆς θέσεως ἀνεφέρθησαν καὶ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ λείψανα. ΝΜΒΤ, 210 (ἀριθ. 51).

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Τζαλμὰς Μαγούλα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Τιρνάβου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς (νοτίας) ὁχθῆς τοῦ Τιταρησίου, ὁ Θεοχάρης ἀνέφερε τὴν ὑπαρξίν ἀφθόνων ἐπιφανειακῶν ὀστράκων τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ τῆς νεωτέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ λίθινα ἔργα-λεῖα. ΑΔ 1963 Χρον., 143.

ΠΕ θέσις 120, ΜΕ 57, ΥΕ ΙΙΙ 79.

149. ΑΜΠΕΛΩΝ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 7 (ἀριθ. 33). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 33). Magulén, 55 - 63. Excavations 1980, 131. ΝΜΒΤ, 210 (ἀριθ. 54 - 55).

(α) Ἐκ τοῦ ΒΔ ἄκρου τοῦ χωρίου Ἀμπελῶν τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ καὶ πρωτογεωμετρικὰ λείψανα. ΝΜΒΤ, 210 (ἀριθ. 54).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κασέρι Μαγούλα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἀμπελῶνος, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ λείψανα. ΝΜΒΤ, 210 (ἀριθ. 55).

(γ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Μίλοϊčić ἐπὶ τοῦ λόφου Καραγυὸς Μαγούλα εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀμπελῶνος, περὶ τὰ 11 χιλιόμετρα βορείως τῆς Λαρίσης καὶ βορειότερον τῆς ὁδοῦ Λαρίσης Τιρνάβου, ὁ ὁποῖος ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστὸς (Δ - Σ ἔ.ἀ.) ὡς προϊστορικὸς οἰκισμὸς, ἔφερεν εἰς φῶς λείψανα τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Magulén, 55 - 63. Excavations 1980, 131.

ΠΕ θέσις 121, ΜΕ 58, ΥΕ ΙΙΙ 80, πρωτογ. 82.

150. ΝΕΣΣΩΝΙΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1958, 753 - 754. ΑΔ 1960 Χρον., 171, 1963 Χρον., 143. Θεσσαλικά 1962, 71-81. GAMS, 152. V. Milošević, Oztaki Magula I, Bonn 1971, 132 - 133. N - E, 348 (ἀριθ. 35). GAC, 283. Excavations 1980, 148. NMBT, 210 (ἀριθ. 43).

Δοκιμαστική ανασκαφή τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1957 εἰς τὰς θέσεις δύο (οἰκισμοὶ I - II) ἐκ τῶν ἐξ (οἰκισμοὶ I - VI) ὑπαρχόντων προϊστορικῶν οἰκισμῶν πέραν τοῦ ἔλους τοῦ γνωστοῦ ὡς Νεσσωνίς λίμνη, εἰς ἀπόστασιν 1 χιλιομέτρου ΒΔ τοῦ χωρίου Νέσσων καὶ 13 χιλιομέτρα ΒΑ τῆς Λαρίσης, ἔφερον εἰς φῶς τεμάχια λιθίνων ἀγγείων τοπικῆς κατασκευῆς, λίθινα καὶ πήλινα εἰδώλια, σφραγίδας καὶ κεραμικὴν ὄλων τῶν φάσεων τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ IV ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (BCH ἔ.ἀ., ΑΔ ἔ.ἀ., Θεσσαλικά ἔ.ἀ.). Ἡ μνεία τῆς θέσεως ἐν GAMS ἔ.ἀ. GAC ἔ.ἀ. NMBT ἔ.ἀ. ὡς ME, YE φαίνεται ὅτι ὀφείλεται εἰς παρανόησιν τῆς ἀρχικῆς ἀνακοινώσεως ἐν BCH 1958, 753 - 754 ἢ παραπομπὴ εἰς τὴν ὁποίαν (953 ἀντὶ 753) εἶναι ἐσφαλμένη.

ΠΕ θέσις 122.

151. ΦΑΛΑΝΝΑ. Βιβλιογραφία: P - T, 9 (ἀριθ. 36). AA 1955, 221. Historia 1955, 471. BCH 1956, 311. EMF, 139. LMTS, 134. GAMS, 153 - 154. GAC, 285. NMBT, 113 - 121 (Tatar Magoula), 210 (ἀριθ. 56). M - X, 32.

Ἐπὶ τοῦ λόφου Τατάρ Μαγούλα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Φάλαννα (πρὸ τῆς ἐπαρχίας Τυρνάβου, ὁ ὁποῖος ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστὸς (P - T, 9 ἀριθ. 36) ὡς προϊστορικὸς οἰκισμὸς, ἐπιφανειακὰ ἔρευναι τῶν Milošević τὸ ἔτος 1954 (AA 1955, 221. Historia 1955, 471), R. Hope Simpson τὸ ἔτος 1958 (GAMS, 153 - 154. GAC, 285) καὶ Feuer τὸ ἔτος 1982 (NMBT, 113 - 121 εἰκ. 56 - 58) ἔχουν ἐντοπίσει κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς, ΠΕ, ME, YE III A - Γ καὶ γεωμετρικῆς πιθανῶς περιόδου καθὼς καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. NMBT, ἔ.ἀ. 210 (ἀριθ. 56).

ΠΕ θέσις 123, ME 59, YE III A 24, YE III B 45, YE III Γ 54, γεωμ. 86.

152. ΜΑΡΜΑΡΙΑΝΗ. Βιβλιογραφία: AM 1896, 247. ΠΑΕ 1899, 101 - 102. Δ - Σ, 121 - 122. P - T, 53 - 54. BSA 1930 - 31, 1 - 55. PGP, 135 - 147. Hunter, 11, 39. ΠΡΘ, 1 - 2. EMF, 139. LMTS, 133, 137 - 138, 244, 255. GAMS, 152. GDA, 369. DAG, 453 (Index: Marmariani). GGP, 150 - 160, 410. Macedonia I, 401 - 403. GAC, 283. Excavations 1980, 145. NMBT, 96 - 98, 209 (ἀριθ. 40). M - X, 32 κ.ἐ. ΑΔ 1984 Χρον., 151.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Λεονάρδου τὸ ἔτος 1896 καὶ τοῦ Τσουντα τὸ ἔτος 1899 (ΠΑΕ 1899, 101 - 102. Δ - Σ, 121 - 122. P - T, 63 - 54) ἐπὶ γηλό-

φου κειμένου περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Μαρμάριανη τῆς ἐπαρχίας Ἀγιάς ἔφεραν εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α - Β καὶ ΥΕ ΙΙΙ Γ ἴσως χρόνων, ἓνα θολωτὸν ΥΕ ΙΙΙ Α - Β τάφον καὶ ἕξ ὁμοίους, πρωτογεωμετρικῶν ἢ πρωίμων γεωμετρικῶν χρόνων, τάφους, περιγραφέντας ὑπὸ τῶν Heurtley καὶ Skeat (BSA 1930 - 31, 1 - 55). Τὴν θέσιν ἐπεσκέφθησαν καὶ ἠρεύνησαν ἐπιφανειακῶς βραδύτερον οἱ Hunter, R. Hope Simpson καὶ Feuer καὶ παρέσχον πλείονας πληροφορίας δι' αὐτήν. (Hunter ἔ.ἀ. GAC, 283. NMBT, 97 - 98, 209 ἀριθ. 40). Εἰς δὲ πρωτογεωμετρικὸς κιβωτίοσχημος τάφος ἀπεκαλύφθη τυχαίως βραδύτερον. ΑΔ 1984 Χρον., 151.

ΠΕ θέσις 124, ΜΕ 60, ΥΕ ΙΙΙ Α 25, ΥΕ ΙΙΙ Β 46, ΥΕ ΙΙΙ Γ 55, πρωτογ. 83, γεωμ. 87.

153. ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 8 (ἀριθ. 34). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 34 Ντρουσανάδες). ΑΔ 1967 Χρον., 296. JHS 1969 AR, 20. AJA 1970, 272. Ν - Ε, 348 - 349 (ἀριθ. 41). Magulen, 4 - 56. Excavations 1980, 132.

Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Miložić τὸ ἔτος 1966 ἐπὶ τοῦ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ (Δ - Σ, ἔ.ἀ.) προϊστορικοῦ γηλόφου ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀγία Σοφία (πρώην Δρουσανάδες) τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου, ἔφερεν εἰς φῶς, κάτωθεν ἑλληνιστικῶν λειψάνων, στρώματα κατοικήσεως τῆς νεολιθικῆς περιόδου, ἀποτελούμενα ἀπὸ λείψανα τοίχων ἐξ ὠμῶν πλίνθων ἐνὸς μεγάρου, καὶ τρεῖς ὀρθογωνίους λάκκους ταφῶν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν τῶν περιόδων τοῦ Διμηνίου καὶ Ῥαχμανίου καὶ ἀπὸ μικρὰ εὐρήματα, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Λαρίσης. Magulen, 4 - 54.

154. ΔΕΝΔΡΑ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 7 (ἀριθ. 31 - 32). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 31 - 32). ΑΑ 1954, 1 - 28, 1955, 157 - 192, 1959, 43 - 53. Historia 1955, 466 - 473. JRGZM 1959, 10 - 21. ΑΔ 1960 Χρον., 186 - 194. H. Hauptmann - V. Miložić, Die Funde der frühen Dimini-zeit aus der Arapi-Magula, Thessalien (BAM 9), Bonn 1969 (= Arapi Magula). V. Miložić κ.ἀ., Die deutschen Ausgrabungen auf der Otzaki-Magula in Thessalien I - III (BAM 10 - 11, 20 - 22), Bonn 1971 - 1983 (= Otzaki Magula). Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 38 - 39). Excavations, 1980, 131, 149.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Miložić τὰ ἔτη 1953 - 1955 ἐπὶ τοῦ γηλόφου Ὀτζάκι Μαγούλα, περί τὰ 7 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Λαρίσης, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Δένδρα τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου καὶ ἀριστερὰ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Τίρναβον, τὸν ὅποιον εἶχεν ἐπισημάνει ὁ Τσοῦντας (Δ - Σ, 6 ἀριθ. 32. Ρ - Τ, 9 ἀριθ. 32) ὡς προϊστορικὸν οἰκισμὸν, ὀχυρωματικὰ

δὲ ἔργα τῶν Βαλκανικῶν πολέμων τὸ ἔτος 1912 εἶχον ἀποκαλύψει νεολιθικά λείψανα περιγραφέντα ὑπὸ τοῦ K. Grundmann (AM 1932, 102 - 123), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως ὄλων τῶν φάσεων σχεδὸν τῆς νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ κινητὰ εὐρήματα εὐρίσκονται εἰς τὰ Μουσεῖα Λαρίσης καὶ Βόλου. AA ἔ.ἀ. Otzaki Magula I - III.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Miložić ἐπίσης, τὸ ἔτος 1955, ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀράπη Μαγούλα, περὶ τὰ 6,5 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Λαρίσης καὶ εἰς ἀπόστασιν 1,5 χιλιομέτρου ἀπὸ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, δεξιὰ δὲ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Τίρναβον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπίσης ἐπισημανθῇ ὑπὸ τοῦ Τσουντα (Δ - Σ, 6 ἀριθ. 31. Ρ - Τ, 9 ἀριθ. 31) ἀναταραχθῇ δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ τὰ εὐρήματα ἐξ αὐτοῦ εἶχον περιγραφῇ ὑπὸ τοῦ K. Grundmann (AM 1932, 102 - 123), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τὰ κινητὰ δὲ εὐρήματα ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὰ Μουσεῖα Λαρίσης καὶ Βόλου. Arapi Magula.

155. ΧΑΣΑΜΠΑΛΙ - ΓΕΝΤΙΚΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1910, 184 - 186. RE VI, 611. Θεσσαλικά 1960, 50, 53 - 56, 1962, 35 - 50, 73 - 76. JHS 1963 AR, 24. ΑΔ 1968 Χρον., 269. GAMS, 150, 151. GAC, 281, 282. Excavations 1980, 144 (Larisa), 147 (Mt. Mopsion). Argissa IV (I), 122. NMBT, 98 - 102, 209 (ἀριθ. 35). Μ - Χ, 33 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τῆς Μ. Θεοχάρη εἰς τὴν θέσιν Γεντίκι, παρὰ τὸ ἐγκαταλειφθὲν χωρίον Χασάμπαλι καὶ τὴν πηγὴν Κεφαλόβρυσον, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Ἐλευθέριον τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἐξ ἀφορμῆς ἐργασιῶν διὰ τὴν κατασκευὴν στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἀπεκαλύφθησαν ἐκ καταστραφέντων τάφων 30 συνολικῶς ΜΕ, ΥΕ III Α - Β καὶ πρωτογεωμετρικὰ ἄγγεῖα εἰσαχθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Λαρίσης, ἔφεραν εἰς φῶς λείψανα τῆς παλαιότερας νεολιθικῆς καὶ τῆς προκεραμικῆς περιόδου καὶ δύο ἀψιδοειδῆ οἰκοδομήματα συνοδευόμενα ἀπὸ χειροποίητον ΠΕ - ΜΕ κεραμικὴν. Ἄλλα ΜΕ, ΥΕ III Β καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα συνελέγησαν ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἐνα δὲ τῶν εὐρεθέντων τάφων, θολωτὸν τὴν κατασκευὴν, ἐξήτασεν ὁ Λιάγκουρας καὶ συνέλεξεν ἐξ αὐτοῦ ἓν πρωτογεωμετρικὸν ἄγγειον. Θεσσαλικά 1960, 50, 53 - 56 (ἀριθ. 1 - 9), 1962, 35 - 50, 73 - 76. ΑΔ 1968 Χρον., 269. NMBT, 98 - 102, 209 (ἀριθ. 35).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς ΝΑ τοῦ Κεφαλοβρύσου καὶ μέχρι τοῦ χωρίου Ἐλευθέριον (πρῶην Καραλάρ) ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέφερεν ὅτι

παρετήρησεν «ἐκτάκτως ἄφθονα» νεολιθικά, μυκηναϊκά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα, μαρτυροῦντα τὴν ὕπαρξιν «τεραστίου προϊστορικοῦ συνοικισμοῦ». ΠΑΕ 1910, 186. GAMS, 151. GAC, 282. NMBT, 98 - 102. Μ - Χ, 33 κ.έ.

ΠΕ θέσις 125, ΜΕ 61, ΥΕ ΙΙΙ Α 26, ΥΕ ΙΙΙ Β 47, πρωτογ. 84.

156. ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 6 (ἀριθ. 28 - 29). ΠΑΕ 1910, 186. Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 28 - 29). ΑΑ 1957, 53 - 57 (Magula 28), 1959, 56 - 74. BCH 1958, 755 (εἰκ. 10), 1959, 690. JHS 1958 AR, 12. Θεσσαλικά 1958, 78 - 86, 1962, 82 - 83. ΑΔ 1960 Χρον., 171, 186, 1973 - 74 Χρον., 573 - 575, 1975 Χρον., 192 - 193, 1976 Χρον., 174 - 175. EMF, 139. GAMS, 151. V. Milojević, Oztaki Magula I, 129 - 130. Ν - Ε, 348 (ἀριθ. 37: Σουφλί Μαγούλα). GAC, 282 (ἀριθ. 24 - 24Α). ΑΑΑ 1975, 241 - 250. Excavations 1980, 154 - 155 (Souphli Magoula). Κ. Γαλλῆς, Καύσεις νεκρῶν ἀπὸ τῆ νεολιθικῆ ἐποχῆ στὴ Θεσσαλία, Ἀθῆναι 1982 (= Καύσεις), 23 - 63. NMBT, 121 (Souphli Magoula), 209 (ἀριθ. 32 - 33).

(α) Ἐκ τοῦ γηλόφου Καραγάτς Μαγούλα, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ Ὀμορφοχωρίου (πρώην Νέχαλη), ὁ ὁποῖος ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστὸς (Δ - Σ, Ρ - Τ ἔ.ἄ.) ὡς προϊστορικὸς οἰκισμὸς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά νεολιθικά (ΠΑΕ 1910, 186. ΑΔ 1960 Χρον., 186) καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. Θεσσαλικά 1960, 47 - 48 (ὑπόσημ. 1 ἀριθ. 5). GAC, 282 (ἀριθ. 24 Α). NMBT, 209 (ἀριθ. 33).

(β) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ Θεοχάρη ἐπὶ τοῦ λόφου Σουφλί Μαγούλα, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Πηγνείου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δὲ δυτικῶς τοῦ Ὀμορφοχωρίου (Θεσσαλικά 1958, 78 - 86, 1962, 82 - 83. ΑΔ 1960 Χρον., 171), ὑπὸ τοῦ Η. Biesantz (ΑΑ 1957, 53 - 57, 1959, 56 - 74) τὸ ἔτος 1958, ἐξ ἀφορμῆς εὐρέσεως ἀναγλύφου πλακὸς (Menhir) ὕψους 2 μ. περίπου, καὶ ὑπὸ τοῦ Κ. Γαλλῆ τὰ ἔτη 1974 - 1976, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς ἀρδευτικῆς τάφρου (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 573 - 575, 1975 Χρον., 192 - 193, 1976 Χρον., 174 - 175. ΑΑΑ 1975, 241 - 250. Καύσεις, 23 - 63), ἔχουν φέρει εἰς φῶς στρώματα κατοικήσεως τῆς νεολιθικῆς περιόδου, περιλαμβανομένης τῆς προκεραμικῆς φάσεως, ΠΕ ὀρύγματα, ἀστρωμάτιστα ὄστρακα χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ μέχρι τῶν πρώτων ΥΕ χρόνων (Θεσσαλικά 1958, 78 - 86, 1962, 82 - 83), ταφὰς καὶ καύσεις νεκρῶν τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐντὸς ἀπλῶν λάκκων ἢ τεφροδόχων ἀγγείων (ΑΑ 1959, 70 - 71. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., ἔ.ἄ. 1975 Χρον. ἔ.ἄ. 1976 Χρον. ἔ.ἄ. Καύσεις, 23 - 63) καὶ τῶν ΠΕ χρόνων (ΑΑ 1959, 72 - 73), ΜΕ κεραμικὴν, τάφον σχηματιζόμενον δι' ὀρθίων πλακῶν καὶ περιέχοντα ΥΕ ἀσκὸν καὶ ψῆφον ἡλέκτρον (ΑΑ 1959, 65 - 67. GAC, 282 ἀριθ. 24)

καὶ ἡμικατεστραμμένον θαλαμοειδὴ τάφον κατασκευασθέντα ἐντὸς τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου καὶ περιέχοντα ἕξ σκελετούς, ἐπτὰ ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖα καὶ τέσσαρα μολύβδινα κομβία ἢ ψήφους. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 573 - 574. ΝΜΒΤ, 121 (Souphli Magoula), 209 (ἀριθ. 32).

ΠΕ θέσις 126, ΜΕ 62, ΥΕ ΙΙ 9, ΥΕ ΙΙΙ Α 27, ΥΕ ΙΙΙ Β 48.

157. ΑΡΓΙΣΣΑ - ΓΚΡΕΜΝΟΣ. Παλαιολ. θέσις 37. Λεῖψανα ὄλων τῶν φάσεων τῆς νεολιθικῆς περιόδου περιλαμβανομένης τῆς προκεραμικῆς. ΑΔ 1956, 159 - 166, 1959, 36 - 56. Argissa I. Otzaki Magoula I, 125 - 126. Ν - Ε, 352 (Εὐρετήριοι: Ἄργισσα).

ΠΕ θέσις 128, ΜΕ 64, ΥΕ Ι 6, ΥΕ ΙΙ 10, ΥΕ ΙΙΙ Α 29, ΥΕ ΙΙΙ Β 50, ΥΕ ΙΙΙ Γ 57, ὑπομυκ. 33, πρωτογ. 86, γεωμ. 88.

158. ΛΑΡΙΣΑ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 6 (ἀριθ. 26). ΠΑΕ 1910, 174. Ρ - Τ, 8 (ἀριθ. 26). ΚΜΚ, 2. ΜΡΑ, 650. Hunter, 33, 36. Θεσσαλικά 1960, 47 - 53. ΑΔ 1960 Χρον., 174, 1965 Χρον., 318, 1966 Χρον., 254, 1971 Χρον., 300 - 303, 1972 Χρον., 411 - 412, 1976 Χρον., 184, 1980 Χρον., 287 - 288. ΕΜΦ, 138. ΓΑΜΣ, 150 - 151. GAC, 281. Excavations 1980, 144 - 145. Argissa IV (I), 126. ΝΜΒΤ, 121 - 124, 209 (ἀριθ. 29 - 31). Μ - Χ, 181 κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κιόσκι, ΒΔ τῆς Λαρίσης καὶ παρὰ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν πρὸς Ἄργισσαν, κατὰ τὴν διάρκειαν ἀμμοληψίας, εὐρέθησαν 14 πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα, προερχόμενα προφανῶς ἐκ καταστραφέντων τάφων. ΑΔ 1965 Χρον., 318. Argissa IV (I), 126.

(β) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη ὀπισθεν τοῦ Νοσοκομείου Λαρίσης, ΒΑ τῆς ἀκροπόλεως, ἀπεκάλυψεν ΥΕ ἐπίχωσιν πάχους 0,50 μ. ΑΔ 1966 Χρον., 254. ΝΜΒΤ, 209 (ἀριθ. 30).

(γ) Ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Λαρίσης, ἡ ὁποία ἐν πολλοῖς καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν σύγχρονον πόλιν καὶ εἶναι γνωστὴ ὡς Φρούριον, ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος βάθους 20 μ. διεπιστώθη ὅτι τὰ κατώτερα 18 μ. ἀνῆκον εἰς προϊστορικὰ στρώματα τῆς «γεωμετρικῆς, (μυκηναίας), χαλκῆς καὶ νεολιθικῆς περιόδου» (ΠΑΕ 1910, 174. ΚΜΚ, 2. Θεσσαλικά 1960, 48). Ἀνασκαφὴ δὲ τοῦ Κ. Γαλλῆ τὰ ἔτη 1970 - 1971 ἐπὶ τῆς δυτικῆς καὶ τῆς νοτίας κλιτύος τῆς ἀκροπόλεως, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως δύο ΜΕ τάφων ἐξ ὀρθίων πλακῶν, διεπίστωσε κατώτερον ΠΕ καὶ ΜΕ στρῶμα πάχους 5 μ., καλυπτόμενον ἀπὸ τεταραγμένην ἐπίχωσιν πάχους 3,70 μ. περιέχουσαν ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν (ΑΔ 1971 Χρον., 300 - 303, 1972 Χρον., 411 - 412). Ἐκσκαφὴ τέλος θεμελίων οἰκίας κατὰ τὰς νοτίους ὑπαρείας τῆς ἀκροπόλεως ἀπεκάλυψε κιβωτιόσχημον πρωτογεωμετρικὸν τάφον περιέχοντα ἕξ ἀγγεῖα

(ΑΔ 1976 Χρον., 184), πρὸς τὰ ὅποια πρέπει ἐνδεχομένως νὰ σχετισθῇ καὶ παλαιότερον γνωστὸν πρωτογεωμετρικὸν ἀγγεῖον ἐκ Λαρίσης εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. ΠΡΘ, 27 (ἀριθ. 53). Μ - Χ, 181. ΝΜΒΤ, 121 - 124, 209 (ἀριθ. 29).

(δ) Ἐκ τυχαίως εὑρεθέντων τὸ ἔτος 1958 τάφων παρὰ τὸ Ἀεροδρόμιον Λαρίσης προέρχονται τέσσαρα ΥΕ ΙΙ Β - Γ ἀγγεῖα, χαλκοῦν μαχαίριον καὶ χαλκοῦν ἔλασμα. ΑΔ 1960 Χρον., 174. Θεσσαλικά 1960, 47 - 53. ΝΜΒΤ, 121, 209 (ἀριθ. 31).

(ε) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Λαρίσης προέρχεται εὐμέγεθες ἀνδρικὸν πήλινον εἰδῶλιον, τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, εὐρισκόμενον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν (Ρ - Τ, 56 - 57), ἐν ΥΕ ΙΙ Α ἀλάβαστρον (Hunter, 33, 36. ΕΜΦ, 138) καὶ τρία ἄλλα ΥΕ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἀλμυροῦ. ΜΡΑ, 650.

ΠΕ θέσις 129, ΜΕ 65, ΥΕ ΙΙ 11, ΥΕ ΙΙ Α 30, ΥΕ ΙΙ Β 51, ΥΕ ΙΙ Γ 58, πρωτογ. 87.

159. ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙΟΝ. (α) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Τσουντα ἐπὶ τοῦ λόφου Μεσιανὴ Μαγούλα, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ Μελισσοχωρίου (πρῶην Μετισέλι) τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἀπεκάλυψε λείψανα πηλοχρίστων καλυβῶν, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ περιόδου. Δ - Σ, 122 - 124. Ρ - Τ, 55 - 56. ΑΔ 1960 Χρον., 186. GAMS, 150. GAC, 281. Argissa IV (I), 128 - 129. ΝΜΒΤ, 209 (ἀριθ. 24).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Παλιάμπελα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ Μελισσοχωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΥΕ ΙΙ ὄστρακα. Δ - Σ, 6 (ἀριθ. 24). Ρ - Τ, 8 (ἀριθ. 24), 207. ΑΔ 1960 Χρον., 186. ΕΜΦ, 140 (Metiseli). GAMS, 150. GAC, 281. ΝΜΒΤ, 209 (ἀριθ. 36).

ΠΕ θέσις 130, ΜΕ 66, ΥΕ ΙΙ 83.

160. ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΣ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Καραγάτς Μαγούλα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Πλατύκαμπος (πρῶην Τοπουσλάρ) τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα καὶ λιθινὴ κεφαλὴ εἰδωλίου ἀνθρώπου τῆς νεολιθικῆς περιόδου (Δ - Σ, 6 ἀριθ. 21 πίν. 38, 9. Ρ - Τ, 8 ἀριθ. 21, 56. ΑΔ 1960 Χρον., 186, 1961 - 62 Χρον., 178 - 179). Εἰς τὴν Συλλογὴν δὲ τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχουν νεολιθικά, ΠΕ Ι, ΥΕ καὶ γεωμετρικά ὄστρακα ἐκ τῆς θέσεως. GAC, 280. ΝΜΒΤ, 209 (ἀριθ. 37).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Καβάκη Μαγούλα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Πλατύκαμπου, εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς

Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχουν ἐπίσης νεολιθικά ΠΕ I, καὶ ΜΕ ὄστρακα. GAC, 280. NMBT, 209 (ἀριθ. 26).

(γ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη, ἐξ ἀφορμῆς ἐκσκαφῶν διὰ τὴν θεμελίωσιν κτηρίου τῆς Ἀεροπορίας, ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ δυτικῶς τοῦ Κάτω Πλατυκάμπου (ΑΜ 1937, πίν. 37 ἀριθ. 130) προϊστορικοῦ γηλόφου παρὰ τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψεν ἐπίχωσιν τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου πάχους 1,80 μ. καὶ ἐξ ἀνωτέρων στρωμάτων τῆς θέσεως δύο πρωτογεωμετρικάς ταφάς εἰς ἀπλοῦς λάκκους, ἡ μία τῶν ὁποίων συνωδεύετο ἀπὸ 9 πρωτογεωμετρικά ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χαλκοῦ, σιδήρου καὶ λίθου, ἡ δὲ ἑτέρα, ἡ ὁποία παρατηρήθη κατὰ τὴν παρειὰν ἀνοιγείσης τάφρου, περιεῖχε μόνωτον πρωτογεωμετρικὸν κύπελλον. ΑΔ 1965 Χρον., 317. Θεσσαλικά 1966, 37 - 47. Μ - Χ, 181, 238.

ΠΕ θέσις 131, ΜΕ 67, ΥΕ III 84, πρωτογ. 88, γεωμ. 89.

161. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΟΝ. (α) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1958, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ χωρίου Κουτσόχερον τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἀπεκάλυψε στρώματα τῆς νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ περιόδου (ΑΔ 1960, 172). Ἐκ τῆς ἐπιφανείας δὲ τοῦ ἐδάφους ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. Θεσσαλικά 1959, 69. GAMS, 156. Excavations 1980, 143. Argissa IV (I), 125. NMBT, 210 (ἀριθ. 58).

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Μαγούλα Βραστήρα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου καὶ παρὰ τὴν ὁχθὴν τοῦ Πηνειοῦ, ἔχουν εὑρεθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Β ὄστρακα. Θεσσαλικά 1959, 69. ΑΔ 1960 Χρον., 172. GAMS, 156. GAC, 288. Excavations 1980, 143. Argissa IV (I), 139 (ὑποσημ. 288). NMBT, 125 (εἰκ. 62 - 63), 210 (ἀριθ. 59).

ΠΕ θέσις 132, ΜΕ 68, ΥΕ III Α 31, ΥΕ III Β 52.

162. ΑΒΕΡΩΦ. Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα Καραγάτς ἢ Βραστερὸ περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Ἀβέρωφ καὶ τέσσαρα χιλιόμετρα νοτίως τῆς Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά εἰδώλια καὶ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς καὶ τῆς ΥΕ III περιόδου. ΑΔ 1960 Χρον., 185. Θεσσαλικά 1960, 47 - 48 (ὑποσημ. 1, ἀριθ. 1). GAMS, 157 - 158. GAC, 289. NMBT, 209 (ἀριθ. 28).

ΥΕ III θέσις 85.

163. ΜΟΔΕΣΤΟΣ. Ἐκ τοῦ χωρίου Μόδεστος τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 25).

ΠΕ θέσις 133, ΜΕ 69, ΥΕ III 87.

164. ΜΕΛΙΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Τσουλαριώτικη Μαγούλα, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Μελία τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 22).
ΠΕ θέσις 134, ΜΕ 70, ΥΕ III 88.
165. ΝΙΚΑΙΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα Καραϊκία, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Νίκαια τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 27).
ΠΕ θέσις 135, ΜΕ 71, ΥΕ III 89.
166. ΝΕΑ ΛΕΥΚΗ. Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα Καρτάη, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Νέα Λεύκη τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ III καὶ γεωμετρικά λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 24). Μ - Χ, 239.
ΠΕ θέσις 136, ΜΕ 72, ΥΕ III 90, γεωμ. 90.
167. ΚΡΑΝΝΩΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1922 - 24, 35 - 38. Θεσσαλικά 1960, 46 (ὑποσημ. 1). ΑΔ 1960 Χρον., 182, 1969 Χρον., 226, 1970 Χρον., 279 - 280. GAMS, 157. AAA 1969, 36 - 39. Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1973, 213 - 234. GAC, 289. Excavations 1980, 143. Argissa IV (I), 125. NMBT, 210 (ἀριθ. 62). Μ - Χ, 239.
- (α) Ἐρευναι τοῦ Ἀρβανιτοπούλου (ΠΑΕ 1922 - 24, 35 - 38), τοῦ Θεοχάρη (ΑΔ 1960 Χρον., 182) καὶ τοῦ R. Hope Simpson (GAMS, 157) ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Κραννῶνος, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Κραννῶν (πρώην Χατζηλάρ) τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. GAC, 289. NMBT, 210 (ἀριθ. 62).
- (β) Ἐκ τοῦ λόφου Ντουράκι, ΒΔ τοῦ χωρίου Κραννῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΠΕ ὄστρακα καὶ πῆλινον ὁμοίωμα οἰκίσκου νεολιθικῶν χρόνων. Θεσσαλικά 1960, 46. AAA 1969, 36 - 39. Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1973, 213 - 234.
- (γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σαρμανίτσα δυτικῶς τῆς ἀκροπόλεως ἀνασκαφὴ ὑπὸ τοῦ Χουρμουζιάδου τὸ ἔτος 1969 τύμβου τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἔφερεи εἰς φῶς, ἐκ τῶν ἐπιχώσεων τοῦ τύμβου, νεολιθικά καὶ ΠΕ ὄστρακα καὶ δύο γεωμετρικά ἀγγεῖα. ΑΔ 1970 Χρον., 280 (πίν. 237 β). Μ - Χ, 239.
- (δ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Τζιαφαλιᾶ τὸ ἔτος 1983 εἰς τὴν τοποθεσίαν Γκιρλένια ἀπεκάλυψε νεολιθικὴν καὶ ΠΕ κεραμικὴν καὶ 63 τάφους

πρωτογεωμετρικῶν, κλασσικῶν καὶ ἑλληνιστικῶν χρόνων. ΑΔ 1983 Χρον., 204 - 208.

ΠΕ θέσις 137, ΜΕ 73, ΥΕ ΙΙΙ 91, πρωτογ. 90 α, γεωμ. 91.

168. ΝΕΑΙ ΚΑΡΥΑΙ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1960, 47 - 48 (ύποσημ. 1). ΑΔ 1960 Χρον., 185 - 186. GAMS, 158. GAC, 289. Argissa IV (I), 129. NMBT, 209 (ἀριθ. 23).

Ἐκ τῆς προϊστορικῆς ἀκροπόλεως Σαρλίκι, περὶ τὰ τρία χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Νεαί Καρυαί τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1960 Χρον., 185 - 186. Θεσσαλικά 1960, 47 - 48 (ύποσημ. 1).

ΠΕ θέσις 138, ΜΕ 74, ΥΕ ΙΙΙ 92.

169. ΚΥΨΕΛΗ. Ἐκ τοῦ λόφου Πέτρος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Κυψέλη (πρῶην Κιλελέρ) τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ λείψανα. Δ - Σ, 6 (ἀριθ. 13). Ρ - Τ, 8 (ἀριθ. 13). Argissa IV (I), 126. NMBT, 209 (ἀριθ. 21).

ΠΕ θέσις 139, ΜΕ 75, ΥΕ ΙΙΙ 93.

170. ΚΑΜΠΟΣ. Κατασκευὴ ἀποστραγγιστικῆς τάφρου εἰς τὴν θέσιν Μαγούλα Ντούμα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Κάμπος τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ τοῦ Κ. Γαλλῆ ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν τάφων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὄστρακα τῆς ὑστερας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1973 Χρον., 332.

ΠΕ θέσις 140.

171. ΑΡΜΕΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 5 (ἀριθ. 12). Ρ - Τ, 8 (ἀριθ. 12). ΑΔ 1964 Χρον., 258. GAC, 279 - 280. NMBT, 209 (ἀριθ. 19).

Ἐκ τοῦ λόφου Τρανὴ Μαγούλα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Ἀρμένιον (πρῶην Γκερλί), εἶναι γνωστὰ νεολιθικά καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. Δ - Σ, 5 (ἀριθ. 12). ΑΔ 1964 Χρον., 258.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 94.

172. ΖΑΠΠΕΙΟΝ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΔ τοῦ χωρίου Ζάππειον τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης ἔχει ἀναφερθῇ οἰκισμὸς τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ἄλλα «ἐνδιαφέροντα ἐπιφανειακὰ εὐρήματα». ΑΔ 1960 Χρον., 186.

173. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1975 Χρον., 194 - 196, 1976 Χρον., 181 - 183. AAA 1978, 156 - 182.

(α) Ἐκ τραπεζοειδοῦς μαγούλας, κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος (πρῶην Μπουχλάρ) τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1975 Χρον., 196. ΑΑΑ 1978, 156 - 157.

(β) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ξηρόμερα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου, καὶ Κασαέρια, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα βορειότερον, ἀνεσκάφησαν τὰ ἔτη 1975 - 1976 ὑπὸ τοῦ Τζιαφαλιᾶ δύο τύμβοι, τυχαίως εὑρεθέντες καὶ ἐν μέρει καταστραφέντες κατὰ τὴν μηχανικὴν ἰσοπέδωσιν τῶν ἀγρῶν, οἱ ὅποιοι περιεῖχον τάφους μὲ καύσεις νεκρῶν ὑστέρων γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν κυρίως χρόνων (7 - 6ου π.Χ. αἰῶνος), ἄλλοι δὲ τάφοι μυκηναϊκῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων ἀνεφέρθησαν ἐκ τῶν δυτικῶν παρυφῶν τοῦ χωρίου. ΑΔ 1975 Χρον., 194 - 196, 1976 Χρον., 181 - 183. ΑΑΑ 1978, 156 - 182.

(γ) Ἐκ τῆς πλατείας τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα «ὀψίμων» μυκηναϊκῶν χρόνων. ΑΔ 1975 Χρον., 196.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοῦκος, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχει ἀναφερθῇ «ἐκτεταμένον» νεκροταφεῖον τῶν ΜΕ χρόνων, δύο συλημένοι τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν τοῦ ὁποίου ἐρευνηθέντες παρέσχον ἐν ἀγγεῖον καὶ τέσσαρας ψήφους ὄρμου. ΑΔ 1975 Χρον., 196. ΑΑΑ 1978, 159.

ΠΕ θέσις 141, ΜΕ 76, ΥΕ III 95, γεωμ. 92.

174. ΚΑΛΟΝ ΝΕΡΟΝ. (α) Ἐκ προϊστορικῆς Μαγούλας παρὰ τὴν πηγὴν τοῦ χωρίου Καλὸν Νερόν (πρῶην Σουλεμέζι) τῆς ἐπαρχίας Λαρίσης ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1960 Χρον., 175, 1969 Χρον., 225. Argissa IV (I), 124.

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Γκιόζ Τεπέ, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχει ἐπισημανθῇ οἰκισμὸς τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1960 Χρον., 175.

ΠΕ θέσις 142, ΜΕ 77.

175. ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 9 (ἀριθ. 39). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 39). ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 85).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βρύση Πλατανιαῖ, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Βασιλικά (πρῶην Δουβλατάν) ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά (Δ - Σ ἔ.ἀ.) καὶ ΥΕ III λείψανα. ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 85).

ΥΕ III θέσις 96.

176. ΔΕΝΔΡΑΚΙΟΝ. Ἐπὶ τοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Δενδράκιον (πρῶην Πασᾶ Μαγούλα) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων ὑπῆρχε νεολιθικὸς οἰκισμὸς. Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 84). ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 82).

177. ΒΑΣΙΛΗΣ. (α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης δυτικῶς τοῦ χωρίου Βασιλῆς τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων ἔχει ἀναφερθῇ νεολιθικός οἰκισμός. Ρ - Τ, 11 (ἀριθ. 85).

(β) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ γηλόφου Μύλος, ἐπὶ τῆς νοτίας ὄχθης τοῦ Ἐνιπέως καὶ ΝΑ τῆς προηγούμενης θέσεως βορείως δὲ τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Φαρσάλων, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΥΕ III ὄστρακα. Δ - Σ, 10 (ἀριθ. 44). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 44), 207. ΕΜΦ, 140. GAMS, 158. GAC, 290. NMBT, 211 (ἀριθ. 82).

ΥΕ III θέσις 98.

178. ΑΣΠΡΟΓΕΙΑ - ΠΙΝΙ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 131 (Ἐρίνιον, ὑποσημ. 3). Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 82), 130 - 134. RE Suppl. VI, 611. GAMS, 158. GAC, 292. Excavations 1980, 132. Argissa IV (I), 134.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Κουρουνιώτου τὸ ἔτος 1904 καὶ τοῦ Τσουντα βραδύτερον ἐπὶ γηλόφου κειμένου παρὰ τὸ χωρίον Ἀσπρόγεια (πρῶην Ῥίνι) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ καὶ τῆς ΜΕ περιόδου, περιγραφέντα ὑπὸ τῶν Α. J. B. Wace καὶ Μ. S. Thompson, οἵτινες ἐπανεξήτασαν τὴν θέσιν. Ρ - Τ, 130 - 134.

ΠΕ θέσις 144, ΜΕ 79.

179. ΕΡΕΤΡΙΑ - ΤΣΑΓΓΛΙ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1906, 18 - 21, 1910, 61 - 64. Δ - Σ, 8 - 9 (ἀριθ. 38). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 38), 86 - 130, 207. ΕΜΦ, 142. GAMS, 158. GAC, 291. Excavations 1980, 136. Argissa IV (I), 138. NMBT, 211 (ἀριθ. 86).

Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Τσουντα τὸ ἔτος 1905, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίων εὐρημάτων (Δ - Σ, 8 - 9 ἀριθ. 38. ΑΜ 1910, 61 - 64) καὶ συστηματικὰ ἀνασκαφαὶ τὸ ἔτος 1910 ὑπὸ τῶν Α. J. B. Wace καὶ Μ. S. Thompson ἐπὶ τοῦ λόφου Καραμὰν Τσαῖρ Μαγούλα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ἐρέτρια (πρῶην Τσαγγλί) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς καὶ ΜΕ περιόδου, ἐν δὲ μόνον ΥΕ III ὄστρακον μνημονεύεται ἐκ τῆς θέσεως. Ρ - Τ, 86 - 130, 207.

ΜΕ θέσις 81, ΥΕ III 99.

180. ΣΤΑΥΡΟΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γεφύρια, περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Σταυρός (πρῶην Δεμερλῆ) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ καὶ ΥΕ III Α - Β λείψανα. Δ - Σ, 9 (ἀριθ. 41). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 41). NMBT, 211 (ἀριθ. 75).

(β) Ἐκ τῆς Μαγούλας Δεμερλῆ, περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου,

ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ πιθανῶς ΥΕ ὄστρακα. NMBT, 211 (ἀριθ. 91).

ΠΕ θέσις 146, ΥΕ III A 36, ΥΕ III B 56.

181. ΦΑΡΣΑΛΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1952, 185 - 198, 1953, 128 - 132, 1954, 154 - 155, 1955, 145 - 146. RA 1958 (I), 93 - 95. ΑΔ 1960 Χρον., 175, 1964 Χρον., 260 - 261, 1973 - 74 Χρον., 566 - 567, 576 - 578, 1975 Χρον., 194. EMF, 140 - 141. LMTS, 131. GAMS, 159. GAC, 290. Excavations 1980, 150 - 151. Argissa IV (I), 131. NMBT, 211 (ἀριθ. 89 - 90). M - X, 38 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαγούλα Ἀμπελιᾶ, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Φαρσάλων, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III λείψανα. NMBT, 211 (ἀριθ. 90).

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Βερδελεῖ τὰ ἔτη 1951 - 1954 κατὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τῶν Φαρσάλων ἔφερεν εἰς φῶς τρεῖς ΥΕ III Α - Γ τάφους, δύο τῶν ὁποίων ἦσαν θαλαμοειδεῖς μὲ κτιστὰ τοιχώματα καὶ εἰς θήκη σχηματιζομένη δι' ὀρθίων πλακῶν, καὶ γεωμετρικά ὄστρακα. ΠΑΕ 1952, 185 - 198, 1953, 128 - 132. EMF, 140 - 141. LMTS, 131. GAMS, 159. GAC, 290. M - X, 38 κ.έ.

(γ) Δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς (πρῶην Φετιχ Τζαμί) περὶ τὰ 50 μ. ΒΔ τῆς κεντρικῆς πλατείας τῶν Φαρσάλων, ὑπὸ τοῦ Βερδελεῖ τὸ ἔτος 1955 (ΠΑΕ 1955, 145 - 146), ὑπὸ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1963 (ΑΔ 1960 Χρον., 175, 1964 Χρον., 260 - 261) καὶ ὑπὸ τοῦ Γαλλῆ τὰ ἔτη 1973 - 1975 (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 566 - 567, 576 - 578, 1975 Χρον., 194), ἐξ ἀφορμῆς οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς νεολιθικὴν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Α - Β, ὑπομυκηναϊκὴν ἢ πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν, δύο ΜΕ τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν (ΠΑΕ 1955, 146. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 566 - 567) καὶ τρεῖς ὁμοίους τάφους τῆς πρωτογεωμετρικῆς περιόδου, εἰς τῶν ὁποίων περιεῖχε σιδηροῦν μαχαίριον καὶ λιθίνην ἀκόνην (ΑΔ 1964 Χρον., 260 - 261). ΠΑΕ 1955, 145 - 146. ΑΔ ἔ.ἀ.

(δ) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Φαρσάλου, νοτίως τῆς συγχρόνου κωμοπόλεως (χάρτης περιοχῆς, RE Suppl. XII, 1041 - 1042), ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκά ὄστρακα. KMK, 2. EMF, 140 - 141.

ΠΕ θέσις 147, ΜΕ 82, ΥΕ III A 37, ΥΕ III B 57, ΥΕ III Γ 60, ὑπομυκ. 35, πρωτογ. 93, γεωμ. 94.

182. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος (πρῶην Χατζῆ Ἀμάρ ἢ Χατζηαμάριον) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ πιθανῶς καὶ

ΥΕ ΙΙΙ λείψανα. Δ - Σ, 9 (ἀριθ. 42). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 42). ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 92).

ΠΕ θέσεις 148, ΥΕ ΙΙΙ 100.

183. ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1962, 71 - 73. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 59). ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 567 - 576. Journ. Field Arch. 1974, 277 - 302. Archaeology 1974, 262 - 269. ILN 1974 (July), 69 - 70. GAC, 292. Excavations 1980, 129. ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 88). M. Gimbutas κ.ά. Achilleion. A Neolithic Settlement in Thessaly, Greece, 6400 - 5600 b. C., Los Angeles 1989 (= Achilleion).

Έρευνα τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1981 εἰς τὴν θέσιν Γκέκα, παρὰ τὸ χωρίον Ἀχίλλειον (πρῶην Κακλετζί) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως πολλῶν ΥΕ ΙΙΙ Α - Β ἀγγείων ἐκ καταστραφέντος ἴσως θολωτοῦ τάφου (Θεσσαλικά 1962, 71 - 73), συνεχισθεῖσα τὰ ἔτη 1973 - 1974 τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφόρνιας, ἔχει φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς περιόδου, ἐκπροσωποῦντα τέσσαρας φάσεις (I - IV) κατοικήσεως, χρονολογηθείσας διὰ τοῦ ραδιομετρίου ἄνθρακος C 14 εἰς τὴν περίοδον 6400 - 5600 π.Χ. Journ. Field Arch. 1974, 277 - 302. Achilleion ἔ.ἀ.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσεις 38, ΥΕ ΙΙΙ Β 58.

Β. ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

184. ΘΕΟΠΕΤΡΑ. Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ΒΑ τοῦ χωρίου Θεόπετρα τῆς ἐπαρχίας Καλαμπάκας ὁ Θεοχάρης ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχει νεολιθικὸν σπήλαιον. Ν - Ε, 399 (ἀριθ. 42).
185. ΜΕΓΑ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΝ. Ἀνασκαφαὶ τοῦ Χουρμουζιάδου ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ γηλόφου Μαγούλα, παρὰ τὸ χωρίον Μέγα Κεφαλόβρυσον τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων καὶ ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς Μετέωρα, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν, εἰδῶλια καὶ λίθινα ἔργα-λεῖα ἐκ πυριτολίθου, τὰ δὲ κινητὰ εὐρήματα ἀπετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. ΑΔ 1967 Χρον., 300 - 301. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 43). Excavations 1980, 146.
186. ΖΑΡΚΟΣ. Βιβλιογραφία: Ρ - Τ, 11 (ἀριθ. 99). GAMS, 157. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 575 - 576, 1976 Χρον., 175, 1983 Χρον., 201 - 203. AAA 1975, 250 - 258. Excavations 1980, 160. Argissa IV (I), 132. Καύσεις, 64 - 134.

Ἀνασκαφαί τοῦ Κ. Γαλλῆ τὰ ἔτη 1974, 1976 καὶ 1983 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Ἀγία Ἑλένη (Ρ - Τ, 11 ἀριθ. 99. GAMS, 157) ἢ Πλατεῖα Μαγούλα, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Ζάρκος τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων 800 δὲ μέτρα βορείως τοῦ Πηνειοῦ, ἐξ ἀφορμῆς διανοίξεως ἀρδευτικῆς τάφρου εἰς ἀπόστασιν 300 μ. βορείως τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπεκαλύφθησαν νεολιθικοὶ τάφοι περιέχοντες τεφροδόχα ἀγγεῖα, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ μὲν τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου, τοῦ ὁποίου ἡρευνήθησαν αἱ ἐπιφανειακαὶ μόνον ἐπιχώσεις μέχρι βάθους 1,70 μ., ΠΕ καὶ ΜΕ στρώματα καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι τῶν ὑστέρων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (GAMS, 157. Καύσεις, 64), ἐκ δὲ τῆς περιοχῆς βορείως τοῦ γηλόφου νεκροταφεῖον τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, οἱ τάφοι τοῦ ὁποίου περιεῖχον τεφροδόχα ἀγγεῖα συνοδευόμενα ἀπὸ ἄλλην κεραμικὴν, δύο ἐσχηματοποιημένα πήλινα εἰδῶλια καὶ λίθινα ἐργαλεῖα ὡς κτερίσματα. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 575 - 576, 1976 Χρον., 175, 1983 Χρον., 201 - 203. Καύσεις, 64 - 134.

ΠΕ θέσις 149, ΜΕ 84, ΥΕ ΙΙΙ 102.

187. ΔΙΠΟΤΑΜΟΝ. Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 400 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Διπόταμον (πρῶην Λέστενο) τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα τοῦ ρυθμοῦ τοῦ Διμηνίου. ΠΑΕ 1958, 73. Θεσσαλικά 1958, 39 (ὑπόσημ. 3). ΑΔ 1960 Χρον., 171.
188. ΤΡΙΚΚΑΛΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1958, 64 - 80. Θεσσαλικά 1959, 69 - 70. ΑΔ 1960 Χρον., 169 - 170, 1965 Χρον., 311 - 316, 1966 Χρον., 247 - 249. EMF, 142. LMTS, 132. GAMS, 162 - 163. GAC, 298. Excavations 1980, 156 - 157. Argissa IV (I), 137. NMBT, 127 - 129, 210 (ἀριθ. 69). Μ - Χ, 34 κ.έ.

Ἐκ τοῦ Κάστρου τῶν Τρικκάλων, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Τρίκης, εἶναι γνωστὸν ἓν νεολιθικὸν ὄστρακον (Hunter, 10. GAC, 298), ἔρευναι δὲ τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1956 - 1958 καὶ 1964 - 1965 ΝΑ τῆς ἀκροπόλεως, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἀπεκάλυψαν προϊστορικὰ στρώματα, περιέχοντα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ Α - Γ, πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν, εἰς δὲ τὸ Δημαρχεῖον Τρικκάλων ἀναφέρεται ὅτι περισυνελέγησαν δέκα τέσσαρα πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα προερχόμενα πιθανῶς ἐκ παιδικῶν τάφων κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς πόλεως. ΠΑΕ 1958 ἔ.ἀ. Θεσσαλικά 1959 ἔ.ἀ. ΑΔ 1960, 1965, 1966 Χρον., ἔ.ἀ. NMBT, 127 - 129.

ΠΕ θέσις 150, ΜΕ 85, ΥΕ ΙΙΙ Α 40, ΥΕ ΙΙΙ Β 60, ΥΕ ΙΙΙ Γ 62, πρωτογ. 96, γεωμ. 96.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΑΙΤΣΗΣ

189. ΚΟΣΚΙΝΑΣ. Ἀνόρυξις ἀρδευτικῆς τάφρου τὸ ἔτος 1967 παρὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τοῦ γηλόφου Μαγούλα, δυτικῶς τοῦ χωρίου Κοσκινᾶς τῆς ἐπαρχίας Καρδίτης, καὶ ἐπιφανειακὴ ἐν συνεχείᾳ ἐξέτασις τῆς θέσεως ὑπὸ τοῦ Γ. Χουρμουζιάδου ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὄστρακα, ἐσχηματοποιημένα εἰδῶλια, δύο σφονδύλια καὶ πήλινον ἐνώτιον ὡς καὶ πλῆθος ἐργαλείων ἐκ πυριτολίθου, χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου μέχρι τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1968 Χρον., 265 - 269. ΑΑΑ 1969, 93 - 95. Argissa IV (I), 125. ΠΕ θέσις 151, ΜΕ 86.

190. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΝ. Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Κ. Γαλλῆ τὸ ἔτος 1973 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Μακρυχώριον Καρδίτης, ἀπεκάλυψεν, ἐκ βάθους 1,20 μ. ὅπου ἐχώρησεν ἡ ἀνασκαφὴ, στρώματα κατοικήσεως ἀποτελούμενα ἐκ διαδοχικῶν δαπέδων καὶ σειρῶν ὁπῶν πασσάλων ἐκ τῶν τοίχων πηλοχρίστων καλυβῶν, τεμάχια εἰδωλίων, κεραμικὴν, πεσσοὺς σφενδονῶν, ψῆφον, σφονδύλια καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου τῆς μέσης νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 568 - 569.

191. ΦΥΛΛΟΝ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1960, 47 - 48 (ὑποσημ. 1), 54 - 55 (εἰκ. 8 - 9). ΑΔ 1960 Χρον., 186. GAMS, 157. GAC, 292. NMBT, 211 (ἀριθ. 76 - 77).
 - (α) Ἐκ τῆς θέσεως Γκιόλι, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς ἀρχαίας Φύλλου, παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Φύλλον τοῦ Νομοῦ Καρδίτης, ἔχουν συλλεγῆ ὕε III ὄστρακα καὶ ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκὸς οἰκισμὸς καὶ νεκροταφεῖον. Θεσσαλικά 1960 ἔ.ἀ. ΑΔ 1960 Χρον., 186.
 - (β) Ἐκ τοῦ γηλόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Φύλλον, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ καὶ πιθανὰ ὕε λείψανα. NMBT, 211 (ἀριθ. 76).
ΠΕ θέσις 152, ὕε 104.

192. ΑΡΤΕΣΙΑΝΟΝ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1958, 39 - 49. ΠΑΕ 1958, 73 - 74. ΑΔ 1960 Χρον., 171, 1973 - 74 Χρον., 568. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 54). Excavations 1980, 132.
 - (α) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Κ. Γαλλῆ τὸ ἔτος 1973, μέχρι βάθους 3 μ., ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Μαγουλίτσα (II) εἰς τὴν θέσιν Μάνες, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ἀρτεσιανὸν (πρῶην Πιτσαρί) Καρδίτης, ἀπεκάλυψε λείψανα ξυλοπήκτων καλυ-

βῶν, αἱ ὅσαι τῶν πασσάλων τῶν ὁποίων διεκρίνοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, κεραμικήν, τεμάχια εἰδωλίων καθημένων γυναικῶν, ἐν πτηνόμορφον καὶ ἕτερον ἀπιόσχημον εἰδῶλιον, κεραμικήν, λίθινα περίπτα, λίθινα καὶ ὀστεῖνα ἐργαλεῖα καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 568.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1957 ἐπὶ ἑτέρου γηλόφου γνωστοῦ ὡς Μαγουλίτσα (Ι) ἐπίσης, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Ἀρτεσιανὸν καὶ ἀνατολικῶς τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Καρδίτσης Τρικκάλων, ἔφερεν εἰς φῶς τρία στρώματα (Α - Γ) κατοικήσεως περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἐξ ὧν πλίνθων, κεραμικήν, πήλινα εἰδῶλια, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ ὀστεῖνα ἐργαλεῖα τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. Θεσσαλικά 1958, 39 - 49. ΠΑΕ 1958, 73 - 74. ΑΔ 1960 Χρον., 171.

193. ΟΜΟΛΙΟΝ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Ὅμόλιον (πρῶην Λασποχώρι), ἐγγὺς τοῦ ἀνατολικοῦ ὁρίου τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ λείψανα. ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 78).

ΠΕ θέσις 153, ΜΕ 87, ΥΕ ΙΙΙ 105.

194. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑΑ 1971, 164 - 175. ΑΕ 1971, 165 - 187. ΑΔ 1972 Χρον., 394 - 396. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 56). Excavations 1980, 151.

Κατὰ τὰς βορείους παρυφάς τοῦ χωρίου Πρόδρομος (πρῶην Κουρτέσι), ἀπέχοντος 5 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς Καρδίτσης, ὁ Γ. Χουρμουζιάδης ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1970 - 1971 δύο νεολιθικάς ἐγκαταστάσεις (Πρόδρομος Ι καὶ ΙΙ), ἀπεχούσας μεταξύ των περὶ τὰ 500 μ., ἀνέφερε δὲ (ΑΑΑ 1971, 164 ὑπόσημ. Ι) καὶ τὴν ὑπαρξίν ἑτέρου πολὺ μεγαλυτέρου οἰκισμοῦ ἐντὸς τοῦ χωρίου. Εἰς τὰς ἀνασκαφεῖσας ἐγκαταστάσεις ἀπεκαλύφθησαν λείψανα ξυλοπήκτων διὰ πηλοῦ ἐπικεχρισμένων οἰκιῶν, ταφαί, κεραμική, πήλινα εἰδῶλια καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα τῆς ἀρχαιοτέρας κυρίως νεολιθικῆς περιόδου ὡς καὶ τινα ἐπιφανειακά ὄστρακα τῶν μέσων νεολιθικῶν χρόνων. ΑΑΑ 1971, 164 - 175. ΑΕ 1971, 165 - 187. ΑΔ 1972 Χρον., 394 - 396.

195. ΚΑΡΔΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: Hunter, 9. GAMS, 162. ΑΔ 1966 Χρον., 282 - 283. Θεσσαλικά 1966, 71 - 75. ΒΣΑ 1968, 102. GAC, 297. Excavations 1980, 141. Argissa IV (Ι), 124.

(α) Ἐκ τοῦ γηλόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς Καρδίτσης, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα, πρὸς τὴν θέσιν δὲ αὐτὴν ἔχουν συνδεθῇ καὶ δύο χαλκᾶ ΥΕ ἢ γεωμετρικά χαλκᾶ ξίφη

του Ashmolean Μουσείου της Όξφορδης, τὰ ὅποια ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται ἐκ Καρδίτσης. GAMS, 162. BSA 1968, 102. GAC, 297. Argissa IV (I), 124.

(β) Ἀνασκαφή τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1965 ἐπὶ τοῦ γηλόφου Μαγούλα, εἰς τὴν θέσιν Τσαπόχα περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Καρδίτσης, ἀπεκάλυψε τεμάχια ὠμῶν πλίνθων καὶ ἐπιχρισμάτων καλυβῶν, ὅστ᾽ ἀνθρωπίνων κρανίων, κεραμικὴν, πήλινα εἰδώλια καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ἀρχῆς ἴσως τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1966 Χρον., 252 - 253. Θεσσαλικά 1966, 71 - 75. Excavations 1980, 141.

ΠΕ θέσις 155, ME 89, YE III 106, γεωμ. 98.

196. ΣΟΦΑΔΕΣ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 10 (ἀριθ. 46), 16. LAAA 1909, 152 - 158. JHS 1909, 360. P - T, 9 (ἀριθ. 46), 11 (ἀριθ. 96), 135 - 149. RE Suppl. VI, 611. A. Philippon - E. Kirsten, Griech. Landsch. (= GL), II, 669 (ἀριθ. 62). Hunter, 19, 159. Θεσσαλικά 1959, 69. EMF, 141 - 142. GAMS, 160 - 161. ΑΔ 1967 Χρον., 301. BSA 1971, 183. N - E, 349 (ἀριθ. 57). GAC, 295 - 296. Excavations 1980, 154. Argissa, IV (I), 138.

(α) Ἀνασκαφή τῶν A. J. B. Wace καὶ M. S. Thompson τὸ ἔτος 1909 ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Τζάνη Μαγούλα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῶν Σοφάδων, ἔφερεν εἰς φῶς, ἐξ ἐπιχώσεως πάχους 9,45 μ., ὁκτῶ (I - VIII) διαδοχικὰ στρώματα ἢ οἰκισμούς, τὰ τρία κατώτερα (I - III) τῶν ὁποίων ἀνῆκον εἰς τὴν νεολιθικὴν περίοδον, τὰ τρία ἐπόμενα (IV - VI) εἰς τὴν ΠΕ καὶ τὰ δύο ἀνώτερα (VII - VIII) εἰς τὴν ME περίοδον. Ἐκ τῶν ἐπιφανειακῶν δὲ στρωμάτων συνελέγη καὶ ἐν YE III A - B ὄστρακον. Τὰ κινητὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς ἀπετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. LAAA 1909, 152 - 158. JHS 1909, 360. P - T, 135 - 149.

(β) Ἐκ προϊστορικοῦ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῶν Σοφάδων προέρχονται πιθανῶς YE II - III A ὄστρακα καὶ πήλινον YE εἰδώλιον τῆς Συλλογῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. RE Suppl. VI, 611. EMF, 141. GAMS, 160 - 161. BSA 1971, 183. GAC, 296.

(γ) Ἐκ τοῦ γηλόφου Μαγούλα Θεοφάνη, περὶ τὰ 11 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Σοφάδων συνελέγησαν ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῶν μυκηναϊκῶν χρόνων. ΑΔ 1967 Χρον., 301.

ΠΕ θέσις 156, ME 90, YE II 16, YE III A 42.

197. ΑΓΙΟΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 299 - 300. Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1972, 137 - 158. N - E, 349 (ἀριθ. 55). Excavations 1980, 133.

Ἀνασκαφή τοῦ Γ. Χουρμουζιάδου τὸ ἔτος 1966 ἐπὶ γηλόφου παρὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Ἅγιος Βησσαρίων (πρῶην Μεγάλο Παζαράκι), διχοτομηθέντος κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Νέου Μοναστηρίου Σοφάδων, ἔφερεν εἰς φῶς ἑπτὰ διαδοχικὰ στρώματα (I - VII) νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ περιλαμβάνοντα ὀλίγα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν, πήλινα εἰδώλια καὶ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου, πηλοῦ καὶ ὀστοῦ, τῆς μέσης νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1967 Χρον., 299 - 300. Ἀρχ. Θεσσ. Μελ. 1972, 137 - 158.

198. ΦΙΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 179, 1963 Χρον., 135 - 139, 1964 Χρον., 244 - 249, 1965 Χρον., 311 - 313, 1967 Χρον., 295 - 296, 301. GAC, 296. Excavations 1980, 151. Ἀνθρωπολογικά 1982, 98. NMBT, 211 (ἀριθ. 74). Μ - Χ, 241 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα Γκορτσοπούλα, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Φίλια Καρδίτσης, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς μέσης νεολιθικῆς περιόδου καὶ μεταγενέστερα. ΑΔ 1967 Χρον., 301.

(β) Ἀνασκαφή τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1961 - 1966 ἐπὶ τοῦ λόφου Χαμάμια, περὶ τὰ 500 μ. βορείως τῆς Φίλιας, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται μὲ τὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς, ἐπαναληφθεῖσα τὸ ἔτος 1980 (Ἀνθρωπολογικά 1982, 98), ἔχει φέρεи εἰς φῶς, κάτωθεν γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν στρωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου χιλιάδες μικρῶν εὐρημάτων ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, σιδήρου, ἡλέκτρου, ἐλεφαντοστοῦ, ὀστοῦ, ὑαλομάζης καὶ ἄλλων ὕλων, πρωτογεωμετρικά, ὑπομυκηναϊκὰ καὶ ΥΕ III Β στρώματα περιλαμβάνοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα, μεταφερθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. ΑΔ ἔ.ἀ. Ἀνθρωπολογικά ἔ.ἀ.

ΥΕ III Β θέσις 62, ὑπομυκ. 37, πρωτογ. 99, γεωμ. 100.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

199. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1910, 233. ΑΑ 1933, 240, 1955, 221 - 229, 1956, 180 - 183, 1960, 150 - 167. ΑΜ 1937, 56 - 69. Historia 1955, 472 - 473. BCH 1956, 311, 1957, 597, 1960, 764. ΑΔ 1960 Χρον., 193 - 194, 1963 Χρον., 144. EMF, 142. GAMS, 149 - 150. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 44 - 46). GAC, 280. Argissa IV (I), 130 (Petra), 136. NMBT, 209 (ἀριθ. 20). Χάρτης περιοχῆς ΑΜ 1937, πίν. 37.

(α) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις, ὑπὸ τῶν Κ. Grundmann (ΑΜ 1937, 60 ὑποσημ. 1), V. Milošić (ΑΑ 1955, 221 - 229, 1956, 180 - 183) καὶ R. Hope Simpson (GAMS, 149 - 150), καὶ μικρὰ ἀνασκαφή τοῦ V. Milošić τὸ ἔτος 1959 (ΑΑ 1960, 150 - 167) ἐπὶ τοῦ βραχώδους ὑψώ-

ματος Πέτρα, παρά την δυτικήν ὄχθην τῆς Βοιβηίδος (Κάρλας) λίμνης, περί τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Στεφανοβίκειον (πρώην Χατζήμισι) τῆς ἐπαρχίας Βόλου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς μικροτέρους λόφους καὶ περιβάλλεται ὑπὸ κυκλωπέου τείχους, μήκους 5 χιλιομέτρων καὶ πάχους 5 μ., ὡς καὶ οἱ δύο τῶν μικροτέρων ἐντὸς τοῦ τείχους λόφων, (AM 1937, πίν. 37 ἀριθ. 127. AA 1955, 227 εἰκ. 22), ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικήν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III A - B καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικήν, λείψανα οἰκίδων, δι' ὁρθίων πλακῶν σχηματιζομένους τάφους καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Λαρίσης. AM 1937, 60 (ὑποσημ. 1). AA ἔ.ἀ. Historia 1955, 472 - 473. AD 1960 Χρον., 193 - 194. GAC, 280. Argissa IV (I), 130.

(β) Ἐκ τοῦ μικροῦ ὑψώματος Πέτρα Μαγούλα, περί τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας εὐρίσκονται εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ΠΕ ὄστρακα. GAC, 280.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σιφριτζάλι, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ὁ Λιάγκουρας ἀνέφερε προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ δύο τάφους ἐξ ὁρθίων πλακῶν, καταστραφέντας ὑπὸ μηχανικοῦ ἐκσκαφῆς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχον ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. AD 1963 Χρον., 144. Argissa IV (I), 136.

(δ) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις (ΠΑΕ 1910, 233. AA 1933, 240) καὶ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα τοῦ K. Grundmann τὸ ἔτος 1937 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Μαγούλα Χατζημισιώτικη, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει νησίδα ἐντὸς τῆς ἀποξηρανθείσης Βοιβηίδος (Κάρλας) περί τὰ 5,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Στεφανοβικείου (AM 1937, πίν. 37 ἀριθ. 125), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀλίγην πρῶιμον ΠΕ κεραμικήν εὐρισκομένην εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. AM 1937, 59 - 66. N - E, 349 (ἀριθ. 46).

(ε) Ἐκ τῆς χαμηλῆς ἐξάρσεως Καραμουρλάρ, περί τὰ 3 χιλιόμετρα Α - ΒΑ τοῦ Στεφανοβικείου, ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1972 ἀπεκάλυψε νεολιθικὸν οἰκισμόν. N - E, 349 (ἀριθ. 45).

ΠΕ θέσις 157, ΜΕ 91, ΥΕ III A 43, ΥΕ III B 63.

200. ΚΑΝΑΛΙΑ - ΒΟΙΒΗ. Παλαιολ. θέσις 38. Κεραμικὴ τῆς νεολιθικῆς πιθανῶς περιόδου ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τῶν δύο γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Κανάλια. AD 1967 Χρον., 222.

201. ΡΙΖΟΜΥΛΟΣ. (α) Ἐκ τῶν δύο παρακειμένων λόφων Σουβλερὴ Μαγούλα καὶ Μαγούλα Κιμπόμπασι, βορείως τοῦ χωρίου Ῥιζόμυλος τῆς ἐπαρχίας Βόλου, ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέφερε λείψανα νεολιθικῶν οἰ-

κισμῶν. ΠΑΕ 1910, 231, 1915, 165. ΑΜ 1937, 60 (ὑποσημ. 3), πίν. 37, Α.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Ῥιζόμυλος καὶ ἐπὶ ἄλλων λόφων τῆς περιοχῆς αὐτοῦ ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχουν προϊστορικοὶ οἰκισμοὶ τῆς νεολιθικῆς πιθανῶς περιόδου. ΠΑΕ 1910, 231. ΑΜ 1937, πίν. 37.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἐγκαταλειφθέντος χωρίου Ντελήχανι, περὶ τὴν μίαν ὥραν πορείας ἀνατολικῶς τοῦ Ῥιζομύλου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. ΑΜ 1937, 59 (ὑποσημ. 2), πίν. 37 (ἀριθ. 126). Argissa IV (I), 123.

ΠΕ θέσις 159, ΜΕ 92.

202. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ - ΦΕΡΑΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1907, 160, 1910, 231 - 232, 1915, 165, 1922 - 24, 107 - 108, 1925 - 26, 37 - 42, 115 - 117. Δ - Σ, 4 (ἀριθ. 6 - 9), 16. Ρ - Τ, 8 (ἀριθ. 6 - 9), 10 (ἀριθ. 72). BCH 1921, 529, 1924, 482, 1925, 459 - 460, 1978, 704, 1979, 584. ΑΑ 1926, 429 - 430. ΑΜ 1937, 60, πίν. 37 (ἀριθ. Α, 6 - 9). Y. Bequignon, Rech. Arch. à Phères, Paris 1937. RE Suppl. VII, 997. PGP, 133, 153. ΠΡΘ, 2 - 3, 14, 52. EMF, 142. LMTS, 132. GAMS, 149. ΑΔ 1965 Χρον., 319 - 320, 1977 Χρον., 119 - 124, 1980 Χρον., 269 - 271, 1981 Χρον., 249, 1982 Χρον., 221, 1983 Χρον., 193 - 195, 1984 Χρον., 144 - 146, 1985 Χρον., 193. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 47 - 49). ΑΑΑ 1977, 179 - 187, 1983, 23 - 43. GAC, 279. Excavations 1980, 157 - 158. Argissa IV (I), 132. NMBT, 209 (ἀριθ. 17). Μ - Χ, 34 - 45 κ.έ.
Χάρτης περιοχῆς, ΑΜ 1937, πίν. 37. Διάγραμμα, ΑΑΑ 1983, 25 σχέδ. 2.

(α) Ἐρευναι τοῦ Reinerth τὸ ἔτος 1941 καὶ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1972 ἐπὶ τοῦ γηλόφου Μαγούλα Βισβίκη, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Βελεστίνου, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς νεολιθικὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. Ν - Ε, 275 σχέδ. 23, 349 (ἀριθ. 47).

(β) Ἐρευνα τοῦ Θεοχάρη ἐπὶ τοῦ γηλόφου Μαγούλα Ἀγροκηπίου εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Βελεστίνου, ὅπου ἔχουν ἀναγνωρισθῇ τέσσαρες ἄλλοι προϊστορικοὶ οἰκισμοὶ (Δ - Σ, 4, ἀριθ. 6 - 9. ΠΑΕ 1910, 231, ὑποσημ. 1, 232, ἀριθ. ζ - η. Ρ - Τ, 8, ἀριθ. 6 - 9. ΑΜ 1937, 60, ὑποσημ. 3, πίν. 37, 6 - 9), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς νεολιθικὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 49).

(γ) Ἐρευναι τῶν Ἀρβανιτοπούλου καὶ Y. Bequignon τὰ ἔτη 1920 - 1927 εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θαυλίου Διός, βορείως τοῦ Βελεστίνου (ΑΑΑ 1983, 25 σχέδ. 2), ἔφεραν εἰς φῶς, κάτωθεν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, λείψανα κατοικήσεως καὶ τάφους ΥΕ III, πρωτογεω-

μετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1922 - 24 ἔ.ἀ. 1925 - 26 ἔ.ἀ. Y. B e q u i g n o n, Rech. Arch. à Phères, Paris 1937. M - X, 34 - 35 κ.έ. ΑΔ 1982 Χρον., 221.

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα Μπακάλη ἢ Σοῦγλος, κατὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τῆς συγχρόνου πόλεως τοῦ Βελεστίνου, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ νοτιώτερον κειμένου λόφου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἀρχαίων Φερῶν (ΑΑΑ 1983, 25 σχέδ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α - Β, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἄλλα λείψανα (ΠΑΕ 1907, 158 - 160. Δ - Σ, 16. Ρ - Τ, 10, ἀριθ. 72. GAMS, 149), οἰκοδομικαὶ δὲ ἐργασίαι ἐντὸς τῆς συγχρόνου πόλεως, ἀνατολικῶς τῆς ἀκροπόλεως, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς στρώματα κατοικήσεως περιλαμβάνοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς καὶ κεραμικὴν τῶν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ, πρωτογεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΑΑ 1977, 186 - 187. ΑΔ 1977 Χρον., 119 - 124, 1980 Χρον., 269 - 271, 1981 Χρον., 249, 1984 Χρον., 144 - 146, 1985 Χρον., 193.

(ε) Ἐρευναι τοῦ Ἀρβανιτοπούλου ἐπὶ τοῦ λόφου Μάτι ἢ Μύλια ἐγγὺς τῆς Ὑπερείας, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς πόλεως, ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν τάφων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικὴν κεραμικὴν, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ βέλη ὀψιανοῦ. ΠΑΕ 1907, 160.

(ς) Ἐρευναι τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1964 εἰς τὰς τοποθεσίας Γκιούλμπερη καὶ Μαγούλα, παρὰ τὸ χωρίον Ἁγιος Γεώργιος ΝΑ τοῦ Βελεστίνου, ἔφεραν εἰς φῶς κεραμικὴν τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1965 Χρον., 319 - 320. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 48).

(ζ) Ἐκ μὴ καθοριζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Βελεστίνου προέρχονται ΥΕ ΙΙΙ Α - Β ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Βόλου (Hun-ter, 215) καὶ εἰδῶλια. BSA 1971, 184. GAC, 279.

ΠΕ θέσις 160, ΜΕ 93, ΥΕ ΙΙΙ Α 44, ΥΕ ΙΙΙ Β 64, ΥΕ ΙΙΙ Γ 63, ὑπομκ. 38, πρωτογ. 100, γεωμ. 103.

203. ΒΟΛΟΣ - ΙΩΛΚΟΣ. Παλαιολ. θέσις 41. Νεολιθικά λείψανα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Σπαρτιά δυτικῶς τοῦ Βόλου (ΠΑΕ 1911, 300 - 301), (β) Κουφόβουνον παρὰ τὸν οἰκισμὸν τῆς Νέας Ἰωνίας (ΠΑΕ 1909, 158 - 159. Θεσσαλικά 1958, 5 - 10), (ζ) Πετρομαγούλα ΝΔ τοῦ Βόλου (Ἀνθρωπολογικά 1984, τεῦχος 5, 75 - 85. ΑΔ 1981 Χρον., 250 - 252), (η) Πευκάκια - Νήλεια (ΠΑΕ 1957, 59 - 60, 65. BCH 1971 - 1979 ἔ.ἀ. ΑΑΑ 1974, 49 - 50. H.-J. W e i s s h a a r, Pevkakia, Bonn 1989) καὶ (θ) Παγασαί. ΠΑΕ 1909, 152 - 155, 1910, 241. Θεσσαλικά 1958, 12 - 14.

ΠΕ θέσις 161, ΜΕ 94, ΥΕ Ι 8, ΥΕ ΙΙ 17, ΥΕ ΙΙΙ Α 45, ΥΕ ΙΙΙ Β 65, ΥΕ ΙΙΙ Γ 64, ὑπομκ. 39, πρωτογ. 101, γεωμ. 104.

204. ΣΕΣΚΛΟΝ. Βιβλιογραφία: Χ. Τσουντας, Αἱ Προϊστορικαὶ Ἀκροπόλεις τοῦ Διμηνίου καὶ Σέσκλου, Ἀθήναι 1908 (= Δ - Σ), 69 - 114, 124 - 147, 197 - 367. Ρ - Τ, 58 - 75, 207, 215. ΠΑΕ 1911, 294 - 300, 1962, 24 - 35, 1963, 40 - 44, 1965, 5 - 9, 1966, 5 - 7, 1968, 24 - 30, 1971, 15 - 19, 1972, 8 - 11, 1973, 22 - 25, 1976, 153 - 162, 1977, 159 - 161. Hunter, 23, 142, 151. ΑΑ 1922, 248. ΠΑΑ 1957, 151 - 159. Θεσσαλικά 1958, 74 - 78. BCH 1958, 753, 1963, 800 - 802, 1964, 780 - 784, 1966, 858 - 862, 1967, 700 - 703, 1970, 1045 - 1046, 1972, 725, 1973, 335 - 340, 1974, 670, 1977, 594 - 596, 1978, 704, 1983, 783. ΑΔ 1960 Χρον., 170 - 171, 1963 Χρον., 134 - 135, 1964 Χρον., 259 - 260, 1967 Χρον., 269, 1969 Χρον., 221, 225, 1971 Χρον., 292 - 293, 1985 Χρον., 182 - 184. Ἔργον 1962, 39 - 48, 1963, 27 - 35, 1965, 5 - 9, 1966, 12 - 17, 1968, 27 - 34, 1971, 21 - 27, 1972, 7 - 12, 1973, 14 - 20, 1976, 88 - 99, 1977, 88 - 93. EMF, 144. GAMS, 145. ΑΑΑ 1969, 32 - 36. Oztaki - Magula I, 126 - 130. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 50). Argissa III (I), 124 - 126. GAC, 275. Excavations 1980, 152 - 154. Argissa IV (I), 135. Ἀνθρωπολογικά 1981, 87 - 107, 108 - 120. NMBT, 209 (ἀριθ. 16). Μ - Χ, 183 κ.έ.
- Χάρτης περιοχῆς καὶ διαγράμματα θέσεως, Δ - Σ, πίν. II, III. ΠΑΕ 1911, 295 (εἰκ. 4), 1976, 160 - 161 (πίν. Γ).

Ἀνασκαφαὶ τῶν, Τσουντα τὰ ἔτη 1901 - 1902 (Δ - Σ, Ρ - Τ ἔ.ἀ.), Ἀρβανιτοπούλου τὸ ἔτος 1911 (ΠΑΕ 1911, 294 - 303), Κατσουροῦ τὸ ἔτος 1922 (ΑΑ 1922, 248), Θεοχάρη τὰ ἔτη 1956 - 1957, 1962 - 1968 καὶ 1971 - 1977 (ΠΑΕ, BCH, ΠΑΑ, Θεσσαλικά, ΑΔ, Ἔργον ἔ.ἀ.), Κ. Κωτσάκη τὸ ἔτος 1978 καὶ Ἀ. Μπάτζιου τὸ ἔτος 1979 (Ἀνθρωπολογικά ἔ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Καστράκι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Σέσκλον τῆς ἐπαρχίας Βόλου, ὡς καὶ δυτικῶς τοῦ λόφου καὶ ἀνατολικῶς αὐτοῦ μέχρι τῆς θέσεως Πύργος (ΠΑΕ 1911, 295 εἰκ. 4, 1976 160 - 161 πίν. Γ), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ μὲν τοῦ λόφου καὶ τῆς δυτικῶς αὐτοῦ τοποθεσίας, οἰκισμὸν τῶν τριῶν φάσεων τῆς νεολιθικῆς περιόδου περιλαμβανομένης τῆς προκεραμικῆς (ΠΑΑ 1957, 151 - 159), τῆς ΠΕ καὶ τῆς ΜΕ περιόδου, 160 τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, ἓνα μικρὸν ΥΕ III θολωτὸν τάφον καὶ ἕτερον ὅμοιον πρωτογεωμετρικόν (Δ - Σ, Ρ - Τ, ΠΑΕ, BCH, ΑΔ, Ἔργον ἔ.ἀ.), ἐκ δὲ τῆς περιοχῆς ἀνατολικῶς τοῦ λόφου καὶ μέχρι τῆς θέσεως Πύργος λείψανα κατοικίσεως τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ περιόδου ὡς καὶ πολλοὺς θολωτοὺς πρωτογεωμετρικοὺς τάφους, τὰ κινητὰ δὲ εὑρήματα ἐκ τῆς θέσεως εὑρίσκονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου (ΠΑΕ 1911, ΑΑ, Ἀνθρωπολογικά ἔ.ἀ.). Μ - Χ, 183 κ.έ.

ΠΕ θέσις 162, ΜΕ 95, ΥΕ III Β 66, πρωτογ. 102, γεωμ. 105.

205. ΔΙΜΗΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AM 1884, 97 - 116, 1886, 435 - 443, 1887, 136 - 138. ΠΑΕ 1901, 37 - 40. Δ - Σ, 27 - 68, 125 - 126, 147 - 156 (ἀριθ. 57 - 62), 158, 195 - 359. Ρ - Τ, 75 - 85. ΑΕ 1914, 141. LMTS, 129. EMF, 144 - 145. GAMS, 144 - 145. ΑΔ 1969 Χρον., 224 - 225, 1971 Χρον., 292 - 293, 1975 Χρον., 179 - 182, 1976 Χρον., 173, 1977 Χρον., 132 - 133, 1980 Χρον., 272, 1984 Χρον., 138 - 140. BCH, 1972, 725, 1976, 648, 1977, 594, 1979, 581 - 584. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 51). Argissa III (I), 126. GAC, 278. Γ. Χουρμουζιάδης, Τὸ Νεολιθικὸ Διμήνι, Βόλος 1979. Excavations 1980, 135 - 136. Argissa IV (I), 123. NMBT, 209, (ἀριθ. 15). Μ - Χ, 240 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τῶν Ἰ. Ἀ. Κονδάκη, H. G. Lolling καὶ P. Wolters τὸ ἔτος 1886 (AM ἔ.ἀ.), Στάη τὸ ἔτος 1901 (ΠΑΕ 1901, 37 - 40), Τσουντα τὸ ἔτος 1903 (Δ - Σ, Ρ - Τ, ἔ.ἀ.), Ἀρβανιτοπούλου τὸ ἔτος 1914 (ΑΕ 1914 141), τοῦ Χουρμουζιάδου τὰ ἔτη 1969, 1975 - 1976 (ΑΔ 1969 - 1976 ἔ.ἀ.) καὶ τῆς Β. Δρύμη - Σισμάνη τὸ ἔτος 1977 (ΑΔ 1977 ἔ.ἀ.) ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Διμήνιον τῆς ἐπαρχίας Βόλου, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαμινόσπιτο περὶ τὰ 300 μ. ΒΔ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου ΥΕ II - III Β θολωτὸν τάφον (AM ἔ.ἀ. GAC, 275), (β) ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ προϊστορικοῦ λόφου ὁ Στάης ἀνέσκαψεν ἕτερον θολωτὸν τάφον ΥΕ III Α - Β χρόνων (ΠΑΕ 1901, 37 - 40) καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἐνετόπισε ψευδοθολωτὸν ὀρθογώνιον κτιστὸν τάφον τῆς γεωμετρικῆς περιόδου (ΑΕ 1914, 141), (γ) ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ λόφου ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε προϊστορικὸν οἰκισμὸν περιβαλλόμενον ὑπὸ τειχῶν, τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου χρησιμοποιοθέντα ἐν μέρει καὶ κατὰ τὴν ΠΕ περίοδον, 18 ΜΕ καὶ 2 ΥΕ III Β τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν (Δ - Σ, ἔ.ἀ. GAC, 275. Argissa III (I), 126, Argissa IV (I), 123), ὁ δὲ Χουρμουζιάδης νεολιθικὸν κεραμικὸν κλίσβανον (ΑΔ 1969 - 1976 ἔ.ἀ., ΑΑΑ 1977, 207 - 226) καὶ (δ) εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀνατολικῶς τοῦ λόφου ἡ Β. Δρύμη - Σισμάνη ἀπεκάλυψε νεολιθικὰ καὶ ΥΕ III Α - Γ λείψανα (ΑΔ 1977 Χρον., 132 - 134). Τὰ κινητὰ εὐρήματα ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὸ Ἑθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου.

ΠΕ θέσις 163, ΜΕ 96, ΥΕ II 18, ΥΕ III Α 46, ΥΕ III Β 67, ΥΕ III Γ 65, γεωμ. 106.

206. ΑΕΡΙΝΟΝ - ΠΕΡΣΟΥΦΛΙ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 7 - 8 (ἀριθ. 37). Ρ - Τ, 9 (ἀριθ. 37). Θεσσαλικά 1959, 29 - 30 (ὑποσημ. 1). ΑΔ 1963 Χρον., 142, 1977 Χρον., 129. BCH 1965, 789 - 790. Argissa III (I), 111, 124. GAC, 276 - 277. NMBT, 208 (ἀριθ. 9).

Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, ἀπέχοντος πορείαν ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας νοτίως τοῦ χωρίου Ἀερινὸν (πρῶην Περσουφλί) τῆς ἐπαρχίας Βόλου, ὁ ὁποῖος φέρει τείχη τῶν ἱστορικῶν χρόνων καὶ ἔχει προταθῆναι νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ὁμηρικὴν (Ἰλ. Β 695) Φυλάκην, ἔχουν ἀναφερθῇ κεραμικὴ καὶ λιθινὴ ἀξίνη τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου, ἐν ἀγγεῖον τῆς ὁποίας καὶ εἰκονίζεται (Δ - Σ, 7 - 8 ἀριθ. 37. Ρ - Τ, 9 ἀριθ. 37. ΑΔ 1963 Χρον., 143 πίν. 172 ε), ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα (Argissa III (I), 111, 124) καὶ περισσότερα ΜΕ μινύεια ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1963 Χρον., 143, 1977 Χρον., 129. BCH 1965, 789 - 790. GAC, 276 - 277.

ΠΕ θέσις 164, ΜΕ 97.

207. ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ - ΠΥΡΑΣΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 11 (ἀριθ. 59). Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 59). Hunter, 182. ΑΑ 1956, 176. BCH 1957, 596. Θεσσαλικά 1959, 29 - 68. ΑΔ 1960 Χρον., 170. GAMS, 146 - 147. ΠΑΕ 1968, 40. Otzaki - Magula I, 130 - 131. Argissa III (I), 112, 135 - 136. GAC, 276. Excavations 1980, 147 - 148. Argissa IV (I), 133. NMBT, 208 (ἀριθ. 10). Μ - Χ, 184 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1956 καὶ 1958 ἐπὶ τοῦ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ (Δ - Σ, ἔ.ἀ.) προϊστορικοῦ λόφου παρὰ τὴν Νέαν Ἀγχιάλον τῆς ἐπαρχίας Βόλου, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ὁμηρικῆς (Ἰλ. Β 695) Πυράσσου (ΠΑΕ 1956, 110, εἰκ. 1, 1969, 18, εἰκ. 2. Θεσσαλικά 1959, 29, εἰκ. 1), ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, μίαν ταφὴν ὑπὸ τὸ δάπεδον οἰκίας, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς καὶ ΠΕ περιόδου καὶ ὀλίγα ΜΕ, ΥΕ, πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. Τυχαία δὲ σκαφὴ εἰς τὸ προαύλιον οἰκίας νοτίως τῆς ἀκροπόλεως, παρὰ τὴν Βασιλικὴν Γ, ἔφερεν εἰς φῶς στρώματα περιέχοντα ΜΕ καὶ ΥΕ II - III Β κεραμικὴν. Θεσσαλικά ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 165, ΜΕ 98, ΥΕ II 19, ΥΕ III Α 47, ΥΕ III Β 68, πρωτογ. 103, γεωμ. 108.

208. ΜΙΚΡΟΘΗΒΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1906, 5 - 9. ΠΑΕ 1907, 166 - 169, 1908, 163 - 201. Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 68), 166 - 169. PGP, 133, 153. EMF, 145. GAMS, 147. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 62). Argissa III (I), 112, 136. GAC, 276. Excavations 1980, 155 - 156. Argissa IV (I), 132. NMBT, 208 (ἀριθ. 8). Μ - Χ, 184 - 185 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἀρβανιτοπούλου τὰ ἔτη 1907 - 1908 (ΠΑΕ ἔ.ἀ. Ρ - Τ, 166 - 169) καὶ ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τοῦ R. Hope Simpson βραδύτερον (GAMS, 147) ἐπὶ λόφου κειμένου περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Μικροθήβαι τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ, ὁ ὁποῖος περιβάλλεται

ὕπὸ τείχους ἐξ ἀκανονίστων λίθων καὶ ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῶν Φθιωτίδων Θηβῶν (ΑΜ 1906, 5 - 9), ἔχουν φέρει εἰς φῶς τέσσαρα στρώματα κατοικήσεως, ἀριθμούμενα ἀπὸ τῆς κορυφῆς. Τὰ δύο ἀνώτερα τούτων ἀνήκουν εἰς τοὺς ῥωμαϊκοὺς καὶ βυζαντινοὺς χρόνους, τὸ τρίτον στρῶμα ἀνήκει εἰς τὴν ἐλληνιστικὴν περίοδον ἀλλὰ κατὰ τὴν βάσιν του συνηντήθησαν ἀρχαῖκά, γεωμετρικά, πρωτογεωμετρικά καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. Τὸ κατώτατον τέταρτον στρῶμα, πάχους 1,65 - 2,20 μ. ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρας φάσεις καὶ κατὰ τὴν βάσιν περιελάμβανε κεραμικὴν τῆς κατηγορίας τοῦ Διμηνίου καὶ τινα ὄστρακα τῆς κατηγορίας τοῦ Σέσκλου, ἄνωθεν δὲ τούτων ἠκολούθουν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἀκτέριστος τάφος ἐξ ὀρθίων πλακῶν, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς χαλκολιθικῆς, τῆς ΠΕ καὶ τῆς ΜΕ περιόδου (ΠΑΕ ἔ.ἀ., Ρ - Τ ἔ.ἀ.). Κατὰ τὴν ἐπιφανειακὴν τέλος ἐξερεύνησιν τῆς θέσεως ὁ R. Hope Simpson συνέλεξεν ΥΕ ΙΙΙ Α - Β ὄστρακα (GAMS 147). Τὰ κινητὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς εὐρίσκονται εἰς τὰ Μουσεῖα Βόλου καὶ Ἀλμυροῦ. Ρ - Τ, 169.

ΠΕ θέσις 166, ΜΕ 99, ΥΕ ΙΙΙ Α 48, ΥΕ ΙΙΙ Β 69, πρωτογ. 104, γεωμ. 109.

209. ΑἸΔΙΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1907, 171. Δ - Σ, 12 (ἀριθ. 60), 241, 244, 247. Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 60), 169. JHS 1929, 99. Θεσσαλικά 1959, 60. GAMS, 147. ΑΑ 1971, 397, 417. Argissa ΙΙΙ (Ι), 112, 136 - 137. GAC, 277. Excavations 1980, 129. Argissa ΙV (Ι), 121. NMBT, 208 (ἀριθ. 7).

Δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Τσουντα τὸ ἔτος 1905 (Δ - Σ, 12) καὶ τοῦ Ἀρβανιτοπούλου τὸ ἔτος 1907 (ΠΑΕ 1907, 171. Ρ - Τ, 169) ὥς καὶ τυχαία σκαφὴ τὸ ἔτος 1953 (Θεσσαλικά 1959, 60. ΑΑ 1971, 397, 417. Argissa ΙV (Ι), 121) ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Ἀϊδινιώτικη Μαγούλα, ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀϊδίνιον τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν 3 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικὴν, ΠΕ, ἀφθονον ΜΕ κεραμικὴν εὐρισκομένην εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. GAMS, 147. GAC, 277.

ΠΕ θέσις 167, ΜΕ 100, ΥΕ ΙΙΙ Β 70.

210. ΠΕΡΔΙΚΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιοχώρι, παρὰ τὸ χωρίον Πέρδικα (πρῶην Δαουτζᾶ) τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ, ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ ὄστρακα τῆς περιόδου τοῦ Σέσκλου καὶ πηλινὴ κεφαλὴ εἰδωλίου ἀνθρώπου. Δ - Σ, 13 (ἀριθ. 63). Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 63), 169 - 170.
211. ΑΛΜΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: Ρ - Τ, 10 (ἀριθ. 64), 208. EMF, 145. GAMS, 147. GAC, 277. Argissa ΙV (Ι), 121. NMBT, 208 (ἀριθ. 6).

Ἐκ τοῦ λόφου Ἀλμυριώτικη Μαγούλα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Ἀλμυροῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ καὶ ΜΕ ὄστρακα (P - T, 10, ἀριθ. 64. GAMS, 147. Argissa IV (I), 121), εἰς δὲ τὸ Μουσεῖον Βόλου ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀλμυροῦ ὑπάρχουν YE III ὄστρακα καὶ εἰδῶλιον τύπου Ψ. P - T, 208. EMF, 145. GAMS, 147. GAC, 277. ME θέσις 101, YE III 108.

212. ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΝ - ΖΕΡΕΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1892, 473 - 478. AM 1906, 15 - 18, 33 (πίν. I). BSA 1907 - 8, 197 - 225. LAAA 1908, 118 - 134. Δ - Σ, 11 - 12 (ἀριθ. 61 - 62). P - T, 10 (ἀριθ. 61 - 62). Hunter, 33, 35. EMF, 145. LMTS, 130. ΑΔ 1963 Χρον., 142. GAMS, 147 - 148. N - E, 349 (ἀριθ. 63). Argissa III (I), 112, 138. GAC, 277. Excavations 1980, 130 (Almyros). Argissa IV (I), 139. NMBT, 208 (ἀριθ. 5).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ W. Vollgraff τὸ ἔτος 1906 (BSA 1907 - 8, 224 - 225) καὶ τῶν A. J. B. Wace, M. S. Thompson καὶ J. P. Droop τὸ ἔτος 1908 (BSA 1907 - 8, 197 - 223. LAAA ἔ.ἀ. P - T. ἔ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Ζερέλια, κειμένου ΒΑ τοῦ χωρίου Καστράκιον (πρῶην Καρατζάν - Νταγλῆ) καὶ 5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἀλμυροῦ (AM 1906 πίν. I), ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τῆς 6 - 8 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, ὀκτῶ διαδοχικὰ στρώματα κατοικήσεως, ἐκπροσωποῦντα ἰσαριθμούς οἰκισμοὺς εἰς τὴν θέσιν. Οἱ τέσσαρες ἀρχαιότεροι τούτων ἀνήκουν εἰς τὴν νεολιθικὴν περίοδον καὶ οἱ τέσσαρες ἐπόμενοι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. Ἀπεκαλύφθησαν ἐπίσης ὀκτῶ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ καὶ ΜΕ περιόδου, περὶ τὰ 15 ὄστρακα YE I - III Β χρόνων ὡς καὶ τρία πρωτογεωμετρικά. Εἰς δὲ τὸ Μουσεῖον Ἀλμυροῦ, ὅπου φυλάσσονται τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν, εἶχε παραδοθῇ ἐνωρίτερον ὑπὸ χωρικοῦ τυχαίως εὑρεθεὶς εἰς τὴν θέσιν YE II χαλκοῦς πέλεκυς. P - T, 150 - 156. Hunter, 33, 35. EMF, 145. GAMS, 147 - 148.

(β) Ἐξ ἐτέρου λόφου, κειμένου εἰς ἀπόστασιν πορείας ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας βορείως τοῦ Καστρακίου καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν ΝΔ τῆς προηγουμένης θέσεως τῶν Ζερελίων, ὑπάρχουν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀλμυροῦ κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς μέσης νεολιθικῆς περιόδου. AM 1906, 33, πίν. I. Δ - Σ, 11 - 12 (ἀριθ. 62), 181 (εἰκ. 85). P - T, 10 (ἀριθ. 62), 169.

ΠΕ θέσις 168, ME 102, YE I 9, YE II 20, YE III A 50, YE III B 72, πρωτογ. 106.

213. ΣΟΥΡΠΗ - ΑΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1911 - 12, 1 - 29. P - T, 10 (ἀριθ. 70). PGP, 134, 150, 152. ΠΡΘ, 2, 88 - 89. LMTS, 38, 138, 259.

GAMS, 148. GDA, 207, 211, 369. DAG, 205. Macedonia I, 403 - 404. GAC, 277 - 278. Excavations 1980, 140. Argissa IV (I), 136. NMBT, 208 (ἀριθ. 3 - 4). M - X, 185 κ.έ.

(α) Παρὰ τὸ ὕψωμα τοῦ Ἁγίου Ἡλίου, βορείως τοῦ χωρίου Σούρπη τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν 3 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Ἰλίου (AM 1906, 23 - 27, πίν. I), οἱ A. J. B. Wace καὶ M. S. Thompson ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1912 ἑνδεκα πρωτογεωμετρικοὺς τάφους καὶ ἓνα, ἐκ 10 ὑπαρχόντων τύμβων, ὅσους περιεῖχε 16 ταφικὰς πυράς. BSA 1911 - 12, 1 - 29.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ καὶ ΜΕ ὄστρακα. P - T, 10 (ἀριθ. 70). GAMS, 148. GAC, 278. Argissa IV (I), 136.

(γ) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου προέρχεται YE II - III A χαλκοῦν ξίφος τοῦ Μουσείου Ἀλμυροῦ καὶ YE III A ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Βόλου. GAMS, 148. GAC, 277.

ΜΕ θέσις 103, YE II 21, YE III A 51, πρωτογ. 107.

214. ΠΤΕΛΕΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1951, 129 - 154, 1952, 164 - 185, 1963, 120 - 127. EMF, 145 - 146. LMTS, 130 - 131, 227. GAMS, 148 - 149. ΑΔ 1968 Χρον., 269. GDA, 101, 370. GAC, 278 - 279. Excavations 1980, 152. Argissa IV (I), 133. NMBT, 208 (ἀριθ. 1 - 2). M - X, 38 - 39 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Βερδελεῖ τὰ ἔτη 1951 - 1953 ἐπὶ μικροῦ γηλόφου παρὰ τοὺς ΒΔ πρόποδας τοῦ πετρώδους λόφου Γρίτσα, κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τοῦ κόλπου τοῦ Πτελεοῦ καὶ περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Πτελεός, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τοῦ ἀρχαίου Πτελεοῦ, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἀπεκάλυψαν ἐκ βαθέων στρωμάτων τοῦ γηλόφου καμπυλόγραμμα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα τῆς ὑστέρως νεολιθικῆς περιόδου καὶ ἄνωθεν τούτων ἀσιδοειδῆ ΜΕ οἰκίαν (ΠΑΕ 1951, 131 - 141, 1952, 164), περὶ τὰ 20 μ. δὲ ἀνατολικώτερον τέσσαρας ΜΕ τάφους, ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ τοιχαρίων, περιέχοντας ΜΕ κεραμικὴν, καὶ YE III Γ θολωτὸν τάφον (ΠΑΕ 1952, 164 - 181). Εἰς ἑτέραν δὲ τοποθεσίαν περὶ τὰ 200 μ. δυτικώτερον εὐρέθησαν τρεῖς ἕτεροι θολωτοὶ YE III A - Γ τάφοι, κάτωθεν τοῦ δαπέδου τοῦ θόλου ἐνὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχον τρεῖς ΜΕ τάφοι, ἐπὶ δὲ τοῦ δαπέδου τοῦ θόλου μετὰ τῶν YE ἀγγείων ὑπῆρχον καὶ ἓν ὑπομυκηναϊκὸν καὶ δύο πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. ΠΑΕ 1951, 141 - 149, 1953, 120 - 127.

(β) Εἰς τοποθεσίαν, κειμένην νοτιώτερον τῆς προηγούμενης θέσεως καὶ εἰς ἀπόστασιν 2 χιλιομέτρων ΒΑ τοῦ νοτιώτερον κειμένου χωρίου Ἰλίου Θεόδωροι, ὁ Βερδελεῖς ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1951 - 1952

ἕτερον ΥΕ ΙΙΙ Α - Β θολωτὸν τάφον περιέχοντα κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1951, 150 - 154, 1952, 181 - 183.

(γ) Εἰς τὴν παραλιακὴν τέλος θέσιν Ἅγιος Βασίλειος τοῦ Πτελεοῦ κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος ἦλθεν εἰς φῶς ΥΕ Ι τροχήλατον ἑλλιπὲς φαιὸν κύπελλον. ΑΔ 1968 Χρον., 269.

ΜΕ θέσις 104, ΥΕ Ι 10, ΥΕ ΙΙΙ Α 52, ΥΕ ΙΙΙ Β 73, ΥΕ ΙΙΙ Γ 66, ὑπομυκ. 41, πρωτογ. 108.

ΒΟΡΕΙΟΙ ΣΠΟΡΑΔΕΣ

215. ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 43. Στρώματα νεολιθικῆς κατοικῆσεως, περιέχοντα κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Agios Petros, 11 - 136. ΠΕ θέσις 169, ΜΕ 105.

Υ. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Β. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

216. ΝΕΟΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ - ΠΡΟΕΡΝΑ. Βιβλιογραφία: Δ - Σ, 17. Ρ - Τ, 11 (ἀριθ. 104). GAMS, 163. ΑΔ 1966 Χρον., 249 - 252, 1973 - 74 Χρον., 515, 1979 Χρον., 191, 1980 Χρον., 252, 1981 Χρον., 227, 1984 Χρον., 136, 1985 Χρον., 178 - 179, 1986 Χρον., 69 - 70. ΑΑ 1971, 396. Argissa ΙΙΙ (Ι), 111, 123. GAC, 293 (Gynaikokastro). Excavations 1980, 125 (Gynaikokastro). Argissa ΙΥ (Ι), 133. NMBT, 211 (ἀριθ. 94). Μ - Χ, 241 (Προέρνα).

(α) Ἐκ μὴ καθοριζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Νέον Μοναστήριον τῆς ἐπαρχίας Δομοκοῦ ἔχουν ἀναφερθῇ τέσσαρες νεολιθικοὶ οἰκισμοί, διὰ τὸν μεγαλύτερον τῶν ὁποίων ἀναφέρεται ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν Μάτι Δομοκοῦ. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 515.

(β) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1965 ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Ταψὶ καὶ τοῦ παρ' αὐτὸν ὑψώματος Γυναικόκαστρον, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Προέρνης (ΒCH 1924, 355 - 356 εἰκ. 8 - 9), ΒΔ τοῦ Νέου Μοναστηρίου, πρὸ πολλοῦ δὲ γνωστῶν ὡς προϊστορικῶν θέσεων (Δ - Σ, 17. Ρ - Τ, 11 ἀριθ. 104), ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων λείψανα. GAMS, 163. ΑΔ 1966 Χρον., 249 - 252. ΑΑ 1971, 396. Argissa ΙΙΙ (Ι), 111, 123. Argissa ΙΥ (Ι), 133.

(γ) Ἐκσκαφαὶ θεμελίων ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως καὶ σωστικαὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1980 - 1986 ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀψιδοειδὲς ΠΕ οἰκοδόμημα συνοδευόμενον ἀπὸ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ κλασσικά ὄστρακα (ΑΔ 1986 Χρον., 69 - 70),

ἀρχιτεκτονικά λείψανα τῆς ΥΕ ΙΙΙ περιόδου (ΑΔ 1984 Χρον., 136, 1985 Χρον., 179), δύο ὑπομυκηναϊκοὺς ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφους περιέχοντας τρία συνολικῶς ἀγγεῖα καὶ χαλκὴν ψῆφον ὄρμου (ΑΔ 1984 Χρον., 136, 1985 Χρον., 178) ὡς καὶ πρωτογεωμετρικὸν ὅμοιον τάφον περιέχοντα τρία ἀγγεῖα καὶ (χαλκὴν;) περόνην μὲ κεφαλὴν ὁμοιάζουσαν πρὸς καρπὸν ροῦᾶς. ΑΔ 1981 Χρον., 227.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κομμένο Τζαμί, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς κωμοπόλεως, ἔχει ἐντοπισθῆ τάφος ἐξ ὀρθίων πλακῶν συνοδευόμενος ἀπὸ νεολιθικὰ ὄστρακα. ΑΔ 1979 Χρον., 191.

ΠΕ θέσις 170, ΜΕ 108, ΥΕ ΙΙ Β 74, γεωμ. 114.

217. ΒΑΡΔΑΛΗ. Βιβλιογραφία: Δ-Σ, 9 (ἀριθ. 43). Ρ-Τ, 9 (ἀριθ. 43). Argissa ΙΙΙ (Ι), 111. NMBT, 211 (ἀριθ. 95).

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Βαρδαλὴ τῆς ἐπαρχίας Δομοκοῦ εἶναι γνωστὰ νεολιθικὰ (Δ-Σ, ἔ.ἀ.), ΠΕ (Argissa ἔ.ἀ.) καὶ ΥΕ ΙΙΙ λείψανα. NMBT, 211 (ἀριθ. 95).

ΠΕ θέσις 171, ΥΕ ΙΙΙ 111.

218. ΔΟΜΟΚΟΣ. Βιβλιογραφία: Ρ-Τ, 11 (ἀριθ. 100-102), 215. Hunter, 10. GAMS, 164. ΑΔ 1971 Χρον., 237. GAC, 293. O. Davies, Roman Mines in Europe, New York 1979², 242 (ὑποσημ. 2). Argissa ΙV (Ι), 123.

(α) Ἐκ τριῶν τοποθεσιῶν κειμένων βορείως τοῦ Δομοκοῦ ἔχουν πρὸ πολλοῦ (Ρ-Τ, 11 ἀριθ. 100-102) ἀναφερθῆ ἰσάριθμοι νεολιθικοὶ οἰκισμοί, πρὸς ἓνα τῶν ὁποίων πρέπει ἴσως νὰ σχετισθῇ νεολιθικὸν εἰδῶλιον συλλεγὲν τὸ ἔτος 1970 ἐκ τῆς αὐτῆς περιοχῆς. ΑΔ 1971 Χρον., 237 (πίν. 209 α).

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος 502 βορείως τοῦ Δομοκοῦ ὁ O. Davies (ἔ.ἀ.) ἀναφέρει ΜΕ μινύεια ὄστρακα καὶ διάτρητον λίθινον πέλεκυν. ΑΑΑ 1981, 132.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Καστρί, ΝΑ τοῦ Δομοκοῦ, ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ ὄστρακα. Hunter, 10. GAC, 293.

(δ) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τοῦ Δομοκοῦ προέρχονται δύο ΜΕ ἢ πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα, γραπτὴ ἀμαυρόχρωμος πρόχους τοῦ Μουσείου Βόλου καὶ ἀκόσμητον παρεμφερὲς ἀγγεῖον τοῦ Fitzwilliam Μουσείου τοῦ Cambridge. Ρ-Τ, 215. GAC, 293.

ΜΕ θέσις 110, πρωτογ. 110.

219. ΟΜΒΡΙΑΚΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1973-74 Χρον., 514. BCH 1980, 634, 1983, 781-783. ΑΑΑ 1981, 104-134.

(α) Ἐκ δύο τοποθεσιῶν κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τῆς ἀποξη-
ρανθείσης λίμνης Ξυνιάδος παρὰ τὸ χωρίον Ὀμβριακή, αἱ ὁποῖαι
ἀπέχουν μεταξύ των 300 - 400 μ. καὶ ἐκαλύπτοντο ἄλλοτε ὑπὸ τῶν
ὕδατων (AAA 1981, 105 εἰκ. 1), ἔχουν συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Χαλ-
κίδος πολυάριθμα μονόχρωμα γραπτὰ ξεστὰ καὶ ἐγχάρακτα ὄστρακα,
λίθινα ἐργαλεῖα, ἐν οἷς καὶ δύο διάτρητοι λίθινοι πελέκεις, λίθινοι
καὶ πήλινοι πεσσοὶ σφενδονῶν, πήλινα σφονδύλια καὶ ἄλλα μικρὰ
ἀντικείμενα τῆς μέσης νεολιθικῆς περιόδου, ὡς ἀναφέρεται, ἂν καὶ
οἱ διάτρητοι πελέκεις ὑποδηλοῦν πρῶτον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ ἴσως.
AAA 1981, 104 - 134.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τούμπα τῆς Ξυνιάδος, ἡ ἀκριβὴς θέσις
τῆς ὁποίας δὲν προσδιορίζεται, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς
τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 514.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀραπονήσι, κατὰ τὸ κέντρον τῆς ἄλλοτε λί-
μνης τῆς Ξυνιάδος, ἔχει συλλεγῇ ἄφθονος ἀκόσμητος νεολιθικὴ κε-
ραμικὴ. AAA 1981, 132.

ΠΕ θέσις 172.

220. ΠΑΝΑΓΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1970 Χρον., 244 - 245, 1971 Χρον., 237.
AAA 1981, 132. BCH 1972, 708. Argissa III (I), 112. GAC,
293. Argissa IV (I), 129.

Ἐκ γηλόφου εἰς τὴν θέσιν Ῥάχη ἢ Παλιοκκλήσι, παρὰ τὸ χωρίον
Παναγία τῆς ἐπαρχίας Δομοκοῦ, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ νεολι-
θικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Β γραπτὰ ὄστρακα ὑψιπόδων κυλίκων
καθὼς καὶ κεραμικὴ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. ΑΔ 1970 Χρον., 244 - 245.

ΠΕ θέσις 173, ΜΕ 111, ΥΕ III Α 54, ΥΕ III Β 75.

221. ΜΕΛΙΤΑΙΑ. Βιβλιογραφία: Ρ - Τ, 170, 208. V - Σ, 135. Hunter, 10. Θεσ-
σαλικά 1959, 80 - 91. GAMS, 164. ΑΔ 1972 Χρον., 329 - 330,
1973 - 74 Χρον., 515 - 516. AAA 1972, 47 - 57. GAC, 293 - 294.
Excavations 1980, 125. Argissa IV (I), 128. NMBT, 211 (ἀριθ.
97).

(α) Ἐκ ταπεινοῦ γηλόφου κειμένου εἰς τὴν θέσιν Ῥάχες, ΒΑ τοῦ
χωρίου Μελιταία (πρῶν Ἀβαρίτσα) τῆς ἐπαρχίας Δομοκοῦ, συνε-
λέγησαν ἐπιφανειακὰ μονόχρωμα, ἐγχάρακτα καὶ γραπτὰ ὄστρακα,
καὶ πήλινον εἰδώλιον ἀνδρός, τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, εὐ-
ρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν Λαμίας. ΑΔ 1972 Χρον., 229 - 230.

(β) Ἐκ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς
τῶν τειχῶν τῆς ἀρχαίας Μελιταίας, καὶ ἐκ τῆς κοίτης τοῦ παραρρέον-
τος αὐτὸν χειμάρρου Ταξιάρχης ὁ Μπακαλάκης συνέλεξε τὰ ἔτη 1952

καὶ 1959 ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ χονδροειδῆ καὶ ΜΕ μινύεια καὶ ἀμαυρόχρωμα ὄστρακα. Θεσσαλικά 1959, 80 - 91.

(γ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἐγγὺς τῆς προηγουμένης ὁ Hunter συνέλεξε ΜΕ ὄστρακα. Hunter, 10. GAMS, 164. GAC, 293 - 294.

(δ) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Μελιταίας προέρχονται νεολιθικὸν εἰδῶλιον γυναικὸς τοῦ Fitzwilliam Μουσείου τοῦ Cambridge (P - T, 170), νεολιθικὰ καὶ ΠΕ ὄστρακα συλλεγόμενα ὑπὸ τοῦ Χουρμουζιάδου (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 515 - 516, πίν. 334 α - β), ἐν ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖον (Festschrift Th. Hampe, 101 εἰκ. 43. V - S, 135) καὶ ΥΕ ΙΙΙ σφραγιδόλιθος. P - T, 208.

ΠΕ θέσις 174, ΜΕ 112, ΥΕ ΙΙΙ Α 55.

222. ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 149 - 158. P - T, 171 - 192. GAMS, 141. Π - Σ, 20 - 21 κ.ε. D. H. French, Notes on Prehistoric Pottery Groups from Central Greece, 1972 (Γραφομηχανῆς = Notes), 40 - 41. ΑΔ 1964 Χρον., 242, 1973 Χρον., 281, 1973 - 74 Χρον., 517 - 518. Ν - Ε, 349 (ἀριθ. 65). ΑΑΑ 1973, 395 - 401. Argissa ΙΙΙ (Ι), 112, 138 - 140. GAC, 294 - 295. Excavations 1980, 125. Argissa ΙV (Ι), 127. ΝΒΑΕ, 71, 523 (Index).

Ἀνασκαφαὶ τῶν Α. J. B. Wace καὶ Μ. S. Thompson τὸ ἔτος 1909 (LAAA, P - Τ.ε.α.), τῆς Ἰωαννίδου τὸ ἔτος 1972 (ΑΔ 1973, ΑΑΑ 1973 ε.α.) καὶ τοῦ Γ. Χουρμουζιάδου τὸ ἔτος 1973 (ΑΔ 1973 - 74 ε.α.) ἐπὶ τοῦ λόφου Παλιόμυλος, κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Λιανοκλάδιον καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὁχθῆς τοῦ Σπερχειοῦ, ἀπεκάλυψαν τρία διαδοχικὰ στρώματα κατοικήσεως, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὴν μέσην καὶ ὑστέραν νεολιθικὴν, τὴν ΠΕ καὶ τὴν ΜΕ περίοδον καὶ περιέχοντα, τὰ δύο ἀρχαιότερα κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, τὸ δὲ ἀνώτερον ΜΕ στῶμα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα εὐθυγράμμων καὶ καμπυλογράμμων οἰκοδομημάτων (P - T, 187 - 191. ΑΑΑ 1973, 375 - 401), δύο ἀκτερίστους τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν (P - T, 191), κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν (P - T, 171 - 192. ΑΔ, ΑΑΑ ε.α.). Ἐν τέλος ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακον ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκεται εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. GAMS, 141. GAC, 294 - 295.

ΠΕ θέσις 175, ΜΕ 114, ΥΕ ΙΙΙ 113.

223. ΑΥΛΑΚΙ. Ἐξ ὁμάδος σπηλαίων κειμένων εἰς τὴν θέσιν Καστράκι παρὰ τὸ χωρίον Αὐλάκι, ἀνατολικῶς τῆς Λαμίας, ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1970 Χρον., 243.

224. PAXES. Βιβλιογραφία: JHS 1962 AR, 31. GAMS, 142. Π - Σ, 21. Notes, εικ. 9, 11, 14, 16 d. Argissa III (I), 112, 141. GAC, 266. Argissa IV (I), 133.

Ἐκ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Φουρνὶ ἢ Καυκί, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ῥάχες, κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τοῦ Μαλιακοῦ, ἔχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III A - B ὄστρακα. JHS 1962 AR, 31.

ΠΕ θέσις 178, ΜΕ 118, ΥΕ III A 57, ΥΕ III B 78.

225. ΑΜΟΥΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: P - T, 11 (ἀριθ. 106 - 107). Π - Σ, 21, 65. Notes, εικ. 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15. Argissa III (I), 112, 140. GAC, 294.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Ἀμούριον, ΝΔ τῆς Λαμίας καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὄχθης τοῦ Σπερχειοῦ, συνελέγησαν ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. P - T, 11 (ἀριθ. 106).

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας, κειμένης ἀνατολικώτερον τῆς προηγούμενης, ἔχει συλλεγῆ διάτρητος λιθινὴ ἀξίνη καὶ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα. P - T, 11 (ἀριθ. 107). Notes, εικ. 4, 5, 7, 11, 14, 15.

ΠΕ θέσις 179, ΜΕ 119.

226. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ. Βιβλιογραφία: Antiquity 1959, 102 - 103. EMF, 133. ΑΔ 1964 Χρον., 242, 1973 - 74 Χρον., 518 - 519. GAMS, 141. Π - Σ, 22 (Πλατανιά). ΑΑ 1971, 364, 396. Notes, εικ. 14, 15. Argissa III (I), 112, 141. GAC, 265. Argissa IV (I), 132 (Platania). M - X, 56 κ.έ.

Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τῶν R. Hope Simpson καὶ J. F. Lazenby τὸ ἔτος 1958 καὶ δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ μέχρι βάθους 3,90 μ. τοῦ Χουρμουζιάδου τὸ ἔτος 1973 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου εἰς τὴν θέσιν Πλατανιά ἢ Ἀγία Παρασκευὴ παρὰ τὸ χωρίον Μεγάλῃ Βρύση, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς Λαμίας, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III B - Γ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ ἐν γεωμετρικόν (Antiquity 1959 102 - 103. GAMS, 141), καὶ στρώματα κατοικήσεως τῶν νεολιθικῶν χρόνων, πάχους 0,30 μ., τῶν ΠΕ, πάχους 1,20 μ., τῶν ΜΕ, πάχους 2,10 μ., καὶ τῶν μυκηναϊκῶν, πάχους 0,30 μ. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 518. Τὰ εὐρήματα ἐκ τῆς θέσεως φυλάσσονται εἰς τὴν Συλλογὴν Λαμίας. ΑΔ 1964 Χρον., 242.

ΠΕ θέσις 180, ΜΕ 120, ΥΕ III B 79, ΥΕ III Γ 67, γεωμ. 115.

227. ΦΤΕΡΗ. Ἐκ τῆς θέσεως Καστρόρραχη ἢ Μηλόρραχη παρὰ τὸ χωρίον Φτέρη, δυτικῶς τῆς Σπερχειάδος, ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ὄστρα-

κα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς «χαλκοκρατίας». ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 514.

ΠΕ θέσις 181.

228. ΛΟΥΤΡΑ ΥΠΑΤΗΣ - ΦΟΥΡΝΟΣΠΗΛΙΑ. Βιβλιογραφία: Θεσσαλικά 1958, 66 - 69. Π - Σ, 22, 65. Notes, εἰκ. 11. Argissa III (I), 112, 140 - 141. Argissa IV (I), 132.

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Φουρνοσπηλιά, ἔναντι τοῦ χωρίου Λουτρά Ὑπάτης, ὁ Μπακαλάκης συνέλεξε τὰ ἔτη 1952 καὶ 1955 νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ὀψιανὸν καὶ διάτρητον λίθινην ἀξίνην. Θεσσαλικά 1958, 66 - 69.

ΠΕ θέσις 182, ΜΕ 121.

229. ΗΡΑΚΛΕΙΑ. Βιβλιογραφία: Antiquity 1959, 103 - 104. EMF, 133. GAMS, 139 - 140. Π - Σ, 93 - 95. CS, 128. ΑΔ 1978 Χρον., 163. GAC, 264. Excavations 1980, 122 - 123. Μ - Χ, 39 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥαχίτα, ΝΑ τῶν Βαρδατῶν, παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Ἡράκλεια (πρῶην Μουσταφάμπεη) καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς ἀρχαίας Ἡρακλείας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά πιθανῶς, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Γ ὄστρακα. Antiquity 1959, 103 - 104. ΑΔ 1978 Χρον., 163.

(β) Ἐκ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἡρακλείας, ἣτις διεδέχθη τὴν ἀρχαίαν Τραχίνα, ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (V - S, 243 - 260, πίν. XXI), ἔχουν συλλεγῇ ΥΕ III ὄστρακα, τινὲς δὲ τῶν ἐλληνιστικῶν λαξευτῶν τάφων μεταξὺ Ῥαχίτας καὶ Ἡρακλείας ἔχει παρατηρηθῇ ὅτι ὁμοιάζουν μὲ μυκηναϊκοὺς θαλαμοειδεῖς τάφους. GAMS, 139 - 140. GAC, 264.

ΠΕ θέσις 183, ΜΕ 122, ΥΕ III Α 58, ΥΕ III Β 81, ΥΕ III Γ 69.

230. ΟΙΤΗ. Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ ἐρευνητικῆς ἀποστολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Loyola τοῦ Σικάγου εἰς τὴν θέσιν Παναγία, παρὰ τὸ χωρίον Οἶτη, ἐγγὺς τῶν ὁρίων τῶν Νομῶν Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, ἔφερεν εἰς φῶς πενιχρὰ λείψανα κατοικήσεως, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ κεραμικὴν τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ, τῆς ΜΕ καὶ τῆς ΥΕ III περιόδου. ΑΔ 1978 Χρον., 158 - 159, 162 - 163.

ΠΕ θέσις 186, ΜΕ 126, ΥΕ III 115.

231. ΔΡΥΜΑΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 130, 1910, 166. REG 1912, 259 - 260. P - T, 11 (ἀριθ. 109). GAMS, 136. Π - Σ, 23 κ.έ. Notes, εἰκ. 3, 5, 7, 16 α. GAC, 261. Excavations 1980, 120.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1909 ἐπὶ προϊστορικοῦ γη-λόφου εἰς τὴν θέσιν Ἀμοριανόν, παρὰ τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας

Δρυμαίας και ἔγγυς τοῦ σημερινοῦ χωρίου Δρυμαία (πρόην Γλούνιστα) τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἔφερεν εἰς φῶς χειροποίητον μονόχρωμον κεραμικὴν νεολιθικῶν (P - T, Notes, Π - Σ ἔ.ἀ.), ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ χρόνων πιθανῶς. GAMS, 136.

ΠΕ θέσις 188, ΜΕ 129, ΥΕ III 116.

232. ΘΕΟΛΟΓΟΣ - ΑΛΑΙ. Βιβλιογραφία: AA 1913, 104 - 105. AJA 1915, 434. Hesperia 1940, 381 (ὑποσημ. 2), 1992, 265 - 289. L. Walker - Kosmopoulos, The Prehistoric Inhabitation of Corinth I (= PIC), σ. IX - XII. BCH 1956, 223. AM 1956, 8. Ch. Zervos, Nais. Civil. en Grèce, τόμ. I, 18. GAMS, 137. Π - Σ, 24. N - E, 57, 256, 349 (ἀριθ. 70). Notes εἰκ. 2, 16 a, d. GAC, 262. Excavations 1980, 122.

(α) Ἀνασκαφαὶ τῶν A. L. Walker - Kosmopoulos καὶ H. Goldman μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1911 - 1935 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Ἀλῶν, ΒΔ τοῦ χωρίου Θεολόγος τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικὴν ἐπίχωσιν, πάχους 2 μ. περίπου, περιέχουσιν κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὰ Μουσεῖα Θηβῶν, Κορίνθου καὶ Ἐθνικὸν Ἀθηνῶν. Ἐκ τῆς θέσεως βραδύτερον ἀνεφέρθησαν καὶ ΥΕ III ὄστρακα. GAMS, 137. Notes, εἰκ. 16 d.

(β) Εἰς τὰς περιοχὰς Ζάστανος καὶ Λεκούνα μεταξὺ τῶν χωρίων Θεολόγος καὶ Μαλεσίνα νοτιώτερον ἔχουν ἐντοπισθῆ τρεῖς ἀκέριστοι θαλαμοειδεῖς τάφοι, πιθανῶς ΥΕ, εἰς τῶν ὁποίων ἐπανεχρησιμοποιήθη ἴσως καὶ κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους. ΑΔ 1980 Χρον., 246, 1985 Χρον., 169.

ΥΕ III θέσις 119.

233. ΕΛΑΤΕΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1887, 39 - 63, 318 - 346, 405 - 444, 1888, 37 - 63, 1960, 758 - 760. P. Paris, Elatée, Paris 1892 (= Elatée), 283 - 284, 286, 291 - 295. ΠΑΕ 1904, 53 - 87, 1906, 140 - 145, 1909, 127 - 128, 1910, 159 - 163. AM 1905, 134 - 140, 1906, 396 - 404. AE 1908, 63 - 96. REG 1912, 254 - 285. P - T, 203 - 205. KMK, 5. F. Schöber, Phokis, Crossen 1924 (= Phokis), 45 - 48. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἐπ. ἐν Ἑλλάδι, 59 - 60. Hunter, 108. Archaeology 1959, 282 - 283, 1962, 262 - 266. JHS 1960 AR, 13, 1986 AR, 42. AJA 1961, 193. Hesperia 1962, 158 - 209. EMF, 133 - 134. GAMS, 135. Π - Σ, 24 - 25 κ.ε. Notes, 11 - 13 εἰκ. 3, 5, 6, 7, 10, 11, 14, 16 a - d. GAC, 259 - 260. Excavations 1980, 120 - 121. M - X, 245. Orchomenos V, 47 - 57. ΑΔ 1979 Χρον., 193 - 194, 1981 Χρον., 221 - 222, 1986 Χρον., 65 - 68.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ P. Paris τὰ ἔτη 1883 καὶ 1884 ἐπὶ τοῦ ὑψώ-

ματος Κάστρο τοῦ Λασοῦ, περὶ τὰ 5,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ἑλάτεια (πρὶν Δραχμάνι) τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἀπεκάλυψαν, πλὴν τῶν λειψάνων τοῦ ναοῦ τῆς Κραναίας Ἀθηνᾶς τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν ΥΕ III Β καὶ ἐν γεωμετρικὸν ὄστρακον (BCH 1888, 43 - 45 ἀριθ. 3 - 4. Elatée, 283 - 284 εἰκ. 21 - 22. EMF, 133. GAC, 260), γεωμετρικὸν χαλκοῦν ἱππάριον, πόρπας καὶ ἄλλα χαλκᾶ ἀντικείμενα γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων. BCH 1888, 47, 56 - 59 (ἀριθ. 1, 39 - 51). Elatée, 285, 291 - 295 (εἰκ. 24, 32 - 36).

(β) Ἐπὶ ὑψώματος κειμένου εἰς ἀπόστασιν πορείας μιᾶς περιπού ὥρας βορείως τῆς Ἑλατείας ὁ Σωτηριάδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1906 ΜΕ ταφικὸν τύμβον περιέχοντα εἰς βάθος 3 μ. ταφὴν γυναικὸς συνοδευομένην ἀπὸ 3 ΜΕ ἀγγεῖα, χαλκοῦν μαχαίριον καὶ τέσσαρα χρυσᾶ κοσμήματα, ἐν δὲ ἀμαυρόχρωμον γραπτὸν ἀγγεῖον εἶχεν ἀρχικῶς τοποθετηθῆ ὡς σῆμα ἐπὶ τοῦ τάφου. ΑΜ 1906, 402 - 404. ΠΑΕ 1906, 142 - 144. ΑΕ 1908, 93 - 96. REG 1912, 254, 256. Π - Σ, 25 (β), 305 - 306 (I).

(γ) Παρὰ τὴν κοινότητα τῆς Παναγίτσας ΒΔ τῆς Ἑλατείας ἠρευνήθη τὰ ἔτη 1979 - 1981 νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1979 Χρον., 193 - 194, 1981 Χρον., 221 - 222.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀλωνάκι - Ἅγιος Λουκάς παρὰ τὴν ΒΔ κλιτὺν τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἑλατείας, βορείως τοῦ χωρίου, ἡ Δακορώνια ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1985 - 1986 ἐννέα θαλαμοειδεῖς ΥΕ τάφους περιέχοντας ταφὰς καὶ καύσεις νεκρῶν συνοδευομένας ἀπὸ πολυάριθμα ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ σιδήρου, ἡμιπολυτίμων λίθων, ὑαλομάξης, στεατίτου, ὀστοῦ, καὶ πηλοῦ, ἐν οἷς καὶ εἰδώλιον τύπου Ψ. ΑΔ 1985 Χρον., 171, 1986 Χρον., 65 - 68. JHS 1986 AR, 42.

(ε) Εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ ἱατροῦ Χέβα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τῆς Ἑλατείας, ὁ Σωτηριάδης ἠρεύνησε τὰ ἔτη 1904 - 1910 γήλοφον ὕψους 4 μ. περίπου, ἐπανεξετασθέντα δι' ἀνασκαφῆς ὑπὸ τοῦ S. S. Weinberg τὸ ἔτος 1959, ὁ ὁποῖος περιεῖχε λείψανα ὄλων τῶν φάσεων τῆς νεολιθικῆς ἀποκλειστικῶς περιόδου. ΠΑΕ 1904, 53 - 57, 1906, 140 - 142, 1910, 181. ΑΕ 1908, 63 - 95. ΑΜ 1905, 134 - 140, 1906, 397 - 402. REG 1912, 263, 270. Ρ - Τ, 202 - 203. Archaeology 1959, 1962 ἔ.ἀ. Hesperia 1962, 158 - 209.

(ς) Εἰς τοὺς ἀγροὺς Γιαννακοπούλου καὶ Πιπέρη, δυτικῶς τῆς Ἑλατείας, ὁ Σωτηριάδης ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1909 - 1910 προϊστορικὸν γήλοφον περιέχοντα λείψανα τῆς νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I, ΥΕ II καὶ ΥΕ III Α - Γ περιόδου. Τὰ κινητὰ εὐρήματα ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Χαιρωνείας. ΠΑΕ 1909, 127 - 128, 1910,

159 - 163. REG 1912, 256 - 259, 269 - 270. P - T, 204. EMF, 133 - 134. Hunter, 108. GAMS, 135. GAC, 259 - 260.

ΠΕ θέσις 190, ΜΕ 131, ΥΕ Ι 13, ΥΕ ΙΙ 24, ΥΕ ΙΙΙ Α 64, ΥΕ ΙΙΙ Β 89, ΥΕ ΙΙΙ Γ 74, γεωμ. 122.

234. ΚΑΛΑΠΟΔΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AAA 1975, 1 - 24. BCH 1975, 636 - 637, 1976, 644, 1977, 582 - 584, 1980, 625 - 627, 1981, 809 - 812, 1982, 561 - 563, 1983, 774 - 779. AA 1980, 38 - 123. Excavations 1980, 123. M - X, 40 κ.έ. ΑΔ 1980 Χρον., 242.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βάγια ΒΔ τοῦ χωρίου Καλαπόδιον Λοκρίδος ἐργασίαι διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν ἀγροῦ καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ τῆς Δακορώνια τὸ ἔτος 1980 ἀπεκάλυψαν δύο ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφους περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1980 Χρον., 242 - 244.

(β) Γερμανικαὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1973 - 1982 εἰς τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἑλαφηβολίας Ἀρτέμιδος, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Καλαπόδιον τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος (χάρτης, ΑΑ 1980, 41 εἰκ. 1), ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἱεροῦ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, μεμωμένα νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Γ, πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΑΑ 1975, 1 - 24. ΑΑ 1980, 46 - 63. M - X, 40 κ.έ.

ΜΕ θέσις 132, ΥΕ ΙΙΙ Γ 75, πρωτογ. 116, γεωμ. 123.

235. ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ - ΜΑΝΕΣΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1904, 51 - 52, 1906, 140, 1909, 125, 1910, 163. AM 1905, 133 - 134, 1906, 396 - 397. AE 1908, 64, 87. REG 1912, 263. P - T, 11 (ἀριθ. 112), 202. KMK, 5. Phokis, 45 - 47. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἑπ. ἐν Ἑλλάδι, 60. Π - Σ, 25. Excavations 1980, 124.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1904 ἐπὶ γηλόφου παρὰ τὸ Λευκοχώριον (πρῶην Μάνεσι) τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος ἀπεκάλυψε μονόχρωμα χειροποίητα ὄστρακα, ἐν γραπτὸν παραβαλλόμενον πρὸς τὰ ἀγγεῖα τῆς Χαιρωνείας καὶ ἕτερον ἐγχάρακτον, ὀψιανόν, ὄστᾱ ζῶων, λείψανα ἐστίας, τέφραν καὶ ἄνθρακας. ΠΑΕ 1904, 51 - 52.

(β) Ἐκ τῆς ἐπιφανείας ἐτέρου λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτιώτερον τοῦ προηγουμένου καὶ περιέχοντος λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὁ Σωτηριάδης συνέλεξε μονόχρωμα χειροποίητα ὄστρακα. ΠΑΕ 1906, 140. Notes, εἰκ. 9, 16 b.

(γ) Ἐκ τῆς θέσεως Μαγούλα περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Λευκοχωρίου συνέλεγησαν νεολιθικὰ ὄστρακα. RE XXI (I), 477. ΠΕ θέσις 191.

236. ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1910, 163 - 167, 1911, 205 - 235. REG 1912, 270 - 299. P - T, 11 (ἀριθ. 133), 24 (ὑπόσημ. 5). KMK, 5. Phokis, 45, 47. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἐπ. ἐν Ἑλλάδι, 60 - 65. RE XXI (I), 477 - 478. Hunter, 108. EMF, 134. GAMS, 135. Π - Σ, 26 κ.έ.. Notes, 20 - 22, εἰκ. 3, 5, 7, 9 - 11, 14, 16 a - d. GAC, 259. Excavations 1980, 120. M - X, 40.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Σωτηριάδου τὰ ἔτη 1910 - 1911 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ἀγία Παρασκευὴ (πρῶην Καλύβια Ἀγίας Μαρίνης) τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὁχθῆς τοῦ Κηφισοῦ, ἔφερον εἰς φῶς νεολιθικόν, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Γ οἰκισμὸν. ΠΑΕ ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 193, ΜΕ 134, ΥΕ III Α 65, ΥΕ III Β 92, ΥΕ III Γ 78.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

237. ΜΥΤΙΚΑΣ - ΑΛΥΖΙΑ. Ἐρευναι τοῦ Μαστροκώστα τὸ ἔτος 1965 εἰς τὰ σπήλαια Ἀρχονταριὰ καὶ Σπηλιά τῆς Ὀμορφιάς, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς τῆς χαράδρας Βερίνα, ΝΑ τῆς ἀρχαίας Ἀλυζίας, ἡ ὁποία ἔκειτο μεταξὺ τῶν χωρίων Κανδήλα καὶ Μύτικας τῆς ἐπαρχίας Βονίτισης καὶ Ξηρομέρου, καὶ εἰς ἀπόστασιν 1500 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἀπεκάλυψαν νεολιθικὰ ὄστρακα, μονόχρωμα καὶ γραπτὰ, ἐν λίθινον καὶ ἕτερον ξύλινον εἰδώλιον καὶ λεπίδας πυριτολίθου. ΑΔ 1967 Χρον., 323, 1981 Χρον., 172. Excavations 1980, 8.

238. ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑ - ΚΟΡΟΝΤΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1908, 100. LAAA 1912, 133. P - T, 229. ΑΔ 1915 Παράρτ., 48 - 49, 1920 - 21, 61, 1970 Χρον., 296. KMK, 4. BSA 1931 - 32, 240. BCH 1957, 581. EMF, 137. GAMS, 92. Π - Σ, 111. GAC, 182 - 183. Excavations 1980, 7.

(α) Κατὰ τὴν κατασκευὴν ὕδραγωγείου ἐντὸς τοῦ χωρίου Χρυσοβίτσα τῆς ἐπαρχίας Βονίτισης καὶ Ξηρομέρου εὗρέθη κορμὸς πηλίνου νεολιθικοῦ εἰδωλίου γυναικός, τικτούσης κατὰ τὸν Ῥωμαῖον, τοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν. ΑΔ 1915 Παράρτ., 48 - 49, 1920 - 21, 61, 1970 Χρον., 296.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ζαφειροπούλου τὸ ἔτος 1956 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας πόλεως Κόροντα, μεταξὺ τῶν χωρίων Χρυσοβίτσα καὶ Πρόδρομος, ἀπεκάλυψε κάτωθεν τῶν ἱστορικῶν λειψάνων γεωμετρικὰ ὄστρακα. BCH 1957, 581.

(γ) Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν ὁ Σωτηριάδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1908 λείψανα δύο μικρῶν μυκηναϊκῶν θολωτῶν τάφων περιεχόντων μυκηναϊκὰ ὄστρακα, χαλκᾶ μαχαίρια καὶ ψήφους ὁρμῶν. ΠΑΕ 1908, 100.

ΥΕ III θέσις 124, γεωμ. 129.

239. ΑΣΤΑΚΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1931 - 32, 241 - 244, 1932 - 33, 218 - 219, 1938 - 39, 13 (ύποσημ. 6), 1947, 156 - 183. JHS 1933, 283. Excavations 1980, 4. M - X, 243.

(α) Ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου Γκράμπες, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Ἀστακὸς τῆς ἐπαρχίας Βονίτισης καὶ Ξηρομέρου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΥΕ III Α - Β ὄστρακα (BSA 1931 - 32, 241 - 244. GAMS, 92) ὡς καὶ ἐν γεωμετρικόν (BSA 1931 - 32, 239 εἰκ. 20 ἀριθ. 3. M - X, 243). Ἀνασκαφὴ δὲ τῆς S. Benton εἰς τὸ στόμιον σπηλαίου ὑπάρχοντος ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τοῦ λόφου πλευρᾶς καὶ πρὸ τοῦ σπηλαίου ἀπεκάλυψε στρώματα περιέχοντα ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Γ κεραμικὴν. BSA 1931 - 32, 243 - 245, 1938 - 39, 13 (ύποσημ. 6). GAC, 183.

(β) Ἀνασκαφὴ τῆς S. Benton ἐντὸς ἐτέρου σπηλαίου κειμένου παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἀστακοῦ, ἀπεκάλυψεν ἄφθονον νεολιθικὴν κεραμικὴν, ἐν ΥΕ III ὄστρακον, ὅστ᾽ ἀνθρώπων καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. BSA 1931 - 32, 244, 1947, 156 - 183.

ΠΕ θέσις 196, ΜΕ 137, ΥΕ III Α 67, ΥΕ III Β 95, ΥΕ III Γ 82, γεωμ. 133.

240. ΑΓΙΟΣ ΗΛΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1963, 203 - 217. ΑΔ 1963 Χρον., 148, 1964 Χρον., 295 - 300. Π - Σ, 23 κ.έ. GAC, 181 - 182. Excavations 1980, 4 - 5. M - X, 39 - 40 κ.έ.

(α) Εἰς τὸ δυτικὸν πέρας τῆς πλατείας τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἡλίας τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου ὁ Μαστροκώστας ἀνέσκαψε μερικῶς τὸ ἔτος 1963 ΥΕ II - III Α θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα 25 ΥΕ II - III Α ἀγγεῖα, ἐν ᾗ δύο ΥΕ III Γ ὄστρακα καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1963, 203 - 204. ΑΔ 1964 Χρον., 295 - 296.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀγουζές ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ ὑψώματος Ἅγιος Ἡλίας νοτίως τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον ταυτίζεται μὲ τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Ἰθωρίας, προέρχεται λίθινος πέλεκυς τοῦ Μουσειῦ Ἀγρινίου. ΠΑΕ 1963, 211. ΑΔ 1964 Χρον., 299.

(γ) Ἐκ τοῦ αὐχένος νοτίως τῆς ἀκροπόλεως ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ, ΥΕ καὶ ἐλληνιστικὰ λείψανα. GAC, 182.

(δ) Ἐκ τοῦ χώρου πρὸ τῆς Κόκκινης Σπηλιᾶς, ΝΔ τῆς προηγουμένης θέσεως, ἔχουν συλλεγῇ «πληθώρα ὀστράκων ἀρίστης ποιότητος νεολιθικῶν ἀγγείων», λίθινος πέλεκυς καὶ λίθινα βέλη, ἕτερος δὲ λίθινος πέλεκυς συνελέγη ἐκ τῆς περιοχῆς ἀνωθεν τῆς Κόκκινης Σπηλιᾶς. ΠΑΕ 1963, 210 - 211. ΑΔ 1963 Χρον., 148, 1964 Χρον., 299.

(ε) Εἰς τὰς τοποθεσίας Σερεμέτι, περὶ τὰ 300 μ. νοτίως τῆς ἀκροπόλεως, καὶ Μαραθιάς, περὶ τὰ 300 - 500 μ. νοτιοδυτικώτερον, ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τοῦ Μαστροκώστα τὸ ἔτος 1963 τέσσαρες θολωτοὶ ΥΕ II - III Γ τάφοι. ΠΑΕ 1963, 204 - 210. ΑΔ 1963 Χρον., 148, 1964 Χρον., 296 - 299.

ΜΕ θέσις 138, ΥΕ II 26, ΥΕ III Α 68, ΥΕ III Β 97, ΥΕ III Γ 84.

241. ΚΡΥΟΝΕΡΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1931 - 32, 238 - 239, 1947, 171. GAMS, 90. Π - Σ, 23 κ.έ. GAC, 103. Excavations 1980, 5 (Chalcis). M - X, 244 κ.έ.

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 600 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Κρυονέρι τῆς ἐπαρχίας Ναυπακτίας, ἡ θέσις τοῦ ὁποίου ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Χαλκίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ὄστρακα, λείψανα ΜΕ πιθανῶς οἰκίων καὶ ὄστρακα ΥΕ II - III Β καὶ γεωμετρικῶν χρόνων (BSA ἔ.ἀ.) ὥς καὶ πιθανοὶ ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι. GAMS, 90. GAC, 103.

ΜΕ θέσις 140, ΥΕ II 27, ΥΕ III Α 69, ΥΕ III Β 99, γεωμ. 137.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

242. ΚΩΡΥΚΕΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 45. Λείψανα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου περιλαμβάνοντα κεραμικὴν, πήλινα εἰδώλια, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα. Α - C I, 101 - 182, 194 - 251.

ΜΕ θέσις 144, ΥΕ I 15, ΥΕ II 28, ΥΕ III Α 70, ΥΕ III Β 101, γεωμ. 141.

243. ΔΕΛΦΟΙ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Σ, 27 - 29. M - X, 40 - 41. GAC, 256 - 257. Excavations 1980, 109 - 112.

Παλαιότεραι ἐξερευνήσεις ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1893 εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Δελφῶν ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα πιθανὰ νεολιθικὰ λείψανα ἐκ κεκινημένων ἐπιχώσεων, ΜΕ κεραμικὴν καὶ διατρήτους λιθίνας κεφαλὰς ῥοπάλων, πιθανῶς ΜΕ, καθὼς καὶ λείψανα κατοικήσεως ἀπὸ τῶν ΥΕ μέχρι τῶν γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Π - Σ, 27 - 29 κ.έ. M - X, 40 - 41 κ.έ.

ΜΕ θέσις 145, ΥΕ I 16, ΥΕ II 29, ΥΕ III Β 102, ΥΕ III Γ 85, ὑπομκ. 47, πρωτογ. 128, γεωμ. 142.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

244. ΠΟΛΥΓΥΡΑ. Βιβλιογραφία: Orchomenos I, 116 - 119. P - T, 196. KMK, 3. EMF, 122. GAMS, 114 - 115. Π - Σ, 30 κ.έ. ΑΔ 1971 Χρον.,

239 - 240. Notes, εικ. 16 d. GAC, 237. Excavations 1980, 30. TPAB I, 360 - 361.

Δοκιμαστική ανασκαφή των έρευνώντων τον Όρχομενον Γερμανών αρχαιολόγων τα έτη 1903 - 1905 εις την τοποθεσίαν Πολυγύρα, περί τα 5 χιλιόμετρα βορείως του Όρχομενου (Orchomenos I, 116 - 119. P - T, 196), και επιφανειακά εξερευνήσεις των R. Hope Simpson το έτος 1959 (GAMS, 114 - 115) και S. Lauffer το έτος 1970, όστις ταυτίζει την θέσιν προς την αρχαίαν Τεγύραν (ΑΔ 1971 Χρον., 239 - 240), έχουν φέρει εις φώς δύο προϊστορικά στρώματα κατοικήσεως, το αρχαιότερον των όποίων περιείχε νεολιθικήν το δέ ανώτερον ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ πιθανώς, ΥΕ ΙΙΙ Α και ΥΕ ΙΙΙ Β κεραμικήν ως και έν ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ όστρακον. GAMS, 114 - 115. GAC, 237.

ΠΕ θέσις 204, ΜΕ 150, ΥΕ ΙΙ 32, ΥΕ ΙΙΙ Α 74, ΥΕ ΙΙΙ Β 107, ΥΕ ΙΙΙ Γ 89.

245. ΠΥΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: Orchomenos I, 116, 119 - 124. P - T, 196 - 197. Γ. Μυλωνάς, 'Η Νεολ. Έπ. έν Ελλάδα, 71. GAMS, 115. Π - Σ, 30. Notes, εικ. 10 - 11, 14, 16 a - d. GAC, 238 - 239. Excavations 1980, 32.

(α) Δοκιμαστική ανασκαφή των Γερμανών το έτος 1905 επί του γηλόφου Μαγούλα, περί τα 500 μ. δυτικώς του χωρίου Πύργος της επαρχίας Λεβαδείας, ΒΑ του Όρχομενου (χάρτης, Orchomenos I, 116 εικ. 29 α), απεκάλυψε νεολιθικήν, ΠΕ και ΜΕ κεραμικήν και λίθινα έργαλεια (Orchomenos I, 121 - 124), έκ δέ της επιφανείας του λόφου ό R. Hope Simpson συνέλεξε το έτος 1959 ΥΕ Ι/ΙΙ και ΥΕ ΙΙΙ όστρακα. GAMS, 115.

(β) Έτέρα δοκιμαστική ανασκαφή των Γερμανών το έτος 1905 επί λόφου κειμένου ΝΑ του χωρίου Πύργος, επί του όποιου ύπάρχει μεσαιωνικός πύργος έκ του όποιου προέρχεται και το όνομα του χωρίου, απεκάλυψε τάφους έξ όρθίαν πλακών, ΜΕ και ΥΕ ΙΙΙ κεραμικήν. Έν δέ λίθινον στεατόπυγον ειδώλιον νεολιθικών χρόνων παρέδωκεν εις τους Γερμανούς χωρικός (Orchomenos I, 119 - 121. P - T, 196 - 197). Έκ της επιφανείας του λόφου ό R. Hope Simpson συνέλεξε το έτος 1959 ΜΕ και ΥΕ ΙΙΙ Α - Β όστρακα και παρατήρησε λείψανα κυκλωπέων τειχών. GAMS, 115.

ΠΕ θέσις 205, ΜΕ 151, ΥΕ Ι 19, ΥΕ ΙΙ 33, ΥΕ ΙΙΙ Α 75, ΥΕ ΙΙΙ Β 108.

246. ΛΟΥΚΙΣΙΑ - ΑΝΘΗΔΩΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1890, 96 - 107. AM 1894, 457. LMTS, 48 (ύποσημ. 6). GAMS, 128 - 129. Π - Σ, 116. ΑΑ 1968, 21 - 102. Notes, εικ. 16 c - d. ΑΔ 1973 - 74 Χρον.,

447. GAC, 252 - 253. Excavations 1980, 15 - 16. M - X, 41 - 42. TPAB I, 252 - 264.

(α) Ἐπὶ λόφου παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ὄρμου Σκροπονέρι ἐπὶ τοῦ Εὐβοϊκοῦ, ΒΔ τοῦ χωρίου Λουκίσια τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν παρατηρηθῇ λείψανα πιθανῆς ὀχυρώσεως καὶ πολλῶν οἰκοδομημάτων συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΕ, ΥΕ καὶ κλασσικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 447. TPAB I, 263 - 264.

(β) Ἐκ χαμηλοῦ γηλόφου παρὰ τὴν ἀκτὴν ΒΔ τῶν Λουκισίων συνελέγησαν τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ χονδροειδοῦ ὄστρακα νεολιθικῶν χρόνων. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 447.

(γ) Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ καὶ ἐπιφανειακαὶ μετὰ ταῦτα ἐξερευνήσεις ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀνθηδόνης, βορείως τοῦ χωρίου Λουκίσια ἐπὶ τῆς ἀκτῆς (ΑΑ 1968, 22 - 23, σχέδ. 1), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Β - Γ, ὑστερογεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ὀψιανὸν καὶ ΥΕ III Γ θησαυρὸν χαλκῶν ἀντικειμένων. AJA 1890, 104 - 107. LMTS, 48. Π - Σ, 116. ΑΑ 1968, 25 (ὑποσημ. 25). TPAB I, 252 - 257.

ΠΕ θέσις 206, ΜΕ 154, ΥΕ III Β 110, ΥΕ III Γ 90, γεωμ. 146.

247. ΔΡΟΣΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1914, 122 - 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55 - 56, 1970 Χρον., 222 - 224, 1973 - 74 Χρον., 444 - 448, 1978 Χρον., 117 - 119, 1984 Χρον., 125 - 126. KMK, 6. BCH 1946, 634, 1978, 704. AEM 1959, 299 (ὑποσημ. 26). EMF, 123. GAMS, 128. BSA 1966, 66 (ὑποσημ. 93). Π - Σ, 33 κ.έ. AJA 1969, 246. S. C. Bakhuizen, Salganeus and the Fortifications on its Mountains, Chalcidian Studies II, Groningen 1970 (= Salganeus), 6 - 17. Notes, εἰκ. 9 - 15, 16 b - d. AE 1974 Χρον., 14. GAC, 253. Excavations 1980, 21 - 22.

(α) Ἀνασκαφαὶ καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ἐπὶ τοῦ λόφου Σωρὸς ἢ Λιθοσωρὸς ἢ Τάφος τοῦ Σαλγανέως, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Δροσιὰ (πρῶην Χάλια) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἐπὶ τοῦ Εὐβοϊκοῦ, ὑπὸ τῶν, Παπαδάκη τὸ ἔτος 1912 (ΑΑ 1914, 122 - 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55 - 56), R. Hope Simpson τὸ ἔτος 1959 (GAMS, 128), Σπυροπούλου τὸ ἔτος 1969 (ΑΔ 1970 Χρον., 222 - 224), Ἀ. Σάμψων τὸ ἔτος 1974 (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 444 - 445), τῆς Τουλούπα τὸ ἔτος 1978 (ΑΔ 1978 Χρον., 117 - 119) καὶ τῆς Σαπουνᾶ - Σακελλαράκη τὸ ἔτος 1984 (ΑΔ 1984 Χρον., 125 - 126) ἔχουν φέρεи εἰς φῶς νεολιθικὴν κεραμικὴν ἐκ κατωτάτου στρώματος (ΑΑ 1914, ΑΔ 1915 ἔ.ά.), ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ II πιθανῶς καὶ ΥΕ III Α - Β περιόδων. Π - Σ, 33 κ.έ. Salganeus, 6 - 9. GAC, 253. ΑΔ 1970 - 1984 ἔ.ά.

(β) Ἐκ μικρᾶς ἐξάρσεως τοῦ ἐδάφους παρὰ τὸν ὄρμον Βαλοπούλα, ΒΔ τῆς Δροσιᾶς (χάρτης, ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 446 σχέδ. 12), ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 446.

(γ) Ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ἔχουν συλλεγῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ΠΕ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΕΜ 1959, 309. Π - Σ, 33. Salganeus, 15. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 446. ΑΕ 1974 Χρον., 14.

ΠΕ θέσις 207, ΜΕ 155, ΥΕ II 35, ΥΕ III Α 77, ΥΕ III Β 111, γεωμ. 147.

248. ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ. Βιβλιογραφία: H. Schliemann, Orchomenos, Leipzig 1881. JHS 1881, 122 - 131. C. Schuchhardt, Schliemann's Excavations, London 1891. BCH 1892, 121 - 137, 1893, 322 - 342, 1895, 137 - 224. ΠΑΕ 1903, 41, 1904, 35 - 39, 1907, 109. AM 1905, 129 - 132. H. Bulle, Orchomenos I, München 1907. E. Kunze, Orchomenos II, München 1931. E. Kunze, Orchomenos III, München 1934. P. A. Mountjoy, Orchomenos V, München 1983 (= Orchomenos I - III, V). P - T, 193 - 196. ΑΑ 1915, 204 - 205. ΑΔ 1915 Παράρτ., 51 - 53, 1968 Χρον., 223 - 224, 1969 Χρον., 179, 1971 Χρον., 218 - 219, 1972 Χρον., 312 - 315, 1973 Χρον., 258 - 263, 1973 - 74 Χρον., 450 - 454. EMF, 121 - 122. GAMS, 113 - 114. Π - Σ, 31 - 33 κ.έ. ΑΑΑ 1970, 263 - 267, 1973, 201 - 214, 392 - 393, 1974, 313 - 324. Notes, 41 - 42. GAC, 236 - 237. Excavations 1980, 27 - 29. M - X, 41 κ.έ. ΑΕ 1985, 72 - 74. TPABI, 351 - 359. J. Knauss, Korais 1 - 3, Wasserbau und Geschichte Minysche Epoche, München 1983 - 1990.

Ἔρευναι εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Ὁρχομενοῦ καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποστραγγιστικὸν σύστημα τῆς Κωπαΐδος ὑπὸ τῶν, Schliemann τὰ ἔτη 1880 - 1881, 1886 (Orchomenos 1881, JHS 1881, Schuchhardt, ἔ.ἀ.), Καμπάνη τὰ ἔτη 1891 - 1892 (BCH 1892 - 1893 ἔ.ἀ.), De Ridder τὸ ἔτος 1893 (BCH 1895 ἔ.ἀ.), Bulle καὶ Furtwängler τὰ ἔτη 1903 - 1905 (Orchomenos I - III, V), Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1905 (ΠΑΕ, AM ἔ.ἀ.), τοῦ Σπυροπούλου τὰ ἔτη 1970 - 1973 (ΑΔ 1971 - 1973 - 74, ΑΑΑ 1970 - 1974 ἔ.ἀ.) καὶ τοῦ J. Knauss καὶ ἄλλων (Korais ἔ.ἀ.) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τῆς θέσεως μὲν τοῦ ἀρχαίου Ὁρχομενοῦ, ἐπὶ τῶν ΝΑ ὑπορειῶν τοῦ Ἀκοντίου ὄρους, ΒΔ τῶν χωρίων Σκριποῦ καὶ Πετρομαγούλα (νῦν Ὁρχομενός), λείψανα κατοικήσεως, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων ἐκ δὲ τῆς περιοχῆς τῆς Κωπαΐδος σύστημα τοίχων καὶ ἀναχωμάτων τῆς ΜΕ καὶ ΥΕ περιόδου πιθανῶς. Orchomenos I - III, V.

Π - Σ, 31 - 33 κ.έ. BCH ἔ.ά. GAC, 236 - 237. Excavations 1980, 27 - 29. ΑΔ ἔ.ά. Μ - Χ, 41 κ.έ. J. Knauss κ.ά., ἔ.ά.

ΠΕ θέσις 209, ΜΕ 157, ΥΕ Ι 21, ΥΕ ΙΙ 36, ΥΕ ΙΙΙ Α 79, ΥΕ ΙΙΙ Β 113, ΥΕ ΙΙΙ Γ 91, ὑπομκ. 50, πρωτογ. 130, γεωμ. 148.

249. ΤΟΠΟΛΙΑ - ΚΑΣΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: GAMS, 116. Π - Σ, 33 κ.έ. ΑΔ 1967 Χρον., 243, 1971 Χρον., 241 - 242 (Magula Kavkala). Notes, εἰκ. 10, 16 a - b, 19. GAC, 238 - 239. Excavations 1980, 38. TRAB I, 277 - 281.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καύκαλα, περὶ τὰ 2,2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Κάστρον (πρῶην Τοπόλια) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχει ἀναφερθῇ προϊστορικὸς γήλοφος (Μαγούλα) ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν νεολιθικά καὶ ΠΕ ὄστρακα. ΑΔ 1971 Χρον., 241 - 242. Notes, εἰκ. 10, 16 a - b. GAC, 239.

(β) Ἐκ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Κάστρον ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. GAMS, 116. GAC, 238 - 239. TRAB I, 277 - 281.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς τοῦ Κάστρου συνελέγησαν γεωμετρικά καὶ μεταγενέστερα ὄστρακα. ΑΔ 1967 Χρον., 243.

ΠΕ θέσις 210, ΥΕ ΙΙΙ 133, γεωμ. 149.

250. ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Μεγάλης Καταβόθρας (χάρτης, GAMS ἀριθ. 404) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τεσσάρων διαφορετικῶν τοποθεσιῶν νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ θαλαμοειδεῖς ἢ ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφοι. ΑΑ 1940, 183. GAMS, 118. Π - Σ, 33 κ.έ. ΑΔ 1971 Χρον., 242 - 244. TRAB I, 286.

ΠΕ θέσις 211, ΜΕ 158, ΥΕ ΙΙΙ Β 114, γεωμ. 150.

251. ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Σ, 30 - 31. EMF, 121. ΑΔ 1969 Χρον., 179. Notes, εἰκ. 14. GAC, 253 - 254. Excavations 1980, 19. TRAB I, 375 - 383. EEBM 1988, 37 - 41. Ἔργον 1989, 49 - 52. Φίλια Ἐπη Γ, 8 - 14. ΠΑΕ 1986, 55 - 71.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Σωτηριάδου τὰ ἔτη 1902 - 1910 καὶ τῆς Τζαβέλλα τὸ ἔτος 1986 ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Μαγούλα Μπαλωμένου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Χαιρώνεια (πρῶην Κάπραινα) τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς νεολιθικά καὶ ΜΕ λείψανα ὡς καὶ μεμονωμένα ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα εὕρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Χαιρωνείας. ΠΑΕ 1909, 123 - 125, 1986, 55 - 71. ΑΕ 1908,

63 - 69. P - T, 197 - 201. Π - Σ, 30 - 31. Notes, εικ. 14. Έργον 1986, 40 - 42.

(β) Έκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Χαιρωνείας δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ τρεῖς θαλαμοειδεῖς ΥΕ τάφοι. Ὁ εἷς τούτων ἦτο γνωστὸς πρὸ πολλοῦ (MV, 84. EMF, 121. Π - Σ, 31) οἱ δὲ δύο ἕτεροι ἀνεφέρθησαν τὸ ἔτος 1969, χωρὶς νὰ διευκρινίζεται ἐὰν ὁ εἷς τούτων ταυτίζεται πρὸς τὸν παλαιὸν γνωστόν. ΑΔ 1969 Χρον., 179. GAC, 253 - 254.

ΠΕ θέσις 212, ME 161, ΥΕ III B 116.

252. ΣΤΡΟΒΙΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: LAAA 1935, 201 - 202. AA 1940, 186. GAMS, 115. Π - Σ, 69 κ.έ. ΑΔ 1969 Χρον., 179, 1971 Χρον., 241. Notes, εικ. 10 - 11, 14, 16 a - d. GAC, 238. Excavations 1980, 33.

Έκ τοῦ ἀνατολικωτέρου τῶν δύο λόφων ΝΑ τοῦ χωρίου Στροβίκιον τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν (χάρτης, ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 451 εικ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ME, ΥΕ I - II καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, τείχη, λείψανα οἰκίδων καὶ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν. LAAA 1935, 201 - 202. AA 1940, 186. GAMS, 115 - 116. ΑΔ ἔ.ά.

ΠΕ θέσις 213, ME 162, ΥΕ I 22, ΥΕ II 37, ΥΕ III A 81, ΥΕ III B 117.

253. ΒΛΙΧΑ. Βιβλιογραφία: KMK, 6. AEM 1959, 282, 309, 311, 313. EMF, 126. GAMS, 128. BSA 1966, 66 - 67 (ὑπόσημ. 94, 96). Kadmos 1966, 142 - 144. Π - Σ, 33 - 34. Notes εικ. 9 - 10, 14, 16 c. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 444 - 446, 1977 Χρον., 98 - 100. AE 1974 Χρον., 14. GAC, 224. Orchomenos V, 103 - 105.

Επιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις (Π - Σ, 33 - 34. AE 1974 Χρον., 14. GAC, 224) καὶ δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Δημακοπούλου τὸ ἔτος 1977 ἐπὶ τοῦ λόφου Βλίχα ἢ Γλύφα ἢ Τσελονέρι, ἐπὶ τῆς βοιωτικῆς ἀκτῆς ἐναντι τῆς Χαλκίδος, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. Π - Σ, GAC, ΑΔ ἔ.ά.

ΠΕ θέσις 215, ME 165, ΥΕ II 38, ΥΕ III A 83, ΥΕ III B 119, ΥΕ III Γ 92, γεωμ. 152.

254. ΑΚΡΑΙΦΝΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 46. Στρώμα περιέχον νεολιθικὴν κεραμικὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Σπηλιά τοῦ Σαρακηνοῦ. ΑΔ 1972 Χρον., 514. AAA 1973, 201 - 205.

ΠΕ θέσις 216, ME 166, ΥΕ III B 120, πρωτογ. 131, γεωμ. 153.

255. ΚΑΛΑΜΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1916, 258. BSA 1923 - 25, 42. AA 1940, 184 - 185. BCH 1946, 634. GL I (2), 688. EMF, 121. GAMS,

119. Hesperia 1964, 236. Π - Σ, 70 κ.έ. Notes, εἰκ. 5, 7, 9 - 11, 14, 16 a - d. GAC, 243. Orchomenos V, 103 - 108. TPAB I, 336 - 337.

Ἐκ τοῦ λόφου Λυῶμα, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Καλάμι τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά (Notes, εἰκ. 16 a), ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I / II, ΥΕ III A, ΥΕ III B, ΥΕ III Γ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1916, 258. Π - Σ, 70 κ.έ. Notes, ἔ.ά. Orchomenos V, ἔ.ά.

ΠΕ θέσις 223, ΜΕ 170, ΥΕ I 23, ΥΕ II 42, ΥΕ III A 87, ΥΕ III B 124, ΥΕ III Γ 93.

256. ΑΓΟΡΙΑΝΗ. Ἐκ λόφου κειμένου νοτίως τοῦ χωρίου Ἀγόριανη (νῦν Ἀγία Παρασκευή) τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά (Notes, εἰκ. 3), ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III B ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα (GAMS, 119. Π - Σ, 70. GAC, 242) καὶ ἔχουν ἀνασκαφῇ εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν τάφοι, περιέχοντες ἐνταφιασμοὺς καὶ καύσεις νεκρῶν ὑστερογεωμετρικῶν χρόνων, συνοδευομένας ἀπὸ κεραμικὴν, χαλκᾶς πόρπας, περόνας καὶ δακτυλίου. ΑΔ 1973 Χρον., 272. TPAB I, 335 - 336. ΠΕ θέσις 225, ΜΕ 172, ΥΕ III B 126, γεωμ. 159.

257. ΥΠΑΤΟΝ - ΣΥΡΤΖΙ. Βιβλιογραφία: GAMS, 125. Π - Σ, 119. ΑΔ 1967 Χρον., 242, 1969 Χρον., 179, 1970 Χρον., 224 - 227. CS, 29 - 30. GAC, 247. Excavations 1980, 24. M - X, 248 κ.έ. TPAB I, 217 - 223.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Τούρλεζα, ΒΑ τοῦ χωρίου Ὑπατον (πρῶην Σύρτζι) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει πιθανῶς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ ἀρχαίου Γλισᾶντος, ἔχουν συλλεγῇ, ὀψιανός, ἐν τεμάχιον ΥΕ I / II κυπέλλου τύπου Βαφειοῦ καὶ ἄλλα ΥΕ III B ὄστρακα κυλίκων. GAMS, 125.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαχίδεζα καὶ τῆς περιοχῆς τοῦ νέου νεκροταφείου δυτικῶς τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ὑπογεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ τάφοι. ΑΔ 1969 Χρον., 179. TPAB I, 220.

(γ) Ἐκσκαφαὶ εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ χωρίου ἀπεκάλυψαν λαξευτοὺς μικροὺς θαλαμοειδεῖς ΠΕ τάφους, τρεῖς τῶν ὁποίων ἠρευνήθησαν. ΑΔ 1970 Χρον., 224 - 226.

(δ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην νοτίως τοῦ χωρίου ἀπεκαλύφθησαν ΠΕ ἀρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα, ἐνετοπίσθη δὲ καὶ νεκροταφεῖον ὑστέρων γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1970 Χρον., 226 - 227.

(ε) Ἐκ τῆς θέσεως Βούλιαγμα, παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκ Θηβῶν πρὸς Μουρίκι καὶ εἰς τὸ ἤμισυ τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ

Ἀθηνῶν Λαμίας καὶ τοῦ Μουρικίου, ἔχει ἀναφερθῇ θαλαμοειδῆς συλημένος ΥΕ τάφος καὶ πιθανῶς θολωτός, μαρτυρούμενος ἐκ κυκλικῆς καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται καὶ τὸ ὄνομα τῆς θέσεως. ΑΔ 1967 Χρον., 247. GAC, 248.

ΠΕ θέσις 227, ΜΕ 174, ΥΕ I 24, ΥΕ II 43, ΥΕ III B 127, γεωμ. 161.

258. ΔΡΑΜΕΣΙ - ΠΑΡΑΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1911, 142. ΑΑ 1914, 123, 1962, 216. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55, 1966 Χρον., 242, 1971 Χρον., 217 - 218. KMK, 6. JHS 1944, 90. BCH 1946, 634. Hesperia 1949 Suppl. VIII, 39 - 42. GL I (2), 498 (σημ. 3). ΑΕ 1956 Χρον., 26 - 27. GAMS, 127. Π - Σ, 34 - 35 κ.έ. EMF, 120. Euphrosyne 1970, 3 - 22. Notes, εἰκ. 8 - 11, 14, 16 a - d. GAC, 223. Excavations 1980, 21. Orchomenos V, 105 - 108. TPAB I, 66 - 67.

(α) Ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Δράμεσι (νῦν Παραλία) καὶ ἐγγὺς τοῦ χωρίου Φάρος (πρώην Γεραλί) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ὁ Σπυρόπουλος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1970 νεκροταφεῖον θαλαμοειδῶν τάφων καὶ συνέλεξε ΥΕ III B ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1971 Χρον., 217 - 218. GAC, 223.

(β) Πρόχειρος ἀνασκαφὴ τοῦ Παππαδάκη τὸ ἔτος 1911 ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τοῦ χωρίου Δράμεσι (ΠΑΕ 1911, 142. ΑΑ 1914, 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55) καὶ τυχαῖα σκαφαὶ μετὰ ταῦτα (JHS 1944, 90. Hesperia 1949 Suppl. VIII, 41 - 42. ΑΕ 1956 Χρον., 26 - 27) ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ λείψανα κατοικήσεως, τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν (ΑΑ 1914, 123. JHS 1944, 90) ὡς καὶ καταστραφέντα θολωτὸν τάφον περιέχοντα ΜΕ - ΥΕ I κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα (Hesperia 1949 Suppl. VIII, 39 - 42). Ἐκ τῆς ἐπιφανείας τέλος τοῦ λόφου συνέλεγησαν ΥΕ III A - Γ ὄστρακα. GAMS, 127. Π - Σ, 34 - 35 κ.έ. Orchomenos V, 105 - 108. TPAB I, 66 - 67.

(γ) Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν κοινοτικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ λόφου Πύργος εὐρέθησαν εἰς βάθος 1,80 μ. ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ κεραμικὴ καλυπτόμενα ἀπὸ πλούσια ἴχνη ΜΕ κατοικήσεως, εἰς τὴν δυτικὴν δὲ τοῦ λόφου πλευρὰν ὑπάρχουν ἐνδείξεις διὰ τὴν ὑπαρξιν μυκηναϊκῶν τάφων. ΑΔ 1965 Χρον., 242. Τὰ εὐρήματα ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὰ Μουσεῖα Σχηματαρίου καὶ Θηβῶν. Π - Σ, 35.

ΠΕ θέσις 229, ΜΕ 175, ΥΕ I 25, ΥΕ II 44, ΥΕ III A 89, ΥΕ III B 129, ΥΕ III Γ 94.

259. ΠΑΡΑΛΙΑ ΔΙΣΤΟΜΟΥ - ΜΕΔΕΩΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1907, 111 - 112. ΑΕ 1908, 65. Memnon 1908, 298. Phokis, 45. MPA, 648. Hun-

ter, 27, 236. EMF, 132. BCH 1963, 839 - 843, 1967, 853 - 870. AD 1963 Χρον., 130 - 132, 1964 Χρον., 223 - 225, 1982 Χρον., 206, 219 - 220. JHS 1963 AR, 21 - 22, 1964 AR, 14, 1967 AR, 13. GAMS, 131. Π - Σ, 29 κ.έ. C. V a t i n, Médéon de Phocide, Paris 1969 (= Médéon). GAC, 255. Excavations 1980, 16 (Antikyra), 18 (Ayios Theodoros). M - X, 41 κ.έ. ΑΤΕΡ, 26 - 29.

Ἀνασκαφή τοῦ Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1907 (ΠΑΕ 1907, 111 - 112) καὶ Ἑλλήνων καὶ Γάλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1962 - 1963 (BCH, AD, JHS, Médéon ἑ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Ἀγίων Θεοδώρων, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Παραλία Διστόμου τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας (χάρτης, ΑΤΕΡ, 21, 27 εἰκ. 3 - 4), ὁ ὁποῖος ταυτίζεται μὲ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Φωκικῆς πόλεως Μεδεῶνος, ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως καὶ ταφὰς ἀπὸ ΠΕ μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Ὀλίγα ὅμως μονόχρωμα ὄστρακα ἐκ τῆς θέσεως καὶ τεμάχιον λιθίνου ἐργαλείου ἔχουν ταξινομηθῇ ὡς νεολιθικά (Phokis, 45). Médéon, 1 - 75. Π - Σ, 29 κ.έ. M - X, 41 κ.έ.

ΠΕ θέσις 230, ΜΕ 177, ΥΕ III A 90, ΥΕ III B 131, ΥΕ III Γ 96, ὑπομυκ. 53, πρωτογ. 135, γεωμ. 164.

260. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΟΡΩΝΕΙΑ. Βιβλιογραφία: AD 1972 Χρον., 317 - 318, 1973 Χρον., 271 - 272. AAA 1973, 385 - 392. Euphrosyne 1973, 9. Ἔργον 1975, 12 - 17. ΠΑΕ 1975, 400, 405. GAC, 242 - 243. Excavations 1980, 26. M - X, 248 κ.έ. ΤΡΑΒ I, 324 - 330.

Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Κορωνείας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος καὶ βορείως τοῦ σημερινοῦ χωρίου Κορώνεια (πρῶην Κουτομούλα) τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας (ΤΡΑΒ I, 327 εἰκ. 45), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΜΕ, ΥΕ III A - B, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (Euphrosyne, GAC, ΤΡΑΒ ἑ.ἀ.). Ἀνασκαφή δὲ τοῦ Σπυροπούλου τὰ ἔτη 1971 - 1975 ΒΑ τῆς ἀκροπόλεως ἀπεκάλυψε, κάτωθεν τῶν λειψάνων ἱεροῦ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τὸ ὁποῖον οὗτος προέτεινε νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς, στρῶμα καύσεως νεκρῶν τῶν γεωμετρικῶν χρόνων, ἐντὸς λάκκου τοῦ ὁποῖου εὐρέθη τεφροδόχος χαλκοῦς λέβης καὶ σιδηρᾶ ὄπλα γεωμετρικῶν χρόνων. M - X, 248 κ.έ.

ΜΕ θέσις 178, ΥΕ III A 91, ΥΕ III B 132, γεωμ. 165.

261. ΑΛΙΑΡΤΟΣ. Παλαιολ. θέσις 47. Νεολιθικὴ κεραμικὴ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Ἀλιάρτου καὶ τῶν δύο σπηλαίων ἀνατολικῶς αὐτῆς, Πύργου καὶ Σεϊντί. Π - Σ, 34 κ.έ. ΤΡΑΒ I, 305, 319.

ΠΕ θέσις 231, ΜΕ 179, ΥΕ II 45, ΥΕ III A 92, ΥΕ III B 133, γεωμ. 166.

262. ΑΡΜΑ. Βιβλιογραφία: ΚΜΚ, 6. RE Suppl. VI, 609. GL I (2), 742. EMF, 120. GAMS, 125 - 126. Π - Σ, 71 κ.έ. Notes, εικ. 9 - 14, 16 b - d. GAC, 246 - 247. Μ - Χ, 42 (Δρίτσα). Orchomenos V, 103 - 108. TPAB I, 89 - 95.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Πύργος, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἴαρμα (πρώην Δρίτσα) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν, ΠΕ Ι - ΙΙΙ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α - Γ, πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. TPAB I, 92.

(β) Ἐπὶ τῆς δυτικῆς καὶ ΒΔ κλιτύος τοῦ λόφου Προφῆτης Ἡλίας, νοτίως τῆς προηγουμένης θέσεως, ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι ὑπάρχουν περισσότεροι τῶν 50 συλημένοι θαλαμοειδεῖς τάφοι καὶ συνελέγησαν ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α - Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. TPAB I, 93 - 94.

ΠΕ θέσις 234, ΜΕ 181, ΥΕ ΙΙΙ Α 94, ΥΕ ΙΙΙ Β 135, ΥΕ ΙΙΙ Γ 97, πρωτογ. 136, γεωμ. 167.

263. ΤΟΥΜΠΙ. Ἐκ τοῦ λόφου Τουμπί, περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Θηβῶν (χάρτης, Π - Θ, χάρτης 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. Notes, εικ. 19. TPAB I, 212. Π - Θ, 41. ΑΔ 1981 Χρον., 194.

264. ΠΥΡΙ. Βιβλιογραφία: JdI 1888, 247 - 249. AE 1892, 213 - 214. ΑΔ 1966 Χρον., 197 - 198, 1967 Χρον., 236, 1969 Χρον., 175 - 176, 1971 Χρον., 211 - 212, 1976 Χρον., 119 - 120. GGP, 410. Π - Θ, 41. Μ - Χ, 248 (Θῆβαι) κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ προαστείου τῶν Θηβῶν Πυρὶ ἔχουν φέρεи εἰς φῶς στρώματα περιέχοντα ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, σωροὺς λίθων ἐκ καταστραφεισῶν ἐνδεχομένως οἰκῶν (ΑΔ 1969 Χρον., 176) καὶ νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων περιέχον ταφὰς καὶ καύσεις νεκρῶν. ΑΔ 1966 - 1976 ἔ.ἀ.

Γεωμ. θέσις 168.

265. ΘΗΒΑΙ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Σ, 35 - 36 καὶ ΑΔ 1965 Χρον., 239, 1966 Χρον., 177 - 198, 1967 Χρον., 226 - 240, 247 - 257, 1968 Χρον., 207 - 223, 1969 Χρον., 177 - 183, 1970 Χρον., 211 - 220, 1971 Χρον., 195 - 211, 1972 Χρον., 307 - 312, 1973 Χρον., 247 - 258, 274 - 276, 1973 - 74 Χρον., 427 - 428, 430 - 442, ΑΔ 1975 Μελέται, 44 - 89, ΑΔ 1975 Χρον., 128 - 133, 1976 Χρον., 121 - 128, 1977 Χρον., 98, 1978 Χρον., 108 - 117, 1979 Χρον., 163 - 168, 1980 Χρον., 215 - 220, 1981 Χρον., 188 - 193, 1982 Χρον., 165 - 170. AAA 1968, 9 - 12, 16 - 17, 241 - 244, 1970, 62, 268 - 272, 322 - 327, 1971, 32 - 37, 161 - 164, 1972, 16 - 27, 1974, 162 - 173, 1975, 25 - 28, 86 - 90, 192 - 199. S. Symeonoglou, Kadmeia I (SIMA 35), Göteborg 1973. Th. Spyropoulos -

J. Chadwick, *The Thebes Tablets II*, Salamanca 1975. AE 1976 Χρον., 12 - 17. GAC, 244 - 246. Excavations 1980, 34 - 35. Ν. Κότσολα, Προμυκηναϊκὴ Θήβα, Ἀθήναι 1981 (= Π - Θ). Μ - Χ, 42 κ.έ. S. Symeonoglou, *The Topography of Thebes from the Bronze Age to modern Times*, Princeton 1985 (= Topography). AE 1985, 57 (ὑποσημ. 4). TPAB I, 199 - 208.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Φίλιου τὸ ἔτος 1897, τοῦ Κεραμοπούλλου τὰ ἔτη 1905 - 1930 καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1963 ἄλλων Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων (Π - Σ, 35 - 36. ΑΔ, ΑΑΑ, TPAB I ἔ.ἀ.) ἐπὶ τῆς Καδμείας, ἡ ὁποία καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς συγχρόνου πόλεως τῶν Θηβῶν, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ὀλίγην πιθανὴν νεολιθικὴν κεραμικὴν καὶ στρώματα κατοικήσεως καὶ τάφους συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Γ, ὑπομυκηναϊκῶν, πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Π - Σ, 35 - 36 κ.έ. ΑΔ, ΑΑΑ ἔ.ἀ. Π - Θ, Kadmeia I, Topography ἔ.ἀ. GAC, 240 - 246. TPAB I, 202 - 205.

ΠΕ θέσις 237, ΜΕ 183, ΥΕ I 26, ΥΕ II 46, ΥΕ III A 96, ΥΕ III B 137, ΥΕ III Γ 99, ὑπομυκ. 54, πρωτογ. 137, γεωμ. 169.

266. ΚΑΒΕΙΡΙΟΝ. Αἱ Γερμανικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Καβείρων, περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα ΝΔ τῶν Θηβῶν (χάρτης, TPAB I, 198 εἰκ. 25), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικά (ΑΔ 1963 Χρον., 115) καὶ γεωμετρικῶν χρόνων ὄστρακα. Μ - Χ, 248 κ.έ. TPAB I, 211 - 212.

Γεωμ. θέσις 170.

267. ΘΕΣΠΙΑΙ. Παλαιολ. θέσις 48. Νεολιθικά πῆλινα εἰδῶλια, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν ἀγγείων ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κάστρο ἢ Μαγούλα. Hesperia 1951, 289 - 290, 1959, 344 - 349. Π - Σ, 36 - 37. GAC, 249. TPAB I, 135 - 140.

ΠΕ θέσις 241, ΜΕ 186, ΥΕ III A 100, ΥΕ III B 141, γεωμ. 175.

268. ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ. Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Ἁγιος Θωμᾶς (πρῶην Λιάτανη) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν συλλεγῆ λίθινα ἐργαλεῖα, ἐν νεολιθικὸν γραπτὸν ὄστρακον καὶ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 186 - 187. GAC, 222. TPAB I, 56 - 57.

ΠΕ θέσις 242, ΜΕ 187, ΥΕ III 141.

269. ΒΟΥΛΙΣ. Ἐκ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῆς Ζελίτσας (ἢ Ζάλτσας) ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Βοῦλις, ἔχουν

ἀναφερθῇ, ἐν νεολιθικὸν καὶ τινα ΠΕ ἢ ΜΕ μινύεια ὄστρακα. BSA 1923 - 25, 42 (ὑποσημ. 1). Π - Σ, 29 - 30. Notes, εἰκ. 14, 16 c. ΑΔ 1981 Χρον., 193 - 194.

ΜΕ θέσις 188.

270. ΧΩΣΤΙΑ - ΧΟΡΣΙΑΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1923 - 25, 42. EMF, 124. GAMS, 123. Π - Σ, 99 κ.έ. GAC, 250. Orchomenos V, 103. JHS 1984 AR, 34. J. M. Fossey - G. Gouvin, CNRS Colloque International «La Béotie Antique», Paris 1985, 71 - 76. J. M. Fossey κ.ά., Khóstia 1980, Preliminary Report on the first Season of Canadian Excavations at Khóstia, Boiotia, Central Greece, Montreal 1981. J. M. Fossey κ.ά., Khóstia 1983, Prelim. Rep. on the second Season of Canadian Excavations at Khóstia Boiotia, Central Greece, Amsterdam 1986. J. M. Fossey κ.ά., Khóstia I, Results of Canadian Explorations and Excavations at Khóstia, Boiotia, Central Greece, Amsterdam 1986 (= Khóstia I). TPAB I, 187 - 196.

(α) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ Καναδικῆς ἀρχαιολογικῆς ἀποστολῆς τὰ ἔτη 1979 - 1985 ἐπὶ τοῦ λόφου Κάστρο, ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Χορσιῶν, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Χώστια (νῦν Πρόδρομος) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν (χάρτης, Khóstia I, 5, εἰκ. 2), ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον παλαιότερον συλλεγῇ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα (BSA 1923 - 25, 42), ἔφερον εἰς φῶς νεολιθικὴν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ II - III Β, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Khóstia I, 11 - 29. TPAB I, 189 - 194.

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Μόλι, νοτίως τοῦ χωρίου (χάρτης, Khóstia I, 5 εἰκ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ III Β / Γ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἀρχαῖα ὄστρακα. Khóstia I, 11 - 29. TPAB I, 194 - 195.

ΠΕ θέσις 244, ΜΕ 189, ΥΕ II 48, ΥΕ III Α 101, ΥΕ III Β 142, πρωτογ. 139, γεωμ. 176.

271. ΕΥΤΡΗΣΙΣ. Βιβλιογραφία: H. Goldman, Excavations at Eutresis in Boeotia, Cambridge Mass. 1931 (= Eutresis). Hesperia 1960, 127 - 167. EMF, 123 - 124. LMTS, 120. GAMS, 122. Π - Σ, 37 κ.έ. GAC, 249. Excavations 1980, 22. M - X, 43 κ.έ. Orchomenos V, 81 - 102. TPAB I, 149 - 154.

Ἀνασκαφαὶ τῆς H. Goldman τὰ ἔτη 1924 - 1925 καὶ τοῦ J. Caskey τὸ ἔτος 1958 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀκροπόδι, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Λεῦκτρα (πρῶην Παραπούγγια) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Εὐτρῆσις, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τῆς 6,50 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, λείψανα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου ἐκ λάκκων ἐντὸς τοῦ στερεοῦ ἐδάφους, ΠΕ στρῶμα πάχους

4 - 4,50 μ. ἐπὶ τοῦ στερεοῦ ἐδάφους περιλαμβάνον 6 - 9 φάσεις κατοικήσεως, ΜΕ στρῶμα πάχους 2 μ. ἀποτελούμενον ἀπὸ τρεῖς φάσεις κατοικήσεως, ΥΕ στρῶμα πάχους 1 μ. καὶ ΥΕ ὀχυρωματικὸν τεῖχος, συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ I - ΥΕ III Γ κεραμικὴν, καὶ ἐπιφανειακὸν στρῶμα πάχους 0,50 μ. περιέχον ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Eutresis ἔ.ἂ. Π - Σ, ἔ.ἂ. Orchomenos V, 81 - 102.

ΠΕ θέσις 246, ΜΕ 191, ΥΕ I 27, ΥΕ II 49, ΥΕ III A 103, ΥΕ III B 144, ΥΕ III Γ 101.

272. ΠΛΑΤΑΙΑΙ. Βιβλιογραφία: AJA 1891, 404. ΠΑΕ 1899, 42 - 56. RE XX (2), 2282. GL I (2), 686. GAMS, 124. Π - Σ, 37 - 38 κ.ἔ. ΑΔ 1969 Χρον., 186, 1981 Χρον., 194. GAC, 251. Excavations 1980, 30. M - X, 249. TPAB I, 102 - 112.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κοτρωνάκι, ΒΔ τοῦ χωρίου Πλαταιαὶ (πρώην Κόκκλα) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν συλλεγῆ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ προϊστορικὰ ὄστρακα, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Εὐτρήσεως καὶ τῶν Λιθαρθῶν, τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ I - II περιόδου προφανῶς. ΑΔ 1969 Χρον., 186, 1981 Χρον., 194.

(β) Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν τὰ ἔτη 1886 - 1890 καὶ τοῦ Σκιᾶ τὸ ἔτος 1899 καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπ' ἄλλων ἐρευνητῶν βραδύτερον ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Πλαταιῶν, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀψιανόν, προμυκηναϊκὰ, μυκηναϊκὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ χαλκᾶς πόρπας, πήλινον, ΥΕ III Β ἴσως, εἰδώλιον ἵππου καὶ δύο σφονδύλια ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Π - Σ, 37 - 38. GAMS, 124. M - X, 249 κ.ἔ. TPAB I, 102 - 112.

ΠΕ θέσις 247, ΜΕ 192, ΥΕ III A 104, ΥΕ III B 145, ΥΕ III Γ 102, γεωμ. 177.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

273. ΑΣΜΗΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 41. Π - Σ, 38. ΝΠΕ, 91 - 92. M - X, 249.

Ἐκ τοῦ λόφου Διβούνι, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Ἀσμήνιον τῆς ἐπαρχίας Ἰστιαίας κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Εὐβοίας, ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΥΕ, γεωμετρικὰ καὶ μεσαιωνικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1966, 41.

ΠΕ θέσις 251, ΥΕ 147, γεωμ. 179.

274. ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρον, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Βασιλικά τῆς ἐπαρχίας Ἰστιαίας, ἔχουν ἀναφερθῆ

πιθανά νεολιθικά, ΠΕ, πιθανά ΥΕ και ιστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1966, 42. Π - Σ, 39. GAC, 268.

ΠΕ θέσις 254, ΥΕ 148.

275. ΝΕΟΣ ΠΥΡΓΟΣ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρον, δυτικῶς τοῦ χωρίου Νέος Πύργος ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῶν Ὠρεῶν (χάρτης, ΑΕΜ 1980, 193 εἰκ. 102), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανά νεολιθικά καὶ ΠΕ ὄστρακα ὡς καὶ λείψανα τῶν ιστορικῶν χρόνων. ΑΕΜ 1980, 192 - 194.

(β) Ἐκ τῆς μικρᾶς νησίδος Νησιώτισσα ἐναντι τοῦ Νέου Πύργου ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανά νεολιθικά ὄστρακα καὶ βάσις ΥΕ ἐνδεχομένως κύλικος. BSA 1966, 41.

ΠΕ θέσις 256, ΥΕ III 149.

276. ΒΟΥΤΑΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Βουτᾶς τῆς ἐπαρχίας Ἰστιαίας ἔχει ἀναφερθῇ πιθανὸς νεολιθικὸς οἰκισμός. BSA 1966, 41.

277. ΛΙΧΑΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1912, 140. GL I (2), 570. BSA 1952, 60 (ὑποσημ. 14), 1966, 37. EMF, 127. GAMS, 166 - 167. Π - Σ, 73 κ.έ. GAC, 266 - 267. ΝΠΕ, 90. Μ - Χ, 190, 249.

Ἐκ τοῦ λόφου Καστρί, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Λιχᾶς τῆς ἐπαρχίας Ἰστιαίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά (ΝΠΕ, 90 ἀριθ. 8), ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Β, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ιστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA, Π - Σ, GAC, ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 258, ΜΕ 197, ΥΕ III Β 149, πρωτογ. 142, γεωμ. 182.

278. ΓΙΑΛΤΡΑ. Βιβλιογραφία: GL I (2), 742 (ἀριθ. 3). BSA 1952, 60 (ὑποσημ. 14), 1966, 37 - 38. GAMS, 166. Π - Σ, 39 κ.έ. ΑΕ 1974 Χρον., 6. GAC, 267. ΝΠΕ, 90 - 91. Μ - Χ, 43 κ.έ.

Ἐκ τοῦ λόφου Καστέλλι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Γιάλτρα τῆς ἐπαρχίας Ἰστιαίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Γ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ιστορικῶν χρόνων ὄστρακα. GAMS, 166. BSA 1966, 37 - 38.

ΠΕ θέσις 259, ΜΕ 198, ΥΕ I 28, ΥΕ II 52, ΥΕ III Α 107, ΥΕ III Β 150, ΥΕ III Γ 104, πρωτογ. 143, γεωμ. 183.

279. ΑΙΔΗΨΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕΜ 1959, 281, 311. BSA 1966, 39. Π - Σ, 39. GAC, 267. ΝΠΕ, 52 - 53. ΑΔ 1982 Χρον., 175 - 176.

Ἐκ τοῦ λόφου Κουμπί, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τῆς Αἰδηψοῦ καὶ ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά καὶ ΜΕ ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1959, 281, 311. BSA 1966, 39. ΝΠΕ, 52 - 53. ΑΔ 1982 Χρον., 175 - 176.

ΜΕ θέσις 199.

280. ΑΓΙΑ ΑΝΝΑ. Παλαιολ. θέσις 50. Ἐπιφανειακά ὄστρακα «νεολιθικοῦ τύπου». ΑΕΜ 1980, 199 (ἀριθ. 135).
281. ΑΓΙΑΝΝΑΚΟΣ. Ἐκ λόφου κειμένου κατὰ τὴν ΝΑ παρυφὴν τοῦ χωρίου Ἀγιαννάκος τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος ἔχουν συλλεγῆ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν καὶ ΠΕ χρόνων. ΝΠΕ, 91 (ἀριθ. 10, εἰκ. 8 ἀριθ. 6).
ΠΕ θέσις 260.
282. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 51. Νεολιθικὴ κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ τῶν τριῶν γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ Παλαιοχώριον. ΒSA 1966, 48 - 49 (ἀριθ. 20). ΑΕ 1974 Χρον., 7 (ἀριθ. 4). ΑΕΜ 1980, 147 - 150, 151 - 152 (ἀριθ. 60, 63). ΝΠΕ, 53 (ἀριθ. 4 - 5, εἰκ. 8 ἀριθ. 3 - 5).
ΠΕ θέσις 261, ΜΕ 200, ΥΕ 150.
283. ΔΑΜΙΑ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κρέμαση, ΒΔ τοῦ χωρίου Δαμιὰ τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ ἢ ΜΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 150 (ἀριθ. 61), 163 (εἰκ. 71).
(β) Ἐκ δύο συνεχόμενων λόφων, οἱ ὅποιοι εὑρίσκονται βορείως τοῦ χωρίου, συνελέγησαν τεμάχια πυριτολίθου καὶ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 151 (ἀριθ. 62), 163 (εἰκ. 71).
ΠΕ θέσις 262, ΜΕ 201.
284. ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ. Παλαιολ. θέσις 52. Ὅστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Καστρί, (γ) Πελέκι καὶ (δ) Προφῆτης Ἡλίας. Π - Σ, 40 - 41. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 485 - 487. ΑΕ 1974 Χρον., 6 - 7. ΑΑΑ 1975, 28 - 31. ΑΕΜ 1980, 146 - 147.
ΠΕ θέσις 266, ΜΕ 203, ΥΕ ΙΙΙ Β 151, πρωτογ. 146, γεωμ. 186.
285. ΜΥΡΤΙΑΣ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΒΑ τοῦ χωρίου Μυρτιάς τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 95, εἰκ. 1, ἀριθ. 1), ἔχουν ἀναφερθῆ προϊστορικὰ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ λίθινος πέλεκυς εὑρεθεὶς ΝΑ τοῦ χωρίου. ΑΕ 1974 Χρον., 7. ΑΕΜ 1980, 94. ΒSA 1966, 81.
286. ΛΙΜΝΗ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1966, 49 - 51. Π - Σ, 41 - 42. GAC, 270 - 271. Excavations 1980, 67 - 68. ΝΠΕ, 51 - 52, 91. Μ - Χ, 250.
Χάρτης περιοχῆς: ΒSA 1966, 50 (εἰκ. 4). ΑΕΜ 1980, 95 (εἰκ. 1).
(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φασούλα, βορείως τοῦ χωρίου Λίμνη τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ ἔναντι τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, ἐπὶ τῆς δυτικῆς

πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ πρὸς Στροφυλιάν, ἔχει εὑρεθῇ θαλαμοειδῆς ΥΕ III A τάφος περιέχων 8 ΥΕ III A ἀγγεῖα, συνελέγη δὲ καὶ ἓν ΜΕ ὄστρακον ἐκ παρακειμένης τοποθεσίας. BSA 1966, 49 (ὑπόσημ. 1), 50 (εἰκ. 4 ἀριθ. 3), 108 - 109. Π - Σ, 41 (ἀριθ. 42, γ).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, βορείως τοῦ χωρίου ἀνατολικῶς δὲ τῆς ὁδοῦ πρὸς Στροφυλιάν καὶ νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια πυριτολίθου. BSA 1966, 50 (εἰκ. 4 ἀριθ. 2). Π - Σ, 41 (ἀριθ. 42, β). ΝΠΕ, 51 - 52, 91.

(γ) Ἐκ τῶν γηλόφων Καστριά, βορείως τῆς Λίμνης καὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς Στροφυλιάν νοτίως δὲ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικὰ, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1966, 49 (ὑπόσημ. 52), 60 (εἰκ. 4 ἀριθ. 1). Π - Σ, 42 (ἀριθ. 42, α). ΝΠΕ, 52.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν ναῶν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου ΒΑ τῆς Λίμνης ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1966, 50 (εἰκ. 4 ἀριθ. 4 - 5), 51. Π - Σ, 41 - 42 (ἀριθ. 42, δ).

(ε) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τῆς Λίμνης προέρχεται γεωμετρικὸν ἀγγεῖον εὑρισκόμενον εἰς τὸ κοινοτικὸν κατάστημα τοῦ χωρίου. BSA 1966, 49 (ὑπόσημ. 51).

ΠΕ θέσις 267, ΜΕ 205, ΥΕ III A 108, γεωμ. 188.

287. ΠΡΟΚΟΠΙΟΝ. (α) Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Προκόπιον τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχει ἀναφερθῇ λίθινος νεολιθικὸς πέλεκυς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1966, 45.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς πηγῆς Κατούνια, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα. BSA 1966, 46. Π - Σ, 42.

288. ΠΑΓΩΝΤΑΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Παγώντας τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος εἶναι γνωστὸς λίθινος πέλεκυς. ΑΕΜ 1980, 199.

289. ΛΑΜΑΡΗ. Ἐκ τῆς βορείας καὶ ἐκ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος λόφου κειμένου εἰς τὴν παραλίαν Χιλιαδοῦ, περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα ἀπὸ τοῦ χωρίου Λάμαρη τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 183.

290. ΠΟΤΑΜΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1912, 119 - 140. ΑJA 1914, 392. GL I (2), 618 - 619 (ὑπόσημ. 2). BSA 1966, 75. Π - Σ, 123. ΑΔ 1976 Χρον.,

153 - 155. ΝΠΕ, 143. Ἄ. Σάμψων, Εὐβοϊκὴ Κύμη, Ἀθῆναι 1981, 31 - 32.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἀ. Σάμψων τὰ ἔτη 1976 - 1978 ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί, βορείως τοῦ χωρίου Ἄνω Ποταμιὰ τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ὅστις εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐπισημανθῇ ὡς προϊστορικὴ θέσις (ΠΑΕ 1912, 119 - 140. BSA 1966, 75. Π - Σ, 123), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τεμάχια τοίχων, κεραμικὴν, ὀψιανὸν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί, ἐπὶ ἐτέρου λόφου κειμένου ΝΔ τούτου καὶ ἐπὶ τοῦ μεταξὺ τῶν δύο λόφων ἀνχένος. ΑΔ ἔ.ἀ. ΝΠΕ, 143. Εὐβοϊκὴ Κύμη, 31 - 32 (μετὰ διαγράμματος τοῦ οἰκισμοῦ καὶ χάρτου τῆς περιοχῆς).

291. ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. (α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸ χωρίον Ἄγιος Ἀθανάσιος τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος συνελέγη ἀκέφαλον στεατόπυγον εἰδῶλιον. BSA 1966, 53.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Θηλὴ παρὰ τὸ χωρίον ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια «λιθίνων σκευῶν», ὀψιανὸς καὶ προϊστορικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 106.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Ἄγιος Ἡλίας ἐγγὺς τῆς προηγουμένης θέσεως ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα νεολιθικοῦ χαρακτῆρος καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1980, 107.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Διαλάκιζα τοῦ χωρίου Ἄγιος Ἀθανάσιος ἔχουν ἀναφερθῇ «προϊστορικὰ Ἱχνη» καὶ ἔχει ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐκ τῆς θέσεως ταύτης προέρχονται τὰ νεολιθικὰ θεωρούμενα (Π - Σ, 196 ἀριθ. XVIII, 4) χρυσᾷ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Μπενάκη. ΑΕΜ 1980, 153 - 155.

292. ΠΟΛΙΤΙΚΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1926 Παράρτ., 15. GAMS, 165 - 166. BSA 1966, 52 - 53. Π - Σ, 42 κ.έ. ΑΕ 1974 Χρον., 7 - 9. GAC, 224 - 225. ΑΕΜ 1980, 174 - 175 (ἀριθ. 92 - 93). ΝΠΕ, 69 - 70 (ἀριθ. 6), 90 (ἀριθ. 7), 174 - 175 (ἀριθ. 16). Excavations 1980, 70 - 71. Χάρτης περιοχῆς, ΑΕΜ 1980, 181 (εἰκ. 90). ΝΠΕ, εἰκ. 105.

(α) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Μάρμαρα, κειμένου βορείως τοῦ χωρίου Πολιτικά τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 181, εἰκ. 90, ἀριθ. 92), ἀπεκάλυψε ταφὴν συνοδευομένην ἀπὸ τρία τοῦλάχιστον συντετριμμένα ἀγγεῖα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ δύο ὄστρεα, ἄλλα δὲ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ συνελέγησαν ἐκ τῆς περιοχῆς πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου. ΑΕΜ 1980, 174 - 175 (ἀριθ. 92). ΝΠΕ, 69 - 70 (ἀριθ. 6).

(β) Ἐκ τριῶν ἐτέρων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς τῶν Πολιτικῶν, ἀνεπαρκῶς προσδιοριζομένων, ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ λείψανα. ΑΕΜ 1980, 175 (ἀριθ. 93). ΝΠΕ, εἰκ. 105 (ἀριθ. 6 - 7).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ΝΔ τῶν Πολιτικῶν (ΝΠΕ, εἰκ. 105 ἀριθ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΝΠΕ, 90 (ἀριθ. 7).

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Φάρου, ΝΔ τῶν Πολιτικῶν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μνήμα (ΝΠΕ, εἰκ. 105 ἀριθ. 2), ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΒΣΑ 1966, 52 - 53 (ὑποσημ. 57). Π - Σ, 42 (ἀριθ. 44, α). ΝΠΕ, 174 - 175 (ἀριθ. 16).

(ε) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Καυκάλα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Πολιτικῶν καὶ εἰς ἀπόστασιν 200 μ. ἀπὸ τῆς θαλάσσης (ΝΠΕ, εἰκ. 105 ἀριθ. 3), ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α - Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (ΑΔ 1926 Παράρτ., 15. ΒΣΑ 1966, 53, ὑποσημ. 60. Π - Σ, 42, ἀριθ. 44, β. ΑΕ 1974 Χρον., 7 - 8), ἐργασίαι δὲ ἰσοπεδώσεως τοῦ λόφου ἀπεκάλυψαν λείψανα ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ οἰκοδομημάτων, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 491.

ΠΕ θέσις 275, ΜΕ 208, ΥΕ ΙΙΙ Α 112, ΥΕ ΙΙΙ Β 153.

293. ΤΡΙΑΔΑ. (α) Ἐκ τῆς πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου τοῦ Κούρου περιοχῆς, ΒΔ τοῦ χωρίου Τριάδα τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 80), ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ ΙΙ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 164 - 167 (ἀριθ. 80).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἔρια, εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προηγουμένην τοποθεσίαν περιοχὴν (;), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 167 (ἀριθ. 81).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φηγές, ΒΑ τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 51), ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕΜ 1980, 137 - 138 (ἀριθ. 51).

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Καλλιόπης, ΒΑ τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 13), ἔχουν συλλεγῇ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. ΑΕ 1974 Χρον., 10 - 11. ΑΕΜ 1980, 107 - 108. ΝΠΕ, 70 - 71, 85 - 88.

(ε) Ἐκ τῆς νοτίως τοῦ μεσαιωνικοῦ πύργου τοῦ Ἀγγ. Γοβιοῦ περιοχῆς, δυτικῶς τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 133), ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου πιθανῶς. ΑΕΜ 1980, 199 (ἀριθ. 133).

(ς) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Προδρόμου, περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 49), ἔχουν συλλεγῇ

λίθινα έργαλεϊα καὶ νεολιθικά, ΠΕ Ι - ΙΙ καὶ ΜΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 136 - 137 (ἀριθ. 49). ΝΠΕ, 178 - 179 (ἀριθ. 22).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετράλωνο, ΝΑ τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 12), ἔχουν συλλεγῆ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ νεολιθικά ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 107 (ἀριθ. 12).

ΠΕ θέσις 276, ΜΕ 209, ΥΕ ΙΙΙ 154, γεωμ. 189.

294. ΨΑΧΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕΜ 1959, 285 - 292, 308, 1977, 5 - 60, 1980, 96 - 103 (ἀριθ. 5 - 7), 137 (ἀριθ. 50), 140 (ἀριθ. 54), 141 - 144 (ἀριθ. 57), 179 - 180 (ἀριθ. 99). ΑΔ 1964 Χρον., 213, 1973 - 74 Χρον., 494, 1975 Χρον., 148 - 152. ΒSA 1966, 54 - 56. Π - Σ, 42 - 43 κ.έ. ΑΕ 1974 Χρον., 9 - 10 (ἀριθ. 3 - 8), 1975 Χρον., 67 - 76. GAC, 225. ΝΠΕ, 62 - 66 (ἀριθ. 1), 81 - 85 (ἀριθ. 1), 140 - 141 (ἀριθ. 10). Excavations 1980, 71. Μ - Χ, 43 κ.έ.

Χάρται, ΒSA 1966, 55 (εἰκ. 8). ΑΕΜ 1980, 97 (εἰκ. 3). ΝΠΕ, εἰκ. 105.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κάστρο, ΒΑ τοῦ χωρίου Ψαχνὰ τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 5), ἔχουν ἀναφερθῆ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ «νεολιθικοῦ τύπου» κεραμική. ΑΕΜ 1980, 96 - 97 (ἀριθ. 5).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κατεργάρης, ΒΔ τῶν Ψαχνῶν (ΑΕΜ 1980, 232 - 233, χάρτης, ἀριθ. 54), ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. ΑΕΜ 1980, 140 (ἀριθ. 54).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥασώντας, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τῶν Ψαχνῶν (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 57), ἔχουν ἀναφερθῆ νεολιθικά καὶ ΠΕ ΙΙ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 141 - 144 (ἀριθ. 57).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κόκκινο Λιθάρι, ἀνατολικῶς τῶν Ψαχνῶν (ΑΕΜ 1980, 97, εἰκ. 3, ἀριθ. 50), ἔχουν ἀναφερθῆ ΠΕ ΙΙ καὶ ΜΕ ὄστρακα καὶ λίθινα έργαλεϊα. ΑΔ 1975 Χρον., 154. ΑΕΜ 1980, 137 (ἀριθ. 50).

(ε) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1976 ἐπὶ τοῦ λόφου Βότσιακα, ΝΑ τῶν Ψαχνῶν καὶ βορείως τῆς ὁδοῦ πρὸς τὰ Πολιτικά (ΑΕΜ 1980, 96, εἰκ. 2, ἀριθ. 99. ΝΠΕ, εἰκ. 105, ἀριθ. 10), ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκοδομημάτων, νεολιθικὴν κεραμικὴν καὶ λίθινα έργαλεϊα. ΒSA 1966, 53 (ἀριθ. 27). ΑΕΜ 1980, 179 - 180 (ἀριθ. 99). ΝΠΕ, 140 - 141 (ἀριθ. 10).

(ς) Ἐκ τῆς δυτικῆς καὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου Ἅγιος Ἡλίας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Ψαχνῶν (ΒSA 1966, 55 εἰκ. 8), ἔχουν ἀναφερθῆ ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α - Β, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἀρχιτεκτονικά λείψανα τῆς ΥΕ ΙΙΙ περιόδου. ΒSA 1966, 54 (ὑποσημ. 62). Π - Σ, 42 - 43. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 494. ΑΕ 1974 Χρον., 9 (ἀριθ. 5). GAC, 225.

(ζ) Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις καὶ ἰσοπεδωτικαὶ ἐργασίαι ἐπὶ τοῦ μικροῦ λόφου Πύργος, ΝΔ τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΜΕ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ νεολιθικὴν, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Β - Γ κεραμικὴν. BSA 1966, 54 (ἀριθ. 31 καὶ ὑποσημ. 63). ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 494. ΑΕ 1974 Χρον., 9 (ἀριθ. 4).

(η) Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τῆς μικρᾶς ῥάχews Βάρκα, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα νοτίως τῶν Ψαχνῶν (BSA 1966, 55 εἰκ. 8. ΑΕΜ 1977, 9 εἰκ. 1), ὑπὸ τοῦ Θεοχάρη (ΑΕΜ 1959, 281 - 282, 285 - 292, 308) καὶ τοῦ Σάμψων (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 494, 1975 Χρον., 148 - 152. ΑΕ 1974 Χρον., 9 - 10, 1975, 67 - 76. ΑΕΜ 1977, 5 - 60. ΝΠΕ, 81 - 85), ἔχουν φέρει εἰς φῶς οἰκισμὸν τῆς νεολιθικῆς περιόδου.

(θ) Εἰς τὴν θέσιν Μπαιράμ Ἀγᾶ, ἀνατολικῶς τῆς Βάρκας, ὁ Πετράκος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1963 τρεῖς συλημένους ΥΕ III θαλαμοειδεῖς τάφους. ΑΔ 1964 Χρον., 213. BSA 1966, 56 (ἀριθ. 33). Π - Σ, 42 - 43 κ.έ. GAC, 255.

(ι) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Γλίφα, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα νοτίως τῶν Ψαχνῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1959, 282, 308. BSA 1966, 56 (ἀριθ. 34). Π - Σ, 42 - 43. ΑΕ 1974 Χρον., 10 (ἀριθ. 7). ΑΔ 1975 Χρον., 152. ΑΕΜ 1980, 97 - 100 (ἀριθ. 6). ΝΠΕ, 62 - 63.

(ια) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Βολέρι, παρὰ τὴν Γλίφαν, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ΠΕ πιθανῶς ὄστρακα. ΑΕ 1974 Χρον., 10 (ἀριθ. 8).

ΠΕ θέσις 277, ΜΕ 210, ΥΕ III Α 113, ΥΕ III Β 154, ΥΕ III Γ 105, πρωτογ. 147, γεωμ. 190.

295. ΒΡΥΣΑΚΙΑ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Σπίτια, ΒΔ τοῦ χωρίου Βρυσάκια τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 96, εἰκ. 2, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας προϊστορικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 94 - 96 (ἀριθ. 3). ΑΕ 1974 Χρον., 8 - 9.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λεκάνη, περὶ τὰ 400 μ. δυτικῶς τῶν Βρυσακίων (ΑΕΜ 1980, 96, εἰκ. 2, ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕ 1974 Χρον., 8 - 9 (ἀριθ. 2). ΑΕΜ 1980, 94 (ἀριθ. 2).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κεθριᾶς, δυτικῶς τῶν Βρυσακίων (ΑΕΜ 1980, 96, εἰκ. 2, ἀριθ. 4), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα «νεολιθικοῦ τύπου». ΑΕΜ 1980, 96 (ἀριθ. 4).

ΠΕ θέσις 278.

296. ΚΑΘΕΝΟΙ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Παλιουργιᾶς, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον

ἀπὸ τοῦ χωρίου Καθενοὶ τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ βορείως τῆς ὁδοῦ πρὸς Στενήν, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ I ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 108 - 109 (ἀριθ. 14). ΝΠΕ, 176 - 177 (ἀριθ. 19).

(β) Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Καθενοὶ καὶ ΒΔ τῆς ὁδοῦ Νέας Ἀρτάκης Καθενῶν (ΑΕΜ 1980, 110, εἰκ. 18, ἀριθ. 15), ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ I ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 109 (ἀριθ. 15). ΝΠΕ, 175 - 176 (ἀριθ. 18).

(γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κρασᾶς, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά, ΠΕ πιθανῶς, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. BSA 1966, 54 (ἀριθ. 29). Π - Σ, 43. Notes, εἰκ. 9. GAC, 225 - 226.

ΠΕ θέσις 279, ΜΕ 211, ΥΕ III 155.

297. ΜΑΝΙΚΙΑ. Ἐκ τοῦ σπηλαίου Τουρκοσπηλιά, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Μανίκια τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (ΑΕΜ 1980, 134, εἰκ. 42, ἀριθ. 120), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 191 (ἀριθ. 120). ΝΠΕ, 142 - 143 (ἀριθ. 14).

298. ΒΡΥΣΗ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Δραγκονάρα, ΝΔ τοῦ χωρίου Βρύση τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (ΑΕΜ 1980, 134, εἰκ. 42, ἀριθ. 33), καὶ ἐκ τῶν σπηλαίων ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὑψώματος, ἔχουν ἀναφερθῇ, τεμάχιον λιθίνου πελέκεως καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ καὶ τῆς ΜΕ περιόδου. ΑΔ 1975 Χρον., 155. ΑΕΜ 1980, 124 (ἀριθ. 33). ΝΠΕ, 142 (ἀριθ. 13).

ΠΕ θέσις 280, ΜΕ 212.

299. ΟΧΘΩΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 74 (ἀριθ. 79). ΑΔ 1976 Χρον., 155. ΑΕΜ 1980, 190 (ἀριθ. 118 - 119). ΝΠΕ, 143 (ἀριθ. 15).

(α) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1976 ἐπὶ τοῦ λόφου Μουρτερή, βορείως τοῦ χωρίου Ὀχθωνιά τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὄχθης τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ Χόνδρου, ὅπου τὸ ἔτος 1963 εἶχον ἐπισημανθῇ ΠΕ λείψανα (BSA 1966, 74, ἀριθ. 79), ἔφεραν εἰς φῶς θεμέλια ἑνὸς ἀψιδοειδοῦς καὶ ἐτέρου ὀρθογωνίου οἰκήματος, ΠΕ II κεραμικὴν, ὀψιανὸν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΔ 1976 Χρον., 155.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (ΑΕΜ 1980, 165, εἰκ. 73, ἀριθ. 118), συνελέγησαν ὄστρακα «νεολιθικοῦ τύπου». ΑΕΜ 1980, 190 (ἀριθ. 118).

(γ) Ἐκ σπηλαίου παρὰ τὸ μεσαιωνικὸν κάστρον Γκρασπηλαία, ἀνατολικῶς τῆς Ὀχθωνιάς (ΑΕΜ 1980, 165, εἰκ. 73, ἀριθ. 119), ἔχουν

συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 190 (ἀριθ. 119). ΝΠΕ, 143 (ἀριθ. 15).

ΠΕ θέσις 282.

300. ΜΙΣΤΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑΑ 1969, 30 - 31. GAC, 226. Excavations 1980, 68. ΑΕΜ 1980, 171 - 174 (ἀριθ. 87 - 90). Μ - Χ, 43 (Χαλκίς).

(α) Ἐξ θαλαμοειδεῖς τάφους ἐνὸς μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου, κειμένου ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τὸ χωρίον Μίστρος πρὸς τὸ χωρίον Μαυρόπουλον, ΒΑ τούτου, τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἠρεύννησεν ὁ Τσιριβάκος τὸ ἔτος 1969 καὶ συνέλεξεν ἐξ ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ ἀγγεῖα, πῆλινον εἰδῶλιον τύπου Φ, τρία λίθινα σφονδύλια, τεμάχιον χαλκοῦ ἀρυτῆρος καὶ τμήμα σιδηρᾶς αἰχμῆς δόρατος. ΑΑΑ 1969, 30 - 31. GAC, 226.

(β) Μικρά ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Μεριανῆ, εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προηγουμένην τοποθεσίαν περιοχὴν, ἀπεκάλυψε κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 173 (ἀριθ. 89).

(γ) Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς θερμῆς πηγῆς Ζεστὸ Νερό, ἐγγὺς τῶν μνημονευθέντων μυκηναϊκῶν τάφων, παρατηρήθησαν ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ πιθανῶς κεραμικῇ. ΑΕΜ 1980, 173 - 174 (ἀριθ. 90).

(δ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ τῶν χωρίων Μίστρος καὶ Κλιμάκι, ΝΑ τούτου, ἔχουν συλλεγῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ λίθινος πέλεκυς. ΑΕΜ 1980, 172 - 173 (ἀριθ. 88).

(ε) Ἐγγὺς τοῦ σπηλαίου Δρακοσπηλιά, ἐπὶ τοῦ Ἑρετρικοῦ Ὀλύμπου νοτίως τοῦ χωρίου Μίστρος (ΑΕΜ 1980, 116, εἰκ. 24, ἀριθ. 87), ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 171 (ἀριθ. 87).

ΠΕ θέσις 283, ΥΕ ΙΙΙ Β 155, ΥΕ ΙΙΙ Γ 106.

301. ΘΑΡΟΥΝΙΑ. Παλαιολ. θέσις 53. Κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τῶν δύο γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὰ Θαρούνια. ΑΑΑ 1976, 48 - 54. ΑΕΜ 1980, 124 - 127 (ἀριθ. 34 - 35). ΝΠΕ, 92 (ἀριθ. 13), 143 - 145 (ἀριθ. 17).

ΠΕ θέσις 284, ΜΕ 214, ΥΕ ΙΙΙ Α 114, γεωμ. 191.

302. ΑΥΛΩΝΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1941 - 44, 37 - 39. BCH 1942 - 43, 327. ΑΕΜ 1959, 283, 309, 1980, 185 - 186. GAMS, 169. BSA 1966, 71 - 73. Π - Σ, 43 - 44 κ.ε. GAC, 231 - 232. Excavations 1980, 58 - 59. ΝΠΕ, 89. Μ - Χ, 250. ΑΔ 1983 Χρον., 141, 154.
Διάγραμμα τῆς περιοχῆς, ΠΑΕ 1941 - 44, 29 (εἰκ. 2). BSA 1966, 72 (εἰκ. 12).

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Σκληρὸ ἐγγὺς τοῦ Αὐλωναρίου ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 186 (ἀριθ. 114).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀντῆρες, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ Αὐλωναρίου (BSA 1966, 72, εἰκ. 12), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικά, ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα. BSA 1966, 72 (ἀριθ. 73).

(γ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Τραυλοῦ τὸ ἔτος 1941 ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιοκαστρί ἢ Παλαιόκαστρο, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΠΑΕ 1941 - 44, 37 - 39), καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπ' ἄλλων ἐρευνητῶν (ΑΕΜ 1959, 313. GAMS, 169. BSA 1966, 71 - 72) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανόν, ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφους καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Π - Σ, 43 - 44.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σαρρῆ, παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Μαρίνης ΝΑ τῆς προηγουμένης θέσεως, ἀνεκαλύφθη καὶ κατεστράφη κατὰ τὴν καλλιέργειαν γεωμετρικὸς τάφος, ἐξ οὗ συνελέγησαν τεμάχια δύο γεωμετρικῶν ἀγγείων, ὄστρακα δὲ ἄλλων γεωμετρικῶν ἀγγείων συνελέγησαν καὶ ἐκ τῆς παρακειμένης τοποθεσίας Ἰτέα. ΠΑΕ 1941 - 44, 28, 29, 39 - 40. Μ - Χ, 250.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπούζι, ἀνατολικῶς τῆς τελευταίας τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῆ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕΜ 1980, 185 - 186 (ἀριθ. 113).

(ς) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην νοτίως τοῦ Αὐλωναρίου καὶ περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ νοτιώτερον κειμένου χωρίου Ἅγιος Γεώργιος ἐνετοπίσθη τὸ ἔτος 1983 θαλαμοειδὲς συλημένος «μυκηναϊκὸς» τάφος, ὁμοῖος δὲ τάφος εἶχεν εὑρεθῆ εἰς τὴν περιοχὴν καὶ παλαιότερον. ΑΔ 1983 Χρον., 154.

(ζ) Ἐργασίαι ὑδρεύσεως ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος Αὐλωναρίου ἐνετόπισαν ὀρθογώνιον ΠΕ ὀστεοφυλάκιον καλυπτόμενον διὰ πλακῶν καὶ περιέχον μετὰ τῶν ὀστέων εἴκοσιν ἕως τριάκοντα νεκρῶν μίαν λιθίνην καὶ ἑτέραν πηλίνην φιάλην, ΠΕ δὲ ὄστρακα ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς τὴν περιοχὴν. ΑΔ 1983 Χρον., 141.

ΠΕ θέσις 285, ΜΕ 215, ΥΕ III 157, γεωμ. 192.

303. ΠΙΣΣΩΝΑΣ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Κούτπας, ΒΔ τοῦ χωρίου Πισσῶνας τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 110, εἰκ. 18, ἀριθ. 98), ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά καὶ ΠΕ I ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 178 - 179 (ἀριθ. 98). ΝΠΕ, 66 - 68 (ἀριθ. 2), 168 - 169 (ἀριθ. 3).

(β) Ἐκ τοποθεσίας, κειμένης περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Πισσῶνος καὶ βορείως τῆς ὁδοῦ πρὸς Μίστρον, ἔχουν συλλεγῆ προῖστορικά ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ θαλάσσια ὄστρεα. ΑΕΜ 1980, 197 - 198 (ἀριθ. 129).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καλαπόδι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕΜ 1980, 198 (ἀριθ. 130).

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Λεχρές, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Πισσῶνος, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικὰ καὶ ΠΕ Ι ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 110 - 111 (ἀριθ. 18). ΝΠΕ, 54 (ἀριθ. 6), 169 (ἀριθ. 5).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καστέλλι, νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 135 (ἀριθ. 46).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ταραμάνες, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΑΕΜ 1980, 119, εἰκ. 27, ἀριθ. 19), ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια λιθίνων ἐργαλείων. ΑΕΜ 1980, 112 (ἀριθ. 19).

ΠΕ θέσις 287.

304. ΝΕΑ ΑΡΤΑΚΗ. Παλαιολ. θέσις 54. Νεολιθικὰ ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ πυριτόλιθος ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (γ) Παλιῆς Φωτιᾶς (ΑΕΜ 1980, 113 - 114, ἀριθ. 23) καὶ (δ) Γαλάρι. ΑΕΜ 1980, 196 (ἀριθ. 27).

ΠΕ θέσις 288.

305. ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 152, 1984 Χρον., 125. BSA 1966, 62 (ἀριθ. 53). ΑΕ 1974 Χρον., 11 (ἀριθ. 11). Excavations 1980, 72. ΑΕΜ 1980, 109 - 110 (ἀριθ. 16 - 17), 168 (ἀριθ. 82), 195 (ἀριθ. 126). ΝΠΕ, 171 - 172 (ἀριθ. 9). Μ - Χ, 250.
Χάρτης περιοχῆς, ΑΕΜ 1980, 116 (εἰκ. 24).

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Γκιώνης, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Θεολόγος τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, καὶ ἐκ τῆς θέσεως Μεγάλῃ Λάκκα, περὶ τὰ 5 χιλ. δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ πιθανὰ νεολιθικὰ καὶ ΠΕ ὄστρακα καὶ λίθινος πέλεκυς. ΑΕ 1974 Χρον., 11 (ἀριθ. 11). ΑΕΜ 1980, 109 - 110 (ἀριθ. 16). ΑΔ 1984 Χρον., 125.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πλάτωμα, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ λίθινος πέλεκυς. ΑΕ 1974 Χρον., 11 (ἀριθ. 11). ΑΕΜ 1980, 110 (ἀριθ. 17).

(γ) Ἐντὸς τοῦ χωρίου Θεολόγος εὐρέθησαν τυχαίως ἑπτὰ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα. ΑΔ 1960 Χρον., 152 (πίν. 133, δ). Μ - Χ, 250.

(δ) Ἐκ λόφου, κειμένου ἀνατολικῶς τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας καὶ ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 195 (ἀριθ. 126). ΝΠΕ, 171 - 172 (ἀριθ. 9).

(ε) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Βοῖδοκλέφτρα, ἀνατολικῶς τῆς τελευταίας

τοποθεσίας, ἔχουν συλλεγῇ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ τινὰ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΕΜ 1980, 168 (ἀριθ. 82).

ΠΕ θέσις 290, ΜΕ 216, γεωμ. 193.

306. ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ. Ἐκ τοῦ λόφου Ἑρμόκαστρον, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Παρθένιον τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 200 - 201 (ἀριθ. 140). ΝΠΕ, 139 - 140 (ἀριθ. 8).
307. ΔΑΦΝΗ. Ἐκ χαμηλοῦ ὑψώματος, κειμένου ΝΑ τοῦ χωρίου Δάφνη τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα «νεολιθικῆς τεχνικῆς» καὶ τεμάχιον σφονδυλίου. ΑΕΜ 1980, 186 (ἀριθ. 115).
308. ΔΟΚΟΣ. Βιβλιογραφία: Ἀθηνᾶ 1891, 612 (ὑποσημ. 1). ΠΑΕ 1900, 65 - 66, 1911, 242. Τάφοι, 43 - 45. ΒSA 1966, 57 (ἀριθ. 36), 60 (ἀριθ. 47). Π - Σ, 77. GAC, 227. ΑΕΜ 1980, 176 - 178 (ἀριθ. 97), 182 - 183 (ἀριθ. 106).
Χάρται περιοχῆς, ΒSA 1966, 58 (εἰκ. 10). ΑΕΜ 1980, 149 (εἰκ. 57).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πεῖ, ΒΑ τοῦ χωρίου Δοκὸς τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΒSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 36), ὁ Παπαβασιλείου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1900 τύμβον γνωστὸν ὡς Λιθοσωρόν, ὁ ὁποῖος ἐκάλυπτε κατεστραμμένον θολωτὸν τάφον πλήρη χωμάτων καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ θόλου τοῦ ὁποίου εἶχε κατασκευασθῇ ἐλληνιστικὸς ἢ ῥωμαϊκὸς καμαροσκεπὴς τάφος. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ τάφου ὁ Παπαβασιλείου συνέλεξεν ἐγγράκτον σφραγιδόλιθον ἄλλοι δὲ ἐρευνῆται συνέλεξαν βραδύτερον ἐκ τῆς αὐτῆς περιοχῆς ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανόν. ΠΑΕ 1900, 65 - 66. Γ. Ἀ. Παπαβασιλείου, Περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρχαίων τάφων, Ἀθῆναι 1910 (= Τάφοι), 43 - 45. ΒSA 1966, 57 (ἀριθ. 36). Π - Σ, 77 (ἀριθ. 61, α).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς νοτίως τοῦ χωρίου καὶ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ χωρίου, συνελέγησαν τὸ ἔτος 1962 ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ τύπου ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΒSA 1966, 60 (ἀριθ. 47). Π - Σ, 77 (ἀριθ. 61, β). GAC, 227.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, δυτικῶς τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 149, εἰκ. 57, ἀριθ. 97), συνελέγησαν νεολιθικά ἢ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 176 - 178 (ἀριθ. 97).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δύο Δένδρα, ΝΔ τοῦ χωρίου καὶ παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν πρὸς τὸ χωρίον Ἀφράτιον (ΑΕΜ 1980, 149, εἰκ. 57,

ἀριθ. 106), συνελέγησαν «προϊστορικοῦ τύπου» ὄστρακα παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ὄστρακα τῆς προηγούμενης τοποθεσίας. ΑΕΜ 1980, 182 - 183 (ἀριθ. 106).

ΠΕ θέσις 292, ΜΕ 218, ΥΕ ΙΙΙ 158.

309. ΧΑΛΚΙΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1906, 168, 1910, 265 - 266, 1911, 236 - 242. ΚΜΚ, 6. Τάφοι, 21 - 24. ΑΑ 1914, 123. ΒSA 1952, 49 - 95, 1957, 1 - 29, 1966, 57 - 60 (ἀριθ. 37 - 45). ΑΕΜ 1959, 282, 308 - 309, 311, 312 - 313, 1980, 130 - 131 (ἀριθ. 40 - 43), 175 - 176 (ἀριθ. 95 - 96). G. Welter, Χαλκίς (1955), 21. ΕΜΦ, 126. GAMS, 164 - 165. Π - Σ, 44 - 45 κ.έ. ΑΔ 1960 Χρον., 150 - 151, 1968 Χρον., 232 - 234, 1971 Χρον., 250 - 252, 1972 Χρον., 340, ΑΔ 1972 Μελέται, 171 - 172, ΑΔ 1975 Χρον., 138, 145, 147, 1976 Χρον., 137 - 140, 1977 Χρον., 124, 1984 Χρον., 119, 128. ΑΕ 1974 Χρον., 13 (ἀριθ. 15). GAC, 226 - 227. Excavations 1980, 59 - 60. Μ - Χ, 43 - 44 κ.έ. ΒCH 1984, 37 - 69, 1985, 49 - 75, 1986, 89 - 120.

Χάρται περιοχής, ΒSA 1966, 58 (εἰκ. 10). ΑΕΜ 1980, 119 (εἰκ. 27), 149 (εἰκ. 57).

(α) Ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Κακὴ Κεφαλὴ, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Χαλκίδος (ΒSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 38), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστεράς νεολιθικῆς περιόδου, τῆς ΠΕ, τῆς ΜΕ καὶ τῆς ΥΕ. Π - Σ, 44 (ἀριθ. 48, α).

(β) Εἰς τὰς τοποθεσίας Βρωμοῦσσα καὶ Τρύπα, ἀνατολικῶς τῆς Χαλκίδος (ΒSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 37), ὁ Παπαβασιλείου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1906 εἴκοσι θαλαμοειδεῖς τάφους περιέχοντας περὶ τὰ 200 ΥΕ Ι - ΙΙΙ Α - Γ ἀγγεῖα, χαλκᾶ ὅπλα καὶ κοσμήματα, ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ περιοχῆς συνελέγησαν βραδύτερον ΜΕ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ μεταγενέστερα ὄστρακα. ΠΑΕ 1910, 265 - 266, 1911, 236 - 242. Τάφοι, 21 - 24. ΒSA 1952, 49 - 95, 1966, 57 - 58. Π - Σ, 44 κ.έ. GAC, 226 - 227. Μ - Χ, 43 κ.έ.

(γ) Ἐκ τῆς συνοικίας Γύφτικα τῆς Χαλκίδος (ΒSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 41) ἦλθον εἰς φῶς τὸ ἔτος 1958 πρωτογεωμετρικοὶ τάφοι, κεραμικὴ καὶ εἰδῶλια. ΑΔ 1960 Χρον., 150 - 151. Χαριστήριον εἰς Ἀ. Κ. Ὁρλάνδον, τόμ. ΙΙ, 248 - 249. ΒSA 1966, 59 (ἀριθ. 41). Μ - Χ, 43 - 44 (ἀριθ. 80, δ), 191 κ.έ.

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Καμάρες, νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (ΒSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 42), ἔχουν συλλεγῇ προϊστορικά (ΑΕ 1974 Χρον., 13 - 14), πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΒSA 1957, 2 - 5, 1966, 59 (ἀριθ. 42). Μ - Χ, 43 (ἀριθ. 80, β). ΑΕΜ 1980, 130 (ἀριθ. 40), 176 (ἀριθ. 96).

(ε) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Βοῦρκος, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς πόλεως

(BSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 39), ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ ὄστρακα. ΑΑ 1914, 123. BSA 1966, 59 (ἀριθ. 39). Π - Σ, 44 (ἀριθ. 48, δ).

(ς) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Βαθροβουνίου, ΝΑ τῆς Χαλκίδος (BSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 40. ΑΕΜ 1980, 119, εἰκ. 2, ἀριθ. 41 - 43), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΜΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1959, 282, 308, 1980, 130 - 131 (ἀριθ. 41 - 43). BSA 1966, 59 (ἀριθ. 40). Π - Σ, 44 (ἀριθ. 48, γ).

(ζ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Ἀρεθοῦσης (BSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 43) ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα καὶ τέσσαρα πρωτογεωμετρικά ἀγγεῖα. ΑΕΜ 1959, 282, 308. BSA 1957, 2 - 3, 1966, 59 - 60 (ἀριθ. 43, πίν. 21 d).

(η) Ἐρευνα τοῦ Παπαβασιλείου τὸ ἔτος 1901 ἐντὸς σπηλαίου εἰς τὴν θέσιν Μακρυχώραφον ἢ Βάλτος νοτίως τῆς ἀκροπόλεως (BSA 1966, 58, εἰκ. 10, ἀριθ. 44) ἔφερεν εἰς φῶς πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ μαρμάρινον εἰδῶλιον. ΠΑΕ 1901, 44. BSA 1966, 60 (ἀριθ. 44). Π - Σ, 45 (ἀριθ. 48, ε).

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαμήτι προέρχεται ὁμᾶς ΥΕ III ὀστράκων τοῦ Μουσείου Χαλκίδος. BSA 1966, 60 (ἀριθ. 45). Π - Σ, 45 (ἀριθ. 48, ς).

ΠΕ θέσις 293, ΜΕ 219, ΥΕ I 30, ΥΕ II 56, ΥΕ III A 116, ΥΕ III B 157, ΥΕ III Γ 107, πρωτογ. 149, γεωμ. 195.

310. ΚΑΜΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1900, 65. Τάφοι, 45. GL I (2), 606, 722. GAMS, 167. BSA 1966, 62 (ἀριθ. 54). Π - Σ, 124. ΑΕ 1974 Χρον., 12. ΑΑΑ 1974, 338 - 341. ΑΔ 1975 Χρον., 152, 1983 Χρον., 154. ΑΕΜ 1980, 168 (ἀριθ. 83). ΝΠΕ, 170 (ἀριθ. 7). Excavations 1980, 64. Μ - Χ, 141 - 142.

(α) Εἰς τοποθεσίαν, κειμένην ΒΑ τοῦ χωρίου Καμάριον τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ ΝΑ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Θεολόγος, ὁ Παπαβασιλείου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1900 τύμβον περιέχοντα εἰς βάθος 3 μ. τρεῖς ἀκτερίστους τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, ΥΕ ἢ ὑπομυκηναϊκῶν ἴσως χρόνων. ΠΑΕ 1900, 65. Τάφοι, 45. BSA 1966, 62. Π - Σ, 124. Μ - Χ, 141 - 142.

(β) Εἰς τὴν θέσιν Ἀργυροῦ, ΝΔ τοῦ Καμαρίου καὶ δεξιὰ τῆς ἀγροτικῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Φύλλα πρὸς τὸ Καμάριον (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 83), ἔχει ἐντοπισθῇ οἰκισμὸς τῆς ὑστερας νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ I περιόδου, ὡς καὶ νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΑΑ 1974, 338 - 341. ΑΕ 1974 Χρον., 12. ΑΔ 1975 Χρον., 152. ΑΕΜ 1980, 168 (ἀριθ. 83). ΝΠΕ, 170 (ἀριθ. 7).

(γ) Ἐκ τριῶν σπηλαίων εἰς τὴν περιοχὴν Βράχος παρὰ τὸ Κα-

μάριον ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα, πιθανῶς νεολιθικά. ΑΔ 1983 Χρον., 154.

ΠΕ θέσις 294, ΥΕ III 159, ὑπομυκ. 55, γεωμ. 196.

311. ΑΦΡΑΤΙΟΝ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Ἁγίος Χαράλαμπος, βορείως τοῦ χωρίου Ἀφράτιον τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 85), ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς πρῶμου νεολιθικῆς περιόδου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ τεμάχια πυριτολίθου. ΑΕΜ 1980, 169 - 170 (ἀριθ. 85).

(β) Ἐκ βραχῶδους λόφου, κειμένου δυτικῶς τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 44), ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 132 - 133 (ἀριθ. 44).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λευκό, παρὰ τὸν Λήλαντα ποταμὸν εἰς ἀπόστασιν 2 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ χωρίου, συνελέγησαν χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1980, 201 (ἀριθ. 141).

ΠΕ θέσις 295, ΜΕ 220.

312. ΦΥΛΛΑ. Βι β λ ι ο γ ρ α φ ί α : ΑΔ 1971 Χρον., 260, 1976 Χρον., 158. ΑΕΜ 1980, 112 (ἀριθ. 20 - 21), 133 - 135 (ἀριθ. 45), 169 (ἀριθ. 84), 194 - 195 (ἀριθ. 125). ΝΠΕ, 68 (ἀριθ. 4), 170 - 171 (ἀριθ. 8). JHS 1984 AR, 16.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καστέλλι, ΒΑ τοῦ χωρίου Φύλλα τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 20), ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕΜ 1980, 112 (ἀριθ. 20). ΝΠΕ, 68 (ἀριθ. 4).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δύο Πύργοι, δυτικῶς τῶν Φύλλων (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 45), συνελέγησαν πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕΜ 1980, 133 - 135 (ἀριθ. 45).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καλύβια, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῶν Φύλλων (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 21), συνελέγησαν πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 112 (ἀριθ. 21).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καλογερόβρυση, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 84), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ οἰκισμός, δύο ΜΕ τάφοι, ὁ εἷς τῶν ὁποίων περιεῖχε ΜΕ κεραμικὴν καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, ὡς καὶ ΜΕ κεραμική. ΑΔ 1976 Χρον., 158. ΑΕΜ 1980, 169 (ἀριθ. 84). JHS 1984 AR, 16.

(ε) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου ΝΔ τῶν Φύλλων (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 125) ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ΠΕ I περιόδου. ΑΕΜ 1980, 194 - 195 (ἀριθ. 125). ΝΠΕ, 170 - 171 (ἀριθ. 8).

(ς) Ἐκ Χωματερῆς εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάμπος τῶν Φύλλων παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Χαλκίδος δύο ΥΕ II ἀγγεῖα. ΑΔ 1971 Χρον., 260.

ΠΕ θέσις 298, ΜΕ 222, ΥΕ II 57.

313. ΓΥΜΝΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1911, 57. ΑΕΜ 1959, 283, 1980, 183 - 184 (ἀριθ. 109 - 110). ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 157. ΒSA 1966, 64 (ἀριθ. 60 - 61). Π - Σ, 45 κ.έ. ΝΠΕ, 55 (ἀριθ. 9).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μποντίνο, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Γυμνὸν τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 188, εἰκ. 97, ἀριθ. 109), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ λίθινος πέλεκυς. ΑΕΜ 1980, 183 - 184 (ἀριθ. 109).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιοχώρι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (ΑΕΜ 1980, 188, εἰκ. 97, ἀριθ. 110), ἔχουν ἀναφερθῆ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1980, 184 (ἀριθ. 110).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Προφήτης Ἡλίας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου (ΑΕΜ 1980, 188, εἰκ. 97 ἄνευ ἀριθμοῦ), συνελέγησαν πιθανὰ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. ΒSA 1966, 64 (ἀριθ. 61). Π - Σ, 45.

(δ) Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τοῦ Ἑρετρικοῦ Ὀλύμπου ἔχουν ἀναφερθῆ λίθινα ἐργαλεῖα, προϊστορικὰ ὄστρακα, λίθινον εἰδῶλιον καὶ ὀψιανός. ΠΑΕ 1911, 57. ΑΕΜ 1959, 283. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 157. ΒSA 1966, 64 (ἀριθ. 60). Π - Σ, 45 (ἀριθ. 49, α).

314. ΑΛΙΒΕΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 207. ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 9 - 11. ΑΕΜ 1959, 285, 309, 313, 1980, 180 - 183 (ἀριθ. 100 - 105). ΕΜF, 127. GAMS, 168. ΒSA 1966, 68 - 70. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 493 - 494, 1984 Χρον., 125. GAC, 230. Excavations 1980, 55. ΝΠΕ, 138 (ἀριθ. 6). Μ - Χ, 46 κ.έ.
Χάρτης περιοχῆς, ΒSA 1966, 70 (εἰκ. 11). ΑΕΜ 1980, 187 (εἰκ. 96).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πλάτωμα, ΝΔ τοῦ χωρίου Ἀλιβέριον τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (ΑΕΜ 1980, 187, εἰκ. 96, ἀριθ. 100), ἔχουν ἀναφερθῆ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα, ὀψιανός καὶ λίθινον ἐργαλεῖον. ΑΕΜ 1980, 180 (ἀριθ. 100).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ποντικός, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἀλιβερίου, ἔχουν ἀναφερθῆ «τεράστιες ποσότητες» ὀψιανοῦ καὶ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 181 - 182 (ἀριθ. 103).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λειβάδι, νοτίως τοῦ Ἀλιβερίου (ΒSA 1966, 70, εἰκ. 11, ἀριθ. 64), ὁ Παπαβασιλείου ἠρεύνησεν ὀρθογώνιον

τάφον, διαστάσεων 4×4 μ., καλυπτόμενον διὰ πλακῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου συνέλεξεν ὀλίγα ὄστρακα καὶ ἐν σφονδύλιον καὶ χαρακτηρίζει τὸν τάφον ὡς μυκηναϊκόν. ΠΑΕ 1909, 207. ΑΕΜ 1959, 313. ΕΜΦ, 127. BSA 1966, 69 (ἀριθ. 64). Π - Σ, 47 (ἀριθ. 53, α).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μεσονήσι, δυτικῶς τοῦ ἐπινείου τοῦ Ἀλιβερίου Καράβου (BSA 1966, 70, εἰκ. 11, ἀριθ. 66), ὁ Θεοχάρης συνέλεξε νεολιθικὰ καὶ ΠΕ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄψιανόν (ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 11. ΑΕΜ 1959, 309. BSA 1966, 69, ἀριθ. 66. Π - Σ, 47, ἀριθ. 53, β). Ἐκ τῶν παρακειμένων δὲ τοποθεσιῶν Παναγία καὶ Ῥίφι ὁ Σάμψων ἀνέφερεν ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ἢ ΠΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 182 - 183 (ἀριθ. 104 - 105).

(ε) Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα, ΝΔ τοῦ Καράβου ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α - Γ ὄστρακα. ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 9 - 12. ΑΕΜ 1959, 311, 313. GAMS, 168. BSA 1966, 68 - 69 (ἀριθ. 66). Π - Σ, 47 (ἀριθ. 53, γ).

(ς) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Ῥιζόπυργος καὶ Μακρία Ῥάχη παρὰ τὸ χωρίον Μυλάκι, ΝΑ τοῦ Ἀλιβερίου (BSA 1966, 70, εἰκ. 11, ἀριθ. 65), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ ἢ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὄψιανοῦ. ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 9 - 11. ΑΕΜ 1959, 309. BSA 1966, 69 (ἀριθ. 65). Π - Σ, 47 (ἀριθ. 53, δ). GAC, 230.

ΠΕ θέσις 300, ΜΕ 223, ΥΕ III Α 118, ΥΕ III Β 158, ΥΕ III Γ 108.

315. ΛΕΠΟΥΡΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 71 (ἀριθ. 69, 71). Π - Σ, 45 (Λάμπουσα), 79 κ.έ. GAC, 231. ΝΠΕ, 146 (ἀριθ. 22), 179 (ἀριθ. 23).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάμπουσα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Λέπουρα τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ καὶ ΠΕ I ὄστρακα, ὄψιανὸς καὶ λίθινος τριπτῆρ. BSA 1966, 71 (ἀριθ. 71). Π - Σ, 45. ΝΠΕ, 146 (ἀριθ. 22), 179 (ἀριθ. 23).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, συνελέγησαν προϊστορικὰ ὄστρακα, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται ἐν ΠΕ καὶ ἕτερον ΥΕ III. BSA 1966, 71 (ἀριθ. 69). Π - Σ, 79. GAC, 231.

ΠΕ θέσις 301, ΥΕ III 160.

316. ΠΕΤΡΙΕΣ. Ἐκ λόφου κειμένου ΝΑ τοῦ χωρίου Πετριές τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας καὶ κατὰ τὴν νότιον ἀκτὴν τοῦ ὄρμου τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (ΑΕΜ 1980, 166, εἰκ. 74, ἀριθ. 69), ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, ὄψιανὸς καὶ πυριτόλιθος. ΑΕΜ 1980, 156 - 157 (ἀριθ. 69).

317. ΚΡΙΕΖΑ. Ἐκ δύο τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Κριεζὰ τῆς ἐπαρχίας

Καρυστίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ἢ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. BSA 1966, 71 (ἀριθ. 70). Π - Σ, 47 κ.έ.

ΠΕ θέσις 302.

318. ΛΕΥΚΑΝΤΙ. Βιβλιογραφία: AA 1914, 123. KMK, 6. GL I (2), 743. AE 1945 - 47 Χρον., 9. AEM 1959, 282, 309, 313, 1984 - 85, 253 - 269. EMF, 127. GAMS, 165. BCH 1965, 842 - 847, 1966, 897 - 903, 1967, 743 - 747, 1971, 1010, 1981, 850, 1982, 588, 1983, 807. AJA 1965, 354 - 355. JHS 1965 AR, 16 - 18, 1966 AR, 10 - 12, 1967 AR, 12 - 13, 1968 AR, 12, 1970 AR, 8, 1971 AR, 7, 1981 AR, 7, 1982 AR, 15 - 17, 1983 AR, 12 - 15, 1984 AR, 17, 1985 AR, 15 - 16, 1987 AR, 12 - 14. ΑΔ 1965 Χρον., 289 - 291, 1966 Χρον., 233 - 235, 1967 Χρον., 263 - 265, 1970 Χρον., 250, 258 - 260, 1971 Χρον., 267, 1980 Χρον., 224, 1981 Χρον., 199 - 200, 202 - 203, 1986 Χρον., 56. BSA 1966, 60 - 61, 1971, 333 - 352, 1985, 19 - 23, 1991, 273 - 296. M. R. P o p h a m - L. H. S a c k e t t, Excavations at Lefkandi, Euboea 1964 - 66, London 1968 (= Lefkandi). AAA 1969, 98 - 102, 1981, 33 - 34. Notes, εἰκ. 8, 10. GAC, 228. M. R. P o p h a m κ.ά., Lefkandi I. The Iron Age, London 1979 - 1980 (= Lefkandi I). Excavations 1980, 66 - 67. M - X, 44 - 45 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1964 - 1986 ἐπὶ τοῦ λόφου Ξερόπολη καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Λευκαντί νοτίως τῆς Χαλκίδος, ὁ ὁποῖος εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀναγνωρισθῇ ὡς προϊστορικὴ θέσις (AA 1914, 123. KMK, 6. GL I (2), 743. AE 1945 - 47 Χρον., 9. AEM 1959, 282, 309, 313), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα νεολιθικὰ ὄστρακα, μεταφερθέντα ἄλλοθεν μετὰ διαλυθεισῶν πλίνθων πιθανῶς (JHS 1970 AR, 8), οἰκισμὸν ΠΕ II, ΜΕ, ΥΕ I - III Γ, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων καὶ νεκροταφεῖα τῆς ὑπομυκηναϊκῆς, πρωτογεωμετρικῆς καὶ γεωμετρικῆς περιόδου. Lefkandi, Lefkandi I, M - X, ἔ.ά. AAA 1981, 33 - 34. JHS 1981 - 1987 ἔ.ά. BSA ἔ.ά. ΑΔ ἔ.ά.

ΠΕ θέσις 303, ΜΕ 224, ΥΕ I 31, ΥΕ II 58, ΥΕ III A 119, ΥΕ III B 159, ΥΕ III Γ 109, ὑπομυκ. 56, πρωτογ. 151, γεωμ. 199.

319. ΜΑΛΑΚΟΝΤΑΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιοχώρι παρὰ τὸ χωρίον Μαλακόντας τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (AEM 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 26), ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ θαλάσσια ὄστρεα, ὅμοια δὲ εὐρήματα ὑπάρχουν καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Πεῦκος περὶ τὰ 400 μ. βορειότερον. AEM 1980, 115 (ἀριθ. 26). ΝΠΕ, 132 (ἀριθ. 4).

(β) Ἐκ τοῦ βραχῶδους λόφου Σκληρό, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (AEM 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 25), ἔχουν

συλλεγῆ ὄστρακα τῆς πρωΐμου καὶ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 114 - 115 (ἀριθ. 25). ΝΠΕ, 68 - 69 (ἀριθ. 5), 132 (ἀριθ. 3).

(γ) Ἐκ χαμηλοῦ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας καὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης (ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29, ἀριθ. 27), ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 117 - 118 (ἀριθ. 27).

(δ) Ἔργασίαι ἰσοπεδώσεως ἀγροῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν Καμάρου τοῦ Μαλακόντα ἔφεραν εἰς φῶς δύο πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα παραδοθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἐρετρίας. ΑΑΑ 1984, 115 - 117.

ΠΕ θέσις 304, πρωτογ. 152.

320. ΕΡΕΤΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1897, 21 - 23, 1898, 95 - 100, 1899, 34 - 37, 1900, 53 - 56, 1910, 267 - 269, 1952, 153 - 163, 1955, 125 - 131, 1974, 34 - 46, 1975, 36 - 48, 1976, 69 - 87, 1977, 32 - 37, 1978, 18 - 33, 1979, 40 - 55, 1980, 73 - 102, 1981, 147 - 153, 1982, 163 - 180. ΑΕ 1903, 1 - 38, 1969, 143 - 178, 1975, 206 - 229, 1977, 128 - 163, 1981, 84 - 113, 1982, 161 - 186, 1983, 106 - 136, 161 - 192. ΑΑ 1922, 316. RE Suppl. VI, 609. ΑΕΜ 1959, 283, 309, 312 (ὑποσημ. 44), 1980, 122 - 123 (ἀριθ. 31), 170 - 171 (ἀριθ. 86), 200 (ἀριθ. 137 - 139), 1984 - 85, 221 - 252. BSA 1952, 1 - 48, 1957, 14 - 29, 1966, 62 - 64, 1989, 217 - 220. EMF, 126. GAMS, 167. AJA 1965, 355. ΑΔ 1965 Χρον., 262 - 288, 1967 Χρον., 265 - 287, 1968 Χρον., 227 - 242, 1971 Χρον., 267 - 273, 1972 Χρον., 357 - 363, 1973 Χρον., 306 - 310, 1973 - 74 Χρον., 495 - 498, 1975 Χρον., 153, 156, 159, 161, 1976 Χρον., 133 - 134, 1979 Χρον., 175 - 176, 177 - 179, 1980 Χρον., 227, 229. Ant. Kunst 1966, 108 - 124, 1967, 130 - 135. P. Auberson κ.ά., Eretria, Ausgrabungen und Forschungen - Fouilles et Recherches, I - VII, Bern 1968 - 1985 (= Eretria, I - VII). ΑΑΑ 1969, 26 - 30, 1970, 314 - 319, 1981, 185 - 208. BCH 1971, 1003 - 1004, 1972, 752 - 761, 1974, 687 - 694, 1977, 629 - 632, 1978, 783, 1979, 596 - 599, 1980, 656 - 659, 1981, 845 - 850, 1982, 588 - 600, 1983, 808. GAC, 229. Excavations 1980, 61 - 64. ΝΠΕ, 130 - 132 (ἀριθ. 1 - 2), 138 - 139 (ἀριθ. 5, 7), 169 - 170 (ἀριθ. 10). Annuario (τόμ. 59), 1983, 187 - 235. Μ - Χ, 43 - 46 κ.έ. ΑΜ 1985, 23 - 38, 1986, 97 - 111.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βουδόχη, βορείως τῆς Ἐρετρίας (ΝΠΕ, εἰκ. 101, ἀριθ. 7), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΔ 1975 Χρον., 153. ΑΕΜ 1980, 170 - 171 (ἀριθ. 86). ΝΠΕ, 138 (ἀριθ. 5).

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κοτρώνι, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς Ἐρετρίας (ΝΠΕ, εἰκ. 101, ἀριθ. 5), ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1959,

283. BSA 1966, 62 (ἀριθ. 50). Π - Σ, 45 - 46 (ἀριθ. 51, α). AEM 1980, 200 (ἀριθ. 137). ΝΠΕ, 138 - 139 (ἀριθ. 7).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πρόδρομος, κειμένης ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ ὄστρακα, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. AEM 1980, 200 (ἀριθ. 138).

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, βορείως τῆς Ἐρετρίας, ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικὰ καὶ ΠΕ πιθανῶς ὄστρακα καὶ ὀψιανός. AEM 1980, 200 (ἀριθ. 139).

(ε) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς Ἐρετρίας χωρικοὶ ἀνεκάλυψαν τυχαίως τάφον περιέχοντα πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. BSA 1957, 14, 1966, 64.

(ς) Ἐκ τῆς χαμηλῆς ἐξάρσεως Μαγούλα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς Ἐρετρίας (ΝΠΕ, εἰκ. 101, ἀριθ. 3), ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἐκ τοποθεσίας κειμένης βορειότερον ἔχουν ἀναφερθῆ συλημένοι θαλαμοειδεῖς τάφοι. BSA 1966, 63 - 64 (ἀριθ. 59, ὑπόσημ. 86). Π - Σ, 46 (ἀριθ. 51, ε). GAC, 229. ΝΠΕ, 131 - 132 (ἀριθ. 2), 172 (ἀριθ. 10).

(ζ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1976 εἰς τὴν τοποθεσίαν Σεῖμὲν Μνήμα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς Ἐρετρίας (ΝΠΕ, εἰκ. 101, ἀριθ. 1), ἀπεκάλυψε στρώματα κατοικήσεως τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. AEM 1980, 122 - 123 (ἀριθ. 31). ΝΠΕ, 130 - 131 (ἀριθ. 1).

(η) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἐρετρίας ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Α - Γ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. AA 1922, 316. RE Suppl. VI, 609. AEM 1959, 309, 312 (ὑπόσημ. 44). EMF, 126. GAMS, 167. BSA 1966, 62 (ἀριθ. 56, ὑπόσημ. 78). Π - Σ, 46 (ἀριθ. 51, β). AE 1969, 147 - 154.

(θ) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων (Excavations 1980, 61 - 64) εἰς τὸν ναὸν τοῦ Δαφνηφόρου Ἀπόλλωνος καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς κάτω πόλεως, καταλαμβανομένης ἀπὸ τὸν σύγχρονον οἰκισμὸν Νέα Ψαρά, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ΠΕ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν (AE 1903, 10, 12, εἰκ. 5, 1969, 171 - 176. ΠΑΕ 1952, 160 - 161. AEM 1959, 309. BSA 1966, 63 (ἀριθ. 57). Π - Σ, 46 (ἀριθ. 51, γ). ΝΠΕ, 169 - 170 ἀριθ. 6), πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ γεωμετρικὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὑρήματα. Μ - Χ, 45 - 46 κ.ε.

(ι) Ἐκ τῆς μικρᾶς νησίδος Πεζονήσι κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τοῦ λιμένος τῆς Ἐρετρίας ὁ Θεοχάρης ἀνέφερε ΠΕ ὄστρακα. AEM 1959, 309. BSA 1966, 63 (ἀριθ. 58). Π - Σ, 46 (ἀριθ. 51, δ).

ΠΕ θέσις 305, ΜΕ 225, ΥΕ ΙΙ Α 120, ΥΕ ΙΙ Β 160, ΥΕ ΙΙ Γ 110, πρωτογ. 153, γεωμ. 200.

321. ΑΜΑΡΥΝΘΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1952, 60 (ύποσημ. 14), 1957, 24, 1966, 64 - 66 (ἀριθ. 62). AEM 1959, 309, 311, 313, 1980, 183 (ἀριθ. 107 - 108). AA 1962, 216. EMF, 127. GAMS, 168. Π - Σ, 46 - 47 κ.έ. Notes, εικ. 8 - 10, 13. ΝΠΕ, 54 - 55 (ἀριθ. 8), 89 - 90 (ἀριθ. 6), 141 (ἀριθ. 11). Excavations 1980, 57 - 58. Μ - Χ, 46 κ.έ. GAC, 229 - 230. AAA 1979, 3 - 14.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ νεκροταφείου, περὶ τὰ 300 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀμάρυνθος (πρώην Κάτω Βάθεια) τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (AEM 1980, εικ. 97, ἀριθ. 107), ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ ὄστρακα. AEM 1980, 183 (ἀριθ. 107).

(β) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις καὶ δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιοχώρια (ἢ Παλαιοκάστρο, ἢ Παλαιοκαστρί, ἢ Παλαιοεκκλησιές, ἢ Γεράνι), περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου (ΝΠΕ, εικ. 109, ἀριθ. 1), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι - ΙΙΙ Γ, πρωτογεωμετρικά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα (GAMS, 168. BSA 1966, 64 - 66, 104). Ἐκ δοκιμαστικῶν δὲ ἀνασκαφῶν τοῦ Παπαδημητρίου (AEM 1959, 309, 313) καὶ τῆς Παρλαμᾶ ἔχουν ἔλθει εἰς φῶς ΠΕ ΙΙ - ΙΙΙ ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α - Γ ὄστρακα. AAA 1979, 3 - 14. Π - Σ, 46 - 47. GAC, 229 - 230. ΝΠΕ, 89 - 90 (ἀριθ. 6), 141 (ἀριθ. 11).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κρατικό, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (AEM 1980, 188, εικ. 97, ἀριθ. 108), συνελέγησαν ὄστρακα τῆς πρωίμου νεολιθικῆς περιόδου. AEM 1980, 183 (ἀριθ. 108). ΝΠΕ, 54 - 55 (ἀριθ. 8).

ΠΕ θέσις 306, ΜΕ 226, ΥΕ Ι 32, ΥΕ ΙΙ 59, ΥΕ ΙΙΙ Α 121, ΥΕ ΙΙΙ Β 161, ΥΕ ΙΙΙ Γ 111, πρωτογ. 154, γεωμ. 201.

322. ΔΥΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1952, 60 (ύποσημ. 14 b), 1966, 76. AE 1945 - 47 Χρον., 12, 1974 Χρον., 14 - 15. AEM 1959, 284, 1980, 123 (ἀριθ. 32). GAMS, 170. Π - Σ, 48 κ.έ. GAC, 233. Excavations 1980, 60. ΝΠΕ, 92 (ἀριθ. 14), 140 (ἀριθ. 9), 169 (ἀριθ. 4).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κούτσουρο, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς λίμνης τοῦ χωρίου Δύστος τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (AEM 1980, 193, εικ. 41, ἀριθ. 32), ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ νεολιθικά ὄστρακα καὶ ὀψιανός. AEM 1980, 123 (ἀριθ. 32).

(β) Ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Δύστου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τῆς λίμνης, ἔχουν ἀναφερθῆ νεολιθικά, ΠΕ,

ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 12, 1974 Χρον., 14 - 15. ΑΕΜ 1959, 284. ΒSA 1966, 76 (ἀριθ. 84, ὑπόσημ. 128). ΝΠΕ, 92 (ἀριθ. 14), 140 (ἀριθ. 9), 169 (ἀριθ. 4).

ΠΕ θέσις 308, ΜΕ 227, ΥΕ ΙΙΙ 162.

323. ΤΣΑΚΑΙΟΙ. Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, ΝΑ τοῦ χωρίου Τσακαῖοι τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου πιθανῶς. ΑΕΜ 1980, 201 (ἀριθ. 142).

324. ΝΕΑ ΣΤΥΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1891, 54 - 55. ΚΜΚ, 6. GL I (2), 625, 686. ΑΕΜ 1959, 309 - 310, 1980, 128 (ἀριθ. 36). GAMS, 170. ΒSA 1966, 78 - 80. Π - Σ, 48 κ.έ. Excavations 1980, 72.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δηλίσσος, περὶ τὰ τρία χιλιόμετρα βορείως τῶν Νέων Στύρων ἐπὶ τῆς ἀκτῆς (ΑΕΜ 1980, 142, εἰκ. 50, ἀριθ. 36), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1980, 128 (ἀριθ. 36).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Λεύκα, κατὰ τὴν νότιον παρυφὴν τῶν Νέων Στύρων καὶ ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς (ΒSA 1966, 78, εἰκ. 14), ἔχουν συλλεγῇ ὀλίγα νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ ὄστρακα καὶ ἐν πιθανὸν ΥΕ ΙΙΙ Γ ὄστρακον, ὀψιανὸς δὲ καὶ τρία Κυκλαδικοῦ τύπου εἰδῶλια πρὸ πολλοῦ γνωστὰ προέρχονται ἴσως ἐκ τῆς τοποθεσίας ταύτης. ΑΜ 1891, 54 - 55. ΑΕΜ 1959, 309 - 310. GAMS, 170. ΒSA 1966, 78 - 80, 83. Π - Σ, 48 κ.έ.

ΠΕ θέσις 310, ΜΕ 229, ΥΕ ΙΙΙ Γ 112.

325. ΕΚΑΛΗ. Κατὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῆς ὁδοῦ παρὰ τὸ χωρίον Ἐκάλη (πρῶην Κοιλώσιον) τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (ΑΕΜ 1980, 143, εἰκ. 51, ἀριθ. 37), ἀνεκαλύφθη μικρὸν σπήλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχον ἀνθρώπινα ὀστᾶ καὶ νεολιθικὴ κεραμικὴ. ΑΕΜ 1980, 128 (ἀριθ. 37). ΝΠΕ, 70 (ἀριθ. 7).

326. ΡΟΥΚΛΙΑ. Ἐκ σπηλαίου, παρὰ τὸ χωρίον Ῥούκλια τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικά ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 191 (ἀριθ. 121).

327. ΚΑΡΥΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕΜ 1959, 284, 310, 1980, 129 - 130 (ἀριθ. 38 - 39), 201 - 202 (ἀριθ. 143 - 144). ΒSA 1966, 80 - 81. Π - Σ, 48 - 49 κ.έ. ΑΔ 1979 Χρον., 180. GAC, 234. Excavations 1980, 64 - 65. ΝΠΕ, 92 - 93 (ἀριθ. 15), 145 - 147 (ἀριθ. 18 - 21, 23). Χάρται, ΑΕΜ 1980, 143, εἰκ. 51. ΝΠΕ, εἰκ. 124 (ἀριθ. 1 - 8).

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΔ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐκ τῆς Καρύστου πρὸς τὸ χωρίον Μύλοι, ἔχουν ἀναφερθῇ χον-

δροειδῇ χειροποίητα ὄστρακα. BSA 1966, 81. Π - Σ, 49 (ἀριθ. 57, δ).

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαιίου τῆς Ἀγίας Τριάδος, βορείως τῆς Καρύστου (ΝΠΕ, εἰκ. 124, ἀριθ. 1), ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕΜ 1980, 129 (ἀριθ. 38). ΝΠΕ, 92 - 93 (ἀριθ. 15), 145 (ἀριθ. 18).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Βίγλα ἐγγὺς τοῦ χωρίου Μετόχι, ἀνατολικῶς τῆς Καρύστου, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀψιανός. BSA 1966, 81. Π - Σ, 49 (ἀριθ. 57, η). ΝΠΕ, 146 (ἀριθ. 21).

(δ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Ἅγιος Γεώργιος καὶ Πλακαρή, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς Καρύστου (ΝΠΕ, εἰκ. 124, ἀριθ. 8), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ ὀψιανός τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. BSA 1966, 81. ΑΔ 1979 Χρον., 180. ΝΠΕ, 124 (ἀριθ. 23).

(ε) Ἐκ μικρᾶς χερσονήσου, ἔναντι τῆς νησίδος Πελαγίωτισσα κατὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τοῦ ὄρμου τῆς Καρύστου, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1959, 284, 310. BSA 1966, 81. Π - Σ, 48 - 49 (ἀριθ. 57, β, γ). ΝΠΕ, 145 - 146 (ἀριθ. 19).

(ς) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν, Μποῦρος, Νησάκι καὶ ἄλλων θέσεων τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῆς Καρύστου (ΑΕΜ 1980, 143, εἰκ. 51, ἀριθ. 143. ΝΠΕ, εἰκ. 124, ἀριθ. 5 - 7), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ἢ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1959, 310, 1980, 201 - 209 (ἀριθ. 143 - 144). BSA 1966, 81. Π - Σ, 49 (ἀριθ. 57, ζ).

(ζ) Ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Παξιμάδα, κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῆς Καρύστου (ΑΕΜ 1980, 143, εἰκ. 51, ἀριθ. 39. ΝΠΕ, εἰκ. 124, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1980, 129 - 130. ΝΠΕ, 146 (ἀριθ. 20).

(η) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς Καρύστου προέρχονται λίθιναι ἀξίνοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν. BSA 1966, 80 - 81. Π - Σ, 49 (ἀριθ. 57, θ).

ΠΕ θέσις 313, γεωμ. 202.

ΣΚΥΡΟΣ

328. ΣΚΥΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 55. Λείψανα νεολιθικῆς κατοικίσεως ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Πουριά (Σκύρος, 43, 81), (ζ) Μαγαζιά (Σκύρος, 42, 81) καὶ (η, 3) Παπᾶ τὸ Χῶμα (ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 1 - 7. ΑΕΜ 1959, 313 - 322. Σκύρος, 46 - 47, 80).

ΠΕ θέσις 318, ΜΕ 233, ΥΕ ΙΙΙ Α 122, ΥΕ ΙΙΙ Β 162, ΥΕ ΙΙΙ Γ 113, ὑπομυκ. 58, πρωτογ. 156, γεωμ. 204.

329. ΑΧΙΛΛΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ σπηλαίου Σπηλιώτισσα παρὰ τὸν ὄρμον Ἀχίλλι, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα νοτίως τῆς πόλεως Σκύρου, ὁ Θεοχάρης συνέλεξε δύο ἀτρήτους λιθίνας ἀξίνας, ὀψιανὸν καὶ πυριτόλιθον. ΑΕ 1945 - 47 Χρον., 7. ΑΕΜ 1959, 323 - 325. Σκύρος, 61 - 83.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

330. ΡΑΜΝΟΥΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1958, 37, 1977, 19 - 22, 1981, 131, 1982, 127, 129. Ἔργον 1986, 92 - 95.

Διάγραμμα τῆς περιοχῆς, ΠΑΕ 1975, 8 - 9 (ἐνθετος πίναξ Α).

(α) Ἐκ τοῦ Φρουρίου τοῦ Ῥαμνοῦντος ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς ΠΕ Ι περιόδου. ΠΑΕ 1981, 131.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἱεροῦ τῆς Νεμέσεως ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς νεολιθικῆς (ΠΑΕ 1977, 19 - 22), τῆς ΠΕ (Ἔργον 1986, 92) καὶ τῆς ΥΕ ΙΙΙ περιόδου. ΠΑΕ 1982, 127, 129 - 131.

(γ) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ ἱεροῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ΙΙ τάφοι καὶ κεραμικὴ. ΠΑΕ 1982, 127.

(δ) Ἐπὶ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Παζαράκι, μετὰ τοῦ Ῥαμνοῦντος καὶ τοῦ νοτιώτερον κειμένου ἀκρωτηρίου τῆς Ἀγίας Μαρίνης, ὁ Μαστροκώστας ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε προϊστορικὸς οἰκισμὸς μαρτυρούμενος ἐκ τῆς εὐρέσεως προϊστορικῶν ὀστράκων καὶ ὀψιανοῦ. ΠΑΕ 1958, 37, 1982, 127.

ΠΕ θέσις 327, ΥΕ ΙΙΙ 169.

331. ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 608. BSA 1947, 8. ΠΑΕ 1952, 151. AM 1956, 1. EMF, 111. GAMS, 108. Π - Σ, 49. Hesperia 1966 Suppl. XI, 37 - 41 (Trikorynthos). AAA 1974, 1 - 7. GAC, 219.

(α) Ἐκ τοῦ τειχισμένου λόφου δυτικῶς τοῦ χωρίου Κάτω Σούλι (χάρτης περιοχῆς, ΠΑΕ 1970, 6 εἰκ. 1), ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Τρικορύθου, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα κυκλωπείων τειχῶν (RE Suppl. VI, 608. Hesperia 1966 Suppl. XI, 37 - 41), ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, πιθανῶς ΥΕ ΙΙΙ, τῆς ὑστέρας γεωμετρικῆς περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Hesperia 1966 Suppl. XI, 41. GAC, 219.

(β) Ἔργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν ἀποχετευτικῆς τάφρου, ΝΔ τοῦ χωρίου παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν ἐκ Μαραθῶνος, ἀπεκάλυψαν κερα-

μικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ κυρίως τῆς ΠΕ περιόδου. ΑΑΑ 1971, 1 - 7.

(γ) Τὴν ὑπαρξίν νεολιθικοῦ καὶ ΠΕ οἰκισμοῦ παρὰ τὸ Κάτω Σούλι, χωρὶς νὰ καθορίζῃ ἐπακριβῶς τὴν θέσιν αὐτοῦ, εἶχεν ἀναφέρει ἤδη ὁ Θεοχάρης. ΠΑΕ 1952, 151. ΑΜ 1956, 1. Π - Σ, 49.

ΠΕ θέσις 329, ΥΕ III 170, γεωμ. 205.

332. ΜΑΡΑΘΩΝ. Βι β λ ι ο γ ρ α φ ί α : Ἐπετ. Φιλοσ. Σχολ. Παν. Θεσ. 1927, 117 - 150. ΠΑΕ 1932, 28 - 43, 1933, 31 - 46, 1934, 29 - 38, 1935, 84 - 158, 1936, 41 - 42, 1939, 27 - 39, 1970, 5 - 28, 1971, 5 - 6, 1972, 5 - 7. ΠΑΑ 1934, 14 - 19, 261 - 266, 330 - 335. Νέα Ἑστία 1934 (τεύχη 191, 194), 1935 (τεύχος 197). ΑΑ 1934, 146 - 148, 1935, 179 - 184, 1940, 178 - 183, 1962, 170 - 174. Ἔργον 1958, 15 - 27. BCH, 1958, 681 - 686, 1959, 583 - 589. BSA 1947, 7. JHS 1957 AR, 6. EMF, 111. GAMS, 108 - 109. Hesperia 1966 Suppl. XI, 35 - 37. Π - Σ, 49 - 50 κ.έ. ΑΑΑ 1970, 14 - 21, 63 - 66, 153 - 166, 349 - 366. Excavations 1976, 17 - 18. GAC, 218 - 220. M - X, 193 κ.έ. ΑΔ 1979 Χρον., 90 - 91, 1980 Χρον., 84. Χάρται περιοχῆς, ΠΑΕ 1932, 29 (εἰκ. 1), 1970, 6 (εἰκ. 1).

(α) Ἐρευναι τοῦ Παπαδημητρίου τὰ ἔτη 1957 - 1958 εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Πανός, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Οἰνός, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Μαραθῶν τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, ἀπεκάλυψαν λείψανα νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Ἔργον 1958, 15 - 27. BCH 1958, 681 - 686, 1959, 583 - 589. Π - Σ, 49 - 50. Excavations 1976, 17. GAC, 219 - 220.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1970 - 1972 εἰς τὴν περιοχὴν Βρανᾶ, ΝΔ τοῦ χωρίου Μαραθῶν (χάρτης, ΠΑΕ 1970, 6 εἰκ. 1), ἀπεκάλυψαν τέσσαρας προϊστορικοὺς τύμβους περιέχοντας ταφὰς χρονολογουμένας ἀπὸ ΜΕ μέχρι ΥΕ III Β χρόνων. ΑΑΑ 1970, 68, 155 - 164, 351 - 357. ΠΑΕ 1970, 9 - 20. GAC, 218. Excavations 1976, 18.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τσέπι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Βρανᾶ εἰς τὰς ὑπαρείας τοῦ ὑψώματος Κοτρώνι (χάρτης, ΠΑΕ 1970, 6 εἰκ. 1), ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1970 - 1972 νεκροταφεῖον 16 ΠΕ τάφων, ἐξ ὀρθίων πλακῶν ἢ τοιχαρίων, τεταγμένων εἰς ἐξ σειράς. ΑΑΑ 1970, 67, 154 - 155, 349 - 350, ΠΑΕ 1970, 5 - 9, 1971, 5 - 6, 1972, 5 - 7.

(δ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαστροκώστα τὸ ἔτος 1970 εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλάσι, περὶ τὰ 1200 μ. ἀνατολικῶς τοῦ τύμβου τοῦ Μαραθῶνος (χάρτης, ΠΑΕ 1970, 6 εἰκ. 1), ἐξ ἀφορμῆς εὐρέσεως ΥΕ III Α - Β ὀστράκων κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος, ἀπεκάλυψαν ἀστρωμάτιστα νεολιθικὰ ὀστρακα καὶ στρώματα κατοικήσεως τῆς ΠΕ περιόδου, εἰς βάθος 1,70 - 2,55 μ., καὶ τῆς ΜΕ, ἄνωθεν τούτων καὶ μέχρι τῆς ἐπιφανείας.

Εἰς τὰ ΜΕ στρώματα περιλαμβάνοντο, ὀρθογώνιον ΜΕ οἰκοδόμημα, κεραμικός κλίβανος καὶ τάφοι. Περιεβάλλετο δὲ ὁ οἰκισμὸς ἀπὸ ΠΕ ἴσως τεῖχος πάχους 2,30 μ., ἐπὶ τοῦ ὁποίου βραδύτερον εἶχον κατασκευασθῇ γεωμετρικοὶ τάφοι καὶ ἀρχαῖκός πολυγωνικός τοῖχος. Εἰς τάφρον ἀνοιγεῖσαν ἀνατολικώτερον ἀπεκαλύφθησαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα τῆς ΥΕ ἢ γεωμετρικῆς περιόδου ἐκ δὲ τῆς ἐπιφανείας συνελέγησαν ὄστρακα γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων (ΑΑΑ 1970, 14 - 21, 63 - 67, 153 - 154, 349. ΠΑΕ 1970, 5). Νέα τέλος ἔρευνα εἰς τὴν θέσιν τὸ ἔτος 1984 ἀπεκάλυψε κεραμικὴν τῆς ΠΕ καὶ τῆς ΜΕ περιόδου, πρωτογεωμετρικὴν οἰκίαν καὶ τάφον περιέχοντα ἀγγεῖα, κοσμήματα καὶ ὄπλα. JHS 1985 AR, 11.

(ε) Ἐρευναι τοῦ Σωτηριάδου τὰ ἔτη 1926 - 1936 καὶ τοῦ Παπαδημητρίου τὸ ἔτος 1958 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ἀγριελίκι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ τύμβου (χάρτης, ΠΑΕ 1970, 6 εἰκ. 1), καὶ εἰς τὴν πέριξ τούτου περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀκρόπολιν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ἀγριελίκι, ἐκ τῆς ὁποίας συνελέγησαν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Εἰς τοποθεσίαν δὲ κειμένην περὶ τὰ 500 μ. βορείως τῆς ἀκροπόλεως ἀνεσκάφη ΥΕ II - III Α θολωτὸς τάφος καὶ νεκροταφεῖον 24 λακκοειδῶν ἢ ἐξ ὀρθίων πλακῶν πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν τάφων περιεχόντων ἐνταφιασμοὺς καὶ καύσεις νεκρῶν. ΠΑΕ 1932 - 1939 ἔ.ἀ. BCH ἔ.ἀ. Π - Σ, 49 - 50 κ.έ. Μ - Χ, 193 κ.έ.

(ς) Ἐκσκαφαὶ τάφρων διὰ τὴν τοποθέτησιν σωλῆνων ὑδρεύσεως τὸ ἔτος 1980 καὶ δοκιμαστικὴ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκάλεζα παρὰ τὴν ὁδὸν πρὸς Οἰνὸν ἀπεκάλυψαν νεκροταφεῖον ὑστερογεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1980 Χρον., 84 - 88. JHS 1989 AR, 17.

ΠΕ θέσις 330, ΜΕ 238, ΥΕ I 33, ΥΕ II 62, ΥΕ III Α 125, ΥΕ III Β 165, ΥΕ III Γ 116, πρωτογ. 157, γεωμ. 206.

333. ΜΠΡΕΞΙΖΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἄλλοτε ἔλους τῆς Μπρεξίζας, μεταξὺ τοῦ ὑψώματος Ἀγριελίκι καὶ τῆς θαλάσσης, ἔχει ἀναφερθῇ νεολιθικός οἰκισμός. AM 1956, 1. Π - Σ, 50.

334. ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1952, 151, 1954, 114 - 122. AM 1956, 1 - 29. Π - Σ, 50 - 51 κ.έ. Ν - Ε, 350 (ἀριθ. 83), 354 (Εὐρετήριο, Νέα Μάκρη). Excavations 1976, 21. GAC, 218. ΑΔ 1980 Χρον., 82 - 84, 1985 Χρον., 72 - 73. Μ. Παντελίδου - Γκόφα, Ἡ Νεολιθικὴ Νέα Μάκρη. Τὰ οἰκοδομικά, Ἀθῆναι 1991.

(α) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν τοποθέτησιν ὑδροσωλῆνων παρὰ τὴν Ἀμερικανικὴν Βάσιν ἐγγὺς τῆς Νέας Μάκρης ἀπεκάλυψαν τὸ ἔτος 1985

τρεις κιβωτιστήριους γεωμετρικούς τάφους καὶ ἓνα τάφον τοῦ 5ου αἰῶνος π.Χ. ΑΔ 1985 Χρον., 72 - 73.

(β) Ἐκσκαφαὶ τοῦ Ὁργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν διὰ τὴν τοποθέτησιν καλωδίων τὸ ἔτος 1980 εἰς τὴν συμβολὴν τῶν ὁδῶν Αἰσχύλου καὶ Νέστορος τῆς Νέας Μάκρης ἀπεκάλυψαν ΠΕ θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα λείψανα 15 σκελετῶν καὶ τρία ΠΕ ἀγγεῖα. ΑΔ 1980 Χρον., 82 - 84.

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1954 καὶ τῆς Παντελίδου τὸ ἔτος 1980 εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς Νέας Μάκρης, παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἀπεκάλυψαν λείψανα νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ, καταλαμβάνοντος ἑκτασιν ἑκατοντάδων στρεμμάτων, καὶ ὀλίγα ΠΕ λείψανα. Τὸ μέγιστον πᾶχος τῆς νεολιθικῆς ἐπιχώσεως ἦτο 2,50 - 3 μ. καὶ περιεῖχεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα δυνάμενα νὰ διακριθοῦν εἰς περισσότερα στρώματα καὶ ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις. Τῆς ΠΕ II - III περιόδου λείψανα εὐρέθησαν εἰς δοκιμαστικὴν ἀνασκαφὴν κατὰ τὴν παρυφὴν τῆς ἀκτῆς καὶ μέγα μέρος τοῦ ΠΕ οἰκισμοῦ παρεσύρθη ἴσως ὑπὸ τῶν κυμάτων. ΠΑΕ 1954, 114 - 122. ΑΜ 1956, 1 - 29. Π - Σ, 50 - 51 κ.έ. Παντελίδου ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 332, γεωμ. 210 α.

335. ΑΧΑΡΝΑΙ. Βιβλιογραφία: H. G. Lolling κ.ἀ., Das Kuppelgrab bei Menidi, Athen 1880. MV, 39 - 40. JdI 1898, 13 - 28, 1899, 103 - 135. MPA, 635, 651. MPC, 66, 146. BSA 1947, 2 - 4, 1958 - 59, 292 - 294. EMF, 111. GAMS, 109. Π - Σ, 51 - 52. Excavations 1976, 1. GAC, 201 - 202. M - X, 193, 252 κ.έ. ΑΔ 1980 Χρον., 91.

Χάρτης περιοχῆς, BSA 1958 - 59, 293 (εἰκ. 1).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου διὰ τοῦ H. G. Lolling τὸ ἔτος 1879 εἰς τὴν θέσιν Λυκότρυπα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῶν Ἀχαρνῶν (πρῶην Μενίδι) Ἀττικῆς, ἀπεκάλυψαν θολωτὸν τάφον διαμέτρου 8,35 μ. περιέχοντα ἕξ ταφὰς συνοδευομένας ἀπὸ ΥΕ III A - B κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, εἰς τὸν δρόμον τοῦ ὁποῦ εὐρέθησαν ἴχνη λατρείας ἀπὸ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. Τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς εὐρίσκονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. H. G. Lolling κ. ἀ. Das Kuppelgrab bei Menidi, Athen 1880. JdI 1898, 13 - 28, 1899, 103 - 135. BSA 1947, 2 - 4.

(β) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Νέμεσις, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῆ ὀλίγα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἕξ ἀργῶν λίθων, ὀψιανός, ἐν νεολιθικὸν ὄστρακον καὶ ΠΕ ἢ ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1958 - 59, 292 - 294. GAMS, 109. GAC, 201 - 202.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουκουβάουνες, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τῆς τελευταίας τοποθεσίας, προέρχονται ἔν ΥΕ ΙΙΙ Α καὶ ἔν γεωμετρικὸν ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου τῆς Καρλσρούης. Π - Σ, 126 κ.έ. GAC, 201 - 203. Μ - Χ, 253 κ.έ.

(δ) Ἐκ μὴ σαφῶς καθοριζομένης τοποθεσίας τῆς περιοχῆς Ἀχαρνῶν προέρχεται πρωτογεωμετρικὸς ἀμφορεὺς Συλλογῆς τῆς Χαϊδελβέργης καὶ δύο γεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ χρυσοῦν ἔλασμα τῶν Μουσείων Βερολίνου καὶ Χαϊδελβέργης. Μ - Χ, 193, 252 κ.έ.

ΠΕ θέσις 334, ΜΕ 241, ΥΕ ΙΙΙ Α 127, ΥΕ ΙΙΙ Β 167, πρωτογ. 158, γεωμ. 210.

336. ΕΛΕΥΣΙΣ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Σ, 52 καὶ ΑΕ 1953 - 54 Μέρους Α, 35 - 44. ΠΑΕ 1960, 10 - 15, 1981, 155 - 156. Γ. Μυλωνᾶς, Τὸ Δυτικὸν Νεκροταφεῖον τῆς Ἐλευσίνος, Μέρη Α - Γ, Ἀθῆναι 1975. Excavations 1976, 18. GAC, 203 - 204. Μ - Χ, 46 κ.έ. ΑΔ 1979 Χρον., 37 - 40, 42, 1983 Χρον., 27 - 29, 1985 Χρον., 36 - 37.

Διάγραμμα τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς περιοχῆς, ΑΔ 1931 - 32 Παράρτ., σ. 30 - 31.

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 750 μ., ΒΔ τοῦ Τελεστηρίου καὶ κατὰ μήκος τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ πρὸς Μέγαρα ἀνεκαλύφθη τυχαίως τὸ ἔτος 1938 νεκροταφεῖον, ἐρευνηθὲν προχείρως τότε ὑπὸ τοῦ Κουρουνιώτου, ἐκτενέστερον δὲ τὸ ἔτος 1950 ὑπὸ τοῦ Τραυλοῦ καὶ συστηματικώτερον τὰ ἔτη 1952 - 1956 ὑπὸ τοῦ Μυλωνᾶ μετὰ τοῦ Τραυλοῦ καὶ ὀνομασθὲν Δυτικὸν Νεκροταφεῖον τῆς Ἐλευσίνος. Τοῦ νεκροταφείου ἡρευνήθησαν συνολικῶς 417 τάφοι διαφόρων τύπων καλύπτοντες χρονικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ ΜΕ μέχρις ἱστορικῶν χρόνων καὶ περιέχοντες κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Γ. Ἐ. Μυλωνᾶς, Τὸ Δυτικὸν Νεκροταφεῖον τῆς Ἐλευσίνος, Α - Γ, Ἀθῆναι 1975.

(β) Ἀνασκαφὴ οἰκοπέδου κειμένου περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ ἱεροῦ τὰ ἔτη 1984 - 1985 ἀπεκάλυψεν νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1985 Χρον., 36 - 37.

(γ) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῶν, Φίλιου τὰ ἔτη 1882 - 1893, Σκιᾶ τὰ ἔτη 1894 - 1902, Κουρουνιώτου τὰ ἔτη 1917 - 1934 καὶ Μυλωνᾶ μετὰ τοῦ Τραυλοῦ καὶ ἄλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1950 - 1981 (Π - Σ, 52. Excavations 1976, 13. ΠΑΕ 1981, 155 - 156) εἰς τὸ ἱερόν τῆς Ἐλευσίνος καὶ τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἔν νεολιθικὸν καὶ ἕτερον ΠΕ εἰδώλιον τοῦ Μουσείου Ἐλευσίνος, ὃ ἀκριβῆς ὅμως τόπος καὶ αἱ περιστάσεις εὐρέσεως τῶν ὁποίων δὲν εἶναι γνωστά (Ἐλευσινιακά Ι, 138 - 141), λείψανα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι - ΙΙΙ Γ, γεωμετρικοῦ καὶ ἱστορικῶν χρόνων οἰκισμοῦ ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῆς νοτίας

καὶ ἀνατολικῆς κλιτύος αὐτῆς, ὑπὸ τὰ λείψανα τοῦ ἱεροῦ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, καὶ ΜΕ, ΥΕ, πρωτογεωμετρικοὺς καὶ γεωμετρικοὺς τάφους ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἱεροῦ. Π - Σ, 52. ΑΕ 1953 - 54 Μέρους Α, 35 - 44. Μ - Χ, 46.

(δ) Ἀνασκαφὴ οἰκοπέδου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νικολαΐδου ἀριθ. 52 ἀνατολικῶς τοῦ ἱεροῦ ἀπεκάλυψε ΠΕ ἴσως (ΑΔ 1979 Χρον., 42) καὶ ΜΕ λείψανα κατοικήσεως ὡς καὶ ΥΕ οἰκοδομήματα, ἐν τῶν ὁποίων ἦτο μεγαρόσχημον μὲ προσκτίσματα. ΑΔ 1983 Χρον., 27 - 29.

(ε) Συστηματικὴ ἀνασκαφὴ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἐργοστασίου Βότρυς τὸ ἔτος 1979 ἀπεκάλυψε, πλὴν λειψάνων τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ δύο κιβωτισχῆμους τάφους τῆς ΥΕ περιόδου. ΑΔ 1979 Χρον., 37 - 40.

ΠΕ θέσις 337, ΜΕ 242, ΥΕ Ι 34, ΥΕ ΙΙ 63, ΥΕ ΙΙΙ Α 128, ΥΕ ΙΙΙ Β 168, ΥΕ ΙΙΙ Γ 118, πρωτογ. 159, γεωμ. 212.

337. ΦΙΛΟΘΕΗ. Παλαιογλ. θέσις 56. Κεραμικὴ, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΑΑΑ 1969, 142 - 145.

338. ΡΑΦΗΝΑ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 608. ΠΑΕ 1951, 77 - 92, 1952, 129 - 151, 1953, 105 - 118, 1955, 109, 116 - 117. Νέον Ἀθήναιον 1955, 287. Ἔργον 1954, 12 - 13, 1955, 33. BCH 1953, 204 - 205, 1955, 224, 1956, 251. AM 1956, 1. JHS 1955 AR, 6. AA 1962, 211. EMF, 110 - 111. GAMS, 107. Π - Σ, 53 - 54 κ.έ. Excavations 1976, 24 - 25. GAC, 217.

(α) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Ζούγκλα καὶ Καζάρμα τῆς περιοχῆς Ῥαφήνας Ἀττικῆς ἔχουν ἀναφερθῇ δύο νεολιθικοὶ οἰκισμοί, περὶ τῶν ὁποίων ὅμως δὲν παρέχονται πλείονες πληροφορίες. Ἔργον 1954, 13. BCH 1955, 224. JHS 1955 AR, 6. Π - Σ, 53 (ἀριθ. 65, α).

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1951 - 1953 ἐπὶ χαμηλοῦ γηλόφου κειμένου δυτικῶς τοῦ ὄρμου τῆς Ῥαφήνας καὶ πρὸ τῶν ξενοδοχείων αὐτῆς, παρὰ τὴν ἀκτὴν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς Ῥαφήνας, ἀπεκάλυψαν λείψανα ΠΕ τείχους καὶ οἰκιῶν, ΠΕ χαλκουργικὸν ἐργαστήριον, ΜΕ κεραμικὴν καὶ λείψανα ΥΕ ΙΙΙ Β οἰκιῶν ἄνωθεν τῶν ΠΕ λειψάνων. ΠΑΕ ἔ.ἀ. Π - Σ, 53 - 54 κ.έ.

ΠΕ θέσις 339, ΜΕ 243, ΥΕ ΙΙΙ Β 169.

339. ΜΕΓΑΡΑ. Παλαιογλ. θέσις 57. Νεολιθικὴ κεραμικὴ καὶ ὀψιανὸς ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Σπήλαιον Ζαΐμη. ΠΕΑΕ 1929, 114 - 134, 1931, 115 - 124.

ΠΕ θέσις 343, ΜΕ 244, ΥΕ Ι 36, ΥΕ ΙΙ 65, ΥΕ ΙΙΙ Α 131, ΥΕ ΙΙΙ Β 173, γεωμ. 215.

340. ΑΘΗΝΑΙ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Σ, 54 - 58. Excavations 1976, 3 - 10. GAC, 198 - 200. Μ - Χ, 47 - 52 καί: ΑΔ 1975 Χρον., 20 - 21, 1976 Χρον., 26 - 27, 1977 Χρον., 18 - 19, 1978 Χρον., 13, 17, 21, 24, ΑΔ 1979 Μελέται, 15 - 42, ΑΔ 1979 Χρον., 16 - 30, 1980 Χρον., 28 - 41, ΑΔ 1980 Μελέτες, 147 - 185, ΑΔ 1981 Χρον., 10, 19, 46 - 47, 1982 Χρον., 21, 1983 Χρον., 19 - 21, 23, 1984 Χρον., 9 - 11, 1985 Χρον., 13 - 14, 25 - 26, 28, 31 - 34. P. A. Mountjoy, Four Early Mycenaean Wells from the south slope of the Akropolis at Athens, Gent 1981.

Αἱ κυριώτεραι ομάδες τῶν γνωστῶν νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ Ι - ΙΙ δεδομένων ἐκ διαφορῶν τοποθεσιῶν τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἔχουν περιγραφῇ μετὰ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας ἐν Π - Σ, 54 - 56 κ.έ. Agora τόμ. ΧΙΙ. Μ. Ἀ. Παντελίδου, Αἱ Προϊστορικαὶ Ἀθῆναι, Ἀθῆναι 1975 (= Π - Α), ΑΔ ἔ.ά., P. A. Mountjoy ἔ.ά. Τὰ δὲ δεδομένα τῶν μεταβατικῶν περιόδων, ΥΕ ΙΙ Γ, ὑπομυκηναϊκῆς, πρωτογεωμετρικῆς καὶ γεωμετρικῆς, ἔχουν περιγραφῇ ἐν Μ - Χ, 47 - 52 κ.έ.

ΠΕ θέσις 344, ΜΕ 245, ΥΕ Ι 37, ΥΕ ΙΙ 66, ΥΕ ΙΙ Α 132, ΥΕ ΙΙ Β 174, ΥΕ ΙΙ Γ 120, ὑπομυκ. 60, πρωτογ. 160, γεωμ. 216.

341. ΛΟΥΤΣΑ. Τὴν ὑπαρξιν νεολιθικοῦ καὶ πιθανῶς ΠΕ οἰκισμοῦ παρὰ τὴν Λούτσαν Σπάτων Ἀττικῆς ἀνέφερεν ὁ Θεοχάρης χωρὶς νὰ παρέχῃ πλείονας πληροφορίας. ΠΑΕ 1952, 151. ΑΜ 1956, 1, 1972, 271 (ἀριθ. 282). Π - Σ, 56, 83.

ΠΕ θέσις 346.

342. ΣΠΑΤΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1877, 23 - 24. Ἀθήναιον 1877, 167 - 172. ΑΜ 1877, 82 - 84, 261 - 276. H. Schliemann, Mykenai (1878), 431 - 437. BCH 1878, 185 - 228, 1946, 633, 1965, 21 - 26. MV, 35 - 37. Myc. Age, 135. Gropengiesser, 8 - 9. Π. Καββαδίας, Προϊστ. Ἀρχ., 303 - 305. KMK, 6. ΑΔ 1921 - 22 Παράρτ., 131 - 138. O. Montelius, Gr. Préclassique I, 165 - 168. AA 1926, 400. Zygouries, 221 (ὑποσημ. 1). RE Suppl VI, 608. RE XXII (2), 1452. CVA Cambridge 2, III A, πίν. 5: 15, 22 - 23. MPC, 70, 76. BSA 1947, 2. EMF, 109 - 110. GAMS, 107. Π - Σ, 83 κ.έ. Notes, εἰκ. 10, 14. Excavations 1976, 26. GAC, 215 - 216. Μ - Χ, 59 κ.έ.

Διάγραμμα τῆς περιοχῆς, BCH 1965, 22 (εἰκ. 1).

(α) Ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου Μαρούλα, κατὰ τὴν νοτίαν παρυφὴν τῶν Σπάτων Ἀττικῆς (BCH 1965, 22 εἰκ. 1), ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ ΙΙ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ ὄστρακα (BCH 1946, 633. Notes, εἰκ. 10, 14. GAC, 216), ἐπὶ τῆς δυτικῆς δὲ πλευρᾷ τοῦ λόφου ὁ Σταματάκης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1877 δύο ΥΕ ΙΙ Α - Γ θαλαμοειδεῖς τάφους (ΠΑΕ 1877, Ἀθήναιον 1877, ΑΜ 1877, BCH 1878 ἔ.ά.) ἄλλους δὲ μυκηναϊκοὺς

τάφους καὶ ἵχνη οἰκισμοῦ παρὰ τὸ χωρίον Σπάτα ἀνέφερεν ὁ Ἀρβανιτόπουλος βραδύτερον (ΑΑ 1926, 400). Τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ Σταματάκη εὐρίσκονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, τρία δὲ ἀγγεῖα ἐκ τῆς θέσεως εἰς Cambridge τῆς Ἀγγλίας (CVA ἔ.ἀ.). MPC, 70, 76. EMF, 109 - 110. Π - Σ, 83 κ.έ. GAC, 215 - 216.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Τσούμπα Σιδέρη, περὶ τὰ 150 μ. ΝΔ τῆς Μαγούλας (BCH 1965, 22 εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. BCH 1965, 23. GAC, 216.

(γ) Ἐπὶ λόφου κειμένου ΝΑ τῶν Σπάτων ὁ Blegen ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε ΠΕ οἰκισμὸς ἐγκαταλειφθεὶς μετὰ τὴν ΠΕ περίοδον. Zygouries, 221 (ὑποσημ. 1). RE XXII (2), 1452. Π - Σ, 83 (ἀριθ. 93, α).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κολιουκρέπ, δεξιὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς Λούτσαν, ὁ Φιλαδελφεὺς ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1921 τέσσαρας λακκοειδεῖς γεωμετρικοὺς τάφους. ΑΔ 1921 - 22 Παράρτ., 131 - 138. Μ - Χ, 254 κ.έ.

ΠΕ θέσις 347, ΜΕ 247, ΥΕ III Α 134, ΥΕ III Β 176, ΥΕ III Γ 122, γεωμ. 219.

343. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1933 Χρον., 7 - 10. ΠΑΕ 1935, 159, 1951, 93 - 127. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 43, 1966 Χρον., 106. GAMS, 101. Π - Σ, 56, 128. Excavations 1976, 23 - 24. GAC, 202. Μ - Χ, 254 - 255 κ.έ.

(α) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πειραιῶς Περάματος ἀπεκάλυψαν κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Κερατσινίου, παρὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τοῦ Πειραιῶς, λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ. ΑΕ 1933 Χρον., 7 - 10. Π - Σ, 83 κ.έ. GAC, 202.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη εἰς τὴν Παλαιὰν Κοκκινιὰν Πειραιῶς, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔφερεν εἰς φῶς νεολιθικὸν καὶ ΠΕ οἰκισμὸν καὶ τάφους τῆς γεωμετρικῆς περιόδου (ΠΑΕ 1951, 93 - 127. Π - Σ 56. GAC, 202. Μ - Χ, 254 - 255), ἐν δὲ γεωμετρικὸν ἀγγεῖον, προερχόμενον πιθανῶς ἐκ τάφου, ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τῆς Νέας Κοκκινιάς (Νικαίας). ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 43.

(γ) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν βόθρου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πόντου ἀριθ. 44 τῆς συνοικίας Χαραυγῆ τοῦ Πειραιῶς κατέστρεψαν ΥΕ τάφον, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν περισσότερα ἀπὸ 9 ἀγγεῖα τῆς ΥΕ III Α - Β περιόδου. ΑΔ 1966 Χρον., 106. GAC, 202.

(δ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θρεψιάδου εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Καστέλλας καὶ τοῦ λόφου τοῦ Κουμουνδούρου τοῦ Πειραιῶς ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, καὶ ὄστρακα τῆς ΥΕ, τῆς πρω-

τογεωμετρικῆς καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. ΠΑΕ 1935, 183 - 186. GAMS, 101. GAC, 205.

ΠΕ θέσις 349, ΥΕ III A 136, ΥΕ III B 178, πρωτογ. 162, γεωμ. 221.

344. ΒΡΑΥΡΩΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1893, 17, 1894, 20 - 21, 1945 - 48, 81 - 90, 1950, 188 - 193, 1954, 122, 1955, 119 - 120, 1956, 71 - 89, 1957, 45. ΑΕ 1895, 196 - 233. ΚΜΚ, 7. ΑΑW 1953, 211 - 212, 1957, 94. Ἔργον 1955, 53, 1956, 29 - 31, 1957, 24, 1961, 36, 1962, 34. ΑΜ 1956, 1. ΒCH 1957, 678, 1963, 712. ΑΕΜ 1959, 287 (ὑποσημ. 14). ΑΑ 1962, 172, 210 - 211, 1974, 4. JHS 1956 AR, 7, 1957 AR, 5. ΕΜF, 108 - 109. GAMS, 106. Π - Σ, 58 - 60 κ.έ. ΑΔ 1966 Χρον., 98 - 100, 1967 Χρον., 131 - 133, 1971 Χρον., 38, 1984 Χρον., 45. ΑΑΑ 1968, 184 - 189, 1977, 270 - 272. GAC, 213 - 214. Μ - Χ, 53 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Παπαδημητρίου τὰ ἔτη 1948 - 1953 εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἐπὶ τοῦ ΝΑ τούτου ὑψουμένου βραχώδους λόφου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, εἰς τὴν θέσιν Λειβάδι, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Βραυρῶνος, ἔφερον εἰς φῶς νεολιθικὴν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Γ κεραμικὴν, πρωτοκυκλαδικὸν εἰδῶλιον, ΜΕ καὶ ΥΕ III Β ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ δύο ΜΕ ἀκτερίστους τάφους. ΠΑΕ 1950, 188 - 193, 1955, 119 - 120, 1956, 77 - 81. Ἔργον 1962, 34 - 37. Π - Σ, 58 - 60 κ.έ. GAC, 213 - 214.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καψάλα, δυτικῶς τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι ὑπῆρχε νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν ὄστρακα δύο ὑστερογεωμετρικῶν ἀμφορέων, ἠρευνήθησαν δὲ καὶ 6 τάφοι ἱστορικῶν χρόνων ὑπὸ τοῦ Παπαδημητρίου. ΠΑΕ 1957, 45. Μ - Χ, 255 κ.έ.

(γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου Χαμωλιά ἢ Λαπούτσι, περὶ τὰ 200 μ. ἀνατολικῶς καὶ ἔναντι τῆς ἀκροπόλεως, ὑπῆρχε νεκροταφεῖον θαλαμοειδῶν καὶ λακκοειδῶν ΥΕ III τάφων, τρεῖς τῶν ὁποίων ἀνέσκαψεν ὁ Στάης (ΑΕ 1895, 197 - 198. ΑΑΑ 1968, 184 - 188), ἕνα ὁ Θεοχάρης πλούσιον εἰς περιεχόμενον ΥΕ II - III Α χρόνων, δύο ΥΕ III Α - Β ὁ Παπαδημητρίου, ὁ ὁποῖος μνημονεύει ἕξ ἄλλους συλημένους τάφους καὶ τοὺς δρόμους 18 ἄλλων θαλαμοειδῶν τάφων ἐντοπισθέντων ὑπ' αὐτοῦ (ΠΑΕ 1956, 81 - 87), καὶ πέντε ΥΕ III Β τάφους ἀνέσκαψεν ὁ Λαζαρίδης, ὅστις μνημονεύει τρεῖς ἄλλους τάφους μετ' αὐτῶν (ΑΔ 1966 Χρον., 98 - 100, 1967 Χρον., 131 - 132). Δύο τέλος τάφοι ἕξ ὀρθίων πλακῶν, ὁ εἷς τῶν ὁποίων περιεῖχεν ΥΕ III Α - Β κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἀνεσκάφησαν βραδύτερον. ΑΔ 1984 Χρον., 45.

(δ) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Πούσι ἢ Βρωμοπούσι ἢ Χαμωλιά, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τῆς Βραυρῶνος καὶ εἰς ἀπόστασιν 2,5

χιλιομέτρων από της άκροπόλεως, συνελέγησαν ΠΕ II δσπρακα. AM 1956, 1. AA 1962, 190. Π - Σ, 84. Notes, εικ. 10. GAC, 214.

(ε) Έκ της τοποθεσίας Πούσι Καλογέρι, ΝΑ της Βραυρώνος και βορείως της συμβολής των οδών εκ Μαρκοπούλου και Πόρτο 'Ράφτη πρὸς Βραυρῶνα, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΠΕ δσπρακα. ΠΑΕ 1954, 122. AM 1956, 1, 20 (ύποσημ. 26). ΑΕΜ 1959, 287 (ύποσημ. 16). AA 1962, 172. Π - Σ, 58. GAC, 212.

ΠΕ θέσις 351, ΜΕ 249, ΥΕ I 40, ΥΕ II 69, ΥΕ III A 138, ΥΕ III B 181, ΥΕ III Γ 125, γεωμ. 224.

345. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1894, 20 - 21. ΑΕ 1895, 202 - 221, 1974, 85 - 91. ΑΔ 1927 - 28 Παράρτ., 59 - 60, 1960 Χρον., 36, 1970 Χρον., 127 - 129, 1971 Χρον., 38 - 40, 1972 Χρον., 151, 1982 Χρον., 413, 1983 Χρον., 61 - 62. BSA 1947, 6 - 7. Νέον 'Αθήναιον 1955, 285 - 287. Έργον 1960, 30 - 37, 1961, 37 - 38. AA 1962, 189, 225 - 226. EMF, 107. GAMS, 105. Π - Σ, 86 - 88 κ.έ. AAA 1968, 31 - 32, 1971, 143 - 148, 1972, 298 (ύποσημ. 2), 308. Excavations 1976, 18 - 19. GAC, 211 - 212. M - X, 53 κ.έ.

(α) Έκ τοποθεσίας κειμένης ΒΑ τοῦ Μαρκοπούλου Μεσογαίας 'Αττικής εἶναι γνωστὰ ΠΕ μαρμαρίνη φιάλη καὶ τεμάχιον ΠΕ πηλίνου ἀγγείου, προερχόμενα προφανῶς ἐκ καταστραφέντος ΠΕ τάφου. Νέον 'Αθήναιον 1955, 286 - 287. Π - Σ, 86.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λιγόρι, ΒΑ τοῦ Μαρκοπούλου καὶ εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς οδοῦ πρὸς Πόρτο 'Ράφτη, ὁ Στάης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1894 δέκα ΥΕ III B - Γ θαλαμοειδεῖς τάφους (ΑΕ 1895 194 - 195, 202 - 210), εἰς τὴν αὐτὴν δὲ περιοχὴν ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν 2 - 3 χιλιομέτρων εὐρίσκεται τὸ ὑπὸ τοῦ Κυπαρίσση ἐντοπισθὲν τὸ ἔτος 1927 νεκροταφεῖον ὁμοίων τάφων, παρὰ τὸ 33ον χιλιόμετρον τῆς οδοῦ 'Αθηνῶν Πόρτο 'Ράφτη, ἐξ ἐνὸς τάφου τοῦ ὁποῖου οὗτος συνέλεξεν 23 ΥΕ III Γ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα εἰς τὸ 'Εθνικὸν 'Αρχαιολογικὸν Μουσεῖον 'Αθηνῶν. ΑΔ 1927 - 28 Παράρτ., 59 - 60. BSA 1947, 6 - 7. Π - Σ, 86 κ.έ. GAC, 211 - 212.

(γ) Έκσκαφαὶ διὰ τὴν τοποθέτησιν σωλῆνων ὑδρεύσεως ἢ ἄλλας ἐργασίας ἐντὸς τοῦ Μαρκοπούλου ἀπεκάλυψαν δύο ΠΕ καὶ περὶ τοὺς δέκα γεωμετρικοὺς τάφους ἐπὶ τῶν οδῶν Πετούρη καὶ Νικολάου παρὰ τὸ Γυμνάσιον Μαρκοπούλου, ἐπὶ τῆς οδοῦ Παπασιδέρη ἀριθ. 3 καὶ ἐπὶ τῆς οδοῦ Παπαβασιλείου. ΑΔ 1971 Χρον., 38 - 41, 1972 Χρον., 151, 1983 Χρον., 61 - 62. AAA 1971, 143 - 146. M - X, 53, 256 κ.έ.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κοβάτσι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ

Μαρκοπούλου, ὁ Παπαδημητρίου ἀνέσκαψε ΠΕ τάφον. Νέον Ἀθήναιον 1955, 285. Π - Σ, 86.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κοπρέζα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Μαρκοπούλου, ὁ Στάης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1894 νεκροταφεῖον εἴκοσι δύο ΥΕ II - III Γ θαλαμοειδῶν τάφων. ΠΑΕ 1894, 20 - 21. ΑΕ 1895, 210 - 221, 1974, 85 - 91. BSA 1947, 6 - 7. EMF, 107. Π - Σ, 88 κ.έ. GAC, 211.

(ς) Ἀνασκαφαὶ τῶν Παπαδημητρίου (Ἔργον 1960, 30 - 37, 1961, 37 - 38. ΑΔ 1960 Χρον., 36), Λαζαρίδου (ΑΑΑ 1968, 31 - 32) καὶ Μαστροκώστα (ΑΑΑ 1972, 298 - 314) τὰ ἔτη 1951 - 1972 εἰς τὴν τοποθεσίαν Μερέντα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Μαρκοπούλου, ἡ ὁποία ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου δήμου Μυρρινοῦντος, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικὰ μονόχρωμα ὄστρακα (ΑΑΑ 1972, 298, ὑποσημ. 2), δύο ΠΕ ἀγγεῖα προερχόμενα προφανῶς ἐκ καταστραφέντων κατὰ τὴν καλλιέργειαν τάφων (Ἔργον 1961, 37) καὶ νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Ἔργον 1960, 30 - 37, 1961, 37 - 38. ΑΑΑ 1968, 31 - 32, 1972, 296, 308. Μ - Χ, 256 κ.έ.

(ζ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Χόνι Λιάγκι τῆς περιοχῆς Μερέντα ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ καὶ ΥΕ ὄστρακα. ΑΔ 1982 Χρον., 413.

ΠΕ θέσις 356, ΥΕ II 71, ΥΕ III Α 140, ΥΕ III Β 184, ΥΕ III Γ 128, γεωμ. 228.

346. ΓΛΥΦΑΔΑ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Σ, 60 - 61 καὶ Excavations 1976, 29 (Voula). GAC, 206 - 207. Μ - Χ, 256 κ.έ.

(α) Ἐρευναι τοῦ Κεραμοπούλλου τὸ ἔτος 1919 (ΠΑΕ 1919, 32 - 34) καὶ τῶν Παπαγιαννοπούλου καὶ Ἀρβανιτοπούλου τὸ ἔτος 1930 (Πολέμων 1929, 192) εἰς τὴν τοποθεσίαν Πιρναρί, μεταξὺ τῶν ὑπωρείων τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ τῆς ἀκτῆς κατὰ τὰ ὅρια τῶν δήμων Γλυφάδας καὶ Βούλας, ἀπεκάλυψαν λείψανα μυκηναϊκῶν οἰκιῶν καὶ ἀνακτόρου πιθανῶς ὡς καὶ μυκηναϊκά, γεωμετρικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (Πολέμων 1929, 192) μὴ ἐπιβεβαιωθέντα ὁμῶς ὑπὸ τοῦ Παπαδημητρίου, ὅστις ἐπανεξήτασε τὴν θέσιν. ΠΑΕ 1954, 88 (ὑποσημ. 2).

(β) Εἰς τὴν θέσιν Ἀλυκὴ Γλυφάδας, κατὰ τὰ σύνορα Γλυφάδας καὶ Βούλας ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἡ ὁποία διὰ προσχώσεων ἠλλαξε μορφήν καὶ ὀνομασίαν καταληφθεῖσα ἀπὸ τὴν λουτρόπολιν Γλυφάδας καὶ τὸν συνοικισμόν Ἀμφιάλης, εἶχεν ἐντοπισθῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1880, ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων ἀρχικῶς, νεκροταφεῖον ΥΕ III Α - Γ θαλαμοειδῶν τάφων, ἀγγεῖα τοῦ ὁποίου διωχετεύθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον ἀγορασθέντα ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (ΠΑΕ 1881,

15 - 16), υπό ιδιωτών και υπό τοῦ Μουσείου Βερολίνου (A. Furtwängler, Königl. Mus. zu Berlin (1885), ἀριθ. 14 - 18, 23, 25 - 32, 35 - 37, 39 - 44. MV, 37 - 39. BSA 1947, 4). Ἐκ τῶν συληθέντων τούτων τάφων περὶ τοὺς 50 ἐνετόπισεν ὁ Κεραμόπουλλος τὸ ἔτος 1919 (ΠΑΕ 1919, 34 - 35), οἰκοδομικαὶ δὲ ἐργασίαι τὰ ἔτη 1953 - 1956 ἀπεκάλυψαν ἄλλους τάφους, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τοὺς 13 θαλαμοειδεῖς καὶ 4 λακκοειδεῖς ἀνέσκαψεν ὁ Παπαδημητρίου καὶ συνέλεξε κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΥΕ III Α - Γ περιόδου. Εἰς τῶν 4 λακκοειδῶν περιεῖχε ΠΕ ταφὴν παιδίου ἀλλ' εἶχεν ἐπαναχρησιμοποιηθῇ κατὰ τὴν ΥΕ περίοδον, εἰς τὸν δρόμον δὲ ἐνὸς ΥΕ θαλαμοειδοῦς τάφου εὐρέθη ἐν γεωμετρικὸν ἀγγεῖον. Ἐξ Ἀλυκῆς τέλος τῆς Γλυφάδας ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται δύο πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα εὕρισκόμενα εἰς Χαϊδελέβεργην. ΠΑΕ 1954, 72 - 88, 1955, 78 - 89, 1957, 29 - 34. CVA Heidelberg 3, 36 - 37 (πίν. 102, 6 - 8). Π - Σ, 60 - 61 κ.έ. Μ - Χ, 54 κ.έ.

(γ) Ὁ Θεοχάρης ἀνέφερε τὴν ὕπαρξιν νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν Γλυφάδα χωρὶς νὰ προσδιορίζῃ αὐτὸν ἀκριβέστερον. ΑΜ 1956, 1.

ΠΕ θέσις 357, ΥΕ III Α 141, ΥΕ III Β 185, ΥΕ III Γ 129, πρωτογ. 163, γεωμ. 229.

347. ΒΑΡΚΙΖΑ. Βιβλιογραφία: ΑΙΑ 1954, 232. JHS 1954, 148. BCH 1954, 110. Antiquity 1960, 266 - 269. ΑΔ 1960 Χρον., 39 - 40. GAMS, 103. Π - Σ, 130. ΑΑΑ 1968, 110 - 112, 1974, 422 - 433, 1976, 170 - 179. Excavations 1976, 28. GAC, 207 - 208.
Χάρτης περιοχῆς, ΑΑΑ 1974, 428 - 429, σχέδ. 1.

(α) Ἀνασκαφαὶ τῶν Παπαδημητρίου καὶ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1951 - 1953 (ΑΙΑ, JHS, BCH, Antiquity ἔ.ἀ.), τῶν Κοντῆ καὶ Πετράκου τὸ ἔτος 1960 (ΑΔ 1960 Χρον., 39 - 40), τοῦ Βαβρίτσα τὸ ἔτος 1968 (ΑΑΑ 1968, 110 - 112) καὶ τοῦ Θέμελη τὸ ἔτος 1974 (ΑΑΑ 1974, 422 - 433), ἐπὶ τῆς ΒΑ κλιτύος τοῦ λόφου Καμίνια κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τῆς Βαρκίζης (ΑΑΑ 1974, 428 - 429, σχέδ. 1), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ἐννέα θαλαμοειδεῖς καὶ πέντε λακκοειδεῖς τάφους περιέχοντας περισσότερα ἀπὸ 126 ΥΕ II - III Γ ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα. BCH 1954, Antiquity 1960, ΑΔ 1960, ΑΑΑ 1968 - 1974 ἔ.ἀ.

(β) Ἐρευνα τοῦ Σάμψων ἐπὶ τῆς μικρᾶς νησίδος ἐναντι τοῦ χωρίου Ἀγία Μαρίνα, περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς Βαρκίζης, ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκισμοῦ τῆς νεολιθικῆς καὶ ΠΕ περιόδου. ΑΑΑ 1976, 170 - 179.

ΠΕ θέσις 359, ΥΕ II 73, ΥΕ III Α 143, ΥΕ III Β 187, ΥΕ III Γ 131.

348. ΘΟΡΙΚΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1890, 159 - 161, 1964 Χρον., 80 - 86, 1965 Χρον., 128 - 130, 1966 Χρον., 108 - 111, 1967 Χρον., 133 - 136,

1975 Χρον., 52 - 53. ΠΑΕ 1893, 12 - 17. ΑΕ 1895, 221 - 234. KMK, 7. BSA 1947, 6. Hesperia 1961, 299 - 304. EMF, 109. BCH 1964, 699, 1966, 746, 1967, 627 - 631, 1977, 533, 1978, 652. Antiquité Classique 1965, 9 - 17, 28 - 29. GAMS, 104. Π - Σ, 104 - 105 κ.έ. H. F. M u s s c h e κ.ά., Thorikos I 1963 - Thorikos VIII 1972 / 76, Rapport Préliminaire sur la (1er - 12ème) campagne des fouilles, Bruxelles - Gent 1968 - 1984 (= Thorikos I - VIII). H. F. M u s s c h e, Thorikos, eine Führung durch die Ausgrabungen, Gent 1978. Excavations 1976, 26 - 27. GAC, 209. Μ - Χ, 195 κ.έ.

Χάρτης περιοχής καὶ ἄποψις τῆς θέσεως, Thorikos I, 10 - 12 (εἰκ. 2 - 3). Διάγραμμα, Thorikos III, σχέδ. I - III.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Στάη τὰ ἔτη 1888 καὶ 1893 (ΑΔ 1890, 159 - 161. ΠΑΕ 1893, 12 - 17. ΑΕ 1895, 221 - 234) καὶ Βέλγων καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Βελατούρι, βορείως τοῦ σημερινοῦ οἰκισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τοῦ ἀρχαίου Θορικοῦ, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κατάλοιπα οἰκισμοῦ καὶ τάφους ὑπνεολιθικῶν ἢ ΠΕ (Thorikos III, 24 - 26. Thorikos VIII, 151 - 174), ΜΕ, ΥΕ I - III Β, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. Π - Σ, 104 - 105 κ.έ. Thorikos I - VIII. GAC, 209. Μ - Χ, 195 κ.έ.

ΠΕ θέσις 363, ΜΕ 256, ΥΕ I 42, ΥΕ II 75, ΥΕ III Α 144, ΥΕ III Β 188, πρωτογ. 164, γεωμ. 235.

349. ΛΑΥΡΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 58. Στρώμα κατοικήσεως τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου τοῦ Κίτσου. BCH 1971 - 1974 ἔ.ἀ. AAA 1974, 9 - 12. N. Lambert κ.ά., La grotte Préh. de Kitsos, I, 275 - 347.

ΠΕ θέσις 364, ΜΕ 258, ΥΕ III 175, γεωμ. 237.

350. ΑΙΓΙΝΑ. Βιβλιογραφία: MV, 41. JHS 1892 - 93, 195 - 226. ΑΕ 1895, 235 - 257, 1910, 177 - 208. AM 1897, 265 - 333. A. F u r t w ä n g l e r κ.ά., Aegina. Das Heiligtum der Aphaia, München 1906 (= Aegina), 370 - 375, 434 - 440. J. P. H a r l a n d, Prehistoric Aegina, Paris 1925 (= Preh. Aig.). Gnomon 1925, 46 - 49. AA 1925, 1 - 11, 317 - 320, 1926, 432 - 433, 1927, 391 - 392, 1928, 611 - 612, 1930, 128 - 129, 1931, 274 - 277, 1932, 162 - 165, 1938, 480 - 540. BSA 1934 - 35, 132, 1957, 42 - 57. G. W e l t e r, Aigina, Berlin 1938, 7 - 63. MPA, 644. MPC, 58, 66. W. K r a i k e r, Aigina. Die Vasen des 10. bis 7. Jahrhunderts v. Chr., Berlin 1951. EMF, 115. AJA 1963, 151. LMTS, 119. GAMS, 112 - 113. ΑΔ 1967 Χρον., 147 - 148, 1968 Χρον., 112, 1970 Χρον., 130 - 132, 136 - 137, 1971 Χρον., 61 - 62, 1972 Χρον., 183 - 184, 1978 Χρον., 51 - 53, 1979 Χρον., 70 - 71. S. H i l l e r,

Alt - Ägina, τόμ. IV (1), Mykenische Keramik, Mainz am Rhein 1975 (= Alt - Ägina IV (1)). Excavations 1975, 9 - 11. GAC, 59 - 60. BCH 1980, 590, 1982, 541, 1983, 755, 1984, 755, 1985, 771 - 772, 1986, 682, 1987, 527. AAA 1980, 85 - 90, 1981, 179 - 181. H. Walter - F. Felten, Alt - Ägina, τόμ. III (1), Die Vorgeschichtliche Stadt, Mainz am Rhein 1981. M - X, 83 - 84 κ.έ.
Χάρτης, G. Welter, Aigina, έκτός κειμένου.

(α) Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Κολώνα, βορείως τῆς πόλεως τῆς Αἰγίνης, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας πόλεως, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν, ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Στάη τὸ ἔτος 1894 (AE 1895, 235 - 257. AM 1897, 265 - 333), ἐξ ἀφορμῆς εὐρέσεως θησαυροῦ YE μικρῶν ἀντικειμένων ἀγορασθέντων ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου (JHS 1892 - 93, 195 - 226. BSA 1957, 42 - 57), συνεχισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κεραμοπούλλου τὸ ἔτος 1904 (AE 1910, 177 - 208), τοῦ P. Wolters τὰ ἔτη 1924 - 1926 καὶ τοῦ G. Welter μέχρι καὶ τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου (AA ἔ.ἀ. G. Welter, Aigina, Berlin 1938, 7 - 63) καὶ ἐπαναληφθεῖσαι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 ὑπὸ τοῦ H. Walter καὶ ἄλλων (AD 1967 - 1972. BCH 1982 - 1987. AAA 1980 - 1981 ἔ.ἀ. Alt - Ägina III (1), IV (1)), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, λείψανα τειχῶν καὶ οἰκιῶν, τάφους, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. AE, AA, AAA, AD ἔ.ἀ. J. P. Harland, Prehistoric Aigina, Paris 1925, 7 - 43. G. Welter, Aigina, 7 - 27, 54 - 55. Alt - Ägina III (1), IV (1). M - X, 83 - 84 κ.έ.

(β) Ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὑψώματος Παλαιοχώρα, περὶ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Αἰγίνης πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφαίας, κατὰ τὸ BA ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν συλλεγῆ δύο ME ὄστρακα. J. P. Harland, Preh. Aig., 29 - 31.

(γ) Αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ A. Furtwängler τὸ ἔτος 1901 εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφαίας τῶν ἱστορικῶν χρόνων βορείως τοῦ ὄρου τῆς Ἀγίας Μαρίνης, κατὰ τὴν BA ἀκτὴν τῆς νήσου, ἔφερον εἰς φῶς καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν, YE III A - Γ καὶ γεωμετρικῶν χρόνων, πῆλινα εἰδῶλια καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα. A. Furtwängler, Aegina, 432, 434 - 440, 470 - 471. G. Welter, Aigina, 7. EMF, 115. GAC, 59 - 60. M - X, 84.

(δ) Ἐκ τάφου εὐρεθέντος παρὰ τὸ χωρίον Κυλινδράς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου, προέρχεται ὁμὰς YE III A ἀγγείων. A. Furtwängler, Aegina, 435, πίν. 123, 11 - 14. J. P. Harland, Preh. Aig. 31. MPC, 41, 58. EMF, 115. GAC, 60. M - X, 83 - 84.

(ε) Παρὰ τὸ χωρίον Λαζαρηδες, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου, ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν τὸ ἔτος 1979 καὶ ἠρευνήθησαν ἐν συνεχείᾳ τρεῖς μὲ κτιστὰ τοιχώματα θαλα-

μοειδεῖς μυκηναϊκοὶ τάφοι περιέχοντες YE III A - B ἀγγεῖα, εἰδῶλια τύπων Φ καὶ Ψ καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1979 Χρον., 70 - 71. BCH 1980, 590.

(ς) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Α. Furtwängler τὸ ἔτος 1905 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ὅρος, κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς νήσου, ὅπου ἔκειτο τὸ ἱερὸν τοῦ Ἑλλανίου Διός, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς YE III A περιόδου πιθανῶς καὶ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. Α. Furtwängler, Aegina, 473 - 474. KMK, 9. J. P. Harland, Preh. Aig., 27 - 29. BSA 1934 - 35, 132. G. Welter, Aigina, 26 - 27. EMF, 115. AJA 1963, 151. GAC, 60. M - X, 83.

ΠΕ θέσεις 365, ME 259, YE I 43, YE II 76, YE III A 145, YE III B 189, YE III Γ 133, ὑπομυκ. 64, πρωτογ. 165, γεωμ. 238.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ

351. ΜΕΘΑΝΑ. Βιβλιογραφία: AM 1911, 35. KMK, 13. G. Welter, Troizen und Kalaureia, Berlin 1941 (= Tr. Kal.), 10. Π - Σ, 54 κ.έ. EMF, 52. GAMS, 25 - 26. Excavations 1976, 66. GAC, 55. M - X, 263. JHS 1985 AR, 21 - 22, 1986 AR, 28, 1987 AR, 19 - 20, 1988 AR, 22 - 23.

Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1984 - 1987 ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῶν Μεθάνων, ἡ ὁποία μετὰ τῆς λοιπῆς Τροιζηνίας ἂν καὶ περιοχαὶ τῆς Ἀργολίδος διοικητικῶς ὑπάγονται εἰς τὸν Νομὸν Ἀττικῆς, διὸ καὶ μνημονεύονται ἐνταῦθα, ἔχουν ἐντοπίσει 1 νεολιθικὴν, 36 ΠΕ, 2 ΜΕ, 5 ΥΕ καὶ τρεῖς θέσεις τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου (JHS 1987 AR, 19), ἐκ τῶν ὁποίων ἐπαρκέστερον γνωστὰ εἶναι αἱ ἐπόμεναι :

(α) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως Μαγούλα, ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς χερσονήσου (JHS 1985 AR, 22 εἰκ. 26), ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. JHS 1985 AR, 22, 1987 AR, 19.

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Κουνουπίτσα, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχουν ἐντοπισθῇ ἐξ ΠΕ τοποθεσίαι. JHS 1985 AR, 22, 1987 AR, 19.

(γ) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως Ὅγα, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κυψέλη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς χερσονήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΥΕ, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. JHS 1985 AR, 22, 1987 AR, 19.

(δ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Παλαιόκαστρον, ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Μεθάνων, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Μεγαλοχώριον κατὰ

τὴν δυτικὴν τῆς χερσονήσου ἀκτὴν, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Π - Π, 54. GAC, 55. JHS 1985 AR, 22, 1987 AR, 19.

(ε) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν Λουτρῶν Μεθάνων, παρὰ τὸ χωρίον Βρωμολίμνη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τῆς χερσονήσου ἀκτῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐξ ΠΕ θέσεις. Αἱ τρεῖς τούτων εὐρίσκονται παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐκ τῆς μιᾶς δὲ ἐξ αὐτῶν συνελέγησαν καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, καὶ αἱ ἕτεροι τρεῖς εἰς τὴν κοιλάδα Μεγάλος Καβαλάρης. EMF, 52. GAMS, 26. GAC, 55. JHS, 1985 AR, 22.

(ς) Ἐκ λόφου κειμένου ἐπὶ τοῦ ἱσθοῦ τῶν Μεθάνων ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ λιθίνη ἀξίνη. Tr. Kal., 10. Π - Π, 54. GAC, 55.

ΠΕ θέσις 367, ME 260, ΥΕ ΙΙΙ Α 146, ΥΕ ΙΙΙ Β 190, πρωτογ. 166, γεωμ. 239.

VI. ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ

A. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

352. ΑΙΓΙΟΝ. Βιβλιογραφία: LAAA 1912, 131. KMK, 9. RE Suppl. VI, 607. ΠΑΕ 1939, 104, 1954, 289 - 290. JHS 1955 AR, 11, 1969 AR, 15 - 16, 1980 AR, 36 - 37. BCH 1955, 252, 1956, 291. EMF, 63. AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 99. Π - Π, 108. GAMS, 88. ΑΔ 1967 Χρον., 214 - 215, 216 - 217, 1971 Χρον., 175 - 185, 1973 - 74 Χρον., 377, 1976 Χρον., 97, 1980 Χρον., 196, 1982 Χρον., 149, 1984 Χρον., 94 - 95, 1985 Χρον., 120 - 123. AAA 1968, 136 - 138. A. J. Papadopoulos, Excavations at Aigion 1970 (SIMA 46), Göteborg 1976 (= Aigion). Excavations 1976, 32. GAC, 85. M - Ach., 4 - 35. M - X, 75 - 76 κ.έ. Annuario (τόμ. 60) 1984, 224 - 229.

(α) Οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι καὶ σωστικαὶ ἀνασκαφαὶ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1965 καὶ 1985 ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐξ ἐπτὰ διαφορετικῶν σημείων τῆς πόλεως τοῦ Αἰγίου, νεολιθικά ὄστρακα (ΑΔ 1967 Χρον., 214 - 215), ΠΕ, ME, ΥΕ ΙΙ - ΥΕ ΙΙΙ Α - Γ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν ὥς καὶ ταφὰς εἰς πίθους τῆς γεωμετρικῆς περιόδου συνοδευομένας ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα ἐκ χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ὥς κτερίσματα, εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν. ΑΔ 1967 - 1985 ἔ.ἀ. M - X, 75 - 76 κ.έ. Annuario ἔ.ἀ.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Γιαλούρη τὸ ἔτος 1954 (ΠΑΕ 1954, 289-290) καὶ τῶν Μαστροκώστα, Πέτσα καὶ Παπαδοπούλου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1967 (AAA 1968, 137 - 138) μέχρι τοῦ ἔτους 1970, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατα-

σκευῆς τῆς νέας Ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν, παρὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τῆς πόλεως τοῦ Αἰγίου, ὅπου εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐντοπισθῇ (LAAA 1912, 131. ΠΑΕ 1939, 104) ὡς νεκροταφεῖον θαλαμοειδῶν τάφων καταλαμβάνον ὅλην τὴν ἑκτασιν ἀπὸ τοῦ Γυμνασίου τῆς πόλεως πρὸς Βορρᾶν μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῆς Τρυπητῆς πρὸς Νότον, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς περὶ τοὺς 31 θαλαμοειδεῖς τάφους, δέκα πέντε τῶν ὁποίων ἐσυλήθησαν κατὰ καιροῦς, ἕνα ἀνέσκαψεν ὁ Γιαλούρης, τέσσαρες ὁ Μαστροκώστας, ὅστις συνέλεξε περισσότερα τῶν 100 ὡς ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν (AAA 1968, 137) καὶ ἑνδεκα οἱ Πέτσας καὶ Παπαδόπουλος. Aigion ἔ.ἀ. M - X, 75 - 76. M - Ach., 34 - 35.

ΠΕ θέσις 377, ME 266, YE II 80, YE III A 152, YE III B 195, YE III Γ 135, γεωμ. 249.

353. ΑΚΡΑΤΑ - ΚΡΑΘΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Νέον Ἀθήναιον 1958, 4 (ὑποσημ. 23). AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 100. AAA 1968, 138. Excavations 1976, 32. Äg. Frühz. 1, 212. GAC, 105. M - Ach., 36 - 37.

(α) Ἐργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας Ἐθνικῆς Ὀδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν ἀπεκάλυψαν τὸ ἔτος 1960 παρὰ τὸ Κράθιον (Παραλίαν Ἀκράτας) νεολιθικὸν οἰκισμόν, τὰ εὐρήματα ἐκ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν (AAA 1968, 138), ὅπου εὐρίσκεται ἐπὶ πλέον ἐκ τῆς θέσεως ΠΕ ἀμφορεῦς (Äg. Frühz. 1, 212) καὶ ME κάνθαρος ἐκ τάφου. M - Ach., 36 - 37.

(β) Ἐκ τῆς δυτικῆς κλιτύος λόφου κειμένου ἐγγὺς τῆς Ἀκράτας ἔχει ἀναφερθῇ νεκροταφεῖον μυκηναϊκῶν πιθανῶς χρόνων. AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 100. M - Ach., 36 - 37.

ΠΕ θέσις 378, ME 267, YE III 186.

354. ΑΡΑΞΟΣ. Βιβλιογραφία: Archaeology 1962, 133 - 134. ΠΑΕ 1962, 127 - 133, 1963, 93 - 98, 1964, 60 - 67, 1965, 121 - 136. ΑΔ 1963 Χρον., 111 - 114, 1964 Χρον., 187 - 190, 1965 Χρον., 224 - 227. AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 102 (Gerbesi), 110 (ὑποσημ. 4). GAMS, 82 - 83. Ἔργον 1966, 156 - 165. GAC, 195 - 196. M - Ach., 24. M - X, 73 - 74 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαστροκώστα τὰ ἔτη 1962 - 1966 ἐπὶ τῆς προϊστορικῆς ἀκροπόλεως Κάστρο τῆς Καλόγριας, τοῦ νοτιωτάτου λόφου τῶν Μαύρων Βουνῶν κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἀράξου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου σφύζονται λείψανα κυκλωπείων τειχῶν πάχους 4,95 - 5,20 μ. καὶ ὕψους 8 - 10 μ. καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει ταυτισθῇ πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Πολυβίου (IV 59, 4 - 60, 2, 83, 1 - 5) ἀναφερόμενον Τεῖχος Δυμαίων, ἔφεραν εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως νεολιθικῶν,

ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ II - III Γ, ύπομυκηναϊκῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, ΠΕ ἢ ΜΕ τάφον καὶ σποραδικὰ γεωμετρικὰ ὄστρακα. ΠΑΕ 1962 - 1965 ἔ.ἀ. ΑΔ 1963 - 1965 Χρον., ἔ.ἀ. Ἔργον 1966 ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γκέρμπεσι (Λουτρά Ἀράξου), νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (M - Ach., εἰκ. 15), ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι προέρχονται μυκηναϊκὰ ὄστρακα τοῦ Μουσείου Πατρῶν. ΑΙΑΡS 1964 (Op. Ath. 5), 102.

ΠΕ θέσις 380, ΜΕ 268, ΥΕ II 83, ΥΕ III A 162, ΥΕ III B 206, ΥΕ III Γ 145, ὑπομυκ. 68, γεωμ. 253.

355. ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Στρογγυλόβουνου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, νοτίως τῶν Καλαβρύτων, ὁ ὁποῖος διασχίζεται ἀπὸ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν πρὸς Τρίπολιν, ὁ Σάμψων ἀνέφερε τὸ ἔτος 1983 ὅτι συνέλεξε «ὄστρακα διαφόρων ἐποχῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλὰ νεολιθικά». Πελοποννησιακὰ 1986 (Παράρτ. 11), 35 - 36.

(β) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς περιοχῆς Καλαβρύτων εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς Μονῆς τῆς Ἀγίας Λαύρας ὑπάρχουν δύο ΥΕ III B ἀγγεῖα καὶ ἓν γεωμετρικόν, χαλκὴ τριχολαβὶς καὶ ἐλάσματα χρυσοῦ. ΑΔ 1973 Χρον., 657 - 658. BCH 1978, 684. BSA 1984, 224 - 227.

ΥΕ III B θέσις 213.

356. ΛΑΓΟΒΟΥΝΙ. (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κατάρτα Ὀχτος, περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου Λαγοβούνι τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, ὁ Σάμψων συνέλεξε προϊστορικὰ ὄστρακα, πολλὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἴσως ΜΕ. Πελοποννησιακὰ 1986 (Παράρτ. 11), 36.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀσφακοβούνι, δυτικῶς τοῦ Λαγοβουνίου, ὁ Σάμψων συνέλεξε μυλόλιθον καὶ ὄστρακα ἀγγείων «νεολιθικοῦ τύπου» καὶ ΜΕ ἢ ΥΕ. Πελοποννησιακὰ 1986 (Παράρτ. 11), 35.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Κλίκιζα, ΝΔ τοῦ Λαγοβουνίου, ὁ Σάμψων συνέλεξε ὀψιανόν, πυριτόλιθον καὶ νεολιθικά ὄστρακα. Πελοποννησιακὰ 1986 (Παράρτ. 11), 36.

ΜΕ θέσις 271, ΥΕ 194.

357. ΚΑΣΤΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 216. AAA 1968, 138. Excavations 1976, 35. M - Ach., 33.

Ἐκ σπηλαίου κειμένου 1000 - 1200 μ. βορείως τοῦ χωρίου Καστριά τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΠΕ I ὄστρακα ἀποκαλυφθέντα κατὰ τυχαίαν σκαφὴν ὑπὸ χωρικοῦ παρὰ τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου. ΑΔ 1967 Χρον., 216. AAA 1968, 138.

ΠΕ θέσις 384.

358. ΚΑΝΔΑΛΟΣ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Μπουρῆ, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κάνδαλος τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ νεολιθικὰ καὶ ΜΕ ὄστρακα. Πελοποννησιακὰ 1986 (Παράρτ. 11), 33 - 35.
ΜΕ θέσις 272.
359. ΠΟΡΤΕΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς σπηλαίου κειμένου περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Πόρτες τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ὄστρακα. ΑΔ 1967 Χρον., 216. ΑΑΑ 1968, 138. Excavations 1976, 41.

Β. ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

360. ΠΕΡΑΧΩΡΑ. Βιβλιογραφία: H. Payne κ.ἄ., Perachora. The Sanctuaries of Hera Akraia and Limenia. Excavations of the British School of Archaeology at Athens 1930 - 1933, τόμ. I - II, Oxford 1940 - 1962 (= Perachora), τόμ. I, 9, 20, 51 - 53 (πίν. 10, 20). Corinth I, 114 (ὑποσημ. 1). ΑΑ 1939, 269 - 270. ΕΜΦ, 60 - 61. LMTS, 66. GAMS, 35. ΑΔ 1966 Χρον., 145 - 147, 1973 Χρον., 149 - 151, 1980 Χρον., 102, 109 - 110, 1981 Χρον., 90 - 92. BCH 1966, 749. Π - Σ, 52 - 53. BSA 1969, 53 - 69, 1983, 369 - 375. M. Sakellariou - N. Faraklas, Corinthia - Cleonaia (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, 3), Athens 1971, Appendix. II, 1 (= Corinthia). Excavations 1976, 82 - 84. GAC, 72 - 73. M - X, 47, 252 κ.ἔ.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων ὑπὸ τὸν H. Payne τὰ ἔτη 1930 - 1933 εἰς τὰ ἱερὰ τῆς Ἥρας Ἀκραΐας καὶ Ἥρας Λιμενίας, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς χερσονήσου τῆς Περαιχώρας (χάρτης, Perachora I, 2 εἰκ. 2), ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὀλίγα νεολιθικὰ λείψανα, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ II, ΥΕ III Α - Γ ὄστρακα καὶ λείψανα τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. Perachora I, 20, 51 - 77, 110 - 255 (σποράδην), Perachora II, 4 - 132, 403 - 527. ΕΜΦ, 60. Π - Σ, 53 (ἀριθ. 64 α) κ.ἔ. M - X, 252 κ.ἔ.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ J. M. Fossey τὰ ἔτη 1965 καὶ 1972 παρὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς μικρᾶς διώρυγος τῆς ἐνούσης τὴν λίμνην τῆς Βουλιαγμένης μετὰ τῆς θαλάσσης, ὅπου πρὸ πολλοῦ (Corinth I, 114 ὑποσημ. 4. Perachora I, 9, 20) εἶχον ἐντοπισθῇ ΠΕ λείψανα, ἀπεκάλυψαν οἰκισμὸν τῆς ΠΕ περιόδου (BSA 1969, 53 - 69. Π - Σ, 52 - 53. ΑΔ 1973 Χρον., 149 - 151), τυχαία δὲ σκαφῇ τὸ ἔτος 1978 περὶ τὰ 300 μ. δυτικώτερον ἔφερεν εἰς φῶς λακκοειδῆ ΠΕ τάφον περιέχοντα λείψανα 10 νεκρῶν καὶ 50 ΠΕ ἀγγεῖα ὥς καὶ λίθινον ἀντικείμενον ἀβεβαίου χρήσεως. BSA 1983, 369 - 375.

(γ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἀνατολικῶς τῆς λίμνης τῆς Βουλαιαγμένης ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ τάφοι ἀνασκαφέντες ὑπὸ τῶν χωρικῶν, ΜΕ κεραμική, λείψανα τοίχων καὶ μυκηναϊκὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Perachora I, 9. EMF, 60. GAMS, 35.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς νοτίως τοῦ χωρίου Περαιχώρα καὶ μεταξὺ τῶν λόφων Μαγούλα καὶ Ἅγιος Δημήτριος ὁ Gebauer ἀνέφερε ΠΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. ΑΑ 1939, 269 - 270. EMF, 60 - 61. GAMS, 35. Π - Σ, 53.

(ε) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ τοῦ Φάρου τῆς Περαιχώρας καὶ τοῦ Λουτρακίου ἔχει ἀναφερθῇ μυκηναϊκὴ κεραμική. Perachora I, 9, 20. Π - Σ, 53.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκάλωμα ΝΑ τῆς λίμνης τῆς Βουλαιαγμένης παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Κορινθιακοῦ ἀνεσκάφησαν τὸ ἔτος 1980 δεκατέσσαρες συλημένοι ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγη ΥΕ III Α - Β καὶ πιθανῶς ΥΕ III Γ κεραμική, χαλκαὶ αἰχμαὶ δοράτων καὶ βελῶν καὶ δύο πήλινα εἰδῶλια τύπου Φ. ΑΔ 1980 Χρον., 109 - 110.

ΠΕ θέσις 386, ΜΕ 273, ΥΕ II 84, ΥΕ III Β 217, ΥΕ III Γ 157, γεωμ. 266.

361. ΑΕΤΟΠΕΤΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1920, 3 - 4, 1923, 159. Corinth I, 138. CVA USA 4, πίν. VII, 17 - 21. EMF, 57. Π - Π, 48 κ.ε. GAMS, 30. Corinthia, Append. II, 21. Notes, εἰκ. 9 - 10, 12 - 14. ΑΔ 1978 Μελέτες, 325 - 335. GAC, 62.

Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τὰ ἔτη 1978 - 1979 ὑπὸ τῆς Ἐ. Χατζηπουλίου - Καλλίρη ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀετόπετρα, παρὰ τὸ χωρίον Λέχαιον καὶ νοτίως τῆς νέας Ἐθνικῆς Ὁδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν, ἐκ τοῦ ὁποῖου εἶχον συλλεγῇ πρὸ πολλοῦ (ΑΑ ἔ.α. GAMS ἔ.α. CVA ἔ.α. Notes ἔ.α.) νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ II - III Γ ὄστρακα, ἀπεκάλυψε δύο ΠΕ βόθρους περιέχοντας κεραμικήν, λείψανα ΜΕ οἰκιῶν, παιδικὴν ταφὴν εἰς πίθον, ΜΕ κεραμικήν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1978 Μελέτες, 325 - 335.

ΠΕ θέσις 399, ΜΕ 286, ΥΕ II 89, ΥΕ III Α 175, ΥΕ III Β 223, ΥΕ III Γ 161.

362. ΜΥΛΟΣ ΧΕΛΙΩΤΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1920, 3, 1923, 159, 1930, 403 - 406, 409, 1931, 424. Hesperia 1937, 488, 1949 Suppl. VIII, 415 - 422. Corinth I, 108, Corinth XIII, 6. PIC, 7 (ὑπόσημ. 14), 37. EMF, 55. Π - Π, 20 - 21. GAMS, 30. ΑΔ 1966 Χρον., 121 - 123. Corinthia, Append. II, 19. GAC, 62.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Μύλος Χελιώτου, περὶ τὰ 800 μ. ΒΔ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς ἀρχαίας Κορίνθου, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ,

ME, YE I, YE II καὶ YE III B ὄστρακα (AJA 1920, 3, 1923, 159. Corinth I, 108, Corinth XIII, 6. GAMS, 30). Μικρὰ δὲ ἀνασκαφὴ τῶν Ἀμερικανῶν τὸ ἔτος 1930 κατὰ τὴν βορείαν ὑπώρειαν τοῦ ὑψώματος, ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῶν νὰ προσδιορίσουν τὸ νότιον ἄκρον τοῦ Βορείου Νεκροταφείου τῆς ἀρχαίας Κορίνθου κείμενον περὶ τὰ 500 μ. βορειότερον, ἀπεκάλυψε, κάτωθεν τάφων τῶν ἱστορικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων, νεολιθικὸν στῤῷμα, πάχους 2,55 μ., περιέχον κεραμικὴν, καὶ ΠΕ φρέαρ, βάθους ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας 17,35 μ. καὶ διαμέτρου 1 μ., ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὗρέθησαν 30 περίπου σκελετοὶ ἀνθρώπων, 50 ΠΕ ἀγγεῖα καὶ μικρά τινα ἀντικείμενα. (AJA 1930, 403 - 406, 409, 428 - 431. Hesperia 1949 Suppl. VIII, 415 - 422). Σωστικὴ τέλος ἀνασκαφὴ τοῦ Χαριτωνίδου καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1966, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς τῆς νέας Ἐθνικῆς Ὁδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μύλου τοῦ Χελιώτου ἀπεκάλυψεν ὄστρακα τῆς ME περιόδου, λείψανα ὁδοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ YE III A κεραμικὴν καὶ τάφους τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1966 Χρον., 123. GAC, 62.

(β) Ἀνασκαφαὶ τῶν Ἀμερικανῶν εἰς τοποθεσίαν κειμένην ΝΑ τοῦ Μύλου τοῦ Χελιώτου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου χωρίζεται διὰ μικρᾶς χαράδρας, ἀπεκάλυψαν, πλὴν ῥωμαϊκῶν θαλαμοειδῶν τάφων, πρωτογεωμετρικὸν λακκοειδῆ τάφον ἐπαναχρησιμοποιηθέντα κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν περίοδον, ἐκ τοῦ ὁποίου συνέλεξαν πρωτογεωμετρικὸν ἀγγεῖον, τεμάχιον γεωμετρικοῦ κρατῆρος καὶ πήλινον γεωμετρικὸν εἰδῶλιον κενταύρου. AJA 1931, 425 - 426.

ΠΕ θέσις 400, ME 288, YE I 54, YE II 90, YE III A 176, YE III B 224, πρωτογ. 175, γεωμ. 274.

363. **ΙΣΘΜΙΑ. Βιβλιογραφία:** Gazette Archéologique 1885, 402 - 406. AJA 1920, 8. Corinth I, 71 (ὑπόσημ. 2). Hesperia 1955, 142 - 146, 1958, 27 - 30, 1959, 334, 1963, 273 - 275, 1966, 346 - 362, 1968, 25 - 35. EMF, 59 - 60. Antiquity 1958, 80 - 88. BCH 1958, 664, 1971, 867. Π - Π, 21 - 22. GAMS, 32. ΑΔ 1968 Χρον., 137 - 143, 1969 Χρον., 116 - 119, 1971 Χρον., 105, 1972 Χρον., 230, 1975 Χρον., 63, 1976 Χρον., 70 - 81, 1979 Χρον., 127 - 128, 1980 Χρον., 102, 132, 1981 Χρον., 118 - 119, 1984 Χρον., 75 - 77, 1985 Χρον., 96, 1986 Χρον., 34 - 35. Corinthia, Append. II, 8 - 9. O. Broneer, Isthmia. Excavations by the University of Chicago, τόμ. II, Topography and Architecture, Princeton 1973 (= Isthmia II), 6 - 7. Excavations 1976, 77 - 78. GAC, 64.

(α) Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1952 - 1961 καὶ 1967 - 1971 (Excavations 1976, 77 - 78) εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος παρὰ τὸ χωρίον Ἰσθμία, νοτίως τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τῆς διώρυγος τῆς Κορίν-

θου καὶ ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κυρᾶς Βρύση, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὀλίγην νεολιθικὴν κεραμικὴν, εὑρεθεῖσαν κάτωθι τῆς σκηνῆς τοῦ Θεάτρου (Isthmia II, 6 καὶ πίν. 51), στρῶμα περιέχον ΠΕ κεραμικὴν ΒΔ τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἄλλα ἀστρωμάτιστα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - II, ΥΕ III Β, ὑπομυκηναϊκὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα ἐκ διαφόρων τοποθεσιῶν τοῦ ἀνασκαφέντος χώρου καὶ δύο γεωμετρικὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα. Hesperia 1955, 142 - 149, 1958, 27 - 28, 29 - 30, 1959, 327. Π - Π, 21 - 22. ΑΔ 1972 Χρον., 230. Isthmia II, 6 - 7.

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ῥάχη νοτίως τοῦ ἱεροῦ (Isthmia II, σχέδ. 1) ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικὰ ὄστρακα, πόδιον ΥΕ III κύλικος, λιθίνη ἀξίνη καὶ ὀψιανός (AJA 1920, 8. Corinth I, 71 ὑπόσημ. 2. Hesperia 1955, 142. Π - Π, 21 - 22). Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ περιοχῆς νοτίως τοῦ ἱεροῦ ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλωπέιου τείχους, συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ III Β - Γ ὄστρακα, τὸ ὁποῖον ἀρχόμενον ΝΑ τοῦ ὑψώματος Ῥάχη (Isthmia II, σχέδ. I - II) ἐχῶρει πρὸς δυσμάς. Antiquity 1958, 80 - 83. Hesperia 1959, 334, 1966, 346 - 362, 1968, 25 - 35. Isthmia II, 7.

(γ) Κατὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Κυρᾶς Βρύση δυτικῶς τοῦ ἱεροῦ (Isthmia II, πίν. 51) αἱ νεώτεραι Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ τῶν ἐτῶν 1967 - 1971 ἔφεραν εἰς φῶς ΥΕ III Β ὄστρακα πλὴν ἄλλων λειψάνων. ΑΔ 1971 Χρον., 105.

ΠΕ θέσις 401, ΜΕ 289, ΥΕ I 55, ΥΕ II 91, ΥΕ III Β 225, ΥΕ III Γ 162, ὑπομυκ. 71, γεωμ. 275.

364. ΑΡΧΑΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1897, 313 - 322, 1904, 440 - 441, 1906, 19, 1920, 1, 1927, 73 - 77, 1929, 538 - 539, 1930, 404 - 409, 1931, 412, 1934, 420, 1936, 204 - 209, 1939, 599 - 600. AA 1915, 213 - 214, 1916, 164. JHS 1921, 260. Hesperia 1937, 487 - 524, 1948, 199 - 203, 1949, 156 - 157, 1951, 292 - 293, 1952, 131, 1955, 147 - 148 (ὑπόσημ. 5), 1960, 240 - 253, 1967, 21 - 27, 40 - 41, 410, 1970, 12 - 20, 32 - 33, 1971, 1 - 3, 24 - 26, 1972, 144 - 148, 291 - 292, 1973, 1 - 6, 27 - 33, 1974, 1 - 6, 24 - 25, 33, 286 - 287, 1975, 7, 1976, 99 - 104, 203 - 239, 1978, 402 - 451, 1979, 342 - 392, 1981, 285 - 290, 1982, 115 - 117, 1983, 1 - 2. Corinth I, 107 - 114, Corinth VII (I), 9 - 32, Corinth X, 31, Corinth XIII, 1 - 49, Corinth XV (I), 6 - 11. L. Walker - Kosmopoulos, The Prehistoric Inhabitation of Corinth, I, Munich 1948 (= PIC). EMF, 55. Π - Π, 22 - 23 κ.έ. GAMS, 29 - 30. ΑΔ 1966 Χρον., 123, 1967 Χρον., 166, 1969 Χρον., 114 - 116, 1970 Χρον., 161, 1971 Χρον., 95, 96, 1972 Χρον., 220 - 221, 1973 Χρον., 135, 149, 1981 Χρον., 116, 1985 Χρον., 95 - 96. Corinthia, Append. II, 18 - 19. Excavations 1976, 74 - 76.

Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Κορίνθου, ἀρξάμεναι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1896 καὶ συνεχιζόμεναι μέχρι σήμερον (1990) ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Β - Γ, ὑπομυκηναϊκῶν, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. Τῆς νεολιθικῆς περιόδου τὰ λείψανα ἔχουν περιγραφῇ ἐν PIC, 1 - 73. Π - Π, 22 - 23 κ.έ. Hesperia 1937, 487 - 515, 1948, 197 - 204, 1955, 147 - 148, 1960, 240 - 253, 1973, 1 - 6, 27 - 33, 1974, 24 - 25, 1975, 7, 1976, 203 - 239, 1978, 402 - 451, 1982, 115 - 117, 1983, 1 - 3. Διὰ τὰ λείψανα ἐκάστης τῶν ἐπομένων προϊστορικῶν περιόδων παραπομπαὶ παρατίθενται εἰς τὸν ἀντίστοιχον κατάλογον ἐκάστης περιόδου κατωτέρω κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ἀρχαίας Κορίνθου. Π - Π, 48 κ.έ., 72 κ.έ., 86 κ.έ. Μ - Χ, 55 κ.έ., 143 κ.έ. 195 - 197 κ.έ., 258 - 259 κ.έ. καὶ κατωτέρω.

ΠΕ θέσις 403, ΜΕ 291, ΥΕ III Β 227, ΥΕ III Γ 163, ὑπομυκ. 72, πρωτογ. 176, γεωμ. 276.

365. ΓΩΝΙΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1920, 7. Metrop. Mus. Stud. III, 1930 - 31, 55 - 80. EMF, 57. Π - Π, 23 κ.έ. GAMS, 31 - 32. Corinthia, Append. II, 16. J. B. Rutter, The Late Helladic III B and III C Periods at Korakou and Gonia, Pennsylvania 1974, 529 - 535. GAC, 63. Μ - Χ, 55.

Ἀνασκαφὴ τοῦ C. W. Blegen τὸ ἔτος 1916 ἐπὶ τοῦ λόφου Γωνιά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ἐξαμίλλια, ἀπεκάλυψε στρώματα νεολιθικῆς, ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ I - III Β περιόδου. Metr. Mus. Stud. III, 1930 - 31, 55 - 80. Π - Π, 23. GAC, 63. J. B. Rutter ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 406, ΜΕ 293, ΥΕ I 56, ΥΕ II 93, ΥΕ III Α 178, ΥΕ III Β 229.

366. ΣΤΥΜΦΑΛΟΣ. Βιβλιογραφία: GAMS, 84. BSA 1970, 97 - 98. Excavations 1976, 86. GAC, 84. Μ - Χ, 265.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Στυμφάλου, νοτίως τοῦ χωρίου Κιόνια, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ὄστρακα, ἐν τεμάχιον ὀψιανοῦ καὶ ἕτερον πυριτολίθου καὶ δύο λίθιναι ἀξίναι εὕρισκόμεναι εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. BSA 1970, 98 (ἀριθ. 41: ii).

(β) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Στυμφάλου ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τειχῶν ὁμοιάζοντα πρὸς κυκλώπεια, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ δύο ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, ἐν ΥΕ III Α καὶ ἕτερον ΥΕ III Β. GAMS, 38. GAC, 84.

(γ) Ἐκ δύο λόφων κειμένων μεταξύ τῶν χωρίων Καρτέριον καὶ Κιόνια ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ λείψανα πολυγωνικῶν τειχῶν ἐκ τοῦ ἑτέρου. BSA 1970, 98 (m - n).

YE III A θέσις 179, YE III B 232, γεωμ. 277.

367. ΦΛΕΙΟΥΣ. Βιβλιογραφία: Art and Arch. (τόμ. 20) 1925, 23 - 32. AA 1925, 333 - 334, 1939, 272. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἐποχὴ ἐν Ἑλλάδι, Ἀθῆναι 1928, 84. JHS 1962 AR, 31. GAMS, 27. Π - Π, 23 - 24. Hesperia 1969, 443 - 458, 1971, 397 - 447, 1973, 102 - 120. Ν. Φαράκλας, Φλειασία (C. A. Doria dis, Ancient Greek Cities, 11), Ἀθῆναι 1972 (= Φλειασία), Ἐπίμετρο 2 σ. 4 (ἀριθ. 13). Excavations 1976, 84 - 85. GAC, 68.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ C. W. Blegen τὸ ἔτος 1924 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἀρχαίου Φλειοῦντος, ΒΔ τῆς Νεμέας (Art and Arch. (τόμ. 20) 1925, 23 - 32), ἔφεραν εἰς φῶς πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, νεολιθικὴν καὶ ΠΕ κεραμικὴν, ἐν YE ὄστρακον κύλικος καὶ ταφὰς εἰς πύθους ὡς καὶ κεραμικὴν, πῆλινα εἰδῶλια καὶ χαλκᾶ ἀντικείμενα γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων, δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ W. R. Biers τὰ ἔτη 1969 καὶ 1971. Hesperia 1969, 443 - 458, 1971, 397 - 423.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀγία Εἰρήνη, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ ἀρχαίου Φλειοῦντος (Φλειασία, εἰκ. 11 b, Ἐπίμετρο 2 σ. 4 ἀριθ. 13), ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ YE III A καὶ YE III B ὄστρακα. JHS 1962 AR, 31. GAMS, 26. GAC, 67 - 68. Φλειασία, Ἐπίμετρο 2 σ. 4 (ἀριθ. 13).

ΠΕ θέσις 410, YE III A 180, YE III B 233, γεωμ. 278.

368. NEMEA. Βιβλιογραφία: AM 1911, 26. Art and Arch. (τόμ. 19) 1925, 183 - 184, (τόμ. 22) 1926, 133 - 134. AJA 1927, 436 - 438, 1928, 63, 1938, 121. RE Suppl. VI, 606. Robinson Studies I, 106 - 107. JHS 1962 AR, 31. EMF, 59 (Herakleion). GAMS, 26 (ἀριθ. 44), 27 (ἀριθ. 46). Π - Π, 24 κ.έ. Corinthia, Append. II, 34 - 35. Hesperia 1975, 143 - 172, 251 - 279, 1976, 174 - 202, 1977, 1 - 26, 1978, 58 - 88, 1979, 73 - 103, 1980, 178 - 205, 1982, 19 - 40, 375 - 397, 1983, 70 - 95. ΑΔ 1975 Χρον., 63, 1976 Χρον., 70 - 81, 1979 Χρον., 127 - 128, 1980 Χρον., 102, 132, 1981 Χρον., 118 - 119, 1984 Χρον., 75 - 77, 1985 Χρον., 96, 1986 Χρον., 34 - 35. Excavations 1976, 82. GAC, 67 - 68. M - X, 259 κ.έ. AJA 1988, 159 - 176.

Χάρτης περιοχῆς, Hesperia 1982, 39 εἰκ. 8.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ C. W. Blegen καὶ ἄλλων Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων ἐπὶ τοῦ λόφου Τσοῦγκιζα, δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἡράκλειον, τὸ ὁποῖον καταλαμβάνει τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Νεμέας, καὶ περὶ τὰ

600 μ. δυτικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Διός, τὰ ἔτη 1924 - 1926 (Art and Arch. ἔ.ἂ. AJA ἔ.ἂ., Π - Π, 24 κ.ἔ. Hesperia 1975, 251 - 279) καὶ 1974 - 1983 (Hesperia 1975 - 1983 ἔ.ἂ.), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τῆς κορυφῆς καὶ τῶν κλιτύων τοῦ λόφου λείψανα κατοικήσεως ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρις ΥΕ III Β χρόνων καὶ κατεστραμμένον νεολιθικὸν σπήλαιον ἐπὶ τῆς νοτίας τοῦ λόφου κλιτύος. Art and Arch. ἔ.ἂ., AJA ἔ.ἂ. Hesperia ἔ.ἂ.

(β) Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ βαθέων στρωμάτων νεολιθικῆν (Hesperia 1978, 65, 1979, 83, 1980, 181, 197 - 198, 205), μυκηναϊκὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ ἄλλα λείψανα. Hesperia 1975, 157, 161, 168, 1976, 178 - 180, 1977, 8, 10, 11, 1978, 63 - 64, 1979, 82, 1980, 179 - 181, 197 - 198, 1982, 23, 1983, 74, 82.

(γ) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τῆς Νεμέας ἔχουν ἀναφερθῇ (θαλαμοειδεῖς) τάφοι. RE Suppl. VI, 606. GAMS, 27.

ΠΕ θέσις 414, ΜΕ 298, ΥΕ I 58, ΥΕ II 96, ΥΕ III Β 235, γεωμ. 282.

369. ΚΛΕΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1930, 479. RE Suppl. VI, 606. AA 1939, 271. RE XXII (2), 1384. AJA 1955, 125 - 128. F. Matz, Handb. der Arch. II, 187 (σημ. 3). Π - Π, 24 κ.ἔ. GAMS, 28. Corinthia, Append. II, 31 - 32. Excavations 1976, 80. GAC, 66. M - X, 260 κ.ἔ.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Ἀγίων Ἀσωμάτων τῆς κοινότητος Κλένιας συνελέγησαν προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς καὶ ἐπεσημάνθη προϊστορικὸς οἰκισμός. ΑΔ 1970 Χρον., 159.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς παρὰ τὴν Κλένιαν ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. AA 1939, 271. GAMS, 28. Corinthia, Append. II, 31 - 32 (Klenia A, εἰκ. 11 α, 12 α). Excavations 1976, 80. GAC, 66.

(γ) Σκαφὴ διὰ τὴν τοποθέτησιν σωλήνων ὑδρεύσεως παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου τὸ ἔτος 1952 ἀπεκάλυψε γεωμετρικὴν ταφὴν ἐντὸς πωρίνης σαρκοφάγου περιεχούσης, πλὴν τῶν λειψάνων τοῦ νεκροῦ, 10 ἀγγεῖα καὶ μικρά τινα εὑρήματα ἐκ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ. AJA 1955, 125 - 128. M - X, 260 κ.ἔ.

(δ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ν. Μπέρτου τὸ ἔτος 1930 ἐντὸς σπηλαίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Νυφίτσα ἢ Προφήτης Ἡλίας, περὶ τὰ 1300 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Ἄνω Κλένια (Corinthia, εἰκ. 11 α), ἀπεκάλυψε λείψανα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρις ἱστορικῶν χρόνων, εὑρισκόμενα εἰς τὰ Μουσεῖα Ἀρχαίας Κορίνθου καὶ Ναυπλίου ἀλλὰ μὴ δημοσιευθέντα. BCH 1930, 479. Π - Π, 24 κ.ἔ.

ΠΕ θέσις 416, ΜΕ 299, ΥΕ 209, γεωμ. 284.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

370. ΚΑΣΤΡΟ. Παλαιολ. θέσις 59. "Εν επιφανειακόν νεολιθικόν ὄστρακον ἔχει ἀναφερθῆ ἀπὸ τὴν θέσιν. BCH 1946, 26. RE XXII (2), 1386. Π - Π. 40.
ΜΕ θέσις 302, ΥΕ I 59, ΥΕ II 97, ΥΕ III A 186, ΥΕ III Γ 166, γεωμ. 286.
371. ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σκίντο τοῦ χωρίου Ξηρόκαμπος, ΒΑ τῆς Ὀλυμπίας καὶ ἐγγὺς τῶν ὁρίων τοῦ Νομοῦ Ἀρκαδίας, συνελέγη εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας ὑπὸ τοῦ Γιαλούρη νεολιθικὸς πέλεκυς. ΑΔ 1966 Χρον., 171. Atti e Memorie del 1o Congr. Intern. di Micen., τόμ. I, 1968, 178.
372. ΚΑΤΑΚΩΛΟΝ. Παλαιολ. θέσις 63. "Εν επιφανειακόν νεολιθικόν ὄστρακον ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ποντικόκαστρο. AJA 1961, 224.
ΠΕ θέσις 425, ΜΕ 311, ΥΕ I 62, ΥΕ II 100, ΥΕ III A 193, ΥΕ III B 246, ὑπομκ. 75, πρωτογ. 180, γεωμ. 292.
373. ΜΑΚΡΙΣΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1954, 295 - 298, 1956, 191. BCH 1954, 130, 1959, 658. AJA 1954, 235, 1961, 229, 1969, 129 - 130 (ἀριθ. 14 - 16 Α). JHS 1954, 157, 1960 AR, 11. EMF, 69 - 70. LMTS, 92. Π - Π, 40, 104 κ.έ. GAMS, 80. ΑΔ 1967 Χρον., 211, ΑΔ 1968 Μελέται, 284 - 292, ΑΔ 1969 Χρον., 148, 150, 1970 Χρον., 189, ΑΔ 1974 Μελέται, 56, ΑΔ 1978 Χρον., 78. AAA 1968, 126 - 127. MME, 304 (ἀριθ. 311 - 314). Excavations 1976, 95 - 96. GAC, 99 - 100. M - X, 146.
- (α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χάνια, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Μακρίσια, ὁ Γιαλούρης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1952 δύο ΥΕ III A - B θαλαμοειδεῖς τάφους (BCH 1954, 128, 1955, 253 - 254. ΠΑΕ 1954, 295 - 298. Π - Π, 104 κ.έ.), μεταγενέστεραι δὲ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνηθεῖς εἰς τὴν θέσιν ἐνετόπισαν δύο εἰσέτι θαλαμοειδεῖς τάφους, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὁποίων συνελέγησαν ΥΕ III B ὄστρακα (AJA 1961, 229), βραδύτερον τέλος ἀνεφέρθησαν καὶ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας ταύτης. AJA 1969, 130.
- (β) Ἐκ τοῦ λόφου Γερακοβούνι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τῶν Μακρισίων, ἔχουν ἀναφερθῆ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ III ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥάζα ἀνατολικώτερον ὑπάρχουν εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας δύο ΥΕ I ἀγγεῖα. AJA 1961, 229. MME, 304. GAC, 99.
- (γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τῶν Μακρισίων, ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ ΜΕ, ΥΕ III B καὶ ὑπομυκηναϊκὰ ὄστρακα (AJA 1961, 229. M - X, 146), τὸ ἔτος 1968 δὲ ἀνεσκά-

φη ὑπὸ τοῦ Θέμελι τυχαιῶς εὑρεθεῖς κατεστραμμένος ταφικός τύμβος, ἐκ λακκοειδοῦς τάφου τοῦ ὁποῖου συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας 23 ἀκέραια ΥΕ I - II ἀγγεῖα, τεμάχια ἰσαριθμῶν ἐτέρων ἀγγείων, τρία χαλκᾶ ἐγχειρίδια, δύο χαλκαῖ περόναι, χαλκοὺν μαχαίριον, πέντε πήλινα καὶ ἓν λίθινον σφονδύλιον καὶ αἰχμὴ βέλους ἐκ πυριτολίθου, ἡ δὲ θέσις προϋτάθη νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸν ἀρχαῖον Σκιλλοῦντα. AAA 1968, 126 - 127. ΑΔ 1968 Μελέται, 284 - 292, ΑΔ 1969 Χρον., 150. AJA 1969, 129. MME, 304. GAC, 96.

(δ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Γιαλούρη τὰ ἔτη 1953 - 1954 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀρνοκατάρραχο, ΝΑ τῶν Μακρισίων καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Μπάμπες, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὅστρακα νεολιθικοῦ ἀγγείου (BCH 1954, 130. AJA 1954, 235. JHS 1954, 154. Π - Π, 40. Excavations 1976, 95), ἓν ΥΕ II ἀγγεῖον ἐκ καταστραφέντος τάφου καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον (BCH 1959, 658. Atti e Memorie del 1o Congr. Intern. di Micen., τόμ. I, 1968, 177 εἰκ. 3. AJA 1969, 130. MME, 304. AA 1974, 16 εἰκ. 27) ὡς καὶ γεωμετρικὰ χαλκᾶ καὶ πήλινα εἰδώλια ζῶων. ΠΑΕ 1956, 191. ΑΔ 1969 Χρον., 148. MME, 304. GAC, 99 - 100.

(ε) Ἐκ μὴ ἀναφερομένου τόπου εὐρέσεως τῶν Μακρισίων προέρχεται μυκηναϊκὸς ψευδόστομος ἀμφορίσκος τοῦ Μουσείου Ὀλυμπίας. ΑΔ 1978 Χρον., 78.

ΠΕ θέσις 426, ΜΕ 313, ΥΕ I 63, ΥΕ II 101, ΥΕ III A 195, ΥΕ III B 248, ὑπομυκ. 76, γεωμ. 293.

374. ΛΕΠΡΕΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1942, 86, 1961, 231 - 232, 1969, 130. EMF, 80 (Aaios Demetrios). Π - Π, 64 - 66. GAMS, 76. MME, 300. Excavations 1976, 94. GAC, 180. ΑΔ 1981 Χρον., 152 - 153. BSA 1984, 325 - 329.

Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τὸ ἔτος 1984 ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, περὶ τὰ 200 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Λέπρεον (πρῶην Στροβίτσι), ἐκ τοῦ ὁποῖου παλαιότερον εἶχον ἀναφερθῇ ἓν νεολιθικὸν (AJA 1969, 130) καὶ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ II - III B ὅστρακα (AJA 1942, 1961 ἔ.ἀ.), ἀπεκάλυψε στρώματα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, περιέχοντα δύο βόθρους καὶ κεραμικὴν, καλυπτόμενα δὲ ἀπὸ ΠΕ καὶ ΜΕ στρώματα περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχον τρεῖς τάφοι, ὡς καὶ ἀστρωμάτιστον ΥΕ I - II καὶ III B κεραμικὴν ἡ δὲ θέσις προϋτάθη νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸ ὁμηρικὸν (Ἰλ. B 592) Αἰπύ. ΑΔ 1981 Χρον., 152 - 153. BSA 1984, 325 - 329.

ΠΕ θέσις 429, ΜΕ 318, ΥΕ I 66, ΥΕ II 104, ΥΕ III A 199, ΥΕ III B 253.

Α. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

375. ΔΗΜΗΤΡΑ. Βιβλιογραφία: Π - Π, 31 - 32 κ.έ. BSA 1970, 98 - 99, 1973, 193 - 205. AAA 1971, 251 - 254. Excavations 1976, 47. GAC, 83.

Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ τὸ ἔτος 1939 ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος λόφου εἰς τὴν τοποθεσίαν Τροῦπες, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Δήμητρα (πρῶην Δίβριτσα) τῆς ἐπαρχίας Γορτυνίας, ἀπεκάλυψαν τεταραγμένα στρώματα κατοικήσεως περιέχοντα νεολιθικὴν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Γ καὶ ὑπομυκηναϊκὴν ἢ πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Δημητσάνης. BSA 1973, 193 - 205. GAC, 83.

ΠΕ θέσις 431, ΜΕ 319, ΥΕ I 67, ΥΕ II 105, ΥΕ III A 200, ΥΕ III B 254, ΥΕ III Γ 177, ὑπομυκ. 78, πρωτογ. 181.

376. ΚΑΝΔΗΛΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἐγκαταλειφθέντος χωρίου Μπίκιζα, περὶ τὰ 12 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Κανδήλα τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ περιοχὴ ἂν καὶ ἀπέχουσα 4 μόνον χιλιόμετρα ἀπὸ τοῦ χωρίου Λίμνη (πρῶην Κάτω Ἀγαλῆς), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ πιθανῶς, ΜΕ, ΥΕ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. BSA 1970, 82. GAC, 81. M - X, 266.

ΠΕ θέσις 432 α, ΜΕ 320 α, ΥΕ 221 α, γεωμ. 297 α.

377. ΧΩΤΟΥΣΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1970, 81. Excavations 1976, 48 - 49. GAC, 82. AA 1986, 583 - 611. Antike Welt 1986, 2. Sondernummer, 1 - 14.

Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Χωτοῦσα τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἡ θέσις τοῦ ὁποίου ταυτίζεται μὲ τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Καφυῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ πιθανὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (BSA 1970, 81) καὶ ἔχουν ἐντοπισθῇ εἰς τὴν περιοχὴν ἀποστραγγιστικά ἀναχώματα ἀναγόμενα εἰς ΥΕ χρόνους. AA 1986, 583 - 611.

ΠΕ θέσις 432, ΜΕ 320, ΥΕ III 221, πρωτογ. 182, γεωμ. 297.

378. ΡΟΥΣΣΗΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Μέρκου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Ρούσσης τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα, νεολιθικῶν καὶ ΜΕ ἴσως χρόνων, καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 83.

379. ΚΑΜΕΝΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 203. BSA 1970, 99. Excavations 1976, 48.

Ἐκ τυχαίως εὑρεθέντος σπηλαίου τὸ ἔτος 1966, κατὰ τὴν ἀνόρυξιν τάφρων πρὸς τοποθέτησιν σωλῆνων διὰ τὴν ὑδρευσιν τῆς Τριπόλεως, εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 800 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Καμενίτσα τῆς ἐπαρχίας Γορτυνίας, ἡ Δημακοπούλου συνέλεξεν εἰς τὸ Μουσεῖον Σπάρτης «διεσκορπισμένα ὅστ'α καὶ τεμάχια νεολιθικῶν ἀγγείων». ΑΔ 1967 Χρον., 203.

380. ΒΛΑΧΕΡΝΑ. Βιβλιογραφία: GAMS, 39. BSA 1970, 82. GAC, 81.

Ἐκ τοῦ λόφου Πέτρα, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Βλαχέρνα (πρόην Μπεζενίκος) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν νοτίως τοῦ χωρίου Χωτοῦσα, ἔχουν ἀναφερθῇ πολυγωνικά τείχη, λείψανα οἰκῶν καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα νεολιθικῶν πιθανῶς (BSA 1970, 82), ΠΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὡς καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. GAMS, 39. GAC, 81.

ΠΕ θέσις 435, ΥΕ 224.

381. ΛΕΒΙΔΙΟΝ. (α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Λεβιδίου, ἔχουν συλλεγῇ νεολιθικά πιθανῶς, ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 83. GAC, 80.

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἀγιολιᾶς ἀνατολικῶς τοῦ Λεβιδίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ μεσαιωνικά ὄστρακα, δύο λίθιναι ἀξίναι καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. BSA 1970, 84. GAC, 80 - 81.

ΠΕ θέσις 436, ΜΕ 324.

382. ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΝ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Δημητρίου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Ἀρτεμίσιον (πρόην Κακούριον) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῶν νεολιθικῶν πιθανῶς καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὡς καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 86.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Ἀρτεμισίου, ἔχουν συλλεγῇ ἐν ἡ δύο μυκηναϊκὰ ὄστρακα (BSA 1970, 86. GAC, 80) καὶ ἔχει ἐρευνηθῇ νεκροταφεῖον ὑστερογεωμετρικῶν χρόνων. ΑΔ 1982 Χρον., 118.

ΥΕ θέσις 225.

383. ΝΕΣΤΑΝΗ. Βιβλιογραφία: JHS 1895, 80 - 81. ΑΑ 1913, 395 - 428. GAMS, 39 - 40. BSA 1970, 87. GAC, 80.

Ἐκ τοῦ λόφου Πανηγυρίστρα κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τοῦ χωρίου Νεστάνη (πρόην Τσιπιανὰ) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διατηροῦνται λείψανα ἀρχαίων τειχῶν καὶ ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς

τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Νεστάνης, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλω-
πειῶν τειχῶν καὶ ἐπιφανειακά νεολιθικά, ΜΕ, ΥΕ I / II πιθανῶς καὶ
ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. GAMS, 39 - 40. BSA 1970, 87. GAC, 80.

ΜΕ θέσις 326, ΥΕ I 68, ΥΕ II 106.

384. ΜΗΛΕΑ - ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1887, 485 - 490, 1888, 105 -
124, 1890, 65 - 90. G. Fougères, Mantinée et l'Arcadie
Orientale, Paris 1898. BSA 1970, 87, 107, 117. Excavations
1976, 50 - 51. AA 1989, 107 - 141.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ
χωρίου Μηλέα τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεο-
λιθικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. BSA
1970, 87.

(β) Αἱ Γαλλικαὶ ἀνασκαφαὶ τῶν ἐτῶν 1887 - 1889 εἰς τὴν θέσιν
τῆς ἀρχαίας Μαντινείας, βορείως τοῦ χωρίου Μηλέα, ἔφεραν εἰς φῶς,
πλὴν τῶν ἱστορικῶν λειψάνων, δύο νεολιθικάς λιθίνας ἀξίνας ἐκ τῆς
περιοχῆς τοῦ Θεάτρου. BCH 1887, 490. BSA 1970, 87.

(γ) Εἰς τὴν περιοχὴν τέλος τῆς ἀρχαίας Μαντινείας ἔχουν ἐντο-
πισθῇ ΥΕ ἀποστραγγιστικά ἔργα. AA 1989, 107 - 141.

ΥΕ III θέσις 226.

385. ΛΟΥΚΑΣ. (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ῥάχη τ' Ἀμπελιᾶ, περὶ τὰ 2,5 χιλιό-
μετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Λουκάς τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἔχουν ἀνα-
φερθῇ ἐπιφανειακά νεολιθικά ὄστρακα, λίθιναι ἀξίναι καὶ τεμάχια
ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 88.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, βορείως τοῦ χωρίου,
ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά πιθανὰ ΜΕ, ΥΕ III καὶ ἱστορικῶν χρό-
νων ὄστρακα, λιθίνη ἀξίνη καὶ πήλινον εἰδώλιον ζώου. BSA 1970,
88. GAC, 79.

ΜΕ θέσις 328, ΥΕ III 228.

386. ΔΑΒΙΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Ἄνω
Δαβιά καὶ ΒΔ τῆς Τριπόλεως, ἔχουν συλλεγῇ πιθανὰ νεολιθικά, ΜΕ,
ΥΕ III καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1970, 100.

ΜΕ θέσις 329, ΥΕ III 229.

387. ΜΕΡΚΟΒΟΥΝΙΟΝ. Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγιολιᾶ, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου
Μερκοβούνιον τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεο-
λιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1970, 89.
GAC, 79.

ΠΕ θέσις 440, ΜΕ 330, ΥΕ III 230.

388. ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1928, 533 - 534. Gnomon, 1932, 661. Metrop. Mus. Stud. III, Part. I, 1930 - 31, 55 (εἰκ. 1), 69. Prosymna, 25, 368, 370, 371. RE Suppl. VII, 225. Π - Π, 32. Excavations 1976, 45. GAC, 79.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Blegen τὸ ἔτος 1928 ἐπὶ χαμηλοῦ γηλόφου κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου Ἀγιωργίτικα Τριπόλεως ἀπεκάλυψε στρώματα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ ΠΕ βόθρους καὶ κεραμικὴν. AJA 1928, 533 - 534. Π - Π, 32 κ.έ.

ΠΕ θέσις 444.

389. ΤΖΙΒΑΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Γουμαράδες παρὰ τὸ χωρίον Τζίβας, νοτίως τῆς Τριπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ἀρχαιοτέρας νεολιθικῆς περιόδου, τεμάχιον λιθίνης ἀξίνης, λίθινος ὕπερος, πλάθανον καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 91.

390. ΑΤΣΙΧΟΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1952, 245, 247. R. Ginouvès, L'Établissement Thermal de Cortys d'Arcadie (Études Péloponnésiennes II), Paris 1959 σ. VII (εἰκ. β). BSA 1970, 100, 116. Excavations 1976, 47 - 48. M - X, 267.

Αἱ Γαλλικαὶ ἀνασκαφαὶ τῶν ἐτῶν 1941 - 1955 εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Γόρτυνος, παρὰ τὸ χωρίον Ἀτσίχολος τῆς ἐπαρχίας Γορτυνίας, νοτίως τῆς Δημητσάνης (Excavations 1976, ἔ.α.), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικὴν ἀξίνην (BCH 1952, 247. BSA 1970, 100) καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. BCH 1952, 245. BSA 1970, 116. M - X, 267.

Γεωμ. θέσις 304.

391. ΑΣΕΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1940, 262, 1945, 321. E. J. Holmberg, The Swedish Excavations at Asea in Arcadia, Lund 1944 (= Asea). EMF, 73. Π - Π, 32 - 33 κ.έ. GAMS, 41. GGP, 364, 407. BSA 1970, 101. AAA 1970, 313. Excavations 1976, 46. GAC, 82 - 83. M - X, 64 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Σουηδῶν ἀρχαιολόγων ὑπὸ τὸν E. J. Holmberg τὰ ἔτη 1936 - 1938 ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, παρὰ τὸ χωρίον Κάτω Ἀσέα (πρόην Φραγκόβρυση) περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα δὲ ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀσέα (πρόην Κανδρέβα) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἀπεκάλυψαν στρώματα κατοικήσεως νεολιθικῶν, ΠΕ καὶ ΜΕ χρόνων, σποραδικὰ ΥΕ I - III Β ὄστρακα, τάφους τῆς ΜΕ, ΥΕ III Γ πιθανῶς καὶ πρωτογεωμετρικῆς περιόδου, γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ λείψανα τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων (Asea, 1 - 42. Π - Π, 32 - 33 κ.έ. EMF, 73. BSA 1970, 101. GAC, 82 - 83. M - X, 64 κ.έ.). Εἰς τὸ Μουσεῖον Τεγέας τέλος ἐκ τῆς θέσεως

υπάρχει ΥΕ χαλκοῦς διπλοῦς πέλεκυς. ΑΑΑ 1970, 313 (ύποσημ. 9).

ΠΕ θέσις 454, ΜΕ 337, ΥΕ Ι 69, ΥΕ ΙΙ 108, ΥΕ ΙΙΙ Α 202, ΥΕ ΙΙΙ Β 258, ΥΕ ΙΙΙ Γ 180, πρωτογ. 185, γεωμ. 306.

392. ΑΝΕΜΟΔΟΥΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1901, 84 - 90. Π - Π, 33 κ.έ. ΒSA 1970, 101.

Εἰς τοποθεσίαν κειμένην μεταξὺ τῶν θέσεων Παλαιόπυργος καὶ Κεφαλόβρυσον παρὰ τὸ χωρίον Ἀνεμοδούριον τῆς ἐπαρχίας Μεγαλοπόλεως, ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ποιμὴν εὗρεν ἐντὸς ἀγγείου 4 λιθίνους νεολιθικοὺς πελέκεις καὶ ὅτι συνέλεξεν ὁ ἴδιος ἐκ τοῦ ὑποδειχθέντος τόπου τεμάχια ἀγγείων καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ. ΑΕ 1901, 84 - 90.

393. ΒΟΥΡΒΟΥΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1901, 90. Ἀθηνᾶ 1902, 35. ΠΑΕ 1950, 240 (ἀριθ. 13, 20), 1954, 270 - 286, 1956, 185 - 186, 1957, 111 - 112. Κ. Ῥωμαῖος, Μικρὰ Μελετήματα, Θεσσαλονίκη 1955, 170, 174. ΒCH 1955, 254 - 256, 1957, 548, 1958, 713. Πελοποννησιακὰ 1957, 10. ΒSA 1961, 134 (Analipsis), 1970, 95 - 96. ΑΑ 1962, 257 - 258. ΕΜF, 74 - 75 (Analipsis). Π - Π, 33 κ.έ. (Ἀνάληψις). GAMS, 50. Excavations 1976, 55 - 56. GAC, 123 - 124. Μ - Χ, 267 (Ἀνάληψις). Ἐ. Ἰ. Κριγκᾶς, Πόλισμα Ἰασον. Ἀρχαιολογικὴ μελέτη βάσει ἐρεῦνης ἐν τῇ περιοχῇ τῆς προϊστορικῆς θέσεως «Ἀνάληψις Ἀρκαδίας», Ἀθῆναι 1984 (=Ἀνάληψις), 40 - 125.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ τειχισμένου λόφου Κακκαβουλέρι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Βούρβουρα τῆς ἐπαρχίας Κυνοῦρίας, παρὰ τὰ ὅρια τῆς Λακωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικοὶ λίθινοι πελέκεις καὶ σφονδύλια ὡς καὶ ὄστρακα ἱστορικῶν χρόνων. Κ. Ῥωμαῖος, Μικρὰ Μελετήματα ἔ.ἂ. Πελοποννησιακὰ 1957, 10. ΒSA 1970, 95.

(β) Ἐκ λόφου φέροντος τὸν ναὸν τῆς Ἀναλήψεως, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Βούρβουρα, καὶ ἐκ τῆς πέριξ περιοχῆς ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (ΑΕ 1901, 90. ΠΑΕ 1950, 234 - 241. ΒSA 1961, 130, 1970, 95 - 96. Ἀνάληψις, 72 - 76) καὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Ῥωμαίου τὰ ἔτη 1950, 1954 - 1958 (ΠΑΕ ἔ.ἂ.) ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ βαθέων στρωμάτων ὑπὸ τὰ ἱστορικὰ λείψανα ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Ἀναλήψεως, πολυάριθμα ΥΕ ΙΙΙ Α ὄστρακα καὶ κιβωτιόσχημον τάφον περιέχοντα τέσσαρα ΜΕ - ΥΕ Ι ἀγγεῖα (ΠΑΕ 1956, 185 - 186. ΑΑ 1962, 258 εἰκ. 48. ΕΜF, 74), ἐξ ἐτέρου δὲ λόφου, κειμένου δυτικῶς τῆς Ἀναλήψεως, νεολιθικὰ ὄστρακα (ΒSA 1970, 96) καὶ ἐννέα θολωτοὺς τάφους, ὁ εἷς τῶν ὁποίων μεγαλυτέρων διαστάσεων, τῶν ΥΕ Ι - ΙΙ Β περιόδων (ΠΑΕ 1954, 270 - 286: μέγας

ΥΕ II θολωτὸς τάφος, 1956, 185 - 186 : ἔξ μικροὶ ΥΕ I - III B θολωτοί, 1957, 111 - 112 : δύο μικροὶ ΥΕ I - III B θολωτοί. ΑΑ 1962, 257 - 258). Ἄλλος μικρὸς τάφος μὴ ἀναφερομένου σχήματος, ὁ ὁποῖος περιεῖχε 3 - 4 ΜΕ - ΥΕ I ἀγγεῖα εὐρέθη παρὰ τὸν ποταμὸν ὑπὸ τὸν λόφον (ΠΑΕ 1956, 185. ΑΑ 1962, 257 εἰκ. 47. GAC, 123 - 124) καὶ τρεῖς κιβωτιόσχημοι τάφοι ἀνεφέρθησαν βραδύτερον (Ἀνάληψις, 72 - 76). Τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν ἀπετέθησαν εἰς τὰ Μουσεῖα Ἐθνικὸν Ἀθηνῶν καὶ Τεγέας.

ΜΕ θέσις 342, ΥΕ I 70, ΥΕ II 110, ΥΕ III A 204, ΥΕ III B 260, γεωμ. 312.

394. ΧΑΡΑΔΡΟΣ. (α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἀσουλα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Χάραδρος (πρὶν Τρεστενὰ) τῆς ἐπαρχίας Κυ-
νουρίας, ἔχουν συλλεγῆ νεολιθικά, ΠΕ, ΥΕ III B καὶ ἱστορικῶν χρό-
νων ὄστρακα. ΠΑΕ 1950, 240 (ἀριθ. 20). Π - Π, 33 (Ἀνάληψις). Α - Κ,
204 - 206 (εἰκ. 194).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀγίου Ἀσωμάτου, ΝΑ τοῦ χωρίου
Χάραδρος (Α - Κ, εἰκ. 194), ἔχει ἀναφερθῆ ταφὴ περιέχουσα μυκη-
ναϊκά ὄστρακα. Κ. Ῥωμαῖος, Μικρὰ Μελετήματα, 171. Α - Κ, 144
(ὑποσημ. 2).

ΠΕ θέσις 459, ΥΕ III B 261.

395. ΔΕΡΒΕΝΙΟΝ. Ἐκ δύο λόφων κειμένων δυτικῶς τοῦ χωρίου Δερβένιον
τῆς ἐπαρχίας Μεγαλοπόλεως ἐγγὺς τῶν ὁρίων τοῦ Νομοῦ Μεσσηνίας,
ἔχουν συλλεγῆ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Βρετανικὴν Ἀρχαιολογικὴν Σχο-
λὴν πιθανὰ νεολιθικά ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ πυριτόλιθος. BSA 1970,
102.

396. ΛΕΩΝΙΔΑΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 171, 1961, 131. EMF, 74. Π - Π,
93. GAMS, 51. GAC, 124. Α - Κ, 149 - 163, 195 - 203.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ τειχισμένου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους
λόφου τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, δυτικῶς τοῦ χωρίου Πλάκα περὶ τὰ
4 δὲ χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Λεωνιδίου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται
πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἀρχαίων Πρασιῶν, ἔχουν ἀναφερθῆ, πλὴν
λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἔχνη πολυγωνικῶν τειχῶν καὶ λεί-
ψανα θολωτοῦ τάφου ἐπὶ τῆς βορείας τοῦ λόφου πλευρᾶς. Ὁ τάφος
κατεστράφη κατὰ τὴν διαπλάτυνσιν τῆς ὁδοῦ πρὸς Λεωνίδιον ἀλλ' ἐκ
τῆς περιοχῆς αὐτοῦ συνελέγησαν ὄστρακα ΥΕ III Γ κυλίκων, λίθιναι
ἄξιαι καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. BSA 1961, 131. Α - Κ, 149 - 163.

(β) Ἐκ δύο σπηλαίων, ἀπεχόντων περὶ τὰ 70 μ. μεταξύ των καὶ

εύρισκομένων περί τὰ 150 μ. δυτικῶς τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σίντζας, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ τοῦ Λεωνιδίου (Α - Κ, εἰκ. 194), ἔχουν συλλεγῆ ἓν νεολιθικὸν ὄστρακον, ὀλίγα ΠΕ καὶ ἄλλα ὄστρακα ΜΕ, ΥΕ II - III Γ, ὑπομυκηναϊκῶν, πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, δύο σιδηρᾶ ἐγχειρίδια καὶ τεμάχια ἀνθρωπίνων ὀστέων, ἀνήκοντα εἰς 22 τοῦλάχιστον ἄτομα. Α - Κ, 195 - 203.

ΠΕ θέσις 465, ΜΕ 346, ΥΕ II 112, ΥΕ III Α 207, ΥΕ III Β 264, ΥΕ III Γ 181, ὑπομυκ. 81, πρωτογ. 187, γεωμ. 313.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

397. ΜΥΚΗΝΑΙ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Π, 25 - 27 καὶ BSA 1961, 81 - 89, 1966, 216 - 238, 1967, 149 - 194, 1969, 71 - 94, 1973, 297 - 348, 1988, 25 - 36. EMF, 10 - 25. GAMS, 13. Hesperia 1966, 419 - 426. Excavations 1976, 66 - 68. GAC, 25 - 30. A. J. B. Wace, Excavations at Mycenae 1939 - 1955, Oxford 1979. ΑΔ 1980 Χρον., 110, 116, 1981 Χρον., 99, 1985 Χρον., 91 - 93. Μ - Χ, 55 - 56. ΠΑΕ 1984, 233 - 240, 1985, 30 - 33, 1986, 72 - 73, 1987, 44 - 51, 1988, 15 - 20. Ἁ. Ξενάκη - Σακελλάρειου, Οἱ Θαλαμῶτοι τάφοι τῶν Μυκηνῶν ἀνασκαφῆς Χ. Τσούντα 1887 - 1898, Paris 1985. I. Mylonas - Shear, The Panagia Houses at Mycenae, Philadelphia 1987. AJA 1988, 343 - 372.

Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (Excavations 1976, 66 - 68) ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Μυκηνῶν καὶ εἰς τὴν περιοχὴν πέριξ αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ Schliemann τὰ ἔτη 1874 καὶ 1876 μέχρι σήμερον, ἔχουν φέρει εἰς φῶς διάσπαρτα νεολιθικὰ ὄστρακα (Π - Π, 26), ὀλίγα ΠΕ λείψανα κατοικήσεως ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως καὶ ἐκ τοῦ λόφου Καλκάνι δυτικῶς αὐτῆς (Π - Π, 26, 50 κ.έ.) καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀποδεικνύοντα συνεχεῖ κατοίκησιν τῆς θέσεως ἀπὸ ΜΕ ἕως ΥΕ III Γ χρόνους, ὑπομυκηναϊκὰς καὶ πρωτογεωμετρικὰς ταφάς, λείψανα ἐπανακατοικήσεως καὶ ταφάς κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Π - Π, 25 - 27 κ.έ. Γ. Ἑ. Μυλωνᾶς, Ὁ Ταφικὸς Κύκλος Β τῶν Μυκηνῶν, Ἀθῆναι 1972 - 1973. Μ - Χ, 55 - 56 κ.έ. Ἁ. Ξενάκη - Σακελλάρειου, Οἱ θαλαμῶτοι τάφοι τῶν Μυκηνῶν ἀνασκαφῆς Χ. Τσούντα (1887 - 1898), Paris 1985. I. Mylonas - Shear, The Panagia Houses at Mycenae, Philadelphia 1987. BSA, Hesperia, AJA, ΑΔ ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 467, ΜΕ 348, ΥΕ I 72, ΥΕ II 114, ΥΕ III Α 210, ΥΕ III Β 267, ΥΕ III Γ 183, ὑπομυκ. 82, πρωτογ. 188, γεωμ. 314.

398. ΜΠΕΡΜΠΑΤΙ. Βιβλιογραφία: AA 1935, 200 - 202, 1936, 138 - 141, 1938, 522 - 557. JHS 1936, 145, 1937, 127. ILN 1936 February, 15. Bericht VI Intern. Kongr. Arch. 1939, 262 - 298. AIARS 1953 (Op. Ath. 1), 9 - 28. BCH 1954, 117. RE XXII (2), 1384 - 1385, 1456. G. S ä f l u n d, Excavations at Berbati 1936 - 1937, Uppsala 1965 (= Berbati). Bintliff, 305 - 307. M - X, 260 κ.έ. ΑΔ 1982 Χρον., 94. Å. Å k e r s t r ö m, Berbati, τόμ. 2, The Pictorial Pottery, Stockholm 1987 (= Berbati 2).

Ἀνασκαφαὶ Σουηδῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1935 - 1938 καὶ 1953 ἐπὶ τοῦ λόφου Καστράκι (ἢ Μαστός), περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Μπερμπάτι (νῦν Πρόσυμνα), καὶ εἰς τὸν πέριξ χῶρον ἔφεραν εἰς φῶς ὀλίγην ἀστρωμάτιστον νεολιθικὴν κεραμικὴν ἐκ τοῦ λόφου (Berbati, 131 - 134), οἰκισμὸν ΠΕ καὶ ΜΕ χρόνων ἐπὶ τῆς νοτίας τοῦ λόφου πλευρᾶς, δώδεκα ΜΕ τάφους καὶ λείψανα ΥΕ III A - B οἰκιῶν καὶ κεραμικοῦ κλιβάνου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τοῦ λόφου πλευρᾶς, λείψανα ἄλλων οἰκιῶν καὶ κεραμικὴν τοῦ εἰκονιστικοῦ ρυθμοῦ ΒΑ τοῦ λόφου (AA 1938, 552 - 554, εἰκ. 11 - 15. BCH 1954, 117), ἓνα θολωτὸν ΥΕ II - III A τάφον εὑρεθέντα περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ λόφου, ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχεται καὶ ἓν γεωμετρικὸν ἀγγεῖον (AIARS 1984 (Op. Ath. 15), 25 - 44), καὶ 7 θαλαμοειδεῖς ΥΕ II - III B τάφους ἔτι ΒΔ, εἰς ἓνα τῶν ὁποίων ὑπῆρχε καὶ γεωμετρικὴ ταφή. Berbati, 14 - 90. Berbati 2.

ΠΕ θέσις 468, ΜΕ 349, ΥΕ I 73, ΥΕ II 115, ΥΕ III A 211, ΥΕ III B 268, γεωμ. 315.

399. ΗΡΑΙΟΝ - ΠΡΟΣΥΜΝΑ. Βιβλιογραφία: AM 1878, 271 - 288. BSA 1921 - 23, 330 - 338. Ch. Waldstein, The Argive Heraeum, I - II, New York - Boston 1902 - 1905. C. W. Blegen, Prosymna. The Argive Heraeum, I - II, Cambridge 1937 (= Prosymna). AJA 1939, 410 - 444. Hesperia 1952, 168 - 173, 211. AE 1956 Χρον., 10 - 11, 1960, 123 - 125. EMF, 37 - 38. LMTS, 77 - 78. Π - Π, 27 - 28 κ.έ. GAMS, 14. ΑΔ 1970 Χρον., 156, 1980 Χρον., 123, 1985 Χρον., 86. Excavations 1976, 62 - 63. Bintliff, 285 - 289. GAC, 28. M - X, 57 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1878 μέχρι τοῦ ἔτους 1969 (Π - Π, 27 - 28. AE 1956 Χρον., 10 - 11, 1960, 123 - 125. ΑΔ 1970 Χρον., 156) καὶ Ἀμερικανῶν τὰ ἔτη 1892 - 1895 (The Argive Heraeum, I - II), 1925 - 1928 (Prosymna, I - II) καὶ 1952 (Hesperia 1952, 168 - 173) εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἡραίου τοῦ Ἄργους, τὴν ὁποίαν ὁ Blegen προέτεινε νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Προσύμνης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III B, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, ταφὰς

τῆς νεολιθικῆς, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι - ΙΙ Β καὶ γεωμετρικῆς περιόδου, εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνονται εἰς ΥΕ ΙΙ θολωτὸς καὶ περὶ τοὺς 55 ΥΕ Ι - ΙΙ Β θαλαμοειδεῖς τάφοι, περιέχοντες κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΥΕ περιόδου καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις λείψανα λατρείας τῶν νεκρῶν κατὰ τοὺς γεωμετρικοὺς χρόνους. Π - Π, 27 - 28 κ.έ. ΑΕ 1956 Χρον., 10 - 12, 1960, 123 - 135. ΑΔ 1970 Χρον., 156. ΑΙΑ 1939, 410 - 444. Μ - Χ, 57 κ.έ.

ΠΕ θέσις 469, ΜΕ 351, ΥΕ Ι 74, ΥΕ ΙΙ 118, ΥΕ ΙΙΙ Α 215, ΥΕ ΙΙΙ Β 272, ΥΕ ΙΙΙ Γ 184, γεωμ. 318.

400. ΑΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1904, 364 - 399, 1906, 5 - 45, 1907, 139 - 184, 1928, 476 - 479, 1930, 479 - 480, 1953, 59 - 104, 243 - 263, 1954, 170, 175 - 180, 410 - 426, 1955, 310, 312, 314, 1956, 207 - 218, 361 - 365, 366, 370, 376, 1957, 322 - 386, 638, 647 - 660, 663, 677 - 681, 1959, 755 - 757, 762 - 768, 769 - 774, 1961, 675, 1963, 748 - 751, 1966, 932, 1967, 808, 817, 833 - 836, 842, 844 - 846, 1968, 1020 - 1021, 1040, 1969, 651 - 678, 976 - 977, 991 - 992, 1970, 765 - 766, 1971, 740, 1972, 161 - 167, 1973, 489, 1974, 760, 1975, 705, 1976, 755 - 758, 1977, 682, 1978, 798 - 802, 1980, 698 - 699, 1981, 912, 1982, 640, 1987, 591. Mnemosyne 1928, 315 - 327. ΑΑ 1928, 587. ΠΑΕ 1952, 413 - 426. ΑΙΑ 1954, 234. Archaeology 1956, 166 - 174. ΑΔ 1960 Χρον., 93, 1961 - 62 Χρον., 55 - 57, 1963 Χρον., 57 - 60, 62, 1964 Χρον., 122 - 127, 1966 Χρον., 125 - 127, 129, 1967 Χρον., 170, 172 - 174, 177 - 178, 193, 1968 Χρον., 127 - 128, 1969 Χρον., 106 - 107, 109, 1970 Χρον., 155, 1971 Χρον., 75 - 76, 79, 81 - 82, 112 - 113, 1972 Χρον., 192 - 194, 197 - 198, 200, 201, 203, 205, 1973 Χρον., 94 - 122, 1973 - 74 Χρον., 205 - 211, 212 - 242, 259 - 261, 1977 Χρον., 58 - 59, 1980 Χρον., 111 - 119. 1981 Χρον., 107 - 113, 1982 Χρον., 96, 99, 1983 Χρον., 78 - 80, 1985 Χρον., 88 - 90. EMF, 42 - 45. Π - Π 52 - 53 κ.έ. GAMS, 16 - 17. Χαριστήριον εἰς ᾿Α. Κ. ᾿Ορλάνδον, τόμ. ΙΙ, 239 - 247. J. Deshayes, Fouilles de la Deiras, Paris 1966 (= Deiras). P. Courbin, La Céramique géométrique de l'Argolide, Paris 1966. ΑΑΑ 1969, 159 - 162, 1975, 259 - 275. P. Courbin, Tombes Géométriques d'Argos I (1952 - 1958), Paris 1974 (= TGA). R. Hägg, Die Gräber der Argolis in submykenischer, protogeometrischer und geometrischer Zeit, Uppsala 1974 (= GA). Excavations 1976, 57 - 59. GAC, 43 - 45. Πελοποννησιακά 1976 - 78 Παράρτ. 6 τόμ. ΙΙ, 173 - 180. Bintliff, 326 - 330. BCH Suppl. VI, Paris 1980, 1 - 92. Ε. Πρωτονοταρίου - Δεϊλάκη, Οἱ Τύμβοι τοῦ ᾿Αργους, ᾿Αθήναι 1980 (= T - A). Annuario (τόμ. 60) 1982, 21 - 48. Μ - Χ, 57 - 58 κ.έ. AM 1985, 1 - 21.

᾿Ανασκαφαὶ Γάλλων καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἐντὸς τῆς πόλεως

τοῦ Ἄργους καὶ εἰς τὴν περιοχὴν πέριξ αὐτῆς, τὰ ἔτη 1902 - 1930 ἐπαναληφθεῖσαι ἀπὸ τοῦ 1952 καὶ συνεχιζόμεναι (Excavations 1976, 57 - 58), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα νεολιθικῆς κατοικήσεως ἐκ τῆς συγχρόνου πόλεως (BCH 1964, 818 - 825 εἰκ. 15 - 20) καὶ ἐκ τῆς Ἀσπίδος (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 261, 1975 Χρον., 64. BCH Suppl. VI, 1 - 40), κεραμικὴν τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ διαφόρων σημείων τῆς συγχρόνου πόλεως (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 231, 1981 Χρον., 111, 1982 Χρον., 96. T - A, 12, 30, 88) καὶ ἐκ τῆς Δειράδος (Deiras, 113 - 115) καὶ μίαν ἢ δύο ΠΕ ταφὰς ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τῆς πόλεως (BCH 1954, 164, 176. Π - Π, 52 - 53 κ.έ.), ἐκτεταμένα ΜΕ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἀσπίδος (Π - Π, 52 - 53, 73 κ.έ. Deiras, 15 - 21, 115 - 137. BCH 1966, 932. T - A, 6 - 222. BCH Suppl. VI, 41 - 52. ΑΔ ἔ.ἄ.), λείψανα κατοικήσεως ΥΕ I - III Γ χρόνων, τάφους τῶν ΥΕ II - III Γ χρόνων, ἐκ τῶν ὁποίων 37 εἶναι θαλαμοειδεῖς καὶ περὶ τοὺς 30 λακκοειδεῖς, περιέχοντες κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ὑπομυκηναϊκῶν, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. Π - Π, 52 - 53, 90 κ.έ. M - C, 29 - 32. Χαριστήριον εἰς Ἀ. Κ. Ὁρλάνδον, τόμ. II, 239 - 247. Deiras, 23 - 112, 139 - 253. T - A, 10, 23 - 24, 29. AM 1985, 1 - 21. M - X, 57 - 59 κ.έ. BCH ἔ.ἄ. ΑΔ ἔ.ἄ.

ΠΕ θέσις 474, ME 355, ΥΕ I 77, ΥΕ II 121, ΥΕ III A 219, ΥΕ III B 276, ΥΕ III Γ 187, ὑπομυκ. 84, πρωτογ. 190, γεωμ. 322.

401. ΚΕΦΑΛΑΡΙ. Παλαιολ. θέσις 65. Νεολιθικὴ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) σπήλαιον τοῦ Κεφαλαρίου (AM 1971, 1 - 12, 1975, 171. AAA 1973, 13 - 22), (β) πρानοὺς ἀριστερὰ τῶν πηγῶν τοῦ Ἑρασίνου (Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἑπ. ἐν Ἑλλάδι, 26. Π - Π, 28) καὶ (γ) Μαγούλα. AM 1975, 172 (ἀριθ. 699).

ΠΕ θέσις 476, ME 357, ΥΕ I 79, ΥΕ III B 279, ΥΕ III Γ 188, γεωμ. 324.

402. ΤΙΡΥΝΣ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π - Π, 29 - 30 καὶ Tiryns I - XI. EMF, 25 - 36. AA 1962, 250 - 253, 1968, 369 - 374, 1969, 1 - 11, 1977, 123 - 137, 1978, 449 - 498, 1979, 379 - 447, 1981, 149 - 256, 1982, 393 - 466, 1983, 277 - 426, 1988, 105 - 284. AM 1963, 1 - 62, 1988, 11 - 23. AAA 1969, 344 - 351, 1971, 398 - 406, 1973, 28 - 38, 1974, 15 - 26. ΑΔ 1960 Χρον., 180 - 181, 1961 - 62 Χρον., 54 - 55, 1963 Χρον., 66 - 73, 1964 Χρον., 108 - 118, ΑΔ 1965 Μελέται, 137 - 152, ΑΔ 1967 Χρον., 180 - 181, 1969 Χρον., 104. 1970 Χρον., 156 - 157, 1975 Χρον., 60, 1977 Χρον., 59 - 62, 1980 Χρον., 110, 123 - 125, 1982 Χρον., 85. AJA 1974, 141 -

149. Excavations 1976, 70 - 72. Bintliff, 276 - 279. GAC, 41 - 43. M - X, 59 - 61 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Τίρυνθος καὶ εἰς τὸν πέριξ αὐτῆς χώρον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1876 μέχρι σήμερον (1990) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγην νεολιθικὴν κεραμικὴν καὶ πήλινον γυναικεῖον εἰδῶλιον τῆς αὐτῆς περιόδου (Π - Π, 29 - 30 κ.έ. Tiryns IV, 5 - 7, Tiryns V, 21 - 22, Tiryns VIII, 138. AA 1982, 424) καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπὸ ΠΕ μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. Tiryns I - XI. Π - Π, 29 - 30 κ.έ. AA ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ. AAA ἔ.ἀ. M - X ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 477, ΜΕ 358, ΥΕ I 80, ΥΕ II 123, ΥΕ III A 221, ΥΕ III B 280, ΥΕ III Γ 189, ὑπομυκ. 85, πρωτογ. 191, γεωμ. 325.

403. ΛΕΡΝΑ. Βιβλιογραφία: AM 1911, 24. P - T, 224. Γέρας, 24 - 28. Archaeology 1953, 99 - 102, 1954, 28 - 30, 1956, 219. Hesperia 1954, 3 - 30, 1955, 25 - 49, 1956, 147 - 173, 175 - 177, 1957, 142 - 161, 1958, 81 - 121, 125 - 144, 1959, 202 - 207, 1960, 285 - 303, 1969, 500 - 521, 1970, 94 - 110, 1974, 80 - 104, 1977, 324 - 339, 1982, 459 - 488, 1985, 357 - 391. BCH 1953, 211 - 214, 1954, 117 - 119, 1955, 240 - 244, 1956, 266 - 270, 1957, 538 - 543, 1958, 709 - 713, 1959, 612 - 618. AE 1955 Χρον., 1 - 8, 1956 Χρον., 12 - 13. EMF, 45 - 46. Π - Π, 30 - 31 κ.έ. GAMS, 17. ΑΔ 1967 Χρον., 182, 1971 Χρον., 83, 1973 - 74 Χρον., 247, 1980 Χρον., 110. E. Banks, The EH and ME Small Objects from Lerna, 1 - 2, Cincinnati 1967. N - G. Gejvall, Lerna I. The Fauna, Princeton 1969. E. Blackburn, Middle Helladic Graves and burial Customs with special Reference to Lerna, Michigan 1970. J. L. Angel, Lerna II. The People, Princeton 1971. Excavations 1976, 65. Bintliff, 317 - 323. GAC, 46 - 47. K. D. Vitelli, The Greek Neolithic Patterned Urfirnis Ware from the Franchthi Cave and Lerna, London 1979. M. Attas, Analyse par activation neutronique de la Céramique de Lerne (Grèce) à l'Age du Bronze Ancien, Paris 1980. M - X, 263 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων ὑπὸ τὸν J. L. Caskey τὰ ἔτη 1952 - 1958 (Hesperia ἔ.ἀ.) καὶ Ἑλλήνων τὰ ἔτη 1956 - 1973 (AE ἔ.ἀ., ΑΔ ἔ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ (AM 1911, 24) προϊστορικοῦ γηλόφου παρὰ τὸ μυθικὸν ἔλος τῆς Λέρνης καὶ τὸ χωρίον Μύλοι, περὶ τὰ 10 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Ἄργους, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρις ΥΕ III B χρόνων ὡς καὶ ταφάς καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. Π - Π, 30 - 31 κ.έ. EMF, 45 - 46. GAC, 46 - 47. M - X, 263 κ.έ.

(β) Κατὰ τὴν νοτίαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Μύλοι, εἰς τὰ ὑπωρεῖας

τοῦ ὑψώματος Ποντίνοσ καὶ εἰς ἀπόστασιν 200 μ. ἀπὸ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, οἱ Ἀμερικανοὶ ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1955 περὶ τοὺς 15 τάφους ἑνὸς γεωμετρικοῦ νεκροταφείου, οἱ 10 τῶν ὁποίων ἦσαν κιβωτιόσχημοι σχηματιζόμενοι δι' ὀρθίων πλακῶν καὶ οἱ πέντε πίθοι. Κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα συνώδευον τοὺς νεκροὺς ὡς κτερίσματα εἰς μίαν ταφήν εἰς πίθον, αἱ λοιπαὶ ταφαὶ συνωδεύοντο ἀπὸ γεωμετρικὰ μόνον ὄστρακα. *Hesperia* 1956, 171 - 173, 1974, 80 - 104.

(γ) Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Χωρίου Μύλοι καὶ ἀριστερὰ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς αὐτὸ ἐξ Ἀργους Ἑλληνες ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1956 εἰς τὸ οἰκόπεδον Μπόμπου ἓνα κιβωτιόσχημον ΥΕ I - II τάφον καὶ τὸ ἔτος 1966 εἰς τὸ οἰκόπεδον Μαντῆ ὀκτὼ ΜΕ - ΥΕ I ὁμοίους τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν. Κεραμικὴ καὶ μικρὰ τινα εὐρήματα συνώδευον τοὺς νεκροὺς ὡς κτερίσματα. ΑΕ 1955 Χρον., 1 - 8. ΑΔ 1967 Χρον., 182.

(δ) Βαθεῖα ἄροσις παρὰ τὸ ἐργοστάσιον ἀδελφῶν Γυφτοπούλου, περὶ τὰ 150 μ. ΝΔ τῆς τοποθεσίας (α), ἀπεκάλυψε δύο ταφὰς πρωίμων γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 247.

(ε) Παρὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἀργους Τριπόλεως πρὸς τὸ χωρίον Κιβέρι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῶν Μύλων, ὁ Βερδελῆς ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1957 θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα μετὰ τῶν ὀστῶν τῶν νεκρῶν δέκα ΥΕ III Β ἀγγεῖα καὶ δύο λίθινα κομβία. ΑΕ 1956 Χρον., 12 - 13.

ΠΕ θέσις 481, ΜΕ 361, ΥΕ I 83, ΥΕ II 127, ΥΕ III Α 225, ΥΕ III Β 284, γεωμ. 327.

404. ΝΑΥΠΛΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 66. Λεῖψανα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἀκροναυπλίας (ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 202) καὶ δύο νεολιθικαὶ ταφαὶ καὶ κεραμικὴ ἐκ σπηλαίων τῆς τοποθεσίας (γ) Κουτσούρια. ΑΑΑ 1971, 10 - 11. ΑΔ 1971 Χρον., 74, 1973 - 74 Χρον., 202.

ΠΕ θέσις 482, ΥΕ I 84, ΥΕ II 128, ΥΕ III Α 226, ΥΕ III Β 285, ΥΕ III Γ 191, ὑπομυκ. 86, πρωτογ. 193, γεωμ. 328.

405. ΑΡΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1955, 244. EMF, 47. Π - Π, 91. GAMS, 16. BSA 1971, 153, 179. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 247, 1980 Χρον., 110, ΑΔ 1981 Μελέτες, 139 - 167, ΑΔ 1982 Χρον., 85 - 86. Excavations 1976, 59. GAC, 49.

(α) Ἐργασίαι λατομήσεως ἐπὶ τοῦ λόφου Καραπαύλου, παρὰ τὸ χωρίον Ἀρια Ναυπλίας, ἀπεκάλυψαν σπήλαιον περιέχον νεολιθικὴν ἐπίχωσην. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 247.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἀρια ἔχουν ἐπὶ πλέον ἀναφερθῆ δύο θαλαμοειδεῖς τάφοι περιέχοντες περὶ τὰ εἴκοσι ΥΕ II - III Α ἀγγεῖα

καὶ πήλινα εἰδώλια. BCH 1955, 244. BSA 1971, 153, 179. Π - Π, 91. GAC, 49.

(γ) Ἀνασκαφαὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1980 - 1987 ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ ἹΑη Βλάση ἐντὸς τοῦ χωρίου ἹΑρια ἀπεκάλυψαν λείψανα κατοικήσεως νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Β - Γ καὶ γεωμετρικῶν χρόνων καὶ δύο ΠΕ / ΜΕ ταφάς. ΑΔ 1980 Χρον., 110, ΑΔ 1981 Μελέτες, 139 - 167, ΑΔ 1982 Χρον., 85 - 87.

ΥΕ II θέσις 129, ΥΕ III Α 227.

406. ΚΟΙΛΑΣ. Παλαιολ. θέσις 67. Ταφαί, κεραμική, πήλινα εἰδώλια καὶ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου ἢ ὁστοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου Φράγγθι τῆς τοποθεσίας (β) καὶ λείψανα τοίχων καὶ κεραμική τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τῆς παραλίας ΒΔ τοῦ σπηλαίου. Hesperia 1969, 351 - 352, 358, 1973, 254 - 282. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 268 - 292, 1976 Χρον., 75 - 78.

ΥΕ III Β θέσις 291, γεωμ. 333.

407. ΠΟΡΤΟ ΧΕΛΙ. Βιβλιογραφία : ΠΑΕ 1909, 183. LAAA 1912, 131. ΑΔ 1963 Χρον., 73 - 74, 1969 Χρον., 124 - 126, 1972 Χρον., 232 - 236, 1973 Χρον., 159 - 163, 1975 Χρον., 64 - 73. GAMS, 23. Hesperia 1969, 311 - 342. Excavations 1976, 69 - 70. GAC, 58. Μ - Χ, 265.

Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1962 - 1976 ἐπὶ τῆς νοτίου ἀκτῆς τοῦ ὄρμου τοῦ Πόρτο Χέλι, ἐναντι τοῦ σημερινοῦ χωρίου (Hesperia 1969, 314 εἰκ. 1), ὅπου ἔκειντο οἱ ἀρχαῖοι Ἀλιεῖς, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικά, ΠΕ πιθανῶς, πρωτογεωμετρικά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα, ὄψιανὸν καὶ λείψανα βωμοῦ ἀναγομένου εἰς τὴν γεωμετρικὴν περίοδον. ΑΔ 1963 Χρον., 74, 1969 Χρον., 126, 1972 Χρον., 235, 1973 Χρον., 163, 1975 Χρον., 72. Hesperia 1969, 318.

ΠΕ θέσις 489, πρωτογ. 195, γεωμ. 334.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

408. ΓΛΥΚΟΡΡΙΖΙΟΝ. Βιβλιογραφία : ΑΔ 1968 Χρον., 160. AJA 1969, 139. GAC, 178.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετράδα τοῦ χωρίου Γλυκορρίζιον Τριφυλίας προέρχεται νεολιθικὸς λίθινος πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ὀλυμπίας, παραδοθεὶς ὑπὸ ἰδιώτου. ΑΔ 1968 Χρον., 160.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον

ΝΔ τοῦ Γλυκορριζίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά πιθανὰ ΜΕ καὶ
ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. ΑΙΑ 1969, 139.

ΜΕ θέσις 376, ΥΕ ΙΙΙ Β 296.

409. ΜΑΛΘΗ. Βιβλιογραφία: Bull. Lund 1926 - 27, 53 - 89, 1927 - 28, 171 - 190, 1933 - 34, 9 - 12, 1934 - 35, 2 - 52. Étud. Topogr., 73, 78 - 79, 88, 101 - 107, 112, 114 - 117. M. N. Valmin, The Swedish Messenia Expedition, Lund 1938 (= Malthi). AIARS 1953 (Op. Ath. 1), 29 - 46, 1955 (Op. Ath. 2), 66 - 74. ΑΔ 1960 Χρον., 119 - 122. ΑΙΑ 1961, 233 - 234, 1969, 141 (ἀριθ. 27, 27 Α). ΕΜΦ, 76 - 78. Π - Π, 38 - 40 κ.έ. LMTS, 94. GAMS, 74. ΜΜΕ, 296 (ἀριθ. 222 - 223). Excavations 1976, 126. GAC, 174. Μ - Χ, 69 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ν. Valmin ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926 μέχρι τοῦ ἔτους 1934 ἐπὶ λόφου κειμένου κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ Ῥαμοβουνίου καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Βασιλικοῦ, εἰς μεγαλυτέραν δὲ ἀπόστασιν ΒΑ τοῦ χωρίου Μάλθη (πρῶην Βοδιά) Τριφυλίας, ἀπεκάλυψαν ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου λείψανα πολυαριθμῶν οἰκῶν τειχισμένου οἰκισμοῦ ταυτισθέντος πρὸς τὸ ἀρχαῖον Δῶριον, ὁ ὁποῖος κατφκῆθη κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι πρωτογεωμετρικῶν χρόνων, κατὰ τὴν δυτικὴν δὲ τοῦ λόφου ὑπώρειαν δύο θολωτοὺς ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ τάφους. Τὰ νεολιθικά καὶ ΠΕ ὁμῶς λείψανα τοῦ οἰκισμοῦ, πλὴν ἑνὸς νεολιθικοῦ εἰδωλίου, ἔχουν ἀμφισβητηθῇ ὑπ' ἄλλων ἐρευνητῶν καὶ ὁ οἰκισμὸς χρονολογεῖται εἰς τὰς ΜΕ ἢ ΥΕ ΙΙ - ΥΕ ΙΙΙ Β περιόδους. Malthi, ἔ.α. Π - Π, 39 - 40 κ.έ. ΑΙΑ 1961, 233 - 234, 1969, 141. Hesperia 1975, 110 - 111. GAC, 174.

(β) Ἑτέρα ἀνασκαφὴ τοῦ Ν. Valmin τὸ ἔτος 1952 εἰς τὴν τοποθεσίαν Γοῦβες, περὶ τὰ 100 μ. δυτικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας καὶ 60 μ. δυτικῶς τῶν δύο θολωτῶν τάφων, ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ΥΕ ΙΙΙ Β πιθανῶς οἰκισμοῦ καὶ ὑπομυκηναϊκά, πρωτογεωμετρικά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα. AIARS 1953 (Op. Ath. 1), 29 - 46, 1955 (Op. Ath. 2), 66 - 74. ΑΔ 1960 Χρον., 119 - 122. ΑΙΑ 1969, 141. Μ - Χ, 69 κ.έ.

ΠΕ θέσις 493, ΜΕ 388, ΥΕ Ι 93, ΥΕ ΙΙ 137, ΥΕ ΙΙΙ Α 237, ΥΕ ΙΙΙ Β 302, ΥΕ ΙΙΙ Γ 199, ὑπομυκ. 89, πρωτογ. 197, γεωμ. 337.

410. ΒΟΥΡΝΑΖΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΙΑ 1969, 158 (ἀριθ. 77 D). ΜΜΕ, 284 (ἀριθ. 127).

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Μπαρουτοσπηλιά, παρὰ τὸ χωρίον Βουρνάζιον τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΙΑ 1969, 158 (ἀριθ. 77 D).

411. ΦΛΕΣΙΑΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 235 - 236 (Kouphieros), 1969, 145 (ἀριθ. 36 - 36 A). MME, 278 (ἀριθ. 73), 282 (ἀριθ. 117). GAC, 158.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κουφιέρος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Φλεσιάς (πρώην Παιδεμένου) τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, πιθανὰ ΥΕ II καὶ ΥΕ III A ἢ ΥΕ III B ὄστρακα. AJA 1961, 235 - 236, 1969, 145 (ἀριθ. 36).

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Μεσορράχη, περὶ τὰ 700 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 145 (ἀριθ. 36 A). ΥΕ II θέσις 141, ΥΕ III A 242, ΥΕ III B 312.

412. ΒΑΛΤΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 135 (ἀριθ. 22 N), 145 - 146 (ἀριθ. 37 A - B), 147 (ἀριθ. 58 D). MME, 274 (ἀριθ. 58 - 61). GAC, 147 - 148 (ἀριθ. 58 - 61). Χάρτης περιοχῆς, AJA 1969, 132 (εἰκ. 3).

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Καστράκι, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Βάλτα καὶ 5,5 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν ΦιλιATRΩΝ (AJA 1969, 132, εἰκ. 3, ἀριθ. 22 N), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 135 - 136. MME, 274 (ἀριθ. 61). GAC, 147 - 148.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Βάλτας, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ III ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. AJA 1969, 132 (εἰκ. 3 ἀριθ. 22 P), 136 (ἀριθ. 22 P). MME, 274 (ἀριθ. 60). GAC, 147.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, κατὰ τὴν ΝΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ χονδροειδῆ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ λιθίνη, νεολιθικὴ πιθανῶς, ἀξίνη ὡς καὶ ΥΕ ὄστρακα καὶ καταστραφεῖς θολωτὸς ἢ θαλαμοειδῆς ΥΕ τάφος, κείμενος περὶ τὰ 150 μ. ΝΑ τοῦ ναοῦ. AJA 1969, 145 (ἀριθ. 37 A). MME, 274 (ἀριθ. 58). GAC, 147.

(δ) Ἐξ ἐτέρου λόφου γνωστοῦ ὡς Καστράκι καὶ κειμένου περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τῆς Βάλτας ἔχουν ἀναφερθῇ καταστραφέντες πιθανοὶ τάφοι καὶ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. AJA 1969, 132 (εἰκ. 3, ἀριθ. 37 B), 145 - 146 (ἀριθ. 37 B). MME, 274 (ἀριθ. 59).

ΜΕ θέσις 406, ΥΕ III 286.

413. ΧΩΡΑ - ΕΓΓΛΙΑΝΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1938 Χρον., 1 - 16. AJA 1939, 557 - 576, 1953, 59 - 64, 1954, 27 - 32, 1955, 31 - 37, 1956, 95 - 101, 1957, 129 - 135, 1958, 175 - 191, 1959, 121 - 137, 1960, 153 - 164, 1961, 237 - 238, 240, 1969, 147 - 148, 1988, 53 - 74. ΠΑΕ 1952, 473 - 496, 1953, 238 - 249, 1954, 299 - 306, 1960, 198 - 201, 1964, 78 - 89, 1965, 102 - 109. Π - Π, 37 - 38 (ἀριθ. 29 - 30), 100 - 101. BCH 1954, 130. GAMS, 64 - 65. C. W.

Blegen κ.ά., *The Palace of Nestor at Pylos in western Messenia*, τόμ. I - III, Princeton 1966 - 1973 (= P - N I - III). ΑΔ 1970 Χρον., 182, 1972 Χρον., 256 - 258, 1985 Χρον., 43 - 44. MME, 264 (ἀριθ. 1), 266 - 268 (ἀριθ. 20 - 21), 274 (ἀριθ. 56). Excavations 1976, 122 - 123. GAC, 128 - 129 (ἀριθ. 1). 135 (ἀριθ. 20 - 21), 146 (ἀριθ. 56). M - X, 67 - 68 κ.έ.

Χάρτης περιοχῆς, P - N I, σχέδ. 399 - 400, κατόψεις ἀκροπόλεως, ἀνακτόρου, σχέδ. 416 - 417.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1952 - 1964 καὶ τῆς Καράγιωργα τὸ ἔτος 1972 εἰς τὴν τοποθεσίαν Βολιμίδια, περὶ τὰ 800 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Χώρα (πρῶην Λιγούδιστα) τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἀπεκάλυψαν συνολικῶς 34 ΜΕ - ΥΕ III Γ θαλαμοειδεῖς τάφους περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, εἰς τινὰς δὲ περιπτώσεις καὶ ἱχνη λατρείας τῶν νεκρῶν κατὰ τοὺς γεωμετρικοὺς χρόνους. Ἐκ τῶν 34 τάφων οἱ 30 ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τοῦ Μαρινάτου (ΠΑΕ 1952 - 1964 ἔ.ά.) καὶ οἱ 4 ὑπὸ τῆς Καράγιωργα. ΑΔ 1972 Χρον., 256 - 258. AJA 1961, 237. Π - Π, 101 κ.έ. MME, 266 (ἀριθ. 20). GAC, 135. M - X, 68, 270 κ.έ. AJA 1988, 53 - 74.

(β) Ἐντὸς τοῦ χωρίου Χώρα ὁ Μαρινᾶτος ἠρεύνησε σπήλαιον τοῦ τύπου τῶν καταβοθρῶν, ἐκ τοῦ ὁποῖου συνέλεξε κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς πιθανῶς περιόδου (ΠΑΕ 1955, 246. Π - Π, 38). Ἐκ Χώρας ἐπὶ πλεόν ἔχουν ἀναφερθῇ, χωρὶς νὰ μνημονεύεται ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεώς των, «μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα, διπλοῦς χαλκοὺς πέλεκυς ξίφος κλπ.» (BCH 1954, 130, 1956, 285), τὰ ὁποῖα πρέπει ἴσως νὰ σχετισθοῦν πρὸς τὰ εὐρήματα ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) κατωτέρω.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μεγαμπέλια, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς Χώρας ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκὰ ὄστρακα. ΑΔ 1970 Χρον., 182.

(δ) Παρὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Χώρας καὶ δυτικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, (μνημονευομένου εἰς τὴν ἀρχικὴν ἀνακοίνωσιν, ΠΑΕ 1954, 305 - 306. Π - Π, 100, ὡς ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἡλίου), ὁ Μαρινᾶτος ἀνέφερε τὴν ὑπαρξιν πέντε θαλαμοειδῶν τάφων, δύο τῶν ὁποίων ἐρευνηθέντες ὑπ' αὐτοῦ παρέσχον ὀλίγην ΥΕ III Α - Β κεραμικὴν καὶ χαλκοῦν ξυρόν, εὕρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Χώρας. ΠΑΕ 1954, 305 - 306. AJA 1969, 147 (ἀριθ. 41 Α). MME, 268 (ἀριθ. 21). GAC, 135.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουκούγερα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Χώρας, ἔχει ἐντοπισθῇ τεχνητὸς γήλοφος, ὁ ὁποῖος εἶναι δυνατόν νὰ καλύπτῃ θολωτὸν τάφον, ἃν καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ὄστρακα δὲν εὐρέθησαν εἰς τὴν θέσιν. AJA 1961, 240. GAMS, 64. MME, 274 (ἀριθ. 56). GAC, 146.

(ς) Ἀνασκαφαὶ τῶν Κουρουνιώτου καὶ C. W. Blegen τὸ ἔτος 1939 εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἐπάνω Ἑγγλιανός, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Χώρας (ΑΕ 1938 Χρον., 1 - 16. ΑJA 1939, 557 - 576), συνεχισθεῖσαι μετὰ τὸν δευτέρον Παγκόσμιον Πόλεμον τὰ ἔτη 1952 - 1966 ὑπὸ τοῦ Blegen μετ' ἄλλων Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων (ΑJA 1953 - 1969 ἔ.ἀ.), ἀπεκάλυψαν οἰκισμὸν ἀποτελούμενον ἀπὸ ἀκρόπολιν καὶ κάτω πόλιν, ὁ ὁποῖος κατῳικήθη ἀπὸ ΜΕ μέχρις ΥΕ ΙΙΙ Γ χρόνων καὶ τὸ ΥΕ ΙΙΙ Β ἀνάκτορον τοῦ ὁποίου κατεστράφη διὰ πυρὸς κατὰ τοὺς μεταβατικὸς χρόνους ἀπὸ τῆς ΥΕ ΙΙΙ Β εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΙ Γ περίοδον, ΥΕ Ι - ΙΙΙ Α ταφικὸν περίβολον, τρεῖς θολωτοὺς τάφους ἀριθμηθέντας ΙΙΙ - V, ἐπειδὴ ὡς τάφοι Ι - ΙΙ ὑπελογίσθησαν δύο θολωτοὶ τάφοι εἰς τὴν περιοχὴν ἀνασκαφέντες παλαιότερον (ΑΕ 1914, 99 - 117. ΠΑΕ 1925 - 26, 140 - 141) ὑπὸ τοῦ Κουρουνιώτου, ἕξ θαλαμοειδεῖς τάφους (Ε4, Ε6, Ε8 - 10, Κ1), δύο ἡμιτελεῖς δρόμους θαλαμοειδῶν τάφων (Ε1 - 2) καὶ λακκοειδῆ τάφον (Ε3) κειμένους ΝΔ τῆς ἀκροπόλεως (χάρτης, Ρ - Ν ΙΙΙ, εἰκ. 301). Ἀπεκαλύφθησαν ἐπὶ πλεόν ὀλίγα προμυκηναϊκά, νεολιθικὰ ΠΕ καὶ ΜΕ, ὄστρακα εἰς τὰς ἐπιχώσεις τοῦ θολωτοῦ τάφου ΙV (ΑJA 1954, 31. Π - Π, 37 - 38. Ρ - Ν ΙΙΙ, 105 - 106) καὶ γεωμετρικὴ κεραμικὴ ἐκ τῶν ἐπιφανειακῶν στρωμάτων εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ἀνασκαφείσης περιοχῆς. Ρ - Ν, Ι - ΙΙΙ (Index : Pottery, fabrics, Geometric).

(ζ) Εἰς τὸ κτῆμα Δεριζιώτη, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀνεσκάφησαν λείψανα καμπυλογράμμων ΠΕ καὶ ΜΕ οἰκιδῶν. ΑJA 1959, 126 - 127. Ρ - Ν ΙΙΙ, 219 - 224 καὶ εἰκ. 301.

(η) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάτω Ἑγγλιανός ἢ Μαυρουδιά καὶ εἰς τὸ κτῆμα Κοκέβη, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ ἀνακτόρου τῆς τοποθεσίας (ς) Ἐπάνω Ἑγγλιανός, ἀνεσκάφησαν εἰς θαλαμοειδῆς ΥΕ ΙΙΙ Β - Γ τάφος ἀριθμηθεὶς Κ2, ὁ ὁποῖος περιεῖχε κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, καὶ δυτικώτερον τούτου ἡμικαταστραφεῖς, κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Χώραν τὸ ἔτος 1895, πρωτογεωμετρικὸς θολωτὸς τάφος, περιέχων ἕξ πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ τεμάχια χαλκῶν καὶ σιδηρῶν ἀντικειμένων. Ρ - Ν ΙΙΙ, 17 - 19, 72, 224 - 242. Μ - Χ, 67 - 68, 200.

(θ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χουροῦ τῆς αὐτῆς περιοχῆς καὶ περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου Πισάσκιον Πυλίας ἔχουν ἐντοπισθῆ δύο πιθανοὶ θολωτοὶ τάφοι. ΑJA 1961, 238 - 239. ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 2). GAC, 130.

ΠΕ θέσις 502, ΜΕ 414, ΥΕ Ι 96, ΥΕ ΙΙ 143, ΥΕ ΙΙΙ Α 246, ΥΕ ΙΙΙ Β 317, ΥΕ ΙΙΙ Γ 202, πρωτογ. 201, γεωμ. 342.

414. ΒΕΛΙΚΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 234 (ἀριθ. 76 Α - Β), 1969, 156 (ἀριθ. 76 Α - Β). GAMS, 60 - 61. MME, 282 (ἀριθ. 112 - 113). GAC, 156 - 157. Μ - Χ, 67 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κόκορα Τρούπα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Βελίκα τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ καὶ ΥΕ III Β - Γ ὄστρακα καὶ ὀστᾶ ζώων. AJA 1964, 234 (ἀριθ. 76 Α), 1969, 156 (ἀριθ. 76 Α). MME, 282 (ἀριθ. 113).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Σκορδάκης, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα (AJA 1964, 234, ἀριθ. 76 Β. MME, 282 ἀριθ. 112) ὡς καὶ ἐν ΥΕ I / II τεμάχιον κυπέλλου. AJA 1969, 156 (ἀριθ. 76 Β). GAC, 156.

ΜΕ θέσις 429, ΥΕ I 100, ΥΕ II 148, ΥΕ III Β 325, ΥΕ III Γ 206.

415. ΠΕΤΡΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AM 1889, 132 - 133. BCH 1896, 385 - 389. JHS 1896, 1 - 76. Étud. Topogr., 145. AJA 1954, 32, 1961, 242 - 243 (ἀριθ. 59 - 62), 1964, 232 - 233 (ἀριθ. 59 Α - Δ), 1969, 149 - 150 (ἀριθ. 59 Α - Ε). ΠΑΕ 1956, 202 - 203, 1958, 184 - 187, 1975, 428 - 514, 1976, 253 - 265, 1979, 138 - 155, 1980, 150 - 187, 1981, 194 - 240, 1982, 191 - 231, 1983, 169 - 208. Π - Π, 37 (Κορυφάσιον). GAMS, 68 - 69. MME, 264 (ἀριθ. 6 - 10). ΑΔ 1973 Χρον., 86 - 96, 1976 Χρον., 86 - 87. GAC, 131 - 132.

Χάρτης τῆς περιοχῆς, AJA 1964, πίν. 71 εἰκ. 3.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ Πετροχωρίου τῆς ἐπαρχίας Πυλίας (AJA 1964 πίν. 71 ἀριθ. 59), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων, νεολιθικὰ πιθανῶς, ΠΕ καὶ ΜΕ πιθανῶς ὄστρακα, ὄψιανός καὶ πυριτόλιθος. AJA 1961, 242 - 243 (ἀριθ. 59). MME, 264 (ἀριθ. 6).

(β) Ἐκ πέντε διαφορετικῶν σημείων ἐντὸς τῆς ἀποξηρανθείσης λιμνοθαλάσσης τοῦ Ὀσμάνανα, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (AJA 1964 πίν. 71, ἀριθ. 59 Α, Β, C, D), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα, περιλαμβάνοντα καὶ τεμάχια κυπέλλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats), ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ III Β καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα. AJA 1964, 232 (ἀριθ. 59 Α, Β, C, D), 1969, 149 - 150 (ἀριθ. 59 Α - Ε). MME, 264 (ἀριθ. 7).

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1956 ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τοῦ μικροῦ ὄρμου Βοϊδοκοιλιά, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ Πετροχωρίου (AJA 1964, πίν. 71, ἀριθ. 60), ἀπεκάλυψαν ΥΕ III Β θολωτὸν τάφον (ΠΑΕ 1956, 202 - 203. AJA 1961, 243. Π - Π, 37 ἀριθ. 28 γ. MME, 264, ἀριθ. 8), συνέχισις δὲ τῆς ἀνασκαφῆς ὑπὸ τοῦ Γ. Κορρέ τὰ ἔτη 1975 - 1983 ἔφερεν ἐπὶ πλέον εἰς φῶς ΠΕ καὶ ΜΕ λείψανα. ΠΑΕ 1975 - 1983 ἔ.ἀ.

(δ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1958 ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς Βοϊδοκοιλιάς κατὰ τὴν βορείαν ὑπώρειαν τοῦ Παλιοκάστρου (ἢ Ναβαρίνου) ἀπεκάλυψαν (AJA 1964 πίν. 71 ἀριθ. 61) ΥΕ III A - B καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα. ΠΑΕ 1958, 184 - 187. AJA 1961, 243 (ἀριθ. 61). Π - Π, 37 (ἀριθ. 28 β). ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 9). GAC, 132.

(ε) Ἐρευναι τῶν Θεοχάρη καὶ McDonald τὸ ἔτος 1953 (AJA 1954, 32. Π - Π, 37, ἀριθ. 28 α) καὶ τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1980 (ΠΑΕ 1980, 175 - 187) ἐντὸς τοῦ λεγομένου σπηλαίου τοῦ Νέστορος νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐπὶ τοῦ Κορυφασίου (AJA 1964, πίν. 71, ἀριθ. 62), ἀπεκάλυψαν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III ὄστρακα καὶ ἄλλα εὐρήματα, ἀνάλογα δὲ εὐρήματα εἶχον ἀναφερθῇ (BCH 1896, 388 - 389) καὶ παλαιότερον. AJA 1961, 243. ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 10). ΠΑΕ 1980, 175 - 185.

ΠΕ θέσις 506, ΜΕ 430, ΥΕ III A 254, ΥΕ III B 326, πρωτογ. 205.

416. ΠΗΓΑΔΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1957, 240. AJA 1961, 251. GAMS, 57. ΜΜΕ, 288 (ἀριθ. 145). GAC, 165. Μ - Χ, 145 κ.έ.

Ἐκ σπηλαίου κειμένου εἰς τὴν θέσιν Κοκκινοχώματα, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Πηγάδια τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἀνθρώπινα ὀστᾶ, πιθανὰ νεολιθικά, ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα, ἄλλα ὄστρακα τῶν ΥΕ I - ΥΕ III A περιόδων, πιθανὰ ΥΕ III B - Γ ὄστρακα, ἐν πιθανὸν ὑπομυκηναϊκὸν καὶ ἕτερον πρωτογεωμετρικὸν ὄστρακον, πάντα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Καλαμῶν. AJA 1961, 251 (ἀριθ. 80).

ΠΕ θέσις 507, ΜΕ 433, ΥΕ I 102, ΥΕ II 150, ΥΕ III A 256, ΥΕ III B 328, ΥΕ III Γ 207, ὑπομυκ. 92, πρωτογ. 206.

417. ΡΙΖΟΜΥΛΟΣ - ΝΙΧΩΡΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1957, 249, 1966, 124. BCH 1960, 700, 1961, 697, 1962, 725, 1970, 996. ΑΔ 1960 Χρον., 108, 1961 - 62 Χρον., 95, 1968 Χρον., 156, 158 - 159, 1970 Χρον., 179 - 181, 183 - 186, 1971 Χρον., 129, 131 - 137, 1972 Χρον., 262 - 264, 266 - 267. AJA 1961, 248 - 249, 1964, 234 (ἀριθ. 76), 1969, 156 (ἀριθ. 76). EMF, 88. LMTS, 95 - 96. Π - Π, 98 κ.έ. GAMS, 60. AAA 1968, 205 - 208, 1973, 136 - 137. ΜΜΕ, 280 (ἀριθ. 100). Hesperia 1972, 218 - 273, 1975, 69 - 141. AE 1973, 25 - 74. Excavations 1976, 120 - 121 (Karporphora). GAC, 152 - 153. Μ - Χ, 65 - 67 κ.έ. W. A. McDonald κ.ά., Excavations at Nichoria, τόμ. I, III, Minneapolis 1978, 1983 (= Nichoria, I, III).

Ἀνασκαφαὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1959 - 1973 (Excavations 1976, 120 - 121) εἰς τὴν τοποθεσίαν Νιχώρια, μεταξὺ τῶν χωρίων Ῥιζόμυλος καὶ Καρποφόρα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας παρὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τοῦ Μεσσηνιακοῦ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα

ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου (GAC, 152), ΠΕ ὄστρακα καὶ ἀγκυροειδῆ πῆλινα ἀντικείμενα (Hesperia 1972, 237, 238, 1975, 72), λείψανα οἰκισμοῦ χρονολογούμενα ἀπὸ ΜΕ μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων καὶ θολωτοὺς καὶ θαλαμοειδεῖς τάφους ΥΕ III Α μέχρι πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. ΑΔ ἔ.ἀ. Hesperia 1972, 1975 ἔ.ἀ. ΑΕ 1973, 25 - 74. GAC, 152 - 153. Μ - Χ, 65 - 67 κ.έ. Nichoria I, III.

ΠΕ θέσις 508, ΜΕ 434, ΥΕ I 103, ΥΕ II 151, ΥΕ III Α 257, ΥΕ III Β 329, ΥΕ III Γ 208, ὑπομυκ. 93, πρωτογ. 207, γεωμ. 345.

418. ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 284, 1962, 90, 1966, 119 - 128. BCH 1959, 641, 1960, 701. AJA 1961, 245, 1969, 151. Π - Π, 37 κ.έ. GAMS, 71. ΑΔ 1968 Χρον., 156, 1969 Χρον., 145, 1970 Χρον., 130. ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 32 - 33). Excavations 1976, 121. GAC, 138.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοτρωνάκια, περὶ τὰ 700 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Χανδρινὸς Πυλίας, προέρχεται ὁμάς 29 λιθίνων ἀξίνων τῆς νεολιθικῆς περιόδου τοῦ Μουσείου Πύλου, παραδοθεῖσα ὑπὸ ἰδιωτῶν (BCH, 1959, 641. AJA 1961, 245, ἀριθ. 67 σημ.), πρὸς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ συνδεθῇ καὶ παλαιότερον ἀναφερθεῖσα ἐκ Χανδρινοῦ (ΠΑΕ 1909, 284) ὁμοία ἀξίνη. Π - Π, 37 κ.έ. AJA 1961, 245.

(β) Ἐκσκαφὴ ἀρδευτικῆς τάφρου εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουμπές περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ Χανδρινοῦ, ἀπεκάλυψεν ΥΕ III Β ὄστρακα, ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ περιοχῆς ἔχουν ἀναφερθῇ δύο τεχνητοὶ γήλοφοι, ὁ εἰς τῶν ὁποίων, γνωστὸς ὡς Ἅγιος Ἀθανάσιος, διαλυθεὶς ὑπὸ μηχανικοῦ ἐκσκαφέως, ἀνεγνωρίσθη ὡς ΜΕ ταφικὸς τύμβος. BCH 1960, 701. AJA 1961, 245. Π - Π, 37. ΑΔ 1971 Χρον., 130.

(γ) Ἔργασίαι διὰ μηχανικοῦ ἐκσκαφέως ἐπὶ λόφου κειμένου δυτικῶς τῆς πηγῆς Πλατάνια, κατὰ τὴν νοτίαν παρυφὴν τοῦ Χανδρινοῦ, ἀπεκάλυψαν ΥΕ III Β ὄστρακα ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Πύλου. AJA 1961, 245 (ἀριθ. 67).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γενίτσαροι, παρὰ τὸν συνοικισμὸν Πλατανόβρυση τοῦ Χανδρινοῦ ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ Χωρέμη τὸ ἔτος 1969 μικρὸς θολωτὸς τάφος κενὸς περιεχομένου ἀλλ' ἐκ τῆς κατασκευῆς του ἐταξινομήθη ὡς πρωτογεωμετρικὸς. ΑΔ 1968 Χρον., 156, 1969 Χρον., 145. ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 33). GAC, 138.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κισσός, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Χανδρινοῦ, ὁ Μαρινᾶτος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1966 τύμβον περιέχοντα ταφάς, εἰς πίθους περιβόλους καὶ θήκην ἐξ ὀρθίων πλακῶν, συνοδευομένης ἀπὸ ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ II καὶ ΥΕ III Α - Β κεραμικὴν. ΠΑΕ 1962, 90, 1966, 119 - 128. AJA 1969, 151. ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 32).

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀελάκι (μικρὸς Ἅγιος Ἡλίας), περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς τελευταίας τοποθεσίας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχει καταστραφεὶς ΜΕ πιθανῶς ταφικὸς τύμβος. ΠΑΕ 1966, 120.

ΜΕ θέσις 439, ΥΕ II 153, ΥΕ III A 260, ΥΕ III B 335, πρωτογ. 208.

419. ΚΑΜΠΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1891, 189 - 191. Étud. Topogr., 183 - 187. Ἑλληνικά 1933, 261 - 262. ΑΑ 1935, 203 - 205. Asea, 174 (ὑποσημ. 1). Tiryns IV, 94. RE XXII (2), 1386. BSA 1957, 236 - 239, 1966, 114. AJA 1961, 251. Π - Π, 35 (Ζαρνάτα), 95 (Κάμπος). GAMS, 57. MME, 290 (ἀριθ. 146). Excavations 1976, 120. GAC, 166. ΑΔ 1986 Χρον., 42.

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην μεταξὺ τῶν χωρίων Κάμπος καὶ Δολοὶ τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν καὶ ΒΑ τοῦ μεσαιωνικοῦ φρουρίου τῆς Ζαρνάτας, ἐπὶ τῶν δυτικῶν κλιτύων τοῦ Ταυγέτου (BSA 1957, 237 εἰκ. 4), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1890 ΥΕ II - III B θολωτὸν τάφον περιέχοντα μικρά τινα εὑρήματα, ἐν οἷς δύο μολύβδινα εἰδώλια, βραδύτερον δὲ συνελέγησαν ΥΕ II - III B ὄστρακα ἐκ τῶν χωμάτων τῆς ἀνασκαφῆς. ΑΕ 1891, 189 - 191. BSA 1957, 236 - 239, 1966, 114. Π - Π, 95, 465 - 466, 521. GAC, 166.

(β) Ἐκ σπηλαίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Κότουλας, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ θολωτοῦ τάφου (BSA 1957, 237 εἰκ. 4), ὁ Κουγέας συνέλεξε νεολιθικὰ καὶ ΠΕ ὄστρακα. Ἑλληνικά 1933, 261 - 262. ΑΑ 1935, 203 - 205. Π - Π, 37, 60. AJA 1961, 251. MME, 290 (ἀριθ. 146).

ΠΕ θέσις 510, ΥΕ II 155, ΥΕ III A 262, ΥΕ III B 337.

420. ΠΥΛΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1939, 559, 1961, 244 (ἀριθ. 63), 1969, 154 (ἀριθ. 72 E). GAMS, 69. MME, 272 (ἀριθ. 44 - 45). GAC, 142 - 143.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βίγλα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τῆς Πύλου, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο μερικῶς κατεστραμμένοι θολωτοὶ τάφοι καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III B ὄστρακα. AJA 1939, 559, 1961, 244 (ἀριθ. 63).

(β) Ἐκσκαφαὶ θεμελίων οἰκίας, εἰς τοποθεσίαν κειμένην μεταξὺ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ τῆς Πύλου, ἀπεκάλυψαν δύο νεολιθικὰς λιθίνας ἀξίνας. AJA 1961, 244 (ἀριθ. 63 σημ.).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἅγιος Νεκτᾶριος, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτιῶς τῆς Πύλου, ἔχουν ἀναφερθῇ χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα ΥΕ. AJA 1969, 154 (ἀριθ. 72 E).

ΥΕ III B θέσις 338.

421. ΛΟΓΓΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1960, 700. JHS 1960 AR, 12, 1961 AR, 11. AJA 1961, 248 (ἀριθ. 75), 1964, 234 (ἀριθ. 75 C). LMTS, 95.

Π - Π, 98 κ.έ. GAMS, 63. MME, 286 (ἀριθ. 106 - 107). Excavations 1976, 125 - 126. GAC, 155. M - X, 60 κ.έ.

(α) Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Λογγὰ τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἔχουν συλλεγῆ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου ἐκ δὲ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ λόφου νεολιθικὰ πιθανῶς καὶ ΜΕ ὄστρακα. AJA 1964, 234 (ἀριθ. 75 C), 1969, 155 (ἀριθ. 75 C).

(β) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῶν Γιαλούρη καὶ McDonald τὸ ἔτος 1959 ἐπὶ τοῦ λόφου Καφιριό, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψε ΜΕ, ΥΕ III Β, ὑπομυκηναϊκὰ, πρωτογεωμετρικὰ, γεωμετρικὰ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα ὡς καὶ πιθανὸν θολωτὸν τάφον. BCH 1960, 700. JHS 1960 AR, 12, 1961 AR, 11. AJA 1961, 248.

ΜΕ θέσις 444, ΥΕ III Β 340, ὑπομυκ. 95, πρωτογ. 209, γεωμ. 348.

422. ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ. Βιβλιογραφία: Étud. Topogr., 198 - 202. BSA 1957, 234 - 236, 1966, 114. BCH 1959, 639. AJA 1961, 251, 1969, 161. Π - Π, 35 - 36. GAMS, 57 - 58. ΑΔ 1965 Χρον., 208. MME, 290 (ἀριθ. 147). Excavations 1976, 120. GAC, 166. M - X, 145 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Καρδαμύλης, κειμένης περὶ τὰ 800 μ. ΒΑ τῆς συγχρόνου πόλεως (BSA 1957, 235 εἰκ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III Β καὶ ἄλλα ΥΕ III ὄστρακα. BSA 1957, 234 - 236.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἐγγὺς τῆς ἀκροπόλεως προέρχονται δύο νεολιθικαὶ ἢ ΠΕ λίθιναι ἀξίναι τοῦ Μουσείου Καλαμῶν. BSA 1957, 236.

(γ) Κατὰ τὴν διάνοξιν ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ πλησίον τῆς Καρδαμύλης εὐρέθησαν πολυάριθμα ὑπομυκηναϊκὰ ἢ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα, ἐξ ὧν συνεπληρώθησαν δύο σκύφοι. ΑΔ 1965 Χρον., 208. GAC, 166. M - X, 145 κ.έ.

ΜΕ θέσις 511, ΥΕ III Β 341, ὑπομυκ. 96, πρωτογ. 210.

Z. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

423. ΚΑΡΥΑΙ. Ἐκ μικροῦ λόφου παρὰ τὸ χωρίον Καρυαὶ Λακεδαίμονος (πρῶην Ἀράχωβα) ἔχουν ἀναφερθῇ πρῶιμα νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ λιθίνη ἀξίνη. BSA 1970, 96.

424. ΚΟΥΦΟΒΟΥΝΟ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1942, 156. RE XXII (2), 1386. BSA 1960, 72 - 74. Π - Π, 34. GAMS, 62. ΑΔ 1966 Χρον., 158. Excavations 1976, 109. GAC, 110. J. Renard, Le Site Néolithique et Helladique Ancien de Kouphovouno (Laconie), (Aegeum 4) Liège 1989.

Ἀνασκαφή ὑπὸ τοῦ O. W. von Vacano (AA 1942, 156) ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Κουφόβουνου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Σπάρτης, καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις εἰς τὴν θέσιν (BSA 1960, 74. ΑΔ 1966 Χρον., 158) ἔχουν φέρεи εἰς φῶς λείψανα οἰκιῶν καὶ τάφων τῆς νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΕ περιόδου, πολυάριθμα ἐργαλεῖα ἐκ λίθου ἢ ὄστοῦ καὶ ὀλίγα ΥΕ III ὄστρακα κρατήρων καὶ κυλίκων ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ λόφου. Τὰ τρία πρὸ πολλοῦ γνωστὰ λίθινα νεολιθικὰ εἰδῶλια καὶ τὰ δύο λίθινα ἀγγεῖα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, τὰ ὁποῖα ἀνεφέρετο ὅτι προέρχονται ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Σπάρτης, πρὸς τὴν θέσιν ταύτην πρέπει προφανῶς νὰ συνδεθοῦν. AM 1891, 90. Hesperia 1949 Suppl. VIII, 423. AA 1942, 156. BSA 1960, 70 (ὑποσημ. 18), 72 - 74. ΑΔ 1966 Χρον., 158. J. Renard ἔ.ἄ.

ΠΕ θέσις 517, ΥΕ III 312.

425. ΓΚΟΡΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: AA 1942, 156. RE XXII (2), 1386. BSA 1960, 83, 1961, 164. Π - Π, 35. GAMS, 44. Excavations 1976, 108. GAC, 111.

(α) Ἐκ λόφου κειμένου εἰς τὴν περιοχὴν Λαϊνὰ, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Γκοριτσὰ τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I, ΥΕ II πιθανῶς καὶ ΥΕ III Β ὄστρακα. BSA 1960, 83.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου τοῦ Παπᾶ Γιαννάκου, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ λείψανα. AA 1942, 156. BSA 1960, 83 (ὑποσημ. 72), 1961, 164.

ΠΕ θέσις 520, ΜΕ 454, ΥΕ I 110, ΥΕ II 161, ΥΕ III Β 351.

426. ΓΕΡΟΝΘΡΑΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1904 - 5, 91 - 99, 1908 - 9, 163 - 164, 1909 - 10, 72 - 75, 1956, 170, 1960, 85 - 86, 1971, 139. Π - Π, 59 - 60 κ.ἔ. GAMS, 44. Excavations 1976, 107. GAC, 111.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1905 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Γερωνθρῶν, παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Γεράκι τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος, καὶ ἐπιφανειακαὶ μετὰ ταῦτα ἐξερευνήσεις τῆς περιοχῆς ἔχουν φέρεи εἰς φῶς νεολιθικὴν πιθανῶς (BSA 1904 - 5, 96, 1908 - 9, 164, 1909 - 10, 75, 1960, 85, ὑποσημ. 76), ΠΕ καὶ ΜΕ κεραμικὴν, τρεῖς ΜΕ τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, εἰς τῶν ὁποίων περιεῖχε δύο ΜΕ ἀγγεῖα καὶ χαλκὴν περόνην, λείψανα κυκλωπέων τειχῶν καὶ ΥΕ III πήλινα εἰδῶλια. BSA ἔ.ἄ.

ΠΕ θέσις 521, ΜΕ 455, ΥΕ III 313.

427. ΑΠΙΔΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1908 - 9, 162 - 163, 1956, 170, 1960, 86 - 87, 1961, 164, 168 - 170. Π - Π, 36 κ.ἔ. GAMS, 44. GAC, 116.

Ἐκ λόφου κειμένου ΝΔ τοῦ χωρίου Ἀπιδιὰ τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἡ θέσις τοῦ ὁποίου ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Παλαιᾶς (Παυσ. ΙΙΙ, 22, 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ γραπτὰ, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ πιθανῶς, ΥΕ ΙΙΙ Β, πρωτογεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1960, 86 - 87.

ΠΕ θέσις 523, ΜΕ 457, ΥΕ ΙΙ 164, ΥΕ ΙΙΙ Β 355, πρωτογ. 215.

428. ΑΣΤΕΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 89 - 92, 1961, 165, 1972, 262 - 263. JHS 1960 AR, 9. Π - Π, 36 κ.έ. GAMS, 45. Excavations 1976, 106. GAC, 114 - 115. Μ - Χ, 65.

(α) Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ἀστέριον τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ μυκηναϊκὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. BSA 1960, 92.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Καραούσι, περὶ τὰ 200 μ. βορείως τοῦ χωρίου, ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι, ΥΕ ΙΙ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α - Γ ὄστρακα. BSA 1960, 89 - 91 (ὑπόσημ. 116 - 119), 1972, 262 - 263.

(γ) Ἐξ ἑτέρου λόφου, κειμένου ἀνατολικώτερον τοῦ προηγουμένου (BSA 1960, 90 εἰκ. 10), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα θαλαμοειδῶν τάφων καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙ, ΥΕ ΙΙΙ Β, πρωτογεωμετρικὰ ἢ γεωμετρικὰ καὶ κλασσικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1960, 91 - 92 (ὑπόσημ. 120 - 121).

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Δραγατσούλα, περὶ τὰ 500 μ. ΝΑ τοῦ Ἀστερίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας Κεραμιδιῶνα περὶ τὰ 600 μ. ΝΑ πιθαναὶ ταφαὶ εἰς πίθους, κατὰ πληροφορίας τῶν χωρικῶν. BSA 1960, 89 (ὑπόσημ. 115 - 116).

ΠΕ θέσις 529, ΜΕ 462, ΥΕ Ι 111, ΥΕ ΙΙ 166, ΥΕ ΙΙΙ Α 273, ΥΕ ΙΙΙ Β 360, ΥΕ ΙΙΙ Γ 214, πρωτογ. 216, γεωμ. 356.

429. ΓΛΥΚΟΒΡΥΣΗ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 87 - 89, 1961, 165. Π - Π, 36 - 37 (Ἄγιος Στρατηγός) κ.έ. GAMS, 45. GAC, 115.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἐλίτσα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Γλυκόβρυση (πρῶην Βεζανὶ) τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς (BSA 1960, 88, εἰκ. 9, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα μικροῦ θολωτοῦ τάφου καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1960, 89 (ὑπόσημ. 111).

(β) Ἐκ λόφου κειμένου νοτίως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Στρατηγοῦ (Εὐστρατίου), περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἢ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Γλυκόβρυσης (BSA 1960, 88 εἰκ. 9, ἀριθ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά καὶ ΠΕ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀψιανός. BSA 1960, 87 - 89 (ὑπόσημ. 107).

(γ) Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Στρατηγοῦ καὶ ΝΑ τῆς τοποθεσίας (α) Ἑλίτσα (BSA 1960, 88 εἰκ. 9, ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ Π - ΙΙΙ Β ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. BSA 1960, 89 (ὑποσημ. 108 - 110).

ΠΕ θέσις 532, ΜΕ 465, ΥΕ Π 169, ΥΕ ΙΙΙ Α 276, ΥΕ ΙΙΙ Β 363.

430. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 607. AJA 1954, 235, 1955, 226. ΠΑΕ 1956, 207 - 210. BSA 1956, 170 (ὑποσημ. 12), 1961, 136 - 137. BCH 1957, 552 - 553. JHS 1957 AR, 13. Π - Π, 63, 97 (Μονεμβασία). GAMS, 52. ΑΔ 1968 Μελέται, 145 - 194. Excavations 1976, 107. GAC, 117. Μ - Χ, 126 (Μονεμβασία) κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ΒΑ τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἰωάννης καὶ παρὰ τὸ χωρίον Παλαιὰ Μονεμβασία (BSA 1961, 137 εἰκ. 10), ἔχει ἀναφερθῇ ἐν νεολιθικὸν ὄστρακον, εὐρισκόμενον εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ Α - Β ὄστρακα. BSA 1961, 136 (ὑποσημ. 150).

(β) Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 137.

(γ) Εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ὁ Χρήστου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1956 τρία νεκροταφεῖα ΥΕ θαλαμοειδῶν τάφων (BSA 1961, 137 εἰκ. 10) εἰς τὰς θέσεις Ἁγία Τριάδα, Βαμβακιά καὶ Παλαιόκαστρον (ΠΑΕ 1956, 206 - 210), τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων, εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Σπάρτης καὶ ἀποτελούμενον ἀπὸ 86 ΥΕ Π - ΙΙΙ Γ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἐδημοσίευσεν ἡ Δημακοπούλου τὸ ἔτος 1968. ΑΔ 1968 Μελέται, 145 - 194.

ΠΕ θέσις 535, ΥΕ Π 171, ΥΕ ΙΙΙ Α 278, ΥΕ ΙΙΙ Β 365, ΥΕ ΙΙΙ Γ 217.

431. ΠΛΥΤΡΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 170, 1961, 139 - 141. Π - Π, 63. GAMS, 53. Excavations 1976, 112. GAC, 116.

Ἐκ τῆς μικρᾶς ἀκροπόλεως Γουλᾶς, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Πλύτρα τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1961, 139 - 141.

ΠΕ θέσις 538, ΜΕ 467, ΥΕ ΙΙΙ 321.

432. ΠΥΡΓΟΣ ΔΙΡΟΥ. Βιβλιογραφία: JHS 1960 AR, 11, 1962 AR, 10. BCH

1962, 724, 1971, 888 - 892, 1972, 659, 845 - 871, 1981, 797. Ἄ. Πετροχείλου, Τὰ σπήλαια Δυροῦ Μάνης Ἀλεπότρυπα, Γλυφάδα, Ἀθῆναι 1967. AAA 1971, 12 - 26, 149 - 154, 289 - 304. ΑΔ 1972 Χρον., 251 - 255. Excavations 1976, 112 (Πύργος).

Ἔρευναι τῶν Ἰωάννου καὶ Ἀννης Πετροχείλου τὰ ἔτη 1958 - 1962 καὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Γ. Παπαθανασοπούλου τὰ ἔτη 1970 - 1971 εἰς τὸ σπήλαιον Ἀλεπότρυπα, παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ὄρμου τοῦ Δυροῦ ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Μάνης νοτίως τῆς Ἀρεοπόλεως καὶ παρὰ τὸ χωρίον Πύργος Δυροῦ, καὶ ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τῆς πέριξ περιοχῆς καὶ τῶν δύο παρακειμένων σπηλαίων, Καταφύγι καὶ Γλυφάδα, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τοῦ ὄρμου τοῦ Δυροῦ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικὴν ἀκρόπολιν καλυπτομένην ἀπὸ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανόν, ἐκ δὲ τοῦ σπηλαίου Καταφύγι τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀλεπότρυπα στρώματα κατοικήσεως, ἐστίας, βόθρους, ταφάς, λίθινα ἐργαλεῖα, ὅπλα, εἰδῶλια, λείψανα πολυαρίθμων σκελετῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων καὶ ἄγραφον καὶ γραπτὴν νεολιθικὴν κεραμικὴν τῆς ὑστερας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῶν μεταβατικῶν χρόνων πρὸς τὴν ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. Τὰ εὐρήματα μετεφέρθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Σπάρτης. BCH ἔ.ἀ., AAA ἔ.ἀ., ΑΔ ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 539.

VII. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

A. ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ

433. ΣΙΔΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Κερκ. Χρον. 1965, 141 - 148. ΑΔ 1967 Χρον., 370. Balk. Stud. 1969, 401 - 407. SINC, 3 - 22.

Ἔρευνα τοῦ Α. Σορδῖνα τὸ ἔτος 1966 παρὰ τὸ χωρίον Σιδάριον, κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς Κερκύρας (ΑΔ 1966 Χρον., 327, σχέδ. 1), διεπίστωσε τὴν ὑπαρξίν προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ, ἡ στρωματογραφία τοῦ ὁποίου, διακρινομένη ἐπὶ τῆς κατακορύφως διαβρωθείσης πλευρᾶς τοῦ λόφου, πάχους 4 - 6 μ., ἀποτελεῖτο ἀπὸ κατώτατον στρῶμα D περιέχον λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς περιόδου καὶ χρονολογούμενον διὰ τοῦ ραδιενεργοῦ ἀνθρακος C 14 εἰς τὴν 6ην π.Χ. χιλιετίαν, ἀκολουθούμενον ἀπὸ νεολιθικὸν στρῶμα C διακρινόμενον εἰς τρεῖς φάσεις καὶ περιέχον κεραμικὴν καὶ ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε στρῶμα Β ἄνευ εὐρημάτων, καὶ ἀπὸ ἀνώτερον στρῶμα Α, ὑπὸ τὸ ἐπιφανειακόν, τῆς ἐποχῆς

τοῦ χαλκοῦ, περιέχον κεραμικὴν καὶ ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου. ΑΔ 1967 Χρον., 370. Balk. Stud. 1969, 401 - 407, 408 - 414 (πίν. 2).

ΠΕ θέσις 547.

434. ΑΦΙΩΝΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1934, 147 - 240. ΑΔ 1965 Χρον., 378 - 379, 1967 Χρον., 370. Epirus, 363 - 364. Balk. Stud. 1969, 409 - 412.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Η. Bulle τὸ ἔτος 1930 ἐπὶ μικρᾷ χερσονήσῳ παρὰ τὸ χωρίον Ἀφίων(ας), κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς νήσου καὶ νοτίως τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφάλι, ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκισμοῦ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ τὸ τέλος τῆς νεολιθικῆς περιόδου μέχρι τῶν μέσων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΜ 1934, 147 - 240. Epirus, 363 - 365. Balk. Stud. 1969, 308 - 314.

ΠΕ θέσις 549, ΜΕ 472.

435. ΜΕΣΟΓΓΗ. (α) Παρὰ τὸν ποταμὸν τοῦ χωρίου Μεσογγῆ, ἐπὶ τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς νήσου, ὁ Σορδίνας συνέλεξε τὸ ἔτος 1964 πολλοὺς κατεργασμένους πυριτολίθους τῶν πρωίμων νεολιθικῶν χρόνων πιθανῶς. ΑΔ 1965 Χρον., 381.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μιγκλοβούνια τῆς κοινότητος Χλοματιανῶν δυτικῶς τῆς Μεσογγῆς ἔχει ἐντοπισθῇ στρῶμα περιέχον προϊστορικὰ ὅστρακα καὶ πήλινον ΠΕ II - III ἀγκυροειδῆς ἀντικείμενον. ΑΔ 1984 Χρον., 211 - 212.

ΠΕ θέσις 551 α.

Β. ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

(α). ΛΕΥΚΑΣ

436. ΕΥΓΗΡΟΣ - ΧΟΙΡΟΣΠΗΛΙΑ. Βιβλιογραφία: Alt - Ithaka I, 266 - 267, 330 - 338. Alt - Ithaka II, Beilage 18, 81 - 89. BSA 1931 - 32, 230. GAMS, 94. AAA 1975, 221. ΑΔ 1975 Χρον., 242. GAC, 185.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Dörpfeld τὰ ἔτη 1905 - 1912 (Alt - Ithaka I - II) καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις τοῦ σπηλαίου Χοιροσπηλιά, παρὰ τὸ χωρίον Εὐγηρος κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικὴν, ΠΕ πιθανῶς, ΜΕ, ΥΕ III Α - Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Alt - Ithaka ἔ.ἂ. AAA ἔ.ἂ. ΑΔ ἔ.ἂ. BSA ἔ.ἂ.

ΠΕ θέσις 556, ΜΕ 477, ΥΕ III Α 283, ΥΕ III Β 372.

(β). ΜΕΓΑΝΗΣΙ

437. ΣΠΑΡΤΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1931 - 32, 230 - 232. GAMS, 95. Excavations 1975, 8. GAC, 185.

(α) Ἐκ σπηλαίου παρά τὸ Σπαρτοχώριον τοῦ Μεγανησίου ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς ΠΕ περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1931 - 32, 231 - 232.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς νοτίως τοῦ Σπαρτοχωρίου ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III ὄστρακα. BSA 1931 - 32, 232.

ΠΕ θέσις 557, ΥΕ III 328.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

(β). ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

438. ΣΚΑΛΑ. Παλαιολ. θέσις 72. Ἐπιφανειακὰ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα ἐξ ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου νεολιθικῶν ἴσως χρόνων. ΑΔ 1960 Κείμενον, 41 - 45.

VIII. ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ - ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

(β). ΛΕΣΒΟΣ

439. ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 237, 1965 Χρον., 489 - 490. JHS 1961 AR, 23. Methymna, 122 - 123 (ἀριθ. Ε 3 - 5). Λέσβος, 359.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαλακιᾶς καὶ ἐκ γλωσσοειδοῦς προεξοχῆς ἐντὸς τῆς θαλάσσης κειμένης δυτικῶς τοῦ χωρίου Πολιχνίτος Μυτιλήνης (χάρτης, Methymna, 122 εἰκ. 34), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ἀμφορεὺς συμπληρωθεῖς ἐξ ὀστράκων ἐξαχθέντων κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος, τὰ ὅποια παραβάλλονται πρὸς τὴν κεραμικὴν τὴν γνωστὴν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Γάλα τῆς Χίου καὶ χρονολογοῦνται εἰς τὸ τέλος τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΑΔ 1960 Χρον., 237. Methymna, 122 - 123 (ἀριθ. Ε 3 - 5).

ΠΕ θέσις 577.

B. ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

(α). ΨΑΡΑ

440. ΑΡΧΟΝΤΙΚΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 266. JHS 1962 AR, 23, 1984 AR, 59, 1985 AR, 58, 1988 AR, 61, 1989 AR, 93. BCH 1962, 878, 1984, 812, 1985, 831, 1986, 732. GAMS, 191. Excavations 1975, 21. GAC, 371. M - X, 278 κ.έ.

(α) Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου Ἀρχοντίκι, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ τοῦ τέλους τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (BCH 1984, 812. JHS 1984 AR, 59, 1988 AR, 61), ἔχει δὲ ἐντοπισθῇ καὶ ἐν μέρει ἐρευνηθῇ ΥΕ νεκροταφεῖον τάφων σχηματιζομένων δι' ὀρθίων πλακῶν, οἱ ὅποιοι περιεῖχον ΥΕ III A - B κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 266. JHS 1962 AR, 23, 1984 AR, 59, 1985 AR, 58, 1988 AR, 61, 1989 AR, 93. BCH 1962, 878, 1984, 812, 1985, 831, 1986, 732.

(β) Ἐκ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ ἀκρωτηρίου Παλιόκαστρο ἢ Μαύρη Ῥάχη, νοτίως τοῦ μοναδικοῦ οἰκισμοῦ τῆς νήσου καὶ περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τειχῶν, μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν οἰκισμοῦ, καὶ ἐπιφανειακὰ γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 266.

ΠΕ θέσις 581, ΥΕ III A 294, ΥΕ III B 390, γεωμ. 368.

(β). ΧΙΟΣ

441. ΑΓΙΟΝ ΓΑΛΑ. Βιβλιογραφία: AM 1888, 183 - 185. KMK, 15. JHS 1938, 231, 1939, 203. AJA 1939, 131. PPS 1956, 194 - 203. Excavations 1975, 18 - 19. Methymna, 132. S. Hood κ.ά., Excavations at Chios 1938 - 1955. Prehistoric Emporio and Ayio Gala, τόμ. I - II, Oxford 1981 - 1982 (= PEAG I - II), 11 - 81, 708 - 725.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1937 - 1938 ἐντὸς δύο προϊστορικῶν σπηλαίων παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιον Γάλα κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Χίου (χάρτης, PEAG I, 3 εἰκ. 1), ἔφεραν εἰς φῶς κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα νεολιθικῶν καὶ ΠΕ χρόνων. PEAG I - II, 11 - 81, 708 - 725.

ΠΕ θέσις 582.

442. ΕΜΠΟΡΕΙΟ. Βιβλιογραφία: J. Boardman, Excavations in Chios 1952 - 1955, Greek Emporio, Oxford 1967 (= GE). Excavations 1975,

18 - 19. GAC, 369 - 370. PEAG I - II, 83 - 730. M - X, 81 κ.έ.
BCH 1989, 666.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1952 - 1955 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λιμένος τοῦ Ἐμπορειοῦ, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου Χίου (PEAG I, 3 εἰκ. 1), ἀπεκάλυψαν ἐπὶ μὲν τῆς ΝΔ ἀκτῆς τοῦ λιμένος (PEAG I, 86 - 87, εἰκ. 47 - 48) προϊστορικὸν οἰκισμόν, χρονολογούμενον ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι ΥΕ III Γ χρόνων, ὡς καὶ ἓνα ΠΕ θαλαμοειδῆ καὶ δύο ΥΕ ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφους (PEAG I - II, 83 - 730. BCH 1989, 666), ἐπὶ δὲ τοῦ ὑψώματος τοῦ Προφήτου Ἡλίου, βορείως τοῦ λιμένος (GE σ. XIII, εἰκ. 2), οἰκισμόν τῶν γεωμετρικῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. GE, 3 - 258.

Ἐκ τῶν δέκα περιόδων, εἰς ἃς ἔχουν διαιρεθῆ αἱ προϊστορικαὶ ἐπιχώσεις τοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τοῦ λιμένος καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, αἱ περίοδοι X - VIII ἀνήκουν εἰς τοὺς καθαρῶς νεολιθικοὺς χρόνους, αἱ περίοδοι VII - VI εἰς τοὺς μεταβατικοὺς χρόνους πρὸς τὴν ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ αἱ περίοδοι V - I εἰς τοὺς πρωίμους κυρίως χρόνους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (PEAG II, 715 - 725), εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει καὶ ὁ θαλαμοειδὴς τάφος I εἰς τὴν περιοχὴν E τῶν ἀνασκαφῶν. PEAG I, 150 - 152.

Ἡ ΜΕ περίοδος ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ μινύειον καὶ ἀμαυρόχρωμον κεραμικὴν, εὑρεθεῖσαν εἰς τὰς περιοχὰς D καὶ C (PEAG I, 86 εἰκ. 47) κυρίως τῶν ἀνασκαφῶν. PEAG II, 571 - 579.

Εἰς τὴν πρώιμον ΥΕ περίοδον ἀνήκουν πιθανῶς δύο διαδοχικὰ ἀρχιτεκτονικὰ στρώματα τῆς φάσεως 6, συναντηθέντα εἰς τὰς τάφους B καὶ F καὶ περιέχοντα τοπικὴν κεραμικὴν. PEAG II, 579 - 580.

Εἰς τὴν ΥΕ III B περίοδον ἀνήκουν δύο τάφοι, θῆκαι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, εὑρεθέντες εἰς τὴν περιοχὴν E τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ὁ εἷς τῶν ὁποίων περιεῖχε 4 ΥΕ III B ἀγγεῖα (PEAG I, 150 - 153), καὶ κεραμικὴ ἐξ ἄλλων περιοχῶν τῶν ἀνασκαφῶν. PEAG II, 579 - 622.

Ἡ ΥΕ III Γ περίοδος ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ δύο τοῦλάχιστον ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις, ἡ ἀρχαιότερα τῶν ὁποίων κατεστράφη ὑπὸ πυρός, καὶ ἀπὸ πολυάριθμα κεραμικὰ δεδομένα (PEAG II, 579 - 622). Μετὰ τὴν ΥΕ III Γ περίοδον ὁ οἰκισμὸς ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς ἐγκαταλείπεται (PEAG II, 580 - 581) καὶ ἀπὸ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων ἄρχεται ἡ ὑπαρξίς τοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου βορείως τοῦ λιμένος. GE, 4 - 5, 31 - 49, 102 - 148, 205 - 231. M - X, 278 κ.έ.

ΠΕ θέσις 591, ΜΕ 492, ΥΕ I 117, ΥΕ III B 393, ΥΕ III Γ 231, γεωμ. 372.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

(α). ΣΑΜΟΣ

443. ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AM 1929, 7 - 8, 1935 - 36, 165 - 169, 190 - 196. AIRRS 1950 (Op. Arch. 6), 200 - 201. PPS 1956, 174 - 188. G. L. Huxley, Achaeans and Hittites (1960), 21. ΑΔ 1967 Χρον., 463, 1968 Χρον., 378, 1969 Χρον., 376 - 378, 1971 Χρον., 462, 1973 Χρον., 533, 538, 1975 Χρον., 318, 1977 Χρον., 299 - 303, 1978 Χρον., 331 - 337, 1980 Χρον., 470 - 471. AAA 1968, 168 - 169. R. C. S. Felsch, Das Kastro Tigani: Die Spätneolithische Siedlung, Bonn 1988 (= Samos II). R. Tötle-Kastenbein κ.ά., Das Kastro Tigani, Bonn 1974 (= Samos XIV), 129 - 142. Excavations 1975, 21 - 22. GAC, 368. M - X, 206 κ.έ. BCH 1986, 742, 1988, 677.

Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πυθαγορείου (πρώην Τηγάνι), ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς νήσου (χάρτης, RE IA (2) σειρὰ II, 2169 - 2170), ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις τῆς Σάμου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων (Excavations 1975, 21 - 22. R. Tötle, Die antike Stadt Samos: Ein Führer, Mainz 1969), λείψανα κατοικίσεως νεολιθικῶν, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I - III Β, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. AM ἔ.ἀ. Samos, II, 1 - 239. Samos XIV, 129 - 142. GAC ἔ.ἀ. M - X, ἔ.ἀ.

ΠΕ θέσις 593, ΜΕ 493, ΥΕ I 118, ΥΕ II 181, ΥΕ III Α 295, ΥΕ III Β 394, πρωτογ. 226, γεωμ. 373.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

(γ). ΚΕΩΣ

444. ΠΑΟΥΡΑΣ. Βιβλιογραφία: Hesperia 1971, 392, 1972, 358. Keos I, 156 - 158. M - X, 84 - 85.

Ἐκ τοῦ λόφου Πάουρας, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Κέω (Keos I, πίν. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα εὐθυγράμμων καὶ καμπυλογράμμων τοίχων, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Hesperia ἔ.ἀ. Keos I, ἔ.ἀ.

445. ΠΕΡΛΕΒΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἀκρωτηρίου Πέρλεβος, δυτικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς νήσου (Ἀριάδνη 1985, 222 εἰκ. 2, ἀριθ. 16, 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. Hesperia 1971, 396. Ἀριάδνη 1985, 233 (ἀριθ. 16.02).

446. ΚΕΦΑΛΑ. Βιβλιογραφία: *Hesperia* 1962, 264 - 266, 1964, 313 - 317, 1966, 364, 1971, 391. *AJA* 1964, 196, 1974, 333 - 344. *Emergence*, 507. *Excavations* 1975, 42 - 43. J. E. Coleman, *Keos I. Kephala. A Late Neolithic Settlement and Cemetery*, Princeton 1977 (= *Keos I*). *GAC*, 304.

Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1960 - 1967 ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφάλα, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου καὶ ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (*Keos I*, πίν. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς οἰκισμὸν, νεκροταφεῖον 40 περίπου μικρῶν κτιστῶν διὰ λίθων τάφων, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. *Keos I*, 1 - 156.

447. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χάλαρα παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (*Ἀριάδνη* 1985, 222 εἰκ. 2, ἀριθ. 17.9 - 10), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ὑστέρας ΜΚ, τῆς πρωίμου ΥΚ πιθανῶς, τῆς ΥΚ III καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου ὡς καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. *Ἀριάδνη* 1985, 243 - 244 (ἀριθ. 17.09 - 10).

ΜΚ θέσις 496, ΥΚ I 120, ΥΚ III 340, γεωμ. 379.

448. ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ. Βιβλιογραφία: (ιδὲ Μ - Χ, 84 - 85 καὶ) *Keos I - VI, Results of Excavations conducted by the University of Cincinnati under the auspices of the American School of Classical Studies at Athens* (I: J. E. Coleman, *Kephala. A Late Neolithic Settlement and Cemetery*, Princeton 1977. II (1): M. E. Caskey, *The Temple at Ayia Irini: The Statues*, Princeton 1986. III: W. Willson Cummer κ.ά., *Ayia Irini: House A, Mainz on Rhine* 1984. IV: A. Halepa Bikaki, *Ayia Irini: The Potter's Marks*, Mainz on Rhine 1984. V: J. L. Davis, *Ayia Irini: Period V, Mainz on Rhine* 1986. VI: H. S. Georgiou, *Ayia Irini: Specialized domestic and industrial Pottery, Mainz on Rhine* 1986 = *Keos I - VI*). *Emergence*, 509. *Excavations* 1975, 42 - 43. *GAC*, 304 - 305. Μ - Χ, 84 - 85 κ.έ. Ρ - C, 108 - 118, 179 - 183. ΑΔ 1975 Χρον., 331, 1976 Χρον., 344, 1977 Χρον., 312 - 313, 1978 Χρον., 338 - 341, 1980 Χρον., 476. *BCH* 1977, 633, 637, 1978, 734, 1979, 599 - 601.

Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1960 - 1970 ἐπὶ μικροῦ ἀκρωτηρίου φέροντος τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης κατὰ τὸν βόρειον μυχὸν τοῦ κόλπου τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς Κέω (*Keos III*, πίν. 1 - 2), ἀπεκάλυψαν προϊστορικὸν οἰκισμὸν, περιβαλλόμενον ἀπὸ τεῖχος καὶ διακρινόμενον εἰς ὀκτὼ (I - VIII) περιόδους κατοικίσεως (*Hesperia* 1972, 360 - 362, 1981, 321 - 324), ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ ὑστέρων νεολιθικῶν μέχρι ΥΚ III Γ χρόνων.

Ἡ περίοδος I τοῦ οἰκισμοῦ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ὑστέραν νεολιθικὴν καὶ τὴν ἀρχὴν πιθανῶς τῆς ΠΚ περιόδου, αἱ περίοδοι II - III πρὸς τὴν ΠΚ περίοδον, αἱ περίοδοι IV - V πρὸς τὴν ΜΚ καὶ αἱ περίοδοι VI - VIII πρὸς τὰς ΥΚ I - III Γ περιόδους. AJA 1979, 412. Hesperia 1981, 320 - 326. Keos IV, 3 - 4.

Τῆς ὑπομυκηναϊκῆς, τῆς πρωτογεωμετρικῆς καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ οἰκισμοῦ, μαρτυροῦσα τὴν χρῆσιν αὐτοῦ κατὰ τὰς περιόδους ταύτας. Μ - Χ, 84 - 85 κ.έ. GAC, 304 - 305.

ΠΚ θέσις 599, ΜΚ 499, ΥΚ I 122, ΥΚ II 184, ΥΚ III A 299, ΥΚ III B 397, ΥΚ III Γ 232, ὑπομυκ. 99, πρωτογ. 229, γεωμ. 384.

449. ΣΙΔΕΡΟ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΒΔ τοῦ ὄρμου Σίδερο ἐπὶ τῆς ΒΑ τῆς νήσου ἀκτῆς (Ἀριάδνη 1985, 222 εἰκ. 2, ἀριθ. 22, 1 - 2), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων, ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῶν νεολιθικῶν, τῶν πρωίμων καὶ τῶν ὑστέρων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἀριάδνη 1985, 248 (ἀριθ. 22.01 - 2).

ΜΚ θέσις 601, ΥΚ 347.

450. ΣΥΚΑΜΙΑ. Βιβλιογραφία: Hesperia 1972, 358. Keos I, 158. GAC, 305 - 306. Ἀριάδνη 1985, 248 - 249 (ἀριθ. 22.03), 253 (ἀριθ. 24.11).

Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Συκαμιά, ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς νήσου (Keos I, πίν. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΚ, τῆς ΥΚ III B - Γ καὶ τῆς πρωτογεωμετρικῆς περιόδου. Keos I, 158. GAC, 305 - 306.

ΠΚ θέσις 602, ΥΚ III B 398, ΥΚ III Γ 233, πρωτογ. 230.

451. ΚΟΡΑΚΟΥ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοράκου, μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Σκλάβος καὶ τοῦ ὄρμου Ξύλα ἐπὶ τῆς δυτικῆς τῆς νήσου ἀκτῆς (Ἀριάδνη 1985, 222, εἰκ. 2, ἀριθ. 12, 2) ἔχει ἀναφερθῇ λιθινὴ νεολιθικὴ ἢ ΠΚ ἀξίνη, ὀψιανὸς, ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, βάρος ὑφαντικοῦ ἱστοῦ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ κεραμικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἀριάδνη 1985, 226 (ἀριθ. 12.02).

ΠΚ θέσις 604, ΥΚ 354.

452. ΚΕΦΑΛΑ ΞΥΛΩΝ. Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφάλα Ξύλων, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Ἀριάδνη 1985, 222, εἰκ. 2, ἀριθ. 11, 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀριάδνη 1985, 224 (ἀριθ. 11.02).

ΥΚ θέσις 356.

(ε). ΚΥΘΝΟΣ

453. ΛΟΥΤΡΑ. Παλαιολ. θέσις 74. Λίθινα ἐργαλεῖα ἐξ ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ ταφαὶ τῆς ἐπιπαλαιολιθικῆς ἢ πρωίμου νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαρουλᾶς. AJA 1975, 277 - 279.
ΠΚ θέσις 607, ΜΚ 505, ΥΚ II 185, ΥΚ III Β 401.

(θ). ΜΥΚΟΝΟΣ

454. ΜΑΥΡΗ ΣΠΗΛΙΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 395 - 401. BCH 1964, 555 (ὑποσημ. 3). Emergence, 507. GAC, 308.

Ἐκ τοῦ βραχέδους ὑψώματος Μαύρη Σπηλιά ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ κόλπου Πάνορμος, κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς Μυκόνου (χάρτης, BCH 1955, εἰκ. 16. AJA 1964, πίν. 123, 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀψιανὸς τῆς ὑστέρως νεολιθικῆς περιόδου. AJA ἔ.ἀ.

455. ΑΝΑΒΟΛΟΥΣΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 396 - 400. Emergence, 514. Excavations 1975, 47. GAC, 308.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀναβολοῦσα, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς ἑναντι τῆς πόλεως Μυκόνου χερσονήσου (AJA 1964, πίν. 123, 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά ἢ ΠΚ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. AJA 1964, 396 - 400.

ΠΚ θέσις 615.

(ιε). ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ

456. ΒΟΥΝΙ. Ἐπὶ τοῦ λόφου Βουνί, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Ἀντιπάρου, ἔχει ἐντοπισθῇ προϊστορικὸς οἰκισμὸς παραβαλλόμενος πρὸς τὸν νεολιθικὸν οἰκισμὸν τῆς νησίδος Σάλιαγκος μεταξὺ Ἀντιπάρου καὶ Πάρου. J. D. Evans - C. Renfrew, Excavations at Saliagos near Antiparos, Oxford 1965 (= Saliagos), 74 - 75.

457. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. Βιβλιογραφία: RE XVII (2), 2475 (s. v. Oliaros). AA 1969, 125 - 131. Emergence, 509. Saliagos, 3.

Ἐκ τοῦ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ σπηλαίου (RE ἔ.ἀ.) ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀντιπάρου (Saliagos 4, εἰκ. 1) ὁ Μπακαλάκης συνέλεξε τὸ ἔτος 1968 νεολιθικά, ΠΚ, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. AA 1969 ἔ.ἀ.

ΠΚ θέσις 633, γεωμ. 397.

(ις). ΣΑΛΙΑΓΚΟΣ

458. ΣΑΛΙΑΓΚΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 247, 1965 Χρον., 525 - 526, 1966 Χρον., 399 - 400. JHS 1965 AR, 24 - 25, 1966 AR, 16 - 17. BCH 1965, 873 - 875, 1966, 912 - 917. Saliagos, 11 - 91. Emergence, 508. AJA 1974, 333 - 335. Excavations 1975, 50. GAC, 322.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων ἐπὶ τῆς νησίδος Σάλιαγκος, μεταξὺ τοῦ βορείου ἄκρου τῆς Ἀντιπάρου καὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Πάρου (Saliagos, 4 εἰκ. 1), τὰ ἔτη 1964 - 1965 ἀπεκάλυψαν νεολιθικὸν οἰκισμὸν, διακρινόμενον εἰς τρία στρώματα κατοικήσεως, περιλαμβάνοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἀποκλειστικῶς. Saliagos, 11 - 91.

(ιη). ΝΑΞΟΣ

459. ΣΑΓΚΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1910, 270 - 273 (Ἀφεντικά), 1954, 337, 1976, 299 - 302 (Γύρουλας - Μάρμαρα). JHS 1946, 115. BCH 1948, 440. AJA 1951, 124. ΑΔ 1961 - 62 Μελέται, 108, 109, 148 - 149 (Ἀφεντικά), ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 272 - 274 (Ἅγιοι Ἀνάργυροι). Emergence, 509 (ἀριθ. 1), 518 (ἀριθ. 8 - 9). Burial Habits, 100 - 120 (Ayioi Anargyroi), 126 - 128 (Rhodinades). GAC, 327. P - C, 48 - 50.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥοδινάδες, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Σαγκρίον κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς νήσου (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 56), ὁ Ντούμας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1961 τέσσαρας πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους, δύο τῶν ὁποίων ἦσαν λάκκοι καὶ δύο ἐσχηματίζοντο δι' ὀρθίων πλακῶν καὶ οἱ ὅποιοι περιεῖχον ὡς κτερίσματα κεραμικὴν, ἀργυρᾶν καρφίδα, χαλκὴν βελόνην καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 274. Burial Habits, 126 - 128.

(β) Παρὰ τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Ντούμας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1961 εἴκοσι δύο πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους, τέσσαρες τῶν ὁποίων εἶχον συληθῇ. Οἱ τάφοι περιεῖχον ὡς κτερίσματα πήλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, μαρμάρινον εἰδώλιον, χαλκᾶ ἐργαλεῖα, λιθίνας ψήφους ὀρμων, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ τινα ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 272 - 274. Burial Habits, 100 - 120. P - C, 48 - 50.

(γ) Κάτοικος τοῦ χωρίου Σαγκρίον παρέδωκεν εἰς τὸ Μουσεῖον Νάξου μαρμάρινον νεολιθικὸν εἰδώλιον, ὃ ἀκριβῆς τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι γνωστός. JHS 1946, 114. BCH 1948, 440. AJA 1951, 124.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀφεντικά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Σαγκρίου ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1910 ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, οἱ ὁποῖοι περιεῖχον περὶ τὰ 100 πῆλινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα ἀγγεῖα, τρία μαρμάρινα εἰδῶλια, χαλκὴν καρφίδα καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ (ΠΑΕ 1910, 270 - 272. ΑΔ 1961 - 62 Μελέται, 108, 109, 148 - 149). Ἐκ τῆς θέσεως ἔχει ἀναφερθῇ ἐπὶ πλέον ὅτι προέρχεται ἐν ὄστρακον ἀγγείου μιμουμένου ΜΕ μινύειον ἀγγεῖον. GAC, 327.

(ε) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Κοντολέοντος παρὰ τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου στὸ Γύρουλα ἢ στὰ Μάρμαρα, εἰς ἀπόστασιν πορείας ἡμισείας περίπου ὥρας νοτίως τοῦ Σαγκρίου (ΠΑΕ 1951, 223, 1954, 330 - 338), συνεχισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Λαμπρινουδάκη βραδύτερον (ΠΑΕ 1976, 299 - 302), ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων ἱεροῦ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, πρωτοκυκλαδικὰ, μυκηναϊκὰ (ΠΑΕ 1976, 299 - 300) καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανόν. ΠΑΕ 1954, 337, 1976, 299.

ΠΚ θέσις 665, ΜΚ 514, ΥΚ III 364, γεωμ. 402.

460. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. Βι β λ ι ο γ ρ α φ ί α : Emergence, 509 (ἀριθ. 1), 519 (ἀριθ. 36). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 60). GAC, 238.

Ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Ζᾶς, κατὰ τὸ μέσον τῆς Νάξου (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 60), εἰς τὴν Συλλογὴν Ἀπειράνθου ὑπάρχει νεολιθικὴ καὶ πρωτοκυκλαδικὴ κεραμικὴ καὶ ὀστεῖνα ἐργαλεῖα. Emergence, 509 (ἀριθ. 1).

ΠΚ θέσις 666.

(κθ). ΜΗΛΟΣ

461. ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Καλόγερος, ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Μήλου (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 28), ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΤΑΕΜ, 296 - 297 (ἀριθ. 28).

462. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ. (α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἀπολλώνια, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Μήλου (χάρτης, ΤΑΕΜ, 8, εἰκ. 1.6), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ χειροποίητα, πιθανῶς προϊστορικά, γεωμετρικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 297 (ἀριθ. 30).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βουνάλι τοῦ Μπάρμπα Σπύρου, περὶ τὰ 800 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Ἀπολλώνια, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ γεωμετρικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 297 (ἀριθ. 31).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κορακιά, περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τῆς προη-

γουμενης τοποθεσίας, έχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακά τεμάχια ὀψιανού ὑστέρων νεολιθικῶν χρόνων. ΤΑΕΜ, 297 (ἀριθ. 33).

Γεωμ. θέσις 407.

463. ΦΥΛΑΚΩΠΗ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Μ - Χ, 96 - 97 καὶ Emergence, 138 - 140, 186 - 195, 507 (ἀριθ. 1), 511 (ἀριθ. 4 - 5), 591 (Index: Phylakopi). ΑΔ 1965 Χρον., 513 - 514, 1966 Χρον., 387, 1973 - 74 Χρον., 881 - 882, 1975 Χρον., 331 - 332, 1976 Χρον., 344 - 346, 1977 Χρον., 308 - 309, 313. Excavations 1975, 45 - 46. Burial Habits, 23 - 27, 49. Bintliff, 538 - 543. C. Renfrew - M. Wagstaff, An Island Polity. The Archaeology of Exploration in Melos, Cambridge 1982 (= ΤΑΕΜ), 1 - 309. Μ - Χ, 96 - 97 κ.έ. Ρ - C, 63 - 68, 88 - 94, 148 - 161, 225 - 240. C. Renfrew κ.ά., The Archaeology of Cult. The Sanctuary at Phylakopi, London 1985 (= Sanct. Phyl.), 5 - 481. Aegeum (3), 1989, 167 - 169.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1896 - 1899, 1910 καὶ 1974 - 1977 εἰς τὴν θέσιν Φυλακωπή, παρὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς νήσου (ΤΑΕΜ, 8, εἰκ. 1.6, ἀριθ. 25 - 27), ὅπου ὁ Ross καὶ ὁ Dümmler (ΑΜ 1876, 246, 1886, 26 - 32) εἶχον ἐντοπίσει προϊστορικά λείψανα, ἔχουν φέρει εἰς φῶς κατάλοιπα οἰκισμοῦ, ἱερῶν καὶ τάφων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα καλύπτοντα χρονικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ πρωτοκυκλαδικῶν μέχρι ΥΚ ΙΙΙ Γ χρόνων. T. D. Atkinson κ.ά., Excavations at Phylakopi in Melos (BSA, Suppl. 4), London 1904 (= Phylakopi), BSA 1910 - 11, 1 - 22. ΑΔ ἔ.ἀ. Sanct. Phyl. 27 - 70. ΤΕΑΜ, ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀγριλῆα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανού, ὑποδηλοῦντα τὴν ὑπαρξιν οἰκισμοῦ τῆς νεολιθικῆς περιόδου, παρεμφορεῖς πρὸς τὸν οἰκισμὸν ἐπὶ τῆς νησίδος Σάλιαγκος, καὶ ὑστερογεωμετρικὰ καὶ ἀρχαῖκὰ ὄστρακα. Emergence, 507 (ἀριθ. 1). Bintliff, 538 - 543. ΤΑΕΜ, 24 - 25, 296 (ἀριθ. 25).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Κάπαρη, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τῆς Φυλακωπῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά πρωτοκυκλαδικὰ καὶ μεσοκυκλαδικὰ ὄστρακα, πιθανοὶ τάφοι καὶ πώρινον πρωτοκυκλαδικὸν ὁμοίωμα πλοίου. Emergence, 511 (ἀριθ. 5). ΤΑΕΜ, 296 (ἀριθ. 27). ΑΔ 1966 Χρον., 385. Bintliff, 538 - 543.

ΠΚ θέσις 710, ΜΚ 520, ΥΚ Ι 126, ΥΚ ΙΙ 188, ΥΚ ΙΙΙ Α 310, ΥΚ ΙΙΙ Β 409, ΥΚ ΙΙΙ Γ 243, γεωμ. 408.

464. ΒΑΝΙ. Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Βάνι, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 111), ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανού

τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΤΑΕΜ, 25 - 26, 309 (ἀριθ. 111).

465. ΠΛΑΚΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1896 - 97, 88. Emergence, 512 (ἀριθ. 9). ΤΑΕΜ, 293 (ἀριθ. 3 - 4).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πλάκα, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νήσου (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 3 - 4), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ κεραμικῆ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς ΠΚ περιόδου. ΤΑΕΜ, 293 (ἀριθ. 3 - 4).

ΠΚ θέσις 711.

466. ΜΑΝΔΡΑΚΙΑ. Ἐκ δύο τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Μανδράκια, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 12 - 13), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς ὑστέρων νεολιθικῶν ἢ πρωίμων πρωτοκυκλαδικῶν χρόνων. ΤΑΕΜ, 294 (ἀριθ. 12 - 13).

ΠΚ θέσις 712.

467. ΑΣΠΡΟΧΩΡΙΟ. Βιβλιογραφία: Emergence, 511 - 512 (ἀριθ. 6). Bintliff, 545. ΤΑΕΜ, 292 (εἰκ. Α.1, ἀριθ. 34 - 37), 297 - 298.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κούφη, παρὰ τὴν ΒΑ ἄκραν τῆς νήσου καὶ ΒΔ τῆς τοποθεσίας Ἀσπροχωριό, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ τεμάχια ὀψιανοῦ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΤΑΕΜ, 297 (ἀριθ. 34).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κορακιά, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΤΑΕΜ, 297 (ἀριθ. 35).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, περὶ τὰ 600 μ. νοτίως τῆς τοποθεσίας (α), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ γεωμετρικὰ καὶ ἀρχαῖκὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΤΑΕΜ, 297 - 298 (ἀριθ. 36).

(δ) Ἐκ καταστραφέντων τάφων παρὰ τὸ Ἀσπροχωριό προέρχονται πρωτοκυκλαδικὰ ἢ μεσοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Μήλου. Emergence, 511 - 512 (ἀριθ. 6). Bintliff, 545. ΤΑΕΜ, 298 (ἀριθ. 37).

ΠΚ θέσις 714, ΜΚ 521, γεωμ. 410.

468. ΑΔΑΜΑΣ. Παλαιολ. θέσις 75. Ὀρυχεῖον ὀψιανοῦ χρησιμοποιούμενον ἀπὸ ἐπιπαλαιολιθικῶν χρόνων μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΤΑΕΜ, 182 - 221.

ΠΚ θέσις 717, γεωμ. 412.

469. ΤΡΙΑΔΕΣ. (α) Ἐκ δύο τοποθεσιῶν τοῦ ὑψώματος Φαβᾶς, ΒΑ τοῦ χωρίου Τριάδες παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Μήλου, ἔχει ἀναφερθῇ

ὄψιανός τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΤΑΕΜ, 308 (ἀριθ. 105 - 106).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Τριάδες μνημονεύονται χωρὶς νὰ περιγράφονται πρωτοκυκλαδικὰ εὐρήματα, ἐκ τάφου πιθανῶς. Bintliff, 548. ΤΑΕΜ, 308 (ἀριθ. 103).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Τριάδες, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λίθινα ἐργαλεῖα, ὄψιανός καὶ κεραμικὴ πρωτοκυκλαδικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΤΑΕΜ, 307 - 308 (ἀριθ. 102).

ΠΚ θέσις 720.

470. ΚΩΜΙΑ - ΔΕΜΕΝΕΓΑΚΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1896 - 97, 77 - 79, 1965, 225 - 247. Phylakopi, 216 - 218. PPS 1964, 111 - 133, 1966, 30 - 72. Ἀνθρῶπος 1974, 81 - 88. ΤΑΕΜ, 182 - 221, 299 - 300 (ἀριθ. 45 - 51).

Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Δεμενεγάκι νοτίως τοῦ χωρίου Κώμια, παρὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς Μήλου (BSA 1896 - 97, 217 εἰκ. 191), ἔχει ἐντοπισθῇ ἐκτεταμένον ὄρυχεῖον ὄψιανοῦ χρησιμοποιούμενον ἀπὸ νεολιθικῶν τοῦλάχιστον χρόνων μέχρι τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐκ τινος δὲ τοποθεσίας ΝΔ τῶν Κωμίων ἔχουν ἀναφερθῇ ὀλίγα ὄστρακα πρωτοκυκλαδικῶν καὶ γεωμετρικῶν ἢ ἀρχαϊκῶν χρόνων. ΤΑΕΜ, 299 - 300 (ἀριθ. 48).

ΠΚ θέσις 721, γεωμ. 414.

471. ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΕΣ. Ἐκ τοῦ λόφου «Στοὺς Δεκατέσσερες», παρὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς Μήλου καὶ περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τῶν Ἀλυκῶν (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 79 - 80), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς πρωτοκυκλαδικῆς περιόδου καὶ τεμάχια ὄψιανοῦ. ΤΑΕΜ, 304 (ἀριθ. 79 - 80).

ΠΚ θέσις 723.

472. ΣΟΛΕΤΑ. Ἐκ δύο τοποθεσιῶν παρὰ τὴν θέσιν Σολέτα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ Παλαιοχωρίου νοτίως δὲ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ τεμάχια ὄψιανοῦ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου ἐκ τῆς μιᾶς καὶ πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα ἐκ τῆς ἄλλης. ΤΑΕΜ, 301 (ἀριθ. 57 - 58).

ΠΚ θέσις 725.

473. ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὄψιανός τῶν ὑστέρων πιθανῶς νεολιθικῶν ἢ τῶν προϊῶμων πρωτο-

κυκλαδικών, τών γεωμετρικῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΤΑΕΜ, 303 (ἀριθ. 74).

ΠΚ θέσις 726, γεωμ. 416.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

(γ). ΛΕΡΟΣ

474. ΚΑΤΑΚΡΩΤΗΡΙ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κατακρωτήρι, κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τοῦ ὄρμου Δρυμόνας ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Λέρου (BSA 1970, 53, εἰκ. 4), ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται νεολιθικὴ ἢ ΠΕ λιθινὴ ἀξίνη τῆς Συλλογῆς τοῦ χωρίου Πλάτανος (BSA 1970, 54) καὶ νεολιθικὰ ἢ ΠΕ ὄστρακα ἐξ ἐτέρων τριῶν τοποθεσιῶν κειμένων δυτικώτερον. ΝΠΔ, 109 - 110 (ἀριθ. 14 - 16), σχέδ. 150.

ΠΕ θέσις 743.

(δ). ΚΑΛΥΜΝΟΣ

475. ΣΙΚΑΤΙ - ΠΑΛΙΟΝΗΣΟΣ. Ἐκ τῶν δύο τοποθεσιῶν Σικάτι καὶ Παλιόνησος ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Καλύμνου (BSA 1962, 170, εἰκ. 5) ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικὰ λείψανα. CR I, 105. BSA 1957, 128.

476. ΒΑΘΥ - ΡΗΝΑ. Βιβλιογραφία: CR I, 115 - 117. JHS 1947, 128, 1961 AR, 34 - 35. PPS 1956, 188 - 193. BSA 1957, 128, 1962, 172 - 173, 1973, 170. GAC, 366 - 367.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἑμπολας, ἐκ τοῦ ἐλληνιστικοῦ πύργου τοῦ γνωστοῦ ὡς Φυλακαὶ καὶ ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν δύο τούτων τοποθεσιῶν περιοχῆς εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Βαθέος, βορείως τοῦ ὄρμου τῆς Ῥήνας κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς Καλύμνου (BSA 1962, 170, εἰκ. 5, ἀριθ. 16), ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ μυκηναϊκῆ κεραμικῆ. BSA 1962, 172 - 180.

(β) Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν φρέατος εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Βαθέος ἦλθεν εἰς φῶς κεραμικὴ τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἀποτεθεῖσα εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥόδου. JHS 1947, 128.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Maiuri τὸ ἔτος 1922 εἰς τὸ σπήλαιον Δασκαλειό, ἄνωθεν τοῦ ὄρμου τῆς Ῥήνας (BSA 1962, 170, εἰκ. 5, ἀριθ. 17), ἀπεκάλυψε κεραμικὴν καὶ ἄλλα λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ τῶν νεολιθικῶν μέχρι τῶν ΥΕ III χρόνων. CR, I, 110 - 117. PPS 1956, 188 - 193. BSA 1957, 128 (ὑπόσημ. 282). GAC, 366 - 367.

ΠΕ θέσις 744, ΜΕ 534, ΥΕ III 377.

477. ΠΟΘΙΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1887, 446 - 460, 1961 AR, 35, 1984 AR, 70. BMC I (I), 189-197 (ἀριθ. Α 1001-1024). CR I, 106-110. CVA Great Britain 7, IIIA, 9 - 10, πίν. 8 (ἀριθ. 22 - 28), πίν. 9. MPL, 22. BSA 1957, 127 - 133, 1962, 172 - 173. GAC, 366. M - X, 93 - 94 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δᾶμος, παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ ΒΑ τῆς ὁδοῦ ἐκ Πόθιας (νῦν Καλύμνου) πρὸς Συκιάν (BSA 1962, 170, εἰκ. 5, ἀριθ. 15), ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου τῆς Πόθιας, προερχόμενα προφανῶς ἐκ τάφων. BSA 1957, 129 (ὑπόσημ. 287 τέλος), 1962, 173.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Περικάστρο, ΒΔ τῆς Πόθιας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III Α - Β ὄστρακα καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς περιοχῆς πρέπει νὰ προέρχονται περὶ τὰ 30 ΥΕ III Β - Γ ἀγγεῖα εὐρεθέντα εἰς τάφους, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Βρετανικὸν Μοσεῖον τοῦ Λονδίνου. JHS 1878, 446 - 460. BMC I (I) ἔ.ἀ. CVA ἔ.ἀ. MPL, 22. BSA 1962, 172 - 173. GAC, 366.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Μαίυρι τὰ ἔτη 1920 - 1921 εἰς δύο σπήλαια, τῆς Ἀγίας Βαρβάρας, περὶ ἃ 400 μ. ΒΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, καὶ Χοιρόμαντρες, εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν, ἀπεκάλυψε νεολιθικά καὶ ΥΕ III Β - Γ ὄστρακα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα. CR I, 106 - 110.

(δ) Ἐκ μὴ ἀναφερομένων τοποθεσιῶν τῆς Καλύμνου ἔχουν γνωσθῇ τέσσαρες ΥΕ τάφοι περιέχοντες κεραμικὴν (JHS 1984 AR, 70) καὶ ΥΕ III Β - Γ, πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μοσεῖον Πόθιας. BSA 1957, 129 (ὑπόσημ. 287), 1962, 173 (ὑπόσημ. 187). JHS 1961 AR, 35. M - X, 93 - 94, 211, 284.

ΥΕ III Α θέσις 314, ΥΕ III Β 415, ΥΕ III Γ 246, πρωτογ. 250, γεωμ. 425.

(ε). ΚΩΣ

478. ΤΡΟΥΛΛΙ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τρουλλί, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς πόλεως Κῶ (BSA 1970, 56, εἰκ. 5, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου πιθανῶς καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1970, 55 - 57, 1973, 171. GAC, 361. Γυαλί, 229. ΠΕ θέσις 746.

479. ΚΕΦΑΛΟΣ - ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ. Βιβλιογραφία: Annuario 1925 - 26, 235 - 310. PGP, 225, 324. PPS 1956, 193. BSA 1957, 123, 1962, 171. GGP, 270 (ὑπόσημ. 1), 287, 381, 417. GAC, 363. NGK, 50 - 55. M - X, 96 (ἀριθ. 196 δ).

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κέφαλος, παρὰ τὸν ὄρμον Κα-

μάρες κατά τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Κῶ, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Κῶς Ἀστυ-
πάλαια (BSA 1957, 119 - 127, εἰκ. 14), ἔχει ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων
τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κεραμικὴ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. BSA
1957, 123. GGP, 381, 417. NGK, 41 - 50. M - X, 96 (ἀριθ. 196 δ).

(β) Ἀνασκαφὴ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1922 εἰς τὸ σπήλαιον
Ἀσπρη Πέτρα, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τοῦ ὄρμου Καμάρες (BSA 1957,
117, εἰκ. 14), ἀπεκάλυψε λείψανα κατοικήσεως, κεραμικὴν καὶ μικρὰ
εὐρήματα τῶν ὑστέρων νεολιθικῶν ἢ τῶν πρωίμων χρόνων τῆς ἐποχῆς
τοῦ χαλκοῦ, ὀλίγα ὄστρακα ἀναφερόμενα ὡς μυκηναϊκά, πρωτογεω-
μετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρό-
νων. Annuario 1925 - 26, 235 - 310. PPS 1956, 193. PGP, 225, 324.
GGP, 270 (ὑποσημ. 1), 287. BSA 1973, 170. NGK, 50 - 55. M - X, 96
(ἀριθ. 196 δ).

ΠΕ θέσις 754, ΥΕ III 381, πρωτογ. 252, γεωμ. 428.

(ζ). ΓΥΑΛΙ

480. ΓΥΑΛΙ. Βιβλιογραφία: H.-G. Buchholz - E. Althaus, Nisyros - Gia-
li - Kos, Mainz am Rhein 1982 (= NGK), 23 - 40. Ἀνθρωπο-
λογικά 1984 (τεῦχος 5), 63 - 74. ΝΠΔ, 108 - 109. Ἀ. Σάμψων,
Ἡ νεολιθικὴ κατοίκησις στὸ Γυαλί τῆς Νισύρου, Ἀθήναι
1988 (= Γυαλί).

Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τῆς μικρᾶς νησίδος Γυαλί, μεταξὺ Κῶ
καὶ Νισύρου (BSA 1962, 155, εἰκ. 1), ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν καὶ
μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων τὰ ἔτη 1986 - 1987 ἔχουν φέρει εἰς φῶς
λείψανα νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ καὶ νεκροταφείου κατὰ τὸ ΝΔ τμήμα
τῆς νήσου καὶ ἐξ ἄλλων τοποθεσιῶν κεραμικὴν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα
τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΝΠΔ,
108 - 109. Γυαλί, 15 (σχέδ. 3), 21 - 26.

ΠΕ θέσις 761.

(ι). ΤΗΛΟΣ

481. ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1973 Χρον., 642, 1975 Χρον., 369 -
372. Excavations 1975, 37 - 38. AAA 1980, 68 - 73. BCH 1982,
613. JHS 1984 AR, 69 - 70. ΝΠΔ, 115. BSA 1988, 293 - 294.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λάκκες, δυτικῶς τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ
κατὰ τὸ βόρειον τμήμα τῆς Τήλου (AAA 1980, 69 εἰκ. 1, ἀριθ. 3),
ἐπεσημάνθησαν τὸ ἔτος 1979 νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὄψιανὸς μαρτυ-
ροῦντα νεολιθικὴν κατοίκησιν εἰς τὴν θέσιν. AAA 1980, 68. ΝΠΔ, 115.

(β) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1979 εἰς τοποθεσίαν κειμένην νοτίως τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ (ΑΑΑ 1980, 69, εἰκ. 1, ἀριθ. 1) ἀπεκάλυψε περὶ τὰ 100 ὀλόκληρα ἢ συντετριμμένα κωνικὰ κύπελλα τῆς ΥΜ Ι περιόδου, πολλὰ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν τὸ ἐν ἐντὸς τοῦ ἄλλου ἀποτελοῦντα στήλην, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας δὲ τοῦ ἐδάφους ὑπῆρχον ἄφθονα μυκηναϊκὰ ὄστρακα. ΑΑΑ 1980, 68 - 73.

(γ) Ἐρευναι τοῦ Γεωλογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν εἰς τὸ σπήλαιον Χαγκαδιό, νοτίως τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ (ΑΑΑ 1980, 69, εἰκ. 1, ἀριθ. 2), ἀπεκάλυψαν, πλὴν ἄλλων εὐρημάτων, νεολιθικὰ καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὄστρακα, ἐν πιθανὸν ΥΕ ΙΙΙ τεμάχιον ἀγγείου, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1973 Χρον., 642, 1975 Χρον., 369 - 372. ΝΠΔ, 115.

ΠΕ θέσις 768, ΥΕ Ι 138, ΥΕ ΙΙΙ 383.

(ια). ΑΛΙΜΝΙΑ

482. ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1983 Χρον., 7 - 8. ΒSA 1984, 239 - 249. ΝΠΔ, 79 - 86.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων τὸ ἔτος 1980 ἐπὶ τοῦ λόφου Κάστρο, εἰς τὸ κέντρον περὶ τοῦ τῆς νησίδος Ἀλιμνιάς δυτικῶς τῆς Ῥόδου (ΝΠΔ, σχέδ. 96, ἀριθ. 1), ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, περιλαμβάνοντα καὶ ἀψιδοειδὲς οἰκοδόμημα, κεραμικὴν, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου καὶ ὁστοῦ τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΑΕ ἔ.δ. ΝΠΔ, 79 - 86, 106.

483. ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ. Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ φέροντος τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἔχουν ἀναφερθῇ ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα παρεμφερῆ πρὸς τὰ ὄστρακα τῆς προηγουμένης τοποθεσίας. ΝΠΔ, 107, (ἀριθ. 6), σχέδ. 96 (ἀριθ. 4). ΒSA 1988, 302.
484. ΠΟΝΤΙΚΟΒΟΥΝΑΡΟ. Ἐκ τοῦ βραχώδους ὑψώματος Ποντικοβούναρο, ΝΔ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Γεωργίου (ΝΠΔ, σχέδ. 96, ἀριθ. 2) κατὰ τὸ νότιον τμήμα τῆς Ἀλιμνιάς, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ ἐκ Νισύρου καὶ ἐκ Μήλου, τεμάχια πυριτολίθου καὶ ὄστρακα ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ ὄστρακα τῶν δύο προηγουμένων τοποθεσιῶν. ΝΠΔ, 106 (ἀριθ. 4). ΒSA 1988, 302 - 304, εἰκ. 4.
485. ΕΜΠΟΡΕΙΟ. Ἐκ τῆς χερσονήσου τῆς ἀποτελούσης τὴν νοτίαν ἀκτὴν τοῦ ὄρμου τοῦ Ἐμπορείου, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου (ΝΠΔ, σχέδ. 96, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΝΠΔ, 106 - 107 (ἀριθ. 5).

(ιβ). ΧΑΛΚΗ

486. ΤΡΑΧΕΙΑ. Ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Τραχειά, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς νήσου Χάλκης, κειμένης νοτίως τῆς Ἀλιμιναῶς καὶ δυτικῶς τῆς Ῥόδου, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΝΠΔ, 113, σχέδ. 153 α, ἀριθ. 23. BSA 1988, 307 - 309.
487. ΠΟΝΤΑΜΟΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πόνταμος, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς νήσου καὶ ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΝΠΔ, σχέδ. 153 α, ἀριθ. 24), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΝΠΔ, 114.
- (β) Ἐκ τριῶν ἄλλων τοποθεσιῶν τῆς αὐτῆς περιοχῆς ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἢ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1988, 306 - 309 (ἀριθ. 6 - 8).
- ΠΕ θέσις 771, ΜΕ 543.

(ιγ). ΡΟΔΟΣ

488. ΡΟΔΟΣ. Ἐκ τῆς πόλεως Ῥόδου, κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν κατὰ καιροὺς ἔλθει εἰς φῶς, κατὰ τὰς ἐκσκαφὰς θεμελίων, προϊστορικὰ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ τῆς νεολιθικῆς ἐνδεχομένως περιόδου. ΝΠΔ, 96.
489. ΙΑΛΥΣΟΣ - ΤΡΙΑΝΤΑ. Βιβλιογραφία: E. Biliotti - L'Abbé Cottret, L'Île de Rhodes, Rhodes 1881, 386 - 393. MV, 1 - 18. BMC I (I), 139 - 177 (ἀριθ. Α 801 - 970). CVA Great Britain 7, III A, 1 - 8, πίν. 1 - 8, ἀριθ. 1 - 21. Annuario 1916, 271 - 274, 1923 - 24, 83 - 341, 1930 - 31, 253 - 335. CR I, 56 - 82, CR III, 7 - 284, CR VIII, 7 - 207, CR X, 41 - 183. MPL, 8 - 20. MPA (Index: Ialysos). MPC, 42, 52 - 58, 63 - 64, 67, 74 - 75. Memorie Rodi (III) 1938, 57 - 68. AIRRS 1950 (Op. Arch. 6), 150 - 271. LMTS (Index: Ialysos). PGP, 225 - 227. GGP, 262 - 301 (σποράδην). BICS 1969, 1 - 6. BSA 1973, 135 - 137. Excavations 1975, 31 - 33. GAC, 348 - 349. C. Mee, Rhodes in the Bronze Age, Warminster 1982 (= RBA), 4 - 47. M - X, 98 - 100 κ.έ. Arch. Dodec., 27 - 33, 39 - 72, 104 - 105.
- (α) Ἱταλικαὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1935 - 1936 εἰς τὰς παρακειμένας τοποθεσίας Ποτάμυλο καὶ Παρασκευά, βορείως τοῦ χωρίου Τριάντα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Ἰαλυσοῦ παρὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς νήσου (BSA 1973, 136, εἰκ. 2), ἀπεκάλυψαν λείψανα οἰκισμοῦ ἀρχο-

μένου ἀπὸ τῆς MM περιόδου καὶ ἀκμάζοντος κατὰ τὰς YM I - YM III A περιόδους. *Memorie Rodi* (III) 1938, 57 - 68. CR X, 41 - 183. AIRRS 1950 (Op. Arch. 6), 150 - 271. BICS 1969, 1 - 6. BSA 1973, 135. GAC, 348. RBA, 4 - 7.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ A. Biliotti τὰ ἔτη 1868 καὶ 1870, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, συνεχισθεῖσαι ὑπὸ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1914 - 1928, ἐπὶ τῶν λόφων Μακριὰ Βουνάρα καὶ Μόσχου Βουνάρα, μεταξὺ τοῦ χωρίου Τριάντα καὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Ἰαλυσοῦ νοτιώτερον (BSA 1973, 136, εἰκ. 2), ἀπεκάλυψαν νεκροταφεῖον YE II - III Γ θαλαμοειδῶν τάφων περιεχόντων κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. MV, 1 - 18. BMC I (I), 139 - 177 (ἀριθ. A 801 - 970). *Annuario* 1916, 271 - 274, 1923 - 24, 86 - 147, 1930 - 31, 253 - 344. CR I, 66 - 82. BSA 1973, 135 - 137. GAC, 348 - 349. RBA, 8 - 46.

(γ) Ἰταλικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἰαλυσοῦ ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς (Boll. d'Arte 1926 - 27, 331 - 332) καὶ MM περιόδου (BSA 1973, 137. BICS 1969, 1 - 6. Thalassocracy, 93 - 105) καὶ τάφους περιέχοντας πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν. CR III, 37 - 149. CR VIII, 161 - 166. M - X, 99 - 100, 211, 285 - 286. RBA, 47.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάλαθος, ταυτιζομένης πιθανῶς πρὸς τὴν θέσιν Καλαθόβουνο, νοτίως τῆς Ἰαλυσοῦ (Acta Archaeol. 1974, 133, ὑποσημ. 4), προέρχεται ἐν ἀγγεῖον τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ εὕρισκόμενον εἰς Κοπεγχάγην. Acta Archaeol. 1974, 135 (ἀριθ. 3, εἰκ. 3). RBA, 47.

ΠΕ θέσις 772, ME 544, YE I 139, YE II 191, YE III A 323, YE III B 426, YE III Γ 251, πρωτογ. 253, γεωμ. 432.

490. ΚΟΣΚΙΝΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Μελέται, 133 - 134. BSA 1973, 155. GAC, 357. RBA, 77. ΝΠΔ, 96.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀγία Βαρβάρα, ΒΔ τοῦ χωρίου Κοσκινοῦ κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς νήσου (BSA 1973, 136, εἰκ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικά ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου τῆς νεολιθικῆς πιθανῶς περιόδου. ΝΠΔ, 96.

(β) Ἐκ τάφου πιθανῶς τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κοσκινοῦ, ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποίου δὲν μνημονεύεται, προέρχονται ἐξ YE III A - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ῥόδου περιγραφέντα ὑπὸ τοῦ Χαριτωνίδου. ΑΔ 1963 Μελέται, 133 - 134. RBA, 77.

YE III A θέσις 325, YE III B 427, YE III Γ 252.

491. ΚΑΛΥΘΙΕΣ. Βιβλιογραφία: *Memorie Rodi* (II), 1938, 51. BSA 1973, 154 - 155, 1984, 239 - 247 (εικ. 1 - 3). AE 1983 Χρον., 7. RBA, 77. ΝΠΔ, 21 - 65, 97. Arch. Dodec., 11 - 26.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μέσωνος, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Καλυθιὲς ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (BSA 1973, 134, εἰκ. 1), ἔχει ἀναφερθῇ ἐν ΥΕ III μονόχρωμον ὄστρακον. BSA 1973, 155. RBA, 77.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Σάμψων εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Ψαλίδι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Καλυθιῶν (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 35), ἀπεκάλυψεν, ἐκ τῆς πάχους 3,50 μ. ἐπιχώσεως ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, κεραμικὴν, λίθινα, ὀστέϊνα καὶ χαλκᾶ ἐργαλεῖα, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ ἄλλα εὐρήματα τῶν τριῶν φάσεων τῆς νεολιθικῆς περιόδου. AE 1983 Χρον., 7, 8 - 9. ΝΠΔ, 21 - 65.

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου τοῦ γνωστοῦ ὡς τοῦ Ἰταλοῦ ἢ Σπηλιά, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 6), ἔχει ἀναφερθῇ νεολιθικὴ κεραμικὴ. ΝΠΔ, 97.

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Ἐρημόκαστρο, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 3), ὁ ὁποῖος περιβάλλεται ἀπὸ κυκλώπεια τεῖχη ἀβεβαίου χρονολογίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν προϊστορικὸν ὄστρακον καὶ λεπίς ὀψιανοῦ ἐκ τῆς κορυφῆς (BSA 1973, 154 - 155) καὶ ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τοῦ λόφου πλευρᾶς πιθανὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. Ἀνεπιβεβαίωτον τέλος μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τῶν νοτίων κλιτύων τοῦ λόφου. R. Inglieri, *Carta Archeologica dell' Isola di Rodi*, Florence 1936 (= CAIR), 34 (FN 59). BSA 1973, 154 - 155. RBA, 77. ΝΠΔ, 97.

(ε) Ἐκ σπηλαίου κειμένου περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ περιέχοντος ἀπολιθωμένα ὀστᾶ ζώων ἔχει ἀναφερθῇ λίθινος τριπτῆρ τῆς νεολιθικῆς πιθανὸν περιόδου. ΝΠΔ, 94 (ἀριθ. 4).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάγκες, ΝΑ τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ μνημονευθέντος ἀνωτέρω, ἔχουν ἀναφερθῇ λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ λίθινον ἡμισελήνοειδὲς ἐργαλεῖον. ΝΠΔ, 97 (ἀριθ. 5), σχέδ. 143 (ἀριθ. 5).

ΥΕ III θέσις 386.

492. ΣΑΛΑΚΟΣ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν, Ἅγιος Νικόλαος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Σάλακος (BSA 1973, 143 - 144), Ἀμμουδιά, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, καὶ Καρύδια, νοτίως τοῦ Ἀγίου Νικολάου (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 40, 30 - 31), ἔχουν ἀναφερθῇ λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου, λίθινος τριπτῆρ καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα «νεολιθικοῦ τύπου». BSA 1973, 143 - 144. RBA, 54. ΝΠΔ, 104 - 105.

493. ΚΟΛΥΜΠΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1973, 154. RBA, 76. ΝΠΔ, 98 (ἀριθ. 7 - 10).

(α) Ἐκ τεσσάρων τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Κολύμπια, ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Ῥόδου (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 7 - 10), ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανὸς καὶ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας προϊστορικὰ ὄστρακα, εἰς μίαν περίπτωσιν μνημονευόμενα ὡς τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΝΠΔ, 98.

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τῶν Κολυμπίων ἔχει ἀναφερθῇ ἓν πιθανὸν ΥΕ III ὄστρακον κύλικος. BSA 1973, 154. RBA, 76.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Θεοτόκος τῶν Κολυμπίων ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ μέσης πιθανῶς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1988, 300 - 302.

ΠΕ θέσις 773, ΜΕ 547, ΥΕ III 388.

494. ΚΡΗΤΗΝΙΑ. Βιβλιογραφία: E. Biliotti-L'Abbé Cottret, L'Île de Rhodes, 413 - 423. Boll. d'Arte 1914, 230 - 236. Annuario 1914, 365 - 366, 1923 - 24, 252 (Castello). CAIR, 48, 50 - 51. CVA Kopenhagen, 36 πίν. 48 ἀριθ. 11. BSA 1973, 145 - 146. Excavations 1975, 34 - 35. GAC, 352. RBA, 58 - 59. Μ - Χ, 98 - 100 κ.έ.

(α) Ἐκ δύο τοποθεσιῶν παρὰ τὸν ὄρμον Σκάλα ΒΔ τῆς Κρητηνίας (πρῶην Καστέλλο) ὁ Σάμψων ἀνέφερε προϊστορικὰ ὄστρακα, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν χαρακτηρίζονται ὡς νεολιθικοῦ τύπου, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ λίθινον τριπτῆρα. ΝΠΔ, 105 (ἀριθ. 32 - 33).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ λόφου Καστράκι, βορείως τῆς Κρητηνίας καὶ ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως (BSA 1973, 134, εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ πολυάριθμοι συληθέντες μυκηναϊκοὶ τάφοι καὶ ἐπιφανειακὰ μυκηναϊκά, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Boll. d'Arte, 1914, 232. Annuario 1914, 366, 1923 - 24, 252 (Castello). BSA 1973, 145 - 146. RBA, 58.

(γ) Ἐκ τῆς Κρητηνίας ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται 19 ΥΕ III Α - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου τῆς Κοπεγχάγης καὶ ἓν ΥΕ III Β ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου τῆς Ῥόδου. CVA ἔ.ἀ. RBA, 59.

(δ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Κρητηνίας Ἀμάρτο, Ἀσπρολίθι καὶ Σέλινο ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπίσης μυκηναϊκοὶ τάφοι. CAIR, 4, 50, 51. RBA, 58.

ΥΕ III Α θέσις 332, ΥΕ III Β 432, ΥΕ III Γ 257, γεωμ. 434.

495. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1949, 535. ΑΔ 1963 Μελέται, 135 - 140, ΑΔ 1980 Χρον., 558. BSA 1973, 152 - 153, 1984, 239 - 249. GAC, 256. RBA, 75 - 76. ΑΕ 1983 Χρον., 6 - 7. Μ - Χ, 99 - 100 κ.έ. ΝΠΔ, 66 - 78, 98 - 101. Arch. Dodec., 13 - 16.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὄρους Τσαμπίκα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Ἀρχαγγέλος ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκοὶ τάφοι (CAIR, 37) μὴ ἐπιβεβαιωθέντες κατὰ τὴν ἐπανεξερεύνησιν τῆς περιοχῆς ταύτης. BSA 1973, 152 (ὑποσημ. 160). RBA, 76.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ μεσαιωνικοῦ τείχους ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀναγρος, περὶ τὰ 300 μ. ΒΑ τοῦ Ἀρχαγγέλου (BSA 1973, 153, εἰκ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ἢ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὄστρακα καὶ δύο πιθανῶς μυκηναϊκὰ ὡς καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ τῆς Μήλου καὶ τοῦ Γυαλιοῦ. BSA 1973, 152 - 153.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σφουγγάρια, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα νεολιθικοῦ τύπου καὶ ὀψιανός. ΝΠΔ, 96 - 99.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαλὰ ἢ Πετροκοπιό, ΝΔ τοῦ Ἀρχαγγέλου (BSA 1973, 153, εἰκ. 5), ἀνεκαλύφθησαν τυχαίως τὸ ἔτος 1949 δύο ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι, ὁ εἷς τῶν ὁποίων ἠρευνήθη ὑπὸ τοῦ Κοντῆ καὶ ἐξ αὐτοῦ συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥόδου 21 ἀκέραια ἢ συντετριμμένα ΥΕ III Α - Γ ἀγγεῖα καὶ χαλκοὺν ξυρόν. BCH 1949, 535. ΑΔ 1963 Μελέται, 135 - 140. BSA 1973, 153. RBA, 75 - 76.

(ε) Ἐπιφανειακὴ ἐπὶ πλέον ἐξερεύνησις τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀρχαγγέλου ὑπὸ τοῦ Σάμψων τὰ ἔτη 1978 - 1979 ἐνετόπισε περὶ τὰς δέκα ἄλλας προϊστορικὰς τοποθεσίας, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀψιανός (ΝΠΔ, 98 - 101, σχέδ. 143), μία δὲ τούτων, τὸ σπήλαιον Κούμελο κείμενον περὶ τὴν μίαν ὥραν πορείας ΝΑ τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἠρευνήθη τὸ ἔτος 1979. AAA 1979, 24 - 39. ΑΕ 1983 Χρον., 6 - 7. ΝΠΔ, 66 - 78. Arch. Dodec., 13 - 16. ΑΔ 1980 Χρον., 558.

ΠΕ θέσις 775, ΥΕ III Α 333, ΥΕ III Β 433, ΥΕ III Γ 258.

496. ΣΙΑΝΑ. Βιβλιογραφία: JdI 1886, 133 - 154. Annuario 1916, 285 - 288, 1923 - 24, 252 - 253 (Kymisala). CR I, 83 - 84. BSA 1973, 146. CVA Oxford 2, 75, πίν. 1 (ἀριθ. 1 - 4). CVA Kopenhagen III Α, 33, πίν. 39 (ἀριθ. 3), 37, πίν. 49 (ἀριθ. 1). Excavations 1975, 35. GAC, 352 - 353. RBA, 59 - 60. M - X, 98 - 100 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Φωκᾶ, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Σιάνα, κειμένου κατὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς Ῥόδου (BSA 1973, 134, εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὀλίγα ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ὑστέρων νεολιθικῶν ἢ πρωίμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1973, 146.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κυμισαλά, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοπο-

θεσίας, ἔχει ἐντοπισθῇ ἐκτεταμένον νεκροταφεῖον μυκηναϊκῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχουν διασωθῇ ἔξ ΥΕ III Α - Γ ἀγγεῖα, τὰ τέσσαρα τούτων εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥόδου καὶ τὰ δύο ἕτερα εἰς τὸ Μουσεῖον Κοπεγχάγης, ὡς καὶ τέσσαρα γεωμετρικὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸ Ashmolean Μουσεῖον τῆς Ὁξφόρδης. JdI 1886, 133 - 154. Annuario 1923 - 24, 252 - 253. CVA Kopenhagen ἔ.ἄ. CVA Oxford ἔ.ἄ. BSA 1973, 146 - 147. RBA, 60.

ΠΕ θέσις 776, ΥΕ III Α 335, ΥΕ III Β 434, ΥΕ III Γ 259, γεωμ. 436.

497. ΛΑΡΔΟΣ. Βιβλιογραφία: JdI 1911, 260 - 262. Annuario 1923 - 24, 253, 255 - 256 (Lartos). MPA, 618, 625, 640, 650. Acta Archaeol. 1957, 1 - 192. GGP, 268 - 287. BSA 1973, 150 - 151. GAC, 355. RBA, 72 - 73. Μ - Χ, 98 - 100 κ.ἔ. ΝΠΔ, 101 - 102 (ἀριθ. 21 - 22). ΑΔ 1980 Χρον., 560.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Κ. F. Kinch τὸ ἔτος 1914 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἐξοχή, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Λάρδος, εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου δυτικῶς δὲ τῆς Λίνδου (BSA 1973, 134, εἰκ. 1), ἀπεκάλυψαν πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ τάφους περιέχοντας κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. Acta Archaeol. 1957, 1 - 192. GGP, 268 - 287. Μ - Χ, 98 - 100 κ.ἔ.

(β) Ἐπὶ τῶν νοτίων κλιτύων τοῦ ὑψώματος Τρουλόβουνο, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου καὶ παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον, ἐνετοπίσθησαν λείψανα λακκοειδῶν καὶ ἐνὸς θαλαμοειδοῦς τάφου (BSA 1973, 150 - 151), ἀνηκόντων εἰς ἐκτεταμένον ΥΕ νεκροταφεῖον συληθὲν πρὸ πολλοῦ καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχονται 19 ΥΕ III Α - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ῥόδου καὶ ἐν ῥυτὸν ἰδιωτικῆς Συλλογῆς. JdI 1911, 260 - 262. Annuario 1923 - 24, 253, 255 - 256. RBA, 72 - 73.

(γ) Ἐκ σπηλαίου κειμένου ΝΔ τοῦ χωρίου καὶ ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Κουκούμια, νοτιώτερον αὐτοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου. ΝΠΔ, 101 - 102, σχέδ. 143 (ἀριθ. 21 - 22).

ΥΕ III Α θέσις 336, ΥΕ III Β 435, ΥΕ III Γ 260, γεωμ. 437.

498. ΛΙΝΔΟΣ. Βιβλιογραφία: RA 1895 (II), 192 - 194. Annuario 1923 - 24, 252 - 253. Ch. Blinkenberg - K. F. Kinch, Lindos I, Berlin 1931 (= Lindos I), 10, 60 - 70, 231 - 269. CVA Kopenhagen, 35 πίν. 46 (ἀριθ. 5). MPA, 650. BSA 1973, 151. GGP, 229 - 232. GGP, 262 - 301 (σποράδην). Excavations 1975, 36. RBA, 74.

Ἀνασκαφαὶ Δανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1902 - 1914 (Excavations 1975, 36) ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Λίνδου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (BSA 1973, 134, εἰκ. 1) καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν

έχουν φέρει εις φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, περὶ τὰ 28 λίθινα ἀντικείμενα, ἓν πῆλινον ἀγγεῖον, πῆλινον πῶμα ἀγγείου, τεμάχιον ἄλλου ἀγγείου καὶ διάτρητον πῆλινον ἀντικείμενον τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, δέκα πέντε ΥΕ III Β - Γ ὄστρακα, δύο χαλκοῦς μυκηναϊκοὺς πελέκεις καὶ χαλκοῦν μαχαίριον (Lindos I, 61 - 70, πίν. 2 - 3) ὡς καὶ λείψανα τῶν πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων (Lindos I, 57 - 60, 126, 231 - 240, πίν. 33 - 34, 40. PGP, 229 - 232, 324. GGP, 418). Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Λίνδου ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ΥΕ III Β ψευδόστομος ἀμφορεὺς (RA ἔ.ἀ.) καὶ ΥΕ III Γ πυξίς τοῦ Μουσείου Κοπεγχάγης (CVA ἔ.ἀ.). Annuario 1923 - 24, 252 - 253. BSA 1973, 151. RBA, 74.

ΠΕ θέσις 777, ΥΕ III Β 437, ΥΕ III Γ 262, πρωτογ. 255, γεωμ. 438.

499. ΠΕΥΚΟΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Πεῦκοι, νοτίως τῆς Λίνδου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 23), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῶν νεολιθικῶν πιθανῶς χρόνων. ΝΠΔ, 103.

500. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: CVA Kopenhagen, 33 - 34, πίν. 40 (ἀριθ. 5), πίν. 42 (ἀριθ. 5). MPA, 645. BSA 1973, 150. GAC, 355. RBA, 72. ΝΠΔ, 104 (ἀριθ. 27).

(α) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Γκαλούνι, ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀσκληπιεῖον ἐπὶ τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς νήσου (ΝΠΔ, σχέδ. 143, ἀριθ. 27), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΝΠΔ, 104 (ἀριθ. 27).

(β) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τοῦ Ἀσκληπιείου προέρχονται δύο ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου τῆς Κοπεγχάγης, τὸ ἓν τῆς ΥΕ III Α καὶ τὸ ἕτερον τῆς ΥΕ III Β περιόδου. CVA ἔ.ἀ. RBA, 72.

ΥΕ III Α θέσις 338, ΥΕ III Β 438.

501. ΓΕΝΝΑΔΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Annuario 1923 - 24, 253. CAIR, 67 - 68. BSA 1973, 149 - 150. GAC, 354. RBA, 67.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βίγλα, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Γεννάδιον κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου (BSA 1973, 134, εἰκ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῶν ὑστέρων νεολιθικῶν ἢ τῶν πρωίμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1973, 150. GAC, 354. RBA, 67.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σωτήρας, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Γεννάδιον, ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκοὶ

θαλαμοειδεῖς τάφοι. *Annuario* 1923 - 24, 253. *BSA* 1973, 149 - 150. *CAIR*, 68. *GAC*, 354. *RBA* 67.

ΠΕ θέσις 779, ΥΕ III 391.

502. ΚΑΤΤΑΒΙΑ. Βιβλιογραφία: *JdI* 1911, 260 - 261. *Vroulia*, 2 - 4. *Annuario* 1923 - 24, 253. *CVA* Kopenhagen, 35 - 37 πίν. 45 (ἀριθ. 5), πίν. 48 (ἀριθ. 11). *BSA* 1973, 147 - 149. *GAC*, 353. *RBA*, 65 - 66. *S. Dietz*, *Lindos IV* (1), 78 - 86, 108 - 109. *ΝΠΔ*, 104 (ἀριθ. 28).

(α) Εἰς τὰς τοποθεσίας Γράντο καὶ Τσιγγάνια, παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ ΒΔ τοῦ χωρίου Κατταβία ἐγγὺς δὲ τοῦ ΝΔ ἄκρου τῆς Ῥόδου (*BSA* 1973, 134, εἰκ. 1), χωρικοὶ ἀνέσκαψαν λαθραίως τὸ ἔτος 1905 θαλαμοειδεῖς μυκηναϊκοὺς τάφους (*Vroulia*, 2 - 3), ἐκ τῶν ὁποίων διεσώθησαν τρία ΥΕ III Α ἀγγεῖα, δύο εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Κοπεγχάγης (*CVA* ἔ.ἀ.) καὶ ἓν εἰς τὸ Μουσεῖον Λειψίας (*JdI* 1911, ἔ.ἀ. *RBA*, 65 - 66). Ὁ Kinch τὸ ἔτος 1908 ἀνέσκαψε τρεῖς ἐπὶ πλέον ὁμοίους, πιθανῶς ΥΕ, καὶ ἓνα ἐλληνιστικὸν τάφον εἰς τὴν θέσιν Γράντο ὡς καὶ ἓνα ΥΕ εἰς τὴν ἀνατολικώτερον κειμένην θέσιν Τσιγγάνια (*Lindos IV* (1), 78 - 86, 108 - 109). Ἐκ τῆς ἐπιφανείας τέλος τοῦ ἐδάφους τῆς περιοχῆς συνελέγησαν ΥΕ III Α - Β ὄστρακα. *BSA* 1973, 147 - 148. *RBA*, 65 - 66. *Lindos IV* (1), 108 - 109.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καραβί, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Κατταβίας, ἔχει ἐντοπισθῇ μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον. *Vroulia*, 3. *Annuario* 1923 - 34, 253. *BSA* 1973, 148 - 149. *RBA*, 66.

(γ) Ἐκ χαμηλοῦ λόφου, ΝΑ τῆς Κατταβίας (*ΝΠΔ*, σχέδ. 143, ἀριθ. 28), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ προϊστορικὰ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου τῆς νεολιθικῆς πιθανῶς περιόδου. *ΝΠΔ*, 104 (ἀριθ. 28).

ΥΕ III Α θέσις 342, ΥΕ III Β 442.

503. ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ. Ἐκ τῆς χερσονήσου Πρασονήσι, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Ῥόδου (*ΝΠΔ*, σχέδ. 142 - 143), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου τῆς νεολιθικῆς περιόδου. *ΝΠΔ*, 104 (ἀριθ. 29).

(ιε). ΣΑΡΟΣ

504. ΚΑΤΩ ΓΗ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάτω Γῆ κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νήσου Σάρου, κειμένης βορείως τῆς Καρπάθου καὶ ΝΔ τῆς Ῥόδου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου ἢ τῆς προϊούσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ΜΜ - ΥΜ I χρόνων. *E. M. Melas*, *The Islands of Karpathos, Saros and Kasos in the Neolithic and*

Bronze Age (SIMA 68), Göteborg 1985 (= KSK), 45, 79, 195, εικ. 4, 210 εικ. 19 (ἀριθ. K59).

ΠΕ θέσις 781, ΜΕ 548, ΥΕ I 140.

505. ΑΡΓΟΣ. Ἐκ τῆς ἐπιφανείας ἐπιμήκους ὑψώματος κειμένου περὶ τὰ 350 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Ἄργος κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Σάρου καὶ δυτικῶς τοῦ ὄρμου Παλάτια (KSK, 195, εικ. 4, 210, εικ. 19, ἀριθ. K 58), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, πιθανὰ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα καὶ ὀψιανός. KSK, 45, 79 (ἀριθ. 1277 - 1303).

ΠΕ θέσις 782, ΜΕ 549, ΥΕ I 141.

(ις). ΚΑΡΠΑΘΟΣ

506. ΒΡΥΚΟΥΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1880, 274 - 284. JHS 1885, 235 - 239. BSA 1902 - 3, 201 - 206, 1962, 161 - 162. Boll. d'Arte 1924 - 25, 85 - 86. GAMS, 186. Excavations 1975, 26. Καρπαθ. Μελ. 1979, 172 - 173. KSK, 44.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἀκρωτηρίου Βρουκούντα, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Βρυκοῦς, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Καρπάθου (KSK, 194, εικ. 3, ἀριθ. J 56), ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ, λιθίνη νεολιθικὴ ἀξίνη καὶ μυκηναϊκὰ ὄστρακα, εἰς τὰ ὅποια περιλαμβάνεται καὶ πόδιον ΥΕ III κύλικος. BSA 1962, 161 - 162. KSK, 44, 143, 195 (εἰκ. 4).

ΥΕ III θέσις 393.

507. ΑΥΛΩΝΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Αὐλώνα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ὀλύμπος, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας λίθινος νεολιθικὸς πέλεκυς. KSK, 44, 195 εικ. 4 (ἀριθ. J 55).

508. ΛΕΥΚΟΣ. (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Βουνός, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὄρμου Λευκός ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Καρπάθου (KSK, 195, εικ. 4, ἀριθ. G 51), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἢ τῆς μέσης πιθανῶς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λίθινος τριπτῆρ καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. KSK, 43 (ἀριθ. G 51), 77 (ἀριθ. 1207 - 1208).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σκαμνός, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 208, εικ. 17, ἀριθ. G 25), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, ΜΜ - ΥΜ I, ΥΕ III Β - Γ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, δύο προϊστορικὰ ἀγγεῖα, εὐρεθέντα ὑπὸ χωρικοῦ εἰς τάφον προφανῶς, καὶ τεμάχιον νεολιθικοῦ λιθίνου πελέκεως. KSK, 43 (ἀριθ. G 52), 77 (ἀριθ. 1210 - 1264).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μανδράκι, νοτίως τῆς τοποθεσίας (α) Βουνός (KSK, 208, εἰκ. 17, ἀριθ. G 50), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου πιθανῶς, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν MM - YM I χρόνων ὡς καὶ τεμάχιον ὀψιανοῦ. KSK, 42 - 43 (ἀριθ. G 50), 76 (ἀριθ. 1193 - 1206).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας ἸΑουροι, νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά MM ἢ YM I πιθανῶς ὄστρακα καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. KSK, 42 (ἀριθ. G 49), 76 (ἀριθ. 1191 - 1192).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥίζες, ἀνατολικῶς τῆς τελευταίας τοποθεσίας (KSK, 208, εἰκ. 17, ἀριθ. G 48), ἔχουν ἀναφερθῇ δύο MM - YM I ὄστρακα. KSK, 42 (ἀριθ. G 48), 76 (ἀριθ. 1189 - 1190).

ΠΕ θέσις 784, ME 551, YE I 142, YE III B 444, YE III Γ 266, γεωμ. 442.

509. ΠΕΛΕΚΗΤΟ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥία, περὶ τὰ 300 μ. ΒΑ τοῦ ὑψώματος Πελεκητὸ εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὰς προηγούμενας τοποθεσίας περιοχὴν (KSK, 208, εἰκ. 17, ἀριθ. G 46), ἔχουν ἀναφερθῇ δύο λίθινοι νεολιθικοὶ πελέκεις καὶ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἢ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. KSK, 42 (ἀριθ. G 46), 76 (ἀριθ. 1174 - 1178).

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Καμάρα τοῦ Μουχλά, ΝΔ τοῦ Πελεκητοῦ (KSK, 208, εἰκ. 17, ἀριθ. G 45), ἔχει ἀναφερθῇ ἓν πιθανὸν MM - YM I ὄστρακον. KSK, 42 (ἀριθ. G 45), 76 (ἀριθ. 1172 - 1173).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μουτσούνα, περὶ τὰ 400 μ. ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 208, εἰκ. 17, ἀριθ. G 44), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων, ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ, τῆς MM, τῆς YM I καὶ τῆς YM III περιόδου καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. KSK, 41 - 42 (ἀριθ. G 44), 75 - 76 (ἀριθ. 1048 - 1171).

ΠΕ θέσις 785, ME 552, YE I 143, YE III 394.

510. ΑΠΕΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AA 1932, 182. Historia (Milano) 1933, 581 (ὑποσημ. 16). BSA 1962, 163. Excavations 1975, 27. Καρπαθ. Μελ. 1981, 118. KSK, 40 (ἀριθ. F 42), 75 (ἀριθ. 1043 - 1046).

(α) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ χώρου κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ γηπέδου ποδοσφαίρου τοῦ χωρίου Ἀπέριον, περὶ τὰ 600 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, κειμένου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Καρπάθου (KSK, 194, εἰκ. 3), ἀπεκάλυψαν MM - YM I λίθινον ἀγγεῖον καὶ YM III A - B πιθανῶς ὄστρακα. KSK, 40 (ἀριθ. F 42), 75 (ἀριθ. 1043 - 1044).

(β) Ἐκ μὴ καθωρισμένων τοποθεσιῶν τοῦ Ἀπερίου εἶναι γνωστὸς λίθινος νεολιθικὸς πέλεκυς (KSK, 75, ἀριθ. 1046) καὶ γεωμετρικοὶ

τάφοι, άνασκαφέντες τὸ ἔτος 1932 ὑπὸ τοῦ Jacopi. AA 1932, 182. Historia ἔ.ἀ. KSK, 40.

ΜΕ θέσις 554, ΥΕ I 145, ΥΕ III A 344, ΥΕ III B 445, γεωμ. 443.

511. ΠΥΛΑΙ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥωμάνι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Πυλαὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. F 41), ἔχει ἀναφερθῇ νεολιθικὸς λίθινος πέλεκυς. KSK, 40 (ἀριθ. F 41), 75 (ἀριθ. 1042).

512. ΠΗΓΑΔΙΑ. Βιβλιογραφία: Reisen III, 56 - 57. JHS 1885, 235 - 239. BSA 1902 - 3, 201 - 206, 1962, 159 - 162, 1970, 68 - 69. KMK, 16. BCH 1950, 312 - 313, 1980, 669. ΑΔ 1961 - 62 Μελέται, 32 - 76. Excavations 1975, 26 - 27. GAC, 357 - 358. Καρπαθ. Μελ. 1979, 135 - 153, 1981, 99 - 107. KSK, 27 - 30.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Τσολάκη, ΒΔ τῆς κόμης καὶ τοῦ λιμένος τῶν Πηγαδίων ἐπὶ τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς νήσου (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Α 1), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ἢ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὄστρακα, δύο ὄστρακα τῆς μέσης ἢ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. KSK, 17 (ἀριθ. Α 1), 51 (ἀριθ. 1 - 8).

(β) Ἐπὶ τῆς ΒΑ κλιτύος τοῦ ὑψώματος Σκοπή, εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἑμπαση ΒΔ τῶν Πηγαδίων (KSK, 199, εἰκ. 8, ἀριθ. Α 4), κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων τοῦ Ξενοδοχείου Διακώνη, κατεστράφη θαλαμοειδὴς τάφος περιέχων 15 συντετριμμένα ΥΜ III Α ἀγγεῖα, τεμάχιον χαλκῆς αἰχμῆς δόρατος καὶ λιθίνην ἀκόνην. KSK, 28 (ἀριθ. Α 24), 51 - 52 (ἀριθ. 10 - 26).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀνεμόμυλοι, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (KSK, 199, εἰκ. 8, ἀριθ. Α 5), κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τάφρων ὑδρεύσεως, ἀπεκαλύφθησαν δύο ΥΜ III Α ἀγγεῖα ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ χωρίου Ὅθος καὶ συνελέγησαν ἐκ τῆς θέσεως ἐπιφανειακὰ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. KSK, 28 (ἀριθ. Α 5), 52 (ἀριθ. 27 - 33).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μακέλλι, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (KSK, 199, εἰκ. 8, ἀριθ. Α 6), ἀπεκαλύφθη τὸ ἔτος 1949, κατὰ τὴν φύτευσιν ἀμπέλου, θαλαμοειδὴς τάφος περιέχων 97 ΥΕ III Α - Β ἀγγεῖα, δύο χαλκᾶς αἰχμᾶς δοράτων, χαλκοῦν ξίφος, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, χαλκοῦν μαχαίριον, χαλκοῦν ἔλασμα καὶ τρία μολύβδινα ἀντικείμενα (BCH 1950, 312 - 313. ΑΔ 1961 - 62 Μελέται, 32 - 70. BSA 1962, 160). Ἐκ τυχαίως δὲ κατὰ καιροὺς εὑρεθέντων τάφων εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν προέρχονται ὁμάδες ἄλλων ΥΜ III Α - Β εὑρημάτων τοῦ Μουσείου Ῥόδου. KSK, 28 (ἀριθ. Α 6), 52 - 54 (ἀριθ. 34 - 70).

(ε) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ξενῶνος τῶν Πηγαδίων, ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 199, εἰκ. 8, ἀριθ. Α 7), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΥΕ III Α - Β ὄστρακα, τρία ΥΕ III Α ἀγγεῖα (BSA 1962, 160, 1970, 68 - 69), δύο ΠΕ χαλκᾶ ἐγχειρίδια καὶ ΜΜ - ΥΜ ὄστρακα. KSK, 28 - 29 (ἀριθ. Α 7), 54 - 55 (ἀριθ. 71 - 79).

(ς) Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν θεμελίων εἰς τὴν τοποθεσίαν Βρουλίδια, παρὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τοῦ λιμένος τῶν Πηγαδίων (KSK, 198 - 199, εἰκ. 17 - 18, ἀριθ. Α 8 - 10) τὰ ἔτη 1980 - 1981 ἀπεκαλύφθησαν στρώματα κατοικήσεως περιλαμβάνοντα ΜΜ - ΥΜ I κεραμικὴν καὶ τεμάχια τοιχογραφιῶν. KSK, 29 - 30 (ἀριθ. Α 8 - 10), 55 - 60 (ἀριθ. 80 - 308).

(ζ) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Ποσειδίου πιθανῶς κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῶν Πηγαδίων (KSK, 198, εἰκ. 7, ἀριθ. Α 12), πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, (Reisen III, 56 - 57. BSA 1902 - 3, 201 - 206, 1962, 159 - 162), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλωπείων τειχῶν τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου πιθανῶς καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. KSK, 30 (ἀριθ. Α 12).

(η) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σήσαμος, παρὰ τὴν ΝΔ κλιτὸν τῆς ἀκροπόλεως καὶ εἰς ἀπόστασιν 400 μ. ἀπὸ τῆς θαλάσσης (KSK, 199, εἰκ. 8, ἀριθ. Α 11), ἀπεκαλύφθησαν θαλαμοειδεῖς τάφοι, κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν θεμελίων εἰς τὸ οἰκόπεδον Ἡ. Τσαουσσοπούλου, περιέχοντες ΜΜ - ΥΜ I (BSA 1962, 160) καὶ ΥΕ III Α - Β κεραμικὴν. KSK, 30 (ἀριθ. Α 11), 60 (ἀριθ. 309).

(θ) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τῶν Πηγαδίων προέρχεται ἓν λίθινον εἰδῶλιον τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. JHS 1885, 233 - 235. BSA 1902 - 3, 201, 1962, 160 - 161. KMK, 16. KSK, 27, εἰκ. 62 Α - Β.

ΠΕ θέσις 786, ΜΕ 555, ΥΕ I 146, ΥΕ III Α 345, ΥΕ III Β 446, γεωμ. 444.

513. ΑΡΚΑΣΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1902 - 3, 201 - 206, 1962, 162 - 163, 1970, 69. Excavations 1975, 26. ΑΔ 1978 Μελέτες, 249 - 295. Καρπαθ. Μελ. 1979, 158 - 167, 1981, 113 - 118. KSK, 36 - 38 (ἀριθ. Β 34 - 40), 68 - 75 (ἀριθ. 779 - 1041).

(α) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Φοινίκι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀρκασειᾶς (ἢ Ἀρκεσειᾶς) παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Ἀρκάσα ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς Καρπάθου (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Ε 37), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῶν ὑστέρων νεολιθικῶν χρόνων καὶ ὀψιανός. KSK, 38 (ἀριθ. Ε 37).

(β) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Παλιόκαστρο, δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀρ-

κάσα καὶ νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Ε 36), τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ἀπὸ κυκλώπεια τείχη καὶ ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Ἀρκασείας, ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐπιφανειακὰ ΥΕ III ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1902 - 3, 201 - 202, 1962, 162 - 163, 1970, 69. KSK, 37 - 38 (ἀριθ. Ε 36).

(γ) Ἐκσκαφαὶ κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ εἰς τὴν θέσιν Βωνιὲς μεταξὺ τῶν χωρίων Μενεταὶ καὶ Ἀρκάσα τὸ ἔτος 1978 καὶ ἀνασκαφὴ ἐν συνεχείᾳ τὸ ἔτος 1979 ὑπὸ τοῦ Ἀ. Σάμψων ἀπεκάλυψαν καταστραφέντα ἐν μέρει θαλαμοειδῇ τάφον, περιέχοντα πηλίνην σαρκοφάγον, 51 ἀκέραια ἢ συντετριμμένα ΥΜ III Α - Β ἀγγεῖα καὶ τεμάχια ἄλλων, χαλκοῦν σφηκωτῆρα καὶ δύο χαλκοὺς δακτυλίου. ΑΔ 1978 Μελέτες, 249 - 295. KSK, 39 - 40 (ἀριθ. Ε 40), 70 - 75 (ἀριθ. 984 - 1041).

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὑψώματος Ἀσωμάτων Κεφάλι, περὶ τὰ 300 μ. ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Ε 39), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα. KSK, 39 (ἀριθ. Ε 39), 70 (ἀριθ. 978 - 983).

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Σακέλη τὰ Κρεμά, περὶ τὰ 1100 μ. ΝΑ τοῦ Παλιοκάστρου καὶ περὶ τὰ 500 μ. βορειότερον τῆς τελευταίας τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα. KSK, 38 - 39 (ἀριθ. Ε 38), 70 (ἀριθ. 948 - 977).

(ς) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Λεφτόπορος, ΝΔ τῆς τελευταίας τοποθεσίας (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Ε 35), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα κυκλωπέων τειχῶν καὶ καμπυλογράμμων καὶ ὀρθογωνίων οἰκημάτων, λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανός καὶ ὄστρακα ὕστερων νεολιθικῶν καὶ ΜΜ χρόνων. KSK, 36 - 37 (ἀριθ. Ε 35), 68 - 69 (ἀριθ. 785 - 947).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πολιάτσες, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Ε 34), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ὄστρακα ΜΜ - ΥΜ I, ΥΕ III Α - Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων καὶ ὀψιανός. KSK, 36 - 37 (ἀριθ. Ε 34), 68 - 69 (ἀριθ. 779 - 784).

ΜΕ θέσεις 556, ΥΕ I 147, ΥΕ III Α 346, ΥΕ III Β 447.

514. ΑΦΙΑΡΤΗΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κρεμὸς τῆς Κήπου εἰς τὴν περιοχὴν Ἀφιάρτης κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Καρπάθου (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. D 17), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ὀχυρώσεως καὶ οἰκοδομημάτων, νεολιθικὰ καὶ ΜΜ - ΥΜ I πιθανὰ ὄστρα-

κα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. KSK, 31 (ἀριθ. D 17), 60 (ἀριθ. 324 - 330).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δαματριά, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 195, εἰκ. 4, ἀριθ. D 19), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. KSK, 32 (ἀριθ. D 19).

(γ) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Βουνό, περὶ τὰ 300 μ. ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. D 18), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ὀχυρώσεως καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς MM περιόδου, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀψιανός. KSK, 31 - 32 (ἀριθ. D 18), 60 - 61 (ἀριθ. 331 - 361).

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Σταυροῦ τὸ Κεφάλι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς τοποθεσίας (α) Κρεμός τῆς Κήπου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 20), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM - YM III A ὄστρακα καὶ ὁμὰς MM ἀγγείων, προερχομένη πιθανῶς ἐκ θαλαμοειδοῦς τάφου. KSK, 32 (ἀριθ. D 20), 61 (ἀριθ. 362 - 370).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φοῦρνοι, ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 21), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα οἰκῶν, λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανός καὶ MM - YM I ὄστρακα. KSK, 32 - 33 (ἀριθ. D 21), 61 - 62 (ἀριθ. 371 - 462).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάσπωμα, ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 22), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ MM - YM I ὄστρακα. KSK, 33 (ἀριθ. D 22), 63 (ἀριθ. 463 - 487).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσιγκούνα, ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 33), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM ὄστρακα. KSK, 36 (ἀριθ. D 33), 68 (ἀριθ. 769 - 778).

(η) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κούρουκλος, ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 32), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. KSK, 36 (ἀριθ. D 32), 68 (ἀριθ. 763 - 768).

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαστιχάρια, νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 31), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ MM ἢ YM ὄστρακα καὶ ὀψιανός. KSK, 36 (ἀριθ. D 31), 68 (ἀριθ. 760 - 762).

(ι) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Προσάρι, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 29), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ MM - YM III A ὄστρακα. KSK, 35 (ἀριθ. D 29), 67 (ἀριθ. 685 - 737).

(ια) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παληὸ Μιτᾶτο, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας καὶ ἐγγὺς τοῦ Ἀεροδρομίου, κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν

τῆς Καρπάθου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 23), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, συνοδευόμενα ἀπὸ στρώματα τέφρας, καὶ ἐπιφανειακὰ MM - YM I ὄστρακα. KSK, 33 - 34 (ἀριθ. D 23), 63 - 64 (ἀριθ. 488 - 621).

(ιβ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ, παρὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς νήσου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 27), ἔχουν ἀναφερθῇ, κυκλώπειος ἀναλημματικὸς τοῖχος, ὄστρακα MM - YM I, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὡς καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. KSK, 34 - 35 (ἀριθ. D 27), 66 (ἀριθ. 678 - 683).

(ιγ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπαέλα, παρὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς νήσου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 30), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ὄστρακα τῶν MM - YM I καὶ πιθανῶς τῶν YM III A - B περιόδων καὶ ὀψιανός. KSK, 35 - 36 (ἀριθ. D 30), 67 - 68 (ἀριθ. 738 - 759).

(ιδ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τρύπες, ΝΑ τοῦ Ἀεροδρομίου τῆς Καρπάθου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 25), ἔχουν ἀναφερθῇ λαξεύματα τοῦ βράχου, λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς ὕστερας νεολιθικῆς καὶ τῶν MM - YM I περιόδων. KSK, 34 (ἀριθ. D 25), 65 - 66 (ἀριθ. 625 - 649).

(ιε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μύδι, παρὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς νήσου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 24), ἔχουν ἀναφερθῇ ὀλίγα MM ὄστρακα. KSK, 34 (ἀριθ. D 24), 65 (ἀριθ. 622 - 624).

(ις) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάκκος, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα τῶν MM - YM I περιόδων καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. KSK, 34 (ἀριθ. D 26), 66 (ἀριθ. 650 - 677).

(ιζ) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Καστέλλος, κατὰ τὸ νοτιώτατον ἄκρον τῆς νήσου (KSK, 200, εἰκ. 9, ἀριθ. D 28), ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ. KSK, 35 (ἀριθ. D 28).

ΠΕ θέσις 787, ΜΕ 558, ΥΕ I 148, ΥΕ III A 347, ΥΕ III B 448, γεωμ. 445.

(ιζ). ΚΑΣΟΣ

515. ΦΡΥ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ Φρυδιοῦ Τανέφαμα, ΝΔ τοῦ χωρίου Φρύ, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Κάσου (BSA 1970, 70, εἰκ. 13. KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. Μ 67), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὕστερας νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀψιανός. KSK, 48 (ἀριθ. Μ 67), 82 (ἀριθ. 1519 - 1525).

516. ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Ἀμούα, Φανερωμένη καὶ Βρύση ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀγία Μαρίνα, ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς Κάσου (KSK, 195, εἰκ. 4, 212, εἰκ. 21, ἀριθ. Μ 66), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀψιανός. KSK, 48 (ἀριθ. Μ 66), 82 (ἀριθ. 1496 - 1518).

517. ΠΟΛΙΟΝ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάτω Βουνάρα, περὶ τὰ 300 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Πόλιον, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου καὶ ὀψιανός. KSK, 49 (ἀριθ. Μ 69), 82 (ἀριθ. 1532 - 1548).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Πάνω Βουνάρα, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, τῆς ΜΜ - ΥΜ Ι περιόδου πιθανῶς, καὶ ὀψιανός. KSK, 49 (ἀριθ. Μ 70), 83 (ἀριθ. 1549 - 1552).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, κατὰ τὴν ΒΑ παρυφὴν τοῦ χωρίου Πόλιον, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας πόλεως (BSA 1970, 70, εἰκ. 13), ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΕ, ΜΜ, ΥΜ Ι, ΥΕ ΙΙΙ Α - Γ καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. BSA 1970, 69 - 70. KSK, 49 (ἀριθ. Μ 71), 83 (ἀριθ. 1553 - 1588).

ΠΕ θέσεις 789, ΜΕ 560, ΥΕ Ι 149, ΥΕ ΙΙΙ Α 348, ΥΕ ΙΙΙ Β 449, ΥΕ ΙΙΙ Γ 267, γεωμ. 446.

518. ΑΡΒΑΝΙΤΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Reisen III, 46 - 47. Annuario 1963 - 64, 206 - 208. BSA 1962, 168, 1970, 71. GAC, 359. KSK, 48 (ἀριθ. Μ 65), 82 (ἀριθ. 1492 - 1495).

(α) Ἐρευναι τοῦ G. Susini (Annuario ἔ.ἀ.), τῶν R. Hope Simpson καὶ J. F. Lazenby (BSA ἔ.ἀ.) καὶ τοῦ Ἑ. Μ. Μελλά (KSK ἔ.ἀ.) ἐντὸς καὶ πέριξ τοῦ σπηλαίου Ἑλληνοκαμάρα, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ ὑψώματος Προφήτης Ἡλίας, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀρβανιτοχώριον, παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Κάσου (BSA 1970, 70, εἰκ. 13), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν νεολιθικὸν ἢ ΠΕ ὄστρακον, ΜΜ, μυκηναϊκὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ὀψιανὸν καὶ ἐπὶ λίθων ἐγγράκτα σήματα τῆς γραμμικῆς Α ἢ Β γραφῆς. Annuario ἔ.ἀ. KSK, ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἄργος, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ὀλίγα ἐπιφανειακὰ ΜΜ ἢ ΥΜ Ι ὄστρακα. KSK, 47 - 48 (ἀριθ. Μ 64), 82 (ἀριθ. 1489 - 1491).

ΠΕ θέσεις 790, ΜΕ 561, ΥΕ Ι 150, ΥΕ ΙΙΙ 396.

IX. ΚΡΗΤΗ

A. ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

519. ΑΦΡΑΤΑ. Βιβλιογραφία: Mitteil. über Höhlen und Karstforschung. 1928 (ἀριθ. 4. Höhlenforsch. in Kreta), 5 - 6. BCH 1956, 99 (ἀριθ. 25), 1958, 498, 1962, 54, 1970, 18. FCC, 62, 189. BSA 1965, 105 (ἀριθ. A.8), 1974, 300 (εἰκ. 1, ἀριθ. 2). ΚΕΛ (1973), 211 (ἀριθ. 763 - 765). Excavations 1975, 115. LMC, 240 (ἀριθ. 6).

Ἔρευναι τοῦ Μαρινάτου (Höhlenforsch. ἑ.ἀ.) καὶ τοῦ P. Faure (BCH 1956, 99) εἰς τὸ σπήλαιον Ἑλληνοσπήλιος τῆς τοποθεσίας Ποτιστήρια, παρὰ τὸ χωρίον Ἀφράτα Κισσάμου καὶ εἰς ἀπόστασιν 1 ὥρας πορείαν βορείως τῆς Μονῆς Γωνιάς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς χερσονήσου Ῥοδωποῦ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς πιθανὰς ταφὰς καὶ κεραμικὴν τῆς νεολιθικῆς καὶ ΥΜ III περιόδου. BCH ἑ.ἀ.

ΥΜ III θέσις 397.

520. ΣΤΑΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1960, 213 - 214, 1962, 46 - 47 (ἀριθ. 16 - 17), 1970, 20 - 21. Κρ. Χρον. 1961 - 62, 195 - 199. FCC, 56, 140 - 144, 289 - 292 (Index: Λερᾶ, Νεροσπήλιος, Χαβγιαράς). BSA 1965, 110 - 111 (ἀριθ. 16 - 17, 20). ΑΔ 1966 Χρον., 429, 1967 Χρον., 495 - 497, ΑΔ 1976 Μελέται, 179 - 237. ΚΕΛ (1973), 208 (ἀριθ. 749). Excavations 1975, 109. LMC, 232 (ἀριθ. 9, 11).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ P. Faure τὰ ἔτη 1960 - 1961 ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Νεροσπήλιος, ἀπέχοντος περὶ τὰ 40 λεπτὰ πορείαν βορείως τοῦ χωρίου Σταυρὸς κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς χερσονήσου Ἀκρωτήρι παρὰ τὰ Χανιά (BSA 1965, 103, εἰκ. 2, ἀριθ. 20), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς περιόδου, ἐν ΥΜ I τεμάχιον κυπέλλου, τεμάχια ΥΜ III ἀγγείων, ἐν τῶν ὁποίων φέρει σήματα γραφῆς, καὶ ὄστρακα μεσαιωνικῶν ἀγγείων. BCH 1962, 47 (ἀριθ. 17). FCC, 56. BSA 1965, 111 (ἀριθ. 20). LMC, 232 (ἀριθ. 11).

(β) Ἔρευναι τοῦ P. Faure τὸ ἔτος 1959 καὶ τοῦ Δαβάρα τὸ ἔτος 1966 ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τοῦ Λερᾶ, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1965, 103, εἰκ. 2, ἀριθ. 17), ἔχουν φέρει εἰς φῶς κεραμικὴν χρονολογουμένην ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι ΥΜ III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BCH 1960, 213 - 214, 1962, 46 - 47 (ἀριθ. 16), 1970, 20 - 21. Κρ. Χρον. 1961 - 62, 195 - 199. FCC, 140 - 144. BSA 1965, 110 (ἀριθ. 17). ΑΔ 1967 Χρον., 495 - 497, ΑΔ 1976 Μελέται, 179 - 237. ΚΕΛ (1973), 208. LMC, 232 (ἀριθ. 9).

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Χαβγιαράς, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1965, 103, εἰκ. 2, ἀριθ. 16), ὁ P. Faure ἀνέφερεν ὄστρακα

ΥΜ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BCH 1960, 213. FCC, 55, 144. BSA 1965, 110 (ἀριθ. 16).

ΠΜ θέσις 792, MM 563, ΥΜ Ι 152, ΥΜ ΙΙΙ Β 450.

521. ΓΟΥΒΕΡΝΕΤΟ. Βιβλιογραφία : Höhlenforsch., 7. AA 1943, 337. F. Matz, κ.ἄ., Forschungen auf Kreta 1942, Berlin 1951 (= FK), 1 - 12. BCH 1956, 98 - 99 (ἀριθ. 21), 1960, 211 - 213 (ἀριθ. 1 - 8), 1962, 46 (ἀριθ. 16). Archaeology 1962, 251. BSA 1965, 110 - 111 (ἀριθ. C 18). FCC, 262 (Index : Gouverneto), 286 - 288 (Index : "Αγ. Ἰωάννης Ἐρημίτης Γουβερνέτο, Ἀρκουδιὰ, Ἀχυροσπήλιος, Καθολικόν). ΑΔ 1967 Χρον., 495, 1973 Χρον., 582 - 583, ΑΔ 1976 Μελέται, 237 - 242. ΚΕΑ (1973), 205 - 208. LMC, 231 - 232 (ἀριθ. 8, 10).

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαιίου Ἀχυρο ΒΔ τῆς Μονῆς Γουβερνέτο, κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς χερσονήσου Ἀκρωτήρι (BCH 1960, 208 - 209, εἰκ. 7) ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῶν νεολιθικῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. FK, 5.

(β) Ἔρευναι τοῦ Janzen (FK, 4 - 5), τοῦ P. Faure (BCH 1956, 98 - 99, ἀριθ. 21, 1960, 211 - 212, ἀριθ. 2, 1961, 896 - 897, 1962, 46, 1970, 21. Archaeology 1962, 251. FCC, 144 - 146) καὶ τοῦ Δαβάρα (ΑΔ 1967 Χρον., 495, ΑΔ 1976 Μελέται, 237 - 242) εἰς τὸ σπήλαιον Ἀρκουδιὰ ἢ Ἀρκουδοσπηλιὰ ἢ Παναγία Ἀρκουδιώτισσα, ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος ἐν αὐτῷ σταλακτίτου ὁ ὁποῖος ὁμοιάζει πρὸς ἄρκτον, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀψιανὸν καὶ κεραμικὴν νεολιθικῶν, ΠΜ, MM, ΥΜ ΙΙΙ Β, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1976 Μελέται, 237 - 241.

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Janzen τὸ ἔτος 1942 (FK, 1 - 12) καὶ τοῦ Τζεδάκι τὸ ἔτος 1972 (ΑΔ 1973 Χρον., 582 - 583) εἰς τὸ σπήλαιον Κούμαρο ἢ Κουμαροσπήλιος, ΝΑ τῆς Μονῆς Γουβερνέτο, τὸ ὁποῖον ἐνετόπισε τὸ πρῶτον ὁ Μαρινᾶτος (Höhlenforsch., 7), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ταφάς, λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανὸν καὶ κεραμικὴν νεολιθικῶν, MM, καὶ ΥΜ ΙΙΙ Α - Β χρόνων. FK, ἔ.ἄ. BSA 1965, 110 - 111. ΚΕΑ (1973), 205 - 207. LMC, 231 - 232. ΑΔ ἔ.ἄ.

ΠΜ θέσις 793, MM 564, ΥΜ ΙΙΙ Α 349, ΥΜ ΙΙΙ Β 451, γεωμ. 447.

522. ΚΑΛΑΘΑΣ. Ἐκ τῆς κοιλάδος παρὰ τὸν ὄρμον Καλαθᾶς ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἁκτῆς τῆς χερσονήσου Ἀκρωτήρι ὁ P. Faure συνέλεξεν ἐστιλβωμένα νεολιθικά ἢ ὑπονεολιθικά ὄστρακα. BCH 1962, 214. BSA 1965, 110 (ἀριθ. C 14).

523. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 271 (Ἁγία Μαρίνα), 1969 Χρον., 434 (Ἁγία Μαρίνα). BCH 1969, 201 (ὑποσημ. 2), 203 - 204 (Πλατανιαῖς), 1970, 8 - 9. ΑΑΑ 1969, 214. LMC, 233 (ἀριθ. 14).

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀνθρωπότροπα ἐπὶ τῆς ΒΑ κλιτύος τοῦ ὄρους Τροῦλος, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Πλατανιαῖς Κυδωνίας καὶ 500 μ. νοτίως τοῦ ΠΜ σπηλαίου Ποταμίδα τοῦ χωρίου Ἁγία Μαρίνα, πρὸς τὸ ὅποσον ἐνίοτε συγγέεται (BCH 1970, 8, ὑποσημ. 10), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικά, ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα ΥΜ III Β. ΑΔ 1969 Χρον., 434. BCH 1969, 203 - 204, 1970, 8 - 9.

ΠΜ θέσις 796, ΜΜ 569, ΥΜ III Β 457.

524. ΧΑΝΙΑ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 200 - 207. ΑΜ 1900, 466. ΒSA 1901 - 2, 305. ΑΔ 1920 Παράρτ., 164 - 165, 1960 Χρον., 272 - 273, 1961 - 62 Χρον., 291 - 293, 1965 Χρον., 568 - 569, 1966 Χρον., 425 - 427, 428, 429, 1967 Χρον., 501 - 504, 506, 1968 Χρον., 413 - 415, 1969 Χρον., 428 - 431, 1970 Χρον., 465 - 469, 1971 Χρον., 508 - 509, 1972 Χρον., 635 - 637, 1973 Χρον., 581 - 582, 1973 - 74 Χρον., 917, 926 - 929, 1975 Χρον., 347, 1976 Χρον., 364 - 365, 1977 Χρον., 323 - 324, 1978 Χρον., 364 - 370, 1979 Χρον., 390, 1980 Χρον., 501 - 502, 1981 Χρον., 395 - 398, 1982 Χρον., 376 - 377, 378 - 379, 1983 Χρον., 360 - 361, 1984 Χρον., 299 - 301. ΑJA 1938, 548. ΕΕΚΣ 1938, 609, 1939, 528 - 529, 1940, 484, 1941, 268. Αr. Cr., 261. FK, 72 - 88. ΑΕ 1948 Χρον., 12 - 18, 1974 Χρον., 41 - 53. Κρ. Χρον. 1952, 480, 1953, 490 - 491, 1958, 482, 1959, 376, 1960, 515, 1963, 392, 1965, 297. Gnomon 1953, 303. Kadmos 1967, 106 - 109. ΑΑΑ 1968, 313 - 314, 1969, 365 - 369, 1970, 100 - 102, 111 - 112, 1971, 223 - 224, 1972, 387 - 390, 1973, 430 - 448, 1975, 42 - 45, 91 - 92, 1982, 21 - 30, 1983, 3 - 17, 58 - 73, 1984, 3 - 20, 1985, 9 - 28. BCH 1968, 991 - 993, 1969, 396 - 418, 1970, 1156, 1971, 1063 - 1067, 1972, 409 - 412, 1974, 702, 1976, 745, 1977, 656 - 659, 1978, 760, 1980, 683, 1981, 881 - 884, 1982, 628 - 631, 1983, 831 - 833, 1984, 838, 1985, 857, 1986, 756. ΑIARS 1971 (Op. Ath. 10), 1 - 7. ΚΕΛ (1973), 204. Excavations 1975, 112 - 113. ΠΑΕ 1976, 460 - 468, 1977, 455 - 458, 1980, 402 - 407, 1981, 397 - 404, 1982, 312 - 319. LMC, 217 - 228. Μ - Χ, 100 - 101.

(α) Τυχαῖαι συμπτώσεις καὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν ἔχουν φέρει κατὰ καιροὺς εἰς φῶς θαλαμοειδεῖς ΜΜ - ΥΜ III Γ τάφους καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ διαφόρων σημείων τῆς συγχρόνου πόλεως τῶν Χανίων, ἡ ὁποία καταλαμβάνει τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Κυδωνίας. Excavations 1975, 112 - 113. ΑΔ ἔ.ἀ. ΕΕΚΣ ἔ.ἀ. Κρ. Χρον. ἔ.ἀ. ΑΕ ἔ.ἀ. FK ἔ.ἀ.

Συστηματικά επί πλέον ανασκαφαί τοῦ Τζεδάκι μετὰ Σουηδῶν ἀρχαιολόγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964 ἐπὶ τοῦ λόφου Καστέλλι, ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ ἐγγὺς τοῦ λιμένος, ἀπεκάλυψαν λείψανα κατοικήσεως κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν (ΚΕΛ (1973), 204) μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ ἔ.ἀ. ΠΑΕ ἔ.ἀ. ΑΑΑ ἔ.ἀ. ΑΕ ἔ.ἀ. ΒCH ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἱωάννου, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς πόλεως τῶν Χανίων, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα, κεραμικὴ καὶ ταφὴ τῆς νεολιθικῆς περιόδου. ΒCH 1962, 45, 1970, 19 - 20. ΚΕΛ (1973), 205 (ἀριθ. 734). ΑΔ 1981 Χρον., 395 - 396.

ΠΜ θέσις 797, ΜΜ 570, ΥΜ I 156, ΥΜ II 192, ΥΜ III A 351, ΥΜ III B 458, ΥΜ III Γ 269, ὑπομ. 103, πρωτογ. 256, γεωμ. 448.

525. ΑΓΡΟΚΗΠΙΟΝ. Ἀνασκαφὴ τὸ ἔτος 1981 ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἱωάννου παρὰ τὸ Ἀγροκήπιον, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῶν Χανίων, ἀπεκάλυψε στρώματα περιέχοντα νεολιθικὴν κεραμικὴν. ΑΔ 1981 Χρον., 399. ΒCH 1982, 628.

526. ΒΡΥΣΕΣ. Βιβλιογραφία: ΕΕΚΣ 1940, 485. ΒCH 1958, 499 - 501, 1961, 895, 1962, 47 - 49, 1970, 18 - 19, 1976, 745, 1982, 631. Κρ. Χρον. 1959, 392, 1966, 331. ΑΔ 1960 Χρον., 271, 1967 Χρον., 500, 506, 1968 Χρον., 418. BSA 1965, 106 (ἀριθ. C3). ΚΕΛ (1973), 210 - 211. Excavations 1975, 116. Ἱ. Α. Ζώης, Ἀνασκαφὴ Βρυσῶν Κυδωνίας I, 1974, Ἀθῆναι 1975 (= Βρύσες). LMC, 233 - 234 (ἀριθ. 15). Μ - Χ, 150, 286 κ.ἑ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λογάδες, ἀπεχούσης 7 λεπτῶν πορείαν ΒΔ τοῦ χωρίου Βρύσες Κυδωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΜ III ὄστρακα (ΒCH 1962, 48 - 49) καὶ γεωμετρικὴ ταφὴ εἰς πίθον συνοδευομένη ἀπὸ ἓν ἄγγειον καὶ θησαυρὸν χαλκῶν ἀντικειμένων. Κρ. Χρον. 1959, 392. ΑΔ 1960 Χρον., 271. ΒCH 1961, 895, 1962, 48 - 49. BSA 1965, 106 (ἀριθ. C 3, 3). LMC, 233 - 234 (ἀριθ. 15). Μ - Χ, 150 (ἀριθ. 87, δ), 286.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΒΔ τοῦ χωρίου Βρύσες καὶ ἐγγὺς τοῦ πρωτογεωμετρικοῦ νεκροταφείου τοῦ χωρίου Μόδιον ἔχει ἀναφερθῇ πρωτογεωμετρικὸς τάφος περιέχων ἐννέα ἄγγεῖα. ΑΔ 1968 Χρον., 418.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ὑπομινωϊκοὶ ἢ πρωτογεωμετρικοὶ τάφοι (ΕΕΚΣ 1940, 485) ἀλλ' εἰς τὴν περιοχὴν ὑπάρχουν ἴσως καὶ ἄλλοι τάφοι. ΒCH 1958, 499 - 501. Μ - Χ, 150 (ἀριθ. 87, β). LMC, 234 (ἀριθ. 16).

(δ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, νοτίως τοῦ χωρίου Βρύσες (Βρύσες, σχέδ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΜ III ὄστρακα. BSA 1965, 106 (ἀριθ. C 3, 1). LMC, 233 - 234 (ἀριθ. 15). M - X, 150 (ἀριθ. 87, α).

(ε) Ἐρευναι τοῦ P. Faure (BCH 1958, 499 - 501, 1962, 47 - 48), τοῦ Hood (BSA 1965, 106, ἀριθ. C 3, 2), τοῦ Κυδωνάκη (ΑΔ 1967 Χρον., 506) καὶ τοῦ Τζεδάκι (Κρ. Χρον. 1966, 331. ΑΔ 1967 Χρον., 506) εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Κερὰ Σπηλιώτισσας, ἐπὶ τῆς ΒΔ κλιτύος τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεολιθικὰ (BCH 1970, 17 - 18. ΚΕΛ (1973), 210 - 211), ΠΜ, ΜΜ, ΥΜ I, ΥΜ III καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. BSA 1965, 106 (ἀριθ. C 3, 2). M - X, 150 (ἀριθ. 87, γ) κ.έ.

(ς) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀ. Ζώη μετ' ἄλλων ἐρευνητῶν τὸ ἔτος 1974 ἐπὶ τοῦ λόφου Κάστελλος ἀνατολικῶς τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Γεωργίου (Βρύσες, σχέδ. 2) καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἀπεκάλυψε πιθανὰ νεολιθικά, ΠΜ, ἢ ΥΜ ὄστρακα ἐκ τοῦ σπηλαίου Α (Βρύσες, 41 - 42) καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΜ - ΥΜ I κεραμικὴν ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἐκ τῆς περιοχῆς ἐκτὸς τοῦ σπηλαίου. Βρύσες, 8 - 71.

ΠΜ θέσις 799, ΜΜ 573, ΥΜ I 158, ΥΜ III 402, ὑπομ. 104, πρωτογ. 258, γεωμ. 449.

527. ΜΑΛΑΞΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1956, 98 (ἀριθ. 20). FCC, 288 (Index: Καρεφύλης Τρύπα). BSA 1965, 109 (ἀριθ. C 12).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τρύπα τῆς Καρεφύλης, ἀπεχούσης ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πορείαν βορείως τοῦ χωρίου Μαλάξα Κυδωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ ὄστρακα περιλαμβάνοντα καὶ ἐν νεολιθικὸν ἢ ΠΜ. BCH 1956, 98.

ΠΜ θέσις 802.

528. ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1969 Χρον., 431, 1970 Χρον., 468, 1972 Χρον., 638. AAA 1972, 67 - 72. BCH 1969, 190 (εἰκ. 8 - 10). BSA 1974, 299 - 342. Excavations 1975, 110.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κάστελλος, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Βαρυπετρον Κυδωνίας, ἀνασκαφαὶ γενόμεναι τὰ ἔτη 1968 - 1969 ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, δύο «νεολιθικὰ ἔργα-λεῖα» καὶ ΥΜ III Β ὄστρακον ἐκ βυζαντινῶν στρωμάτων. ΑΔ 1970 Χρον., 468.

(β) Ἐκ μικρᾶς σπηλαιοειδοῦς κοιλότητος παρὰ τὴν Μονὴν τῆς

Ἁγίας Κυριακῆς, εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν μὲ τὴν προηγουμένην τοποθεσίαν, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ Β ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 431.

(γ) Ἀνασκαφὴ τῶν Ρ. Warren καὶ Ἰ. Τζεδάκι τὸ ἔτος 1971 ἐπὶ τοῦ λόφου Δέμπλα ἢ Τεμπλά, νοτίως τοῦ χωρίου Βαρύπετρον, ὅπου παλαιότερον εἶχον ἐντοπισθῇ προϊστορικὰ λείψανα (ΒCH 1969, 190. ΑΔ 1969 Χρον., 431), ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν τῆς ΜΜ περιόδου. ΑΑΑ 1972, 66 - 72. ΑΔ 1972 Χρον., 638. ΒSA 1974, 299 - 342.

ΜΜ θέσις 804, ΥΜ ΙΙΙ Β 464.

529. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΑ - ΚΑΤΩΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΒCH 1960, 208, 1962, 44, 1970, 126. ΒSA 1965, 109 (ἀριθ. C 11). ΚΕΛ (1973), 222

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης βορείως τοῦ Κατωχωρίου Κυδωνίας καὶ ἐνίοτε μνημονευομένης μετὰ τοῦ βορειότερον κειμένου χωρίου Κοντόπουλα προέρχεται νεολιθικὸς λίθινος πέλεκυς τοῦ Μουσείου Χανίων προσκομισθεὶς εἰς αὐτὸ τὸ ἔτος 1959 ὑπὸ ἰδιώτου. ΒCH 1962, 44.

530. ΣΚΟΥΡΑΧΛΑΔΑ - ΠΛΑΤΥΒΟΛΑ. Βιβλιογραφία: ΒCH 1962, 44, 1965, 55, 1967, 799, 1968, 991, 1969, 201 - 202, 1970, 11 - 12, 1156. Κρ. Χρον. 1963, 412, 1964, 291, 1965, 297 - 298, 1966, 328 - 330, 1969, 535. ΑΔ 1964 Χρον., 446, 1965 Χρον., 569, 1966 Χρον., 428 - 429, 1967 Χρον., 504 - 506, 1968 Χρον., 415 - 416, 1978 Χρον., 377, 1983 Χρον., 368. ΒSA 1965, 111 (ἀριθ. C 21). ΚΕΛ (1973), 208 - 210. Excavations 1975, 115. LMC, 229 - 230 (ἀριθ. 4).

(α) Ἐκ σπηλαίου εὑρισκομένου εἰς τὴν τοποθεσίαν Κορακιά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Σκουραχλάδα Κυδωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ὕστερονεολιθικά, ΥΜ ΙΙΙ καὶ ἐλληνιστικά ὄστρακα. ΒCH 1962, 44. ΒSA 1965, 111.

(β) Τυχαῖα εὑρήματα, ἐρευνᾶν ἐν συνεχείᾳ τοῦ Ἀλεξίου καὶ ἀνασκαφὴ τὰ ἔτη 1966 - 1967 ὑπὸ τοῦ Τζεδάκι εἰς τὸ σπήλαιον Σκοτεινὴ Σπηλιά, εὑρισκόμενον εἰς ἀπόστασιν πορείας μιᾶς ὥρας ἀπὸ τοῦ χωρίου Σκουραχλάδα εἰς τὸ ὁροπέδιον τῶν Κεραμιῶν καὶ μνημονευόμενον ἐνίοτε ὡς σπήλαιον τῆς Πλατυβόλας ἐκ τοῦ παρακειμένου χωρίου τῆς ἐπαρχίας Κυδωνίας, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὅστ' ἄνθρώπων καὶ ζῶων καὶ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΜ, ἐν οἷς καὶ τρία τεμάχια κυπέλλων μετὰ προχοῆς, τῆς ΜΜ, τῆς ΥΜ ΙΙΙ Α - Β, τῆς γεωμετρικῆς περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Κρ. Χρον. 1963 - 1969 ἔ.ἀ. ΑΔ 1964 - 1968 ἔ.ἀ. ΒCH 1967 - 1970 ἔ.ἀ. ΒSA 1965, 111 (ἀριθ. C 21). LMC, 229 - 230 (ἀριθ. 4).

(γ) Ἐκ τῶν σπηλαίων Κέραμος (BCH 1969, 202) καὶ Χειλοῦ Αὐλώχι, μεταξὺ τῶν χωρίων Σκουραχλάδα καὶ Πλατυβόλα, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, προανακτορικά καὶ παλαιοανακτορικά κυρίως εὑρήματα. Κρ. Χρον. 1965, 298. ΑΔ 1966 Χρον., 429. BCH 1969, 202.

(δ) Ἐκ τῶν σπηλαίων Ἀρκαλιᾶς καὶ Τσουήνη τῆς περιοχῆς Σκουραχλάδας ἔχουν ἀναφερθῇ, ὑπονεολιθική, ΠΜ καὶ ΜΜ κεραμική καὶ ὅστ'α ζῶων. ΑΔ 1978 Χρον., 377, 1983 Χρον., 368.

ΠΜ θέσις 805, ΜΜ 578, ΥΜ III Α 353, ΥΜ III Β 467, γεωμ. 454.

531. ΣΑΜΩΝΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Χρον., 315, 1964 Χρον., 446, 1966 Χρον., 427-428, 1969 Χρον., 434, 1977 Χρον., 331, 1978 Χρον., 377. BSA 1965, 113 (ἀριθ. D 9). Κρ. Χρον. 1965, 296-297. BCH 1970, 1156, 1982, 628. ΚΕΛ (1973), 221. Excavations 1975, 116. LMC, 236 (ἀριθ. 3).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Τζεδάκι τὰ ἔτη 1965, 1977 - 1978 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κύλιντρα, βορείως τοῦ χωρίου Σαμωνᾶς Ἀποκορώνου, ἐκ τῆς ὁποίας προήρχοντο δύο χαλκοὶ πελέκει (ΑΔ 1963 Χρον., 315, 1964 Χρον., 446) καὶ ΥΜ III Β χαλκοῦν μαχαίριον (ΑΔ 1969 Χρον., 434) τοῦ Μουσείου Χανίων εὑρεθέντα τυχαίως, ἔφερον εἰς φῶς λίθινα νεολιθικά ἐργαλεῖα, λείψανα οἰκισμοῦ, μικρὰ εὑρήματα καὶ κεραμικὴν ΥΜ III Α - Β καὶ ὑπομινωϊκῶν χρόνων. ΑΔ 1966-1978 Χρον., ἔ.ἀ. LMC, 236 (ἀριθ. 3).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Θυμαλάκια, νοτίως τοῦ Σαμωνᾶ, ἔχει ἀναφερθῇ εὐμεγέθους νεολιθικὸς πέλεκυς καὶ ἐκ τῆς φάραγγος Ἀγριομολὶ τμῆμα νεολιθικῆς σφύρας. ΑΔ 1964 Χρον., 446.

ΥΜ III Α θέσις 354, ΥΜ III Β 468, ὑπομ. 105.

532. ΤΟΠΟΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1956, 102. BSA 1965, 104-105 (ἀριθ. Α 3). ΚΕΛ (1973), 210. Excavations 1975, 116. LMC, 239 (ἀριθ. 2).

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀγία Σοφία, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Τοπόλια Κισσάμου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΜ, ΥΜ III καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BCH 1956, 102. BSA 1965, 104-105.

ΠΜ θέσις 806, ΥΜ III 407.

533. ΘΕΡΙΣΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1958, 501 (ὑποσημ. 1), 1960, 214-215, 1969, 203. BSA 1965, 109 (ἀριθ. C 10). ΑΔ 1969 Χρον., 434. LMC, 230 (ἀριθ. 6).

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Τρύπα τοῦ Κάτω Φαραγγιοῦ, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Θέρισον Κυδωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικά ἢ ὑπονεολιθικά, ΠΜ καὶ ΥΜ III ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 434. BCH 1969, 203.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κάτω Σαρακήνα ἢ Ἑλληνικά, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Θερίσου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ὑπονεολιθικά, ΠΜ, ΜΜ ἢ ΥΜ I, ΥΜ III Β καὶ πρωτογεωμετρικά ὄστρακα. BCH 1958, 501 (ὑπόσημ. 4), 1960, 214 - 215. BSA 1965, 109 (ἀριθ. C 10). LMC, 230 (ἀριθ. 6).

ΠΜ θέσις 807, ΜΜ 579, ΥΜ I 160, ΥΜ III Β 469, πρωτογ. 260.

534. ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1962, 42 - 43, 1970, 14 - 15. Κρ. Χρον. 1963, 393. BSA 1965, 112 (ἀριθ. D 4). Annuario 1967 - 68, 166 - 167. ΚΕΑ (1973), 221. Excavations 1975, 114. LMC, 237 - 238 (ἀριθ. 7).

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Στὰ Χαλασμένα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Μελιδόνιον Ἀποκορώνου, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς, τῆς ὑπονεολιθικῆς, τῆς ΠΜ, τῆς ΥΜ III καὶ τῆς ὑπομινωικῆς περιόδου. BCH 1962, 43. BSA 1965, 112 (ἀριθ. 4, 4).

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Γουργούθια, ἀπέχοντος πορείαν δώδεκα περίπου λεπτῶν ΝΑ τοῦ Μελιδονίου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΥΜ III καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BCH 1962, 42 - 43, 1970, 15. BSA 1965, 112 (ἀριθ. 4, 1). Ἐκ τῆς αὐτῆς περιοχῆς εἶναι γνωστὸς καὶ ΥΜ III Β ταφικὸς πῖθος. Κρ. Χρον. 1963, 393. Annuario 1967 - 68, 166 - 167. LMC, 237 - 238.

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Λέντακας, κειμένου περὶ τὰ 5 λεπτά πορείαν νοτίως τοῦ προηγουμένου σπηλαίου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά ὄστρακα. BCH 1962, 43, 1970, 14 - 15. BSA 1965, 112 (ἀριθ. D 4, 2). ΚΕΑ (1973), 221.

(δ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Σκόλακας, περὶ τὰ 10 λεπτά πορείαν ἀνατολικῶς τοῦ τελευταίου σπηλαίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ III Β καὶ ὑπομινωικά ὄστρακα. BCH 1962, 43. BSA 1965, 112 (ἀριθ. D 4, 3).

(ε) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τοῦ χωρίου Μελιδόνιον προέρχονται δύο νεολιθικοὶ πελέκεις εὐρισκόμενοι εἰς τὴν Συλλογὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ χωρίου. BCH 1962, 43. BSA 1965, 112 (ἀριθ. 4, 5).

ΠΜ θέσις 808, ΥΜ III Β 471, ὑπομ. 106.

535. ΓΑΥΔΟΣ. Βιβλιογραφία: Boll. d'Arte 1925 - 26, 423 - 424. Art and Arch. (τόμ. XXIV) 1927, 176 - 183. Ar. Cr., 35, 45. ΚΕΑ (1973), 224 - 227. LMC, 241 - 242.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ κόλπου Καράβι, κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς νήσου Γαύδου ἀπεχούσης περὶ τὰ 37 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Κρήτης, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ νεολιθικά πιθανῶς ὄστρακα. Boll. d'Arte 1925 - 26, 423. Ar. Cr., 45. ΚΕΑ (1973), 224 - 227.

(β) Ἐκ τοῦ λιμένος Λαυρακά, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Γαύδου, ἔχουν ἀναφερθῇ παρεμφερῇ εὐρήματα πρὸς τὰ εὐρήματα τῆς προηγουμένης τοποθεσίας. *Ar. Cr.*, 45. *ΚΕΛ* (1973), 224 - 225.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Καστρί, τῆς τοποθεσίας Κοπανεύλλος, καὶ τοῦ ναΐσκου Χριστὸς ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ τῶν ΠΜ, ΜΜ, καὶ ΥΜ III Β περιόδων. *Boll. d'Arte* 1925 - 26, 423 - 424. *LMC*, 241 - 242.

ΠΜ θέσις 814, ΜΜ 585, ΥΜ III Β 474.

Β. ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

536. ΣΙΣΑΙ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βρουβιάς, παρὰ τὸ χωρίον Σίσαι Μυλοποτάμου, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο λίθινοι νεολιθικοὶ πελέκεις. *ΑΔ* 1964 Χρον., 447. *ΚΕΛ* (1973), 219.

537. ΠΕΡΑΜΑ. Βιβλιογραφία: *Ar. Cr.*, 262, 370. *Κρ. Χρον.* 1951, 441. *BCH* 1952, 240 (πίν. x b), 1956, 98 (ἀριθ. 14 Melidoni). *Ch. Zervos*, *L'Art de Crète* (1956), εἰκ. 751 - 752. *Marinatos - Hirmer*, *Crete and Mycenae* (1960), 151 (πίν. 121). *BSA* 1965, 56 - 58 (ἀριθ. 4). *Excavations* 1975, 106. *LMC*, 202 (ἀριθ. 3).

Ἐκ τοῦ λόφου Γρίβιλα ἢ Γρέβελα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Πέραμα Μυλοποτάμου (*BSA* 1964, 57 εἰκ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς νεολιθικῆς, τῆς ΠΜ, τῆς ΜΜ, τῆς ΥΜ I καὶ τῶν ΥΜ III Β - Γ περιόδων (*Ar. Cr.*, 262. *BSA* 1965, 56 - 58), λίθινος πέλεκυς καὶ ΥΜ III χαλκοῦν εἰδώλιον ἀνδρός (*Κρ. Χρον.* 1951, 441. *BCH* 1952, 240, πίν. X b. *Zervos* ἔ.ἀ. *Marinatos - Hirmer* ἔ.ἀ.). Μικρὰ δὲ ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1951 εἰς τὴν θέσιν ἀπεκάλυψε ΥΜ I ὄστρακα καὶ λείψανα πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν κατοικιῶν. *Κρ. Χρον.* 1951, 441. *BCH* 1952, 240. *BSA* 1964, 56 - 58.

ΠΜ θέσις 817, ΜΜ 591, ΥΜ I 168, ΥΜ III Β 478, ΥΜ III Γ 271, πρωτογ. 262, γεωμ. 456.

538. ΓΕΡΑΝΙΟΝ. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κυανῇ Ἀκτὴ παρὰ τὸ χωρίον Γεράνιον Ῥεθύμνης, περὶ τὰ 9 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ Ῥεθύμνου, ὁ Τζεδάκις ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1969 σπήλαιον, τυχαίως ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας ἀμαξιτῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ Ῥεθύμνου Χανίων, τὸ ὁποῖον περιεῖχε κεραμικὴν τῆς πρωίμου, μέσης καὶ ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, λίθινα καὶ ὀστέινα ἐργαλεῖα, εἰδῶλια ἐκ λίθου καὶ πη-

λοῦ, ὀψιανὸν καὶ τοὺς σκελετοὺς τριῶν ἀνθρώπων. ΑΔ 1970 Χρον., 474 - 476, 1982 Χρον., 415.

539. ΑΞΟΣ. Βιβλιογραφία: Rend. Accad. Linc. 1899, 537 - 539, 1900, 311 - 312. MA 1899, 308 - 316. AE 1915, 43 - 48. Annuario 1930 - 31, 43 - 146. Ar. Cr., 239, 261, 293, 327. ΑΔ 1963 Χρον., 313, 1964 Χρον., 447, 1968 Χρον., 420, 1972 Χρον., 644, 1983 Χρον., 370, 374. Κρ. Χρον. 1963, 394. ΚΕΛ (1973), 219. Excavations 1975, 102. LMC, 201 (ἀριθ. 1).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γούναλο, ἀπεχούσης μιᾶς ὥρας πορείαν δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀξὸς Μυλοποτάμου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλικοῦ τοίχου καὶ τεμάχια πίθων ΥΜ χρόνων. Ar. Cr., 293.

(β) Ἀνασκαφαὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ ἔτος 1899 (Rend. Accad. Linc. ἔ.ἀ. MA ἔ.ἀ. Annuario ἔ.ἀ.) καὶ τοῦ Πετρουλάκη τὸ ἔτος 1910 (AE 1915, 43 - 48) εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἀξοῦ, παρὰ τὸ ὁμώνυμον χωρίον τῆς ἐπαρχίας Μυλοποτάμου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγην ΥΜ III Β - Γ κεραμικὴν καὶ πήλινον εἰδῶλιον τύπου Ψ (MA 1899, 313 - 315, εἰκ. 7 - 8. LMC, 201) ὡς καὶ λείψανα τῶν ἀρχαϊκῶν κυρίως χρόνων. AE 1915, 43 - 48. Annuario 1930 - 31, 43 - 146.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μεγάλος Τράφος τῆς Ἀξοῦ προέρχεται ὁμᾶς τεσσάρων ὑπομινωικῶν καὶ ἑνὸς πρωτογεωμετρικοῦ ἀγγείου τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, εὑρεθεῖσα τὸ ἔτος 1928. LMC, 201 (εἰκ. 83, ἀριθ. 3 - 9).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βουνὸ ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτογεωμετρικὰ εἰδῶλια, ἐκ δὲ τῆς τοποθεσίας Ἀμμουδάρα τρία ἀγγεῖα καὶ χαλκὴ περόνη τοῦ Μουσείου Χανίων. ΑΔ 1964 Χρον., 447.

(ε) Ἐκ μὴ ἀναφερομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Ἀξοῦ προέρχονται ἑπτὰ λίθινοι νεολιθικοὶ πελέκεις τοῦ Μουσείου Ῥεθύμνης εὑρεθέντες κατὰ καιροῦς (Κρ. Χρον. 1963, 394 δύο, ΑΔ 1968 Χρον., 420 τέσσαρες, ΑΔ 1972 Χρον., 644 εἷς. ΚΕΛ (1973), 219), χαλκοῦν ΜΜ εἰδῶλιον ἀνδρὸς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου (ΑΔ 1963 Χρον., 313) καὶ τεφροδόχος κάλπη μετὰ ἀρυβάλλων γεωμετρικῶν χρόνων τοῦ Μουσείου Ῥεθύμνης. Κρ. Χρον. 1963, 394.

ΜΜ θέσις 595, ΥΜ III Β 485, ΥΜ III Γ 274, ὑπομ. 107, πρωτογ. 263, γεωμ. 460.

540. ΓΟΥΔΕΛΙΑΝΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ὀνουθέ, ἀπεχούσης ἡμισείας ὥρας πορείαν ΝΑ τοῦ χωρίου Γουδελιανὰ Ῥεθύμνης, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινοι, νεολιθικοὶ πιθανῶς, πελέκεις καὶ λείψανα τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων. Ar. Cr., 55. ΠΑΕ 1955, 302 - 303. ΚΕΛ (1973), 220. Excavations 1975, 103.

541. ΑΝΩΓΕΙΑ - ΙΔΑΙΟΝ ΑΝΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: AM 1885, 59 - 72, 280 - 281. Mus. Ital. Ant. Class. 1888, 689 - 904. AJA 1888, 431 - 449. ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 23. E. Kunze, Kretische Bronzereliefs, Stuttgart 1931. BSA 1938 - 39, 52 - 64. Κρ. Χρον. 1956, 409 - 410. ΠΑΕ 1956, 224 - 226, 1983, 415 - 500. CCO, (1961), 79 - 88. FCC, 99 - 131. LMC, 203 (ἀριθ. 7). Ἔργον 1984, 106 - 111, 1985, 78 - 83, 1986, 141 - 149, 1987, 133 - 134, 1988, 165 - 172, 1989, 153. AE 1987, 239 - 263. AIARS 1988, 173 - 193.

Τυχαῖαι συμπτώσεις, λαθρανασκαφαὶ καὶ συστηματικαὶ ἔρευναι τοῦ F. Halbherr τὸ ἔτος 1885 (Mus. Ital. Ant. Class. ἔ.ἀ.), τοῦ Ξανθοδίδου τὸ ἔτος 1917 (ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 23), τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1956 (ΠΑΕ 1956, 224 - 226) καὶ τοῦ Σακελλαράκη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1982 (ΠΑΕ 1983 ἔ.ἀ. Ἔργον 1984 - 1989 ἔ.ἀ.) εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Ἰδης (Ψηλορείτη) εἰς ὕψος 1500 μ. καὶ εἰς ἀπόστασιν 12,75 χιλιομέτρων κατ' εὐθείαν γραμμὴν νοτίως τοῦ χωρίου Ἀνώγεια Μυλοποτάμου, καὶ εἰς τὴν θέσιν Ζώμινθος, κατὰ τὸ μέσον τῆς ἀποστάσεως ἀπὸ τῶν Ἀνωγείων μέχρι τοῦ Ἰδαίου ἄντρον, ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ἐκ μὲν τῆς τοποθεσίας Ζώμινθος ΥΜ I ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν (ΠΑΕ 1983, 443 - 445, 488 - 499. Ἔργον 1988, 165 - 172) ἐκ δὲ τοῦ Ἰδαίου ἄντρον λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν (ΠΑΕ 1983, 456, 499. Ἔργον 1985, 80 - 81, 1986, 142 - 148) μέχρις ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1956, 1983 ἔ.ἀ. Ἔργον 1984 - 1989 ἔ.ἀ. AE ἔ.ἀ.

ΠΜ θέσις 819, ΜΜ 597, ΥΜ I 170, ΥΜ III Β 487, ΥΜ III Γ 275, ὑπομ. 108, πρωτογ. 265, γεωμ. 462.

542. ΕΛΕΝΑΙ. Βιβλιογραφία: BCH 1931, 518, 1956, 98, 1980, 679. AJA 1932, 60 - 61. AA 1932, 177, 1933, 295 - 297. Ar. Cr., 55, 340, 346, 349. FCC, 61. BSA 1964, 73 - 74 (ἀριθ. 24). KEA (1973), 203 - 204. Excavations 1975, 103. LMC, 205 (ἀριθ. 2). AAA 1978, 198 - 208.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1931 - 1932 ἐπὶ τῶν δύο παρακειμένων λόφων Κορφὴ τοῦ Κουκκογιάννη καὶ Πετρή, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἐλέναι Ἀμαρίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς εὐρέσεως κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ τὸ ἔτος 1930 τριῶν χαλκῶν ΥΜ I διπλῶν πελέκεων παρὰ τὴν ἀνατολικὴν κλιτὺν τοῦ λόφου Πετρή, ὅθεν παλαιότερον εἶχεν ἀναφερθῇ πηλίνη λάρναξ καὶ κάτω μέρος πίθου, ἔφερεν εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου Κορφὴ τοῦ Κουκκογιάννη, μία οἰκία τοῦ ὁποίου ἀνεσκάφη (BCH ἔ.ἀ. AJA ἔ.ἀ. AA ἔ.ἀ. AAA 1978, 198 - 208). Βραδύτερον ἐκ τῆς θέσεως ἀνεφέρθησαν ΜΜ καὶ ΥΜ ὄστρακα. BSA 1964, 73 - 74.

(β) Ἐρευναι τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1931 - 1932 καὶ τοῦ Faure τὰ ἔτη 1953 - 1955 εἰς τὸ σπήλαιον Μαργιελές, περὶ τὰ δέκα λεπτά πορείαν ΒΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ σπηλαίου καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς νεολιθικὴν, ΠΜ, ΜΜ, ΥΜ, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, μίαν ταφὴν, τέσσαρας λιθίνους πελέκεις καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα ἐκ λίθου ἢ ὄστου. BCH 1931, ἔ.ἀ. 1936 ἔ.ἀ. AJA 1932, 60 - 61. AA 1932 ἔ.ἀ., 1933 ἔ.ἀ. Ar. Cr., ἔ.ἀ. BSA 1964, 73. ΚΕΛ (1973), 203 - 204.

ΠΜ θέσις 822, ΜΜ 602, ΥΜ I 174, γεωμ. 465.

543. ΣΕΛΛΙΑ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστελλος, νοτίως τοῦ χωρίου Σελλία Ἀγίου Βασιλείου (BSA 1966, 183, εἰκ. 9, ἀριθ. 31), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ ἢ ΠΜ χειροποίητα ὄστρακα καὶ λίθινος τριπτήρ. BSA 1966, 185 (ἀριθ. 31). ΚΕΛ (1973), 220.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἐγκαταλειφθέντος χωρίου Φοινικιάς, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1966, 183, εἰκ. 9, ἀριθ. 26), ἔχουν ἀναφερθῇ ἓν ἢ δύο πιθανὰ ΜΜ ὄστρακα καὶ ἄλλα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1966, 184 (ἀριθ. 26).

ΠΜ θέσις 824, ΜΜ 605.

544. ΑΝΩ ΜΕΡΟΣ. Κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ παρὰ τὸ χωρίον Ἄνω Μέρος Ἀμαρίου τὸ ἔτος 1945 ἀπεκαλύφθησαν νεολιθικὰ καὶ μεταγενέστερα ὄστρακα. BSA 1947, 188 (ἀριθ. 22). ΚΕΛ (1973), 220.

545. ΝΙΘΑΥΡΙΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Νίθαυρις Ἀμαρίου προέρχεται νεολιθικὸς πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ῥεθύμνης. ΑΔ 1969 Χρον., 436. ΚΕΛ (1973), 220.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

546. ΔΙΑ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΒΑ τοῦ λιμένος τῆς Ἀγίας Πελαγίας ἐπὶ τῆς νήσου Δίας, βορείως τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἡρακλείου, ἔχει ἀναφερθῇ ἓν νεολιθικὸν ὄστρακον. Ar. Cr., 35, 45. ΚΕΛ (1973), 226.

547. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: JHS 1910, 364. Nouv. Arch. de Miss. Scient., Fasc. 15, Paris 1916, ΑΔ 1916, 168 - 170, 1960 Χρον., 256, 1963 Χρον., 311 - 312, 1964 Χρον., 438 - 440, 1965 Χρον., 551, 552, 554, 1966 Χρον., 409, 1967 Χρον., 487, 1968 Χρον., 402 - 403, 1969 Χρον., 413, 1972 Χρον., 620 - 621, 1973 Χρον., 564 - 567, 1976 Χρον. 351. PMn II (1928), 229 - 238. AJA 1936, 372.

ΑΑ 1936, 224. ΑΓ. Cr., 147, 232, 329. ΕΕΚΣ, 1939, 535 - 536, 1941, 270 - 271. Κρ. Χρον. 1947, 632, 1949, 594, 1951, 385 - 392, 443 - 444, 445 - 446, 1955, 558 - 559, 565, 1956, 416, 418, 1957, 336, 338, 1958, 468, 1959, 367, 385, 1963, 398, 1964, 283, 1970, 518. ΠΑΕ 1953, 299 - 308, 1954, 369 - 376, 1955, 311 - 320, 1963, 189 - 200, 1964, 169 - 171, 1967, 195 - 209, 213, 1968, 184, 1969, 238, 1970, 254, 270 - 297. Σ. Ἀλεξίου, Ὑστερομινωικοὶ τάφοι λιμένος Κνωσοῦ (Κατσαμπᾶ), Ἀθήναι 1967 (= Κατσαμπᾶς). BSA 1968, 133 - 146. ΑΑΑ 1968, 250 - 255, 1970, 233 - 236. ΑΕ 1970, 1 - 12. ΚΕΛ (1973), 58 - 63, 128 - 133. Pini (1968), 80 (ἀριθ. 84). Excavations 1975, 82. LMC, 25 - 29 (ἀριθ. 2). Μ - Χ, 102 (Κατσαμπᾶς, Νέα Ἀλικαρνασσός), 287 (Κατσαμπᾶς, Νέα Ἀλικαρνασσός, Μασταμπᾶς), 288 (Ἀτσαλένιο).

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς δυτικῶς τοῦ Ἡρακλείου ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ΜΜ οἰκισμοῦ (PMn II, 231 - 232) καὶ νεκροταφεῖον περιλαμβάνον ταφάς εἰς πίθους. JHS 1910, 364. Excavations 1975, 82.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἡρακλείου ἔχει ἀναφερθῇ ΥΜ III Β ψευδόστομος ἀμφορεὺς. Κρ. Χρον. 1964, 283. ΑΔ 1965 Χρον., 554. LMC, 26.

(γ) Ἐρευνᾶται τοῦ Franchet τὰ ἔτη 1912 - 1913 (ΚΕΛ (1973), 58 - 63) καὶ τοῦ Evans βραδύτερον (PMn II, 229 - 238) εἰς τὰς τοποθεσίας Τρυπητή, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τοῦ λιμένος τοῦ Ἡρακλείου, καὶ Ῥουσές, ἀνατολικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Καιράτου (Κατσαμπᾶ), μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Evans ἐτοποθέτει τὸ ἐπίνειον τῆς Κνωσοῦ (PMn II, 239 - 252), σήμερον δὲ ἡ περιοχὴ καταλαμβάνεται ἀπὸ τὰ προάστεια Πόρος, Κατσαμπᾶς καὶ Νέα Ἀλικαρνασσός τοῦ Ἡρακλείου (PMn II, 230 - 231, εἰκ. 131 Α. Survey 1981, 3 εἰκ. 1), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς λείψανα κατοικήσεως, ταφάς, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ πρῶιμων νεολιθικῶν μέχρις ΥΜ III Γ χρόνων. Nouv. Arch. de Miss. Scient., Fasc. 15, Paris 1916. ΚΕΛ (1973), 58 - 63. LMC, 25 (ἀριθ. 2).

(δ) Τυχαῖαι συμπτώσεις (ΕΕΚΣ 1939, 535 - 536, 1941, 270 - 271. Κρ. Χρον. 1947, 632, 1951, 446, 1955, 565, 1956, 416, 418) καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1953 - 1971 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ προαστείου Πόρος (Survey 1981, 3, εἰκ. 1) ἀνατολικῶς τοῦ Ἡρακλείου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν (ΚΕΛ (1973), 128 - 133) μέχρις ΥΜ III Γ χρόνων. Κρ. Χρον. 1957, 336, 338, 1959, 385, 1964, 283, 1970, 518. ΠΑΕ 1967, 195 - 209, 1968, 184. ΑΔ 1965 Χρον., 552,

564, 1967 Χρον., 487, 1968 Χρον., 403, 1969 Χρον., 413, 1972 Χρον., 620 - 621. AAA 1968, 250 - 255. LMC, 26 - 27.

(ε) Παρά τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καιράτου (Κατσαμπᾶ), ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Ἀλεξίου ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1951 - 1955 καὶ 1969 λείψανα οἰκισμοῦ καὶ τάφους περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν (ΠΑΕ 1953, 305 - 307. Κατσαμπᾶς, 12) μέχρις ΥΜ III Γ χρόνων. ΑΑ 1936, 224. ΑJA 1936, 372. ΠΑΕ 1953, 299 - 308, 1954, 369 - 376, 1955, 311 - 320, 1963, 189 - 200, 1964, 169 - 171, 1969, 238. ΑΔ 1960 Χρον., 256, 1964 Χρον., 438, 1965 Χρον., 551, 1967 Χρον., 487. Κατσαμπᾶς (1967), 3 - 85. Pini, 80 (ἀριθ. 84). ΑΕ 1970, 1 - 12. ΑΑΑ 1970, 233 - 236. ΚΕΛ (1973), 128 - 133. LMC, 27 - 29. Μ - Χ, 102 κ.έ.

(ς) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ προαστείου Νέα Ἀλικαρνασσός, ἐγγὺς τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ὁ τελευταῖος ἀνασκαφεὶς θαλαμοειδὴς τάφος (ΑΕ 1970, 1 - 12) τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἐρευνηθῇ εἰς ΥΜ II - III Α - Γ θαλαμοειδὴς τάφος καὶ ἕτερος γεωμετρικός. ΑJA 1936, 372. ΑΑ 1936, 224. ΑΔ 1973 Χρον., 564 - 567. Μ - Χ, 100 κ.έ.

(ζ) Εἰς τὸ προάστειον Μασταμπᾶς, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ Ἡρακλείου ἔχουν ἀνακαλυφθῇ τρεῖς θαλαμοειδεῖς τάφοι, ὁ εἰς τῆς ΥΜ III Β περιόδου (Κρ. Χρον. 1949, 594. Pini 80 (ἀριθ. 84, 11). ΠΑΕ 1970, 270 - 297. LMC, 26) καὶ οἱ δύο ὑπόλοιποι πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἀνατολιζόντων χρόνων. ΠΑΕ 1970, 271 - 297. ΑΔ 1976 Χρον., 351. Μ - Χ, 287 κ.έ.

(η) Εἰς τὸ προάστειον Ἀτσαλένιο, νοτίως τοῦ Μασταμπᾶ, ἔχουν ἀνασκαφῇ τρεῖς θαλαμοειδεῖς γεωμετρικοὶ τάφοι περιέχοντες πολυάριθμα ἀγγεῖα. Ὁ εἰς τούτων ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ οἱ δύο ὑπὸ τοῦ Δαβάρου. Κρ. Χρον. 1958, 468, 1963, 398. JHS 1958 AR, 16, 1963 AR, 29. BCH 1959, 735. ΑΔ 1963 Χρον., 311 - 312. Pini, 80 (ἀριθ. 84, 14). BSA 1968, 133 - 146. Μ - Χ, 288 κ.έ.

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πατέλες τοῦ προαστείου Μπαμπαλῆ ἔχουν γνωσθῇ, ΥΜ III Γ ψευδόστομος ἀμφορεὺς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου (LMC, 26, εἰκ. 10, ἀριθ. 2 - 3) καὶ δύο πρωτογεωμετρικοὶ θαλαμοειδεῖς τάφοι. Κρ. Χρον. 1959, 367.

MM θέσεις 614, ΥΜ I 186, ΥΜ II 197, ΥΜ III Α 370, ΥΜ III Β 494, ΥΜ III Γ 282, πρωτογ. 269, γεωμ. 469.

548. ΑΜΝΙΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Παρνασσός 1886, 339 - 342. ΑΔ 1927 - 28, 68 - 80, 1964 Χρον., 439 - 440, 1965 Χρον., 552, 1966 Χρον., 409, 1968 Χρον., 402 - 403. ΠΑΕ 1929, 94 - 104, 1930, 91 - 99, 1932, 76 - 94, 1933, 93 - 100, 1934, 128 - 133, 1935, 196 - 203, 1936,

81 - 86, 1938, 130 - 138, 1974, 240. *Ar. Cr.*, 35, 56, 76, 91, 123, 313. *JHS* 1946 - 47, 118. *FCC*, 55 - 56, 82 - 90. Pini, 82 (ἀριθ. 47, *Karteros*). *KEA* (1973), 125 - 128. *Excavations* 1975, 73. *LMC*, 38 - 42 (ἀριθ. 1). *M - X*, 102 - 103 κ.έ. *AIARS* 1984 (*Op. Ath.* 15), 147 - 153. Φίλια Ἔπη, τόμ. Γ (1989), 44 - 82. *J. Schäfer* κ.ά., *Amnisos*, Berlin 1992.

(α) Ἔρευναι ὑπὸ τοῦ Χατζηδάκι τὸ ἔτος 1886 (Παρνασσὸς ἔ.ά.), τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1926 - 1938 (ΑΔ 1927 - 28 ἔ.ά. ΠΑΕ ἔ.ά.), τοῦ Πλάτωνος (*JHS* 1946 - 47, 118), τοῦ Ἀλεξίου (ΑΔ 1964 - 1968 ἔ.ά.), τοῦ Faure (*FCC* ἔ.ά.) καὶ τοῦ J. Schäfer μετ' ἄλλων Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1983 - 1985 (Φίλια Ἔπη ἔ.ά.) ἐπὶ τοῦ λόφου Παληοχώρα, εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Εἰλειθυίας περὶ τὰ 500 μ. νοτιώτερον καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Ἀμνισοῦ, σήμερον λεγομένου Καρτεροῦ, περὶ τὰ 7 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Ἡρακλείου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ λόφου τῆς Παληοχώρας καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς λείψανα ΜΜ - ΥΜ III Γ οἰκισμοῦ καὶ ὑπομινωϊκῆν, πρωτογεωμετρικῆν καὶ γεωμετρικῆν κεραμικῆν (ΠΑΕ 1932, 76 - 94, 1933, 93 - 94, 1934, 129, 1935, 198, 1938, 130 - 134. ΑΔ 1964 - 1966 ἔ.ά.), ἐκ τῶν δυτικῶν ὑπωρειῶν τῆς Παληοχώρας λείψανα τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς Θενάτα συνοδευόμενα ἀπὸ πρωτογεωμετρικῆν, γεωμετρικῆν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικῆν (ΠΑΕ 1933 - 1935, 1938 ἔ.ά.), ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς Εἰλειθυίας λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι ῥωμαϊκῶν χρόνων (ΠΑΕ 1929, 94 - 104, 1930, 91 - 99. *KEA* (1973), 125 - 128. *AIARS* 1984 (*Op. Ath.* 15), 147 - 153), ἐξ ἐτέρου σπηλαίου ἔναντι τοῦ προηγουμένου ταφὰς ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ χρόνων (ΠΑΕ 1930, 98) καὶ λαξευτὸν ΥΜ II τάφον ἐγγὺς τοῦ σπηλαίου (ΠΑΕ 1930, 98, 1932, 78), ἐκ τῆς τοποθεσίας Μάφεξε κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν τῆς κοιλάδος ἕτερον θαλαμοειδῆ ΥΜ III Α - Β τάφον. ΑΔ 1927 - 28, 68 - 90. Pini, 82 (ἀριθ. 47, 1 - 2). *LMC*, 38 - 43. *M - X*, 102 - 103 κ.έ.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστελλος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ σπηλαίου τῆς Εἰλειθυίας, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὰ καὶ ΠΜ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. ΠΑΕ 1974, 240 (ὑπόσημ. 1).

ΠΜ θέσις 827, ΜΜ 615, ΥΜ I 187, ΥΜ II 198, ΥΜ III Α 371, ΥΜ III Β 495, ΥΜ III Γ 283, ὑπομ. 111, πρωτογ. 270, γεωμ. 470.

549. ΑΣΤΥΡΑΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1964, 283. ΑΔ 1965 Χρον., 552. *KEA* (1973), 119.

Ἐκ τοῦ χωρίου Ἀστυράκιον Μαλεβιζίου προέρχονται δύο νεολιθικοὶ λίθινοι πελέκεις τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Κρ. Χρον. 1964, 283.

550. ΓΟΥΒΕΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1963, 465. ΑΔ 1964 Χρον., 441 - 442, 1966 Χρον., 409, 1969 Χρον., 414. ΠΑΕ 1968, 186. BCH 1970, 1164, 1972, 805. ΑΑΑ 1971, 384 - 392. ΚΕΛ (1973), 216. Excavations 1975, 81 - 82. LMC, 69 (ἀριθ. 15).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σβούρου Μετόχι, παρὰ τὴν παραλίαν τοῦ χωρίου Γοῦβες Πεδιάδος, προέρχονται τέσσαρες ΜΜ λάρνακες. ΠΑΕ 1968, 186. ΑΔ 1969 Χρον., 414. BCH 1970, 1164.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλίου, περὶ τὰ 500 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ χωρίου Γοῦβες, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΥΜ III κεραμικῇ. ΑΑΑ 1971, 390. BCH 1972, 805.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Συκιά, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου, ὁ Δαβάρας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1963 θαλαμοειδῆ τάφον τυχαίως εὑρεθέντα καὶ περιέχοντα τρεῖς πηλίνας λάρνακας, τρία ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν ΥΜ III Α - Β περιόδων. Κρ. Χρον. 1963, 405. ΑΔ 1964 Χρον., 441 - 442. LMC, 69 (ἀριθ. 15).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀποσελέμης, Πύργος Καραμανωλιοῦ ἔχει ἀναφερθῇ ἡμιτελὴς νεολιθικὴ σφύρα. ΑΔ 1966 Χρον., 409. ΚΕΛ (1973), 216.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαυριανῶ ἔχει ἀναφερθῇ συληθεῖς ΥΜ III θαλαμοειδῆς τάφος περιέχων τεμάχια πηλίνων λαρνάκων. ΑΔ 1969 Χρον., 414.

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀσπρογας προέρχεται ΜΜ σφραγὶς μὲ ἱερογλυφικὰ σύμβολα. Κρ. Χρον. 1958, 479.

ΜΜ θέσις 621, ΥΜ III Α 375, ΥΜ III Β 500.

551. ΓΩΝΙΕΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1939 - 41, 69 - 96. Κρ. Χρον. 1954, 515, 1955, 567. BCH 1956, 343. ΑΔ 1965 Χρον., 572, 1967 Χρον., 484 - 485, 1973 Χρον., 572. ΚΕΛ (1973), 180 - 181. Excavations 1975, 80, 95 - 96 (Sklavokambos). LMC, 22 (ἀριθ. 17).

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, βορείως τοῦ χωρίου Γωνιὲς Μαλεβιζίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΜ - ΜΜ ὄστρακα ὡς καὶ ἀκέραιος λύχνος, περισυλλεγόντα κατὰ τὴν κατασκευὴν Δεξαμενῆς εἰς τὴν θέσιν. ΑΔ 1967 Χρον., 485.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης δυτικῶς τῆς κατωτέρω περιγραφομένης θέσεως Σκλαβόκαμπος ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ I ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ τεμάχια ΥΜ I πίθων. ΑΔ 1973 Χρον., 572.

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκλαβόκαμπος παρὰ τὸ χωρίον Γωνιὲς, ἐξ ἀφορμῆς εὐρέσεως τὸ ἔτος 1930 κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀνώγεια προϊστορικοῦ οἰκοδο-

μήματος, ἀπεκάλυψαν ΥΜ Ι ἀνάκτορον, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἐν οἷς καὶ τρεῖς λιθίνους νεολιθικοὺς πελέκει. ΑΕ 1939 - 41, 69 - 96.

(δ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀλεξίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Φιλιόρημος, ἐξ ἀφορμῆς ἀποκαλύψεως ΜΜ εἰδωλίων κατὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ἔφερεν εἰς φῶς ΜΜ ἱερὸν ἐκ δύο δωματίων, ἐντὸς καὶ περίξ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν καὶ ἄλλα εἰδώλια. ΑΔ 1965 Χρον., 552, 1967 Χρον., 484 - 485.

(ε) Ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1955 εἰς τὴν συνοικίαν Ἀρχοντικὸ τοῦ χωρίου Γωνιές, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως μεγάλου νεολιθικοῦ ἀγγείου καὶ τμήματος λιθίνης σφύρας (Κρ. Χρον. 1954, 515), ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἄλλα ὄστρακα καὶ ΠΜ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον. Κρ. Χρον. 1955, 567 - 568.

(ς) Ἐπισκόπησις τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Γωνιές ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνασκαφῆς εἰς τὴν προηγουμένην τοποθεσίαν, ἐνετόπισεν εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκαμνὶ ΜΜ ἐγκατάστασιν, φυλακεῖον ἢ οἰκισμὸν, εἰς τὰς τοποθεσίας Ἀρμὶ καὶ Ἀλώνι τοῦ Φούσκη λείψανα ἐκτεταμένου ΜΜ - ΥΜ οἰκισμοῦ, εἰς τὸν ἐλαιῶνα τοῦ Σγουροῦ ἐπιφανειακὰ ΥΜ ὄστρακα, παρὰ τὸ προμνημονευθὲν ἀνάκτορον τοῦ Σκλαβοκάμπου ΥΜ κτήρια, εἰς τὴν τοποθεσίαν Μέση τοῦ Κάμπου ἢ Ξυδᾶ λείψανα ἐκτεταμένου οἰκισμοῦ καὶ τείχους, εἰς τὴν τοποθεσίαν Ρουσοκεφάλα ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα, εἰς τὴν τοποθεσίαν Κολενιά λείψανα ΥΜ οἰκισμοῦ καὶ εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουνοῦπι τῆς Ῥίζας μικρὰν ΜΜ πρόχουν. Κρ. Χρον. 1955, 567 - 568. LMC, 22 (ἀριθ. 17).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κορφὴ τῆς Κεριάς, ἀπεχούσης δύο ὥρων πορείαν τῶν Γωνιῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἱεροῦ ἢ οἰκισμοῦ καί, πρωτογεωμετρικὸν πιθανῶς, χαλκοῦν ἀνδρικὸν εἰδῶλιον παραδοθὲν ὑπὸ χωρικοῦ. ΑΔ 1967 Χρον., 485.

ΠΜ θέσις 830, ΜΜ 626, ΥΜ Ι 193, ΥΜ ΙΙΙ 438, πρωτογ. 273.

552. ΚΝΩΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Α. Evans, The Palace of Minos at Knossos, τόμ. I - IV, London 1921 - 1936 (= PMn I - IV). S. Hood - W. Taylor, The Bronze Age Palace at Knossos (BSA Suppl. 13), Oxford 1981, 11 - 25. S. Hood - D. Smyth, Archaeological Survey of the Knossos Area (BSA Suppl. 14), Oxford 1981, 34 - 61. (= Survey 1981). Pini, 82 - 85. ΑΔ 1970 Χρον., 461 - 468, 1971 Χρον., 501 - 507, 1973 Χρον., 374 - 378, 1978 Χρον., 359 - 361, 1979 Χρον., 385 - 387, 1980 Χρον., 496 - 498, 1981 Χρον., 390 - 393, 1982 Χρον., 374 - 375. BSA 1977, 121 - 195, 1978, 179 - 187, 235 - 248, 1979, 1 - 80, 231 - 242, 259 - 278, 1980, 127 - 146, 169 - 173, 1981, 35 -

58, 83 - 108, 141 - 165, 329 - 333, 1982, 59 - 64, 249 - 293, 1983, 1 - 8, 97 - 169, 1984, 307 - 323, 1985, 281 - 364, 1986, 333 - 388, 1987, 55 - 70, 85 - 94, 171 - 200, 207 - 211, 331 - 338, 1988, 127 - 134, 235 - 258, 1989, 49 - 60, 345 - 352. Excavations 1975, 86 - 87. M - X, 104 - 106.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν κυρίως ἀρχαιολόγων εἰς τὴν θέσιν καὶ τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Κνωσοῦ νοτίως τοῦ Ἡρακλείου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου αἰῶνος ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρις ἱστορικῶν χρόνων μνημονευόμενα κατωτέρω κατὰ περίοδον, συνοπτικῶς δὲ ἐπισκοπούμενα μετὰ πλήρους καταλόγου τῶν γνωστῶν τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς, βιβλιογραφίας καὶ χάρτου ἐν Survey 1981, 6 - 62.

Τὰ ἀποκαλυφθέντα κατὰ τὰς πρώτας ἀνασκαφὰς νεολιθικὰ λείψανα (JHS 1903, 158 - 164. PMn I, 32 - 35, PMn II, 1 - 21. Ar. Cr., 44. BSA 1953, 94 - 134. Survey 1981, 6) ἐπανεξήτασε ὁ J. Evans τὰ ἔτη 1957 - 1960 (BSA 1964, 132 - 240, 1968, 239 - 276. PPS 1971, (II), 95 - 117). ΚΕΛ (1973), 133 - 174.

ΠΜ θέσις 832, ΜΜ 628, ΥΜ I 195, ΥΜ II 199, ΥΜ III A 379, ΥΜ III B 506, ΥΜ III Γ 288, ὑπομ. 114, πρωτογ. 275, γεωμ. 478.

553. ΚΟΞΑΡΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 260 - 261, 1961 - 62 Χρον., 289, 1966 Χρον., 410. Κρ. Χρον. 1960, 525. ΚΕΛ (1973), 216.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετράδες τοῦ χωρίου Κόξαρη Πεδιάδος προέρχεται νεολιθικὸς λίθινος πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, παραδοθεὶς ὑπὸ χωρικοῦ. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 289. ΚΕΛ (1973), 216.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥίζα τοῦ χωρίου Κόξαρη ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια τεφροδόχων καλπῶν καὶ κύαθοι τῆς γεωμετρικῆς καὶ ἀνατολιζούσης περιόδου. ΑΔ 1966 Χρον., 410.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀλῆ Χωράφι τοῦ Κόξαρη ἔχει ἀναφερθῇ γεωμετρικὸς πίθος καὶ λείψανα λιθοστρώτου ὁδοῦ καὶ κτιστοῦ ἀγωγοῦ. ΑΔ 1960 Χρον., 261. Κρ. Χρον. 1960, 525.

Γεωμ. θέσις 480.

554. ΜΑΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1915, 108 - 130, 1919, 50 - 62. ΑΔ 1916, 166 - 167, 1918 Παράρτ. II, 12 - 18, 1960 Χρον., 269 - 270, 1961 - 62 Χρον., 296 - 297, 1963 Χρον., 319 - 320, 1964 Χρον., 454 - 458, 1965 Χρον., 554, 571, 1966 Χρον., 409, 420, 1967 Χρον., 487, 489 - 490, 1968 Χρον., 407 - 409, 1969 Χρον., 413, 424 - 426, 1970 Χρον., 462 - 463, 1972 Χρον., 622, 632, 1973 Χρον., 578 - 579, 1973 - 74 Χρον., 899, 1975 Χρον., 343, 1977 Χρον., 321 - 322, ΑΔ 1977 Μελέται, 156 - 181, ΑΔ 1978 Χρον., 362 - 363,

1979 Χρον., 404 - 405, 1980 Χρον., 500, 1981 Χρον., 406 - 408, 1982 Χρον., 392 - 395, 1983 Χρον., 385 - 387, 1985 Χρον., 303 - 305. BCH 1921, 535 - 538, 1922, 522 - 527, 1923, 532 - 534, 1924, 492 - 497, 1925, 470 - 474, 1926, 574 - 577, 1927, 495 - 497, 1928, 292 - 387, 498 - 505, 1929, 521 - 529, 1930, 517 - 524, 1931, 512 - 516, 1936, 483 - 485, 1947 - 48, 405 - 407, 1961, 940 - 953, 1962, 969 - 974, 1963, 875 - 878, 1964, 915, 1965, 999 - 1007, 1966, 514 - 585, 1007 - 1019, 1967, 882 - 889, 1968, 1132 - 1135, 1969, 1047 - 1062, 1970, 867 - 879, 1971, 769 - 799, 1972, 957 - 961, 1973, 580 - 583, 1974, 809 - 812, 1975, 726 - 728, 1976, 833 - 837, 1977, 650, 701 - 706, 1978, 831 - 839, 1979, 666 - 669, 1980, 671, 750 - 755, 1981, 866, 964 - 965, 1982, 621 - 622, 627 - 683, 1983, 821 - 823, 899 - 904, 1984, 880 - 891, 1985, 890 - 896, 1986, 813 - 822, 1987, 1 - 6, 1988, 685, 1989, 688, 762 - 786. École française d'Athènes, Études Crétoises, τόμοι, I - II, IV - VII, IX, XI - XIII, XVI - XX, XXII - XXIII, XXV - XXVI, Fouilles exécutées à Mallia, Paris 1928 - 1986 (= Mallia). Κρ. Χρον. 1947, 633 - 634, 1948, 589, 1954, 516, 1958, 479. BSA 1957, 42 - 57. Pini, 86 - 87 (ἀριθ. 41, 1 - 11). Προβλήματα, 35 - 77. ΚΕΑ (1973), 108 - 111. Ἔργον 1974, 116 - 117. Excavations 1975, 89 - 90. LMC, 50 - 52 (ἀριθ. 8). AAA 1980, 90 - 101. H. Van Effenterre, Le Palais de Mallia et la cité minoenne, I - II, Roma 1980 (= Palais de Mallia). M - X, 103 - 104 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Ἑλλήνων καὶ Γάλλων ἀρχαιολόγων παρὰ τὸ χωρίον Μάλια Πεδιάδος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1915 μέχρι σήμερον (1990) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀστρωμάτιστα νεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανόν, ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ταφᾶς καὶ κεραμικὴν τῆς ΠΜ περιόδου, ΜΜ - ΥΜ I ἀνάκτορον, οἰκισμὸν, ταφᾶς κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ὅμως τοῦ ἀνακτόρου κατὰ τὴν ΥΜ I περίοδον ἡ θέσις κατοικεῖται ἀραιῶς μέχρι τῆς ΥΜ III Γ φάσεως καὶ ἐπαυκατοικεῖται ἀπὸ πρωίμων γεωμετρικῶν χρόνων πάλιν, ἐκπροσωπομένη ἀπὸ ταφᾶς καὶ κεραμικὴν τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. Mallia ἔ.ἀ. Pini, 86 - 87. Ἔργον 1974, 116 - 117. Palais de Mallia, 95 - 608. LMC, 50 - 52. M - X, 103 - 104 κ.έ.

Τὰ λείψανα τῆς νεολιθικῆς περιόδου περιγράφονται ἐν BCH 1928, 363 - 366. Mallia I, 18 - 19, 20, 47 - 48, Mallia IV, 34. Ar. Cr., 44. Προβλήματα, 49 - 51. ΚΕΑ (1973), 108 - 111. ΑΔ 1977 Μελέται, 159 - 160. Palais de Mallia, 27 - 29, 82 - 86. Τῶν ἀκολουθουσῶν περιόδων τὰ λείψανα μνημονεύονται κατωτέρω κατὰ περίοδον.

ΠΜ θέσις 834, ΜΜ 631, ΥΜ I 198, ΥΜ II 200, ΥΜ III A 381, ΥΜ III B 509, ΥΜ III Γ 290, πρωτογ. 278, γεωμ. 482.

555. ΜΟΧΟΣ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 45, 76, 124, 292. Κρ. Χρον. 1954, 515. Pini, 87 (ἀριθ. 42). LMC, 52 (ἀριθ. 9).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φραγμένα, ΒΑ τοῦ χωρίου Μοχὸς Πεδιάδος, ὁ Pendlebury ἀνέφερεν ὅτι εἶδε τὸ ἔτος 1935 ΜΜ ὄστρακα. Αρ. Cr., 292.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἐδίκτη ἢ Ἀνεμόσκια, κειμένης περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν πορείας ἀνατολικῶς τοῦ Μοχοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικὸν ἀγγεῖον, ΠΜ - ΜΜ ὄστρακα καὶ λίθινον ἀγγεῖον. Αρ. Cr., 45, 76, 124. ΚΕΛ (1973), 226.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάκκος τοῦ Μοχοῦ ἔχει ἀναφερθῇ λάρναξ συνοδευομένη ὑπὸ τινων ἀγγείων καὶ χαλκοῦ μαχαιρίου τῆς ΥΜ ΙΙΙ πιθανῶς περιόδου. Κρ. Χρον. 1954, 515. Pini, ἔ.δ. LMC, ἔ.δ.

ΠΜ θέσις 835, ΜΜ 635, ΥΜ ΙΙΙ 440.

556. ΑΣΚΟΙ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1956, 419 - 420. BCH 1957, 617. ΑΔ 1964 Χρον., 443. ΚΕΛ (1973), 216. Excavations 1975, 75 - 76.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἄσκοι Πεδιάδος προέρχεται νεολιθικὸς λίθινος πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1964 Χρον., 443. ΚΕΛ (1973), 216.

(β) Εἰς τοποθεσίαν ἀπέχουσιν πορείαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τὸ χωρίον Ἄσκοι καὶ ἐπὶ ἀποκρήμνου ὑψώματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν εὑρεθῇ ΜΜ μικρὸν πήλινον εἰδῶλιν, ὁ Πλάτων ἐνετόπισε ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς, λείψανα ἐκτεταμένου οἰκοδομήματος ἐκ δύο δωμάτων καὶ ΜΜ κεραμικὴν. Κρ. Χρον. 1956, 419 - 420.

ΜΜ θέσις 647.

557. ΓΙΟΥΧΤΑΣ. Βιβλιογραφία: ΜΑ 1899, 350 - 357. PMn I, 151 - 163, 623, PMn II, 68 - 71. Αρ. Cr., 56, 91, 123, 146, 176, 232, 292, 315. ΠΑΕ 1949, 108 - 109, 1950, 248 - 257, 1974, 228 - 239, 241 - 245, 1975, 330 - 342, 1976, 408 - 418, 1977, 619 - 620, 1978, 232 - 258, 392, 1979, 280 - 281, 347 - 392, 1980, 337 - 363, 1981, 405 - 408, 1985, 286 - 296. Κρ. Χρον. 1949, 594, 1952, 480, 1963, 399. FCC, 173 - 176. Pini 82 (ἀριθ. 79). ΚΕΛ (1973), 174 - 177. Excavations 1975, 82 - 83, 96 - 97 (Stravomyti Cave). Ἔργον 1988, 160 - 165, 1989, 147 - 152. ΑΔ 1975 Χρον., 342. LMC, 34 (ἀριθ. 5).

(α) Ἀνασκαφὴ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1970 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κακόσκαλο, μεταξὺ Ἀρχανῶν καὶ τοῦ ὄρους Γιούχτα, ἀπεκάλυψεν ὄρυγμα συμπληρούμενον διὰ τοιχείου, τὸ ὁποῖον ἡρμήνευσεν ὡς δεξαμενὴν, καὶ ἄφθονον παλαιοανακτορικὴν (ΜΜ Ι - ΙΙ) κεραμικὴν, λιθίνας γούρνας καὶ τριπτῆρας. ΠΑΕ 1970, 252 - 253.

(β) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ Evans τὸ ἔτος 1909 (PMn I, 154 - 158, 623. Ar. Cr., 123, 146, 176, 232), ἐργασίαι μετὰ ταῦτα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν σταθμοῦ ἀσυρμάτου (Κρ. Χρον. 1952, 480, 1963, 399) καὶ νέαι ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῆς Καρέτσου ἀπὸ τοῦ 1974 καὶ συνεχιζόμεναι μέχρι τοῦ ἔτους 1990 (ΠΑΕ 1974 - 1985 ἔ.ἀ. Ἔργον 1988 - 1989 ἔ.ἀ.) ἐπὶ τῆς βορείας κορυφῆς τοῦ ὄρους Γιούχτας, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν ἐτοποθετεῖτο ὁ τάφος τοῦ Διὸς καὶ εἶχον ἤδη παλαιότερον ἐντοπισθῇ προϊστορικὰ λείψανα (ΜΑ 1899, 350 - 357. PMn II, 154, ὑπόσημ. 3), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ εἰδῶλια ΜΜ - ΥΜ Ι ἱεροῦ κορυφῆς ὡς καὶ ὄστρακα ΥΜ ΙΙ - ΥΜ ΙΙΙ Γ, πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1974 - 1985 ἔ.ἀ. Ἔργον 1988 - 1989 ἔ.ἀ. LMC, 34 (ἀριθ. 5).

(γ) Ἐρευναι τοῦ Μαρινάτου (ΠΑΕ 1949, 108 - 109. Κρ. Χρον. 1949, 594), τῆς Καρέτσου (ΠΑΕ 1974, 241 - 245) καὶ τοῦ Σακελλαράκη (ΠΑΕ 1978, 322. Ἔργον 1985, 76 - 77) εἰς τὴν τοποθεσίαν Καρνάρι, κατὰ τὰς δυτικὰς ὑπωρείας τοῦ Γιούχτα, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ ΙΙΙ Β, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν (ΠΑΕ 1949, 1974 ἔ.ἀ.), ΥΜ ΙΙΙ λάρνακα (ΠΑΕ 1949, 109. Κρ. Χρον. 1949, 594. ΑΔ 1965 Μελέται, 110. LMC, 34), νεκροταφεῖον θαλαμοειδῶν ΥΜ ΙΙΙ τάφων, εἰς τῶν ὁποίων ἐρευνηθεὶς περιεῖχε τρεῖς πηλίνας λάρνακας, δέκα ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖα καὶ λιθίνας ψήφους ὄρμων (Ἔργον 1985, 76 - 77), καὶ ὑπομινωικὴν πωρίνην τεφροδόχον κάλπην περιέχουσαν ἐν ἀγγεῖον καὶ χαλκᾷ καὶ σιδηρᾷ ὅπλα. ΠΑΕ 1978, 322.

(δ) Ἐρευναι τοῦ Evans τὰ ἔτη 1898 καὶ 1924 (PMn II, 68 - 71. Ar. Cr., 86, 91, 292, 315), τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1949 - 1950 (ΠΑΕ 1949, 109, 1950, 248 - 259) καὶ τοῦ Faure (FCC, 173 - 175) ἐντὸς καὶ περὶ τοῦ σπηλαίου Στραβομύτη, ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τοῦ Γιούχτα ἀνατολικῶς δὲ τῆς τοποθεσίας Καρνάρι καὶ κάτωθεν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀφέντη Χριστοῦ ἐπὶ τῆς νοτίας κορυφῆς τοῦ Γιούχτα, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ σπηλαίου νεολιθικὴν ταφὴν νηπίου εἰς ἀγγεῖον, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα νεολιθικῶν, ΠΜ, ΜΜ - ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. PMn II ἔ.ἀ. Ar. Cr. ἔ.ἀ. ΠΑΕ 1950, 248 - 257. FCC, 173 - 175. ΚΕΛ (1973), 174 - 177. LMC, 34.

(ε) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Χωστὸ Νερό, κατὰ τὴν νοτίαν κλιτὺν τοῦ Γιούχτα, ἔχουν κατὰ καιροὺς ἀναφερθῇ κεραμικὴ καὶ εἰδῶλια ΜΜ χρόνων. ΜΑ 1899, 355 - 356. Ar. Cr., 294. ΠΑΕ 1950, 250, 1978, 322. FCC, 175 - 176.

ΠΜ θέσις 839, ΜΜ 648, ΥΜ Ι 208, ΥΜ ΙΙ 201, ΥΜ ΙΙΙ Α 391, ΥΜ ΙΙΙ Β 520, ΥΜ ΙΙΙ Γ 294, ὑπομ. 117, πρωτογ. 283, γεωμ. 492.

558. ΠΥΡΓΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1971 Χρον., 492, 1975 Χρον., 341. ΠΑΕ 1975, 518.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καζόλα τοῦ χωρίου Πυργοῦ Μαλεβιζίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, δύο λίθινοι νεολιθικοὶ πελέκεις, ΜΜ κεραμικὴ καὶ πήλινον εἰδώλιον ζώου τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1971 Χρον., 492.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἅγιος Γεώργιος, παρὰ τὸ χωρίον Πυργοῦ, κατὰ τὴν καλλιέργειαν ἀπεκαλύφθησαν λείψανα μινωικῆς ἀγροικίας καὶ ΥΜ Ι κεραμικὴ. ΑΔ 1975 Χρον., 341. ΠΑΕ 1975, 518.

ΜΜ θέσις 650, ΥΜ Ι 211.

559. ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1934, 273. ΑΑ 1934, 249. ΑΔ 1964 Χρον., 443. ΚΕΛ (1973), 218. LMC, 80 - 83 (ἀριθ. 5).

Ἐκ μὴ προσδιοριζομένων τοποθεσιῶν τοῦ χωρίου Ἅγιος Θωμᾶς Μονοφατσίου προέρχονται, νεολιθικὸς πέλεκυς (ΑΔ 1964 Χρον., 443. ΚΕΛ (1973), 218), τεμάχια λάρνακος ΥΜ ΙΙΙ χρόνων (BCH 1934, 273. ΑΑ 1934, 249. LMC, 81 - 83), τέσσαρα ΥΜ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα καὶ ἐν ὑπομινωικόν. LMC, 81 - 83.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 527, ὑπομ. 119.

560. ΚΑΜΑΡΑΙ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 333 - 348, 1899, 291 - 294. ΑJA 1901, 437 - 451. BSA 1912 - 13, 1 - 34. Αr. Cr., 44, 92, 124, 147, 177, 264, 295, 315. Κρ. Χρον. 1964, 284. FCC, 178 - 183. ΑΔ 1965 Χρον., 554. Pini, 81 (ἀριθ. 112). Α. Α. Ζοῖς, Der Kamares - Stil, Werden und Wesen, Tübingen 1968. ΚΕΛ (1973), 225 - 226. Excavations 1975, 84. G. Walberg, Kamares. A Study of the Character of Palatial Middle Minoan Pottery, Uppsala 1987². LMC, 111 - 113 (ἀριθ. 5). Μ - Χ, 153.

(α) Ἐρευναι τοῦ Taramelli τὸ ἔτος 1894 (ΜΑ 1899, 291 - 294) καὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1913 (BSA 1912 - 13, 1 - 37) εἰς τὸ σπηλαιον Μαύρη (ἢ Μαύρη Σπηλιάρα) εἰς ὕψος 1524 μ. καὶ ἀπόστασιν δύο ὥρῶν πορείας περίπου βορείως τοῦ χωρίου Καμάραι Πυργιωτίσσης (ΜΑ 1899, 287, 294 εἰκ. 1), ἐκ τοῦ ὁποίου κεραμικὴ ἦτο γνωστὴ ἤδη παλαιότερον (ΜΑ (VI) 1895, 333 - 348), ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ὀλίγην νεολιθικὴν καὶ ΠΜ κεραμικὴν (BSA 1912 - 13, 12 - 13. Αr. Cr., 44, 92), ἀμφισβητηθεῖσαν βραδύτερον (ΚΕΛ (1973), 225 - 226), ἄφθονον ΜΜ κεραμικὴν, γνωστὴν ἐκ τῆς θέσεως ὡς ρυθμὸς τῶν Καμαρῶν, ὀλίγα ΥΜ Ι - ΙΙΙ Α ἀγγεῖα ἢ ὄστρακα καὶ μικρά τινα ἀντικείμενα. ΜΑ ἔ.ἀ. BSA ἔ.ἀ. Αr. Cr., 124, 147, 177, 264. FCC, 178 - 183. LMC, 112 - 113.

(β) Εἰς τὰς τοποθεσίας τῆς Καϋμένης τὸ Μητᾶτον καὶ τῆς Καϋμένης τὸ Σόπατον, ΝΔ τοῦ χωρίου (AJA 1901, 440 εἰκ. 1), ὁ Taramelli ἐνετόπισεν ΥΜ III οἰκισμὸν (AJA 1901, 443, ὑποσημ. 1) καὶ νεκροταφεῖον ΥΜ III θολωτῶν τάφων, συλημένων ἐκ τῶν χωρικῶν, τέσσαρας ὅμως τῶν ὁποίων ἠρεύνησε καὶ ἐξ αὐτῶν πιθανῶς προέρχονται τρία ΥΜ III Α - Γ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου. LMC, 111 - 112. Μ - Χ, 153.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καμπές παρὰ τὸ χωρίον εὐρέθη τυχαίως τὸ ἔτος 1964 μικρὸς ταφικὸς πίθος καὶ τινα πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1964, 284. ΑΔ 1965 Χρον., 554.

ΠΜ θέσις 846, ΜΜ 664, ΥΜ I 223, ΥΜ II 205, ΥΜ III Α 397, ΥΜ III Β 529, ΥΜ III Γ 296, ὑπομ. 120, πρωτογ. 290.

561. ΑΞΕΝΤΙ. Παρὰ τὸ χωρίον Ἀξέντι τῆς περιφερείας Ἀγίας Βαρβάρας Μονοφατίου εὐρέθη ἐντὸς ρύακος νεολιθικὸς πέλεκυς μὲ ὀπὴν στειλεώσεως. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 290. Κρ. Χρον. 1963, 386. ΚΕΛ (1973), 218 - 219.

562. ΠΑΡΤΙΡΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1931, 517, 1954, 157. Αρ. Cr., 56. Κρ. Χρον. 1953, 491, 1964, 117 - 118. FCC, 68. Ἐπετ. Ἐπιστ. Ἑρευν. Πανεπ. Ἀθην. τόμ. Γ, 1972, 386 - 421. ΚΕΛ (1973), 177 - 180. ΠΑΕ 1974, 240 - 241.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸ χωρίον Πάρτιρα Μονοφατίου ἀνεφέρθη τὸ ἔτος 1931 (BCH 1931, 517. Αρ. Cr., 56) ταφή εἰς σχισμὴν βράχου, συνοδευομένη ἀπὸ 31 ἀγγεῖα ὑπονεολιθικῶν καὶ ΠΜ χρόνων, περιγραφέντα τὸ ἔτος 1972. Κρ. Χρον. 1964, 117 - 118. Ἐπετ. Ἐπιστ. Ἑρευν. Πανεπ. Ἀθην. ἔ.ἀ. ΚΕΛ (1973) ἔ.ἀ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κορακιές τοῦ χωρίου Βιτσιλιά, παρὰ τὰ Πάρτιρα, ὁ Πλάτων ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1953 νεολιθικὸν ταφικὸν σπήλαιον περιέχον νεολιθικὰ ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1953, 491. BCH 1954, 157. FCC, 68. ΚΕΛ (1973), 178.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μπετίνα τῶν Παρτίρων ἐνετοπίσθη τὸ ἔτος 1974 καταστραφεῖσα κατὰ τὴν καλλιέργειαν νεοανακτορικὴ (ΜΜ III - ΥΜ II) ἀγροικία, ἐκ τῆς ὁποίας συνελέγη λύχνος ἐξ ὀφείτου μὲ ὕψηλὸν πόδα. ΠΑΕ 1974, 240 - 241.

ΠΜ θέσις 847, ΜΜ 667, ΥΜ I 226, ΥΜ II 207.

563. ΤΕΦΕΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1954, 515 - 516, 1956, 416. JHS 1957 AR, 22. BCH 1957, 630 - 631. Pini, 92 (ἀριθ. 77). ΚΕΛ (1973), 217 - 218. Excavations 1975, 97. LMC, 80 - 81 (ἀριθ. 3).

(α) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1956 ἐπὶ τῆς κορυφῆς

Παράθαμνα, παρὰ τὸ χωρίον Τεφέλιον Μονοφατσίου, ἐξ ἀφορμῆς εὐρέσεως ὑπονεολιθικοῦ γραπτοῦ ἀγγείου, ἀπεκάλυψε κυκλικὸν σκάμμα ἔχον τὰς πλευρὰς ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ καλυπτόμενον δι' ἄλλων πλακῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου προήρχετο τὸ εὐρεθὲν ἀγγεῖον, καὶ ἐνετόπισεν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν οἰκοδόμημα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς. Κρ. Χρον. 1956, 416. ΚΕΛ (1973), 217 - 218.

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας, κειμένης ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑψώματος, συνελέγησαν ΠΜ πῶμα ἀγγείου καὶ τεμάχιον πρόχου μετὰ λαβῆς. Κρ. Χρον. 1954, 515 - 516, 1956, 416.

(γ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1956, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως ΥΜ ΙΙΙ τάφου περιέχοντος λάρνακα, εἰς τὴν τοποθεσίαν Τρόχαλοι - Καλυβορύακας τῆς περιοχῆς Τεφελίου, ἀπεκάλυψε θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα πολλὰ ΥΜ ΙΙΙ Α - Γ πήλινα ἀγγεῖα, ἐν χαλκοῦν ἀγγεῖον καὶ ὁμάδα χαλκῶν ἀντικειμένων, ἀποτελουμένην ἀπὸ ξυρὸν μαχαίριον καὶ κοπέα, ἀποτεθέντων εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. Ἐκ γειτονικοῦ δὲ τάφου μὴ ἐρευνηθέντος παρεδόθη λίθινον ἀγγεῖον. Κρ. Χρον. 1956, 416. Pini, 92 (ἀριθ. 77). LMC, 80 - 81 (ἀριθ. 3).

ΠΜ θέσις 848, ΥΜ ΙΙΙ Α 400, ΥΜ ΙΙΙ Β 536, ΥΜ ΙΙΙ Γ 300.

564. ΑΓΙΟΙ ΔΕΚΑ - ΓΟΡΤΥΣ. Βιβλιογραφία: MA 1889, 1 - 75, 199, 300 - 302. JdI 1899, 40. Annuario 1914, 119 - 159, 372 - 377, 1916, 303 - 312, 1925 - 26, 1 - 69, 1952 - 54, 419 - 481, 485, 1955 - 56, 207 - 288, 297 - 302, 1957 - 58, 390 - 391, 1984, 177 - 198, 1985, 63 - 335. Ar. Cr., 44, 177, 234, 295. PGP, 256. LMTS, 32, 56, 183, 193, 235. GGP, 416. ΠΑΕ 1966, 189 - 191. ΑΔ 1967 Χρον., 485 - 486. G. Rizza - V. S. M. Scrinari, Il Santuario sull'acropoli di Gortina, I, Roma 1968 (= SG). DAG, 452 (Index: Gortyn). GDA, 322 (Gortyn). ΚΕΛ (1973), 200. Excavations 1975, 80 - 81. LMC, 91 - 92. M - X, 111 - 112 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1884 μέχρι σήμερον (1990) κατὰ περιόδους (Excavations 1975, 80 - 81) εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Γόρτυνος, παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιοι Δέκα Καινουργίου (χάρτης, MA 1899, 287), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, νεολιθικὸν στρῶμα κατοικήσεως ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, νεολιθικὸν εἰδῶλιον καὶ λίθινα ἐργαλεῖα ὡς καὶ ΜΜ - ΥΜ Ι λίθινα ἀγγεῖα ἐκ τῆς πέριξ περιοχῆς (Annuario 1914, 372 - 373, 1925 - 26, 2. Ar. Cr., 177, 234. ΚΕΛ (1973), 200) καὶ λείψανα οἰκῶν συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ ΙΙ Β - Γ, ὑπομινωϊκὴν, πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῆς ἀνατολικῆς αὐτῆς κλιτύος. Annuario 1955 - 56, 215 - 217. SG, 4 - 22, 122 - 152. LMC, 91 - 92. M - X, 111 - 112 κ.έ.

(β) Παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Ἀλεξίου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1966 πρωτογεωμετρικὸν θολωτὸν τάφον περιέχοντα περὶ τὰ 50 τεφροδόχα καὶ ἄλλα ἀγγεῖα, χαλκοῦν ἔλασμα καὶ ὄπλα καὶ ἐργαλεῖα ἐκ σιδήρου. ΠΑΕ 1966, 189 - 191.

ΜΜ θέσις 675, ΥΜ Ι 227, ΥΜ ΙΙΙ Β 539, ΥΜ ΙΙΙ Γ 301, ὑπομ. 123, πρωτογ. 296, γεωμ. 504.

565. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1957, 332, 1958, 195 - 202, 472 - 473, 1959, 564, 1960, 526. ΠΑΕ 1957, 148 - 149. Annuario 1957 - 58, 392 - 393. ΑΔ 1960 Χρον., 261. LMC, 91 (ἀριθ. 6).

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀλεξίου (ΠΑΕ 1957, 148 - 149) συνεχισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς τὰ ἔτη 1957 - 1958 εἰς τὴν τοποθεσίαν Καννιά παρὰ τὸ χωρίον Μητρόπολις Καινουργίου (Annuario 1957 - 58, 392 - 393), ἐξ ἀφορμῆς εὐρέσεως κατὰ τὴν καλλιέργειαν πηλίνων εἰδωλίων, ἀπεκάλυψεν ΥΜ Ι ἀγροικίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας κατὰ τὴν ΥΜ ΙΙΙ Β περίοδον ἰδρύθη ἱερόν, εἰς μικρὰν δὲ ἀπόστασιν συνελέγησαν ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1957, 332, 1958, 195 - 202, 472 - 473. ΠΑΕ 1957, 148 - 149. LMC, 91 (ἀριθ. 6).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τζιγρίνια τῆς Μητροπόλεως προέρχονται τεμάχια πίθου καὶ ψευδοστόμου ἀμφορέως τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου «ὀστάτων μυκηναϊκῶν χρόνων». ΑΔ 1960 Χρον., 261. Κρ. Χρον. 1960, 526. LMC, 91 (ἀριθ. 6).

ΥΜ Ι θέσις 231, ΥΜ ΙΙΙ Β 544.

566. ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ. Βιβλιογραφία: Rend. Accad. Linc. 1902, 435 - 447, 1903, 317 - 351, 1905, 365 - 405, 1907, 699 - 715. ΜΑ 1903, 5 - 132, 1904, 677 - 756, 1908, 5 - 86. Annuario 1925 - 26, 71 - 156, 1930 - 31, 147 - 251, 1941 - 43, 9 - 74, 1969 - 70, 407 - 415, 1972 - 73, 503 - 513, 1977, 1 - 342, 1979 - 80, 7 - 136. Αρ. Cr., 44, 57, 77, 92, 124, 177, 234, 264, 292, 325. Pini, 76 (ἀριθ. 109). TM, 183 (Index: Agia Triadha). L. Pernier - L. Banti, Guida degli Scavi Italiani in Creta, Roma 1947 (= Guida), 7 - 8, 29 - 34. ΚΕΑ (1973), 187. C. R. Long, The Ayia Triadha Sarcophagus. A Study of Late Minoan and Mycenaean Funerary Practices and Beliefs (SIMA 41), Göteborg 1974. Excavations 1975, 77. LMC, 102 - 104 (ἀριθ. 3). JHS 1980 AR, 51, 1981 AR, 44, 1982 AR, 57, 1983 AR, 57 - 58, 1984 AR, 63, 1985 AR, 62, 1986 AR, 89 - 90, 1987 AR, 56 - 57, 1988 AR, 65 - 66, 1989 AR, 98, 1990 AR 70-71. Μ - Χ, 112 κ.έ. ΑΔ 1986 Χρον., 224 - 225. Χάρτης περιοχῆς, Hesperia 1978, 112, εἰκ. 1. Διάγραμμα, Annuario 1977, ἀνεξάρτητος πῖναξ, ἄποψις, Annuario 1977, 198, εἰκ. 121.

Ἐνασκαφαὶ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1901 μέχρι σήμερον (1990) παρὰ τὸ ἡρειπωμένον χωρίον Ἀγία Τριάς Πυργιωτίσσης, δυτικῶς τῆς Φαιστοῦ καὶ ἐπὶ τῆς νοτίας ὄχθης τοῦ Γεροποτάμου (Ληθαίου), εἰς ἀπόστασιν δὲ 6 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ δυτικώτερον κειμένου κόλπου τῆς Μεσαρᾶς (Hesperia 1978, 112, εἰκ. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα νεολιθικὰ λείψανα (Αγ. Cr., 44. Annuario 1969 - 70, 414 - 415, 1977, 19 - 20. ΚΕΛ (1973), 187), ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, δύο κυκλοτερεῖς τάφους, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΠΜ περιόδου (Αγ. Cr., 57, 77, 92. ΜΑ 1904, 677 - 756. Annuario 1930 - 31, 147 - 251, 1972 - 73, 503 - 513, 1977, 19 - 20. VT, 183, Index : Agia Triadha), ΜΜ - ΥΜ I βασιλικὴν ἔπαυλιν, θερινὴν ἴσως διαμονὴν τῶν βασιλέων τῆς Φαιστοῦ, καὶ ΜΜ οἰκισμὸν, μυκηναϊκὸν μέγαρον χρησιμοποιηθὲν ὡς ἱερὸν κατὰ τὴν πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν περίοδον (Μ - Χ, 112, 220, 294 κ.έ.) καὶ Ἀγορὰν τῆς ΥΜ III Α - Γ καὶ ὑπομινωικῆς περιόδου (Αγ. Cr., 124, 177, 234, 264, 292. Annuario 1977, 20 - 342, 1979 - 80, 49 - 172. LMC, 102 - 104), τάφους διαφόρων τύπων, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ ΜΜ μέχρι ΥΜ III Β χρόνων. Pini, 76 (ἀριθ. 109). LMC, 104. JHS. 1980 - 1990 ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καβαλλιέρου Κεφάλι ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα. Αγ. Cr., 292.

ΠΜ θέσις 857, ΜΜ 683, ΥΜ I 234, ΥΜ II 210, ΥΜ III Α 408, ΥΜ III Β 546, ΥΜ III Γ 304, ὑπομ. 126, πρωτογ. 299, γεωμ. 506.

567. ΦΑΙΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: L. Pernier, Il Palazzo Minoico di Festos I, Roma 1935, L. Pernier-L. Banti, Il Palazzo Minoico di Festos II, Roma 1951 (= PMF I - II). Διὰ παλαιότεραν βιβλιογραφίαν ἰδὲ PMF I, 46 - 64. Annuario 1939 - 40, 9 - 39, 1952, 389 - 469, 1957 - 58, 7 - 388, 1959 - 60, 431 - 441, 1961 - 62, 377 - 504, 1965 - 66, 313 - 399, 569 - 588, 1967 - 68, 7 - 166, 1969 - 70, 41 - 70, 1972 - 73, 7 - 138, 1974 - 75, 169 - 300, 1979 - 80, 197 - 211. ΑΔ 1960 Χρον., 267 - 269, 1961 - 62 Χρον., 297 - 299, 1963 Χρον., 317 - 318, 1964 Χρον., 448 - 452, 1965 Χρον., 571 - 572, 1966 Χρον., 421 - 424, 1967 Χρον., 491 - 494, 1972 Χρον., 622, 1979 Χρον., 384. D. Levi, The Recent Excavations at Phaistos (SIMA 11), Lund 1964. D. Levi, Festòs. Metodo e Criteri di uno Scavo archeologico, Roma 1968. D. Levi, Festòs e la Civiltà Minoica, I - II, Roma 1981 (= Festos I - II). AE 1965, 27 - 109. Pini, 90 (ἀριθ. 107). ΚΕΛ (1973), 187 - 199. Excavations 1975, 93. LMC, 96 - 101 (ἀριθ. 1). Μ - Χ, 113 κ.έ. Χάρτης περιοχῆς, PMF I, πίν. I, κάτοψις ἀνακτόρου, PMF I, πίν. II.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων κατὰ περιόδους μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1894 - 1932 (PMF I, 20 - 64) καὶ 1950 - 1972 (Festos I, 1 - 14) εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Φαιστοῦ, βορείως τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἰωάννης Πυργιωτίσσης καὶ ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθῆς τοῦ Γεροποτάμου (Ληθαίου) ΝΑ δὲ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ βαθέων στρωμάτων τῆς ἀκροπόλεως λείψανα οἰκιῶν, κεραμικὴν νεολιθικῶν καὶ ΠΜ χρόνων (Α. Μοσσο, *Ceramica Neolithica di Festos*, Roma 1908. PMF I, 65 - 112. ΚΕΛ (1973), 187 - 199. ΑΕ 1965, 27 - 109. *Annuario* 1972 - 73, 7 - 138. Festos II, 5 - 8), λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα, καλυπτόμενα ἀπὸ τὰ λείψανα ΜΜ - ΥΜ I ἀνακτόρου, διακρινομένου εἰς πλείονας φάσεις καὶ καταστραφέντος διὰ πυρός, ἡ θέσις τοῦ ὁποίου ἐπανακατεκτίθη κατὰ τὰς ΥΜ III Α - Γ περιόδους. Εἰς δὲ τὴν πέριξ τῆς ἀκροπόλεως περιοχὴν ἀπεκαλύφθησαν λείψανα οἰκισμοῦ καὶ τάφων χρονολογούμενα ἀπὸ ΠΜ μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. PMF I - II. Festos I - II. LMC, 96 - 101 (ἀριθ. 1). Μ - Χ, 113 κ.έ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πατρικιές, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Φαιστοῦ (Festos I, 704, εἰκ. 1134), ἀνεσκάφησαν λείψανα ΠΜ - ΜΜ οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ III Β ὄστρακα. *Annuario* 1957 - 58, 348 - 355, 1967 - 68, 7 - 54. Festos I, 747 - 756. LMC, 100 - 101.

(γ) Κατὰ τὴν βορείαν κλιτὸν τῆς ἀκροπόλεως τῆς Φαιστοῦ (PMF I, 9 εἰκ. 3, Mulino), ἔχουν ἀνασκαφῇ, ὑπομινωικὸς θαλαμοειδὴς τάφος τὸ ἔτος 1954 καὶ λακκοειδὴς πρωτογεωμετρικὸς τὸ ἔτος 1957. *Boll. d'Arte* 1955, 158 - 164. *Annuario* 1957 - 58, 355 - 359, 1969 - 70, 41 - 54. LMC, 100. Μ - Χ, 113.

(δ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἁγία Φωτεινὴ ΒΑ τῆς ἀκροπόλεως, Χάλαρα ἀνατολικῶς αὐτῆς, καὶ ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἰωάννης νοτίως τῆς ἀκροπόλεως ἔχουν ἀνασκαφῇ ΜΜ - ΥΜ III Α λείψανα τῆς κάτω πόλεως τῆς Φαιστοῦ. *Annuario* 1961 - 62, 447 - 504, 1967 - 68, 55 - 166. Festos I, 631 - 700. ΑΔ 1972 Χρον., 622. LMC, 98.

(ε) Εἰς τὰς τοποθεσίας Κάμπος ἢ Πλακοῦρες, βορείως τῆς Φαιστοῦ (ΕΕΚΣ 1939, 536), καὶ Λιλιανά, Φρυγιώτη τὸ Ἀλώνι, Ζαῖμόγλου τὸ χωράφι καὶ Λογιάδι, ΒΑ τῆς ἀκροπόλεως, εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τοῦ χωρίου Καλύβια καὶ τῆς Μονῆς Καλυβιανῆς (PMF I, 9, εἰκ. 3), ἔχουν ἀνασκαφῇ ὑπὸ τοῦ Ξανθουδίδου καὶ τῶν Ἰταλῶν περὶ τοὺς 22 θαλαμοειδεῖς καὶ ἄλλων εἰδῶν τάφοι χρονολογούμενοι ἀπὸ ΥΜ III Α μέχρι πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. *Rend. Accad. Linc.* 1902, 318 - 323. ΜΑ 1904, 501 - 566. Pini, 90 (ἀριθ. 107). ΑΔ 1979 Χρον., 384. LMC, 99 - 100. Μ - Χ, 112 (Λιλιανά), 113 κ.έ.

ΠΜ θέσις 858, ΜΜ 684, ΥΜ I 235, ΥΜ II 211, ΥΜ III Α 409, ΥΜ III Β 547, ΥΜ III Γ 305, ὑπομ. 127, πρωτογ. 300, γεωμ. 507.

568. ΠΙΤΣΙΔΙΑ - ΚΟΜΜΟΣ. Βιβλιογραφία: PMn II, 88 - 92. BSA 1932 - 33, 89. Ag. Cr., 45, 57, 77, 178, 235, 290, 292, 325. TM, 7, 132, 171 (ἀριθ. 65). KEA (1973), 216. Excavations 1975, 87. ΑΔ 1976 Χρον., 360 - 363, 1977 Χρον., 318 - 321, 1978 Χρον., 361 - 362, 1979 Χρον., 387, 1980 Χρον., 498 - 500, 1981 Χρον., 393 - 394, 1983 Χρον., 357 - 358, 1984 Χρον., 297 - 298, 1985 Χρον., 298 - 299. Hesperia 1977, 199 - 240, 1978, 111 - 170, 1979, 145 - 173, 1980, 207 - 250, 1981, 211 - 251, 1982, 164 - 195, 1984, 251 - 287, 1986, 219 - 269. LMC, 113 (ἀριθ. 9). P. P. Betancourt, Kommos II, Princeton 1990, L. V. Watrous, Kommos III, Princeton 1992.

Χάρτης της περιοχής, Hesperia 1978, 112 εικ. 1. Κάτοπις ανασκαφείσης περιοχής, Hesperia 1986, 221 - 222 εικ. 1 - 2.

*Ανασκαφαί Καναδῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1976 - 1985 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κομμός, δυτικῶς τοῦ χωρίου Πιτσίδια Πυργιωτίσσης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ κόλπου τῆς Μεσαρᾶς, ὅπου Ἕλληνοι ἀρχαιολόγοι παλαιότερον εἶχον ἐντοπίσει ἐπιφανειακά νεολιθικά ὄστρακα (Ag. Cr., 45. KEA (1973), 216) καὶ ἀρχιτεκτονικά λείψανα οἰκῶν ἢ τάφων ὡς καὶ ΠΜ - ΥΜ καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν (PMn II, 88. BSA 1932 - 33, 89. TM, 7, 132. Hesperia 1977, 238), ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴν ΜΜ - ΥΜ III Β χρόνων καὶ ἱερὸν τῆς πρωτογεωμετρικῆς καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ ἔ.ἀ. Hesperia ἔ.ἀ. Kommos ἔ.ἀ.

ΠΜ θέσις 872, ΜΜ 700, ΥΜ I 245, ΥΜ II 212, ΥΜ III Α 415, ΥΜ III Β 550, πρωτογ. 304, γεωμ. 510.

569. ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΟΣ - ΙΝΑΤΟΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1963, 397 - 398, 399. ΑΔ 1963 Χρον., 310 - 311, 313, 1964 Χρον., 444, 1966 Χρον., 409. FCC, 90 - 94. KEA (1973), 215. Excavations 1975, 97. LMC, 85 - 86 (ἀριθ. 10). M - X, 221 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαί ὑπὸ τῶν Πλάτωνος καὶ Δαβάρρα τὸ ἔτος 1962 ἐντὸς σπηλαίου κειμένου παρὰ τὸ χωρίον Τσούτσουρος Μονοφασίου (παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἰνατον) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΥΜ III, πρωτογεωμετρικὴν, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, εἰδώλια καὶ ἄλλα εὐρήματα. Κρ. Χρον. 1963, 397 - 398, 399. ΑΔ 1963 Χρον., 310 - 311, 1964 Χρον., 444. FCC, 90 - 94. LMC, 85 - 86 (ἀριθ. 10).

(β) Ἐκ σπηλαίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Λαρνάκι τοῦ χωρίου Τσούτσουρος ὁ Ἀλεξίου συνέλεξε τὸ ἔτος 1965 ὑπονεολιθικά καὶ ΜΜ ὄστρακα. ΑΔ 1966 Χρον., 409.

ΜΜ θέσις 701, ΥΜ III 482, πρωτογ. 305, γεωμ. 511.

570. ΑΡΒΗ. Βιβλιογραφία: JHS 1894, 285, 1897, 347 - 348. AJA 1896, 464 - 466. Ar. Cr., 178, 234 (Alike), 235, 290. BCH 1956, 96, 1958, 512. Κρ. Χρον. 1956, 420. BSA 1964, 84 - 86 (ἀριθ. 37 - 39), 89 - 93 (ἀριθ. 42). ΠΑΕ 1967, 212. ΑΔ 1968 Χρον., 403, 1972 Χρον., 622, 1985 Χρον., 293 - 295. LMC, 118 (ἀριθ. 3).

(α) Ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος Κέρατον, μεταξὺ τῶν χωρίων Βιάννος καὶ Ἄρβη (BSA 1964, 80, εἰκ. 15, ἀριθ. 37), τὸ ὁποῖον ταυτίζεται ἴσως πρὸς τὸ ἀρχαῖον Ἄρβιον ὄρος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΜ I καὶ ΥΜ III ὄστρακα, τεμάχια λαρνάκων καὶ λείψανα κυκλωπέων τειχῶν (AJA 1896, 465. Ar. Cr., 235. BSA 1964, 84, ἀριθ. 37), ἐκ δὲ τῆς κλιτύος αὐτοῦ γεωμετρικὸς τάφος περιέχων τρεῖς κάλπας, τρία ἄλλα ἀγγεῖα καὶ χαλκὴν περόνην. Κρ. Χρον. 1956, 420.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Βίγλα παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τοῦ Κεράτου ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ νεολιθικά, ΠΜ, ΜΜ, ΥΜ I ἢ ΥΜ II, ΥΜ III καὶ γεωμετρικά ὄστρακα. Ar. Cr., 178, 235, 290. BCH 1956, 96. BSA 1964, 84 (ἀριθ. 37).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Τρόχαλοι νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἄρβη, ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς (BSA 1964, 80, εἰκ. 15, ἀριθ. 38), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκισμοῦ μινωικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων. BSA 1964, 84 - 85 (ἀριθ. 38).

(δ) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης, γνωστῆς ὡς Ἄλυκη (Ar. Cr., 234) ἢ Τρόχαλοι (BSA 1964, 80, εἰκ. 15, ἀριθ. 39), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ ἢ ΥΜ I ὄστρακα. BSA 1964, 86 (ἀριθ. 39).

(ε) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Φορτέτσα, ἀπέχοντος μιᾶς ὥρας πορείαν βορείως τῆς Μονῆς Ἄρβης (BSA 1964, 90, εἰκ. 11), ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΜ II πιθανῶς καὶ ΥΜ III ὄστρακα, ἐν οἷς ἐν ΥΜ III Γ. AJA 1896, 464 - 465. BSA 1964, 92 - 93 (ἀριθ. 42, 5). LMC, 118 (ἀριθ. 3).

(ς) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καμίνοι ΝΑ τῆς Μονῆς Ἄρβης (BSA 1964, 90, εἰκ. 19) ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα ὡς καὶ ἐν ΥΜ III Β. BSA 1964, 91 (ἀριθ. 42, 3). LMC, 119 (ἀριθ. 3).

(ζ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Τάρταρι καὶ Κόμιτας, ΝΔ τῆς Μονῆς Ἄρβης καὶ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας βορείως δὲ τοῦ χωρίου Ἄρβη (BSA 1964, 90, εἰκ. 19), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΜ - ΥΜ I τάφοι, κεραμική, λίθινα ἐργαλεῖα, χαλκοὺν ξίφος καὶ ἄλλα εὐρήματα. JHS 1894, 285. AJA 1896, 464 - 465. Ar. Cr., 178, 234, 290. BSA 1964, 91 - 92 (ἀριθ. 42, 4). OCC, 168 - 169.

(η) Ἐκ τοῦ ὄρμου Ψαρή Φοράδα ἀνατολικῶς τῆς Ἄρβης ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ΜΜ - ΥΜ ΙΙΙ Α οἰκισμοῦ καὶ ΥΜ ΙΙΙ Α σπηλαιοειδῆς τάφος. ΠΑΕ 1967, 212. ΑΔ 1968 Χρον., 403, 1972 Χρον., 622. 1985 Χρον., 293 - 295.

ΠΜ θέσις 873, ΜΜ 703, ΥΜ Ι 247, ΥΜ ΙΙ 213, ΥΜ ΙΙΙ Α 416, ΥΜ ΙΙΙ Β 551, ΥΜ ΙΙΙ Γ 306, γεωμ. 512.

571. ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1967, 210. ΑΑΑ 1968, 50 - 53. ΑΔ 1968 Χρον., 403. Κρ. Χρον. 1969, 533 - 534. ΤΜ, 170 (ἀριθ. 8), 183 (Index: Agios Kyrillos). Excavations 1975, 78.

(α) Ἐκ σπηλαίου, κειμένου μεταξὺ τοῦ χωρίου Ἅγιος Κύριλλος Καινουργίου καὶ τῆς Μονῆς Ἀπεζανῶν ΝΔ αὐτοῦ, ἔχει ἀναφερθῇ κεραμικὴ χρονολογουμένη ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι ΜΜ ΙΙ χρόνων. ΑΑΑ 1968, 52.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀκονάκι, νοτίως τοῦ χωρίου, ὁ Σακελλαράκης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1967 συληθέντα κατὰ τὸ πλεῖστον ΠΜ - ΜΜ θολωτὸν τάφον μετὰ τριῶν δωματίων ἀνατολικῶς αὐτοῦ, τὰ ὅποια περιεῖχον πλῆθος λιθίνων ἀγγείων καὶ τινα πήλινα, εἰδώλιον ἀνδρὸς ἐκ πηλοῦ, ῥυτὸν ἔχον μορφὴν βοός, σφραγίδα ἐκ λίθου καὶ ἔλεφαντοστοῦ καὶ ψήφους ὁρμῶν ἐκ στεατίτου. ΑΑΑ 1968, 50 - 52. ΑΔ 1968 Χρον., 403. ΤΜ ἔ.ἀ.

(γ) Ἐπὶ ταπεινοῦ ὑψώματος ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐπεσημάνθη ΠΜ οἰκισμός. ΑΑΑ 1968, 52.

ΠΜ θέσις 874, ΜΜ 704.

572. ΜΙΑΜΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΑΑ 1897, 287 - 312. ΜΑ 1899, 303 - 308. Αρ. Cr., 44, 57. Κρ. Χρον. 1951, 290 - 291. FCC, 52 - 53, 270 (Index: Miamou). ΑΔ 1968 Χρον., 403. ΤΜ, 24, 148. ΚΕΛ (1973), 181 - 187. Excavations 1975, 91.

(α) Ἐρευναι τοῦ Taramelli τὸ ἔτος 1894 ἐντὸς μικροῦ σπηλαίου εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου Μιαμοῦ Καινουργίου, τὸ ὅποιον χωρικὸς ἐχρησιμοποιοῖ ὡς ἀποθήκην, ἀπεκάλυψε νεολιθικὰ καὶ ΠΜ στρώματα κατοικήσεως καὶ ταφῶν περιέχοντα κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΑΑ ἔ.ἀ. ΚΕΛ, ἔ.ἀ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαῦρο Ἀλώνι παρὰ τὴν Μιαμοῦν ἔχει ἐντοπισθῇ «μινωικὸς» οἰκισμός. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

ΠΜ θέσις 877.

573. ΚΑΛΟΙ ΛΙΜΕΝΕΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1964 Χρον., 437, 1965 Χρον., 551, 552, 563 - 564, 1966 Χρον., 406, 1967 Χρον., 482 - 483, 1968

Χρον., 405 - 406, 1977 Χρον., 314, 1979 Χρον., 382 - 383. TM, 8, 39, 105, 149, 160, 170 (ἀριθ. 12 - 13, 17 - 19), 172 (ἀριθ. 78). BSA 1975, 17 - 36, 1977, 13 - 84, 1982, 1 - 57. Εἰλαπίνη (1987), 45 - 53.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καλὰ Σελλιά, μεταξὺ τῆς Μονῆς Ὀδηγητρίας καὶ τοῦ χωρίου Καλοὶ Λιμένες Καινουργίου, ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1983 μικρὰ νεολιθικὴ οἰκία συνοδευομένη ἀπὸ κεραμικὴν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τοῦ τέλους τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Εἰλαπίνη (1987), 45 - 53.

(β) Πρὸς τοὺς Καλοὺς Λιμένους πρέπει νὰ σχετισθοῦν ἐπτὰ περίπου ΠΜ - ΥΜ I τοποθεσίαι εἰς τὴν νοτιωτέραν περιοχὴν τοῦ Ἁγιοφάραγγου, ἐντοπισθεῖσαι ὑπ' Ἀγγλῶν ἐρευνητῶν, νοτίως τῆς ἀνασκαφείσης ὑπ' αὐτῶν θέσεως τῆς Ἁγίας Κυριακῆς ἀπεχούσης περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Μονῆς Ὀδηγητρίας. BSA 1977, 30 - 62 (εἰκ. 34 ἀριθ. E, 1, 4, 20, 22, W 6 - 8, 11).

(γ) Δυτικῶς τῶν Καλῶν Λιμένων ἔχουν ἐντοπισθῇ δύο πιθανοὶ ΜΜ οἰκισμοὶ καὶ δύο κυκλοτερεῖς ΜΜ τάφοι (BSA 1975, 18, εἰκ. 1 ἀριθ. 1, 5 καὶ 2 - 3), ὁ εἰς τῶν ὁποίων ΒΔ τοῦ χωρίου (ἀριθ. 2) ἠρευνήθη ὑπὸ τοῦ Δαβάρρα (ΑΔ 1967 Χρον., 483, 1968 Χρον., 405), εὐρήματα δὲ κατὰ καιροὺς ἐλθόντα εἰς φῶς ἐκ τῶν δύο τούτων τάφων εὐρίσκονται εἰς τὴν Συλλογὴν Μεταξᾶ (ΑΔ 1964 Χρον., 437, 1965 Χρον., 551, 1966 Χρον., 406, 1967 Χρον., 482) ἢ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. ΑΔ 1965 Χρον., 552. BSA 1975, 17 - 24 (ἀριθ. Sc 1 - 5). TM, 170 (ἀριθ. 17).

(δ) Ἀνατολικῶς τῶν Καλῶν Λιμένων, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Λασαίας (BSA 1975, 18, εἰκ. 1, ἀριθ. 8, 11 A - B), ἔχουν ἐντοπισθῇ τέσσαρες ΠΜ - ΜΜ τάφοι, δύο δὲ τούτων παρὰ τὸν ἠρειπωμένον ναὸν τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου (BSA 1975, 18, εἰκ. 1, 8) ἠρευνήθησαν ὑπὸ τοῦ Δαβάρρα (ΑΔ 1968 Χρον., 405 - 406) οἱ δὲ ἕτεροι δύο κείμενοι ἀνατολικώτερον (BSA 1975, 18, εἰκ. 1, ἀριθ. 11 A - B) ἀνεκαλύφθησαν βραδύτερον. BSA 1975, 26 (ἀριθ. Sc 8), 32 - 34 (ἀριθ. Sc 11). TM, 170 (ἀριθ. 12 - 13, 18 - 19).

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καραβόβρυση, δυτικῶς τῆς ἀρχαίας Λασαίας, καὶ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου ἔναντι τῆς νησίδος Τράφος (BSA 1975, 18, εἰκ. 1), ἔχουν ἐντοπισθῇ μινωικὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΜ ὄστρακα. ΑΔ 1979 Χρον., 382 - 383.

ΠΜ θέσις 879, ΜΜ 709, ΥΜ I 250.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

574. ΜΙΛΑΤΟΣ. Βιβλιογραφία: MA 1889, 208 - 209, PTK, 93 - 103. ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 11, 1920-21 Παράρτ., 154 - 157, 1980 Χρον., 521 - 523. Ar. Cr., 45, 324. AIRRS 1944 (Op. Arch. 3), 222 - 226. Pini, 87 (ἀριθ. 33). ΚΕΛ (1973), 226. Excavations 1975, 62. LMC, 125 - 128 (ἀριθ. 1). M - X, 103 κ.έ.

(α) Ἐκ διαφόρων σημείων τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς Μιλάτου, παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Μίλατος Μιραμπέλλου, προέρχονται πέντε λίθινοι πελέκεις τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, τῆς νεολιθικῆς περιόδου (Ar. Cr., 45) ἢ μεταγενέστεροι (ΚΕΛ, 226), συλεγέντες ὑπὸ τοῦ Ξανθουδίδου, ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 11.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἅγιος Φανούριος, ΝΔ τοῦ χωρίου Μίλατος, ἔχουν ἀνακαλυφθῆ ἔξ θαλαμοειδεῖς ΥΜ III Α - Γ τάφοι περιέχοντες λάρνακας, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Εἰς τῶν τάφων τούτων εὐρέθη τυχαίως κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν καὶ περιεγράφη ὑπὸ τοῦ Orsi τὸ ἔτος 1890 (MA 1889, 208 - 209), δεῦτερος τάφος ἠρευνήθη ὑπὸ τοῦ Evans τὸ ἔτος 1899 (PTK, 3 - 4, 93 - 103), τρίτος τάφος εὐρέθη τὸ ἔτος 1910 καὶ δὲν ἐδημοσιεύθη (ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 11 ὑπόσημ. 2), δύο τάφους ἠρεύνησεν ὁ Ξανθουδίδης τὸ ἔτος 1919 (ΑΔ 1920 - 21 Παράρτ., 154 - 157) καὶ ἓνα τυχαίως εὐρεθέντα τάφον τὸ ἔτος 1980 περιέγραψεν ὁ Δαβάρας. ΑΔ 1980 Χρον., 521 - 523. Pini, ἔ.ἀ. LMC ἔ.ἀ.

(γ) Ἐκ Μιλάτου τέλος εἶναι γνωστὰ δύο γεωμετρικὰ ἀγγεῖα προερχόμενα ἴσως ἐκ τάφου. M - X, 103, 287 κ.έ.

ΥΜ III Α θέσις 419, ΥΜ III Β 554, ΥΜ III Γ 307, γεωμ. 514.

575. ΦΟΥΡΝΗ. Ἐκσκαφαὶ παρὰ τὸ χωρίον Φουρνὴ Μιραμπέλλου διὰ τὴν κατασκευὴν δεξαμενῆς τὸ ἔτος 1959 ἀπεκάλυψαν ὑπονεολιθικὸν φρέαρ, διαμέτρου 2 - 2,5 μ. καὶ βάθους 17 μ. ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, τὸ ὅποιον περιεῖχε περισσότερα ἀπὸ εἴκοσι ὑπονεολιθικὰ ἀντλητικὰ ἀγγεῖα ἀκέραια ἢ εἰς τεμάχια, εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. Κρ. Χρον. 1959, 388. ΚΕΛ (1973), 107 - 108, 256 (σημ. 257).

576. ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: AE 1900, 25 - 50. BSA 1901 - 2, 286 - 316, 1902 - 3, 274 - 387, 1903 - 4, 192 - 231, 1904 - 5, 258 - 308, 1905 - 6, 1 - 8, BSA 1923 Suppl. I, 1 - 160, BSA 1932 - 33, 98, 1939 - 40, 38 - 59, 1965, 248 - 315, 1966, 157 - 162, 1970, 203 - 242, 1975, 15 - 20, 1980, 115 - 126, 1984, 129 - 159, 1987, 135 - 154, 1988, 259 - 282, 1989, 417 - 445. PMn I, 60 - 62. Ar. Cr., 59, 78, 92, 125, 126, 147, 178, 235, 237, 265, 266, 293, 315,

326. Κρ. Χρον. 1958, 482. ΠΑΕ 1960, 307, 1977, 492 - 495. ΑΔ 1960 Χρον., 262, 1961 - 62 Χρον., 290, 1972 Χρον., 652 - 653, 1973 Χρον., 595, 1976 Χρον., 374, 380-381, ΑΔ 1977 Μελέται, 65 - 69, ΑΔ 1978 Χρον., 390, 1980 Χρον., 525, 1986 Χρον., 236-237. FCC, 274 (Index : Palaikastro). Pini, 89 (ἀριθ. 1). Kadmos 1972, 103 - 112. ΚΕΛ (1973), 92 - 97. Excavations 1975, 64-65. LMC, 189 - 193 (ἀριθ. 25). Ἀμάλθεια 1981, 77. Μ - Χ, 106 κ.έ.

Χάρτης περιοχῆς, BSA 1901 - 2, πίν. 15, 1965, πίν. 64, 1984, 131, εἰκ. 1. Σχέδιον ἀνασκαφείσης περιοχῆς, BSA 1903 - 4, πίν. 4, 1904 - 5 πίν. 9 - 13, 1965 πίν. 65. Ἀποψις, BSA 1965, πίν. 67, 1984, πίν. 8.

Συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1902 - 1906, 1962 - 1963 καὶ 1986 - 1988 (BSA ἔ.ἀ.), τυχαῖα εὐρήματα καὶ σωστικαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας (ΠΑΕ ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ. BSA 1980, 115 - 126) ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Παλαίικαστρον Σητείας προϊστορικά λείψανα ἐκ 13 διαφορετικῶν τοποθεσιῶν, μνημονευομένων κατωτέρω κατὰ γεωγραφικὴν σειρὰν ἀπὸ Borra πρὸς Νότον (BSA 1965, πίν. 64), τὰ ὅποια χρονολογοῦνται ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουρεμένος παρὰ τὴν ἀκτὴν ΒΑ τοῦ Παλαικάστρου (BSA 1965, πίν. 64) οἱ Ἀγγλοὶ ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1903 ΥΜ ΙΙΙ Β οἰκίας (BSA 1902 - 3, 329 - 335, 1984, 154 - 156. Ar. Cr., 265. LMC, 193) καὶ ὁ Πλάτων ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1960 ΥΜ ΙΙΙ Α οἰκοδόμημα εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν περιέχον πολλὰ ἀγγεῖα καὶ ΝΔ τούτου ἐκτεταμένον κτήριον συνοδευόμενον ἀπὸ ΜΜ - ΥΜ Ι ὄστρακα. ΠΑΕ 1960, 307. ΑΔ 1960 Χρον., 262.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (BSA 1965, πίν. 64) αἱ Ἀγγλικοὶ ἀνασκαφαὶ ἔχουν ἀποκαλύψει ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου λείψανα κατοικήσεως καὶ ΠΜ - ΥΜ ΙΙΙ Γ κεραμικὴν, ἐπὶ τῆς ΝΔ δὲ αὐτοῦ κλιτύος εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἑλληνικὰ ΠΜ - ΥΜ ΙΙΙ ταφὰς εἰς λάρνακας, (BSA 1901 - 2, 289, 1903 - 4, 196 - 202, 1904 - 5, 268 - 272, 1905 - 6, 8, BSA 1923 Suppl. I, 6 - 8, BSA 1965, 269 - 305. Ar. Cr., 78, 92, 125, 261, 325. Pini, 89, ἀριθ. 1 : 12 - 13). Ἄλλος δὲ ΥΜ ΙΙΙ τάφος περιέχων λάρνακα καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον εὐρέθη τὸ ἔτος 1958 (Κρ. Χρον. 1958, 482. LMC, 193) καὶ γεωμετρικὴ προχοῖσκη καὶ σκύφος ἀνεφέρθησαν ἐκ τῆς θέσεως βραδύτερον. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 290.

(γ) Παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, ΝΔ τοῦ Καστριοῦ (BSA 1965, πίν. 64) ἀνεκαλύφθη τυχαίως τὸ ἔτος 1958 θαλαμοειδὲς τάφος περιέχων λάρνακα, ΥΜ ΙΙΙ Β πήλινα ἀγγεῖα καὶ ἐν λίθινον ἀγγεῖον.

Κρ. Χρον. 1958, 482. ΠΑΕ 1960, 307. Pini, 89 (ἀριθ. 1, 5). LMC, 183.

(δ) Παρά τὸν οἰκισμὸν τῆς Ἀγίας Τριάδος ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1901 - 2, πίν. 15), ἐκ τοῦ ὁποίου προήρχοντο δύο λίθιναι μῆτραι δημοσιευθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ξανθουδίδου (ΑΕ 1900, 25 - 50), αἱ Ἀγγλικαὶ ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν λείψανα ΥΜ III πιθανῶς οἰκίας (BSA 1905 - 6, 1. LMC, 193) καὶ ΥΜ III Α ταφάς. BSA 1901 - 2, 297 - 302. Pini, 89 (ἀριθ. 1 : 7 - 8).

(ε) Παρὰ τὸ χωρίον Ἀγκαθιάς, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1901 - 2, πίν. 15, 1965, πίν. 64), οἱ Ἀγγλοὶ ἀνέσκαψαν λείψανα οἰκιῶν καὶ ΥΜ III Α - Β θαλαμοειδῆ τάφον. BSA 1901 - 2, 303 - 305, 1966, 157 - 162. Pini, 89 (ἀριθ. 1, 6). LMC, 193.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σαραντάρι, ΒΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ μεταξὺ τοῦ λόφου Καστρί καὶ τῆς τοποθεσίας Ῥουσσόλακκος, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ κατωτέρω (BSA 1965, πίν. 64), αἱ Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν κτιστοὺς ὀρθογωνίους ΠΜ - ΜΜ τάφους ἢ ὀστεοφυλάκια (BSA 1904 - 5, 270 εἰκ. 4 κάτω) καὶ ΥΜ III σπηλαιοειδεῖς τάφους περιέχοντας ταφάς εἰς πηλίνας λάρνακας. BSA 1904 - 5, 293 - 297. Pini, 89 (ἀριθ. 1, 4).

(ζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥουσσόλακκος ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Παλαίκαστρον (BSA 1965, πίν. 64) αἱ Ἀγγλικαὶ ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν λείψανα ΠΜ - ΥΜ I πόλεως (BSA 1965, πίν. 65) μήκους μεγαλύτερου τοῦ ἐνὸς χιλιομέτρου, ἐπανακατοικηθείσης κατὰ τὴν ΥΜ III Α περίοδον καὶ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς ΥΜ III Β περιόδου. Εἰς ἐπιφανειακὸν δὲ στρῶμα τῆς θέσεως εὐρέθησαν ἐπὶ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα. BSA 1901 - 2, 286 - 316, 1902 - 3, 274 - 387, 1903 - 4, 192 - 321, 1904 - 5, 258 - 308, 1905 - 6, 1 - 8, BSA 1923 Suppl. I, 1 - 160, BSA 1965, 248 - 315, 1970, 203 - 242, 1984, 129 - 159, 1987, 135 - 154, 1988, 259 - 282, 1989, 417 - 445. ΑΔ 1976 Χρον., 374, 1980 Χρον., 525, 1986 Χρον., 236 - 237.

(η) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἀκρωτήρι, Βλυχάδες καὶ Ἄσπα, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας παρὰ τὴν ἀκτὴν (BSA 1965, πίν. 64), ἔχουν ἀποκαλυφθῇ ΜΜ - ΥΜ III ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΥΜ III Α - Β ταφαὶ εἰς λάρνακας. BSA 1901 - 2, 302, 306 - 316, 1903 - 4, 227 - 231, 1984, 137 - 140. Pini, 89 (ἀριθ. 1 : 9 - 10). ΑΔ 1976 Χρον., 381, ΑΔ 1977 Μελέται, 65 - 69.

(θ) Ἐπὶ τῶν βορείων κλιτύων τοῦ ὑψώματος Πετσοφᾶς νοτίως τοῦ Ῥουσσόλακκου, εἰς τὰς τοποθεσίας Μαυροκουκουλήδων Πεζοῦλες καὶ Πάτημα (BSA 1965, πίν. 64, 1980, 116 εἰκ. 1), ἔχουν ἀποκαλυφθῇ, κεραμικὸς ΥΜ III κλίβανος (ΑΔ 1978 Χρον., 390. BSA 1980, 115 - 126), ΥΜ II - III Α ταφικὸν σπήλαιον (BSA 1905 - 6, 2 - 8), τα-

φαί εἰς λάρνακας (BSA 1904 - 5, 290 - 292, Pini, 89, 1 : 2 - 3) καὶ ΠΜ ὀστεοφυλάκιον εἰς τὴν τοποθεσίαν Πάτημα. BSA 1902 - 3, 350 - 365, BSA Suppl. I (1923), 5. Ar. Cr., 59.

(ι) Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος Πετσοφᾶς, ΝΑ τοῦ Ῥουσσό-
λακκου, ἔχει ἐρευνηθῇ ΜΜ - ΥΜ I ἱερὸν κορυφῆς. BSA 1902 - 3,
356 - 387. Kadmos 1972, 101 - 112. ΑΔ 1972 Χρον., 652 - 653, 1976
Χρον., 380 - 381.

(ια) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Μόδι, μεταξὺ τῶν χωρίων Ἁγία Φωτιά
καὶ Παλαίικαστρον, ἔχει ἐρευνηθῇ ἕτερον ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς (ΑΔ
1972 Χρον., 652) καὶ εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἅγιος Νικόλαος, ἀνατολι-
κῶς τοῦ ὑψώματος Μόδι καὶ περὶ τὴν μίαν ὥραν πορείαν ΝΔ τοῦ
Ῥουσσόλακκου, ἔχουν ἐρευνηθῇ λείψανα ΥΜ III οἰκίας καὶ τρία τα-
φικά σπήλαια, ἐν τῶν ὁποίων, εἰς τὴν τοποθεσίαν Καρβουνόλακκος,
περιεῖχε μετὰ τῶν ὀστέων τῶν νεκρῶν ὑπονεολιθικὴν κεραμικὴν (BSA
1902 - 3, 336 - 343. ΚΕΛ (1973), 92 - 97). Πρὸς τὴν ὑπονεολιθικὴν δὲ
ταύτην κεραμικὴν δύναται νὰ σχετισθῇ καὶ λίθινος νεολιθικὸς πέλε-
κυσ εὑρεθεὶς ἐντὸς τοῦ χωρίου Παλαίικαστρον, ΑΔ 1976 Χρον., 374.

(ιβ) Ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ Μυρτίδια, ΝΔ τοῦ Παλαίικαστρον, προ-
έρχεται ΜΜ σφραγιδόλιθος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Ar. Cr., 293.
BCH 1959, 534 (καὶ χάρτης ἐκτὸς κειμένου).

(ιγ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλάκο, μεταξὺ τοῦ ὑψώματος Πετσοφᾶς
καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Πλάκα ΝΑ αὐτοῦ, οἱ Ἄγγλοι ἠρεύνθησαν ΥΜ II
ταφικὸν σπήλαιον. BSA 1905 - 6, 1 - 2. Pini, 89 (ἀριθ. 1 : 1).

ΠΜ θέσις 886, ΜΜ 716, ΥΜ I 255, ΥΜ II 215, ΥΜ III A 424,
ΥΜ III B 558, ΥΜ III Γ 311, γεωμ. 521.

577. ΑΓΙΑ ΦΩΤΙΑ. Βιβλιογραφία: Ar. Cr., 57. Κρ. Χρον. 1959, 390 - 391. ΠΑΕ
1959, 218, 1960, 307, 1971, 303. FCC, 67, 71, 289. ΑΑΑ 1971,
392 - 397. Ἀμάλθεια 1971, 197 - 199, 1981, 74 - 75, 77 - 78, 78 -
79. ΑΔ 1972 Χρον., 648 - 650, 653, 1980 Χρον., 526.

(α) Ἐκ τοῦ ὁρμίσκου Ἀνάλουκας, βορείως τοῦ χωρίου Ἁγία
Φωτιά Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ΥΜ οἰκισμοῦ (ΠΑΕ 1960,
307. ΑΔ 1972 Χρον., 653) καὶ πρωτογεωμετρικὸν προχοῖδιον. ΠΑΕ
1960, 307.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κουφωτός, παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Ἁγίας Φω-
τιάς, ὁ Πλάτων ἐνετόπισε κυκλοτερεῖς τοίχους, τάφων ἢ καλυβῶν,
καὶ εὐρὺν περίβολον, συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ ὄστρακα, ἐπὶ δὲ τῆς
πρὸς τὴν θάλασσαν κλιτύος τοῦ λόφου ἐνετοπίσθησαν δύο σπήλαια,
τὸ ἐν τῶν ὁποίων περιεῖχεν ὀλίγα νεολιθικά καὶ περισσότερα προ-
ανακτορικά (ΠΜ - ΜΜ) ὄστρακα καὶ ἐστίας ἀπροσδιορίστου χρονο-

λογίας και τὸ ἕτερον προανακτορικὰς καὶ παλαιοανακτορικὰς (ΜΜ) ταφάς, κεραμικὴν καὶ ὀψιανόν. Κρ. Χρον. 1959, 390. ΠΑΕ 1959, 218.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Δαβάρα τὸ ἔτος 1971 εἰς τὴν τοποθεσίαν Πά-
τημα, ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ τῆς ἀκτῆς, ἐκ τῆς
ὁποίας κατὰ καιροὺς εἶχον γνωσθῇ περὶ τοὺς 50 ΠΜ τάφοι (Κρ.
Χρον. 1959, 390. ΠΑΕ 1959, 218), ἔφερεν εἰς φῶς 252 ἀσυλήτους
ΠΜ θαλαμοειδεῖς καὶ λακκοειδεῖς τάφους περιέχοντας περὶ τὰ 1800
ΠΜ ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ χαλκοῦ, μολύβδου καὶ λίθου, εἰς
ἓνα δὲ θαλαμοειδῆ τάφον εὐρέθησαν καὶ ΥΜ ἀγγεῖα. Εὐρήματά τινα
ἐπὶ πλέον ἐκ τοῦ νεκροταφείου τούτου ἦλθον εἰς φῶς βραδύτερον.
Ἔργον 1971, 266 - 267. ΑΑΑ 1971, 392 - 397. Ἀμάλθεια 1971, 197 -
199, 1981, 74 - 75, 77 - 78. ΠΑΕ 1971, 303. ΑΔ 1972 Χρον., 648 - 650,
1980, 526.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Ἀγίας Φωτιᾶς τέλος προέρχεται πηλίνη
λάρναξ τοῦ Μουσείου Ἀγίου Νικολάου κατασχεθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀστυ-
νομίας. Ἀμάλθεια 1981, 78 - 79.

ΠΜ θέσεις 887, ΜΜ 717, ΥΜ 489, πρωτογ. 311.

578. ΠΙΝΑΚΙΑΝΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1935 - 36, 9 (ἀριθ. 1), 1937 - 38, 1
(ἀριθ. 1), 1980, 270 - 283. Ar. Cr., 325 (Lagou). Pini, 86 (ἀριθ.
1). L. V. Watrous, Lasithi. A History of Settlement on a
Highland Plain in Crete, Princeton 1982 (= Lasithi), 38 - 39
(ἀριθ. 1 - 3). M - X, 291 (Λαγού).

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἀγίου Γεωργίου Παπούρα, περὶ τὸ 1 χιλιό-
μετρον βορείως τοῦ χωρίου Πινακιανόν (BSA 1980, 270, εἰκ. 2, ἀριθ. 2),
ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ, ΥΜ III καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ἀνα-
σκαφὴ ὅμως τοῦ Pendlebury τὸ ἔτος 1937 ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκι-
σμοῦ πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων, εἰς δὲ
τὴν ἀνατολικώτερον κειμένην τοποθεσίαν τοῦ Στεφανῆ ὁ Λάκκος γεω-
μετρικὸν θολωτὸν τάφον. BSA 1935 - 36, 10 (ἀριθ. 2, Lagou), 1936 -
37, 199, 1980, 270 - 275. OCC, 113 - 114. Lasithi, 39 - 40 (ἀριθ. 4).

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης δυτικῶς τοῦ χωρίου, παρὰ τὴν Μονὴν
Βιδιανῆς (BSA 1980, 270, εἰκ. 2, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα
τῆς ὕστερας νεολιθικῆς ἢ ΠΜ περιόδου καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. La-
sithi, 38 (ἀριθ. 1).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ Σταυράκου ὁ Λάκκος, περὶ τὸ 1 χι-
λιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ
ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ΜΜ - ΥΜ III ὄστρακα. La-
sithi, 38 - 39 (ἀριθ. 2).

(δ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Μπάγαλι καὶ Καρδαμούτσα, περὶ τὰ 500 μ.

δυτικῶς τοῦ Πινακιανοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι, χαλκοῦς, ΜΜ πιθανῶς, διπλοῦς πέλεκυς καὶ ὄστρακα ΜΜ ἢ ΥΜ Ι, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1935 - 36, 9 (ἀριθ. 1), 1937 - 38, 1 (ἀριθ. 1). Ar. Cr., 325 (Lagou). Lasithi, 39 (ἀριθ. 3).

ΠΜ θέσις 888, ΜΜ 718, ΥΜ Ι 256, ΥΜ ΙΙΙ 490, πρωτογ. 312, γεωμ. 522.

579. ΤΖΕΡΜΙΑΔΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1935 - 36, 5 - 131, 1936 - 37, 192 - 200, 1937 - 38, 1 - 56. JHS 1937, 140 - 141. ΚΕΛ (1973), 117 - 125. Excavations 1975, 70. LMC, 122 - 123 (ἀριθ. 5). Lasithi, 42 - 43 (ἀριθ. 10 - 14). ΑΔ 1985 Χρον., 306

(α) Ἐρευναι Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων εἰς τέσσαρα σπήλαια κείμενα ΒΑ τοῦ χωρίου Τζερμιάδον Λασιθίου γνωστὰ δὲ ὡς Σκαφίδια, περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου, Μεσκίνη, περὶ τὸ 400 μ. ἀνατολικώτερον, Τραπέζα, περὶ τὰ 200 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου, καὶ Γρυμάνη, περὶ τὰ 40 μ. ἀνατολικώτερον, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ πρώτου σπηλαίου ταφὰς συνοδευόμενας ἀπὸ κεραμικὴν τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς περιόδου, ἐκ τοῦ σπηλαίου Μεσκίνη ὀλίγα νεολιθικά ὄστρακα καὶ ΜΜ ταφὰς εἰς πίθους, ἐκ τοῦ σπηλαίου Τραπέζα στρῶμα κατοικήσεως τῆς ὑπονεολιθικῆς καὶ ΠΜ περιόδου καὶ ταφὰς ΠΜ - ΜΜ χρόνων, ἐκτὸς δὲ τοῦ σπηλαίου καὶ ὀλίγα μέτρα ἀνατολικῶς αὐτοῦ εὐρέθη στρῶμα περιέχον νεολιθικά, ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα καὶ λείψανα ταφῆς εἰς ΥΜ ΙΙΙ Α λάρνακα συνοδευόμενα ἀπὸ ὁμάδα ΥΜ ΙΙΙ Α ἀγγείων, δυτικῶς δὲ τοῦ σπηλαίου εὐρέθησαν τεμάχια ΠΜ σφραγίδος, ΜΜ κεραμικὴ καὶ ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδόστομος ἀμφορεὺς. Τὸ σπήλαιον Γρυμάνη περιεῖχε τεμάχια νεολιθικοῦ κυπέλλου καὶ ΠΜ ὄστρακα. BSA 1935 - 36, 10 (ἀριθ. 3, e - f), 13 - 131, 1937 - 38, 2 - 6, 44 - 46. ΚΕΛ (1973), 118 - 123. Pini, 93 (ἀριθ. 36, 3). LMC, 122 - 123 (ἀριθ. 5). Lasithi, 42 (ἀριθ. 14). ΑΔ 1985 Χρον., 306.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀργουλιά, παρὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου, συνελέγησαν ὄστρακα χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρις ΥΜ χρόνων καὶ εὕρισκόμενα εἰς τὸ Ashmolean Μουσεῖον τῆς Ὁξφόρδης. BSA 1935 - 36, 10 (ἀριθ. 3, d). Lasithi, 42 (ἀριθ. 11).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστελλος, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου (BSA 1937 - 38, 4 εἰκ. 1), αἱ Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν νεολιθικὰς ταφὰς, ΠΜ - ΜΜ οἰκισμὸν, ΜΜ ταφὰς εἰς πίθους καὶ πενιχρὰ ἔχνη κατοικήσεως ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων. BSA 1935 - 36, 11 (ἀριθ. 3, h), 1937 - 38, 6 - 56. Ar. Cr., 233. ΚΕΛ (1973), 123 - 125. Lasithi, 42 - 43 (ἀριθ. 12).

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Ἀννης, ΝΑ τοῦ χωρίου

(BSA 1937 - 38, 4 εικ. 1), έχουν αναφερθῇ λείψανα MM - YM I οικισμού καὶ ὄστρακα YM III A - B, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1935 - 36, 11 (ἀριθ. 3, i). Lasithi, 43 (ἀριθ. 13).

ΠΜ θέσις 889, MM 720, YM I 257, YM III A 427, YM III B 560, γεωμ. 524.

580. ΚΑΤΩ ΜΕΤΟΧΙΟΝ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀνάβρυσσο, ΒΔ τοῦ χωρίου Κάτω Μετόχιον Λασιθίου (Lasithi, χάρτης 3), ἔχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM καὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων ὄστρακα. Lasithi, 66 (ἀριθ. 77).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μουρί, περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν αναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς, τῆς ΠΜ, τῆς MM περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ λίθινον πλάθανον. Lasithi, 65 (ἀριθ. 74).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἐξω Ῥουσσάνος, νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῶν ὑστέρων νεολιθικῶν, τῶν ΠΜ καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. Lasithi, 65 (ἀριθ. 73).

ΠΜ θέσις 894, MM 728.

581. ΜΕΣΑ ΛΑΣΙΘΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1935 - 36, 11 (ἀριθ. 5), 1937 - 38, 1 - 2 (ἀριθ. 5). Ar. Cr., 263, 314. Lasithi, 45 - 48 (ἀριθ. 22 - 31).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βρίνα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Μέσα Λασιθίον, ἔχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ MM - YM I ὄστρακα. Lasithi, 45 - 46 (ἀριθ. 23, χάρται 3, 7).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ψυγικά, περὶ τὰ 600 μ. βορείως τοῦ χωρίου, ἔχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ MM - YM I ὄστρακα. Lasithi, 46 (ἀριθ. 26, χάρτης 7).

(γ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Βίγλα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου (Lasithi, χάρτης 3, ἀριθ. 29), καὶ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, ἀνατολικώτερον, ἔχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM - YM I ὄστρακα. BSA 1937 - 38, 2 (ἀριθ. 14). Lasithi, 47 (ἀριθ. 29).

(δ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Ἀρμί, παρὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου, καὶ Νικηφόρδο καὶ Βλικυστρά, περὶ τὰ 200 - 400 μ. ἀνατολικώτερον, ἔχουν αναφερθῇ, ἐπιφανειακὰ MM, YM III, ὑπομινωικά καὶ πρωτογεωμετρικά ὄστρακα ἐκ τῆς πρώτης θέσεως, γεωμετρικαὶ ταφαὶ εἰς λάρνακας ἀποκαλυφθεῖσαι κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ἐκ τῆς δευτέρας καὶ ἐπιφανειακὰ YM III Γ ὄστρακα ἐκ τῆς τρίτης. BSA 1935 - 36, 11 (ἀριθ. 5, a - b), 1937 - 38, 2 (ἀριθ. 5). Lasithi, 46 - 47 (ἀριθ. 27).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πλακαμούρα, ἀπεχούσης δύο λεπτῶν πορείαν δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὑπονεολιθικά καὶ ΠΜ ὄστρακα. Lasithi, 46 (ἀριθ. 24).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πατέλες, περὶ τὰ 200 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ MM - YM I καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1937 - 38, 2 (ἀριθ. 5). Lasithi, 45 (ἀριθ. 22).

(ζ) Ἐντὸς τοῦ χωρίου ἀναφέρεται ὅτι εὐρέθη MM σφραγιδόλιθος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. BSA 1935 - 36, 11 (ἀριθ. 5, c).

(η) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δίχαλο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM ὄστρακα. Lasithi, 47 (ἀριθ. 28).

(θ) Ἐκ τοῦ λόφου Σκαρβέλι, περὶ τὰ 500 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τριῶν οἰκοδομημάτων, MM - YM I ὄστρακα καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. Lasithi, 47 - 48 (ἀριθ. 30, εἰκ. 1).

(ι) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαζῆ, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (Lasithi, χάρται 7 - 9, ἀριθ. 31), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM, YM I καὶ YM III ὄστρακα. Lasithi, 48 (ἀριθ. 31).

ΠΜ θέσις 895, MM 729, YM I 262, YM III Γ 314, ὑπομ. 139, πρωτογ. 316, γεωμ. 526.

582. ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. (α) Ἐκ τῶν ὑπωρεϊῶν τοῦ ὑψώματος τῆς Μο-
νῆς τῆς Παναγίας Κρουσταλλένιας, βορείως τοῦ χωρίου Ἅγιος Κων-
σταντῖνος Λασιθίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ MM, YM I καὶ
ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Lasithi, 44 (ἀριθ. 18).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Βρωμιάδες, περὶ τὰ 300 μ. ἀνατολικῶς τῆς
προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ YM III A - B
ὄστρακα. Lasithi, 44 (ἀριθ. 19).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαράκια, περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς Μο-
νῆς καὶ παρὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ
ὄστρακα ὑστέρων νεολιθικῶν, ΠΜ, MM καὶ ἱστορικῶν χρόνων. La-
sithi, 45 (ἀριθ. 20).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σκαλοπούλα, παρὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ χω-
ρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς καὶ τῆς ΠΜ
περιόδου. Lasithi, 45 (ἀριθ. 21).

ΠΜ θέσις 898, MM 732, YM I 265, YM III A 430, YM III B 564.

583. ΨΥΧΡΟΝ. Βιβλιογραφία: Mus. Ital. Ant. Class. 1888, 905 - 910. JHS 1897,
350 - 361. BSA 1899 - 1900, 94 - 116, 1935 - 36, 12 (ἀριθ. 10).
BCH 1902, 580 - 583. PMn IV, 312 - 313. Ar. Cr., 146, 176,
233, 263, 323. AIRRS 1944 (Op. Arch. 3), 222. CCO, 1 - 75.
FCC, 151 - 159, 276 - 277 (Index: Psychro). Ἀμάλθεια 1973,
274 - 280. Excavations 1975, 67 - 68. LMC, 122 (ἀριθ. 3). La-
sithi, 61 - 62 (ἀριθ. 66 - 68). MO, 41 - 42. M - X, 109 κ.έ. ΑΔ
1982 Χρον., 390 - 391.

(α) ΞΕΡΕΥΝΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΓΟΜΕΝΟΝ ΔΙΚΤΑΙΟΝ ΑΝΤΡΟΝ, ΕΙΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΝ ΠΟΡΕΙΑΣ ΔΕΚΑ ΠΕΡΙΠΟΥ ΛΕΠΤΩΝ ΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΨΥΧΡΟΝ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΥΠΟ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΙΡΟΥΣ ΞΕΡΕΥΝΗΤΩΝ (Excavations 1975, 67 - 68) ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΞΑΓΓΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ ΤΟ ΈΤΟΣ 1899 (BSA ξ.ά.), ΕΧΟΥΝ ΦΕΡΕΙ ΕΙΣ ΦΩΣ ΛΕΙΨΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ, ΤΑΦΑΣ ΤΗΣ ΠΜ, ΚΑΙ ΛΕΙΨΑΝΑ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΜΜ ΜΕΧΡΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ. Lasithi, 61 - 62 (ἀριθ. 66).

(β) ΈΚ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΜΟΥΡΙΑ, ΠΕΡΙ ΤΑ 400 Μ. ΔΥΤΙΚΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΜΜ ΘΣΤΡΑΚΑ. Lasithi, 62 (ἀριθ. 68).

(γ) ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΝ ΤΣΙΚΑΛΑ Ή ΒΟΥΡΛΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΟΠΙΣΘΗ ΛΕΙΨΑΝΑ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΤΟΥ ΟΔΟΥ ΜΕ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΨΥΧΡΟΝ ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ. Κρ. Χρον. 1955, 568. LMC, 123 (ἀριθ. 6).

ΠΜ ΘΕΣΙΣ 900, ΜΜ 734, ΥΜ Ι 267, ΥΜ ΙΙΙ Α 431, ΥΜ ΙΙΙ Β 565, ΥΜ ΙΙΙ Γ 317, ΠΡΩΤΟΓ. 317, ΓΕΩΜ. 528.

584. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: BSA 1935 - 36, 11 - 12. Αρ. Cr., 124 (Avgousté). LMC, 123 (ἀριθ. 9). Lasithi, 51 - 56 (ἀριθ. 37 - 46).

(α) ΈΚ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΑΥΓΟΥΣΤΗ, ΒΟΡΕΙΩΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΞΑΓΓΙΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ (Lasithi, ΧΑΡΤΑΙ 3, 6, ΑΡΙΘ. 46), ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΜΜ, ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ Α - Β ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΘΣΤΡΑΚΑ. BSA 1935 - 36, 11 (ΑΡΙΘ. 7, C). Αρ. Cr., 124. Lasithi, 55 - 56 (ΑΡΙΘ. 46).

(β) ΈΚ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΜΕΤΟΧΙ ΞΑΛΕΞΕΝΙΑ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΗΣ ΞΑΓΓΙΑΣ ΠΕΛΑΓΙΑΣ (Lasithi, ΧΑΡΤΑΙ 3 - 4, ΑΡΙΘ. 37), ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΝΕΟΛΙΘΙΚΑ, ΠΜ, ΥΜ Ι ΚΑΙ ΥΜ ΙΙΙ ΘΣΤΡΑΚΑ. BSA 1935 - 36, 12 (ΑΡΙΘ. 13 b). Lasithi, 51 - 52 (ΑΡΙΘ. 37).

(γ) ΈΚ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΚΛΗΜΑ, ΠΕΡΙ ΤΟ 1 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟΝ ΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ, ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΜΜ - ΥΜ Ι ΘΣΤΡΑΚΑ. Lasithi, 55 (ΑΡΙΘ. 45).

(δ) ΈΚ ΤΟΥ ΎΨΩΜΑΤΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΟ 1,5 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟΝ ΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ, ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΛΕΙΨΑΝΑ ΤΡΙΩΝ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΥΜ Ι ΚΑΙ ΥΜ ΙΙΙ ΘΣΤΡΑΚΑ. Lasithi, 53 - 54 (ΑΡΙΘ. 43).

(ε) ΈΚ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΧΩΝΑΡΙ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ (Lasithi, ΧΑΡΤΑΙ 8 - 9, ΑΡΙΘ. 41), ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΛΕΙΨΑΝΑ ΤΟΙΧΩΝ, ΟΨΙΑΝΟΣ, ΛΙΘΙΝΟΣ ΤΡΙΠΤΗΡ ΚΑΙ ΜΜ, ΥΜ Ι ΚΑΙ ΥΜ ΙΙΙ ΘΣΤΡΑΚΑ. Lasithi, 53 (ΑΡΙΘ. 41).

(ς) ΈΚ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ ΚΕΙΜΕΝΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ ΤΗΣ ΧΑΡΑΔΡΑΣ ΠΟΡΟΣ (Lasithi, ΧΑΡΤΗΣ 7, ΑΡΙΘ. 38) ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΗ ΕΠΙΦΑ-

νειακά νεολιθικά καὶ ΠΜ ὄστρακα, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. Lasithi, 52 (ἀριθ. 40).

(ζ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως καὶ περὶ τὰ 300 μ. ΝΔ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Πελαγίας καὶ τῆς προμνημονευθείσης τοποθεσίας Μετόχι Ἀλεξένια (Lasithi, χάρτης 7, ἀριθ. 38) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα. Lasithi, 52 (ἀριθ. 38).

(η) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΔ τῆς προηγουμένης θέσεως καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς χαράδρας τοῦ Πόρου (Lasithi, χάρτης 9, ἀριθ. 39) ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά ἢ ΠΜ καὶ ΥΜ III A - B ὄστρακα. Lasithi, 52 (ἀριθ. 39).

ΠΜ θέσις 901, ΜΜ 735, ΥΜ I 268, ΥΜ III A 432, ΥΜ III B 566.

585. ΞΗΡΟΛΙΜΝΗ. Βιβλιογραφία: Αr. Cr., 45. BCH 1959, 530. ΚΕΛ (1973), 92.

Ἐκ τοῦ χωρίου Ξηρολίμνη Σητείας ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται λίθινος νεολιθικὸς πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Αr. Cr., 45.

586. ΚΑΡΟΥΜΕΣ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 298. BSA 1900 - 1901, 122. BCH 1959, 531, 1962, 38. ΑΔ 1972 Χρον., 653. LMC, 194 (ἀριθ. 27).

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸ χωρίον Καροῦμες Σητείας ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα μινωικοῦ οἰκισμοῦ. ΜΑ ἔ.ἀ. BSA ἔ.ἀ. BCH 1959, 531.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Σπηλιάρα παρὰ τὶς Καροῦμες ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ὑπονεολιθικά, ΜΜ - ΥΜ I, ὑπομινωικά καὶ ῥωμαϊκά ὄστρακα ἐκ δὲ τῆς περιοχῆς πρὸ τοῦ σπηλαίου ΜΜ πύργος καὶ λείψανα ΥΜ καὶ ὑπομινωικῶν ἐγκαταστάσεων. BCH 1962, 38 (ἀριθ. 2).

ΜΜ θέσις 741, ΥΜ I 271, ΥΜ III 496, ὑπομ. 141.

587. ΑΒΡΑΚΟΝΤΕΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετρᾶ, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀβρακόντες Λασιθίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΜ - ΥΜ I καὶ ΥΜ III ὄστρακα καὶ εἶναι πιθανὸν ἐκ τῆς τοποθεσίας αὐτῆς νὰ προέρχεται καὶ διπλοῦς χαλκοὺς πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Lasithi, 57 (ἀριθ. 51).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάστελλον, κειμένης περὶ τὰ 300 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλωπέων τειχῶν καὶ ἐπιφανειακά ΜΜ - ΥΜ I, ΥΜ III A - B καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ τρία πλάθανα. Lasithi, 56 - 57 (ἀριθ. 50).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάκκα τοῦ Δραγατάκη, περὶ τὰ 100 μ.

ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ νεολιθικά καὶ ΠΜ ὄστρακα. Lasithi, 58 (ἀριθ. 58).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βόλακας, περὶ τὰ 250 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ καὶ ἀρχαῖκά ὄστρακα. Lasithi, 57 (ἀριθ. 53).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀναδάσος, περὶ τὰ 300 μ. νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα. Lasithi, 57 (ἀριθ. 52).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παπᾶ Πόρος, περὶ τὰ 400 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα. Lasithi, 58 (ἀριθ. 55).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κακοδιάβατος, περὶ τὰ 600 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ΜΜ - ΥΜ I καὶ ΥΜ III A - B ὄστρακα. Lasithi, 58 (ἀριθ. 56).

(η) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοιροντολάκκου, περὶ τὰ 700 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα, λεπίς ὀψιανοῦ καὶ πλάθανον. Lasithi, 58 (ἀριθ. 57).

ΠΜ θέσις 902, ΜΜ 742, ΥΜ I 272, ΥΜ III A 435, ΥΜ III B 568.

588. KAMINAKION. Βιβλιογραφία : AJA 1896, 457. BSA 1913 - 14, 4, 1935 - 36, 11 - 12 (ἀριθ. 9). Ar. Cr., 291. Lasithi, 59 - 61 (ἀριθ. 59 - 65).

(α) Παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου, εἰς τὴν περιοχὴν Πηγαδίστρια ΒΔ τοῦ χωρίου Καμινάκιον Λασιθίου, ἔχουν ἐντοπισθῇ, μία ταφή καὶ ἐπιφανειακὰ ΠΜ, ΜΜ, ΥΜ I, ΥΜ III B καὶ γεωμετρικά ὄστρακα. Lasithi, 61 (ἀριθ. 65).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἐφέντη Χριστοῦ, δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, ΠΜ καὶ ΜΜ ὄστρακα καὶ ὁμὰς χαλκῶν ὄπλων παραβαλλομένων πρὸς τὰ εὐρήματα τοῦ προϊστορικοῦ σπηλαίου παρὰ τὸ χωρίον Ψυχρόν. AJA 1896, 457. Lasithi, 60 (ἀριθ. 64).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαλέπα ΒΑ τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ - ΥΜ I ὄστρακα. Lasithi, 59 (ἀριθ. 60).

(δ) Ἐντὸς τοῦ χωρίου Καμινάκιον καὶ εἰς τὴν περὶ αὐτὸ περιοχὴν ἔχουν εὑρεθῇ ΜΜ - ΥΜ I, ΥΜ III A - Γ καὶ γεωμετρικά ὄστρακα ὡς καὶ ΜΜ σφραγιδόλιθος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. BSA 1913 - 14, 4, 1935 - 36, 12. Ar. Cr., 291. Lasithi, 59 - 60 (ἀριθ. 61).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουτσουνάρι, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ταφαὶ εἰς λάρνακας. BSA 1935 - 36, 11. Lasithi, 59 (ἀριθ. 61).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πανηγιοῦ, ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ ὄστρακα ὑστέρων νεολιθικῶν, ΠΜ καὶ ΜΜ χρόνων. Lasithi, 60 (ἀριθ. 63).

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πίνακας, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά MM - YM I ὄστρακα. Lasithi, 60 (ἀριθ. 62).

ΠΜ θέσις 903, MM 743, YM I 273, YM III A 436, YM III B 569, YM III Γ 320, γεωμ. 531.

589. ΠΕΡΘΙΑΝΟΣ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Πλατανομουρί, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Περθιανὸς Λασιθίου κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ ὁροπεδίου Καθαρό, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ τῆς ΠΜ περιόδου, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου καὶ ἓν σφονδύλιον. Lasithi, 49 (ἀριθ. 32).

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὴν πηγὴν Καθαρό, ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακά ΠΜ, MM καὶ YM I ὄστρακα. Lasithi, 49 (ἀριθ. 33).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Διγενῆ Ἀσπα, νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά MM ὄστρακα. Lasithi, 49 - 50 (ἀριθ. 35).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Περβόλα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀβδελιακὸς ἀνατολικῶς τοῦ Περθιανοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ MM, YM I καὶ ῥωμαϊκὰ ὄστρακα. Lasithi, 50 (ἀριθ. 36).

ΠΜ θέσις 904, MM 746, YM I 274.

590. ΒΡΥΣΙΔΙΟΝ - ΜΑΓΚΑΣΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1904 - 5, 260 - 268, 1907 - 8, 360 - 365. BMC I (I), 71 (ἀριθ. A 404). PMn I, 32, PMn II, 18. Ar. Cr., 44. KEA (1973), 87 - 91. Excavations 1975, 61 - 62.

Ἀγγλικαὶ ἀνασκαφαὶ τὸ ἔτος 1905 εἰς τοποθεσίαν κειμένην εἰς ἀπόστασιν πορείας δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας δυτικῶς τοῦ χωρίου Βρυσίδιον (πρόην Μαγκασᾶς) Σητείας ἀπεκάλυψαν νεολιθικὴν οἰκίαν καὶ ἐκ σπηλαίου λείψανα τῆς αὐτῆς περιόδου, ἀποτελούμενα ἀπὸ κεραμικὴν, ὀψιανὸν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. BSA 1904 - 5, 260 - 268. KEA (1973), 87 - 91.

591. ΚΑΡΥΔΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1904 - 5, 268. Ar. Cr., 45, 291. BCH 1963, 497 - 498. FCC, 67, 266 (Index: Karydi). AD 1965 Χρον., 565. KEA (1973), 91. LMC, 197 (ἀριθ. 29).

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κατωφύγι, περὶ τὰ 2800 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Καρύδιον Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ YM III, ὑπομινωικά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων καὶ ζώων. BCH 1963, 497 - 498. LMC, 197 (ἀριθ. 29).

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Περιστερά, περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ προηγούμενου σπηλαίου, ἔχουν ἀναφερθῇ διάφοροι κατασκευαὶ ἐκ λίθων, σκελετὸς ἀνθρώπου συνοδευόμενος ἀπὸ ὑπονεολιθικὰ ὄστρακα καὶ ὄστρακα ΠΜ, μεσαιωνικῶν καὶ νεωτέρων χρόνων (BCH 1963, 498. FCC, 67). Βραδύτερον ἀνεφέρθη καὶ ἕτερος σκελετὸς ἐκ τοῦ σπηλαίου συνοδευόμενος ἀπὸ χρυσοῦν ἐνώτιον ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. ΑΔ 1965 Χρον., 565.

(γ) Ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ λόφου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Καρυδίου, ἀνεκαλύφθη τυχαίως ὑπὸ χωρικοῦ ὁμάς λιθίνων νεολιθικῶν πελέκεων (BSA 1904 - 5, 268), πρὸς τοὺς ὁποίους δύναται νὰ συσχετισθῇ ἕτερος λίθινος πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου προερχόμενος ἐκ Καρυδίου. Αρ. Cr., 45. ΚΕΛ (1973), 91.

ΠΜ θέσις 906, ΥΜ III 497, ὑπομ. 143, γεωμ. 533.

592. ΑΖΟΚΕΡΑΜΟΣ. Βιβλιογραφία : BCH 1962, 38 - 39 (ἀριθ. 3), 1963, 495 - 496 (ἀριθ. 1), 1965, 30 (ὑποσημ. 1), 1967, 116 - 117. Κρ. Χρον. 1963, 405 - 406. ΑΔ 1963 Χρον., 313, 1964 Χρον., 442, 1965 Χρον., 565, 1978 Χρον., 392 - 393, 1979 Χρον., 402 - 404, 1982 Χρον., 388, 1983 Χρον., 375 - 376. Ἔργον 1964, 148. Excavations 1975, 56.

(α) Παρὰ τὸ χωρίον Ἀζοκέραμος Σητείας ὁ Δαβάρας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1963 οἰκίαν καὶ ληνὸν συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ - ΥΜ I κεραμικήν. Κρ. Χρον. 1963, 405 - 406. ΑΔ 1964 Χρον., 442.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Εὐαγγελίστρια παρὰ τὸ χωρίον ἀνευρέθη τὸ ἔτος 1964 διπλοῦς χαλκοὺς πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1965 Χρον., 565.

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Δαβάρα τὰ ἔτη 1963 καὶ 1978 ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος Τραόσταλος, περὶ τὰ 40 λεπτά πορείας ΝΑ τοῦ χωρίου, ὅπου ὁ Faure εἶχεν ἐντοπίσει τὸ ἔτος 1962 ἱερὸν κορυφῆς τῆς ΜΜ περιόδου (BCH 1963, 495 - 496, ἀριθ. 1, 1967, 116 - 118), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα μικροῦ ἱεροῦ ἐκ δύο δωματίων, κεραμικήν καὶ πολυάριθμα πήλινα καὶ τινα χαλκᾶ εἰδῶλια ἀνθρώπων καὶ ζώων, χρυσᾶ ἐλάσματα, λίθινα ἀγγεῖα, τραπέζας προσφορῶν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῶν ΜΜ - ΥΜ I περιόδων, εὕρισκόμενα εἰς τὰ Μουσεῖα Ἡρακλείου καὶ Ἀγίου Νικολάου. Κρ. Χρον. 1963, 405 - 406. ΑΔ 1963 Χρον., 313, 1964 Χρον., 442, 1976 Χρον., 375, 1978 Χρον., 392 - 393. Kadmos 1967, 101 - 105.

(δ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Δαβάρα τὰ ἔτη 1979 καὶ 1982 εἰς τὸ σπήλαιον Συκοσπήλιος εἰς τὴν τοποθεσίαν Πελεκητὰ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ ὑψώματος Τραόσταλος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀναγνωρίσει ἀπὸ τὸ

ἔτος 1961 ὁ Faure ὡς προϊστορικόν (BCH 1962, 38 - 39, ἀριθ. 3. FCC, 27 κ.έ.), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἑννέα στρώματα κατοικήσεως χρονολογούμενα ἀπὸ νεολιθικῶν μέχρι ΜΜ χρόνων καὶ περιέχοντα κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου. ΑΔ 1979 Χρον., 402 - 404, 1982 Χρον., 388, 1983 Χρον., 375 - 376. ΠΜ θέσις 907, ΜΜ 750, ΥΜ I 275.

593. ΚΑΤΣΙΔΩΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 176. Αρ. Cr., 298. ΠΑΕ 1956, 240. BCH 1959, 534, 1967, 118 (ὑποσημ. 2), 1969, 194. LMC, 187.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Βουρλιδόριζα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Κατσιδώνιον Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ III ὄστρακα. BCH 1969, 194.

(β) Ἐκ σπηλαίου εὐρισκομένου εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάτω Πλατύβολος, περὶ τὰ 1300 μ. βορείως τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΜ, ΥΜ III Β, ὑπομινωικά, γεωμετρικά καὶ ῥωμαϊκά ὄστρακα. BCH 1967, 118 (ὑποσημ. 2).

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κατωφύγι εἰς τὴν τοποθεσίαν Στρογγυλά, περὶ τὰ 2500 μ. ΒΔ τοῦ Κατσιδωνίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΜ, ῥωμαϊκά καὶ μεσαιωνικά ὄστρακα. BCH 1967, 118 (ὑποσημ. 2).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κηπιὰ τοῦ Κατσιδωνίου ὁ Πλάτων ἐνετόπισεν ὑπομινωικὴν ἀκρόπολιν. ΠΑΕ 1956, 240. LMC, 187 (ἀριθ. 20).

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μηλόκηπος τοῦ Κατσιδωνίου ἔχει ἐντοπισθῇ πιθανὸν μινωικὸν νεκροταφεῖον, πρὸς τὸ ὁποῖον ἔχουν συσχετισθῇ χαλκᾷ εἰδῶλια πρὸ πολλοῦ γνωστά. ΜΑ (VI) 1895, 176. Αρ. Cr., 298. BCH 1959, 534.

ΠΜ θέσις 909, ΥΜ III Β 573, ὑπομ. 144, γεωμ. 534.

594. ΣΙΤΑΝΟΣ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 385. ΠΑΕ 1955, 297. BCH 1959, 531, 1963, 498. ΚΕΛ (1973), 215. ΑΔ 1978 Χρον., 394. LMC, 187 - 188 (ἀριθ. 21).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καταλύματα παρὰ τὸ χωρίον Σίτανος Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ΥΜ III οἰκοδομημάτων. Αρ. Cr., 385. BCH 1959, 531, 1963, 498. ΑΔ 1978 Χρον., 394.

(β) Ἔργασαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Ζακανθος εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Σίτανος ἀπεκάλυψαν ἀγγεῖα, ἐν τῶν ὁποίων τῆς ΥΜ I περιόδου. BCH 1963, 498 (ὑποσημ. 1).

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Θερόσπηλιος, κειμένου εἰς ἀπόστασιν πορείας 25 λεπτῶν νοτίως τῆς Σιτάνου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά ἢ

υπονεολιθικά, πιθανά ΥΜ ΙΙΙ και βυζαντινά ὄστρακα (BCH 1963, 498), πρὸς τὰ ὅποια δύνανται νὰ σχετισθοῦν νεολιθικὸς λίθινος πέλεκυς καὶ λίθινον ἀγγεῖον προερχόμενα ἐκ Σιτάνου καὶ ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεως τῶν ὁποίων δὲν εἶναι γνωστός. ΠΑΕ 1955, 297. ΚΕΛ (1973), 215.

ΥΜ Ι θέσις 278, ΥΜ ΙΙΙ 498.

595. ΠΑΧΕΙΑ ΑΜΜΟΣ. Βιβλιογραφία: Trans. Dep. Arch. Univ. Penns. 1904 (ἀριθ. 1), 7 - 44, 1905 (ἀριθ. 3), 177 - 205. H. B o y d - H a w e s κ.ἄ., Gournia, Vasiliki and other prehistoric Sites on the Isthmus of Hierapetra, Crete, Philadelphia 1908 (= Gournia), 19 - 48, 56. E. H. H a l l, Excavations in Eastern Crete, Sphoungaras (Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ., τόμ. ΙΙΙ, ἀριθ. 2), Philadelphia 1912 (= Sphoungaras), 43 - 73. R. B. S e a g e r, The Cemetery of Pachyamos, Crete (Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ., τόμ. VΙΙ, ἀριθ. 1), Philadelphia 1916 (= Pachyamos), 5 - 30. AA 1938, 467 - 469. Ar. Cr., 45, 59, 77, 78, 92 - 93, 125, 126, 178, 235, 255. Κρ. Χρον. 1951, 443, 1954, 399 - 412, 1957, 339 - 340, 1963, 405. BCH 1952, 242, 1978, 752. ΑΔ 1964 Χρον., 441, 1973 Χρον., 588 - 589, 596, 1980 Χρον., 526, 1986 Χρον., 232. Pini, 79 - 80 (ἀριθ. 21), 88 (ἀριθ. 20). ΚΕΛ (1973), 105 - 107. Excavations 1975, 57, 64. ΜΟ, 14, 43 - 51. LMC, 139 - 140 (ἀριθ. 8), 143 - 144 (ἀριθ. 1). J. S. S o l e s, The Gournia House Tombs, London 1979. Hesperia 1992 Suppl. 24.
- Διάγραμμα, ἄποψις Γουρνιῶν, Gournia, εἰκ. ἔναντι σ. 20, 26. Διάγραμμα Σφουγγαρά, Sphoungaras, πίν. 15.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1903 - 1904 καὶ 1910 εἰς τὴν τοποθεσίαν Γουρνιά, ἀπέχουσιν περὶ τὰ τρία τέταρτα τοῦ μιλίου δυτικῶς τοῦ χωρίου Παχεῖα Ἀμμος (ἢ Παχύαμμος) Σητείας παρὰ τὸν ΝΑ μυχὸν τοῦ κόλπου τοῦ Μιραμπέλλου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ μὲν τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Σφουγγαράς ὀλίγα λείψανα μινωικοῦ οἰκισμοῦ ἰδρυμένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος καὶ λείψανα νεολιθικῆς ἐγκαταστάσεως (Trans. Univ. Penns. 1905, 181 - 182. Sphoungaras, 46 - 48. ΚΕΛ (1973), 105 - 107) ἐπὶ τῆς ΝΔ κλιτύος αὐτοῦ, ὅπου ἔκειτο καὶ τὸ ΠΜ - ΥΜ Ι νεκροταφεῖον περιλαμβάνοντα φάς εἰς σπήλαια, λάκκους καὶ πίθους (Trans. Univ. Penns. 1905, 177 - 183. Sphoungaras, 48 - 73. Gournia, 56. ΜΟ, 43 - 51), ἐκ δὲ τῆς τοποθεσίας Γουρνιά, περὶ τὰ 200 μ. νοτιώτερον, οἰκισμὸν καλύπτοντα χρονολογικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ ΠΜ μέχρις ΥΜ Ι χρόνων καὶ ἐπανακατοικηθέντα κατὰ τὴν ΥΜ ΙΙ Β περίοδον. Trans. Univ. Penns. 1904, 29 - 44, 1905, 186 - 205. Gournia, 19 - 48, 56. MPC, 105. ΑΔ 1973 Χρον., 588 - 589, 596, 1980 Χρον., 526. BCH 1978, 752. LMC, 139 - 140 (ἀριθ. 8).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ταχίρ, δυτικῶς τῶν Γουρνιῶν, ἔχει ἐρευνηθῇ ταφικὸν σπήλαιον περιέχον τεμάχιον γραπτῆς ΥΜ ΙΙΙ Β λάρνακος καὶ μικρὸν ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδόστομον ἀμφορέα, παρεμφερῇ δὲ λείψανα ταφῆς εὐρέθησαν καὶ εἰς τὸν χῶρον τοῦ οἰκισμοῦ. Trans. Univ. Penns. 1904, 20 - 21. Gournia, 46. LMC, 140.

(γ) Παρὰ τὸ χωρίον Παχεῖα Ἄμμος ὁ Seager ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1914 περὶ τὰς 213 ταφὰς εἰς πίθους καὶ 6 εἰς λάρνακας ΠΜ - ΥΜ Ι χρόνων (Pachyammos, 5 - 30), ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ περιοχῆς συνελέγησαν βραδύτερον ἐννέα ΜΜ πίθοι καὶ ἄλλα ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1957, 339 - 340, 1963, 405. ΑΔ 1986 Χρον., 232.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀλατσομούρι οἱ Ἀμερικανοὶ ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1904 δύο ταφικὰ σπήλαια καὶ ὁ Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1951 θαλαμοειδῆ τάφον. Οἱ ἀνασκαφέντες τάφοι περιεῖχον πηλίνας λάρνακας ΥΜ ΙΙΙ Α - Β κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Gournia, 46. ΑΑ 1938, 468 - 469. Κρ. Χρον. 1951, 443, 1954, 399 - 412. Pini, 88 (ἀριθ. 20, 1 - 3). LMC, 143 - 144 (ἀριθ. 1).

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀῖσᾶ Λαγκάδα, ΝΑ τῆς προηγουμένης θέσεως, οἱ Ἀμερικανοὶ ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1904 ταφικὸν σπήλαιον καὶ ταφὰς εἰς πίθους συνοδευομένας ἀπὸ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΥΜ ΙΙΙ Α περιόδου. Gournia, 46. Pini, 88 (ἀριθ. 20, 5). LMC, 143 - 144 (ἀριθ. 1).

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κατερῇ Κοῦμος, εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προηγουμένην θέσιν περιοχὴν, ὁ Σακελλαράκης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1962 θαλαμοειδῆ ΥΜ ΙΙΙ Α - Β τάφον περιέχοντα τρεῖς λάρνακας, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Κρ. Χρον. 1963, 405. ΑΔ 1964 Χρον., 441. Pini, 88 (ἀριθ. 20, 7). LMC, 143 - 144 (ἀριθ. 1).

ΠΜ θέσις 914, ΜΜ 756, ΥΜ Ι 280, ΥΜ ΙΙΙ Α 441, ΥΜ ΙΙΙ Β 577.

596. ΝΕΑ ΠΡΑΙΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Mus. Ital. Ant. Clas. 1888, 673 - 676. ΑΙΑ 1894, 534, 1901, 371 - 392. ΒSA 1901 - 2, 231 - 281, 1905 - 6, 24 - 42, 1932 - 33, 96, 1985, 129 - 137. ΑΑ 1938, 474. Αρ. Cr., 45, 266, 291, 315, 326. ΕΕΚΣ 1940, 490. ΠΑΕ 1953, 295 - 296, 1954, 368, 1955, 297, 1960, 301 - 305, 1980, 408 - 411. Κρ. Χρον. 1953, 485, 1957, 340, 1958, 482, 1959, 389 - 390, 1960, 514 - 515, 526. ΒCH 1956, 95, 1962, 39. ΑΔ 1960 Χρον., 259, 1966 Χρον., 418 - 419, 1978 Χρον., 392, 1983 Χρον., 384. FCC, 60, 67. Pini, 90 - 91 (ἀριθ. 2). ΚΕΛ (1973), 97 - 98. Excavations 1975, 66 - 67. LMC, 179 - 182 (ἀριθ. 13). Μ - Χ, 110 - 111 κ.έ. Χάρτης ΒSA 1901 - 2, πίν. 2.

(α) Ἐρευναι Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1901, τοῦ Schachermeyr τὸ ἔτος 1938, τοῦ Faure τὰ ἔτη 1953 - 1955 καὶ Πολωνῶν καὶ

Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1983 εἰς τὸ σπήλαιον Σκάλες (Χελιδόνες ἢ Ῥίζα Μαρωνιάς), κατὰ τὴν ΒΔ ἄκραν τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἰδρυθῇ ἡ ἀρχαία Πραισός, ΒΑ τοῦ χωρίου Νέα Πραισός (πρῶην Βαβέλοι) Σητείας (BSA 1901 - 2, πίν. VII), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα λείψανα ἀνθρωπίνων σκελετῶν, νεολιθικά, ΠΜ, ΜΜ, ΥΜ I, ΥΜ III Β - Γ, πρωτογεωμετρικά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα καὶ γεωμετρικὴν χαλκὴν πόρπην. BSA 1901 - 2, 235 - 236, 1985, 129 - 137. ΑΑ 1938, 474. BCH 1956, 95. FCC, 67. ΚΕΛ (1973), 97 - 98. ΑΔ 1983 Χρον., 384.

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Πραισοῦ αἱ Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τέσσαρας προϊστορικοὺς τάφους, δύο τῶν ὁποίων (Α - Β) ἦσαν θολωτοί, εἰς θαλαμοειδῆς (D) καὶ ὁ τέταρτος (C) λακκοειδῆς καὶ οἱ ὅποιοι ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ ταφὰς ἀπὸ ΥΜ III Α μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων (BSA 1901 - 2, 240 - 254. Pini, 90, ἀριθ. 2, 1 - 3, 5. LMC, 179, ἀριθ. 13. Μ - Χ, 110). Ἄλλοι τάφοι ἐνετοπίσθησαν εἰς τὴν θέσιν τὸ ἔτος 1953, δύο τῶν ὁποίων ἠρευνήθησαν καὶ περιεῖχον κεραμικὴν καὶ σιδηρὰ ὄπλα γεωμετρικῶν καὶ ἀνατολιζόντων χρόνων. Κρ. Χρον. 1953, 485. ΠΑΕ 1953, 295 - 296.

(γ) Παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, εἰς τὴν τοποθεσίαν Τζανῆ Μετόχι περὶ τὸ 1 μίλιον ΝΑ τῆς ἀρχαίας Πραισοῦ καὶ ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Νέα Πραισός (BSA 1901 - 2, πίν. VII), αἱ Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν ὀρθογώνιον οἰκοδόμημα συνοδευόμενον ἀπὸ ὑπομινωικὴν κεραμικὴν (BSA 1901 - 2, 236 - 240), ἐρευνᾶται ὅμως τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1960 ἔφερον εἰς φῶς λείψανα ἐκτεταμένου ΜΜ - ΥΜ I κτηρίου, λείψανα ἄλλων οἰκημάτων, λείψανα τάφων, τεμάχια λαρνάκων καὶ τρία ἀγγεῖα (ΠΑΕ 1960, 302), δύο δὲ ψευδόστομοι ἀμφορεῖς ἐκ τῆς θέσεως τῶν Μουσείων Ἡρακλείου καὶ Ἁγίου Νικολάου ἔχουν ταξινομηθῇ ὡς ΥΜ III Γ. LMC, 181.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαυρίκι, εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προηγουμένην θέσιν περιοχὴν, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια μυκηναϊκῶν λαρνάκων (BSA 1901 - 2, 237 - 238) καὶ δύο θολωτοὶ ὀρθογώνιοι τὴν κάτωψιν γεωμετρικοὶ τάφοι ἀνακαλυφθέντες τὰ ἔτη 1961 καὶ 1978 καὶ περιέχοντες περὶ τὰ 50 ἀγγεῖα ἕκαστος καὶ σιδηρὰ ὄπλα καὶ ἐργαλεῖα. ΑΔ 1978 Χρον., 392.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥίζα, νοτίως τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, οἱ Ἀγγλοὶ ἀνέσκαψαν θολωτὸν ὀρθογώνιον τὴν κάτωψιν τάφον κενὸν περιεχομένου, τῆς ΥΜ III πιθανῶς περιόδου. BSA 1901 - 2, 254. Pini, 90 (ἀριθ. 2, 4).

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φωτούλα, περὶ τὰ 15 λεπτὰ πορείας ΒΑ τῆς Νέας Πραισοῦ, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε θολωτὸν ὀρθογώνιον τὴν

κάτοψιν ΥΜ ΙΙΙ Γ τάφον περιέχοντα δύο ταφὰς καὶ καὶσιν νηπίου, πηλίνην λάρνακα, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ καὶ ἐλεφαντοστοῦ. ΠΑΕ 1960, 303 - 305. ΑΔ 1960 Χρον., 259. Pini, 91 (ἀριθ. 2, 8). LMC, 180 - 181. Μ - Χ, 110 - 111 κ.έ.

(ζ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Πλακαλῶνια, Ποτιστήρια καὶ Σταυρωμένος νοτίως τῆς Νέας Πραισοῦ ὁ Faure ἀνέφερεν ΥΜ ΙΙΙ, ὑπομινωικὰ καὶ γεωμετρικὰ λείψανα. BCH 1962, 39.

(η) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κάψαλος, ΝΑ τῆς Νέας Πραισοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν γειτονικῶν λόφων, Κάτω Κεφάλι Σπετσιώτη καὶ Εὐγκη Μαντρα, ὁ Πλάτων ἀνέφερε τὴν ὑπαρξιν ΥΜ ΙΙΙ Α - Γ θαλαμοειδῶν τάφων συληθέντων ἐν πολλοῖς, μέρος τοῦ περιεχομένου τῶν ὁποίων συνελέγη εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. ΠΑΕ 1960, 301 - 302. Pini, 91 (ἀριθ. 2, 9 - 10). LMC, 182.

(θ) Ἐκ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας Χαυγᾶς ΝΑ τῆς Νέας Πραισοῦ ἔχει ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ ἢ ὑπομινωικὴ καὶ πρωτογεωμετρικὴ κεραμικὴ. Κρ. Χρον. 1959, 389 - 390. BCH 1960, 194. FCC, 69.

(ι) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς τῆς Νέας Πραισοῦ προέρχονται ΥΜ ΙΙΙ καὶ πρωτογεωμετρικὴ κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΕΕΚΣ 1940, 490. Κρ. Χρον. 1958, 482, 1960, 526. ΑΔ 1966 Χρον., 418 - 419. LMC, 182.

ΠΜ θέσις 915, ΜΜ 757, ΥΜ Ι 281, ΥΜ ΙΙΙ Α 442, ΥΜ ΙΙΙ Β 579, ΥΜ ΙΙΙ Γ 326, ὑπομ. 149, πρωτογ. 325, γεωμ. 539.

597. ΖΑΚΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 292 - 298. BSA 1900 - 1901, 121 - 149, 1932 - 33, 98 - 99, 1987, 23 - 33. Αρ. Cr., 45, 59, 78, 126, 179, 236, 237, 266, 315, 326. ΠΑΕ 1961, 216 - 224, 1962, 142 - 168, 1963, 160 - 188, 1964, 142 - 168, 1965, 187 - 224, 1966, 139 - 173, 1967, 162 - 194, 1968, 149 - 183, 1969, 197 - 237, 1970, 208 - 251, 1971, 231 - 275, 1972, 159 - 192, 1973, 137 - 166, 1975, 343 - 375, 1976, 419 - 439, 1977, 421 - 446, 1978, 259 - 299, 1979, 282 - 322, 1980, 297 - 300, 1982, 320 - 348, 1983, 335 - 347, 1985, 217 - 262, 1986, 243 - 297, 1987, 290 - 344, 1988, 219 - 243. ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1961 - 62 Χρον., 288 - 289, 290 - 291, 1963 Χρον., 311, 1973 Χρον., 591 - 592, 595, 1973 - 74 Χρον., 897, 1982 Χρον., 388, 1984 Χρον., 308. Κρ. Χρον. 1963, 386. BCH 1962, 39, 1967, 115. FCC, 60. Ν. P l a t o n, Zakros. The Discovery of a Lost Palace of Ancient Crete, New York 1971. ΚΕΑ (1973), 214 - 215. Ν. Π λ ά τ ω ν, Ζάκρος, τὸ νέον μινωικὸν ἀνάκτορον, Ἀθῆναι 1974 (= Ζάκρος). Excavations 1975, 71 - 72. LMC, 194 - 197 (ἀριθ. 28). Μ - Χ, 155 (Κούκου Κεφάλι).

Χάρτης, BSA 1900 - 1, 125, εἰκ. Α. Σχέδ. ἀνασκαφῶν, BSA

1900 - 1, πίν. 3. Κάτοπις ἀνακτόρου, Ζάκρος πίν., ἐκτὸς κειμένου.

Ἔρευναι ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (Excavations 1975, 71 - 72) καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπ' Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1901 καὶ Ἑλλήνων τὰ ἔτη 1961 - 1988 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ζάκρος Σητείας ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ταβέρνης, περὶ τὸ 1,5 μίλιον βορείως τοῦ Ζάκρου (BSA 1932 - 33, 93, εἰκ. 3) καὶ ἐγγὺς τοῦ χωρίου Κλεισίδιον, ἔχουν ἐντοπισθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα γεωμετρικῶν πιθανῶς χρόνων. BSA 1900 - 1, 148 - 149, 1932 - 33, 98.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κατσιμπουρδοῦ, παρὰ τὸν Ἐπάνω Ζάκρον, ἔχει ἀναφερθῇ νεολιθική, ΠΜ, ΥΜ καὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων κεραμική. BCH 1962, 29. FCC, 60.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσιτσινάρου Ῥίξες, ΒΔ τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ μινωικὰ ὄστρακα. ΠΑΕ 1969, 237.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Στενή, ἀπεχούσης περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον τῆς πηγῆς τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου, περισυνελέγη ὑπονεολιθικὸν πιθανῶς ἄγγειον. ΠΑΕ 1975, 374 - 375.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κούκου Κεφάλι, ἀπέχουσιν πορείαν 20 λεπτῶν περίπου ΝΔ τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου (BSA 1932 - 33, 93, εἰκ. 3), ὅπου οἱ Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι εἶχαν ἐντοπίσει ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα (BSA 1900 - 1, 148), ἐργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ καὶ ἀρδευτικοῦ ἀγωγοῦ καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Σακελλαράκη καὶ τῆς Ἰωαννίδου - Καρέτσου τὰ ἔτη 1964 - 1965 καὶ 1973 ἀπεκάλυψαν ΥΜ Ι ἀγροικίαν (ΠΑΕ 1963, 163 - 167, 1965, 216 - 224. ΑΔ 1973 - 74 Χρον., 897). Ἐκ τῆς ἐπιφανείας δὲ τοῦ ἐδάφους ἔχουν ἀναφερθῇ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ σφραγιδόλιθος. BSA 1900 - 1, 148. ΑΑ 1938, 477.

(ς) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ οἱ Ἀγγλοὶ ἀνέσκαψαν δύο ταφικὰ σπήλαια (Α - Β), περιέχοντα συνολικῶς περὶ τὰ 85 ὑπομινωικὰ ἢ πρωτογεωμετρικὰ ἄγγεῖα, χαλκᾶς πόρπας καὶ περόνας, σιδηρὰ ἐργαλεῖα καὶ ὅπλα περιλαμβάνοντα ἐν ξίφος, λίθινα ἄγγεῖα, ψήφους ἐξ ὑαλομάζης ἢ πηλοῦ καὶ 3 πήλινα σφονδύλια. BSA 1900 - 1, 148. Αρ. Cr., 315. PGP, 270, 327. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 290. Μ - Χ, 155.

(ζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀνθρωπόλιθοι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου, ἔρευναι Ἀγγλῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἀρχιτεκτονικὰ

λείψανα δύο οἰκοδομημάτων παλαιοανακτορικῶν καὶ νεοανακτορικῶν ἀντιστοίχως χρόνων ἐκ δὲ τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ κλιτύος λατρευτικὰ σπήλαια περιέχοντα ΜΜ - ΥΜ Ι καὶ ΥΜ ΙΙΙ Α εἰδώλια ζώων, ἐπιφανειακὰ ΠΜ, ΜΜ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα ὡς καὶ μικρά τινα εὐρήματα. BSA 1900 - 1, 147, 1902 - 3, 276, 1932 - 33, 99, 1987, 23 - 33. ΑΑ 1938, 477 - 478. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 290. BCH 1967, 115. LMC, 194 (ἀριθ. 28).

(η) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σχιναρές, περὶ τὰ 25 λεπτὰ πορείας ΝΑ τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου (BSA 1932 - 33, 93, εἰκ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1932 - 33, 99.

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μέσα Μύλος ἢ Χαλασίδια ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα καὶ σφραγιδόλιθοι τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. BSA 1900 - 1, 148. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 290 - 291.

(ι) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλαίμυλος κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς φάραγγος τῶν Λενικῶν μεταξὺ Ἐπάνω καὶ Κάτω Ζάκρου, ἡ ὁποία ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καλεῖται Φάραγξ τῶν Νεκρῶν ἐκ τῶν πολλῶν ταφικῶν σπηλαίων ἐν αὐτῇ, εἶναι γνωστὸς ταφικὸς πίθος, δύο ψευδόστομοι ἀμφορεῖς καὶ ΥΜ ΙΙΙ Γ πιθανῶς κάλπη περιέχουσα χρυσοῦν δακτύλιον, εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου. ΑΔ 1973 Χρον., 591 - 592.

(ια) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Βίγλα, περὶ τὰ 1900 μ. ΝΔ τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου, ἔχει ἐντοπισθῇ ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς καὶ τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων. BCH 1967, 118. ΑΔ 1973 Χρον., 592.

(ιβ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἀμπέλι, Χοιρόμαντρες, Μαγγανάρου τὸ Πλάϊ, Ξερόκαμπος καὶ ἄλλας, κειμένας νοτίως τοῦ Ἐπάνω Ζάκρου καὶ δυτικῶς τοῦ Κάτω Ζάκρου (BSA 1932 - 33, 93, εἰκ. 3), ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα οἰκοδομημάτων συνοδευόμενα ἀπὸ μινωικά, μυκηναϊκὰ ἢ γεωμετρικὰ ὄστρακα. BSA 1900 - 1, 147, 1932 - 33, 98 - 99. ΠΑΕ 1971, 275. LMC, 194 - 197 (ἀριθ. 28).

(ιγ) Εἰς τὴν φάραγγα τῶν Λενικῶν ὁ Hogarth ἠρεύνησε ταφικὰ σπήλαια, εἰς δύο τῶν ὁποίων ἀναφέρει ὅτι εὔρε νεολιθικὴν, ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ κεραμικὴν (BSA 1900 - 1, 142 - 145), ὁ Faure ἀνέφερεν ΥΜ ΙΙΙ καὶ γεωμετρικὰς ταφὰς ἐξ ὀκτῶ σπηλαίων (BCH 1962, 39) καὶ ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε πολλὰ σπήλαια καὶ ἀποθέτας περιέχοντα ταφὰς καὶ κεραμικὴν χρονολογούμενα ἀπὸ ΠΜ μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων, εἰς δὲ τὴν τοποθεσίαν Λενικὰ ἢ Ἑλληνικά, ὅπου εὐρύνεται ἢ φάραγξ, ἐνετόπισεν ὑπομινωικὸν οἰκισμὸν. ΠΑΕ 1962, 165 - 168, 1963, 187 - 188, 1964, 167 - 168, 1972, 190 - 192, 1975, 371 - 374, 1976, 439.

(ιδ) Εἰς τὴν θέσιν Πεζοῦλες Κεφάλας ἢ Περβόλια, κατὰ τὸ νό-

τιον ἄκρον τῆς φάραγγος τῶν Λενικῶν, ἠρευνήθησαν δύο ΜΜ ταφικά περιφράγματα, τὸ ἐν τῶν ὁποίων ἀπετελεῖτο ἐκ τριῶν διαμερισμάτων καὶ τὸ ἕτερον ἐξ ἐνὸς καὶ τὰ ὅποια περιεῖχον πηλίνας λάρνακας, ταφικοὺς πίθους καὶ περισσότερα τῶν 100 πήλινα ἀγγεῖα τὸ πρῶτον καὶ περὶ τὰ 70 τὸ δεύτερον, ὡς καὶ λίθινα ἀγγεῖα, σφραγιδολίθους καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΠΑΕ 1967, 190 - 194.

(ιε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἐσπρες Πλάκες κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς φάραγγος τῶν Λενικῶν ἀνεφέρθη ὅτι ὑπάρχει ἐκτεταμένον μινωικὸν κτήριον καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς περιοχὰς λείψανα ἄλλων μινωικῶν κτηρίων. ΠΑΕ 1969, 236 - 237.

(ις) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κάτω Ζάκρου, ἐγγὺς τῆς θαλάσσης καὶ μεταξὺ τῶν λόφων τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ΝΔ καὶ ἑτέρου λόφου ΒΑ, ἀνασκαφαὶ τοῦ Hogarth τὸ ἔτος 1901 καὶ τοῦ Πλάτωνος τὰ ἔτη 1961 - 1988 ἀπεκάλυψαν ΥΜ Ι ἀνακτορον καὶ οἰκισμὸν καὶ ἐκ βαθυτέρων στρωμάτων ΠΜ - ΜΜ λείψανα ὡς καὶ περὶ τοὺς εἴκοσι διασπάρτους νεολιθικοὺς λιθίνους πελέκει (Ζάκρος, 221). Ἡ θέσις μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ΥΜ Ι ἀνακτόρου ἐπανακατακρήθη κατὰ τὰς ΥΜ ΙΙΙ Α - Γ περιόδους καὶ πάλιν. BSA 1900 - 1, 121 - 155. ΠΑΕ 1961 - 1988 ἔ.ἀ. Ζάκρος, 69 - 223.

(ιζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀχερότρυπα, παρὰ τὸν ΒΑ λόφον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἀνακτόρου, εὐρέθησαν παλαιοανακτορικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, λίθινον σκεῦος καὶ ὀστᾶ ζώων, ἐπὶ δὲ τοῦ λόφου Ῥίζες, ΝΔ τῆς Ἀχερότρυπας, ταφικὸς χῶρος προανακτορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1971, 274 - 275.

(ιη) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαῦρο Αὐλάκι, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρωτήριον τοῦ ὄρμου τοῦ Κάτω Ζάκρου, ἠρευνήθη ταφικὸν σπήλαιον περιέχον ΠΜ - ΜΜ κεραμικὴν, τεμάχια λαρνάκων καὶ πίθων καὶ ὀστᾶ νεκρῶν, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου ἐνετοπίσθησαν λείψανα μεγάλου κτηρίου τῆς αὐτῆς χρονολογίας. ΠΑΕ 1961, 224, 1962, 167 - 168. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 291. Κρ. Χρον. 1963, 386. BCH 1962, 39. LMC, 194 - 197 (ἀριθ. 28).

(ιθ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λενικά τοῦ Κάτω Ζάκρου προέρχονται 12 ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖα τῶν Μουσείων Ἁγίου Νικολάου καὶ Ἡρακλείου. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 291. LMC, 195 - 196.

(κ) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τοῦ Ζάκρου παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου δύο γεωμετρικοὶ ἀρύβαλλοι καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1961 - 62 Χρον., 291.

ΠΜ θέσις 916, ΜΜ 758, ΥΜ Ι 282, ΥΜ ΙΙΙ Α 443, ΥΜ ΙΙΙ Β 580, ΥΜ ΙΙΙ Γ 327, ὑπομ. 151, πρωτογ. 326, γεωμ. 540.

598. ΒΑΣΙΛΙΚΗ. Βιβλιογραφία: Trans. Dep. Arch. Univ. Penns. 1905 (ἀριθ. 3), 207 - 221, 1907 (ἀριθ. 2), 111 - 132. Gournia, 49 - 50. Ar. Cr., 45, 78, 93, 126, 266. ΠΑΕ 1972, 274 - 309, 1974, 213 - 221, 1975, 376 - 391, 1976, 440 - 459, 1977, 447 - 454, 1978, 300 - 308, 1979, 223 - 330, 1980, 331 - 336, 1982, 307 - 311. Κρ. Χρον. 1953, 492. Pini, 93 (ἀριθ. 22). ΑΑ 1970, 1 - 24. ΑΔ 1972 Χρον., 646, 1980 Χρον., 526. ΚΕΛ (1973) 225. Excavations 1975, 70 - 71. Ἄ. Ζώης, Βασιλική Ι. Νέα ἀρχαιολογικὴ ἐρευνα εἰς τὸ Κεφάλι ἢ Κεφάλια πλησίον τοῦ χωρίου Βασιλική Ἱεράπετρας, Ἀθήναι 1976 (= Βασιλική Ι). P. P. Betancourt, Vasilike Ware. An Early Bronze Age Pottery Style in Crete (SIMA 56), Göteborg 1979. LMC, 146 (ἀριθ. 4). Ἔργον 1981, 67 - 68, 1982, 48 - 51, 1983, 111. ΜΟ, 53 - 75. Μ - Χ, 111 κ.έ. Χάρτης περιοχῆς, κάτοπις ἀνασκαφῆς, Βασιλική Ι, σχέδ. Ι - ΙΙΙ.

(α) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ R. Seager τὰ ἔτη 1903 - 1904 καὶ 1906 καὶ ὑπὸ τοῦ Ζώη τὰ ἔτη 1970 - 1983 ἐπὶ τοῦ λόφου Κεφάλι (ἢ Κεφάλια), περὶ τὰ 400 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Βασιλική Ἱεράπετρας, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ ΠΜ μέχρι ΥΜ Ι χρόνων. Ἐκ τῆς θέσεως ἔχουν ἐπὶ πλέον ἀναφερθῇ ἐν νεολιθικὸν ὄστρακον (Αρ. Cr., 45) καὶ πρωτογεωμετρικὰ ἢ γεωμετρικὰ εἰδῶλια ἀνθρώπων καὶ ζῶων. Trans. Dep. Arch. Univ. Penns. ἔ.ἀ. Gournia, 49 - 50. Βασιλική Ι, 17 - 129. ΠΑΕ 1972 - 1982 ἔ.ἀ. Ἔργον 1981 - 1983 ἔ.ἀ. ΜΟ, 53 - 75.

(β) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην νοτίως τοῦ λόφου Κεφάλι ὁ Seager ἀνέσκαψε ταφικὸν περίβολον περιέχοντα τέσσαρας ἀκοσμήτους λάρνακας, ἐν ΜΜ ἀγγεῖον καὶ ψήφους ὄρων. Trans. Dep. Arch. Free Mus. Scien. Art Univ. Penns. 1907 (ἀριθ. 2), 114 - 115. Βασιλική Ι, 22. Pini, 93 (ἀριθ. 22, 2).

(γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου Ἅγιος Θεόδωρος, ΝΔ τοῦ λόφου Κεφάλι ὁ Seager ἀνέσκαψε θολωτὸν ΥΜ ΙΙΙ Β - Γ τάφον περιέχοντα πηλίνην λάρνακα, τέσσαρα ἀγγεῖα, χρυσοῦν ἐξάρτημα, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ τρεῖς ψήφους ὄρων ἐκ καρνελίου. Ἐν ἐπὶ πλέον ἀγγεῖον καὶ μικρά τινα εὐρήματα ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, ἀναφερθέντα τὸ ἔτος 1972, πιθανῶς συνδέονται πρὸς τὴν θέσιν ταύτην. Trans. Dep. Arch. Free Mus. Scien. Art Univ. Penns. 1907 (ἀριθ. 2), 129 - 132. Pini, 93 (ἀριθ. 22, 1). Βασιλική Ι, 24, 66. ΑΔ 1972 Χρον., 646. LMC, 146 (ἀριθ. 4). ΜΟ, 7 - 8. Μ - Χ, 111 κ.έ.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σελλὶ παρὰ τὴν Βασιλικὴν ἀνεκαλύφθη τυχαίως τὸ ἔτος 1953 ΥΜ ΙΙΙ τάφος περιέχων πηλίνην λάρνακα καὶ τέσσαρα ἀγγεῖα κατατεθέντα εἰς τὴν Συλλογὴν Ἱεράπετρας. Κρ. Χρον. 1953, 492. Pini, 93 (ἀριθ. 22, 3). LMC, 146 (ἀριθ. 4).

(ε) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τῆς Βασιλικῆς προέρχεται νεολιθικὸν ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Αἱ. Κρ., 45. ΚΕΑ (1973), 225.

ΠΜ θέσις 917, ΜΜ 761, ΥΜ Ι 284, ΥΜ ΙΙΙ Β 582, ΥΜ ΙΙΙ Γ 329, πρωτογ. 328, γεωμ. 542.

599. ΚΑΛΑΜΑΥΚΑ. Βιβλιογραφία: Αἱ. Κρ., 45, 126, 179, 292, 296, 326. Κρ. Χρον. 1947, 632. ΒSA 1947, 191. Pini, 81 (ἀριθ. 26). ΚΕΑ (1973), 215. LMC, 161 (ἀριθ. 8).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαγοῦ, ΒΔ τοῦ χωρίου Καλαμαύκα Ἱεράπετρας, ἔχει ἀναφερθῆ ἔν ΜΜ ἀγγεῖον. Αἱ. Κρ., 292.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γαῖδερούφα, περὶ τὴν μίαν ὥραν πορείας δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῆ λείψανα μινωικοῦ ὄχυροῦ καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. Αἱ. Κρ., 297.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κεφαλόβρυσις τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῆ ΜΜ ὄστρακα. Αἱ. Κρ., 126.

(δ) Παρὰ τὸ χωρίον ἀνεκαλύφθη ὑπὸ χωρικῶν τὸ ἔτος 1941 θολωτὸς τάφος περιέχων ΥΜ ΙΙΙ Β κεραμικὴν. Κρ. Χρον. 1947, 632. ΒSA 1947, 191. Pini, 81 (ἀριθ. 26). LMC, 161 (ἀριθ. 8).

(ε) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κάστελλος ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ΜΜ, ΥΜ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. Αἱ. Κρ., 179, 296, 326.

(ς) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τοῦ χωρίου προέρχεται λίθινος νεολιθικὸς πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Αἱ. Κρ., 45. ΚΕΑ (1973), 215.

ΜΜ θέσις 762, ΥΜ ΙΙΙ Β 584, γεωμ. 544.

600. ΠΕΥΚΟΙ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1932 - 33, 96, 1936 - 37, 199 (ὑπόσημ. 2). BCH 1956, 95. FCC, 60. ΑΔ 1972 Χρον., 653, 1973 Χρον., 591, 1973 - 74 Χρον., 933, 1982 Χρον., 391.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Λατσίδα Βρεϊκοῦ, περὶ τὰ 20 λεπτά πορείας ΒΑ τοῦ χωρίου Πεῦκοι Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῆ νεολιθικὰ καὶ ὑπομινωικὰ πιθανῶς λείψανα. FCC, 60.

(β) Ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς κορυφῆς Καστελλόπουλο, βορείως τοῦ χωρίου, ἔχει ἐντοπισθῆ ΥΜ ὀρθογώνιον κτήριον, παρατηρητήριον ἢ φρυκτωρία πιθανῶς, ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὁποίου συνελέγησαν ΥΜ ὄστρακα, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνεται καὶ τεμάχιον ὑψίποδος κύλικος. ΑΔ 1972 Χρον., 653.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 504, ὑπομ. 155.

601. ΑΡΝΙ. Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀγριλιά (ἢ τοῦ Κάτη ὁ Τράχιλας), παρὰ τὸ χωρίον Ἀρνὶ Σητείας, κείμενον 8 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Ζήρου (BCH 1959, 540 καὶ χάρτης), ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΜ, ΥΜ III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων καὶ ζώων. BCH 1969, 194.

ΠΜ θέσις 920, ΥΜ III Β 586.

602. ΧΑΜΑΙΤΟΥΛΟΝ. Βιβλιογραφία: Αr. Cr., 385. BCH 1969, 194. ΑΔ 1978 Χρον., 394.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λιμνιά ἢ Παραλάκη Μάντρα, μεταξὺ τῶν χωρίων Χαμαίτουλον καὶ Ζήρος, ἔχουν ἐντοπισθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα κυκλωπεύου τοιχοδομίας, ΥΜ ἀγρεπαύλεως πιθανῶς. ΑΔ 1978 Χρον., 394.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δοχὶ καὶ μέχρι τῆς τοποθεσίας Βρύση ΝΑ τοῦ χωρίου ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ, ΥΜ I, ΥΜ III καὶ ῥωμαϊκὰ ὄστρακα. Αr. Cr., 385. ΑΔ 1978 Χρον., 394.

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κέραμος ἢ Λατσίδα, περὶ τὰ 1500 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ νεολιθικά, ΠΜ καὶ ΥΜ III ὄστρακα καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων. BCH 1969, 194.

ΠΜ θέσις 921, ΜΜ 766, ΥΜ I 287, ΥΜ III 506.

603. ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1956, 100 (ἀριθ. 4, Παρσᾶ). FCC, 60, 67. AAA 1976, 166 - 169.

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κλεισίδι, περὶ τὰ 20 λεπτὰ πορείας ΝΔ τοῦ Μεταξοχωρίου (πρῶην Παρσᾶς) Ἱεράπετρας, ἔχουν ἀναφερθῇ ὀστᾶ ἀνθρώπων, περὶ τὰ 15 ΠΜ ἀγγεῖα καὶ ὄστρακα νεολιθικῶν, ΠΜ, ΥΜ III, ὑπομινωικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. BCH 1956, 100 (ἀριθ. 4). FCC, 60. AAA 1976, 166 - 169.

ΠΜ θέσις 922, ΥΜ III 507, ὑπομ. 157, γεωμ. 546.

604. ΕΠΑΝΩ ΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΕΕΚΣ 1940, 490. Κρ. Χρον. 1947, 219 - 220. ΑJA 1951, 121 - 122. P. J. Ucko, Anthropomorphic Figurines, London 1968, 246 - 248, 297 - 298 (ἀριθ. 99). ΚΕΛ (1973), 105.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἐπάνω Χωρίου Ἱεράπετρας προέρχεται στεατόπυγον πῆλινον εἰδῶλιον καθημένης γυναικὸς τῆς νεολιθικῆς περιόδου, εὑρισκόμενον εἰς τὴν Συλλογὴν Γιαμαλάκη, καὶ ὀλίγα νεολιθικά ὄστρακα εὑρεθέντα ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ τόπου εὑρέσεως τοῦ εἰδωλίου. ΕΕΚΣ 1940, 490.

Β. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Ἡ κατανομή τοῦ πρώτου μονίμως ἐγκατεστημένου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ περιοχὴν μαρτυρεῖται ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν γνωστῶν 604 νεολιθικῶν θέσεων ἐξ αὐτῆς, 11 τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἡπειρον, 101 εἰς τὴν Μακεδονίαν, 24 εἰς τὴν Θράκην, 79 εἰς τὴν Θεσσαλίαν, 136 εἰς τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, 81 εἰς τὴν Πελοπόννησον, 6 εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, 80 εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου περιλαμβανομένης τῆς Δωδεκανήσου καὶ 86 εἰς τὴν Κρήτην.

Καίτοι αἱ ἑννέα περιοχαί, εἰς τὰς ὁποίας ἔχει διαιρεθῇ ἡ χώρα, διαφέρουν μεταξύ των εἰς ἑκτασιν καὶ γονιμότητα, ὁ δὲ βαθμὸς προόδου τῆς ἐρεῦνης ποικίλλει ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν, ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν παρατεθέντων ἀριθμῶν εἶναι προφανὲς ὅτι, κατὰ τὰ μέχρι σήμερον γνωστά, τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ νεολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἐγκατεστημένον εἰς τὰς γονιμώτερας ἀνατολικὰς περιοχάς, ὅπου εὐρίσκονται αἱ 543 ἐκ τῶν 604 γνωστῶν θέσεων¹, καὶ εἰς τὸ νοτιώτερον τμήμα τῆς χώρας, ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τῆς Κρήτης, τὸ ὁποῖον ἔχει βεβαίως ἐντατικώτερον ἐρευνηθῇ ἐν σχέσει μὲ τὴν βορειοτέραν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκονται αἱ 465 ἐκ τῶν 604 γνωστῶν θέσεων².

Τὸ γεγονός ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἐκ τῶν 465 νεολιθικῶν θέσεων τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος αἱ 223 εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς Εὐβοίας, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Κρήτης³, ἱκανὸς δὲ ἀριθμὸς ἄλλων θέσεων ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τῆς Λακωνίας, ἀποτελεῖ ἐνδειξιν ὅτι ὁ νεολιθικὸς πληθυσμὸς καὶ πολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος εἶχον πρῶίμως προσανατολισθῇ πρὸς τὸ Αἶγαϊον καὶ τὴν Ἀνατολὴν μετὰ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ διετήρουν συχνὰς ἐπαφάς.

1. Αἱ 543 θέσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος περιλαμβάνουν 92 ἐκ τῶν 101 θέσεων τῆς Μακεδονίας (Νομὸς Πέλλης 2, Ἡμαθίας 6, Πιερίας 4, Κιλκίς 3, Θεσσαλονίκης 24, Χαλκιδικῆς 13, Σερρῶν 15, Δράμας 11 καὶ Καβάλας 14), 24 τῆς Θράκης, 79 τῆς Θεσσαλίας, 129 ἐκ τῶν 136 τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος (Νομὸς Φθιώτιδος 21, Βοιωτίας 29, Εὐβοίας 57, Ἀττικῆς 22), 53 ἐκ τῶν 81 τῆς Πελοποννήσου (Νομὸς Κορινθίας 10, Ἀρκαδίας 22, Ἀργολίδος 11 καὶ Λακωνίας 10), 80 τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου μετὰ τῆς Δωδεκανήσου καὶ 86 τῆς Κρήτης.

2. Αἱ 465 θέσεις τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος ἀποτελοῦνται ἀπὸ 79 τῆς Θεσσαλίας, 136 τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, 81 τῆς Πελοποννήσου, 3 τῶν Ἰονίων νήσων (πλὴν 3 τῆς Κερκύρας ἐκ τῶν 6 γνωστῶν), 80 τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου μετὰ τῆς Δωδεκανήσου καὶ 86 τῆς Κρήτης.

3. Αἱ 223 θέσεις περιλαμβάνουν 57 τῆς Εὐβοίας, 80 τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου μετὰ τῆς Δωδεκανήσου καὶ 86 τῆς Κρήτης. Ἰδὲ καὶ τὸν ἐν τῷ Κεφαλαίῳ VIII Γενικὸν Κατάλογον τοῦ Πίνακος II κατωτέρω.

Ἐκ τῶν γνωστῶν 604 νεολιθικῶν θέσεων τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς δυτικάς περιοχὰς εὐρίσκονται 61 θέσεις, αἱ 11 τῶν ὁποίων εἰς τὴν Ἑπείρον, 9 εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν⁴, 7 εἰς τὴν δυτικὴν Στερεὰν Ἑλλάδα⁵, 28 εἰς τὴν δυτικὴν Πελοπόννησον⁶ καὶ 6 εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, μαρτυροῦσαι διὰ τῆς κατανομῆς των ὅτι αἱ δυτικαὶ περιοχαί, τὸ περιορισμένης γονιμότητος ἔδαφος τῶν ὁποίων προσεφέρετο διὰ ποιμενικὸν μᾶλλον παρὰ διὰ γεωργικὸν βίον, κατῳκλήθησαν ἀραιότερον παρὰ αἱ ἀνατολικάι κατὰ τὴν νεολιθικὴν περίοδον, διατηρήσασαι ἓνα εἶδος νομαδικοῦ βίου πιθανῶς, αἱ πρόσκαιροι ἐγκαταστάσεις τοῦ ὁποίου ἐξαλείφονται ταχέως ὑπὸ τῆς ἐπηρείας τοῦ χρόνου, καὶ ἔχουσαι περιορισμένους δεσμοὺς πρὸς τὴν θάλασσαν, μαρτυρουμένους ἐκ τῆς παρουσίας ὀψιανοῦ τῆς Μήλου εἰς τινὰς θέσεις. Ἡ δυτικὴ δὲ Πελοπόννησος, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται αἱ 28 ἐκ τῶν 61 γνωστῶν νεολιθικῶν θέσεων ἐκ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος, εἶναι πιθανὸν νὰ ἐδέχθη ἐνωρίτερον ἐπιδράσεις, ἐκ τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Ἀνατολῆς, παρὰ ἡ λοιπὴ δυτικὴ Ἑλλάς, πλὴν τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῶν νοτιωτέρων Ἰονίων νήσων, αἵτινες ἦσαν εὐπρόσιτοι ἐκ τῆς Ἀνατολῆς διὰ τοῦ Κορινθιακοῦ.

Τὸ σύνολον τῶν ἀποκαλυφθέντων μέχρι σήμερον εὐρημάτων ἐκ τῶν 604 τούτων θέσεων μετὰ τῆς ἐκτενοῦς ἐπ' αὐτῶν βιβλιογραφίας⁷ ἀποτελεῖ τὴν βασικὴν πηγὴν τῶν γνώσεων ἡμῶν διὰ τὴν νεολιθικὴν περίοδον τῆς Ἑλλάδος, μίαν περίοδον ἡ ὁποία ἔχει χαρακτηρισθῇ ὡς ἐπαναστατικὴ διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κατ' ἀκολουθίαν κοινωνικὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, ἀπὸ πλάνης συλλέκτης τῆς τροφῆς του καὶ κυνηγὸς ἀγρίων θηραμάτων, κατ' αὐτὴν μεταβάλλεται εἰς μονίμως ἐγκατεστημένον παραγωγὸν τῆς τροφῆς του διὰ τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας⁸.

Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς μονίμου ἐγκαταστάσεως τῶν πρώτων ομάδων ἀνθρώπων εἰς οἰκισμοὺς παρὰ τὰς γεωργουμένας ἐκτάσεις ἦτο ἡ ἐξέλιξις τῶν τεχνῶν διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν των, ὅπως τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς κεραμικῆς, τῆς ὑφαντουργίας καὶ ἄλλων τεχνῶν, καὶ ἡ ἀποταμίευσις πείρας ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἐκ τῶν κατοίκων ἐκάστης περιοχῆς τόσον ἐκ τῶν τεχνῶν ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἀντιμετωπίσεως κοινωνικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῶν οἰκισμῶν, ὅπως ἡ γλῶσσα, ἡ διοίκησις, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ θρησκεία, ἡ πρόοδος δὲ αὕτη ἐσήμαινεν τὴν γένεσιν τοῦ

4. Νομὸς Φλωρίνης 1 θέσις, Καστοριάς 1, Κοζάνης 7.

5. Νομὸς Αἰτωλοακαρνανίας 5 θέσεις, Φωκίδος 2.

6. Νομὸς Ἀχαΐας 8 θέσεις, Νομὸς Ἡλείας 5, Μεσσηνίας 15.

7. Γενικάς ἐπισκοπήσεις τῆς νεολιθικῆς περιόδου τῆς Ἑλλάδος ἰδὲ ἐν, RE XXII (2), 1359 - 1400. ÅKG, 37 - 150. C h. Z e r v o s, Naissance de la Civilisation en Grèce, I - II, Paris 1962 - 1963. CAH I (1)³, 575 - 618. N - E, 17 - 212. Åg. Frühzeit 1, 31 - 185.

8. CAH I (1)³, 565 - 572.

πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἠκολούθησε διάφορον ἐξέλιξιν ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν, διαφοροποιῶν οὕτω τὸν πληθυσμὸν ἐκάστης περιοχῆς εἰς χωριστὰς κοινωνικὰς ομάδας ἢ λαούς.

Ἡ ἐπαναστατικὴ αὕτη περίοδος διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ἠκολούθησε τὴν ἐγκατάστασίν του εἰς μονίμους οἰκισμούς, ἀντὶ τοῦ νομαδισμοῦ τῆς παλαιολιθικῆς περιόδου, ἔχει διαπιστωθῇ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν ὅτι ἤρχισεν ἀπὸ τὰς γονίμους περιοχὰς τῆς Μέσης καὶ Ἑγγὺς Ἀνατολῆς καὶ ἐπεξετάθη ἐν συνεχείᾳ διὰ τοῦ Αἰγαίου πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν λοιπὴν ΝΑ Εὐρώπην⁹.

Οἱ ἀρχαιότεροι ἐντοπισθέντες μόνιμοι οἰκισμοὶ εἰς τινὰς θέσεις τῆς Θεσσαλίας ἀνάγονται εἰς μίαν προκεραμικὴν λεγομένην περίοδον δυναμένην νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὴν 7ην π.Χ. χιλιετίαν, ἡ δὲ καθαυτὸ νεολιθικὴ περίοδος τῆς Ἑλλάδος χρονολογεῖται, διὰ τοῦ εὕρισκομένου εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ραδιενεργοῦ ἄνθρακος C 14 καὶ συγκρίσεως τῶν νεολιθικῶν εὐρημάτων τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀντίστοιχα εὐρήματα τῆς Ἀνατολῆς, ἀπὸ τῶν τελευταίων ἑκατονταετιῶν τῆς 7ης ἢ τὴν ἀρχὴν τῆς 6ης μέχρι τῶν μέσων τῆς 3ης π.Χ. χιλιετίας, ὅτε τὴν διαδέχεται ἡ ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ, καλύπτουσα οὕτω πλεόν ἢ τρεῖς χιλιετίας. Κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς μακρᾶς ταύτης περιόδου σημειοῦνται σημαντικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν διαφόρων περιοχῶν, ὥστε ἡ περίοδος ἔχει διαιρεθῇ εἰς ἀρχομένην, μέσην καὶ ὑστέραν φάσιν, ἐκάστη τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται ὅτι καλύπτει μίαν περίπου χιλιετίαν¹⁰.

Τὰ ὕλικά κατάλοιπα τῶν νεολιθικῶν οἰκισμῶν, ἀποτελούμενα κατὰ κανόνα ἀπὸ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς εἰς τινὰς περιπτώσεις, κεραμικὴν, ἐργαλεῖα, ὅπλα, εἰδώλια καὶ λείψανα τροφῶν, παρουσιάζουν διαφορὰς ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν, ὥστε δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ὡς αὐτονόμους ἐν πολλοῖς τοὺς νεολιθικοὺς πολιτισμοὺς τῆς Ἡπείρου, τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης, τῆς Θεσσαλίας, τῆς κεντρικῆς Ἑλλάδος, τῆς Πελοποννήσου, τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου ἢ τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Κρήτης¹¹.

Ἡ τοιαύτη δὲ τοπικὴ διαφοροποίησις τοῦ νεολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἡ μαρτυρουμένη ἐκ τῶν ὕλικῶν καταλοίπων τοῦ πολιτισμοῦ του κατὰ περιοχὴν, ὑποδηλοῖ προφανῶς καὶ ἀνάλογον διαλεκτικὴν καὶ ἔθνο-

9. ÅKG, 37 - 150 (χάρτης 1, σελ. 53). CAH I (1)³, 575 - 618. *Medit. Arch.* 1991, 1 - 43.

10. CAH I (1)³, 575 - 608. N - E, 39. CAH I (2)³, 1002 - 1003 (πίναξ).

11. Ἐπισκοπήσεις τῆς νεολιθικῆς περιόδου κατὰ περιοχὰς ἰδὲ, διὰ τὴν Ἡπειρον, Δωδώνη 1974, 105 - 134, Μακεδονίαν, P - M, 63 - 79, 135 - 165 καὶ Ἑρευνες, 34 - 126, Θράκην, EMT καὶ Paradimi, 27 - 40, Θεσσαλίαν, Δ. Θεοχάρης, Ἡ Αὐγὴ τῆς Θεσσαλικῆς Προϊστορίας, Βόλος 1967, Στερεὰν Ἑλλάδα, Π - Σ, 149 - 208, Εὐβοίαν, ΝΠΕ, Πελοπόννησον, Π - Π, 127 - 188, Κυκλάδας, *Emergence*, 63 - 80, Δωδεκάνησον, ΝΠΔ, Κρήτην, ΚΕΛ (1973).

λογικὴν μεταβολὴν τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων περιοχῶν, σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, ἢ ὁποία ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς τοπικῆς κατὰ περιοχὴν ἐξελίξεως καὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ γεωγραφικοῦ περιβάλλοντος ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς μικροτέρας ἢ μεγαλυτέρας δηλαδὴ ἀπομονώσεως ἢ τῶν περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων τὰς ὁποίας ὑφίσταντο οἱ κάτοικοι ἐκάστης περιοχῆς ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς διαμορφώσεως τῆς χώρας τῶν, ἢ ὁποία ἀπετέλεσεν οὕτω τὴν μήτραν διὰ τὴν ἐθνολογικὴν διαμόρφωσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς.

Σημαντικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν νεολιθικὴν περίοδον, μαρτυροῦμεναι ἐκ τῶν ὑλικῶν καταλοίπων τῶν οἰκισμῶν, ἔχουν χρησιμοποιηθῇ ὡς ἐνδείξεις διὰ τὴν προέλευσιν καὶ ἐθνολογικὴν σύνθεσιν τοῦ πρώτου τούτου μονίμως ἐγκατεστημένου πληθυσμοῦ τῆς χώρας, εἰς τὸν ὅποτον δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ περιελήφθῃ καὶ τυχὸν ἐπιβῶσαν μέρος τοῦ παλαιολιθικοῦ πληθυσμοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ σπῆλαιον Φράγχθι τῆς Ἀργολίδος ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τὴν ἐπιπαλαιολιθικὴν περίοδον, ὡς παρετηρήθη.

Ἀρχιτεκτονικὰ δὲ λείψανα, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν νεολιθικῶν οἰκισμῶν τῆς Ἑλλάδος μαρτυροῦν, κατὰ τὰ κρατοῦντα μέχρι σήμερον συμπεράσματα, ὅτι ὁ πρῶτος οὗτος πληθυσμὸς τῆς χώρας ἐσχηματίσθη ἐκ πολλῶν, παραλλήλων ἢ διαδοχικῶν, κινήσεων πρὸς αὐτὴν πληθυσμῶν προερχομένων κατὰ πλεονασμὸν ἐξ Ἀνατολῶν ἢ καὶ ἐκ τοῦ Βορρᾶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τριῶν περίπου χιλιετίων, κατὰ τὰς ὁποίας εἰκάζεται ὅτι διήρκεσεν ἡ νεολιθικὴ περίοδος τῆς Ἑλλάδος¹².

Διὰ τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἄλλα πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα τῶν νεολιθικῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος τὰ ὑλικά κατάλοιπα ἐλάχιστα ἐπιτρέπουν πιθανὰ συμπεράσματα, πλὴν τῆς ἐνδείξεως ἐκ τῶν συνήθων εἰς τοὺς οἰκισμοὺς στεατοπύγων κατὰ πλεονασμὸν εἰδωλίων, ὅτι ἡ κυρία νεολιθικὴ θεότης τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἡ θεὰ τῆς γονιμότητος, ταυτιζομένη ἴσως πρὸς τὴν γῆν ἢ τὴν Δήμητρα τῶν ἱστορικῶν χρόνων καὶ συμβολίζουσα ἐνδεχομένως ἀρχικῶς τὴν πηγὴν, πέριξ τῆς ὁποίας ἔχουν κατὰ κανόνα ἰδρυθῇ οἱ νεολιθικοὶ οἰκισμοὶ καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ὁποίας, προερχόμενον ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς, συνετήρει κατοίκους, καλλιεργείας καὶ κτήνη τοῦ οἰκισμοῦ ὥσει δι' αἰώνιου θηλασμοῦ¹³.

12. ÄKG, 37 - 150. CAH I (1)³, 575 - 618.

13. Π - Π, 186 - 187, 577 - 578.

Β. ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ
ΠΡΩΙΜΟΣ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ
2.600-2.000/1.800 π.Χ.

(ΠΡΩΤΟΕΛΛΑΔΙΚΗ-ΠΡΩΤΟΚΥΚΛΑΔΙΚΗ-ΠΡΩΤΟΜΙΝΩΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ)

Ἡ κατὰ περιοχὴν κατανομὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν πρῶτον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ αἱ σημειωθεῖσαι μεταβολαί, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προηγηθεῖσαν νεολιθικὴν περίοδον, εἰς τὴν πυκνότητά τῆς κατοικήσεως ἐκάστης περιοχῆς κατὰ τὴν νέαν περίοδον μαρτυροῦνται ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν μέχρι σήμερον (1990) ἐντοπισθεισῶν 929 περίπου θέσεων τῆς ὑπ' ἐξέτασιν περιόδου, αἱ ὁποῖαι ἔχουν περιληφθῇ εἰς τὸν ἀκολουθοῦντα κατάλογον.

Α. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

Ι. ΗΠΕΙΡΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ. Παλαιολ. θέσις 1. Διάτρητος λίθινος πέλεκυς τῆς πρῶτου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΕ 1937, 371, εἰκ. 3 καὶ ὑποσημ. 1. Δωδώνη 1976, 337.

ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 1.

2. ΜΕΡΟΠΗ-ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1979 Χρον., 239, 1980 Χρον., 303-307, 323-325, 1981 Χρον., 271-273, 1982 Χρον., 259, 1983 Χρον., 229-230, 1986 Χρον., 102-103. Ἀρχαιολογία, 1982 τεῦχος 3 (Μάϊος), 54-60, τεῦχος 5 (Νοέμβριος), 100. BCH 1982, 557, 1983, 770, 1985, 791.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παλιούρια, μεταξὺ τῶν χωρίων Κάτω Μερόπη καὶ Παλαιόπυργος τῆς ἐπαρχίας Πωγωνίου παρὰ τὰ ἀλβανικὰ σύνορα, ὁ Ἀνδρέου ἠρεύνησε τὰ ἔτη 1979-1984 λείψανα οἰκισμοῦ ἐκ καμπυλογράμμων, κυκλοτερῶν ὀκτωσχήμων ἢ ἀψιδοειδῶν, καὶ ὀρθογωνίων οἰκιῶν καὶ ἐκτεταμένον νεκροταφεῖον τύμβων εἰς συστάδας, καλυπτόντων τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν συνήθως, οἱ ὁποῖοι περιεῖχον χειρο-

ποίητον καὶ τροχήλατον κεραμικήν, χαλκᾶ κοσμήματα, περιλαμβανοντα δακτυλίους μὲ σπειροειδεῖς ἀπολήξεις, σιδηρὰ ὄπλα καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα, χρονολογούμενα εἰς τὴν περίοδον μεταξὺ τοῦ 11ου καὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Εἰς τὰς μεταξὺ τῶν τάφων τούτων ὁμως ἐπιχώσεις εὐρέθησαν πολλὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (2.000-1.100 π.Χ.). Εἰς τὸ νεκροταφεῖον ἐγένοντο τέλος ταφαὶ καὶ κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους. ΑΔ ἔ.ἁ. Ἀρχαιολογία ἔ.ἁ.

ΜΕ θέσις 1, ΥΕ ΙΙΙ Γ 2, ὑπομυκ. 1, πρωτογ. 1.

3. ΚΑΣΤΡΙΤΣΑ. Παλαιολ. θέσις 5, νεολ. 3. Ἡ κατηγορία ΙΙΙ τῆς κεραμικῆς ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἴσως κατηγορίαι παράγονται ἐν Ἡπείρῳ, ὡς παρατηρήθη κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆς θέσεως ἀνωτέρω, ἀπὸ ΠΕ μέχρις ἱστορικῶν χρόνων καὶ ἡ θέσις δύναται νὰ μνημονευθῇ καὶ ἐνταῦθα. Epirus, 298.

ΜΕ θέσις 2, ΥΕ ΙΙΙ Β 9, ΥΕ ΙΙΙ Γ 16, ὑπομυκ. 5.

4. ΚΟΥΤΣΕΛΙΟ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κουτσελιό, περὶ τὰ 7 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Ἰωαννίνων, ἔχει γνωσθῇ προϊστορικὸν στρῶμα κατοικήσεως, ἀποκαλυφθὲν εἰς μῆκος 300 μ. κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ (BSA 1931-32, 133-134) καὶ ἐρευνηθὲν ἐν συνεχείᾳ τὸ ἔτος 1939 ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίδου (ΠΑΕ 1951, 176, 1952, 279). Τὸ στρῶμα περιεῖχε κεραμικήν τῶν κατηγοριῶν ΙΙ-ΙV τῆς Καστρίτσας καὶ ἡ θέσις πρέπει νὰ κατωκλήθῃ, ὡς καὶ ἡ Καστρίτσα, κατὰ τὴν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Γ καὶ ὑπομυκηναϊκὴν ἴσως περίοδον. Epirus, 292, 295, 301. Δωδώνη 1976, 337. Excavations 1980, 48. Μ-Χ, 19 κ.ἔ.

ΜΕ θέσις 3, ΥΕ ΙΙΙ Γ 17, ὑπομυκ. 6.

5. ΔΩΔΩΝΗ. Βιβλιογραφία: Εἰς τὴν ἐν Μ-Χ, 19-20 βιβλιογραφίαν προσθετέα καὶ ΠΑΕ 1970, 76-81, 1971 124-129, 1972, 94-98, 1973, 87-98, 1974, 73-75, 1981, 67-71, 1982, 85-88, 1983, 78-80. Θεσπρωτία, 65-66. Δωδώνη 1976, 336. GAC, 300-301. Excavations 1980, 42-43. Ἔργον 1985, 33-34.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Καραπάνου τὰ ἔτη 1875-1876, τοῦ Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1920, τοῦ Εὐαγγελίδου τὰ ἔτη 1929-1932, 1935, 1952-1959, συνεχιζόμεναι ἔκτοτε ὑπὸ τοῦ Δάκαρη ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἱεροῦ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, προϊστορικὸν στρῶμα πάχους 0,40-0,60 μ. περιέχον πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἐκ ξυλοπήκτων, ἐπικεχρισμένων διὰ πηλοῦ καλυβῶν, τεμάχια τοῦ πηλοῦ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν, πηλίνην ἑστίαν, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ κεραμικήν τῶν κατηγοριῶν ΙΙ-ΙV τῆς Καστρίτσας ὡς καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ χρόνων (ΠΑΕ 1967, 39-40, 1968, 56-57. Ἔργον 1985, 33-34), ὑποδηλοῦσαν ὅτι ἡ θέσις κα-

τφκήθη από της άρχής της έποχής του χαλκού τουλάχιστον και μέχρι τέλους των ιστορικών χρόνων. Ήπ. Χρον. 1935, 192-212. ΠΑΕ 1967, 33-54, 1968, 56-57, 1972, 97. Epirus, 299-340. Θεσπρωτία, 65-66. GAC, 300-301. Excavations 1980, 42-43. M-X, 19-20 κ.έ.

ΜΕ θέσις 4, ΥΕ ΙΙΙ Α 3, ΥΕ ΙΙΙ Β 10, ΥΕ ΙΙΙ Γ 18, ύπομυκ. 7, πρωτογ. 6, γεωμ. 3.

Β. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

6. ΣΙΔΕΡΗ. Νεολ. θέσις 6. Πιθανά τοπικά ΠΕ όστρακα. Θεσπρωτία, 46-47, 66.
7. ΑΕΤΟΣ. Έκ της περιοχής ώχυρωμένου εις ιστορικούς χρόνους λόφου εις την θέσιν Σκάλα Φιλιατών, περι τὰ 500 μ. δυτικώς του νεολιθικού σπηλαιού της Σίδερης και έγγυς του χωρίου Άετός της έπαρχίας Φιλιατών, ό Δάκαρης συνέλεξε προϊστορικά όστρακα της κατηγορίας ΙΙ της Καστρίτσας και αιχμήν βέλους με μίσχον εκ πυριτολίθου, της πρώιμου έποχής του χαλκού κατά πᾶσαν πιθανότητα. Θεσπρωτία, 66, 152-153. Δωδώνη 1976, 316, 336.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

8. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΝ. Νεολ. θέσις 9. Λείψανα ΠΕ οικισμού εκ της τοποθεσίας (α) Ξυλόκαστρον-Έφύρα, μαρτυρούμενα εκ της εύρέσεως τοπικής κεραμικής των κατηγοριών ΙΙ-ΙΙΙ της Καστρίτσας. Θεσπρωτία, 62-63.
ΜΕ θέσις 6, ΥΕ ΙΙΙ Α 6, ΥΕ ΙΙΙ Β 17, ΥΕ ΙΙΙ Γ 25, ύπομυκ. 9, πρωτογ. 8.
9. ΩΡΩΠΟΣ. Νεολ. θέσις 10. Τοπική κεραμική της κατηγορίας ΙΙ της Καστρίτσας, πρώιμων χρόνων της έποχής του χαλκού κατά πᾶσαν πιθανότητα. Cassopaia, 199 (σημ. 93).

ΙΙ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Α. ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

10. ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ. Νεολ. θέσις 12. Ό οικισμός της θέσεως, κατά την συνοδούσαν αυτόν κεραμικήν, ανήκει κυρίως εις την πρώιμον έποχήν του χαλκού. Ρ-Μ, 57-59, 192-198, 199-203 (είκ. 64 j, 65 p, 67, a,h).
ΜΕ θέσις 8.

11. ΠΕΡΑΣΜΑ. Τὸ χωριὸν Πέρασμα ΝΑ τῆς Φλωρίνης ἔχει περιληφθῇ ὑπὸ τοῦ Heurtley εἰς τὸν κατάλογον τῶν θέσεων τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ χωρὶς νὰ παρέχωνται πλείονες περὶ αὐτοῦ πληροφορίες. Ρ-Μ σ. XXII, (ἀριθ. Τ2).

Β. ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

12. ΔΙΣΠΗΛΙΟ. Νεολ. θέσις 13. Ἡ παρουσία ἑνὸς ἢ δύο διατρήτων λιθίνων πελέκεων εἰς τὴν θέσιν τοῦ νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ συνηγορεῖ δι' εἰκασίαν ὅτι ὁ οἰκισμὸς ἐπεβίωσε μέχρι τῶν πρώιμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΠΑΕ 1938, 60. ΑΑΑ 1968, 165.
ΜΕ θέσις 9.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

13. ΚΟΖΑΝΗ. Νεολ. θέσις 16. Κατὰ τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ εἶναι πιθανὸν νὰ ἐπεβίωσε ὁ οἰκισμὸς τῆς ὑστέρως νεολιθικῆς περιόδου εἰς τὴν θέσιν (α) παρὰ τὸ σημερινὸν νεκροταφεῖον τῆς Κοζάνης, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τοπικὴν κεραμικὴν καὶ συνοδεύεται ἀπὸ διάτρητον λίθινον πέλεκυν (ΠΑΕ 1958, 101-102), ὡς καὶ ὁ οἰκισμὸς τῆς θέσεως (γ) ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου. ΠΑΕ 1965, 27-28.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 20, ΥΕ ΙΙΙ Γ 31, ὑπομκ. 12, πρωτογ. 17.

14. ΤΣΟΥΤΥΛΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1934, 76-77, 1935, 47-51, 1937, 71. ΑΕ 1937, 373. ΑΔ 1961-62 Χρον., 214, πίν. 252, 1969 Χρον., 333. LMTS, 139 (ὑποσημ. 5). Macedonia I, 291-292, 346, 424-425. Excavations 1980, 103. Μ-Χ, 176-177 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Κεραμοπούλλου τὸ ἔτος 1935 εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 20 λεπτὰ πορείας βορείως τοῦ Τσοτυλίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς εὐρέσεως προϊστορικῶν ὀστράκων κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Τσοτυλίου Νεαπόλεως (πρώην Λαψίστι), ἔφερεν εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ ἐκ ξυλοπλέκτων καλυβῶν καὶ τετραγώνων ταφᾶς συνοδευομένας ἀπὸ τοπικὴν ἀκόσμητον ἢ γραπτὴν ἀμαυρόχρωμον κεραμικὴν, ἐν πόδιον εἰσηγμένης ΥΕ ΙΙΙ Β κύλικος, τεμάχιον σκύφου κοσμουμένου δι' ὁμοκέντρων κύκλων, ὀκτώσχημον χαλκὴν πόρπην καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα ἐκ χαλκοῦ, σιδήρου καὶ ἄλλων ὕλων. ΠΑΕ 1935, 47-51. ΑΔ 1961-62 Χρον., 214, πίν. 252. Macedonia I, 291-292, 346. Μ-Χ, 176-177 κ.έ.

(β) Εἰς τὴν θέσιν Σιανίτσι ἐγγὺς τοῦ Τσοτυλίου ὁ Κεραμόπουλλος ἀνέσκαψε τάφους τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1934, 76-

77, 1937, 71 (τάφος 13). Macedonia I, 346-347. M-X, 177 (β) κ.έ.

(γ) Εἰς τὸ Μουσεῖον Κοζάνης, ὅπου μετεφέρθη ἡ ὑπάρχουσα εἰς τὸ Γυμνάσιον Τσοτύλιου Συλλογὴ ἀρχαίων ἀντικειμένων, πλὴν τῶν εὐρημάτων ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Κεραμοπούλλου, ὑπάρχουν λίθινα ἐργαλεῖα, ἐν οἷς καὶ τεμάχια τριῶν διατρήτων λιθίνων πελέκεων, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, ὁ τόπος εὐρέσεως τῶν ὁποίων δὲν ἀναφέρεται. ΑΕ 1937, 373. ΑΔ 1961-62 Χρον., 214, πίν. 252 α.

(δ) Εἰς τὴν θέσιν Βουβάλα παρὰ τὸ Τσοτύλιον καὶ κατὰ τὴν διάνοιξιν τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Βροντὴ πρὸς τὸ Τσοτύλιον εὐρέθη τεμάχιον λιθίνης ἀξίνης καὶ δύο σιδηραῖ αἰχμαὶ δοράτων. ΑΔ 1969 Χρον., 333.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 21, πρωτογ. 18, γεωμ. 15.

15. ΝΕΡΑΪΔΑ. Νεολ. θέσις 19. Τρία στρώματα κατοικήσεως τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) νέου χωρίου Νεράϊδα. ΑΔ 1977 Χρον., 229.

16. ΣΕΡΒΙΑ. Νεολ. θέσις 20. Αἱ ἐπιφανειακαὶ φάσεις 9-10 τοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν θέσιν (α) τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου, ἀποτελούμεναι ἀπὸ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἀνήκουν εἰς τοὺς πρωίμους χρόνους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. *Antiqu. Journ.* 1932, 235 (στῶμα ΙΙΙ). P-M, 55, 110-111. BSA 1979, 189, 218-224, 226.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 4, πρωτογ. 23, γεωμ. 19.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ

17. ΜΑΝΔΑΛΟΝ. Νεολ. θέσις 25. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, μία ταφή, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1981 Χρον., 320-321, 1982 Χρον., 294. Ἀνθρωπολογικά 1982, 97-98. Ἀρχαία Μακεδονία IV, 1986, 451-465. Εἰλαπίνη (1987), 117-124, 171-177. ΑΕΜΘ 1987-1988 ἔ.ἀ.

18. ΠΕΛΛΑ. Βιβλιογραφία: Balk. Stud. 1960, 124, 1966, 108 (εἰκ. 5). BCH 1960, 788. ΑΔ 1960 Κείμενον, 76-77, ΑΔ 1972 Χρον., 507-509. ΑΑ 1962, 300. IPS, 28-29, 64. Δ. Παπακωνσταντίνου-Διαμαντούρου, Πέλλα I, Ἀθήναι 1971 (=Πέλλα), 5-7. Ph. Petsas, Pella, Alexander the Great's Capital, Thessaloniki 1978, 44-45. Excavations 1980, 94-95.

Χάρτης περιοχῆς, Πέλλα I, πίν. 31. Διάγραμμα, Balk. Stud. 1960, 121. Πέλλα I, πίν. 30.

Αἱ ἐπαναληφθεῖσαι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Πέλλης, παρὰ τὸ 38ον χιλιόμετρον τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ

Θεσσαλονίκης Ἐδέσσης καί περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Παλαιὰ Πέλλα (Πέλλα I, πίν. 30), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν.

(α) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται τὸ χωρίον Παλαιὰ Πέλλα ἔχουν ἐπισημανθῆ προϊστορικὰ ὄστρακα, ἐν δὲ κύπελλον τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ συνελέγη ἐκ τῆς κοίτης χειμάρρου παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου. ΑΔ 1960 Κείμενον, 76-77 (ὑποσημ. 8). Πέλλα I, 6.

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Λουτρά τοῦ Ἀλεξάνδρου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ τομέως I τῶν ἀνασκαφῶν, ἔχουν ἀναφερθῆ προϊστορικὰ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ λαβὴ πρόχου τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, ὡς καὶ λίθινος πέλεκυς. ΑΔ 1960 Κείμενον, 77 (ὑποσημ. 9), ΑΔ 1972 Χρον., 507-509. Πέλλα I, 6.

(γ) Εἰς τὸν κεντρικὸν τομέα τῶν ἀνασκαφῶν, ἐκατέρωθεν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Θεσσαλονίκης Ἐδέσσης (Πέλλα I, πίν. 30), εὐρέθησαν κατὰ καιροὺς λίθινοι προϊστορικοὶ πελέκεις. Πέλλα I, 5-6.

(δ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Πέτσα ἐπὶ τοῦ λόφου Φάκος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ κυρίου τομέως τῶν ἀνασκαφῶν (Πέλλα I, πίν. 30), ἔφερεν εἰς φῶς τοπικὴν ΥΕ κεραμικὴν, ἐν εἰσηγμένον πόδιον μυκηναϊκῆς κύλικος καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. Balk. Stud. 1960, 122-124, 1966, 108 (εἰκ. 5). IPS, 28-29, 64. ΑΔ 1960 Κείμενον, 76-77. Πέλλα, I, 6, 62. Petas, Pella Alex. the Great's Capital, 44.

ΥΕ θέσις 7, πρωτογ. 37, γεωμ. 30.

Z. ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΙΚΙΣ

19. ΚΑΛΙΝΔΟΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1918-19, 60 (ἀριθ. 5). Man 1923, 171. JHS 1925, 215. Antiqu. Journ. 1926, 59-72. Antiquity 1929, 318-323. P-M, 31-32, 181-182, 205-206, 213, 218-220, 231. GAMS, 177. Balk. Stud. 1966, 107-108. IPS, 14, 59. Macedonia I, 235, 306, 480 (Index: Kilindir). AE 1979 Χρον., 51. Excavations 1980, 86. M-X, 22 κ.έ.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Casson τὸ ἔτος 1925 ἐπὶ γηλόφου ὕψους 7,50 μ. κειμένου 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Καλίνδοια (ἢ Καλίνδρια, πρῶην Kilindir) ἀπεκάλυψεν ἐκ τῆς προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου, ἡ ὁποία εἶχε πάχος 6,50 μ., ΠΕ στρῶμα πάχους 0,70 μ., ΜΕ πάχους 4,55 μ. καὶ ΥΕ πάχους 1,25 μ., ἕκαστον τῶν ὁποίων ἠδύνατο νὰ διακριθῇ εἰς περισσότερας φάσεις κατοικήσεως καὶ τὰ ὁποία περιεῖχον ὠμὰς πλίνθους, τεμάχια ἐπιχρισμάτων πηλοῦ μὲ ἀποτυπώματα καλάμων, τοπικὴν ἀκόσμητον, ἐγχάρακτον ἢ γραπτὴν ἀμαυρόχρωμον κεραμικὴν, εἰσηγ-

μένην μυκηναϊκήν κεραμικήν, ἐν ἣ καὶ τεμάχιον ΥΕ ΙΙΙ Γ ψευδοστόμου ἀμφορέως, καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, ὁστοῦ καὶ λίθου. *Antiqu. Journ.* 1926, 59-72. P-M ἔ.ἀ. Macedonia I ἔ.ἀ. M-X, 22 κ.ἔ.

ΜΕ θέσις 12, ΥΕ ΙΙΙ Γ 32.

20. ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1917-19, 56 (ἀριθ. 2 Yanés). BSA 1918-19, 60 (ἀριθ. 5), 1925-26, 53. P-M σ. XXIII (ἀριθ. 1 Giánnes), 31. IPS, 21, 62.

Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Μεταλλικὸν ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ (BSA 1925-26, 53) καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα. IPS, 21, 62.

Πρωτογ. θέσις 40.

21. ΛΙΜΝΟΤΟΠΟΣ-ΒΑΡΔΙΝΟ. Νεολ. θέσις 27. Τοπικὴ κεραμικὴ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τοῦ νεολιθικοῦ στρώματος. P-M, 35, 110.
ΥΕ ΙΙ θέσις 1, ΥΕ ΙΙΙ Β 23, ΥΕ ΙΙΙ Γ 33, ὑπομυκ. 15, πρωτογ. 41.

22. ΓΥΝΑΙΚΟΚΑΣΤΡΟΝ. Ἐκ τῶν νοτίων κλιτύων τοῦ εἰς βυζαντινοὺς χρόνους ὠχυρωμένου λόφου Γυναικόκαστρον (BSA 1918-19, 98-103: Anrét Hissar) παρὰ τὸ ὁμώνυμον χωρίον τῆς ἐπαρχίας Κιλκίς, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα (BSA 1918-19, 60 ἀριθ. 3. P-M σ. XXIII ἀριθ. G 2). Ὁ French ἐπὶ πλέον ἀνέφερεν ἐκ τῆς θέσεως πιθανὰ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου ὡς καὶ μεταγενέστερα. Τάφοι δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου εὐρέθησαν βραδύτερον. *Balk. Stud.* 1966, 107 (εἰκ. 4). IPS, 15, 59. ΑΔ 1984 Χρον., 218, 1985 Χρον., 239, 1986 Χρον., 139. ΑΕΜΘ 1987, 305-311, 1988, 219-230.

ΥΕ θέσις 9, γεωμ. 34.

23. ΑΣΠΡΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1917-19, 24 (ἀριθ. 2: Amatovo). BSA 1918-19, 4, 1925-26, 2 (Amatovo). *Antiqu. Journ.* 1927, 45. P-M, 180. IPS, 5-6, 57.

Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Ἄσπρος (πρῶην Ἀμάτοβο) καὶ ἀπέχοντος περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς ΠΕ περιόδου, τῆς ΜΕ πιθανῶς, τῆς ΥΕ, ἐν οἷς καὶ τινα ἴσως μυκηναϊκά, τῆς πρωτογεωμετρικῆς, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 5-6, 57.

ΜΕ θέσις 14, ΥΕ 10, πρωτογ. 42, γεωμ. 35.

24. ΕΥΡΩΠΟΣ. Νεολ. θέσις 28. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 59. Ἔρευνες, 181.

Γεωμ. θέσις 36.

25. ΑΞΙΟΧΩΡΙΟΝ-ΒΑΡΔΑΡΟΦΤΣΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 263 (ὑποσημ. 2), 1917-19, 27-32. BSA 1918-19, 4, 59 (ἀριθ. 2), 1925-26, 1-66, 1926-27, 195-242. JHS 1925, 217-218. Antiqu. Journ. 1927, 44-59. Antiquity 1929, 318-323. P-M, 36-39, 79-132, 178-180, 201-203, 204, 214-217, 230-231, 232-234, 240. GAMS, 175-176. Balk. Stud. 1966, 106 (εἰκ. 3), 107 (εἰκ. 4), 108 (εἰκ. 5). IPS, 7-8, 57. AE 1979 Χρον., 52-53. Macedonia I, 326-327, 492 (Index: Vardarophsta). Excavations 1980, 103-104. M-X, 25 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1925-1926 ἐπὶ τριῶν πρὸ πολλοῦ γνωστῶν προϊστορικῶν γηλόφων παρὰ τὸ Ἀξιοχώριον (πρῶην Βαρδαρόφτσα) Κιλκίς ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ, ἐνὸς κωνικοῦ (τούμπας) καὶ δύο ἐκατέρωθεν αὐτοῦ τραπεζοσχήμεων, ἀπεκάλυψαν, ἐκ τῆς 17,50 μ. παχεΐας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ κωνικοῦ λόφου, κατώτατον στρώμα πάχους 3,50 μ. τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀκολουθούμενον ἀπὸ στρώμα πάχους 2 μ. τῆς μέσης περιόδου τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦτο καλυπτόμενον ἀπὸ στρώμα πάχους 8 μ. τῆς ΥΕ περιόδου μὲ ἔχνη πυρπολήσεως κατὰ τὴν κορυφὴν, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε στρώμα πάχους 2 μ. τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ ἐπιφανειακὸν στρώμα πάχους ἐπίσης 2 μ. τῶν ἱστορικῶν χρόνων μέχρι τοῦ 3ου π.Χ. αἰῶνος. P-M, 38-39, εἰκ. 37-38.

Αἱ ἐπιχώσεις τῶν δύο τραπεζοσχήμεων λόφων, πάχους 7,75 μ. περιεῖχον λείψανα τοῦ τέλους τῆς ΥΕ περιόδου καὶ κυρίως τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1925-26, 1-66, 1926-27, 195-242. P-M, ἔ.ἀ. M-X, ἔ.ἀ.

ΜΕ θέσις 15, ΥΕ I 1, ΥΕ II 2, ΥΕ III A 9, ΥΕ III B 24, ΥΕ III Γ 34, ὑπομυκ. 16, πρωτογ. 43, γεωμ. 38.

26. ΑΝΘΟΦΥΤΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1917-19, 32-35 (ἀριθ. 5-6, Saripazar A-B). BSA 1918-19, 4 (Saripazar A-B). P-M σ. XXII (ἀριθ. A 5), 31. IPS, 5, 57.

Ἐκ τοῦ χωρίου Ἀνθόφυτον (πρῶην Σαριπαζάρ) τῆς ἐπαρχίας Κιλκίς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ ἐγγὺς δὲ τῶν ὁρίων τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης, ἔχουν ἀναφερθῇ αἱ ἐπόμεναι προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. BCH 1917-19, 32-35. P-M σ. XXII, 31 (ἀριθ. A 5). IPS, 5, 57 (A).

(β) Έξ άλλου γηλόφου, κειμένου 2,5-3 χιλιόμετρα ἀνατολικάς τοῦ προηγουμένου λόφου, συνελήγησαν ΥΕ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. BCH 1917-19, 35. IPS, 5, 57 (B).

ΥΕ III θέσις 12.

27. ΓΑΛΛΙΚΟΣ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 42). BSA 1913-14, 129 (ἀριθ. B 26), 1918-19, 4. BCH 1917-19, 56-59 (Salamani). P-M σ. XXIII (ἀριθ. G 3), 31, 182, 200-206, 221. Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4). IPS, 12, 59.

Έκ γηλόφου, κειμένου ἀνατολικάς τοῦ σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ τοῦ χωρίου Γαλλικός (πρῶην Σαλαμανλί) ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ ποταμοῦ Γαλλικοῦ, ἔχει συλλεγῆ κεραμικὴ τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν ἧ καὶ μυκηναϊκή, ὡς καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενεστέρα. P-M, 182, 205 (εἰκ. 71), 206, 221. IPS, 59.

ΜΕ θέσις 16, ΥΕ III 13, γεωμ. 39.

Η. ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

28. ΒΕΡΓΙΝΑ. Βιβλιογραφία: 'Idē Excavations 1980, 104-106. M-X, 174-175. IPS, 37, 67. Μ. Ἀνδρόνικος, Βεργίνα. Οἱ βασιλικοὶ τάφοι, Ἀθῆναι 1984, 25-30.

(α) Έκ προϊστορικοῦ γηλόφου κειμένου 1 χιλιόμετρον νοτιάς τοῦ Ἀλιάκμονος καὶ 2,5 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Βεργίνα ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ ἐνδεχομένως τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 37, 67.

(β) Έκ τῶν τύμβων τοῦ νεκροταφείου τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου ἀνατολικάς τῆς Βεργίνας ὁ N. G. L. Hammond ἔχει ὑποστηρίξει ὅτι οἱ τύμβοι Γ, Ζ καὶ C Δ ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ ταφάς, ὁ πρῶτος ἀπὸ τῆς ΠΕ περιόδου, ὁ δεύτερος ἀπὸ τῆς ΜΕ καὶ ὁ τρίτος ἀπὸ τῆς ΥΕ III Γ (Macedonia I, 246-247, 266-268, 328-339). Οἱ ὑπόλοιποι τύμβοι χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς 11ης π.Χ. ἑκατονταετίας μέχρι τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων. Βεργίνα I, 1-286. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 218-228, ΑΔ 1963 Χρον., 217-232. M-X, 174-175 κ.έ.

ΜΕ θέσις 18, ΥΕ III Γ 35, πρωτογ. 45, γεωμ. 45.

Θ. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

29. ΚΑΣΤΑΝΑΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 260 (εἰκ. 4, Karaoglou), 266, 1917-19, 36-37 (Karaoglou), 1977, 602-606, 1978, 714, 1979, 586-587, 1980, 646-648. BSA 1918-19, 4 (Karaoglou). P-M σ. XXII (ἀριθ. A 6). GAMS, 175. Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 15). IPS, 15, 60. JRGZM 1979, 167-271. AE 1979 Χρον., 53-54.

Kastanas (PAS 2-7), (2: H. J. Kroll, Kastanas, Ausgrabungen in einem Siedlungshügel der Bronze- und Eisenzeit Makedoniens 1975-1979, Die Pflanzenfunde, Berlin 1983, 3: A. Hochstetter, Kastanas, Ausgrabungen 1975-1979, Die handgemachte Keramik, Schichten 19 bis 1, (Κείμενον και Πίνακες), Berlin 1984, 4: I. Aslanis, Kastanas, Ausgrabungen 1975-1979, Die frühbronzezeitlichen Funde und Befunde, Berlin 1985, 5: C. Becker, Kastanas, Ausgrabungen 1975-1979, Die Tierknochenfunde, Berlin 1986, 6: A. Hochstetter, Ausgrabungen 1975-1979, Die Kleinfunde, Berlin 1987, 7: B. Hänsel, Kastanas, Ausgrabungen 1975-1979. Die Grabung und der Baubefund, Μέρη I-II, Berlin 1989, (ὕπὸ ἐκδοσιν, Ch. Podzuweit, Die Mykenische Keramik, B. Hänsel, Die Drehscheibendekeramik der Eisenzeit) = Kastanas 2-7. M-X, 25-26.

Χάρτης περιοχῆς, διάγραμμα λόφου, ἄποψις, στρωματογραφία: ἐν JRGZM 1979, 170-174 (εἰκ. 1-3, 5). Kastanas 4, 17-18 (εἰκ. 1-2), 41 (εἰκ. 16), 194 (εἰκ. 106).

Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1975-1979 ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου, γνωστοῦ ἀπὸ τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (BCH, BSA ἔ.ἀ.), ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Καστανᾶς (πρῶην Καραογλοῦ) τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀξιοῦ, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς 13-14 μ. παλαιάς προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τοῦ λόφου 28 διαδοχικὰ στρώματα, ἀριθμούμενα ἀπὸ τῆς κορυφῆς, τὰ ὁποῖα ἔχουν ταξινομηθῇ εἰς ἑννέα φάσεις κατοικήσεως (I-IX) καὶ καλύπτουν χρονικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ μέχρι τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων.

Ἡ περίοδος I, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὰ βασικὰ στρώματα 28-21, ἔχει διαιρεθῇ εἰς δύο φάσεις, μίαν ἀρχαιότεραν Α ἐκ τῶν στρωμάτων 28-22β, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν ΠΕ περίοδον τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος (2600-2000 π.Χ.), καὶ μίαν νεωτέραν Β ἐκ τῶν στρωμάτων 22α-21 σύγχρονον πρὸς τὴν ΜΕ I περίοδον τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος (2000-1800 π.Χ.). Κατὰ τὴν περίοδον II (1800-1600 π.Χ.) ἡ θέσις φαίνεται ὅτι ἔμεινεν ἀκατοίκητος (Kastanas 4, 194, 318 εἰκ. 106, 130). Ἡ περίοδος III, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν στρωμάτων 19-18, καλύπτει τὴν χρονικὴν περίοδον 1600-1400 π.Χ. περίπου καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς ΥΕ I-ΥΕ II φάσεις τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν περίοδον IV περιλαμβάνουσιν τὰ στρώματα 17-14 παρουσιάζονται τὰ πρῶτα εἰσηγμένα ἐκ νότου ΥΕ III Β κεραμικὰ εὑρήματα καὶ ἡ περίοδος ἔχει χρονολογηθῇ εἰς τὰ ἔτη 1400-1190 π.Χ. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὰς ΥΕ III Α-Β περιόδους τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος. Ἡ περίοδος V, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν στρωμάτων 13-11, καλύπτει τὴν χρονικὴν περίοδον 1190-1000 π.Χ., ἀντιστοι-

χοῦσα πρὸς τὰς μεταβατικὰς περιόδους ἐκ τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πρὸς τὴν ἐποχὴν τοῦ σιδήρου, ΥΕ ΙΙΙ Γ ὑπομυκηναϊκὴν καὶ πρῶμον πρωτογεωμετρικὴν τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν περίοδον VI, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὰ στρώματα 10-9 (1000-900 π.Χ.), συνεχίζεται ἡ πρωτογεωμετρικὴ περίοδος. Ἡ περίοδος VII, ἐκ τῶν στρωμάτων 8-5, χρονολογεῖται εἰς τὰ ἔτη 900-700 π.Χ. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν γεωμετρικὴν περίοδον. Κατὰ τὴν περίοδον VIII (700-400 π.Χ.), εἰς τὴν ὁποίαν ἀντιστοιχοῦν τὰ στρώματα 2-4, ὁ οἰκισμὸς φαίνεται ὅτι ἐγκατελείφθη καὶ πάλιν. Ἡ δὲ περίοδος IX ἐκ τοῦ στρώματος 1 καλύπτει τὴν περίοδον 400-150 π.Χ. Kastanas 3, 15, 276-277.

ΜΕ θέσις 19, ΥΕ Ι 2, ΥΕ ΙΙ 3, ΥΕ ΙΙΙ Α 10, ΥΕ ΙΙΙ Β 25, ΥΕ ΙΙΙ Γ 36, ὑπομυκ. 17, πρωτογ. 46, γεωμ. 46.

30. ΣΚΕΠΑΣΤΟΝ. Νεολ. θέσις 38. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς «χαλκολιθικῆς περιόδου». ΑΔ 1973-74 Χρον., 697.

31. ΚΟΥΦΑΛΙΑ. Νεολ. θέσις 39. Ὅστρακα τῆς πρῶιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Τούμπας Κουφαλίων. IPS, 67 (ἀριθ. Α 14).

ΜΕ θέσις 22, ΥΕ ΙΙΙ 19, γεωμ. 50.

32. ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑΝΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 260 (Nares), 1917-19, 67-71 (Narech). BSA 1918-19, 4 (C. Narech). P-M σ. XXIII (ἀριθ. G 5). IPS, 29, 64.

Ἐκ λόφου, κειμένον περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Φιλαδελφικῆς (πρῶην Ναρὲς) τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ Γαλλικοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρῶιμου, μέσης καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ ἓν μυκηναϊκόν. IPS, 29, 64.

ΜΕ θέσις 23, ΥΕ ΙΙΙ 20.

33. ΔΡΥΜΟΣ. Νεολ. θέσις 40. Ὅστρακα τῆς πρῶιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 58.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 21, γεωμ. 51.

34. ΧΡΥΣΑΥΓΗ. Ἐκ τραπεζοειδοῦς λόφου, κειμένου περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Χρυσάυγῃ τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρῶιμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. BMC I(I), 19 (A 90, 1, A 92, 2, A 93, 5: Sarian). IPS, 16, 60.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 22.

35. ΝΤΟΥΡΜΟΥΣΛΙ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 283 (Dourmousslou), 1917-19, 39-42 (Dourmouchlou). BSA 1918-19, 4 (D. Dourmousslou).

P-M σ. XXII (ἀριθ. Α 7), 182 (ἀριθ. 245-247), 206, 221. Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4, ἀριθ. 7). IPS, 10, 58.

Ἐκ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τῆς προϊστορικής θέσεως τοῦ Προχώματος καὶ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ ἄλλοτε χωρίου Ντουρμουσλί εἰς τὴν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινὰ μυκηναϊκά, καὶ λίθινον περὶαπτον. P-M, 182 (ἀριθ. 245-247). IPS, 10, 58.

ME θέσις 24, YE III 24.

36. ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 279 (ὑποσημ. 2), 284 (Jajladzik), 1917-19, 52-53 (ἀριθ. 14), 212, 239, 241, χάρτης III ἀριθ. 14 (Yailadjik). P-M σ. XXII (ἀριθ. Α 9, Gialatzik), 88, 203 (εἰκ. 67 C). BSA 1918-19, 4 (D. Jajladzik). IPS, 22, 62.

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τῆς Νέας Χαλκηδόνας (πρῶην Γιαλατζίκ) τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ ἔχουν συλλεγῇ πολυάριθμα προϊστορικά ὄστρακα καὶ τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου γυναικός, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. BCH 1916, 279 (ὑποσημ. 2), 284, 1917-19, 52. P-M σ. XXII (ἀριθ. Α 9). IPS, 22, 62.

37. ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ. Βιβλιογραφία: Zeitsch. f. Ethn. 1902 (Verhandlungen), 65, 68, 76 (εἰκ. 8, 9, 9α-β, 17), 1905, 92, 95, 98 (εἰκ. 8, 13, 25-27, 31, 38, 44, 45, 57), 102. LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 41), 162 (ἀριθ. 48). BSA 1913-14, 129 (ἀριθ. Β 25), 1918-19, 4, 52 (ἀριθ. Α 11 καὶ C 3). BCH 1916, 266, 1917-19, 77-85 (ἀριθ. 9, 11, Grado-bor). P-M σ. XXIII (ἀριθ. G 6), 89, 199. Balk. Stud. 1966, 107. IPS, 27-28, 64 (ἀριθ. G 9, G 6).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Πεντάλοφος τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὁχθῆς τοῦ Γαλλικοῦ, εἶναι γνωσταὶ αἱ ἐπόμεναι δύο προϊστορικαὶ τοποθεσίαι.

(α) Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινὰ μυκηναϊκά, ὥς καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου πιθανῶς καὶ μεταγενέστερα. IPS, 27, 64 (ἀριθ. Α, G 9).

(β) Ἐξ ἐτέρου γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου καὶ 2,5 χιλιόμετρα νοτιώτερον τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπίσης ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινὰ μυκηναϊκά, ὥς καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 27-28, 64 (ἀριθ. Β, G 6).

YE III θέσις 25, γεωμ. 53.

38. ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ-ΣΑΡΑΤΣΙ. Νεολ. θέσις 43. Ἡ πρώιμος ἐποχή τοῦ χαλκοῦ ἐκπροσωπεῖται εἰς τὴν θέσιν ἀπὸ τὸ κατώτατον στρῶμα τῆς ἐπιχώσεως, πάχους 4 μ., καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ. BSA 1928-30, 121-126, 143-145 (περίοδος Α). P-M, 83, 86-88, 93, 107-108, 110, 182-185, 202-203.

ΜΕ θέσις 25, ΥΕ Ι 3, ΥΕ ΙΙ 4, ΥΕ ΙΙΙ Α 12, ΥΕ ΙΙΙ Β 27, ΥΕ ΙΙΙ Γ 38, ὑπομυκ. 19, πρωτογ. 49.

39. ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ. Νεολ. θέσις 48. Λείψανα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἔργον 1982, 21-23. Ἀνθρωπολογικά 1984, 91-92.

Πρωτογ. θέσις 52, γεωμ. 56.

40. ΛΕΜΠΕΤΙ. Βιβλιογραφία: Zeitsch. f. Ethn. 1901 (Verhandlungen), 55 (Platanaki), 1902 (Verhandlungen), 64-65, 68, 71, 1905, 92, 101-102. LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 44, Karaisi). BSA 1913-14, 128 (ἀριθ. Β 21), 1918-19, 4 (Β. Lembet), 50 (Platanaki). BCH 1916, 263 (ὑποσημ. 2, Lembet), 265, 1917-19, 105-109 (Lembet). Man 1923, 171. BMC I (I), 17, 19, 22, 218 (Α 81, 3, Α 100, 6, Α 1129, 1). P-M σ. XXIII (ἀριθ. S 2), 25, 186, 207, 224, 238. GAMS, 187. Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4, ἀριθ. 20). IPS, 18, 61. Macedonia I, 326-327. M-X, 27-28, 138, 172. Ἀρχαιολογία 1983, τεῦχος 7 (Μάιος), 10.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μακρίδῃ Βέῃ πρὸ τῶν Βαλκανικῶν πολέμων μὴ δημοσιευθεῖσαι καὶ χαρακώματα τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ἐπὶ δύο γηλόφων, κειμένων περὶ τὰ 1800 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Λεμπέτι παρὰ τὸν συνοικισμὸν Εὐκαρπία 4 δὲ χιλιόμετρα βορείως τῆς Θεσσαλονίκης, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς λείψανα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, ἀνεπαρκῶς γνωστά. P-M σ. XXIII (ἀριθ. S 2). M-X, 27-28 κ.έ.

ΜΕ θέσις 27, ΥΕ ΙΙΙ Γ 39, ὑπομυκ. 20, πρωτογ. 54.

41. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΙΣ. Νεολ. θέσις 49. Ὅστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἐρευνες, 201-202.

Πρωτογ. θέσις 55, γεωμ. 57.

42. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ-ΤΟΥΜΠΑ. Νεολ. θέσις 53. Λείψανα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἀνεπαρκῶς γνωστά. AM 1899, 41-42. Zeitsch. f. Ethn. 1901, 1905 ἔ.ἀ. BCH 1917-19, 100-105. BSA 1918-19, 26. IPS, 59. ΑΕΜΘ 1987, 224-225, 1989, 210-211.

ΜΕ θέσις 28, ΥΕ Ι 4, ΥΕ ΙΙ 5, ΥΕ ΙΙΙ Α 13, ΥΕ ΙΙΙ Β 28, ΥΕ ΙΙΙ Γ 40, ὑπομυκ. 21, πρωτογ. 56.

43. ΠΥΛΑΙΑ. Νεολ. θέσις 54. Τὸ ἀρχαιότερον στρῶμα κατοικήσεως εἰς τὴν

θέσιν ἔχει ἀποδοθῆ ὑποθετικῶς εἰς τὴν πρώιμον καὶ μέσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. P-M, 25,

ME θέσις 29, YE I 5, YE II 6, γεωμ. 58.

44. ΘΕΡΜΗ-ΣΕΔΕΣ. Νεολ. θέσις 55. Τὸ περιεχόμενον τοῦ κατωτέρου τμήματος τοῦ στρώματος Α τῆς θέσεως εἰς τὴν τοποθεσίαν (α) πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν ἀρχαιότεραν περίοδον τοῦ χαλκοῦ. BCH 1916, 279, 1917-19, 158-159. P-M, 24, 86, 187, 201. IPS, 66.

ME θέσις 30, YE III B 29, γεωμ. 59.

45. ΓΟΝΑ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 33). BSA 1913-14, 127 (ἀριθ. B 2), 1918-19, 4 (Α. Gona), 26-27. BCH 1916, 266, 271-273, 284-288, 1917-19, 141-154 (ἀριθ. 12. Gona), 276 (Index: Gona). Man 1923, 171. KMK, 95. Antiquity 1929, 318. P-M σ. XXIII (ἀριθ. V 3), 23-24, 263-264 (Index: Gona). AE 1953-54 Μέρος Β, 114 (ὑπόσημ. 1). LMTS, 140. GAMS, 175. Balk. Stud. 1966, 107, 108 (εἰκ. 4-5 ἀριθ. 12). IPS, 12, 59. Macedonia I, 230-231, 478 (Index: Gona). Excavations 1980, 84. M-X, 173-174 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τῶν Γάλλων τὰ ἔτη 1916-1917 κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (BCH 1916, 1917-19 ἔ.ἀ.) ἐπὶ κωνικοῦ γηλόφου καὶ ἐτέρου συνεχομένου πρὸς αὐτὸν τραπεζοειδοῦς, κειμένων περὶ τὸ 750 μ. ΝΔ τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης καὶ 1,5 χιλιομέτρον ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς 16,50 μ. παχείας προϊστορικῆς ἐπιχώσεως ἐπὶ τοῦ κωνικοῦ λόφου δύο στρώματα κατοικήσεως, ἐν κατώτερον Α, πάχους 7,35 μ., περιέχον κατὰ τὴν βάσιν λείψανα πασσάλων οἰκισμοῦ καὶ κεραμικὴν τῆς πρώιμου καὶ μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ἀνώτερον στρῶμα Β, πάχους 9,15 μ., τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, περιέχον λείψανα τοίχων ἐξ ὠμῶν πλίνθων καὶ τοπικὴν καὶ εἰσηγμένην YE III B κεραμικὴν, εὑρισκομένην εἰς τὸ Μουσεῖον Θεσσαλονίκης. BCH 1916, 271-278, 288, 1917-19, 141-153. P-M, 23, 224. LMTS, 140.

Ἡ ἐπίχωσις ἐπὶ τοῦ τραπεζοειδοῦς γηλόφου, πάχους 4 μ., ἀπετελεῖτο ἀπὸ κατώτερον στρῶμα C, πάχους 2 μ., περιέχον λείψανα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ ἀνώτερον στρῶμα D, πάχους ἐπίσης 2 μ. τῆς ῥωμαϊκῆς καὶ βυζαντινῆς περιόδου. BCH 1916, 272-275, 1917-19, 154. P-M, 23, 263-264 (Index: Gona). IPS, 12, 59.

ME θέσις 31, YE III B 30, πρωτογ. 58.

46. ΝΕΑ ΡΑΙΔΕΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 56. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 63.

ME θέσις 32, YE III 32.

47. ΛΕΙΒΑΔΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1913-14, 128 (ἀριθ. Β 20), 1918-19, 4 (Α. Gazir), 26-27. BCH 1916, 266 (Gajir), 1917-19, 131 (ἀριθ. 5, Tsair). BMC I (I), 21 (Α 98, 1-2, Mikra), 22 (Α 100, 5). Ρ-Μ σ. XXIII (ἀριθ. V 5), 219 (εἰκ. 90 C, Mikra). AE 1953-54 Μέρος Β, 114 (ὑποσημ. 1). LMTS, 140 (ὑποσημ. 5). GAMS, 174. Balk. Stud. 1966, 107 (εἰκ. 4 ἀριθ. 23). IPS, 19, 61.

Χαρακώματα τοῦ πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου τὸ ἔτος 1917 ἐπὶ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς θέσεως Γόνα καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, παρὰ τὸ χωρίον Λειβάδι ἢ Λιβαδάκι (πρῶην Τσαῖρ), ἀπεκάλυψαν κεραμικὴν τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνοντο καὶ μυκηναϊκά ὄστρακα. BSA ἔ.ἀ. BCH ἔ.ἀ. Ρ-Μ σ. XXIII (ἀριθ. V 5). GAMS, 174. LMTS, 140 (ὑποσημ. 5).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 33.

48. ΛΟΥΤΡΑ ΘΕΡΜΗΣ. Βιβλιογραφία: LAAA 1909, 161 (ἀριθ. 36). BSA 1913-14, 128 (ἀριθ. Β 5), 1918-19, 4 (Α. Loutra). BCH 1917-19, 129-130 (ἀριθ. 3, Loutra). IPS, 20, 61.

Πρόχειρος σκαφή τῶν Γάλλων τὸ ἔτος 1918 (BCH 1917-19, 129-130) ἐπὶ προϊστορικοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 1800 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Λουτρά Θέρμης, καὶ ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. IPS, 20, 61.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 34.

49. ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Νεολ. θέσις 57. "Ὁστρακα καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α-γ) τῶν Βασιλικῶν. IPS, 39, 68 (ἀριθ. V 1-2, 9).

50. ΕΠΙΒΑΤΑΙ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 266 (Bakcé), 1917-19, 132-134 (ἀριθ. 6-7, Baktché). BSA 1918-19, 4 (Α. Bakcé). Balk. Stud. 1966, 107, 108 (εἰκ. 4-5 ἀριθ. 9). IPS, 11, 59.

Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 600 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Ἐπιβάται καὶ 500 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Θερμαϊκοῦ, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς μέσης πιθανῶς καὶ τῆς ὑστέρας, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. IPS, 11, 59.

ΜΕ θέσις 33, ΥΕ ΙΙΙ 35.

51. ΠΛΑΓΙΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 273 (Ouzounali), 1917-19, 134-137 (ἀριθ. 8, Ouzounali). BSA 1918-19, 4 (Α. Ouzounali). Ρ-Μ σ. XXIII (ἀριθ. V 6). IPS, 30, 65.

Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Πλαγίριον, παρὰ τὸ Ἀεροδρόμιον Θεσσαλονίκης, ἔχουν ἀναφερθῇ

ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου ὡς καὶ βαρίδιον ὕφαντικοῦ ἵστοῦ. IPS, 30, 65.

Γεωμ. θέσις 60.

52. ΜΕΣΗΜΕΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 58. Κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μεσημεριανὴ Τούμπα (AA 1936, 146, Mesimeriaki. IPS, 20, 61) καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς αὐτῆς περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ΒΑ τοῦ χωρίου. AA 1936, 146, 1937, 150-151. JHS 1936, 148, 1937, 133-134. IPS, 21, 62.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 36, γεωμ. 61.

53. ΕΠΙΑΝΩΜΗ-ΚΡΙΤΣΑΝΑ. Νεολ. θέσις 59. Τὰ τελευταῖα στρώματα κατοικήσεως τῆς θέσεως (P-M, 19 εἰκ. 17) ἀνήκουν εἰς τὴν πρωίμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. P-M, 17-22, 265 (Index: Kritsana E.B.).

Ὶπομυκ. θέσις 23, πρωτογ. 59.

Ι. ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

54. ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ. Παλαιολ. θέσις 31. Τὸ σχῆμα τῶν χαλκῶν τριγωνικῶν, σφηνοειδῶν ἄξινῶν τοῦ θησαυροῦ τῶν Πετραλώνων δικαιολογεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Πέτσα προταθεῖσαν χρονολόγησιν τοῦ εὐρήματος εἰς τὴν πρωίμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. Μακεδονικά 1966-67, 292-293 (ἀριθ. 42).

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 31.

55. ΝΕΑ ΣΙΛΑΤΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1913-14, 128 (ἀριθ. Β 11, Karydia). BCH 1917-19, 162 (ἀριθ. 4, Kardjia ou Karydia). Man 1923, 171. GAMS, 177 (Karydia). IPS, 24, 63. Excavations 1980, 92.

Ὶκ δύο γηλόφων, ἐνὸς κωνικοῦ κειμένου περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Νέα Σίλατα τῆς ἐπαρχίας Χαλκιδικῆς καὶ ἐτέρου τραπεζοειδοῦς κειμένου περὶ τὰ 100 μ. ἀνατολικῶς τοῦ προηγουμένου, ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς μέσης πιθανῶς, τῆς ὑστέρας, ἐν οἷς καὶ τινὰ μυκηναϊκά, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, ὧν ἓν πρωτογεωμετρικόν, καὶ μεταγενέστερα. IPS, 24, 63. Macedonia I, 189-190.

ΜΕ θέσις 34, ΥΕ ΙΙΙ 39, πρωτογ. 60, γεωμ. 62.

56. ΝΕΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ. Νεολ. θέσις 64. Πιθανὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 62.

ΜΕ θέσις 35, ΥΕ ΙΙΙ 40, πρωτογ. 61, γεωμ. 63.

57. ΟΛΥΝΘΟΣ. Νεολ. θέσις 65. Ὀλίγα ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ

χαλκού ἐκ τῶν ἀνωτέρων νεολιθικῶν στρωμάτων. P-M, 10 (ὕποσημ. 1), 109 (ὕποσημ. 3).

Πρωτογ. θέσις 62.

58. ΟΡΜΥΛΙΑ. Νεολ. θέσις 66. Ὀστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) τοῦ λόφου νοτίως τοῦ χωρίου. BSA 1923-25, 30-33 (πίν. VI, 1 ἀριθ. 2). P-M σ. XXIII (ἀριθ. C 7). IPS, 26, 64 (ἀριθ. C 7). ME θέσις 36, YE III 41, γεωμ. 64.

59. ΒΕΡΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1913-14, 128 (ἀριθ. B 15), 1923-25, 30-32. BCH 1917-19, 162 (ἀριθ. 6, Verria-Antigonia). RE Suppl. VI, 611. P-M σ. XXIII (ἀριθ. C 6). CAH I (1)³, 602-603 (χάρτης 17 ἀριθ. 17). Balk. Stud. 1966, 106-108 (εἰκ. 3-5 ἀριθ. 41). IPS, 39, 68.

Ἐκ δύο γηλόφων, ἐνὸς κωνικοῦ καὶ ἐτέρου τραπεζοειδοῦς κειμένων εἰς τὴν θέσιν Βεριά, νοτίως τῶν Νέων Σιλάτων ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἁκτῆς τῆς Χαλκιδικῆς, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Ἀντιγόνεια, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 39, 68.

ME θέσις 37, YE III 42, γεωμ. 65.

60. ΜΟΛΥΒΟΠΥΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: A. Struck, Maked. Fahrt. I, Wien-Leipzig 1907, 39-40, 56-57. BSA 1913-14, 128 (ἀριθ. B 8, Molyberna-Molyvopyrgos), 1914-16, 15, 1923-25, 30-31, 1927-28, 156-175. BCH 1917-19, 161 (ἀριθ. 1, Molivopyrgos). AA 1928, 603. Antiquity 1929, 318. RE Suppl. VI, 611. P-M σ. XXIII (ἀριθ. C 4), 10-17, 266 (Index: Molyvopyrgos). GAMS, 173. Balk. Stud. 1966, 106-107 (εἰκ. 3-4 ἀριθ. 25). IPS, 22, 62. Macedonia I, 235, 251-252, 280-281. Excavations 1980, 89-90. NBAE, 92.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ W. A. Heurtley τὸ ἔτος 1928 ἐπὶ πρὸ πολλοῦ γνωστοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου, εὕρισκομένου περὶ τὰ 100 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Μολυβόπυργος καὶ δυτικῶς τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Μηκυβέρνης, τοῦ ἐπινείου τῆς Ὀλύνθου εἰς τὸν κόλπον τῆς Κασσάνδρας, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς 3 μ. παχείας ἐπιχώσεως τοῦ λόφου κατωτέρων στρῶμα πάχους 1,50 μ. τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, διαιρούμενον εἰς δύο φάσεις καὶ καλυπτόμενον ἀπὸ στρῶμα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἴσου πάχους, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἠκολούθουν πενιχρὰ λείψανα τῆς ὑστερας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, βεβαιούμενα ἀπὸ 4-5 εὐρεθέντα ὄστρακα ἐκατέρας περιόδου. Τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς εὕρισκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Θεσσαλονίκης. BSA

1927-28, 156-175. P-M, 10-17, 266 (Index: Molyvopyrgos). IPS, 22, 62.

ME θέσις 38, YE III 43, πρωτογ. 63.

61. ΦΛΟΓΗΤΑ. Νεολ. θέσις 68. Ὅστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1923-25, 30-31 (ἀριθ. Β 12). P-M σ. XXIII (ἀριθ. C 5). IPS, 65.

ME θέσις 40, YE III 45, πρωτογ. 64, γεωμ. 66.

62. ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ. Νεολ. θέσις 69. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα (BSA 1927-28, 152-155. P-M, 5-7), κεραμική (BSA 1927-28, 130-138. P-M, 82-85, 171-176) καὶ μικρὰ εὐρήματα (BSA 1927-28, 149-151, 155. P-M, 86-87, 199, 201, 202, 203) τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ.

ME θέσις 41, YE III A 14, YE III B 32.

63. ΝΙΚΗΤΑΣ. Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Νικήτας, κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τοῦ κόλπου τῆς Κασσάνδρας, ἔχουν συλλεγῇ ὅστρακα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά, καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου. IPS, 26, 63. ΑΔ 1984 Χρον., 224.

ME θέσις 42, YE III 46, γεωμ. 67.

64. ΝΕΑ ΦΩΚΑΙΑ. Νεολ. θέσις 70. Ἐπιφανειακά ὅστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 62.

YE III θέσις 47.

65. ΤΟΡΩΝΗ. Βιβλιογραφία: AA 1940, 279 (εἰκ. 84). JHS 1944, 93. IPS, 35, 66. ΠΑΕ 1975, 103-130, 1976, 138-141, 1977, 75-135, 1978, 80-93, 1981, 33-39, 1982, 69-78, 1984, 40-65, 1986, 112-131, 1988, 108-118. Ἔργον 1984, 26-28, 1985, 26-27, 1986, 63-67. Excavations 1980, 102. Mediter. Arch. 1988, 180-217, 1989, 9-44, 1990, 93-143, 1991, 147-171.

Ἐρευναι τοῦ Κοτζιά τὸ ἔτος 1940 (AA 1940, 279. JHS 1944, 93) καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἀ. Καμπίτογλου καὶ ἄλλων ἀρχαιολόγων τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Sydney τὰ ἔτη 1975-1989 εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Τορώνης, κατὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς Σιθωνίας, ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα οἰκίας τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (Ἔργον 1986, 65, 68), πρωτογεωμετρικὸν νεκροταφεῖον, τοῦ ὁποίου μέχρι τοῦ ἔτους 1984 εἶχον ἀνασκαφῇ 240 τάφοι, οἱ 40 τῶν ὁποίων περιεῖχον ἐνταφιασμοὺς νεκρῶν καὶ οἱ 200 τεφροδόχα ἀγγεῖα (Ἔργον 1981, 18: ἑξ ταφαὶ καὶ 65 καύσεις, 1982, 26-27: δεκατρεῖς ταφαὶ καὶ ἑνδεκα καύσεις, 1984, 26-27: εἴκοσι καὶ μία ταφαὶ καὶ 124 καύσεις) καὶ ἡ πρώτη χρῆσις τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν συνοδεύουσιν τοὺς τάφους κεραμικὴν ἀνάγεται εἰς τοὺς ὑπο-

μυκηναϊκούς χρόνους (Έργον 1984, 26-27). Έκ τής επιφανείας τέλος του έδάφους έχουν αναφερθῆ ὄστρακα τῶν τριῶν περιόδων τής έποχῆς του χαλκού, καί τής πρωτογεωμετρικῆς καί γεωμετρικῆς περιόδου. IPS, 35, 66.

ΜΕ θέσις 44, ΥΕ ΙΙΙ 48, ὑπομυκ. 24, πρωτογ. 65, γεωμ. 68.

ΙΑ. ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

66. ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ. Νεολ. θέσις 73. Έπιφανειακά ὄστρακα τής πρωίμου έποχῆς του χαλκού εκ τής τοποθεσίας (β) "Άγιος Κωνσταντίνος. ΑΔ 1969 Χρον., 352, ΑΔ 1975 Μελέται, 196 (άριθ. 2). Έρευνες, 186.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 49.
67. ΜΟΝΟΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 75. Κεραμική τής πρωίμου έποχῆς του χαλκού. Άνθρωπολογικά 1980, 16, 32. PAS I (1982), 91, 93.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 50.
68. ΧΡΥΣΟ. Νεολ. θέσις 76. Κεραμική τής πρωίμου έποχῆς του χαλκού εκ τής τοποθεσίας (α) Φακίστρα καί ένδεχομένως εκ τής τοποθεσίας (β) Σιδηροδρομικός Σταθμός. Άνθρωπολογικά 1980, 16 (άριθ. 50), 32 (άριθ. 110-113). PAS I (1982), 91 (άριθ. 54).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 51.
69. ΠΕΝΤΑΠΟΛΙΣ. Νεολ. θέσις 77. Έπιφανειακή κεραμική τής πρωίμου έποχῆς του χαλκού εκ τής τοποθεσίας (α) Προφήτης Ήλίας καί λείψανα οίκισμου εκ τής τοποθεσίας (β) "Άγιος Βλάσης. Άνθρωπολογικά 1980 έ.ά. ΑΕ 1981 Χρον. 91-153. PAS I (1982), 91 (άριθ. 55, 63).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 53.
70. ΤΟΥΜΠΑ. Νεολ. θέσις 80. Έπιφανειακά ὄστρακα καί μικρά εύρήματα τής πρωίμου έποχῆς του χαλκού. Άνθρωπολογικά 1980, 18 (άριθ. 56), 20-23 (άριθ. 1-113). PAS I (1982), 91, 93 (άριθ. 56).
71. ΓΑΖΩΡΟΣ. (α) Έκ τής τοποθεσίας Βαλτούδα, περί τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ του χωρίου Γάζωρος τής επαρχίας Φυλλίδος, έχουν συλλεγῆ ὄστρακα, λιθίνη άξίνη, τεμάχια πυριτολίθου, δύο πήλινα σφονδύλια καί ὄστρεα τής πρωίμου καί τής ύστερας έποχῆς του χαλκού. Άνθρωπολογικά 1980, 18 (άριθ. 57), 37 (άριθ. 154-168). PAS I (1982), 91, 93 (άριθ. 57).
(β) Έκ τῶν δυτικῶν κλιτύων λόφου, φέροντος τὸν ναὸν τοῦ "Αγίου "Αθανασίου καί κειμένου ΒΑ του Γαζώρου, έχουν συλλεγῆ ὄστρακα τής ύστερας έποχῆς του χαλκού καί τῶν ιστορικῶν χρόνων. Άνθρωπολογικά 1980, 18 (άριθ. 58). PAS I (1982), 91 (άριθ. 58).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 56.

72. ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΓΓΙΣΤΗΣ. Νεολ. θέσις 81. Πιθανά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Ἐλάφι. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 62).
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 33, ΥΕ ΙΙΙ Γ 41.
73. ΨΥΧΙΚΟΝ. Ἐκ τῆς δυτικῆς κλιτύος λόφου κειμένου κατὰ τὴν βορείαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Ψυχικὸν τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν ἔχουν συλλεγῆ, πῆλινον βαρίδιον καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἢ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ μεταγενέστερα. Ἀνθρωπολογικά 1980, 17 (ἀριθ. 52), 37 (ἀριθ. 196), 53 (ἀριθ. 52). PAS I (1982), 91 (ἀριθ. 52).
ΥΕ θέσις 58.
74. ΔΗΜΗΤΡΑ. Νεολ. θέσις 83. Κεραμικὴ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Αἶρι Μπαῖρι. Ἀνθρωπολογικά 1980, 18 (ἀριθ. 60), 32 (ἀριθ. 123-137). PAS I (1982), 91 (ἀριθ. 60).
ΥΕ θέσις 59.
75. ΒΕΡΓΗ. Βιβλιογραφία: BCH 1916, 296 (Κορασί), 1917-19, 116 (ὑποσημ. 3, ἀριθ. 4 Koratsi). BSA 1918-19, 65 (ἀριθ. 2 Korachi). IPS, 29, 68. ΑΔ 1975 Μελέται, 200-201 (ἀριθ. 12). ΑΔ 1983 Χρον., 324-325. ΑΕ 1979 Χρον., 55. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 12). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 12).
Ἐκ γηλόφου κειμένου περὶ τὰ 750 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Βέργη τῆς ἐπαρχίας Βισαλτίας, ΒΔ δὲ τῆς Νιγρίτης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὡς καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 39, 68. ΑΔ 1975 Μελέται, 200-201 (ἀριθ. 12), ΑΔ 1983 Χρον., 324-325.
ΜΕ θέσις 45, ΥΕ 60, γεωμ. 70.
76. ΜΑΥΡΟΛΟΦΟΣ. Νεολ. θέσις 85. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 19 (ἀριθ. 64), 37 (ἀριθ. 179, 186-192, 194). PAS I (1982), 90, 95 (ἀριθ. 64).
ΥΕ θέσις 62.
77. ΜΙΚΡΟ ΣΟΥΛΙ. Νεολ. θέσις 86. Ἐπιφανειακά ὄστρακα καὶ ἄλλα ἐνδεχομένως μικρὰ εὐρήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1967 Χρον., 426.
ΥΕ θέσις 63.
78. ΠΑΛΑΙΟΚΩΜΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1970 Χρον., 403, ΑΔ 1975 Μελέται, 196-197 (ἀριθ. 4). Äg. Frühz. I, 227. Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 4). PAS I (1982), 90, 92, (ἀριθ. 4).

Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ νεκροταφείου καὶ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, νοτίως τοῦ χωρίου Παλαιοκώμη τῆς ἐπαρχίας Φυλλίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρωίμου (ΑΔ 1970 Χρον., 403. Äg. Frühz. 1, 227) καὶ τῆς ὑστέρας (ΑΔ 1975 Μελέται, 196-197 ἀριθ. 4. PAS I (1982), 90, 92 ἀριθ. 4) ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ.

ΥΕ θέσις 64.

79. ΑΜΦΙΠΟΛΙΣ. Νεολ. θέσις 87. Στρώμα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) λόφου 133. ΠΑΕ 1964, 37-38, 1965, 50-52. PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 28). NBAE, 93-94. Ἔρευνες, 172-173.

ΥΕ θέσις 67, πρωτογ. 66, γεωμ. 71.

ΙΒ. ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

80. ΠΛΑΤΑΝΙΑ. (α) Ἐκ χαμηλοῦ λοφίσκου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Πλατανιά, παρὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ Νομοῦ Δράμας, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ χονδροειδῆ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 227 (ἀριθ. 38). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 38).

(β) Ἐξ ἐτέρου λοφίσκου ἐγγὺς τοῦ προηγουμένου ἔχουν συλλεγῇ λεπίδες πυριτολίθου, σφονδύλιον καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 227 (ἀριθ. 39). PAS I (1982), 91, 92 (ἀριθ. 39).

ΥΕ θέσις 70.

81. ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΣ. Νεολ. θέσις 90. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 202 (ἀριθ. 15). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 15).
82. ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ. Νεολ. θέσις 91. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ μικρὰ πιθανῶς εὐρήματα ἐκ τριῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον. PZ 1964, 31 (ἀριθ. 4). ΑΔ 1975 Μελέται, 230-231 (ἀριθ. 46-47). PAS I (1982), 90-91 (ἀριθ. 33, 46-47).
83. ΔΡΑΜΑ. Νεολ. θέσις 92. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ μικρὰ ἴσως εὐρήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 231 (ἀριθ. 48). PAS I (1982), 91, 93, (ἀριθ. 48).
84. ΜΕΓΑΛΟΚΑΜΠΟΣ. Νεολ. θέσις 93. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ διάτρητος λιθίνη ἀξίνη τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1975 Μελέται, 228-229 (ἀριθ. 42). PAS I (1982), 91, 93 (ἀριθ. 42).

85. ΣΙΤΑΓΡΟΙ. Νεολ. θέσις 94. Ἡ πρώιμος ἐποχή τοῦ χαλκοῦ ἐκπροσωπεῖται εἰς τὴν θέσιν ἀπὸ τὰς φάσεις IV-V. Sitagroi I, 147-222, 429-476, 482-485.
86. ΚΑΛΟΣ ΑΓΡΟΣ. Νεολ. θέσις 95. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1970 Χρον., 402.
87. ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κουδούνια καὶ ἐγγὺς τοῦ ἐργοστασίου τῆς χαρτοβιομηχανίας Softex ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀνθρωπολογικά 1980, 20 (ἀριθ. 69), 42-45 (ἀριθ. 270-271), 52 (ἀριθ. 69). PAS I (1982), 91, 95 (ἀριθ. 69).
88. ΔΟΞΑΤΟΝ. Νεολ. θέσις 96. Ὅστρακα καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1967 Χρον., 426-429, 1969 Χρον., 355-356. PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 8).

ΙΓ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

89. ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ. Νεολ. θέσις 99. Ἐπιφανειακά ἀστρωμάτιστα ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΑΑ 1973, 138-142. ΑΙΑΡS 1978 (Op. Ath. 12), 141. Paradeisos, 13, 135-136.
ΜΕ θέσις 46, ΥΕ 73.
90. ΚΡΗΝΙΔΕΣ-ΝΤΙΚΙΛΙ ΤΑΣ. Νεολ. θέσις 100. Ἡ πρώιμος ἐποχή τοῦ χαλκοῦ ἐκπροσωπεῖται εἰς τὴν θέσιν ἀπὸ τὴν φάσιν ΙΙΙ τοῦ οἰκισμοῦ. BCH 1983, 657-668.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 34, ΥΕ ΙΙΙ Γ 44.
91. ΟΡΦΑΝΙΟΝ-ΚΑΡΙΑΝΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1938, 103. Δ. Λαζαρίδης, Ἀμφίπολις καὶ Ἄργιλος, Ἀθῆναι 1972, 10. ΑΔ 1972 Χρον., 527-529, ΑΔ 1975 Μελέται, 205 (ἀριθ. 21). ΑΕ 1979 Χρον., 55. Excavations 1980, 83 (Galepsos). Ἀνθρωπολογικά 1980, 51 (ἀριθ. 21). PAS I (1982), 90 (ἀριθ. 21). Μ-Χ, 26 (Γαληψός).

Ἐκ τοῦ λόφου Παλιόκαστρο, μεταξὺ τῶν χωρίων Ὀρφάνιον καὶ Καριανὴ τῆς ἐπαρχίας Παγγαίου καὶ εἰς ἀπόστασιν 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Καριανῆς καὶ τοῦ Γαῖδουροκάστρου, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀκρόπολις τῆς ἀρχαίας Γαληψοῦ (Μακεδονικά 1966-67, 362 ἀριθ. 273α. ΑΔ 1972 Χρον. 525-527. Excavations 1980, 83), ἔχουν συλλεγῆ ὄστρακα τῆς πρώιμου καὶ τῆς ὑστέρως ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ τινα πιθανῶς μυκηναϊκά. ΑΔ 1972 Χρον., 527-529.

ΥΕ θέσις 75.

ΘΑΣΟΣ

92. ΜΑΡΙΕΣ. Νεολ. θέσις 110. Κεραμική της πρωίμου έποχής του χαλκού εκ της τοποθεσίας (β) σπήλαιον νοτίως της κοινότητος Σκάλα Μαριών. ΑΔ 1970 Χρον., 400. ΑΕ 1970 Χρον., 16.
Γεωμ. θέσις 75.
93. ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Νεολ.θέσις 111. Στρώμα της μεταβατικής περιόδου από της νεολιθικής εις την πρώιμον έποχήν του χαλκού εκ της τοποθεσίας (γ) Καστρί. ΑΔ 1978 Χρον., 291. PAS I (1982), 120 (B 2).
ΥΕ III Β θέσις 35, ΥΕ III Γ 45, ύπομυκ. 26, πρωτογ. 68, γεωμ. 76.
94. ΠΟΤΟΣ. Άνασκαφή της Κουκούλη-Χρυσανθάκη τὸ έτος 1970 εις τὸν λόφον του Ἁγίου Ἀντωνίου, ἐπὶ μικρᾶς χερσονήσου ΝΑ του χωρίου Ποτὸς κατὰ τὸ νότιον ἄκρον της Θάσου, ἔφερεν εις φῶς κεραμικὴν της πρωίμου καὶ της ὑστέρας έποχής του χαλκού. ΑΔ 1971 Χρον., 415-416, ΑΔ 1975 Μελέται, 199 (ἀριθ. 9). PAS I (1982), 90, 92 (ἀριθ. 9), 120 (B 1).

III. ΘΡΑΚΗ

Α. ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

95. ΘΕΡΜΑΙ. Έκ σπηλαίου εις την θέσιν Μπελεκάμε, περί τὰ 1000 μ. ΒΑ του χωρίου Θερμαί, παρά τὰ έλληνοβουλγαρικά σύνορα, ἔχουν ἀναφερθῇ ἀκόσμητα, ἐγχάρακτα καὶ μὲ πλαστικὴν κόσμησιν ὅστρακα, δυνάμενα νὰ χρονολογηθοῦν εις την πρώιμον έποχήν του χαλκού της Θράκης. ΑΔ 1973-74 Χρον., 822.

Β. ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

96. ΥΦΑΝΤΑΙ. Νεολ. θέσις 120. Κεραμική καὶ λίθιναι ἀξίναι της πρωίμου έποχής του χαλκού πιθανῶς. ΑΔ 1967 Χρον., 440, 1968 Χρον., 364. EMT, Παράρτ. III (ἀριθ. 32).
Πρωτογ. θέσις 70, γεωμ. 78.
97. ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ. (α) Έκ χαμηλοῦ λοφίσκου εις την θέσιν Μεσελίκ, περί τὰ 600 μ. δυτικῶς του Μεσοχωρίου της έπαρχίας Κομοτηνῆς, ἔχουν συλλεγῇ ἐγχάρακτα καὶ ἐστιλβωμένα προϊστορικά ὅστρακα, λίθιναι πελέκεις καὶ λεπίδες πυριτολίθου. ΑΔ 1975 Χρον., 297.
(β) Έκ της τοποθεσίας Συκιές, περί τὰ 1700 μ. νοτίως του Μεσοχω-

ρίου, συνελέγη κεραμική της πρωίμου ή της μέσης εποχής του χαλκού. ΑΔ 1973 Χρον., 467.

ΜΕ θέσις 47.

98. ΠΑΡΑΔΗΜΗ. Νεολ. θέσις 121. Κεραμική και μικρά εύρηματα της πρωίμου εποχής του χαλκού εκ τεταραγμένων στρωμάτων. Paradimi, 11-14, 41-42.
99. BENNA. Νεολ. θέσις 122. 'Επιφανειακά όστρακα ύστέρων νεολιθικών ή πρωίμων χρόνων της εποχής του χαλκού. ΑΔ 1971 Χρον., 437.
100. ΜΙΡΑΝΑ. Νεολ. θέσις 123. 'Επιφανειακά όστρακα της ύστερας νεολιθικής περιόδου ή της πρωίμου εποχής του χαλκού. ΑΔ 1971 Χρον., 437.
101. ΣΤΡΥΜΗ. Νεολ. θέσις 125. 'Όστρακα της πρωίμου εποχής του χαλκού εκ του σπηλαίου (Α). ΠΑΕ 1971, 88.
ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 47, ύπομυκ. 29.
102. ΦΑΝΑΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 126. Κεραμική της πρωίμου εποχής του χαλκού. ΡΖ 1964, 31 (άριθ. 5), 48 (άριθ. 21-30). ΕΜΤ, Παραρτ. ΙΙ-ΙΙΙ (άριθ. 30).
103. ΚΡΩΒΥΛΗ. Νεολ. θέσις 127. Κεραμική, είδώλια και λίθινα έργαλεία της ύστερας νεολιθικής περιόδου ή της πρωίμου εποχής του χαλκού. ΑΔ 1971 Χρον., 430, 437.
104. ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΙ. Νεολ. θέσις 128. Κεραμική και μικρά εύρηματα, της ύστερας νεολιθικής περιόδου ή της πρωίμου εποχής του χαλκού, εκ των τοποθεσιών (α) Μπουσγάνη, (β) Κοκκινοχώματα και (γ) 'Αλκυών. ΑΔ 1971 Χρον., 430, 437, 1973-74 Χρον., 798.
105. ΜΑΡΩΝΕΙΑ. Νεολ. θέσις 130. Κεραμική και άλλα ένδεχομένως εύρηματα της πρωίμου εποχής του χαλκού εκ των τοποθεσιών (α) σπηλαίου Κύκλωπος (ΕΜΤ, Παράρτ. ΙΙΙ άριθ. 36), (ε) Ντις Καγιά, (ς) 'Εκκλησίας Δένδρα και (ζ) Γιαχάνου Βρύση. ΑΔ 1971 Χρον., 430-437.
ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 48, ύπομυκ. 30.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

106. ΔΙΚΑΙΑ. 'Εκ της περιοχής του χωρίου Δίκαια της επαρχίας 'Ορεστιάδος, παρά τα έλληνοβουλγαρικά σύνορα, ό Μπακαλάκης συνέλεξε όστρακα της πρωίμου εποχής του χαλκού κατά πᾶσαν πιθανότητα. ΑΔ 1961-62 Χρον., 260. ΠΕΘ, 27.

107. ΠΥΘΙΟΝ. Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ μεσαιωνικοῦ πύργου τοῦ χωρίου Πύθιον τῆς ἐπαρχίας Διδυμοτείχου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Τροίας καὶ τῆς Θερμῆς τῆς Λέσβου. ΑΔ 1961-62 Χρον., 260. ΑΕΘ, 27.
108. ΚΟΥΦΟΒΟΥΝΟΝ. Νεολ. θέσις 132. Προϊστορικά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. ΕΜΤ, Παραρτ. II-III (ἀριθ. 45).
109. ΜΕΣΤΗ. Νεολ. θέσις 133. Κεραμικὴ καὶ λίθινα ἀγγεῖα, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ΒΑ τοῦ χωρίου, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. ΑΔ 1973-74 Χρον., 798.
110. ΜΑΚΡΗ. Νεολ. θέσις 136. Κεραμικὴ καὶ ἡμιδιάτρητος κεφαλὴ ροπαλοῦ ἐκ λίθου τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. ΡΖ 1918, 183 (εἰκ. 3 α), 184 (ἀριθ. 7). ΑΑΑ 1974, 80.
ΜΕ θέσις 48

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ

111. ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΙΣ. (α) Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Μεγάλων Θεῶν, δυτικῶς τοῦ χωρίου Παλαιόπολις κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ βαθέων στρωμάτων ὑπὸ τὸ Ἀρσινόειον, κυκλώπειον ἀναλημματικὸν τοῖχον συνοδευόμενον ἀπὸ προϊστορικά ὄστρακα τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἢ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου (*Hesperia* 1950, 7-8) ὡς καὶ ὀλίγα ὑπογεωμετρικά ὄστρακα ἐξ ἄλλου σημείου τῶν ἀνασκαφῶν. *Hesperia* 1952, 34-37, 1953, 5 (ὑποσημ. 19). *Excavations* 1975, 13-14. Χάρτης, Ἀνθρωπολογικά 1984 (τεῦχος 6), 86-88, εἰκ. 1-5.
(β) Ἔρευνα τοῦ Βαβρίτσα τὸ ἔτος 1955 ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὄρους Καριώτης, εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων χιλιομέτρων ἀνατολικῶς τῆς ἀρχαίας πόλεως, ὅθεν εἶχον προσκομισθῇ προϊστορικά ἀγγεῖα εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Σαμοθράκης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ἔφερον εἰς φῶς οἰκισμὸν τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. ΒCH 1955, 284 (εἰκ. 4). *Excavations* 1975, 13-14.
Γεωμ. θέσις 81.
112. ΑΛΩΝΙΑ. Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Μικρὸ Βουνί, ΝΔ τοῦ χωρίου Ἀλώνια παρὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου, ἔχουν ἐπισημανθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ τεμάχια πυριτολίθου μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξιν οἰκισμοῦ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐνδεχομένως. ΑΔ 1972

Χρον., 547, 1980 Χρον., 434. BCH 1977, 622. JHS 1984 AR, 57. Άνθρωπολογικά 1984 τεύχος 6, 73-94.

IV. ΘΕΣΣΑΛΙΑ

A. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

113. ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗ. Νεολ. θέσις 139. Έπιφανειακά όστρακα της ΠΕ περιόδου, διάτρητος λιθίνη άξίνη και άγκυροειδές λίθινον άντικείμενον έκ της τοποθεσίας (α) Χασάν Μαγούλα. ΑΔ 1970 Χρον., 284. Κέρνος, 208, 210. Argissa III (I), 109, 112.
YE III θέσις 76.
114. ΓΟΝΝΟΙ. Νεολ. θέσις 140. Έπιφανειακή ΠΕ κεραμική έκ της τοποθεσίας (β) Μπεσίκ Τεπέ εις την Συλλογήν της έν Άθήναις Βρεταννικής Άρχαιολογικής Σχολής, συλλεγεΐσα ύπό του Hunter. EMF, 139. GAC, 285. Argissa III (I), 109, 113.
ME θέσις 49, YE III A 17, YE III B 38, YE III Γ 50, γεωμ. 83.
115. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 141. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα έκ της τοποθεσίας (α). NMBT, 109, 210 (άριθ. 47).
ME θέσις 51, YE 77.
116. ΡΟΔΙΑ. Νεολ. θέσις 143. Έπιφανειακή ΠΕ I-II κεραμική έκ των τοποθεσιών (α) Μαγούλα Πέρα Μαχαλά και (γ) Νεκροταφεΐον. GAC, 286. Argissa III (I), 109, 110-111.
ME θέσις 53, YE III A 21, YE III B 41, πρωτογ. 79.
117. ΣΥΚΟΥΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 144. Κεραμική της ΠΕ περιόδου έκ του λόφου Μπουνάρμπασι. Magulen, 67. Argissa III (I), 109, 114.
ME θέσις 54, YE III A 22, YE III B 42, YE III Γ 52, πρωτογ. 80, γεωμ. 84.
118. ΔΟΜΕΝΙΚΟΝ. Νεολ. θέσις 145. Οίκισμός της ΠΕ περιόδου έκ της τοποθεσίας (γ) νοτίως του χωρίου. NMBT, 140.
ME θέσις 55, YE III 78, γεωμ. 85.
119. ΡΑΧΜΑΝΙ. Νεολ. θέσις 147. Είς την ΠΕ περίοδον άνήκουν έν μέρει τὰ στρώματα 3-4 και τὸ περιεχόμενον αὐτῶν. P-T, 31-53. Argissa III (I), 109, 114.
ME θέσις 56, YE III A 23, YE III B 44, YE III Γ 53, ύπομυκ. 32, πρωτογ. 81.

120. ΤΙΡΝΑΒΟΣ. Νεολ. θέσις 148. ΠΕ λείψανα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ἙΑγία Ἄννα ἢ Μεγάλη Βρύση. NMBT, 210 (ἀριθ. 51). Argissa III (I), 109.
ΜΕ θέσις 57, ΥΕ III 79.
121. ΑΜΠΕΛΩΝ. Νεολ. θέσις 149. Λείψανα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) ΒΔ ἄκρον τοῦ χωρίου καὶ (β) Καστρι Μαγούλα. NMBT, 210 (ἀριθ. 54-55). Argissa III (I), 109.
ΜΕ θέσις 58, ΥΕ III 80, πρωτογ. 82.
122. ΝΕΣΣΩΝΙΣ. Νεολ. θέσις 150. Πιθανὰ ὄστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ οἰκισμοῦ IV. Θεσσαλικά 1962, 81. Argissa III (I), 109, 114.
123. ΦΑΛΑΝΝΑ. Νεολ. θέσις 151. Ἐπιφανειακά ΠΕ I-III ὄστρακα. GAC, 285.
ΜΕ θέσις 59, ΥΕ III A 24, ΥΕ III B 45, ΥΕ III Γ 54, γεωμ. 86.
124. ΜΑΡΜΑΡΙΑΝΗ. Νεολ. θέσις 152. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. NMBT, 98, 209 (ἀριθ. 40).
ΜΕ θέσις 60, ΥΕ III A 25, ΥΕ III B 46, ΥΕ III Γ 55, πρωτογ. 83, γεωμ. 87.
125. ΧΑΣΑΜΠΑΛΙ-ΓΕΝΤΙΚΙ. Νεολ. θέσις 155. Δύο ἀψιδοειδῆ οἰκήματα καὶ χειροποίητα ἀγγεῖα ὑστέρων ΠΕ ἢ πρωίμων ΜΕ χρόνων ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γεντίκι. Θεσσαλικά 1962, 35-37, 47-50. Argissa III (I), 109, 115.
ΜΕ θέσις 61, ΥΕ III A 26, ΥΕ III B 47, πρωτογ. 84.
126. ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 156. Ὅρυγματα καὶ κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου (Θεσσαλικά 1958, 79) καὶ ΠΕ ἴσως ταφὴ εἰς πιθαμφορέα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Σουφλί Μαγούλα. ΑΑ 1959, 72-73. Argissa III (I), 110, 117-118.
ΜΕ θέσις 62, ΥΕ II 9, ΥΕ III A 27, ΥΕ III B 48.
127. ΔΟΓΑΝΗ-ΑΝΑΒΡΑ. Βιβλιογραφία: Hunter, 7-8. EMF, 140 (Ajios Ilias). GAMS, 152. GAC, 283. NMBT, 96 (Ayios Ilias), 99 (εἰκ. 24), 210 (ἀριθ. 42). Argissa III (I), 109.
Ἐκ τῶν ἀνατολικῶν καὶ νοτίων ὑπαρειῶν τοῦ ὑψώματος ἙΑγιος Ἡλίας, περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Δογάνη (νῦν ἙΑνάβρα) τῆς ἐπαρχίας ἙΑγιᾶς, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ ἢ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. Hunter, 7-8. GAC, 283. NMBT, 96, 99 (εἰκ. 24), 210 (ἀριθ. 42). Argissa III (I), 109.
ΜΕ θέσις 63, ΥΕ III 82.

128. ΑΡΓΙΣΣΑ-ΓΚΡΕΜΝΟΣ. Παλαιολ. θέσις 37, νεολ. 157. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου. Argissa III (I), 21-97, Argissa III (II), 4-109.
ΜΕ θέσις 64, ΥΕ Ι 6, ΥΕ ΙΙ 10, ΥΕ ΙΙΙ Α 29, ΥΕ ΙΙΙ Β 50, ΥΕ ΙΙΙ Γ 57, ὑπομυκ. 33, πρωτογ. 86, γεωμ. 88.
129. ΛΑΡΙΣΑ. Νεολ. θέσις 158. Στρώματα ΠΕ κατοικήσεως ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως. ΠΑΕ 1910, 174. ΑΔ 1971 Χρον., 300-303, 1980 Χρον., 287-288. Argissa III (I), 110, 118.
ΜΕ θέσις 65, ΥΕ ΙΙ 11, ΥΕ ΙΙΙ Α 30, ΥΕ ΙΙΙ Β 51, ΥΕ ΙΙΙ Γ 58, πρωτογ. 87.
130. ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 159. Κεραμική τῆς ΠΕ πιθανῶς περιόδου ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μεσιανὴ Μαγούλα. Δ-Σ, 122-124. Ρ-Τ, 55-56. GAC, 281. NMBT, 209 (ἀριθ. 34). Argissa III (I), 110, 118.
ΜΕ θέσις 66, ΥΕ ΙΙΙ 83.
131. ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΣ. Νεολ. θέσις 160. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ Ι ὄστρακα, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καραγάτς Μαγούλα καὶ (β) Καβάκη Μαγούλα, εὐρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. GAC, 280. Argissa III (I), 110, 118.
ΜΕ θέσις 67, ΥΕ ΙΙΙ 84, πρωτογ. 88, γεωμ. 89.
132. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΟΝ. Νεολ. θέσις 161. Ἐπιχώσεις τῆς ΠΕ περιόδου περιέχουσαι ἄφθονον τοπικὴν Urfinis κεραμικὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ χωρίου (ΑΔ 1960 Χρον., 172) καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μαγούλα Βραστήρα. GAC, 288. NMBT, 125, 210 (ἀριθ. 59). Argissa III (I), 109, 115-117.
ΜΕ θέσις 68, ΥΕ ΙΙΙ Α 31, ΥΕ ΙΙΙ Β 52.
133. ΜΟΔΕΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 163. ΠΕ λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 25).
ΜΕ θέσις 69, ΥΕ ΙΙΙ 87.
134. ΜΕΛΙΑ. Νεολ. θέσις 164. ΠΕ λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 22).
ΜΕ θέσις 70, ΥΕ ΙΙΙ 88.
135. ΝΙΚΑΙΑ. Νεολ. θέσις 165. ΠΕ λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 27).
ΜΕ θέσις 71, ΥΕ ΙΙΙ 89.
136. ΝΕΑ ΛΕΥΚΗ. Νεολ. θέσις 166. ΠΕ λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 24).
ΜΕ θέσις 72, ΥΕ ΙΙΙ 90, γεωμ. 90.

137. ΚΡΑΝΝΩΝ. Νεολ. θέσις 167. ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) ἀκροπόλεως (ΠΑΕ 1922-24, 35-38. ΑΔ 1960 Χρον., 182), (β) Ντουράκι (GAC, 289. Θεσσαλικά 1960, 46. Argissa III (I), 110), (γ) Σαρμανίτσα (ΑΔ 1970 Χρον., 280) καὶ (δ) Γκιρλένια. ΑΔ 1983 Χρον., 204-208.
ΜΕ θέσις 73, ΥΕ III 91, πρωτογ. 90α, γεωμ. 91.
138. ΝΕΑΙ ΚΑΡΥΑΙ. Νεολ. θέσις 168. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. ΑΔ 1960 Χρον., 185-186. Argissa III (I), 110, 119.
ΜΕ θέσις 74, ΥΕ III 92.
139. ΚΥΨΕΛΗ. Νεολ. θέσις 169. ΠΕ λείψανα. NMBT, 209 (ἀριθ. 21).
ΜΕ θέσις 75, ΥΕ III 93.
140. ΚΑΜΠΟΣ. Νεολ. θέσις 170. Ὅστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1973 Χρον., 332.
141. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Νεολ. θέσις 173. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς βορείας παρυφῆς τοῦ χωρίου. ΑΔ 1975 Χρον., 196. ΑΑΑ 1978, 156-157.
ΜΕ θέσις 76, ΥΕ III 95, γεωμ. 92.
142. ΚΑΛΟΝ ΝΕΡΟΝ. Νεολ. θέσις 174. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) παρὰ τὴν πηγὴν τοῦ χωρίου. ΑΔ 1960 Χρον., 175, 1969 Χρον., 225. Argissa III (I), 110, 119.
ΜΕ θέσις 77.
143. ΛΟΦΟΣ-ΤΖΙΝΙ. Βιβλιογραφία: Δ-Σ, 16. Ρ-Τ, 11 (ἀριθ. 88). RE Suppl. VI, 611. Hunter, 19. EMF, 141. GAMS 159. GAC, 290. NMBT, 211 (ἀριθ. 81). Argissa III (I), 111, 112.

Ἐκ χαμηλοῦ γηλόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Λόφος (πρῶην Τζίνι) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων καὶ ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθῆς τοῦ Ἐνιπέως, ὁ Τσουντας ἀνέφερεν οἰκισμὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ΠΕ ἴσως χρόνων (EMF, 141), καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχει τεμάχιον ΥΕ II ἢ ΥΕ III Α πρόχου. GAC, 290.
ΥΕ II θέσις 12, ΥΕ III Α 34.
144. ΑΣΠΡΟΓΕΙΑ-ΡΙΝΙ. Νεολ. θέσις 178. Λείψανα τῆς ΠΕ περιόδου. Ρ-Τ, 130-134.
ΜΕ θέσις 79.
145. ΑΜΠΕΛΕΙΑ. Βιβλιογραφία: Ρ-Τ, 11 (ἀριθ. 87). BCH 1931, 492-493, 1932, 90-119. RA 1958 (I), 93-95. EMF, 141. PGP, 314. ΠΡΘ, 3, 89-91. GAMS, 158. GDA, 102, 207, 369. DAG, 206. GAC, 291.

Excavations 1980, 130-131. Argissa III (I), 111, 123, Argissa IV (I), 129 (Palaiokastro-Derengli). NMBT, 211 (ἀριθ. 84). M-X, 184 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Υ. Bequignon τὰ ἔτη 1930-1931 ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο κειμένου περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου Ἀμπελεῖα (πρῶην Κάτω Δερεγκλί) τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων καὶ ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθης τοῦ Ἐνιπέως, ἔφερον εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ, δύο πρωτογεωμετρικοὺς τάφους, κατεσκευασμένους δι' ὀρθίων πλακῶν μεταξὺ τῶν οἰκιῶν, καὶ κεραμικὴν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Α-Β, πρωτογεωμετρικὴν, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, δύο δὲ πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα περιεῖχεν ὁ εἷς τῶν ανασκαφέντων τάφων. BCH 1931, 492-493, 1932, 90-119. RA 1958 (I), 93-95. Argissa III (I), 111, 123.

ΜΕ θέσις 80, ΥΕ III Α 35, ΥΕ III Β 55, πρωτογ. 92, γεωμ. 93.

146. ΣΤΑΥΡΟΣ. Νεολ. θέσις 180. Πιθανὰ ΠΕ λείψανα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γεφύρια. NMBT, 211 (ἀριθ. 70).

ΥΕ III Α θέσις 36, ΥΕ III Β 56.

147. ΦΑΡΣΑΛΑ. Νεολ. θέσις 181. ΠΕ λείψανα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Μαγούλα Ἀμπελιᾶ (NMBT, 211, ἀριθ. 90) καὶ (γ) Ἀγία Παρασκευή. ΑΔ 1964 Χρον., 260-261, 1973-74 Χρον., 566-567, 578, 1975 Χρον., 194. Argissa III (I), 111, 122.

ΜΕ θέσις 82, ΥΕ III Α 37, ΥΕ III Β 57, ΥΕ III Γ 60, ὑπομυκ. 35, πρωτογ. 93, γεωμ. 94.

148. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Νεολ. θέσις 182. Πιθανὰ ΠΕ λείψανα. NMBT, 211 (ἀριθ. 92).

ΥΕ III θέσις 100.

Β. ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

149. ΖΑΡΚΟΣ. Νεολ. θέσις 186. Στρώματα τοῦ τέλους τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ. ΑΔ 1976 Χρον., 175. Argissa III (I), 110.

ΜΕ θέσις 84, ΥΕ 102.

150. ΤΡΙΚΚΑΛΑ. Νεολ. θέσις 188. Ὅστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ βαθέων στρωμάτων. ΠΑΕ 1958, 72-73, 76-77. Θεσσαλικά 1959, 72, 78. ΑΔ 1960 Χρον., 170, 1966 Χρον., 247. Argissa III (I), 110.

ΜΕ θέσις 85, ΥΕ III Α 40, ΥΕ III Β 60, ΥΕ III Γ 62, πρωτογ. 96, γεωμ. 96.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

151. ΚΟΣΚΙΝΑΣ. Νεολ. θέσις 189. Κεραμική της πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκού. ΑΔ 1968 Χρον., 268. ΑΑΑ 1969, 94. Argissa III (I), 110, 120.
ΜΕ θέσις 86.
152. ΦΥΛΛΟΝ. Νεολ. θέσις 191. Λείψανα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μαγούλα. ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 76).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 104.
153. ΟΜΟΛΙΟΝ. Νεολ. θέσις 193. ΠΕ λείψανα. ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 78).
ΜΕ θέσις 87, ΥΕ ΙΙΙ 105.
154. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ. Βιβλιογραφία: Δ-Σ, 16-17. Ρ-Τ, 11 (ἀριθ. 95). ΑΑ 1955, 229-231, 1960, 167-168. ΒCH 1956, 311. Θεσσαλικά 1959, 69. ΕΜΦ, 138. GAMS, 161. GAC, 296-297. Excavations 1980, 146, Argissa III (I), 110, Argissa IV (I), 127. ΝΜΒΤ, 211 (ἀριθ. 72-73).

(α) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Κιερίου - Ἄρνης, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Ματαράγκα, ΒΑ τῆς Καρδίτσης καὶ δυτικῶς τοῦ χωρίου Πύργος, ἔχουν ἀναφερθῇ κυκλώπεια ΥΕ πιθανῶς, γεωμετρικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων τείχη (ΑΑ 1955, 229-231) καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΒCH 1956, 311. Θεσσαλικά 1959, 69.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Μακρὰ Μαγούλα κατὰ τὰς ΝΔ ὑπωρείας τῆς προηγουμένης θέσεως ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ Β ὄστρακα ὡς καὶ λείψανα τοίχων. Ρ-Τ, 11 (ἀριθ. 98). GAMS, 161. GAC, 296-297.

ΜΕ θέσις 88, ΥΕ ΙΙΙ Β 61, γεωμ. 97.

155. ΚΑΡΔΙΤΣΑ. Νεολ. θέσις 195. Λείψανα τῆς ἀρχῆς πιθανῶς τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τοῦ ἀνωτάτου στρώματος τῆς τοποθεσίας (β) Μαγούλας Τσαπόχα. ΑΔ 1966 Χρον., 253. Argissa III (I), 110, 120.
ΜΕ θέσις 89, ΥΕ ΙΙΙ 106, γεωμ. 98.
156. ΣΟΦΑΔΕΣ. Νεολ. θέσις 196. Εἰς τὰ στρώματα IV-VI τοῦ οἰκισμοῦ τῆς τοποθεσίας (α) Τζάνη Μαγούλα εὐρέθῃ Urfirnis κεραμική καὶ πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ἐν μέρει τοῦλάχιστον ὡς ΠΕ. LAAA 1909, 155. Ρ-Τ, 144-145. Argissa III (I), 110, 120-122.
ΜΕ θέσις 90, ΥΕ ΙΙ 16, ΥΕ ΙΙΙ Α 42.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

157. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚΕΙΟΝ. Νεολ. θέσις 199. Λείψανα οἰκίδων καὶ ἀναλημμά-

των και κεραμική της ΠΕ περιόδου εκ της τοποθεσίας (α) Πέτρα (ΑΜ 1937, 60 ύποσημ. 1. ΑΑ 1960, 163-166), ΠΕ κεραμική εκ της τοποθεσίας (β) Πέτρα Μαγούλα (GAC, 280) και ανώτερον λεπτόν ΠΕ στρώμα περιέχον ακόσμητον ΠΕ κεραμικήν εκ της τοποθεσίας (δ) Μαγούλα Χατζημισιώτικη. ΑΜ 1937, 63. Argissa III (I), 110, 118-119.

ΜΕ θέσις 91, ΥΕ III Α 43, ΥΕ III Β 63.

158. ΓΛΑΦΥΡΑΙ. Παλαιολ. θέσις 39. Όστρακα της πρώιμου έποχής του χαλκού εκ βαθέων στρωμάτων του σπηλαίου (Ζ). ΑΔ 1969 Χρον., 223.

159. ΡΙΖΟΜΥΛΟΣ. Νεολ. θέσις 201. Έκ της τοποθεσίας (α) Ντελήχανι έχουν αναφερθῆ επιφανειακά ΠΕ όστρακα. ΑΜ 1937, 59 (ύποσημ. 2). Argissa III (I), 110.

ΜΕ θέσις 92.

160. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ-ΦΕΡΑΙ. Νεολ. θέσις 202. Στρώματα και κεραμική της ΠΕ περιόδου εκ της περιοχής της συγχρόνου πόλεως. ΑΑΑ 1977, 186. ΑΔ 1977 Χρον., 122.

ΜΕ θέσις 93, ΥΕ III Α 44, ΥΕ III Β 64, ΥΕ III Γ 63, ύπομκ. 38, πρωτογ. 100, γεωμ. 103.

161. ΒΟΛΟΣ-ΙΩΛΚΟΣ. Παλαιολ. θέσις 41, νεολ. 203. Λείψανα της ΠΕ περιόδου εκ των τοποθεσιών (α) Σπαρτιάς ένδεχομένως, έν οίς διάτρητος λιθίνη κεφαλή ροπάλου (ΠΑΕ 1911, 300-301), (ς) Κάστρον Όωλκού, όπου τὸ κατώτατον άποκαλυφθέν στρώμα της επιχώσεως, πάχους πλέον των 2 μ., περιείχε δύο άρχιτεκτονικάς, ΠΕ II και ΠΕ III, φάσεις έξ ευθυγράμμων οικοδομημάτων (ΠΑΕ 1956, 121-123. Θεσσαλικά 1958, 4-5. Argissa III (I), 126-129), (ζ) Πετρομαγούλα (Argissa III (I), 130. Άνθρωπολογικά 1984, τεύχος 5, 75-76) και (η) Πευκάκια-Νήλεια, όπου στρώμα πάχους 2,50 μ. περιελάμβανεν 7 φάσεις κατοικήσεως και περιείχε ΠΕ I-III άρχιτεκτονικά λείψανα και κεραμικήν. ΠΑΕ 1957, 60, 61, 65, 67. BCH 1971-1979 έ.α. ΑΔ 1973 Χρον., 339-340. ΑΑΑ 1974, 45-51. Argissa III (I), 130-133. Pevkakia, 10-12.

ΜΕ θέσις 94, ΥΕ I 8, ΥΕ II 17, ΥΕ III Α 45, ΥΕ III Β 65, ΥΕ III Γ 64, ύπομκ. 39, πρωτογ. 101, γεωμ. 104.

162. ΣΕΣΚΛΟΝ. Νεολ. θέσις 204. Άρχιτεκτονικά λείψανα των ΠΕ και ΜΕ περιόδων εκ της βορείας κλιτύος της άκροπόλεως (Δ-Σ, 107-114, πίν. III: διά μελανού χρώματος. ΠΑΕ 1966, 6), εκ της περιοχής νοτίως της άκροπόλεως (Δ-Σ, 118. ΠΑΕ 1976, 162 περιοχή Ε) και εκ της θέσεως Πύργος άνατολικώς της άκροπόλεως (Άνθρωπολογικά 1981, 108-120), κεραμική (Δ-Σ, 235-255. Ρ-Τ, 61-62. ΠΑΕ 1963, 41, 1966, 7,

1971, 161) καὶ μικρὰ εὐρήματα. Δ-Σ, 319-324, 333-335, 346-354. P-T, 72-74. Argissa III (I), 124-126.

ME θέσις 95, YE III B 66, πρωτογ. 102, γεωμ. 105.

163. ΔΙΜΗΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 205. Τὰ ἀρχαιότερα τῶν πενιχρῶν ἀρχιτεκτονικῶν λειψάνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως μετὰ τῆς ὀχυρωματικῆς τάφρου (Δ-Σ, 65-69, πιν. III: διὰ μελανοῦ χρώματος) εἶναι πιθανὸν νὰ ἀνάγωνται εἰς τὴν ΠΕ περίοδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει καὶ μέρος τῆς εὐρεθείσης κεραμικῆς. Argissa III (I), 126.

ME θέσις 96, YE II 18, YE III A 46, YE III B 67, YE III Γ 65, γεωμ. 106.

164. ΑΕΡΙΝΟΝ-ΠΕΡΣΟΥΦΛΙ. Νεολ. θέσις 206. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. Argissa III (I), 124.

ME θέσις 97.

165. ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ-ΠΥΡΑΣΣΟΣ. Νεολ. θέσις 207. Στρώματα τῆς ΠΕ περιόδου περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἀκτέριστον τάφον ὑπὸ τὸ δάπεδον οἰκίας, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Θεσσαλικά 1959, 36-37, 40, 59-60, 67. Argissa III (I), 112, 135-136.

ME θέσις 98, YE II 19, YE III A 47, YE III B 68, πρωτογ. 103, γεωμ. 108.

166. ΜΙΚΡΟΘΗΒΑΙ. Νεολ. θέσις 208. Μέρος τῆς κεραμικῆς τῆς θέσεως θεωρεῖται ΠΕ, ὑποδηλοῦν ἐπιβίωσιν τοῦ νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ καὶ κατὰ τοὺς ΠΕ χρόνους. Argissa III (I), 112, 136.

ME θέσις 99, YE III A 48, YE III B 69, πρωτογ. 104, γεωμ. 109.

167. ΑἸΔΙΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 209. Κεραμικὴ τῶν ΠΕ I-II περιόδων. JHS 1929, 98. AA 1971, 397. Argissa III (I), 112, 136-137.

ME θέσις 100, YE III B 70.

168. ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΝ-ΖΕΡΕΛΙΑ. Νεολ. θέσις 212. Εἰς τὴν ΠΕ περίοδον ἀνήκουν τὰ ἀρχαιότερα στρώματα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τῆς θέσεως, τὰ περιέχοντα κεραμικὴν τῆς κατηγορίας Γ.P-T, 157-158, 159 (εἰκ. 105). Argissa III (I), 138.

ME θέσις 102, YE I 9, YE II 20, YE III A 50, YE III B 72, πρωτογ. 106.

ΒΟΡΕΙΟΙ ΣΠΟΡΑΔΕΣ

169. ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 43, νεολ. 215. Ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν ἀνωτέρων νεολιθικῶν στρωμάτων. Agios Petros, 19, 82.

ME θέσις 105.

V. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

B. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

170. ΝΕΟΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 216. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) λόφου Ταψί (ΑΔ 1966 Χρον., 249-252. ΑΑ 1971, 396. Argissa III (I), 111, 123, Proerna-Tapsi) καὶ ἀψιδοειδὲς οἰκοδόμημα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) περιοχῆς τῆς κωμοπόλεως. ΑΔ 1986 Χρον., 69-70.
ΜΕ θέσις 108, ΥΕ III Β 74, γεωμ. 114.
171. ΒΑΡΔΑΛΗ. Νεολ. θέσις 217. Λεῖψανα τῆς ΠΕ περιόδου. Argissa III (I), 109.
ΥΕ III θέσις 111.
172. ΟΜΒΡΙΑΚΗ. Νεολ. θέσις 219. Δύο διάτρητοι λίθινοι πελέκεις ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) παρὰ τὴν Ὀμβριακὴν, ΠΕ ἴσως χρονολογίας (ΑΑΑ 1981, 127) καὶ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἀπὸ τὴν θέσιν (γ) Τούμπα. ΑΔ 1973-74 Χρον., 514.
173. ΠΑΝΑΓΙΑ. Νεολ. θέσις 220. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥάχη. ΑΔ 1970 Χρον., 244-245, 1971 Χρον., 237. Argissa III (I), 112.
ΜΕ θέσις 111, ΥΕ III Α 54, ΥΕ III Β 75.
174. ΜΕΛΙΤΑΙΑ. Νεολ. θέσις 221. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς ΠΕ περιόδου. ΑΔ 1973-74 Χρον., 515-516 (πίν. 334 α).
ΜΕ θέσις 112, ΥΕ III Α 55.
175. ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ. Νεολ. θέσις 222. Κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τοῦ δευτέρου ἀπὸ τῆς βάσεως στρώματος τοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν θέσιν Παλιόμυλος. Ρ-Τ, 177-180. ΑΔ 1964 Χρον., 242. Notes, 40-41. Argissa III (I), 138-140.
ΜΕ θέσις 114, ΥΕ III 113.
176. ΛΑΜΙΑ. Βιβλιογραφία: Antiquity 1959, 103. ΑΔ 1970 Χρον., 245, 1971 Χρον., 232-235, 1973-74 Χρον., 518, 519-520. ΑΑΑ 1982, 261-262.
(α) Ἐκ τοῦ Κάστρου τῆς Λαμίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ (ΑΔ 1973-74 Χρον., 519) καὶ γεωμετρικά (Antiquity 1959, 103) ὄστρακα, μικρὰ δὲ ἀνασκαφὴ τοῦ Χουρμουζιάδου τὸ ἔτος 1974 ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ΜΕ ταφὴν καὶ κεραμικὴν ΜΕ καὶ ΥΕ III χρόνων (ΑΔ 1973-74 Χρον., 519-520).

(β) Έκσκαφή εις την περιοχήν του Γυμνασίου Λαμίας ἀπεκάλυψε δύο ΥΕ ΙΙΙ ἀγγεία τῆς Συλλογῆς Λαμίας (ΑΔ 1970 Χρον., 245), πρὸς τὰ ὅποια δύνανται νὰ σχετισθοῦν χαλκοὺν ξίφος, χαλκοὺς διπλοὺς πέλεκυς καὶ δύο χαλκαῖ αἰχμαὶ δοράτων τῆς Συλλογῆς Ἀ. Κουνούπη τῆς Λαμίας, διὰ τὴν προέλευσιν τῶν ὁποίων οὐδὲν ἀναφέρεται. ΑΔ 1971 Χρον., 232-235.

(γ) Έκσκαφαὶ θεμελίων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὁθωνος ἀριθ. 36 τῆς Λαμίας ἀπεκάλυψαν κοιλότητα τοῦ ἐδάφους, ἐξ ἧς συνελέγησαν 6 πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεία, ὑποδηλοῦντα ἴσως τὴν ὑπαρξιν θαλαμοειδοῦς πρωτογεωμετρικοῦ τάφου εἰς τὴν θέσιν. ΑΑΑ 1982, 261-266.

ΜΕ θέσις 115, ΥΕ ΙΙΙ Α 56, πρωτογ. 111.

177. ΣΤΥΛΙΣ. Βιβλιογραφία: V-S, 223. GAMS, 141. Π-Σ, 65. GAC, 265. Argissa ΙΙΙ (Ι), 112, 141, Argissa ΙV (Ι), 137. ΑΔ 1981 Χρον., 212-214, 1983 Χρον. 167-168, 1984 Χρον., 133.

(α) Έκ τοῦ λόφου Προφῆτης Ἡλίας, ΒΑ τῆς Στυλίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ πιθανῶς, ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. GAMS, 141. GAC, 265. Argissa ΙΙΙ (Ι), 112, 141.

(β) Έκσκαφαὶ θεμελίων οἰκιῶν καὶ σωστικαὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1981-1984 ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως Στυλίδος ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀστρωμάτιστα μυκηναϊκὰ, ὑπομυκηναϊκὰ πιθανῶς καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα, τρεῖς πρωτογεωμετρικοὺς ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφους, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν 9 ἀγγεία καὶ χαλκοὺς σφηκωτῆρ (ΑΔ 1981 Χρον., 212-213, ὁδὸς Ζ. Διβριώτη, ὁδὸς Κωστορίζου καὶ Ἀχινου) καὶ δέκα ἐξ ὁμοίων γεωμετρικοὺς τάφους περιέχοντας συνολικῶς περὶ τὰ 20 ἀγγεία καὶ πόρπας, ψέλια, δακτυλίους, ἐλάσματα, περόνην, σφηκωτῆρα καὶ ψῆφον ὄρμου ἐκ χαλκοῦ καὶ ἄλλας ψήφους ἐξ ὑαλομάζης. ΑΔ 1983 Χρον., 167-168, 1984 Χρον., 133 (τάφος ΙV).

ΜΕ θέσις 116, ΥΕ ΙΙΙ 114, ὑπομυκ. 42α, πρωτογ. 112α, γεωμ. 115α.

178. ΡΑΧΕΣ. Νεολ. θέσις 224. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. GAMS, 142. Argissa ΙΙΙ (Ι), 112, 141.

ΜΕ θέσις 118, ΥΕ ΙΙΙ Α 57, ΥΕ ΙΙΙ Β 78.

179. ΑΜΟΥΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 225. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ διάτρητος λιθίνη ἀξίνη ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἀμούριον. Ρ-Τ, 11 (ἀριθ. 107). Argissa ΙΙΙ (Ι), 112, 140.

ΜΕ θέσις 119.

180. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 226. Στῶμα κατοικήσεως τῆς ΠΕ περιόδου πάχους 1,20 μ. (ΑΔ 1973-74 Χρον., 518) καὶ ἐπιφανειακὰ ΠΕ

ὄστρακα. Antiquity 1959, 102-103. AA 1971, 364, 396. Argissa III (I), 141.

ME θέσις 120, YE III B 79, YE III Γ 67, γεωμ. 115.

181. ΦΤΕΡΗ. Νεολ. θέσις 227. Ἐπιφανειακά ὄστρακα «χαλκοκρατικής κεραμικής». ΑΔ 1973-74 Χρον., 514.

182. ΛΟΥΤΡΑ ΥΠΑΤΗΣ-ΦΟΥΡΝΟΣΠΗΛΙΑ. Νεολ. θέσις 228. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. Θεσσαλικά 1958, 68. Notes, εἰκ. 11. Argissa III (I), 140-141.

ME θέσις 121.

183. ΗΡΑΚΛΕΙΑ. Νεολ. θέσις 229. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ῥαχίτα. ΑΔ 1978 Χρον., 163.

ME θέσις 122, YE III A 58, YE III B 81, YE III Γ 69.

184. ΔΥΟ ΒΟΥΝΑ. (α) Δοκιμαστική ἀνασκαφή ομάδος ἐρευνητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Loyola τοῦ Σικάγου τὸ ἔτος 1977 εἰς τὴν θέσιν Δέμα, νοτίως τοῦ χωρίου Δύο Βουνά τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος (χάρτης περιοχῆς, ΑΔ 1977 Χρον., 111 εἰκ. 1), χωρήσασα μέχρι βάθους 2,80 μ., ἀπεκάλυψε τρία προϊστορικά στρώματα, τὸ κατώτερον τῶν ὁποίων περιεῖχεν ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ ΠΕ I κεραμικὴν ὡς καὶ σποραδικὰ ME καὶ YE ὄστρακα, τὸ ἐπόμενον στρῶμα ἄνωθεν αὐτοῦ ἀνήκεν εἰς τὴν YE III περίοδον καὶ τὸ ἀνώτατον περιεῖχεν ἀνάμεικτα ΠΕ, ME, YE καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Εἰς τὴν συλλεγεῖσαν YE κεραμικὴν περιλαμβάνονται YE I, YE II καὶ YE III A-Γ ὄστρακα. ΑΔ 1977 Χρον., 112-113.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουβέλα, ΝΑ τῆς προηγουμένης θέσεως (ΑΔ 1977 Χρον., 111 εἰκ. 1), ἀναφέρονται ὀλίγα μυκηναϊκά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1977 Χρον., 110.

ME θέσις 123, YE I 11, YE II 23, YE III A 59, YE III B 82, YE III Γ 70.

185. ΜΕΛΙΔΟΝΙ. Βιβλιογραφία: GAMS, 138. Π-Σ, 66. GAC, 263. Notes, εἰκ. 9, 11, 14.

Ἐκ τοῦ βραχῶδους λόφου Κάστρο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Μελιδόνι τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Εὐβοϊκοῦ, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ME καὶ YE III A-B ἐπιφανειακά ὄστρακα. GAMS, 138. Notes, εἰκ. 9, 11, 14.

ME θέσις 125, YE III A 61, YE III B 84.

186. ΟΙΤΗ. Νεολ. θέσις 230. Όλίγη πιθανώς ΠΕ κεραμική εκ της τοποθεσίας Παναγία. ΑΔ 1978 Χρον., 158-159, 162-163.
ΜΕ θέσις 126, ΥΕ ΙΙΙ 115.
187. ΑΓΝΑΝΤΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 246, 1970 Χρον., 235-237, 1985 Χρον., 169-170. BCH 1972, 708. JHS 1972 AR, 13. GAC, 263. Excavations 1980, 119. Μ-Χ, 40 κ.έ.
- (α) Έκ του λόφου Καστρί, περί τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου ᾽Αγναντη τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἔχει ἀναφερθῇ «πλούσιον καὶ ἀξιολογώτατον ὕλικόν» τῶν ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ χρόνων. ΑΔ 1970 Χρον., 237. GAC, 263.
- (β) Ἐπὶ τῆς λοφοειδοῦς ράχεως Κριθαιριά, κατὰ τὴν ΝΔ παρυφῇ τῆς ᾽Αγναντης, ὁ Σπυρόπουλος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1970 ΥΕ νεκροταφεῖον θαλαμοειδῶν τάφων, ἐξ ἐρευνηθέντων τάφων τοῦ ὁποῖου μὴ ἀναφερομένου ἀριθμοῦ συνέλεξεν ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ καὶ ὑπομυκηναϊκὴν-πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1967 Χρον., 246, 1970 Χρον., 235-237. Μ-Χ, 40 κ.έ.
- (γ) Παρὰ τὸ χωρίον Γολέμιον, ἀνατολικῶς τῆς ᾽Αγναντης, ἔχει ἐντοπισθῇ ΥΕ νεκροταφεῖον, τοῦ ὁποῖου ἀνεσκάφησαν δύο ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι. ΑΔ 1985 Χρον., 169-170.
ΜΕ θέσις 127, ΥΕ ΙΙΙ Α 62, ΥΕ ΙΙΙ Β 85, ΥΕ ΙΙΙ Γ 71, ὑπομυκ.44, πρωτογ. 115.
188. ΔΡΥΜΑΙΑ. Νεολ. θέσις 231. Πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τοῦ ἀνασκαφέντος τύμβου εἰς τὴν θέσιν ᾽Αμοριανόν. GAC, 261.
ΜΕ θέσις 129, ΥΕ ΙΙΙ 116.
189. ΑΤΑΛΑΝΤΗ-ΣΚΑΛΑ. (α) Έκ τοποθεσίας κειμένης μεταξύ τῶν χωρίων ᾽Αταλάντη καὶ Σκάλα τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος καὶ περί τὰ 750 μ. δυτικῶς τῆς Σκάλας ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα εὐρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν ᾽Αθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Notes, εἰκ. 11, 12, 14 c-d, 19. GAC, 262.
- (β) Έκσκαφαὶ θεμελίων καὶ σωστικαὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1985-1986 ἐντὸς τῆς ᾽Αταλάντης ἔχουν φέρει εἰς φῶς περὶ τοὺς ἑνδεκα τάφους τῆς ὑστέρας πρωτογεωμετρικῆς περιόδου, ὀκτὼ τῶν ὁποίων ἦσαν κιβωτιόσχημοι, δύο σαρκοφάγοι καὶ εἷς πίθος, περιέχοντας περὶ τὰ 34 ἀγγεῖα καὶ κοσμήματα καὶ ὄπλα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, σιδήρου, κρυστάλλου, στεατίτου καὶ πηλοῦ. ΑΔ 1985 Χρον., 166-168, 1986 Χρον., 62.
ΜΕ θέσις 130, ΥΕ ΙΙΙ Β 87, πρωτογ. 116α.
190. ΕΛΑΤΕΙΑ. Νεολ. θέσις 233. Λεῖψανα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) ἀγρῶν Γιαννακοπούλου-Πιπέρη. ΠΑΕ 1909, 127-128, 1910,

159-163. REG 1912, 256-259, 269-270, P-T, 204. Notes, εικ. 10, 11.

ME θέσις 131, YE I 13, YE II 24, YE III A 64, YE III B 89, YE III Γ 74, γεωμ. 122.

191. ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ-MANEΣΙ. Νεολ. θέσις 235. Πιθανά ΠΕ όστρακα. Notes, εικ. 9, 16 b. Π-Σ, 66.

192. ΕΞΑΡΧΟΣ. Βιβλιογραφία: GAMS, 134-135. Π-Σ, 114. CS, 43. Notes, εικ. 9, 16 b-d. GAC, 259. ΑΔ 1978 Χρον., 140-141, 1979 Χρον., 186, 1981 Χρον., 228. Excavations 1980, 121-122.

(α) Έκ τών κλιτύων τής άκροπόλεως τής άρχαίας Έαμπόλεως, περι τά 2 χιλιόμετρα δυτικώς του χωρίου Έξάρχος τής έπαρχίας Λοκρίδος, ό R. Hope Simpson συνέλεξε ΠΕ και YE III B όστρακα και όψιανόν. GAC, 259. Notes, εικ. 9, 16 b.

(β) Είς τήν θέσιν Βρύση-Συκιά, περι τά 2 χιλιόμετρα ΝΑ τής άκροπόλεως τής άρχαίας Έαμπόλεως, ή Φ. Δακορώνια άνέσκαψε τό έτος 1978 δύο YE III Γ θαλαμοειδείς τάφους περιέχοντας, πλην YE III Γ όστράκων, δύο πρωτογεωμετρικά άγγεϊα και μικρά εύρήματα έκ χρυσού, χαλκού, έν οίς και δακτύλιον μέ σπειροειδείς άπολήξεις, έκ στεατίτου και πηλού ως και έν φαιόν μινύειον όστρακον. ΑΔ 1978 Χρον., 140-141.

(γ) Είς τήν τοποθεσίαν Σμίξη, περι τά 12 χιλιόμετρα ΝΔ του Έξάρχου, έχουν έντοπισθή λείψανα ME έλλειψοειδών οικημάτων, όστρακα χρονολογούμενα άπό ύστέρων νεολιθικών μέχρι μυκηναϊκών και ιστορικών χρόνων και μικρά άντικείμενα. ΑΔ 1979 Χρον., 186, 1981 Χρον., 228.

ME θέσις 133, YE III B 91, YE III Γ 77, πρωτογ. 118.

193. ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ. Νεολ. θέσις 236. Στρώμα ΠΕ κατοικήσεως περιέχον ΠΕ Ι-ΙΙΙ κεραμικήν. Π-Σ, 26, 66 κ.έ. Notes, 20-22, εικ. 9-11, 16b.

ME θέσις 134, YE III A 65, YE III B 92, YE III Γ 78.

194. ΛΑΡΥΜΝΑ: Βιβλιογραφία: AEM 1959, 286. ΑΑ 1962, 175. GAMS, 120. Π-Σ, 26-27. GAC, 243-244. Excavations 1980, 124. M-X, 188. ΑΔ 1983 Χρον., 134.

(α) Πρόχειρος έρευνα του Έραβαντινου τό έτος, 1983 έπί τής χερσονήσου-νησίδος Λαγονήσι, περι τά 5 χιλιόμετρα ΒΑ τής Λαρύμνης, ένετόπισεν έπιφανειακά άρχιτεκτονικά λείψανα και κεραμικήν τής ΠΕ ΙΙ-ΙΙΙ περιόδου. ΑΔ 1983 Χρον., 134.

(β) Έκ τής έπιφανείας του λόφου Καστρί, μεταξυ τών δύο λιμένων τής Λαρύμνης, μέρος τής όχυρώσεως του όποιου έχει κατασκευασθή

κατά τὸν κυκλώπειον λεγόμενον τρόπον, ἔχουν συλλεγῆ, ἐν ΜΕ, ἱκανὰ ΥΕ ΙΙΙ Β, ἐν ΥΕ ΙΙΙ Γ πιθανῶς, ἐν πρωτογεωμετρικὸν καὶ ἐν γεωμετρικὸν ὄστρακον ὡς καὶ ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. GAMS, 120. GAC, 243-244.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παζαράκι, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Λαρύμνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. AEM 1959, 286. GAC, 243.

ΜΕ θέσις 135, ΥΕ ΙΙΙ Β 93, ΥΕ ΙΙΙ Γ 79, πρωτογ. 119, γεωμ. 126.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

195. ΠΑΛΑΙΟΜΑΝΙΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1961-62 Χρον., 184-185, 1967 Χρον., 322-323, 1979 Χρον., 208. Π-Σ, 111-112. GAC, 182. Excavations 1980, 9-10. Μ-Χ, 136 κ.έ.

(α) Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου εἰς τὸ χωρίον Παλαιομάνινα τῆς ἐπαρχίας Βονίτισης καὶ Ξηρομέρου ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἐν πολλοῖς κατεστράφησαν πρωτογεωμετρικοὶ καὶ γεωμετρικοὶ τάφοι, περιέχοντες ταφικοὺς πίθους συνοδευομένους ἀπὸ ἄλλα ἀγγεῖα καὶ πολυάριθμα μικρὰ εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ χαλκοὺς δακτύλιος μὲ σπειροειδεῖς ἀπολήξεις (ΑΔ 1961-62 Χρον., 184-185). Μικρὰ δὲ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφῇ τοῦ Μαστροκώστα εἰς τὴν θέσιν ἔφερεν εἰς φῶς ΠΕ, ΥΕ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ ἥμισυ λιθίνου πελέκεως καὶ ἐξ ἄλλου σημείου, κατὰ τὸ κέντρον τοῦ χωρίου, δύο πρωτογεωμετρικοὺς τάφους, γεωμετρικὸν ταφικὸν πίθον καὶ ἄλλα ἀγγεῖα καὶ μικρὰ ἀντικείμενα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγρινίου (ΑΔ 1967 Χρον., 323). Ἐτέρα δὲ ὁμάς γεωμετρικῶν ἀντικειμένων ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, σιδήρου καὶ κρυστάλλου παρεδόθη εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγρινίου ἐκ Παλαιομάνινας ὑπὸ ἰδιώτου. ΑΔ 1979 Χρον., 208.

(β) Εἰς τὴν θέσιν Μίλα, παρὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Ἀχελώου καὶ μεταξὺ τῶν χωρίων Παλαιομάνινα καὶ Πεντάλοφος, ὁ Μαστροκώστας ἀνέσκαψε θολωτὸν μυκηναϊκὸν τάφον ἀλλ' εὐρήματα ἐξ αὐτοῦ δὲν ἀναφέρονται. ΑΔ 1967 Χρον., 322-323

ΥΕ θέσις 125, πρωτογ. 123, γεωμ. 132.

196. ΑΣΤΑΚΟΣ. Νεολ. θέσις 239. Ἐπιφανειακὴ ΠΕ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γκράμπες (BSA 1931-32, 244. GAMS, 92) καὶ στρῶμα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, κάτωθεν ΥΕ ΙΙΙ Α-Β λειψάνων, ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ σπηλαίου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τοῦ λόφου Γκράμπες πλευρᾶς. BSA 1931-32, 244. GAC, 183.

ΜΕ θέσις 137, ΥΕ ΙΙΙ Α 67, ΥΕ ΙΙΙ Β 95, ΥΕ ΙΙΙ Γ 82, γεωμ. 133.

197. ΑΝΑΛΗΨΙΣ. Κατά την έκσκαφὴν θεμελίων οἰκίας τὸ ἔτος 1918 εἰς τὸ χωρίον Ἀνάληψις (πρῶν Ντερβέκιστα) τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου ἀπεκαλύφθησαν τέσσαρα πήλινα ἀγκυροειδῆ ΠΕ ἀντικείμενα καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Θέρμου. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 32-34. Π-Σ, 66, 261.

198. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ-ΠΛΕΥΡΩΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1931-32, 239. GAMS, 91. ΑΔ 1967 Χρον., 320-321, 1971 Χρον., 326-327. Π-Σ, 112 κ.έ. GAC, 181. Excavations 1980, 10. Μ-Χ, 187 κ.έ.

Ἐκ τοῦ λόφου Γυφτόκαστρο ἢ Ἀσκαφοβούνι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ Μεσολογγίου, ὅστις ταυτίζεται πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Πλευρῶνος, ἔχουν ἀναφερθῇ, ΠΕ πρόχους (ΑΔ 1967 Χρον., 320-321), λείψανα κυκλωπείων τειχῶν καὶ ΥΕ πιθανῶς κεραμικῇ (BSA 1931-32, 249. GAMS, 91). Εἰς τὴν θέσιν Ξηρόκαμπος ἐπὶ τῆς δυτικῆς τοῦ λόφου κλιτύος, κατὰ τὴν κατασκευὴν ἀρδευτικοῦ ἀγωγοῦ, ἀπεκαλύφθησαν τέσσαρες ἐξ ὀρθίων πλακῶν πρωτογεωμετρικοὶ τάφοι, μυκηναϊκὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα (ΑΔ 1971 Χρον., 326-327. Μ-Χ, 187 κ.έ.). Ἐκ τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐξ ἄλλοι τάφοι, ὁ εἷς ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ οἱ πέντε ἄλλοι ταφικοὶ πίθοι, ἀβεβαίου χρονολογίας. GAMS, 91. GAC, 181.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 126, πρωτογ. 126, γεωμ. 134.

199. ΚΑΛΥΔΩΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1908, 99-100. ΑΔ 1961-62 Χρον., 183, 1965 Χρον., 343-344, 1967 Χρον., 320. GAMS, 90-91. Π-Σ, 95. GAC, 103. Excavations 1980, 5-6. Μ-Χ, 187 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαί τοῦ Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1908 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κάστρο τοῦ Κούρταγα, ἀνατολικῶς τοῦ Μεσολογγίου παρὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γέφυραν ἐπὶ τοῦ Εὐήνου, τὸ ὅποιον ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Καλυδῶνος, ἔφεραν εἰς φῶς λείψανα μυκηναϊκῶν τειχῶν καὶ μυκηναϊκὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα (ΠΑΕ ἔ.ἀ.). Ἐκ τῆς θέσεως βραδύτερον ὁ R. Hope Simpson συνέλεξεν ΥΕ ΙΙΙ Β καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. GAMS, 90-91.

(β) Εἰς τὴν θέσιν Λαγκάδα τοῦ Καραπάνου, ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Ἑθνικῆς ὁδοῦ Ἀντιρρίου Ἀγρινίου τὸ ἔτος 1966, ἀπεκαλύφθησαν πρωτογεωμετρικοὶ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν ἢ ταφικοὶ πίθοι, περιέχοντες πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν ἀλλὰ καὶ ΠΕ γραπτὴν πρόχουν καὶ ΜΕ κύπελλον, ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγρινίου, τὰ ὅποια ὅμως δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι καὶ πρωτογεωμετρικά. ΑΔ 1967 Χρον., 320. GAC, 103.

(γ) Παρά τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Εὐνηνοχωρίου ἔχει εὐρεθῇ ἄλλη πρωτογεωμετρικὴ ταφὴ (ΑΔ 1967 Χρον., 320), εἰς δὲ τὸ Μουσεῖον Ἀγρινίου ὑπάρχει πρωτογεωμετρικὸς κἀνθαρος ἐκ Καλυδῶνος παραδοθεὶς παλαιότερον. ΑΔ 1961-62 Χρον., 183. Μ-Χ, 187.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ψωρολίθι, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ Εὐήνου καὶ εἰς ἀπόστασιν 2,5 χιλιομέτρων περίπου ἀπὸ τῆς ἀρχαίας Καλυδῶνος, εὐρέθη ΥΕ θησαυρὸς χαλκῶν ἀντικειμένων. ΑΔ 1965 Χρον., 343-344. GAC, 103.

ΜΕ θέσις 139, ΥΕ ΙΙΙ Β 98, πρωτογ. 127, γεωμ. 136.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

200. ΛΙΛΑΙΑ. Βιβλιογραφία: GAMS, 136-137. Π-Σ, 66 κ.έ. CS, 44. ΑΔ 1978 Χρον., 159-161, 162-164. GAC, 261-262. Excavations 1980, 115.

(α) Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις καὶ δοκιμαστικὴ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ ὑπ' ἐρευνητικῆς ἀποστολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Loyola τοῦ Σικάγου τὰ ἔτη 1977-1978 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Λιλαίας, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Λιλαία (πρῶην Κάτω Ἀγόριανη) τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος, ἔφεραν εἰς φῶς στρώματα κατοικήσεως περιέχοντα πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ΠΕ, ΜΕ καὶ ὀλίγην ΥΕ κεραμικὴν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΔ 1978 Χρον., 159-161, 162, 164.

(β) Ἐξ ἐτέρου λόφου κειμένου περὶ τὰ 400 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου καὶ νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας ὁ R. Hope Simpson συνέλεξε τὸ ἔτος 1959 ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα ὡς καὶ ἐν ΥΕ ΙΙΙ Β πιθανῶς ὄστρακον. GAMS, 136-137. GAC, 261-262.

ΜΕ θέσις 141, ΥΕ ΙΙΙ Β 100.

201. ΠΡΟΣΗΛΙΟΝ. Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ ἐρευνητικῆς ἀποστολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Loyola τοῦ Σικάγου τὰ ἔτη 1975-1978 εἰς τὰς τοποθεσίας Κορακοφωλιά, Πάρκος καὶ Παλαιοχωριὸ (χάρτης, ΑΔ 1978 Χρον., 156 εἰκ. 2), ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Προσήλιον τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος, ἀπεκάλυψε ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1978 Χρον., 161-162, 163, 164.

ΜΕ θέσις 142.

202. ΚΙΡΡΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1929, 89-95. BCH 1936, 467, 1937, 457-461, 1938, 469-470, 1973, 325-327, 1975, 35-50, 1978, 694. L. D or κ.ἄ., Kirrha. Études de Préhistoire Phocidienne, Paris 1960 (=Kirrha). EMF, 132. Antiquity 1964, 138. GAMS, 133. Π-Σ, 67-68 κ.έ. AAA 1968, 144-146, 1973, 70-73. Notes, εἰκ. 10-12, 14-16 b-d. ΑΔ 1973 Χρον., 318-319, 1980 Χρον., 255-260,

1981 Χρον., 235, 1982 Χρον., 220, 1983 Χρον., 188-189. GAC, 258. Excavations 1980, 114.

Ἀνασκαφαὶ Γάλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1936-1938 ἐπὶ τοῦ λόφου Μαγούλα κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Κίρρα (πρώην Ξεροπήγαδο) τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Κρισαίου Κόλπου, ἔφεραν εἰς φῶς, ἐκ τοῦ ἐρευνηθέντος μέρους τῆς προϊστορικῆς ἐπιχώσεως τῆς θέσεως πάχους 7 μ., κατώτερον ΠΕ στρώμα πάχους 2 μ. καλυπτόμενον ἀπὸ στρώμα τέφρας καὶ ἀνθράκων καὶ περιέχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, μίαν ταφὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, ΜΕ στρώμα πάχους 4 μ. ἄνωθεν αὐτοῦ περιέχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα διακρινόμενα εἰς 5 φάσεις, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, καὶ ἀνώτερον ΥΕ στρώμα, πάχους 1 μ. ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἠκολούθουν λείψανα τῆς ἱστορικῆς περιόδου. Kirrha, 29-113. Π-Σ, 67-68 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ πλέον Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1968 καὶ 1983, ἐξ ἀφορμῆς οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ παρὰ τὸν χώρον τῶν Γαλλικῶν ἀνασκαφῶν, ἔφεραν εἰς φῶς ΠΕ κεραμικὴν, ΜΕ λείψανα ὀρθογωνίων καὶ ἀψιδοειδῶν οἰκοδομημάτων, τοίχους ΥΕ ΙΙ οἰκίδων, λακκοειδεῖς καὶ ἐξ ὀρθίων πλακῶν ΜΕ καὶ ΥΕ τάφους, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ Β-Γ κεραμικὴν, εἰδώλια τύπου Ψ καὶ κουροτρόφου καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα. ΑΑΑ 1968, 144-146, 1973, 70-73. ΑΔ 1973 Χρον., 318-319, 1980 Χρον., 255-260, 1981 Χρον., 235, 1982 Χρον., 220, 1983 Χρον., 188-189.

ΜΕ θέσις 148, ΥΕ Ι 18, ΥΕ ΙΙ 31, ΥΕ ΙΙΙ Α 72, ΥΕ ΙΙΙ Β 105, ΥΕ ΙΙΙ Γ 87.

203. ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1940-41, 246-247, 1947-48, 51-59, 1953, 837-838, 1964, 559-568. ΑΑ 1942, 138-139. Locriens I, 159-162, Locriens II, 12. Kirrha, 20-21. ΑΕ 1956 Χρον., 22-23. LMTS, 125. EMF, 133. GAMS, 133. Π-Σ, 68-69 κ.έ. ΑΔ 1972 Χρον., 375. GAC, 102. Excavations 1980, 112-113. Μ-Χ, 41 κ.έ. Annuario (τόμ. 61) 1984, 232-237.

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ΝΔ τοῦ Γαλαξειδίου ὁ Θρεψιάδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1940 συστάδα ὀκτὼ ὑστερογεωμετρικῶν τάφων ἐξ ὀρθίων πλακῶν, οἱ ὅποιοι περιεῖχον νεκροὺς εἰς συνεσταλμένην στάσιν, κεραμικὴν καὶ χαλκὰ ὄπλα καὶ κοσμήματα. BCH 1940-41, 246-247, 1947-48, 57-58. ΑΑ 1942, 138-139. Locriens I, 157, Locriens II, 12. Excavations 1980, 112-113. Annuario (τόμ. 61) 1984, 232-237 (χάρτης σ. 233 εἰκ. 28).

(β) Τυχαία σκαφὴ εἰς τὴν τοποθεσίαν Καρνάγιο ἢ Κάτω Ἀλώνια τοῦ Γαλαξειδίου ἀπεκάλυψε μυκηναϊκὸν ἀμφορέα (ΑΔ 1972 Χρον., 375), πρὸς τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ συνδεθοῦν ΥΕ ΙΙΙ Α ψευδόστομος

ἀμφορεὺς καὶ ὑπομυκηναϊκὸς ἀμφορίσκος τοῦ Μουσείου Γαλαξειδίου ἀγνώστου τόπου προελεύσεως. BCH 1947-48, 58. Locriens I, 157, Locriens II, 12. EMF, 133. LMTS, 125. M-X, 41, 140 κ.έ.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Νησάκι ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου Ἀνεμοκάμπι, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Γαλαξειδίου, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ χονδροειδῆ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΕ 1956 Χρον., 22-23. GAMS, 133. Π-Σ, 68-69.

(δ) Ἔργασαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς παραλιακῆς ὁδοῦ Γαλαξειδίου Ναυπάκτου τὸ ἔτος 1962, διχοτομήσασαι λόφον κείμενον περὶ τὰ 800 μ. νοτίως τοῦ Γαλαξειδίου, ἀπεκάλυψαν ΠΕ I-II κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. BCH 1963, 837-838, 1964, 559-568.

(ε) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ Γάλλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1946 ἐπὶ τῆς μικρᾶς νήσου Ἀψηφίας, ἀνατολικῶς τοῦ Γαλαξειδίου, ἀπεκάλυψε ΠΕ στρῶμα κάτωθεν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BCH 1947-48, 51-54. Locriens I, 159-162. Kirrha, 20-21. Π-Σ, 68-69.

ΥΕ III Α θέσις 73, ΥΕ III Γ 88, ὑπομυκ. 49, γεωμ. 143.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

204. ΠΟΛΥΓΥΡΑ. Νεολ. θέσις 244. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. GAMS, 114-115.

ΜΕ θέσις 150, ΥΕ II 32, ΥΕ III Α 74, ΥΕ III Β 107, ΥΕ III Γ 89.

205. ΠΥΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 245. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαγούλα. Orchomenos I, 124. GAMS, 115.

ΜΕ θέσις 151, ΥΕ I 19, ΥΕ II 33, ΥΕ III Α 75, ΥΕ III Β 108.

206. ΛΟΥΚΙΣΙΑ-ΑΝΘΗΔΩΝ. Νεολ. θέσις 246. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) λόφου παρὰ τὸν ὄρμον Σκροπονέρι (ΑΔ 1973-74 Χρον., 447) καὶ (γ) ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀνθηδόνας. ΑΑ 1965, 25 (ὑποσημ. 25). TPAB I, 252-257.

ΜΕ θέσις 154, ΥΕ III Β 110, ΥΕ III Γ 90, γεωμ. 146.

207. ΔΡΟΣΙΑ. Νεολ. θέσις 247. Στρώματα ΠΕ κατοικήσεως, περιλαμβάνοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν καὶ καλυπτόμενα ἀπὸ στρῶμα πυρπολήσεως, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Λιθοσωρὸς καὶ ἐπιφανειακά ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Ἅγιος Μηνᾶς. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55-56, 1970 Χρον., 223-224, ΑΔ 1973-74 Χρον., 446, 1978 Χρον., 117-119, 1983 Χρον., 150, 154, 1984 Χρον., 125-126. ΑΕΜ 1959, 309.

ΜΕ θέσις 155, ΥΕ II 35, ΥΕ III Α 77, ΥΕ III Β 111, γεωμ. 147.

208. ΔΑΥΛΕΙΑ. Βιβλιογραφία: ΜV, 43-44. Ρ-Τ, 201-202. ΚΜΚ, 5. Phokis, 45.

Γ. Μυλωνάς, 'Η Νεολ. 'Επ. ἐν Ἑλλάδι, 65. ΜΡΑ, 638, 639. EMF, 134. GAMS, 130. Π-Σ, 27 κ.έ. CS, 42. Notes, εἰκ. 16 c-d. GAC, 254-255. Excavations 1980, 20. ATEP, 46-49.

Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Δαυλίδος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Δαύλεια τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἔχουν ἀναφερθῇ, ἐκ φρέατος καθαρισθέντος ὑπὸ τοῦ Σταματάκη (MV, 43-44. P-T, 201-202. Π-Σ, 27. GAC, 254-255), ὄστρακα τῆς ὑστέρας νεολιθικῆς ἢ πρωίμου ΠΕ περιόδου καὶ ὀψιανὸς ὡς καὶ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα καὶ λίθινα σφονδύλια, ἐν οἷς δύο ΥΕ III Β ὄστρακα (EMF, 134). Ἐκ τῆς ἐπιφανείας δὲ τοῦ ἐδάφους ὁ R. Hope Simpson συνέλεξεν ἄλλα ΥΕ III ὄστρακα, ὡς καὶ ἐν τεμάχιον ΜΕ/ΥΕ I ὠχροῦ μινυείου κυπέλλου. GAMS, 130.

ΜΕ θέσις 156, ΥΕ I 20, ΥΕ III Α 78, ΥΕ III Β 112.

209. ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ. Νεολ. θέσις 248. Εἰς τὴν ΠΕ περίοδον ἀνήκουν τὰ δύο κατώτερα στρώματα τοῦ οἰκισμοῦ πάχους 2 μ. περίπου, τὰ ὅποια περιεῖχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν. Π-Σ, 69 κ.έ. ΑΔ 1972 Χρον., 313-314.

ΜΕ θέσις 157, ΥΕ I 21, ΥΕ II 36, ΥΕ III Α 79, ΥΕ III Β 113, ΥΕ III Γ 91, ὑπομυκ. 50, πρωτογ. 130, γεωμ. 148.

210. ΤΟΠΟΛΙΑ-ΚΑΣΤΡΟΝ. Νεολ. θέσις 249. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καύκαλα. ΑΔ 1971 Χρον., 241-242. Notes, εἰκ. 10. ΥΕ III θέσις 133, γεωμ. 149.

211. ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. Νεολ. θέσις 250. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΔ 1971 Χρον., 242-243.

ΜΕ θέσις 158, ΥΕ III Β 114, γεωμ. 150.

212. ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ. Νεολ. θέσις 251. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἀκροπόλεως. GAC, 253-255.

ΜΕ θέσις 161, ΥΕ III Β 116.

213. ΣΤΡΟΒΙΚΙΟΝ. Νεολ. θέσις 252. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΑ 1940, 186. Π-Σ, 69. ΑΔ 1969 Χρον., 179, 1971 Χρον., 241. Notes, εἰκ. 10-11.

ΜΕ θέσις 162, ΥΕ I 22, ΥΕ II 37, ΥΕ III Α 81, ΥΕ III Β 117.

214. ΙΣΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1894, 457-458. ΑΑΑ 1968, 139-140, 1969, 96-97. ΑΔ 1968 Χρον., 224, 1969 Χρον., 174-175, 1973-74 Χρον., 448. GAC, 252.

(α) Ἐπὶ τῶν νοτίων προπόδων τοῦ ὑψώματος Μποτσίκουλα, κειμένου εἰς ἀπόστασιν 500-700 μ. ΒΑ τῆς ΒΑ ὁχθῆς τῆς Παραλίμνης, ὁ

Φαράκλας ανέσκαψε τό έτος 1968 είκοσι μικρούς ΠΕ θαλαμοειδείς τάφους και διεπίστωσε τήν ύπαρξιν έτέρων έβδομήκοντα έννέα όμοίων τάφων, ήρεύνησε δέ και δύο ΥΕ θαλαμοειδείς τάφους, ό είς τών όποίων ήτο ήμιτελής. ΑΔ 1969 Χρον., 174-175. ΑΑΑ 1969, 96-97.

(β) Έκ τής περιοχής άκροπόλεως τών ίστορικών χρόνων, μέρος τοϋ τείχους τής όποιás θεωρείται μυκηναϊκόν (ΑΜ 1894, 405, χάρτης, άριθ. 12, 457-458), κειμένης επί τής ΒΑ όχθης τής Παραλίμνης 500-700 μ. ΝΔ τής προηγούμενης θέσεως και ταυτιζομένης πρός τήν άκρόπολιν τής άρχαίας Ίσου (ΑΑΑ 1968, 139-140), έχουν άναφερθῆ έπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ, μυκηναϊκά, γεωμετρικά και ίστορικών χρόνων όστρακα, τεμάχια όψιανού και μυκηναϊκοί θαλαμοειδείς τάφοι. ΑΔ 1973-74 Χρον., 448.

(γ) Έκ τών προπόδων τοϋ ύψώματος Καντήλι, παρά τήν νοτίαν όχθην τής Παραλίμνης, έχει άναφερθῆ ή ύπαρξις νεκροταφείου ΠΕ θαλαμοειδών τάφων παρεμφερών πρός τούς μνημονευθέντας άνωτέρω εκ τοϋ ύψώματος (α) Μποτσίκουλα. ΑΔ 1969 Χρον., 175.

ΜΕ θέσις 164, ΥΕ ΙΙΙ 135, γεωμ. 151.

215. ΒΛΙΧΑ. Νεολ. θέσις 253. Τοίχοι και κεραμική τής ΠΕ περιόδου. ΑΕΜ 1959, 309. Π-Σ, 69 κ.έ. Notes, είκ. 9-10. ΑΕ 1974 Χρον., 14.

ΜΕ θέσις 165, ΥΕ ΙΙ 38, ΥΕ ΙΙΙ Α 83, ΥΕ ΙΙΙ Β 119, ΥΕ ΙΙΙ Γ 92, γεωμ. 152.

216. ΑΚΡΑΙΦΝΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 46, νεολ. 254. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα εκ τής τοποθεσίας (α) Περδικόβρυση (RE XXIII (2), 1520-1521) και στρώμα ΠΕ κατοικήσεως εκ τής τοποθεσίας (γ) Σπηλιά Σαρακηνοϋ, εκ τοϋ όποιού συνελέγη και μαρμάρινον κυκλαδικόν ειδώλιον. ΑΔ 1972 Χρον., 314-315.

ΜΕ θέσις 166, ΥΕ ΙΙΙ Β 120, πρωτογ. 131, γεωμ. 153.

217. ΟΥΓΚΡΑ-ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1894, 458-460. ΑΔ 1966 Χρον., 198-202, 1967 Χρον., 243, 1971 Χρον., 215-217, 219-220, 1972 Χρον., 316, 1973 Χρον., 265-266. ΑΑΑ 1971, 319-331, 1973, 207-208. Excavations 1980, 29-30. Μ-Χ, 140-141. ΤΡΑΒ Ι, 227 (είκ. 27), 235-243.

(α) Έκ τοϋ λόφου Χελωνόκαστρο, παρά τήν ΝΔ όχθην τής Παραλίμνης βορείως τοϋ χωρίου Οϋγκρα (νϋν Έγλίκη, ΤΡΑΒ Ι, 227 είκ. 27) τής έπαρχίας Θηβών, έχει άναφερθῆ άκρόπολις περιβαλλομένη υπό διπλοϋ τείχους (ΤΡΑΒ Ι, 237 είκ. 29), εκ τής όποιás συνελέγησαν ΥΕ ΙΙΙ Β και άρχαϊκά όστρακα. ΑΔ 1966 Χρον., 202, 1967 Χρον., 243. ΤΡΑΒ Ι, 236.

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῆς ὄχθης τῆς λίμνης ΝΑ αὐτῆς ὁ Σπυρόπουλος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1971-1972 οἰκισμὸν καὶ νεκροταφεῖον καλύπτοντα χρονικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ ΠΕ μέχρι βυζαντινῶν χρόνων. ΑΑΑ 1971, 319-331. ΑΔ 1972 Χρον., 316, 1973 Χρον., 265-266. Μ-Χ, 140 κ.έ.

(γ) Εἰς τὴν θέσιν Καμηλόβρυση ἢ Χαλὶλη, μεταξὺ τῶν χωρίων Οὐγκρα καὶ Μουρίκι ἀπὸ Νότου καὶ τῆς ὄχθης τῆς Παραλίμνης ἀπὸ Βορρᾶ, ΝΑ δὲ τῆς προηγουμένης θέσεως (ΤΡΑΒ Ι, 227 εἰκ. 27), ἡ Τουλούπα ἐνετόπισε περὶ τοὺς 5-6 μυκηναϊκοὺς τάφους καὶ ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1964-1965 τεταραγμένον ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων ΥΕ νεκροταφεῖον ἐκτεινόμενον ἐπὶ τριῶν λόφων, ἀνέφερε δὲ καὶ τὴν ὑπαρξιν πιθανῶν ΜΕ ὀστράκων, ὀψιανοῦ καὶ λειψάνων τάφων ἀπὸ γεωμετρικῶν μέχρις ἱστορικῶν χρόνων (ΑΔ 1966 Χρον., 198-201). Τὴν ἔρευναν εἰς τὴν περιοχὴν συνέχισαν τὰ ἔτη 1965-1966 ἀφ' ἐνὸς οἱ Συμεώνογλου καὶ J. M. Fossey (ΑΔ 1967 Χρον., 243) καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Σπυρόπουλος, ὅστις ἀνέσκαψε γεωμετρικὸν ταφικὸν τύμβον περιέχοντα πλούσια κτερίσματα. ΑΔ 1971 Χρον., 215-217. Μ-Χ, 247, 831, 910, 971. ΤΡΑΒ Ι, 235-238.

ΜΕ θέσις 167, ΥΕ ΙΙ 39, ΥΕ ΙΙΙ 136, ὑπομκ. 51, πρωτογ. 132, γεωμ. 154.

218. ΠΛΑΤΑΝΑΚΙ. Ἐκ μικροῦ λόφου κειμένου ΒΑ τοῦ χωρίου Πλατανάκι τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὀστρακα. ΤΡΑΒ Ι, 233.

ΜΕ θέσις 168.

219. ΣΧΙΣΤΗ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1897, 110-111, 1908, 65, 91. ΠΑΕ 1907, 110. Memnon 1908, 97-98. REG 1912, 262. Ρ-Τ, 202. KMK, 5. Phokis, 45. Γ. Μυλωνᾶς, Ἡ Νεολ. Ἐπ. ἐν Ἑλλάδι, 65. PPS 1956, 112-113. Kirrha, 21-22. Antiquity 1961, 117. A. Snodgrass, Early Greek Armour and Weapons (1964), 98. Π-Σ, 67 κ.έ. GAMS, 130. Notes, εἰκ. 10, 16 d. GAC, 255. Excavations 1980, 21. ΑΤΕΡ, 44-45.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Σωτηριάδου τὸ ἔτος 1907 ἐπὶ τοῦ βραχῶδους λόφου τοῦ μνημείου τοῦ Μέγα, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Σχιστῆς λεγομένης ὁδοῦ, μεταξὺ Παρνασσοῦ καὶ Κίρφιος, ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκισμοῦ, ἐγγάρακτον ἢ ἐμπίεστον ΠΕ κεραμικὴν καὶ ΠΕ πήλινα ἀγκυροειδῇ ἀντικείμενα (ΑΕ 1908, 91 πίν. Β ἀριθ. 6-9. Ρ-Τ, 202. Π-Σ, 67 κ.έ. Notes, εἰκ. 10). Ἐκ τῆς ἰδίας θέσεως εἶχεν ἀναφερθῇ ὅτι προήρχετο ΥΕ ΙΙΙ Β ἢ γεωμετρικῶν χρόνων χαλκοῦν ξίφος. ΑΕ 1897, 110-111. PPS, Antiquity, A. Snodgrass ἔ.ἀ.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 121, γεωμ. 155.

220. ΡΙΤΣΩΝΑ-ΜΥΚΑΛΗΣΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Ίδε Μ-Χ, 247. CS, 22-23. GAC, 253. Excavations 1980, 32. TPAB I, 80-85.

(α) Έκ τῶν ἀνατολικῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὑψώματος Καζάρμα, ΝΔ τοῦ χωρίου Ῥιτσώνα τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἡ θέσις τοῦ ὁποίου ταυτίζεται μετὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Μυκαλησσοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. TPAB I, 80-82.

(β) Ἐπὶ τῆς νοτίου κλιτύος τοῦ ὑψώματος Καμηλέζα, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως, ἔχει ἀνασκαφῇ νεκροταφεῖον ἱστορικῶν κυρίως χρόνων, δύο ὅμως τάφοι αὐτοῦ ἀνήκον εἰς ὑστέρους γεωμετρικοὺς χρόνους. Μ-Χ, 247 κ.έ.

ΜΕ θέσις 169, ΥΕ ΙΙΙ 137, γεωμ. 157

221. ΒΑΘΥ ΑΥΛΙΔΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1914, 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55, 1961-62 Χρον., 137-144. ΠΑΕ 1956, 94-104, 1959, 28-39, 1960, 39-48. BCH 1956, 295-298. EMF, 120. GAMS, 127-128. Π-Σ, 118-119. Salganeus, 152-156. GAC, 223-224. Excavations 1980, 16-17. Μ-Χ, 247 κ.έ. TPAB I, 67-74.

(α) Κατὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἐργοστασίου Τσιμέντων Χαλκίδος τὸ ἔτος 1928 βορείως τοῦ ὄρμου Μικρὸ Βαθὺ (χάρτης, TPAB I, 69 εἰκ. 7) ἀνευρέθησαν μυκηναϊκοὶ τάφοι, δύο δὲ ἐπὶ πλέον (θαλαμοειδεῖς) τάφοι εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τοῦ Θρεψιάδου τὸ ἔτος 1954 καὶ συνελέγησαν ὑπ' αὐτοῦ ὀκτὼ ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β ἀγγεῖα καὶ τρία χαλκᾶ ξίφη. ΠΑΕ 1956, 95, 101, 1960, 48 πίν. 28-29. JHS 1956 AR, 18. ΑΔ 1961-62 Χρον., 137. BCH 1956, 295-298. GAC, 224. Π-Σ, 118-119.

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Βεσαλᾶς ἢ Νησι ἢ Γελαδοβούνι, μετὰ τῶν ὄρμων Μικρὸ Βαθὺ καὶ τοῦ νοτιώτερον τούτου κειμένου ὄρμου Μεγάλου Βαθὺ (TPAB I, 69 εἰκ. 7), ἀνασκαφαὶ τοῦ Θρεψιάδου τὸ ἔτος 1959 ἀπεκάλυψαν λείψανα τειχῶν τῆς ΥΕ περιόδου κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀνασκάψαντος. ΠΑΕ 1959, 32-33, 1960, 48. Salganeus, 155-156. TPAB I, 68-74.

(γ) Ὑπὸ τὸν ναὸν τῆς Αὐλιδίας Ἀρτέμιδος, δυτικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως (TPAB I, 69 εἰκ. 7), αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ Θρεψιάδου τὸ ἔτος 1959 ἀπεκάλυψαν λείψανα καμπυλογράμμου οἰκοδομήματος καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. Μ-Χ, 247 κ.έ.

(δ) Έκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ΝΔ τῆς τελευταίας θέσεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ, ὑπομυκηναϊκά, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1914, 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55. TPAB I, 72-73.

(ε) Ἐκ μικροῦ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Βαθὺ καὶ βορείως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ ἐκ Ῥιτσώνας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ I-II ὄστρακα. ΤΡΑΒ I, 67-68.

ΥΕ II θέσις 40, ΥΕ III A 85, ΥΕ III B 122, ὑπομυκ. 52, γεωμ. 158.

222. ΔΙΣΤΟΜΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1968 Χρον., 250, 1981 Χρον., 234-235, 1982 Χρον., 217-220, 1983 Χρον., 190. ΑΤΕΡ, 30-31.

Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις, ἐκσκαφαὶ θεμελίων καὶ σωστικαὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφαὶ ἐντὸς τοῦ χωρίου Δίστομον τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Ἀμβρώσου (Πανσ. Χ, 3, 2), ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, λείψανα πολυγωνικῶν τειχῶν (ΑΔ 1968 Χρον., 250), τοίχων οἰκιῶν καὶ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ II πιθανῶς, ΥΕ III A-B καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. ΑΔ 1981-1983 Χρον. ἔ.ἀ. ΑΤΕΡ, 30-31.

ΜΕ θέσις 170α, ΥΕ II 41, ΥΕ III A 86, ΥΕ III B 123, γεωμ. 159α.

223. ΚΑΛΑΜΙ. Νεολ. θέσις 255. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. Π-Σ, 70. Notes, εἰκ. 9-11.

ΜΕ θέσις 170, ΥΕ I 23, ΥΕ II 42, ΥΕ III A 87, ΥΕ III B 124, ΥΕ III Γ 93.

224. ΚΑΣΤΡΑΚΙ-ΜΕΔΕΩΝ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1938-39, 177-185. RE XX (I), 1308-1309. GL I (2), 494, 685. EMF, 121. GAMS, 118. Π-Σ, 70-71. Notes, εἰκ. 10, 14, 16b-d. GAC, 241. Excavations 1980, 33 (Sphingion). ΤΡΑΒ I, 312-314.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Καστράκι κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Κωπαΐδος, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν τῆς βοιωτικῆς πόλεως Μεδεῶνος (χάρτης, διάγραμμα, ΤΡΑΒ I, 300, 313 εἰκ. 40,42), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τειχῶν καὶ οἰκιῶν, ὀψιανὸς καὶ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III B καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμική. ΑΜ 1938-39, 177-185. Π-Σ, 70-71. GAMS, 118. ΤΡΑΒ I, 312.

(β) Νεκροταφεῖον ΥΕ χρόνων ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τῶν δυτικῶν ὑπωρείων τοῦ Σφιγγίου ὄρους. ΑΜ 1938-39, 183.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Καλιμπάκι (ΑΜ 1938-39, πίν. 72), ἀπέχοντος περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀπὸ τὸ Καστράκι, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκιῶν καὶ ΠΕ ὄστρακα. ΑΜ 1938-39, 178, 185. ΤΡΑΒ I, 313.

ΜΕ θέσις 171, ΥΕ III B 125.

225. ΑΓΟΡΙΑΝΗ. Νεολ. θέσις 256. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. GAMS, 119. Notes, εἰκ. 9 (Alalkomenai). Π-Σ, 70. GAC, 242. TPAB I, 335-336.
ME θέσις 172, YE III B 126, γεωμ. 159.

226. ΛΙΘΑΡΕΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΑ 1931, 274-276. Π-Σ, 70 κ.έ. (Λικέρι). AAA 1968, 12, 17, 140-142, 1972, 467-469, 1973, 371-375. ΑΔ 1969 Μελέται, 28-46, ΑΔ 1969 Χρον., 184, 1972 Χρον., 319, 1973 Χρον., 264-265, 1973-74 Χρον., 443-444, 1976 Χρον., 128-130. GAC, 248. Χ. Τζαβέλλα - Evjen, Λιθαρές, Ἀθήναι 1984 (=Λιθαρές). TPAB I, 244-249.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Στρούλογγο, ἐπὶ τῆς νοτίας ὄχθης τῆς Ὑλίκης καὶ δυτικῶς τῆς κοινῆς ἐκβολῆς εἰς αὐτὴν τῶν ποταμῶν Θεσπιοῦ καὶ Ἰσμηνοῦ (χάρτης, Λιθαρές, 16 σχέδ. Α), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, YE καὶ ἑλληνιστικὰ στρώματα (ΑΔ 1969 Μελέται, 44), ἐπὶ τῆς νοτίας δὲ πλευρᾷς τοῦ ὑψώματος ἡ Ἀνδρειωμένου ἀνέσκαψε γεωμετρικὸν νεκροταφεῖον. Λιθαρές, 15. TPAB I, 245.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λιθαρές, μεταξὺ τοῦ Στρούλογγου καὶ τῶν ἐκβολῶν τῶν ποταμῶν ἀνατολικώτερον αὐτοῦ, ἀνέσκαφη ὑπὸ τοῦ Σπυροπούλου ἀρχικῶς τὸ ἔτος 1968 (AAA 1968, 140-142. ΑΔ 1969 Μελέται, 28-36) καὶ τῆς Χ. Τζαβέλλα-Ενjen ἐν συνεχείᾳ τὰ ἔτη 1971-1976 (AAA, ΑΔ, Λιθαρές ἔ.ἀ.) οἰκισμὸς ΠΕ I-II καὶ ἱερὸν ΠΕ III χρόνων. Λιθαρές, 5-177.

(γ) Ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τοῦ ὑψώματος Κοκκινόβραχος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἀνατολικῶς τῆς ἐκβολῆς τῶν ποταμῶν ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς Ὑλίκης καὶ ὅπου ὁ Παπαδημητρίου εἶχεν ἐπισημάνει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1931 ΠΕ τάφους, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (ΠΑΑ 1931, 274-276. Π-Σ, 70 κ.έ.), ὁ Σπυρόπουλος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1968 περὶ τοὺς 50 ΠΕ θαλαμοειδεῖς τάφους, εἷς τῶν ὁποίων ὅμως περιεῖχε ME κεραμικὴν. ΑΔ 1969 Μελέται, 36-43.

(δ) Δύο ἔτεραι τοποθεσίαι, ἀπέχουσαι ἀπὸ τῆς Λιθαρές, ἡ μία ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς Ὑλίκης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν συνελέγησαν ἐπιφανειακά ΠΕ I-II ὄστρακα, καὶ ἡ ἑτέρα ἐπὶ τῆς χερσονήσου Κληματάριαί, ἡ ὁποία ἐκτείνεται βορείως τῶν Λιθαρῶν ἐκ τῆς ἐναντι ὄχθης τῆς Ὑλίκης καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν συνελέγησαν YE I καὶ ME ὄστρακα, δύνανται νὰ μνημονευθοῦν ἐνταῦθα. TPAB I, 246-247.

ME θέσις 173, YE III 138, γεωμ. 160.

227. ΥΠΑΤΟΝ-ΣΥΡΤΖΙ. Νεολ. θέσις 257. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Λαχίδεζα (ΑΔ 1969 Χρον., 179), λαξευτοὶ ΠΕ τάφοι ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ χωρίου (ΑΔ 1970 Χρον., 224-226) καὶ λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ, κεραμικὴ καὶ λίθινα ἔργα-

λεῖα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) νοτίως τοῦ χωρίου. ΑΔ 1970 Χρον., 226-227.

ΜΕ θέσις 174, ΥΕ Ι 24, ΥΕ ΙΙ 43, ΥΕ ΙΙΙ Β 127, γεωμ. 161.

228. ΚΑΣΤΡΟΝ ΛΥΚΟΒΟΥΝΙΟΥ. Βιβλιογραφία: GAMS, 126. ΑΔ 1962 Χρον., 240-241. Π-Σ, 119-120. GAC, 247. ΤΡΑΒ Ι, 85-89.

Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως Κάστρον τοῦ Λυκοβουνίου, βορείως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Θηβῶν Χαλκίδος καὶ περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Ῥιτσώνας, ἡ ὁποία ἔχει προταθῇ νὰ ταυτισθῇ μὲ τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας βοιωτικῆς κώμης Ἄρμα, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-Β, γεωμετρικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. GAC, 247. ΤΡΑΒ Ι, 85-89.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 88, ΥΕ ΙΙΙ Β 128, γεωμ. 162.

229. ΔΡΑΜΕΣΙ-ΠΑΡΑΛΙΑ. Νεολ. θέσις 258. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἁγία Παρασκευὴ (ΑΑ 1914, 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55) καὶ (γ) Πύργος. ΑΔ 1965 Χρον., 242. ΤΡΑΒ Ι, 66-67.

ΜΕ θέσις 175, ΥΕ Ι 25, ΥΕ ΙΙ 44, ΥΕ ΙΙΙ Α 89, ΥΕ ΙΙΙ Β 129, ΥΕ ΙΙΙ Γ 94.

230. ΠΑΡΑΛΙΑ ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΜΕΔΕΩΝ. Νεολ. θέσις 259. Λείψανα κατοικήσεως περιλαμβάνοντα κεραμικὴν τοῦ τέλους τῆς ΠΕ περιόδου. ΑΔ 1964 Χρον., 223. Médéon, 37-40.

ΜΕ θέσις 177, ΥΕ ΙΙΙ Α 90, ΥΕ ΙΙΙ Β 131, ΥΕ ΙΙΙ Γ 96, ὑπομυκ. 53, πρωτογ. 135, γεωμ. 164.

231. ΑΛΙΑΡΤΟΣ. Παλαιογ. θέσις 47, νεολ. 261. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Μουσεῖον Χαιρωνείας καὶ εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Π-Σ, 34, 70 κ.έ. GAMS, 119. Notes, εἰκ. 10, 16 b.

ΜΕ θέσις 179, ΥΕ ΙΙ 45, ΥΕ ΙΙΙ Α 92, ΥΕ ΙΙΙ Β 133, γεωμ. 166.

232. ΚΑΖΑΡΜΑ-ΟΓΧΗΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: JHS 1962 AR, 31. GAMS, 118-119. Π-Σ, 71 κ.έ. ΑΔ 1964 Χρον., 200. 1966 Χρον., 203, 1967 Χρον., 242, 1973 Χρον., 269-271. Notes, εἰκ. 9-11, 13-14, 16 b-d, 19. AAA 1973, 379-381. GAC, 241-242. Excavations 1980, 27. ΤΡΑΒ Ι, 308-312.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ ὑψώματος Καζάρμα ἐπὶ τῆς λοφοσειρᾶς, ἡ ὁποία διαχωρίζει τὴν πεδιάδα τῶν Θηβῶν ἀπὸ τὴν λεκάνην τῆς Κωπαΐδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. Notes, εἰκ. 19. ΤΡΑΒ Ι, 310.

(β) Έκ της περιοχής του ήρειπωμένου τουρκικού κτηρίου Καζάρμα ΝΔ της προηγούμενης θέσεως, εκ του όποιου προέρχεται και το όνομα της θέσεως ταύτης, έχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ και ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα (JHS 1962 AR, 31. GAMS, 118-119. Π-Σ, 71, Notes, ἔ.ἄ. ΑΔ 1973 Χρον., 271. TPAB I, 310), εἰς δὲ τὴν τοποθεσίαν Στενὴ νοτιώτερον ἔχουν ἐντοπισθῆ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1964-1973, ΑΑΑ 1973 ἔ.ἄ. TPAB I, 308-312.

ΜΕ θέσις 180, ΥΕ ΙΙΙ Α 93, ΥΕ ΙΙΙ Β 134.

233. ΕΛΕΩΝ. Έκ τοῦ λόφου Κάστρον, μεταξύ τῶν χωρίων Ἐλεῶν (πρώην Σπαῖδες) καὶ Ἄρμα (πρώην Δρίτσα) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν ἀναφερθῆ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. TPAB I, 96.

234. ΑΡΜΑ. Νεολ. θέσις 262. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πύργος καὶ (β) Προφήτης Ἡλίας. TPAB I, 90-94. Notes, εἰκ. 9-11.

ΜΕ θέσις 181, ΥΕ ΙΙΙ Α 94, ΥΕ ΙΙΙ Β 135, ΥΕ ΙΙΙ Γ 97, πρωτογ. 136, γεωμ. 167.

235. ΣΧΗΜΑΤΑΡΙ-ΔΗΛΕΣΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1905-6, 94-95. KMK, 6. BCH 1946, 634. EMF, 120. GAMS, 126-127. Π-Σ, 120 κ.ἔ. ΑΔ 1969 Χρον., 187. Notes, εἰκ. 8-11, 14, 19 (Kokali). GAC, 221-222 (Kokali). Excavations 1980, 32. Orchomenos V, 105, 108. TPAB I, 62-66 (Dilesi).

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Α.С.В. Brown τὸ ἔτος 1905 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἄγιος Ἡλίας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Σχηματάριον τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκίας συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴν καὶ δύο μικροὺς λακκοειδεῖς τάφους περιέχοντας δύο ἀγγεῖα, δύο ψήφους ἡλέκτρον καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα ἀβεβαίου χρονολογίας (BSA 1905-6, 94-95). Εἰς τὴν Συλλογὴν ἐπὶ πλεόν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχουν ἐκ τῆς θέσεως ΠΕ, ΜΕ (Notes, εἰκ. 8-11, 14), ΥΕ ΙΙΙ Α καὶ ΥΕ ΙΙΙ Γ ὄστρακα. Orchomenos V, 105-109 (ἀριθ. 10-28).

(β) Έκ τῆς τοποθεσίας Λιοῦγκο ἢ Κοκκάλι, νοτίως τοῦ Σχηματαρίου, ὁ Σπυρόπουλος περισυνέλεξεν ἔξ ἐκτάσεως 10 περίπου στρεμμάτων μυκηναϊκά ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 187.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κεσσέρι ὁ Σπυρόπουλος ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχουν λείψανα προϊστορικῶν κτιρίων καὶ 7-8 λαξευτοὶ μικροὶ τάφοι συλημένοι, ἔξ ὧν συνέλεξε ΠΕ ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 187.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλάκα τοῦ Δήλεσι, δυτικῶς τοῦ χωρίου Δήλεσι, ὁ J.M. Fossey ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχουν 4 πιθανοὶ μυκηναϊκοὶ τάφοι, κατ' ἐγκύρους πληροφορίας παρασχεθείσας εἰς αὐτόν. TPAB I, 64.

ΜΕ θέσις 182, ΥΕ ΙΙΙ Α 95, ΥΕ ΙΙΙ Β 136, ΥΕ ΙΙΙ Γ 98.

236. ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ. Ἐκ τοῦ λόφου Μεσοβούνι, ΒΑ τῶν Θηβῶν καὶ μεταξὺ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Χαλκίδα, ὁ ὁποῖος ἔχει ταυτισθῇ πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Τευμησοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ὀψιανὸς καὶ ΠΕ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΡΑΒ I, 212-216.
237. ΘΗΒΑΙ. Νεολ. θέσις 265. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ 32 περίπου σημείων τῆς Καδμείας καὶ τῆς συγχρόνου πόλεως. Π-Σ, 71 κ.έ. Π-Θ, 81-111, 117-126, 134-152, 159-166, 171-178. Topography, 15-19. ΑΔ 1976-1983 ἔ.ἀ.
ΜΕ θέσις 183, ΥΕ I 26, ΥΕ II 46, ΥΕ III A 96, ΥΕ III B 137, ΥΕ III Γ 99, ὑπομυκ. 54, πρωτογ. 137, γεωμ. 169.
238. ΜΗΛΙΑ. Ἐκ λόφου εἰς τὴν θέσιν Μηλιά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Στεβενίκον (νῦν Ἁγία Τριάς) τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΡΑΒ I, 340.
239. ΠΥΡΓΑΚΙ-ΑΣΚΡΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Πυργάκι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Ἀσκρας ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. JHS 1982 AR, 27. BCH 1982, 561. ΤΡΑΒ I, 142-145.
ΜΕ θέσις 184, ΥΕ 139, γεωμ. 171.
240. ΑΣΩΠΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ἀσωπία (πρῶην Χλεμποτσάρι) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν ἔχουν ἀναφερθῇ, μυκηναϊκὸν νεκροταφεῖον (Teiresias 1971, 7) καὶ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΤΡΑΒ I, 128.
ΜΕ θέσις 185, ΥΕ III 140, γεωμ. 174.
241. ΘΕΣΠΙΑΙ. Παλαιολ. θέσις 48, νεολ. 267. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. Π-Σ, 71. Notes, εἰκ. 10-11. GAC, 249. ΤΡΑΒ I, 135-140.
ΜΕ θέσις 186, ΥΕ III A 100, ΥΕ III B 141, γεωμ. 175.
242. ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ. Νεολ. θέσις 268. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 186-187.
ΜΕ θέσις 187, ΥΕ III 141.
243. ΤΑΤΕΖΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ ἐγκαταλειφθέντος χωρίου Τάτεζα, μεταξὺ τῶν χωρίων Δομβραῖνα καὶ Ξηρονομὴ τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἱχνη ΠΕ κατοικήσεως (ΤΡΑΒ I, 148) καὶ καταστραφέντες μυκηναϊκοὶ τάφοι, ἐκ τῶν ὁποίων παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Θηβῶν χαλκὴ αἰχμὴ δόρατος, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ δύο ἄλλα

χαλκᾶ ἀντικείμενα, καὶ συνελέγησαν μυκηναϊκὰ ὄστρακα. ΑΕ 1973 Χρον., 82-83.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 143.

244. ΧΩΣΤΙΑ-ΧΟΡΣΙΑΙ. Νεολ. θέσις 270. Λείψανα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κάστρο. Khóstia I, 11-29. ΤΡΑΒ Ι, 193.

ΜΕ θέσις 189, ΥΕ ΙΙ 48, ΥΕ ΙΙΙ Α 101, ΥΕ ΙΙΙ Β 142, πρωτογ. 139, γεωμ. 176.

245. ΘΙΣΒΗ. Βιβλιογραφία: BSA 1923-25, 41-44. JHS 1925, 1-12. EMF, 124. GAMS, 122-123. Π-Σ, 99-100. ΑΔ 1970 Χρον., 233. GAC, 249-250. Excavations 1980, 38. Teiresias 1980, 31-41. BCH 1981, 812. Orchomenos V, 103. 106. ΤΡΑΒ Ι, 178-182.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο ΒΔ τοῦ χωρίου Θίσβη (πρῶην Κακόσι) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Θίσβης (ΤΡΑΒ Ι, 125 εἰκ. 22), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τρεῖς συστάδες μυκηναϊκῶν θαλαμοειδῶν τάφων, ἐξ ἐνὸς τῶν ὁποίων προέρχεται ΥΕ ΙΙΙ Α θησαυρὸς μικρῶν ἀντικειμένων δημοσιευθεὶς ὑπὸ τοῦ Α. Evans. JHS 1925, 1-12. Π-Σ, 99-100. ΑΔ 1970 Χρον., 233. GAC, 249-250. ΤΡΑΒ Ι, 180.

ΜΕ θέσις 190, ΥΕ ΙΙΙ Α 102, ΥΕ ΙΙΙ Β 143, ΥΕ ΙΙΙ Γ 100.

246. ΕΥΤΡΗΣΙΣ. Νεολ. θέσις 271. Στρώματα κατοικήσεως τῆς ΠΕ περιόδου πάχους 4-4,50 μ. περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν, μικρὰ εὐρήματα, καὶ μίαν ταφὴν τῆς ΠΕ περιόδου. Π-Σ, 72 κ.έ.

ΜΕ θέσις 191, ΥΕ Ι 27, ΥΕ ΙΙ 49, ΥΕ ΙΙΙ Α 103, ΥΕ ΙΙΙ Β 144, ΥΕ ΙΙΙ Γ 101.

247. ΠΛΑΤΑΙΑΙ. Νεολ. θέσις 272. Κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ΒΔ τοῦ χωρίου. ΑΔ 1969 Χρον., 186, 1981 Χρον., 194. ΤΡΑΒ Ι, 109.

ΜΕ θέσις 192, ΥΕ ΙΙΙ Α 104, ΥΕ ΙΙΙ Β 145, ΥΕ ΙΙΙ Γ 102, γεωμ. 177.

248. ΛΙΒΑΔΟΣΤΡΟ-ΚΡΕΥΣΙΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1923-25, 38-44. Eutresis, 3. EMF, 124-125. GAMS, 124. Π-Σ, 72 κ.έ. ΑΔ 1969 Χρον., 185-186, 1970 Χρον., 233, 1983 Χρον., 134. Notes, εἰκ. 10, 14, 16, c-d. GAC, 250-251. Excavations 1980, 27. Orchomenos V, 103, 105. ΤΡΑΒ Ι, 157-163.

Ἐκ λόφου κειμένου παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τοῦ ὄρμου τοῦ Λιβαδόστρου ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Κρεῦσις, (χάρτης, BSA 1970, 248 εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ὀψιανὸς καὶ ἐπιφα-

νειακά ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ II-III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, λείψανα ὀχυρώσεως καὶ ἀρχαίας ὁδοῦ ὡς καὶ θαλαμοειδεῖς καὶ ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφοι. Π-Σ, 72 κ.έ. ΑΔ 1969 Χρον., 185-186, 1983 Χρον., 134.

ΜΕ θέσις 193, ΥΕ II 50, ΥΕ III Α 105, ΥΕ III Β 146.

249. ΑΛΥΚΗ-ΣΙΦΑΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1923-25, 40-45. EMF, 124. GAMS, 123. Π-Σ, 100 κ.έ. Teiresias 1979 (Arch.), 7-8. GAC, 250. Excavations 1980, 15. TPAB I, 167-173. ΑΔ 1981 Χρον., 194.

Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας βοιωτικῆς κόμης Σίφαι, παρὰ τὴν Ἀλυκὴν Δομβραίνης ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ (χάρτης, BSA 1970, 244 εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα μυκηναϊκῶν πιθανῶς τειχῶν καὶ ἐπιφανειακά ΠΕ I-II, ΜΕ, ΥΕ II-III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Π-Σ, 100 κ.έ. GAMS, 123. TPAB I, 171. ΑΔ 1981 Χρον., 194.

ΜΕ θέσις 194, ΥΕ II 51, ΥΕ III Α 106, ΥΕ III Β 147.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

250. ΓΟΥΒΕΣ. Βιβλιογραφία: AEM 1959, 307. BSA 1966, 41-42. Π-Σ, 72. GAC, 268.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Γοῦβες καὶ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Καστρί τῆς ἐπαρχίας Ἰσθμιαίας κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Εὐβοίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1966, 41-42. Π-Σ, 72.

ΜΕ θέσις 195, ΥΕ III 146.

251. ΑΣΜΗΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 273. Πιθανὰ ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1966, 41.

ΥΕ θέσις 147, γεωμ. 179.

252. ΕΛΛΗΝΙΚΟ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Χερρονήσι, εἰς τὴν κοιλάδα Ἑλληνικό, κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς Εὐβοίας ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ἐπιφανειακά ὄστρακα. BSA 1966, 42. Π-Σ, 72.

253. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Ἐκ δύο τοποθεσιῶν κειμένων ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἁγία Παρασκευή (πρῶην Βιστρίτσα) ἔχουν ἀναφερθῇ ὀψιανός καὶ ΠΕ ὄστρακα. BSA 1966, 41 (ἀριθ. 8). Π-Σ, 38 (ἀριθ. 36 β-γ). GAC, 268.

254. ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Νεολ. θέσις 274. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. BSA 1966, 42. Π-Σ, 39. GAC, 268.

ΥΕ III θέσις 148.

255. ΩΡΕΟΙ. Βιβλιογραφία: ΑΕΜ 1959, 307, 310-311, 313. ΑΔ 1960 Χρον., 152, 1973-74 Χρον., 487-490. ΒSA, 1966, 41. GAMS, 167. Π-Σ, 73 κ.έ. GAC, 267-268. Excavations 1980, 69-70. Μ-Χ, 269.

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην βορείως τῶν Ὠρεῶν ἀνεσκάφη ΥΕ ΙΙΙ τάφος καλυπτόμενος διὰ πλακῶν καὶ περιέχων τρεῖς νεκροὺς καὶ ὄστρακα ΥΕ ΙΙΙ ἀγγείου, ἄλλοι δὲ τάφοι εἶχον εὑρεθῇ καὶ συληθῇ παλαιότερον εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν. ΑΔ 1973-74 Χρον., 489-490.

(β) Ἐκ μικρᾶς ἐξάρσεως τοῦ ἐδάφους ΒΑ τῶν Ὠρεῶν συνελέγησαν λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα προϊστορικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1973-74 Χρον., 490.

(γ) Δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ Κάστρου τῶν Ὠρεῶν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Ἰστιαίας (ἢ Ὠρεῶν), ὑπὸ τοῦ Θρεψιάδου (ΑΕΜ 1959, 307, 310-311, 313) καὶ τοῦ Ἀ. Σάμψων τὸ ἔτος 1974, ἐξ ἀφορμῆς ἐκσκαφῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ὕδατοδεξαμενῆς (ΑΔ 1973-74 Χρον., 487-490), τυχαῖαι συμπτώσεις καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνησεις (GAMS, 167. ΒSA 1966, 39-41 ὑπόσημ. 26, 29), ἔχουν φέρει εἰς φῶς τεταραγμένα στρώματα κατοικίσεως περιέχοντα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ, πρωτογεωμετρικὴν, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, τάφον ΜΕ ἴσως χρόνων, ὀψιανὸν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΕΜ, ΑΔ, ΒSA ἔ.ἄ.

ΜΕ θέσις 196, ΥΕ ΙΙΙ Β 148, ΥΕ ΙΙΙ Γ 103, πρωτογ. 141, γεωμ. 180.

256. ΝΕΟΣ ΠΥΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 275. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ΠΕ πιθανῶς περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κάστρο. ΑΕΜ 1980, 192-194.

ΥΕ θέσις 149.

257. ΧΕΡΣΟΝΗΣΙ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1966, 38-39. Π-Σ, 74. GAC, 267. ΝΠΕ, 174. ΑΕΜ 1980, 217 (ἀριθ. 15).

Ἐκ τοῦ λόφου Χερσονήσι (ἢ Χηρονήσι), μεταξὺ Γιάλτρων καὶ Αἰδηψοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ Ι ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ εἰδῶλιον γεωμετρικῶν ἢ ἀρχαϊκῶν χρόνων. ΒSA 1966, 38-39. ΝΠΕ, 174.

Γεωμ. θέσις 181.

258. ΛΙΧΑΣ. Νεολ. θέσις 277. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. ΒSA 1966, 37 (ὑπόσημ. 22).

ΜΕ θέσις 197, ΥΕ ΙΙΙ Β 149, πρωτογ. 142, γεωμ. 182.

259. ΓΙΑΛΤΡΑ. Νεολ. θέσις 278. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. ΒSA 1966, 37-38 (ὑπόσημ. 24).

ΜΕ θέσις 198, ΥΕ Ι 28, ΥΕ ΙΙ 52, ΥΕ ΙΙΙ Α 107, ΥΕ ΙΙΙ Β 150, ΥΕ ΙΙΙ Γ 104, πρωτογ. 143, γεωμ. 183.

260. ΑΓΙΑΝΝΑΚΟΣ. Νεολ. θέσις 281. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 91 (ἀριθ. 10, εἰκ. 8 ἀριθ. 6).
261. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 51, νεολ. 282. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) παρὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀγιαννάκον. ΒSA 1966, 48 (ὑποσημ. 47).
ΜΕ θέσις 200, ΥΕ 150.
262. ΔΑΜΙΑ. Νεολ. θέσις 283. Ἐπιφανειακά ΠΕ ἢ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κρέμαση. ΑΕΜ 1980, 150 (ἀριθ. 61).
ΜΕ θέσις 201.
263. ΡΟΒΙΑΙ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1966, 46-47. Π-Σ, 39-40 (ἀριθ. 40, α-β). GAC, 270. Excavations 1980, 71. Μ-Χ, 191, 249.
(α) Ἐκ τοῦ λόφου Ἅγιος Ἡλίας, ΒΔ τοῦ χωρίου Ῥοβιαί τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΒSA 1966, 47 (ὑποσημ. 45).
(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Φράγκικου πύργου κατὰ τὸ μέσον τοῦ χωρίου συνελέγησαν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ, γεωμετρικά καὶ μεσαιωνικά ὄστρακα. ΒSA 1966, 46-47 (ὑποσημ. 44).
ΜΕ θέσις 202, ΥΕ 151, πρωτογ. 144, γεωμ. 184.
264. ΣΤΡΟΦΥΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1966, 46. Π-Σ, 74. GAC, 269.
Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Στροφυλιά τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ τειχισμένου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΒSA 1966, 46.
265. ΔΑΦΝΗ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, κατὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Δάφνη (πρῶην Μαντανίκα) τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν ἀναφερθῆ πιθανὰ πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΒSA 1966, 46 (ἀριθ. 18). Μ-Χ, 191, 249.
(β) Ἐκ δύο ἐτέρων τοποθεσιῶν νοτίως τοῦ χωρίου ἔχουν συλλεγῆ, ὀψιανός, ΠΕ, πρωτογεωμετρικά πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἔχουν ἀναφερθῆ ἄλλα λείψανα. ΒSA 1966, 46 (ἀριθ. 18a)
Πρωτογ. θέσις 145, γεωμ. 185.
266. ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ. Παλαιολ. θέσις 52, νεολ. 284. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ταμπούρι (ΝΠΕ, 173), (β) Καστρί, (γ) Πελέκι καὶ (δ) Προφήτης Ἡλίας. Π-Σ, 40-41. ΑΔ 1973-74 Χρον., 484-487. ΑΑΑ 1975, 28-31. ΑΕΜ 1980, 146-147.
ΜΕ θέσις 203, ΥΕ ΙΙΙ Β 151, πρωτογ. 146, γεωμ. 186.

267. ΛΙΜΝΗ. Νεολ. θέσις 286. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα εκ της τοποθεσίας (γ) Καστριά. BSA 1966, 49 (ύποσημ. 52).
ME θέσις 205, YE III A 108, γεωμ. 188.
268. ΑΤΤΑΛΗ. Έκ της περιοχής νοτίως του ναού του Άγίου Νικολάου παρά τὸ χωρίον Ἀττάλη της ἐπαρχίας Χαλκίδος ἔχουν συλλεγῆ προϊστορικά όστρακα καὶ όψιανός της ΠΕ πιθανώς περιόδου. AEM 1980, 135-136.
269. ΜΑΚΡΥΚΑΠΑ. Βιβλιογραφία: AEM 1959, 308, 1980, 106-107, 136, 174. BSA 1966, 53. Π-Σ, 74 κ.έ. AE 1974 Χρον., 11. ΝΠΕ, 177-178.
- (α) Έκ τυχαίως εύρεθέντων κιβωτισσῆμων τάφων εντός του χωρίου Μακρυκάπα της ἐπαρχίας Χαλκίδος προέρχονται τρία μαρμάρινα ΠΕ άγγεῖα του Μουσείου Χαλκίδος. AEM 1959, 308. BSA 1966, 53. Π-Σ, 74 κ.έ.
- (β) Έκ της τοποθεσίας Χάρμπιζα, ανατολικώς του χωρίου, ἔχουν άναφερθῆ λίθιναι άξῖναι, όψιανός (AEM 1959, 308) καὶ έπιφανειακά όστρακα, πιθανώς ΠΕ. AEM 1980, 106.
- (γ) Έκ του χαμηλού λόφου Ῥάκου ανατολικώς επίσης του χωρίου ἔχουν άναφερθῆ καταστραφέντες προϊστορικοί τάφοι, προϊστορικά έπιφανειακά όστρακα καὶ τεμάχια πυριτολίθου. AEM 1980, 174.
270. ΕΦΤΑΚΟΝΑΚΑ. Έκ καταστραφέντος κατὰ την καλλιέργειαν κιβωτισσῆμου τάφου, παρά τὸ χωρίον Ἑφτακόνακα έγγὺς της προηγούμενης θέσεως, προέρχονται, τεμάχιον ΠΕ άγγείου καὶ λίθινος τριπτῆρ. AEM 1980, 136 (άριθ. 48). ΝΠΕ, 177-178 (άριθ. 20).
271. ΟΞΥΛΙΘΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1907, 114-119. Τάφοι, 24-29. RE Suppl. VI, 609. BSA 1952, 49 (ύποσημ. 1), 60 (ύποσημ. 14 b), 64, 73, 75, 88, 93, 1966, 73-74. EMF, 126. GAMS, 169. Π-Σ, 75 κ.έ. GAC, 232. Excavations 1980, 70. AEM 1980, 189.
Χάρτης: BSA 1966, 73 (εἰκ. 13).
- (α) Έκ καταστραφέντος θολωτοῦ τάφου εύρεθέντος ΝΑ του χωρίου Ὁξύλιθος της ἐπαρχίας Καρυστίας (BSA 1966, 73 εἰκ. 13 «Eporia» tomb) προέρχεται YE II-III A χαλκοῦν ξίφος. Τάφοι, 29. BSA 1966, 74 (άριθ. 78, ύποσημ. 117). Π-Σ, 75 (άριθ. 55, γ).
- (β) Εἰς την θέσιν Εῦρημα, ΝΔ της προηγούμενης τοποθεσίας (BSA 1966, 73, εἰκ. 13), ὁ Παπαβασιλείου άνέσκαψε τὸ έτος 1907 θολωτὸν τάφον περιέχοντα πλὴν τῶν λειψάνων τῶν νεκρῶν ὀκτὼ YE III A-B άγγεῖα, τεμάχια άλλων καὶ μικρὰ εύρήματα. Τάφοι, 24-38. BSA 1966, 73-74 (άριθ. 76). Π-Σ, 75 (άριθ. 55, β).
- (γ) Εἰς θέσιν κειμένην περὶ τὰ 500 μ. ανατολικώς της Μονῆς Μάντ-

ζαρη και ΝΑ της προηγούμενης τοποθεσίας (BSA 1966, 73, εικ. 13) ἀνεκαλύφθη τὸ ἔτος 1939 θαλαμοειδῆς τάφος, ἐκ τοῦ ὁποῦ διεσώθησαν τρία ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖα. BSA 1952, 60 (ὑπόσημ. 14 b), 1966, 74 (ἀριθ. 77, ὑπόσημ. 114). Π-Σ, 75 (ἀριθ. 55, δ). GAC, 232 (ἀριθ. 94).

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Ὁξύλιθος καὶ ΝΔ τῆς τελευταίας τοποθεσίας (BSA 1966, 73, εικ. 13), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ πιθανὰ κυκλώπεια τείχη. GAMS, 169. BSA 1966, 73 (ἀριθ. 75, ὑπόσημ. 111). Π-Σ, 75 (ἀριθ. 55, α).

(ε) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Προφήτης Ἡλίας, εἰς ἀπόστασιν πορείας 15 λεπτῶν ΝΑ τῆς Μονῆς Μάντζαρη (ΑΕ 1980, 134, εικ. 42, ἀριθ. 117), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ΙΙ ὄστρακα καὶ τάφοι μυκηναϊκῶν καὶ κλασσικῶν χρόνων. ΑΕΜ 1980, 189 (ἀριθ. 117).

ΜΕ θέσις 206, ΥΕ ΙΙ 54, ΥΕ ΙΙΙ Α 111, ΥΕ ΙΙΙ Β 152.

272. ΜΑΚΡΥΜΑΛΛΗ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κρύα Πηγῇ, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Μακρυμάλλη τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 154, εικ. 62 ἀριθ. 53), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ΙΙ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. ΑΕΜ 1980, 138-140 (ἀριθ. 53).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀραδαριά, βορείως τοῦ χωρίου Μακρυμάλλη (ΑΕΜ 1980, 154, εικ. 62 ἀριθ. 52) ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων λείψανα κατοικήσεως. ΑΕΜ 1980, 138 (ἀριθ. 52).

ΜΕ θέσις 207.

273. ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάκκες, ἀπεχούσης περὶ τὰ 800 μ. ἀπὸ τοῦ χωρίου Παλιούρας τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΕΜ 1980, 164 (ἀριθ. 78).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥέρες, ΝΔ τῆς προηγούμενης θέσεως, συνελέγησαν ΠΕ Ι ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 164 (ἀριθ. 79). ΝΠΕ, 178 (ἀριθ. 21).

(γ) Ἐκ τοποθεσίας ἀπεχούσης περὶ τὰ 300 μ. ἀπὸ τοῦ χωρίου Παλιούρας ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια λιθίνων ἐργαλείων. ΑΕΜ 1980, 198 (ἀριθ. 131).

274. ΛΟΥΤΣΑ. (α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Βοῖδοκλέφτρα, περὶ τὰς δύο ὥρας πορείας βορείως τοῦ χωρίου Λούτσα τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ Ι καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 162 (ἀριθ. 76).

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης βορείως τοῦ χωρίου ἔχουν συλλεγῇ ἀβεβαίου χρονολογίας ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου. ΑΕΜ 1980, 198-199 (ἀριθ. 132).

275. ΠΟΛΙΤΙΚΑ. Νεολ. θέσις 292. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα έκ τών τοποθεσιών (δ) Μνήμα και (ε) Κανκάλα. BSA 1966, 52-53 (ύποσημ. 57, 60). ΑΕ 1974 Χρον., 7-8 (άριθ. 1). ΝΠΕ, 174-175 (άριθ. 16).
ΜΕ θέσις 208, ΥΕ ΙΙΙ Α 112, ΥΕ ΙΙΙ Β 153.
276. ΤΡΙΑΔΑ. Νεολ. θέσις 293. Κεραμική τής ΠΕ περιόδου έκ τών τοποθεσιών (α) Σπήλαιον του Κούρου (ΑΕΜ 1980, 164-167, άριθ. 80), (β) Έρρια (ΑΕΜ 1980, 167, άριθ. 81), (γ) Άγία Καλλιόπη (ΑΕ 1974 Χρον., 10-11. ΑΕΜ 1980, 107-108) και (ς) Πρόδρομος. ΑΕΜ 1980, 136-137 (άριθ. 49). ΝΠΕ, 178-179 (άριθ. 22).
ΜΕ θέσις 209, ΥΕ ΙΙΙ 154, γεωμ. 189.
277. ΨΑΧΝΑ. Νεολ. θέσις 294. Κεραμική τής ΠΕ περιόδου έκ τών τοποθεσιών (β) Κατεργάρης (ΑΕΜ 1980, 140), (γ) Έρασώντας (ΑΕΜ 1980, 141-144), (δ) Κόκκινο Λιθάρι (ΑΕΜ 1980, 137), (ς) Πύργος (BSA 1966, 54, ύποσημ. 63. ΑΔ 1973-74 Χρον., 494), (ι) Γλίφα (ΑΕΜ 1959, 308. BSA 1966, 56. ΑΕ 1974 Χρον., 10) και (ια) Βολέρι. ΑΕ 1974 Χρον., 10.
ΜΕ θέσις 210, ΥΕ ΙΙΙ Α 113, ΥΕ ΙΙΙ Β 154, ΥΕ ΙΙΙ Γ 105, πρωτογ. 147, γεωμ. 190.
278. ΒΡΥΣΑΚΙΑ. Νεολ. θέσις 295. Πιθανά ΠΕ όστρακα έκ τής τοποθεσίας Λεκάνη. ΑΕΜ 1980, 94 (άριθ. 2).
279. ΚΑΘΕΝΟΙ. Νεολ. θέσις 296. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα έκ τών τριών γνωστών προϊστορικών τοποθεσιών παρά τó χωρίον. ΝΠΕ, 175-177 (άριθ. 18-19). BSA 1966, 54 (άριθ. 29).
ΜΕ θέσις 211, ΥΕ ΙΙΙ 155.
280. ΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 298. Όστρακα τής ΠΕ περιόδου. ΑΔ 1975 Χρον., 155. ΑΕΜ 1980, 124 (άριθ. 33).
ΜΕ θέσις 212.
281. ΟΡΙΟΝ. Έκ λόφου, κειμένου περι τó 1 χιλιόμετρον ΝΔ του χωρίου Όριον τής έπαρχίας Καρυστίας (ΑΕΜ 1980, 165 εικ. 73 άριθ. 65) έχουν άναφερθί όστρακα τής ΠΕ και τής ΜΕ περιόδου, τεμάχιον λιθίνου πελέκεως και όψιανός. ΑΕΜ 1980, 152 (άριθ. 65).
ΜΕ θέσις 213.
282. ΟΧΘΩΝΙΑ. Νεολ. θέσις 299. Αρχιτεκτονικά λείψανα, ΠΕ κεραμική και λίθινα έργαλεία έκ τής τοποθεσίας (α) Μουρτερή. ΑΔ 1976 Χρον., 155.
283. ΜΙΣΤΡΟΣ. Νεολ. θέσις 300. Κεραμική τής ΠΕ περιόδου έκ τής τοποθεσίας (δ) Ζεστό Νερό. ΑΕΜ 1980, 173-174 (άριθ. 90).
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 155, ΥΕ ΙΙΙ Γ 106.

284. ΘΑΡΟΥΝΙΑ. Παλαιολ. θέσις 53, νεολ. 301. Ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) σπηλαίου Σκοτεινῆ. ΑΑΑ 1976, 54.
ΜΕ θέσις 214, ΥΕ ΙΙΙ Α 114, γεωμ. 191.
285. ΑΥΛΩΝΑΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 302. Ὀστρακα τῆς ΠΕ περιόδου καὶ ὀψιανὸς ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἀντῆρες, (γ) Παλαιοκαστρί καὶ (ε) Μπούζι (BSA 1966, 71-72. Π-Σ, 43-44. ΑΕΜ 1980, 185-186) καὶ ΠΕ ὀστεοφυλάκιον ἐκ τῆς τοποθεσίας (ζ) Ἅγιος Γεώργιος. ΑΔ 1983 Χρον., 141.
ΜΕ θέσις 215, ΥΕ ΙΙΙ 157, γεωμ. 192.
286. ΒΑΤΩΝΤΑΣ. (α) Ἐκ λόφου κειμένου παρὰ τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου Βατώντας τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (ΑΕΜ 1980, 98, εἰκ. 4, ἀριθ. 56), ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας προϊστορικὰ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 141 (ἀριθ. 56).
(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ΝΔ δὲ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΑΕΜ 1980, 98, εἰκ. 4, ἀριθ. 55), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ Ι-ΙΙ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 140-141 (ἀριθ. 55).
287. ΠΙΣΣΩΝΑΣ. Νεολ. θέσις 303. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ Ι ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Κούτπας (ΑΕΜ 1980, 178-179, ἀριθ. 98. ΝΠΕ, 168-169, ἀριθ. 3) καὶ (δ) Λεχρές. ΑΕΜ 1980, 110-111 (ἀριθ. 18). ΝΠΕ, 169 (ἀριθ. 5).
288. ΝΕΑ ΑΡΤΑΚΗ. Παλαιολ. θέσις 54, νεολ. 304. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Δύο Βουνὰ (ΑΕΜ 1980, 103-105, ἀριθ. 8) καὶ (ς) δυτικὴ παρυφὴ τοῦ χωρίου. ΑΕ 1974 Χρον., 13 (ἀριθ. 13). ΑΕΜ 1980, 113 (ἀριθ. 22).
289. ΠΟΥΡΝΟΣ. Ἐκ τῆς ἐπιφανείας ὑψώματος, κειμένου περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ποῦρνος τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ Ι ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 162-163 (ἀριθ. 77). ΝΠΕ, 174 (ἀριθ. 14).
290. ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Νεολ. θέσις 305. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Μεγάλῃ Λάκκα, δυτικῶς τοῦ χωρίου (ΑΔ 1984 Χρον., 125) καὶ (δ) ἀνατολικῶς τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας. ΝΠΕ, 171-172 (ἀριθ. 9).
ΜΕ θέσις 216, γεωμ. 193.
291. ΜΑΝΙΚΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1900, 66, 1906, 167-168. Τάφοι, 1-20. BSA 1952, 60 (ὑποσημ. 14 b), 1966, 56-57 (ἀριθ. 35), 1987, 233-264. ΑΕΜ 1959, 292-306, 1972, 45-68, 1980, 175-176 (Παναγίτσα).

GL I (2), 743 (ἀριθ. 35). EMF, 126. GAMS, 165. Π-Σ, 76-77 κ.έ. ΑΔ 1969 Χρον., 202, 1970 Χρον., 248-250 (Παναγίτσα), 1971 Χρον., 258, 1973-74 Χρον., 491-493, 1976 Χρον., 159, 1983 Χρον., 139-140, 1984 Χρον., 120-123, ΑΔ, 1986 Μελέτες, 101-270. ΑΕ 1974 Χρον., 13 (ἀριθ. 14). GAC, 226. Excavations 1980; 68. ΝΠΕ, 172-173 (ἀριθ. 11). Ἀρχαιολογία 1983 (τεύχος 6), 69-76. Ἀ. Σάμψων, Μάνικα Ι. Μιά Πρωτοελλαδική πόλη στη Χαλκίδα, Ἀθήνα 1985, Μάνικα ΙΙ. Ὁ πρωτοελλαδικὸς οἰκισμὸς καὶ τὸ Νεκροταφεῖο, Ἀθήνα 1988 (= Μάνικα, Ι-ΙΙ).

Ἀνασκαφαὶ καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις, ἐπὶ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Μάνικα καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Χαλκίδος, ὑπὸ τοῦ Τσούντα τὸ ἔτος 1900, τοῦ Παπαβασιλείου τὰ ἔτη 1905-1906 (ΠΑΕ, Τάφοι ἔ.ἄ.), τοῦ Θεοχάρη τὸ ἔτος 1955 (ΑΕΜ 1959, 292-306), τοῦ Θέμελη τὸ ἔτος 1968 (ΑΔ 1969 Χρον., 202), τοῦ Χωρέμη τὰ ἔτη 1969-1970 (ΑΔ 1970 Χρον., 248-250, 1971 Χρον., 254-258. ΑΕΜ 1972, 45-68), τοῦ Σάμψων τὰ ἔτη 1982-1986 (ΑΔ 1973-74 Χρον., 491-493, 1976 Χρον., 159. ΑΕ 1974 Χρον., 13. Μάνικα Ι-ΙΙ) καὶ τῆς Σαπουνᾶ-Σακελλαράκη τὸ ἔτος 1984 (ΑΔ 1984 Χρον., 120-123, ΑΔ 1986 Μελέτες, 101-270) ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι-ΙΙΙ Β οἰκισμοῦ καὶ νεκροταφείου θαλαμοειδῶν τάφων, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχουν ἀνασκαφῇ περὶ τοὺς διακοσίους ΠΕ καὶ εἰς ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β, κεραμικὴν ΠΕ-ΥΕ ΙΙΙ Β, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων καὶ μικρὰ εὐρήματα. Τὰ κινητὰ δὲ εὐρήματα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν εὐρίσκονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸ Μουσεῖον Χαλκίδος. ΠΑΕ ἔ.ἄ. Τάφοι, 1-20. ΑΔ ἔ.ἄ. Μάνικα Ι-ΙΙ.

ΜΕ θέσις 217, ΥΕ Ι 29, ΥΕ ΙΙ 55, ΥΕ ΙΙΙ Α 115, ΥΕ ΙΙΙ Γ 156, πρωτογ. 148, γεωμ. 194.

292. ΔΟΚΟΣ. Νεολ. θέσις 308. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πεῖ (BSA 1966, 55, ἀριθ. 36) καὶ (γ) Ἅγιος Νικόλαος. ΑΕΜ 1980, 176-178 (ἀριθ. 97).

ΜΕ θέσις 218, ΥΕ ΙΙΙ 158.

293. ΧΑΛΚΙΣ. Νεολ. θέσις 309. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Κακὴ Κεφαλὴ, (ς) Βαθροβούνη, (ζ) Ἀρέθουσα καὶ (η) Βάλτος. BSA 1966, 57-60 (ἀριθ. 38, 40, 43-44). Π-Σ, 77 κ.έ. ΑΕΜ 1980, 130, 131 (ἀριθ. 40-42).

ΜΕ θέσις 219, ΥΕ Ι 30, ΥΕ ΙΙ 56, ΥΕ ΙΙΙ Α 116, ΥΕ ΙΙΙ Β 157, ΥΕ ΙΙΙ Γ 107, πρωτογ. 149, γεωμ. 195.

294. ΚΑΜΑΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 310. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοπο-

θεσίας (β) Ἀργυροῦ, μεταξὺ τῶν χωρίων Φύλλα καὶ Καμάριον. ΑΔ 1975 Χρον., 152. ΝΠΕ, 170 (ἀριθ. 7).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 159, ὑπομνκ. 55, γεωμ. 196.

295. ΑΦΡΑΤΙΟΝ. Νεολ. θέσις 311. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) δυτικῶς τοῦ χωρίου. ΑΕΜ 1980, 132-133 (ἀριθ. 44).

ΜΕ θέσις 220.

296. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Ἐκ χαμηλοῦ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἰωάννης τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ Ι ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 181 (ἀριθ. 101). ΝΠΕ, 168 (ἀριθ. 2).

297. ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἐξωκκλησίου τῆς Ἀγίας Βαρβάρας, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἅγιος Λουκάς τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν ἀναφερθῆ ΠΕ καὶ ΜΕ λείψανα. ΑΕΜ 1980, 181 (ἀριθ. 102).

ΜΕ θέσις 221.

298. ΦΥΛΛΑ. Νεολ. θέσις 312. Ἐπιφανειακά ΠΕ πιθανῶς ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Δύο Πύργοι, (γ) Καλύβια, (δ) Καλογερόβρυση καὶ (ε) Ἅγιος Ζαχαρίας. ΑΕΜ 1980, 112, 133-135, 169, 194-195 (ἀριθ. 21, 45, 84, 125). ΝΠΕ, 170-171 (ἀριθ. 8). JHS 1984 AR, 16.

ΜΕ θέσις 222, ΥΕ ΙΙ 57.

299. ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 61. Π-Σ, 78. ΑΔ 1972 Χρον., 341-343, 1975 Χρον., 152-153, 1976 Χρον., 157, 1983 Χρον., 152. GAC, 228. ΑΕΜ 1980, 152 (ἀριθ. 64). ΝΠΕ, 175 (ἀριθ. 17). Μ-Χ, 192 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ χώρου τοῦ ἐργοστασίου ΒΥΕΚΑ τοῦ χωρίου Βασιλικὸν τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος προέρχεται ὁμᾶς 9 πρωτογεωμετρικῶν ἀγγείων ἢ τεμαχίων ἀγγείων τοῦ Μουσείου Χαλκίδος. ΑΔ 1972 Χρον., 341-343. Μ-Χ, 192 κ.έ.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ΝΑ τοῦ Βασιλικοῦ καὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, ἔχουν ἀναφερθῆ δύο ΠΕ οἰκισμοί, ὁ εἰς τούτων εὐρίσκετο δυτικῶς τοῦ ναοῦ (BSA 1966, 61 ἀριθ. 52) καὶ ὁ ἕτερος ἀνατολικῶς τούτου. ΑΔ 1975 Χρον., 152, 1976 Χρον., 157. ΑΕΜ 1980, 121, εἰκ. 29 (ἀριθ. 64), 152 (ἀριθ. 64). ΝΠΕ, 175 (ἀριθ. 17).

(γ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Καραπιπέρη, Μεσόρραχο καὶ Λινοβρόχι, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ ἑκατέρωθεν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἑρέτριαν (ΑΕΜ 1980, 121 εἰκ. 29, ἀριθ. 28-30), ἔχουν ἀναφερθῆ ΠΕ ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 117-122 (ἀριθ. 28-30). ΝΠΕ, 166-168.

Πρωτογ. θέσις 150.

300. ΑΛΙΒΕΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 314. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα και όψιανός εκ τών τοποθεσιών (α) Πλάτωμα (ΑΕΜ 1980, 180, άριθ. 100), (β) Ποντικός (ΑΕΜ 1980, 181-182, άριθ. 103), (δ) Μεσονήσι (ΑΕΜ 1959, 309. BSA 1966, 69 άριθ. 96. Π-Σ, 79 κ.έ. ΑΕΜ 1980, 182-183, άριθ. 104-105) και (ε) Μαγούλα. ΑΕΜ 1959, 311-312. GAMS, 168. BSA 1966, 68-69 (άριθ. 66).
ΜΕ θέσις 223, ΥΕ ΙΙΙ Α 118, ΥΕ ΙΙΙ Β 158, ΥΕ ΙΙΙ Γ 108.
301. ΛΕΠΟΥΡΑ. Νεολ. θέσις 315. Έν ΠΕ όστρακον εκ της τοποθεσίας (β) Μαγούλας. BSA 1966, 71 (άριθ. 69).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 160.
302. ΚΡΙΕΖΑ. Νεολ. θέσις 317. Έπιφανειακά όστρακα πιθανώς ΠΕ. BSA 1966, 71 (άριθ. 65).
303. ΛΕΥΚΑΝΤΙ. Νεολ. θέσις 318. Στρώμα της ΠΕ ΙΙ-ΙΙΙ περιόδου, πάχους 1 μ. περίπου, ή ΠΕ ΙΙΙ φάσις του όποίου διακρίνεται εις τρεις διαδοχικάς περιόδους. JHS 1966 AR, 12, 1967 AR, 12-13, 1970 AR, 8. Lefkandi, 5-8.
ΜΕ θέσις 224, ΥΕ Ι 31, ΥΕ ΙΙ 58, ΥΕ ΙΙΙ Α 119, ΥΕ ΙΙΙ Β 159, ΥΕ ΙΙΙ Γ 109, ύπομυκ. 56, πρωτογ. 151, γεωμ. 199.
304. ΜΑΛΑΚΟΝΤΑΣ. Νεολ. θέσις 319. Έπιφανειακά όστρακα πιθανώς ΠΕ εκ της τοποθεσίας (γ) λόφος έγγυς της θαλάσσης. ΑΕΜ 1980, 117-118 (άριθ. 27).
Πρωτογ. θέσις 152.
305. ΕΡΕΤΡΙΑ. Νεολ. θέσις 320. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα εκ τών τοποθεσιών (δ) Άγιοι Άπόστολοι (ΑΕΜ 1980, 200, άριθ. 139), (ε) Μαγούλα (Π-Σ, 46, άριθ. 51, ε), (ζ) άκρόπολις της Έρετριάς (Π-Σ, 46, άριθ. 51, β) και (θ) Πεζονήσι (ΑΕΜ 1959, 300) και στρώματα κατοικήσεως, περιλαμβάνοντα άρχιτεκτονικά λείψανα και κεραμικήν, εκ της τοποθεσίας (η) της περιοχής της άρχαίας πόλεως. ΠΑΕ 1952, 160-161. ΑΕ 1969, 171-176.
ΜΕ θέσις 225, ΥΕ ΙΙΙ Α 120, ΥΕ ΙΙΙ Β 160, ΥΕ ΙΙΙ Γ 110, πρωτογ. 153, γεωμ. 200.
306. ΑΜΑΡΥΝΘΟΣ. Νεολ. θέσις 321. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα εκ της τοποθεσίας (α) Νεκροταφείον (ΑΕΜ 1980, 183, άριθ. 103) και ΠΕ άρχιτεκτονικά λείψανα και κεραμική εκ της τοποθεσίας (β) Παλαιοχώρια. ΑΕΜ 1959, 309 (Παλιόκαστρο). BSA 1955, 64-66 (ύποσημ. 92). ΑΑΑ 1979, 3-14.
ΜΕ θέσις 226, ΥΕ Ι 32, ΥΕ ΙΙ 59, ΥΕ ΙΙΙ Α 121, ΥΕ ΙΙΙ Β 161, ΥΕ ΙΙΙ Γ 111, πρωτογ. 154, γεωμ. 201.

307. ΚΟΣΚΙΝΑ. Ἐκ τοῦ χωρίου Κόσκινα τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑΕΜ 1959, 309.

308. ΔΥΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 322. Ἐπιφανειακά ΠΕ Ι ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) κατὰ τὰς νοτίους ὑπωρείας τῆς ἀκροπόλεως. ΝΠΕ, 169 (ἀριθ. 4).

ΜΕ θέσις 227, ΥΕ ΙΙΙ 162.

309. ΑΛΜΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ. Ἐκ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου ἹΑγιος Δημήτριος, περὶ τὰ τρία χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου ἹΑλμυροπόταμος τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΒSA 1966, 77, 112 (πίναξ, ἀριθ. 87). Π-Σ, 79.

310. ΝΕΑ ΣΤΥΡΑ. Νεολ. θέσις 324. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Δηλίσσος (ΑΕΜ 1980, 128, ἀριθ. 36) καὶ τρία κυκλαδικὰ εἰδῶλια, ὀψιανός καὶ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Λεῦκα. ΑΜ 1891, 54-55. ΑΕ 1959, 309-310. ΒSA 1966, 78-84 (ὑπόσημ., 131). Π-Σ, 48.

ΜΕ θέσις 229, ΥΕ ΙΙΙ Γ 112.

311. ΚΑΤΣΑΡΩΝΙΟΝ. Ἐκ τριῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Κατσαρώνιον τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας (ΑΕΜ 1980, 145, εἰκ. 53, ἀριθ. 146-148), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα, ὀψιανός καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕΜ 1980, 202-203 (ἀριθ. 146-148).

312. ΜΑΡΜΑΡΙΟΝ. Ὅστρακα ΠΕ ἀγγείων καὶ ὀψιανός ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ λόφου παρὰ τὸ χωρίον Μαρμάριον τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας. ΑΕΜ 1959, 310. ΒSA 1966, 80. Π-Σ, 79. GAC, 234.

313. ΚΑΡΥΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 327. Ὅστρακα καὶ ἀρχιτεκτονικά ΠΕ λείψανα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (δ) ἹΑγιος Γεώργιος (ΒSA 1966, 81) καὶ Πλακαρὴ (ΑΔ 1979 Χρον., 180) καὶ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) Νησάκι. ΑΕΜ 1980, 201-202 (ἀριθ. 143).

Γεωμ. θέσις 202.

314. ΓΕΡΑΙΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1966, 81-83. Π-Σ, 80. GAC, 234. Excavations 1980, 64.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Γεραιστοῦ, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Εὐβοίας παρὰ τὸ χωρίον Καστρί, ἔχουν ἀναφερθῇ χονδροειδῆ χειροποίητα, πιθανῶς ΠΕ, ὄστρακα καὶ ὀψιανός ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΒSA 1966, 81-83.

ΣΚΥΡΟΣ

315. ΠΑΛΑΜΑΡΙ. Δοκιμαστική ανασκαφή των Μ. Θεοχάρη και Λ. Παρλαμά τα έτη 1981-1985 και του Σάμψων το έτος 1983 επί του ακρωτηρίου Παλαμάρι κατά το ΒΑ άκρον της νήσου Σκύρου, ύπαγομένης διοικητικώς εις την έπαρχίαν Καρυστίας, έχουν φέρει εις φώς οικισμόν της ΠΕ και ΜΕ περιόδου. Σκύρος, 51-52, 88-94, 124-126. ΑΔ 1983 Χρον., 141, 150. BCH 1985, 831, 1986, 733.
ΜΕ θέσις 230.
316. ΠΟΛΙΧΡΙ. Έκ του ακρωτηρίου Πολίχρι, κατά την ΒΔ άκτίν της νήσου ΝΑ δέ της προηγουμένης τοποθεσίας, έχουν αναφερθῆ επιφανειακά αρχιτεκτονικά λείψανα, όστρακα των τριών περιόδων της έποχής του χαλκού, όψιανός και λίθινα έργαλεία. Σκύρος, 50-51, 87-88, 124, 130-131.
ΜΕ θέσις 231, ΥΕ 165.
317. ΑΤΣΙΤΣΑ. Έκ της μικρᾶς νησίδος Άτσίτσα, κατά την ΒΔ άκτίν της Σκύρου, έχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ και των ιστορικών χρόνων όστρακα. Σκύρος, 55-56, 94-95, 126, 131.
ΜΕ θέσις 232, ΥΕ 166.
318. ΣΚΥΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 55, νεολ. 328. Λείψανα της ΠΕ περιόδου έκ των τοποθεσιών (α) Γυρίσματα (Σκύρος, 43-44, 86), (β) Πουριά (Σκύρος, 43, 81, 85-86), (δ) Μῶλος (Σκύρος, 42-43, 83-85), (ζ) Μαγαζιά (Σκύρος, 42, 80-81, 83, 100-101, 104-106), (η, 2) Πετρούλα (Σκύρος, 47, 299, σημ. 24), (η, 3) Παπᾶ το Χῶμα (ΑΕΜ 1959, 318. Σκύρος, 46-47, 86) και (η, 5) Μονόπετρο. Σκύρος, 46, 96, 100, αριθ. 4.
ΜΕ θέσις 233, ΥΕ ΙΙΙ Α 122, ΥΕ ΙΙΙ Β 162, ΥΕ ΙΙΙ Γ 113, ύπομυκ. 58, πρωτογ. 156, γεωμ. 204.
319. ΚΟΥΜΑΡΙ. Έκ της τοποθεσίας Κουμάρι, κατά την δυτικήν άκτίν της νήσου και νοτίως της νησίδος Άτσίτσα, έχουν συλλεγῆ ΠΕ και έλληνιστικά όστρακα. Σκύρος, 56, 95-96.
320. ΧΑΡΤΖΑ. Έκ της κοιλάδος Χάρτζα, νοτίως της προηγουμένης τοποθεσίας και βορείως του όρμου Άλυκού επί της δυτικής άκτῆς της νήσου, έχουν αναφερθῆ δύο λεπίδες όψιανού θεωρούμεναι ένδειξεις πιθανῆς ΠΕ κατοικήσεως εις την θέσιν. Σκύρος, 57.
321. ΑΓΙΟΣ ΦΩΚΑΣ. Έκ μικροῦ ακρωτηρίου, επί της ΝΔ άκτῆς της νήσου και κατά την ανατολικήν άκτίν του όρμου του Άγίου Φωκά, έχουν συλλεγῆ ΠΕ όστρακα. Σκύρος, 58, 96.

322. ΜΕΣΑΔΙ. Ἐκ τοῦ μικροῦ ὀροπεδίου Μεσάδι, βορείως τοῦ λιμένος Τρεῖς Μποῦκες κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν συλλεγῇ τεμάχια ὀψιανοῦ θεωρηθέντα ὡς ἐνδειξεις πιθανῆς ΠΕ ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν θέσιν. ΑΕ 1945-47 Χρον., 7. Σκύρος, 68-69.
323. ΑΡΙ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Ἄρι, Ἀρτεμίζι, Μπατίτης καὶ Ῥένες, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν συλλεγῇ τεμάχια ὀψιανοῦ ὑποδηλοῦντα πιθανὰς ΠΕ ἐγκαταστάσεις εἰς τὴν περιοχὴν. Σκύρος, 70-73 (ἀριθ. 51-54).

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

324. ΣΚΑΛΑ ΩΡΩΠΟΥ. Ἐκ τοῦ λόφου Λουμπέρδι, κατὰ τὴν ΝΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου Σκάλα Ὠρωποῦ τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΡΑΒ I, 30-33.
325. ΝΕΑ ΠΑΛΑΤΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1962, 211. GAMS, 126. Π-Σ, 102 (Σκάλα Ὠρωποῦ). Β. Χ. Πετράκος, Ὁ Ὠρωπὸς καὶ τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου, Ἀθῆναι 1968, 11-12, 18-19. Notes, εἰκ. 11, 14. ΑΔ 1974 Μελέται, 97 (πίν. 55 α, 56). GAC, 221. ΤΡΑΒ I, 34-35.

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Νέα Παλάτια τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς (Β. Χ. Πετράκος, Ὁ Ὠρωπ. καὶ τὸ Ἱερ. τοῦ Ἀμφιαρ., 11-12. ΤΡΑΒ I, 34) ὁ Πετράκος συνέλεξε τὸ ἔτος 1957 εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἀμφιαραεῖου ὁμάδα ΜΕ καὶ ΥΕ II ὄστράκων, ἅτινα περιέγραψεν ἐν ΑΔ 1974 Μελέται, 97 (ὑποσημ. 15 καὶ πίν. 55α, 56). Πρὸς τὰ εὑρήματα δὲ ταῦτα ἔχουν συσχετισθῇ τὰ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα τῆς Συλλογῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται ὡς προερχόμενα ἐκ Σκάλας Ὠρωποῦ. Notes, εἰκ. 11, 14. ΤΡΑΒ I, 35 (ὑποσημ. 15).

ΜΕ θέσις 234, ΥΕ II 60.

326. ΑΥΛΩΝ. Ἐκ τοῦ βραχώδους ὑψώματος Βάθιζα, περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Αὐλῶν (πρῶην Κακοσάλεσι) τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ II, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. Notes, εἰκ. 10, 14, 19. GAC, 221. ΤΡΑΒ I, 62.

ΜΕ θέσις 236.

327. ΡΑΜΝΟΥΣ. Νεολ. θέσις 330. Ὅστρακα, τῆς ΠΕ περιόδου πιθανῶς, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Φρούριον (ΠΑΕ 1981, 131) καὶ ΠΕ II ὄστρακα καὶ τάφοι ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Μαγούλα. ΠΑΕ 1982, 127.

ΥΕ III θέσις 169.

328. ΑΦΙΔΝΑΙ. Βιβλιογραφία: AM 1986, 385-409, Mys. Age, 385-386. KMK, 6. BCH 1946, 633. BSA 1947, 8. Όστρακα, 13-14. EMF, 111. GAMS, 109. Π-Σ, 80 κ.έ. Notes, εικ. 10, 14. Hesperia 1966 Suppl. XI, 81-83. Excavations 1976, 2-3. GAC, 220.

(α) Έκ του λόφου Κοτρώνι, ΒΔ της λίμνης του Μαραθώνος, ό όποιος ταυτίζεται προς την ακρόπολιν των αρχαίων Αφιδνών, έχουν αναφερθή ΠΕ (BCH 1946, 63. Notes, εικ. 10), ΜΕ και ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β όστρακα. AM 1896, 388. GAMS, 109.

(β) Ανασκαφή υπό του S. Wide τό έτος 1894 τύμβου, κειμένου νοτίως της ακροπόλεως εις απόστασιν πορείας 25 λεπτών της ώρας, έφε-
ρεν εις φώς 13 ΜΕ τάφους, πέντε των οποίων ήσαν άπλοϊ λάκκοι, δύο ειχον κατασκευασθή δι' όρθίων πλακών και έξ περιείχον ταφάς εις πί-
θους. Κεραμική και μικρά εύρήματα συνώδευον τας ταφάς ως κτερί-
σματα. AM 1896, 385-409. Π-Σ, 80, 102 κ.έ.

ΜΕ θέσις 237, ΥΕ ΙΙ 61, ΥΕ ΙΙΙ Α 124, ΥΕ ΙΙΙ Β 164.

329. ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ. Νεολ. θέσις 331. Οίκισμός της ΠΕ περιόδου έκ της τοποθεσίας (β) παρά την άμαξιτήν όδόν έκ Μαραθώνος. (ΑΑΑ 1974, 1-7) και πιθανώς έξ έτέρας μη καθοριζομένης τοποθεσίας. ΠΑΕ 1952, 151. AM 1956, 1. Π-Σ, 49.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 170, γεωμ. 205.

330. ΜΑΡΑΘΩΝ. Νεολ. θέσις 332. Λείψανα της ΠΕ περιόδου έχουν αναφερ-
θή, έκ της τοποθεσίας (α) σπήλαιον του Πανός, κεραμική και χαλκή άξίνη (Π-Σ, 80 κ.έ.), έκ της τοποθεσίας (γ) Τσέπι, νεκροταφείον 16 ΠΕ τάφων (ΑΑΑ 1970, 67, 154-156, 349-350. ΠΑΕ 1970, 5-9, 1971, 5-6, 1972, 5-7), έκ της τοποθεσίας (δ) Πλάσι, στρώμα κατοικήσεως πάχους 0,85 μ. περίπου, περιέχον αρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμικήν και μι-
κρά εύρήματα (ΑΑΑ 1970, 14-21, 63-67, 153-154, 349. ΠΑΕ 1970, 5) και έκ της τοποθεσίας (ε) Άγριελίκι, ΠΕ όστρακα. AM 1956, 1.

ΜΕ θέσις 238, ΥΕ Ι 33, ΥΕ ΙΙ 62, ΥΕ ΙΙΙ Α 125, ΥΕ ΙΙΙ Β 165, ΥΕ ΙΙΙ Γ 116, πρωτογ. 157, γεωμ. 206.

331. ΚΑΖΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ. Έν λίθινον ΠΕ άγγείον του Έθνικού Άρχαιολο-
γικού Μουσείου Άθηνών μνημονεύεται ότι προέρχεται έκ της θέσεως (Νέον Άθήναιον 1955, 288, ύποσημ. 19. Π-Σ, 38. GAC, 221). Δύο δέ κιβωτιόσχημοι ΥΕ ΙΙ τάφοι, ό εις των οποίων περιείχε τρία ΥΕ ΙΙ άγ-
γεϊα, ένετοπίσθησαν βραδύτερον εις την θέσιν. ΑΔ 1985 Χρον., 46.

ΥΕ ΙΙ θέσις 63α.

332. ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ. Νεολ. θέσις 334. Όλίγα ΠΕ αρχιτεκτονικά λείψανα, εις

θαλαμοειδής ΠΕ τάφος και κεραμική. ΠΑΕ 1954, 115. ΑΜ 1956, 3. Π-Σ, 80 κ.έ. ΑΔ 1980 Χρον., 82-84.

Γεωμ. θέσις 210α.

333. ΚΑΤΩ ΑΛΕΠΟΧΩΡΙΟΝ. Ἐκ λόφου κειμένου περί τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ Κάτω Ἀλεποχωρίου τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος, εἰς ἀπόστασιν 1 χιλιομέτρου ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Κορινθιακοῦ, καὶ ἀποτελοῦντος τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἀρχαίων Παγῶν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχουν ΠΕ II-III καὶ ΜΕ ὄστρακα. Notes, εἰκ. 10-14. GAC, 73.
ΜΕ θέσις 240.
334. ΑΧΑΡΝΑΙ. Νεολ. θέσις 335. Ὀστρακα, τῆς ΠΕ περιόδου πιθανῶς, ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Νέμεσις. BSA 1958-59, 292.
ΜΕ θέσις 241, ΥΕ III A 127, ΥΕ III B 167, πρωτογ. 158, γεωμ. 210.
335. ΜΑΝΔΡΑ. Ἐν ΠΕ κυκλαδικὸν εἰδῶλιον ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ἐκ Μάνδρας τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος. Π-Σ, 81 κ.έ.
336. ΜΑΓΚΟΥΦΑΝΑ. Ἐκ φορητῶν χωμάτων εἰς τὴν περιοχὴν Μαγκουφάνας (νῦν Πεύκης) Ἀθηνῶν ἀναφέρεται ὅτι συνελέγη χειροποίητον ΠΕ ἄγγειον, λίθινος τριπτῆρ καὶ πήλινον σφονδύλιον. ΑΔ 1964 Χρον., 70-71. Π-Σ, 56.
337. ΕΛΕΥΣΙΣ. Νεολ. θέσις 336. Ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα ἐκ κεκινημένης ἐπιχώσεως (AJA 1932, 111. Ἐλευσινιακά I, 59-62), κυκλαδικὸν ΠΕ εἰδῶλιον τοῦ Μουσείου Ἐλευσίνος ἀγνώστου τόπου εὐρέσεως (Ἐλευσινιακά I, 140-141. Π-Σ, 52, 81 κ.έ.) καὶ πιθανὰ λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ. ΑΔ 1979 Χρον., 42.
ΜΕ θέσις 242, ΥΕ I 34, ΥΕ II 63, ΥΕ III A 128, ΥΕ III B 168, ΥΕ III Γ 118, πρωτογ. 159, γεωμ. 212.
338. ΧΑΛΑΝΔΡΙ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Χαλανδρίου Ἀθηνῶν ἔχουν ἀναφερθῆ, μαρμαρίνη ΠΕ φιάλη καὶ τεμάχιον ΠΕ πηλίνου ἄγγειου. Νέον Ἀθηναίον 1955, 288. ΑΑ 1962, 189. Π-Σ, 81 κ.έ.
339. ΡΑΦΗΝΑ. Νεολ. θέσις 338. Λείψανα ὅλων τῶν κατηγοριῶν τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) παρὰ τὴν Ῥαφήναν. Π-Σ, 81 κ.έ.
ΜΕ θέσις 243, ΥΕ III B 169.
340. ΑΣΚΗΤΑΡΙΟ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1952, 151, 1954, 104-113, 1955, 109-117. ΑΕ 1953-54 Μέρος Γ, 59-76. Ἔργον 1954, 12-13, 1955, 30-33.

Νέον Ἀθήναιον 1955, 287. EMF, 110. GAMS, 107. Π-Σ, 81 κ.έ. Excavations 1976, 24-25. GAC, 217.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θεοχάρη τὰ ἔτη 1953-1955 ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἄκρωτηρίου Ἀσκηταριό, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Ῥαφήνας, ἔφεραν εἰς φῶς ΠΕ οἰκισμὸν καλυπτόμενον ἀπὸ πενιχρὰ ΥΕ I-III A ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν. ΠΑΕ, ΑΕ, Ἔργον ἔ.ἀ. Π-Σ, 81 κ.έ.

ΥΕ I θέσις 35, ΥΕ II 64, ΥΕ III A 129.

341. ΤΣΑΚΟΣ. Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ῥσακός, προβούνου τοῦ Ὑμηττοῦ παρὰ τὸν Χολαργὸν Ἀθηνῶν, ἀνεφέρθη ὅτι ὑπῆρχε ΠΕ οἰκισμὸς (Νέον Ἀθήναιον 1955, 288. Π-Σ, 81). Ἐπὶ δὲ τῆς ὁδοῦ Μαραθῶνος ἀριθ. 35 τοῦ Σταυροῦ ἐνετοπίσθη γεωμετρικὸν νεκροταφεῖον. ΑΔ 1977 Χρον., 43.

342. ΠΑΛΛΗΝΗ. Βιβλιογραφία: BCH 1949, 521 (εἰκ. 3, πίν. 29, 2). Robinson Studies I, 108-125 (πίν. 4-5). EMF, 110. GAMS, 107. Π-Σ, 127. Notes, εἰκ. 10. GAC, 216.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Προκαλίσι, κειμένου ἀνατολικῶς τῆς Παλλήνης (πρῶην Χαρβάτι) Ἀττικῆς καὶ νοτίως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Ῥαφήναν, ὁ M. S. F. Hood συνέλεξε τὸ ἔτος 1961 ΠΕ ὄστρακα. Notes, εἰκ. 10. GAC, 216.

(β) Ἐκ τάφου τυχαίως εὑρεθέντος νοτίως τῆς Παλλήνης, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν Σπάτων καὶ εἰς ἀπόστασιν τριῶν χιλιομέτρων περίπου, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Γλυκῶν Νερῶν, προέρχεται ἔφιππον πήλινον εἰδῶλιον τύπου Ψ, ἕτερον πήλινον εἰδῶλιον ἱππέως καὶ λίθινον ἐγχάρακτον τριποδικὸν ἀγγεῖον, κοσμούμενον δι' ἀναγλύφου βουκράνου, τῆς Συλλογῆς Σταθάτου, χρονολογούμενα εἰς τὴν ΥΕ III B περίοδον (Robinson Studies I, 108-125. EMF, 110. Π-Σ, 217 κ.έ. GAC, 216), πρὸς τὰ εὐρήματα δὲ ταῦτα προφανῶς συνδέονται ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι ἀποκαλυφθέντες τυχαίως κατὰ τὴν διάρκειαν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Γλυκῶν Νερῶν τὸ ἔτος 1991. BCH 1991, 851. JHS 1991 AR, 10.

ΥΕ III B θέσις 171.

343. ΜΕΓΑΡΑ. Παλαιολ. θέσις 57, νεολ. 339. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) ἀκροπόλεως (EMF, 114), (γ) Παλαιοκάστρου-Νισαίας (Π-Σ, 253) καὶ (δ) Ἀγίου Γεωργίου. Notes, εἰκ. 10. GAC, 74.

ΜΕ θέσις 244, ΥΕ I 36, ΥΕ II 65, ΥΕ III A 131, ΥΕ III B 173, γεωμ. 215.

344. ΑΘΗΝΑΙ. Νεολ. θέσις 340. Λείψανα πασῶν τῶν κατηγοριῶν τῆς ΠΕ περιόδου. Π-Σ, 83 κ.έ. Agora XIII, 51-58, 70-73. Π-A, 23-154, 158-160,

213-216. ΑΔ 1980 Μελέτες, 147-185, ΑΔ 1981 Χρον., 46-47, 1985 Χρον., 33.

ΜΕ θέσις 245, ΥΕ Ι 37, ΥΕ ΙΙ 66, ΥΕ ΙΙΙ Α 132, ΥΕ ΙΙΙ Β 174, ΥΕ ΙΙΙ Γ 120, ύπομυκ. 60, πρωτογ. 160, γεωμ. 216.

345. ΥΜΗΤΤΟΣ. Βιβλιογραφία: Art and Arch. (τόμ. 15) 1923, 149, (τόμ. 16) 1923 (ΙΙ), 207-208, (τόμ. 17) 1924, 285-286. ΑΙΑ 1924, 237, 1934, 104-28, 1940, 1-9. ΒSA 1947, 57-58. ΠΑΕ 1949, 51-74, 1950, 144-172. ΕΜΦ, 103, 106. GAMS, 102. GGP, 402. GDA, 363. Μ. Κ. Langdon, A Sanctuary of Zeus on Mount Hymettos (Hesperia Suppl. XVI), Princeton 1970 (=Sanct. of Zeus). Excavations 1976, 14. ΑΑ 1977, 137-141. GAC, 201, 205. Μ-Χ, 194 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Blegen μετ' ἄλλων ἐρευνητῶν τὰ ἔτη 1923-1924 καὶ 1939-1940 ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὑμηττοῦ ἔφεραν εἰς φῶς ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι-ΙΙΙ Γ, ὑπομυκηναϊκὴν, πρωτογεωμετρικὴν, γεωμετρικὴν καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, λείψανα δύο βωμῶν καὶ ἀποθήτην, συνοδευόμενα ἀπὸ στρώματα τέφρας καὶ ὄστρακα περισσοτέρων τῶν 300 ἀγγείων ὑστέρων πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων, πολλὰ τῶν ὁποίων ἐνεπίγραφα. Ἐταυτίσθησαν δὲ τὰ λείψανα ταῦτα πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Πausanίου (Ι 32, 2) ἀναφερόμενον ἱερὸν τοῦ Ὀμβρίου Διός. ΑΙΑ ἔ.ἀ. Art and Arch. ἔ.ἀ. Sanct. of Zeus, 1-112. Μ-Χ, 194 κ.έ.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Κοτζίᾳ τὰ ἔτη 1949-1950 ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν κλιτύων τοῦ Ὑμηττοῦ, εἰς τὰς τοποθεσίας Προφήτης Ἡλίας δυτικῶς τοῦ Κορωπίου καὶ εἰς τὴν θέσιν μικροῦ σπηλαίου ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κάστρο τοῦ Χριστοῦ, ἀνατολικῶς τοῦ Προφήτου Ἡλίου (ΠΑΕ 1949, 1950 ἔ.ἀ.), ὅθεν εἶχον ἀναφερθῇ κυκλώπεια τεῖχη, ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Α κεραμικὴ (ΕΜΦ, 106) καὶ πέντε σπηλαιοειδεῖς μυκηναϊκοὶ τάφοι, κατὰ πληροφορίας τῶν χωρικῶν, ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ μὲν τῆς πρώτης τοποθεσίας λείψανα δύο ναῶν τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐκ δὲ τῆς δευτέρας κεραμικὴν ὑστερομυκηναϊκῶν ἢ ὑπομυκηναϊκῶν, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, χρόνων, ὀψιανόν, λιθίνην ἀξίνην, τεμάχιον λιθίνης ἀτρήτου κεφαλῆς ῥοπάλου καὶ χειροποιήτον ὄστρακον. ΠΑΕ 1949, 51-74, 1950, 144-172.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τοῦ Ὑμηττοῦ (χάρτης, ΑΑ 1977, 138 εἰκ. 1) ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα. ΑΑ 1977, 137-141.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καρρά, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, περιλαμβανομένης σήμερον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἡλιουπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ 30 μυκηναϊκοὶ τύμβοι, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται ΥΕ

III B ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα τῶν Μουσείων τοῦ Ἀμστερνταμ καὶ τῆς Ὁξφόρδης. BSA 1947, 8. EMF, 103. GAMS, 102. Π-Σ, 138. Hellenika 1973, 173-174. AA 1977, 141. GAC, 205.

(ε) Ἐκ δύο τοποθεσιῶν κειμένων παρὰ τὴν Μονὴν τῆς Καισαριανῆς, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἐπίσης κλιτύος τοῦ Ὑμηττοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς μιᾶς καὶ ΥΕ III Β ἐκ τῆς ἄλλης, εὐρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. JHS 1967, 183. GAC, 201.

(ς) Ἐν περιέργου σχήματος, ΥΕ III Α ἴσως, ἀγγεῖον τοῦ Βερολίνου ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ἐκ σπηλαίου τοῦ Ὑμηττοῦ. BSA 1947, 57-58 (πίν. 14, 8). GAC, 205.

ΜΕ θέσις 246, ΥΕ I 38, ΥΕ II 67, ΥΕ III Α 133, ΥΕ III Β 175, ΥΕ III Γ 121, ὑπομυκ. 61, πρωτογ. 161, γεωμ. 217.

346. ΛΟΥΤΣΑ. Νεολ. θέσις 341. Πιθανὸς ΠΕ οἰκισμός. ΠΑΕ 1952, 151. Π-Σ, 83.

347. ΣΠΑΤΑ. Νεολ. θέσις 342. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Μαγούλα (BCH 1946, 633. Notes, εἰκ. 10. GAC, 215-216) καὶ (γ) λόφου ΝΑ τῶν Σπάτων. Zygouries, 221 (ὑπόσημ. 1).

ΜΕ θέσις 247, ΥΕ III Α 134, ΥΕ III Β 176, ΥΕ III Γ 122, γεωμ. 219.

348. ΣΑΛΑΜΙΣ. Βιβλιογραφία: MV, 41, 83. AM 1910, 17-36. AE 1916, 8, 1948-49, 114. CVA USA 4, 23 (πίν. 8:3), 25 (πίν. 9:2-5). AA 1940, 183-184. MPC, 77, 78. AJA 1950, 1-9. JHS 1952, 113, 1962, AR, 7, 1964 AR, 5, 1986 AR, 18. ΑΔ 1961-62 Χρον., 39-41, 1965 Χρον., 125-127, 1968 Χρον., 113, 1972 Χρον., 179, 1979 Χρον., 51. AIARS 1962 (Op. Ath. 4), 103-123. EMF, 113-114. LMTS, 278, 285 (Site Index: Salamis). GDA, 364 (Salamis). DAG, 455 (Site Index: Salamis). S-S, 174 (Index: Salamis). BCH 1968, 773. Excavations 1975, 11. GAC, 204-205. M-X, 82-83 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Καββαδίου τὸ ἔτος 1893 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ναυστάθμου τῆς Σαλαμίνας, κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς νήσου, ὅθεν παλαιότερον εἶχον ἀναφερθῇ κυκλώπεια τεῖχη (ΚΜΚ, 9) καὶ τάφοι περιέχοντες μυκηναϊκὴν κεραμικὴν (H. Schliemann, Tiryns, 63, 83, 157. MV, 41, 83), ἔφεραν εἰς φῶς νεκροταφεῖον περισσοτέρων τῶν 100 τάφων ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ δύο πίθων τῆς ὑπομυκηναϊκῆς περιόδου, περιεχόντων κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. AM 1910, 17-36. AIARS 1962 (Op. Ath. 4), 103-123. S-S, 21-121. GAC, 204. M-X, 83 κ.έ.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς συγχρόνου πόλεως τῆς Σαλαμίνας

(πρόφην Κούλουρης) είναι γνωστά ΠΕ, ΜΕ και ΥΕ ὄστρακα, εύρισκό-
μενα εἰς τὰς Συλλογὰς τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς
Σχολῆς καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου
(Hesperia 1964, 235. GAMS, 111. GAC, 205), καὶ νεκροταφεῖον ΥΕ II-
III Γ θαλαμοειδῶν τάφων καταλαμβάνον ὅλην τὴν ἑκτασιν ἀπὸ τοῦ
ναοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς πρὸς Β μέχρι τῆς θαλάσσης πρὸς Ν, τάφοι
τοῦ ὁποίου ἔχουν κατὰ καιροὺς τυχαίως ἔλθει εἰς φῶς καὶ ἄλλοι ἀνε-
σκάφησαν συστηματικῶς. ΑΕ 1916, 8, 1948-49, 114. ΑΑ 1940, 183. ΑΔ
1965 Χρον., 125-127, 1979 Χρον., 51.

(γ) Εἰς τὴν θέσιν Λιμνιώνας, μεταξὺ τῶν χωρίων Ἀμπελάκια καὶ
Σελίνια, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν τῆς νήσου ἀκτὴν, ἡρευνήθη τὸ ἔτος
1961 ΥΕ III Β θαλαμοειδῆς τάφος, περιέχων ἐνταφιασμοὺς καὶ καύσεις
νεκρῶν. (ΑΔ 1961-62 Χρον., 39-41. JHS 1964 AR, 5). Εἰς δὲ τὴν θέσιν
Καμίνι ἀνατολικώτερον ἔχουν ἐρευνηθῆ κατεστραμμένος θολωτὸς ὑ-
πομυκηναϊκὸς τάφος (JHS 1962 AR, 7) καὶ δύο λακκοειδεῖς, ὁ εἰς τῶν
ὁποίων περιεῖχε δύο χαλκᾶς αἰχμᾶς δοράτων, τεμάχια χαλκοῦ ἐγχειρι-
δίου, σφονδύλια, ψήφους καὶ 4 ἀγγεῖα (ΑΔ 1972 Χρον., 179). Ἐκ τῆς
τελευταίας θέσεως ἔχουν ἐπίσης ἔλθει εἰς φῶς, κατὰ τὴν ἀνόρυξιν βό-
θρου, ΥΕ III Β-Γ ὄστρακα καὶ δύο σφραγιδόλιθοι. ΑΔ 1968 Χρον., 113.

(δ) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς Σαλαμῖνος εἶναι γνωστὰ ἐν ΥΕ I
(JHS 1952, 113), καὶ δέκα ΥΕ II-III Β ἀγγεῖα ὡς καὶ ἰσάριθμα πῆλινα
εἰδῶλια ἰδιωτικῆς Συλλογῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερι-
κῆς. CVA USA 4, 23 (πίν. 8:3), 25 (πίν. 9:2-5). AJA 1950, 1-9. EMF,
113-114. GAMS, 111-112.

ΜΕ θέσις 248, ΥΕ I 39, ΥΕ II 68, ΥΕ III A 135, ΥΕ III B 177, ΥΕ III
Γ 123, ὑπομυκ. 62, γεωμ. 220.

349. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. Νεολ. θέσις 343. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοπο-
θεσιῶν (α) Κερατσίνι (ΑΕ 1933 Χρον., 7-10) καὶ (β) Παλαιὰ Κοκκινιά.
ΠΑΕ 1951, 109-113.

ΥΕ III A θέσις 136, ΥΕ III B 178, πρωτογ. 162, γεωμ. 221.

350. ΤΡΑΧΩΝΕΣ Βιβλιογραφία: MV, 37. ΑΑ 1940, 175. BSA 1947, 4. ΑΕ 1956,
73-105. Aghios Kosmas, 4 (ὑπόσημ. 19). EMF, 104. GAMS,
102. Π-Σ, 83-84. Notes, εἰκ. 10. AM 1973, 1-54. Excavations
1976, 27. GAC, 206. M-X, 255 κ.έ.

(α) Ἐκ τοποθεσίας τῶν Τραχῶνων, ἡ ὁποία ἐδιχοτομήθη κατὰ τὴν
κατασκευὴν τῆς Λεωφόρου Βουλιαγμένης, ὁ Μυλωνᾶς συνέλεξε τὸ
ἔτος 1952 ὄστρακα τῆς ΠΕ περιόδου εύρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν
τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικῆς Σχολῆς Κλασσικῶν Σπουδῶν (Aghios

Kosmas, 4 και ύποσημ. 19), πολυάριθμοι δὲ λεπίδες ὀψιανοῦ ἐκ Τραχῶνων περιγράφονται ἐν ΑΕ 1956, 73-105.

(β) Νεκροταφεῖον 20 ὑστερογεωμετρικῶν τάφων ἔχει ἐπίσης ἀνασκαφῇ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Τραχῶνων. ΑΑ 1940, 175. ΑΜ 1973, 1-54. Μ-Χ, 255 κ.έ.

(γ) Ἐκ λαθραίως ἀνασκαφέντων τάφων τῆς περιοχῆς τῶν Τραχῶνων ἔχουν γνωσθῇ ΥΕ ΙΙΙ ἀγγεῖα, πολλὰ τῶν ὁποίων διωχετεύθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τινα ἀπεκτήθησαν ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. Ἐν δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχει ταξινομηθῇ ὡς ΥΕ ΙΙΙ Β. ΒSA 1947, 4, 46. ΕΜF, 104. Π-Σ, 83-84 κ.έ. GAC, 206.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 180, γεωμ. 223.

351. ΒΡΑΥΡΩΝ. Νεολ. θέσις 344. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου καὶ ἐν κυκλαδικὸν εἰδῶλιον ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως (ΠΑΕ 1950, 188-191. Ἔργον 1962, 33-37) καὶ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (δ) Πούσι ἢ Βρωμοπούσι (ΑΜ 1956, 1. ΑΑ 1962, 190. Π-Σ, 84. Notes, εἰκ. 10. GAC, 214) καὶ (ε) Πούσι Καλογέρι. Π-Σ, 58. GAC, 212.

ΜΕ θέσις 249, ΥΕ Ι 40, ΥΕ ΙΙ 69, ΥΕ ΙΙΙ Α 138, ΥΕ ΙΙΙ Β 181, ΥΕ ΙΙΙ Γ 125, γεωμ. 224.

352. ΚΟΡΩΠΙ. Βιβλιογραφία: JHS 1936, 140, 1985 AR, 12. ΒSA 1951, 45-49. Π-Σ, 60 κ.έ. GAC, 214-215. Μ-Χ, 255. SIMA 76, 37-39.

(α) Κατὰ τὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Κορωπὶ Ἀττικῆς ἀνεφέρθη τὸ ἔτος 1985 ὅτι εὐρέθη τυχαίως (JHS 1985 AR, 12) ΠΕ νεκροταφεῖον, πέντε θαλαμοειδεῖς τάφοι τοῦ ὁποίου περιεγράφησαν ὑπὸ τῆς Κακαβογιάννη. SIMA 76, 37-39.

(β) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Κορωπίου προέρχονται, ἐν ΥΕ Ι ἀγγεῖον (JHS 1936, 140) καὶ ὑστερογεωμετρικὸς ἀμφορεὺς καὶ χρυσοῦν ἔλασμα τῆς Συλλογῆς Σταθάτου. ΒSA 1951, 45-49. Μ-Χ, 255 κ.έ.

ΥΕ Ι θέσις 41, γεωμ. 225.

353. ΠΥΡΓΟΣ ΒΡΑΩΝΑΣ. Βιβλιογραφία: Γέρας, 140-148. Π-Σ, 84. Notes, εἰκ. 14. GAC, 213.

Ἐκ χαμηλοῦ λόφου κειμένου νοτίως τοῦ χωρίου Βραῶνα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου σῶζεται μεσαιωνικὸς πύργος, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. Γέρας ἔ.ἀ. Notes, εἰκ. 14.

ΜΕ θέσις 250.

354. ΠΟΡΤΟ ΡΑΦΤΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1893, 17, 1952, 88-102, 1954, 89-103, 1955, 100-108, 1956, 63-72, 1957, 35-41, 1958, 18-26, 1959, 12-

17, 1961, 12-20. AE 1895, 199-202. BSA 1947, 6. JHS 1950, 4. Έπετ. Έτ. Βυζ. Σπουδ. 1953, 628-632. Νέον Ἀθήναιον 1955, 287. Hesperia 1962, 81. EMF, 107-108. LMTS, 115-116. ΑΔ 1964 Χρον., 87-95, 1984 Χρον., 45. GAMS, 105-106. Π-Σ, 86, 129 (ἀριθ. 150, 154) κ.έ. AAA 1968, 184-189. Σ. Ε. Ἰακωβίδης, Περαιτή, τό νεκροταφεῖον, Μέρη Α-Γ, Ἀθήναι 1969-1970 (=Περαιτή). AIARS 1975 (Op. Ath. 11), 129-159. Excavations 1976, 24. GAC, 212-213. M-X, 53 κ.έ.

Χάρτης περιοχῆς, Περαιτή Α, 2.

(α) Ἀνασκαφή τοῦ Στάη τὸ ἔτος 1893 (ΠΑΕ 1893, 17. AE 1895, 199-202) καὶ τοῦ Ἰακωβίδου τὰ ἔτη 1953-1963 (ΠΑΕ 1952-1961 ἔ.ἀ. Περαιτή Α-Γ) ἐπὶ τῶν δυτικῶν κλιτύων τῆς λοφοσειρᾶς Περαιτή, κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τοῦ ὄρμου Πόρτο Ῥάφτη, ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεκροταφεῖον 219 θαλαμοειδῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τάφων, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν ΥΕ III Β-Γ περιόδων. Τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Βραυρῶνος καὶ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. Περαιτή Α-Γ. GAC, 212. M-X, 53 κ.έ.

(β) Ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Πούντα, κατὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τοῦ ὄρμου τοῦ Πόρτο Ῥάφτη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει καὶ ὁ σημερινὸς οἰκισμὸς, ἔχει ἀναφερθῇ ΠΕ κεραμικὴ καὶ ὀψιανός. JHS 1950 AR, 4. Έπετ. Έτ. Βυζ. Σπουδ. 1953, 628-632. Π-Σ, 86. GAC, 213.

(γ) Μικρὰ ἀνασκαφή τῆς Κακαβογιάννη τὸ ἔτος 1984 εἰς τὴν θέσιν Νάτσο ἀπεκάλυψε πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΥΕ καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν. ΑΔ 1984 Χρον., 45.

(δ) Ἐκ τῆς μικρᾶς νησίδος Ῥαφτοπούλα, ἐντὸς τοῦ ὄρμου τοῦ Πόρτο Ῥάφτη, ἔχουν ἀναφερθῇ μαρμάρινα ΠΕ ἀγγεῖα (Νέον Ἀθήναιον 1955, 287) καὶ ΥΕ ὄστρακα. Hesperia 1962, 81. Π-Σ, 86. Περαιτή Α, 4-5. GAC, 213.

(ε) Ἐπὶ τῆς νησίδος Ῥάφτης, ἐντὸς τοῦ ὄρμου τοῦ Πόρτο Ῥάφτη, ἔχουν συλλεγῇ ΥΕ III Γ ὄστρακα. JHS 1950 AR, 4. Περαιτή Α, 4-5. GAC, 212-213.

ΥΕ III Β θέσις 182, ΥΕ III Γ 126, ὑπομυκ. 63, γεωμ. 226α.

355. ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΑ 1930, 319-323. ΠΕΑΕ 1931, 45-53. AJA 1934, 258-279. Hesperia 1945, 292-295. AE 1952, 117-134. G. Mylonas, Aghios Kosmas, Princeton 1959 (=Aghios Kosmas). EMF, 104-105. LMTS, 112. GAMS, 102. Π-Σ, 85 κ.έ. Excavations 1976, 10-11. GAC, 206. M-X, 53 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μυλωνᾶ τὰ ἔτη 1930-1931 καὶ 1951 ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου παρὰ τὸν Ἅγιον Κοσμᾶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀθηνῶν ἀπεκάλυψαν οἰκισμὸν τῆς ΠΕ, ΥΕ II καὶ ΥΕ III Γ περιόδου, ὀλίγα ΜΕ

όστρακα, ΥΕ ΙΙΙ Α-Β άγγεϊα, ΠΕ νεκροταφεϊον καϊ όκτώ ΥΕ ΙΙ καϊ ΥΕ ΙΙΙ Γ λακκοειδεϊς ή έξ όρθϊων πλακών τάφους. Aghios Kosmas, 3-165.
ΜΕ θέσις 251, ΥΕ ΙΙ 70, ΥΕ ΙΙΙ Α 139, ΥΕ ΙΙΙ Β 183, ΥΕ ΙΙΙ Γ 127.

356. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΝ. Νεολ. θέσις 345. Τάφοι τής ΠΕ περιόδου, έξ ών προέρχονται λίθινα καϊ πήλινα άγγεϊα, έκ τών τοποθεσιών (α) ΒΑ τοϋ Μαρκοπούλου (Νέον Άθήναιον 1955, 286-287), (γ) παρὰ τὸ Γυμνάσιον τοϋ Μαρκοπούλου (ΑΔ 1971 Χρον., 38. ΑΑΑ 1971, 143-146), (δ) Κοβάτσι (Νέον Άθήναιον 1955, 285-286) καϊ (ς) Μερέντα. Έργον 1961, 37. Π-Σ, 86-88 κ.έ. GAC, 211.

ΥΕ ΙΙ θέσις 71, ΥΕ ΙΙΙ Α 140, ΥΕ ΙΙΙ Β 184, ΥΕ ΙΙΙ Γ 128, γεωμ. 228.

357. ΓΛΥΦΑΔΑ. Νεολ. θέσις 346. Λακκοειδής ΠΕ τάφος περιέχων ταφήν παιδίου καϊ ΠΕ όστρακα. ΠΑΕ 1957, 32-34.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 141, ΥΕ ΙΙΙ Β 185, ΥΕ ΙΙΙ Γ 129, πρωτογ. 163, γεωμ. 229.

358. ΒΑΡΗ. Βιβλιογραφία: ΜV, 37. ΑΔ 1927-28 Παράρτ., 65-66, 1961-62 Χρον., 37-39, ΑΔ 1963 Μελέται, 115-132, ΑΔ 1965 Χρον., 112-114. CVA Great Britain 7, ΙΙΙ Α, 11 (πίν. 10:25). CVA USA 4, ΙΙΙ Α, 23, (πίν. 8:2). ΑΑ 1940, 175-178. BSA 1947, 4, 7. EMF, 106. LMTS, 112. GAMS, 103. Π-Σ, 129-130 (άριθ. 157-158). GGP, 403. Notes, εϊκ. 10. Excavations 1976, 27-28. GAC, 207-208. (άριθ. 20, 22). Μ-Χ, 256 κ.έ. Η. L a u t e r, Lathuresa, Beiträge zur Architektur und Siedlungsgeschichte in Spätgeometrischer Zeit, Mainz am Rhein 1985 (= Lathuresa).

(α) Έκ τοϋ λόφου Κίτσι, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΔ τοϋ Κορωπίου καϊ εϊς ίσην άπόστασιν άπό τής Βάρης, ό όποϊος φαίνεται συμπίπτει πρὸς τήν ύπό τοϋ Κυπαρίσση άναφερομένην άκρόπολιν έναντι τοϋ ύπ'αϋτοϋ έρευνηθέντος ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ νεκροταφεϊου θαλαμοειδών τάφων εϊς τήν θέσιν Βουρβάτσι (ΑΔ 1927-28 Παράρτ., 65-66. BSA 1947, 7-75. EMF, 106. Π-Σ, 129-130), έχουν άναφερθῆ λείψανα όχυρώσεως καϊ έπιφανειακά ΠΕ ΙΙ-ΙΙΙ, ΜΕ καϊ ΥΕ ΙΙ όστρακα. GAC, 208.

(β) Έρευναι Έλλήνων άρχαιολόγων τό έτος 1982 (ΑΔ 1982 Χρον., 60-61. JHS 1991 AR, 11) καϊ Καναδών τὰ έτη 1986 καϊ 1988 (JHS 1987 AR, 8-9, 1989 AR, 19-20) έπὶ τοϋ λόφου Κιάφα Θίτι, εϊς τήν αϋτήν περιοχήν (χάρτης, C.W.J. Eliot, Coastal Demes of Attika, Toronto 1962, 38 εϊκ. 3), έχουν φέρει εϊς φῶς νεολιθικά ΠΕ, ΜΕ, πρώιμα ΥΕ καϊ γεωμετρικά λείψανα. ΑΔ Χρον. έ.ά. JHS έ.ά.

(γ) Άνασκαφαϊ τών Οϊκονόμου καϊ Σταυροπούλου τὰ έτη 1936-1939 (ΑΑ 1936, 124, 1937, 121, 1940, 175-178), τοϋ Παπαδημητρίου τό έτος 1958 (BCH 1958, 672), τοϋ Καλλιπολίτου τὰ έτη 1961-1962 (ΑΔ

1961-62 Χρον., 203-206, ΑΔ 1963 Μελέται, 115-132) καὶ τοῦ H. Lauter τὰ ἔτη 1973-1977 (Lathuresa, 1-88) ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Λαθουρέσα παρὰ τὴν Βάρην Ἀττικῆς, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τάφων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, οἰκισμὸν, ἱερὸν καὶ τάφους γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΑ 1940, 177-178. BCH 1958, 672. ΑΔ 1965 Χρον., 112-114. Lathuresa, 1-88. Μ-Χ, 256 κ.έ.

(δ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς κοιλάδος τῆς Βάρης παρὰ τὴν ἀκτὴν, εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθῆναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχουν ΠΕ II-III, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Notes, εἰκ. 10. GGP, 403. GAC, 207.

(ε) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τῆς Βάρης ἀναφέρονται ὅτι προέρχονται ἐν ΥΕ II ἀγγεῖον τῆς Συλλογῆς Robinson εἰς τὴν Βαλτιμόρην τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν (CVA USA 4, III A, 23, πίν. 8:2) καὶ ἐν ΥΕ III A ἀγγεῖον τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου. CVA Great Britain 7, IIA, 11 (πίν. 10:25). EMF, 106. GAC, 207-208.

ΜΕ θέσις 252, ΥΕ II 72, ΥΕ III A 142, ΥΕ III B 186, ΥΕ III Γ 130, γεωμ. 231.

359. ΒΑΡΚΙΖΑ. Νεολ. θέσις 347. Τεμάχιον τηγανοσχήμου ἀγγείου τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) νησίδος ἔναντι τῆς Ἀγίας Μαρίνης. ΑΑΑ 1976, 176, 179.

ΥΕ II θέσις 73, ΥΕ III A 143, ΥΕ III B 187, ΥΕ III Γ 131.

360. ΚΑΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ. Βιβλιογραφία: KMK, 7. RE Suppl. VI, 608. BSA 1947, 8. EMF, 109. ΑΑ 1963, 460-468. GAMS, 104. Π-Σ, 130. GGP, 402. AM 1972, 271. Notes, εἰκ. 10, 14. GAC, 210. Μ-Χ, 257.

(α) Ἐκ μικροῦ ἀκρωτηρίου φέροντος τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ ὄρμου Κακὴ Θάλασσα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς Κερατέας (χάρτης, ΑΑ 1963, 496-497, ἀριθ. 14), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. KMK, 7. Notes, εἰκ. 10, 14. AM 1972, 271. GAC, 210.

(β) Δύο γεωμετρικὰ ἀγγεῖα προέρχονται ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ Κακῆς Θαλάσσης καὶ Κερατέας. ΑΑ 1963, 464-468. GGP, 402. Μ-Χ, 257 κ.έ.

ΜΕ θέσις 253, ΥΕ III 173, γεωμ. 232.

361. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ. Βιβλιογραφία: J. Wiesner, Grab und jenseits, Berlin 1938, 24 (ἀριθ. 198). AIRRS 1950 (Op. Arch. 6), 262 (ὑποσημ. 1). K. A. Neugebauer, Antiken in deutschem Privatbesitz, Berlin 1938, 35-36 (πίν. 58 ἀριθ. 139, πίν. 59 ἀριθ. 141). CVA Mainz 1, 16-17 (πίν. 5-6). CVA Heidelberg 3, 42-

43 (πίν. 107:1). ΑΔ 1960 Χρον., 40, 1984 Χρον., 36. ΑΑ 1962, 190-191, 211. ΕΜΦ, 106. GAMS, 103. Π-Σ, 88 κ.έ. *Hesperia* 1966 Suppl. XI, 30-32. Excavations 1976, 29-30. GAC, 207. M-X, 257 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφή τοῦ Μαστροκώστα, τὰ ἔτη 1958-1959, ἐξ ἀφορμῆς οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ἐπὶ τῆς χερσονήσου Μικρὸ Καβούρι τῆς Βουλιαγμένης ἀπεκάλυψε λείψανα ὀχυρώσεως καὶ οἰκίων συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα, κυκλαδικὰ εἰδῶλια καὶ ὀψιανόν. ΑΔ 1960 Χρον., 40, 1984 Χρον., 36. ΑΑ 1962, 190-191, 211. *Hesperia* 1966 Suppl. XI, 30-32. Π-Σ, 88 κ.έ.

(β) Ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βουλιαγμένης ἔχουν ἀναφερθῆ, ΥΕ II κεραμικὴ (AIRRS 1950 (Op. Arch. 6), 262 ὑπόσημ. 1), ΥΕ III ἀγγεῖα εὕρισκόμενα εἰς Βερολῖνον καὶ γεωμετρικὰ εὕρισκόμενα εἰς Mainz καὶ Χαϊδελβέργην. J. Wiesner, Grab und Jenseits, 24 (ἀριθ. 198). ΕΜΦ, 106. CVA ἔ.ἀ. GGP, 59, 403. M-X, 257 κ.έ.

ΜΕ θέσις 254, ΥΕ II 74, ΥΕ III 174, γεωμ. 233.

362. ΚΕΡΑΤΕΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1926, 400, 1963, 457-458. RE Suppl. VI, 608. BSA 1947, 8, 23. CVA Karlsruhe 1,7 (πίν. 1:1-2, 3), 8 (πίν. 2:4). ΕΜΦ, 109. GAMS, 104. Π-Σ, 130-132. GGP, 87, 402. Notes, εἰκ. 10, 14. GAC, 210-211. M-X, 54, 257 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κεφάλι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Κερατέας καὶ ἔναντι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς (χάρτης, ΑΑ 1963, 496-497), ὁ Hood συνέλεξε ΠΕ II, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα. Notes, εἰκ. 10, 14. GAC, 210-211.

(β) Εἰς τοποθεσίαν τῆς περιοχῆς Κερατέας μὴ καθοριζομένην ἐπακριβῶς ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1926 μυκηναϊκὸν τάφον (ΑΑ 1926, 400), πρὸς τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ συνδεθοῦν τρία γνωστὰ ΥΕ III Γ ἀγγεῖα ἀναφερόμενα ὅτι προέρχονται ἐκ Κερατέας καὶ εὕρισκόμενα εἰς Καρλσρούην (CVA Karlsruhe 1,7 (πίν. 1:1-2, 3), 8 (πίν. 2:4). BSA 1947, 8, 23. ΕΜΦ, 109. Π-Σ, 130-132. GAC, 210-211. M-X, 54 κ.έ.). Ἐξ ἀγνώστου ἐπίσης τοποθεσίας τῆς Κερατέας προέρχεται γεωμετρικὸν ἀγγεῖον εὕρισκόμενον εἰς Ὁξφόρδην. GGP, 87, 402. M-X, 257 κ.έ.

ΜΕ θέσις 255, ΥΕ III Γ 132, γεωμ. 234.

363. ΘΟΡΙΚΟΣ. Νεολ. θέσις 348. Ὁστρακα τῆς ΠΕ περιόδου. Thorikos III, 24-27. Thorikos VIII, 166-171. Führung, 26, 49.

ΜΕ θέσις 256, ΥΕ I 42, ΥΕ II 75, ΥΕ III A 144, ΥΕ III B 188, πρωτογ. 164, γεωμ. 235.

364. ΛΑΥΡΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 58, νεολ. 349. "Οστρακα τῆς ΠΕ περιόδου. BCH 1971-1974 ἔ.ἄ. AAA 1974, 11.

ΜΕ θέσις 258, ΥΕ ΙΙΙ 175, γεωμ. 237.

365. ΑΙΓΙΝΑ. Νεολ. θέσις 350. Οἰκισμὸς τῆς ΠΕ περιόδου καὶ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) βορείως τῆς πόλεως Αἰγίνης. Preh. Aig., 12-15. G. Welter, Aigina, 8-13. Alt-Ägina III (I), 11-50, 76-152 (πόλεις I-VI).

ΜΕ θέσις 259, ΥΕ Ι 43, ΥΕ ΙΙ 76, ΥΕ ΙΙΙ Α 145, ΥΕ ΙΙΙ Β 189, ΥΕ ΙΙΙ Γ 133, ὑπομυκ. 64, πρωτογ. 165, γεωμ. 238.

366. ΣΟΥΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Παναθήναια 1911, 310. AA 1912, 239-240. MV, 39, 41. KMK, 8. Νέον Ἀθήναιον 1955, 287 (ύποσημ. 18). Aghios Kosmas, 138-139. EMF, 109. GAMS, 104. Π-Σ, 88 κ.ἔ. Excavations 1976, 25-26. GAC, 209.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ Σουνίου καὶ Λαυρίου ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται μυκηναϊκὰ τινα ἀγγεῖα μνημονεύόμενα ἐν MV, 39, 41. KMK, 8. EMF, 109.

(β) Ἐκ τοῦ νοτιωτάτου ἄκρου τῆς χερσονήσου τοῦ Σουνίου ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀπιανός. Νέον Ἀθήναιον 1955, 287.

(γ) Αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ Στάη τὸ ἔτος 1911 εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Σουινιάδος Ἀθηνᾶς ἀπεκάλυψαν καὶ ἐν (Παναθήναια 1911, 310. AA 1912, 239-240) ἡ δύο (Aghios Kosmas, 138-139) ΠΕ μαρμάρινα εἰδώλια κυκλαδικοῦ τύπου εὐρισκόμενα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. Π-Σ, 88 κ.ἔ.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 176.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ

367. ΜΕΘΑΝΑ. Νεολ. θέσις 351. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Κουνουπίτσα, (γ) Κυψέλη, (δ) Παλιόκαστρο καὶ (ε) Λουτρά ὡς καὶ ἐκ 32 ἄλλων τοποθεσιῶν ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῶν Μεθάνων περιληπτικῶς ἀναφερομένων. Π-Π, 54. JHS 1985 AR, 22, 1968 AR, 28, 1987 AR, 19-20, 1988 AR, 22-23.

ΜΕ θέσις 260, ΥΕ ΙΙΙ Α 146, ΥΕ ΙΙΙ Β 190, πρωτογ. 166, γεωμ. 239.

368. ΠΟΡΟΣ. Βιβλιογραφία: AA 1886, 260. AM 1895, 270, 306-317, 1911, 35. G. Welter, Troiz. und Kalaur., 10. EMF, 52. GAMS, 25. Excavations 1975, 11. GAC, 55-56. M-X, 281.

(α) Αἱ Σουηδικαὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ ἔτους 1894 εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ

και γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ ἄλλα μικρὰ εὐρήματα. ΑΑ, ΑΜ ἔ.ἂ. ΕΜΦ, 52.

(β) Ἐκ δύο ἐτέρων τοποθεσιῶν, κειμένων παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκ Πόρου πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα καὶ θαλαμοειδὴς τάφος ΥΕ πιθανῶς χρόνων. ΑΑ 1886, 260. GAC, 55-56.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 177, γεωμ. 240.

369. ΤΡΟΙΖΗΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1889, 107, 144-145, 163-166, 1963 Χρον., 52. Jdl 1899, 86. ΑΜ 1911, 32-33. G. Welter, Troiz. und Kalaur., 10. V. Burr, Νεῶν Κατάλογος, Leipzig 1944, 46-47. GAMS, 24-25. Π-Σ, 56. Excavations 1976, 72. GAC, 54. Μ-Χ, 263. Σχεδιάγραμμα, Troiz. und Kalaur., πίν. 2.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Στάη τὸ ἔτος 1889 εἰς τὸν ἀγρὸν Πασπάτη, πρὸ τοῦ ἀρχαίου τείχους, ἀπεκάλυψε γεωμετρικὸν τάφον, ὁ ὁποῖος ἀρχικῶς ἀνεφέρθη ὡς μυκηναϊκός, ἔχοντα τὰς πλευρὰς ἐκ τοιχαρίων καὶ περιέχοντα δύο ἀγγεῖα καὶ χρυσοῦν ἔλασμα. ΑΔ 1889, ΑΜ 1911 ἔ.ἂ.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀσκληπιείου ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα. Troiz. und Kalaur., 10, πίν. 2. Π-Σ, 56. GAC, 54.

(γ) Ἐκσκαφαὶ κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ χωρίου, παρὰ τὸν χεῖμαρρον τοῦ Κουμουνδούρου, κατέστρεψαν γεωμετρικοὺς τάφους, ἐξ ἐνὸς τῶν ὁποίων συνελέγη τεμάχιον ὑστερογεωμετρικοῦ ἀμφορέως μὲ παραστάσεις πτηνῶν. ΑΔ 1963 Χρον., 52.

Γεωμ. θέσις 241.

370. ΓΑΛΑΤΑΣ. Βιβλιογραφία: G. Welter, Troiz. und Kalaur., 10. Hesperia 1964, 235 (ἀριθ. 63 καὶ 66). GAMS, 24. Π-Σ, 74. GAC, 56.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Χαλίκι, ΝΑ τοῦ Πόρου παρὰ τὸ χωρίον Γαλατᾶς, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων οἰκιῶν συνοδευόμενα ἀπὸ πιθανὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ πιθανὰ ΥΕ ὄστρακα. G. Welter, Troiz. und Kalaur., 10. Hesperia 1964, 235. GAMS, 24

ΜΕ θέσις 261, ΥΕ 178.

371. ΔΟΚΟΣ. (α) Ὑποβρύχια ἔρευνα τοῦ Παπαθανασοπούλου τὰ ἔτη 1975 καὶ 1989-1990 εἰς τὸν ὄρμον τῆς Σκίνδου, ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς μικρᾶς νήσου Δοκός, κειμένης μεταξὺ τῆς νήσου Ὑδρας καὶ τῆς χερσονήσου τῆς Ἑρμιονίδος, ἀπεκάλυψε σωροὺς συντετριμμένων ΠΕ ἀγγείων ἐκ ναυαγίου ΠΕ πλοίου. ΑΑΑ 1976, 17-23.

(β) Ἐκ τῆς ἀκτῆς, ἐγγὺς τοῦ τόπου τοῦ ναυαγίου, ἐπὶ τῆς νήσου συνελέγησαν ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. ΑΑΑ 1976, 19. Excavations 1975, 11. GAC, 57. JHS 1978 AR, 16, 1990 AR, 11, 1991 AR, 13.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 179.

372. ΣΠΕΤΣΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1971 Χρον., 84-93. JHS 1974 AR, 13-14. GAC, 58-59.

Χάρται, ΑΔ 1971 Χρον., 86 (σχέδ. 1), 92 (σχέδ. 7). Διάγραμμα ανασκαφής, ΑΔ 1971 Χρον., 87 (σχέδ. 2).

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου καὶ νοτίως τῆς πόλεως τῶν Σπετσῶν (ΑΔ 1971 Χρον., 86, σχέδ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ γεωμετρικὰ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα ὡς καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. ΑΔ 1971 Χρον., 85.

(β) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Θεοχάρη παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Μαρίνης, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα οἰκισμοῦ περιλαμβάνοντα μεγαρόσχημον οἰκοδόμημα, φρέαρ περιέχον ΠΕ κεραμικὴν, ἄλλην ΠΕ κεραμικὴν, ὀψιανὸν καὶ πυριτόλιθον ὡς καὶ ΥΕ ΙΙΙ κεραμικὴν. ΑΔ 1971 Χρον., 85-90. JHS 1974 AR, 13-14.

(γ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΒΔ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Μαρίνης ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα ὡς καὶ ἐν ΥΕ Ι/ΙΙ ὄστρακον. ΑΔ 1971 Χρον., 90.

ΥΕ Ι θέσις 44, ΥΕ ΙΙ 77, ΥΕ ΙΙΙ 181, γεωμ. 243.

ΚΥΘΗΡΑ. Ἐκ τῆς νήσου τῶν Κυθήρων περιλαμβανομένης εἰς τὰ Ἐπτάνησα ἀλλὰ διοικητικῶς ὑπαγομένης εἰς τὸν Νομὸν Ἀττικῆς, διὸ καὶ περιελήφθη ἐνταῦθα, ἔχουν ἀναφερθῇ αἱ ἐπόμεναι προϊστορικαὶ τοποθεσίαι (χάρτης τῆς νήσου, BSA 1961, 162-163, εἰκ. 23).

373. ΚΑΡΑΒΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 149. GAMS, 55. Excavations 1975, 7. GAC, 122-123.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πυρεατίδες, περὶ τὰ δύο χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Καραβάς κατὰ τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ πιθανῶς καὶ ΥΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 149.

ΥΕ θέσις 182.

374. ΑΓΙΑ ΠΕΛΑΓΙΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Βύθουλας, περὶ τὰ 600 μ. ΝΔ τοῦ λιμένος τῆς Ἁγίας Πελαγίας κατὰ τὴν ΒΑ τῆς νήσου ἀκτὴν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ΠΕ σφονδύλιον, ὀψιανός καὶ τάφος ἐξ ὀρθίων πλακῶν συνοδευόμενος ἀπὸ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1961, 149. GAMS, 55. GAC, 122.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 183.

375. ΑΒΛΕΜΟΝΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1931-32, 245-246, 1961, 152-157.

GAMS, 56. J. N. Coldstream κ.ά., Kythera. Excavations and Studies conducted by the University of Pennsylvania Museum and the British School at Athens, London 1972 (= Kythera). Excavations 1975, 7. GAC, 121. ΑΔ 1977 Χρον., 43.

Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις τὰ ἔτη 1931 καὶ 1958 (BSA 1931-32, 245-246, 1961, 152-157) καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1963-67 ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Καστρί καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀβλέμονας κατὰ τὴν ἀνατολικὴν τῆς νήσου ἀκτὴν, ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὰ λείψανα ἐκ τῶν κάτωθι τοποθεσιῶν κατὰ γεωγραφικὴν σειρὰν ἀπὸ Β. πρὸς Ν. (Kythera, εἰκ. 1):

(α) Ἐκ τῆς κοιλάδος Παλαιόπολις, ΒΔ τοῦ Καστρίου, ὑπάρχουν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Χώρας Κυθήρων ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα καὶ ὁμάς χειροποιήτων ἀγγείων πρωτογεωμερικῶν ἢ γεωμετρικῶν χρόνων ὡς καὶ πήλινον εἰδῶλιον κουροτρόφου. BSA 1961, 152, 158 (ἀριθ. 1-6, 8α). Kythera, 258-262, 266-267.

(β) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Βόθωνας καὶ Ἀσπρογᾶ, βορείως τοῦ Καστρίου (Kythera, εἰκ. 3), εἶναι γνωστὸν ἐκτεταμένον νεκροταφεῖον ΜΜ ΙΙΙ-ΥΜ Ι θαλαμοειδῶν τάφων, δι' ἐννέα ἐκ τῶν ὁποίων παρέχονται πλείονες πληροφορίες. BSA 1931-32, 246, 1961, 152-156. Kythera, 220-258.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Καστράκι, περὶ τὰ 150 μ. βορείως τοῦ Καστρίου (Kythera, εἰκ. 3), εἶναι γνωστὰ λείψανα ΠΕ Ι-ΙΙ οἰκισμοῦ. Kythera, 67-69, 75-82, 272-274.

(δ) Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Καστρί ἀπεκάλυψαν οἰκισμὸν ΠΜ-ΥΜ Ι χρόνων, ἐπανακατοικηθέντα κατὰ τὴν ΥΕ ΙΙΙ Α-Β περίοδον (Kythera, 52-66, 83-219, 275-305), καὶ σποραδικὰ γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (Kythera, 201-204. 305-308). Θαλαμοειδῆς τέλος ΜΜ-ΥΜ Ι τάφος ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1977. ΑΔ 1977 Χρον., 43.

ΜΕ θέσις 263, ΥΕ Ι 45, ΥΕ ΙΙ 78, ΥΕ ΙΙΙ Α 147, ΥΕ ΙΙΙ Β 191, πρωτογ. 167, γεωμ. 244.

VI. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

376. ΚΑΜΑΡΑΙ. Βιβλιογραφία: AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 106, 109. Excavations 1976, 34. GAC, 86. Μ-Αχ., 34.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Ξερικό, ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Σαλμενίκου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Καμάραι τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν παρὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς Ἀχαΐας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ ἐπὶ τῆς δυτικῆς τοῦ λόφου πλευρᾶς, ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, ἐν ΜΕ ὄστρακον καὶ ἕτερον ΥΕ ΙΙΙ Α ἢ ΥΕ ΙΙΙ Β, θαλαμοειδεῖς τάφοι, ὀψιανὸς καὶ λίθινα βέλη. ΑΙΑΡΣ 1964 (Ορ. Αθ. 5), 109. Μ -Αχ., 34.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παλιόμυλος, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Σαλμενίκου ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν πορείας μιᾶς ὥρας ἀπὸ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ὁ Νερατζούλης ἀνέφερεν ὅτι εὑρε μυκηναϊκὸν τύμβον. ΑΙΑΡΣ 1964 (Ορ. Αθ. 5), 106.

ΜΕ θέσις 264, ΥΕ ΙΙΙ Α 149, ΥΕ ΙΙΙ Β 193.

377. ΑΙΓΙΟΝ. Νεολ. θέσις 352. Ὅστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ὁδοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Αἰγίου (ΑΔ 1967 Χρον., 214-215. ΑΑΑ 1968, 136) καὶ λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ Ἀριστείδου ἀριθ. 2. ΑΔ 1984 Χρον., 94-95.

ΜΕ θέσις 266, ΥΕ ΙΙ 80, ΥΕ ΙΙΙ Α 152, ΥΕ ΙΙΙ Β 195, ΥΕ ΙΙΙ Γ 135, γεωμ. 249.

378. ΑΚΡΑΤΑ-ΚΡΑΘΙΟΝ. Νεολ. θέσις 353. Ἐν ΠΕ ἀγγεῖον ἐκ τῆς θέσεως εὑρίσκεται εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν. Äg. Frühz. 1, 212.

ΜΕ θέσις 267, ΥΕ ΙΙΙ 186.

379. ΑΙΓΕΙΡΑ. Βιβλιογραφία: ÖJh 1919 Beiblatt, 5-42, 1932, 146-152, Beiblatt, 223-234, 1972-75 Grabungen, 9-31, 1976-77 Grabungen, 30-34, 1978-80 Grabungen, 20-21, 1981-82 Grabungen, 8-15. 1983 Grabungen, 35-40, 1984 Grabungen, 13-18, 1985 Grabungen, 10-12, 1986-87 Grabungen, 14-16. EMF, 61-62. ΑΙΑΡΣ 1964 (Ορ. Αθ. 5), 97-99. GAMS, 37. CS, 68 (Ὑπερησίη). ΑΑΑ 1973, 193-200, 1974, 157-162, 1976, 162-165, 1978, 147-156. BCH 1973, 319, 1974, 625, 1975, 626, 1977, 568, 1980, 614-617, 1981, 803, 1982, 554-556, 1983, 770, 1984, 772, 1985, 788-789, 1986, 692, 1987, 536. Excavations 1976, 31. Äg. Frühz. 1, 212, Äg. Frühz. 2, 57, 156-158 (εἰκ. 40). GAC, 84-85. Μ-Χ, 75 κ.έ.

Αὐστριακαὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1915-1916 καὶ 1925 ἐπαναληφθεῖσαι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1972 καὶ συνεχιζόμεναι εἰσέτι (ÖJh ἔ.ἀ., ΑΑΑ ἔ.ἀ. BCH ἔ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς, περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ σημερινοῦ χωρίου Αἴγειρα τῆς ἐπαρχίας Αἰγιαλείας, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Αἴγειρα (ÖJh 1919 Beiblatt, 15-22 εἰκ. 7-12) καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ὁποίας εἶχον ἀναφερθῇ παλαιότερον ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ ὄστρακα καὶ ὁμὰς ΥΕ ΙΙΙ Α -Γ ἀγγείων καὶ μικρῶν ἀντικειμένων, ἐκ θαλαμοειδοῦς προφανῶς τάφου, εὑρισκομένων

εἰς Μουσεῖα τοῦ Βερολίνου (AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 97-99. EMF, 61-62. GAMS, 37), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν ΥΕ III Β-Γ, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων (ÖJh 1972-75 Grabungen, 14-16, 26-31, 1976-77 Grabungen, 30, 1984 Grabungen, 14) ὡς καὶ δύο ἀρχαιοτέρα ὄστρακα, τὸ ἐν ΠΕ καὶ τὸ ἕτερον ΥΕ II (Äg. Frühz. 1, 212, Äg. Frühz. 2, 57, 156-158 εἰκ. 40). M-Ach., 37. M-X, 75 κ.έ.

ΥΕ II θέσις 81, ΥΕ III Α 156, ΥΕ III Β 199, ΥΕ III Γ 140, ὑπομυκ. 65, πρωτογ. 169, γεωμ. 252

380. ΑΡΑΞΟΣ. Νεολ. θέσις 354. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, εἰς τάφος πιθανῶς, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα, ἐν οἷς λίθινον εἰδώλιον (ΠΑΕ 1962, 132, 1963, 93, πίν. 66 ε), τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Τεῖχος Δυμαίων. ΠΑΕ 1962, 131-132, 1963, 95, 1964, 63, 1965, 122, 123, 124, 126-129. Ἔργον 1966, 159.

ΜΕ θέσις 268, ΥΕ II 83, ΥΕ III Α 162, ΥΕ III Β 206, ΥΕ III Γ 145, ὑπομυκ. 68, γεωμ. 253.

381. ΛΕΟΝΤΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1930, 88, 1931, 71-73, 1932, 57-59. EMF, 65. AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 102. GAMS, 87. Π-Π, 106. Excavations 1976, 37. GAC, 91-92. M-Ach., 31. M-X, 73 κ.έ.

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Λεόντιον (πρῶην Γουρζούμιστα) τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν (M-Ach., εἰκ. 20) καὶ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Πολυδωροπούλου, ἐγγὺς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, ὁ Κυπαρίσσης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1932 ἓνα ἀσύλητον θαλαμοειδῆ τάφον, ἀπὸ «πληθὺν κατεστραμμένων καὶ βυθισμένων» ὑπαρχόντων ὁμοίων τάφων, καὶ συνέλεξεν εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν «ἱκανὰ» ΥΕ III Β-Γ ἀγγεῖα, ψήφους περιδεραιῶν ἐξ ἀχάτου, ἡλέκτρον καὶ ὑαλομάξης, κομβία ἐκ στεατίτου ἢ ὁστοῦ καὶ λεπίδα πυριτολίθου. ΠΑΕ 1932, 57-59. M-Ach., 31-32 (ἀριθ. 40). Π-Π, 106, 483 (LXXV, 3).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βραγιάνικα βορείως τοῦ χωρίου (M-Ach., εἰκ. 20) ὁ Κυπαρίσσης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1931 «ἱκανοὺς» θαλαμοειδεῖς τάφους, ἓνα τῶν ὁποίων εὗρεν ἀσύλητον καὶ περιέχοντα ἐν ΠΕ καὶ ἑνδεκα ΥΕ III Β-Γ ἀγγεῖα ὡς καὶ πήλινον σφονδύλιον, κατατεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν. ΠΑΕ 1931, 71-73. AJA 1960, 4. AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 102. Π-Π, 482-483 (LXXX, 1). M-Ach., 31 (ἀριθ. 38).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουρταίικα, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου (M-Ach., εἰκ. 20), ὁ Κυπαρίσσης ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1932 νεκροταφεῖον συλημένων θαλαμοειδῶν τάφων. ΠΑΕ 1932, 57. Π-Π, 483 (LXXX, 2). M-Ach., 31 (ἀριθ. 39).

(δ) Παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου ΝΔ τῆς τελευταίας τοπο-

θεσίας (M-Ach., εικ. 20), ὁ Κυπαρίσσης ἐνετόπισε λείψανα ἀκροπόλεως τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἡ ἀρχὴ τῆς ὁποίας εἶκασεν ὅτι δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀνάγεται εἰς τὴν μυκηναϊκὴν περίοδον. ΠΑΕ 1931, 70-73. M-Ach., 32 (ἀριθ. 41).

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 207, ΥΕ ΙΙΙ Γ 146.

382. ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1963, 98. ΑΔ 1964 Χρον., 190, 1983 Χρον., 127. Excavations 1976, 36. GAC, 93. M-Ach., 25.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μπουχώματα, ΝΔ τῆς Κάτω Ἀχαΐας, ὁ Μαστροκώστας συνέλεξε «πληθώραν» ΠΕ καὶ ΥΕ ὀστράκων. ΠΑΕ ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ.

(β) Ἔργασαι ἀμμοληψίας εἰς τὴν τοποθεσίαν Λεῦκος τοῦ χωρίου Ἀγιοβλασίτικα Πατρῶν, ΝΑ τῆς Κάτω Ἀχαΐας, καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ ἀπεκάλυψαν ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα κεραμικὴν καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον. ΑΔ 1983 Χρον., 127.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 188, ΥΕ ΙΙΙ Β 208α, ΥΕ ΙΙΙ Γ 147α.

383. ΛΥΚΙΑΝΙΚΑ. Ἐκ τοῦ λόφου Ἅγιος Ἀθανάσιος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Λυκιάνικα τῆς ἐπαρχίας Αἰγιαλείας, ἀνατολικῶς τῶν Καλαβρύτων, ὁ Ἱ. Πίκουλας συνέλεξε πιθανὰ ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Πελοποννησιακὰ 1986 (Παράρτ. 11), 315-317.

384. ΚΑΣΤΡΙΑ. Νεολ. θέσις 357. Ὅστρακα τῆς ΠΕ Ι περιόδου ἐκ τυχαίας σκαφῆς παρὰ τὸ στόμιον σπηλαίου. ΑΔ 1967 Χρον., 216. ΑΑΑ 1968, 138.

Β. ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

385. ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1947, 166 (ὑποσημ. 4). Π-Π, 46. Excavations 1976, 87. GAC, 68.

Πολυάριθμα ΠΕ ὄστρακα συνέλεξεν ὁ S. Weinberg ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ζευγολατιὸ Κορινθίας. ΑJA ἔ.ἀ.

386. ΠΕΡΑΧΩΡΑ. Νεολ. θέσις 360. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἱερὸν τῆς Ἥρας Ἀκραίας (Perachora I, 20, 51-53), οἰκισμὸς τῆς ΠΕ περιόδου, τάφος καὶ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) δυτικὸν ἄκρον τῆς διώρυγος τῆς λίμνης τῆς Βουλιαγμένης (BCH 1966, 749. ΑΔ 1966 Χρον., 145-147, 1973 Χρον., 149-151. BSA 1969, 53-69, 1983, 369-375) καὶ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) μεταξὺ τῶν λόφων Μαγούλα καὶ Ἅγιος Δημήτριος νοτιῶς τῆς Περαιχώρας. ΑΑ 1939, 269-270.

ΜΕ θέσις 273, ΥΕ ΙΙ 84, ΥΕ ΙΙΙ Β 217, ΥΕ ΙΙΙ Γ 157, γεωμ. 266.

387. ΜΕΡΤΙΚΑΙΙΚΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1939, 287. Π-Π, 46 κ.έ. GAMS, 81. Ν. Φαράκλας, Σικωνία (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 8), Ἀθῆναι 1971 (=Σικωνία), 15 (ἀριθ. 171), Ἐπίμετρο II, 16 (ἀριθ. 65).

Ἐκ λόφου κειμένου δυτικῶς τοῦ χωρίου Μερτικάϊικα, ΝΔ τοῦ Ξυλοκάστρου παρὰ τὸ περίπτερον τῶν διοδίων τῆς νέας Ἐθνικῆς Ὀδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐν μέρει κατεστράφη, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. ΑΑ 1939, 287. Σικωνία ἔ.ἄ.

ΥΕ III θέσις 196.

388. ΜΕΛΙΣΣΙ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1939, 275. Π-Π, 46-47. GAC, 70. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 081, 082), Ἐπίμετρο II, 10 (ἀριθ. 36-37).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γκοτζᾶ Χήνου, περὶ τὰ 1400 μ. κατ' εὐθεΐαν γραμμὴν ΝΔ τοῦ ναοῦ τοῦ χωρίου Μελίσσι, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ, ΜΕ ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΑ 1939, 275. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 081), Ἐπίμετρο II, 10 (ἀριθ. 36).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, περὶ τὰ 1750 μ. ΝΔ τοῦ ναοῦ τοῦ χωρίου Μελίσσι καὶ περὶ τὰ 800 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ πιθανῶς, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΑ 1939, 275. Σικωνία, 15, 16 (ἀριθ. 082), Ἐπίμετρο II, 10 (ἀριθ. 37).

ΜΕ θέσις 274, ΥΕ 197.

389. ΘΑΛΕΡΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1939, 275-276. Π-Π, 47. Σικωνία, 15, 16, 19, 20 (ἀριθ. 102-103, 105-106), Ἐπίμετρο II, 11-12 (ἀριθ. 42, 44-45).

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ χωρίου Θαλερόν (πρῶην Θολερόν), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ πιθανὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 103), Ἐπίμετρο II, 11 (ἀριθ. 43).

(β) Κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου Θαλερόν ἔχει ἐντοπισθῇ θαλαμοειδῆς μυκηναϊκὸς τάφος. Σικωνία, 20 (ἀριθ. 102), Ἐπίμετρο II, 11 (ἀριθ. 41).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γουλᾶς πιθανῶς, περὶ τὰ 250 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Θαλερόν, ὁ Gebauer συνέλεξε ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. ΑΑ 1939, 275. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 105), Ἐπίμετρο II, 12 (ἀριθ. 44).

(δ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Τσούκα, περὶ τὰ 350 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 106), Ἐπίμετρο II, 12 (ἀριθ. 45).

ΜΕ θέσις 275, ΥΕ 198.

390. ΔΙΜΗΝΙΟ. Βιβλιογραφία: RE XIX (1), 359-360. AA 1939, 272-275. EMF, 57. Π-Π, 86. GAMS, 36. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 041, 042, 052), Ἐπίμετρο II, 4-7 (ἀριθ. 18-19, 23).
- (α) Ἐκ λόφου κειμένου ΝΔ τοῦ χωρίου Διμηνιὸ ὁ Φαράκλας συνέλεξε ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 41), Ἐπίμετρο II, 4-5, (ἀριθ. 18).
- (β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοκκινιά, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ μεταξὺ τῶν χωρίων Διμηνιὸ καὶ Πάσιον, ὁ Φαράκλας συνέλεξε ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 42), Ἐπίμετρο II, 5 (ἀριθ. 19).
- (γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουρκούλα, μεταξὺ τῶν χωρίων Διμηνιὸ καὶ Λαλιώτη, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. RE XIX (1), 359-360. AA 1939, 272-275. EMF, 57. Π-Π, 86. GAMS, 36. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 052), Ἐπίμετρο II, 6-7 (ἀριθ. 23). ΜΕ θέσις 276, ΥΕ 199.
391. ΛΑΛΙΩΤΗ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γαῖδουρόρραχη, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον κατ'εὐθεΐαν γραμμὴν ΒΑ τοῦ χωρίου Λαλιώτη, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Σικωνία, 15, 16 (ἀριθ. 067), Ἐπίμετρο II, 9 (ἀριθ. 32).
- (β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καλύβια Βαλτσέϊκα, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Λαλιώτη (Σικωνία, εἰκ. 11α), ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Σικωνία, 15 (ἀριθ. 044), Ἐπίμετρο II, 6 (ἀριθ. 21).
- (γ) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λαλιώτη ὁ Gebauer ἀνέφερεν ὅτι εἶδεν εἰς χεῖρας χωρικοῦ εἰς τὸ χωρίον Λαλιώτη ἐν ΥΕ III ἀγγεῖον. AA 1939, 275. Π-Π, 86 (ἀριθ. 3). GAMS, 36. Σικωνία, 19 (ἀριθ. 054), Ἐπίμετρο II, 7 (ἀριθ. 25). ΜΕ θέσις 277, ΥΕ III 200.
392. ΛΟΥΤΡΑΚΙ. Βιβλιογραφία: AA 1939, 269. Perachora I, σ. VII-VIII. EMF, 60. GAMS, 34. Π-Σ, 82 κ.ἑ. Corinthia, Append. II, 14 (ἀριθ. 1-3). Excavations 1976, 81. GAC, 71-72.
- (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ ἐγειρομένου ΒΔ τοῦ Λουτρακίου ὁ Τ. J. Dunbabin συνέλεξε τὸ ἔτος 1939 ὄστρακα μυκηναϊκῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Perachora I, σ. VII-VIII. Corinth I, 114 (ὑπόσημ. 1). Π-Σ, 82.
- (β) Ἐκ τοῦ λόφου μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Λουτρακίου (Corinthia, εἰκ. 13 d), εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑ-

πάρχουν ΜΕ και ΥΕ ΙΙΙ Γ ὄστρακα (GAMS, 34), ὑπομυκηναϊκὰ δὲ ὄστρακα ἐκ τῆς θέσεως συνέλεξεν ὁ Gebauer. ΑΑ 1939, 269. Π-Σ, 82. Corinthia, Append. II, 14 (ἀριθ. 1).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἄσπρα Χώματα, νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (Corinthia, εἰκ. 12 α), ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. ΑΑ 1939, 269. Π-Σ, 82. Corinthia, Append. II, 14 (ἀριθ. 2).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Νταμάρι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ Λουτρακίου καὶ ΝΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (Corinthia, εἰκ. 17α), ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑΑ 1939, 269. Π-Σ, 82. Corinthia, Append. II, 14 (ἀριθ. 3).

ΜΕ θέσις 279, ΥΕ ΙΙΙ Γ 158, ὑπομυκ. 70.

393. ΣΟΥΛΙ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ζευγολατιὸ τοῦ Μαντζανιοῦ ἢ Κρυονεριοῦ, παρὰ τὸ χωρίον Σούλι ΝΑ τῆς Σικυῶνος, ὁ Φαράκλας συνέλεξε ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Σικυωνία, 15, 16 (ἀριθ. 132), Ἐπίμετρο II, 14 (ἀριθ. 58).

ΜΕ θέσις 280.

394. ΚΡΗΝΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1966 Χρον., 123-124, 1967 Χρον., 163-164. Σικυωνία, 15, 16, 19, 20 (ἀριθ. 021-022), Ἐπίμετρο II, 3 (ἀριθ. 10-11). Excavations 1976, 80-81. GAC, 69.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λιθαράκια τῆς περιοχῆς Ἱμπραήμπεη, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Κρήναι καὶ 200-300 μ. νοτίως τῆς νέας Ἐθνικῆς Ὀδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν, βαθεῖα ἄροσις ἀπεκάλυψε ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ ἐν γεωμετρικόν. ΑΔ 1967 Χρον., 164. Σικυωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 021), Ἐπίμετρο II, 3 (ἀριθ. 10).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κροκοκκίνη, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Κρήναι καὶ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ἑλληνοχώρι, ἄροσις διὰ μηχανικῶν μέσων τὸ ἔτος 1965 ἀπεκάλυψε θαλαμοειδῆ ΥΕ τάφον ἀνασκαφέντα τὸ ἔτος 1966 ὑπὸ τῆς Κρυστάλλῃ καὶ περιέχοντα ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1966 Χρον., 123-124, 1967 Χρον., 163-164.

ΜΕ θέσις 281, ΥΕ ΙΙΙ Α 170, ΥΕ ΙΙΙ Β 219, γεωμ. 270.

395. ΦΕΝΕΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1959, 280-281. JHS 1960 AR, 10, 1962 AR, 6, 1963 AR, 17. GAMS, 37-38. ΑΔ 1961-62 Χρον., 57, 1965 Χρον., 158-159. BSA 1970, 97. CS, 91. Excavations 1976, 84. GAC, 84. Μ-Χ, 63 κ.έ.

Ἀνασκαφὴ ὑπὸ τῆς Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη τὰ ἔτη 1958-1961 καὶ 1964 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Φενεοῦ καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Φενεὸς (πρῶην

Καλύβια), έχει φέρει εις φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων (ΑΔ 1961-62 Χρον., 57, 1965 Χρον., 158-159), ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς ἀκροπόλεως ἐπιφανειακά ΠΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, ἐκ τῆς ἀνατολικῆς δὲ κλιτύος αὐτῆς ΥΕ καὶ ΜΕ στρώματα περιλαμβάνοντα ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴν (ΑΔ 1965 Χρον., 159). Ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ὀψιανόν, ἐν πιθανόν νεολιθικόν καὶ ἕτερον γεωμετρικόν ὄστρακον εἶχε συλλέξει ἐκ τῆς θέσεως ὁ R. Hope Simpson τὸ ἔτος 1958, ἄλλο δὲ γεωμετρικόν ὄστρακον συνέλεξεν ὁ R. Howell τὸ ἔτος 1970. GAMS, 37-38. BSA 1970, 97. M-X, 63 κ.έ.

ΜΕ θέσις 282, ΥΕ ΙΙΙ Α 171, ΥΕ ΙΙΙ Β 220, ΥΕ ΙΙΙ Γ 159, γεωμ. 271.

396. ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1920, 4, 1923, 160. Corinth I, 109. BCH 1954, 112. EMF, 57. Π-Π, 47. GAMS, 31. ΑΔ 1971 Χρον., 68-71. M. Sakellariou-N. Faraklas, Corinthia-Cleonea. (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 3), Athens 1971 (=Corinthia), Append. II, 20-21. GAC, 63.

(α) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη τὸ ἔτος 1972, ἐξ ἀφορμῆς ἐκσκαφῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου ναοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Γερασίμου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ ἀρχαίου Λεχαίου καὶ εἰς ἀπόστασιν 300 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἀπὸ ὅπου παλαιότερον εἶχον συλλεγῆ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (AJA 1920, 4, 1923, 160. GAMS, 31), ἔφερεν εἰς φῶς λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ, ἀποτελούμενα ἀπὸ τοίχους οἰκιῶν, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, τὰ ὅποια δύνανται νὰ διακριθοῦν εἰς τέσσαρας διαδοχικὰς φάσεις. ΑΔ 1971 Χρον., 68-71.

(β) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην δυτικῶς τοῦ λιμένος τοῦ Λεχαίου καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς θαλάσσης ἀνεφέρθη ὅτι εὐρέθη τυχαίως τὸ ἔτος 1951 θαλαμοειδὴς μυκηναϊκὸς τάφος, τὸν ὅποιον ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1953 ὁ Χαριτωνίδης καὶ συνέλεξεν ἐξ αὐτοῦ ἐν ἀγγεῖον καὶ τεμάχια ἄλλων, λείψανα δὲ ἐτέρων θαλαμοειδῶν τάφων, δυτικῶς τοῦ Ἁγίου Γερασίμου ἐντὸς τοῦ χωρίου, ἀνέφερεν ἡ Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη. BCH 1954, 112. ΑΔ 1971 Χρον., 71.

ΜΕ θέσις 283, ΥΕ ΙΙ 86, ΥΕ ΙΙΙ Α 172, ΥΕ ΙΙΙ Β 221.

397. ΚΟΡΑΚΟΥ. Βιβλιογραφία: AJA 1920, 4-5, 1975, 17-32. C. W. Blegen, Korakou. A Prehistoric Settlement near Corinth, Boston-New York 1921 (=Korakou). MPA, 649. EMF, 55-56. LMTS, 85-86. Π-Π, 47-48 κ.έ. GAMS, 31. Corinthia, Append. II, 19-20. BSA 1972, 103-112. J. B. Rutter, The Late Helladic III B and III C Periods at Korakou and Gonia, Pennsylvania 1974.

Excavations 1976, 80. GAC, 61. Hesperia 1979, 234-259. M-X, 54 κ.έ. ΑΔ 1982 Χρον., 101.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ C. W. Blegen τὰ ἔτη 1915-1916 ἐπὶ τοῦ λόφου Κοράκου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς Νέας Κορίνθου, ἀπεκάλυψαν λείψανα οἰκισμοῦ κατοικουμένου ἀπὸ ΠΕ I μέχρις ὑστέρων ΥΕ III Γ χρόνων, ἡ στρωματογραφία τοῦ ὁποίου ἀπετέλεσε τὴν βάσιν διὰ τὴν χρονολογικὴν ταξινόμησιν τῆς κεραμικῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τῆς νοτιωτέρας ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τῶν A. J. B. Wace καὶ C.W. Blegen (BSA 1916-18, 175-189), ἡ ὁποία ἰσχύει μέχρι σήμερον. Korakou, ἔ.ἄ. Π-Π, 47-48 κ.έ. GAC, 61.

ΜΕ θέσις 284, ΥΕ I 53, ΥΕ II 87, ΥΕ III A 173, ΥΕ III B 222, ΥΕ III Γ 160.

398. ΚΑΛΑΜΑΚΙ. Βιβλιογραφία: Corinth I, 114 (ὑποσημ. 1). Hesperia 1958, 28-29. 1967, 26 (ὑποσημ. 22). EMF, 60. GAMS, 33. Π-Σ, 84. GAC, 70.

(α) Ἐκ λόφου, κειμένου παρὰ τὸ χωρίον Καλαμάκι ΒΑ τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τῆς διώρυγος τῆς Κορίνθου, ἔχουν ἀναφερθῇ πολυάριθμα ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Corinth I, 114 (ὑποσημ. 1). EMF, 60. GAMS, 33.

(β) Κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας Ἑθνικῆς Ὀδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν τὸ ἔτος 1956 ἀπεκαλύφθησαν ΠΕ τάφοι, δυτικῶς τοῦ χωρίου Καλαμάκι, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν πολυάριθμα ὄστρακα καὶ συνεπληρώθησαν 17 ΠΕ ἀγγεῖα. Hesperia 1958, 28-29, 1967, 26 (ὑποσημ. 22).

ΜΕ θέσις 285, ΥΕ 202.

399. ΑΕΤΟΠΕΤΡΑ. Νεολ. θέσις 361. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκ δύο ἀνασκαφέντων ΠΕ βόθρων. AJA 1920, 3-4. CVA USA 4, πίν. VII: 17-21. GAMS, 30. Notes, εἰκ. 9-10, 12. ΑΔ 1978 Μελέτες, 325-327.

ΜΕ θέσις 286, ΥΕ II 89, ΥΕ III A 175, ΥΕ III B 223, ΥΕ III Γ 161.

400. ΜΥΛΟΣ ΧΕΛΙΩΤΟΥ. Νεολ. θέσις 362. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) κορυφῆς τοῦ ὑψώματος (AJA 1920, 3, 1923, 159. Corinth I, 108, Corinth XII, 6. Hesperia 1937, 488) καὶ ΠΕ φρέαρ κατὰ τὴν βορείαν ὑπώρειαν τοῦ λόφου περιέχον περὶ τοὺς 30 σκελετοὺς ἀνθρώπων, 50 ΠΕ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα. AJA 1930, 403-406. Hesperia 1949 Suppl. VIII, 415-422.

ΜΕ θέσις 288, ΥΕ I 54, ΥΕ II 90, ΥΕ III A 176, ΥΕ III B 224, πρωτογ. 175, γεωμ. 274.

401. ΙΣΘΜΙΑ. Νεολ. θέσις 363. Στρώμα ΠΕ κατοικήσεως καὶ σποραδικὰ ὄστρακα ἐκ διαφόρων τοποθεσιῶν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος. AJA 1920, 8. Hesperia 1955, 142-146. Isthmia II, 6-7. Π-Π, 48 κ.έ.

ΜΕ θέσις 289, ΥΕ I 55, ΥΕ II 91, ΥΕ III B 225, ΥΕ III Γ 162, ὑπομυκ. 71, γεωμ. 275.

402. ΤΙΤΑΝΗ. Βιβλιογραφία: GAMS, 36 (Agiōs Tryphon). Σικωνία, 15, 19 (ἀριθ. 151), Ἐπίμετρο II, 15 (ἀριθ. 63), 35-36. ΑΔ 1975 Χρον., 59. Excavations 1976, 87. GAC, 68.

Ἐκ μικρᾶς ὠχυρωμένης ἀκροπόλεως τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ναὸς τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Τιτάνη (πρῶην Βοιβόδα), καὶ ἡ ὁποία ἀπετέλει πιθανῶς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Τιτάνης (Σικωνία εἰκ. 47, Ἐπίμετρο II, 15, 35-36), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΥΕ III B ὄστρακα (GAMS, 36), μικρὰ δὲ ἀνασκαφῇ τῆς Κρυστάλλη κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς ἀκροπόλεως ἀπεκάλυψε ΜΕ στρώμα κάτωθεν ῥωμαϊκῶν λειψάνων. ΑΔ 1975 Χρον., 59.

ΜΕ θέσις 290, ΥΕ III B 226.

403. ΑΡΧΑΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΣ. Νεολ. θέσις 364. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου. Π-Π, 48 κ.έ. PIC, 58-73. Hesperia 1937, 515-524, 1948, 197-203, 1951, 292-293, 1955, 147-148, 1960, 240-253, 1967, 15, 23-27, 40-41, 410, 1971, 1-3, 1972, 144-148, 1973, 1-6, 27-33, 1974, 33, 1975, 7, 1976, 203-239, 1978, 423-451, 1979, 342-347, 348-392, 1981, 285-290, 1982, 115-117, 1983, 1-3. 1987, 233-253, 1988, 21-80.

ΜΕ θέσις 291, ΥΕ III B 227, ΥΕ III Γ 163, ὑπομυκ. 72, πρωτογ. 176, γεωμ. 276.

404. ΑΡΑΠΙΖΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1920, 5-6, 1923, 159. Π-Π, 48. Corinth I, 109. EMF, 57. GAMS, 31. Corinthia, Append. II, 15. GAC, 63.

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἀράπιζα, περὶ τὰ 600 μ. δυτικῶς τῆς παλαιᾶς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Κορίνθου Ἄργους καὶ εἰς ἀπόστασιν 2200 μ. περίπου ἀνατολικῶς τῆς ἀρχαίας Κορίνθου, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ II/III A-B ὄστρακα. AJA 1920, 5-6. GAMS, 31.

ΜΕ θέσις 292, ΥΕ II 92, ΥΕ III A 177, ΥΕ III B 228.

405. ΓΥΡΙΖΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1920, 6. Metrop. Mus. Stud. III 1930-31, 69 (εἰκ. 19). Zygouries, εἰκ. 186. Π-Π, 48-49. Corinthia, Append. II, 15. GAC, 63-64.

Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ C.W. Blegen τὸ ἔτος 1916 ἐπὶ τοῦ λό-

φου Γύριζα, περί τὰ 600 μ. βορείως τοῦ χωρίου Ἐξαμίλλια, ἀπεκάλυψε λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ. *Metrop. Mus. Stud.* ἔ.ἀ.

406. ΓΩΝΙΑ. Νεολ. θέσις 365. Στρώμα ΠΕ κατοικήσεως περιέχον ἀρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. *Metrop. Mus. Stud.* III 1930-31, 60-62, 66, 75. Π-Π, 49 κ.έ.

ΜΕ θέσις 293, ΥΕ I 56, ΥΕ II 93, ΥΕ III A 178, ΥΕ III B 229.

407. ΠΕΡΔΙΚΑΡΙΑ. Βιβλιογραφία: *AJA* 1920, 7, 1923, 160. *Corinth* I, 112. *EMF*, 57. Π-Π, 49 κ.έ. *GAMS*, 32-33. *Corinthia*, *Append. II*, 17. *GAC*, 64.

Ἐκ τοῦ λόφου Καστράκι τῆς τοποθεσίας Περδικαριά, περί τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἐξαμίλλια καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν πρὸς Κεγχρεάς, ἔχει ἀναφερθῇ κυκλώπειον τεῖχος καὶ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα, ἐν οἷς ἐν ΥΕ III B. *AJA* 1920, 7. *GAMS*, 32-33.

ΜΕ θέσις 294, ΥΕ III B 230.

408. ΣΤΙΜΑΓΚΑ. (α) Ἐκ κυκλικοῦ λόφου κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ χωρίου Στιμάγκα, βορείως τῆς Νεμέας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα προϊστορικῶν πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων. *Σικυωνία*, 15, 16, 19 (ἀριθ. 034), εἰκ. 11α (ἀριθ. 034), Ἐπίμετρο II, 4 (ἀριθ. 15).

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Εὐαγγελίστρια, ΝΔ τοῦ χωρίου Στιμάγκα (*Σικυωνία*, εἰκ. 11 α, ἀριθ. 035), ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ πιθανῶς, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἔχει ἀναφερθῇ πολυγωνικὸν τεῖχος. *Σικυωνία*, 15, 16, 19 (ἀριθ. 035), Ἐπίμετρο II, 4 (ἀριθ. 17).

ΜΕ θέσις 295, ΥΕ 203.

409. ΚΕΓΧΡΕΑΙ. Βιβλιογραφία: *AJA* 1920, 7-8. *AA* 1939, 269-270. *EMF*, 58. *GAMS*, 33. Π-Π, 49. *Corinthia*, *Append. II*, 17-18. *Excavations* 1976, 79. *GAC*, 64-65.

Ἐκ λόφου κειμένου ΒΑ τοῦ λιμένος τῶν Κεγχρεῶν ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III B ὄστρακα. *AJA* 1920, 7. *AA* 1939, 269-270. *GAMS*, 33.

ΜΕ θέσις 296, ΥΕ III B 231.

410. ΦΛΕΙΟΥΣ. Νεολ. θέσις 367. Κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Φλειοῦντος. *Hesperia* 1949, 451-458.

ΥΕ III A θέσις 180, ΥΕ III B 233, γεωμ. 278.

411. ΓΑΛΑΤΑΚΙ. Βιβλιογραφία: *Corinth* I, 97-99. *AA* 1939, 270. *AE* 1956 Χρον.,

8-10. ΠΑΕ 1958, 135-145. ΑΔ 1960 Χρον., 81. *Archaeology* 1962, 184-192. EMF, 58. Π-Π, 49. GAMS, 28-29. *Corinthia*, Append. II, 26-28. *Excavations* 1976, 76-77. GAC, 65. M-X, 259 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Γαλατάκι, παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Σαρωνικοῦ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς Κορινθίας, καὶ ὅπου ἔκειτο πιθανῶς ἡ ἀρχαία Σολύγεια (*Corinth* I, 97-98), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα μυκηναϊκοῦ οἰκισμοῦ. ΑΑ 1939, 270. EMF, 58. Π-Π, 49.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Βερδελῆ τὰ ἔτη 1957-1958 ἐπὶ μικροῦ λόφου, κειμένου 300-500 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψε πέντε ΥΕ Π-ΙΙΙ Α θαλαμοειδεῖς τάφους, ἀψιδοειδὲς ἱερὸν καὶ ἀποθέτην χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ τέλους τῶν γεωμετρικῶν χρόνων μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. ΑΕ 1956 Χρον., 8-10. ΠΑΕ 1958, 135-145. ΑΔ 1960 Χρον., 81. *Archaeology* 1962, 184-192. Π-Π, 49 κ.έ. M-X, 259 κ.έ.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Μπρίλθι, περὶ τὰ 1350 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ὁ Gebauer ἀνέφερε λείψανα ΠΕ καὶ μυκηναϊκῆς κατοικίσεως. ΑΑ 1939, 270. EMF, 58. *Corinthia*, Append. II, 27.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥάχη Μπεχρῆ παρὰ τὸν οἰκισμὸν Κάτω Ἀλμυρῇ τοῦ Γαλατακίου, ἔχουν ἐντοπισθῇ δέκα ἐννέα θαλαμοειδεῖς ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ τάφοι περιέχοντες κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1980 Χρον., 102-105.

ΥΕ ΙΙ θέσις 94, ΥΕ ΙΙΙ Α 181, ΥΕ ΙΙΙ Β 234α, ΥΕ ΙΙΙ Γ 164α, γεωμ. 279.

412. ΚΛΕΩΝΑΙ-ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1913, 114, 1939, 271-272. C. W. Blegen, *Zygouries, A Prehistoric Settlement in the valley of Cleonae*, Cambridge Massachusetts 1928 (=Zygouries). RE Suppl. VI, 606. Π-Π, 87. GAMS, 27-28. AIARS 1971 (Op. Ath. 10), 48-51. *Corinthia*, Append. II, 32-34 (ἀριθ. 4-6). *Excavations* 1976, 74, 80. GAC, 66-67 (ἀριθ. 67-69). M-X, 259-260 (ἀριθ. 150, 152).

(α) Ἐκ τοῦ δυτικωτέρου καὶ ὑψηλοτέρου τῶν τριῶν λόφων, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἀρχαίων Κλεωνῶν, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Ἅγιος Βασίλειος, ἔχουν συλλεγθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ φαῖα καὶ ὠχρὰ μινύεια ὄστρακα, τινὰ τῶν ὁποίων πρέπει ἴσως νὰ θεωρηθοῦν ὡς ΥΕ Ι, ἐφυραϊκὰ ΥΕ ΙΙ τεμάχια κυπέλλων καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα κυλίκων καὶ κρατῆρων. ΑΑ 1939, 271-272. GAMS, 27. GAC, 67.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χάνι τῆς Κουρτέσσας, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, προέρχονται, ἐκ τάφων πιθανῶς, περισσότερα τῶν 20 γεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ ὄστρακα τοῦ Μουσείου Ναυ-

πλίου, τυχαίως εϋρεθέντα τὸ ἔτος 1958. AIARS 1971 (Op. Ath. 10), 48-51. M-X, 260.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ C. W. Blegen τὰ ἔτη 1921-1922 ἐπὶ τοῦ λόφου Ζυγουριές, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἀπεκάλυψε ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ I-III Γ λείψανα κατοικήσεως καὶ εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀμπελάκια, περὶ τὰ 500 μ. δυτικώτερον, νεκροταφεῖον πασσῶν τῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ὥς καὶ γεωμετρικὸν τάφον βορείως τοῦ οἰκισμοῦ. Zygouries, 1-122. Π-Π, 49-50. GAMS, 27-28. Corinthia, Append. II, 33.

(δ) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, εϋρέθησαν τὸ ἔτος 1913 περὶ τὰ 200 ΥΕ III A-B πῆλινα εἰδῶλια τύπων Φ καὶ Ψ, ἐν οἷς καὶ ἓν ἀνδρικόν. AA 1913, 116. EMF, 37. Π-Π, 87. GAMS, 28. Corinthia, Append. II, 32. GAC, 67.

ΜΕ θέσις 297, ΥΕ I 57, ΥΕ II 95, ΥΕ III A 182, ΥΕ III B 234, ΥΕ III Γ 164, γεωμ. 280.

413. ΣΙΔΕΡΩΝΑΣ. Λείψανα κατοικήσεως τῆς ΠΕ περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς μικρᾶς νησίδος ἐντὸς τοῦ ὄρμου Σιδερώνας, κατὰ τὸν νότιον μυχὸν τοῦ κόλπου τῶν Κεγχρεῶν ἐντὸς τοῦ Σαρωνικοῦ. AA 1939, 271. Corinthia, Append. II, 29.

414. NEMEA. Νεολ. θέσις 368. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εϋρήματα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Τσουγκιζα. Art and Arch. (τόμ. 19) 1925, 183-184. AJA 1927, 436-438, 1928, 63. Π-Π, 49 κ.έ. Hesperia 1976, 177, 1982, 37-40. ΑΔ 1975-1986 ἔ.ἁ.

ΜΕ θέσις 298, ΥΕ I 58, ΥΕ II 96, ΥΕ III B 235, γεωμ. 282.

415. ΣΟΦΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: Corinth I, 99-102. AA 1939, 270. GAMS, 29. Corinthia, Append. II, 29-30. GAC, 65.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος, ΒΑ τοῦ Σοφικοῦ, ὁ Φαράκλας ἀνέφερεν ὄστρακα προϊστορικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων πιθανῶς. Corinthia, Append. II, 29-30, εἰκ. 12α.

(β) Ἐκ δύο τοποθεσιῶν κειμένων ἀνατολικώτερον τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ χαρακτηριζομένων ὡς Τούρλα Α καὶ Τούρλα Β, ὅθεν ὁ Gebauer εἶχεν ἀναφέρει πιθανὰ ΥΕ ὄστρακα (AA 1939, 270), ὁ Φαράκλας συνέλεξεν ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς πρώτης καὶ ΠΕ, ΜΕ καὶ ῥωμαϊκὰ ἐκ τῆς δευτέρας. Corinthia, Append. II, 30 εἰκ. 12α.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Σοφικοῦ, ὁ Gebauer ἀνέφερε προϊστορικὰ λείψανα

(AA 1939, 270), πιθανώς μυκηναϊκά (GAMS, 29), ἀμφισβητηθέντα ὑπὸ τοῦ Φαράκλα. Corinthia, Append. II, 29, 60 (σημ. 79).

ME θέσις 299α, YE III 207.

416. ΚΛΕΝΙΑ. Νεολ. θέσις 369. Λείψανα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) σπηλαίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Νυφίτσα. BCH 1930, 479. Π-Π, 50.

ME θέσις 299, YE 209, γεωμ. 284.

417. ΚΟΡΦΟΣ. Βιβλιογραφία: AA 1939, 271. Π-Σ, 50 κ.ε. GAMS, 29. Corinthia, Append. II, 30-31. GAC, 65-66.

(α) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Προφήτης Ἡλίας, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κόρφος, ὑπάρχει πιθανὴ YE ἐγκατάστασις. AA 1939, 271. GAC, 65-66.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κόρφος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. AA 1939, 271. Corinthia, Append. II, 30. GAC, 65-66.

YE θέσις 210.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

418. ΗΛΙΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1960, 171-173, 1961, 180-183, 1962, 122-126, 1963, 137-140, 1964, 136-139, 1965, 99-106, 1966, 133-134, 1967, 20-21, 1969, 70-72, 1970, 142-145, 1972, 139-142, 1973, 112-118, 1975, 178-185, 1980, 111-114. ΑΔ 1960 Χρον., 134-135, 1961-62 Χρον., 124-126, 1963 Χρον., 102, 1964 Χρον., 180-182, 1965 Χρον., 211, 1968 Χρον., 162-163, 1969 Χρον., 152-154, 1971 Χρον., 138-142, 1981 Χρον., 155. ÖJh 1960 Beiblatt, 99-110, 1961-63 Beiblatt, 33-76, 1964-65 Beiblatt, 43-102, 1966-67 Beiblatt, 45-78, 1968-71 Beiblatt, 93-114, Grabungen, 20-23, 1972-75 Beiblatt, 181-224, 1976-77 Beiblatt, 181-222, 1978-80 Beiblatt, 65-132, 1981-82 Grabungen, 16-23. GAMS, 81. AAA 1968, 128-132, 1981, 265-272. Excavations 1976, 91. GAC, 195. M-X, 147.

Ἀνασκαφαὶ Αὐστριακῶν ἀρχαιολόγων εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἡλιδος τὰ ἔτη 1910-1914 (Excavations 1976, 91) ἐπαναληφθεῖσαι τὰ ἔτη 1960-1981 ἐν συνεργασίᾳ μὲ Ἑλληνας ἐρευνητὰς (ΠΑΕ, ΑΔ, ÖJh ἔ.ἀ.) καὶ σωστικαὶ ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1964-1971, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς τοῦ φράγματος τοῦ Πηνειοῦ (AAA ἔ.ἀ.), ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, δύο ΠΕ τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν περιέχοντας ΠΕ ἀγγεῖα (ΑΔ 1961-62 Χρον., 124. ΠΑΕ 1961, 180, 1981, 114. AAA 1981, 265-272), ἐπιφανειακὰ YE III ὄστρακα

(GAMS, 81. GAC, 195), δέκα τέσσαρας λακκοειδεῖς ὑπομυκηναϊκοὺς ἢ πρωτογεωμετρικοὺς τάφους (M-X, 147 κ.έ.), πῆλινον γεωμετρικὸν εἰδώλιον ζῦφου (ΠΑΕ 1973, 118) καὶ ὄστρακα γεωμετρικῶν χρόνων ἐκ διαφορῶν σημείων τῆς ἀνασκαφείσης περιοχῆς. GAMS, 81. M-X, 147 κ.έ. ΑΔ 1963 Χρον., 102, 1965 Χρον., 211.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 212, ὑπομυκ. 73, πρωτογ. 177, γεωμ. 287.

419. ΑΥΓΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1970 Χρον., 197. JHS 1970 AR, 15. GAC, 94.

Ἀνασκαφὴ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1969 ἐπὶ τοῦ λόφου Κωστούραϊκα, βορείως τοῦ χωρίου Αὐγὴ (πρῶην Κάτω Λακουβίτσα) καὶ νοτίως τῆς τεχνητῆς λίμνης τοῦ Πηνειοῦ (ΑΔ 1968 Χρον., 175 σχέδ. 1, ἀριθ. Γ 22α), ἔφερεν εἰς φῶς, κάτωθεν λειψάνων ἐλληνιστικῆς ἀγροικίας, στρῶμα περιέχον ΠΕ ΙΙ κεραμικὴν. ΑΔ 1970 Χρον., 197.

420. ΝΕΡΑΪΔΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 106. BCH 1961, 723. ΑΑ 1962, 283. EMF, 69. GAC, 106.

Ἐκ τοῦ χωρίου Νεραΐδα (πρῶην Καλολετσή), βορείως τῆς Ὀλυμπίας, ἔχουν ἀναφερθῇ, τυχαίως εὑρεθὲν μικρὸν μαρμάρινον πρωτοκυκλαδικὸν εἰδώλιον γυναικὸς (ΑΔ 1960 Χρον., 126), μυκηναϊκὴ κεραμικὴ καὶ ψῆφοι ὑαλομάζης. ΑΑ 1962, 283.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 214.

421. ΣΚΑΦΙΔΙΑ. Παλαιολ. θέσις 61. Ἐν ΠΕ ἀγγεῖον, ἀγνώστου τόπου εὑρέσεως. BCH 1946, 27-28 (εἰκ. 7). Π-Π, 66-67.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 215, ΥΕ ΙΙΙ Α 189α, ΥΕ ΙΙΙ Β 238α.

422. ΣΤΡΕΦΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1961-62 Χρον., 107, 1968 Χρον., 171-173, 1969 Χρον., 150-152. BCH 1962, 743. JHS 1962 AR, 11. Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι 1968, 177. AJA 1969, 128 (ἀριθ. 4Α). MME, 304. Excavations 1976, 102. GAC, 98.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Χωρέμη τὰ ἔτη 1967-1968 ἐκατέρωθεν τῆς κοίτης τοῦ Κυθηρίου, ΒΔ τοῦ χωρίου Στρέφι, ἐξ ἀφορμῆς διανοίξεως ἀρδευτικῆς τάφρου, ἀπεκάλυψαν, πλὴν οἰκημάτων καὶ τάφων τῶν ἱστορικῶν χρόνων (ΑΔ 1968 Χρον., 171-173), λείψανα τριῶν ΠΕ ΙΙ οἰκημάτων καὶ ἀποθέτην, συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΕ κεραμικὴν περιλαμβανούσαν καὶ ὄστρακα κυπέλλων μετὰ προχοῆς, ἀπὸ πηλίνην κεφαλὴν ζῦφου καὶ ἀπὸ λεπίδας πυριτολίθου. ΑΔ 1969 Χρον., 150-152.

(β) Εἰς τὸν ἀγρὸν Βαμβακᾶ παρὰ τὸ χωρίον Στρέφι ὁ Γιαλούρης ἠρεύνησε δύο θαλαμοειδεῖς ΥΕ τάφους καὶ συνέλεξεν εἰς τὸ Μουσεῖον

Ὀλυμπίας περισσότερα τῶν 10 ΥΕ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα. ΑΔ 1961-62 Χρον., 107. Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι 1968, 177.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 241.

423. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1961, 225. GAMS, 78. MME, 202. GAC, 195.

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἄγιος Ἰωάννης καὶ περὶ τὰ 150 μ. βορείως τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Σοδειώτισσας, ΒΔ τοῦ Πύργου, ἔχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ΠΕ πιθανῶς καὶ τῆς ΥΕ ΙΙΙ περιόδου. ΑJA 1961, 225.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 217.

424. ΟΛΥΜΠΙΑ. Βιβλιογραφία: E. Curtius κ.ἄ., Olympia. Die Ergebnisse der Deutschen Ausgrabung, τόμ. ΙΙ (1892), 183, τόμ. ΙV (1890), 28-98, 198 πίν. 69. W. Dörpfeld, Alt-Olympia, I-II, Berlin 1935, 73-102, 263-266 (=Alt-Olympia). AM 1906, 205-218, 1907 σ. ΙV-XVI, 1908, 185-192, 1911, 163-192, 1922, 30-42, 48-52, 1962, 3-34. AA 1908, 127, 1909, 120, 1940, 237. KMK, 10, 77. RE Suppl. VI, 607. E. Kunze κ.ἄ., Bericht über die Ausgrabungen in Olympia 1936-1976, τόμ. Ι-X, Berlin 1936-1981. JHS 1937, 129. Deutsch. Arch. Inst., Olympische Forschungen, τόμ. Ι-XIII, Berlin 1944-1981. BCH 1954, 126-128, 1959, 655, 1960, 720, 1961, 722, 1962, 743, 1966, 824, 1968, 826. ΑΔ 1960 Χρον., 125-126, 1961-62 Χρον., 105-124, 1963 Χρον., 102-103, 1964 Χρον., 166, 174-177, 1965 Χρον., 209, 1966 Χρον., 170, 1967 Χρον., 103, 1969 Χρον., 146-149, 1970 Χρον., 191, 194, 1971 Χρον., 146, 1972 Χρον., 268-269, 1973-74 Χρον., 339, ΑΔ 1974 Μελέται, 25-58. ΑJA 1961, 226 (ἀριθ. 7-8), 1969, 128 (ἀριθ. 8-8Α). EMF, 69. Π-Π, 78 κ.έ. LMTS, 91. GAMS, 79. GGP, 222-225, 229-232, 408. AAA 1969, 248-256. Excavations 1976, 97-99. GAC, 94-95. M-X, 70 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς τοῦ νέου Μουσείου Ὀλυμπίας, βορείως τῆς Ἀλτεως, τὰ ἔτη 1959-1974, καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἀρχαία Ὀλυμπία δυτικῶς τούτου, ἐξ ἀφορμῆς ἄλλων ἐργασιῶν, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἐστιατορίου Θεοχάρη ἐντὸς τοῦ χωρίου (ΑΔ 1970 Χρον., 191) καὶ ἐκ βαθέων στρωμάτων ὑπὸ τὸ νέον Μουσεῖον (ΑΔ 1960 Χρον., 125-126) ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ νοτίου προαυλίου αὐτοῦ (ΑΔ 1964 Χρον., 174-176) ΜΕ κεραμικὴν καὶ λείψανα τοίχων, συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΕ καὶ ΜΕ κεραμικὴν, ἐκ δὲ τῆς κοίτης τοῦ Κλαδέου, ὅπισθεν τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ (ΑΔ 1960 Χρον., 126, 1963 Χρον., 103), ὄστρακα τῆς ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ περιόδου ὡς καὶ τέσσαρα συντετριμμένα ἀγγεῖα γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων, ἐκ τῶν πέριξ τέλος τοῦ

νέου Μουσείου λόφων νεκροταφεῖον 13 θαλαμοειδῶν καὶ δύο λακκοειδῶν ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ τάφων. BCH 1960, 720. ΑΔ 1961-62 Χρον., 103-104 (δύο θαλαμοειδεῖς), 1965 Χρον., 209 (ὀκτὼ θαλαμοειδεῖς καὶ δύο λακκοειδεῖς), 1969 Χρον., 149 (Τρανὴ Λάκκα 800 μ. ἀνατολικῶς τοῦ νέου Μουσείου, διαλελυμένη ταφὴ μὲ δύο ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖα), 1972 Χρον., 268 (κτῆμα Ζούνη, εἰς θαλαμοειδῆς τάφος καὶ ἡμιτελὴς δρόμος), 1973-74 Χρον., 339 (Καλόσακα ΒΔ Μουσείου, εἰς θαλαμοειδῆς). ΑΔ 1974 Μελέται, 27-32, 37-40, 55.

(β) Αἱ Γερμανικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν Ἄλτιν (Excavations 1976, 97-99), πλὴν τῶν ἱστορικῶν λειψάνων, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΕ κεραμικὴν, περιλαμβάνουσιν καὶ δύο κύπελλα μετὰ προχοῆς (ΑΔ 1961-62 Χρον., 108-109. ΑΑ 1971, 392), λείψανα ΜΕ ἀψιδοειδῶν οἰκιῶν (Π-Π, 78 κ.έ. ΑΜ 1962, 3-34), ΥΕ Ι-ΙΙ Β κεραμικὴν (ΑΔ 1961-62 Χρον., 109. GAC, 94-95), ἐν ΥΜ χαλκοῦν εἰδῶλιον σεβίζοντος (Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι 1968, 179) καὶ λείψανα τῶν πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. GAC, 94-95. Μ-Χ, 70 κ.έ.

ΜΕ θέσις 309, ΥΕ Ι 60, ΥΕ ΙΙ 98, ΥΕ ΙΙΙ Α 191, ΥΕ ΙΙΙ Β 242, ΥΕ ΙΙΙ Γ 173, πρωτογ. 179, γεωμ. 289.

425. ΚΑΤΑΚΩΛΟΝ. Παλαιολ. θέσις 63, νεολ. 372. Πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ποντικόκαστρο (AJA 1961, 224) καὶ δύο μαρμάρινα ΠΕ κυκλαδικὰ εἰδῶλια ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ἀκτῆς. ΑΕ 1957, 42, πίν. 12. Π-Π, 66. ΑΔ 1986 Χρον., 43.

ΜΕ θέσις 311, ΥΕ Ι 62, ΥΕ ΙΙ 100, ΥΕ ΙΙΙ Α 193, ΥΕ ΙΙΙ Β 246, ὑπομκ. 75, πρωτογ. 180, γεωμ. 292.

426. ΜΑΚΡΙΣΙΑ. Νεολ. θέσις 373. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Χάνια. AJA 1969, 130.

ΜΕ θέσις 313, ΥΕ Ι 63, ΥΕ ΙΙ 101, ΥΕ ΙΙΙ Α 195, ΥΕ ΙΙΙ Β 248, ὑπομκ. 76, γεωμ. 293.

427. ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1942, 86, 1961, 227. Π-Π, 66 (Τούρλα). EMF, 71. GAMS, 79. MME, 308. ΑΔ 1972 Χρον., 270, 1973-74 Χρον., 339, ΑΔ 1974 Μελέται, 27, 32-33, 40-42, 56. Excavations 1976, 89. GAC, 100.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἄσπρο Λιθάρι, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτιῶς τοῦ χωρίου Ἄσπρα Σπίτια καὶ ἐπὶ τῆς βορείας ὀχθῆς τοῦ Ἄλφειοῦ δυτικῶς δὲ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἐρυμάνθου εἰς αὐτόν, ἐπεσημάνθη τὸ ἔτος 1971 ὑπὸ τῆς Καράγιωργα (ΑΔ 1972 Χρον., 270) καὶ ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1973 ὑπὸ τῆς Παρλαμᾶ θαλαμοειδῆς τάφος περιέχων τρία ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖα. ΑΔ 1973-74 Χρον., 339, ΑΔ 1974 Μελέται, 27, 32-33, 40-42, 56.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Τούρλα, κειμένου περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα ΝΑ

τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ πιθανὰ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑΙΑ 1942, 86, 1961, 227.

ΜΕ θέσις 314, ΥΕ ΙΙΙ Α 196.

428. ΚΑΤΩ ΣΑΜΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1908, 320-322, 1913, 114. ΚΜΚ, 10, 77. ΑΙΑ 1942, 82, 86, 1961, 230, 1969, 130. ΒCH 1955, 253, 1956, 290. ΕΜΦ, 79. Π-Π, 66 (Κλειδί-Ἀρήνη). ΓΑΜΣ, 77 (Κlidhi). ΑΔ 1965 Μελέται, 6-40, ΑΔ 1981 Χρον., 148-149, 1982 Χρον., 133-135, 1983 Χρον., 109-116. ΜΜΕ, 302. Excavations 1976, 101. GAC, 101.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Dörpfeld τὸ ἔτος 1908 (ΑΜ ἔ.ἄ.) καὶ τοῦ Γιαλούρη τὸ ἔτος 1954 (ΒCh, ΑΔ 1965 ἔ.ἄ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Κλειδί, παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Πελοποννήσου καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Κάτω Σαμικόν, καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπ' ἄλλων ἐρευνητῶν εἰς τὴν περιοχὴν (ΑΙΑ 1942, 82, 86, 1961, 230, 1969, 130) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα κυκλωπέων τειχῶν καὶ οἰκιῶν, συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν παρεμφερῆ πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Ὀλυμπίας (ΑΜ ἔ.ἄ. Π-Π, 66 κ.ἔ.), ταφικὸν τύμβον περιέχοντα περὶ τοὺς 14 λακκοειδεῖς τάφους καὶ ΜΕ-ΥΕ ΙΙΙ Β κεραμικὴν (ΑΔ 1965 Μελέται, 6-40) ὡς καὶ ἐπιφανειακὰ ΠΕ-ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα (ΑΙΑ ἔ.ἄ.), ἡ δὲ θέσις ἔχει προταθῇ νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ὁμηρικὴν (Ἰλ. Β 591, Δ 723) Ἀρήνην. ΜΜΕ, 308. GAC, 101.

(β) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 200 μ. δυτικῶς τοῦ λόφου Ἐλληνικόν, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τοῦ ἀρχαίου Σαμικοῦ, καὶ περὶ τὰ 180 μ. νοτίως τοῦ ὑπὸ τοῦ Γιαλούρη ἀνασκαφέντος τό ἔτος 1954 τύμβου εἰς τὴν τοποθεσίαν (α), οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τῆς Παπακωνσταντίνου τὰ ἔτη 1981-1983 ἀπεκάλυψαν ἐτέρους πέντε ΜΕ-ΥΕ ΙΙΙ Α ταφικοὺς τύμβους καλύπτοντας κυκλωτερεῖς κτιστοὺς καὶ κιβωτισχοῦς ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφους ὡς καὶ ἓνα θολωτόν, περιέχοντας ΜΕ-ΥΕ ΙΙΙ Α κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1981 Χρον., 148-149, 1982 Χρον., 133-134, 1983 Χρον., 109-110.

ΜΕ θέσις 315, ΥΕ Ι 64, ΥΕ ΙΙ 102, ΥΕ ΙΙΙ Α 198, ΥΕ ΙΙΙ Β 250.

429. ΛΕΠΡΕΟΝ. Νεολ. θέσις 374. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ κυπέλλων μετὰ προχοῆς (ΑΙΑ 1942, 86, 1961, 231-232), καὶ ΠΕ στρῶμα κατοικήσεως περιέχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα. ΑΔ 1981 Χρον., 152-153. ΒSA 1984, 328.

ΜΕ θέσις 318, ΥΕ Ι 66, ΥΕ ΙΙ 104, ΥΕ ΙΙΙ Α 199, ΥΕ ΙΙΙ Β 253.

430. ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΧΩΡΙΟΝ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τοῦ Γιαννιτσοχωρίου, παρὰ τὴν ἐκβολὴν τῆς Νέδας εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὅρια τῶν Νομῶν Ἠλείας καὶ Μεσσηνίας,

έχουν αναφερθή πολυάριθμα επιφανειακά ΠΕ όστρακα, έν οίς καί κυπέλλων μετά προχοής (sauce-boats), μυλόλιθος καί λεπίδες όψιανού. AJA 1969, 130. MME, 300. GAC, 180. ΑΔ 1983 Χρον., 114.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

431. ΔΗΜΗΤΡΑ. Νεολ. θέσις 375. "Όστρακα τής ΠΕ περιόδου καί μικρά τινα εύρήματα πιθανώς ΠΕ, πρὸς τὰ όποια δύναται νά συσχετισθῇ μεμονωμένον άγκυροειδές πήλινον άντικείμενον έκ τής Ψωφίδος εύρισκομένης είς τήν αὐτήν περιοχήν. BSA 1973, 203. AAA 1971, 251-254.

ΜΕ θέσις 319, ΥΕ I 67, ΥΕ II 105, ΥΕ III A 200, ΥΕ III B 254, ΥΕ III Γ 177, ύπομυκ. 78, πρωτογ. 181.

- 432α. ΚΑΝΔΗΛΑ. Νεολ. θέσις 376. Έπιφανειακά πιθανά ΠΕ όστρακα. BSA 1970, 82.

ΜΕ θέσις 320α, ΥΕ 221α, γεωμ. 297α.

432. ΧΩΤΟΥΣΑ. Νεολ. θέσις 377. Έπιφανειακά ΠΕ όστρακα καί τεμάχια όψιανού καί πυριτολίθου. BSA 1970, 81.

ΜΕ θέσις 320, ΥΕ III 221, πρωτογ. 182, γεωμ. 297.

433. ΚΑΡΒΟΥΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: PW, 37-38. BSA 1970, 99. Excavations 1976, 48 (Kamenitsa). GAC, 82. ΑΔ 1982 Χρον., 116. Ηόρος 1986, 192-195. Πελοποννησιακά (τόμ. 17) 1987-88 Παράρτ., 3-7. JHS 1991 AR, 25.

Έπιφανειακαί έξερευνήσεις (PW, 37-38. BSA 1970, 99) καί άνασκαφαί του Σπυροπούλου τά έτη 1983-1985 έπί του λόφου Σφακοβούνι, περί τὸ 1 χιλιόμετρον άνατολικώς του χωρίου Καρβούνιον (πρὸν Καλύβια Λάστας) τής έπαρχίας Γορτυνίας, έχουν φέρει είς φῶς άρχιτεκτονικά λείψανα, περιλαμβάνοντα καί άψιδοειδές οίκοδόμημα, ΠΕ, ΜΕ καί ΥΕ III κεραμικήν καί άλλα εύρήματα, άναφερόμενα ένίστε ὡς προερχόμενα έκ Καμενίτσας, ή δέ θέσις έχει προταθῇ νά ταυτισθῇ πρὸς τὸ άρχαϊον Τορθύνειον. PW, 37-38. BSA 1970, 99. ΑΔ 1982 Χρον., 116. Ηόρος 1986, 192-195. Πελοποννησιακά (τόμ. 17) 1987-88 Παράρτ., 3-7.

ΜΕ θέσις 321, ΥΕ III 222.

434. ΠΛΕΣΣΑ. Έκ τοποθεσίας, κειμένης περί τὰ 500 μ. δυτικώς του χωρίου Πλέσσα τής έπαρχίας Μαντινείας, έχουν συλλεγῇ δύο πιθανά ΠΕ όστρακα, ίκανά ΜΕ, έν πόδιον ΥΕ III κύλικος καί λεπίς πυριτολίθου. BSA 1970, 82. GAC, 81.

ΜΕ θέσις 322, ΥΕ III 223.

435. ΒΛΑΧΕΡΝΑ. Νεολ. θέσις 380. Ἐπιφανειακά ΠΕ II ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. GAMS, 39. GAC, 81.
ΥΕ θέσις 224.
436. ΛΕΒΙΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 381. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Παναγία καὶ (β) Ἀγιολιᾶς. BSA 1970, 83-84.
ΜΕ θέσις 324.
437. ΠΙΚΕΡΝΗΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1887, 490, 1963, 766. JHS 1962 AR, 31. ΑΔ 1963 Χρον., 88-89, 1982 Χρον., 119-120. GAMS, 39. BSA 1970, 86-87. Excavations 1976, 50-51 (Mantineia). GAC, 79-80. M-X, 266 (Μαντίνεια).
Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνηθεῖς ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (BCH 1887, 490. JHS 1962 AR, 31. GAMS, 39. BSA 1970, 86-87) καὶ δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Καράγιωργα τὸ ἔτος 1962 (BCH 1963, 766. ΑΔ 1963 Χρον., 88-89) καὶ τοῦ Σπυροπούλου τὸ ἔτος 1982 (ΑΔ 1982 Χρον., 119-120) ἐπὶ τοῦ λόφου Γκορτσούλι, περὶ τὰ 3,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Πικέρνης τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας καὶ 1 χιλιόμετρον βορείως τῆς ἀρχαίας Μαντινείας, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν Πτόλιν (Παυσ. VIII, 12,7), ἔχουν φέρεi εἰς φῶς λείψανα κυκλωπείων τειχῶν, ἐν ΠΕ ὄστρακον, ἄλλα ΜΕ, ΥΕ III Β, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ λείψανα οἰκισμοῦ καὶ ἱεροῦ τῶν γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BCH, ΑΔ, BSA ἔ.ἀ.
ΜΕ θέσις 325, ΥΕ III Β 256, πρωτογ. 183, γεωμ. 302.
438. ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ. Ἐκ τοῦ δυτικωτέρου τῶν δύο λόφων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει κτισθῇ ἡ Δημητσάνα, ἔχουν ἀναφερθῇ, ἐν ΠΕ ὄστρακον καὶ ὀλίγα ΜΕ, ΥΕ III, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1970, 100. GAC, 83. Ηόρος 1986, 116-117.
ΜΕ θέσις 327, ΥΕ III 227, γεωμ. 303.
439. ΗΡΑΙΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1924, 163-165. AJA 1928, 149. Tiryns IV, 16. BSA 1970, 102. Π-Π, 57.
Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Ἡραίας, παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιος Ἰωάννης τῆς ἐπαρχίας Γορτυνίας, ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι προέρχεται χρυσοῦν ΠΕ κύπελλον μετὰ προχοῆς τοῦ Μουσείου τοῦ Λοῦβρου. JHS 1924, 163-165.
440. ΜΕΡΚΟΒΟΥΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 387. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα. BSA 1970, 89.
ΜΕ θέσις 330, ΥΕ 230.

441. ΤΡΙΠΟΛΙΣ. Ἐκ τοῦ λόφου τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, εἰς ἀπόστασιν 1,5 χιλιομέτρου ἀπὸ τῆς Πλατείας Κολοκοτρώνη ἀνατολικῶς τῆς Τριπόλεως, ἔχουν συλλεγῇ ἓν ὄστρακον πιθανῶς ΠΕ καὶ δύο ΜΕ. BSA 1970, 90. GAC, 78.
ΜΕ θέσις 331.
442. ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΝ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Ζευγολατεῖον, ἀνατολικῶς τῆς Τριπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ τρία ΠΕ ὄστρακα. BSA 1970, 90. GAC, 79.
443. ΣΤΕΝΟΝ. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Στενόν, περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς Τριπόλεως, ὁ Σπυρόπουλος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1980 μίαν ἐξ ἐξ τυχαίως ἀνακαλυφθεισῶν μεταλλευτικῶν καμίνων, τὰς ὁποίας ἐχρονολόγησεν εἰς τὴν ΠΕ περίοδον (BCH 1981, 792. ΑΔ 1987 Χρον., 120-121), ἀλλὰ τὰ συμπεράσματά του αὐτὰ ἠμφεσβητήθησαν βραδύτερον. Πρακτ. τοῦ πρώτου Σεμιναρίου Ἀρχαιομετρίας (ΙΓΜΕ), Ἀθῆναι 1985, 59.
444. ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΑ. Νεολ. θέσις 388. Ἴχνη ΠΕ κατοικήσεως, μαρτυρούμενα ἐκ βόθρων περιεχόντων ΠΕ κεραμικὴν. Π-Π, 57 κ.ἐ.
445. ΘΑΝΑΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τουρκοδένδρι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Θάνας τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, νοτίως τῆς Τριπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα. BSA 1970, 90-91. GAC, 78.
(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Στόγια, περὶ τὰ 800 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Θάνας, ἔχουν συλλεγῇ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα, τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου, λιθίνη ἀξίνη καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 91. GAC, 78.
ΜΕ θέσις 333, ΥΕ III 231.
446. ΣΤΑΔΙΟΝ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου Στάδιον (πρῶην Ἀχούριον) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ΝΑ τῆς Τριπόλεως, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. BSA 1970, 91. GAC, 78.
447. ΣΤΡΙΓΚΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, περὶ τὰ 800 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Στρίγκος, νοτίως τῆς Τριπόλεως καὶ παρὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς λίμνης Τάκα, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα. BSA 1970, 91-92. GAC, 76.
448. ΤΕΓΕΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1901, 241-281, 1921, 335-435. KMK, 10, 62.

RE Suppl. VI, 608. BSA 1961, 150 (ύποσημ. 119), 1970, 92 (ἀριθ. 21), 93-94 (ἀριθ. 32), 1971, 183. EMF, 74. LMTS, 87. Π-Π, 92-93. GAMS, 40-41. GGP, 214-219. Excavations 1976, 53-54. GAC, 76 (ἀριθ. 1), 77 (ἀριθ. 8). M-X, 64 κ.έ.

(α) Αί Γαλλικαί ἀνασκαφαί εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς (Excavations 1976, 53-54) ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κεραμικὴν ΥΕ III Β-Γ, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων, ΥΕ III Β εἰδῶλιον τύπου Ψ καὶ γεωμετρικὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα. BCH ἔ.ἀ. Π-Π, 92. GAMS, 40. BSA 1970, 92, 1971, 183. GAC, 76. M-X, 64 κ.έ.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλαιοχώρι (ἢ Συνοικισμός), περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀλέα καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς (ἀνατολικῆς) ὁχθῆς τοῦ Σαρανταποτάμου, ἔχουν συλλεγῆ πιθανὰ ΠΕ, ΥΕ II-III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, τεμάχιον λιθίνης ἀξίνης, θραῦσμα λιθίνης κεφαλῆς ῥοπάλου καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1961, 130 (ύποσημ. 119), 1970, 93-94.

(γ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τῆς τελευταίας θέσεως ὁ Ῥωμαῖος ἠρεύνησε θολωτὸν μυκηναϊκὸν τάφον, ἐκ τοῦ ὁποῦ συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Τεγέας πέντε ΥΕ III Α ἀγγεῖα καὶ ἓν πρωτογεωμετρικόν. KMK, 10. BCH 1921, 403. Κ. Ρωμαῖος, Μικρὰ Μελετήματα, Θεσσαλονίκη 1955, 171. BSA 1961, 130 (ύποσημ. 119), 1970, 93-94.

ΥΕ II θέσις 107, ΥΕ III Α 201, ΥΕ III Β 257, ΥΕ III Γ 179, πρωτογ. 184, γεωμ. 305.

449. ΓΑΡΕΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαιρολίμνες, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Γαρέα (πρῶην Μεχμέτ Ἀγᾶ) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ἀνατολικῶς τῆς λίμνης Τάκα, ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα, κεφαλὴ πηλίνου εἰδωλίου ἀνθρώπου, λιθίνη ἀξίνη καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 92. GAC, 77.

450. ΤΗΜΕΝΙΟΝ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κολαριῆς τοῦ χωρίου Τημένιον (πρῶην Τσερένι) τῆς ἐπαρχίας Κυνουρίας, παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἀργολικοῦ, ἔχουν συλλεγῆ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀψιανός, ἔχουν δὲ ἀναφερθῆ καὶ τάφοι συνοδευόμενοι ἀπὸ χειροποίητον κεραμικὴν ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. Α-Κ, 131-133.

ΜΕ θέσις 336, ΥΕ III 234.

451. ΚΑΜΑΡΙΟΝ. Ἐκ τῆς δυτικῆς παρυφῆς τοῦ χωρίου Καμάριον τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ΝΑ τῆς λίμνης Τάκα, ἔχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1970, 92. GAC, 77.

452. ΨΗΛΗ ΒΡΥΣΗ. (α) Έκ τῆς τοποθεσίας Βατιώνα, περί τὰ 300 μ. βορείως τοῦ χωρίου Ψηλὴ Βρύση (πρῶην Μάνεσι) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, ΝΑ τῆς λίμνης Τάκα, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ μυκηναϊκὰ ὄστρακα. BSA 1970, 93. GAC, 77.

(β) Έκ τῆς τοποθεσίας Μυρμηγκοφωλιές, περί τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχουν συλλεγῇ ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα. BSA 1970, 93. GAC, 77.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 235.

453. ΜΑΝΘΥΡΕΑ. Έκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περί τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Μανθυρέα (πρῶην Καπαρέλι) τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, νοτίως τῆς λίμνης Τάκα, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ, μυκηναϊκὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ πυριτολίθου. BSA 1970, 94. GAC, 78.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 236.

454. ΑΣΕΑ. Νεολ. θέσις 391. Στρώματα ΠΕ κατοικήσεως περιέχοντα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Asea, 8-10, 61-89, 114-131. Π-Π, 57 κ.έ.

ΜΕ θέσις 337, ΥΕ Ι 69, ΥΕ ΙΙ 108, ΥΕ ΙΙΙ Α 202, ΥΕ ΙΙΙ Β 258, ΥΕ ΙΙΙ Γ 180, πρωτογ. 185, γεωμ. 306.

455. ΑΣΤΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1927, 365. BSA 1961, 131. EMF, 73. Π-Π, 74 κ.έ. GAMS, 50. AM 1975, 179 (ἀριθ. 818-820). Excavations 1976, 49 (Kynouria). BCH 1979, 561. GAC, 48. Μ-Χ, 197. Α-Κ, 60-81. ΑΔ 1981 Χρον., 131-132.

(α) Έκ τοῦ τειχισμένου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους λόφου Κάστρο Ἡ Νησί, βορείως τοῦ χωρίου Παράλιον Ἄστρος ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀργολικοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν 4 χιλιομέτρων ΒΑ τοῦ Ἄστρος (Α-Κ, εἰκ. 3), ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπὸ διαφόρων κατὰ καιροὺς ἐρευνητῶν (ΑΑ 1927, 365. BSA 1961, 131. AM 1975, 179. BCH 1979, 561) καὶ δοκιμαστικὴ ἔρευνα τοῦ Φάκλαρη τὸ ἔτος 1981 (Α-Κ, 62-81) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ, ΥΕ ΙΙΙ Β, πρωτογεωμετρικὴν, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ὡς καὶ ταφὰς ΜΕ καὶ πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. ΑΑ 1927, 365. AM 1975, 179. Α-Κ, 60-81. ΑΔ 1981 Χρον., 131-132.

(β) Έκ τοῦ ὑψώματος Καστράκι, περί τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ Ἄστρος καὶ 500 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Μελιγοῦ, Ὀλλανδοὶ ἐρευνηταὶ συνέλεξαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἄστρος ΠΕ, ΜΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BCH 1979, 561. Α-Κ, 123 (ὑποσημ. 2).

ΜΕ θέσις 338, ΥΕ ΙΙ 109, ΥΕ ΙΙΙ Α 203, ΥΕ ΙΙΙ Β 259, πρωτογ. 186, γεωμ. 308.

456. ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1927, 365. BSA 1961, 131. ΑΔ 1963 Χρον., 89-90. BCH 1963, 579. Π-Π, 57 κ.έ. GAMS, 50-51. AM 1975, 179 (ἀριθ. 821). Excavations 1976, 46. GAC, 48. M-X, 264 κ.έ. Α-Κ, 43-47.
- (α) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (ΑΑ 1927, 365. BSA 1961, 131. Α-Κ, 45-47) καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ τῆς Καράγιωργα τὸ ἔτος 1962 (ΑΔ, BCH ἑ.ἄ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Χερσονήσι ἢ Χερρονήσι, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἀνδρέας Κυνοουρίας, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀργολικοῦ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν, λίθινα ἐργαλεῖα, ὄψιανὸν καὶ ἄλλα λίθινα μικρὰ ἀντικείμενα. ΑΑ 1927, 365. BSA 1961, 131. Π-Π, 57. AM 1975, 179. Α-Κ, 43-47.
- (β) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τῆς Θυρεάτιδος ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι προέρχεται θησαυρὸς ΠΕ χρυσῶν ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου Βερολίνου. Π-Π, 57 κ.έ. JdI 1993, 1-41.
- ΜΕ θέσις 339, ΥΕ 237, γεωμ. 309.
457. ΑΝΩ ΜΕΛΙΓΟΥ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουτρί, περὶ τὰ 600 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Ἄνω Μελιγοῦ, δυτικῶς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου (Α-Κ, εἰκ. 1), ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων καὶ πυρῆνες, λεπίδες καὶ φολίδες ὄψιανου, τεκμήρια τοπικῆς κατεργασίας τούτου. Α-Κ, 141-142.
458. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1927, 365 (Xerokampi). BSA 1961, 131 (Xerokambi). Π-Π, 93 (Ξεροκάμπι). GAMS, 50 (Xerokambi). AM 1975, 179 (ἀριθ. 826). Α-Κ, 134-140 (Ξεροκάμπι).
- Ἐκ τοῦ λόφου Μαρμαράλωνα τῆς περιοχῆς Ξεροκάμπι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἰωάννης Κυνοουρίας (Α-Κ, εἰκ. 88), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα. AM 1975, 179 (ἀριθ. 826). Α-Κ, 134-136.
- ΜΕ θέσις 341, ΥΕ ΙΙΙ 239, γεωμ. 311.
459. ΧΑΡΑΔΡΟΣ. Νεολ. θέσις 394. Ὅστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπήλαιον τοῦ Ἄσουλα. Α-Κ, 205.
- ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 261.
460. ΣΚΟΡΤΣΙΝΟΣ. Ἐκ τῶν κλιτύων τοῦ ὄρους Χελμός, νοτίως τοῦ χωρίου Σκορτσινὸς τῆς ἐπαρχίας Μεγαλοπόλεως ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Νομοῦ Λακωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὄψιανου,

ΜΕ ἢ ΥΕ ταφικοὶ πίθοι καὶ τῶν ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1961, 125 (ὑπόσημ. 83), 1970, 101.

ΜΕ θέσις 343, ΥΕ ΙΙΙ 240.

461. ΠΡΑΣΤΟΣ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σοβάλα, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Πραστὸς τῆς ἐπαρχίας Κυνουρίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα, ὄψιανὸς καὶ τυχαίως εὑρεθέντες τάφοι καὶ τύμβος, ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν ὁποίων συνελέγησαν μυκηναϊκὰ ὄστρακα. A-K, 168-169.

ΜΕ θέσις 344, ΥΕ ΙΙΙ 241.

462. ΤΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 131. Π-Π, 57. GAMS, 51. GAC, 124. A-K, 172-173.

Ἐκ τοῦ τειχισμένου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους λόφου Κάστρο, νοτίως τοῦ χωρίου Παραλία Τυροῦ τῆς ἐπαρχίας Κυνουρίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια πυριτολίθου. BSA 1961, 131. A-K, 172-173.

463. ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 135 (Lymbiada). GAMS, 52 (Lymbiada). GAC, 125. A-K, 185-189.

Ἐκ τοῦ τειχισμένου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους λόφου Κάστρο, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Ἅγιος Βασίλειος Κυνουρίας, ὁ ὁποῖος ἔχει προταθῇ νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ἀρχαίαν Γλυππίαν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν ΠΕ καὶ ἕτερον ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακον, πλὴν ἄλλων ἀμόρφων τεμαχίων ἀγγείων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1961, 135. A-K, 185-189.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 242.

464. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1924-25 Παράρτ., 18. BSA 1956, 168, 171, 1961, 132-135. Κ. Ρωμαῖος, Μικρὰ Μελετήματα, 153. EMF, 74. Π-Π, 57-58. GAMS, 51. Excavations 1976, 53. GAC, 124-125. A-K, 175-184.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κοτρώνι, κατὰ τὴν ΒΑ παρυφὴν τοῦ χωρίου Παλαιοχώριον Κυνουρίας, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ ὄστρακα, ἐν ΜΕ ὄστρακον πιθανῶς, ὄστρακα τῶν ΥΕ χρόνων καὶ λίθιναι ἀξίναι, μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξιν οἰκισμοῦ ἐπὶ τοῦ λόφου. BSA 1961, 135. A-K, 183-184.

(β) Ἐκ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὑψώματος Μικρὴ Τούρλα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Παλαιοχωρίου, εἶναι γνωστὸν ΥΕ νεκροταφεῖον, περὶ τοὺς 30 τάφους τοῦ ὁποίου ἀναφέρεται ὅτι ἀνεκάλυψαν χωρικοὶ κατὰ τὴν ἀνόρυξιν ἄμμου εἰς τὴν θέσιν. Τάφοι τινὲς ἡρευνήθησαν ὑπὸ τοῦ Μ. Deffner, μνημονευόμενοι ἐνίοτε ὡς σπηλαιοειδεῖς, (Κ. Ρωμαῖος, Μικρὰ Μελετήματα, 153. ΑΔ 1924-25 Παράρτ., 18),

εἰς σφωζόμενος ὅμως τῶν ὁποίων εἶναι κτιστὸς θολωτὸς μὲ ἑλλειψοειδῆ κάτοψιν, μέρος δὲ τῶν 22 ΥΕ II-III Α ἀγγείων τῶν παραδοθέντων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, ὡς προερχομένων ἐκ τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης τοποθεσίας Συκώκη τοῦ Παλαιοχωρίου, εἶναι πιθανὸν νὰ προέρχεται μᾶλλον ἐκ τῶν τάφων τούτων. ΑΔ 1924-25 Παράρτ., 18. BSA 1961, 134-135. Α-Κ, 175-184.

(γ) Εἰς τὸν ἀγρὸν Συκώκη, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τοῦ χωρίου, ἀνεκαλύφθησαν τρεῖς τάφοι, δύο τῶν ὁποίων ἦσαν ὀρθογώνιοι κιβωτιόσχημοι ἀλλ' ἑλλαίπουν πλείονες πληροφορίες περὶ αὐτῶν, καὶ εἰς ἧτο κτιστὸς θολωτὸς μὲ ἑλλειψοειδῆ κάτοψιν, ἐκ τοῦ ὁποίου ὑποτίθεται ὅτι προέρχονται τὰ παραδοθέντα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν ΥΕ II-III Α ἀγγεῖα ὡς προερχόμενα ἐκ τοῦ ἀγροῦ Συκώκη (ΑΔ 1924-25 Παράρτ., 18), ἀλλ' ἡ ἐπανεξέτασις τοῦ τάφου ἀπέδωκε κύλικα καὶ ὄστρακα τῆς ΥΕ III Β περιόδου, ὥστε εἶναι εὐλόγος ἡ εἰκασία ὅτι τὰ παραδοθέντα ΥΕ II-III Α ἀγγεῖα νὰ προέρχονται ἐν πολλοῖς ἐκ τῶν τάφων τῆς προηγουμένης τοποθεσίας. BSA 1961, 132-134. Α-Κ, 175-184.

ΜΕ θέσις 345, ΥΕ I 71, ΥΕ II 111, ΥΕ III Α 206, ΥΕ III Β 263.

465. ΛΕΩΝΙΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 396. Ὅστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) σπήλαιον Σίντζας. Α-Κ, 199-200.

ΜΕ θέσις 346, ΥΕ II 112, ΥΕ III Α 207, ΥΕ III Β 264, ΥΕ III Γ 181, ὑπομυκ. 81, πρωτογ. 187, γεωμ. 313.

466. ΚΟΣΜΑΣ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Βιγλίτσα καὶ τῆς πέριξ περιοχῆς τῆς θέσεως Πηγάδι, περὶ τὰ 12 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Κοσμάς Κυνοῦρίας, ΝΔ τοῦ Λεωνιδίου καὶ παρὰ τὰ ὅρια τῆς Λακωνίας, ἔχουν συλλεγῇ ΠΕ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. Α-Κ, 193-194.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Προφήτης Ἡλίας, δυτικῶς τοῦ χωρίου Κοσμάς, συνελέγη λιθίνη ἀξίνη. BSA 1961, 135. GAMS, 52.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

467. ΜΥΚΗΝΑΙ. Νεολ. θέσις 397. Στρώματα κατοικήσεως περιέχοντα ΠΕ κεραμικὴν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καὶ τοῦ λόφου Καλκάνι. Π-Π, 26, 27, 50 κ.έ. Α. J. B. W a c e , Mycenae, 148 (Index) καὶ Chamber Tombs, 237 (Index): Pottery, Early Helladic.

ΜΕ θέσις 348, ΥΕ I 72, ΥΕ II 114, ΥΕ III Α 210, ΥΕ III Β 267, ΥΕ III Γ 183, ὑπομυκ. 82, πρωτογ. 188, γεωμ. 314.

468. ΜΠΕΡΜΠΑΤΙ. Νεολ. θέσις 398. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κερα-

μικτή και μικρά εγρήματα της ΠΕ περιόδου. Berbatī, 93-159. Π-Π, 50 κ.έ.

ΜΕ θέσις 349, ΥΕ Ι 73, ΥΕ ΙΙ 115, ΥΕ ΙΙΙ Α 211, ΥΕ ΙΙΙ Β 268, γεωμ. 315.

469. ΗΡΑΙΟΝ-ΠΡΟΣΥΜΝΑ. Νεολ. θέσις 399. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφάι, κεραμική και μικρά εγρήματα της ΠΕ περιόδου. Π-Π, 27-28, 50 κ.έ. Hesperia 1952, 169-170.

ΜΕ θέσις 351, ΥΕ Ι 74, ΥΕ ΙΙ 118, ΥΕ ΙΙΙ Α 215, ΥΕ ΙΙΙ Β 272, ΥΕ ΙΙΙ Γ 184, γεωμ. 318.

470. ΣΧΙΝΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AM 1911, 24. JHS 1912, 386. BCH 1920, 225, 386, 1923, 190-240. EMF, 43-45. Π-Π, 50-51 κ.έ. GAMS, 18. ΑΔ 1969 Χρον., 111, 1970 Χρον., 156. Excavations 1976, 70. GAC, 45.

(α) Ἀνασκαφή τοῦ Renaudin τὸ ἔτος 1920 εἰς τὴν τοποθεσίαν «ἐς τοῦ Νικᾶ τὶς ἐλιές», ἀνατολικῶς τοῦ Σχινοχωρίου, ἀπεκάλυψε λείψανα ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ οἰκισμοῦ, ἀποτελούμενα ἀπὸ τεμάχια ὠμῶν πλίνθων καὶ κεραμικὴν. BCH 1922, 231-232.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Μελίχι, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Renaudin ἀνέσκαψε πέντε ΥΕ Ι-ΥΕ ΙΙΙ Α θαλαμοειδεῖς τάφους, ἐξ ὧν ὁμοίων τάφων ἐντοπισθέντων ὑπὸ τοῦ Vollgraff παλαιότερον εἰς τὴν θέσιν (JHS 1912, 386. BCH 1920, 225, 386). Οἱ δύο τῶν ἀνασκαφέντων τάφων εἶχον συληθῇ ἐκ τοῦ ἐνὸς ὅμως τούτων συνελέγη ΥΕ Ι-ΙΙ τεμάχιον κυπέλλου τύπου τοῦ Βαφειοῦ, οἱ λοιποὶ περιεῖχον ΥΕ Ι-ΙΙΙ Α κεραμικὴν καὶ μικρά εγρήματα. BCH 1923, 190-240. Π-Π, 86 κ.έ. MPC, 53. EMF, 43-45. GAC, 45.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μακρυνέρι, παρὰ τὸν συνοικισμὸν Χέλιμι τοῦ Σχινοχωρίου, ἡρευνήθησαν δύο κιβωτιόσχημοι τάφοι, ὁ εἰς τῶν ὁποίων ἦτο ἀκτέριστος ὁ δὲ ἕτερος περιεῖχε δύο ἀγγεῖα καὶ τεμάχιον σιδηρᾶς περόνης, καὶ διεπιστώθη ἡ ὑπαρξὶς οἰκισμοῦ ἀλλὰ δὲν παρέχονται πληροφoρίαι διὰ τὴν χρονολόγησιν τῶν εγρημάτων. ΑΔ 1969, 1970 ἔ.ἀ.

ΜΕ θέσις 352, ΥΕ Ι 75, ΥΕ ΙΙ 119, ΥΕ ΙΙΙ Α 216.

471. ΔΕΝΔΡΑ. Βιβλιογραφία: A.W. Persson, The Royal Tombs at Dendra near Midea, Lund 1931 (=Royal Tombs). A. W. Persson, New Tombs at Dendra near Midea, Lund 1942 (=New Tombs). BCH 1951, 113, 1977, 554, 1979, 561. AE 1957 Χρον., 15-18. ΑΔ 1960 Χρον., 93-94, 1963 Χρον., 63-65, 1964 Χρον., 134, 1983 Χρον., 76-78. EMF, 40-42. AIARS 1962 (Op. Ath. 4), 79-102, 1967 (Op. Ath. 7), 161-175, 1986 (Op. Ath. 16), 19-25.

Π-Π, 51-52 κ.έ. GAMS, 15. AM 1967, 1-67. AAA 1970, 106-108. Excavations 1976, 60-61. GAC, 39-40. P. Åström, The Cuirass Tomb and other Finds at Dendra, I-II (SIMA 4), Göteborg 1977-1983 (=CTD I-II). M-X, 57 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ Σουηδῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926 ἕως τὸ 1984 ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρον, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Μιδέας, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Δενδρά, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρεи εἰς φῶς ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ I-III Γ χρόνων. New Tombs, 3-16. ΑΔ 1964 Χρον., 134, 1983 Χρον., 76-78. ΑΙARS 1967 (Op. Ath. 7), 161-175, 1986, (Op. Ath. 16), 19-25. CTD II, 20-41.

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν δυτικῶς τοῦ χωρίου Δενδρά (ΑΙARS 1962 (Op. Ath. 4), 81 εἰκ. 1 ἀριθ. XII) καὶ εἰς ἀπόστασιν 1 χιλιομέτρου δυτικῶς τῆς ἀκροπόλεως αἱ Σουηδικαὶ ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ, νεκροταφεῖον ΥΕ II-III Β χρόνων (CTD I, 6 εἰκ. 1) περιλαμβάνον ἓνα θολωτὸν τάφον, εἰς ἀνώτερα στρώματα τοῦ ὁποῖου εὐρέθησαν ἐν ὑπομυκηναϊκὸν καὶ ἐν πρωτογεωμετρικὸν ἀγγεῖον ἐκ μεταγενεστέρων ταφῶν, καὶ 15 ΥΕ II-III Β θαλαμοειδεῖς τάφους, περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ὡς καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν. Royal Tombs, 72-117. New Tombs, 18-198. Π-Π, 51-52, 89 κ.έ. ΑΕ 1957 Χρον., 15-18. AM 1967, 1-67. AAA 1970, 106-108. CTD I, 7-139. ΑΙARS 1962 (Op. Ath. 4), 87, 89-102.

(γ) Ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τῆς ἀκροπόλεως ἐνετοπίσθη σπήλαιον περιέχον ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ III κεραμικὴν. CTD II, 20-21.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς πέριξ τῆς ἀκροπόλεως, ἥτις κατελαμβάνετο ἀπὸ τὴν κάτω πόλιν, συνελέγη ἐπιφανειακὴ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Α-Β κεραμικὴ. ΑΙARS 1962 (Op. Ath. 4), 79-80. CTD II, 13-19.

ΜΕ θέσις 353, ΥΕ I 76, ΥΕ II 120, ΥΕ III Α 217, ΥΕ III Β 273, ΥΕ III Γ 185, ὑπομυκ. 83, πρωτογ. 189, γεωμ. 319.

472. ΜΑΚΡΥΡΡΑΧΗ. Ἐκ τοῦ λόφου Μακρυρράχη (ἢ Μακροβούνη), περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Ἀσπίδος τοῦ Ἄργους, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ὀχυρώσεως ἐκ μικρῶν ἀκατεργάστων λίθων, ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΠΑΕ 1916, 76. Zygouries, 209-210 (ὑποσημ. 1). Π-Π, 52. GAC, 45. Bintliff, 330-331. PZ 1987, 169-220.

473. ΠΑΛΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1888, 155-158, 1968 Χρον., 133, ΑΔ 1974 Μελέται, 70-87, ΑΔ 1977 Χρον., 46. 1981 Χρον., 99-100, 1982 Χρον., 90-91. AM 1911, 29. KMK, 13. RE Suppl. VI, 605. AA 1938, 578. EMF, 51-52. Π-Π, 89-90. GAMS, 20. ΑΕ 1975 Χρον., 78-80. Ν. Φαράκλας, Ἐπιδαυρία (C. A. Doxiadis, Ancient Greek Cities, ἀριθ. 12), Ἀθῆναι 1970,

42-49, Ἐπίμετρο 3, 4 (ἀριθ. 18). Excavations 1976, 61-62. GAC, 52-53. M-X, 57, 261 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μίνια, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Παλαιὰ Ἐπιδάυρος, ἔχουν ἀναφερθῇ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν χρονολογούμενοι ἀπὸ γεωμετρικῶν μέχρι ῥωμαϊκῶν χρόνων. ΑΔ 1968 Χρον., 133. M-X, 57, 261.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καταρράχι, κατὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τῆς Παλαιᾶς Ἐπιδάυρου, ἀνασκαφαὶ τοῦ Στάη τὸ ἔτος 1888 (ΑΔ 1888, 155-158, ΑΔ 1974 Μελέται, 70-87 ὑποσημ. 13) καὶ ἄλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1974-1982 (ΑΕ 1975 Χρον., 77-80. ΑΔ 1977 Χρον., 46, 1981 Χρον., 99-100, 1982 Χρον., 90-94) ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, λείψανα τοίχων τῆς ΠΕ περιόδου, μαρμάρινον ΠΕ κυκλαδικὸν εἰδῶλιον (ΑΔ 1977 Χρον., 46) καὶ δέκα τέσσαρας θαλαμοειδεῖς τάφους, περιέχοντας ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ ἀγγεῖα, χαλκᾶς αἰχμᾶς δορᾶτων, ψήφους ὄρμων ἐκ φαγεντιανῆς καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα εὐρίσκόμενα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἐπιδάυρου. ΑΔ 1888-1982 ἔ.ἀ. ΕΜΦ, 51-52. Π-Π, 89-90.

(γ) Ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Νησί, ΝΔ τοῦ χωρίου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ναὸς τῆς Παναγίας καὶ ἡ ὁποία ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐπιφανειακὰ ΜΕ (GAMS, 20) καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα (ΑΜ 1911, 19) καὶ ὀψιανός. Ἐπιδαυρία, 42-49, Ἐπίμετρο 3, 4 (ἀριθ. 18).

ΜΕ θέσις 354, ΥΕ ΙΙΙ Α 218, ΥΕ ΙΙΙ Β 275, ΥΕ ΙΙΙ Γ 186, γεωμ. 320.

474. ΑΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 400. Στρώματα περιέχοντα ΠΕ κεραμικὴν ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς ΒΑ τοῦ Θεάτρου (ΒCH 1959, 758), ἐκ τῆς ὁδοῦ Τριπόλεως (ΑΔ 1973-74 Χρον., 231) καὶ ἐκ τῆς Δειράδος (Deiras, 113-115). Τῆς ΠΕ περιόδου εἶναι ἐπὶ πλέον γνωστὸς εἰς βέβαιος τάφος (ΒCH 1954, 176. Π-Π, 52-53 κ.έ.) καὶ σποραδικὰ ὄστρακα ἐκ διαφόρων περιοχῶν τῆς πόλεως. T-A, 12, 30, 88. ΒCH 1982, 596. ΒCH Suppl. VI, 30 (ὑποσημ. 146), 42. ΑΔ 1981 Χρον., 111, 1982 Χρον., 96.

ΜΕ θέσις 355, ΥΕ Ι 77, ΥΕ ΙΙ 121, ΥΕ ΙΙΙ Α 219, ΥΕ ΙΙΙ Β 276, ΥΕ ΙΙΙ Γ 187, ὑπομυκ. 84, πρωτογ. 190, γεωμ. 322.

475. ΛΥΓΟΥΡΙΟ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1939, 83. ΕΜΦ, 51. GAMS, 19-20. ΑΔ 1972 Χρον., 215, 1973 Χρον., 87. GAC, 52.

(α) Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Λυγουριὸ (ἢ Λιγουριὸ) καὶ φέροντος πύργον τῶν ἱστορικῶν χρόνων, συνελέγη ἐν μυκηναϊκῶν ὄστρακον. ΕΜΦ, 51 (ὑποσημ. 284).

(β) Ἐκσκαφαί παρὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς αὐλῆς τοῦ Γυμνασίου Λυγουριοῦ, διὰ τὴν κατασκευὴν ἀποχετευτικῆς τάφρου, ἀπεκάλυψαν καὶ μερικῶς κατέστρεψαν δύο κυκλοτερεῖς θαλαμοειδεῖς τάφους, ὁ βορειότερος καὶ καλύτερον διατηρούμενος τῶν ὁποίων περιεῖχε μετὰ τῶν ὀστέων τῶν νεκρῶν τέσσαρα ΥΕ III ἀγγεῖα καὶ λίθινον σφονδύλιον. ΑΔ 1972 Χρον., 215.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Βλασίου τοῦ Λυγουριοῦ ἔχουν συλλεγῆ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΔ 1973 Χρον., 87.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς ΝΑ τῆς τοποθεσίας Χάνι τοῦ Φασουλῆ ἔχει ἀναφερθῆ τεχνητὸς γήλοφος (Μαγούλα), ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγη πλῆθος τεμαχίων ὀψιανοῦ. ΑΔ 1973 Χρον., 87.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιὸ Λυγουριό, παρὰ τὴν ὁδὸν πρὸς Παλαιάν Ἐπίδαυρον, προέρχονται τέσσαρα ἢ πέντε ΥΕ III Β ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ναυπλίου παραδοθέντα ὑπὸ ιδιώτου. ΕΜΦ, 51. ΑΔ 1972 Χρον., 215 (ὑπόσημ. 24, ὅπου ἐκ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀγγείων συνάγεται ὅτι αὐτὰ ἦσαν πέντε).

(ς) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης δυτικῶς τῆς διακλαδώσεως τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ συνελέγησαν μυκηναϊκὰ ὄστρακα, λίθινος τριπτῆρ καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΔ 1972 Χρον., 215.

ΜΕ θέσις 356, ΥΕ III Β 277.

476. ΚΕΦΑΛΑΡΙ. Παλαιολ. θέσις 65, νεολ. 401. Ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπήλαιον τοῦ Κεφαλαρίου (ΑΜ 1971, 11, 1975, 171, ἀριθ. 696) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Μαγούλα ΠΕ στρῶμα περιέχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα (ΑΜ 1975, 172, ἀριθ. 699. ΑΔ 1973-74 Χρον., 246-247. ΡΖ 1987, 169-220) καὶ ἄλλη ΠΕ κεραμικὴ ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας κειμένης νοτιώτερον. ΑΔ 1973-74 Χρον., 247.

ΜΕ θέσις 357, ΥΕ I 79, ΥΕ III Β 279, ΥΕ III Γ 188, γεωμ. 324.

477. ΤΙΡΥΝΣ. Νεολ. θέσις 402. Ἀξιόλογα εἰς ἑκτασιν καὶ ὄγκον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου. Π-Π, 53 κ.έ. Tiryns III, 77-118, 201-204, Tiryns IV, 1-106, Tiryns V, 1-2, 21-28, 77-85, Tiryns VI, 1-22, Tiryns VIII, 13, 28-35, 60, 138, Tiryns IX, 12, 94-98, 102-109, 167. ΑΜ 1963, 1, 5. ΑΑ 1969, 8, 1978, 466-467, 1981, 186-191, 220-251, 1982, 440-463, 1983, 314-358, 1988, 137-139, 284. ΑΑΑ 1973, 30-31, 1974, 16, 20-21. ΑΔ 1980 Χρον., 123-125.

ΜΕ θέσις 358, ΥΕ I 80, ΥΕ II 123, ΥΕ III Α 221, ΥΕ III Β 280, ΥΕ III Γ 189, ὑπομυκ. 85, πρωτογ. 191, γεωμ. 325.

478. ΒΟΥΡΚΑΤΕΛΙ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1927, 370, 1930, 112. Π-Π, 53. Bintliff, 279-280.

Δοκιμαστική ανασκαφή Γερμανῶν ἀρχαιολόγων ἐπὶ τοῦ λόφου Βουρκατέλι, ΝΑ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε τὸ ΥΕ νεκροταφεῖον τῆς Τίρυνθος, ἀπεκάλυψε λείψανα ΠΕ οἰκισμοῦ, πρὸς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συσχετισθοῦν ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς ἀναφερθέντα βραδύτερον. ΑΑ 1927, 370. Bintliff, 280. Π-Π, 52.

479. ΚΑΖΑΡΜΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1938, 562. ΑJA 1939, 81, 83. BCH 1955, 246, 1970, 961, 1971, 867, 1978, 670. EMF, 51. Π-Π, 90 κ.έ. GAMS, 19. ΑΔ 1967 Χρον., 179-180, 1969 Χρον., 104-105, 1973 Χρον., 94. ΑΑΑ 1968, 236-238, 1969, 3-6. Excavations 1976, 64. GAC, 51. Μ-Χ, 61 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως Καζάρμα, περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ Λυγουριοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. GAMS, 19.

(β) Ἐκσκαφαὶ θεμελίων οἰκίας τὸ ἔτος 1966 εἰς τὸ κτῆμα Γιαννούλη ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ὠδήγησαν εἰς τὸν ἐντοπισμὸν θολωτοῦ τάφου, ἀνασκαφέντος ὑπὸ τῆς Πρωτονοταρίου-Δεϊλάκη τὰ ἔτη 1968-1969. Ὁ τάφος περιεῖχε τρεῖς λάκκους ταφῶν, ΥΕ Ι-ΙΙ κεραμικὴν, κοσμήματα καὶ ὅπλα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου, ἐλεφαντοστοῦ, ἡλέκτρον, ὑαλομάζης καὶ πυρήνων ἐλαίων χρησιμοποιοθέντων ὡς ψήφων ὁρμῶν. Πρὸ τῆς εἰσόδου ὑπῆρχεν ΥΕ ΙΙΙ Γ καὶ πρωτογεωμετρικῶν χρόνων βωμός, ὑπὸ δὲ τὸ δάπεδον τοῦ δρόμου ἀπεκαλύφθη κυκλικὸν ΠΕ ὄρυγμα. Εἰς τὴν αὐτὴν τέλος περιοχὴν ἐνετοπίσθη καὶ δεύτερος θολωτὸς τάφος. ΑΑΑ 1968, 236-238, 1969, 3-6. ΑΔ 1969 Χρον., 104-105 (ὑπόσημ. 14). GAC, 51.

(γ) Περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τῆς ἀκροπόλεως Καζάρμα ἔχει πρὸ πολλοῦ ἀναγνωρισθῇ μυκηναϊκὴ γέφυρα (RE Suppl. VI, 605. Π-Π, 90) δύο δὲ ἕτεραι ὅμοιαι γέφυραι καὶ λείψανα τρίτης ἐνετοπίσθησαν εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν βραδύτερον. ΑΔ 1973 Χρον., 94.

(δ) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας κειμένης νοτιῶς τῆς Καζάρμας ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκὰ ὄστρακα. BCH 1955, 246. Π-Π, 90.

ΜΕ θέσις 359, ΥΕ Ι 81, ΥΕ ΙΙ 125, ΥΕ ΙΙΙ Α 223, ΥΕ ΙΙΙ Β 282, ΥΕ ΙΙΙ Γ 190, πρωτογ. 192.

480. ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1948, 101-102, 1949, 94-97, 1950, 194-202, 1951, 207-208, 1974, 93-101, 1975, 162-175, 1976, 202-209, 1977, 188-194, 1978, 111-121, 1979, 127-129, 1980, 103, 1981, 157-181, 1983, 151-164, 1984, 229-232. EMF, 51. Π-Π, 54. GAMS, 20. Excavations 1976, 61. GAC, 53. Μ-Χ,

263 κ.έ. Ε. Πέππα - Παπαϊωάννου, Πήλινα ειδώλια από τό ιερό του Ἀπόλλωνα Μαλεάτα Ἐπιδαυρίας, Ἀθήνα 1985.

(α) Ἀνασκαφαὶ τῶν Παπαδημητρίου τὰ ἔτη 1948-1951 καὶ Λαμπρινουδάκη τὰ ἔτη 1974-1984 εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα, ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου ὄρους ἀνατολικῶς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῆς Ἐπιδαύρου, ἀπεκάλυψαν ἐκ βαθέων στρωμάτων παρὰ τὴν ΒΑ γωνίαν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (ΠΑΕ 1949, 95, εἰκ. 3, ἀριθ. 3) λείψανα τοίχων, συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα, βωμόν καὶ ἀνάλημμα ΥΕ χρόνων, κεραμικὴν ΥΕ I-III Β περιόδων καὶ πολυάριθμα μικρὰ ἀντικείμενα, ἐν οἷς χαλκὰ ἐγχειρίδια, χαλκοὺς διπλοὺς πελέκεις, πήλινα ειδώλια τύπου Φ καὶ ζῶων, ἐγχαράκτους σφραγιδολίθους, ῥυτὸν ἐκ στεατίτου μὲ ἀνάγλυφον κόσμησιν καὶ ὀλίγα γεωμετρικὰ ὄστρακα. ΠΑΕ ἔ.ἀ.

(β) Ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ γηλόφου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ νότιον ὄριον τοῦ ἱεροῦ, ἀπεκαλύφθησαν θεμέλια ΠΕ καὶ ΥΕ οἰκημάτων, διακρινόμενα εἰς πλείονας ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις, κεραμικὴ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ χρόνων, λίθινα ἐργαλεῖα, πήλινα ἀγκυροειδῆ ΠΕ ἀντικείμενα καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΠΑΕ 1977, 193-194, 1978, 111-113.

ΜΕ θέσις 360, ΥΕ I 82, ΥΕ II 126, ΥΕ III Α 224, ΥΕ III Β 283, γεωμ. 326.

481. ΛΕΡΝΑ. Νεολ. θέσις 403. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου. Π-Π, 30-31, 54 κ.έ. *Hesperia* 1982, 459-488.

ΜΕ θέσις 361, ΥΕ I 83, ΥΕ II 127, ΥΕ III Α 225, ΥΕ III Β 284, γεωμ. 327.

482. ΝΑΥΠΛΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 66, νεολ. 404. Κεραμικὴ καὶ ὀψιανὸς τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Κουτσούρια. ΑΑΑ 1971, 10-11. ΑΔ 1971 Χρον., 74, 1973 Χρον., 90, 1973-74 Χρον., 202.

ΥΕ I θέσις 84, ΥΕ II 128, ΥΕ III Α 226, ΥΕ III Β 285, ΥΕ III Γ 191, ὑπομυκ. 86, πρωτογ. 193, γεωμ. 328.

483. ΑΣΙΝΗ. Βιβλιογραφία: Ο. Frödin-A. W. Persson, *Asine. Results of the Swedish Excavations 1922-1930*, Stockholm 1938 (=Asine). AIRRS 1944 (Op. Arch. 3), 210. AIARS 1965 (Op. Ath. 6), 117-138, 1968 (Op. Ath. 8), 87-105, 1971 (Op. Ath. 10), 43-48, 1975 (Op. Ath. 11), 177-183. BCH 1945, 48, 428, 1973, 299, 1974, 606-607, 1975, 617, 1977, 551, 1978, 670. AE 1953-54 Μέρος Γ, 313-320. EMF, 47-49. Π-Π, 54-55. GAMS, 19-20. ΑΔ 1970 Χρον., 157, 158, 1971 Χρον., 113-114, 1972 Χρον.,

231-233, 1973 Χρον., 122, 155-159, 1975 Χρον., 60. AAA 1971, 147-148, 1975, 151-160. JHS 1971 AR, 11, 1972 AR, 9, 1973 AR, 15, 1974 AR, 11, 1975 AR, 10. I.-S. Hägg, Excavations in the Barbouna Area at Asine, τεύχη 1-4, Uppsala 1973-1980 (=Excav. Barb. 1-4). C.-G. Styrenius κ.ά., Asine II. Results of the Excavations East of the Acropolis 1970-1974, τεύχη 1-6, Stockholm 1976-1986. G.C. Nordquist, A Middle Helladic Village Asine in the Argolid, Uppsala 1987. Archaeology 1975, 157-163. Excavations 1976, 59-60. GAC, 49. M-X, 61-63 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ Σουηδῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1922-1930 (Asine ἔ.ά.) καὶ 1970-1974 (Asine II. ΑΔ 1970-1975 ἔ.ά.) ἐπὶ τοῦ λόφου Καστράκι παρὰ τὸ χωρίον Τολόν, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀργολικοῦ, καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἀπὸ ΠΕ μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. Asine, 9-436, Asine II. Π-Π, 61-63 κ.έ. GAC, 49. M-X, 61-63 κ.έ.

ME θέσις 362, YE I 85, YE II 130, YE III A 229, YE III B 288, YE III Γ 192. ὑπομνκ. 87, πρωτογ. 194, γεωμ. 329.

484. ΣΥΝΟΡΟ. Βιβλιογραφία: AA 1939, 293, 1940, 221. Bericht VI Intern. Kongr., 300-301. EMF, 50. Π-Π, 56. GAMS, 52. Tiryns VI, 195-220. GAC, 50.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Gebauer τὸ ἔτος 1939 ἐπὶ τοῦ λόφου Σύνορο, βορείως τοῦ χωρίου Κάντια, ἀπεκάλυψε ΠΕ καὶ YE I-II λείψανα κατοικήσεως. Π-Π, 56 κ.έ. Tiryns VI, 195-220.

YE I θέσις 86, YE II 131.

485. ΚΑΝΤΙΑ. Βιβλιογραφία: AM 1911, 26. AA 1927, 365, 1938, 561, 1939, 288, 1940, 220. Bericht VI Intern. Kongr., 299-304. EMF, 49-50. Π-Π, 56 κ.έ. GAMS, 21-22. AIARS 1965 (Op. Ath. 6), 132. ΑΔ 1965 Χρον., 157. Tiryns VI, 214-220. Excavations 1976, 64. GAC, 49-50. M-X, 264 κ.έ.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Gebauer τὸ ἔτος 1939 ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ φέροντος τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Ἐλεούσης, περὶ τὰ 200 μ. βορείως τοῦ χωρίου Κάντια, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διατηροῦνται λείψανα κυκλωπέων τειχῶν (Π-Π, 56), καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις ἢ ἐκσκαφαὶ δι' ἄλλους σκοποὺς (GAMS, 22. ΑΔ 1965 Χρον., 157) ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα οἰκῶν καὶ ΠΕ, ME, YE III A-Γ καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν. Π-Π, 56. GAMS, 21-22. Tiryns VI, 214-220.

ME θέσις 363, YE I 87, YE II 132, YE III A 230, YE III B 289, YE III Γ 193, γεωμ. 330.

486. ΙΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1911, 150, 1938, 561, 1939, 294, 1940, 221. Bericht VI Intern. Kongr., 303. EMF, 50-51. Π-Π, 56-57. GAMS, 22. ΑΔ 1965 Χρον., 157, 1966 Χρον., 130-131. 'Επιδαυρία, 'Επίμετρο 3, 10 (ἀριθ. 42). Tiryns VI, 37, 127-194, 225-240. AE 1975 Χρον., 79. Excavations 1976, 63. GAC, 50. M-X, 63.

(α) 'Εκ τῆς ἀκροπόλεως Καναπίτσα (ἢ Κάστρο ἢ Κάστρο τοῦ Καπετάνιου ἢ Γυφτόκαστρο ἢ Καστράκι), μεταξὺ τῶν χωρίων 'Ανω 'Ιρια καὶ Καρνεζαίικα καὶ εἰς ἀπόστασιν 7,5 χιλιομέτρων ΒΑ τῶν 'Ανω 'Ιριῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τειχῶν προϊστορικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων καὶ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. Π-Π, 56 (ἀριθ. 41, α). 'Επιδαυρία, 'Επίμετρο 3, 10-11 (ἀριθ. 43). Tiryns VI, 128. AE 1975 Χρον., 79.

(β) 'Εκ τῆς τοποθεσίας Πύργος, περὶ τὰ 2700 μ. ΒΑ τῶν 'Ανω 'Ιριῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. 'Επιδαυρία, 'Επίμετρο 3, 10 (ἀριθ. 42).

(γ) 'Ανασκαφὴ τοῦ Gebauer τὸ ἔτος 1939 ἐπὶ τοῦ δυτικωτέρου τῶν δύο λόφων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον 'Ανω 'Ιρια, ἀπεκάλυψε ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι-ΙΙΙ Γ κεραμικὴν καὶ ΥΕ ΙΙΙ Γ οἰκοδόμημα. Π-Π, 56 (ἀριθ. 41, β). EMF, 50-51. ΑΔ 1965 Χρον., 152, 1966 Χρον., 130-131. 'Επιδαυρία, 'Επίμετρο 3, 11 (ἀριθ. 45). Tiryns VI, 127-194, 221-240. GAC, 50. M-X, 63 κ.έ.

(δ) 'Εκ τῶν Κάτω 'Ιριῶν ἔχουν ἀναφερθῇ γεωμετρικὰ ὄστρακα. Tiryns VI, 128.

ΜΕ θέσις 364, ΥΕ ΙΙ 133, ΥΕ ΙΙΙ Α 231, ΥΕ ΙΙΙ Β 290, ΥΕ ΙΙΙ Γ 194, γεωμ. 331.

487. ΜΑΣΗΣ. Κατὰ μῆκος τῆς παραλίας τοῦ χωρίου Μάσης (πρῶην Ντάρντιζα) 'Ερμιονίδος ἔχουν ἐντοπισθῇ προϊστορικοὶ οἰκισμοί, ἐπὶ ταπεινῶν λόφων, μαρτυρούμενοι ἐκ ΠΕ ὀστράκων. ΑΔ 1973 Χρον., 87.

488. ΕΡΜΙΟΝΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 172-181. ΑΜ 1911, 37. EMF, 52. Π-Π, 92. GAMS, 23. Excavations 1976, 63. GAC, 57. M-X, 63.

'Εκ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Καστρί ἢ Μαγούλα, περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τῆς 'Ερμιόνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ ὄστρακα. GAMS, 23.

ΜΕ θέσις 367, ΥΕ Ι 88, ΥΕ ΙΙΙ Α 233, ΥΕ ΙΙΙ Β 292, ΥΕ ΙΙΙ Γ 195.

489. ΠΟΡΤΟ ΧΕΛΙ. Νεολ. θέσις 407. 'Οστρακα τῆς ΠΕ περιόδου. ΑΔ 1963 Χρον., 74. Hesperia 1969, 318.

Πρωτογ. θέσις 195, γεωμ. 334.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

490. ΜΑΝΔΡΑ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 607. AJA 1961, 234, 1969, 142. Π-Π, 103 (Γλιάτα, Μπουγάρι). GAMS, 75. MME, 294 (ἀριθ. 217). GAC, 172-173.

(α) Έκ τῆς τοποθεσίας Χάσνα, κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου Μάνδρα τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης καὶ περὶ τὰ 20 μ. νοτίως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἔχει ἀναφερθῇ κατεστραμμένος θολωτὸς τάφος, τοῦ ὁποῖου διατηροῦνται οἱ κατώτεροι δόμοι τοῦ θόλου καὶ τοῦ δρόμου. Ἡ περιοχὴ παλαιότερον ἐκαλεῖτο Γλιάτα καὶ ὁ τάφος ἔχει σχετισθῇ πρὸς τὸν ἓνα τῶν δύο μνημονευομένων ἐν RE Suppl. VI, 607 (Π-Π, 103) θολωτῶν τάφων ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Γλιάτα καὶ Μπουγάρι παρὰ τὶς Μάνδρες. AJA 1961, 234. GAMS, 75.

(β) Έκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 100 μ. νοτίως τοῦ προμνημονευθέντος θολωτοῦ τάφου ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ἢ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 142. GAC, 172-173.

ΜΕ θέσις 374, ΥΕ 253.

491. ΚΟΚΛΑΣ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 607. Π-Π, 102 κ.έ. ΑΔ 1964 Χρον., 154-155. AJA 1969, 141 (ἀριθ. 27 Β). MME, 296 (ἀριθ. 224). Excavations 1976, 123. GAC, 175.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ τὸ ἔτος 1963, ἐξ ἀφορμῆς ἐργασιῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου Ῥάχη Χάνι, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου Κόκλας Τριφυλίας, ἐκ τοῦ ὁποῖου παλαιότερον εἶχεν ἀναφερθῇ (RE Suppl. VI, 607. Π-Π, 102) χαλκοῦς μυκηναϊκὸς πέλεκυς, ἀπεκάλυψε, πλὴν τάφων τῶν ἐλληνιστικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἀποθέτην περιέχοντα μέγαν ἀριθμὸν ΠΕ καὶ ΜΕ ὀστράκων καὶ ἐξ ἄλλης τοποθεσίας μυκηναϊκὰ ὄστρακα καὶ τεμάχιον εἰδωλίου, κατατεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Βασιλικοῦ. Ἡ θέσις εὐρίσκεται ἐγγὺς τῆς ὑποτιθεμένης μυθικῆς πηγῆς (Πανσ. IV, 33, 7) Ἀχαΐας. ΑΔ 1964 Χρον., 154-155. AJA 1969, 141 (ἀριθ. 29 Β).

ΜΕ θέσις 381, ΥΕ 257.

492. ΛΟΥΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: RE Suppl. VI, 607. AJA 1961, 235. Π-Π, 102. GAMS, 75-76. MME, 292 (ἀριθ. 209). GAC, 170.

Έκ τῆς τοποθεσίας Καρατσάδες, περὶ τὰ 800 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Λουτρόν τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ταφαὶ εἰς θήκας ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ εἰς πίθους καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΠΕ πιθανῶς, ΜΕ καὶ ΥΕ χρόνων. AJA 1961, 235. MME, 292 (ἀριθ. 209).

ΜΕ θέσις 382, ΥΕ 260.

493. ΜΑΛΘΗ. Νεολ. θέσις 409. Λείψανα όλων τῶν κατηγοριῶν τῆς ΠΕ περιόδου κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα (Π-Π, 64 κ.έ.) ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) προϊστορικῆς ἀκροπόλεως, τὰ ὅποια ὅμως ἔχουν ἀμφισβητηθῇ ἀπὸ ἄλλους ἐρευνητάς. AJA 1961, 233-234, 1969, 141. Hesperia 1975, 110-111. GAC, 174.

ΜΕ θέσις 388, ΥΕ I 93, ΥΕ II 137, ΥΕ III A 237, ΥΕ III B 302, ΥΕ III Γ 199, ὑπομυκ. 89, πρωτογ. 197, γεωμ. 337.

494. ΜΙΛΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 142 (ἀριθ. 26 D). MME, 294 (ἀριθ. 218-219). ΑΔ 1971 Χρον., 130, 1972 Χρον., 258-262. ΑΕ 1972 Χρον., 12-20. GAC, 173-174. Μ-Χ, 68-69 κ.έ.

(α) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Καράγιωργα τὸ ἔτος 1971 εἰς τὴν τοποθεσίαν Λακαθέλα, μεταξὺ τῶν χωρίων Μάλθη καὶ Μίλα, περὶ τὰ 3 δὲ χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Μίλα, εἰς τὸ ὅποιον καὶ ἀνήκει ἡ περιοχὴ, ἀπεκάλυψε ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III A-Γ, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, χαλκὰ καὶ πῆλινα ἀναθηματικά εἰδώλια καὶ ΥΕ III Γ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κατεστραμμένα διὰ πυρός, ἡ δὲ θέσις προε-τάθη νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸ ἀρχαῖον Δώριον. ΑΕ 1972 Χρον., 12-20. ΑΔ 1972 Χρον., 258-262.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, περὶ τὰ 700 μ. βορείως τοῦ Μίλα, ὅπου καὶ τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 142 (ἀριθ. 28 D). MME, 294 (ἀριθ. 218). GAC, 173.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Κάστρου τοῦ Μίλα, περὶ τὰ 200 μ. βορείως τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ἢ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 142 (ἀριθ. 28 E). MME, 294 (ἀριθ. 219).

ΜΕ θέσις 389, ΥΕ III A 238, ΥΕ III B 304, ΥΕ III Γ 200, γεωμ. 338.

495. ΑΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 236-237 (ἀριθ. 78 C), 1969, 159 (ἀριθ. 78 C-D). MME, 286 (ἀριθ. 132, 134). GAC, 162.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καμάρια, περὶ τὰ 600 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Ἅγιος Φλώρος τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΥΕ III B ὄστρακα. AJA 1969, 159 (ἀριθ. 78 D).

(β) Ἐκ λόφου κειμένου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ἢ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1964, 236-237, 1969, 159.

ΜΕ θέσις 396, ΥΕ III B 306.

496. ΛΑΜΠΑΙΝΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 235-236, 1969, 157-158. GAMS, 60. ΑΔ 1964 Χρον., 153-154, 1965 Χρον., 207. MME, 284 (ἀριθ. 122). Excavations 1976, 125. GAC, 159. Μ-Χ, 270 κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τουρκοκίβουρο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Λάμπαινα τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἐργασίαι δι' ἀνόρυξιν χώματος κεραμοποιείου, ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις (AJA 1964, 235-236) καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Παπαθανασοπούλου τὸ ἔτος 1963 ἀπεκάλυψαν στρῶμα, περιέχον ΠΕ κεραμικὴν καὶ ἀκτέριστον τάφον ἐξ ὀρθίων πλακῶν, καλυπτόμενον ἀπὸ ΜΕ στρῶμα καὶ τοῦτο ἀπὸ γεωμετρικόν, δύο δὲ μυκηναϊκὰ καὶ ἓν γεωμετρικὸν ἀγγεῖον παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Καλαμῶν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ κεραμοποιείου, εὑρεθέντα κατὰ τὴν ἀνόρυξιν χώματος. AJA 1964, 235-236. ΑΔ 1964 Χρον., 153-154, 1965 Χρον., 207.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 300 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης θέσεως ἔχει ἀναφερθῇ τύμβος, ὁ ὁποῖος ἐνδέχεται νὰ καλύπτῃ θολωτὸν ΥΕ τάφον. AJA 1964, 235-236. GAC, 159.

ΥΕ III θέσις 276, γεωμ. 340.

497. ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 235 (ἀριθ. 77 Α), 1969, 157 (ἀριθ. 77 Α). GAMS, 60. MME, 284 (ἀριθ. 123-124). GAC, 159-160.

(α) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ γηλόφου Γλυκορρίζι, περὶ τὰ 700 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Ἀριστοδήμειον τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τεμάχια κυπέλλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats), ἐργασίαι δὲ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Πλατὺ ἀπεκάλυψαν εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 100 μ. ΒΑ τοῦ Ἀριστοδημείου ΠΕ τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν. AJA 1964, 235 (ἀριθ. 77Α), 1969, 157 (ἀριθ. 77 Α).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιαμπέλι, περὶ τὰ 500 μ. ΝΑ τοῦ Ἀριστοδημείου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III Β ὄστρακα καὶ ὑπὸ τὸν κωνικὸν λόφον Τουρκοσκοτωμένος, περὶ τὰ 200 μ. ΝΑ, πιθανὸς θολωτὸς τάφος. AJA 1964, 235 (ἀριθ. 77 Α).

ΥΕ III Β θέσις 308.

498. ΑΝΘΕΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1911, 117-118. Étud. Topogr., 56. BSA 1957, 243-245, 1966, 121-124. BCH 1959, 640. AJA 1961, 250-251, 1964, 239 (d), 1969, 158-159 (ἀριθ. 78). ΑΔ 1965 Χρον., 207. Π-Π, 64. GAMS, 58. MME, 288 (ἀριθ. 137). ΠΑΕ 1975, 514, 1977, 354-356. Πελοποννησιακὰ 1978 Παράρτ. 5, 62-79. GAC, 163. Μ-Χ, 68 κ.έ.

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἑλληνικά, ἀνατολικῶς τῶν χωρίων Ἀνθεια καὶ Αἰθαία τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ ὁποῖου καλούμενον Παλαιόκαστρο ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Θουρίας καὶ ἀπέχει τρία χιλιόμετρα βορείως τοῦ σημερινοῦ χωρίου Θου-

ρία, έχουν αναφερθῇ περὶ τοὺς 25 θαλαμοειδεῖς ΥΕ τάφοι, κείμενοι νοτίως τοῦ Παλαιοκάστρου (ΑΕ 1911, 117-118. BCH, 1959, 640. AJA 1961, 250. Πελοποννησιακὰ 1978 Παράρτ. 5, 63), εἰς θολωτός, κείμενος περὶ τὰ 600 μ. δυτικῶς τῶν θαλαμοειδῶν (Π-Π, 64. BSA 1966, 122 εἰκ. 6, χάρτης περιοχῆς) ἐν μέρει δὲ ἐρευνηθεῖς ὑπὸ τοῦ Γ. Κορρέ (ΠΑΕ 1975, 1977, Πελοποννησιακὰ ἔ.ἂ.), δύο τύμβοι καλύπτοντες πιθανῶς θολωτοὺς τάφους (AJA 1964, 250-251), ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ ὄστρακα, πήλινον ΠΕ εἰδῶλιον (BSA 1966, 121-124. AJA 1969 158-159. GAC, 163) καὶ ἑξ πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. ΑΔ 1965 Χρον., 207. Ρ-Ν ΙΙΙ, 242. Πελοποννησιακὰ 1978 Παράρτ. 5, 79. Μ-Χ, 68, 200 κ.ἔ.

ΜΕ θέσις 403, ΥΕ ΙΙΙ Α 240, ΥΕ ΙΙΙ Β 310, ΥΕ ΙΙΙ Γ 201, πρωτογ. 199.

499. ΛΑΓΚΟΥΒΑΡΔΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 236. GAMS, 71. MME, 274 (ἀριθ. 57). GAC, 146 (Gargalianoi, Ordhines). Χάρτης, AJA 1969, 132, εἰκ. 3 (ἀριθ. 37).

Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Ὁρδινες, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Γαργαλιάνων καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Λαγκουβάρδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. AJA 1961, 236. MME, 274 (ἀριθ. 57).

ΜΕ θέσις 405, ΥΕ ΙΙΙ 285.

500. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 158 (ἀριθ. 77 F). MME, 286 (ἀριθ. 129). GAC, 161.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Μαυρομάτιον, κειμένου 1,5 χιλιόμετρον βορείως τῆς σημερινῆς Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα, ἐν οἷς ἐν κυπέλλου μετὰ προχοῆς (sauce-boat) καὶ ὄστρακα τῆς ΥΕ περιόδου. AJA 1969, 158 (ἀριθ. 77 F).

ΥΕ θέσις 291.

501. ΣΤΡΕΦΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 156-157 (ἀριθ. 76 F). MME, 282 (ἀριθ. 115). GAC, 157.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γαλαραβούνι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Στρέφιον τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ΙΙ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ κατεστραμμένος θολωτὸς ΥΕ τάφος. AJA 1969, 156 (ἀριθ. 76 F).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 245, ΥΕ ΙΙΙ Β 316.

502. ΧΩΡΑ-ΕΓΓΛΙΑΝΟΣ. Νεολ. θέσις 413. Ὀλίγα ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν ἐπιχώσεων τοῦ θολωτοῦ τάφου ΙV τῆς τοποθεσίας (ς) Ἐπάνω Ἐγγλιανοῦ

(AJA 1954, 31. Π-Π, 37-38. P-N III, 105-106) και ΠΕ λείψανα καμπυλογράμμων οικιών, κεραμική και μικρά εγρήματα εκ της τοποθεσίας (ζ) κτήμα Δεριζιώτη. P-N III, 219-223.

ΜΕ θέσις 414, ΥΕ I 96, ΥΕ II 143, ΥΕ III A 246, ΥΕ III B 317, ΥΕ III Γ 202, πρωτογ. 201, γεωμ. 342.

503. ΜΕΣΣΗΝΗ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 234 (ἀριθ. 76 C). MME, 286 (ἀριθ. 130). GAC, 161.

Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Μέξα, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα νοτίως τῆς σημερινῆς Μεσσήνης καὶ 500 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ II ὄστρακα περιλαμβάνοντα καὶ τεμάχια κυπέλλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats). AJA 1964, 234.

504. ΑΚΟΒΙΤΙΚΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1959, 639-641. JHS 1960 AR, 11. AM 1968, 175-185. AAA 1969, 352-357, 1970, 303-311. ΑΔ 1970 Χρον., 177-179, ΑΔ 1970 Μελέται, 109-125, ΑΔ 1971 Χρον., 126-129, 1972 Χρον., 265. MME, 290 (ἀριθ. 151). Excavations 1976, 116-117. GAC, 167. M-X, 269 κ.έ.

Ἀνασκαφαί, εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τοῦ εὑρισκομένου 4 χιλιόμετρα δυτικῶς τῶν Καλαμῶν προαστείου Ἀκοβίτικα, ὑπὸ τοῦ Γιαλούρη τὸ ἔτος 1958 (BCH 1959, 639-641. JHS 1960 AR, 11), τοῦ Θέμελη τὸ ἔτος 1969 (AAA 1969, 352-357, 1970, 303-311. ΑΔ 1970 Χρον., 177-179) καὶ τῆς Καράγιωργα τὸ ἔτος 1970 (ΑΔ 1971 Χρον., 126-129) ἀπεκάλυψαν λείψανα δύο ΠΕ μεγάρων καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων, ὀλίγα ΜΕ καὶ πρωτογεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ ἐξ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος χαλκᾶ εἰδῶλια καὶ ἄλλα ἀντικείμενα γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων. AAA ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ. MME, 290 (ἀριθ. 151). GAC, 167. M-X, 269 κ.έ.

ΜΕ θέσις 424, πρωτογ. 203, γεωμ. 343.

505. ΚΑΛΑΜΑΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1957, 242-243, 1966, 116-119. BCH 1959, 632, 1960, 696, 1961, 697. ΑΔ 1960 Χρον., 108, 1965 Χρον., 207. AJA 1961, 251, 1964, 237 (ἀριθ. 79 A), 1969, 160 (ἀριθ. 79 A). Π-Π, 64. GAMS, 56-57. MME, 288 (ἀριθ. 141-142). Excavations 1976, 119-120. GAC, 164. M-X, 269.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Τοῦρλες, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ Κάστρου τῶν Καλαμῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ πιθανῶς, ΥΕ III B, πρωτογεωμετρικὰ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, λείψανα ἑπτὰ τοῦλάχιστον κατεστραμμένων ΥΕ θαλαμοειδῶν τάφων (BSA 1957, 242-243, 1966, 116-117) καὶ λείψανα οἰκισμοῦ. AJA 1969, 160. Π-Π, 64, 100 κ.έ. GAC, 164.

(β) Ἐκσκαφὴ τάφρου νοτίως τοῦ Κάστρου τῶν Καλαμῶν ἀπεκάλυψεν ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ἐν οἷς ἐν τοῦλάχιστον ΥΕ ΙΙΙ Α (BSA 1966, 116-117. AJA 1964, 237), μέρος δὲ τοῦ τείχους τοῦ Κάστρου ἔχει ὑποστηριχθῇ ὅτι δύναται νὰ εἶναι μυκηναϊκόν. BCH 1959, 632. GAC, 164.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πέρα Καλαμίτσι, ΒΑ τῶν Καλαμῶν, ἔχει εὑρεθῇ ταφικὸς πίθος, περιέχων γεωμετρικὸν χαλκοῦν ἱππάριον καὶ τέσσαρας χαλκᾶς περόνας τοῦ Μουσείου Καλαμῶν. ΑΔ 1960 Χρον., 108, 1965 Χρον., 207. BCH 1961, 697. Μ-Χ, 269 κ.έ.

ΜΕ θέσις 425, ΥΕ ΙΙΙ Α 253, ΥΕ ΙΙΙ Β 323, πρωτογ. 204, γεωμ. 344.

506. ΠΕΤΡΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 415. Κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὑρήματα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Προφήτης Ἡλίας (AJA 1961, 242-243), (β) Ὁσμάναγα (AJA 1964, 232-233, 1969, 149-150), (γ) Βοϊδοκοιλιά (ΠΑΕ 1975-1983 ἔ.ἄ.) καὶ (γ) σπήλαιον Νέστορος. Π-Π, 37 (ἀριθ. 28, α). ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 10). ΠΑΕ 1980, 184.

ΜΕ θέσις 430, ΥΕ ΙΙΙ Α 254, ΥΕ ΙΙΙ Β 326, πρωτογ. 205.

507. ΠΗΓΑΔΙΑ. Νεολ. θέσις 416. Πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα. AJA 1961, 151 (ἀριθ. 80).

ΜΕ θέσις 433, ΥΕ Ι 102, ΥΕ ΙΙ 150, ΥΕ ΙΙΙ Α 256, ΥΕ ΙΙΙ Β 328, ΥΕ ΙΙΙ Γ 207, ὑπομυκ. 92, πρωτογ. 206.

508. ΡΙΖΟΜΥΛΟΣ-ΝΙΧΩΡΙΑ. Νεολ. θέσις 417. Βάσεις ΠΕ κυπέλλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats), διάτρητοι ἵνα χρησιμοποιηθοῦν ὡς σφονδύλια, καὶ δύο πήλινα ΠΕ ἀγκυροειδῆ ἀντικείμενα ἐκ ΜΕ στρωμάτων τῆς θέσεως. Hesperia 1972, 237, 258, 1975, 72.

ΜΕ θέσις 434, ΥΕ Ι 103, ΥΕ ΙΙ 151, ΥΕ ΙΙΙ Α 257, ΥΕ ΙΙΙ Β 329, ΥΕ ΙΙΙ Γ 208, ὑπομυκ. 93, πρωτογ. 207, γεωμ. 345.

509. ΠΥΛΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 149 (ἀριθ. 58 Α-С). ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 39-41). GAC, 141-142.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βίγλες, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Πύλα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῶν ΠΕ πιθανῶς καὶ τῶν ΥΕ ΙΙΙ Β χρόνων καὶ ΜΕ πιθανῶς τύμβος. AJA 1969, 149 (ἀριθ. 58 Α). ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 41). GAC, 141-142.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κοκκινόρραχη, περὶ τὰ 800 μ. ΒΔ τῆς Πύλας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ προϊστορικὰ ὄστρακα ΜΕ καὶ ΥΕ πιθανῶς χρόνων. AJA 1969, 149 (ἀριθ. 58 Β). ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 40). GAC, 141.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἐλίτσα, περὶ τὰ 300 μ. νοτίως τῆς Πύλας,

ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙ ὄστρακα. AJA 1969, 149 (ἀριθ. 58 C). MME, 270 (ἀριθ. 39). GAC, 141.

ΜΕ θέσις 440, ΥΕ ΙΙ Β 336.

510. ΚΑΜΠΟΣ. Νεολ. θέσις 419. Ὑστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (β) Κότουλας. Tiryns IV, 94. Π-Π, 35, 60 (Ζαρνάτα).

ΥΕ ΙΙ θέσις 155, ΥΕ ΙΙ Α 262, ΥΕ ΙΙ Β 337.

511. ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ. Νεολ. θέσις 422. Δύο λίθιναι ἀξίνοι τῆς ΠΕ ἐνδεχομένως περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) παρὰ τὴν ἀρχαίαν ἀκρόπολιν. BSA 1975, 236. Π-Π, 35-36, 60.

ΥΕ ΙΙ Β θέσις 341, ὑπομυκ. 96, πρωτογ. 210.

512. ΦΟΙΝΙΚΟΥΣ. Βιβλιογραφία: Étud. Topogr., 154-157. AJA 1961, 247. Π-Π, 63 (Ταβέρνα). GAMS, 63. ΑΔ 1967 Χρον., 207. MME, 278 (ἀριθ. 79). Excavations 1976, 129. GAC, 151.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παλαιοβορός, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Φοινικοῦς (πρῶην Ταβέρνα) Πυλίας καὶ παρὰ τὸν ἡρειπωμένον ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, ἔχει ἐντοπισθῇ πιθανὸς ταφικὸς τύμβος. AJA 1961, 247-248 (εἰκ. 12 Β). MME, 278 (ἀριθ. 79). GAC, 151.

(β) Ἐκ μικρᾶς ἀκροπόλεως μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Ἀναλήψεως, περὶ τὰ 200 μ. δυτικῶς τοῦ Φοινικοῦντος (AJA 1961, 248 εἰκ. 12 Α), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι καὶ ΥΕ ΙΙ Α-Β ὄστρακα. Étud. Topogr., 154-157. Π-Π, 63. AJA 1961, 247.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μύτικας, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Φοινικοῦντος παρὰ τὴν ἀκτὴν (AJA 1961, 248, εἰκ. 12 C), ἔχει ἐντοπισθῇ κατεστραμμένος, θολωτὸς πιθανῶς, τάφος καὶ ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ ὄστρακα. AJA 1961, 247. MME, 278 (ἀριθ. 79). GAC, 151.

(δ) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Φοινικοῦντος τέλος ἔχει ἐπισημανθῇ ἄθικτος τύμβος, πλησίον τοῦ ὁποίου εὐρέθῃ κατεστραμμένος τάφος καὶ ὑστερογεωμετρικὰ ὄστρακα ἀλλ' ἢ ἀκριβῆς τοποθεσία τῶν εὐρημάτων δὲν καθορίζεται. ΑΔ 1967 Χρον., 207.

ΜΕ θέσις 447, ΥΕ Ι 107, ΥΕ ΙΙ 156, ΥΕ ΙΙ Α 263, ΥΕ ΙΙ Β 343, γεωμ. 349.

513. ΣΤΟΥΠΑ. Βιβλιογραφία: Étud. Topogr., 203-204. BSA 1957, 233-234. AJA 1961, 251, 1964, 237. Π-Π, 60-61. GAMS, 58. MME, 290 (ἀριθ. 148). GAC, 166.

Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῶν ἀρχαίων Λεύκτρων, περὶ τὰ 400 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Στούπα τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Μεσσηνιακοῦ, ἔχει ἀναφερθῇ ΜΕ λιθινὴ ἀξίνη τοῦ Μουσείου Καλαμῶν, κατεστραμμένος θαλαμοειδὴς τάφος καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III ὄστρακα. BSA 1957, 233-234. Π-Π, 60-61. GAC, 166.

ΜΕ θέσις 449, ΥΕ III 307.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

514. ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 125 (Belmina καὶ ὑποσημ. 83). ΑΔ 1973 Χρον., 175. GAC, 123. Μ-Χ, 267 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καναλάκι, παρὰ τὰ σύνορα τῶν Νομῶν Ἀρκαδίας καὶ Λακωνίας εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Κυπαρίσσιον, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ μυκηναϊκὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 125. GAC, 123.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γιαννόλακκα (Γιάννακας ἢ Ἅγιος Ἰωάννης), δυτικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα κυλίκων καὶ κρατήρων καὶ γεωμετρικὰ ταφαὶ εἰς πίθους, ἀνακοινωθεῖσαι ἀρχικῶς ὡς ΜΕ (BSA 1961, 125, ὑποσημ. 83), ἀλλ' ἔκ καταστραφείσης κατὰ τὴν φύτευσιν ἐλαιῶν ταφῆς εἰς πίθον, ἢ ὅποια καὶ ἡρευνήθη ἐν συνεχείᾳ, διεπιστώθη ὅτι αὕτη συνωδεύετο ἀπὸ χαλκῆν γεωμετρικὴν περόνην. ΑΔ 1973 Χρον., 175.

ΥΕ III θέσις 311, γεωμ. 350.

515. ΠΕΛΛΑΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1926 Παράρτ., 41-44. JHS 1927, 257. BSA 1961, 125-128. Π-Π, 93 (Καλύβια). GAMS, 49-50. Excavations 1976, 108 (Kalyvia Pellanes), GAC, 123. Ἀρχαιολογία τεύχος 4 (Αὐγούστος) 1982, 84. ΑΔ 1982 Χρον., 112-113. Πελοποννησιακά 1982-83 Παράρτημα 9, 113-128. BCH 1983, 761-762.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ῥωμαίου (μὴ δημοσιευθεῖσαι, ΑΔ 1926 Παράρτ., 42), τοῦ Καραχάλιου τὸ ἔτος 1927 (ΑΔ 1926 Παράρτ., 41-44. JHS 1927, 257. Π-Π, 93 κ.έ.), τοῦ Σταϊχάουερ (μὴ δημοσιευθεῖσαι, Πελοποννησιακά 1982-83 Παράρτημα 9, 116) καὶ τοῦ Σπυροπούλου τὸ ἔτος 1981 (Πελοποννησιακά ἔ.ἀ.) εἰς τὴν τοποθεσίαν Σπηλιές, περὶ τὰ 700 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Πελλάνα (BSA 1961, 126 εἰκ. 8), κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐπτὰ θαλαμοειδεῖς τάφους, πέντε τῶν ὁποίων ἀνεσκάφησαν. Ἐνα τούτων ἀνέσκαψεν ὁ Ῥωμαῖος, δεύτερον ὁ Καραχάλιος, τρίτον κατεστραμμένον ὁ Σταϊνχάουερ καὶ δύο ἐκ τεσσάρων ἐντοπισθέντων ὁ Σπυρόπουλος. Πάντες οἱ ἀνασκαφέντες τάφοι ἦσαν συλημένοι καὶ μόνον ὀλίγη ΥΕ

II-III Β κεραμική καὶ μικρὰ τινα εὐρήματα συνελέγησαν ἐξ αὐτῶν. ΑΔ 1926 Παράρτ., 41-44, 1982 ἔ.ἄ. BSA 1961, 125-128. Π-Π, 93 κ.ἔ. Πελοποννησιακά 1982-83 ἔ.ἄ.

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Τρυπόρραχη, περὶ τὰ 400 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἐντοπισθῇ χωρὶς νὰ ἀνασκαφοῦν ἄλλοι ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι. BSA 1961, 126-127. Πελοποννησιακά 1982-83 Παράρτημα 9, 115-120. ΑΔ 1982 Χρον., 112-113.

(γ) Ἐπὶ τοῦ μεσαιωνικοῦ φρουρίου Παλαιόκαστρο, περὶ τὰ 300 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Πελλάνα νοτίως δὲ τῶν δύο προηγουμένων τοποθεσιῶν (BSA 1961, 126 εἰκ. 8), ἔχουν ἐντοπισθῇ ἐπιφανειακά, ΠΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III ὄστρακα, πυριτόλιθος καὶ ὀψιανός (BSA 1961, 125) ὡς καὶ λείψανα μυκηναϊκοῦ οἰκοδομήματος. BCH 1983, 761-762.

ΥΕ II θέσις 157, ΥΕ III Α 264, ΥΕ III Β 346.

516. ΧΡΥΣΑΦΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1909-10, 65, 1960, 82-83. Π-Π, 58 κ.ἔ. GAMS, 43. GAC, 111.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλαίκαстро (ἢ Ἅγιος Νικόλαος), περὶ τὰ 2,5 χιλιομέτρα νοτίως τοῦ χωρίου Χρύσαφα, ΒΑ τῆς Σπάρτης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα περιλαμβάνοντα καὶ τεμάχια κυπέλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats), λιθίνη ἀξίνη, ὀψιανός, σκωρία σιδήρου καὶ ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1960, 82-83 (ὑποσημ. 67).

517. ΚΟΥΦΟΒΟΥΝΟ. Νεολ. θέσις 424. Λεῖψανα οἰκιῶν, τάφοι, κεραμική καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ΠΕ περιόδου. ΑΑ 1942, 156. BSA 1960, 72-74. ΑΔ 1966 Χρον., 158. J. Renard, Le site néolithique et helladique Ancien de Kouphouvouno (Laconie). Fouilles de O.-W. Von Vacano 1941 (Aegeum 4), Liège 1989.

ΥΕ III θέσις 312.

518. ΑΜΥΚΛΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1888, 199, 1889, 131, 1892, 1-26. ΠΑΕ 1889, 21-22, 1890, 36-37, 1907, 104-107. ΑΔ 1890, 81, 104, 1981 Χρον., 126-129. JdI 1918, 107-122. ΑΑ 1926, 424. Gnomon 1926, 120. AM 1927, 1-25. M. N. Tod - A. J. B. Wace, A Catalogue of the Sparta Museum, Oxford 1906 (=SMC), 221, 225, 236, 241, 244-246. BSA 1960, 74-76, 1971, 139-140. Excavations 1976, 104-105. GAC, 108-109. Κ. Δημακοπούλου, Τὸ μυκηναϊκὸ ἱερὸ στὸ Ἀμυκλαῖο καὶ ἡ ΥΕ III Γ περίοδος στὴ Λακωνία, Ἀθήνα 1982 (=Ἀμυκλαῖο). Μ-Χ, 64-65.

(α) Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἀμύκλαι (πρόην Μαχμοῦτ Μπέη), περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Σπάρτης, ὑπὸ τοῦ Τσουντα τὰ ἔτη 1889-1890 (ΑΕ 1888-

1892 έ.ά. ΠΑΕ 1889-1890 έ.ά.), τοῦ Furtwängler τὸ ἔτος 1904 καὶ τοῦ Σκιᾶ καὶ ἄλλων Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1907-1925 (ΠΑΕ 1907, 104-107. JdI, AA, AM έ.ά.) ἀπεκάλυψαν ὀλίγα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. Π-Π, 58-59. BSA 1960, 74-76. Ἀμυκλαῖο, 29-96.

(β) Δύο ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφους ἀνέφεραν ὅτι ἐνετόπισεν ὁ Τσουντάς μεταξὺ Σκλαβοχωρίου καὶ Ἀγίας Κυριακῆς, ἔχνη τῶν ὁποίων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνεγνωρίσθησαν βραδύτερον περὶ τὰ 500 μ. ΝΑ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς (ΑΕ 1888, 199, 1889, 131. BSA 1960, 76 εἰκ. 3). Εἰς τὴν αὐτὴν ὁμάδα ἀνήκει πιθανῶς καὶ ὁ ἐρευνηθεὶς τὸ ἔτος 1981 θαλαμοειδὴς τάφος παρὰ τὸ χωρίον Περιστέρι (πρῶην Γοδεναί). ΑΔ 1981 Χρον., 129.

(γ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 150 μ. ΝΑ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς ἔχουν ἐπισημανθῆ λείψανα ΜΕ ταφῆς εἰς πύθον. BSA 1960, 76 (εἰκ. 3).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σπηλάκια, ΝΔ τοῦ λόφου τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ὁ Σπυρόπουλος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1981 λείψανα ΥΕ ΙΙΙ Α-Β οἰκισμοῦ καὶ ἐξ θαλαμοειδεῖς ΥΕ ΙΙΙ Α-Β τάφους «μὲ πλούσια κεραμικὰ κτερίσματα». ΑΔ 1981 Χρον., 126-129.

ΜΕ θέσις 452, ΥΕ ΙΙ 159, ΥΕ ΙΙΙ Α 266α, ΥΕ ΙΙΙ Β 349, ΥΕ ΙΙΙ Γ 212, πρωτογ. 213, γεωμ. 353.

519. ΒΑΦΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1888, 197-199, 1889, 129-171, 1976, 148-163. ΠΑΕ 1889, 21-22. SMC, 222, 236. AM 1909, 71-72, 1927, 7. AJA 1928, 149. Tiryns IV, 91. Zygouries, 221 (ὑπόσημ. 1). BSA 1956, 170, 1960, 76-80. Π-Π, 59 (Παλαιόπυργος), 94. (Βαφειὸ) κ.έ. ΑΔ 1963 Χρον., 87, 1966 Χρον., 158, 1982 Χρον., 112. GAMS, 43. GAC, 109.

(α) Παρὰ τὸ χωρίον Βαφειόν, νοτίως τῆς Σπάρτης ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Εὐρώτα, ὁ Τσουντάς ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1889 πρὸ πολλοῦ γνωστὸν θολωτὸν τάφον, ὁ ὁποῖος περιεῖχε τὰ δύο γνωστὰ χρυσᾶ ποτήρια τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, ἄλλα μικρὰ εὐρήματα καὶ ΥΕ ΙΙ κεραμικὴν. ΑΕ έ.ά. ΠΑΕ έ.ά. Π-Π, 94 κ.έ. BSA 1960, 76-78.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Παλαιόπυργος (Παλαιοπύργι ἢ Παλαιοπυργί), περὶ τὰ 270 μ. ΝΑ τοῦ θολωτοῦ τάφου, ὅπου τοποθετεῖται ἡ ἀρχαία Φᾶρις, ἀνασκαφαὶ τοῦ Τσουντά καὶ τοῦ Σπυροπούλου καὶ ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ Ι-ΙΙ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ὄστρακα καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. ΑΕ 1889, 131. BSA 1960, 76-80. Π-Π, 59 κ.έ. ΑΔ 1982 Χρον., 112.

ΜΕ θέσις 453, ΥΕ Ι 109, ΥΕ ΙΙ 160, ΥΕ ΙΙΙ Α 266, ΥΕ ΙΙΙ Β 350.

520. ΓΚΟΡΙΤΣΑ. Νεολ. θέσις 425. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα καὶ πήλινον εἰδώλιον ζῶου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Λαϊνά. BSA 1960, 83.

ΜΕ θέσις 454, ΥΕ Ι 110, ΥΕ ΙΙ 161, ΥΕ ΙΙΙ Β 351.

521. ΓΕΡΟΝΘΡΑΙ. Νεολ. θέσις 426. Λείψανα ΠΕ κατοικήσεως. BSA 1909-10, 72, 1960, 85 (ὑποσημ. 75).

ΜΕ θέσις 455, ΥΕ ΙΙΙ 313.

522. ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 170 (Α. Vasilios), 1957, 236 (ὑποσημ. 21), 1960, 80-82. GAMS, 43. Π-Π, 59 ("Ἅγιος Βασίλειος), 95 (Ξηροκάμπι). Excavations 1976, 106-107, 115. GAC, 110.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ξηροκάμπιον τῆς ἐπαρχίας Λακεδαιμόνος (BSA 1960, 79, εἰκ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ λίθινα ἐργαλεῖα (SMC, 240 ἀριθ. 595α. BSA 1960, 81), λείψανα τοίχων, ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα καὶ δύο πιθανοὶ θαλαμοειδεῖς τάφοι. BSA 1960, 80-81. ΜΕ θέσις 456, ΥΕ ΙΙΙ Β 353.

523. ΑΠΙΔΙΑ. Νεολ. θέσις 427. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα περιλαμβάνοντα καὶ τεμάχια κυπέλλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats). BSA 1960, 86-87.

ΜΕ θέσις 457, ΥΕ ΙΙ 164, ΥΕ ΙΙΙ Β 355, πρωτογ. 215.

524. ΤΣΑΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1938, 539 (ὑποσημ. 10). BSA 1956, 170, 1960, 92-94. Π-Π, 60 κ.έ. GAMS, 46. Excavations 1976, 115. GAC, 114.

Ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος λόφου, κειμένου περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Τσάσιον τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ὁ Καραχάλιος ἀνέσκαψε θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴν καὶ ἄλλα ἐνδεχομένως εὐρήματα, ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Σπάρτης ἀλλὰ μὴ δημοσιευθέντα (AJA 1938, 539 ὑποσημ. 10). Ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ λόφου βραδύτερον ἀνεφέρθησαν ἐπὶ πλέον ὄστρακα τῆς ΠΕ περιόδου, περιλαμβάνοντα καὶ τεμάχια κυπέλλων μετὰ προχοῆς (sauce-boats), καὶ τῶν ΥΕ ΙΙΙ Α-Β περιόδων, περιεγράφησαν δὲ καὶ αἱ διαστάσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ Καραχάλιου ἀνασκαφέντος τάφου. BSA 1960, 92-93.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 270, ΥΕ ΙΙΙ Β 356.

525. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 92, 1961, 165. Π-Π, 60 κ.έ. GAMS, 46. GAC, 114.

(α) Ἐκ λόφου κειμένου περί τὰ 1200 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Βλαχιώτης τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΠΕ καὶ κλασσικῶν χρόνων. BSA 1960, 92 (ὑπόσημ. 124).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Κοκκινάδα, περί τὰ 200 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα δύο θαλαμοειδῶν τάφων καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1960, 92.

(γ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΑ τοῦ Βλαχιώτη ἔχουν ἐπίσης ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ καὶ κλασσικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1960, 92.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 316.

526. ΣΤΕΦΑΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 95-97 (Panayotis, Lekkas), 1961, 165, 168-173, 1971, 110. Π-Π, 61 (Λέκα). GAMS, 46-47. GAC, 113.

(α) Ἐκ λόφου εἰς τὴν περιοχὴν Λέκας, ΝΑ τοῦ χωρίου Στεφανιά τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος (BSA 1960, 164, εἰκ. 19), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα διπλοῦ ὀχυρωματικοῦ τείχους, ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙ πιθανῶς, ΥΕ ΙΙΙ Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, πήλινον ΥΕ ΙΙΙ Α γυναικεῖον εἰδῶλιον, λίθινος τριπτῆρ καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. BSA 1960, 95-96.

(β) Ἐκ χαμηλοῦ ὑψώματος, περί τὰ 200 μ. ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων ἐκ λίθων καὶ ὠμῶν πλίνθων καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ κλασσικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1960, 97.

(γ) Ἐξ ἐτέρου λόφου κειμένου νοτιώτερον τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. BSA 1960, 97.

ΜΕ θέσις 458, ΥΕ ΙΙ 165, ΥΕ ΙΙΙ Α 271, ΥΕ ΙΙΙ Β 357.

527. ΣΚΑΛΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 94-95, 1961, 165, 170-171. Π-Π, 61-62. GAMS, 46. GAC, 113-114.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Νικολάου, περί τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Σκάλα Λακεδαίμονος, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. BSA 1960, 94-95, 104 (εἰκ. 19, ἀριθ. 1). GAC, 114.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1960, 104, εἰκ. 19, ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΥΕ ΙΙΙ καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1960, 95.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Ξερωνήσι, περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Σκάλας (BSA 1960, 104, εἰκ. 19, ἀριθ. 3.), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ,

ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-Β και πιθανώς ΥΕ ΙΙΙ Γ ὄστρακα. BSA 1960, 95 (ύποσημ. 133-135). GAC, 113-114.

ΜΕ θέσις 459, ΥΕ ΙΙΙ Α 272, ΥΕ ΙΙΙ Β 358, ΥΕ ΙΙΙ Γ 213.

528. ΓΚΑΓΚΑΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 170, 1961, 139. Π-Π, 62. GAMS, 44. GAC, 116.

Έκ λόφου παρά τήν Μονήν τῆς Γκαγκανιάς, περί τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Μολάων, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανά λείψανα τοίχων, δύο συλημένοι θαλαμοειδεῖς τάφοι, τεμάχιον λιθίνης ἀξίνης καὶ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. BSA 1961, 139.

ΜΕ θέσις 461, ΥΕ ΙΙΙ Β 359.

529. ΑΣΤΕΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 428. Ὅστρακα τῆς ΠΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β)Καραοῦσι καὶ (δ) Δραγατσούλα. BSA 1960, 89-92 (ύποσημ. 115, 117), 1972, 262-263.

ΜΕ θέσις 462, ΥΕ Ι 111, ΥΕ ΙΙ 166, ΥΕ ΙΙΙ Α 273, ΥΕ ΙΙΙ Β 360, ΥΕ ΙΙΙ Γ 214, πρωτογ. 216, γεωμ. 356.

530. ΛΑΓΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 105, 1961, 165. Π-Π, 62 κ.έ., 63 (Πεζούλια) κ.έ. GAMS, 47. Excavations 1976, 110. GAC, 112.

(α) Έκ λόφου κειμένου περί τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Λάγιον τῆς ἐπαρχίας Λακεδαιμόνος, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1960, 105.

(β) Έκ τοῦ λόφου Πεζούλια, νοτίως τοῦ χωρίου Λάγιον καὶ ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς (BSA 1960, 104 εἰκ. 19), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β ὄστρακα.

ΜΕ θέσις 463, ΥΕ ΙΙ 167, ΥΕ ΙΙΙ Α 274, ΥΕ ΙΙΙ Β 361.

531. ΣΟΥΛΙΟΝ-ΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 97-100, 1961, 165, 168-173, 1972, 205-270. JHS 1960 AR, 10, 1961 AR, 32-33, 1964 AR, 9-10, 1974 AR, 15-16, 1975 AR, 15-17. ΑΔ 1960 Χρον., 104-105, 1964 Χρον., 146-147, 1973-74 Χρον., 312-314, 1977 Χρον., 66-68. LMTS, 88. Π-Π, 62-63 κ.έ. GAMS, 47. Excavations 1976, 106. GAC, 112-113. Μ-Χ, 65.

Χάρτης περιοχῆς, BSA 1960, 104 (εἰκ. 19). Διάγραμμα ἀνασκαφῆς, BSA 1972, 205 (εἰκ. 1).

Ἀνασκαφαὶ τοῦ W. Taylour κατὰ περιόδους μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1959 καὶ 1974 (Excavations 1976, 106) ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Σούλιον Λακεδαιμόνος καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ἑκατὸ περίπου τάφους, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, καλύπτοντα χρονολογικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ ΠΕ μέχρι ΥΕ ΙΙΙ Β χρό-

νων, ὥς καὶ ἐν ΥΕ ΙΙΙ Γ ἀγγεῖον. BSA 1972, 205-270. JHS 1974-1975 ἔ.ἄ.

ΜΕ θέσις 464, ΥΕ Ι 112, ΥΕ ΙΙ 168, ΥΕ ΙΙΙ Α 275, ΥΕ ΙΙΙ Β 362, ΥΕ ΙΙΙ Γ 215.

532. ΓΛΥΚΟΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 429. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἁγίος Στρατηγὸς καὶ (γ) λόφος ἀνατολικῶς τοῦ Ἁγίου Στρατηγοῦ. BSA 1960, 87-89 (ὑπόσημ. 108).

ΜΕ θέσις 465, ΥΕ ΙΙ 169, ΥΕ ΙΙΙ Α 276, ΥΕ ΙΙΙ Β 363.

533. ΣΥΚΕΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 138. GAMS, 53. ΑΔ 1973-74 Χρον., 294-295. GAC, 116-117.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀνεμόμυλος, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Συκέα τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1961, 138.

(β) Παρὰ τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου, κατὰ τὴν κατασκευὴν κοινοτικῆς ὁδοῦ, ἀνεκαλύφθη ΥΕ θαλαμοειδῆς τάφος ἀνασκαφεὶς τὸ ἔτος 1973, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν 24 ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Γ ἀγγεῖα, ΥΕ ΙΙ χαλκοῦν ξίφος, ξυρόν, μαχαίριον, δύο λαβίδες καὶ τρία κομβία. ΑΔ 1973-74 Χρον., 294-295.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σφύζες, πλησίον τοῦ νεκροταφείου τῆς Συκέας, ἐπεσημάνθη τὸ ἔτος 1972 συστάς κατεστραμμένων μυκηναϊκῶν τάφων. ΑΔ 1973-74 Χρον., 294 (ὑπόσημ. 6).

ΥΕ ΙΙ θέσις 170, ΥΕ ΙΙΙ Α 277, ΥΕ ΙΙΙ Β 364, ΥΕ ΙΙΙ Γ 216.

534. ΑΓΓΕΛΩΝΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 138. GAMS, 53. Excavations 1976, 105. GAC, 117. ΑΔ 1981 Χρον., 129-131.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κολλύρι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἀγγελώνα τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ καὶ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 138.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μπάστιζα ἐνετοπίσθη τὸ ἔτος 1981 νεκροταφεῖον ΥΕ θαλαμοειδῶν τάφων, ἐξ ἑνὸς ἐρευνηθέντος τῶν ὁποίων συνελέγησαν τρία ΥΕ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα. ΑΔ 1981 Χρον., 129-131.

ΥΕ θέσις 318.

535. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Νεολ. θέσις 430. Ἐπιφανειακά ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ΒΑ τοῦ χωρίου. BSA 1961, 137.

ΥΕ ΙΙ θέσις 171, ΥΕ ΙΙΙ Α 278, ΥΕ ΙΙΙ Β 365, ΥΕ ΙΙΙ Γ 217.

536. ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1957, 548. JHS 1957 AR, 12. BSA

1961, 114-118. Π-Π, 96-97. Excavations 1976, 110. GAC, 120. M-X, 65 κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Στενά, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Γυθείου, παρὰ τὸ χωρίον Μαυροβούνιον, ἔχουν εὑρεθῇ δύο πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ τεμάχια σιδηροῦ ὄπλου, αἰχμῆς δόρατος πιθανῶς, ἐκ τάφου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, εὑρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Γυθείου. BSA 1961, 114-117 (ὑποσημ. 9-12).

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας ΝΔ τῆς προηγουμένης, εἰς ἀπόστασιν 5 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ Γυθείου καὶ βορείως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀρεόπολιν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ, καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἑπτὰ μυκηναϊκοὶ θαλαμοειδεῖς τάφοι. BSA 1967, 117-118 (ὑποσημ. 13-18).

(γ) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης νοτίως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀρεόπολιν καὶ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1961, 116, εἰκ. 3) ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴ καὶ τεχνητὸς τύμβος καλύπτων ἐνδεχομένως θολωτὸν τάφον. BSA 1961, 116 (ὑποσημ. 20-24).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 280, ΥΕ ΙΙΙ Β 367, ΥΕ ΙΙΙ Γ 218, πρωτογ. 217.

537. ΕΛΑΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 139. GAMS, 53. GAC, 116.

Ἐκ τοῦ βραχῶδους λόφου μετὰ τοῦ μεσαιωνικοῦ πύργου, νοτίως τοῦ χωρίου Ἑλαία τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς καὶ ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 139. GAC, 116.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 319.

538. ΠΛΥΤΡΑ. Νεολ. θέσις 431. Ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα. BSA 1961, 140 (ὑποσημ. 176).

ΜΕ θέσις 467, ΥΕ ΙΙΙ 321.

539. ΠΥΡΓΟΣ ΔΙΡΟΥ. Νεολ. θέσις 432. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ΠΕ περιόδου πρέπει νὰ ἀνήκουν δύο κυκλαδικὰ εἰδῶλια ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀλεπότρυπα καὶ ἄλλα ἴσως εὐρήματα. BCH 1962, 724, (εἰκ. 5). AAA 171, 23, 25, 302.

540. ΚΟΤΡΩΝΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 119. GAMS, 48. ΑΔ 1968 Χρον., 154. Excavations 1976, 109. GAC, 120.

Ἐκ τῆς μικρᾶς νησίδος Σκοπᾶ, παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ χωρίου Κότρωνας τῆς ἐπαρχίας Γυθείου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν ΠΕ ἀγγεῖον (ΑΔ 1968 Χρον., 154-155), ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα, λείψανα δύο ταφῶν εἰς πίθους ΜΕ ἢ ΥΕ χρόνων, τεμάχια λιθίνων ἐργαλείων, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1961, 119.

ΜΕ θέσις 469, ΥΕ 322.

541. ΕΛΙΚΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 141-142. GAMS, 53-54. GAC, 118.

Ἐκ λόφου εἰς τὴν τοποθεσίαν Στενά, μεταξὺ τοῦ χωρίου Ἑλικά τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς καὶ τῆς κοιλάδος τῆς Νεαπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ, ΥΕ I-II καὶ ΥΕ III Β ὄστρακα καὶ ὀψιανός, πέντε συλημένοι ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι εἰς δύο συστάδας, πιθανῶς δὲ ὑπάρχει καὶ τρίτη συστάς ὁμοίων τάφων. BSA 1961, 141-142.

ΥΕ I θέσις 114, ΥΕ II 172, ΥΕ III Β 369.

542. ΚΗΠΟΥΛΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 123 (ὑπόσημ. 67). GAMS, 49. GAC, 121.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κηπούλα τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Λακωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ καὶ ΥΕ III ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. BSA 1961, 123 (ὑπόσημ. 67).

ΥΕ III θέσις 323.

543. ΛΑΤΟΜΕΙΟΝ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥαῖσι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Λατομεῖον τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἔναντι τῆς Ἑλαφονήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΕ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 146.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου ἔχουν ἐπὶ πλεόν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ὀψιανός. BSA 1961, 146.

544. ΠΑΥΛΟΠΕΤΡΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1961, 146-148, 1969, 113-142. ΑΔ 1969 Χρον., 141. Excavations 1976, 107. GAC, 118-119.

Ἐρευναι Ἀγγλων ἐπιστημόνων τὸ ἔτος 1968 εἰς τὸν πορθμὸν μεταξὺ τῆς Ἑλαφονήσου καὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Λακωνικῆς, παρὰ τὴν νησίδα Παυλοπετρί, ἀπεκάλυψαν, εἰς βάθος 2-3 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, λείψανα πολυαρίθμων οἰκημάτων, 37 τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τοῦ Παυλοπετρίου στρώματα κατοικήσεως καὶ νεκροταφεῖον 60 μικρῶν, ΠΕ ἴσως, θαλαμοειδῶν καὶ δύο μεγαλυτέρων ὁμοίων ΥΕ τάφων κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς νησίδος (BSA 1969, 112-113 εἰκ. 1,3) ὡς καὶ κεραμικὴν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ I-III Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1969, 113-142.

ΜΕ θέσις 470, ΥΕ I 115, ΥΕ II 173, ΥΕ III Α 281, ΥΕ III Β 370.

545. ΝΕΑΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 170 (ὑπόσημ. 198), 1961, 142-144. GAMS, 54. Excavations 1976, 111. GAC, 119.

(α) Ἐκ λόφων εὐρισκομένων περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Νεαπόλεως τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς καὶ ἐκατέρωθεν τῆς ἀμαξι-

τῆς ὁδοῦ πρὸς Μολάους (BSA 1961, 143 εἰκ. 13) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς ὥς καὶ λείψανα ΥΕ θαλαμοειδῶν τάφων. BSA 1961, 142-144 (ὑπόσημ. 104).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρον, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς νοτίως τῆς Νεαπόλεως (BSA 1961, 144 εἰκ. 14), ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι προέρχονται δύο σφραγιδόλιθοι χετταϊκοῦ τύπου, δακτύλιος καὶ τέσσαρες ψῆφοι ὄρμου τοῦ Ashmolean Museum τῆς Ὁξφόρδης. BSA 1956, 170 (ὑπόσημ. 13), 1961, 144 (ὑπόσημ. 198).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 282, ΥΕ ΙΙΙ Β 371.

546. ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 170, 1961, 146-148. BCH 1958, 714. JHS 1958 AR, 10. GAMS, 54. Excavations 1976, 107. GAC, 119.

Ἐκ δώδεκα τοποθεσιῶν τῆς Ἐλαφονήσου (BSA 1961, 144, εἰκ. 14, Α-Μ) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῆς ΠΕ ἢ ΥΕ ΙΙΙ περιόδου. BSA 1961, 146-148. GAC, 119.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 326.

VII. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

A. ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

(α). ΚΕΡΚΥΡΑ

547. ΣΙΔΑΡΙ. Νεολ. θέσις 433. Τὸ ἀνώτερον προϊστορικὸν στρῶμα Α τῆς θέσεως καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ ἀνήκουν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. Balk. Stud. 1969, 401, 408-414.

548. ΚΕΦΑΛΙ. Βιβλιογραφία: AA 1913, 105-109. AM 1914, 175-176. BSA 1931-32, 138-139. Epirus, 365. AD 1965 Χρον., 378-379. Balk. Stud. 1969, 412-413.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Dörpfeld τὰ ἔτη 1913-1914 ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Κεφάλι κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς Κερκύρας (AD 1966 Χρον., 327 σχέδ. 3) ἀπεκάλυψαν τοπικὴν κεραμικὴν τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τινα ὄστρακα ἀναφερθέντα ὥς μυκηναϊκὰ ἀρχικῶς (AM 1913, 108), ἀλλ' ἀμφισβητηθέντα βραδύτερον (BSA 1931-32, 138-139. Epirus, 365) καὶ τὰ ὅποια ὁ Σορδίνας χαρακτηρίζει ὥς πρωτομινύεια. Balk. Stud. 1969, 411-413.

ΜΕ θέσις 471.

549. ΑΦΙΩΝΑΣ. Νεολ. θέσις 434. Ὁ προϊστορικὸς οἰκισμὸς τῆς θέσεως καλύπτει χρονολογικῶς ὅλην τὴν ΠΕ περίοδον ἀλλ' ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ

τοπικήν κεραμικήν. ΑΜ 1934, 147-240. Epirus, 363-365. Balk. Stud. 1969, 408-414.

ΜΕ θέσις 472.

550. ΒΑΤΟΣ-ΕΡΜΩΝΕΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 378-381. Balk. Stud. 1969, 409-414. Ηόρος 1983, 26-28.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μάκρου τὸ Βουνό, ΒΑ τοῦ χωρίου Βάτος ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Ηόρος 1983, 34, χάρτης), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ἀρχιτεκτονικά λείψανα ὀχυρώσεως καὶ οἰκιῶν, χειροποίητος κεραμική, περιλαμβάνουσα καὶ τεμάχια μὲ διχαλωτάς λαβάς, καὶ ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου. Ηόρος 1983, 29.

(β) Ἐρευνα τοῦ Δοντᾶ τὸ ἔτος 1964 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἑρμῶνες, δυτικῶς τοῦ χωρίου Βάτος (ΑΔ 1966, 327 σχέδ. 3), ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως προϊστορικῆς κεραμικῆς τὸ ἔτος 1963, καὶ ἐπιφανειακῇ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις τῆς θέσεως (Ηόρος 1983, 27-28), ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς λείψανα ὀχυρώσεως καὶ τεμάχια πηλοῦ ἐξ ἀχυροσκεπῶν καλυβῶν, κεραμικήν περιλαμβάνουσιν καὶ διχαλωτάς λαβὰς ἀγγείων, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα ἐκ πυριτολίθου χρονολογοῦντα τὸν οἰκισμὸν, κατὰ τὸν Δοντᾶν, μετὰ τῆς πρωτοελλαδικῆς καὶ μεσοελλαδικῆς περιόδου. Ἐκ τῆς αὐτῆς θέσεως προέρχονται χαλκοῦς ΥΕ διπλοῦς πέλεκυς καὶ σμίλη τοῦ Μουσείου Κερκύρας, εὑρεθέντα ὑπὸ χωρικοῦ. ΑΔ 1965 Χρον., 378-381. Ηόρος 1983, 27-28.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τζαραντάνον, περὶ τὰ 400 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου (χάρτης, Ηόρος 1983, 34), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα, παρεμφερῇ πρὸς τὰ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, καὶ λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου. Ηόρος 1983, 28-29. Balk. Stud. 1969, 409-414.

ΜΕ θέσις 473.

- 551α. ΜΕΣΟΓΓΗ. Νεολ. θέσις 435. Πήλινον ΠΕ II-III ἀγκυροειδὲς ἀντικείμενον καὶ προϊστορικὰ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μιγκλοβούνια Χλοματιανῶν. ΑΔ 1984 Χρον., 211-212.

Β. ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

(α) ΛΕΥΚΑΣ

551. ΛΕΥΚΑΣ. Ἐκ τοῦ διπλοῦ σπηλαίου Χοιρότρυπα (διαφορετικοῦ τῆς Χοιροσπηλιάς), δυτικῶς τῆς πόλεως Λευκάδος, ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικὰ χειροποίητα ὄστρακα, τεμάχια πυριτολίθου καὶ λεπίς ὀψιανού, τὸ δὲ σπήλαιον παραβάλλεται πρὸς τὸ σπήλαιον παρὰ τὸ χωρίον

Φρύνιον, τὸ ὁποῖον χρονολογεῖται εἰς ΠΕ-ΜΕ χρόνους. ΑΔ 1969 Χρον., 278, 1982 Χρον., 266.

ΜΕ θέσις 474.

552. ΦΡΥΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1968 Χρον., 321. JHS 1970 AR, 19. BCH 1970, 1011. GAC, 183-184.

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀσβότρυπα, ΒΔ τοῦ χωρίου Φρύνιον, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ ὄστρακα, ἐν ΜΕ πιθανῶς καὶ ἀναθήματα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1968 Χρον., 321.

ΜΕ θέσις 475.

553. ΝΥΔΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: W. Dörpfeld, Alt-Ithaka, I-II, München 1927. GAMS, 94. BSA 1931-32, 229-230, 1974, 129-144, 1975, 37-49. Excavations 1975, 7-8. ΑΔ 1976 Χρον., 198, 1980 Χρον., 328. GAC, 184.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ W. Dörpfeld τὰ ἔτη 1901-1913 εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ χωρίου Νυδρί κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Λευκάδος καὶ μεταξὺ τῶν ὑψωμάτων Σκάρος ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Ἀμάλι ἀπὸ Νότου ἐγγὺς δὲ τοῦ Στενοῦ (χάρτης, Alt-Ithaka II, πίν. 10), ἔχουν φέρει εἰς φῶς τὰ ἐπόμενα ΠΕ ἢ ΜΕ λείψανα ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

(α) Ἐκ τῶν νοτιῶν ὑπωρειῶν τοῦ Σκάρου (Alt-Ithaka II, πίν. 10,5) κυκλοτερῆ ταφικὸν τύμβον (S) καλύπτοντα περὶ τοὺς 14 τάφους, ἐξ ὀρθίων πλακῶν συνήθως, οἱ ὁποῖοι περιεῖχον κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χαλκοῦ, ὀστοῦ ἢ λίθου, τῆς ΜΕ περιόδου πιθανῶς. Alt-Ithaka I, 207-213, 309-314. Alt-Ithaka II, Beilage 69-72, πίν. 14. BSA 1974, 140-141.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς χερσονήσου ἢ ὁποία φράσσει τὸν λιμένα τοῦ Βλυχοῦ ἐξ Ἀνατολῶν (Alt-Ithaka II, πίν. 10 K), ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, πρωτόγονα εἰδῶλια καὶ προϊστορικὰ ὄστρακα. Alt-Ithaka I, 205.

(γ) Ἐκ διαφόρων σημείων μεταξὺ τῶν ὑψωμάτων Σκάρος καὶ Ἀμάλι (Alt-Ithaka II, πίν. 10) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐξ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν ΜΕ ἴσως χρόνων. Alt-Ithaka I, 217, 318. Alt-Ithaka II, Beilage 58 C.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἡρειωμένου ναοῦ τοῦ Σωτῆρος (Alt-Ithaka II, πίν. 10 H), ΒΑ τοῦ Στενοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα παναρχαίου ἱεροῦ συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ΠΕ ἴσως καὶ ΥΕ III χρόνων. Alt-Ithaka I, 205-206, 278, 319. AM 1934, 182-187. GAMS, 94. GAC, 184 (ἀριθ. 11).

(ε) Ἐκ τῶν βορείων ὑπωρειῶν τοῦ ὑψώματος Ἀμάλι δυτικῶς τοῦ Στενοῦ (Alt-Ithaka II, πίν. 10 F) ἔχει ἀναφερθῇ ὀρθογώνιος τάφος F περιέχων δέκα τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, συνοδευομένους ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα ἐξ ἀργύρου, χαλκοῦ, λίθου, πηλοῦ καὶ ὀστοῦ ΜΕ χρόνων. Alt-Ithaka I, 213-217, 314-318. Alt-Ithaka II, Beilage 34, 73-74 a-b, πίν. 15. BSA 1974, 138-140.

(ς) Λεῖψανα ἀνακτόρου, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, ἐπὶ τῶν ΒΔ κλιτύων τοῦ ὑψώματος Ἀμάλι, δυτικῶς τοῦ Στενοῦ (Alt-Ithaka II, πίν. 10 P), καὶ νοτιώτερον τούτου λεῖψανα καμπυλογράμμων οἰκιῶν ΜΕ ἴσως χρόνων. Alt-Ithaka I, 198-203, 277-285. Alt-Ithaka II, Beilage 56-59, πίν. 12.

(ζ) Εἰς τὴν περιοχὴν ΝΔ τοῦ ἀνακτόρου (Alt-Ithaka II, πίν. 10 R) ἀπεκαλύφθησαν περὶ τοὺς 33 κυκλοτερεῖς ταφικοὶ τύμβοι R 1-33, σχηματιζόμενοι κατὰ τὴν βάσιν διὰ λίθων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν πλείονες τῶν 50 ταφαί, εἰς πίθους, εἰς θήκας ἐξ ὀρθίων πλακῶν ἢ εἰς τάφους μὲ κτιστὰ τοιχώματα, συνοδευόμεναι ἀπὸ ΠΕ κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ ἄλλων ὑλῶν. Alt-Ithaka I, 217-250, 286-309. Alt-Ithaka II, Beilage 35-44, 60-68, πίν. 10, 12, 13. BSA 1974, 129-138, 141-144, 1975, 37-49. ΑΔ 1976 Χρον., 198, 1980 Χρον., 328.

ΜΕ θέσις 476, ΥΕ III 327.

554. ΣΥΒΡΟΣ. Βιβλιογραφία: AAA 1975, 216-223. ΑΔ 1975 Χρον., 241-242. M-X, 273.

(α) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ὑδρευτικοῦ δικτύου κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ χωρίου Σύβρος, εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Λευκάδος, τὸ ἔτος 1975 καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ ἀπεκάλυψαν δύο ΠΕ τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ τοιχαρίων, περιέχοντας πέντε ὁ εἷς καὶ ἐξ ὁ ἕτερος νεκροὺς συνοδευομένους ἀπὸ δύο πήλινα πηνία, χαλκοῦν ἐνώτιον, δύο χαλκᾶς ψήφους περιδεραίου, ΠΕ ὄστρακα καὶ λίθινα καὶ ἐξ ὀπτοῦ πηλοῦ ἐργαλεῖα, εὑρεθέντα εἰς τὰς καλυπτούσας τοὺς τάφους ἐπιχώσεις. AAA 1975, 216-220. ΑΔ ἔ.ἄ.

(β) Εἰς ἕτερον σημεῖον τοῦ χωρίου Σύβρος αἱ ἐργασίαι ἐγκαταστάσεως τοῦ ὑδρευτικοῦ δικτύου κατέστρεψαν γεωμετρικὴν ταφὴν εἰς πύθον, συνοδευομένην ἀπὸ σκύφον, κοσμούμενον διὰ σχεδίου ζατρικίου, ἀπὸ ψήφον ὑαλομάζης καὶ ἀπὸ δύο χαλκοὺς δακτυλίου. AAA 1975, 220. ΑΔ ἔ.ἄ. M-X, ἔ.ἄ.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λακκούλια, ἀπέχουσιν περὶ τὰ 200 μ. ἀπὸ τοῦ χωρίου, ἀπεκαλύφθη τὸ ἔτος 1965 προϊστορικὸς τάφος ἀλλὰ δὲν

παρέχονται πλείονες πληροφορίες περὶ αὐτοῦ. ΑΔ 1969 Χρον., 278-279. ΑΑΑ 1975, 221.

Γεωμ. θέσις 358.

555. ΑΘΑΝΙΟΝ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξὺ τῶν χωρίων Δράγανον καὶ Ἀθάνιον κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς Λευκάδος ἔχει ἀναφερθῇ διχαλωτὴ λαβὴ μεγάλου προϊστορικοῦ ἀγγείου (ΑΔ 1969 Χρον., 278) δυναμένη νὰ παραλληλισθῇ πρὸς ὁμοίας ΠΕ λαβὰς ἐκ δύο τῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Βάτος Κερκύρας. ΑΔ 1965 Χρον., 380. Ηόρος 1983, 27-28 (εἰκ. 1ε).

556. ΕΥΓΗΡΟΣ-ΧΟΙΡΟΣΠΗΛΙΑ. Νεολ. θέσις 436. Κεραμικὴ τῆς ΠΕ ΙΙΙ πιθανῶς περιόδου. Alt-Ithaka I, 336-338. GAC, 185.

ΜΕ θέσις 477, ΥΕ ΙΙΙ Α 283, ΥΕ ΙΙΙ Β 372.

(β) ΜΕΓΑΝΗΣΙ

557. ΣΠΑΡΤΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 437. Πιθανὰ ΠΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπήλαιον ἐγγὺς τοῦ Σπαρτοχωρίου. BSA 1931-32, 231-232. ΥΕ ΙΙΙ θέσις 328.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

(α). ΙΘΑΚΗ

558. ΣΤΑΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1931-32, 229, 263-264, 1934-35, 1-73, 1938-39, 1-51, 1939-40, 1-13, 1949, 307-312, 1952, 227-242, 1973, 1-34. GAMS, 95-96. Excavations 1975, 3-5. GAC, 185-186. M-X, 76-77 κ.έ.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου τῆς Ἰθάκης Σταυρὸς (χάρτης τῆς νήσου καὶ διάγραμμα τῆς περιοχῆς, BSA 1939-40, πίν. 1), κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ αἱ ἐπόμεναι προϊστορικαὶ τοποθεσίαι:

(α) Μικρὰ ἔρευνα τοῦ C. R. Wason καὶ τῆς S. Benton εἰς τὴν θέσιν "Ἅγιος Ἀθανάσιος, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Σταυρὸς, ἀπεκάλυψε, πλὴν ἄλλων λειψάνων, ὀλίγην ΥΕ ΙΙΙ κεραμικὴν. BSA 1934-35, 1, 15, 31 (ὑποσημ. 2), 33 (ἀριθ. 119 d), 34 (ἀριθ. 126 b), 1939-40, 2. GAC, 185. M-X, 76 (ἀριθ. 164, α).

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Πηλικάτα, περὶ τὰ 600 μ. ΒΔ τοῦ Σταυροῦ, Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ κεραμικὴν καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα. BSA 1934-35, 1-44, 1939-40, 2-3, 9-11. LMTS, 108. GAMS, 95. GAC, 185. M-X, 76.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς πλατείας τοῦ Σταυροῦ ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ καὶ πρωτογεωμετρικά ὄστρακα καὶ ταφαὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1934-35, 1 (ὑπόσημ. 4), 1939-40, 2-3, 1952, 227-242. GAC, 186. Μ-Χ, 76.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀσπροσυκιά, δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1934-35, 1 (ὑπόσημ. 5), 15, 31 (ὑπόσημ. 2), 33 (ἀριθ. 119 C), 34 (ἀριθ. 126 a, 129). GAC, 186. Μ-Χ, 76.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τρεῖς Λαγκάδες, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ Σταυροῦ καὶ ἐγγὺς τοῦ ὁρμου τῆς Πόλεως, Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴν καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα. BSA 1973, 1-24. GAC, 186. Μ-Χ, 76.

(ς) Ἐκ σπηλαίου παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ὁρμου τῆς Πόλεως, ΝΔ τοῦ Σταυροῦ, Ἀγγλικάι ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων λείψανα. BSA 1934-35, 45-73, 1938-39, 2-51, 1949, 307-312, 1991, 43-64. LMTS, 108. GAC, 186. Μ-Χ, 77 κ.έ.

ΜΕ θέσις 478, ΥΕ ΙΙΙ Α 284, ΥΕ ΙΙΙ Β 373, ΥΕ ΙΙΙ Γ 219, πρωτογ. 218, γεωμ. 359.

559. ΑΕΤΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1905, 145-168. BSA 1932-33, 22-65, 1948, 1-124, 1953, 255-361. LMTS, 109-110. GAMS, 96. Excavations 1975, 3-5. GAC, 186-187. Μ-Χ, 77 κ.έ. Ἔργον 1984, 42-45, 1985, 36-42, 1986, 78-83, 1987, 75-76, 1988, 140. ΠΑΕ 1984, 109-121, 1985, 201-215, 1986, 234-240.

Ἔρευναι κατὰ καιροὺς ὑπὸ διαφόρων ἀρχαιολόγων (Excavations 1975, 3-5. ΠΑΕ 1984, 109-112) ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ἀετός, κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἰθάκης (BSA 1932-33, 23, εἰκ. 1), καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1931-1938 (BSA ἔ.ἀ.) καὶ τοῦ Συμεώνογλου τὰ ἔτη 1984-1987 (Ἔργον ἔ.ἀ. ΠΑΕ ἔ.ἀ.) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα (Ἔργον 1987, 75-76), ΥΕ ΙΙΙ Γ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα καὶ πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα. Μ-Χ, 77 κ.έ. Ἔργον ἔ.ἀ. ΠΑΕ ἔ.ἀ.

ΜΕ θέσις 479, ΥΕ ΙΙΙ Γ 220, πρωτογ. 219, γεωμ. 360.

(β). ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

560. ΚΟΥΛΟΥΡΑΤΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1931-32, 225. GAMS, 96. GAC, 190.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κακολαγκάδα, παρὰ τὸ χωρίον Κουλουράτα τῆς ἐπαρχίας Σάμης, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ καὶ ΜΕ ὄστρακα. BSA 1931-32, 225.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλάτι ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα ΥΕ ΙΙΙ κυλίκων. GAC, 190.

ΜΕ θέσις 481, ΥΕ ΙΙΙ 329.

561. ΚΡΑΝΗ. Βιβλιογραφία: CRAI 1911, 7-8. ΠΑΕ 1912, 114-115, 250. Π. Καββαδίας, Προϊστ. Ἀρχαιολ. (1914), 372-373. ΑΔ 1919, 82-92, 1969 Χρον., 270-271. BSA 1931-32, 223-224. ΑΕ 1932, 2-4, 14. GAMS, 97. Excavations 1975, 5-6. AAA 1977, 122-125. GAC, 187.

Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῶν, Καββαδίου (CRAI 1911, 7-8. ΠΑΕ 1912, 250. Προϊστ. Ἀρχαιολ., 372-373), Κυπαρίσση (ΑΔ 1919, 82-92), Μαρινάτου (ΑΕ 1932, 2-4) καὶ Καλλιγᾶ (ΑΔ 1969 Χρον., 270-271) ἐπὶ τοῦ ὠχυρωμένου ὑψώματος Παλαιόκαστρο, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Ἀργοστολίου παρὰ τὴν ἀκτὴν, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Κράνης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ λόφου Πεζοῦλες, τοῦ ΝΑ τῶν τριῶν λόφων τῶν ἀποτελούντων τὸ ὕψωμα, ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα (ΑΔ 1919, 82-92, 1969 Χρον., 271. BSA 1931-32, 223-224) εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται καὶ τινὰ ΥΕ ΙΙΙ Β τεμάχια ἀγγείων (GAMS, 97), ἐκ δὲ τῆς τοποθεσίας Ῥίζα, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὑψώματος, λείψανα προμυκηναϊκοῦ οἰκισμοῦ καὶ λακκοειδεῖς ἢ κιβωτιστήμους προμυκηναϊκοὺς ἢ μυκηναϊκοὺς τάφους ὡς καὶ κατεστραμμένον μυκηναϊκὸν θολωτὸν τάφον (CRAI 1911, 7-8. ΠΑΕ 1912, 250. Προϊστ. Ἀρχαιολ., 372-373. ΑΕ 1932, 2-4). Εἰς τέλος ΥΕ ΙΙΙ Γ σφραγιδόλιθος ἐκ τῶν τάφων τούτων εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν. AAA 1977, 122-125.

ΜΕ θέσις 482, ΥΕ ΙΙΙ Β 376, ΥΕ ΙΙΙ Γ 223.

562. ΚΟΡΝΕΛΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1931-32, 220. GAMS, 96. ΑΔ 1969 Χρον., 271-273. GAC, 189-190.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, ΝΑ τοῦ χωρίου Κορνέλλος παρὰ τὴν ΝΑ ἄκρην τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ χονδροειδῆ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ λαβὴ μινυείου ἀγγείου, καὶ τεμάχια πυριτολίθου. BSA 1931-32, 220. ΑΔ 1969 Χρον., 273.

ΜΕ θέσις 484.

VIII. ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ-ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

(α). ΛΗΜΝΟΣ

563. ΠΛΑΚΑ. Έκ τής τοποθεσίας "Αξια ή "Αξιες, παρά τὸ χωρίον Πλάκα κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς Λήμνου (χάρτης, Poliochni I, 16 εἰκ. 1), εἰς τὸ Μουσεῖον Μυρίνης ὑπάρχουν προϊστορικά εὐρήματα τῆς ΠΕ πιθανῶς περιόδου. Τ. Κ α ψ ι δ ἔ λ η ς - Σ. Κ ο μ ν η ν ὅ ς, "Η Λήμνος, Τουριστικός Ὁδηγός, Ἀθήναι 1982 (=Λήμνος), 162, 228.
564. ΚΑΤΑΛΑΚΚΟΝ. Έκ τοῦ ὑψώματος Μικρὸ Καστέλλι, βορείως τοῦ χωρίου Κατάλακκον, κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς νήσου (Poliochni I, 16, εἰκ. 1), εἰς τὸ Μουσεῖον Μυρίνης ὑπάρχουν ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. Λήμνος, 116, 172. ΑΔ 1986 Χρον., 205-206.
565. ΑΤΣΙΚΗ. Έκ τοῦ λόφου Προγόμυλος, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀτσική, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ, μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν οἰκισμοῦ συγχρόνου πρὸς τὸν οἰκισμὸν τῆς Πολιόχνης. ΑΔ 1973 Χρον., 520, 1986 Χρον., 205-206. Λήμνος, 76, 180.
566. ΡΕΠΑΝΙΔΙΟΝ. Έκ τοῦ λόφου Κότσινος, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ὶεπανίδιον παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἔχουν ἀναφερθῇ λίθιναι ἀξίναι, αἰχμαὶ βελῶν ἐκ πυριτολίθου, ψῆφοι ὀρμων καὶ χαλκᾶ κοσμήματα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. ΑΜ 1906, 553-555. ΒSA 1918-19, 164. Λήμνος, 209-211.
567. ΜΥΡΙΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1906, 60-86, 241-256. ΒSA 1918-19, 156-161. Excavations 1975, 12-13. ΑΔ 1972 Χρον., 600, 1986 Χρον., 198. Λήμνος, 162.
- Έκ τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Μυρίνης, παρὰ τὸ χωρίον Κάστρο ἢ Μύρινα κατὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου, ἔχουν γνωσθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὀλίγα προϊστορικά ὄστρακα (ΑΜ 1906, 60-61. Λήμνος, 162), ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Πολιόχνης, καὶ μικρὰ πρόχους τῆς αὐτῆς περιόδου. ΑΔ 1972 Χρον., 599-600, 1986 Χρον., 198.
568. ΚΟΝΤΙΑΣ. Έκ τῶν τοποθεσιῶν Τροχαλιὰ καὶ Βρυόκαστρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κοντιάς, κειμένου ΝΑ τῆς Μυρίνης, ἔχουν ἀναφερθῇ

προϊστορικοί οικισμοί της ΠΕ ἴσως περιόδου. Poliochni σ. XLVIII-XLIX. Λήμνος, 162.

569. KAMINIA-ΠΟΛΙΟΧΝΗ. Βιβλιογραφία: PPS 1955, 144-155 (μετὰ βιβλιογραφίας). Boll. d'Arte 1957, 193-217. L. Bernabò - Brea, Poliochni, Città Preistorica nell'Isola di Lemnos, I-II, Roma 1964-1976 (=Poliochni).

Ἀνασκαφαὶ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1931-1960 εἰς τὴν τοποθεσίαν Πολιόχνη, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Καμίνια ἐπὶ τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς Λήμνου (Poliochni I, 16 εἰκ. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὸν οἰκισμόν, αἱ ἐπιχώσεις τοῦ ὁποῖου, πάχους 9 μ. περίπου, ἔχουν διαιρεθῇ εἰς ἑπτὰ στρώματα κατοικήσεως (I-VII) ἀριθμούμενα ἐκ τῆς βάσεως καὶ πολλὰ τῶν ὁποίων περιλαμβάνουν πλείονας φάσεις. Ἔχουν δὲ χρονολογηθῇ ἀπὸ μίαν χρονικὴν περίοδον ἀρχαιοτέραν τῆς Τροίας I (3000-2500 π.Χ.), ἂν καὶ ἡ χρῆσις τοῦ χαλκοῦ εἶναι γνωστὴ ἐκ τοῦ κατωτάτου στρώματος (Poliochni I, 29-30, 701-705. PPS 1955, 145), μέχρι τῶν πρωίμων μυκηναϊκῶν χρόνων. Poliochni I-II. Λήμνος, 64-65, 120-164.

ΜΕ θέσις 485, ΥΕ II 178.

(β). ΛΕΣΒΟΣ

570. ΜΗΘΥΜΝΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1932, 1-2. Ἰ. Δ. Κοντῆς, Λέσβος καὶ ἡ Μικρασιατικὴ τῆς περιοχῇ (Κ. Ἀ. Δοξιάδης, Ἀρχαῖες Ἑλληνικὲς Πόλεις ἀριθ. 24), Ἀθῆναι 1975 (=Λέσβος), 267. H. - G. Buchholz, Methymna. Archäologische Beiträge zur Topographie und Geschichte von Nordlesbos, Mainz am Rhein 1975 (=Methymna), 69-70 (ἀριθ. Β 6), 86-92, 121-127 (ἀριθ. Ε 9, F 11, F 19), 137 (ἀριθ. G 8).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Μηθύμνης (νῦν Βόλιμος), κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς Λέσβου (χάρται, Methymna, 21, 36, 122 εἰκ. 1,5, 34), ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΕ, ΜΕ, ΥΕ III Β-Γ, πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. JHS 1932, 2, 5-11. Methymna, ἔ.ἀ.

ΜΕ θέσις 486, ΥΕ III Β 385, ΥΕ III Γ 229, πρωτογ. 221, γεωμ. 364.

571. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Βιβλιογραφία: R. Koldewey, Die Antiken Bauresten der Insel Lesbos, Berlin 1890 (=Lesbos), 35. ΑΔ 1924-25 Παράρτ., 41-44. ΠΑΕ 1927, 57-59, 1928, 133-137. ΑΑΑ 1972, 42-45. Methymna, 123 (ἀριθ. F 8). Λεσβιακά 1978, 161-181. Μ. Παρασκευαΐδης, Ὁ Προϊστορικὸς Οἰκισμὸς τοῦ λόφου Προφῆτης Ἠλίας Ἀγίας Παρασκευῆς Λέσβου, Μυτιλήνη 1979. BCH 1979, 596. Excavations, 1975, 20-21.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀγία Παρασκευή, περὶ τὸ μέσον τῆς Λέσβου (Methymna, 36 εἰκ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τεμάχια πυριτολίθου καὶ πήλινον σφονδύλιον, ἐκ δὲ τῆς τοποθεσίας Φκολίδες, ΝΔ τοῦ Προφήτου Ἡλίου, λίθινος πέλεκυς. Lesbos, 35. Μ. Παρασκευαΐδης, ἔ.ἀ., 6, 15-16. BCH 1979, 596.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κλοπεδή, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Νάπη, ἀνασκαφαὶ τοῦ Δ. Εὐαγγελίδου τὰ ἔτη 1921, 1927-1928 καὶ τῆς Δ. Χατζῆ τὸ ἔτος 1972 ἀπεκάλυψαν, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, μικρὸν καμπυλόγραμμον οἰκοδόμημα, ΠΕ πήλινον ἀγγεῖον τοπικῆς κατασκευῆς, ἄλλα προϊστορικὰ τεφρὰ ὄστρακα καὶ δύο γεωμετρικὰς χαλκὰς πόρπας. ΑΔ 1924-25 Παράρτ., 41-44. ΠΑΕ 1927, 57-59, 1928, 133-137. ΑΑΑ 1972, 42-45. Λέσβος, 267. Methymna, 122 (εἰκ. 34), 123 (ἀριθ. F 8).

Γεωμ. θέσις 365.

572. ΑΝΤΙΣΣΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1930-31, 166-178, 1931-32, 41-67. PZ 1932, 112. LMTS, 160. Excavations 1975, 20-21. Λέσβος, 103, 308-311. Methymna, 123 (ἀριθ. F 7), 124 (ἀριθ. F 18), 137 (ἀριθ. G 7). Μ-X, 203 κ.έ. ΑΔ 1973 Χρον., 517-519.

Ἀνασκαφαὶ τῆς W. Lamb τὰ ἔτη 1931-1932 εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἀντίσσης ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς Λέσβου καὶ περὶ τὰ 16 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς Μηθύμνης (χάρτης, Methymna, 123, εἰκ. 34) καὶ ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὄστρακα (Methymna, 123 ἀριθ. F 7), λείψανα τοίχων συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ II-III Α κεραμικὴν (BSA 1930-31, 167-171, 1931-32, 42. Methymna, 124, ἀριθ. F 18, 137 ἀριθ. G 7), πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν (BSA 1931-32, 56-58), δύο ἐπάλληλα ἀψιδοειδῆ γεωμετρικὰ οἰκοδομήματα καὶ συλημένους τάφους, τινὲς τῶν ὁποίων εἶναι πιθανὸν νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν γεωμετρικὴν περίοδον. BSA 1930-31, 166-178, 1931-32, 61-67. Μ-X, 203 κ.έ.

ΥΕ II θέσις 179, ΥΕ III Α 290, πρωτογ. 222, γεωμ. 366.

573. ΑΡΙΣΒΗ. Βιβλιογραφία: Lesbos, 29-30. ΑΔ 1965 Χρον., 489-490, 1972 Χρον., 593-595.

Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις ὑπὸ τοῦ Μ. Παρασκευαΐδου (ΑΔ 1965 Χρον., 489-490) καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ ὑπὸ τῆς Δ. Χατζῆ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀρίσβης, βορείως τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου τῆς Καλλονῆς (Lesbos, 29-30 πίν. 30), ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς ἐκ τεταραγμένων στρωμάτων τοπικὴν ΠΕ κεραμικὴν. ΑΔ 1972 Χρον., 593-595.

574. ΘΕΡΜΗ. Βιβλιογραφία: W. Lamb, Excavations at Thermi in Lesbos, Cambridge 1936 (=Thermi). Methymna, 121-122 (ἀριθ. F 1, 1a), 123 (ἀριθ. F 10, f 12), 135-136 (ἀριθ. G 1, μετά βιβλιογραφίας).

Ἀνασκαφαὶ τῆς W. Lamb τὰ ἔτη 1929-1933 παρὰ τὸ χωρίον Θερμῆ, βορείως τῆς Μυτιλήνης ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Methymna, 122 εἰκ. 34), ἔχουν φέρει εἰς φῶς προϊστορικὸν οἰκισμὸν, ἀποτελούμενον ἐκ πέντε διαδοχικῶν στρωμάτων κατοικήσεως, ἀντιστοιχούντων χρονολογικῶς πρὸς τὴν Τροίαν I-V καὶ τὴν ΠΕ περίοδον τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἐπανακατῳικήθη κατὰ τὰς ΜΕ καὶ ΥΕ II-III Β περιόδους. Thermi, 1-213. Methymna, 121-123 (ἀριθ. F1, F12).

ΜΕ θέσις 487, ΥΕ II 180, ΥΕ III Α 292, ΥΕ III Β 386.

575. ΠΥΡΡΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1932, 9-12. Thermi, 143, Methymna, 123 (ἀριθ. F 6, F 15), 136 (ἀριθ. G 4). AA 1989, 339-377.

Ἐκ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Πύρρας, κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Καλλονῆς (Methymna, 122 εἰκ. 34), εἶναι γνωστά, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΠΕ, ΥΕ III Α καὶ ΥΕ III Β κεραμικὴ, εὕρισκομένη εἰς τὰ Μουσεῖα Μυτιλήνης καὶ Göttingen τῆς Γερμανίας, ὡς καὶ γεωμετρικὸν ἀψιδοειδὲς οἰκοδόμημα. Methymna, ἔ.ἀ. AA 1989, 339-377.

ΥΕ III Α θέσις 293, ΥΕ III Β 387, γεωμ. 367.

576. ΛΙΣΒΟΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 489-490, 1971 Χρον., 457. BCH 1976, 697. Λέσβος, 359-361. Methymna, 122-123 (ἀριθ. F 3-5).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουρτήρι, παρὰ τὸ ἐπίνειον τοῦ Λισβορίου Σκαμνιούδι ἢ Μπινιάς εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλλονῆς (Methymna, 122 εἰκ. 34), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα, περιλαμβανομένων καὶ ὀλίγων μυκηναϊκῶν. ΑΔ 1971 Χρον., 457. Methymna, 122-123 (ἀριθ. F 3-5).

(β) Ἐπὶ λόφου κειμένου νοτίως τοῦ Λισβορίου ἔχει ἐπισημανθῇ ἕτερος προϊστορικὸς οἰκισμός. ΑΔ 1965 Χρον., 489-490. Λέσβος, 360-361.

ΜΕ θέσις 488, ΥΕ III 331.

577. ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ. Νεολ. θέσις 439. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ συμπληρωθεῖς ἀμφορεῖς, ἐξ ὀστράκων ἐξαχθέντων κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος, τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1950 Χρον., 237.

578. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 235 (πίν. 206 ς, 207 α-δ). ΑΑ 1971, 403. Methymna, 122 (ἀριθ. F 2). Λέσβος, 7.

Έκ σπηλαίου υπό τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, μεταξὺ τῶν χωρίων Ἀκρωτήριον καὶ Λουτρά Μυτιλήνης, ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῆς Ἀμαλῆς νοτίως τῆς πόλεως (Methymna, 122 εἰκ. 34), εἰς τὸ Μουσεῖον Μυτιλήνης ὑπάρχει ὁμᾶς 13 χειροποιήτων ἀγγείων τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ὑποδηλοῦσα ὅτι τὸ σπήλαιον εἶχε χρησιμοποιοῦνθαι διὰ ταφὰς νεκρῶν. ΑΔ 1960 Χρον., 235 (πίν. 206 ς, 207α-δ). Methymna, 122 (ἀριθ. F 2)

579. ΒΡΙΣΑ. Μικρὰ ἀνασκαφὴ τῆς Δ. Χατζῆ τὸ ἔτος 1968 εἰς τὸ κτῆμα Βάσου, περὶ τὰ 100 μ. ΝΔ τοῦ νέου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Φωκᾶ ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου παρὰ τὸ χωρίον Βρίσα κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς Λέσβου, ἀπεκάλυψε ΠΕ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, ἄλλα δὲ ΠΕ ὄστρακα συνελέγησαν ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους νοτίως τοῦ ἀνασκαφέντος χώρου. ΑΔ 1972 Χρον., 599.

Β. ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

(α). ΨΑΡΑ

580. ΔΑΣΚΑΛΕΙΟ. Έκ τῆς μικρᾶς νησίδος Δασκαλειό, παρὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῶν Ψαρῶν, ἔχουν ἀναφερθῆ λείψανα τοίχων καὶ κεραμικὴ τῆς ΠΕ πιθανῶς περιόδου. BCH 1984, 812.
581. ΑΡΧΟΝΤΙΚΙ. Νεολ. θέσις 440. Ὅστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BCH 1984, 812. JHS 1984 AR, 59, 1988 AR, 61.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 294, ΥΕ ΙΙΙ Β 390, γεωμ. 368.

(β). ΧΙΟΣ

582. ΑΓΙΟΝ ΓΑΛΑ. Νεολ. θέσις 441. Λείψανα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PEAG I, 11-81.
583. ΝΑΓΟΣ. Έκ λόφου κειμένου νοτίως τοῦ χωρίου Ναγός, κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς Χίου (PEAG I, 3 εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων καὶ χονδροειδῆ ὄστρακα τοπικῆς κεραμικῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Τροίας ΙΙ-ΙV καὶ τὰς ΠΕ-ΥΕ ΙΙΙ περιόδους τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. PEAG I, 7-8.
ΜΕ θέσις 489, ΥΕ ΙΙΙ 333.

584. ΒΟΛΙΣΣΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1940-45, 39. J. Boardman, *The Greeks Overseas* (1964), 52. GAMS, 190. Methymna, 132. PEAG I, 8-9 (ἀριθ. 18).

(α) Ἐκ λόφου κειμένου ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Λευκάθια, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς κωμοπόλεως Βολισσὸς κατὰ τὸ βόρειον μέρος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Χίου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 17), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν πιθανὸν ὄστρακον τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (PEAG I, 8, 81), ὀλίγα YE III ὄστρακα, περιλαμβάνοντα καὶ ἐν YE III B, καὶ ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. GAC, 171. PEAG I, 8 (ἀριθ. 17).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀνεμόμυλος, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 18), ἔχει ἀναφερθῇ οἰκισμὸς συνοδευόμενος ἀπὸ κεραμικὴν τῆς πρωίμου καὶ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀπὸ λίθινον πέλεκυν καὶ ἀπὸ κεραμικὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων. PEAG I, 8-9 (ἀριθ. 18).

ME θέσις 490, YE III B 391.

585. ΛΑΓΚΑΔΑ. Ἐπὶ ἀκρωτηρίου παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἰσιδώρου νοτίως τοῦ χωρίου Λαγκάδα, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 14), ἔχουν ἀναφερθῇ ἔχνη οἰκισμοῦ καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PEAG I, 7 (ἀριθ. 14).

586. ΕΛΙΝΤΑ. Ἐκ λόφου κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς κοιλάδος Ἐλίντα, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 19), ἔχει ἀναφερθῇ τεμάχιον ὀψιανοῦ καὶ λείψανα ῥωμαϊκῶν χρόνων. PEAG I, 9 (ἀριθ. 19).

587. ΜΕΣΤΑ. Ἐκ λόφου παρὰ τὸ χωρίον Μεστά, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 10), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PEAG I, 7 (ἀριθ. 10).

588. ΟΛΥΜΠΟΙ. (α) Ἐκ τοῦ λόφου Τρύπανος, ΒΔ τοῦ χωρίου Ὀλύμποι κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Χίου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 9), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τειχῶν καὶ οἰκιδῶν συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PEAG I, 7 (ἀριθ. 9).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Πέτρανος, περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 8), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PEAG I, 7 (ἀριθ. 8).

589. ΠΥΡΓΙΟΝ. Ἐκ τοῦ λόφου Καστρί τοῦ Ψελλοῦ, δυτικῶς τοῦ χωρίου Πυργίον κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου (PEAG I, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 6)

έχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα τειχῶν καὶ οἰκιῶν καὶ ΠΕ, ΥΕ ΙΙΙ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμική. PEAG I, 5-6 (ἀριθ. 6).

590. ΚΑΛΑΜΩΤΗ. Ἐκ λόφου κειμένου ΝΔ τοῦ χωρίου Καλαμωτὴ ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. PEAG I, 2 (ἀριθ. 3).

591. ΕΜΠΟΡΕΙΟ. Νεολ. θέσις 442. Ἡ ΠΕ περίοδος ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὰς περιόδους V-I τοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τοῦ λιμένος τοῦ Ἐμπορείου καὶ ἀπὸ τὸν θαλαμοειδῆ τάφον Ι εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν. PEAG I, 150-152. PEAG II, 273-275.

ΜΕ θέσις 492, ΥΕ Ι 117, ΥΕ ΙΙΙ Β 393, ΥΕ ΙΙΙ Γ 231, γεωμ. 372.

592. ΔΟΤΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1940-45, 38. PEAG I, 4-5 (ἀριθ. 7).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δοτιά, κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκισμοῦ καὶ κεραμική τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀποκαλυφθέντα κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκσκαφῶν διὰ τὴν θεμελίωσιν οἰκίας, ὡς καὶ δύο λίθιναι λαβαὶ ἀγγείων καὶ δύο θαλαμοειδεῖς τάφοι, ὁ εἷς τῶν ὁποίων περιεῖχε πέντε ΠΕ ἀγγεῖα. BSA 1940-45, 38. PEAG I, 4-5 (ἀριθ. 7).

Γ. ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

(α). ΣΑΜΟΣ

593. ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΝ. Νεολ. θέσις 443. Κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΕ περιόδου, ἐνίστε κυκλαδικῆς ἢ κρητικῆς προελεύσεως. AM 1935-36, 165-168. Samos XIV, 134-135, 165-166.

ΜΕ θέσις 493, ΥΕ Ι 118, ΥΕ ΙΙ 181, ΥΕ ΙΙΙ Α 295, ΥΕ ΙΙΙ Β 394, πρωτογ. 226, γεωμ. 373.

594. ΗΡΑΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Gnomon 1927, 188-189. AM 1929, 6-64, 1930, 10-12, 1933, 150-166, 1957, 35-53, 1959, 1-74. V. Milojević, Die Prähistorische Siedlung unter dem Heraion, Grabung 1953 und 1955, Deutsches Archäologisches Institut, Samos I, Bonn 1961 (=Samos I). ΑΔ 1963 Χρον., 286-296, 1964 Χρον. 402-403. ΑΑ 1964, 220-231, 493-611. Archaeology 1973, 170-175. H. Walter, Frühe Samische Gefässe, Deutsches Archäologisches Institut, Samos V, Bonn 1968 (=Samos V). Excavations 1975, 21-22. GAC, 368-369. BCH 1978, 746, 1981, 861, 1983, 815, 1984, 824-827, 1987, 569-570. M-X, 206.

Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν καὶ Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Ἡραίου τῆς Σάμου (Excavations 1975, 21-22), περὶ τὰ 7 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ Πυθαγορείου καὶ ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, προϊστορικὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ ΠΕ (Samos I, 56-70, περίοδοι I-IV. ΑΔ 1964 Χρον., 403. Archaeology 1973, 170-175. BCH 1981, 861) μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. Samos I, Samos V. GAC, 368-369. M-X, 206 κ.έ.

ΜΕ θέσις 494, ΥΕ I 119, ΥΕ II 182, ΥΕ III A 297, πρωτογ. 227, γεωμ. 374.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

(α). ΑΝΔΡΟΣ

595. ΑΝΔΡΟΣ. Βιβλιογραφία: H. Frankfort. Studies in Early Pottery of the Near East II, London 1927, 50 (ὑπόσημ. 1). AA 1960, 5 (ἀριθ. 6). Emergence, 513.

Ἐξ Ἀνδρου ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ἐν πρωτοκυκλαδικὸν τῆ-
γανόσχημον ἀγγεῖον τῆς Συλλογῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρ-
χαιολογικῆς Σχολῆς. H. Frankfort ἔ.ἀ.

(β). ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ

596. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Βιβλιογραφία: Νέον Ἀθήναιον 1955, 287-288. BCH 1972, 766, 873-881. AAA 1973, 1-12, 1982, 155-158. GAC, 210. Thorikos VIII, 171, 174 (σημ. 39).

Τυχαῖαι συμπτώσεις (Ἀθήναιον 1955, 287-288), ἐπιφανειακὴ ἐξε-
ρεύνησις (BCH, AAA ἔ.ἀ.) καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ (AAA 1982, 155-158. Thorikos ἔ.ἀ.) εἰς τὴν τοποθεσίαν Λεοντάρι ἢ Προβάτσα, νοτίως τοῦ
χωρίου Ἁγίου Γεώργιος κατὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς νήσου καὶ ἐναντι
τοῦ Λαυρίου (AAA 1982, 156 εἰκ. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονι-
κὰ λείψανα, τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν, ἀγγεῖα ἐκ μαρμάρου ἢ πηλοῦ,
λεπίδας ὀψιανοῦ, ἄλλα μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΚ, ΜΚ πιθανῶς καὶ ΥΚ
III Β περιόδου ὡς καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BCH 1972, 873-881.
AAA 1973, 1-12, 1982, 155-158.

ΜΚ θέσις 495, ΥΚ III Β 396.

(γ). ΚΕΩΣ

597. ΤΡΕΙΣ ΑΜΜΟΥΔΙΕΣ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τρεῖς Ἀμμουδιές, ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς νήσου καὶ νοτίως τῆς νεολιθικῆς τοποθεσίας Κεφάλαια (Ἀριάνη 1985, 222 εἰκ. 2 ἀριθ. 15, 4), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν βέβαιον ΜΕ ὄστρακον καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. Ἀριάνη 1985, 233 (ἀριθ. 15.04).
ΜΚ θέσις 497, ΥΚ 341.
598. ΤΡΟΥΛΛΟΣ. Βιβλιογραφία: Hesperia 1966, 375-376, 1971, 392-395. GAC, 305. Μ-Χ, 85.
Ἀνασκαφὴ τοῦ J. L. Caskey τὸ ἔτος 1966 ἐπὶ τοῦ λόφου Τροῦλλος, κατὰ τὴν δυτικὴν τῆς νήσου ἀκτὴν καὶ περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τῆς προϊστορικῆς θέσεως τῆς Ἀγίας Εἰρήνης (Hesperia 1971, 358 εἰκ. 1), ἀπεκάλυψεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ΠΚ, ΜΚ, ΥΚ I καὶ ΥΚ II χρόνων. Hesperia 1971, 392-395.
ΜΚ θέσις 498, ΥΚ I 121, ΥΚ II 183.
599. ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ. Νεολ. θέσις 448. Εἰς τὴν ΠΚ περίοδον ἀνήκουν αἱ περίοδοι II-III τοῦ οἰκισμοῦ (AJA 1979, 412. Hesperia 1981, 321-322. Keos IV, 3-4), ἐκπροσωπούμεναι ἀπὸ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα (Hesperia 1971, 368-371) καὶ κεραμικὴν. Hesperia 1972, 362-375. Keos IV, 5-6.
ΜΚ θέσις 499, ΥΚ I 122, ΥΚ II 184, ΥΚ III A 299, ΥΚ III B 397, ΥΚ III Γ 232, ὑπομυκ. 99, πρωτογ. 229, γεωμ. 384.
600. ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ. Ἐπιφανειακὰ ΠΚ ὄστρακα ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Βαρβάρας, βορείως τοῦ χωρίου Φωτημᾶριον Κορησσίας. Ἀριάνη 1985, 235 (ἀριθ. 15.16).
601. ΣΙΔΕΡΟ. Νεολ. θέσις 449. Ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀριάνη 1985, 248 (ἀριθ. 22.01-2).
ΥΚ θέσις 347.
602. ΣΥΚΑΜΙΑ. Νεολ. θέσις 450. Ἐπιφανειακὰ ΠΚ ὄστρακα. Hesperia 1972, 358. Keos I, 158.
ΥΚ III B θέσις 398, ΥΚ III Γ 233, πρωτογ. 230.
603. ΚΟΡΗΣΣΙΑ. Βιβλιογραφία: AA 1954, 63-64. Ἀριάνη 1985, 229 (ἀριθ. 14.04).
Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Κορησσίας, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς

τῆς νήσου (Ἀριάδνη 1985, 222 εἰκ. 2, ἀριθ. 14, 4), πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἔχουν ἀναφερθῇ «προϊστορικά λείψανα» λίθινα πώματα ἀγγείων, πιθανῶς ΠΚ, καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα. ΑΑ 1954, 63-64. Emergence, 509. Ἀριάδνη 1985, 229 (ἀριθ. 14.04).

Γεωμ. θέσις 385.

604. ΚΟΡΑΚΟΥ. Νεολ. θέσις 451. Λιθίνη ΠΚ ἢ νεολιθικὴ ἀξίνη, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ἀριάδνη 1985, 226 (ἀριθ. 12.02).
ΥΚ θέσις 354.

605. ΠΟΙΗΕΣΣΑ. Βιβλιογραφία: Hesperia 1972, 362 (πιν. 77 α). GAC, 306. Ἀριάδνη 1985, 255-256 (ἀριθ. 44.03-4).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πλάκα παρὰ τὸ χωρίον Ποιήεσσα, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Ἀριάδνη 1985, 222, εἰκ. 2, ἀριθ. 44,4) ἔχουν ἀναφερθῇ δύο μαρμάρινα πρωτοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα, τυχαίως εὑρεθέντα κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ καὶ φυλασσόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Χώρας τῆς Κέω. Hesperia 1972, 362.

Ἐκ λόφου δὲ κειμένου ΒΑ τῆς ἀρχαίας Ποιήεσσης (Ἀριάδνη 1985, 222 εἰκ. 2, ἀριθ. 44.03) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ὑστέρως ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἀριάδνη 1985, 255-256 (ἀριθ. 44.03).

ΥΚ θέσις 358.

(δ). ΤΗΝΟΣ

606. ΒΡΥΟΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: BSA 1956, 13, 15, 21, 32, 40, 1974, 50. Anat. Stud. 1966, 50. Emergence, 513. Excavations 1975, 52. GAC, 307. ΑΑ 1972, 164.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βρυόκαστρο, ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Οὔριον κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου καὶ περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς πόλεως Τήνου (χάρτης τῆς νήσου ἐν IG XII(5) σ. XXXIII), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, ΠΚ πιθανῶς (Anat. Stud. 1966, 50. ΑΑΑ 1972, 164), ΜΚ, ΥΚ III Α-Β καὶ γεωμετρικῶν χρόνων ὡς καὶ λείψανα τειχῶν τῆς ΜΚ περιόδου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. BSA 1956, 13, 32, 40, 1974, 50. GAC, 307.

ΜΚ θέσις 504, ΥΚ III Α 301, ΥΚ III Β 400, γεωμ. 390.

(ε). ΚΥΘΝΟΣ

607. ΛΟΥΤΡΑ. Παλαιολ. θέσις 74, νεολ. 453. Θησαυρὸς πρωτοκυκλαδικῶν

χαλκῶν ἐργαλείων τοῦ Βρεταννικοῦ Μουσείου ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς νήσου Κύθνου. *AJA* 1967, 7-9. *Emergence*, 511.

ΜΚ θέσις 505, ΥΚ II 185, ΥΚ III Β 401.

(ς). ΣΥΡΟΣ

608. ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ. Βιβλιογραφία: *AE* 1899, 79-115 (σποράδην). *BSA* 1956, 13, 15. *Emergence*, 514. *Excavations* 1975, 51. *GAC*, 311.

Παρά τὸν ὄρμον Ἅγιος Λουκάς, ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς Σύρου καὶ νοτιώτερον τοῦ ὄρμου Γράμματα (χάρτης τῆς νήσου ἐν *IG XII*(5) σ. XXXI), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1898 ἐνενήκοντα τέσσαρας τάφους τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐγγύς ἀλλήλων κειμένους, πλὴν ἑνός, ὅστις εὐρέθη εἰς ἀπόστασιν ἐκ τῶν λοιπῶν καὶ ὁ ὅποιος περιεῖχε ΜΕ μινύειον κάρναρον. Ἐκ τῶν 94 τάφων 65 ἦσαν τετράπλευροι, 11 στρογγυλοὶ καὶ οἱ λοιποὶ εὐρέθησαν κατεστραμμένοι καὶ συνεπῶς τὸ σχῆμα τῶν δέν ἦτο δυνατόν νὰ καθορισθῇ. *AE* 1899, 79, 81. 94-95, 106-107. *BSA* 1956, 13.

ΜΚ θέσις 506.

609. ΧΑΛΑΝΔΡΙΑΝΗ. Βιβλιογραφία: *RA* 1862, 224-234. *AM* 1886, 34-35. *BSA* 1895-96, 141-142. *AE* 1899, 73-134. *KMK*, 14. *Ch. Zervos*, *L'Art des Cyclades*, εἰκ. 192-196. *Essays in Memory of Karl Lehmann*, 63-69. *ΑΔ* 1967 Μελέται, 53-76. *AA* 1972, 158-162. *Emergence*, 514. *Excavations* 1975, 51. *Ch. Doumas*, *Early Bronze Age Burial Habits in the Cyclades* (*SIMA* 48), Göteborg 1977 (=Burial Habits), 128-130. *GAC*, 311. *M-X*, 209 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας Χαλανδριανῆς ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Σύρου ὑπὸ τοῦ Γ. Παπαδοπούλου (*RA* 1862, 224-228), τοῦ R.C. Bossanquet τὸ ἔτος 1895 (*BSA* 1895, 141-144), τοῦ Τσουντα τὸ ἔτος 1898 (*AE* 1899, 77-134) καὶ τῆς E.M. Bossert τὸ ἔτος 1962 (*ΑΔ* 1967 Μελέται, 53-76) ἔχουν φέρει εἰς φῶς πρωτοκυκλαδικὸν οἰκισμὸν ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί (*ΑΔ* 1967 Μελέται, 54-56, εἰκ. 1-2) ὠχυρωμένον διὰ διπλοῦ τείχους καὶ παρ' αὐτὸν πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον, ἀποτελούμενον ἀπὸ 600 περίπου τάφους κατανεμημένους εἰς τέσσαρας συστάδας καὶ περιέχοντας μετὰ τῶν νεκρῶν ὡς κτερίσματα μαρμάρινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια, χαλκᾶ ἐργαλεῖα, χαλκᾶς τριχολαβίδας, καρφίδας ἐξ ἀργύρου, χαλκοῦ ἢ ὀστοῦ, ὀστεῖνους ἐγχάρακτους σωλῆνας, χρησιμοποιουμένους ὡς θήκας βαφῆς τοῦ προσώπου, ὀψιανὸν καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα. *AE* 1899, 77-134. *ΑΔ* 1967 Μελέται, 53-76. *Burial Habits*, 128-130. *AA* 1972, 158-162.

610. ΠΗΔΗΜΑ. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πήδημα, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου παρὰ τὸν ὄρμον Κίνι, ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τὴν φύτευσιν ἀμπέλων, ὡς ἐπληροφορήθη, ἀνεκαλύφθησαν δύο ἢ τρεῖς τάφοι περιέχοντες μαρμάρινα εἰδώλια. AE 1899, 79. Emergence, 515. GAC, 311.

Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τῆς Σύρου ἔχουν ἀναφερθῇ ὅτι προέρχονται πρωτογεωμετρικὸς ἀμφορεὺς τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν καὶ ἄλλα ἐνδεχομένως ἀγγεῖα. MV, 32. AM 1897, 245. PGP, 32-33, 212, 322. M-X, 208-209.

(ζ). ΡΗΝΕΙΑ

611. ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ. Βιβλιογραφία: L. Ross, Archäol. Aufsätze I, 53. ΠΑΕ 1898, 100-104. AM 1898, 361-362. JHS 1899, 326. KMK, 14. AD 1929, 181-223. Delos XV, 22, 49, πίν. IIB, 19, πίν. XI, 43, 24-25, πίν. XIV, 52-62, πίν. XXVI-XXVII, 4-21. Delos XVII, 49 πίν. XXXVI, 9. PGP, 127-128, 154-156, 186-187, 194, 322. Emergence, 514. Excavations 1975, 49-50. GAC, 309. M-X, 209 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφῇ τοῦ Δ. Σταυροπούλου τὸ ἔτος 1898 παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Ῥηνείας καὶ ἔναντι τῆς Δήλου (ΠΑΕ 1898, 100-104), ἀπεκάλυψε τὴν τάφρον καθάρσεως τῆς Δήλου τοῦ ἔτους 426-425 π.Χ. (Θουκ. III, 104, 1-3), ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήχθησαν περὶ τὰ 2067 ἀγγεῖα καὶ ἄλλα κτερίσματα χρονολογούμενα ἀπὸ μυκηναϊκῶν χρόνων μέχρι τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν τὸ ἔτος 1929 ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου καὶ φυλάσσονται εἰς τὸ Μουσεῖον Μυκόνου. AD 1929, 181-223. Delos, ἔ.ἀ.

(β) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τῆς Ῥηνείας ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι προέρχονται πρωτοκυκλαδικὰ μαρμάρινα εἰδώλια. L. Ross, Archäol. Aufsätze I, 53. KMK, 14. Emergence, 514.

ΥΚ III A θέσις 302, πρωτογ. 234, γεωμ. 391.

(η). ΔΗΛΟΣ

612. ΚΥΝΘΟΣ. Βιβλιογραφία: Delos XI, 11-50, Delos XV, πίν. I, 1. BSA 1956, 11. H. Gallet de Santerre, Delos Primitive et Archaique, Paris 1958 (=Delos Primitive), 24-29. Anat. Stud. 1967, 36. AA 1972, 162-163. Emergence, 514. Excavations 1975, 41. GAC, 309-310. M-X, 86. BCH, 1980, 3-45, 1981, 615-621.

Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κύνθος, NA τοῦ τεμένους (Χάρτης, F. Ardillon-H. Convert, Carte Archéologique de l'île de Délos, Pa-

ris 1902, πίν. I), άνεσκάφη τὸ ἔτος 1921 προϊστορικὸς οἰκισμὸς ἀποτελούμενος ἐκ καμπυλογράμμων κατὰ πλεονασμὸν οἰκιῶν, ὁ ὁποῖος συνωδεύετο ἀπὸ πρωτοκυκλαδικὴν κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ὡς καὶ μυκηναϊκὰ ὄστρακα. Πρὸς τὴν θέσιν δὲ αὐτὴν πρέπει νὰ συνδεθῇ καὶ πρωτοκυκλαδικὸν εἰδῶλιον τοῦ Μουσείου Βερολίνου ἐκ τῆς νήσου. Delos XI, 11-50. Emergence, 514. GAC, 310. BCH 1980, 3-45, 1981, 615-621.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 359.

(θ). ΜΥΚΟΝΟΣ

613. ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: AM 1925, 38. BSA 1956, 12, 15, 21. BCH 1964, 556-558. AA 1969, 11-15. ΑΔ 1971 Χρον., 463. Emergence, 514. Excavations 1975, 47. GAC, 309. M-X, 280-281.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιόκαστρο, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου Πάνορμος ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς Μυκόνου (BCH 1964, 555 εἰκ. 16), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ΠΚ πιθανῶς (BCH 1964, 558), τῆς ΜΚ (BSA 1956, 12, 15, 21) καὶ τῆς γεωμετρικῆς (ΑΔ 1971 Χρον., 463) περιόδου.

ΜΚ θέσις 508, ΥΚ 360, πρωτογ. 237, γεωμ. 393.

614. ΜΠΟΥΚΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1964, 555-556. Emergence, 514. Excavations 1975, 47. GAC, 309.

Ἐκ τοῦ λόφου Μπούκα, παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς νήσου καὶ βορείως τῆς πόλεως Μυκόνου (BCH 1964, 555 εἰκ. 16), ἔχουν συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Μυκόνου ἐπιφανειακὰ πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BCH 1964, 555-556.

615. ΑΝΑΒΟΛΟΥΣΑ. Νεολ. θέσις 455. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα πιθανῶς ΠΚ. AJA 1964, 396-400.

616. ΔΙΒΟΥΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1964, 555-556. Emergence, 514. Excavations 1975, 47. GAC, 309.

Ἐκ λόφου κειμένου ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Διβούνια, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου (BCH 1964, 555, εἰκ. 16), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός τῆς ΠΚ περιόδου πιθανῶς. BCH 1964, 556.

617. ΔΙΑΚΟΦΤΗΣ-ΚΟΡΦΟΣ. Βιβλιογραφία: AM 1898, 362, 1925, 37-38. JHS 1899, 321. BSA 1956, 12. AJA 1964, 397-398. BCH 1964, 555. Emergence, 514. Excavations 1975, 47. GAC, 308.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Διακόφτης (Κόρφος ἢ Ὅρμος), κατὰ τὸ νότιον

τμήμα τῆς μικρᾶς χερσονήσου ἐπὶ τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς Μυκόνου (BCH 1964, 555 εἰκ. 16), ὁ Σταυρόπουλος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1898 δύο θαλαμοειδεῖς πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους (AM 1898, 362. JHS 1899, 321. AJA 1964, 397-398), ἐνίστε ἀναφερομένους ὡς ΥΚ (BSA 1956, 12), ἐκ τῶν ὁποίων τρία πρωτοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Μυκόνου. AJA 1964, 397-398.

(ι). ΣΕΡΙΦΟΣ

618. ΣΕΡΙΦΟΣ. Βιβλιογραφία: MV, 32. KMK, 14. CVA Danmark Copenhagen, 1/6, 46 (πίν. 64 ἀριθ. 6). MPA, 653. BSA 1956, 32. Emergence, 511. GAMS, 180. GAC, 311-312.

Ἐκ τῆς νήσου Σερίφου ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται ἐν πρωτοκυκλαδικὸν ἀγγεῖον καὶ δύο εἰδῶλια τοῦ Μουσείου Βερολίνου (Emergence, 511) καὶ ΥΚ III Α ψευδόστομος ἀμφορεὺς τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου Κοπεγχάγης. MV, 32. CVA ἔ.ἁ. BSA 1956, 32. GAC, 311-312.

ΥΚ III Α θέσις 304.

(ια). ΣΙΦΝΟΣ

619. ΑΓΙΟΣ ΣΩΣΤΗΣ. Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἁγίου Σώστης, ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Σίφνου (χάρτης τῆς νήσου ἐν IG XII (5) σ. XXVII), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα μεταλλουργικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ΠΚ περιόδου. AM 1986, 1-39, 1987, 1-54.

620. ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: BSA 1949, 15-17, 23, 28-29, 31-45, 1956, 12-13, 15, 32. Emergence, 511. Excavations 1975, 50-51. GAC, 312. M-X, 91-92 κ. ἔ.

Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κάστρο, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Σίφνου (Emergence, 511, εἰκ. 2, ἀριθ. 1), ἀπεκάλυψαν ΠΚ, ΜΚ, ΥΚ III καὶ πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῶν γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA ἔ.ἁ. M-X ἔ.ἁ.

ΜΚ θέσις 509, ΥΚ III 361, πρωτογ. 238, γεωμ. 395.

621. ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ. Βιβλιογραφία: AE 1899, 130-134. ΑΔ 1970 Χρον., 431-434. AAA 1971, 213, 1973, 98-103. Emergence, 511. Excavations 1975, 50-51. ΠΑΕ 1975, 235-237, 1976, 357-360, 1978, 192-194, 1979, 226-227, 1980, 287-288. GAC, 312. M-X, 91-92 κ. ἔ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Τσουντα τὸ ἔτος 1898 (AE 1899, 130-134) καὶ τῆς

Φιλιππάκη τὰ ἔτη 1969-1980 (ΠΑΕ ἔ.ἄ.) ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς Ἀπολλωνίας (Emergence, 510, εἰκ. 2, ἀριθ. 2), ἔχουν φέρει εἰς φῶς μεμονωμένα ΠΚ καὶ ὀλίγα ΜΚ ὄστρακα (ΑΕ 1899, 132-133. ΑΑΑ 1973, 100-101) καὶ λείψανα ὠχυρωμένου ΥΚ ΙΙΙ Β καὶ γεωμετρικῶν χρόνων οἰκισμοῦ, εἰς τὴν κεραμικὴν τοῦ ὁποῖου περιλαμβάνονται καὶ δύο εἰσηγμένα ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ ὄστρακα (ΠΑΕ 1975, 237) ὡς καὶ τεμάχια πρωτογεωμετρικοῦ κρατήρος. ΠΑΕ 1980, 287. ΠΑΕ ἔ.ἄ. Μ-Χ ἔ.ἄ.

ΜΚ θέσις 510, ΥΚ ΙΙΙ Β 403, ΥΚ ΙΙΙ Γ 236, πρωτογ. 239, γεωμ. 396.

622. ΒΑΘΥ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1899, 133 (ὑποσημ. 1). ΚΜΚ, 14. BSA 1956, 12-13, 32. Emergence, 511. Excavations 1975, 51. GAC, 313. Μ-Χ, 92.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Φρούδι τοῦ Καλαμιτσίου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ ὄρμου Βαθὺ κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 510, εἰκ. 2, ἀριθ. 4), ὁ Τσουντας ἀνέφερε θεμέλια οἰκημάτων καὶ πολλὰ μυκηναϊκὰ ὄστρακα, εἰσηγμένα ἢ τοπικὰς ἀπομιμήσεις, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι ΥΕ ΙΙΙ Α πιθανῶς (BSA 1956, 32). ΑΕ 1899 133 (ὑποσημ. 1). ΚΜΚ, 14. BSA 1956, 12-13, 32. GAC, 313.

(β) Παρὰ τὸν ὄρμον Βαθὺ ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον, ἐν πολλοῖς καταστραφέν κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν, τέσσαρας δὲ τάφους τοῦ ὁποῖου ἀνέσκαψεν ὁ ἴδιος. Ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων τάφων δύο περιεῖχον ἀνὰ δύο πήλινα ἀγγεῖα ἕκαστος καὶ δέκα λιθίνας ψήφους ὄρμων. ΑΕ 1899, 76-77. Emergence, 511. GAC, 312-313.

ΥΚ ΙΙΙ Α θέσις 305.

623. ΑΚΡΩΤΗΡΑΚΙ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1896, 210-212. ΑΕ 1899, 73-77. Emergence, 511. Excavations 1975, 50-51. Burial Habits, 26. GAC, 312.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀκρωτηράκι, παρὰ τὸν ὄρμον Πλατὺς Αἰγιαλὸς κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς νήσου (Emergence, 510, εἰκ. 2, ἀριθ. 3) ἀνεκαλύφθη ὑπὸ χωρικῶν τὸ ἔτος 1893 πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον (ΑΜ 1896, 210-212), ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ τάφους τοῦ ὁποῖου ἀνέσκαψεν ὁ Τσουντας τὸ ἔτος 1898 καὶ συνέλεξεν ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ Ἑθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν λίθινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα, λίθινα εἰδῶλια καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα. ΑΜ 1896, 210-212. ΑΕ 1899, 73-77.

(ιβ). ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ

624. ΖΟΥΜΠΑΡΙΑ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 140-141, 145-150, 164-165. ΑΔ 1960 Χρον., 246-247. BCH 1960, 814. JHS 1961 AR, 22. AA 1962, 202. E. M. Bossert - S. Erhardt, Zwei frühbronze-zeitliche Gräber von Zoubari aus Despotikon (Kykladen) ἐν Fundberichte aus Schwaben, 1965 Neue Folge 17 (Festschrift G. Riek), 112-125. Emergence, 517. Excavations 1975, 41. Burial Habits, 25, 26. GAC, 324.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ζουμπάρια, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νησίδος Δεσποτικόν, ΝΔ τῆς Ἀντιπάρου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 1), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1897 δέκα τέσσαρας πρωτοκυκλαδικούς τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν (AE 1898, 141 κ.έ.) καὶ ὁ Ζαφειρόπουλος τὸ ἔτος 1959 ἑτέρους 20, πολλὰς δὲ δεκάδας ὁμοίων τάφων εἶχον συλῆσει ἐνωρίτερον ἀρχαιοκάπηλοι (ΑΔ 1960 Κείμενον, 246-247). Τοὺς νεκροὺς συνώδευον εἰς τινες περιπτώσεις μεμονωμένα ἀγγεῖα τῶν ῥυθμῶν Πηλοῦ ἢ Σύρου, λίθινα ἄμορφα εἰδῶλια καὶ λίθιναι ψῆφοι ὄρμων ὡς κτερίσματα. AE 1898, 163-165. ΑΔ 1960 Χρον., 247.

625. ΠΑΝΑΓΙΑ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 141. Emergence, 517. GAC, 325.

Παρὰ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 4), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ἐπληροφορήθη τὴν εὗρεσιν ἐνὸς πρωτοκυκλαδικοῦ τάφου. AE 1898, 141. Emergence, 517.

626. ΛΕΙΒΑΔΙ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 140-141, 162-164. ΑΔ 1960 Χρον., 246. Emergence, 517. Burial Habits, 25, 26. GAC, 325.

Ἐπὶ τῆς κλιτύος ὑψώματος, κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς κοιλάδος Λειβάδι εἰς τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 2), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1897 δέκα ὀκτὼ πρωτοκυκλαδικούς τάφους, κατανεμμένους εἰς τρεῖς συστάδας καὶ περιέχοντας ὡς κτερίσματα μετὰ τῶν νεκρῶν μεμονωμένα πήλινα ἢ μαρμάρινα ἀγγεῖα, ἄμορφα λίθινα εἰδῶλια, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ εἰς μίαν περίπτωσιν χαλκὴν βελόνην ἐκ μεταγενεστέρας ἴσως ταφῆς (AE 1898, ἔ.ἀ.). Ἄλλοι ὅμοιοι τάφοι εἰς τὴν θέσιν ἐσυλήθησαν ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων βραδύτερον. ΑΔ 1960 Χρον., 246.

627. ΧΕΙΡΟΜΥΛΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 176. Emergence, 517. GAC, 325.

Ἐπὶ τοῦ βραχῶδους ὑψώματος Χειρόμυλος, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 3), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι παρετήρησεν ἐπιφανειακὰ λείψανα προϊστορικῶν οἰκή-

σεων καὶ πλῆθος πρωτοκυκλαδικῶν ὀστράκων, ὅμοια δὲ ὄστρακα ἀνεφέρθησαν ἀπὸ τὴν θέσιν καὶ βραδύτερον. ΑΕ 1898, 176. Emergence, 517.

(ιγ). ΤΣΙΜΗΝΤΗΡΙ

628. ΤΣΙΜΗΝΤΗΡΙ. Βιβλιογραφία: JHS 1884, 47. J. Th. Bent, The Cyclades (1885), 404. ΑΔ 1960 Κείμενον, 247. Emergence, 516. Burial Habits, 25, 26. GAC, 323.

Ἐκ τῆς νησίδος Τσιμηντήρι, μεταξὺ Δεσποτικοῦ καὶ Ἀντιπάρου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 9), ἔχει ἀναφερθῇ εἰς τοῦλάχιστον πρωτοκυκλαδικὸς τάφος (Emergence, 516) καὶ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1960 Χρον., 247.

(ιδ). ΦΗΡΑ

629. ΔΙΠΛΟ. Ἐκ τῆς νησίδος Διπλό, τῆς νοτιωτέρας τῶν δύο νησίδων Φηρά, κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Ἀντιπάρου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 4), ἔχει ἀναφερθῇ συληθὲν νεκροταφεῖον πρωτοκυκλαδικῶν τάφων. Emergence, 516. GAC, 322.

(ιε). ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ

630. ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ-ΨΑΡΟΓΑ. Εἰς τὰς τοποθεσίας Γεωργουλάς καὶ Ψαρόγα, περὶ τὸ μέσον τῆς Ἀντιπάρου, ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ἀνεκαλύφθησαν, κατὰ πληροφoρίας του, πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι. ΑΕ 1898, 140. ΑΔ 1983 Χρον., 350.
631. ΒΑΪΒΟΥΝΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βαῖβούνα ἔχουν ἀναφερθῇ ὁκτὼ λαθραίως ἀνασκαφέντες τάφοι τῆς πρωτοκυκλαδικῆς περιόδου. Emergence, 516. GAC, 322.
632. ΚΡΑΣΑΔΕΣ. Βιβλιογραφία: JHS, 1884, 47-59. ΑΕ 1898, 140, 161-162. Emergence, 516. Excavations 1975, 40. Burial Habits, 25, 26. GAC, 323.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κρασάδες, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 8), ὁ Bent ἀρχικῶς (JHS ἔ.ἄ.) καὶ ὁ Τσουντας βραδύτερον (ΑΕ ἔ.ἄ.) ἀνέσκαψαν τάφους τῆς πρωτοκυκλαδικῆς περιόδου, πεντήκοντα τῶν ὁποίων ἀναφέρει ὁ Τσουντας, τὸ δὲ περιεχόμενον ἑννέα τούτων περιγραφόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἀπετελεῖτο ἀπὸ

πήλινα και μαρμάρινα αγγεία, μαρμάρινα ἄμορφα εἰδώλια και λιθίνας ψήφους ὄρμων. ΑΕ 1898, 161-162.

633. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. Νεολ. θέσις 457. "Οστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκού. ΑΑ 1969, 128.

Γεωμ. θέσις 397.

634. ΑΠΑΝΤΗΜΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1884, 47-49. ΑΕ 1898, 140. Emergence, 516-517. GAC, 323.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀπάντημα, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου, καθὼς και εἰς ἐτέραν θέσιν μεταξὺ Ἀπαντήματος και Κρασάδων ΒΔ τῆς τελευταίας θέσεως, ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχον δύο πρωτοκυκλαδικὰ νεκροταφεῖα (ΑΕ 1898, 140) ἐρευνηθέντα ὑπὸ τοῦ Bent (JHS ἔ.ἄ.) ἀλλ' ἀνεπαρκῶς γνωστά. Emergence, 516-517 (ἀριθ. 10-11).

635. ΣΩΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 140. Emergence, 517. GAC, 324.

Ὁ Τσουντας ἀνέφερε τὴν ὑπαρξιν λαθραίως ἀνασκαφέντος πρωτοκυκλαδικοῦ νεκροταφείου εἰς τὴν τοποθεσίαν Σωρὸς κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Ἀντιπάρου. ΑΕ 1898, 140.

636. ΑΓΙΟΣ ΣΩΣΤΗΣ. Βιβλιογραφία: Emergence, 517. GAC, 324.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἅγιος Σώστης, ἡ ὁποία εἶναι πιθανὸν νὰ ταυτίζεται πρὸς τὴν προηγουμένην θέσιν Σωρὸς, ἔχει ἀναφερθῇ κατεστραμμένον πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον. Emergence, 517.

637. ΠΕΤΑΛΙΔΙ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 140. Emergence, 517. GAC, 324.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πεταλίδι, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Ἀντιπάρου (Emergence, 517, εἰκ. 4, ἀριθ. 14), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε λαθραίως ἀνασκαφέν πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον. ΑΕ 1898, 140.

(ιζ). ΠΑΡΟΣ

638. ΝΑΟΥΣΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Χρον., 283-284. Emergence, 514 (ἀριθ. 2). ΠΑΕ 1974, 181-188, 1975, 197-211, 1976, 287-294, 1977, 363-377, 1978, 195-210, 1979, 236-248, 1980, 263-266, 1981, 269-292, 1982, 232-252, 1983, 271-296. Burial Habits, 25, 96-100. GAC, 318-322. Μ-Χ, 88-90 κ.ἑ. Ἔργον 1984, 69-72, 1985, 51-56, 1986, 108-114, 1987, 109-113, 1988, 131-135. Ρ-С, 154-224.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Χ. Ντούμα τὸ ἔτος 1962 εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλαστηρᾶς, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς χερσονήσου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἔναν-

τι τοῦ χωρίου Νάουσα ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς Πάρου (ΠΑΕ 1975, 199, εἰκ. 2), ἀπεκάλυψαν 12 πρωτοκυκλαδικούς, τραπεζοειδεῖς τὴν κάτοψιν, τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ ἓνα ῥωμαϊκόν. Ἐκ τῶν 12 πρωτοκυκλαδικῶν τάφων τρεῖς εὐρέθησαν ἀσύλητοι καὶ περιεῖχον μαρμάρινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ λιθίνην ἀκόνην. ΑΔ 1963 Χρον., 283-284. Burial Habits, 96-100.

(β) Ἐπὶ τῶν δύο μικρῶν νησίδων, τοῦ Οἰκονόμου καὶ τοῦ Φιλιζίου, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας καὶ ἐφ' ἑκατέρας πλευρᾶς, δυτικῆς καὶ ἀνατολικῆς, τῆς χερσονήσου ἢ ὁποῖα ὀρίζει τὸν κόλπον τῆς Ναούσης ἀπὸ ἀνατολῶν, ὁ Σκιλάρντι ἐνετόπισε καὶ ἐν μέρει ἡρέυνησε λείψανα οἰκημάτων καὶ ὀχυρώσεων γεωμετρικῶν οἰκισμῶν. ΑΑΑ 1973, 260-265. ΠΑΕ 1974, 186-188, 1975, 205-209. Journ. Field Arch. 1975, 83-96. M-X, 89 (β) κ.έ.

(γ) Ἐπὶ τοῦ βραχῶδους λόφου Κουκουναριᾶς κατὰ τὸν ΝΔ μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Ναούσης (ΠΑΕ 1975, 199, εἰκ. 2) ἀνασκαφαὶ τοῦ Σκιλάρντι τὰ ἔτη 1973-1988 ἀπεκάλυψαν λείψανα οἰκημάτων καὶ ὀχυρώσεων ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ, ὑπομυκηναϊκοῦ, πρωτογεωμετρικοῦ καὶ γεωμετρικοῦ οἰκισμοῦ, ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1974, 185-186, 1975, 210-211, 1976, 287-294, 1977, 363-374, 1978, 195-210, 1979, 236-248, 1980, 272-286, 1981, 269-292, 1982, 235-252, 1983, 272-296. Ἔργον 1984, 69-72, 1985, 51-56, 1986, 108-114, 1987, 109-113, 1988, 131-135. P-C, 154-2.

(δ) Ἐκ τοῦ λόφου Σκλαβούνα, ΝΔ τῆς Ναούσης (ΠΑΕ 1975, 199, εἰκ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα. ΠΑΕ 1975, 209-210.

ΥΚ ΙΙΙ Β θέσις 404, ΥΚ ΙΙΙ Γ 237, ὑπομυκ. 101, πρωτογ. 240, γεωμ. 398.

639. ΠΑΡΟΙΚΙΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1884, 48. AM 1900, 341-372, 1901, 157-222, 1902, 189-238, 1917, 1-98. AA 1900, 20-21, 1972, 165. KMK, 14. BSA 1956, 12, 14, 15, 22, 32-34. ΑΔ 1960 Χρον., 246, 1963 Χρον., 273-274, 1983 Χρον., 347-348. O. Rubensohn, Das Delion von Paros, Wiesbaden 1962 (=Delion). LMTS, 148. GAMS, 182. PGP, 212-213, 322. GGP, 166, 176-181, 414. Emergence, 514 (ἀριθ. 1). Excavations 1975, 49. GAC, 318. M-X, 88-89 κ.έ. J. C. Overbeck, The Bronze Age Pottery from the Kastro at Paros, Jonsöred 1989.

Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1898-1917 παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Φρούριον ἢ Κάστρο, ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως Παροικία (νῦν Πάρος) ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (χάρτης, Delion, 2, εἰκ. 1), τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν ἀ-

κρόπολιν τῆς ἀρχαίας Πάρου, καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Δηλίου ἐπὶ τῆς ἔναντι τῆς Παροικίας βορείας ἀκτῆς τοῦ κόλπου τῆς κωμοπόλεως, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΚ, ΜΚ, ΥΚ III Α-Γ, πρωτογεωμετρικὴν καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν. AM 1917, 1-98. Delion, 8-15, 67-71, 83-107. BSA 1956 ἔ.ἀ. J. C. Overbeck, ἔ.ἀ.

ΜΚ θέσις 511, ΥΚ III Α 306, ΥΚ III Β 405, ΥΚ III Γ 238, πρωτογ. 241, γεωμ. 399.

640. ΚΩΣΤΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139-140. Emergence, 515. GAC, 320.

Παρὰ τὸ χωρίον Κῶστος, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου (Emergence, 515, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 9), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ἀπεκαλύφθη εἷς πρωτοκυκλαδικὸς τάφος. AE 1898, 139-140.

641. ΛΕΥΚΑΙ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139-140. AJA 1969, 6. Emergence, 515. GAC, 320.

Παρὰ τὸ χωρίον Λεῦκαι, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (Emergence, 516 εἰκ. 4, ἀριθ. 8), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι εὑρέθη εἷς πρωτοκυκλαδικὸς τάφος. AE 1898, 139-140. AJA 1969, 6.

642. ΜΑΡΠΗΣΣΑ. Ἐκ τοῦ χωρίου Μάρπησσα (πρῶην Τσιπίδος), ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 10), ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται πρωτοκυκλαδικὸν μαρμάρινον ἀγγεῖον τοῦ Ashmolean Μουσείου τῆς Ὁξφόρδης. Emergence, 515. GAC, 320.

643. ΠΟΥΝΤΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πούντα, κατὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς ὡς καὶ πρωτοκυκλαδικὸν κάλυμμα πυξίδος μὲ ἐγχάρακτον κόσμησιν ὁμοκέντρων κύκλων, εὑρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Πάρου. Emergence, 514-515. GAC, 219. AE 1983, Χρον., 1-4.

644. ΕΠΙΣΚΟΠΙΑΝΑ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139. KMK, 14. Emergence, 515. GAC, 319.

Παρὰ τὸ χωρίον Ἐπισκοπιανὰ, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 4), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι, κατὰ τὴν φύτευσιν ἀμπέλων καὶ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ, κατεστράφη «ἐν ὧλῳ ἢ ἐν μέρει» πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον. AE 1898, 139.

645. ΚΑΜΠΟΣ-ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1925-26, 98-114. AA 1960, 1-16. Emergence, 515. Burial Habits, 18-20, 25. P-C, 31-40, 46-47, 50-53.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάμπος καὶ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς νήσου καὶ νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 5), ἡ Εἰρ. Βαρούχα ἀνέσκαψε τέσσαρας τραπεζοσχήμους τὴν κάτοψιν πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ μετ' αὐτῶν περιέγραψε καὶ πέμπτον ὅμοιον τάφον εὐρεθέντα παλαιότερον εἰς ἀπόστασιν 500 μ. ἀπὸ τῶν προηγουμένων. Ἐκ τῶν τάφων τούτων συνελέγησαν τρία πῆλινα ἀγγεῖα τῆς ἀποκληθείσης ὁμάδος τοῦ Κάμπου (AA 1960, 1-16. Burial Habits, 18-20. P-C, ἔ.ἀ.) καὶ τρία μαρμάρινα ἀγγεῖα. AE ἔ.ἀ. Burial Habits ἔ.ἀ. P-C, ἔ.ἀ.

646. ΠΑΝΑΓΙΑ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139, 156-158. Emergence, 515. Burial Habits, 25, 26. GAC, 321.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παναγία, κατὰ τὸ ΝΑ τμήμα τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 15), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψεν εἴκοσι τρεῖς πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους, περιέχοντας μετὰ τῶν νεκρῶν ὡς κτερίσματα πῆλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια, λιθίνας ψήφους ὀρμων, λεπίδας ὀψιανοῦ, τεμάχια χαλκοῦ σύρματος καὶ βῶλον ἐρυθρᾶς βαφῆς. AE 1898, 139, 156-158.

647. ΔΡΙΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139. AJA 1969, πίν. 7 h. Emergence, 515. GAC, 320.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δριός, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 12), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε πρωτοκυκλαδικὸν συληθὲν νεκροταφεῖον, ἀποτελούμενον ἐκ δύο συστάδων, ἀπὸ τὸ ὁποῖον προέρχονται ἐπτὰ μαρμάρινα εἰδῶλια τοῦ Μουσείου Πάρου. AE 1898, 139. Emergence, 515 (ἀριθ. 12).

648. ΜΝΗΜΟΡΙΑ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139, 156. Emergence, 515. GAC, 321.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μνημόρια, ΝΑ τῆς προμνημονευθείσης πρωτοκυκλαδικῆς τοποθεσίας Παναγία, παρὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 14), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε συληθὲν πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον, ἐξ ἐνὸς τάφου τοῦ ὁποῖου συνέλεξε μαρμάρινον πινάκιον. AE 1898, 139, 156.

649. ΑΒΥΣΣΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1898, 139, 160, 175-176. KMK, 14. AA 1972, 157. Emergence, 515. Burial Habits, 26. GAC, 319.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀβυσσος, παρὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς νήσου

(Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 6), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε πρωτοκυκλαδικὸν οἰκισμὸν καὶ δέκα πρωτοκυκλαδικούς τάφους καὶ συνέλεξεν ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ ὄστρακα πρωτοκυκλαδικῶν ἀγγείων, λεπίδας ὀψιανοῦ, πῆλινον σφονδύλιον καὶ τεμάχια σκωρίας ἀπὸ ἐκκαμίνευσιν χαλκοῦ, ἐκ δὲ τῶν τάφων πῆλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ λιθίνας ψήφους ὄρων. ΑΕ 1898, ἔ.ἂ.

650. ΓΑΛΑΝΑ ΚΡΗΜΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 139, 155-156. Emergence, 515. GAC, 321.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γαλανὰ Κρημνά, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 16), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψεν εἴκοσι ὀκτὼ πρωτοκυκλαδικούς τάφους καὶ συνέλεξε πέντε λιθίνας ψήφους καὶ μίαν ψήφον ἐξ ὀστοῦ. ΑΕ ἔ.ἂ.

651. ΠΥΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 139, 158-165, 168-175. ΚΜΚ, 14. ΑΑ 1972, 151, 164. Emergence, 515. Burial Habits, 25, 26. GAC, 320-321.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πύργος, κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 13), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε πρωτοκυκλαδικὸν οἰκισμὸν καὶ νεκροταφεῖον 58 τάφων περιεχόντων πῆλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, ἄμορφα μαρμάρινα εἰδώλια ἀνθρώπων καὶ πτηνῶν, λιθίνας ψήφους ὄρων, θαλάσσια ὄστρεα καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ εὐρήματα. ΑΕ 1898 ἔ.ἂ.

652. ΓΛΥΦΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 139, 155. Emergence, 515. Burial Habits, 26. GAC, 321.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γλυφά, ΝΔ τῆς προηγουμένης θέσεως κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 17), ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε δέκα πρωτοκυκλαδικούς τάφους περιέχοντας μαρμάρινα ἀγγεῖα, ἄμορφα μαρμάρινα εἰδώλια καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ ἀντικείμενα. ΑΕ 1898 ἔ.ἂ. ΑΔ 1983 Χρον., 350.

653. ΚΑΜΑΡΙ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 139, 161. Emergence, 515. GAC, 319.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καμάρι, μὴ ἀκριβῶς καθωρισμένην ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς νήσου, ὁ Τσουντας ἀνέσκαψε τέσσαρα πρωτοκυκλαδικούς τάφους καὶ συνέλεξεν ἐξ αὐτῶν πῆλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ ἄμορφα μαρμάρινα εἰδώλια. ΑΕ ἔ.ἂ.

654. ΜΕΣΑΔΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1898, 139. Emergence, 515. GAC, 320.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μεσάδα, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου ἀλλὰ μὴ καθοριζομένην ἐπακριβῶς, ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ὁ

πῆρχον δύο πρωτοκυκλαδικοί τάφοι, ὁ εἰς τῶν ὁποίων, ὡς ἐπληροφορήθη, περιεῖχε δύο μαρμάρινα εἰδώλια. ΑΕ 1898, 139.

(ιη). ΝΑΞΟΣ

655. ΟΡΜΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1908, 115. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 108, 144-147. Emergence, 517. Burial Habits, 25, 26. GAC, 326.

Παρά τὸν ὄρμον τοῦ Ἀπόλλωνος, κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς Νάξου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 6), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1908 πρωτοκυκλαδικὸν διπλοῦν ἐπάλληλον τάφον, εὐρεθέντα κάτωθεν συληθέντος ἄλλου τάφου, καὶ συνέλεξεν ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν τέσσαρας χαλκᾶς σμίλας, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, δύο μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ δύο λιθίνους τριπτῆρας, ἐν δὲ ἐπὶ πλέον μαρμάρινον ἀγγεῖον ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκεται εἰς τὸ Ashmolean Μουσεῖον τῆς Ὀξφόρδης. ΠΑΕ 1908, 115. ΑΔ ἔ.ἀ. Emergence, 517 (ἀριθ. 6).

656. ΚΩΜΙΑΚΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1908, 64, 115, 116. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 108. Emergence, 517 (ἀριθ. 6), 524 (εἰκ. 6, ἀριθ. 38). GAC, 326, 333-334.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φεραντάκη παρὰ τὸ χωρίον Κωμιακή, κατὰ τὸ βόρειον τμήμα τῆς Νάξου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 5), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1908 κάτωθεν συληθέντων τάφων τρεῖς ἀσυλήτους πρωτοκυκλαδικούς, οἱ ὅποιοι περιεῖχον ἀκοσμήτους κυλινδρικούς πυξίδας. ΠΑΕ 1908, 64, 115.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χωστή παρὰ τὴν Κωμιακὴν ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1908 θολωτὸν ΥΚ τάφον μετὰ δρόμου, διαμέτρου 3,40 μ., ἀποκαλυφθέντα κατὰ τὴν φύτευσιν ἀμπέλων, ὁ ὁποῖος εἶχε συληθεῖ καὶ περιεῖχε μόνον ὀλίγα τεμάχια πηλίνων ἀκοσμήτων «ποτηροειδῶν» ἀγγείων (ΠΑΕ 1908, 64, 116). Ὁ τάφος ἐκ τῶν ἀνεπαρκῶς περιγραφομένων ὀστράκων, τὰ ὅποια εὐρέθησαν εἰς αὐτόν, ἔχει προταθῆναι νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὴν ΜΚ ἢ καὶ ΠΚ περίοδον (GAC, 326, 333-334). Εἶναι εὐλογώτερον ὅμως, ἐκ τῶν διαστάσεων καὶ τῆς κατασκευῆς του, νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν ΥΚ ΙΙΙ Α-Γ θολωτὸν τάφον τοῦ χωρίου Μαρλᾶς τῆς Τήνου. ΠΑΕ 1979, 232-235.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 362.

657. ΚΟΡΩΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Χρον., 279. ΑΑ 1971, 401. Emergence, 518 (ἀριθ. 7). Burial Habits, 122-126. GAC, 327.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀβδέλι καὶ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας, ἐπὶ

της ἀριστερᾶς ὀχθης τοῦ Ῥύακα τοῦ Λιώνα (Ἑλαιῶνα) καὶ μεταξὺ τοῦ χωρίου Κόρωνος καὶ τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν ΒΑ ἄκραν τῆς νήσου (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 6), ὁ Ντούμας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1962 λείψανα οἰκισμοῦ καὶ τρεῖς πρωτοκυκλαδικούς τάφους μὲ κτιστὰ τοιχώματα, εὗρεθέντας τεταραγμένους καὶ ἐν πολλοῖς συληθέντας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁμῶς συνελέγησαν πῆλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια, ἀργυρᾶ καρφίς, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ βῶλος ἐρυθρᾶς βαφῆς. ΑΔ 1963 Χρον., 279. Burial Habits, 122-126.

658. ΕΓΓΑΡΕΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Χρον., 278-279. ΑΑ, 401. Emergence, 517 (ἀριθ. 4). Burial Habits, 82-96. GAC, 326.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀκρωτήρι, ἀπέχουσιν πορείαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ΒΑ τοῦ χωρίου Ἐγγαρὲς ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 4), ὁ Ντούμας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1962 εἴκοσι τέσσαρας πρωτοκυκλαδικούς ἐξ ὀρθίων πλακῶν, τραπεζοσχήμους τὴν κάτωψιν, τάφους κατανεμμένους εἰς τρεῖς συστάδας, οἱ τρεῖς τῶν ὁποίων εἶχον συληθῇ, καὶ ἀνέφερε τὴν ὑπαρξιν ἄλλων περίπου εἴκοσι τάφων συληθέντων καὶ καταστραφέντων κατὰ πληροφίας τῶν χωρικῶν. Ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων τάφων συνελέγησαν περὶ τὰ 25 πῆλινα ἀγγεῖα, δύο μαρμάρινα, λίθινον ἰγδίον μετὰ ὑπέρου, ὀκτὼ μαρμάρινα εἰδῶλια, λίθιναι ψῆφοι ὄρων, μία χαλκῇ ψῆφος, τεμάχια ὀψιανοῦ καὶ θαλάσσια κογχύλια παρετηρήθησαν δὲ λείψανα ἐρυθρᾶς βαφῆς ἐντὸς ἐνὸς τῶν μαρμαρίνων ἀγγείων. Burial Habits, 82-96.

659. ΝΑΞΟΣ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Μ-Χ, 90-91 καὶ ΠΑΕ 1976, 295-299, 1978, 211-215, 1980, 259-262, 1982, 253-255, 260-262, 1983, 299-311, 1984, 301-339, 1985, 144-167, ΑΔ 1964 Χρον., 404-406, 412, 1976, Χρον., 343-344, 1977 Χρον., 309-310, 1979 Χρον., 366, 1982 Χρον., 353, 1984 Χρον., 292-295, 1985 Χρον., 289, 1986 Χρον., 214. ΑΑ 1930, 132-135, 1968, 374-389, 1971, 418, 1972, 152, 165, 197, 1974, 27 (εἰκ. 47), 28. Emergence, 517 (ἀριθ. 2-3). Excavations 1975, 48-49. GAC, 325-326. Ἔργον 1984, 72-79, 1985, 56-62.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καμίνι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τῆς πόλεως Νάξου, ὁ Ζαφειρόπουλος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1959-1960 πέντε ΥΚ III Γ τάφους, οἱ τρεῖς τῶν ὁποίων ἦσαν θαλαμοειδεῖς, εἰς λακκοειδῆς καὶ ὁ πέμπτος ταφικὴ πυρὰ (ΑΔ 1960 Χρον., 249-251. ΠΑΕ 1960, 329-340). Ἐκ τῆς τοποθεσίας δὲ Καμινάκι εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν, ἥτις εἶναι πιθανὸν νὰ ταυτίζεται πρὸς τὴν προηγουμένην θέσιν, εἶχεν ἀναφερθῇ παλαιότερον γεωμετρικὴ κεραμικὴ. ΠΑΕ 1937, 119-122, 1939, 119-124. Μ-Χ, 90-91.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γκρόττα, κατὰ τὴν βορείαν παραλίαν τῆς

πόλεως Νάξου ἐπὶ τῆς δυτικῆς τῆς νήσου ἀκτῆς (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 2), ἀνασκαφαὶ τοῦ Κοντολέοντος τὰ ἔτη 1949-1974, συνεχισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Λαμπρινουδάκη μέχρι τοῦ ἔτους 1984, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν τῶν πρωτοκυκλαδικῶν (ΠΑΕ 1949, 112-122), τῶν ΥΚ ΙΙΙ Α-Γ, τῶν ὑπομυκηναϊκῶν, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1961, 191-193, 1963, 148-153, 1965, 174-176, 1967, 112-119, 1971, 172-178, 1972, 143-145, 1978, 211-215, 1979, 251-252, 1980, 259-262, 1982, 253-257, 1984, 301-305, 1985, 144-152. Ἔργον 1984, 72-74, 1985, 56-60. ΑΔ 1964 Χρον., 404-406, 1982 Χρον., 353. ΑΑ 1971, 418. Emergence, 152-169, 517 (ἀριθ. 2). Μ-Χ, 91(β) κ.έ. BSA 1989, 205-215.

(γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Ἀπλωμάτων ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τοῦ Κοντολέοντος καὶ τοῦ Λαμπρινουδάκη, κατὰ τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προηγουμένην θέσιν χρονικὴν περίοδον, περὶ τοὺς 27 πρωτοκυκλαδικοὶ (ΠΑΕ 1950, 279-280, 1951, 222-223, 1959, 183, 1963, 153-155, 1970, 146-152, 1971, 175-180, 1972, 145-155, 1976, 295-299), τρεῖς ΥΚ ΙΙΙ Γ θαλαμοειδεῖς (ΠΑΕ 1951, 282-283, 1958, 228-229, 1959, 180-185, 1969, 139-141. Χ. Κ α ρ δ α ρ ᾱ, Ἀπλώματα Νάξου, κινητὰ εὐρήματα τάφων Α καὶ Β, Ἀθῆναι 1977) καὶ περισσότεροι τῶν 15 πρωτογεωμετρικοὶ τάφοι (ΠΑΕ 1960, 259, 1961, 195-196, 1963, 153-155. ΑΔ 1964 Χρον., 406). Οἱ τάφοι περιεῖχον κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς περιόδου εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκεν ἕκαστος. Μ-Χ, 91(γ) κ.έ.

(δ) Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1923-1929 (Excavations 1975, 48) ἐπὶ τοῦ δυτικῶς τῆς πόλεως Νάξου προβαλλομένου ἀκρωτηρίου, τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀρχαίων λειψάνων ὡς Παλάτι, ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κατάλοιπα ἀπὸ πρωτοκυκλαδικῶν μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΜ 1924, 17-22, 1929, 152-158. ΑΑ 1930, 132-135. Emergence, 517 (ἀριθ. 3).

(ε) Ἐντὸς τῆς πόλεως Νάξου, εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Πλατείας τῆς Μητροπόλεως, τοῦ Εἰρηνοδικείου καὶ οἰκοπέδων ἰδιωτῶν, ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ Κλ. Στεφάνου (ΠΑΕ 1908, 114-115. ΑΑ 1930, 135), τοῦ Κοντολέοντος, τοῦ Ζαφειροπούλου καὶ τοῦ Λαμπρινουδάκη ἀπεκάλυψαν ΥΕ ΙΙΙ Γ τεῖχος, λείψανα ΥΚ ΙΙΙ Β-Γ, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν οἰκῶν καὶ ταφὰς πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων ὡς καὶ τινὰ ΜΚ ὄστρακα. ΠΑΕ 1965, 167-182, 1982, 260-262, 1983, 299-311, 1984, 313-339, 1985, 162-167. ΑΔ 1976 Χρον., 343-344, 1977 Χρον., 309-310, 1984 Χρον., 292-295, 1985 Χρον., 289, 1986 Χρον., 214. Ἔργον 1984, 74-79, 1985, 60-62.

ΜΚ θέσις 512, ΥΚ Ι 125, ΥΚ ΙΙ 187, ΥΚ ΙΙΙ Α 307, ΥΚ ΙΙΙ Β 406, ΥΚ ΙΙΙ Γ 239, ύπομυκ. 102, πρωτογ. 242, γεωμ. 400.

660. ΜΟΥΤΣΟΥΝΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1906, 86-87. ΑΔ 1965 Χρον., 505. Emergence, 519 (ἀριθ. 38). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 59). GAC, 333.

Ἐνασκαφαὶ τοῦ Κλ. Στεφάνου τὸ ἔτος 1906 καὶ τοῦ Ζαφειροπούλου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1961 εἰς τοποθεσίαν κειμένην δυτικῶς τοῦ ὄρμου τῆς Μουτσούνας ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τῆς νήσου ἀκτῆς (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 59), ἀπεκάλυψαν λείψανα πρωτοκυκλαδικοῦ οἰκισμοῦ, δέκα πέντε συληθέντας καὶ ἓνα ἀσύλητον πρωτοκυκλαδικούς τάφους καὶ συνελέγησαν χαλκῇ σμίλῃ, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ κογχύλια. ΠΑΕ 1906, 86-87. ΑΔ 1965 Χρον., 505.

661. ΜΑΚΡΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1906, 86-88. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107, 109, 140-144, ΑΔ 1965 Χρον., 505. Emergence, 519 (ἀριθ. 33). Burial Habits, 13 (εἰκ. 2, 25), 142 (ἀριθ. 9). GAC, 334.

(α) Εἰς τὴν παράκτιον κοιλάδα Κάμπος τῆς Μάκρης, νοτίως τοῦ ὄρμου τῆς Μουτσούνας (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 9), ὁ Κλ. Στέφανος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1906 νεκροταφεῖον 56 πρωτοκυκλαδικῶν τάφων ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ συνέλεξεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν πῆλινα ἀγγεῖα, μὲ ἐγχάρακτον συνήθως κόσμησιν, καὶ τρία ἄμορφα μαρμάρινα εἰδῶλια (ΠΑΕ 1906, 86-88. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 140-144). Τριάκοντα δὲ ἄλλοι τάφοι τοῦ νεκροταφείου τούτου ἐσυλήθησαν ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων βραδύτερον. ΑΔ 1965 Χρον., 505.

(β) Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν καὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Νάξου ὁ Ντούμας σημειοῖ (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 7-8, 10-41) πολλὰς πρωτοκυκλαδικὰς θέσεις διὰ τὰς περισσοτέρας ὁμῶς τῶν ὁποίων αἱ ὑπάρχουσαι πληροφορίες εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Burial Habits, 142.

662. ΜΕΛΑΝΕΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 209. Emergence, 518 (ἀριθ. 10). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 57). GAC, 327-328.

Παρὰ τὸ χωρίον Μέλανες, ἐπὶ τῆς δυτικῆς τῆς νήσου πλευρᾶς (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 10), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1909 μικρὰν συστάδα πρωτοκυκλαδικῶν τάφων περιεχόντων πηλίνας, ἀκοσμήτους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, πυξίδας. ΠΑΕ 1909, 209.

663. ΛΥΓΑΡΙΔΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1906, 86. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107, ΑΔ 1965 Χρον., 505-506. Emergence, 519 (ἀριθ. 34). GAC, 333. Μ-Χ, 91 (ε) κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λυγαρίδια, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως

του ὄρμου τῆς Μουτσούνας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 34), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1906 συστάδα πέντε πρωτοκυκλαδικῶν τάφων (ΠΑΕ 1906, 86. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107) ἄλλοι δὲ ὅμοιοι τάφοι κατεστράφησαν βραδύτερον κατὰ τὴν φύτευσιν ἐλαιῶνος εἰς τὴν τοποθεσίαν Στενὸ τῆς αὐτῆς περιοχῆς. ΑΔ 1965 Χρον., 505.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καρβουνόλακκοι τῆς περιοχῆς τῶν Λυγαριδίων ὁ Ζαφειρόπουλος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1965 ΥΚ ΙΙΙ Γ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα οἰκισμοῦ μετὰ παιδικῆς ταφῆς ἐντὸς αὐτῶν καὶ ὀρθογώνιον τὴν κάτωσιν θολωτὸν ΥΚ ΙΙΙ Γ τάφον συληθέντα, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχεν ΥΚ ΙΙΙ Γ θήλαστρον εἰς τὴν Συλλογὴν Ἀπειράνθου, καὶ συνέλεξεν ὄστρακα «ὕστερομυκηναϊκῶν» ἀγγείων. ΑΔ 1965 Χρον., 505-506.

ΥΚ ΙΙΙ Γ θέσις 240.

664. ΒΙΒΛΟΣ-ΡΙΖΟΚΑΣΤΕΛΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1910, 272-273. BSA 1956, 12. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 108, ΑΔ 1965 Χρον., 506. ΑΑ 1972, 166-167. Emergence, 518 (ἀριθ. 11). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 53). GAC, 328.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Κλ. Στεφάνου τὸ ἔτος 1910 καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως Ῥιζοκαστελλιά, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Βίβλος (πρῶην Τρίποδες) ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 11), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ ὀψιανὸν πρωτοκυκλαδικῶν (ΑΑ 1972, 166-167), ΜΚ καὶ ΥΚ ΙΙΙ χρόνων. ΠΑΕ 1910, 272-273. BSA 1956, 12 (ὑπόσημ. 9). Emergence, 518. GAC, 328.

ΜΚ θέσις 513, ΥΚ ΙΙΙ 363.

665. ΣΑΓΚΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 459. Πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι περιέχοντες κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ῥοδινάδες, (β) Ἄγιοι Ἀνάργυροι καὶ (δ) Ἀφεντικά (ΠΑΕ 1910, 270-273. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 108, 109, 148-149, ΑΔ 1961-62 Χρον., 272-274. Burial Habits, 100-120, 126-128) καὶ πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Γύρουλας. ΠΑΕ 1976, 299.

ΜΚ θέσις 514, ΥΚ ΙΙΙ 364, γεωμ. 402.

666. ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΖΑ. Νεολ. θέσις 460. Πρωτοκυκλαδικὴ κεραμικὴ ἐκ τῆς θέσεως εἰς τὴν Συλλογὴν Ἀπειράνθου. Emergence, 509 (ἀριθ. 1), 519 (ἀριθ. 36).

667. ΚΑΜΜΕΝΟ ΜΗΤΑΤΟ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1904, 57-58. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107. Emergence, 518 (ἀριθ. 12). Burial Habits, 13, εἰκ. 2, 142 ἀριθ. 51. GAC, 328.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καμμένο Μητᾶτο Ψαρρᾶ, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Σαγκρίου (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 51), ὁ Κλ. Στέφανος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1904 συληθέντας πρωτοκυκλαδικούς τάφους καὶ ἠρεύνησεν ἀσυλήτους τινάς. ΠΑΕ 1904, 57-58.

668. ΠΕΤΑΣΙ-ΚΑΝΑΚΙ. Βιβλιογραφία: Emergence, 519 (ἀριθ. 31-32). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 18). GAC, 332.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετάσι, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 32), προέρχεται ἴσως τετράγωνος μετὰ ποδίων πρωτοκυκλαδικῇ λιθίνῃ πυξίς τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν κοσμουμένη δι' ἐγχαράκτων σπειρῶν, εἰς δὲ τὴν Συλλογὴν Ἀπειράνθου ὑπάρχουν ἐκ τῆς αὐτῆς τοποθεσίας ΠΚ ἢ ΜΚ ὄστρακα. Emergence, 519 (ἀριθ. 32). GAC, 332.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κανάκι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τῆς προηγούμενης (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 31) τοποθεσίας, ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται δύο λίθινα πρωτοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα τοῦ Ashmolean Μουσείου τῆς Ὁξφόρδης. Emergence, 519 (ἀριθ. 31).

ΜΚ θέσις 515.

669. ΒΙΓΛΑ. Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Μικρῇ Βίγλα, ἐπὶ τῆς δυτικῆς τῆς νήσου ἀκτῆς καὶ περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Βίβλος ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ μικρὰ εὐρήματα ὥς καὶ ΠΚ, ΜΚ, καὶ ΥΚ ὄστρακα. ΑΔ 1965 Χρον., 506 (ὑπόσημ. 4), 1986 Χρον., 215-216. BSA 1974, 50, 1989, 62-162. GAC, 328.

ΜΚ θέσις 516, ΥΚ III 365.

670. ΜΠΕΜΠΕΚΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1906, 86. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107. Emergence, 519 (ἀριθ. 29-31). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 22-24). GAC, 332.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μπεμπέκος, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 29), ἀνεφέρθη ὅτι ὑπάρχει συληθὲν πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον. Emergence, 519 (ἀριθ. 29).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ξερακρώτηρο, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 30), ἀνεφέρθη ὅτι ἀνεσκάφησαν εἴκοσι πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι. Emergence, 519 (ἀριθ. 30).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κλειδός, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς θέσεως Μπεμπέκος, ὁ Κλ. Στέφανος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1906 δέκα πρωτοκυκλαδικούς τάφους (ΠΑΕ 1906, 86. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107). Ἄλλοι δὲ τάφοι συληθέντες βραδύτερον παρέσχον μετάλλινα ἐγχειρίδια. Emergence, 519 (ἀριθ. 28). GAC, 332.

671. ΒΑΡΔΑΚΙ-ΑΪΛΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1903, 53-54, 57. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107, 109, 129-132. Emergence, 519 (ἀριθ. 25-26). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 27-28). GAC, 331.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βαρδάκι, κατὰ τὸ ΝΑ μέρος τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 26), ἀνεφέρθη ὅτι ἀνεσκάφη λαθραίως συστάς πρωτοκυκλαδικῶν τάφων. Emergence, 519 (ἀριθ. 26).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀϊλά, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 25), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1903 συστάδα πρωτοκυκλαδικῶν τάφων, τὸ περιεχόμενον τριῶν τῶν ὁποίων, εὐρισκόμενον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν καὶ ἀποτελούμενον ἐκ χαλκοῦ πρίονος δύο χαλκῶν σμιλῶν μνηοειδοῦς χαλκοῦ ἐργαλείου καὶ πηλίνων ἀγγείων, περιεγράφη ὑπὸ τοῦ Παπαθανασοπούλου. ΠΑΕ 1903, 53-54. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 129-132.

ΜΚ θέσις 517.

672. ΠΟΛΙΧΝΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1897-98, 21. ΠΑΕ 1904, 57-61, 1908, 117, 1909, 209-210, 1910, 272-273. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107, 109, 132-140. ΑΑ 1972, 152, 165. Emergence, 518 (ἀριθ. 13-15). Burial Habits, 25. GAC, 329. P-C, 47-48.

(α) Ἐπὶ τῆς προϊστορικῆς ἀκροπόλεως Καστράκι (BSA 1897-98, 21) παρὰ τὴν ἀκτὴν Πολίχνη, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 50), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1904-1910 ὠχυρωμένον πρωτοκυκλαδικὸν οἰκισμόν. ΠΑΕ 1904, 60-61, 1908, 117, 1909, 209-210, 1910, 272-273.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μνημούρια, νοτίως τῆς ἀκροπόλεως (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 49), ὁ Κλ. Στέφανος ἐνετόπισε συληθὲν πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον καὶ ἠρεύνησεν ἀσυλήτους τάφους, ἐκ δύο τῶν ὁποίων προέρχονται ἐν πῆλινον καὶ ἕτερον μαρμάρινον ἀγγεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, περιγραφέντα ὑπὸ τοῦ Παπαθανασοπούλου. ΠΑΕ 1904, 58, 60. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 140.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λοῦρος Ἀθαλάσσου, ἀνατολικῶς τῶν Μνημουρίων (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 48), ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρχε συστάς συληθέντων πρωτοκυκλαδικῶν τάφων, ἐξ ἐνὸς ἀσυλήτου τῆς ὁποίας, ἐρευνηθέντος ὑπ' αὐτοῦ, συνέλεξεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν πῆλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, τρεῖς χαλκοὺς ὀπεῖς, διακόσια διάτρητα ἀργυρᾶ δισκάρια, ἀργυρᾶν ψῆφον ὄρμου, μαρμάρινα εἰδῶλια, τριπτῆρα ὀψιανοῦ καὶ 4 θαλάσσια κογχύλια. ΠΑΕ 1904, 58, 60. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 132-137. P-C, 47-48.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φυρρόγες, παρὰ τὴν ἀκτὴν νοτιώτερον (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 47), ὁ Κλ. Στέφανος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1904 προϊστορικὰ λείψανα τειχῶν καὶ οἰκημάτων καὶ ἀνέσκαψε πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον ἐξ ἑκατὸ περίπου τάφων, τὸ περιεχόμενον δύο τῶν ὁποίων εὐρισκόμενον εἰς τὸ Ἑθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν καὶ ἀποτελούμενον ἐκ δύο πηλίνων ἀγγείων, τὸ ἐν τῶν ὁποίων γραπτὸν, ἀπὸ μαρμάρινον γυναικεῖον εἰδῶλιον, χρυσοῦν ψῆφον ὄρμου καὶ εἴκοσι λιθίνας ψήφους ὄρμων, περιεγρᾶφη ὑπὸ τοῦ Παπαθανασοπούλου. ΠΑΕ 1904, 57-61. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 138-140.

673. ΚΟΡΦΗ Τ'ΑΡΩΝΙΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Χρον., 276-278, ΑΔ 1965 Μελέται, 41-64. ΑΕ 1965 Χρον., 1-6. ΑΑ 1971, 401-402. Emergence, 519 (ἀριθ. 24). Burial Habits, 142 (ἀριθ. 30). GAC, 331.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Ντούμα τὸ ἔτος 1962 ἐπὶ τοῦ λόφου Κορφή τ' Ἀρωνιοῦ, νοτίως τοῦ ὄρμου Κλειδοῦ κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 24), ἐξ ἀφορμῆς τῆς εὐρέσεως πλακῶν μετ' ἐπικρούστων παραστάσεων ἀμφισβητουμένης χρονολογίας, ἀπεκάλυψε ΠΚ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν ὡς καὶ τρεῖς ἄλλας ὁμοίας πλάκας. ΑΔ ἔ.ἂ. ΑΕ ἔ.ἂ.

674. ΑΓΙΑΣΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1908, 115 (ὑποσημ. 2). ΑΔ 1961-62 Μελέται, 108, 109, 147, ΑΔ 1961-62 Χρον., 274, 1965 Χρον., 506. Emergence, 518 (ἀριθ. 17-19). Burial Habits, 73-81, 120-122. GAC, 329-330.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λάκκουδες, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου Θρομίλι, εἰς ἀπόστασιν πορείας ἡμισείας ὥρας περίπου βορείως τοῦ ὄρμου Ἀγιασὸς κατὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 44-43), ὁ Ντούμας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1961 δύο συστάδας πρωτοκυκλαδικῶν τάφων ἀπεχούσας μεταξὺ τῶν περὶ τὰ 250 μ. Ἡ πρώτη συστάς ἀπετελεῖτο ἀπὸ 25 καὶ ἡ δευτέρα ἀπὸ 4 τάφους, ὅκτῳ δὲ τούτων εὐρέθησαν ἀσύλητοι καὶ περιεῖχον πῆλινα ἀγγεῖα, ἐν μαρμάρινον ἀγγεῖον, τεμάχια φύλλου χαλκοῦ εἰς μίαν περίπτωσιν, λιθίνας ψήφους ὄρμων, λεπίδας ὀψιανοῦ, ὀστεῖνην σπάτουλαν καὶ κογχύλια. ΑΔ 1961-62 Χρον., 274. Burial Habits, 73-81, 120-122.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥόον τῆς αὐτῆς περιοχῆς ὁ Κλ. Στέφανος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1908 μικρὰν συστάδα συληθέντων πρωτοκυκλαδικῶν τάφων (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 46), ἐξ ἑνὸς ἀσύλητου τάφου τῆς ὁποίας συνέλεξεν εἰς τὸ Ἑθνικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν μαρμάρινον εἰδῶλιον. ΠΑΕ 1908, 115 (ὑποσημ. 2). ΑΔ 1961-62 Μελέται, 108, 109, 147.

(γ) Εἰς ἄλλην τοποθεσίαν, ἐγγὺς τοῦ ὄρμου Ἁγιάσος (Burial Habits, 13, εἰκ. 2, ἀριθ. 45), ὁ Ζαφειρόπουλος ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1965 νεκροταφεῖον συληθέντων πρωτοκυκλαδικῶν τάφων, ἓνα ἀκτέριστον τάφον τοῦ ὁποίου καὶ ἠρεύνησε. ΑΔ 1965 Χρον., 506.

675. ΦΙΟΝΔΑ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Φιόνδα καὶ Καμῖνο, κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 27), ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι περιέχοντες μαρμάρινα κτερίσματα. Emergence, 519 (ἀριθ. 27). GAC, 331.

676. ΠΑΝΟΡΜΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1906, 86-89. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107, 109, 144, ΑΔ 1964 Χρον., 411-412, 1981 Χρον., 378. ΑΑ 1972, 156-157, 165-166. Emergence, 518-519 (ἀριθ. 23). Burial Habits, 26. GAC, 330-331.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Ντούμα τὸ ἔτος 1963 ἐπὶ τοῦ λόφου Κορφάρι τῶν Ἀμυγδαλιῶν, περὶ τὰ 300 μ. ΒΑ τοῦ ὀρμίσκου Πάνορμος κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 23), ἀπεκάλυψε λείψανα ὀχυρωματικοῦ τείχους καὶ οἰκημάτων συνοδευόμενα ἀπὸ πρωτοκυκλαδικὴν κεραμικὴν καὶ χαλκὴν λόγχην (ΑΔ 1964 Χρον., 411-412. ΑΑ ἔ.ἁ.). Ἐγγὺς τῆς θέσεως ἐνετοπίσθη βραδύτερον ΠΚ τάφος. ΑΔ 1981 Χρον., 378.

Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν ἀλλ' εἰς τοποθεσίαν μὴ ἀκριβῶς καθοριζομένην ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1906 συστάδα πέντε πρωτοκυκλαδικῶν τάφων, εἰς ἓνα τῶν ὁποίων ὑπῆρχε χαλκοῦς κρίκος ὡς κτερίσμα. ΠΑΕ 1906, 86-89. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 107, 109, 144.

677. ΣΠΕΔΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1903, 53-55, 56-57, 1906, 87, 88-89. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 106-107, 109, 114-129. ΑΑ 1972, 163-164. Emergence, 518 (ἀριθ. 22). Burial Habits, 25. GAC, 330.

Παρὰ τὸν ὀρμίσκον Σπεδὸς νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ὁ Κλ. Στέφανος ἐνετόπισε πρωτοκυκλαδικὴν τειχισμένην ἀκρόπολιν καὶ νεκροταφεῖον, τοῦ ὁποίου ἠρεύνησε τὰ ἔτη 1903-1906 εἴκοσι πέντε τάφους περιέχοντας γραπτὰ καὶ ἐγχάρακτα πήλινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλια γυναικῶν καὶ ἄλλων τύπων, χαλκὴν σπάτουλαν καὶ ὀστεῖνους ἐγχαρακτοὺς σωλῆνας βαφῆς. ΠΑΕ ἔ.ἁ. ΑΔ ἔ.ἁ.

678. ΚΕΛΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1903, 53-56. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 106, 109, 112-114. Emergence, 518 (ἀριθ. 21). Burial Habits, 25. GAC, 330.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κέλη, παρὰ τὸν ὄρμον Καλλαντοῦ κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1903 συστάδα δέκα

πρωτοκυκλαδικῶν τάφων περιεχόντων πήλινα ἀγγεῖα. ΠΑΕ ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ.

679. ΚΑΡΒΟΥΝΟΛΑΚΚΟΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1903, 52-57. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 106, 108, 109-112. Emergence, 518 (ἀριθ. 20). GAC, 330.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καρβουνόλακκοι, μεταξὺ τοῦ νοτιωτάτου ἀκρωτηρίου τῆς Νάξου καὶ τοῦ ὄρμου Καλλαντοῦ ἀνατολικῶς τούτου, ὁ Κλ. Στέφανος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1903 εἴκοσι δύο ἀσυλήτους πρωτοκυκλαδικούς τάφους καὶ ἀνέφερε τὴν ὑπαρξίν περισσοτέρων τῶν 60 συληθέντων. Οἱ ἀνασκαφέντες τάφοι περιεῖχον πήλινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ. ΠΑΕ 1903, 53-55. ΑΔ 1961-62 Μελέται, 109-112.

680. ΤΡΥΜΑΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1896-97, 64-65. Emergence, 519-520. GAC, 334.

Ἐκ τάφου εὐρεθέντος ἐγγὺς τῆς τοποθεσίας Τρυμάλια, ἡ θέσις τῆς ὁποίας δὲν καθορίζεται σαφῶς ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι προέρχονται πρωτοκυκλαδικὸν μαρμαρίνον εἰδῶλιον καὶ λίθινον ἀγγεῖον. BSA 1896-97, 64-65.

(ιθ). ΔΟΝΟΥΣΑ

681. ΑΧΤΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΙΛΙΩΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 467. AAA 1970, 49 (εἰκ. 2). Emergence, 520 (ἀριθ. 1). GAC, 334.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀχτιά τῶν Ἀγριλιῶν ἐπὶ τῆς νησίδος Δονούσης, κειμένης ἀνατολικῶς τῆς Νάξου (Emergence, 510, εἰκ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ἄφθονα τεμάχια ὀψιανοῦ (ΑΔ 1967 Χρον., 467), πρὸς τὰ ὁποῖα δύναται νὰ σχετισθῇ κεφαλὴ πρωτοκυκλαδικοῦ μαρμαρίνου εἰδωλίου ἐκ Δονούσης ὁ ἀκριβὲς τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποίου δὲν ἀναφέρεται. AAA 1970, 49 (εἰκ. 2).

(κ). ΑΝΩ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ

682. ΑΓΡΙΛΙΑ. Βιβλιογραφία: AAA 1970, 48-50, 1971, 214-215. ΑΔ 1970 Χρον., 428-430, 1971 Χρον., 467. Emergence, 521 (ἀριθ. 6). GAC, 337. P-C, 31-40.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀγριλιά, περὶ τὰ 500 μ. βορείως τοῦ μοναδικοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ τῆς νησίδος Ἄνω Κουφονήσι, κειμένης ΝΑ τῆς Νάξου (Emergence, 516 εἰκ. 4), ἡ Ζαφειροπούλου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1969

νεκροταφείον 72 πρωτοκυκλαδικῶν τάφων περιεχόντων δεκάδας ἀγγείων μὲ Urfirnis βαφὴν καὶ τινα ἐγχάρακτα, μαρμάρινα ἀγγεῖα, χαλκᾶ ἐγγχειρίδια καὶ χαλκᾶς βελόνας, μαρμάρινον εἰδῶλιον, τρία περιάπτα καὶ λιθίνην ψῆφον ὄρμου. ΑΔ 1970 Χρον., 429 (ἀγρὸς Σιμιδαλᾶ). ΑΑΑ 1970, 48-50. Emergence, 521 (ἀριθ. 6). P-C, 31-40.

683. ΠΑΡΙΑΝΟΣ. Ἐπὶ λόφου, παρὰ τὸν ὄρμον Παριανός, ἡ Ζαφειροπούλου ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1970 συληθὲν πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον καὶ συνέλεξε τεμάχια πηλίνων καὶ μαρμαρίνων ἀγγείων, χαλκοῦν ἐγγχειρίδιον, χαλκὴν βελόνην καὶ πτηνόμορφον ἀγγεῖον. ΑΔ 1971 Χρον., 467.
684. ΕΠΙΑΝΩ ΜΥΛΟΣ. Εἰς τὴν θέσιν Ἐπάνω Μύλος, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ κατὰ τὴν ΝΔ παρυφὴν τοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ τοῦ Ἄνω Κουφονησίου, ἡ Ζαφειροπούλου ἐνετόπισε συληθὲν νεκροταφεῖον, ἐξ ἑπτὰ λάκκων τοῦ ὁποῖου συνέλεξε πρωτοκυκλαδικὰ πῆλινα ἀγγεῖα, ἐν μαρμάρινον ἀγγεῖον καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ, εἰς παρακείμενον δὲ λάκκον, κάτωθεν φιάλης ἐκ μαρμάρου, εὔρε δύο μαρμάρινα εἰδῶλια. Εἰς τὴν αὐτὴν τέλος περιοχὴν παρετήρησε πλῆθος ὀστράκων καὶ τεμαχίων μαρμαρίνων ἀγγείων καὶ εἰδωλίων, χαλκὴν λόγχην, δύο χαλκοῦς κοπεῖς καὶ χαλκὴν περόνην ὡς καὶ τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου ἵππου, ὑποδηλοῦντα τὴν θέσιν πρωτοκυκλαδικοῦ οἰκισμοῦ πιθανῶς. ΑΑΑ 1970, 48-49. ΑΔ 1970 Χρον., 428-429 (ἀγρὸς Σκοπελίτου). Emergence, 521 (ἀριθ. 5). GAC, 337 (Alonistria Chousouri).
685. ΛΟΥΤΡΑ. Εἰς τὴν ΝΔ παραλίαν τοῦ Ἄνω Κουφονησίου, γνωστὴν ὡς Λουτρά, εὔρέθη ἀκέφαλον πρωτοκυκλαδικὸν μαρμάρινον εἰδῶλιον. ΑΔ 1967 Χρον., 466-467. Emergence, 521 (ἀριθ. 4). GAC, 337.
686. ΣΥΡΜΑ. Βιβλιογραφία: Anat. Stud. 1964, 135. Emergence, 142, 153, 521 (ἀριθ. 3). GAC, 336.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σύρμα κατὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τοῦ Ἄνω Κουφονησίου ὁ Ντούμας συνέλεξε πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸν (Emergence, 153), πρὸς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ σχετισθοῦν πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα τῆς Συλλογῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἐκ τοῦ Κουφονησίου. Anat. Stud. 1964, 135.

(κα). ΚΑΤΩ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ

687. ΠΑΝΑΓΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 520-521 (ἀριθ. 1). GAC, 336.

Εἰς τὴν περιοχὴν Παναγία, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς νησὶ-

δος Κάτω Κουφονήσι, κειμένης νοτιώτερον τοῦ Ἐνω Κουφονησίου, ἡ Ζαφειροπούλου ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1967 πρωτοκυκλαδικὸν οἰκισμόν. ΑΔ 1967 Χρον., 466.

688. ΝΕΡΟ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466, 1970 Χρον., 429-430. Emergence, 521 (ἀριθ. 2). GAC, 336.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Νερό, κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τοῦ Κάτω Κουφονησίου, ἔχει ἀναφερθῇ ὅτι ὑπῆρχε πρωτοκυκλαδικὴ ἀκρόπολις (ΑΔ 1967 Χρον., 466), ἐκ τυχαίως δὲ εὑρεθέντος τάφου παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Νάξου ἑνδεκα πῆλινα πρωτοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα, δύο μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ μαρμάρινον εἰδώλιον. ΑΔ 1970 Χρον., 429-430.

(κβ). ΗΡΑΚΛΕΙΑ

689. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νησίδος Ἡρακλείας, νοτίως τῆς Νάξου (Emergence, 516 εἰκ. 4, ἀριθ. 2), συνελέγη ὑπὸ χωρικοῦ λεπίς ὀψιανοῦ. Emergence, 520, (ἀριθ. 2). GAC, 335.

690. ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 465. Emergence, 520 (ἀριθ. 3). GAC, 335.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάμπος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς νησίδος Ἡρακλείας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα μεγάλου προϊστορικοῦ, πιθανῶς ΠΚ, οἰκισμοῦ καὶ σπεῖραι ἐπίκρουστοι ἐπὶ βράχων. ΑΔ 1967 Χρον., 465.

691. ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 520 (ἀριθ. 1.). GAC, 335.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάστρο, κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς Ἡρακλείας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ προϊστορικά ὄστρακα καὶ ὀψιανός, πρωτοκυκλαδικῶν ἴσως χρόνων. ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 520 (ἀριθ. 1).

692. ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 465. Emergence, 520 (ἀριθ. 4). GAC, 335.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἅγιος Μάμας, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Ἡρακλείας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ καὶ συληθέντος πρωτοκυκλαδικοῦ νεκροταφείου, ἐπὶ δὲ τῶν βράχων ἐπίκρουστοι σπεῖραι (ΑΔ 1967 Χρον., 465), πρὸς τὰ ὅποια δύναται νὰ συσχετισθῇ μαρμάρινον εἰδώλιον ἀγορασθὲν εἰς τὴν νῆσον ἀπὸ τὸν L. Ross. Arch. Aufs. II. 35. Emergence, 520 (ἀριθ. 4).

(κγ). ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ

693. ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 520 (ἀριθ. 2). GAC, 336.

Ἐκ τῆς βορείου κλιτύος τοῦ λόφου Κάστρο τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς νησίδος Σχοινοῦσης, νοτίως τῆς Νάξου καὶ ἀνατολικῶς τῆς Ἡρακλείας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ πλῆθος προϊστορικῶν ὀστράκων καὶ ὀψιανὸς καθὼς καὶ ὀστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 520 (ἀριθ. 2).

694. ΤΣΙΓΚΟΥΡΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 520 (ἀριθ. 1). GAC, 335-336.

Ἐκ λόφου κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ λιμένος Τσιγκούρι ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς Σχοινοῦσης (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 1), ἀνεφέρθησαν πολλὰ πρωτοκυκλαδικὰ ἐπιφανειακὰ ὀστρακα (ΑΔ 1967 Χρον., 466), πρὸς τὰ ὅποια δύναται νὰ συσχετισθῇ μαρμαρίνον πρωτοκυκλαδικὸν εἶδωλιον τῆς Συλλογῆς Γουλανδρῆ ἐκ Σχοινοῦσης. Emergence, 520 (ἀριθ. 2).

(κδ). ΚΕΡΟΣ

695. ΓΕΡΑΝΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466, 1968 Χρον., 381, 1975 Χρον., 327. Emergence, 521 (ἀριθ. 3). GAC, 338.

Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ τῆς Ζαφειροπούλου τὸ ἔτος 1966 εἰς τὴν τοποθεσίαν Γεράνι, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου Κέρου, κειμένης νοτίως τῆς Νάξου καὶ τῶν Κουφονησιῶν (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 3), ἔφεραν εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα εὐθυγράμμων καὶ καμπυλογράμμων οἰκοδομημάτων ἐκ δύο τοποθεσιῶν (ΑΔ 1975 Χρον., 327) καὶ πολυάριθμα ὀστρακα τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ Πηλοῦ ὥς καὶ κεφαλὴν μαρμαρίνου εἰδωλίου. ΑΔ 1967 Χρον., 466, 1968 Χρον., 381.

696. ΚΟΝΑΚΙΑ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Κονάκια καὶ Γιαλάδα, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ πρωτοκυκλαδικὰ ὀστρακα, λίθινον ἀγγεῖον καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. Emergence, 521 (ἀριθ. 2). GAC, 338.

697. ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 521 (ἀριθ. 4). GAC, 338.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μεγάλο Κάστρο, κατὰ τὸ μέσον τῆς Κέρου

(Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 4), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικά λείψανα πρωτοκυκλαδικῶν πιθανῶς χρόνων. ΑΔ 1967 Χρον., 466.

698. ΔΑΣΚΑΛΕΙΟ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1964 Χρον., 409-411, 1968 Χρον., 381, 1975 Χρον., 327. ΑΑΑ 1968, 97-100, 1975, 79-85. ΑΑ 1972, 163. Emergence, 147-148, 170-185, 521 (ἀριθ. 1). Burial Habits, 26. GAC, 327-328.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ντούμα τὸ ἔτος 1963 καὶ τῆς Ζαφειροπούλου τὸ ἔτος 1967 ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς Κέρου καὶ τῆς ἀποσχισθείσης αὐτῆς νησίδος Δασκαλειό, ἀπεχούσης τῆς Κέρου περὶ τὰ 50 μ. (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα πρωτοκυκλαδικοῦ οἰκισμοῦ καὶ κατεστραμμένου νεκροταφείου, εἰς τάφος τοῦ ὁποίου εὐρέθη ἀσύλητος καὶ συνωδεύετο ἀπὸ πολυάριθμα τεμάχια μαρμαρίνων ἀγγείων καὶ εἰδωλίων, πήλινα ἀγγεῖα ἐν πολλοῖς γραπτὰ, κεκοσμημένα δι' εὐθυγράμμων κοσμημάτων, λίθινα ἐργαλεῖα, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ θαλάσσια ὄστρεα. ΑΔ 1964 Χρον., 409-411, 1967 Χρον., 466, 1968 Χρον., 381, 1975 Χρον., 327. ΑΑΑ 1968, 96-100, 1975, 79-85.

Ἐκ πρωτοκυκλαδικοῦ τέλος τάφου τῆς Κέρου, ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποίου δὲν ἀναφέρεται, προέρχονται τὰ δύο μαρμάρινα εἰδώλια αὐλητοῦ καὶ κιθαρωδοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, εὐρεθέντα μετὰ δύο ἄλλων γυναικείων μαρμαρίνων εἰδωλίων ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ. AM 1884, 156-162. Ch. Zervos, L'Art des Cyclades, εἰκ. 302, 333-334. Emergence, 521.

(κε). ΑΝΤΙΚΕΡΟΣ

699. ΠΡΑΣΙΑ. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πρασιά Ἀγίου Γεωργίου τῆς νησίδος Ἀντικέρου, ΝΑ τῆς Κέρου (Emergence, 516, εἰκ. 4, ἀριθ. 5) ἐνετοπίσθησαν λείψανα προϊστορικῆς ἐγκαταστάσεως μαρτυρούμενα ἀπὸ ἐπιφανειακά ὄστρακα καὶ ὀψιανόν. ΑΔ 1967 Χρον., 466. Emergence, 521 (ἀριθ. 5). GAC, 338.

(κς). ΑΜΟΡΓΟΣ

700. ΑΙΓΙΑΛΗ. Βιβλιογραφία: AM 1866, 40. AE 1898, 137-138. BSA 1956, 11. Emergence, 523 (ἀριθ. 14). GAC, 341.

Ἐκ τοῦ λόφου Βιγλί ἢ Βίγλα, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Αἰγιάλης, περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Θολάρια ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς Ἀμοργοῦ (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 14), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρως πιθανῶς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (AM 1866, 40. BSA 1956, 11) καὶ πρωτοκυκλαδικὸν μαρμάρινον εἰδῶλιον τοῦ Μου-

σείου Ἐλευσίνος, προερχόμενον ἐκ πρωτοκυκλαδικοῦ τάφου τῆς περιοχῆς Αἰγιάλης. ΑΕ 1898, 137-138.

ΜΚ θέσεις 518, ΥΚ ΙΙΙ 366.

701. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΚΑΨΑΛΑ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1886, 15-46. ΑΕ 1898, 137-138, 151-153. Emergence, 523, (ἀριθ. 12-13). Burial Habits, 25, 26. GAC, 341.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἅγιος Γεώργιος ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Ἀμοργοῦ ὁ Dümmler ἐνέτοπισε νεκροταφεῖον πρωτοκυκλαδικῶν τάφων. ΑΜ 1886, 16-17, Beilage I (χάρτης κάτω δεξιά). ΑΕ 1898, 137-138.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Τσοῦντα τὸ ἔτος 1894 παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Κάψαλα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Ἀμοργοῦ (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 12), ὅπου ὁ Dümmler ἤδη τὸ ἔτος 1886 εἶχεν ἐντοπίσει πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον (ΑΜ 1886 ἔ.ἀ), ἀπεκάλυψαν ἑνδεκα πρωτοκυκλαδικούς τάφους περιέχοντας τρία πῆλινα ἀγγεῖα, τεμάχια ἄλλων, μαρμάρινον γυναικεῖον εἰδώλιον, χαλκὴν τριχολαβίδα καὶ τεμάχια ἄλλης, τεμάχιον λεπίδος χαλκοῦ ἐγχειριδίου ἢ μαχαιρίου καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ. ΑΕ 1898, 138, 151-153.

702. ΞΥΛΟΚΕΡΑΤΙΔΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1886, 15-46, 1891, 46-58. ΑΕ 1898, 137-138, 145, 155, 165. BSA 1956, 11, 29, 31, 34. LMTS, 147. AJA 1967, 6-7. Emergence, 522-523 (ἀριθ. 6-8). ΑΔ 1973-74 Χρον., 873. J. Thimme, Kunst und Kultur der Kykladeninseln (1976), 570-573. Burial Habits, 25, 26. GAC, 340. M-X, 95 (β). P-C, 48.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βουνί, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ξυλοκερατιδίον ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Ἀμοργοῦ (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 8), ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι περιέχοντες χαλκὰ ὄπλα. ΑΜ 1886, 25. Emergence, 523 (ἀριθ. 8).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάπρος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ Ξυλοκερατιδίου (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 7), ἔχουν ἀναφερθῇ περὶ τοὺς 20 πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι (ΑΜ 1886, 20-21, 25. ΑΕ 1898, 138, 145-155), ἐξ ἑνὸς τῶν ὁποίων (ΑΜ 1886, 20-21, τάφος D) προέρχεται ὁμὰς μικρῶν ἀντικειμένων. AJA 1967, 6-7. P-C, 48.

(γ) Ἐκ τῆς ἐγγὺς τοῦ Ξυλοκερατιδίου περιοχῆς ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι (ΑΜ 1886, 16-17, Beilage I, χάρτης κάτω δεξιά. ΑΕ 1898, 137), τρία ἀγγεῖα ἐκ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν Καταπόλων (Emergence, 522, ἀριθ. 6), ἐπὶ δὲ τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ Ξυλοκερατιδίου λόφου ἔχει ἐντοπισθῇ νεκροταφεῖον μυκηναϊκῶν λακκοειδῶν τάφων (ΑΔ 1973-74 Χρον., 873), ἐκ τῶν ὁποίων κα-

τὰ πᾶσαν πιθανότητα προέρχονται ΥΚ ΙΙΙ Α-Γ ἀγγεῖα Μουσείων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. BSA 1956, 11, 29, 31, 34. LMTS, 147. M-X, 95.

ΥΚ ΙΙΙ Α θέσις 308, ΥΚ ΙΙΙ Β 407, ΥΚ ΙΙΙ Γ 241.

703. ΚΑΤΑΠΟΛΑ. Βιβλιογραφία: AM 1886, 15-46. AE 1989, 137-138, 145-146, 166-168. Emergence, 522 (ἀριθ. 4-5). Burial Habits, 25, 26. GAC, 339-340. ΠΑΕ 1981, 303-323, 1982, 272-306, 1983, 316-334, 1984, 349-391, 1985, 177-200, 1986, 212-232, 1987, 255-266. Έργον, 1986, 116-125, 1987, 115-118, 1988, 116-124.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάτω Ἀκρωτήρι, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τοῦ λιμένος τῶν Καταπόλων (χάρτης, IG XXII (7), 162) ἀνασκαφαὶ τοῦ Τσουντα καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα ὠχυρωμένου πρωτοκυκλαδικοῦ οἰκισμοῦ καὶ δύο τάφους, κεραμικὴν, λεπίδας ὀψιανοῦ, πήλινα σφονδύλια καὶ θαλάσσια ὄστρεα. AE 1898, 138, 166-168. Έργον 1984, 94.

(β) Ἀνασκαφαὶ τῆς Λ. Μαραγκοῦ τὰ ἔτη 1981-1988 εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Μινώας, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὄρους Μπουντουλιὰ νοτίως τῶν Καταπόλων, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ, ὑποπρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1981-1985 ἔ.ἀ. Έργον ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὄρμου τῶν Φοινικιῶν, ΝΔ τῆς Μινώας, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι. AM 1886, 16-17, Beilage 1 (χάρτης κάτω δεξιά). AE 1898, 138, 145-146. Emergence, 522 (ἀριθ. 4).

Πρωτογ. θέσις 244, γεωμ. 404.

704. ΑΜΟΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: AM 1886, Beilage, 1. AE 1898, 137-138. Emergence, 523 (ἀριθ. 11). GAC, 341.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κόκκινα Χώματα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τῆς πόλεως Ἀμοργοῦ (Χώρας), ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 11), ἔχει ἀναφερθῇ εἰς πρωτοκυκλαδικὸς τάφος. AE 1898, 137-138.

705. ΒΡΟΥΤΣΗΣ-ΑΡΚΕΣΙΝΗ. Βιβλιογραφία: AM 1886, 15-46. AE 1898, 138, 146, 154-155, 165-166, 208-212. JHS 1951, 251-252. Festschrift Goessler, 23-34. BSA 1956, 11, 1989, 177-185. AJA 1967, 11. Emergence, 522 (ἀριθ. 2-3). Excavations 1975, 39-40. Burial Habits, 25. GAC, 339. M-X, 95 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Καστρί, ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀρκεσίνης, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Βρούτσης ἐπὶ

τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς Ἀμοργοῦ (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 2), καὶ ἐκ τῆς πέριξ περιοχῆς ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων (BSA 1956, 11. Excavations 1975, 39) καὶ ὁ Dümmler περιέγραψε τὸ περιεχόμενον πρωτοκυκλαδικοῦ διπλοῦ ἐπαλλήλου τάφου, ἀποτελούμενον ἀπὸ πρωτοκυκλαδικὴν καὶ μεσοκυκλαδικὴν κεραμικὴν καὶ χαλκᾶ ἀντικείμενα, καὶ ἀνέφερεν ὅτι εἶδε μυκηναϊκὰ ὄστρακα (AM 1886, 21-25, 40. Festschrift Goessler 23-34), ὁ δὲ Τσουντας ἀνέσκαψεν ἓνα ἀκτέριστον πρωτοκυκλαδικὸν τάφον καὶ ἄλλους τάφους τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων (AE 1898, 208-212). Ἐκ τῆς θέσεως τέλος ἔχει ἀναφερθῇ ὁμᾶς μυκηναϊκῶν χαλκῶν ὄπλων καὶ πρωτογεωμετρικὸν ἄγγειον. JHS 1951, 251-252. BSA 1956, 11.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δωκαθίσματα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Βρούτσης (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 3), ὁ Dümmler ἀρχικῶς (AM ἔ.ἀ.) καὶ ὁ Τσουντας βραδύτερον (AE ἔ.ἀ.) ἠρευνήσαν τινὰς ἐξ 20 ἐντοπισθέντων πρωτοκυκλαδικῶν τάφων, ἄλλους δὲ τάφους ἀνέσκαψαν χωρικοὶ καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν ἡγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν διὰ τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον. Ἠρευνήθησαν ἐπίσης λείψανα πρωτοκυκλαδικοῦ οἰκισμοῦ (AE 1898, 165-166). Οἱ τάφοι περιεῖχον μαρμάρινα καὶ πήλινα ἄγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια, ἀργυρᾶ κοσμήματα καὶ χαλκᾶ ὄπλα. AM 1886, 15-46. AE 1898, 138, 146, 154-155.

ΜΚ θέσις 519, ΥΚ III 367, πρωτογ. 245.

706. ΣΤΑΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: AM 1886, 24. AE 1898, 137-138, 153-154. Emergence, 523, (ἀριθ. 10-11). Burial Habits, 25. GAC, 340-341.

(α) Παρὰ τὸ χωρίον Σταυρὸς ἐπὶ τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς νήσου (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 10), ὁ Τσουντας ἀνέφερεν ὅτι ἐνετοπίσθησαν πέντε ἢ ἕξ πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι, εἰς τῶν ὁποίων περιεῖχε δύο πήλινα ἄγγεῖα, χαλκὴν αἰχμὴν δόρατος καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον AE 1898, 138, 153-154.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Νοτινά, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἐνετοπίσθησαν τέσσαρες πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι (AE 1898, 138), τὸ περιεχόμενον ἑνὸς τῶν ὁποίων, ἀποτελούμενον ἀπὸ μαρμάρινα καὶ ἀργυρᾶ ἄγγεῖα, περιεγράφη ὑπὸ τοῦ Dümmler. AM 1886, 24, Beilage, 1, 4-5. Emergence, 523 (ἀριθ. 9).

707. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Βιβλιογραφία: AM 1886, Beilage 1 (χάρτης κάτω δεξιά). AE 1898, 138. Emergence, 521 (ἀριθ. 1). GAC, 339.

Παρὰ τὸ χωρίον Ἀγία Παρασκευή, κατὰ τὴν ΝΔ ἄκρην τῆς Ἀμοργοῦ (Emergence, 522, εἰκ. 5, ἀριθ. 1), ὁ Dümmler ἐνετόπισε πρωτο-

κυκλαδικὸν νεκροταφεῖον (ΑΜ ἔ.ἄ.), ἓνα τάφον τοῦ ὁποῖου μνημονεύει καὶ ὁ Τσουντάς. ΑΕ 1898, 138.

Ἐξ Ἀμοργοῦ τέλος εἶναι γνωστά, χωρὶς νὰ ἀναφέρεται ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεώς των, ἑπτὰ ΥΚ III Α-Γ ἀγγεῖα καὶ τινα ὄστρακα, μνημονευθέντα μετὰ τοῦ Ξυλοκερατιδίου ἀνωτέρω, καὶ τέσσαρα πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα μνημονευόμενα μετὰ τῶν πρωτογεωμετρικῶν δεδομένων τῆς Ἀρκεσίνης κατωτέρω. BSA 1956, 29, 31, 34. Jdl 1900, 52. PGP, 214, 321. Μ-Χ, 95 (δ).

(κζ). ΚΙΜΩΛΟΣ

708. ΚΕΔΡΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Κέδρος, κατὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς Κιμῶλου (ΑΜ 1954-55, 159, Beilage, 62), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ τεμάχια ὀψιανοῦ τῆς πρωτοκυκλαδικῆς πιθανῶς περιόδου, πρὸς τὰ ὅποια δύνανται νὰ συσχετισθῇ ἔν γνωστὸν πρωτοκυκλαδικὸν μαρμάρινον εἰδῶλιον ἐκ τῆς νήσου, ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποῖου δὲν εἶναι γνωστός. Emergence, 512-513 (ἀριθ. 1). Ch. Zervos, L' Art des Cyclades, 81, εἰκ. 56 b. GAC, 313.

(κη). ΜΗΛΟΣ

709. ΦΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 514. Emergence, 512 (ἀριθ. 7). Bintliff, 545. TAEM, 293 (ἀριθ. 2).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φυροπόταμος, παρὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς Μήλου (TAEM, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 2), προέρχεται πρωτοκυκλαδικὸν ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Μήλου. ΑΔ 1965 Χρον., 514.

710. ΦΥΛΑΚΩΠΗ. Νεολ. θέσις 463. Εἰς τὴν ΠΕ περίοδον ἀνήκει ὁ οἰκισμὸς Ι καὶ τάφοι τῆς τοποθεσίας (α) Φυλακωπῆς (Phylakopi, 23-24, 35-38, 82-92, 234-237, 239-284. BSA 1910-11, 1-22, 1974, 4, 17, 48. Burial Habits, 23-27. TAEM, 35-39. P-C, 88-94) καὶ πιθανοὶ τάφοι, κεραμικὴ καὶ πώρινον ὁμοίωμα πλοίου ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Κάπαρη. Emergence, 511 (ἀριθ. 5). ΑΔ 1966 Χρον., 387.

ΜΚ θέσις 520, ΥΚ I 126, ΥΚ II 188, ΥΚ III A 310, ΥΚ III B 409, ΥΚ III Γ 243, γεωμ. 408.

711. ΠΛΑΚΑ. Νεολ. θέσις 465. Ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, κεραμικὴ καὶ ὀψιανὸς τῆς ΠΚ πιθανῶς περιόδου. TAEM, 293 (ἀριθ. 3-4).
712. ΜΑΝΔΡΑΚΙΑ. Νεολ. θέσις 466. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῆς ΠΚ πιθανῶς περιόδου. TAEM, 294 (ἀριθ. 12-13).
713. ΚΑΜΙΝΙΑ. (α) Ἐκ τοποθεσίας, ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς νήσου παρὰ

τὰ Καμίνια, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης (TAEM, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 16), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς πρωτοκυκλαδικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. TAEM, 295 (ἀριθ. 16).

(β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας, κειμένης ΝΔ τῆς προηγουμένης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ὀψιανός. TAEM, 295 (ἀριθ. 17).

(γ) Ἐκ τριῶν ἄλλων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. TAEM, 295 (ἀριθ. 14-15, 18).

Γεωμ. θέσις 409.

714. ΑΣΠΡΟΧΩΡΙΟ. Νεολ. θέσις 467. Ἀγγεῖα τῆς πρωτοκυκλαδικῆς πιθανῶς περιόδου, ἐκ καταστραφέντος τάφου τῆς τοποθεσίας (δ) παρὰ τὸ Ἀσπροχωριό, εἰς τὸ Μουσεῖον Μήλου. Emergence, 511-512 (ἀριθ. 6).

ΜΚ θέσις 521, γεωμ. 410.

715. ΚΑΛΟΓΡΙΕΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1896-97, 85-86. Phylakopi, 86. ΑΔ 1965 Χρον., 508-509. Emergence, 512 (ἀριθ. 14-15). Bintliff, 548-550. Burial Habits, 25. GAC, 316-317. TAEM, 308 (ἀριθ. 109-110).

(α) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τῆς Παπαδοπούλου-Ζαφειροπούλου τὸ ἔτος 1964 εἰς τὴν τοποθεσίαν Καλογριές, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Μήλου καὶ εἰς ἀπόστασιν 1500 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ὅπου ὁ C. Renfrew εἶχεν ἐντοπίσει πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον, ἔφερεν εἰς φῶς δώδεκα τάφους ἐξ ὀρθίων πλακῶν τῆς πρωτοκυκλαδικῆς περιόδου, εἰς τῶν ὁποίων εὐρέθη ἀσύλητος καὶ περιεῖχεν ἓν ἀγγεῖον καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ, ἕτερον δὲ πρωτοκυκλαδικὸν ἀγγεῖον καὶ ψήφους ὀρμων παρέδωκεν εἰς τὸ Μουσεῖον Μήλου ἐκ τῆς θέσεως χωρικός. ΑΔ 1965 Χρον., 508-509. Emergence, 513 (ἀριθ. 15). TAEM, 308 (ἀριθ. 110).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σαμάρι, ΝΔ τῆς προηγουμένης θέσεως, ἐπεσημάνθησαν ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, λίθινον πλάθανον καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. BSA 1896-97, 85-86.

716. ΤΡΥΠΗΤΗ. Βιβλιογραφία: BSA 1895-96, 63-82, 1896-97, 88. 1956, 12. JHS 1896, 352-356. ΑΔ 1967 Χρον., 465, 1972 Χρον., 605-606. Emergence, 512 (ἀριθ. 8). Excavations 1975, 45. GAC, 315. TAEM, 53-57, 292 (εἰκ. Α.1, ἀριθ. 5-9), 293-294. Μ-Χ, 97 (β), 284 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Μήλου, μεταξὺ τοῦ ὄρμου Κλήμα καὶ τοῦ χωρίου Τρυπητὴ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ λιμένος τῆς Μήλου (BSA 1895-96, 63 εἰκ. 1-2)

ἀπεκάλυψαν ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἁγίου Ἡλίου, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Μήλου, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὄστρακα τῆς ΜΚ, ΥΚ ΙΙΙ καὶ γεωμετρικῆς περιόδου. BSA ἔ.ἁ. ΑΔ 1972 Χρον., 605-606. TAEM, 293-296 (ἀριθ. 5, 8).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Φανερωμένης, ἀνατολικῶς τοῦ Ἁγίου Ἡλίου (BSA 1895-96, 64 εἰκ. 2), ἔχει ἀναφερθῇ νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων. BSA 1895-96, 70-71. JHS 1896, 352-355. PGP, 214, 321. GGP, 164-195, 413. GG, 91, 210. TAEM, 293 (ἀριθ. 6).

(γ) Ἀγγλικά ἐρευνᾶν εἰς τοὺς πολυαριθμοὺς λαξευτοὺς τάφους παρὰ τὸ χωρίον Τρυπητῆ, ἐξ ὧν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψαν γεωμετρικὴν κεραμικὴν καὶ μυκηναϊκὸν σφραγιδόλιθον (BSA 1895-96, 71-72) ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων (JHS 1896, 355-356). Ἐκ τῆς Τρυπητῆς τέλος προέρχεται μαρμαρίνον πρωτοκυκλαδικὸν εἰδῶλιον τοῦ Μουσείου Μήλου, ἐλλειπὲς τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας. ΑΔ 1967 Χρον., 465 (πίν. 347 α).

ΜΚ θέσις 522, ΥΚ ΙΙΙ 368, γεωμ. 411.

717. ΑΔΑΜΑΣ. Παλαιοιολ. θέσις 75, νεολ. 468. Ὅρυχεῖον ὀψιανοῦ ἐν χρήσει ἀπὸ ἐπιπαλαιοιολιθικῶν χρόνων μέχρις τέλους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. TAEM, 182-221.

Γεωμ. θέσις 412.

718. ΠΗΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1896-97, 35-51, 73-74. Phylakopi, 83-85, 229. Emergence, 135-169, 512 (ἀριθ. 10). Burial Habits, 11-28. Bintliff, 543-544. GAC, 315-316. TAEM, 298 (ἀριθ. 38-39).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πυργάκι, νοτίως τῆς Φυλακωπῆς κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μήλου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. TAEM, 298 (ἀριθ. 38).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πηλός, περὶ τὰ 400 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1896-97, 72, εἰκ. 1), Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν περὶ τοὺς δέκα πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους καὶ περιέγραψαν τὸ περιεχόμενον ἰσαριθμῶν περίπου ὁμοίων τάφων ἀνασκαφέντων ἐνωρίτερον ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἀγροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον εὗρέθη τὸ νεκροταφεῖον. Οἱ τάφοι περιεῖχον κεραμικὴν κυρίως, τοῦ λεγομένου ἐκ τῆς θέσεως ταύτης ῥυθμοῦ τοῦ Πηλοῦ, λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ μικρά τινα ἄλλα εὐρήματα. Ἐκ τῆς ἐπιφανείας ὁμως τοῦ ἐδάφους ἀνεφέρθησαν ἐπὶ πλέον μεσοκυκλαδικὰ καὶ μυκηναϊκά ὄστρακα. BSA 1896-97, 35-51, 73-74. Phylakopi, 83-85.

ΜΚ θέσις 523, ΥΚ ΙΙΙ 369.

719. ΑΓΙΑΣΜΑΤΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 514. ΑΑΑ 1969, 406-408. Emergence, 512 (ἀριθ. 15). Bintliff, 543-544. GAC, 318. ΤΑΕΜ, 298 (ἀριθ. 40-41).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀγιάσματα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Ἀδάμας πρὸς Κώμια (Bintliff, 543-544, εἰκ. 2, ἀριθ. 6), ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι καταστραφέντες ὑπὸ τῶν χωρικῶν, ἐξ ἑνὸς τῶν ὁποίων προέρχεται πῶρινον ὁμοίωμα οἰκίσκου. Δοκιμαστικὴ δὲ ἀνασκαφὴ εἰς τὴν θέσιν ἀπεκάλυψεν ἓνα εἰσέτι πρωτοκυκλαδικὸν τραπεζόσχημον τὴν κάτωσιν τάφον ἐξ ὀρθίων πλακῶν. ΑΔ ἔ.ἀ. ΑΑΑ ἔ.ἀ.

720. ΤΡΙΑΔΕΣ. Νεολ. θέσις 469. Κεραμική, ὀψιανὸς καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς πρωτοκυκλαδικῆς περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Τριάδες καὶ (γ) Ἁγίος Νικόλαος. ΤΑΕΜ, 307-308 (ἀριθ. 102-103).

721. ΚΩΜΙΑ-ΔΕΜΕΝΕΓΑΚΙ. Νεολ. θέσις 470. Ὀρυχεῖον ὀψιανοῦ, χρησιμοποιοῦμενον ἀπὸ νεολιθικῶν τοῦλάχιστον χρόνων μέχρι τέλους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, καὶ ὀλίγα ἐπιφανειακά πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 299-300 (ἀριθ. 45-51).

Γεωμ. θέσις 414.

722. ΖΕΦΥΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 510-513, 1966 Χρον., 386. Emergence, 512 (ἀριθ. 11-12). Bintliff, 531-532, 548. GAC, 316 (Ayios Pandleimon), 317 (Langada Sotira, Langada Trypites), 318 (Alyki).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τρυπητὲς τῆς περιοχῆς Λαγκάδα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ζεφυρία (πρῶην Χώρα ἢ Παλαιολιχώρα), ἐργάται ὀρυχείου κατέστρεψαν μυκηναϊκὸν θαλαμοειδῆ τάφον, ἐκ τοῦ οὗ συνελέγη ΥΚ ΙΙΙ Α-Β κεραμική. ΑΔ 1965 Χρον., 510-513 (πίν. 644 β-γ). ΤΑΕΜ, 302 (εἰκ. Α.1, ἀριθ. 66).

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, περὶ τὰ 1750 μ. ΝΑ τῆς Ζεφυρίας, ἡ Παπαδοπούλου-Ζαφειροπούλου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1965 τέσσαρας πρωτοκυκλαδικοὺς τάφους περιέχοντας δύο μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ συνέλεξε πολυἀριθμὰ πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν τάφων (ΑΔ 1966 Χρον., 386. Emergence, 512, ἀριθ. 11). Πρὸς τὰ εὐρήματα δὲ τῆς θέσεως ταύτης πρέπει μᾶλλον νὰ συνδεθοῦν πρωτοκυκλαδικὴ πυξίς καὶ ὄστρακα ἐκ τῆς περιοχῆς Λαγκάδας, ἀναφερόμενα μετὰ τῶν ἀνασκαφέντων τάφων τῆς ἱστορικῆς περιόδου εἰς τὴν τοποθεσίαν Σωτήρα τῆς Λαγκάδας. ΑΔ 1965 Χρον., 310. ΤΑΕΜ, 302 (ἀριθ. 64-65).

(γ) Ἐκ τριῶν ἐτέρων τοποθεσιῶν κειμένων ΝΔ τῆς Ζεφυρίας παρὰ τὰς Ἀλυκάς τοῦ μυχοῦ τοῦ ὄρμου τῆς Μήλου (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1,

ἀριθ. 68, 70-72), μνημονευομένων ὡς Ἀλυκή, Ἀερόδρομος καὶ Κάμπος (ΤΑΕΜ 302-303, ἀριθ. 68-72), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά πρωτοκυκλαδικά, μυκηναϊκά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα καὶ ὀψιανός. Bintliff, 531-532 (εἰκ. 2, ἀριθ. 12). ΤΑΕΜ, 302-303 (ἀριθ. 68-72).

ΥΚ ΙΙΙ Α θέσις 312, ΥΚ ΙΙΙ Β 412, γεωμ. 415.

723. ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΕΣ. Νεολ. θέσις 471. Ἐπιφανειακά πρωτοκυκλαδικά ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 304 (ἀριθ. 79).

724. ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ. Ἐκ τριῶν τοποθεσιῶν περὶ τοῦ χωρίου Ἅγιος Θεόδωρος καὶ τοῦ ὁμωνύμου ναοῦ κατὰ τὴν ΝΑ ἄκρην τῆς Μήλου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά τεμάχια ὀψιανοῦ, ἐκ τῆς μιᾶς δὲ τούτων καὶ πρωτοκυκλαδικά ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 292 (εἰκ. Α.1, ἀριθ. 53-55), 300 (ἀριθ. 53-55).

725. ΣΟΛΕΤΑ. Νεολ. θέσις 472. Ἐπιφανειακά πρωτοκυκλαδικά ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 301 (ἀριθ. 57).

726. ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ. Νεολ. θέσις 473. Πιθανὰ πρωτοκυκλαδικά ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΤΑΕΜ, 303 (ἀριθ. 74).
Γεωμ. θέσις 416.

727. ΣΤΑΥΡΟΣ. Βιβλιογραφία: Emergence, 512 (ἀριθ. 12). Bintliff, 531. GAC, 316. ΤΑΕΜ, 303 (ἀριθ. 76).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, κατὰ τὸ ΝΑ μέρος τῆς Μήλου (ΤΑΕΜ, 292, εἰκ. Α.1, ἀριθ. 76), ἔχει ἀναφερθῇ προϊστορικὸς οἰκισμὸς καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ τῆς πρωτοκυκλαδικῆς πιθανῶς περιόδου. ΤΑΕΜ, 303-304 (ἀριθ. 76).

728. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ-ΣΠΑΘΙ. Βιβλιογραφία: Reisen III, 13. BSA 1896-97, 79-80. ΑΔ 1965 Χρον., 513. Emergence, 512 (ἀριθ. 13). Bintliff, 547. Burial Habits, 49. ΤΑΕΜ, 301 (ἀριθ. 60-61).

Λείψανα οἰκισμοῦ καὶ καταστραφέντων πρωτοκυκλαδικῶν θαλαμοειδῶν τάφων ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ἀκρωτηρίου Σπαθι κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου καὶ δυτικῶς τοῦ Παλαιοχωρίου. BSA 1896-97, 79-80. ΑΔ ἔ.ἀ. Bintliff, ἔ.ἀ. ΤΑΕΜ ἔ.ἀ.

729. ΠΡΟΒΑΤΑΣ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Προβατᾶς ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς Μήλου, ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικά ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1896-97, 79-80. ΤΑΕΜ, 304 (ἀριθ. 81).

730. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. (α) Ἐκ λόφου ἀπέχοντος περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Μήλου ἔχουν ἀνα-

φερθῇ ἐπιφανειακά, πρωτοκυκλαδικὰ πιθανῶς, ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΤΑΕΜ, 307 (ἀριθ. 99).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ξυλοκερατιά, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου παρὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ μυκηναϊκά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 307 (ἀριθ. 98).

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 370, γεωμ. 417.

731. ΚΗΠΟΣ. Ἐκ τεσσάρων τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Κῆπος, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς Μήλου, ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικὰ, γεωμετρικά καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΤΑΕΜ, 292, (εἰκ. Α.1, ἀριθ. 83-85, 87), 305.

Γεωμ. θέσις 418.

(κθ). ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ

732. ΑΝΩ ΜΕΡΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1896-97, 86. Emergence, 523 (ἀριθ. 1). ΑΔ 1973-74 Χρον., 873. GAC, 343.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας Παλιοκάστρου παρὰ τὸ χωρίον Ἄνω Μεριὰ τῆς Φολεγάνδρου εἶναι πιθανόν νὰ προέρχωνται πρωτοκυκλαδικὰ ὄστρακα ἀναφερθέντα πρὸ πολλοῦ ὡς προερχόμενα ἐκ τῆς θέσεως Παναγία τῆς Φολεγάνδρου, ἡ ὁποία ὁμως δὲν ἔχει προσδιορισθῇ. BSA 1896-97, 86. Emergence, 523 (ἀριθ. 1).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κηπάρια, ἀνατολικῶς τοῦ νεκροταφείου τῆς Ἄνω Μεριᾶς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά μυκηναϊκά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1973-74 Χρον., 873.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 371, γεωμ. 419.

(λ). ΣΙΚΙΝΟΣ

733. ΠΑΛΙΟΚΑΣΤΡΟ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Παλιόκαστρο, παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Μάλτα ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Σικίνου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκισμοῦ καὶ ἐπιφανειακά προϊστορικά ὄστρακα, πρὸς τὰ ὁποῖα δύναται νὰ συσχετισθῇ ἔν γνωστὸν ἐκ τῆς νήσου τηγανόσχημον πρωτοκυκλαδικὸν ἀγγεῖον, καὶ ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1968 Χρον., 382. Emergence, 523. GAC, 342-343.

Γεωμ. θέσις 420.

(λα). ΙΟΣ

734. ΣΑΡΚΟΣ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σάρκος, ἐπὶ τῆς ΒΔ πλευρᾶς τῆς Ἰου,

ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμική, μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν οἰκισμοῦ εἰς τὴν θέσιν ἀπὸ πρωτοκυκλαδικῶν μέχρις ὑστεροκυκλαδικῶν χρόνων, ὁ ὁποῖος διετῆρει ἐμπορικὰς σχέσεις τόσον μὲ τὴν Κρήτην ὅσον καὶ μὲ τὴν Θήραν. BCH 1985, 841. JHS 1985 AR, 52.

ΜΚ θέσις 524, ΥΚ 372.

735. ΧΩΡΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1969, 133 (ὑποσημ. 21), 1974, 50. GAC, 342.

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τῆς Χώρας, τοῦ κυριωτέρου οἰκισμοῦ τῆς νήσου ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς αὐτῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΚ, ΜΚ καὶ ΥΚ ὄστρακα. GAC, 342.

ΜΚ θέσις 525, ΥΚ 373.

736. ΜΑΓΓΑΝΑΡΙ. Βιβλιογραφία: L. Ross, Arch. Aufs. I, 52. BSA 1896-97, 78, 1990, 1-14. AM 1891, 49 (ὑποσημ. 1), 1898, 462-465, 1900, 339-340. BCH 1904, 309-310. P-T, 216 (ὑποσημ. 4). PGP, 214, 321. Emergence, 523 (ἀριθ. 1). Excavations 1975, 42. GAC, 342.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μαγγανάρι, κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς Ἴου, ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτοκυκλαδικοί, τραπεζόσχημοι τὴν κάτοψιν τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, περιέχοντες μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλια (BCH 1904, 309-310), πρὸς τοὺς ὁποίους δύνανται νὰ συσχετισθοῦν ἄλλα πρωτοκυκλαδικὰ εὐρήματα γνωστὰ ἐξ Ἴου, ὁ τόπος εὐρέσεως τῶν ὁποίων δὲν ἀναφέρεται. Emergence, 523. BSA 1990, 1-14.

Ἐκ τῆς Ἴου τέλος ἔχει ἀναφερθῇ πρωτογεωμετρικὸν ἀγγεῖον εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς νήσου, ὁ τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποίου καὶ πάλιν δὲν εἶναι γνωστός. P-T, 216 (ὑποσημ. 4). PGP, 214, 321.

Πρωτογ. θέσις 249.

(λγ). ΘΗΡΑ

737. ΘΗΡΑ. Βιβλιογραφία: AA 1930, 135-136. Emergence, 524-525 (ἀριθ. 1). Excavations 1975, 53. Ch. Doumas, Thera, Pompei of the ancient Aegean. Excavations at Akrotiri 1967-79, London 1983 (=Th-P), 27.

Ἐκσκαφαὶ ὀρυχείων τὸ ἔτος 1840 κατὰ τὴν νότιον παρυφὴν τοῦ χωρίου Φηρὰ (νῦν Θήρα) ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου ἀπεκάλυψαν πρωτοκυκλαδικούς τάφους περιέχοντας ἐν ἀγγεῖον ἐκ στεατίτου καὶ ἕτερον ἐκ μαρμάρου, δύο μαρμάρινα εἰδῶλια εὐρισκόμενα εἰς Καρλσρούην, δύο πήλινα ἀγγεῖα καὶ λεπίδα ὀψιανοῦ. AA 1930, 135-136. Th-P, 27.

738. ΦΤΕΛΛΟΣ. Βιβλιογραφία: AE 1973, 161-166. GAC, 345. ΑΔ 1980 Χρον., 472-473, 1981 Χρον., 373. AAA 1982, 86-101.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ντούμα τὸ ἔτος 1972 (ΑΕ ἔ.ἄ.) καὶ τῆς Μ. Μαρ-
θάρη τὰ ἔτη 1980-1981 εἰς δύο τοποθεσίας τῆς θέσεως Φτέλλος, περὶ
τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τῶν Φηρῶν (Θήρας), ἀπεχούσας μεταξὺ των
περὶ τὰ 150 μ., ἐξ ἀφορμῆς ἐκσκαφῶν τῶν ὀρυχείων τῆς Ἑταιρείας Πα-
παγεωργίου, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μι-
κρὰ εὐρήματα τῆς πρωτοκυκλαδικῆς καὶ μεσοκυκλαδικῆς περιόδου εἰς
τὴν μίαν τούτων (ΑΔ ἔ.ἄ., AAA 1982, 86-101) καὶ τῆς ὕστεροκυκλαδι-
κῆς I εἰς τὴν ἑτέραν (ΑΕ 1973, 161-166).

ΜΚ θέσις 526, ΥΚ I 129.

739. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ. Ἐκ τοῦ λόφου Ἀρχάγγελος, δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀ-
κρωτήρι κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς νήσου, ὁ Ντούμας συνέλεξεν ἐπιφα-
νειακὰ πρωτοκυκλαδικὰ καὶ ΥΚ I ὄστρακα. Th-P, 27.

ΥΚ I θέσις 132.

740. ΑΚΡΩΤΗΡΙ. Βιβλιογραφία: H. M a m e t, De Insula Thera, Paris 1874, 28-
31. F. F o u q u é, Santorin et ses éruptions, Paris 1879 (=San-
torin), 107-131. AJA 1894, 504-520. BSA 1956, 13, 26, 27,
1986, 179-194, 297-312. S. M a r i n a t o s, Excavations at The-
ra. Preliminary Reports I-VII, Athens 1968-1973 (=Thera I-
VII). Σ. Μ α ρ ι ν ᾶ τ ο s, Θησαυροὶ τῆς Θήρας, Ἀθῆναι 1972.
BCH 1972, 21-38. AE 1974, 199-213, 1979, 82-113, 1980, 182-
211, 1982, 113-135, 1983, 85-105, 1984, 14-54. AAA 1974, 87-
94, 416-422. ΠΑΕ 1967, 124-150, 1968, 87-127, 1969, 147-192,
1970, 156-207, 1971, 181-225, 1972, 156-158, 1973, 119-120,
1975, 212-229, 1976, 309-329, 1977, 387-389, 1978, 219-228,
1979, 259-267, 1980, 289-296, 1981, 324-328, 1982, 263-266,
1983, 312-315, 1985, 168-176, 1986, 206-211, 1987, 241-254.
Emergence, 527. Excavations 1975, 52-53. Burial Habits, 25,
26. GAC, 343-344. ΑΔ 1982 Χρον., 358-359. Th-P, 29-158.
P-C, 134-147. Ἔργον 1986, 114-116, 1987, 113-115, 1988, 128-
131, 1989, 114-117. AA 1987, 359-379. L. M o r g a n, The Mi-
niature Wall Painting of Thera, Cambridge 1988.

Ἀνασκαφαὶ Γάλλων ἐρευνητῶν τὰ ἔτη 1868-1870 (Santorin, 107-
131. BSA 1956, 13, 26-27), τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1967-1973 (Thera I-
VII. ΠΑΕ 1967-1973 ἔ.ἄ.) καὶ τοῦ Ντούμα τὰ ἔτη 1975-1989 (ΠΑΕ
1975-1986 ἔ.ἄ. Ἔργον 1986-1989 ἔ.ἄ.) παρὰ τὸ χωρίον Ἀκρωτήρι, κα-
τὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Θήρας, ἔχουν φέρεи εἰς φῶς λείψανα οἰκισμοῦ
χρονολογουμένου ἀπὸ πρωτοκυκλαδικῶν (BSA 1986, 297-312) μέχρι
ὕστεροκυκλαδικῶν I χρόνων, ὅτε, περὶ τὸ 1500 π.Χ., ὁ οἰκισμὸς κατε-

στράφη εκ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας καὶ ἐκαλύφθη ὑπὸ παχὺ στρώμα τέφρας. Santorin ἔ.ἂ. Thera I-VII. ΠΑΕ 1967-1985 ἔ.ἂ. Ἔργον 1986-1989, ἔ.ἂ. ΑΕ 1974-1984 ἔ.ἂ. BSA 1956, 1986 ἔ.ἂ. ΑΑΑ 1974 ἔ.ἂ. ΑΔ 1982 ἔ.ἂ. Th-P, 29-158.

ΜΚ θέσις 528, ΥΚ Ι 133.

(λε). ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ

741. ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 464. Emergence, 525 (ἀριθ. 2). ΑΕ 1976, 1-11. Burial Habits, 25. GAC, 346.

Μικρὰ ἔρευνα τοῦ Κ. Τσάκου τὸ ἔτος 1966 ἐπὶ τῆς νησίδος Χριστιανή, τῆς μεγαλυτέρας τοῦ συγκροτήματος τῶν νησίδων Χριστιανά, περὶ τὰ 14 ναυτικὰ μίλια ΝΔ τῆς Θήρας, ὅπου ὁ Ἀμερικανὸς Ε. Loring εἶχεν ἐπισημάνει προϊστορικὰ λείψανα (ΑΕ 1976, 1, ὑπόσημ. 1), ἔφε-
ρεν εἰς φῶς, ἐκ φρεατοσχήμου λιθοκτίστου ἡμικατεστραμμένης κατα-
σκευῆς, δέκα ἑξ πρωτοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα καὶ τεμάχια ἄλλων (ΑΔ 1967 Χρον., 464), τὰ ὅποια περιεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ντούμα (ΑΕ 1976, 1-11), ὅστις ἀνέφερεν ἐπὶ πλέον τὴν ὑπαρξιν εἰς τὴν θέσιν ἐπιφανειακῶν ΥΚ Ι ὀστράκων, παραβαλλομένων πρὸς τὴν ἀνάλογον κεραμικὴν τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Θήρας. ΑΕ 1976, 1-11 (ὑπόσημ. 2 τῆς σελ. 1).

ΥΚ Ι θέσις 136.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

(γ). ΛΕΡΟΣ

742. ΠΑΡΘΕΝΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1970, 52-53, 1973, 171, 1984, 242-243. Excavations, 1975, 29-30. ΑΔ 1980 Χρον., 557, 559. GAC, 367. BCH 1981, 861. ΑΕ 1983 Χρον., 7-8. ΝΠΔ, 87-95.

(α) Ἐκ μικροῦ ἀκρωτηρίου, κειμένου δυτικῶς τοῦ χωρίου Παρθένι κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς Λέρου, καὶ ἑξ ἐτέρας τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου (BSA 1970, 53, εἰκ. 4, ἀριθ. 1-2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ὀστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1970, 52-53. GAC, 367. ΝΠΔ, 111 (ἀριθ. 17-19).

(β) Μικρὰ ἔρευνα τοῦ Σάμψων ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κονταρίδα κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἀεροδρομίου τῆς Λέρου τὸ ἔτος 1980, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀπεκάλυψε δάπεδα καὶ ἄλλα λείψανα κτηρίων συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν τῆς ἐσχάτης νεολιθικῆς ἢ τῆς

πρωίμου έποχής του χαλκού. BCH 1981, 861. AE 1983 Χρον., 8. BSA 1984, 242-243. ΝΠΔ, 87-95.

(γ) Έκ του σπηλαιίου Χωστό σπήλαιο, ΝΔ του χωρίου Παρθένι (BSA 1970, 53, εικ. 4, άριθ. 3), έχουν αναφερθῆ ὄστρακα παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ὄστρακα τῶν τοποθεσιῶν (α) άνωτέρω, τῆς ΠΕ δηλαδῆ περιόδου. BSA 1970, 52-53.

743. ΚΑΤΑΚΡΩΤΗΡΙ. Νεολ. θέσις 474. Πιθανῇ ΠΕ λιθίνη άξίνη (BSA 1970, 54) καὶ ΠΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς ἔκ τῆς νησιδος "Άγιος Ίσιδωρος. ΝΠΔ, 109-110 (άριθ. 14).

(δ). ΚΑΛΥΜΝΟΣ

744. ΒΑΘΥ-ΡΗΝΑ. Νεολ. θέσις 476. Κεραμική τῆς πρωίμου έποχής του χαλκού ἔκ τῶν τριῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν εἰς τὴν κοιλάδα του Βαθέος παρὰ τὸν ὄρμον τῆς Ῥήνας. CR I, 110-117. JHS 1947, 128. BSA 1962, 172-180. GAC, 366-367.
ME θέσις 534, YE III 377.

(ε). ΚΩΣ

745. ΚΩΣ. Βιβλιογραφία: JHS 1945, 102. Boll. d'Arte 1950, 320-323. ΠΑΕ 1959, 195. Annuario (τόμ. 43-44) 1965-66, 5-311, (τόμ. 50-51) 1972-73, 139-396, (τόμ. 56) 1978, 9-427. Excavations 1975, 27-29. GAC, 360-361. NGK, 52-54. M-X, 96 (άριθ. 196α). BSA 1987, 165-169. E. Dietz κ.ά. Archaeology in the Dodecanese, Copenhagen 1988, 56-58. ΑΔ 1980 Χρον., 552-553, 1981 Χρον., 409, 1983 Χρον., 396, 1984 Χρον., 329-331.

(α) Άνασκαφαὶ Ἰταλῶν άρχαιολόγων τὰ ἔτη 1936-1946 (Annuario ἔ.ά.) καὶ Ἑλλήνων τὰ ἔτη 1959 (ΠΑΕ ἔ.ά.) καὶ 1980-1984 (BSA 1987, ἔ.ά. ΑΔ 1980 Χρον., 552-553, 1981-1984 ἔ.ά.) ἐπὶ του χαμηλοῦ λόφου Σεράγια εἰς τὸ νότιον ἄκρον τῆς πόλεως Κῶ, κειμένης ἐπὶ τῆς ΒΑ άκτῆς τῆς νήσου (Annuario 1972-73, 142 εικ. 2), καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς πόλεως (Διάγραμμα, Annuario 1978, 10, εικ. 1) ἀπεκάλυψαν ὀλίγα ὄστρακα τῆς πρωίμου έποχής του χαλκού (Annuario 1965-66, 306. GAC, 360) καὶ λείψανα οἰκισμοῦ, χρονολογούμενα ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ΜΜ περιόδου μέχρι τῶν YE III Γ χρόνων, τὰ ὅποια βραδύτερον ἑκαλύφθησαν ἀπὸ οἰκισμὸν καὶ νεκροταφεῖον τῆς πρωτογεωμετρικῆς καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. JHS 1945, 102. Boll. d'Arte 1950, 320-323. ΠΑΕ 1959, 195. Annuario 1972-73, 139-396, 1978, 9-427. ΑΔ 1980 Χρον., 552-553, 1981-1984 ἔ.ά. BSA 1987, 165-169. GAC, 360-361. M-X, 90 (άριθ. 196 α). κ.έ.

(β) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἐλαιώνα καὶ Λαγκαδά, περὶ τὸ ἐν χιλιόμετρον ΝΔ τῆς πόλεως Κῶ (Annuario 1965-66, 8, εἰκ. 1), Ἴταλοί ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν τὰ ἔτη 1935 καὶ 1940-1941 νεκροταφεῖον 84 περίπου θαλαμοειδῶν τάφων, οἱ ὅποιοι περιεῖχον ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ κεραμικὴν. Boll. d' Arte 1950, 323-324. Annuario 1965-66, 5-311.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γιαυλί, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς πόλεως Κῶ, εὗρέθη τυχαίως ΥΕ ΙΙΙ ψευδόστομος ἀμφορεὺς. Annuario 1972-73, 271-272.

ΜΕ θέσις 535, ΥΕ Ι 137, ΥΕ ΙΙ 190, ΥΕ ΙΙΙ Α 315, ΥΕ ΙΙΙ Β 416, ΥΕ ΙΙΙ Γ 247, πρωτογ. 251, γεωμ. 426.

746. ΤΡΟΥΛΛΙ. Νεολ. θέσις 478. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1970, 55-57.

747. ΖΙΠΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: JHS 1958 AR, 16. BSA 1970, 58, 1973, 171. GAC, 362.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μεσαριά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ζιπάριον κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νήσου (BSA 1970, 56, εἰκ. 5, ἀριθ. 6), ἔχει ἀναφερθῇ ταφὴ εἰς πίθον τῆς ὑστέρας ΠΕ ἢ τῆς πρωίμου ΜΕ περιόδου συνοδευομένη ἀπὸ τρία ἀγγεῖα καὶ χαλκᾶς λεπίδας ἐγχειριδίων. BSA 1970, 58.

ΜΕ θέσις 536.

748. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Boll. d' Arte 1950, 324-327. BSA 1962, 171 (ὑπόσημ. 157), 1970, 57-58 (ἀριθ. 4-5). Annuario 1965-66, 306, 1972-73, 253-271. H.-G. Buchholz, Alt-Ägäis, 287. GAC, 361. M-X, 95-96 (ἀριθ. 196 β).

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀσκληπιείου τῆς Κῶ ἔχουν ἀναφερθῇ ἀγγεῖα καὶ χαλκᾶ ἀντικείμενα τῆς μυκηναϊκῆς καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου, εὗρεθέντα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1938 καὶ 1940. Boll. d' Arte 1950, 327. Annuario 1972-73, 253-261.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσιλιμπίρι, ΝΔ τοῦ Ἀσκληπιείου (BSA 1970, 56, εἰκ. 5, ἀριθ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1970, 58.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀσκλούπι, ΝΔ τοῦ Ἀσκληπιείου (BSA 1970, 56, εἰκ. 5, ἀριθ. 4), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΠΕ, ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα (BSA 1970, 57), εἰς τοποθεσίαν δὲ κειμένην περὶ τὰ 200 μ. ΒΑ τοῦ λόφου ἔχουν ἐρευνηθῇ ὑπὸ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων τέσσαρες ταφαί, αἱ τρεῖς εἰς πίθους καὶ μία εἰς περίβολον ἐκ λίθων, συνοδευόμεναι ἀπὸ κεραμικὴν καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Boll. d' Arte 1950, 324-325. Annuario 1972-73, 261-271.

(δ) Έκ τῆς περιοχῆς τῆς πηγῆς Μπουρίννα, νοτίως τοῦ ἱεροῦ, ἀνεφέρθησαν μυκηναϊκὰ εὐρήματα (BSA 1962, 171 ὑπόσημ. 157) ἀλλ' ἡ πληροφορία ἀφορᾷ ἴσως εἰς τὴν τοποθεσίαν (α) ἀνωτέρω.

ΜΕ θέσις 537, ΥΕ ΙΙΙ 378, γεωμ. 427.

749. ΑΓΙΟΣ ΦΩΚΑΣ. Έκ τοῦ ἀκρωτηρίου ἹΑγιος Φωκάς, κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ θαλάσσια ὄστρεα, μαρτυροῦντα τὴν ὕπαρξιν οἰκισμοῦ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΝΠΔ, 109 (ἀριθ. 13).
750. ΖΙΑ. Έκ τῆς τοποθεσίας Μισονήσι, ΝΔ τοῦ χωρίου Ζιά κατὰ τὸ ΒΑ τμήμα τῆς νήσου (BSA 1970, 57, εἰκ. 5, ἀριθ. 7), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρώιμου καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1970, 58-59. GAC, 362.
ΥΕ θέσις 379.
751. ΠΥΛΙΟΝ. (α) Έκ λόφου κειμένου περὶ τὰ 1800 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Πυλίων, περὶ τὸ μέσον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΕ ἢ ΥΕ ὄστρακα. BSA 1970, 60 (ἀριθ. 10). GAC, 362.
(β) Έκ τοῦ λόφου τῆς ἹΑγίας Παρασκευῆς, περὶ τὰ 300 μ. ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ 1500 μ. βορείως τοῦ χωρίου (BSA 1970, 56, εἰκ. 5, ἀριθ. 9), ἔχει γνωσθῇ κατεστραμμένος μυκηναϊκὸς τάφος, ἐκ τοῦ ὁποῖου συνελέγησαν τέσσαρα ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ ἀγγεῖα. BSA 1970, 60. GAC, 362.
ΜΕ θέσις 538, ΥΕ ΙΙΙ Α 316, ΥΕ ΙΙΙ Β 418, ΥΕ ΙΙΙ Γ 248.
752. ΑΜΑΝΙΟΥ. Έκ τῆς περιοχῆς τοῦ μεσαιωνικοῦ κάστρου Παλαιόπουλι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου ἹΑμανιοῦ (BSA 1970, 56, εἰκ. 5, ἀριθ. 8), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλωπείων τειχῶν, ἐπὶ τῆς ΒΔ κλιτύος τοῦ κάστρου, καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς ΠΕ πιθανῶς, τῆς ΜΕ καὶ τῆς ΥΕ ΙΙΙ περιόδου. BSA 1970, 59-60, 1973, 171, 173. GAC, 362.
ΜΕ θέσις 539, ΥΕ ΙΙΙ 380.
753. ΜΑΣΤΙΧΑΡΙΟΝ. Έκ τοῦ λόφου Βουνό, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Μαστιχάριον, κειμένου περὶ τὸ μέσον τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς νήσου (BSA 1970, 57, εἰκ. 5, ἀριθ. 11), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ἀνήκοντα πιθανῶς εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. BSA 1970, 60-61.
754. ΚΕΦΑΛΟΣ-ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ. Νεολ. θέσις 479. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν εὐρεθέντων ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (β) ἹΑσπρη Πέτρα λει-

ψάνων ἀνήκει εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ. *Annuario* 1925-26, 277-310. *PPS* 1956, 193. *BSA* 1973, 170. *GAC*, 363. *NGK*, 50-55.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 381, πρωτογ. 252, γεωμ. 428.

(ς). ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑ

755. ΒΑΘΥ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1971 Χρον., 552, 1973-74 Χρον., 981. *BSA* 1973, 166. *GAC*, 365.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πύργος ἢ Ἑλληνικό, ὅπου εὐρίσκονται ἐρείπια πύργου ἐλληνιστικῶν χρόνων ἐπὶ μικροῦ ἀκρωτηρίου παρὰ τὸ χωρίον Μέσα Βαθὺ καὶ ἀριστερά τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὸν κόλπον Βαθὺ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ ΒΑ τμήματος τῆς Ἀστυπαλαίας (*BSA* 1973, 160, εἰκ. 7, ἀριθ. 11), τῆς δυτικωτέρας τῶν Δωδεκανήσων (χάρτης Δωδεκανήσου, *BSA* 1973, 176, εἰκ. 11), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα προϊστορικοῦ τοίχου, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 552, 1973-74 Χρον., 981. *BSA* 1973, 166.

(β) Ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου Βαθὺ καὶ παρὰ τὸ χωρίον Ἐξω Βαθὺ, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀνευρέθη ὑπὸ χωρικοῦ κτιστὸς ὀρθογώνιος τάφος περιέχων τεμάχια πρωτοκυκλαδικῆς πυξίδος. ΑΔ 1971 Χρον., 552.

756. ΠΑΝΟΡΜΟΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ λιμένος Πάνορμος κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τοῦ δυτικωτέρου τμήματος τῆς Ἀστυπαλαίας (*BSA* 1973, 160, εἰκ. 7, ἀριθ. 9), ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. *BSA* 1973, 164. *GAC*, 365.

757. ΒΑΪ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1971 Χρον., 552. *BSA*, 1973, 164-165. *GAC*, 365.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ μεσαιωνικοῦ κάστρου ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τοῦ κόλπου Βαΐ, παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς Ἀστυπαλαίας (*BSA* 1973, 160, εἰκ. 7, ἀριθ. 10), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τάφου ἐξ ὀρθίων πλακῶν, πρωτοκυκλαδικοῦ τύπου, λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1971 Χρον., 552. *BSA* 1973, 164-165.

758. ΑΓΡΕΛΙΔΙ. Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Κάγκελο καὶ Ἅγιος Νικόλαος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὄρμου Ἀγρελίδι, ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς νήσου (*BSA* 1973, 160, εἰκ. 7, ἀριθ. 12-13), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. *BSA* 1973, 167. *GAC*, 365-366.

759. ΚΑΣΤΡΟ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1971 Χρον., 551-552. BSA 1973, 162-164. GAC, 364-365.

Έκ της περιοχής του κάστρου του Άγιου Ιωάννου, επί της δυτικής άκτης της νήσου (BSA 1973, 160, εικ. 7, αριθ. 7), έχουν αναφερθῆ λείψανα τοίχων, παιδική ταφή, λεπίδες όψιανού και έπιφανειακά όστρακα της πρωίμου και της μέσης έποχής του χαλκού, της ΥΕ ΙΙΙ Α ἢ ΥΕ ΙΙΙ Β περιόδου και τών γεωμετρικών χρόνων. ΑΔ 1971 Χρον., 551-552. BSA 1973, 162-164.

ΜΕ θέσις 540, ΥΕ ΙΙΙ Α 319, ΥΕ ΙΙΙ Β 422, γεωμ. 429.

760. ΜΟΥΡΑ. Έκ της περιοχής της πηγῆς Μουρά, νοτίως της Χώρας (BSA 1973, 160 εικ. 7, αριθ. 4), έχουν αναφερθῆ έπιφανειακά όστρακα της πρωίμου έποχής του χαλκού και τών ρωμαϊκών χρόνων. BSA 1973, 161. GAC, 364.

(ζ). ΓΥΑΛΙ

761. ΓΥΑΛΙ. Νεολ. θέσις 480. Κεραμική της πρωίμου έποχής του χαλκού. ΝΠΔ, 108-109. Γυαλί, 226.

(η). ΝΙΣΥΡΟΣ

762. ΜΑΝΔΡΑΚΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1957, 119 (ύποσημ. 217), 1962, 169, 1973, 171 (ύποσημ. 251), 1988, 288-291. ΑΔ 1965 Χρον., 602, 1973-74 Χρον., 964-965. Excavations 1975, 30-31. GAC, 363-364.

(α) Έκ της τοποθεσίας Χοχλάκοι, ΒΔ του χωρίου Μανδράκι (BSA 1962, 170, εικ. 5) και δυτικῶς της Μονῆς της Παναγίας Σπηλιανῆς, έχουν αναφερθῆ τεμάχια όψιανού του Γυαλιού και όστρακα της πρωίμου, μέσης και ύστερας έποχής του χαλκού, της γεωμετρικής περιόδου και τών ιστορικών χρόνων. BSA 1988, 288-289.

(β) Έκ του ύψώματος Κριός, δυτικῶς του Μανδρακίου, έχουν αναφερθῆ τεμάχια όψιανού του Γυαλιού και έπιφανειακά όστρακα της ύστερας χαλκολιθικής ἢ της πρωίμου έποχής του χαλκού και της ΥΕ ΙΙΙ περιόδου, περιλαμβανομένης της ΥΕ ΙΙΙ Β φάσεως, ὡς και τών ιστορικών χρόνων. BSA 1988, 291-292.

(γ) Έκ της τοποθεσίας Δαλί, ανατολικῶς του Μανδρακίου και ΒΑ του γηπέδου ποδοσφαίρου, έχουν αναφερθῆ τεμάχια όψιανού της Μήλου και του Γυαλιού και όστρακα της ύστερας χαλκολιθικής ἢ της πρωίμου έποχής του χαλκού, της ΥΕ ΙΙΙ περιόδου και τών γεωμετρικών και ιστορικών χρόνων (BSA 1988, 290-291). Έκ τοποθεσίας δὲ κειμένης μεταξύ της θέσεως Δαλί και της Άγίας Τριάδος αναφέρεται ότι

προέρχεται ψευδόστομος ΥΕ ΙΙΙ Γ άμφορεύς κοσμούμενος με παράστασιν όκτάποδος, εύρισκόμενος δέ εις χείρας ιδιώτου και ή τύχη του όποιου άγνοείται. ΑΔ 1973-74 Χρον., 964-965.

(δ) Έκ του χαμηλού λόφου Ζωτικού, ανατολικώς του γηπέδου ποδοσφαίρου του Μανδρακίου, έχουν αναφερθή τεμάχια όψιανού του Γυαλιού και όστρακα της ύστερας χαλκολιθικής ή της πρωίμου έποχής του χαλκού και των ΥΕ ΙΙΙ Α-Β πιθανώς περιόδων. BSA 1988, 290.

(ε) Έκ της άκροπόλεως Κάστρο ή Παλιόκαστρο, νοτίως του Μανδρακίου (BSA 1962, 170, εικ. 5, άριθ. 11), έχουν αναφερθή λεπίδες όψιανού και προϊστορικά όστρακα της ύστερας έποχής του χαλκού πιθανώς. BSA 1962, 169, 1988, 286-287. GAC, 364.

(ς) Έξ άγνώστων τοποθεσιών της νήσου προέρχονται τρία άγγεια της πρωίμου έποχής του χαλκού (GAC, 364), αναφερθέντα άρχικώς ως νεολιθικά (ΑΔ 1965 Χρον., 602, πίν. 768 β-γ), και άκέφαλον πρωτοκυκλαδικόν ειδώλιον εύρισκόμενον εις Βερολίνον. BSA 1957, 119 (ύποσημ. 217).

ME θέσις 541, ΥΕ ΙΙΙ Α 321, ΥΕ ΙΙΙ Β 424, ΥΕ ΙΙΙ Γ 250, γεωμ. 431.

763. ΚΑΛΑΒΡΟΣ. Έκ της τοποθεσίας Καλαβρός κατά την ΝΔ άκτην της Νισύρου, έχουν αναφερθή έπιφανειακά όστρακα, της πρωίμου έποχής του χαλκού πιθανώς και των ίστορικών χρόνων. BSA 1988, 292.

(θ). ΣΥΜΗ

764. ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: BSA 1962, 168-169, 1970, 63, 1973, 170, 1988, 294. Excavations 1975, 37. GAC, 359.

Έκ της βορείας κλιτύος του Κάστρου της Σύμης, παρά την βορείαν άκτην της νήσου (BSA 1970, 64, εικ. 8), έχουν αναφερθή έπιφανειακά όστρακα της πρωίμου έποχής του χαλκού και έν όστρακον της ΥΕ ΙΙΙ Α ή της ΥΕ ΙΙΙ Β περιόδου. GAC, 359. BSA έ.ά.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 322, ΥΕ ΙΙΙ Β 425.

765. ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Έκ της περιοχής του ναού του Άγίου Βασιλείου παρά τον όμώνυμον κόλπον επί της ΝΔ άκτης της Σύμης έχουν αναφερθή όλίγα έπιφανειακά όστρακα της πρωίμου έποχής του χαλκού πιθανώς. BSA 1988, 299.

766. ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ. Έκ της έπιφανείας άκρωτηρίου κατά την είσοδον του κόλπου Πανορμίτης, νοτίως της προηγούμενης θέσεως επί της ΝΔ άκτης της Σύμης (BSA 1970, 64, εικ. 8), και έξ άλλων τοποθεσιών της περιοχής (BSA 1988, 285, εικ. 3, άριθ. Ι-Χ,) έχουν αναφερθή λεπίδες

όψιανου, λίθινα έργαλεια και όστρακα τής πρώιμου, μέσης και ύστερας έποχής του χαλκού. ΝΠΔ, 105-106. BSA 1988, 295-299.

ΜΕ θέσις 542, ΥΕ ΙΙΙ 382.

767. ΣΕΣΚΛΙ. Έκ τής νησίδος Σεσκλί, ΝΔ τής Σύμης (BSA 1970, 64, εικ. 8), έχουν αναφερθή τεμάχια όψιανου και όστρακα τής πρώιμου έποχής του χαλκού πιθανώς. ΝΠΔ, 106. BSA 1988, 294-295.

(ι). ΤΗΛΟΣ

768. ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ. Νεολ. θέσις 481. Όστρακα τής πρώιμου έποχής του χαλκού έκ τής τοποθεσίας (γ) Χαγκαδιό (ΑΔ 1973 Χρον., 642, 1975 Χρον., 369-372) και έξ άλλων τοποθεσιών ένδεχομένως τής περιοχής. BSA 1988, 293-294.

ΥΕ Ι θέσις 138, ΥΕ ΙΙΙ 383.

769. ΛΕΙΒΑΔΙΑ. Έκ τής τοποθεσίας Καστέλλο, ΝΔ του χωριού Σκάλα εις τόν κόλπον Λειβάδια κατά την ΝΑ άκτίν τής Τήλου (BSA 1970, 65, εικ. 9), έχουν αναφερθή έπιφανειακά προϊστορικά όστρακα, τής πρώιμου πιθανώς έποχής του χαλκού, και δύο τεμάχια όψιανου. BSA 1970, 66-68.

(ιβ). ΧΑΛΚΗ

770. ΚΑΝΙΑ. Έκ πέντε τοποθεσιών περίξ του όρμου Κανιά, επί τής ΒΑ άκτής τής Χάλκης (BSA 1988, 285, εικ. 2), έχουν αναφερθή τεμάχια όψιανου και έπιφανειακά όστρακα ανήκοντα πιθανώς εις την πρώιμον έποχήν του χαλκού. BSA 1988, 304-306 (άριθ. 1-5).
771. ΠΟΝΤΑΜΟΣ. Νεολ. θέσις 487. Κεραμική των πρώιμων ή των μέσων χρόνων τής έποχής του χαλκού έκ τριών τοποθεσιών τής περιοχής. BSA 1988, 306-307 (άριθ. 6-8).

ΜΕ θέσις 543.

(ιγ). ΡΟΔΟΣ

772. ΙΑΛΥΣΟΣ-ΤΡΙΑΝΤΑ. Νεολ. θέσις 489. Έν άγγειον τής πρώιμου έποχής του χαλκού έκ τής τοποθεσίας (δ) Κάλαθος. Acta Archaeol. 1974, 135 (άριθ. 3). RBA, 47.

ΜΕ θέσις 544, ΥΕ Ι 139, ΥΕ ΙΙ 191, ΥΕ ΙΙΙ Α 323, ΥΕ ΙΙΙ Β 426, ΥΕ ΙΙΙ Γ 251, πρωτογ. 253, γεωμ. 432.

773. ΚΟΛΥΜΠΙΑ. Νεολ. θέσις 493. Πιθανά ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Θεοτόκος. BSA 1988, 300-302.
ME θέσις 547, YE III 388.
774. ΛΑΚΚΙΟΝ. Εἰς ΠΕ ἀσκὸς τοῦ Μουσείου Κοπεγχάγης ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ἐκ τοῦ Λακκίου Ῥόδου ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου. Acta Archaeol. 1974, 131-132 (ὑποσημ. 4). RBA, 59.
775. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ. Νεολ. θέσις 495. Ἐπιφανειακά ὄστρακα, τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἄναγρος. BSA 1973, 152-153.
YE III A θέσις 333, YE III B 433, YE III Γ 258.
776. ΣΙΑΝΑ. Νεολ. θέσις 496. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἄγιος Φωκᾶς. BSA 1973, 146.
YE III A θέσις 335, YE III B 434, YE III Γ 259, γεωμ. 436.
777. ΛΙΝΔΟΣ. Νεολ. θέσις 498. Κεραμικὴ καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς ΠΕ περιόδου. Lindos I, 60-68. BSA 1973, 151. RBA, 74.
YE III B θέσις 437, YE III Γ 262, πρωτογ. 255, γεωμ. 438.
778. ΒΑΤΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Vroulia, 2-4. Annuario 1923-24, 253, 1965-66, 305 (ὑποσημ. 4). CVA Kopenhagen, 30, II D, πίν. 36 (ἀριθ. 1), 33-45, III A, πίν. 39-62 (σποράδην). MPA, 654. BSA 1973, 150. Acta Archaeol. 1974, 134-136 (εἰκ. 2), 139. AAA 1975, 223-224. GAC, 354-355. RBA, 67-71. M-X, 98-100 κ.έ. Lindos IV (1), 21-26, 96-107.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πασιᾶ, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Βάτιον (Lindos IV (1), 21, εἰκ. 1), χωρικοὶ ἀνέσκαψαν κατὰ καιροὺς ὀκτὼ θαλαμοειδεῖς τάφους. Τὸ ἔτος δὲ 1904 ὁ Kinch ἐπεσκέφθη τὴν θέσιν καὶ ἠρεύνησε τέσσαρας ἀκόμη ὁμοίους τάφους περιέχοντας YE III A-Γ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Κοπεγχάγης. RBA, 71. Lindos IV (1), 21-50, 96-104.

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Καλογριοῦ (Καλοβριοῦ), ἐναντι τῆς Μονῆς Γαλατοῦσα καὶ ΒΔ τοῦ Βατίου, χωρικοὶ ἐσύλησαν θαλαμοειδεῖς YE τάφους, τοὺς ὁποίους ἐπανηρεύνησεν ὁ Kinch τὸ ἔτος 1904 καὶ συνέλεξεν ἓν YE III A ἀγγεῖον, μικρὰ εὐρήματα καὶ YE III ὄστρακα. Lindos IV (1), 65-66.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀψαχτηρᾶς, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Βάτιον, χωρικοὶ ἀνέσκαψαν κατὰ καιροὺς πολλοὺς θαλαμοειδεῖς τάφους, εἴκοσι πέντε YE III A-Γ καὶ ἓνα ἐλληνιστικὸν ἐκ τῶν ὁποίων ἐπανηρεύνησε τὰ ἔτη 1902-1904 ὁ Kinch καὶ συνέ-

λεξεν εἰς τὸ Μουσεῖον Κοπεγχάγης ἐν ἀγγείῳ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (CVA Korpenhagen 30, II D, πίν. 36, ἀριθ. 1. Acta Archaeol. 1974, 134-136, 139, εἰκ. 2. RBA, 67) καὶ περὶ τὰ 100 YE III A-Γ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα. CVA Korpenhagen, 33-45, III A, πίν. 39-62. BSA 1973, 150. RBA, 67-71. Lindos IV(1), 50-65, 104-107.

(δ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἀγγειόβουνου, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Ἀψαχτηρᾶ, ἔχει ἀναφερθῇ ἄλλο YE νεκροταφεῖον, ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχονται YE ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ῥόδου. Annuario 1923-24, 355 (Vathy), 1965-66, 305 (ὑποσημ. 4). BSA 1973, 150 (ὑποσημ. 137). RBA, 67.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καουρόκαμπος, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ ἀνατολικῶς τοῦ Ἀψαχτηρᾶ, οἱ Ντούμας καὶ Παπαχριστοδούλου ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1975 γεωμετρικὸν λακκοειδῆ τάφον, περιέχοντα 36 ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα. AAA 1975, 223-226. M-X, 100, 881, 932.

YE III A θέσις 340, YE III B 440, YE III Γ 264, γεωμ. 440.

779. ΓΕΝΝΑΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 501. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Βίγλα. BSA 1973, 150.

YE III θέσις 391.

780. ΛΑΧΑΝΙΑ. Βιβλιογραφία: Annuario 1923-24, 253, 254. BSA 1973, 149. GAC, 354. RBA, 66.

(α) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Πλημμύρι νοτίως τοῦ χωρίου Λαχανιά, παρὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου (BSA 1973, 134, εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. BSA 1973, 149.

(β) Ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῆς Λαχανιάς εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥόδου εὐρίσκονται 9 YE III A-Γ ἀγγεῖα. Annuario 1923-34, 253, 254. BSA 1973, 149. RBA, 66.

YE III A θέσις 341, YE III B 441, YE III Γ 265.

(ιε). ΣΑΡΟΣ

781. ΚΑΤΩ ΓΗ. Νεολ. θέσις 504. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. KSK, 79 (ἀριθ. 1304-1306, 1313).

ME θέσις 548, YE I 140.

782. ΑΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 505. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. KSK, 79 (ἀριθ. 1292-1299).

ME θέσις 549, YE I 141.

783. ΠΑΛΑΤΙΑ. Βιβλιογραφία: JHS 1897, 64-65. BMC (Bronzes), 3-4 (ἀριθ. 43-45). BSA 1902-3, 201, 1903-4, 102, 1962, 167-168. Boll. d'Arte 1924-25, 86-87. K. Branigan, Aeg. Metal., 118, 161. GAC, 358-359. Καρπαθ. Μελ. 1979, 173-176. BICS 1983, 56. KSK, 45, 79.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὄρμου Παλάτια, κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς νήσου (KSK, 195, 210, εἰκ. 4, 19, ἀριθ. K57), ἔχουν γνωσθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ὀλίγα μινωικὰ ὄστρακα (KSK, 45), λίθινος πέλεκυς (BSA 1902-3, 201), χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, χαλκῇ ἀξίνη καὶ χαλκῇ σμίλῃ τῆς πρωίμου ἢ μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεως τῶν ὁποίων δὲν εἶναι γνωστὸς καὶ τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον. JHS 1897, 64-65. KSK, 45, 79 (ἀριθ. 1274-1276).

ΜΕ θέσις 550.

(ις). ΚΑΡΠΑΘΟΣ

784. ΛΕΥΚΟΣ. Νεολ. θέσις 508. Ὅστρακα, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Βουνὸς καὶ (γ) Μανδράκι. KSK, 76-77 (ἀριθ. 1195-1199, 1207-1208).

ΜΕ θέσις 551, ΥΕ I 142, ΥΕ III B 444, ΥΕ III Γ 266, γεωμ. 442.

785. ΠΕΛΕΚΗΤΟ. Νεολ. θέσις 509. Δύο πιθανὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Μουτσούνα. KSK, 76 (ἀριθ. 1139-1140).

ΜΕ θέσις 552, ΥΕ I 143, ΥΕ III 394.

786. ΠΗΓΑΔΙΑ. Νεολ. θέσις 512. Πιθανὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπήλαιον Τσολάκη, δύο ΠΕ χαλκᾶ ἐγχειρίδια ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Μακέλλι, καὶ λίθινον ΠΕ εἰδώλιον ἐξ ἀγνώστου τοποθεσίας τῶν Πηγαδιῶν. KSK, 51 (ἀριθ. 1-2), 55 (ἀριθ. 78-79), 27 εἰκ. 62 Α-Β.

ΜΕ θέσις 555, ΥΕ I 146, ΥΕ III A 345, ΥΕ III B 446, γεωμ. 444.

787. ΑΦΙΑΡΤΗΣ. Νεολ. θέσις 514. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (γ) Βουνὸ (KSK, 61, ἀριθ. 341-343) καὶ (η) Κούρουκλος. KSK, 68 (ἀριθ. 763-768).

ΜΕ θέσις 558, ΥΕ I 148, ΥΕ III A 347, ΥΕ III B 448, γεωμ. 445.

(ις). ΚΑΣΟΣ

788. ΕΜΠΟΡΕΙΟ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ λιμένος τοῦ Ἐμπορείου, ἀνατολικῶς

τοῦ χωρίου Φρὺ ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς νήσου (BSA 1970, 70, εἰκ. 13), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τεμάχια ὀψιανοῦ. KSK, 48-49 (ἀριθ. Μ 68), 82 (ἀριθ. 1526-1531).

ΜΕ θέσις 559.

789. ΠΟΛΙΟΝ. Νεολ. θέσις 517. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Κάστρο. BSA 1970, 70. KSK, 83 (ἀριθ. 1586, 1588).

ΜΕ θέσις 560, ΥΕ Ι 149, ΥΕ ΙΙΙ Α 348, ΥΕ ΙΙΙ Β 449, ΥΕ ΙΙΙ Γ 267, γεωμ. 446.

790. ΑΡΒΑΝΙΤΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 518. Ἐν ὄστρακον, τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἑλληνοκαμάρ. KSK, 82 (ἀριθ. 1492).

ΜΕ θέσις 561, ΥΕ Ι 150, ΥΕ ΙΙΙ 396.

791. ΧΕΛΑΤΡΟΣ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ Σταμάτη τὰ Λακκιά, βορείως τοῦ λιμένος Χέλατρος (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. L 62) κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς Κάσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα, λίθινον ΜΜ ἀγγεῖον εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥόδου καὶ εἰργασμένη λεπίς πυριτολίθου. KSK, 46-47 (ἀριθ. L 62), 80-81 (ἀριθ. 1387-1442).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀμμουδιάρηδες, περὶ τὰ 250 μ. ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, πολυἀριθμα ΜΜ-ΥΜ Ι καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ λεπίς ὀψιανοῦ. KSK, 47 (ἀριθ. L 63), 80 (ἀριθ. 1443-1488).

(γ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κεφάλ.α, περὶ τὰ 300 μ. νοτίως τῆς τοποθεσίας (α) Σταμάτη Λακκιά, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα. KSK, 46 (ἀριθ. L 61), 80 (ἀριθ. 1367-1386).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τράπεζα, ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τοῦ λιμένος Χέλατρος, ἔχουν ἀναφερθῇ ἄφθονα ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα καὶ εἰργασμένοι λίθοι οἰκημάτων. KSK, 46 (ἀριθ. L 60), 79-80 (ἀριθ. 1314-1366).

ΜΕ θέσις 562, ΥΕ Ι 151.

IX. ΚΡΗΤΗ

A. ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

792. ΣΤΑΥΡΟΣ. Νεολ. θέσις 520. Κεραμική της ΠΜ περιόδου εκ της τοποθεσίας (β) Λερᾶ. ΑΔ 1976 Μελέται, 198-207.
MM θέσις 563, ΥΜ Ι 152, ΥΜ ΙΙΙ Β 450.

793. ΓΟΥΒΕΡΝΕΤΟ. Νεολ. θέσις 521. Κεραμική της ΠΜ περιόδου εκ της τοποθεσίας (β) Ἀρκουδιά. ΑΔ 1967 Χρον., 495, ΑΔ 1976 Μελέται, 238, 240.
MM θέσις 564, ΥΜ ΙΙΙ Α 349, ΥΜ ΙΙΙ Β 451, γεωμ. 447.

794. ΧΩΡΑΦΑΚΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1962, 45-46 (ἀριθ. 14). BSA 1965, 111 (ἀριθ. C 19). LMC, 233 (ἀριθ. 13). ΑΔ 1979 Χρον., 328.

(α) Μικρά ἔρευνα τοῦ Τζεδάκι εἰς τὴν τοποθεσίαν Κοπρινά, παρὰ τὸ χωρίον Χωραφάκια Κυδωνίας ἐπὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς τῆς χερσονήσου τοῦ Ἀκρωτηρίου, ἀπεκάλυψε ΠΜ κύπελλον καὶ συντετριμμένον ΜΜ ταφικὸν πῖθον περιέχοντα δύο ἀγγεῖα. ΑΔ 1979 Χρον., 398.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Φονές, βορείως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Παύλου, εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προηγουμένην τοποθεσίαν περιοχὴν (BCH 1960, 208-209, εἰκ. 7), ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BCH 1962, 43-46 (ἀριθ. 14). LMC, 233 (ἀριθ. 13).

(γ) Παρὰ τὸ χωρίον Καμπάνιον νοτιώτερον ἔχει ἐντοπισθῇ ΜΜ ἐγκατάστασις. ΑΔ 1982 Χρον., 386.
MM θέσις 565, ΥΜ ΙΙΙ 398.

795. ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ. Βιβλιογραφία: Höhlenforschungen, 6-7. Ar. Cr., 103, 123. BCH 1958, 501. ΑΔ 1960 Χρον., 271. FCC, 31, 36 (ὑποσημ. 3), 69, 73 (ἀριθ. 1). BSA 1965, 107 (ἀριθ. C 4). Excavations 1975, 110.

(α) Ἐρευναι ὑπὸ τοῦ Μαρινάτου ἀρχικῶς καὶ τοῦ Faure βραδύτερον εἰς τὸ σπήλαιον Γεροσπήλιος παρὰ τὸ χωρίον Ἀγία Μαρίνα Κυδωνίας, περὶ τὰ 9 χιλιόμετρα δυτικῶς τῶν Χανίων (BSA 1965, 103, εἰκ. 2, ἀριθ. 4), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὄστρακα τῆς ὑστερας ΠΜ ἢ τῆς πρωΐμου ΜΜ περιόδου, ἐν ΜΜ λίθινον ἀγγεῖον καὶ ὁστᾶ ἀνθρώπων προερχόμενα ἐκ ταφῶν. Höhlenforschungen ἔ.ἂ. BCH ἔ.ἂ.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ποταμίδα ἢ Πατσοῦρο, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου, ὁ P. Faure ἀνέφερεν ὄστρακα ὑπονεολιθικῶν ἢ ΠΜ χρόνων. BCH 1969, 204.
MM θέσις 568.

796. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ. Νεολ. θέσις 523. Πρωτομινωικά ὄστρακα ἐκ τοῦ σπη-
λαίου Ἀνθρωπότρυπα. ΑΔ 1969 Χρον., 434.
MM θέσις 569, YM III B 457.
797. ΧΑΝΙΑ. Νεολ. θέσις 524. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμική τῆς
ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καστέλλι. ΑΔ 1965 Χρον., 568-
569, 1966 Χρον., 425, 1968 Χρον., 415, 1971 Χρον., 509, 1972 Χρον.,
635, 1977 Χρον., 328, 1979 Χρον., 390, 1980 Χρον., 507, 1981 Χρον.,
395-396, 1983 Χρον., 360.
MM θέσις 570, YM I 156, YM II 192, YM III A 351, YM III B 458,
YM III Γ 269, ὑπομ. 103, πρωτογ. 256, γεωμ. 448.
798. ΓΑΛΑΤΑΣ. (α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης παρὰ τὸ χωρίον Γαλατᾶς Κυ-
δωνίας, ΝΔ τῶν Χανίων, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ἔχνη YM III θαλα-
μοειδῶν τάφων καὶ ἐπιφανειακὰ YM III πιθανῶς ὄστρακα. BSA 1965,
108 (ἀριθ. C 6, 2). LMC, 234 (ἀριθ. 17).
(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ψαθί, περὶ τὰ 250 μ. ἀνατολικῶς τῆς προη-
γουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἔχνη οἰκισμοῦ συνοδευόμενα
ἀπὸ ΠΜ-MM I κεραμικήν. BSA 1965, 108 (ἀριθ. C 6, 1). ΑΔ 1980
Χρον., 509-511.
MM θέσις 572, YM III 401.
799. ΒΡΥΣΕΣ. Νεολ. θέσις 526. Ὅστρακα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθε-
σιῶν (ε) Κέρα Σπηλιώτισσα (BCH 1958, 500, 1962, 47-48. BSA 1965,
106. Κρ. Χρον. 1966, 331. ΑΔ 1967 Χρον., 500, 506) καὶ (ς) Κάστελλος.
Βρύσες, 41-42.
MM θέσις 573, YM I 158, YM III 402, ὑπομ. 104, πρωτογ. 258,
γεωμ. 449.
800. ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 506, 1968 Χρον., 417-418, 1969
Χρον., 434, 1970 Χρον., 467-470. Kadmos 1967, 108 (ὑποσημ.
14). ΠΑΕ 1968, 133-138. BCH 1969, 203, 400-405 (εἰκ. 13-14,
19-21), 1970, 156-161. Excavations 1975, 114-115. LMC, 228-
229 (ἀριθ. 2).
Ἀνασκαφὴ τοῦ Τζεδάκι τὰ ἔτη 1968-1969 εἰς τὸ σπήλαιον Μаме-
λούκου Τρύπα, παρὰ τὸ χωρίον Περιβόλια Κυδωνίας περὶ τὰ 6 χιλιό-
μετρα ΝΑ τῶν Χανίων, ἔφερεν εἰς φῶς ΠΜ, MM καὶ YM III B κεραμι-
κήν, τεμάχια χαλκῶν ἐγχειριδίων καὶ πήλινον εἰδώλιον ταύρου. ΑΔ
ἔ.ἀ. ΠΑΕ ἔ.ἀ.
MM θέσις 574, YM III B 461.
801. ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1976 Χρον., 366-368, 1977 Χρον., 329-
330, 1978 Χρον., 369-370, 1979 Χρον., 391-393, 1980 Χρον.,

507-508, 1981 Χρον., 398, 1982 Χρον., 377, 379, 1983 Χρον., 364. BCH 1981, 884, 1988, 690. L. Vagnetti κ.ά., Scavi a Nerokourou, Kydonias I, Roma 1989 (=Nerokourou).

Ἑλληνοϊταλικά ἀνασκαφαὶ τὰ ἔτη 1976-1980 παρὰ τὸ χωρίον Νεροκούρου Κυδωνίας, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Χανίων, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν χρονολογούμενα ἀπὸ ὑπονεολιθικῶν ἢ ΠΜ μέχρι ΥΜ Ι χρόνων. ΑΔ ἔ.ἀ. Nerokourou ἔ.ἀ.

ΜΜ θέσις 575, ΥΜ Ι 159.

802. ΜΑΛΑΞΑ. Νεολ. θέσις 527. Ἐν ὄστρακον τῆς ΠΜ περιόδου πιθανῶς. BCH 1956, 98.

803. ΜΥΛΩΝΙΑΝΑ. Ἐκ τοῦ σπηλαίου Κουλιέρη Σπήλιος, παρὰ τὸν οἰκισμὸν Μυλωνιανὰ τῆς κοινότητος Βαρυπέτρου Κυδωνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ὑπονεολιθικά καὶ ΠΜ ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 434.

804. ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΝ. Νεολ. θέσις 528. Οἰκισμὸς τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Δέμπλα. ΑΑΑ 1972, 66-72. ΑΔ 1972 Χρον., 638. BSA 1974, 299-342.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 464.

805. ΣΚΟΥΡΑΧΛΑΔΑ-ΠΛΑΤΥΒΟΛΑ. Νεολ. θέσις 530. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου, περιλαμβάνουσα καὶ τρία ὄστρακα κυπέλλων μετὰ προχοῆς, ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Σκοτεινὴ Σπηλιὰ ἢ Σπήλαιον Πλατυβόλας (ΑΔ 1964 Χρον., 446, 1966 Χρον., 428-429, 1967 Χρον., 505-506, 1968 Χρον., 415-416) καὶ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (γ) Κέραμος (ΑΔ 1966 Χρον., 429) καὶ (δ) Ἀρκαλιές-Τσουνή. ΑΔ 1978 Χρον., 377, 1983 Χρον., 368.

ΜΜ θέσις 578, ΥΜ ΙΙΙ Α 353, ΥΜ ΙΙΙ Β 467, γεωμ. 454.

806. ΤΟΠΟΛΙΑ. Νεολ. θέσις 532. Ὅστρακα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀγία Σοφία. BSA 1965, 104-105 (ἀριθ. Α 3).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 407.

807. ΘΕΡΙΣΟΝ. Νεολ. θέσις 533. Ὅστρακα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῶν δύο σπηλαίων παρὰ τὸ χωρίον Θέρισον. BCH 1958, 501 (ὑπόσημ. 4). BSA 1965, 109 (ἀριθ. C 10). ΑΔ 1969 Χρον., 434.

ΜΜ θέσις 579, ΥΜ Ι 160, ΥΜ ΙΙΙ Β 469, πρωτογ. 260.

808. ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 534. Πιθανὰ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Στὰ Χαλασμένα. BCH 1962, 43. BSA 1965, 112 (ἀριθ. D 4, 4).

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 471, ὑπομ. 106.

809. ΠΡΑΣΕΣ. Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἑλληνόπετρα παρὰ τὸ χωρίον Πρασές Κυ-

δωνίας έχουν αναφερθῇ ὑπονεολιθικά ἢ ΠΜ ὄστρακα. FCC, 30 (ὑποσημ. 9), 32, 276 (Index: Prasés).

810. ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑ. (α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης νοτίως τῆς Μονῆς Χρυσосκαλίτισσας Κισσάμου, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Κρήτης, ἔχουν αναφερθῇ λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΜ-ΥΜ Ι κεραμικὴν καὶ ὀψιανόν. ΑΓ. ΣΓ., 232. BSA 1965, 101-102 (ἀριθ. Α 1, 1).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀγαστερούλι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς Μονῆς (BSA 1965, 104, εἰκ. 3), ἔχουν αναφερθῇ πιθανὰ ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1965, 102 (ἀριθ. Α, 1, 2).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Θριμπόκαμπος, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Μονῆς (BSA 1965, 104, εἰκ. 3), ἔχουν αναφερθῇ πιθανὰ ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα, ἔχνη μινωικῆς ὁδοῦ, λίθινος τριπτῆρ καὶ πῆλινον εἰδῶλιον ζῶου. BSA 1965, 102 (ἀριθ. Α2, 1), 103-104 (ἀριθ. Α 2, 2).

(δ) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας ἐγγὺς τῆς προηγουμένης ἔχουν αναφερθῇ λείψανα οἰκοδομήματος καὶ πιθανὰ μινωικά ὄστρακα. BSA 1965, 104 (ἀριθ. Α 2, 3).

ΜΜ θέσις 581, ΥΜ Ι 161.

811. ΑΣΦΕΝΔΟΣ. Ἐκ σπηλαίου, εὗρισκομένου εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκορδαλάκια παρὰ τὸ χωρίον Ἀσφενδος Σφακίων, ἔχουν αναφερθῇ ΠΜ Ι-ΙΙ ὄστρακα. ΑΔ 1973 Χρον., 583.

812. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ΝΑ τοῦ χωρίου Παλαιοχώρα Σελίνου, ἐπὶ τῆς ΝΔ ἀκτῆς τῆς Κρήτης καὶ δυτικῶς τοῦ Πελεκανιώτικου ποταμοῦ, ἔχουν αναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακὰ ΠΜ πιθανῶς, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1967, 50-51 (ἀριθ. Α 4).

ΜΜ θέσις 582, ΥΜ Ι 162.

813. ΚΡΙΟΣ. Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Κριός, κατὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τῆς Κρήτης εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σελίνου, ἔχουν αναφερθῇ πιθανὰ ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1967, 51-52.

ΜΜ θέσις 584, ΥΜ Ι 164.

814. ΓΑΥΔΟΣ. Νεολ. θέσις 535. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου. Boll. d' Arte 1925-26, 423-424.

ΜΜ θέσις 585, ΥΜ ΙΙΙ Β 474.

Β. ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

815. ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΝ. Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χω-

ρίου Μελιδόνιον Μυλοποτάμου (BSA 1964, 57 εικ. 5), έχουν αναφερθῇ ύπονεολιθικά ἢ ΠΜ καὶ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1964, 58-59. ΚΕΛ (1973), 219-220.

ΜΜ θέσις 588.

816. ΒΙΡΑΝΕΠΙΣΚΟΠΗ. (α) Ἐκ μικροῦ λόφου κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Βιρανεπισκοπὴ Ῥεθύμνης, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκισμοῦ καὶ πιθανὰ ΜΜ-ΥΜ I καὶ ῥωμαϊκὰ ὄστρακα. BSA 1964, 59-60 (ἀριθ. 7).

(β) Ἐκ τῆς κορυφῆς ὑψώματος, κειμένου περὶ τὰ 2,3 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΜ καὶ ΜΜ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ πήλινον σφονδύλιον. BSA 1964, 59 (ἀριθ. 6).

ΜΜ θέσις 590, ΥΜ I 166.

817. ΠΕΡΑΜΑ. Νεολ. θέσις 537. Ἐν πιθανόν ΠΜ (ἢ νεολιθικόν) ὄστρακον. BSA 1965, 58 (ἀριθ. 3).

ΜΜ θέσις 591, ΥΜ I 168, ΥΜ III Β 478, ΥΜ III Γ 271, πρωτογ. 262, γεωμ. 456.

818. ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τράπεζα, μεταξὺ τῆς Μονῆς Ἀρκαδίου καὶ τοῦ χωρίου Μαργαρίται (Αγ. Cr., 278, εικ. 13), ἔχει ἀναφερθῇ ἓν ΠΜ ἀγγεῖον. Αγ. Cr., 289.

819. ΑΝΩΓΕΙΑ-ΙΔΑΙΟΝ ΑΝΤΡΟΝ. Νεολ. θέσις 541. Ὀστρακα πρωίμων μινωικῶν χρόνων καὶ ΠΜ σφραγίδες. Ἔργον 1985, 82, 1986, 142, 146-147.

ΜΜ θέσις 597, ΥΜ I 170, ΥΜ III Β 487, ΥΜ III Γ 275, ὑπομ. 108, πρωτογ. 265, γεωμ. 462.

820. ΚΟΞΑΡΕ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλέ, ΒΑ τοῦ χωρίου Κοξαρεῖ Ἀγίου Βασιλείου (BSA 1966, 134, εικ. 7, ἀριθ. 14), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά μεγαλιθικά ἀρχιτεκτονικά λείψανα οἰκοδομήματος, πιθανὴ ταφὴ καὶ ὄστρακα ΜΜ-ΥΜ I πιθανῶς καὶ ΥΜ III χρόνων. BSA 1966, 177-178 (ἀριθ. 14). LMC, 210 (ἀριθ. 4).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἅγιος Μάρκος, περὶ τὰ 200 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1966, 174, εικ. 7, ἀριθ. 13), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ἐκτεταμένου μινωικοῦ οἰκισμοῦ, μαρτυρούμενα ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν λίθων ἀπὸ τοὺς διαλυθέντας τοίχους τῶν οἰκῶν καὶ ἀπὸ ἐπιφανειακά ΜΜ ἢ ΥΜ I καὶ ΥΜ III ὄστρακα. BSA 1966, 177 (ἀριθ. 13).

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου Κουλές, νοτίως τοῦ χωρίου (BSA 1966 174, εικ. 7, ἀριθ. 18), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΜ-ΥΜ I ὄστρακα. BSA 1966, 180 (ἀριθ. 18).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καμίνι, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1966, 174, εἰκ. 7, ἀριθ. 17), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα θολωτοῦ τάφου συνοδευόμενα ἀπὸ δύο τεμάχια ΥΜ ΙΙΙ Γ πίθων, ἐν δὲ ΠΙΜ πιθανῶς ὄστρακον καὶ ἄλλα τῶν ΥΜ Ι καὶ ΥΜ ΙΙΙ περιόδων παρηγήθησαν εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν. BSA 1966, 179-180 (ἀριθ. 17).

ΜΜ θέσις 600, ΥΜ Ι 173, ΥΜ ΙΙΙ Γ 277.

821. ΜΕΣΟΝΗΣΙΑ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 76, 261. BSA 1947, 188 (ἀριθ. 17-18), 1964, 74-75 (ἀριθ. 25, 1-2). BCH 1963, 503-504. LMC, 207 (ἀριθ. 8).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καλογεροσπήλιο, ἀπεχούσης πορείαν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ΒΔ τοῦ χωρίου Μεσονήσια Ἀμαρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ, σπήλαιον χρησιμοποιηθὲν διὰ ταφᾶς κατὰ τὴν ΜΜ περίοδον καὶ ἐπιφανειακὰ μινωικὰ καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1964, 75 (ἀριθ. 25, 2).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κόκκινος Δέτης, περὶ τὰ τρία τέταρτα τοῦ χιλιομέτρου ΒΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ εἰδῶλια. Αρ. Cr., 261 (Yerakari). BSA 1964, 74-75 (ἀριθ. 25, 1). BCH 1963, 503-504.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁνουφρίου, ἐγγὺς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΙΜ λείψανα. Αρ. Cr., 76. BSA 1947, 188 (ἀριθ. 17). BCH 1963, 503 (ὑποσημ. 4).

ΜΜ θέσις 601, ΥΜ ΙΙΙ 430, γεωμ. 464.

822. ΕΛΕΝΑΙ. Νεολ. θέσις 542. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κορφὴ τοῦ Κουκκογιάννη καὶ Πετρῇ (ΑΑ 1932, 177. ΑJA 1932, 60-61) καὶ ΠΙΜ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μαργιελές. ΑΑ 1932, 177, 1933, 295-297. BSA 1964, 73-74.

ΜΜ θέσις 602, ΥΜ Ι 174, γεωμ. 465.

823. ΣΠΗΛΙΟΝ. Ἐπὶ τοῦ λόφου Κεφάλια, παρὰ τὴν ΒΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου Σπήλιον Ἁγίου Βασιλείου (BSA 1966, 174, εἰκ. 7, ἀριθ. 9), ἔχει ἐντοπισθῇ μινωικὸς οἰκισμὸς μαρτυρούμενος ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν τῶν λίθων, ἐκ τῶν διαλυθέντων τοίχων τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐκ τῶν ἀφθόνων ἐπιφανειακῶν ΠΙΜ πιθανῶς, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστράκων. BSA 1966, 174-175.

ΜΜ θέσις 604, ΥΜ Ι 177.

824. ΣΕΛΛΙΑ. Νεολ. θέσις 543. Ἐπιφανειακὰ ΠΙΜ πιθανῶς ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κάστελλος. BSA 1966, 185 (ἀριθ. 31).

ΜΜ θέσις 605.

825. ΑΠΟΔΟΥΛΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1933, 297, 1934, 251, 1935, 246-248. ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 54-55, 1963 Χρον., 315, 1970 Χρον., 478,

1979 Χρον., 399-401, 1981 Χρον., 402-403. *Ar. Cr.*, 175, 231, 289. *BSA* 1947, 188 (ἀριθ. 39-41), 1964, 78-80 (ἀριθ. 32). *FK*, 137-141. *Κρ. Χρον.* 1958, 481, 1963, 400-401. *Excavations* 1975, 100-101. *LMC*, 207 (ἀριθ. 10). *BCH* 1980, 683, 1982, 628. *SMEA* 1987, 125-160.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1933-1934 (*AA* 1935, 246-248) καὶ τοῦ Kirsten τὸ ἔτος 1942 (*FK* ἔ.ἄ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Γουρνές, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀποδούλου (*BSA* 1964, 79, εἰκ. 14, ἀριθ. 3), ὅπου χωρικὸς εἶχεν ἀνεύρει τεμάχιον ἐνεπιγράφου ΜΜ λιθίνου ἀγγείου (*ΑΔ* 1933-35 Παράρτ., 54-55. *AA* 1933, 297, 1934, 251. *Ar. Cr.*, 175), ἀπεκάλυψαν ΜΜ-ΥΜ Ι ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, εἰς τὰ ὅποια περιλαμβάνετο καὶ χρυσοῦς διπλοῦς πέλεκυς. *AA* 1935 ἔ.ἄ. *FK* ἔ.ἄ. *BSA* 1964, 78 (ἀριθ. 32, 3).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Χαλέπα, περὶ τὰ 400 μ. βορείως τοῦ χωρίου (*BSA* 1964, 79, εἰκ. 14, ἀριθ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΠΜ καὶ ΜΜ ὄστρακα. *BSA* 1964, 78 (ἀριθ. 32, 2).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σοπατάκια, περὶ τὰ 100 μ. νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (*BSA* 1964, 79, εἰκ. 14, ἀριθ. 1) καὶ 300 μ. βορείως τοῦ χωρίου, ὁ Δαβάρας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1961 συλημένον ΥΜ ΙΙΙ θολωτὸν τάφον, περιέχοντα τρεῖς πηλίνας λάρνακας, πέντε δὲ ὅμοιοι τάφοι ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην βραδύτερον. *ΑΔ* 1963 Χρον., 315. *Κρ. Χρον.* 1963, 400-401. *BSA* 1964, 78 (ἀριθ. 32, 1). *LMC*, 207 (ἀριθ. 10). *BCH* 1980, 683, 1982, 628.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καστρί, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου (*BSA* 1964, 79, εἰκ. 14, ἀριθ. 4), ἔχουν ἀναφερθῇ μινωικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα ὡς καὶ ἐν πιθανῶς πρωτογεωμετρικόν. *BSA* 1964, 78-79 (ἀριθ. 32, 4).

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μάνδρες, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας (*BSA* 1964, 79, εἰκ. 14, ἀριθ. 6), ἔχουν εὑρεθῇ τρεῖς ΥΜ ΙΙΙ πηλίνοι λάρνακες. *Κρ. Χρον.* 1958, 481. *BSA* 1964, 80 (ἀριθ. 32, 6). *LMC*, 207 (ἀριθ. 10).

(ς) Εἰς τὰς τοποθεσίας Αἰγιδόμαντρα περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἀποδούλου, Ψιλὰ Χώματα περὶ τὰ 250 μ. ἀνατολικότερον καὶ Φράγκου τὸ Λουρί περὶ τὰ 800 μ. ΝΔ τῶν προηγούμενων τοποθεσιῶν ὁ Τζεδάκης ἠρεύνησε τὰ ἔτη 1979-1981 πέντε θολωτοὺς ΥΜ ΙΙΙ τάφους περιέχοντας ταφὰς εἰς λάρνακας συνοδευομένας ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. *ΑΔ* 1979 Χρον., 399-401, 1981 Χρον., 402-403. Ἴδὲ καὶ *SMEA* 1987, 125-160.

ΜΜ θέσις 609, ΥΜ Ι 181, ΥΜ ΙΙΙ 433, πρωτογ. 267.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

826. ΔΑΜΑΣΤΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Δαμάστα Μαλεβιζίου προέρχεται ΠΜ μικρὸν εἰδῶλιον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. *Αγ. Cr.*, 289.
827. ΑΜΝΙΣΟΣ. Νεολ. θέσις 548. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς Εἰλειθυίας καὶ ΠΜ ταφαὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου σπηλαίου ἐναντι αὐτοῦ τῆς τοποθεσίας (α) περιοχῆς Παληοχώρας (ΠΑΕ 1929, 99-100, 1930, 95-98. *Αγ. Cr.*, 56, 91. Pini, 82 ἀριθ. 47, 1) καὶ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Κάστελλος. ΠΑΕ 1974, 240 (ὑποσημ. 1).
 ΜΜ θέσις 615, ΥΜ I 187, ΥΜ II 198, ΥΜ III A 371, ΥΜ III B 495, ΥΜ III Γ 283, ὑπομ. 111, πρωτογ. 270, γεωμ. 470.
828. ΚΟΚΚΙΝΗ (ΝΙΡΟΥ) ΧΑΝΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1918, 136-170, Παράρτ. II, 20-23, 1920-21 Παράρτ., 157. ΠΑΕ 1919, 63-69, 1922-24, 125-129, 1925-26, 141-147. ΑΕ 1922, 1-22. ΑJA 1925, 113-114. JHS 1925, 227, 1946-47, 118. PMn II, 279-285. ΑΑ 1934, 249-251. BCH 1934, 272-273. *Αγ. Cr.*, 76 (Πύργος), 124, 232 ("Αγ. Θεόδωρος), 233, 289 ("Αγ. Θεόδωρος). Κρ. Χρον. 1953, 491. Excavations 1975, 92, 95 (Πύργος). LMC, 43-45 (ἀριθ. 2).
- (α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ξανθουδίδου τὰ ἔτη 1918 καὶ 1924 (ΑΔ 1918 ἔ.ἀ. ΠΑΕ 1922-24 ἔ.ἀ.) καὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1926 καὶ 1929 (ΠΑΕ 1925-26, 141-147, 1929, 94-95) εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἁγίος Θεόδωρος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης τοποθεσίας Νίρου ἢ Κοκκίνη Χάνι, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν τῶν ΜΜ-ΥΜ I περιόδων. *Αγ. Cr.*, 232.
- (β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βαθειανὸς Κάμπος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τῆς ἐπομένης τοποθεσίας Νίρου Χάνι (νῦν Κοκκίνη Χάνι), ὁ Μαρινᾶτος ἐνετόπισεν ΥΜ III A-B θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα πηλίνην λάρνακα καὶ ΥΜ III A-B ἀγγεῖα. BCH 1934, 273. ΑΑ 1934, 249-251. Pini, 85 (ἀριθ. 46, 1). LMC, 44-45.
- (γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Νίρου Χάνι (ἢ Κοκκίνη Χάνι), περὶ τὰ 13 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Ἡρακλείου, ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1918 μέγα ΥΜ I οἰκοδόμημα ἐκ πολλῶν δωματίων, ἀνάκτορον πιθανῶς τοπικοῦ ἡγεμόνος, συνοδευόμενον ἀπὸ ΥΜ I κεραμικὴν. ΑΔ 1918 Παράρτ. II, 20-23. ΑΕ 1922, 1-25. ΠΑΕ 1922-24, 126-127. PMn II, 279-285. *Αγ. Cr.*, 233. ΑΔ 1979 Χρον., 384.
- (δ) Περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1924 λακκοειδῆ τάφον, περιέχοντα δύο ΥΜ III B ψευδοστόμους ἀμφορεῖς καὶ μικρὰ ἀντικείμενα, καὶ συνέλεξε τεμάχια πηλίνων λαρνάκων. ΠΑΕ 1922-24, 127-128. LMC, 43.

(ε) Έκ τοποθεσίας ἀπεχούσης περί τὰ 100 μ. ἀπὸ τοῦ μεγάλου ΥΜ Ι οἰκοδομήματος τῆς τοποθεσίας (γ) ἀνωτέρω προέρχονται δύο ἀγγεῖα καὶ ὄστρακα, τῶν ΥΜ ΙΙΙ Α-Β περιόδων, τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Κρ. Χρον. 1953, 491. LMC, 44.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πύργος, περί τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Νίρου Χάνι, παρὰ τὴν παραλίαν τοῦ χωρίου Ἀνώπολις Πεδιάδος, ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1918 πρωτομινωικὸν σπηλαιοειδῆ τάφον περιέχοντα πηλίνας λάρνακας καὶ περισσότερα ἀπὸ 150 ΠΜ ἀγγεῖα, σκεύη καὶ ἄλλα κτερίσματα. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ τάφου ἐνετόπισεν ἐπὶ πλεόν ὁ Ξανθουδίδης λείψανα ΠΜ οἰκισμοῦ (ΑΔ 1918, 136-170, 1979 Χρον., 384) τὸ δὲ ἔτος 1924 ἠρεύνησε δύο ἀπλᾶς ταφάς ἐντὸς χάσματος τοῦ βράχου συνοδευομένας ἀπὸ ΠΜ ὄστρακα. ΠΑΕ 1922-24, 125-126.

(ζ) Έκ τάφου εὑρεθέντος εἰς τὴν τοποθεσίαν Φραγκούλη Ῥυάκι, εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν μὲ τοὺς προηγουμένους τάφους, καὶ περιέχοντος πηλίνας λάρνακας, προέρχεται ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδόστομος ἀμφορεὺς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. LMC, 45.

ΜΜ θέσις 616, ΥΜ Ι 188, ΥΜ ΙΙΙ Α 372, ΥΜ ΙΙΙ Β 496.

829. ΓΑΖΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1916 Παράρτ., 23, 1918, 60-62, 1960 Χρον., 260, 1964 Χρον., 438-439, 1966 Χρον., 406-407, 409, 1978 Χρον., 357-358, 1979 Χρον., 384-385, 1984 Χρον., 296. ΡΜη ΙΙ, 231-232. BSA 1932-33, 92. ΑΑ 1936, 222-224. VMT, 73. Ατ. Cr., 56, 91, 124, 176, 233. ΑΕ 1937, 278-291, 1972, 86-98. Κρ. Χρον., 1957, 335, 1958, 188-192, 1965, 289. ΠΑΕ 1963, 201-202, 1970, 253-254. Έργον 1965, 141, 1970, 188-189. Pini, 79 (ἀριθ. 85). Excavations 1975, 80. LMC, 20-21 (ἀριθ. 15).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Χατζιδάκι παρὰ τὸ χωρίον Γάζιον Μαλεβιζίου ἀπεκάλυψαν λάκκον περιέχοντα ΠΜ καὶ ΜΜ κεραμικὴν καὶ εἰς ἄλλην τοποθεσίαν, κειμένην ἐναντι τῆς προηγουμένης, λείψανα οἰκίας καὶ ΥΜ κεραμικὴν. ΑΔ 1916 Παράρτ., 23. LMC, 20. VMT, 73.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Χατζιδάκι παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Γάζη ἀπεκάλυψαν ΜΜ ταφὴν εἰς πίθον συνοδευομένην ἀπὸ ἓν ἀγγεῖον καὶ τεμάχια δεκάδος ἄλλων πίθων ἐκ καταστραφέντος προφανῶς ΜΜ νεκροταφείου. ΑΔ 1918, 60-61. VMT, 73.

(γ) Έρευναι τοῦ Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1963 εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἑλληνικά ἢ Ῥετζέπη, παρὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τοῦ Ἡρακλείου βορείως τοῦ χωρίου Γάζιον, καὶ τὸ ἔτος 1965 εἰς τὴν τοποθεσίαν Τοπαλτί, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀπεκάλυψαν εἰς μὲν τὴν πρῶτην θέσιν λείψανα ΥΜ Ι ἀγροικίας, ΥΜ Ι κεραμικὴν καὶ χαλκοῦν μαχαίριον (ΠΑΕ 1963, 201-202. ΑΔ 1964 Χρον., 438-439), εἰς δὲ τὴν δευ-

τέραν δύο πηλίνας λάρνακας, τρία αγγεία και ταφικόν πίθον. ΑΔ 1966 Χρον., 406-407.

(δ) Ἐκσκαφαὶ δι' οἰκοδομικὰς ἐργασίας εἰς τὴν θέσιν Ἀμμούδα παρὰ τὴν ἀκτὴν τὸ ἔτος 1979 ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΥΜ κεραμικὴν. ΑΔ 1979 Χρον., 384-385.

(ε) Ἐντὸς τοῦ χωρίου ἔχουν εὑρεθῇ δύο τάφοι, εἰς λακκοειδῆς (ΠΑΕ 1970, 253) καὶ ἕτερος θαλαμοειδῆς (ΑΔ 1978 Χρον., 357-358), περιέχοντες πηλίνας λάρνακας, ΥΜ ΙΙΙ Β κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. LMC, 20-21.

(ς) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1970 εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκαφιδάρὰ ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναφερθῇ τὸ ἔτος 1957 ΥΜ λάρναξ καὶ ἐκ γειτονικῆς τοποθεσίας κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα, ὑποδηλοῦντα ὑπαρξιν οἰκισμοῦ (Κρ. Χρον. 1957, 335-336), ἀπεκάλυψε θαλαμοειδῆ ΥΜ ΙΙΙ Α-Β τάφον περιέχοντα γραπτὰς ΥΜ ΙΙΙ Α-Β πηλίνας λάρνακας καὶ ΥΜ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴν. ΠΑΕ 1970, 253-254. ΑΕ 1972, 86-95. Pini, 79 (ἀριθ. 85). LMC, 20-21.

(ζ) Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τοῦ Pendlebury ἐνετόπισε ΝΔ τοῦ χωρίου ἐκτεταμένην μινωικὴν θέσιν, ἐκ τῆς ὁποίας συνελέγησαν ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα ὡς καὶ ἐν ΠΜ. BSA 1932-33, 92.

(η) Ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1936 εἰς τὴν τοποθεσίαν Μπαῖρια, ΝΔ τοῦ χωρίου καὶ ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Κρουσώνας, ἀπεκάλυψεν ὀρθογώνιον ΥΜ ΙΙΙ Β-Γ ἱερόν, ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχονται πέντε πηλίνα εἰδῶλια τῆς θεᾶς μὲ ὑψωμένας χεῖρας καὶ κεραμικὴ τῶν ΥΜ ΙΙΙ Β-Γ περιόδων. ΑΑ 1936, 222-224. ΑΕ 1937, 278-291. Κρ. Χρον. 1958, 188-192. LMC, 20-21.

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μηχανῆς ἔχουν ἀναφερθῇ τυχαίως ἀνακαλυφθεῖσαι ΜΜ ταφαί, ἐντὸς κοιλοτήτων τοῦ βράχου, μικρὰ δὲ ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος ἀπεκάλυψε δύο πηλίνας λάρνακας, ταφικοὺς πίθους καὶ ἓνα ἀμφορέα ὡς καὶ ἐν κύπελλον ὡς κτέρισμα. Κρ. Χρον. 1957, 335-336. Excavations 1975, 80.

(ι) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μακράκι Μετόχι ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ΠΜ αγγεία καὶ πόδες κυκλαδικοῦ εἰδωλίου. ΑΔ 1960 Χρον., 260 (Γάζι Τεμένους).

(ια) Ἐκ μὴ καθοριζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Γαζίου προέρχεται λίθινος μινωικὸς λύχνος (Κρ. Χρον. 1957, 335) καὶ ψευδόστομος μυκηναϊκὸς ἀμφορίσκος κοσμούμενος μὲ παραστάσεις κλάδων. Κρ. Χρον. 1965, 289. ΑΔ 1966 Χρον., 409. LMC, 20.

ΜΜ θέσις 618, ΥΜ Ι 189, ΥΜ ΙΙΙ Α 373, ΥΜ ΙΙΙ Β 498. ΥΜ ΙΙΙ Γ 284.

830. ΓΩΝΙΕΣ. Νεολ. θέσις 551. Έπιφανειακά αρχιτεκτονικά λείψανα και ΠΜ κεραμική εκ της τοποθεσίας (α) "Άγιος Άντώνιος (ΑΔ 1967 Χρον., 485) και εκ της τοποθεσίας (ε) συνοικίας Άρχοντικό των Γωνιών χαλκοῦν ΠΜ έγχειρίδιον. Κρ. Χρον. 1955, 557.

ΜΜ θέσις 626, ΥΜ Ι 193, ΥΜ ΙΙΙ 438, πρωτογ. 273.

831. ΤΥΛΙΣΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1912, 197-233. ΑΜ 1913, 45-50, 1931, 112-118. Ausonia (τόμ. 8) 1915, 76-89. J. Chatzidakis, Tylosos à l'époque Minoenne, Paris 1921. J. Chatzidakis, Les Villas Minoennes de Tylosos (Études Crétoises ΙΙΙ), Paris 1934 (=VMT). Αρ. Cr., 91, 124, 147, 176, 233, 263. AIRRS 1944 (Op. Arch. 3), 227-229. JHS 1955 ΑΡ, 17, 1956 ΑΡ, 30. ΑΔ 1964 Χρον., 440, 1965 Χρον., 552, 1966 Χρον., 409, 1967 Χρον., 487, 1972 Χρον., 621. BCH 1967, 789, 1977, 652, 1981, 873, 1982, 624. Pini, (1968), 93 (ἀριθ. 89). Προβλήματα (1969), 25-34. Excavations 1975, 97. LMC, 9-13. Μ-Χ, 104 κ.έ.

(α) Άνασκαφαι του Χατζιδάκι τὰ ἔτη 1909-1913 εἰς τοποθεσίαν κειμένην βορείως του χωρίου Τύλισος Μαλεβιζίου (ΑΕ 1912, 197-233. VMT, 1-112) καὶ μικρότεραι μετὰ ταῦτα ἔρευναι, ἐξ ἀφορμῆς ἀναστηλωτικῶν ἐργασιῶν, του Πλάτωνος (JHS 1955 ΑΡ, 17, 1956 ΑΡ, 30) καὶ τῆς Κάντα (ΑΔ 1972 Χρον., 621. LMC, 12-13), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΜ κεραμικὴν (Αρ. Cr., 91), ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν ΜΜ-ΥΜ ΙΙΙ Γ χρόνων ὥς καὶ γεωμετρικὰ ὄστρακα καὶ ἐξ ἄλλων τοποθεσιῶν τῆς περὶ τὴν περιοχῆς ἀνάλογα λείψανα (VMT, 70-74) ὥς καὶ ΥΜ ΙΙΙ Β-Γ θαλαμοειδῆ τάφον κείμενον δυτικώτερον. ΑΜ 1913, 45-50. Pini, 93 (ἀριθ. 89, 1). LMC, 10-11.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀτζόλου, παρὰ τὸ ΝΔ ἄκρον του χωρίου, ἀνευρέθη τὸ ἔτος 1929 κατὰ τὴν καλλιέργειαν ἀμπέλου καὶ ἐξητάσθη ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ του Μαρινάτου πρωτογεωμερικὴ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ταφὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ χαλκοῦν τεφροδόχον λέβητα, περιέχοντα χαλκὴν αἰχμὴν δόρατος, τεμάχια δύο μαχαιρίων, ἐνὸς χαλκοῦ καὶ ἑτέρου σιδηροῦ, καὶ δύο χαλκᾶς πόρπας, συνοδευομένη δὲ ἀπὸ ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδόστομον ἀμφορέα εὔρεθέντα παρὰ τὸν λέβητα. ΑΜ 1931, 112-118. AIRRS (Op. Arch. 3), 227-229. PGP, 255-256. LMTS, 182. Pini, 93 (ἀριθ. 89, 2). Μ-Χ, 104, 213.

(γ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Κορφὴ του Πύργου καὶ Πέρα Κορφὴ παρὰ τὴν Τύλισον ὁ Ἀλεξίου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1963 λείψανα ἐπιμήκους ὀρθογωνίου ΜΜ ἱεροῦ κορυφῆς εἰς τὴν πρώτην τοποθεσίαν καὶ μέγαν ἀποθέτην εἰς τὴν δευτέραν περιέχοντα εἰδῶλια τῆς ΜΜ περιόδου καὶ τέφραν. ΑΔ 1964 Χρον., 440. BCH 1967, 789.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετρᾶ τῆς Τυλίσου, ἡ ὁποία ἐνδέχεται νὰ

ταυτίζεται πρὸς τὴν θέσιν Πέτρες, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Χατζιδάκης εἶχεν ἀναφέρει καταστραφέντας γεωμετρικοὺς τάφους (VMT, 73), ἀνεφέρθη ἐγγράρακτος ΜΜ σφραγιδόλιθος. ΑΔ 1965 Χρον., 552, 1966 Χρον., 409.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κερατοκέφαλο Τυλίσου παρεδόθη ὑπὸ ἰδιώτου ἄωτον προανακτορικὸν μικρὸν κύπελλον καὶ ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας ΠΜ προχοῖδιον καὶ ὁδοὺς ἀγριοχοίρου. ΑΔ 1967 Χρον., 487.

(ς) Ἐκ μὴ σαφῶς καθοριζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Τυλίσου ἔχουν ἀναφερθῇ πέντε θαλαμοειδεῖς τάφοι, περιέχοντες πηλίνας λάρνακας, ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα. VMT, 73 (δύο τάφοι). BCH 1981, 873 (εἷς τάφος), 1982, 624 (δύο τάφοι).

ΜΜ θέσις 627, ΥΜ I 194, ΥΜ III A 378, ΥΜ III B 505, ΥΜ III Γ 287, ὑπομ. 113, πρωτογ. 274, γεωμ. 477.

832. ΚΝΩΣΟΣ. Νεολ. θέσις 552. Λεῖψανα ΠΜ οἰκισμοῦ καὶ κεραμική. PMn I, 56-126. Ar. Cr., 56, 76, 91. Survey 1981, 6-8. BSA 1985, 281-364.

ΜΜ θέσις 628, ΥΜ I 195, ΥΜ II 199, ΥΜ III A 379, ΥΜ III B 506, ΥΜ III Γ 288, ὑπομ. 114, πρωτογ. 275, γεωμ. 478.

833. ΚΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Annuario 1927-29, 618-619 (εἰκ. 650 α). PMn I, 68. Ar. Cr., 56, 263, 290, 314. Κρ. Χρον. 1947, 639, 1951, 96-119, 1958, 214, 479. ΑΔ 1965 Χρον., 554. LMC, 70 (ἀριθ. 17). Μ-Χ, 213 κ.έ.

(α) Ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωριοῦ Πεδιάδος προέρχονται δύο ΠΜ σφραγιδόλιθοι (PMn I, 68, εἰκ. 37. Ar. Cr., 56, 263) καὶ τρία μινωικά εἰδώλια ζώων. Κρ. Χρον. 1958, 479.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1947 εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαζᾶ, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ ὑψώματος Κορφῇ, ΝΑ τοῦ Καλοῦ Χωριοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστὴ πηλίνη κεφαλὴ πρωτογεωμετρικοῦ εἰδωλίου ἀνθρώπου (Annuario 1927-29, 618-619, εἰκ. 650 α. Ar. Cr., 314. Κρ. Χρον. 1947, 639, 1951, 98, 1958, 214), ἀπεκάλυψε ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς καὶ λείψανα πρωτογεωμετρικοῦ καὶ γεωμετρικοῦ οἰκισμοῦ νοτιώτερον τούτου. Κρ. Χρον. 1951, 96-119. Μ-Χ, 213 κ.έ.

(γ) Ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωριοῦ προέρχεται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ΥΜ III B ἢ ΥΜ III Γ ψευδόστομος ἀμφορεὺς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου ἀγορασθεῖς τὸ ἔτος 1903, αἱ πληροφορίες ὅμως διὰ τὴν προέλευσιν τοῦ ὁποίου εἶναι συγκεχυμέναι. LMC, 70 (ἀριθ. 17).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀμύδαλοι τοῦ Καλοῦ Χωριοῦ προέρχεται χαλκοὺς διπλοὺς πέλεκυς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1965 Χρον., 554. Κρ. Χρον. 1964, 283.

ΜΜ θέσις 630, ΥΜ III B 508, ΥΜ III Γ 289, πρωτογ. 277, γεωμ. 481.

834. ΜΑΛΙΑ. Νεολ. θέσις 554. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΠΜ περιόδου. BCH 1928, 367-368, 385-386, 1929, 527. Mallia I, 13, 16, 17, 19-20, 43-45, Mallia IV, 27-29, 47-50, Mallia VI, 74-77, Mallia VII, 65-69, Mallia XII, 41-43. Προβλήματα, 33-34. ΑΔ 1977 Μελέται, 160. Pini, 4. Palais de Mallia, 29-30, 86-94.
MM θέσις 631, ΥΜ Ι 198, ΥΜ ΙΙ 200, ΥΜ ΙΙΙ Α 381, ΥΜ ΙΙΙ Β 509, ΥΜ ΙΙΙ Γ 290, πρωτογ. 278, γεωμ. 482.

835. ΜΟΧΟΣ. Νεολ. θέσις 555. Ὅστρακα καὶ ἐπιχρίσματα τοίχων τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἑδίκτη. Αρ. Cr., 76.
MM θέσις 635, ΥΜ ΙΙΙ 440.

836. ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1907, 181-182. BSA 1932-33, 91-92. Αρ. Cr., 294. ΕΕΚΣ 1941, 269. ΑΑ 1942, 197-198. Ἔργον 1967, 117-118, 1968, 140, 1969, 192-193. ΠΑΕ 1968, 184, 1969, 239. ΑΔ 1967 Χρον., 466, 1968 Χρον., 403, 1969 Χρον., 413-414, 1970 Χρον., 454-455, 1977 Χρον., 314-315. BCH 1968, 998, 1970, 1161, 1979, 738. Pini, 76 (ἀριθ. 94). Excavations 1975, 78. LMC, 15-16 (ἀριθ. 5).

(α) Ἀνασκαφή τοῦ Πλάτωνος παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιος Μύρων Μαλεβιζίου ἀπεκάλυψεν ἡμικατεστραμμένον ΥΜ ΙΙΙ Α θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα τέσσαρας λάρνακας, πήλινα ἀγγεῖα καὶ ἐν λίθινον. ΕΕΚΣ 1941, 269. ΑΑ 1942, 197-198. Pini, 76 (ἀριθ. 94). LMC, 15-16 (ἀριθ. 5).

(β) Ἐρευναι τοῦ Ἀλεξίου καὶ τῆς Λεμπέση τὰ ἔτη 1966-1977 εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀπάνω ἢ Μεγάλῃ Βρύση, παρὰ τὴν ΝΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς νεκροταφεῖον περιλαμβάνον ταφάς, εἰς πίθους ἢ εἰς πήλινας λάρνακας, συνοδευομένας ἀπὸ πήλινα καὶ λίθινα ἀγγεῖα, χρονολογούμενα εἰς τοὺς ὑστέρους ΠΜ καὶ τοὺς πρωίμους ΜΜ χρόνους. Ἔργον 1967, 117-118. ΑΔ 1967 Χρον., 441, 1968 Χρον., 403, 1969 Χρον., 413-414, 1970 Χρον., 454-455, 1977 Χρον., 314-315. ΠΑΕ 1968, 184, 1969, 239.

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Μύρωνος προέρχεται ἡμιτελὴς σφραγιδόλιθος ΥΜ χρόνων τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΕ 1907, 181-182. Αρ. Cr., 294.

MM θέσις 643, ΥΜ ΙΙΙ Α 389.

837. ΑΡΧΑΝΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1909, 179-196, 1972 Χρον., 1-11, 1974, 113-167, 1976, 12-43. Antiqu. Journ. 1922, 319-320. PMn I, 623, PMn II, 64-68. ΑΑ 1926, 433, 1936, 224. BSA 1932-33, 82. ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 56, 1960 Χρον., 255-256, 1965 Χρον., 557-561, ΑΔ 1965 Μελέται, 110-118, ΑΔ 1966 Χρον., 411-414, 1971 Χρον., 493, 1973 Χρον., 572, 1976 Χρον., 348-350. AJA 1936,

372. Κρ. Χρον. 1948, 589, 1949, 593-594, 1950, 441-462, 1951, 445, 1956, 409, 1957, 329-330, 1958, 467, 1960, 507, 524, 1986, 7-50. BCH 1953, 241, 1959, 740, 1961, 885, 1965, 884, 1966, 928-929, 1967, 784-789, 1968, 987-990, 1970, 1149, 1971, 1055, 1972, 801-805, 1973, 405, 1974, 713, 1975, 690-693, 1976, 732, 1977, 650-652, 1978, 758-760, 1979, 607-609, 1980, 673-676, 1981, 873, 1983, 825-827, 1984, 831-833, 1985, 849-851, 1986, 748, 1987, 575, 1988, 686, 1989, 689, 1990, 830. ΠΑΕ 1956, 223-224, 1957, 133-135, 1966, 174-184, 1967, 151-161, 1970, 252-254, 256-270, 1971, 276-283, 1972, 310-353, 360-362, 1973, 167-187, 1974, 207-212, 1975, 255-321, 1976, 342-399, 1977, 459-482, 1978, 309-322, 1979, 337-392, 1980, 354-401, 1981, 409-448, 1982, 407-530, 1983, 367-414. Kadmos 1965, 177-180. Archaeology 1967, 276-281, Pini, 76-77 (ἀριθ. 80, 1-9). PZ 1970, 135-219. AAA 1972, 399-419, 1977, 93-115. Excavations 1975, 75. LMC, 30-34 (ἀριθ. 4). M-X, 215 κ.έ. "Εργον 1984, 102-106, 1985, 76-78, 1986, 132-138, 1987, 123-129, 1988, 156-160, 1989, 141-147. J.-E. Sakellarakis, Archanes. Ausgrabung in Archanes, Athen 1991.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀνεμοσπηλιά, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τῶν Ἐπάνω Ἀρχανῶν, ὁ Σακελλαράκης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1979 θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος οἰκοδόμημα τῆς ΜΜ περιόδου. ΠΑΕ 1979, 349-392.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μυριστῆς ΒΔ τῶν Ἀρχανῶν ἔχουν ἀναφερθῇ γεωμετρικὰ ὄστρακα, γραπτὰ καὶ ἐγχάρακτα, καὶ ἄλλα λείψανα. ΠΑΕ 1982, 528-530.

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Σακελλαράκη τὰ ἔτη 1964-1987 εἰς τὴν τοποθεσίαν Φουρνί, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τῶν Ἀρχανῶν ἀνατολικῶς δὲ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἐκ τῆς ὁποίας πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς εἶχεν εἰσαχθῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου χαλκοῦν ἐγχειρίδιον (Κρ. Χρον. 1957, 338-339), ἔφεραν εἰς φῶς συγκρότημα ταφικῶν κτηρίων ἐκ πολλῶν δωματίων, θαλαμοειδῆ τάφον, περιέχοντα πηλίνην λάρνακα καὶ δύο ΥΜ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτηρίσθη ὡς κενοτάφιον, (ΑΔ 1965 Χρον., 557, ΑΔ 1965 Μελέται, 110-118), πέντε θολωτοὺς τάφους (Α-Ε) χρονολογουμένους ἀπὸ ΠΜ μέχρις ΥΜ Ι χρόνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκον καὶ 24 εἰσηγμένα κυκλαδικὰ εἰδῶλια (ΑΑΑ 1977, 93-115. ΠΑΕ 1982, 487), ἀποθέτην ΜΜ χρόνων καὶ περίβολον ΥΜ ΙΙΙ Α λακκοειδῶν τάφων. ΑΔ 1966 Χρον., 411-413. Archaeology 1967, 276-281. ΠΑΕ 1966, 174-184, 1967, 151-161, 1971, 276-283, 1972, 310-353, 1973, 167-187, 1974, 207-212, 1975, 255-321, 1976, 342-399, 1977, 459-482, 1978, 309-322, 1979, 331-392, 1980, 388-401, 1981, 427-448, 1982, 467-502. ΑΔ 1965-1983, ἔ.ἀ. PZ 1970, 135-219. "Εργον 1986, 132-138, 1987, 123-129.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀνήφορος, βορείως τῶν Ἀρχανῶν, ἀνευρέθησαν τυχαίως καὶ ἡρευνήθησαν ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος δύο θαλαμοειδεῖς ΥΜ ΙΙΙ τάφοι περιέχοντες πηλίνας λάρνακας, μία τῶν ὁποίων ἦτο ΜΜ χρονολογίας ἐπαναχρησιμοποιηθεῖσα προφανῶς κατὰ τὴν ΥΜ ΙΙΙ περίοδον, δέκα συνολικῶς ἀγγεῖα καὶ χαλκοῦν δακτύλιον (Κρ. Χρον. 1960, 507. ΑΔ 1960 Χρον., 255-256), ἄλλοι δὲ ὅμοιοι τάφοι ἐπεσημάνθησαν εἰς τὴν θέσιν βραδύτερον. ΑΔ 1965 Χρον., 558, ΑΔ 1965 Μελέται, 110. LMC, 31-32.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φυθιές, κατὰ τὴν βορείαν εἰσοδὸν τῆς κωμοπόλεως, ἔχει εὑρεθῇ τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου, ἀνήκον εἰς τὸ ὁμοίωμα γεωμετρικοῦ οἰκίσκου τῆς Συλλογῆς Γιαμαλάκη, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ προέρχεται ἐκ τῆς τοποθεσίας ταύτης (Κρ. Χρον., 1957, 338-339), καὶ σφραγιδολίθος ἐξ ἰάσπιδος. ΑΔ 1965 Χρον., 558. LMC, 32.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κατσοπρινιάς, δυτικῶς τῶν Ἀρχανῶν, ὁ Σακελλαράκης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1964 θαλαμοειδῆ ΥΜ ΙΙΙ τάφον περιέχοντα δύο λάρνακας, χρυσοῦν κρίκον καὶ τέσσαρας ἐγχαράκτους σφραγιδολίθους. ΑΔ 1965 Χρον., 557-558, ΑΔ 1965 Μελέται, 110. LMC, 32.

(ζ) Ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως τῶν Ἀρχανῶν ἀνασκαφαί, ἐξ ἀφορμῆς οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν αἵτινες ἔφερον εἰς φῶς μινωικὰ λείψανα, τῶν, Evans (Antiqu. Journ. 1922, 557-558. PMn II, 64-68), Μαρινάτου (ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 56. ΠΑΕ 1956, 223-224), Πλάτωνος (ΠΑΕ 1957, 133-135), Λεμπέση (ΠΑΕ 1970, 256-270) καὶ Σακελλαράκη (ΑΔ 1965 Χρον., 558-560. ΠΑΕ 1976, 397-399, 1978, 315-319, 1979, 331-347, 1980, 355-388, 1981, 410-427, 1982, 502-528, 1983, 367-414, 1984, 464-506. Ἔργον 1983, 89-90, 1984, 102-106, 1985, 77-78, 1988, 156-160, 1989, 141-147) εἰς τὰς περιοχὰς Τουρκογειτονιά, Περιγητική Λέσχη, Τζαμί, Ἀκρόπολη καὶ Τροῦλλος ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα οἰκοδομημάτων καὶ ὕδραγωγείου, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα χρονολογούμενα ἀπὸ ΜΜ μέχρι ΥΜ ΙΙΙ Γ χρόνων ὡς καὶ πινακίδας τῆς Γραμμικῆς Α γραφῆς (ΑΕ 1974, 113-167), ὁμοίωμα πηλίνου οἰκίσκου ἐκ ΜΜ στρωμάτων (ΑΕ 1976, 12-43) καὶ στρώματα τῆς γεωμετρικῆς περιόδου καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1957, 134, 1979, 345.

(η) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καβαλόπετρα, ἀνατολικῶς τῶν Ἀρχανῶν, ἔχει ἀναφερθῇ πιθανὸς θαλαμοειδὴς τάφος. ΑΔ 1965 Μελέται, 110.

(θ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ξερὴ Καρὰ ΝΔ τῶν Ἀχαρνῶν ὁ Πλάτων ἡρεύνησεν ΥΜ Ι οἰκοδόμημα ἀποκαλυφθὲν κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν. Κρ. Χρον. 1958, 467. Εἰλαπίνη (1987), 283-290.

(ι) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μεσάμπελα ΝΔ τῶν Ἀρχανῶν ὁ Πλάτων

ἠρεύνησε πτωχὸν «μυκηναϊκόν» τάφον περιέχοντα λάρνακα. Κρ. Χρον. 1951, 445. ΑΔ 1965 Μελέται, 110.

(ια) Ἐκ τῶν κάτωθι μὴ ἀκριβῶς καθοριζομένων τοποθεσιῶν ἔχουν ἐπίσης ἀναφερθῇ μεμονωμένα εὐρήματα. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βρωμόνερο πρωτογεωμετρικοὶ καὶ γεωμετρικοὶ τάφοι (ΑΔ 1936, 224. Μ-Χ, 215. Κρ. Χρον. 1986, 7-50), ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπότζη διπλοῦς χαλκοῦς πέλεκυς (ΑΔ 1965 Χρον., 558), ἐκ τῆς τοποθεσίας Χωματόλακκος βάρη ὑφαντικῶν ἱστῶν, τριπτήρ, τεμάχια κεραμικοῦ τροχοῦ καὶ λίθινον ἀγγεῖον (Κρ. Χρον. 1960, 524. ΑΔ 1965 Χρον., 558), ἐκ τῆς τοποθεσίας Λάκκος χαλκοῦν εἰδῶλιον ζώου καὶ σμίλη (Κρ. Χρον. 1957, 339), ἐκ τῆς τοποθεσίας Λουμάτα χαλκοῦν ἐγχειρίδιον (Κρ. Χρον. 1957, 339), ἐκ τῆς τοποθεσίας Ὀντάδες λάρναξ κοσμουμένη διὰ πτηνῶν, φοινίκων καὶ τριγῶνων (ΑΔ 1961 Χρον., 493), ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ Βορνὰ μία ψῆφος ὀψιανοῦ εἰς σχῆμα ὀκτωσχήμου ἀσπίδος (ΑΔ 1973 Χρον., 572) καὶ ἐκ μὴ κατονομαζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Ἀρχανῶν τάφος (ΑΔ 1926, 433) καὶ ΥΜ ΙΙΙ λάρναξ (Κρ. Χρον. 1950, 534). LMC, 30-34 (ἀριθ. 4).

ΜΜ θέσις 644, ΥΜ Ι 205, ΥΜ ΙΙΙ Α 390, ΥΜ ΙΙΙ Β 519, ΥΜ ΙΙΙ Γ 291, πρωτογ. 280, γεωμ. 490.

838. ΚΡΑΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1929, 102-141, 1964 Χρον., 440, 1971 Χρον., 493. Αρ. Cr., 56, 76, 91, 123. Κρ. Χρον. 1959, 386-387. ΤΜ, 143-145, 171 (ἀριθ. 66). LMC, 77 (ἀριθ. 34).

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1963 εἰς τὴν τοποθεσίαν Καταλύματα ἢ Σκίνου Καταλύματα βορείως τοῦ χωρίου Κράσιον. Πεδιάδος, ἐκ τῆς ὁποίας τὸ ἔτος 1959 εἶχε παραδοθῇ ὑπὸ χωρικοῦ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου μικρὸν περίαπτον ἐκ στεατίτου εἰς σχῆμα παχυσάρκου γυναικός, ἀπεκάλυψε κυκλοτερῆ ἀποθέτην περιέχοντα τρία ἀγγεῖα, ὁ ὁποῖος ἀρχικῶς εἶχεν ἀναφερθῇ ὡς ΠΜ θολωτὸς τάφος (Κρ. Χρον. 1959, 387), καὶ ὀρθογώνιον οἰκοδόμημα περιέχον ΥΜ Ι κεραμικὴν. ΑΔ 1964 Χρον., 440.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1926 καὶ 1929 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κοπράνι, παρὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου Κράσιον Πεδιάδος, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Evans εἶχε προσκομίσει εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου λίθινον ἀγγεῖον, ἀπεκάλυψαν θολωτὸν ΠΜ-ΜΜ Ι τάφον περιέχοντα, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν νεκρῶν, κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύβδου, χαλκοῦ, ἐλεφαντοστοῦ, λίθου καὶ πηλοῦ καὶ ἐγγὺς αὐτοῦ ταφὰς δέκα ἄλλων περίπου νεκρῶν συνοδευόμενας ἀπὸ κεραμικὴν. ΑΔ 1929, 102-141, 1964 Χρον., 440.

(γ) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν τοποθέτησιν ὕδραγωγῶν σωλῆνων ἀνωθεν

τῆς μεγάλης κρήνης τοῦ χωρίου Κράσιον ἀπεκάλυψαν τάφους, ἐκ τῶν ὁποίων παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου μινωικὸν χαλκοῦν ξίφος καὶ λόγχη (Κρ. Χρον. 1959, 387). Ἐκ τοῦ χωρίου Κράσιον προέρχονται ἐπίσης δύο χαλκᾶ ΥΜ ΙΙΙ ξυρὰ τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου. ΑΔ 1971 Χρον., 492. LMC, 77 (ἀριθ. 34).

(δ) Κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Κράσιον πρὸς τὸ χωρίον Κερά, νοτίως αὐτοῦ, κατεστράφη κατὰ τὸ ἥμισυ ΠΜ τάφος, ἐκ τοῦ ὁποίου παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου δύο χαλκᾶ ξίφη (Κρ. Χρον. 1959, 386-387) ἀλλὰ δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Ἀλεξίου εἰς τὴν θέσιν οὐδὲν ἀπέδωκεν. ΑΔ 1964 Χρον., 440.

(ε) Ἐκ τῆς δυτικῆς παρυφῆς τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ χωρίου Κράσιον ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα μινωικοῦ κτίσματος (ΑΔ 1964 Χρον., 440) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας Μετόχι ἢ Ξυλόπορτα τάφος, καταστραφεὶς διὰ τὴν ἐξαγωγήν λίθων, καὶ τεμάχια πίθων. Κρ. Χρον. 1957, 387.

ΜΜ θέσις 646, ΥΜ Ι 207, ΥΜ ΙΙΙ 447.

839. ΓΙΟΥΧΤΑΣ. Νεολ. θέσις 557. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) σπήλαιον Στραβομύτη. ΡΜη ΙΙ, 68-71. Αρ. Cr. 56. ΠΑΕ 1950, 255-256.

ΜΜ θέσις 648, ΥΜ Ι 208, ΥΜ ΙΙ 201, ΥΜ ΙΙΙ Α 391, ΥΜ ΙΙΙ Β 520, ΥΜ ΙΙΙ Γ 294, ὑπομ. 117, πρωτογ. 283, γεωμ. 492.

840. ΛΙΛΙΑΝΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1907, 184. Αρ. Cr., 294. Κρ. Χρον. 1971, 425-439. LMC, 71-73.

Ἐξ ἀνεπαρκῶς γνωστοῦ σπηλαίου παρὰ τὸ χωρίον Λιλιανὸν Πεδιάδος ἐγγὺς τῆς κωμοπόλεως Καστέλλι, ὑπάρχει εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου ὁμὰς ὀστράκων καὶ εἰδωλίων ΥΜ ΙΙΙ Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων, περιγραφεῖσα ὑπὸ τῆς Κάντα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν καὶ ἐν ἡ δύο ΠΜ ὀστρακα καὶ ἐν ΥΜ Ι. Κρ. Χρον. 1971, 425-439. LMC, 71-73.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Λιλιανοῦ ἐπὶ πλέον ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται ΥΜ ἐγγάρκτος σφραγιδόλιθος τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου. ΑΕ 1907, 184 (ἀριθ. 165). Αρ. Cr., 294.

ΥΜ Ι θέσις 212, ΥΜ ΙΙΙ Β 523.

841. ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (ΙV) 1895, 233-234, 1899, 342-349. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 10, 1965 Χρον., 554, 1975 Χρον., 343, 1981 Χρον., 389. ΡΜη ΙΙ, 71-74. Αρ. Cr., 91, 177, 325. Κρ. Χρον. 1955, 559. Ἔργον 1955, 103-104. ΠΑΕ 1949, 108, 1955, 306-309. Excavations 1975, 84. LMC, 36 (ἀριθ. 9). Μ-Χ, 216-217 κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥίζα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Προφήτης Ἡλίας (πρῶην Κανλι Καστέλλι) Τεμένους, ἔχει ἀνακαλυφθῆ γεωμετρικὸς τάφος, ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχονται ἐν πρωτογεωμετρικὸν καὶ πολλὰ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 10. Αρ. Cr., 325. PGP, 83, 247 (ὑπόσημ. 1), 259, 325. Μ-Χ, 216-217 κ.έ.

(β) Μικρὰ ἔρευνα τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1955 εἰς τὰ σπήλαια τὰ γνωστὰ ὡς τοῦ Διάκου τὰ Κελλιά, ΒΑ τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψε ΜΜ, ΥΜ καὶ πρωτογεωμετρικὴν κεραμικὴν. ΠΑΕ 1955, 309. LMC, 34.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1955 εἰς τὴν τοποθεσίαν Βιτσιλές, ἀπέχουσαν πορείαν δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἐκ τῆς ὁποίας εἶχεν ἀναφερθῆ παλαιότερον ΠΜ, ΜΜ, ΥΜ III καὶ γεωμετρικὴ κεραμικὴ (ΜΑ 1899, 349. PMn II, 71-74. Αρ. Cr., 91, 177, 235, Visala), ἔφερεν εἰς φῶς κατεστραμμένον ΜΜ ἀνάκτορον, ἱερὸν καὶ λείψανα ΥΜ III Β οἰκισμοῦ καὶ ἱερᾶς οἰκίας, ταυτισθέντα ὑπὸ τοῦ ἀνασκάψαντος πρὸς τὴν ὁμηρικὴν Λύκαστον. Κρ. Χρον. 1955, 559. Ἔργον 1955, 103-104. ΠΑΕ 1949, 108, 1955, 306-309. ΑΔ 1975 Χρον., 343. LMC, 36 (ἀριθ. 9).

(δ) Λατομικαὶ ἐργασίαι εἰς τὴν τοποθεσίαν Φουντάνα τοῦ ὑψώματος Ῥόκκα, δυτικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀπεκάλυψαν χαλκοῦν ξυρὸν καὶ λίθινον τριπτῆρα (ΑΔ 1965 Χρον., 554). Εἰς δὲ τὴν τοποθεσίαν Κουρέντε, βορείως τοῦ ὑψώματος Ῥόκκα, ἀνασκαφαὶ τὸ ἔτος 1981 ἀπεκάλυψαν ἐλλειψοειδῆ ἀκτέριστον θαλαμοειδῆ τάφον. ΑΔ 1981 Χρον., 389.

ΜΜ θέσις 653, ΥΜ III Β 524, πρωτογ. 286, γεωμ. 495.

842. ΑΣΤΡΙΤΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1907, 162, 168. Αρ. Cr., 291, 294, 314. ΕΕΚΣ 1940, 490. Κρ. Χρον. 1954, 515. LMC, 73 (ἀριθ. 24).

Ἐκ μὴ ἀναφερομένων τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Ἀστρίτσιον Πεδιάδος προέρχονται τὰ ἐπόμενα εὑρήματα, λίθινα ΠΜ ἀγγεῖα (ΕΕΚΣ 1940, 490), σφραγιδόλιθος ΜΜ χρόνων (ΑΕ 1907, 162. Αρ. Cr., 291), λάρναξ ἢ ἀσάμινθος μικρῶν διαστάσεων ΥΜ III πιθανῶς χρόνων (ΕΕΚΣ 1940, 490. LMC, 73 ἀριθ. 24), ΥΜ σφραγιδόλιθος (ΑΕ 1907, 168. Αρ. Cr., 294), πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα (ΕΕΚΣ 1940, 490) καὶ ὄστρακα (Αρ. Cr., 314) καὶ δύο γεωμετρικὰ ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1954, 515.

ΜΜ θέσις 656, ΥΜ III 454, πρωτογ. 288, γεωμ. 496.

843. ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ-ΚΑΛΟΥ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1951, 275-294, 444. ΠΑΕ 1970, 253. ΑΔ 1971 Χρον., 492-493, 1976 Χρον., 359, ΑΔ

1978 Μελέτες, 40-109, ΑΔ 1985 Χρον., 293. BCH 1971, 1050, 1976, 738. Excavations 1975, 88. LMC, 35 (ἀριθ. 8). Είλαπίνη (1987), 283-290.

(α) Λατομικαὶ ἐργασίαι τὸ ἔτος 1951 καὶ ἀνασκαφικὴ ἐν συνεχείᾳ ἔρευνα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Κορφὴ τοῦ Βαθιᾶ ἢ Τειχίδια, μεταξὺ τῶν χωρίων Κυπάρισσος καὶ Γαλένι τῆς ἐπαρχίας Τεμένους, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΜ ταφικὸν σπήλαιον, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν 50 ΠΜ ἀγγεῖα, τεμάχια ἄλλων, τρία χαλκᾶ ἐγχειρίδια, χαλκαὶ περόναι καὶ καρφίδες, δύο ψῆφοι ὁρμου ἐκ στεατίτου, τέσσαρες λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πῆλινος λειαντήρ (Κρ. Χρον. 1951, 275-294). Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν τὸ ἔτος 1985 ἐνετοπίσθησαν τρεῖς ΥΜ ΙΙΙ Α-Β θαλαμοειδεῖς τάφοι, εἰς τῶν ὁποίων καὶ ἀνεσκάφη. ΑΔ 1985 Χρον., 293.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τραπεζα, μεταξὺ τῶν χωρίων Γαλένι καὶ Μετόχι Καλοῦ, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἐνετοπίσθησαν τὸ ἔτος 1970 καὶ ἀνεσκάφησαν τὰ ἔτη 1976, 1984 ὑπὸ τῶν Ν. καὶ Γ. Ῥεθεμιωτάκη ὁκτὼ ΥΜ ΙΙΙ Α-Β θαλαμοειδεῖς τάφοι, περιέχοντες πηλίνους λάρνακας, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΠΑΕ 1970, 253. ΑΔ 1971 Χρον., 492-493, 1976 Χρον., 359, ΑΔ 1978 Μελέτες, 40-109. Είλαπίνη (1987), 283-290.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 394, ΥΜ ΙΙΙ Β 525.

844. ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 84. Αρ. Cr., 263, 294. ΠΑΕ 1974, 240. ΑΔ 1975 Χρον., 343.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ δέκα λεπτὰ πορείας δυτικῶς τῆς θέσεως τοῦ Παρθένου τὸ Μετόχι, παρὰ τὸ χωρίον Παρθένιον Μονοφατσίου, ὁ Pendlebury ἀνέφερεν ἐπιφανειακὰ ΥΜ ὄστρακα. BSA 1932-33, 84. Αρ. Cr., 294.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κλησίδι, παρὰ τὴν προηγουμένην τοποθεσίαν ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα. Αρ. Cr., 263.

(γ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Καβοῦσα καὶ Ῥημάμπελο, ΝΔ τοῦ χωρίου Παρθένιον, ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα μινωικοῦ ἱεροῦ καὶ ἀγροικίας ἢ οἰκισμοῦ καὶ ἐκ τῆς πρώτης θέσεως ἔχει ἀναφερθῇ κορμὸς γυναικείου εἰδωλίου, πῆλινος λύχνος καὶ τμῆμα ΥΜ Ι πίθου, ἐκ δὲ τῆς δευτέρας ἐπιφανειακὰ ΜΜ καὶ πρόιμα ΥΜ ὄστρακα. ΑΔ 1975 Χρον., 343.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λειβάδια ΝΑ τοῦ χωρίου προέρχεται μικρὸν προανακτορικὸν (ΠΜ-ΜΜ Ι) εἰδῶλιον ἐκ φαιοῦ στεατίτου. ΠΑΕ 1974, 240.

ΜΜ θέσις 660, ΥΜ Ι 219, ΥΜ ΙΙΙ 458.

845. ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1912-13, 35-47. ΑΑ 1934, 252-254, 1935, 248-256. Rivista di Filologia 1934, 547. ΠΑΕ 1935, 212-

220. *Ar. Cr.*, 56, 76, 91, 123, 176, 232, 239. *Κρ. Χρον.* 1954, 515, 1957, 339, 1963, 398. *Kadmos* 1962, 87-94. *JHS* 1958 *AR*, 20. *ΑΔ* 1963 *Χρον.*, 312. *FCC*, 160-162, 253 (*Index: Arkalokhori*). *Pini*, 77 (ἀριθ. 69). *Excavations* 1975, 74-75. *LMC*, 80 (ἀριθ. 2).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πάνω Καλύβες, βορείως τοῦ Ἀρκαλοχωρίου Μονοφατσίου, ἀνευρέθησαν τὸ ἔτος 1957 γεωμετρικαὶ κάλπαι συνοδεύμεναι ἀπὸ τρεῖς ἀρυβάλλους. *Κρ. Χρον.* 1957, 339.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τσούλουκα Κόλυμπος παρὰ τὸ Ἀρκαλοχώριον ὁ Δαβάρας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1962 μικρὸν θαλαμοειδὲς τάφον, ἀποκαλυφθέντα κατὰ τὴν ἄροσιν τῶν ἀγρῶν καὶ περιέχοντα δύο λάρνακας καὶ ἑννέα ΥΜ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα. *Κρ. Χρον.* 1963, 398. *ΑΔ* 1963 *Χρον.*, 312. *LMC*, 80 (ἀριθ. 2).

(γ) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Χατζιδάκι ἀρχικῶς (*BSA* 1912-13, 35-47) καὶ τοῦ Μαρινάτου μετὰ τοῦ Πλάτωνος βραδύτερον τὸ ἔτος 1935 (*ΑΑ* 1934-1935 ἔ.ἀ. *ΠΑΕ* 1935, 212-220. *Kadmos* 1962, 87-94) ἐντὸς σπηλαίου κειμένου ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τοῦ ὑψώματος Προφήτης Ἡλίας, ΝΑ τοῦ Ἀρκαλοχωρίου, ἀπεκάλυψαν ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι κεραμικὴν, ἑκατοντάδας χαλκοῦς διπλοῦς πελέκει, ἓνα ἀργυροῦν καὶ τινὰς χρυσοῦς, δεκάδας χαλκῶν ξιφῶν καὶ ἑκατοντάδας χαλκῶν μαχαίριων τοῦ τέλους τῆς ΜΜ καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ΥΜ περιόδου (*BSA* ἔ.ἀ. *ΠΑΕ* ἔ.ἀ.) ὥς καὶ τινὰ ΥΜ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα. *LMC*, 80 (ἀριθ. 2).

(δ) Ἐκ μὴ ἀναφερομένης τοποθεσίας τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀρκαλοχωρίου προέρχεται λίθινον ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. *Κρ. Χρον.* 1954, 515.

ΜΜ θέσις 663, ΥΜ Ι 221, ΥΜ ΙΙΙ Α 395, ΥΜ ΙΙΙ Β 528, γεωμ. 499.

846. ΚΑΜΑΡΑΙ. Νεολ. θέσις 560. Ὅστρακα καὶ ἓν ἀγγεῖον τῆς ΠΜ περιόδου ἔχουν ἀναφερθῆ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπηλαίου Μαύρη. *BSA* 1912-13, 12-13. *Ar. Cr.*, 92. *ΚΕΛ* (1973), 225-226.

ΜΜ θέσις 664, ΥΜ Ι 223, ΥΜ ΙΙ 205, ΥΜ ΙΙΙ Α 397, ΥΜ ΙΙΙ Β 529, ΥΜ ΙΙΙ Γ 296, ὑπομ. 120, πρωτογ. 290.

847. ΠΑΡΤΙΡΑ. Νεολ. θέσις 562. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἐγγὺς τοῦ χωρίου. Ἐπετ. Ἐπιστ. Ἐρευν. Πανεπ. Ἀθην., τόμ. Γ, 1972, 386-419. *ΚΕΛ* (1973), 178-180.

ΜΜ θέσις 667, ΥΜ Ι 226, ΥΜ ΙΙ 207.

848. ΤΕΦΕΛΙΟΝ. Νεολ. θέσις 563. Δύο ΠΜ ἀγγεῖα, πῶμα καὶ τεμάχιον πρόχου μὲ λαβὴν, ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Παράθαμνα. *Κρ. Χρον.* 1954, 515-516, 1956, 416.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 400, ΥΜ ΙΙΙ Β 536, ΥΜ ΙΙΙ Γ 300.

849. ΜΟΡΟΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 14, 15-23. BSA 1932-33, 90-91. S. Xanthoudides, *The Vaulted Tombs of Mesara*, London 1924 (=VTM), 123. Ar. Cr., 57: Marathokephalo, 77, 92, 265: Moroni. Pini, 88 (ἀριθ. 98). K. Branigan, *The Tombs of Mesara*, London 1970 (=TM), 186 (Index). LMC, 88 (ἀριθ. 2).

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Μαραθοκέφαλο τῆς περιοχῆς Καμπελιτούρια, μεταξὺ τῶν χωρίων Μορόνιον καὶ Παναγία, βορείως αὐτοῦ, τῆς ἐπαρχίας Καινουργίου, ὁ Ξανθουδίδης ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1916 δύο ΠΜ κυκλωτερεῖς τάφους, ὁ εἷς τῶν ὁποίων εἶχε καταστραφῇ, ἀνέσκαψε δὲ τὸν ἕτερον καὶ συνέλεξε περὶ τὰ 40 ΠΜ ἀγγεῖα ἐκ πηλοῦ καὶ τεμάχια ἄλλων, δέκα πέντε λίθινα ἀγγεῖα, πολυάριθμα χαλκᾶ ἀντικείμενα, σφραγίδας ἐξ ἐλεφαντοστοῦ ἢ λίθου καὶ ψήφους ὄρων ἐκ λίθου καὶ ὑαλομάζης. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 14, 15-23.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Μονοδένδρι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Ξανθουδίδης ἐνετόπισεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν μινωικοῦ οἰκισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον πιθανῶς οἱ τάφοι. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 14.

(γ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ΝΔ τοῦ χωρίου, παρὰ τὴν ὁδὸν πρὸς τὸ χωρίον Μοῖραι καὶ πρὸ τῶν ὑπαρχόντων ἐκεῖ σπηλαιῶν, ὁ Pendlebury ἐνετόπισε λείψανα ΥΜ ΙΙΙ ταφῶν εἰς λάρνακας. BSA 1932-33, 90-91. Ar. Cr., 265. Pini, 88 (ἀριθ. 98). LMC, 88 (ἀριθ. 2).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 466.

850. ΚΑΛΑΘΙΑΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1818 Παράρτ., 14. VTM, 81-87. PMn II, 79-80. Ar. Cr., 77, 124, 147. TM, 185 (Index). Excavations 1975, 83.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τρόχαλοι, παρὰ τὸ ἐγκαταλειφθὲν χωρίον Καλαθιανὰ Καινουργίου (χάρτης, VTM, ἐσώφυλλον), ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1908 συληθέντα ὑπὸ τῶν χωρικῶν τὸ ἔτος 1854 μέγαν κυκλωτερῇ ΠΜ-ΜΜ Ι τάφον, μερικῶς σφῶζόμενον, καὶ περὶ τὰς δέκα οἰκίας ΜΜ συνοικισμοῦ κειμένου βορειότερον καὶ συνέλεξε κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα (VTM, 81-87), λείψανα δὲ δευτέρου ὁμοίου τάφου ἐνετοπίσθησαν εἰς τὴν θέσιν βραδύτερον. PMn II, 79 (ὑπόσημ. 2).

ΜΜ θέσις 671.

851. ΡΟΥΦΑΣ. Βιβλιογραφία: PMn II, 80. BSA 1932-33, 90-91. Ar. Cr., 57, 290, 292, 295.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Ῥουφᾶς Καινουργίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ ὄστρακα. PMn II, 80.

ΜΜ θέσις 672, ΥΜ 467.

852. ΒΑΛΗΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1926, 578. AJA 1927, 127. Pini, 93 (ἀριθ. 99). AD 1968 Χρον., 403. TM, 22-23, 54, 126, 131, 152, 156, 171 (ἀριθ. 52). Excavations 1975, 98. LMC, 95 (ἀριθ. 14).

(α) Παρὰ τὸ χωρίον Βαλῆς Καινουργίου ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1926 κυκλωτερῇ ΠΜ τάφον, χρησιμοποιηθέντα καὶ κατὰ τὰς ΜΜ καὶ ΥΜ περιόδους, ὁ ὁποῖος περιεῖχε ταφὰς εἰς λάρνακας καὶ πίθους ὡς καὶ μίαν τεφροδόχον κάλπην, συνοδευομένης ἀπὸ δύο ΠΜ, δύο ΜΜ ἀγγεῖα καὶ 15 ΥΜ ΙΙΙ λάρνακας καὶ μικρά τινα εὐρήματα. BCH 1926, 578. AJA 1927, 127. LMC, 95 (ἀριθ. 14).

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ἀϊλιᾶς, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Βαλῆς, ὁ Σακελ-λαράκης ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1967 μινωικὸν ἱερὸν κορυφῆς. AD 1968 Χρον., 403.

ΜΜ θέσις 673, ΥΜ ΙΙΙ 468.

853. ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ. Βιβλιογραφία: A. Evans, Sepulchral Deposit of Hagios Onuphrios (ἐν Suppl. of Cretan Pictographs and the Mycenaean Script, London 1895), 105-136. AE 1907, 143-146. VTM (1924), 9, 21, 22, 119, 121. Ar. Cr., 50-51, 57, 77, 292. TM, 183 (Index: Agios Onouphrios deposit). Excavations 1975, 78.

Ἐκ τοῦ λόφου Ἅγιος Ὀνούφριος, βορείως τοῦ ἀνακτόρου τῆς Φαιστοῦ, προέρχεται ὁμὰς ΠΜ-ΜΜ εὐρημάτων τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, ἀποτελοῦσα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ περιεχόμενον καταστραφέντος κυκλωτεροῦς ΠΜ τάφου καὶ περιλαμβάνουσα πήλινα (Ar. Cr., 50-51) καὶ λίθινα ἀγγεῖα, μαρμάρινα εἰδῶλια κυκλαδικοῦ τύπου, ἐγχαράκτους σφραγιδολίθους καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, λίθου καὶ πηλοῦ τῆς ΠΜ περιόδου ὡς καὶ ΜΜ τινὰ ἀγγεῖα. Ar. Cr., 77, 292. TM, 171 (ἀριθ. 59).

ΜΜ θέσις 676.

854. ΒΙΑΝΝΟΣ. Βιβλιογραφία: MA (VI) 1895, 322-325. Ar. Cr., 296, 316 (Galana Kharakia). Kp. Χρον. 1954, 512, 1956, 416-417, 420. BCH 1955, 304, 1957, 631. BSA 1964, 83-84 (ἀριθ. 35-36). Excavations 1975, 98-99. LMC, 118 (ἀριθ. 5). AD 1981 Χρον., 389, 390.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Χωράκια, ΒΔ τῆς Βιάννου, ἔχουν ἀναφερθῇ μινωικὰ ὄστρακα (MA ἔ.ἂ. BSA 1964, 83) εἰς δὲ τὴν Συλλογὴν τοῦ Γυμνασίου τῆς Ἄνω Βιάννου ὑπάρχουν ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ Α καὶ ΥΜ ΙΙΙ Β ὄστρακα. LMC, 118 (ἀριθ. 5).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γαλανὰ Χaráκια ἢ Καβούσι, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΝΑ τῆς Βιάννου (BSA 1964, 80, εἰκ. 15, ἀριθ. 36), ὁ Πλάτων ἠρεύνησε τὰ ἔτη 1954 καὶ 1956 δύο μεγάλους σπηλαιοειδεῖς ΠΜ-ΜΜ

τάφους, περιέχοντας περισσότερους τῶν τριάκοντα ταφικούς πίθους συνοδευομένους ἀπὸ λίθινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα, χαλκᾷ ἀντικείμενα καὶ δύο σφραγίδας ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, ΜΜ οἰκοδόμημα ἐκ 4 δωματίων περιεχόντων ΜΜ κεραμικὴν, καὶ θολωτὸν τάφον, παρὰ τὸ οἰκοδόμημα, περιέχοντα δύο λάρνακας καὶ ΠΜ- ΜΜ ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1954, 512-513, 1956, 416-417. BSA 1964, 83 (ἀριθ. 36, 1).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λιγαράς, ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ καὶ ῥωμαϊκὰ ὄστρακα. BSA 1964, 83 (ἀριθ. 36, 2).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἅγιος Νικόλαος, εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν μὲ τὰς προηγουμένας τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΥΜ I πιθανῶς ὄστρακα. BSA 1964, 83-84 (ἀριθ. 36, 3).

(ε) Ἐκ τοῦ χωρίου Κάτω Βιάννος ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΜ-ΜΜ σφραγιδόλιθος (Κρ. Χρον. 1956, 420) καὶ ΥΜ εἰδώλιον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Αρ. Cr., 296.

ΜΜ θέσις 678, ΥΜ I 229, ΥΜ III A 404, ΥΜ III B 541.

855. ΓΚΑΓΚΑΛΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1930-31, 137-170, 1968 Χρον., 403. Αρ. Cr., 92, 125 (Vorou). Excavations 1975, 99 (Vorou).

(α) Παρὰ τὸν οἰκισμὸν Βοροῦ, βορείως τοῦ χωρίου Γκαγκάλοι Καινουργίου, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1931 δύο κυκλοτερεῖς ΠΜ-ΜΜ τάφους (Α-Β) ἀπέχοντας μεταξὺ των περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον καὶ ἐνετόπισεν ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν τῆς αὐτῆς μὲ τοὺς τάφους περιόδου. Ἐντὸς τῶν τάφων ὑπῆρχον ταφαὶ εἰς λάρνακας καὶ πίθους, συνοδευόμεναι ἀπὸ κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα ἐξ ἀργύρου, χαλκοῦ, ἐλεφαντοστοῦ καὶ στεατίτου χρονολογοῦντα τὸν τάφον Α εἰς τὸ τέλος τῆς ΠΜ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ΜΜ περιόδου καὶ τὸν τάφον Β εἰς τὴν ΜΜ περίοδον. ΑΔ 1930-31, 137-170. Αρ. Cr., 92, 125.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χρόνη Καλύβι παρὰ τὰς Γκαγκάλας ὁ Σακελλαράκης ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1967 ἑτέρους ΠΜ κυκλοτερεῖς τάφους. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

ΜΜ θέσις 680.

856. ΑΜΙΡΑΣ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 178. BSA 1964, 86-88 ἀριθ. 40, 1-3. LMC, 119 (ἀριθ. 7).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χῶροι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Ἀμिरᾶς Βιάννου (BSA 1964, 80, εἰκ. 15, ἀριθ. 40), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ὄστρακα ΠΜ πιθανῶς, ΜΜ, ΥΜ I καὶ

ΥΜ ΙΙΙ χρόνων ἐκ τριῶν παρακειμένων θέσεων. ΑΓ. ΓΡ., 178. BSA 1964, 86-87 (ἀριθ. 40, 1). LMC, 119 (ἀριθ. 7).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀρκαλοκέφαλο, περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1964, 87, εἰκ. 17, 2), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1964, 87.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κορυφή Λεπρεάς, ΝΔ τῆς τελευταίας τοποθεσίας (BSA 1964, 87, εἰκ. 17, 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ μινωικὰ ὄστρακα. BSA 1964, 87.

ΜΜ θέσις 681, ΥΜ Ι 232, ΥΜ ΙΙΙ 473.

857. ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ. Νεολ. θέσις 566. Λείψανα ΠΜ κατοικήσεως (ΑΓ. ΓΡ., 57, 77, 92. Annuario 1972-73, 508-513, 1977, 12-20), δύο κυκλοτερεῖς ΠΜ τάφοι (Α-Β), ὁ εἷς τῶν ὁποίων (τάφος Β) ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τὴν ΜΜ περίοδον, κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΜΑ 1904, 671-709. Annuario 1930-31, 147-251. Pini, 76 (ἀριθ. 109).

ΜΜ θέσις 683, ΥΜ Ι 234, ΥΜ ΙΙ 210, ΥΜ ΙΙΙ Α 408, ΥΜ ΙΙΙ Β 546, ΥΜ ΙΙΙ Γ 304, ὑπομ. 126, πρωτογ. 299, γεωμ. 506.

858. ΦΑΙΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 567. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ βαθυτέρων στρωμάτων τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως (PMF I, 113-155. ΑΓ. ΓΡ., 57, 77, 92. D. Levi, Rec. Excav. Phaist., 4-5. ΑΕ 1965, 53-59) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Πατρικιᾶς ἐν μέρει. Festos I, 747-756.

ΜΜ θέσις 684, ΥΜ Ι 235, ΥΜ ΙΙ 211, ΥΜ ΙΙΙ Α 409, ΥΜ ΙΙΙ Β 547, ΥΜ ΙΙΙ Γ 305, ὑπομ. 127, πρωτογ. 300, γεωμ. 507.

859. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: PMn II, 89-90. BSA 1932-33, 89. ΑΓ. ΓΡ., 77, 178, 290 (Langos). Hesperia 1977, 203 (ὑποσημ. 12), 1978, 153-154. ΑΔ 1978 Χρον., 357, 1979 Χρον., 383-384.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κορανιός, παρὰ τὸν οἰκισμὸν Καλαμάκιον Πυργιωτίσσης, ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς τοῦ κόλπου τῆς Μεσσαρᾶς (Hesperia 1978, 112, εἰκ. 1), ἔχει ἀναφερθῇ πρῶτος ΜΜ κεραμικὴ. ΑΔ 1978 Χρον., 357.

(β) Μικρὰ ἔρευνα τῆς Χατζῆ-Βαλλιάνου τὰ ἔτη 1978-1979 εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀποθέστρες ἢ Σφακορύακο, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὅπου παλαιότερον εἶχον ἐντοπισθῇ ΜΜ ὄστρακα (PMn II, 90. BSA 1932-33, 89), ἀπεκάλυψε λείψανα τοίχων, ἄφθονον ΜΜ κεραμικὴν, λίθινα ἀγγεῖα καὶ χαλκᾶ ἐργαλεῖα ἐντὸς ΜΜ ἀγγείου. ΑΔ 1978 Χρον., 357, 1979 Χρον., 383-384.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαγγὸς ἢ Παληοκκλησιᾶς ΝΑ τῆς προη-

γουμένης τοποθεσίας έχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΠΜ ὄστρακα. BSA 1932-33, 89. Ar. Cr., 77, 290. ΑΔ 1978 Χρον., 357, 1979 Χρον., 383.

(δ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ἀνατολικῶς τοῦ Καλαμακίου ἔχουν ἐντοπισθῇ πιθανὰ λείψανα ΥΜ Ι οἰκοδομήματος. Hesperia 1977, 203 (ὑποσημ. 12).

ΜΜ θέσις 685, ΥΜ Ι 236.

860. ΠΕΤΡΟΚΕΦΑΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1957, 336, 342. Annuario 1957-58, 355-365, 1967-68, 181-209. ΑΔ 1968 Χρον., 403. Pini, 89 (ἀριθ. 104). Excavations 1975, 93.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γούβα, παρὰ τὸ χωρίον Πετροκεφάλιον Μονοφατσίου, ἔχει ἐντοπισθῇ πρωτομινωικὸς κυκλωτερὴς τάφος. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

(β) Κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρέατος εἰς τὴν τοποθεσίαν Μύλοι παρὰ τὸ χωρίον τὸ ἔτος 1957 ἀνεκαλύφθη λακκοειδὴς πρωτογεωμετρικὸς τάφος, περιέχων πολυάριθμα ἀγγεῖα καὶ σιδηρὰ ὄπλα, τὸν ὅποιον ἀνέσκαψαν Ἴταλοι ἀρχαιολόγοι καὶ τὰ εὐρήματα ἀπετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἑρακλείου. Annuario 1957-58, 355-365, 1967-68, 181-209. Pini, 89 (ἀριθ. 104).

Πρωτογ. θέσις 302.

861. ΧΟΝΔΡΟΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1954, 513, 1956, 417, 1957, 330-332, 1959, 368-370, 1960, 510-511. ΠΑΕ 1977, 136-147, 1959, 197-209, 1960, 283-293. ΑΔ 1960 Χρον., 258-259, 1965 Χρον., 554, 1978 Χρον., 359. BSA 1964, 81-82. Excavations 1975, 85-86. LMC, 114-117 (ἀριθ. 1).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀρκαλιᾶς ἢ Ἀμπελιοῦ Πόρος, ΒΔ τοῦ χωρίου Χόνδρος Βιάννου, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1956 δύο ΜΜ τάφους περιέχοντας πίθους ἢ λάρνακας. Κρ. Χρον. 1954, 513, 1956, 417. BSA 1964, 81 (ἀριθ. 33, 4).

(β) Ἀνασκαφὴ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1960 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κεφάλι τοῦ Λαζανᾶ, ΒΔ τοῦ χωρίου καὶ περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀπεκάλυψε μεγάλην ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγρέπαιλιν, περιέχουσαν ἄφθονον κεραμικὴν. Κρ. Χρον. 1960, 510-511. ΠΑΕ 1960, 283-286. ΑΔ 1960 Χρον., 258. BSA 1964, 81 (ἀριθ. 33, 3).

(γ) Ἐπὶ τοῦ αὐχένος Κεφάλια (ἢ Κεφάλι), ἀνατολικῶς τῆς τελευταίας τοποθεσίας καὶ περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1954-1960 ἐκτεταμένον ΥΜ ΙΙΙ Α-Β οἰκισμὸν, τὸ οἰκοδομικὸν ὕλικόν τοῦ ὁποίου ἐν πολλοῖς προήρχετο ἐκ τῆς ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγρεπαύλεως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας. Κρ. Χρον. 1954, 513, 1956,

417, 1957, 330-331, 1959, 368-369, 1960, 510. ΠΑΕ 1957, 136-147, 1959, 197-205, 1960, 283-293. BSA 1964, 81 (ἀριθ. 33, 2).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥουσσές, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τῆς τοποθεσίας (β) Λαζανάς, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1957-1959 μικρὸν ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγροτικὸν ἱερόν, συνοδευόμενον ἀπὸ ἄφθονον κεραμικὴν. Κρ. Χρον. 1957, 331-332, 1959, 369-370. ΠΑΕ 1957, 145-147, 1959, 207-209. BSA 1964, 81-82 (ἀριθ. 33, 5).

(ε) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κάστελλος, ΝΔ τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἐνετόπισε λείψανα οἰκημάτων τῆς προανακτορικῆς (ΜΜ-ΥΜ Ι) περιόδου, Κρ. Χρον. 1960, 511. ΠΑΕ 1960, 289-290. BSA 1964, 82 (ἀριθ. 33, 7).

(ς) Εἰς τὰς τοποθεσίας Τούρκισσα καὶ Ξυναχλάδα, περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1960 ἀπεκάλυψεν ἐκτεταμένον ΜΜ-ΥΜ Ι οἰκοδόμημα περιέχον κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα, ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ τοποθεσίας εἶχε συλλεγῆ τὸ ἔτος 1956 ΜΜ εἰδῶλιον λατρευτοῦ. Κρ. Χρον. 1954, 513, 1956, 420, 1959, 370, 1960, 511. ΠΑΕ 1957, 205-206, 1960, 286-289. ΑΔ 1960 Χρον., 258-259. BSA 1964, 82 (ἀριθ. 33, 6).

(ζ) Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1960 ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Μπουμπούλι καὶ Ἀμύγδαλοι, ἀπεχόντων περὶ τὰ 100 μ. μετὰ τῶν καὶ κειμένων ΝΔ τοῦ χωρίου εἰς ἀπόστασιν πορείας μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, ἀπεκάλυψε λείψανα ΠΜ-ΜΜ οἰκοδομημάτων, κεραμικὴν καὶ λίθινα ἐργαλεῖα. Κρ. Χρον. 1959, 370, 1960, 511. ΠΑΕ 1960, 289. ΑΔ 1960 Χρον., 259. BSA 1964, 82 (ἀριθ. 33, 8-9).

(η) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μέλιος ΝΑ τοῦ χωρίου παρὰ τὴν φάραγγα πρὸς Κερατόκαμπον, περισυνελέγη ΜΜ ταφικὴ κάλπη τοποθετημένη ἐντὸς κοιλώματος τοῦ βράχου. Κρ. Χρον. 1959, 370. ΠΑΕ 1959, 205. BSA 1964, 82 (ἀριθ. 33, 10).

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καστρί τοῦ Χόνδρου προέρχεται δίμυξος λίθινος λύχνος ΜΜ χρόνων τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1978 Χρον., 359.

ΜΜ θέσις 688, ΥΜ Ι 239, ΥΜ ΙΙΙ Α 411, ΥΜ ΙΙΙ Β 548.

862. ΚΑΛΑΜΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 295 (Tsitsina). BSA 1964, 93 (ἀριθ. 43), 1969, 304. ΠΑΕ 1967, 211-212. ΑΔ 1967 Χρον., 487, 1968 Χρον., 403, 1971 Χρον., 492. Excavations 1975, 83. LMC, 118 (ἀριθ. 2).

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 2300 μ. νοτίως τοῦ χωρίου Καλάμιον Βιάννου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ὑπονεολιθικὰ ἢ ΠΜ ὄστρακα. BSA 1964, 93 (ἀριθ. 43, 2).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσίτσιννα, νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχει ἀναφερ-

θῆ λίθινον ΥΜ ἀγγεῖον (Αγ. Cr., 295), πρὸς τὸ ὅποιον δύναται νὰ συσχετισθῇ τεμάχιον ἑτέρου λιθίνου ἀγγείου ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Καλαμίου, ὁ ἀκριβὴς τόπος εὐρέσεως τοῦ ὁποίου δὲν ἀναφέρεται. ΑΔ 1971 Χρον., 492.

(γ) Παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Φαφλάγκου νοτίως τοῦ χωρίου, μικρὰ ἔρευνα τοῦ Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1967, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως ΜΜ κέρνου καὶ ΥΜ ΙΙΙ Α κύλικος (ΑΔ 1967 Χρον., 487. BSA 1969, 304. LMC, 118, ἀριθ. 2), ἔφερεν εἰς φῶς σπηλαιοειδεῖς ἢ λαξευτοὺς τάφους καὶ ΜΜ-ΥΜ Ι κεραμικὴν. ΠΑΕ 1967, 211-212. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

ΜΜ θέσις 690, ΥΜ Ι 242, ΥΜ ΙΙΙ Α 412.

863. ΠΛΑΤΑΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1915 Παράρτ., 60-62, 1916 Παράρτ. 25-27, 1973 Χρον., 573-574. VTM, 88-125. Αγ. Cr., 77, 92, 125. Κρ. Χρον. 1951, 445. Pini, 90 (ἀριθ. 100). TM, 187 (Index: Platanos).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ξανθουδίδου τὰ ἔτη 1914-1915 εἰς τὴν τοποθεσίαν Σταυρός, περὶ τὰ 150 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Πλάτανος Καινουργίου, ἀπεκάλυψαν τρεῖς κυκλωτερεῖς ΠΜ-ΜΜ τάφους μετὰ προσκτισμάτων, περιέχοντας μετὰ τῶν νεκρῶν κεραμικὴν, λίθινα ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα, παρ' αὐτοὺς δὲ κτιστοὺς ὀρθογωνίους καὶ λακκοειδεῖς ΥΜ τάφους καὶ δύο ἐπιμήκεις τάφρους με κτιστὰ ἐν μέρει τοιχώματα, περιεχούσας ὅστ' αὖ καὶ ἀκόσμητα ἀγγεῖα. ΑΔ 1915-1916 ἔ.δ. VTM, 88-125.

(β) Ἐκσκαφαὶ ὑπὸ χωρικῶν καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἔρευνα τοῦ Πλάτωνος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Πλάτανος ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΜΜ ἀποθέτην περιέχοντα κεραμικὴν (Κρ. Χρον. 1951, 445), ὁμάδα 10 λιθίνων ΠΜ ἀγγείων, χαλκοῦν φυλλόσχημον ἐργαλεῖον καὶ ὄστρακα ἀγγείων εὐρεθέντα νοτίως τῶν κυκλωτερῶν τάφων τῆς τοποθεσίας (α) τῶν ἀνασκαφέντων ὑπὸ τοῦ Ξανθουδίδου. Ἔργον 1972, 130. ΑΔ 1973 Χρον., 573-574.

ΜΜ θέσις 691, ΥΜ 475.

864. ΣΙΒΑ. Βιβλιογραφία: Ausonia 1915 Παράρτ., 13-32. ΑΔ 1924-25, 77-78, 1968 Χρον., 403. BSA 1932-33, 89-90. Αγ. Cr., 77, 92. Pini, 91 (ἀριθ. 106). Excavations 1975, 95. TM, 171 (ἀριθ. 49-50), 188 (Index: Siva). LMC, 113 (ἀριθ. 6).

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἰταλῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1910 εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλατειὲς Ὀψες (ἢ Ἀρχόντισσας Λάκκος), ΝΔ τοῦ χωρίου Σίβα Πυργιωτίσσης, ἀπεκάλυψαν δύο κυκλωτερεῖς ΠΜ-ΜΜ τάφους περιέ-

χοντας λίθινα και πήλινα αγγεία και άλλα εύρηματα. Ausonia ξ.ά. BSA ξ.ά. TM ξ.ά.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀρχαιοχώραφο, περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν πορείας νοτίως τοῦ χωρίου καὶ δέκα λεπτά ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Μαρινάτος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1925-1926 κατεστραμμένον κυκλοτερῆ ΠΜ τάφον, περιέχοντα μέγα ΠΜ αγγεῖον καὶ εἰς ἀνώτερον στρῶμα ΥΜ ὄστρακα. ΑΔ 1924-25, 77-78. LMC, 113 (ἀριθ. 6).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μοναστηριακὸ Πηγάδι παρὰ τὴν Σίβαν ἐνετοπίσθη τὸ ἔτος 1967 ἕτερος ΠΜ κυκλοτερῆς τάφος. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

MM θέσις 692, ΥΜ 476.

865. ΚΟΥΣΕΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1924-25, 53-77, 1979 Χρον., 384. BSA 1932-33, 89-90. Pini, 86 (ἀριθ. 103). Excavations 1975, 88. LMC, 94-95 (ἀριθ. 13).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1925-26 εἰς τὴν τοποθεσίαν «τοῦ Βραχνοῦ ὁ Λάκκος», περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν πορείας δυτικῶς τοῦ χωρίου Κουσὲς Καινουργίου, ἀπεκάλυψαν ΜΜ-ΥΜ I οἰκίαν περιέχουσαν κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα, περὶ τὰ 150 μ. δὲ νοτιώτερον ὀρθογώνιον οἰκοδόμημα, εἰς ἀνώτερον στρῶμα τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν δύο ΥΜ παιδικαὶ ταφαὶ ἐντὸς πηλίνων λαρνάκων, συνοδευόμεναι ἀπὸ τεμάχια τεσσάρων ΥΜ III A μικρῶν αγγείων. Ἑτέρα ὀρθογώνιος οἰκία ἐνετοπίσθη χωρὶς νὰ ἐρευνηθῇ ΝΔ τῆς πρώτης. ΑΔ 1924-25, 53-77. Pini, 86 (ἀριθ. 103). LMC, 94-95 (ἀριθ. 13).

(β) Ἀνασκαφὴ τῆς Χατζῆ-Βαλιάννου τὸ ἔτος 1979 εἰς τὴν τοποθεσίαν Σόπατα, ἐξ ἀφορμῆς λαθρανασκαφῶν, ἀπεκάλυψε μέγαν κυκλοτερῆ ΠΜ-ΜΜ τάφον, διαμέτρου 7,40 μ., μὲ συγκλίνον πρὸς τὸ κέντρον, κατὰ τὸν ἐκφορικὸν τρόπον, τὸ ἀνατολικὸν σφζόμενον τμήμα τοῦ τοίχου αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ τάφου, ἂν καὶ συληθέντος, συνελέγησαν πήλινα καὶ λίθινα αγγεῖα, χαλκᾶ ἀντικείμενα, ψῆφοι ὁρμων ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθου, σφραγίδες καὶ ὀψιανός. Περὶ τὰ 1500 μ. δὲ ΝΔ τοῦ τάφου ἐνετοπίσθησαν τὰ λείψανα τοῦ οἰκισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀνῆκεν οὗτος. ΑΔ 1979 Χρον., 384.

MM θέσις 693, ΥΜ I 243, ΥΜ III A 413.

866. ΑΠΕΣΩΚΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 88. Ar. Cr., 290. EEKS 1940, 490. FK, 13-26. Κρ. Χρον. 1948, 527, 1963, 405. ΑΔ 1964 Χρον., 441-443. TM, 170 (ἀριθ. 89), 183 (Index: Apesokari). Excavations 1975, 74. LMC, 93 (ἀριθ. 9).

(α) Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1942 (FK, 13-26) καὶ τοῦ Δαβάρρα τὸ ἔτος 1963 (ΑΔ 1964 Χρον., 441) ἐπὶ τοῦ λόφου Βί-

γλα, περί τὰ 15 λεπτά τῆς ὥρας πορεῖαν νοτίως τοῦ χωρίου Ἀπεσωκάριον Καινουργίου, ὅπου ὁ Ξανθουδίδης εἶχεν ἐντοπίσει τό ἔτος 1915 τοίχους καί «μυκηναϊκά» ὄστρακα (Κρ. Χρον. 1948, 527) καί βροχαί τὸ ἔτος 1934 εἶχον ἀποκαλύψει κυκλωτερῇ τάφον καί ΠΜ ὄστρακα (BSA 1932-33, 88. Αρ. Cr., 290. ΕΕΚΣ 1940, 490), ἔχουν φέρεи εἰς φῶς λείψανα ΜΜ οἰκισμοῦ καί δύο πρωίμους ΜΜ κυκλωτερεῖς τάφους μετὰ προσκτισμάτων, πῆλινα καί λίθινα ΜΜ ἀγγεῖα καί ἄλλα ἀντικείμενα. FK, 13-26. ΑΔ 1964 Χρον., 441. TM, 170 (ἀριθ. 9-10), 183 (Index: Apesokari).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀπεσωκαρίου προέρχεται ΥΜ III πῆλινον εἰδῶλιον ἵππου, με λείψανα τοῦ ζυγοῦ ἄρματος ἐπὶ τοῦ αὐχένος, τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, παραδοθὲν τὸ ἔτος 1963 ὑπὸ ιδιώτου. ΑΔ 1964 Χρον., 443. LMC, 93 (ἀριθ. 9).

ΜΜ θέσις 694, ΥΜ III A 478.

867. ΠΛΩΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 15. Αρ. Cr., 290 (Aspre Petra). TM, 3, 7, 73, 77, 171 (ἀριθ. 60, Aspri Petra).

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀσπρη Πέτρα, μεταξὺ τῶν χωρίων Πλάτανος καί Πλώρα Καινουργίου, ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1917 κυκλωτερῇ κατεστραμμένον ΠΜ τάφον περιέχοντα δύο ἀκέραια ΠΜ πῆλινα ἀγγεῖα καί τεμάχια ἄλλων, ἐν λίθινον ἀγγεῖον, λεπίδα χαλκοῦ μαχαιρίου, σκαραβαῖον ἐκ στεατίτου, λιθίνας ψήφους ὀρμων καί λεπίδας ὀψιανοῦ. ΑΔ 1918 Παράρτ. I, 15.

868. ΣΤΑΒΙΑΙ. Βιβλιογραφία: VTM, 51-53 (Hagia Eirene), 76-80 (Drakones). Αρ. Cr., 57, 76, 292, 295 (Agia Eirene), 92, 124, 265 (Dhrakones). Pini, 85 (ἀριθ. 72, Koumassa), 92 (ἀριθ. 73, Stavies). TM, 170 (ἀριθ. 1-2, 14-15), 183 (Index: Ayia Eirene), 184 (Index: Drakones). Excavations 1975, 76 (Ayia Irini), 79 (Dhrakones). LMC, 85 (ἀριθ. 9, Koumasa), 87 (ἀριθ. 13, Stavies).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀγία Εἰρήνη δυτικῶς τοῦ χωρίου Σταβιαί Μονοφατσίου καί περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν πορείας ΒΔ τοῦ χωρίου Κουμάσα (χάρτης, VTM, ἐσώφυλλον), ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1906 δύο κυκλωτερεῖς ΠΜ-ΜΜ τάφους (Ε-ε), ὁ μεγαλύτερος τῶν ὁποίων (τάφος Ε) περιεῖχε δύο ΠΜ ἀγγεῖα καί τεμάχια 15 ΥΜ III λαρνάκων καί πίθων, ἐπαναχρησιμοποιηθεῖς προφανῶς καί κατὰ τὴν ΥΜ III περίοδον. Ὁ μικρότερος τάφος (ε) περιεῖχεν ὅστ᾽α καί ὀλίγα συντετριμμένα ἀγγεῖα, παρ' αὐτὸν δὲ εὐρέθησαν ἐν ΠΜ καί ἕτερον ΜΜ ἀγγεῖον. VTM, 51-53.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δρακόνες, ΝΑ τοῦ χωρίου Σταβιαί, ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1907 δύο κυκλωτερεῖς ΠΜ-ΜΜ τάφους

(Δ-Z), περίξ τοῦ πρώτου τῶν ὁποίων (τάφος Δ) ὑπῆρχον ἔτερα προσκτίσματα περιέχοντα ταφάς. Πήλινα καί λίθινα ΠΜ-ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖα καί ἄλλα εὐρήματα συνώδευον τὰς ταφάς ἐντὸς καί περίξ τῶν κυκλοτερῶν τάφων. VTM, 76-80. LMC, 87 ἀριθ. 13.

MM θέσις 697, ΥΜ ΙΙΙ 479.

869. ΠΥΡΓΟΣ. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παρανήσι, νοτίως τοῦ χωρίου Πύργος Μονοφατσίου, ὁ Pendlebury ἐνετόπισε μικρὸν μινωικὸν τάφον διατηροῦντα μέρος τῆς θολωτῆς ὀροφῆς του, πιθανῶς ΠΜ χρόνων. Αr. Cr., 299. (Paranisi). TM, 172 (ἀριθ. 77).

870. ΒΑΣΙΛΙΚΗ. Βιβλιογραφία: VTM, 53-69, 73-75. BSA 1932-33, 86-88. Αr. Cr., 57, 77 (Salame), 92, 125, 147 (Porti). TM, 170 (ἀριθ. 30), 171 (ἀριθ. 46, 48). Excavations 1975, 94, (Porti).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πορτί, περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν πορείας ΒΔ τοῦ χωρίου Βασιλικὴ Καινουργίου (χάρτης, VTM, ἐσώφυλλον), ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1906 λείψανα οἰκισμοῦ ΠΜ-MM χρόνων, κυκλοτερῆ ΠΜ-MM τάφον (Π), ὀρθογώνιον διπλοῦν τάφον (α-β) παρὰ τὸν κυκλοτερῆ, ἕτερον ὀρθογώνιον τάφον (δ) περιέχοντα ταφάς εἰς πίθους καί κατεστραμμένας ταφάς ἐκ λίθων ἢ πίθων, συνοδευόμενας ἀπὸ ΠΜ-MM κεραμικὴν καί ἄλλα εὐρήματα. VTM, 53-69. TM, 171 (ἀριθ. 46), 187 (Index: Porti).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Γυροκεφάλαι, περὶ τὰ 15 λεπτά τῆς ὥρας πορείαν βορείως τοῦ χωρίου, ὁ Pendlebury ἀνέφερεν ἐπιφανειακά ΠΜ-MM ὄστρακα καί λείψανα τοίχων. BSA 1932-33, 87.

(γ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Σαλάμη καί Κουτσοκέρα, ἀπεχούσας μετὰ τῶν περὶ τὰ 100 μ. κειμένας δὲ εἰς ἀπόστασιν πορείας 10 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1907 δύο ΠΜ κυκλοτερεῖς τάφους, περιέχοντας ΠΜ ὄστρακα καί μικρὰ εὐρήματα, ἐνετόπισε δὲ καί λείψανα MM-ΥΜ οἰκισμοῦ δυτικῶς τῶν τάφων. VMT, 73-75. TM, 170 (ἀριθ. 30), 171 (ἀριθ. 48), 186 (Index: Koutsokera), 188 (Index: Salame).

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά MM ὄστρακα. BSA 1932-33, 86-87.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μερθιές, ἀπεχούσης πορείαν 15 λεπτῶν τῆς ὥρας ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλοτεροῦς οἰκοδομήματος μετὰ τοίχου κατὰ τὴν διάμετρον, συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΜ κεραμικὴν. BSA 1932-33, 87.

MM θέσις 699, ΥΜ 481.

871. ΛΟΥΚΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λούκια Μονοφατσίου ἔχει ἀναφερθῇ ἀμφίβολος ΠΜ κυκλοτερῆς τάφος. PMn II, χάρτης ἔναντι σελ. 71. TM, 8-9. 172 (ἀριθ. 79).
872. ΠΙΤΣΙΔΙΑ-ΚΟΜΜΟΣ. Νεολ. θέσις 568. Ἐπιφανειακά ΠΜ ὄστρακα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα οἰκιῶν καὶ τάφων, ὀρθογωνίων ἢ καμπυλογράμμων (PMn II, 88. BSA 1932-33, 89. TM, 171, ἀριθ. 65), μὴ ἐπαληθευθέντα ἀπὸ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν ἐτῶν 1976-1985 εἰς τὴν θέσιν. ΑΔ 1976 Χρον., 363, ΑΔ 1978-1985 ἔ.ἀ. Hesperia 1977, 238. Kommos II, 26-27, 62-63.
MM θέσις 700, YM I 245, YM II 212, YM III A 415, YM III B 550, πρωτογ. 304, γεωμ. 510.
873. ΑΡΒΗ. Νεολ. θέσις 570. Ὅστρακα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Βίγλα (BSA 1964, 84) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (ζ) Τάρταρι-Κόμιτας πιθανοὶ ΠΜ τάφοι, κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα. JHS 1894, 285. AJA 1896, 464-465. BSA 1964, 91-92 (ἀριθ. 42, 4). OCC, 40.
MM θέσις 703, YM I 247, YM II 213, YM III A 416, YM III B 551, YM III Γ 306, γεωμ. 512.
874. ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ. Νεολ. θέσις 571. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (α) ΝΔ τοῦ χωρίου, ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἀκονάκι θολωτὸς ΠΜ-MM τάφος καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ΠΜ οἰκισμός. AAA 1968, 50-52.
MM θέσις 704.
875. ΚΟΥΜΑΣΑ. Βιβλιογραφία: Ausonia 1906 (I), 110-111, 1907 (II) Παράρτ., 123-124. JHS 1907, 292-293. VTM, 3-50. Ar. Cr., 57, 77, 92, 125, 292, 295. Κρ. Χρον. 1951, 145-147. BCH 1969, 181. TM, 172 (ἀριθ. 25-29), 186 (Index: Koumasa). Excavations 1975, 87. LMC, 85 (ἀριθ. 9).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τσαχαλιάς, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κουμάσα Μονοφατσίου, ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1904-1906 τέσσαρας ΠΜ-MM τάφους, οἱ τρεῖς τῶν ὁποίων (Α-Β, Ε) ἦσαν κυκλοτερεῖς καὶ ὁ τέταρτος (Γ) ὀρθογώνιος. Οἱ τάφοι Β-Ε ἔχον διαμέτρους ἀντιστοιχῶς 9,62 μ. καὶ 9,30 μ. καὶ ἦσαν ἐκ τῶν μεγαλύτερων τῆς περιοχῆς. Πήλινα καὶ ἐκ λίθου ἀγγεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, ἐλεφαντοστοῦ καὶ λίθου ἀπετέλουν τὰ κτερίσματα τῶν νεκρῶν. VTM, 3-50.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κορακίης, περὶ τὰ 100 μ. νοτίως τῶν τάφων, ὁ Ξανθουδίδης ἐνετόπισε λείψανα MM-YM III B οἰκισμοῦ καὶ ἱεροῦ.

VTM, 3, 49-50. Κρ. Χρον. 1951, 145-147. BCH 1969, 181. LMC, 85 (ἀριθ. 9).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τσιγκούνια, ἐγγὺς τοῦ χωρίου, ὁ Ξανθοῦ-δίδης ἐνετόπισεν οἰκισμὸν, τοῦ ὁποῖου ἀνέσκαψε μίαν οἰκίαν, διαστάσεων 12×14 μ., ἐκ πελεκητῶν λίθων χρονολογουμένην, ἐξ ἑνὸς ῥυτοῦ καὶ ὀστράκων εὑρεθέντων ἐν αὐτῇ, εἰς τὴν ΥΜ ΙΙΙ Α περιόδον. Ausonia 1907 (ΙΙ) Παράρτ., 124. LMC, 85 (ἀριθ. 9).

ΜΜ θέσις 705, ΥΜ ΙΙΙ Α 418, ΥΜ ΙΙΙ Β 552.

876. ΜΟΝΗ ΟΔΗΓΗΤΡΙΑΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1963, 398, 1969, 533. ΑΔ 1963 Χρον., 312, 1965 Χρον., 562-564, 1967 Χρον., 482-483, 1968 Χρον., 405-406, 1972 Χρον., 630-632. RA 1966 (Ι), 54. TM, 170 (ἀριθ. 23), 171 (ἀριθ. 38-40), 186 (Index: Kephali Odityrias). Excavations 1975, 91. ΠΑΕ 1975, 525-526. BSA 1977, 13-84, 1982, 1-57. LMC, 94 (ἀριθ. 11).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καμινόσπηλια, μεταξὺ τῆς Μονῆς Ὁδηγητρίας Καίνουργίου καὶ τοῦ χωρίου Πηγαϊδάκια ΒΑ αὐτῆς, ἔχει ἐντοπισθῇ κυκλοτερὴς ΠΜ-ΜΜ τάφος. RA 1966 (Ι), 54.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀμπελιοῦ Κορφάλι, περὶ τὰ διακόσια μέτρα βορείως τῆς Μονῆς, ἔχει ἐντοπισθῇ ΥΜ ΙΙΙ οἰκισμὸς, εἰς δὲ τὰς τοποθεσίας Ἀλωνιοῦ Κεφάλι, Ἀμπελιοῦ Κεφάλι καὶ Χατζίνας Ἐλιές, ἐγγὺς τῆς Μονῆς, συνελέγησαν προανακτορικά (ΠΜ-ΜΜ) ὀστρακα τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ Ἀγίου Ὀνουφρίου. ΠΑΕ 1975, 525-526.

(γ) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ βορειότερου τμήματος τοῦ Ἀγιοφάραγ-γος, τὸ ὁποῖον ἀρχόμενον νοτίως τῆς Μονῆς ἐκβάλλει εἰς τὸ Λυβικὸν πέλαγος δυτικῶς τῶν Καλῶν Λιμένων, ὁ Δαβάρας ἀνέσκαψε κυκλοτερῇ ΠΜ-ΜΜ τάφον εἰς τὴν τοποθεσίαν Κεφάλι Ὁδηγητρίας (ΑΔ 1963 Χρον., 312. TM, 170, ἀριθ. 23) καὶ ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ Β πιθανῶς οἰκισμὸν εἰς τὴν τοποθεσίαν Βαθὺ (ΑΔ 1968 Χρον., 405. LMC, 194, ἀριθ. 11), ὁ δὲ Ἀλεξίου ἠρεύνησε δύο κυκλοτερεῖς ΠΜ-ΜΜ τάφους εἰς τὴν τοποθεσίαν Μεγάλοι Σκίνοι (ΑΔ 1967 Χρον., 482-483) καὶ Ἀγγλοι ἐρευνῆται ἐνετόπισαν πολλὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τάφους ΠΜ-ΜΜ χρόνων καὶ ἀνέσκαψαν ἕναν κυκλοτερῇ ΠΜ τάφον εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀγία Κυριακὴ περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τῆς Μονῆς. BSA 1977, 30-67 (εἰκ. 34, ἀριθ. Ε 9-13, 17-18, 24-25), 1982, 1-57.

ΜΜ θέσις 706, ΥΜ Ι 248, ΥΜ ΙΙΙ Β 553.

877. ΜΙΑΜΟΥ. Νεολ. θέσις 572. Κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπήλαιον παρὰ τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου. AJA 1897, 287-312. Ar. Cr., 57.

878. ΚΡΟΤΟΣ. Βιβλιογραφία: VTM, 70-72.. PMn II, 81-82. BSA 1932-33, 87. TM, 170 (ἀριθ. 11), 184 (Index: Christos). Excavations 1975, 86 (Christos Monofatsiou). BCH 1984, 833. ΑΔ 1983 Χρον., 355.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ξανθοῦδίδου τὸ ἔτος 1907 παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Χριστοῦ, μεταξὺ τῶν χωρίων Κρότος καὶ Βασιλική (BSA 1932-33, 83, εἰκ. 2) Καινουργίου, ἀπεκάλυψαν κυκλωτερὴ ΠΜ-MM τάφον καὶ ἐνετόπισαν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ὑψώματος Βόλακας μινωικὸν οἰκισμὸν. VTM, 70-72.

(β) Ἐπὶ ἐτέρου ὑψώματος παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Χριστοῦ ὁ Evans ἐνετόπισε λείψανα μινωικοῦ ἱεροῦ κορυφῆς. PMn II, 81.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἄσπρα Χαράκια τοῦ Κρότου ἀνεκαλύφθη τὸ ἔτος 1984 προανακτορικὸς (ΠΜ-MM) θολωτὸς τάφος περιέχων ἑνδεκά ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1983 Χρον., 355. BCH 1984, 833. JHS 1984 AR, 64.

(δ) Παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, εἰς τὴν περιοχὴν Γουλοφάραγγο ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου (BSA 1932-33, 83, εἰκ. 2), ἔχουν ἐντοπισθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ MM ὄστρακα, παρὰ δὲ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Σάββα νοτιώτερον λείψανα τοίχων καὶ YM I, YM III κεραμική. BSA 1932-33, 87.

MM θέσις 707, YM I 249, YM III 485.

879. ΚΑΛΟΙ ΛΙΜΕΝΕΣ. Νεολ. θέσις 573. Ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων, ὄστρακα καὶ περὶ τοὺς δέκα θολωτοὶ τάφοι τῶν ΠΜ-MM περιόδων ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) κάτω Ἀγιοφάραγγο καὶ (γ) Λασαία. BSA 1975, 17-24 (ἀριθ. 1-5, δύο θολωτοὶ τάφοι δυτικῶς τοῦ χωρίου) 26, 32-34 (τέσσαρες θολωτοὶ τάφοι Λασαίας), 1977, 47-48 (θέσεις E 20, 22, 56-58, W 6, W6a-b, 66 εἰκ. 34, τέσσαρες θολωτοὶ τάφοι). ΑΔ 1977 Χρον., 314.

MM θέσις 709, YM I 250.

880. ΛΕΝΤΑΣ-ΛΕΒΗΝ. Βιβλιογραφία: PMn II, 82-83. BSA 1932-33, 87-88. Ar. Cr., 325. Κρ. Χρον. 1958, 470-471, 480-481, 1959, 370-371, 387, 1960, 509-510. 1961-62, 88-91. BCH 1959, 742-744, 1960, 844-846. ΑΔ 1960 Χρον., 257-260, 1967 Χρον., 483-484. Pini, 86 (ἀριθ. 102, Krotos). TM, 171 (ἀριθ. 31-35, 51), 186 (Index: Lebena), 189 (Index: Trypiti). Excavations 1975, 88-89, 97. M-X, 295 κ.έ.

(α) Εἰς τὰς τοποθεσίας Παπούρα, Γερόκαμπος καὶ Ζερβοῦ, παρὰ τὸ χωρίον Λέντας Καινουργίου, ὅπου ἔκειτο ὁ ἀρχαῖος Λεβήν, ὁ λιμὴν τῆς Γόρτυνος ἐπὶ τοῦ Λιβυκοῦ Πελάγους, ὁ Ἀλεξίου ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1958-1960 πέντε ΠΜ-MM θολωτοὺς τάφους περιέχοντας κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Κρ. Χρον., ἔ.ἀ. TM, 170-171 (ἀριθ. 31-35).

(β) Εἰς τὴν περιοχὴν Τρυπητή, ἀνατολικῶς τοῦ Λέντα, ἐκ τῆς ο-
ποίας ὁ Evans (PMn II, 82-83) καὶ ὁ Pendlebury (BSA 1932-33, 87-89.
Ar. Cr., 325) εἶχον ἀναφέρει MM-YM I καὶ γεωμετρικὰ λείψανα, ὁ Ἀ-
λεξίου ἀνέσκαψεν, εἰς τὰς τοποθεσίας Καλόκαμπος καὶ Φύλακας, τὸ
ἔτος 1966 δύο συληθέντας ΠΜ κυκλοτερεῖς τάφους καὶ ἐνετόπισε τοί-
χους, λιθίνους τριπτήρας καὶ ὄστρακα προανακτορικοῦ (ΠΜ-MM)
οἰκισμοῦ. ΑΔ 1967 Χρον., 484. ΤΜ, 171 (ἀριθ. 51).

MM θέσις 710, YM I 251, γεωμ. 513.

Α. ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

881. ΕΛΟΥΝΤΑ-ΟΛΟΥΣ. Βιβλιογραφία: H. Van Effenterre, *Necropoles du Mirambello* (Études Crétoises 8), Paris 1948 (=NM), 1-13, 47-59. PGP, 260. LMTS, 188-189. Pini, 78 (ἀριθ. 30). ΑΔ 1972 Χρον., 646, 1973 Χρον., 586-588, 1977 Χρον., 334-335 (ἀριθ. 6-11). Excavations 1975, 64. LMC, 129-133 (ἀριθ. 3). M-X, 151-152 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Μαυρικιανόν, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἐ-
λοῦντα Μιραμπέλλου καὶ τοῦ ἀρχαίου Ὀλοῦντος (χάρτης, NM, πίν. 28),
ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ ΠΜ-MM κεραμική. BCH 1937, 474. NM, 1-4, 47-50.

(β) Ἐκσκαφαὶ θεμελίων οἰκίας ἐντὸς τοῦ χωρίου Σχίσμα, νοτίως
τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (χάρτης, NM, πίν. 28), ἀπεκάλυψαν
τρία ΠΜ ἀγγεῖα, προερχόμενα ἐκ τάφου πιθανῶς, μικρὰ δὲ ἔρευνα
Γάλλων ἀρχαιολόγων ἔφερεν εἰς φῶς συληθείσας ταφὰς ἐντὸς κοιλο-
τήτων τοῦ βράχου, τεμάχια γραπτῶν λαρνάκων καὶ YM III A κεραμι-
κήν. NM, 1, 47, (πίν. I, 30). LMC, 131.

(γ) Ἐπὶ τῆς νησίδος Κολοκυθιά, ἀνατολικῶς τῆς χερσονήσου Σπι-
ναλόγκα, ἔχει ἐντοπισθῇ ΠΜ νεκροταφεῖον καὶ ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπι-
φανειακὰ λίθινα ἀγγεῖα καὶ YM III ὄστρακα. BCH 1937, 474. NM, 5.

(δ) Ἐκ σπηλαίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Τραχίλι, νοτίως τῆς Ἐλούν-
τας (χάρτης, NM, πίν. 28), προέρχονται δύο πήλινα εἰδώλια. BCH 1937, 474. LMC, 132.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τράφοι, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης το-
ποθεσίας (χάρτης, NM, πίν. 28), Γάλλοι ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν νε-
κροταφεῖον περιλαμβάνον 26 ταφὰς εἰς λάρνακας ἐκ πηλοῦ ἢ ξύλου,
YM III A-B καὶ ὑπομινωικῶν χρόνων, τρεῖς τῶν ὁποίων παρουσίαζαν
ἵχνη καύσεως, καὶ 25 ταφὰς εἰς πίθους, οἱ 22 τῶν ὁποίων περιεῖχον ἀ-
πηνθρακωμένα ὀστᾶ (NM, 7-13, 23-46, 50-59). Ἐνα ἐπὶ πλέον ταφι-
κὸν πίθον ἀνέσκαψεν ὁ Δαβάρας ἐγγὺς τῆς τοποθεσίας Σχίσμα, ὁ ὁ-
ποῖος συνωδεύετο ἀπὸ δέκα ὑπομινωικά-πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ

ΥΜ Ι σφραγιδόλιθον. ΑΔ 1973 Χρον., 586-588. Pini, 78 (ἀριθ. 30). LMC, 129-133 (ἀριθ. 3). Μ-Χ, 151-152 κ.έ.

(ς) Έκ βαθέων στρωμάτων τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης παρὰ τὸ χωρίον Ἑλληνικά (χάρτης, ΝΜ, πίν. 28), ἔχει ἀναφερθῇ ἐσχάρα, συνοδευομένη ἀπὸ πρωτογεωμετρικά ὄστρακα, καὶ λείψανα ναοῦ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. BCH 1937, 474-475, 1938, 387. Μ-Χ, 214.

ΜΜ θέσις 712, ΥΜ Ι 252, ΥΜ ΙΙ 214, ΥΜ ΙΙΙ Α 421, ΥΜ ΙΙΙ Β 556, ὑπομ. 135, πρωτογ. 308, γεωμ. 518.

882. ΒΑΪ. Βιβλιογραφία: Ατ. Cr., 291 (Vagi). BCH 1951, 195-198, 1959, 529. ΑΔ 1972 Χρον., 651, 1973-74 Χρον., 933-934. Excavations 1975, 70. Ἀμάλθεια 1981, 77.

(α) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κεφάλαια, παρὰ τὸν οἰκισμὸν καὶ τὸ φοινικόδασος Βαΐ (χάρτης, BCH 1959 ἐκτὸς κειμένου), ὁ Δαβάρας ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1971 ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς, ἐκ τοῦ ὁποῖου συνέλεξε τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων. ΑΔ 1972 Χρον., 651.

(β) Ἐπὶ ἐτέρου ὑψώματος, δυτικῶς τοῦ φοινικοδάσους καὶ βορείως τοῦ οἰκισμοῦ Βαΐ, Γάλλοι ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1950 λείψανα οἰκίας συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ Ι κεραμικὴν, τεμάχια τοιχογραφιῶν, χαλκὰ ἐργαλεῖα καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ. BCH 1951, 195-198, 1959, 529.

(γ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην μεταξὺ τοῦ φοινικοδάσους καὶ τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας Ἀκρωτηριανῆς (Τοπλοῦ) ΝΔ αὐτοῦ, ὁ Δαβάρας ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1974 «ἔχνη δεκάδος ἐγκατεσπαρμένων ἀγροικιῶν» καὶ πιθανὰ μινωικά ὄστρακα. ΑΔ 1973-74 Χρον., 933-934.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ οἰκισμοῦ Βαΐ ἀναφέρεται ὅτι προέρχονται λίθινα καὶ πήλινα ΠΜ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Ατ. Cr., 291. Ἀμάλθεια 1981, 77.

ΜΜ θέσις 713, ΥΜ Ι 253.

883. ΛΙΝΑΡΕΣ. Βιβλιογραφία: Ἀμάλθεια 1971, 199-200. ΑΔ 1972 Χρον., 650-651.

Παρὰ τὸ ναῦδριον τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Ῥιγολόγου, ἐγγὺς τοῦ οἰκισμοῦ Λιναρὲς Σητείας, ὁ Δαβάρας ἠρεύνει τὸ ἔτος 1971 ὀρθογώνιον κτιστὸν ΠΜ ὀστεοφυλάκιον ἐκ δύο δωματίων, περιέχον ὅστ᾽ πολλῶν δεκάδων νεκρῶν, δύο πήλινα ἀγγεῖα, λίθινον πῶμα μικροῦ ἀγγείου ἐκ στεατίτου, σφραγίδα ἐξ ἐλεφαντοστοῦ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα. Ἀμάλθεια 1971, 199-200. ΑΔ 1972 Χρον., 650-651.

884. ΣΗΤΕΙΑ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 175. PMn I, 115 (εἰκ. 83). BSA 1932-33, 96-97. JHS 1937, 139. ΑΑ 1937, 224, 231. Κρ. Χρον.

1947, 634, 1953, 288-292, 1954, 361-363. BCH 1959, 533. AA 1964 Χρον., 444, 1972 Χρον., 646, 648. Pini, 91 (ἀριθ. 9). Excavations 1975, 68. LMC, 176-177 (ἀριθ. 9). AAA 1980, 61-67. Ἀμάθεια 1979, 374-377.

(α) Τυχαῖαι συμπτώσεις, οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐντὸς τῆς πόλεως Σητείας ἔχουν φέρεῖ κατὰ καιροὺς εἰς φῶς τὰ ἐπόμενα προϊστορικὰ λείψανα, καλύπτοντα χρονολογικῶς τὴν περίοδον ἀπὸ ΠΜ μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων: (1) Ἀνόρυξις χαρακωμάτων κατὰ τὸν δευτέρον Παγκόσμιον Πόλεμον ὑπὸ Ἰταλῶν στρατιωτῶν τὸ ἔτος 1942 παρὰ τὸν κινηματογράφον Ἰτόνιον τῆς Σητείας καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἔρευνα τοῦ Πλάτωνος ἀπεκάλυψαν θαλαμοειδῆ ΥΜ III τάφον περιέχοντα λάρνακα, πήλινα ἀγγεῖα, ξυρὸν καὶ μαχαίριον ἐκ χαλκοῦ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα (Κρ. Χρον. 1947, 634), εἰς τὴν αὐτὴν τοποθεσίαν ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1953 λακκοειδῆ ΥΜ III τάφον περιέχοντα ἀνεστραμμένην λάρνακα, ἄλλος δὲ ὁμοῖος τάφος εἶχεν εὐρεθῆ ἐνωρίτερον (Κρ. Χρον. 1953, 485. ΠΑΕ 1953, 292. LMC, 176-177). (2) Εἰς τοποθεσίαν δεσπόζουσαν τοῦ λιμένος τῆς Σητείας ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1953 ἐκτεταμένον ΜΜ-ΥΜ I οἰκοδόμημα καὶ παρ' αὐτὸ ταφικὸν σπήλαιον περιέχον ΜΜ ταφὰς εἰς πίθον καὶ λάρνακα (ΠΑΕ 1953, 292. LMC, 176-177). (3) Παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν πρὸς τὸ Νοσοκομεῖον τῆς πόλεως ἀνευρέθη τὸ ἔτος 1957 ΥΜ III τάφος περιέχων λάρνακα, ψευδόστομον ἀμφορέα καὶ κογχύλιον τρίτωνος (Κρ. Χρον. 1957, 340). (4) Κατὰ τὴν κατασκευὴν οἰκίας εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς πόλεως τὸ ἔτος 1958 ἀνευρέθη τάφος περιέχων δύο καταστραφείσας λάρνακας (Κρ. Χρον. 1958, 432). (5) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως τῆς Σητείας παρεδόθησαν τὸ ἔτος 1971 εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου ΥΜ III ψευδόστομος ἀμφορεὺς καὶ τρία γεωμετρικὰ ἀγγεῖα (ΑΔ 1972 Χρον., 646), μετὰ τῶν ἀγγείων δὲ τούτων δύναται νὰ σχετισθῇ ΥΜ III Α πρόχους τοῦ Μουσείου Ἀγίου Νικολάου προερχομένη ἐκ Σητείας πιθανῶς (LMC, 176-177). (6) Δημοτικὰ ἔργα διὰ τὴν ὑδρευσιν τῆς πόλεως τὸ ἔτος 1977 ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Παπαναστασίου, ἐναντι τοῦ κινηματογράφου Μινῶα, ἀπεκάλυψαν ἀποθέτην, γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων, περιέχοντα 754 ἀντικείμενα (AAA 1980, 61-67), πρὸς τὰ εὐρήματα δὲ αὐτὰ δύναται νὰ σχετισθοῦν παρεμφερῆ ἀντικείμενα ἐκ Σητείας ἀναφερθέντα παλαιότερον (MA (VI) 1895, 175. BSA 1932-33, 96-97. AA 1937, 224, 231. AAA 1980, 63 ὑποσημ. 2). (7) Ἐκ σπηλαιοειδοῦς τάφου τῆς πόλεως Σητείας προέρχονται περὶ τὰ δέκα ΠΜ πήλινα ἀγγεῖα τοῦ ρυθμοῦ Βασιλικῆς καὶ ἐν λίθινον, δωρηθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Βιτζέντζος Κορνάρου (Κρ. Χρον. 1947, 634), πρὸς τὰ εὐρήματα δὲ αὐτὰ δύναται νὰ συσχετισθῇ

πρωτοκυκλαδικόν ειδώλιον αναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Evans (PMn I, 115, εἰκ. 83), καὶ λιθίνη ΠΜ ἐγχάρακτος πυξίς. JHS 1937, 139.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μάναρη, παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκ Σητείας πρὸς τὸ χωρίον Πισκοκέφαλον, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1952-1954 ΜΜ-ΥΜ Ι ἔπαυλιν. ΠΑΕ 1952, 636-639, 1953, 288-291, 1954, 361-363.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀνεμομύλια, περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν συλλεγῆ ὕΜ ὄστρακα. ΑΔ 1972 Χρον., 646.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Σητείας προέρχεται πιθανῶς ὁμὰς 120 ἀγ-
γείων τοῦ τέλους τῆς πρωτογεωμετρικῆς περιόδου τοῦ Μουσείου Ἀ-
γίου Νικολάου, κατασχεθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας εἰς οἰκίσκον ἀπέ-
χοντα περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον τῆς πόλεως. ΑΔ 1964 Χρον., 444.

ΜΜ θέσις 714, ΥΜ Ι 254, ΥΜ ΙΙΙ Α 423, πρωτογ. 309, γεωμ. 519.

- 885 ΠΕΤΡΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1901-2, 282-285, 1932-33, 97. ΑΕ 1904, 52-56, 1967, 84-90, 1989, 121-128. BMC (I), 73 (ἀριθ. Α 412-413), 85 (ἀριθ. Α 507-509). Αρ. Cr., 59, 126, 293. Κρ. Χρον. 1959, 390, 1963, 386. ΠΑΕ 1959, 217-218, 219. ΑΔ 1961-62 Χρον., 290, 1980 Χρον., 525, 1986 Χρον., 232. ΑΔ 1986 Μελέτες, 340-400. Excavations 1975, 65. LMC, 194 (ἀριθ. 26). Κρ. Ἑστία 1988, 336-338.

(α) Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1901 ἐπὶ λόφου κει-
μένου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Πετρᾶς Σητείας καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ
ταῦτα ἐξερεύνησις (BSA 1932-33, 97) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀλίγα ΠΜ
ὄστρακα καὶ λείψανα οἰκιῶν καὶ κεραμικὴν τῆς ΜΜ καὶ ΥΜ ΙΙΙ πε-
ριόδου. BSA 1901-2, 282-285, 1932-33, 97. BMC (I) ἔ.ἀ. Αρ. Cr., ἔ.ἀ.
ΑΕ 1989, 121-128.

(β) Κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν παρὰ τὸ χωρίον Πετρᾶς τὸ
ἔτος 1959 κατεστράφησαν ΥΜ ΙΙΙ θαλαμοειδεῖς τάφοι, ἐκ τῶν ὁποίων
συνελέγησαν εἰς τὰ Μουσεῖα Ἀγίου Νικολάου καὶ Ἡρακλείου ΥΜ
ΙΙΙ Β ἀγγεῖα. ΠΑΕ 1959, 217-218. Κρ. Χρον. 1959, 390, 1963, 386. ΑΔ
1961-62 Χρον., 290. LMC, 194 (ἀριθ. 26).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παπουρες, περὶ τὸ 1 μίλιον ἀνατολικῶς
τοῦ χωρίου, εὑρέθη ὑπὸ χωρικῶν ΥΜ ΙΙΙ πηλίνῃ λάρναξ περιγραφεῖσα
ὑπὸ τοῦ Ξανθουδίδου. ΑΕ 1904, 52-56. ΑΔ 1905, 112. BSA 1932-33,
97. LMC, 176-177 (ἀριθ. 9).

(δ) Ἐκ μὴ ἀναφερομένης τοποθεσίας τοῦ Πετρᾶ προέρχεται μινωι-
κὴ σφραγὶς τοῦ Μουσείου Ἀγίου Νικολάου. ΠΑΕ 1959, 219.

ΜΜ θέσις 715, ΥΜ ΙΙΙ Β 557.

886. ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟΝ. Νεολ. θέσις 576. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, τάφοι, κε-
ραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β)

Καστρί, (ς) Σαραντάρι καὶ (ς) ῥουσσόλακκος. BSA 1901/2-1905/6, ἔ.ἄ. BSA Suppl. 1 (1923), 3-9. Αρ. Cr., 59, 78, 92. BSA 1965, 269-275, 1984, 129-130, 1989, 419-422.

MM θέσις 716, YM I 255, YM II 215, YM III A 424, YM III B 558, YM III Γ 311, γεωμ. 521.

887. ΑΓΙΑ ΦΩΤΙΑ. Νεολ. θέσις 577. Ταφαί, κεραμική καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Κουφωτὸς καὶ (γ) Πάτημα. ΠΑΕ 1960, 307. ΑΔ 1972 Χρον., 648-650.

MM θέσις 717, YM 489, πρωτογ. 311.

888. ΠΙΝΑΚΙΑΝΟΝ. Νεολ. θέσις 578. Ἐπιφανειακά ὕστερονεολιθικά ἢ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μονὴ Βιδιανῆς. Lasithi, 38 (ἀριθ. 1).

MM θέσις 718, YM I 256, YM III 490, πρωτογ. 312, γεωμ. 522.

889. ΤΖΕΡΜΙΑΔΟΝ. Νεολ. θέσις 579. Λεῖψανα κατοικήσεως, τάφοι καὶ κεραμική ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) σπήλαια Τραπέζας, Γρυμάνη, (β) σπήλαιον Ἀργουλιὰ καὶ (γ) Κάστελλος. BSA 1935-36, 10-11, 13-131, 1937-38, 2-4, 6-56. Lasithi, 42-43 (ἀριθ. 11-12).

MM θέσις 720, YM I 257, YM III A 427, YM III B 560, γεωμ. 524.

890. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1905-6, 18-20, 1932-33, 94. Αρ. Cr., 179 (Phazipetra), 296. Κρ. Χρον. 1951, 444, 1958, 477. ΑΔ 1972 Χρον., 646, 1973 Χρον., 592. Excavations 1975, 55.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φαζίπετρα, περὶ τὰ 40 λεπτά τῆς ὥρας πορείαν βορείως τοῦ Ἀγίου Νικολάου Μιραμπέλλου, ἔχουν ἀναφερθῇ MM ὄστρακα. BSA 1932-33, 94. Αρ. Cr., 179.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Τρύπα τοῦ Ξερόκαμπου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ Ἀγίου Νικολάου (FCC, 27, ὑποσημ. 7), ἔχουν ἀναφερθῇ YM III εἰδῶλια ζώων. ΑΔ 1973 Χρον., 592.

(γ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κεφάλαια τοῦ Σαρακηνοῦ, παρὰ τὸ ξενοδοχεῖον Μιραμπέλλο, ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς βορείως τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ΠΜ πρόχοι τοῦ ρυθμοῦ τῆς Βασιλικῆς. ΑΔ 1972 Χρον., 646 (πίν. 601, β).

(δ) Ἐντὸς τῆς πόλεως τοῦ Ἀγίου Νικολάου, παρὰ τὴν οἰκίαν Μουδάτσου, εὐρέθη τὸ ἔτος 1903 YM III κέρνος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου (BSA 1905-6, 18-20, 1932, 94. Αρ. Cr., 296) καὶ κατὰ τὴν ἰσοπέδωσιν οἰκοπέδου εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς πόλεως τὸ ἔτος 1951 ἀπεκαλύφθη MM τάφος περιέχων πηλίνην λάρνακα, μικρὸν πίθον καὶ γραπτὸν κύπελλον. Κρ. Χρον. 1951, 444.

(ε) Ἐπὶ τοῦ λόφου Σόπατα Ἀγίου Νικολάου ἠρευνήθη τὸ ἔτος

1958 πρωτογεωμετρικός θαλαμοειδής τάφος περιέχων λείψανα ταφής και πρωτογεωμετρικόν ψευδόστομον ἀμφορέα. Κρ. Χρον. 1958, 477. Excavations 1975, 55.

MM θέσις 722, YM III 491, πρωτογ. 314.

891. ΨΕΙΡΑ. Βιβλιογραφία: R. B. Seager, Excavations on the Island of Pseira, Crete, Univ. Penns. Mus. Anthr. Publ. Vol. VIII, no 1, Philadelphia 1910 (=Pseira). Ar. Cr., 92, 126, 178, 235, 237. BSA 1958-59, 275-278. Excavations 1975, 67. ΑΔ 1976 Χρον., 375-376. AAA 1976, 83-86. P. Betancourt, Minoan Objects excavated from Vasilike, Pseira, Sphoungaras, Priniatikos Pyrgos and other Sites, Philadelphia 1983 (=MO), 22-40. Ἀμάλθεια 1986, 183-200.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ R.B. Seager τὰ ἔτη 1906-1907 (Pseira) καὶ τῶν P.P. Betancourt καὶ Δαβάρια τὰ ἔτη 1985-86 (Ἀμάλθεια ἔ.ἀ.) ἐπὶ τῆς ἀκατοικήτου νησίδος Ψεῖρα, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τοῦ κόλπου τοῦ Μιραμπέλλου, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΜ-ΥΜ Ι οἰκισμὸν καὶ νεκροταφεῖον, δυτικῶς τούτου, περιλαμβάνον 33 ἀνεπαρκῶς γνωστοὺς τάφους. Ὑποβρύχιοι ἐπιπλέον ἔρευναι Ἀγγλῶν (BSA 1958-59 ἔ.ἀ.) καὶ Ἑλλήνων (ΑΔ 1976 Χρον., 375-376) ἐρευνητῶν παρὰ τὴν νῆσον ἔφεραν εἰς φῶς τῆς αὐτῆς χρονολογίας λίθινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα προερχόμενα ἴσως ἐκ ναυαγίου. Pseira ἔ.ἀ. MO, 22-40, BSA ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ. Ἀμάλθεια ἔ.ἀ.

MM θέσις 723, YM I 259, YM II 216.

892. ΜΟΧΛΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1909, 273-303. R. B. Seager, Exploration in the Island of Mochlos, Boston-New York 1912 (=Mochlos). BSA 1958-59, 273-275, 1975, 101-114. Κρ. Χρον. 1955, 564. ΑΔ 1960 Χρον., 262, 1964 Χρον., 443, 1965 Χρον., 552, 1972 Χρον., 654, 1973 Χρον., 585-586, 1976 Χρον., 376-378, 1978 Χρον., 393, 1986 Χρον., 228. Ἀμάλθεια 1972, 51-52. ΑΕ 1973, 83-84. Kadmos 1973, 109-113. ΚΕΑ (1973), 98-104. Excavations 1975, 62. Expedition 1978, (τεῦχος 2), 4-15. AAA 1979, 237-241. Journ. Field Arch. 1983, 33-46. MO, 10-13. Hesperia Suppl. 24, Princeton 1992.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ R.B. Seager τὸ ἔτος 1908 ἐπὶ τῆς νησίδος Μόχλος, περὶ τὰ 2 μίλια ἀνατολικῶς τῆς Ψείρας, ἣ ὅποια ἀπέχει περὶ τὰ 150 μ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν συνεδέετο διὰ λωρίδος γῆς κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους, καὶ μεταγενέστεραι ἔρευναι Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπιστημόνων ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΠΜ-ΥΜ Ι οἰκισμὸν καὶ νεκροταφεῖον τῆς αὐτῆς χρονικῆς περιόδου, ἀποτελούμενον ἀπὸ ἑξ κτιστοὺς ὁμαδικοὺς τάφους ἢ ὀστεοφυλάκια, ἀπὸ δέκα ὀκτῶ

λακκοειδεῖς ἢ ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ τοιχαρίων τάφους καὶ ἀπὸ ταφὰς εἰς πίθους. Κεραμική καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ ἄλλων ὕλων, εὐρισκόμενα εἰς τὰ Μουσεῖα Ἡρακλείου καὶ Ἀγίου Νικολάου, συνώδευον τὰς ταφὰς καὶ τὰ λείψανα τοῦ οἰκισμοῦ. AJA 1909, 273-303. Mochlos, 1-111. BSA 1958-59, 273-275, 1975, 101-114. ΑΔ 1960-1978 ἔ.ἀ. Expedition 1978 (τεῦχος 2), 4-15. Journ. Field Arch. 1983, 33-46. ΜΟ, 10-13.

Τὰ ἀρχαιότερα τῶν εὐρημάτων τῆς θέσεως ἔχει προταθῆ νὰ χρονολογηθοῦν εἰς τὴν ὑπονεολιθικὴν περίοδον. ΚΕΛ (1973), 93-104.

(β) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 200 μ. ἀνατολικῶς τοῦ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἐναντι τῆς νησίδος, χωρίου Μόχλος ἔχει ἐντοπισθῆ λατομεῖον χρησιμοποιοῦμενον πιθανῶς ἀπὸ τῆς ΥΜ περιόδου. Journ. Field Arch. 1983, 33-46.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουκούτσια ἢ Μαθαίνας Λάκκος, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ χωρίου Μόχλος, ἔχουν ἀναφερθῆ λαξευτοὶ τάφοι καὶ τεμάχια ΥΜ ΙΙΙ πηλίνης λάρνακος. ΑΔ 1978 Χρον., 393.

(δ) Ἀνασκαφὴ τῆς Τσιποπούλου τὸ ἔτος 1986, ἐξ ἀφορμῆς ἐκσκαφῶν διὰ μηχανικῶν μέσων, εἰς τὴν τοποθεσίαν Λιμενάρια Μόχλου ἀπεκάλυψεν ἐννέα ἀσυλήτους ΥΜ Ι-ΙΙΙ θαλαμοειδεῖς τάφους, περιέχοντας ταφὰς εἰς λάρνακας συνοδευομένας ἀπὸ 90 περίπου ἀγγεῖα καὶ μικρὰ τινα εὐρήματα, καὶ ἐνετόπισε καὶ ἄλλους ὁμοίους τάφους. ΑΔ 1986 Χρον., 228.

ΜΜ θέσις 724, ΥΜ Ι 260, ΥΜ ΙΙΙ 492.

893. XAMEZION. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1906, 117-156. BSA 1907-8, 414-422. Αρ. Cr., 125. Κρ. Χρον. 1951, 122-126. BCH 1962, 39, 1967, 121. AAA 1972, 283-288. ΑΔ 1972 Χρον., 648. Excavations 1975, 59-60. Εἰλαπίνη (1987), 267.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Χαλκωματᾶς, βορείως τοῦ χωρίου Χαμέζιον Σητείας παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἔχουν ἀναφερθῆ ΠΜ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BCH 1962, 39 (ἀριθ. 5).

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Ξανθουδίδου τὸ ἔτος 1903 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Σουβλωτὸ Μουρί, περὶ τὰ 1300 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος ἐλλειψοειδὲς οἰκοδόμημα, οἰκίαν καὶ ἱερὸν πιθανῶς, συνοδευόμενον ἀπὸ ΜΜ κεραμικὴν, χαλκᾶ ἐργαλεῖα καὶ πηλινὰ εἰδώλια, ἐπὶ δὲ τῆς βορείας αὐτοῦ κλιτύος ὀρθογώνιον «μυκηναϊκὸν» (ΥΜ ΙΙΙ) οἰκοδόμημα δυνάμενον νὰ συνδεθῇ πρὸς τὴν ἐπαναχρησιμοποίησιν κατὰ τὴν ΥΜ ΙΙΙ Β περίοδον τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἱεροῦ. Τὸ ἐλλειψοειδὲς οἰκοδόμημα τῆς κορυφῆς ἐπανεξήτασεν ὁ Δαβάρας τὸ ἔτος 1972 καὶ εἰς βαθύτερα στρώματα εὔρε ΠΜ τοίχους διακρίνο-

μένους εις τρεις διαδοχικάς φάσεις, μερικοί δὲ τούτων ἦσαν ἐπίσης καμπυλόγραμμοι. ΑΕ 1906, 117-156. ΑΓ. Cr., 125. BSA 1907-8, 411-422. Κρ. Χρον. 1951, 122-124. BCH 1967, 121. AAA 1972, 283-288. ΑΔ 1972 Χρον., 648.

MM θέσις 725, YM III B 561.

894. ΚΑΤΩ ΜΕΤΟΧΙΟΝ. Νεολ. θέσις 580. Ἐπιφανειακά ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Μουρί καὶ (γ) Ἐξω Ῥουσσιάνος. Lasithi, 65 (ἀριθ. 73-74).

MM θέσις 728.

895. ΜΕΣΑ ΛΑΣΙΘΙΟΝ. Νεολ. θέσις 581. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Πλακαμούρα. Lasithi, 46 (ἀριθ. 24).

MM θέσις 729, YM I 262, YM III Γ 314, ὑπομ. 139, πρωτογ. 316, γεωμ. 526.

896. ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1976 Χρον., 379-380, 1982 Χρον., 387-388, 1983 Χρον., 375. Lasithi, 65 (ἀριθ. 72). JHS 1984 AR, 64.

(α) Ἔργασίαι κατασκευῆς ὁδοῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν Περιβόλια, ΒΔ τοῦ χωρίου Ἅγιος Χαράλαμπος (πρῶην Γερωντομουρί) Λασιθίου, ἀπεκάλυψαν ταφικὸν ΠΜ-ΜΜ σπήλαιον περιέχον περὶ τοὺς 100 νεκρούς, ΠΜ-ΜΜ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΑΔ 1976 Χρον., 379-380, 1982 Χρον., 387-388, 1983 Χρον., 375.

(β) Ἐκ λόφου κειμένου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ΜΜ-ΥΜ I ὄστρακα. Lasithi, 65 (ἀριθ. 72).

MM θέσις 730, YM I 263.

897. ΜΥΡΣΙΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑΓ. Cr., 236, 266, 292. Κρ. Χρον. 1959, 372-374, 388. BCH 1960, 819-821. ΑΔ 1966 Χρον., 418. Pini, 88 (ἀριθ. 12). Excavations 1975, 63. LMC, 163-173 (ἀριθ. 1). M-X, 107 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1960 ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀσπροσπηλιά, ἀπέχοντος 15 λεπτῶν πορείαν βορείως τοῦ χωρίου Μυρσίνη Σητείας καὶ κειμένου ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς, ἀπεκάλυψε 12 ΥΜ III Α-Γ θαλαμοειδεῖς τάφους (Α-ΙΒ), περιέχοντας ταφὰς εἰς πηλίνας λάρνακας συνοδευομένας ἀπὸ πολυάριθμα πήλινα ἀγγεῖα καὶ τινα ἀγγεῖα ἐξ ἀλαβάστρου, τεμάχια τῶν ὁποίων εὐρέθησαν, ἀπὸ χαλκᾶ ὄπλα καὶ ἐργαλεῖα, ἀπὸ χαλκοῦν κάτοπτρον, ἀπὸ ψήφους ὁρμῶν ἐξ ὑαλομάζης καὶ ἀπὸ ἄλλα ἀντικείμενα. Ἐπὶ τῆς νοτίας ἐπὶ πλέον κλιτύος τοῦ λόφου εὐρέθησαν λειψανά γεωμετρικῶν τάφων, συνοδευόμενα ἀπὸ κεραμικὴν, χαλκᾶ σκεύη καὶ σιδηρᾶ ὄπλα καὶ ἐργαλεῖα. Ἐγγὺς δὲ τῆς περιο-

χῆς ταύτης ἐνετοπίσθησαν λείψανα μινωικῶν οἰκοδομημάτων. Ἐκ τῆς περιοχῆς τέλος τῶν τάφων βραδύτερον συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου, ὅπου εὐρίσκονται καὶ τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς, πέντε ἄλλα ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖα καὶ πήλινον ΥΜ ΙΙΙ Β εἰδώλιον τῆς θεᾶς με ὑψωμένας τὰς χεῖρας. Κρ. Χρον. 1959, 372-373. BCH 1960, 819-821. ΑΔ 1966 Χρον., 418. LMC, 163-173. Μ-Χ, 107 κ.έ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γαλανὰ Χαράκια ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1959 θολωτὸν ΠΜ-ΜΜ τάφον, ἐν μέρει κατεστραμμένον, περιέχοντα περισσοτέρας τῶν 60 ταφάς, εἰς πίθους ἢ λάρνακας ἢ εἰς ἀβαθεῖς λάκκους ἐντὸς τοῦ δαπέδου, συνοδευομένας ἀπὸ λίθινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα, χαλκὰ ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα. Κρ. Χρον. 1959, 373-374.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαλινομουρί, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἐκ τῆς ὁποίας ἦσαν γνωστὰ ΜΜ-ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα (Αγ. Cr., 236. 266, 292), καὶ ἐκ τῆς πέριξ περιοχῆς ὁ Πλάτων ἀνέφερε λείψανα ΜΜ κτηρίου συνοδευομένου ἀπὸ ΜΜ ὄστρακα, χαλκοῦν μινωικὸν πέλανον, βάρους ἡμίσεος μινωικοῦ ταλάντου ἢ 14 χιλιογράμμων, καὶ ἐκ τῆς ἐγγὺς τοποθεσίας Παλιὰ Βάρδια λείψανα ἐτέρου μινωικοῦ κτηρίου. Κρ. Χρον. 1959, 388. BCH 1960, 819-821.

ΜΜ θέσις 731, ΥΜ Ι 264, ΥΜ ΙΙΙ Α 429, ΥΜ ΙΙΙ Β 563, ΥΜ ΙΙΙ Γ 315, γεωμ. 527.

898. ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. Νεολ. θέσις 582. Ἐπιφανειακὰ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (γ) Χαράκια καὶ (δ) Σκαλοπούλα. Lasithi, 45 (ἀριθ. 20-21).

ΜΜ θέσις 732, ΥΜ Ι 265, ΥΜ ΙΙΙ Α 430, ΥΜ ΙΙΙ Β 564.

899. ΠΛΑΤΗ. Βιβλιογραφία: ΜΑ 1899, 412. BSA 1913-14, 1-17, 1935-36, 12. Αγ. Cr., 56, 233, 263. Pini, 90 (ἀριθ. 39). Excavations 1975, 66. LMC, 121-122 (ἀριθ. 2). Lasithi, 62 (ἀριθ. 69-71).

(α) Ἀνασκαφὴ Ἀγγλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1913 ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Ἀπάνω καὶ Κάτω Κεφάλι, ΒΑ τοῦ χωρίου Πλάτη Λασιθίου, ὅπου παλαιότερον εἶχον ἐντοπισθῆ κυκλώπεια τεῖχη (ΜΑ 1899, 412), καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις τῆς περιοχῆς (BSA 1935-36, 12. Lasithi, 62-64) ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴν ΜΜ, ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ Γ καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1913-14, 1-17, 1935-36, 12 (ἀριθ. 11 a-b). Lasithi, 62-64 (ἀριθ. 69).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κατσουχεῖροι, δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῆ, ἐπιφανειακὴ ΠΜ κεραμικὴ, λίθινοι πελέκεις καὶ ψῆφοι ὀρμων. BSA 1935-36, 12 (ἀριθ. 11 c). Lasithi, 64 (ἀριθ. 71).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σκαλιά, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθε-

σίας, οί ὡς Ἀγγλοὶ ἀνέσκαψαν θολωτὸν ΥΜ ΙΙΙ Γ τάφον περιέχοντα πηλίνην λάρνακα καὶ ἀκόσμητον πρόχουν (BSA 1913-14, 13-15), εἰς τὰς τοποθεσίας δὲ Δράκονες καὶ Μελίσκιπος νοτιώτερον ἐνετοπίσθησαν βραδύτερον δύο ταφαὶ εἰς πίθους καὶ συνελέγησαν ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ Ι τεμάχια πίθων καὶ ἄλλων ἀγγείων, ὀψιανὸς καὶ πλάθανον. LMC, 121-122. Lasithi, 64 (ἀριθ. 70).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χωστὸς Σπήλιος ἢ Ταμούρι ἔχουν ἀναφερθῇ ΠΜ-ΜΜ προχοῖσκη καὶ μικρὰ τινα ἀντικείμενα. ΑΔ 1976 Χρον., 374, 1977 Χρον., 339.

ΜΜ θέσις 733, ΥΜ Ι 266, ΥΜ ΙΙΙ Γ 316.

900. ΨΥΧΡΟΝ. Νεολ. θέσις 583. Λεῖψανα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ΠΜ περίοδον ἐχρησιμοποιήθη διὰ ταφὰς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. BSA 1899-1900, 94-116. OCC, 5-75. Ἀμάθεια 1973, 278. Lasithi, 61-62.

ΜΜ θέσις 734, ΥΜ Ι 267, ΥΜ ΙΙΙ Α 431, ΥΜ ΙΙΙ Β 565, ΥΜ ΙΙΙ Γ 317, πρωτογ. 317, γεωμ. 528.

901. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Νεολ. θέσις 584. Ἐπιφανειακὰ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Μετόχι Ἀλεξένια, (ς) ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς χαράδρας τοῦ Πόρου καὶ (η) ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς χαράδρας τοῦ Πόρου. Lasithi, 52-53 (ἀριθ. 37, 39-40).

ΜΜ θέσις 735, ΥΜ Ι 268, ΥΜ ΙΙΙ Α 432, ΥΜ ΙΙΙ Β 566.

902. ΑΒΡΑΚΟΝΤΕΣ. Νεολ. θέσις 587. Ἐπιφανειακὰ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Λάκκα τοῦ Δραγατάκη. Lasithi, 58 (ἀριθ. 58).

ΜΜ θέσις 742, ΥΜ Ι 272, ΥΜ ΙΙΙ Α 435, ΥΜ ΙΙΙ Β 568.

903. ΚΑΜΙΝΑΚΙΟΝ. Νεολ. θέσις 588. Ἐπιφανειακὰ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πηγαδίστρια, (β) Ἐφέντης Χριστὸς καὶ (ς) Πανηγιοῦ. Lasithi, 60-61 (ἀριθ. 63-65).

ΜΜ θέσις 743, ΥΜ Ι 273, ΥΜ ΙΙΙ Α 436, ΥΜ ΙΙΙ Β 569, ΥΜ ΙΙΙ Γ 320, γεωμ. 531.

904. ΠΕΡΘΙΑΝΟΣ. Νεολ. θέσις 589. Ἐπιφανειακὰ ΠΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πλατανομουρί καὶ (β) Καθαρό. Lasithi, 48-49 (ἀριθ. 32-33).

ΜΜ θέσις 746, ΥΜ Ι 274.

905. ΜΑΡΩΝΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1937, 224. ΠΑΕ 1954, 364-365. ΑΔ 1966 Χρον., 418. BCH 1959, 535. Excavations 1975, 62.

(α) Ἔργασαι διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ παρὰ τὸ χωρίον Μαρωνιά

Σητείας τὸ ἔτος 1936 ἀπεκάλυψαν ΠΜ ταφικὸν σπήλαιον περιέχον δύο λίθινα ἀγγεῖα (ΑΑ 1937, 224), δεύτερον ταφικὸν σπήλαιον εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν περιέχον κεραμικὴν ρυθμοῦ Βασιλικῆς καὶ λίθινα σκεύη ἀνεκαλύφθη ὑπὸ ἰδιώτου, τρίτον δὲ σπήλαιον ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1954 ὁ Πλάτων, τὸ ὁποῖον περιεῖχε τρεῖς ταφάς, ὁκτὼ ΠΜ ἀγγεῖα, δύο σφραγίδας ἐξ ἐλεφαντοστοῦ καὶ μίαν ψῆφον ὄρμου ἐκ χρυσοῦ. ΠΑΕ 1954, 364-365.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κόλυμπος τῆς Μαρωνιάς ὁ Σακελλαράκης ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1965 συληθὲν ταφικὸν σπήλαιον περιέχον μόνον ὀστᾶ. ΑΔ 1966 Χρον., 418.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλαγούρα ἐνετοπίσθη ὑπὸ τοῦ Σακελλαράκη τὸ ἔτος 1965 μέγα κτήριον νεοανακτορικῶν (ΜΜ-ΥΜ Ι) χρόνων πιθανῶς, συνοδευόμενον ἀπὸ τεμάχια πίθων κοσμούμενα διὰ πλαστικῶν σχοινίων. ΑΔ 1966 Χρον., 418.

ΜΜ θέσις 747.

906. ΚΑΡΥΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 591. "Ὀστρακα τῆς ΠΜ περιόδου καὶ πιθανὴ ταφὴ ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (β) Περιστερά. BCH 1963, 498. FCC, 67.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 497, ὑπομ. 143, γεωμ. 533.

907. ΑΖΟΚΕΡΑΜΟΣ. Νεολ. θέσις 592. Στρώματα τῆς ΠΜ περιόδου καὶ κεραμικὴ ἐκ τοῦ σπηλαίου Συκοσπήλιος τῆς τοποθεσίας (δ) Πελεκητά. ΑΔ 1979 Χρον., 402-404, 1982 Χρον., 388.

ΜΜ θέσις 750, ΥΜ Ι 275.

908. ΣΩΤΗΡΑ-ΕΠΑΝΩ ΕΠΙΣΚΟΠΗ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 297. ΠΑΕ 1960, 301. BCH 1963, 498-499. ΑΔ 1972 Χρον., 647.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Σπηλιάρα, κειμένου περὶ τὰ 12 λεπτά πορείας ΒΔ τοῦ χωρίου Σωτήρα Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν ὑπονεολιθικὸν ἢ ΠΜ ὄστρακον καὶ πολυάριθμα ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα. BCH 1963, 498-499.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ λόφου Πλακοκεφάλαια, περὶ τὰ 250 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Σωτήρα, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ΥΜ οἰκισμοῦ καὶ ΜΜ-ΥΜ Ι ταφικὸν σπήλαιον. Αρ. Cr., 297. BCH 1963, 498-499.

(γ) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἐπάνω Ἐπισκοπὴ Σητείας, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Σωτήρα, ἔχει ἐντοπισθῇ ΥΜ οἰκισμός. ΑΔ 1972 Χρον., 647.

ΜΜ θέσις 751, ΥΜ Ι 276.

909. ΚΑΤΣΙΔΩΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 593. "Ὀστρακα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῶν

σπηλαίων τῶν τοποθεσιῶν (β) Κάτω Πλατύβολος καὶ (γ) Στρογγυλά. BCH 1967, 113 (ὕποσημ. 2).

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 573, ὕπομ. 144, γεωμ. 534.

910. ΚΑΒΟΥΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1896, 455, 459, 1901, 125-157. JHS 1899, 321-322. Trans. Dep. Arch. Univ. Penns. 1904 (ἀριθ. 1), 15-18, E. Hall, Excavations in Eastern Crete, Vrokasto (Univ. Penns. the Museum, Anthr. Publ. Vol. III, ἀριθ. 3), Philadelphia 1914, 183-185. Annuario 1927-29, 562-567, 581-592. Ar. Cr., 77 (Agios Antonios), 265, 296 (Agios Antonios), 315-326. Κρ. Χρον. 1950, 533, 1951, 442-443, 445, 1954, 516, 1956, 7-19. Archaeology 1965, 94-101. Pini, 82 (ἀριθ. 19). Excavations 1975, 59. LMC, 144-145 (ἀριθ. 2). MO, 5-7. M-X, 153-154 κ.έ. Hesperia 1983, 389-420, 1985, 327-355, 1986, 355-387, 1988, 279-301.

Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1900-1901, 1912 καὶ 1978-1987 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Καβούσιον Ἱεράπετρας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ κόλπου τοῦ Μιραμπέλλου (Hesperia 1983, 390, εἰκ. 1), ὅπου ὁ Evans εἶχεν ἐντοπίσει τὸ ἔτος 1896 προϊστορικὰ λείψανα (Hesperia 1983, 379), ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς τὰ κάτωθι προϊστορικὰ εὐρήματα κατὰ γεωγραφικὴν σειρὰν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον (Hesperia 1983, 392, εἰκ. 2).

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου, παρὰ τὴν θάλασσαν, ΠΜ ταφικὸν σπήλαιον, περιέχον πήλινα καὶ λίθινα ἀγγεῖα καὶ ἄλλα εὐρήματα. Vrokastro, 183-184. Ar. Cr., 77, 296. MO, 5-7. Hesperia 1983, 391-393.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καμάρα, βορείως τοῦ χωρίου (Hesperia 1983, 392, εἰκ. 2), ὀρθογωνίους τὴν κάτοψιν θολωτοὺς τάφους περιέχοντας μικροὺς ψευδοστόμους ἀμφορεῖς καὶ τεμάχια ὀστέων. Vrokastro, 183. Hesperia 1983, 393.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥιδοπούλια τρία ταφικὰ σπήλαια περιέχοντα ΥΜ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴν. Hesperia 1983, 413-420.

(δ) Ἐκ τοῦ χωρίου Καβούσιον ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ ὀστρακα καὶ ἓκ τῆς τοποθεσίας Πέτρινο Τηγάνι ΥΜ ΙΙΙ τάφοι, ἀγγεῖα ἓκ τῶν ὀπίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. AA 1938, 470. Ar. Cr., 265. Hesperia 1983, 393.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀζωργιᾶ, ΝΑ τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ κυκλωτερῇ καὶ ὀρθογώνια οἰκοδομήματα γεωμετρικῶν ἴσως χρόνων. AJA 1901, 150-155. M-X, 154. Hesperia 1983, 391.

(ς) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κάστρο, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ἐκτεταμένου πρωτογεωμετρικοῦ καὶ γεωμε-

τρικού οικισμού. AJA 1901, 137-143. Hesperia 1985, 327-355, 1988, 289-301. M-X, 153 κ.έ.

(ζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βροντά, ΝΑ τοῦ Κάστρου, ἔχουν ἀνασκαφῇ λείψανα οἰκισμοῦ ΥΜ ΙΙΙ Γ, ὑπομινωικῶν, πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων, ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχεται καὶ λίθινος νεολιθικὸς πέλεκυς καὶ ὀλίγα ΜΜ ὄστρακα. Ἀνεσκάφησαν ἐπὶ πλέον περὶ τοὺς δέκα θολωτοὶ τάφοι, χρονολογούμενοι ἀπὸ ὑπομινωικῶν μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. AJA 1901, 131-136. Κρ. Χρον. 1951, 445, 1954, 516. M-X, 153. LMC, 144-145 (ἀριθ. 2). Hesperia 1983, 393-409, 1986, 355-387, 1988, 280-298.

(η) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀλώνι, νοτίως τοῦ Κάστρου, ἔχουν ἀνασκαφῇ τέσσαρες θολωτοὶ τάφοι χρονολογούμενοι ἀπὸ ὑπομινωικῶν μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. Hesperia 1983, 410-412.

(θ) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Πλάϊ τοῦ Κάστρου καὶ Σκουριασμένος, ΝΑ τοῦ Κάστρου (Hesperia 1983, 392, εἰκ. 2), ἔχουν ἀναφερθῇ δύο θολωτοὶ τάφοι, ἀνὰ εἷς ἐξ ἐκάστης τοποθεσίας. Ὁ πρῶτος τάφος περιεῖχεν 117 ἀγγεῖα, τὰ 88 τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου καὶ χρονολογοῦνται ἀπὸ ὑπομινωικῶν μέχρις ὑστέρων γεωμετρικῶν καὶ ἀνατολιζόντων χρόνων, ὁ ἕτερος τάφος περιεῖχεν 7 ἀγγεῖα ὑστέρων γεωμετρικῶν χρόνων. AJA 1901, 125-149. Hesperia 1983, 389 (ὑποσημ. 1), 412-413. M-X, 153 κ.έ.

(ι) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χορδάκια ἢ Χωριουδάκια ὁ Δαβάρας συνέλεξε τὸ ἔτος 1962 εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου ὁμάδα ΥΜ ΙΙΙ Β ἀγγείων. LMC, 145.

(ια) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παχλιτζάνη Ἀγριάδα ὁ Ἀλεξίου ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1951 τυχαίως ἀνευρεθὲν ὑπὸ ἐργατῶν κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἱερὸν γεωμετρικῶν χρόνων. Κρ. Χρον. 1950, 533, 1951, 442-443, 1956, 7-19.

(ιβ) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τοῦ Καβουσίου παρεδόθησαν τὸ ἔτος 1954 εἰς τὴν Συλλογὴν Ἱεράπετρας δέκα ἐννέα μινωικὰ πιθανῶς ἀγγεῖα καὶ τρεῖς σφραγιδόλιθοι. Κρ. Χρον. 1954, 516. LMC, 144.

ΜΜ θέσις 752, ΥΜ ΙΙΙ Α 438, ΥΜ ΙΙΙ Β 574, ΥΜ ΙΙΙ Γ 322, ὑπομ. 145, πρωτογ. 321, γεωμ. 535.

911. ΑΥΓΟΣ. Βιβλιογραφία: Trans. Dep. Arch. Univ. Penns. 1904 (ἀριθ. 1), 18-20. AJA 1905, 277-287. BSA 1932-33, 95. Ar. Cr., 265. Pini, 82 (ἀριθ. 19, 4). Excavations 1975, 55. LMC, 145-146 (ἀριθ. 3). Hesperia 1983, 393.

Ἀνασκαφαὶ Ἀμερικανῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1901 παρὰ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τοῦ χωρίου Αὐγὸς Ἱεράπετρας, ἀνατολικῶς τοῦ Καβουσίου, ἀπεκάλυψαν λείψανα ὀρθογωνίου οἰκήματος, κυκλωπέιου

τοιχοδομίας, συνοδευόμενα από ΥΜ ΙΙΙ Β όστρακα. Έκ της αὐτῆς περιοχῆς ἀναφέρεται ὅτι προέρχεται γραπτὴ λάρναξ, περιέχουσα κοσμήματα καὶ σφραγιδολίθους, καὶ ὁμᾶς ΠΜ-ΥΜ ΙΙΙ χαλκῶν ἀντικειμένων καὶ σφραγιδολίθων τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, ἀποκαλυφθέντων κατὰ τὴν καλλιέργειαν ἀμπέλου τὸ ἔτος 1903. *Trans. Dep. Arch. Univ. Penns.* 1904 (ἀριθ. 1), 18-20. *AJA* 1905, 277-287. *BSA* 1932-33, 95. *Ar. Cr.*, 265. *LMC*, 145-146 (ἀριθ. 3).

ΜΜ θέσις 753, ΥΜ ΙΙΙ Β 575.

912. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΤΟΥΡΤΟΥΛΟΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 13, 1960 Χρον., 259, 1964 Χρον., 442, 1966 Χρον., 407, 414-417, 1972 Χρον., 646. *Ar. Cr.*, 326. *Κρ. Χρον.* 1954, 516, 1959, 372, 389, 1960, 513-514, 1963, 386, 1965, 283. ΠΑΕ 1954, 368, 1960, 294-300, 302-303, 1971, 302. *Excavations* 1975, 69. *LMC*, 178-179 (ἀριθ. 12). Μ-Χ, 292 κ.έ. *Εἰλαπίνη* (1987), 259.

(α) Ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου Βόλακας, κειμένου βορείως τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος (πρώην Τουρτοῦλοι) Σητείας, ὁ Σακελλαράκης ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1965 ἑννέα κατὰ καιροὺς συληθέντας θαλαμοειδεῖς ΥΜ ΙΙΙ τάφους, ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ὁποίων δύο λάρνακες καὶ 15 ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖα κατεσχέθησαν εἰς χεῖρας ἀρχαιοκαπήλων. ΑΔ 1966 Χρον., 414-416. *LMC*, 178-179 (ἀριθ. 12).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀμμουδόπλακα, ἀνατολικῶς καὶ ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Σακελλαράκης ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1965 δύο συληθέντας τάφους, ἓνα ΥΜ ΙΙΙ θαλαμοειδῆ καὶ ἕτερον γεωμετρικὸν θολωτόν, ἐνετόπισε δὲ καὶ ἠρεύνησε δεύτερον θολωτόν γεωμετρικὸν ἀσύλητον τάφον, τραπεζοειδῆ ὡς καὶ ὁ συληθεὶς τὴν κάτωψιν, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν 8 γεωμετρικὰ ἀγγεῖα, γυναικεῖον εἰδώλιον, χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ ὄπλα καὶ κοσμήματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα. Ἐκ τοῦ συλημένου ἐπὶ πλεόν γεωμετρικοῦ τάφου συνελέγησαν δύο ἀγγεῖα. *Κρ. Χρον.* 1965, 283. ΑΔ 1966 Χρον., 416-417. *LMC*, 178-179. *Εἰλαπίνη* (1987), 259.

(γ) Πρὸ τῆς βορείας εἰσόδου τοῦ χωρίου κατεστράφη κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν θαλαμοειδῆς ΥΜ ΙΙΙ τάφος περιέχων πηλίνην λάρνακα. ΠΑΕ 1971, 302. ΑΔ 1972 Χρον., 646.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἅγιος Ἀντώνιος παρὰ τὸ χωρίον ἔχουν εὔρεθῇ τρία ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖα. *Κρ. Χρον.* 1963, 366. *LMC*, 179.

(ε) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Προφήτης Ἡλίας, ἀπέχοντος περὶ τὰ εἴκοσι λεπτὰ πορείας ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1960 ἀγροικίαν ἐκ περισσοτέρων τῶν 30 δωμάτων τῶν ΜΜ-ΥΜ Ι περιόδων. *Κρ. Χρον.* 1959, 389, 1960, 513-514. Ἔργον 1960, 208-212. ΠΑΕ 1960, 294-300. ΑΔ 1969 Χρον., 359.

(ς) Ἐκ τοποθεσίας, κειμένης περί τὰ 100 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης, συνελέγη ΥΕ ΙΙΙ Α πιθανῶς ἀγγεῖον. ΠΑΕ 1960, 301.

(ζ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φλέγα, περί τὰ 15 λεπτά πορείας ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα μινωικοῦ κτηρίου. ΠΑΕ 1960, 302-303.

(η) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαντάλια, ἀπέχουσιν περί τὰ 20 λεπτά πορείας ΝΑ τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1959 ταφικὸν περίφραγμα ΠΜ χρόνων, περιέχον περί τὰ 50 ΠΜ ἀγγεῖα (Κρ. Χρον. 1959, 372). Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν ὁ Δαβάρας ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1963 θαλαμοειδῆ γεωμετρικὸν τάφον ἐνὸς ἐκτεταμένου ἀλλὰ συληθέντος κατὰ τὸ πλεῖστον νεκροταφείου, ὁ ὁποῖος περιεῖχε δέκα τέσσαρα ἀγγεῖα καὶ δύο χαλκᾶς πόρπας. ΑΔ 1964 Χρον., 442. Εἰλαπίνη (1987), 259.

(θ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καταλύματα, εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν μὲ τὴν προηγούμενην θέσιν, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα μινωικοῦ οἰκισμοῦ καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1959, 389.

(ι) Ἐκ μὴ ἀναφερομένων τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον προέρχονται ἔνδεκα γεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ χαλκοῦν ΥΜ ΙΙΙ ἐγχειρίδιον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 13, 1966 Χρον., 415 (ὑποσημ. 38), 417 (ὑποσημ. 43). Κρ. Χρον. 1954, 516. ΠΑΕ 1954, 368. Εἰλαπίνη (1987), 259.

ΜΕ θέσις 754, ΥΕ Ι 277, ΥΕ ΙΙΙ Α 439, γεωμ. 536.

913. ΚΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Ε. Η. Hall, Excavations in Eastern Crete, Vrokastro (Univ. Penns. the Mus. Anthr. Publ. Vol. III, ἀριθ. 3), Philadelphia 1914, 79-185 (=Vrokastro). Annuario 1927-29, 551-558. ΑΑ 1932, 176. Αρ. Cr., 78 (Priniatikos Pyrgos), 237, 236, 266, 291, 292, 316, 326. ΕΕΚΣ 1941, 273. LMTS, 262-268. Κρ. Χρον. 1963, 405. ΑΔ 1964 Χρον., 440. Pini, 81 (ἀριθ. 27). Excavations 1975, 58. P. P. Betancourt κ.ά., Temple University Aegean Symposium 3, 1978, 18-19 (ἀριθ. 56-57, 59). ΑΕ 1975, 114-117. LMC, 133 (ἀριθ. 5), 140-141 (ἀριθ. 9), 162 (ἀριθ. 11). BSA 1982, 231-253. ΜΟ, 15. Hesperia 1983, 367-387. Μ-Χ, 110 κ.έ.

Χάρτης, Vrokastro, πίν. 17.

(α) Ἀνασκαφὴ τῆς Ε. Hall τὸ ἔτος 1912 ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Πρινιατικός Πύργος, βορείως τοῦ χωρίου Καλὸν Χωρίον Μιραμπέλλου (Vrokastro, πίν. 17), ἀπεκάλυψε λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ΠΜ, ΜΜ καὶ ΥΜ Ι κεραμικὴν. Vrokastro, 84-85. Αρ. Cr., 78, 235, 291, 292. ΜΟ, 15.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάτω Ἄρνικόν, βορείως τοῦ Καλοῦ Χωρίου, ἡ Ε. Hall ἠρεύνησε ΠΜ ταφικὸν σπήλαιον καὶ ἀνέφερεν ὅτι χω-

ρικοί της παρέδωσαν MM και YM I ὄστρακα συλλεγόμενα κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν μεταξὺ Ἀρνικοῦ καὶ τοῦ Καλοῦ Χωρίου. Vrokastro, 84-85.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γούλα, παρὰ τὸ Καλὸν Χωρίον (Ἱεράπετρας), ὁ Ἀλεξίου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1963 λακκοειδῆ YM III B τάφον περιέχοντα τεμάχια λάρνακος καὶ ὀκτὼ ἀκέραια YM III B ἀγγεῖα μεταφερθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου. Κρ. Χρον. 1963, 415. ΑΔ 1964 Χρον., 440. LMC, 162 (ἀριθ. 11).

(δ) Ἐκ καταστραφέντος κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν τάφου εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἰστρώνος, παρὰ τὸ Καλὸν Χωρίον Μιραμπέλλου, συνελέγησαν YM III ἀγγεῖα καὶ σφραγιδόλιθος, ἐν τῶν ὁποίων εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου ἔχει ταξινομηθῇ ὡς YM III A. ΑΑ 1932, 176. ΕΕΚΣ 1941, 273. LMC, 140-141 (ἀριθ. 9).

(ε) Ἀνασκαφαὶ τῆς Ε. Hall τὰ ἔτη 1910 καὶ 1912 ἐπὶ τοῦ λόφου Βρόκαστρο, ΒΑ τοῦ Καλοῦ Χωρίου (Vrokastro, πίν. 17), καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἀπεκάλυψαν ὀλίγην ΠΜ, MM καὶ YM III B κεραμικὴν ἢ ἄλλα εὐρήματα (Vrokastro, 91, 114-121. ΑΕ 1979, 114-117) καὶ οἰκισμὸν καὶ νεκροταφεῖον περιλαμβάνον ἑπτὰ κτιστοὺς θολωτοὺς καὶ πολλοὺς ἄλλων εἰδῶν τάφους, χρονολογούμενα ἀπὸ YM III Γ μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. Vrokastro, 79-182. Annuario 1927-29. 551-558. LMTS, 262-268. LMC, 133 (ἀριθ. 5). Hesperia 1983, 367-387. Μ-Χ, 110 κ.έ.

MM θέσις 755, YM I 279, YM III A 440, YM III B 576, YM III Γ 324, ὑπομ. 147, πρωτογ. 323, γεωμ. 537.

914. ΠΑΧΕΙΑ ΑΜΜΟΣ. Νεολ. θέσις 595. Στρώματα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γουρνιά (Gournia, 37, 57) καὶ ΠΜ ταφαὶ εἰς σπήλαια, λάκκους ἢ ἀγγεῖα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Σφουγγαράς (Trans. Dep. Arch. Univ. Penns. 1905, 179-183. Sphoungaras, 48-55. Gournia, 56. ΜΟ, 43-48) καὶ (γ) Παχεῖα Ἀμμος. Pachyammos, 5-30.

MM θέσις 756, YM I 280, YM III A 441, YM III B 577.

915. ΝΕΑ ΠΡΑΙΣΟΣ. Νεολ. θέσις 596. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Σκάλες. BSA 1901-2, 235-236. ΑΑ 1938, 474. FCC, 67.

MM θέσις 757, YM I 281, YM III A 442, YM III B 579, YM III Γ 326, ὑπομ. 149, πρωτογ. 325, γεωμ. 539.

916. ΖΑΚΡΟΣ. Νεολ. θέσις 597. Κεραμικὴ τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Κατσιμπουρδοῦ (BCH 1962, 39), (ζ) Ἀνθρωπόλιθοι (ΑΑ 1938, 477-478) καὶ (ιγ) τῶν ταφικῶν σπηλαίων τῆς φάραγγος τῶν Λενικῶν (BSA 1900-1, 142-145. ΑΓ. Cr., 59, 78. ΠΑΕ 1961, 224, 1963, 187-188), ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἐκ τῆς τοποθεσίας (ις) περιοχῆς τοῦ ἀνακτό-

ρου (Ζάκρος, 222-223) καὶ ΠΜ ταφαὶ ἐκ τῶν σπηλαίων τῶν τοποθεσιῶν (ιζ) Ἀχερότρυπα (ΠΑΕ 1971, 274-275) καὶ (ιη) Μαῦρο Αὐλάκι. ΠΑΕ 1961, 224, 1962, 167-168.

ΜΜ θέσις 758, ΥΜ Ι 282, ΥΜ ΙΙΙ Α 443, ΥΜ ΙΙΙ Β 580, ΥΜ ΙΙΙ Γ 327, ὑπομ. 151, πρωτογ. 326, γεωμ. 540.

917. ΒΑΣΙΛΙΚΗ. Νεολ. θέσις 598. Ὁ ἀρχαιότερος οἰκισμὸς τῆς θέσεως, αἱ περίοδοι Ι-ΙV κατὰ τὸν Seager, ἀνήκει εἰς τὴν ΠΜ περίοδον. Trans. Dep. Arch. Free Mus. Univ. Penns. 1905 (ἀριθ. 3), 209-220, 1907, (ἀριθ. 2), 111-129. Gournia, 49-50. Βασιλική Ι, 30-58. ΠΑΕ 1972-1982 ἔ.ἀ. Ἔργον 1981-1983 ἔ.ἀ. ΜΟ, 53-75.

ΜΜ θέσις 761, ΥΜ Ι 284, ΥΜ ΙΙΙ Β 582, ΥΜ ΙΙΙ Γ 329, πρωτογ. 328, γεωμ. 542.

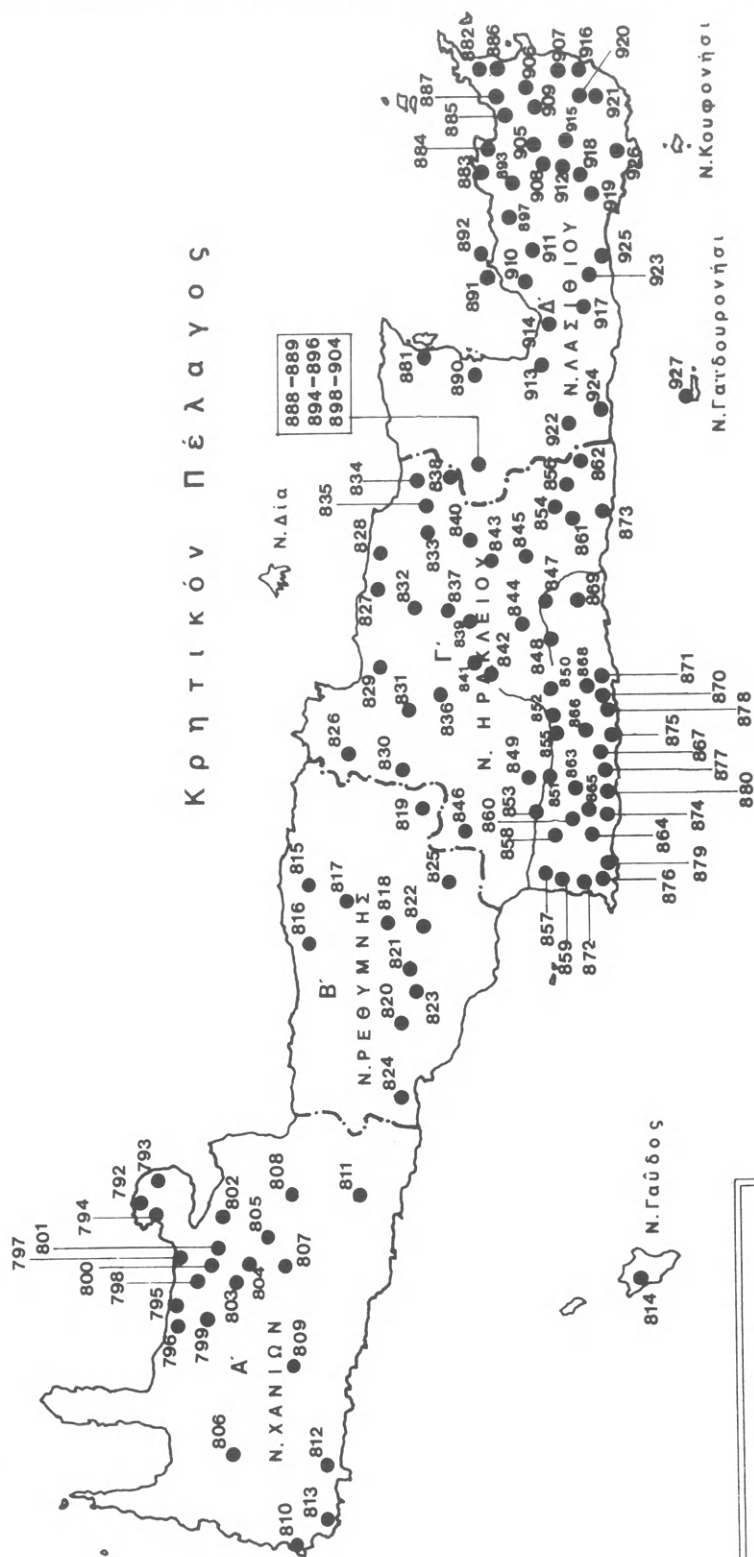
918. ΑΝΔΡΟΜΥΛΟΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1901-2, 249, 1905-6, 24, 43-57, 1932-33, 96. Ar. Cr., 266, 290, 325. Κρ. Χρον. 1953, 489-490, 1954, 511-512. ΠΑΕ 1953, 296-297, 1954, 365-367. ΑΔ 1960 Χρον., 261-262, 1972 Χρον., 653. Pini, 75 (ἀριθ. 16). Excavations 1975, 54. LMC, 185-186 (ἀριθ. 17). Μ-Χ, 219 κ.έ. Εἰλαπίνη (1987), 260.

(α) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ἀγκυναρᾶς, βορείως τοῦ χωρίου Ἀνδρόμυλοι Σητείας, ἔχουν ἐντοπισθῇ ἵχνη κτηρίου, ΥΜ πιθανῶς χρόνων, καὶ κατὰ τὰς ΝΑ ὑπαρείας αὐτοῦ σειρά συληθέντων θαλαμοειδῶν τάφων. ΑΔ 1972 Χρον., 653.

(β) Εἰς τοποθεσίαν, κειμένην μεταξὺ τῶν χωρίων Ἀνδρόμυλοι καὶ Συκιὰ ΒΑ τῶν Ἀνδρομύλων, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1954 νεκροταφεῖον 18 θολωτῶν ὀρθογωνίων τὴν κάτοψιν πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν τάφων, περιεχόντων περὶ τὰ 200 ἀγγεῖα, ἐν οἷς καὶ ὑπομινωικὸν κιβωτίοσχημον σκεῦος, καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, χαλκοῦ, σιδήρου καὶ ἄλλων ὑλῶν, καὶ ἐνετόπισεν οἰκισμὸν τῆς αὐτῆς χρονικῆς περιόδου. Κρ. Χρον. 1954, 511-512. ΠΑΕ 1954, 365-367. Μ-Χ, 219 κ.έ. LMC, 185-186 (ἀριθ. 17). Εἰλαπίνη (1987), 260.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πεδινό, περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν πορείας δυτικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα δύο κυκλωτερῶν κτισμάτων, ΠΜ τάφων τοῦ τύπου τῆς Μεσαρᾶς πιθανῶς, συνοδευόμενα ἀπὸ ὀλίγα χειροποίητα ὄστρακα. BSA 1932-33, 96. Ar. Cr., 290.

(δ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ἐγγὺς τοῦ χωρίου ιδιώτης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1902 ἀνεπαρκῶς γνωστὸν τάφον περιέχοντα περὶ τὰ 100 πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα, πολλὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. BSA 1900-1, 249, 1905-6, 24, 43-47, 1932-33, 93. Ar. Cr., 325. GGP, 417. Μ-Χ, 219. Εἰλαπίνη (1987), 260.

ΧΑΡΤΗΣ 24

IX. ΚΡΗΤΗ

ΠΡΩΤΟΜΙΝΩΙΚΗ ΠΕΡ.: 2600-2000 π.Χ

0 10 20 30 40 50 Km

Κρητικόν Πέλαγος

Λιβυκόν Πέλαγος

(ε) Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τῶν Ἀνδρομύλων ὁ Πλάτων ἐνετόπισε συστάδα θολωτῶν, ὀρθογωνίων ἐξωτερικῶς, πρωτογεωμετρικῶν συληθέντων τάφων. Κρ. Χρον. 1953, 489-490. ΠΑΕ 1953, 290-297, 1954, 367. Μ-Χ, 219. Εἰλαπίνη (1987), 260.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καντέμη Κεφάλι ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1954 θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα πηλίνην λάρνακα, ὀκτῶ ἕως δέκα ΥΜ ΙΙΙ Β-Γ ἀγγεῖα καὶ ἄλλα κτερίσματα. Κρ. Χρον. 1954, 512. ΠΑΕ 1954, 367. ΑΔ 1960 Χρον., 261-262. LMC, 185-186 (ἀριθ. 17).

(ζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μουσάδενας ἀπεκαλύφθη τυχαίως τὸ ἔτος 1985 κιβωτιόσχημος γεωμετρικὸς τάφος, περιέχων ὄστρακα ἀγγείων, τεμάχια σιδηρῶν ὄπλων καὶ χαλκὴν πόρπην. ΑΔ 1985 Χρον., 303.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 583, ΥΜ ΙΙΙ Γ 330, ὑπομ. 154, πρωτογ. 329, γεωμ. 543.

919. ΛΙΘΙΝΑΙ. Βιβλιογραφία: Αr. Cr., 298. ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1966 Χρον., 409.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βίγλες, παρὰ τὸ χωρίον Λιθίνοι Σητείας, προέρχεται λιθινὸν ΠΜ μικρὸν ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1960 Χρον., 261.

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Λατσίδα τῶν Λιθινῶν ἔχουν ἀναφερθῇ νεοανακτορικὰ (ΜΜ-ΥΜ Ι) ὄστρακα. ΑΔ 1966 Χρον., 409.

(γ) Ἐπὶ αὐχένος παρὰ τὰς Λιθίνας ἔχει ἐντοπισθῇ μινωικὸν φυλάκιον. Αr. Cr., 298.

ΜΜ θέσις 763, ΥΜ Ι 285.

920. ΑΡΝΙ. Νεολ. θέσις 601. Ὅστρακα τοῦ ῥυθμοῦ Βασιλικῆς τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀγριλιά. BCH 1969, 194.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 586.

921. ΧΑΜΑΙΤΟΥΛΟΝ. Νεολ. θέσις 602. Ὅστρακα τῆς ΠΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (γ) Κέραμος. BCH 1969, 194.

ΜΜ θέσις 766, ΥΜ Ι 287, ΥΜ ΙΙΙ 506.

922. ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 603. Περὶ τὰ 15 ΠΜ ἀγγεῖα καὶ ὄστρακα ἐκ τοῦ σπηλαίου Κλεισίδι. AAA 1976, 166-169.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 507, ὑπομ. 157, γεωμ. 546.

923. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Ἐκ ταφικοῦ σπηλαίου παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιος Ἰωάννης Ἱεράπετρας ἔχει ἀναφερθῇ ΠΜ κεραμικῇ. Trans. Dep. Arch. Free Mus. Scien. Art Univ. Penns. 1905 (ἀριθ. 3), 214. Αr. Cr., 57, 77.

924. ΜΥΡΤΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1964, 93-96 (ἀριθ. 44), 99. ΑΔ 1968 Χρον., 410-412, 1969 Χρον., 423-424, 1971 Χρον., 504-507, 1972

Χρον., 629-630, 1973-74 Χρον., 907-908, 1975 Χρον., 346. JHS 1968 AR, 24-25, 1969 AR, 34-35, 1971 AR, 30-31, 1972 AR, 24-27, 1974 AR, 37-39. P. Warren, Myrtos. An Early Bronze Age Settlement in Crete (BSA Suppl. 7), London 1972 (=Myrtos). Excavations 1975, 65. AAA 1977. 188-197.

Έπιφανειακά έρευναι (BSA 1964, 93-96, 99) καί συστηματικά άνασκαφαί Άγγλων αρχαιολόγων τὰ έτη 1962-1973 εις τήν περιοχήν του χωρίου Μύρτος Ίεράπετρας έχουν φέρει εις φώς προϊστορικά λείψανα εκ των κάτωθι δύο τοποθεσιών.

(α) Έπὶ του ύψωματος Πύργος, περί τὸ ήμισυ χιλιόμετρον ανατολικῶς του χωρίου άπεκαλύφθησαν άρχιτεκτονικά λείψανα, κτιστὸς τάφος, ταφικὸς πίθος καὶ ΠΜ-ΥΜ Ι κεραμική. BSA 1964, 93-96. ΑΔ 1971-1975 Χρον., έ.ά. JHS 1971-1974 AR, έ.ά.

(β) Έκ τής τοποθεσίας Φούρνου Κορυφή, περί τὰ 4 χιλιόμετρα ανατολικῶς του χωρίου Μύρτος καὶ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς του χωρίου Άμμουδάρες, έχει άναφερθῆ ΠΜ οικισμός, διακρινόμενος εις δύο φάσεις κατοικήσεως. ΑΔ 1968-1969 Χρον., έ.ά. JHS 1968-1969 AR, έ.ά. Myrtos, 1-272. AAA 1977, 188-197.

MM θέσις 768, YM I 290.

925. ΑΓΙΑ ΦΩΤΙΑ. Βιβλιογραφία: Trans. Dep. Arch. Free Mus. Scien. Art Univ. Penns. 1904 (άριθ. 1), 21, 1905 (άριθ. 3), 183-186. Gournia, 56, 60. BSA 1932-33, 100. Ar. Cr., 44, 57, 77, 92, 125. ΚΕΑ (1973), 225. ΑΔ 1980 Χρον., 526.

Έρευναι Άμερικανών αρχαιολόγων τὰ έτη 1903-1904 εις ταφικά σπήλαια, κείμενα δυτικῶς του χωρίου Άγία Φωτιά Ίεράπετρας καὶ έγγυς του χωρίου Φέρμα, έχουν φέρει εις φώς ΠΜ-MM κεραμικήν καὶ χαλκοῦν πέλεκυν εύρεθέντα υπό των χωρικών. Trans. Dep. Arch. Free Mus. Scien. Art Univ. Penns. έ.ά. Gournia, 56, 60. Ar. Cr., έ.ά. ΚΕΑ (1973), 225.

MM θέσις 769.

926. ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1938, 478-479. BSA 1947, 192. BCH 1965, 28, 1969, 194. Άμάλθεια 1978, 59-60. LMC, 188 (άριθ. 23).

(α) Έκ ταφικού σπηλαίου, κειμένου βορειῶς του χωρίου Άγία Τριάς Σητείας, προέρχεται υπομινωικός άμφορεὺς του Μουσείου Ηρακλείου. ΑΑ 1938, 478. BSA 1947, 192 (Tse).

(β) Έκ τής περιοχῆς του χωρίου προέρχεται ΥΜ ΙΙΙ Β φλασκίον τής Συλλογῆς Ίεράπετρας, παραδοθὲν υπό χωρικοῦ τὸ έτος 1976. Άμάλθεια 1978, 59-60.

(γ) Έκ τής τοποθεσίας Φοβολιές ἡ Βορνό, περί τὰ 2500 μ. ΝΑ του

χωρίου, έχουν αναφερθῇ ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ, ΥΜ ΙΙΙ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα (ΑΑ 1938, 478-479. ΒSΑ 1947, 191-192), ταφικὰ σπήλαια περιέχοντα ΥΜ ΙΙΙ, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν καὶ λείψανα δύο θολωτῶν τάφων. ΒCΗ 1969, 194. LMC, 188 (ἀριθ. 23).

ΜΜ θέσις 771, ΥΜ ΙΙΙ Β 589, ὑπομ. 160, γεωμ. 547.

927. ΓΑΪΔΟΥΡΟΝΗΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1973-74 Χρον., 933, 1975 Χρον., 341. JHS 1984 AR, 67.

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Περεγρίνα τῆς ἀκατοικήτου νησίδος Γαΐδουρονήσιον (ἀρχαία Χρύσεια), νοτίως τῆς Ἱεράπετρας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ὄστρακα χρονολογούμενα ἀπὸ ΠΜ μέχρι ῥωμαϊκῶν χρόνων. ΑΔ Χρον., ἔ.ἀ.

Β. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΟΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Ἡ εἰσαγωγή τῆς χρήσεως τοῦ χαλκοῦ εἰς τὸν ἑλληνικὸν χρόνον διὰ τὴν κατασκευὴν ὄπλων καὶ ἐργαλείων ἐσήμανε τὴν ἀρχὴν μιᾶς νέας ἐποχῆς εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς χώρας, τῆς λεγομένης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἡ ὁποία ὑπολογίζεται ὅτι καλύπτει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς 3ης καὶ τῆς 2ας π.Χ. χιλιετίας καὶ ἔχει ὀνομασθῇ, ὡς παρετηρήθη καὶ εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν, προκειμένου διὰ τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα, Ἑλλαδικὴ περίοδος, διὰ τὰς Κυκλάδας Κυκλαδικὴ καὶ διὰ τὴν Κρήτην Μινωικὴ, διακρινόμενη περαιτέρω εἰς πρῶιμον (2600-2000/1800 π.Χ.) ἢ κατὰ περιοχὰς πρωτοελλαδικὴν (ΠΕ), πρωτοκυκλαδικὴν (ΠΚ), πρωτομινωικὴν, εἰς μέσην (2000/1800-1600 π.Χ.) ἢ μεσοελλαδικὴν (ΜΕ), μεσοκυκλαδικὴν (ΜΚ), μεσομινωικὴν (ΜΜ) καὶ ὕστεραν (1600-1125 π.Χ.) ἢ ὕστεροελλαδικὴν (ΥΕ), ὕστεροκυκλαδικὴν (ΥΚ) καὶ ὕστερομινωικὴν (ΥΜ). Ἐκάστη τέλος τῶν περιόδων τούτων¹ ἔχει διαιρεθῇ εἰς τρεῖς ὑποπερίόδους, Ι, ΙΙ καὶ ΙΙΙ.

Ἡ κατανομή τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου εἰς τὰς ἐπὶ μέρους περιοχὰς κατὰ τὴν πρῶιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ μαρτυρεῖται ἐκ τῆς κατανομῆς κατὰ περιοχὴν τῶν μέχρι σήμερον (1990) ἐντοπισθεισῶν 929 θέσεων τοῦ παρατεθέντος καταλόγου τῆς περιόδου ταύτης, ἐκ τῶν ὁποίων 9 εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἡπειρον, 85 εἰς τὴν Μακεδονίαν, 18 εἰς τὴν Θράκην, 57 εἰς τὴν Θεσσαλίαν, 206 εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Εὐβοίας, 172 εἰς τὴν Πελοπόννη-

1. Π-Π, 1-5, 548-554. Π-Σ, 1-4, 470-475. ÅKG, 30-31. GBA, 314-315. CΑΗ Ι (2)³, 1002-1003 (πίναξ).

σον, 17 εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, 229 εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου περιλαμβανομένης καὶ τῆς Δωδεκανήσου καὶ 136 εἰς τὴν Κρήτην.

Ἡ κατανομή αὕτη τῶν γνωστῶν θέσεων τῆς περιόδου, παρ' ὅλον ὅτι ἐν μέρει κατοπτρίζει τὴν διαφορὰν ἐκτάσεως, γονιμότητος καὶ ἐξερευνησεως τῶν διαφόρων περιοχῶν, μαρτυρεῖ πέρα πάσης ἀμφιβολίας ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ εἶχεν ἐγκατασταθῇ εἰς τὰ νότια καὶ ἀνατολικά διαμερίσματα τῆς χώρας, Στερεὰν Ἑλλάδα Πελοπόννησον νήσους τοῦ Ἰονίου καὶ Αἰγαίου Πελάγους τὴν Δωδεκάνησον καὶ τὴν Κρήτην, ὅπου εὐρίσκονται αἱ 760 ἐκ τῶν 929 γνωστῶν θέσεων τῆς περιόδου καὶ τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς χώρας, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ βόρεια διαμερίσματα, Ἡπειρον, Μακεδονίαν, Θράκην καὶ Θεσσαλίαν, ὅπου εὐρίσκονται αἱ ὑπόλοιποι 169 θέσεις τῆς περιόδου, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων 9 εἶναι εἰς τὴν Ἡπειρον καὶ αἱ ὑπόλοιποι 160 εἰς τὴν Μακεδονίαν, Θράκην καὶ Θεσσαλίαν.

Αἱ σημειωθεῖσαι ἄλλωστε μεταβολαὶ εἰς τὴν πυκνότητα τῆς κατοικίσεως τῆς χώρας κατὰ περιοχὴν μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς νέας ἐποχῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὴν προηγηθεῖσαν νεολιθικὴν περίοδον, μαρτυροῦνται ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν γνωστῶν θέσεων τῶν δύο περιόδων ἐξ ἐκάστης περιοχῆς. Οὕτως ἐκ τῆς Ἡπείρου εἶναι γνωσταὶ 11 νεολιθικαὶ καὶ 9 θέσεις τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐκ τῆς Μακεδονίας 101 καὶ 85, ἐκ τῆς Θράκης 24 καὶ 18, ἐκ τῆς Θεσσαλίας 79 καὶ 57, ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος 136 καὶ 206, ἐκ τῆς Πελοποννήσου 81 καὶ 172, ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων 6 καὶ 17, ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Δωδεκανήσου 80 καὶ 229 καὶ ἐκ τῆς Κρήτης 86 νεολιθικαὶ καὶ 136 ΠΜ θέσεις.

Καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως δὲ τῶν ἀριθμῶν τούτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει ἀποκλεισθῇ ἐνδεχόμενον σφάλμα ἐκ τυχόν διαφορᾶς ἐξερευνήσεως, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν περιοχῶν εἰς ἐκάστην περίπτωσιν, προκύπτει ὅτι κατὰ τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ, ἐν ᾧ οἱ ἀριθμοὶ τῶν βορείων περιοχῶν, Ἡπείρου Μακεδονίας Θράκης καὶ Θεσσαλίας, μαρτυροῦν μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ὁ πληθυσμὸς τῶν νοτιωτέρων περιοχῶν, τῆς μὲν Στερεᾶς Ἑλλάδος Πελοποννήσου καὶ Κρήτης ἐδιπλασιάσθη περίπου τῶν δὲ νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου σχεδὸν ἐτριπλασιάσθη.

Ἡ τοιαύτη δὲ μεταβολὴ εἰς τὴν κατοικίησιν τῆς χώρας μαρτυρεῖ ὅτι ἀπὸ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ αἱ νοτίως τῆς Θεσσαλίας περιοχαὶ ἀπέκτησαν τὸ προβάδισμα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὅποιον διετήρησαν μέχρι τέλους σχεδὸν τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἡ ταχύτερα δὲ ἐξέλιξις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νοτιωτέρων περιοχῶν ἀπὸ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ εἶναι προφανὲς ὅτι ὠφείλετο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν θαλασσίων ὁδῶν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς πρὸς τὴν δυτικὴν Μεσόγειον, διὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου πελάγους ἢ τῆς Κρήτης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρωτο-

στάτησαν οἱ πληθυσμοὶ τῶν νήσων καὶ τῆς νοτιωτέρας ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος καὶ συνέπεια τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ, διὰ τῆς συχνῆς ἐπαφῆς πρὸς τὰς πλέον προηγμένας περιοχὰς τῆς Μεσογείου. Ἡ γένεσις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του φαίνεται ὅτι ἄρχεται τῷ ὄντι ἀπὸ τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ εἰς τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα.

Ἡ παρεχόμενη εἰκὼν ἐκ τῶν ὑλικῶν καταλοίπων τῶν οἰκισμῶν τῆς περιόδου, ἀρχιτεκτονικῶν λειψάνων καὶ ταφῶν, κεραμικῆς, εἰδῶν μεταλλουργίας ἐκ χαλκοῦ κυρίως ἀλλὰ καὶ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου ὡς καὶ τῶν ἄλλων μικρῶν ἀντικειμένων ἐκ διαφόρων ὑλῶν, τὰ ὁποῖα συνοδεύουν τοὺς οἰκισμοὺς καὶ τοὺς τάφους, μαρτυρεῖ ὅτι, παρὰ τὰς τοπικὰς διαφοράς, αἱ ὁποῖαι δικαιολογοῦν τὰς διακρίσεις τοῦ ἑλλαδικοῦ ἀπὸ τοῦ κυκλαδικοῦ ἢ τοῦ μινωικοῦ ἢ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁ πολιτισμὸς τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀκμῆς του, τὴν ΠΕ ΙΙ, ΠΚ ΙΙ καὶ ΠΜ ΙΙ ὑποπερίοδον, παρουσιάζει τὰ αὐτὰ βασικὰ γνωρίσματα, ὡς μαρτυροῦν π.χ. τὰ διαγράμματα τῶν οἰκῶν ἢ ἄλλαι ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομέρειαι ὡς ἡ λοξὴ ὡς ἄκανθαὶ ἰχθύων τοποθέτησις τῶν λίθων, τὰ ταφικὰ ἔθιμα, ἡ διάδοσις τοῦ χαρακτηριστικοῦ τύπου ἀγγείου τῆς περιόδου, τοῦ κυπέλλου μετὰ προχοῆς (sauce-boat) κατὰ μῆκος μιᾶς γραμμῆς ἐνούσης τὴν Ἀμοργὸν μὲ τὴν Λευκάδα καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῆς μέχρι τῆς Θεσσαλίας πρὸς Βορρᾶν καὶ τῆς Κρήτης πρὸς Νότον, ἡ χρῆσις τῆς Urfirnis λεγομένης βαφῆς διὰ τὴν κόσμησιν τῶν ἀγγείων καὶ ἡ μορφή τῶν περισσοτέρων εἰδῶν τῆς μεταλλουργίας ἢ τῶν ἀντικειμένων ἐξ ἄλλων ὑλῶν. Ἡ τοιαύτη δὲ ὁμοιότης τῶν ὑλικῶν καταλοίπων ὑποδηλοῖ συχνὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων περιοχῶν καὶ ἐξυπακούει προϊούσαν διαλεκτικὴν καὶ ἐθνολογικὴν κατ' ἀκολουθίαν προσέγγισιν, ἂν μὴ ἀφομοίωσιν, τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος διαρκούσης τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀσχέτως τυχόν διαφορῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς περιόδου μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων περιοχῶν.²

Ἡ προέλευσις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ εἰσαγωγή εἰς αὐτὴν τῆς χρήσεως καὶ κατεργασίας τοῦ μετάλλου εἶναι προφανές, τόσον ἐκ τῆς προαναφερθείσης κατανομῆς τῶν γνωστῶν οἰκισμῶν τῆς περιόδου, τοῦ ἀθροῦς δηλαδὴ ἐποικισμοῦ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν ΝΑ διαμερισμάτων τῆς χώρας, ὅσον καὶ ἐκ τῆς μορφῆς τῶν ὑλικῶν καταλοίπων τῆς περιοχῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὅτι ὀφείλονται εἰς περιοχὰς κειμένας πέραν τοῦ Αἰγαίου, ὅπου τὰ μέταλλα ἀνεκαλύφθησαν λίαν πρωΐμως, καὶ ὅτι ἡ διάδοσις τοῦ πολιτισμοῦ τούτου πρὸς τὴν Ἑλλάδα συνοδεύεται ἀπὸ μετακινήσεις πληθυσμῶν ἐκ τῆς κατευθύνσεως ταύτης πρὸς

2. Ἐπισκοπήσεις τῆς περιόδου ἰδὲ ἐν RE XXII (2), 1400-1447. ÅKG, 153-223. Π-Π, 189-296. Π-Σ, 209-282. GBA, 24-81. CAHI (2)³, 771-807. Emergence, 81-264.

αὐτήν, κινηθέντων, διὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἢ τό πιθανώτερον διὰ τῶν ΝΔ ἁκτῶν αὐτῆς, συγχρόνως τόσον πρὸς τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν ὅσον καὶ πρὸς τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα, εἰς διαδοχικὰ κύματα, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ.³

Παρὰ τὰς παρατηρουμένας ὁμως μεταβολὰς εἰς τὸν πολιτισμὸν ἡ ἐγκατάστασις τοῦ νέου πληθυσμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν συνοδεύεται ἀπὸ καταστροφάς, ὥστε στρωματογραφικῶς ἡ μετάβασις ἀπὸ τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ, ὅπου οἱ νεήλυδες ἐγκατεστάθησαν εἰς τοὺς παλαιοὺς οἰκισμοὺς, παρουσιάζεται ὡς βαθμιαία καὶ δυσδιάκριτος. Οἱ ἐπήλυδες δηλαδὴ ἐγκατεστάθησαν εἰρηνικῶς μεταξὺ τοῦ προϋπάρχοντος πληθυσμοῦ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος, ὡς φορεῖς νέων ἰδεῶν καὶ προόδου, ὥστε εἶναι πιθανὸν ἐν πολλοῖς τὰ δύο ἐθνολογικὰ στοιχεῖα νὰ ἀφομοιωθῇσαν σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου.⁴

Ἡ εἰσαγωγή νέων οἰκονομικῶν παραγόντων εἰς τὴν ζωὴν τῶν κατοίκων τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου παρὰ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν κατὰ τὴν νέαν περίοδον, ὅπως ἦσαν ἡ χρῆσις καὶ κατεργασία τοῦ μετάλλου καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν θαλασσίων ὁδῶν διὰ τῆς Μεσογείου, ἡ ὁποία ἔφερε τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν πρὸς τοὺς κατοίκους πλέον προηγμένων περιοχῶν, πρέπει νὰ εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα ριζικὰς μεταβολὰς εἰς τὸν τρόπον διαβίωσης, τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως, διὰ τῆς δημιουργίας κεντρικῶν κατὰ περιοχὰς ἐξουσιῶν, μαρτυρουμένων ἐκ τῶν μεγάλων ΠΕ οἰκοδομημάτων τῆς Λέρνης καὶ τῆς Τίρυνθος εἰς τὴν Ἀργολίδα καὶ τῶν Ἀκοβίτικων παρὰ τὰς Καλάμας εἰς Μεσσηνίαν καὶ ἐκ τῶν ὀχυρώσεων τῶν οἰκισμῶν τῆς Χαλανδριανῆς τῆς Σύρου, τῆς Αἰγίνης καὶ τῆς Λέρνης.⁵ Οἱ νέοι δηλαδὴ οἰκονομικοὶ παράγοντες διηύρυναν τὸν πνευματικὸν ὀρίζοντα, ἐδημιούργησαν εὐπορίαν, μαρτυρουμένην ἐκ τοῦ πλούτου τῶν κτερισμάτων εἰς τοὺς τάφους τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, καὶ ἔδωσαν εὐθὺς χαρακτηριστὰ εἰς τὴν ζωὴν, ὑποδηλούμενον ἀπὸ τὰ εἶδη καλλωπισμοῦ καὶ τὰ εἰδῶλια μουσικῶν εἰς τοὺς πρωτοκυκλαδικοὺς κυρίως τάφους.

Κοινὰ δὲ χαρακτηριστικὰ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς νοτιωτέρας ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ τῆς Κρήτης, διαλεκτικὴ ἐπικοινωνία τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν τούτων, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία μεταξὺ αὐτῶν, καὶ παρεμφερεῖς τρόποι διοικήσεως, ὑπονοούμενοι ἐκ τῆς παρουσίας εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς μεγάλων οἰκημάτων καὶ ὀχυρώσεων, χαρακτηρίζουν τὸν πολιτισμὸν τῆς

3. CAH I (2)³, 804-807.

4. Π-Π, 295-296, 579. Π-Σ, 282, 492. CAH I (2)³, 783.

5. CAH I (2)³, 806. GBA, 36.

πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος ὡς τὸν πρῶτον μέγαν κοινὸν πολιτισμὸν τῆς περιοχῆς, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὰς τοπικὰς διαφοράς, πρέπει νὰ ἐκαλλιέργησε πνεῦμα συγγενείας, ἂν μὴ κοινῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, μεταξὺ τῶν κατοίκων τοῦ νοτιωτέρου ἐλληνικοῦ χώρου, διὰ τοῦ ὁποίου οὗτοι διεκρίθησαν οὕτως ἐκ τῶν πληθυσμῶν τῶν γειτονικῶν τῆς Ἑλλάδος περιοχῶν, ὥσει ὡς ὁ πρῶτος πυρὴν τοῦ μετὰ ταῦτα ἐλληνικοῦ ἔθνους.

Ἡ γένεσις ἀφ' ἑτέρου τοῦ ναυτικοῦ κατὰ βάσιν ἐθνολογικοῦ ἐκείνου στοιχείου τῶν ἱστορικῶν Ἑλλήνων, τοῦ διακρινομένου κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους διὰ τοῦ μεταγενεστέρου ὅρου Ἰῶνες καὶ ἀφορμὴ διὰ τὴν γένεσιν καὶ ἀποστολὴ τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν θαλασσίων ὁδῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου, ἄρχεται τῷ ὄντι εἰς τὰς νήσους καὶ τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἀσχέτως τῶν ὅρων διὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἐκαλοῦντο οἱ πληθυσμοὶ τῶν περιοχῶν τούτων. Ἡ συνεχὴς δηλαδὴ ἐπαφὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων καὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου πρὸς τὰς πλέον προηγμένας περιοχάς, ἀπὸ τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων, διηύρυνε ταχέως τὸν πνευματικὸν ὀρίζοντα τοῦ πληθυσμοῦ τούτου καὶ συνέτεινεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν ὑπ' αὐτοῦ εὐρυτέρων βασικῶν ἀντιλήψεων διὰ τὰς τέχνας, τὰς σχέσεις τῶν εἰς τὴν κοινωνίαν συμβιούντων ἀτόμων, τὸ δίκαιον καὶ τὴν θρησκείαν, αἱ ὁποῖαι, ἀποταμιευόμεναι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν οἰκισμῶν τῆς περιοχῆς, ἀπετυπώθησαν διὰ τὴν ὑπ' ἐξέτασιν περίοδον, εἰς τὰ ὑλικά κατάλοιπα τῶν πρωτοκυκλαδικῶν οἰκισμῶν καὶ τάφων καὶ εἰς τὰ συνοδεύοντα αὐτοὺς μικρὰ εὐρήματα, κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς τὰς ἀντιλήψεις τῶν Ἰώνων φιλοσόφων.

Διὰ τὴν προέλευσιν, τὴν ἐθνολογικὴν σύνθεσιν, τὴν διάλεκτον καὶ τὴν θρησκείαν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς πρωΐμους χρόνους τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τὰ ἀρχαιολογικὰ δεδομένα δὲν ἐπιτρέπουν πλέον συγκεκριμένα συμπεράσματα, πέρα τῶν γενομένων παρατηρήσεων, ὅτι τὰ ὑλικά κατάλοιπα ὑποδηλοῦν μετακινήσεις πληθυσμῶν πρὸς τὸν ἐλληνικὸν χῶρον ἐκ περιοχῶν κειμένων ἀνατολικῶς τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου καὶ ὅτι ἡ εἰρηνικὴ ἐγκατάστασις τῶν ἐπηλύδων μεταξὺ τοῦ προϋπάρχοντος νεολιθικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ πιθανὴ ἀφομοίωσις τῶν δύο στοιχείων διὰ νὰ ἀποτελεσθῇ ὁ πληθυσμὸς τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τῆς περιοχῆς, ὑποδηλοῦν ἴσως ἐθνολογικὴν καὶ διαλεκτικὴν συγγένειαν τῶν δύο τούτων ἐθνολογικῶν στοιχείων.

Διὰ τὴν πλήρωσιν δὲ τοῦ κενοῦ τούτου ἔχει χρησιμοποιηθῇ τὸ συμπέρασμα τῆς γλωσσολογίας ὅτι εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐλληνικὰς διαλέκτους ἔχει περιληφθῇ ποσοστὸν 40 τοῖς ἑκατὸν περίπου προελληνικῶν λεγομένων λέξεων οἷαι αἱ διακρινόμεναι ἐκ τῶν καταλήξεων των, ληγουσῶν εἰς -νθος καὶ -σος

(ττος), αί όποϊαι εϊκάζεται ότι εϊσήχθησαν πιθανώς εϊς την Έλλάδα έκ του έπήλυδος εϊς αὐτήν πληθυσμοῦ τῆς πρώϊμου έποχῆς του χαλκοῦ.⁶

Άλλά τὸ μέγα ποσοστόν τῶν προελληνικῶν λέξεων τῶν ἀφομοιωθεϊσῶν εϊς τὰς ιστορικὰς ἑλληνικὰς διαλέκτους, διάλεκτοι αϊ όποϊαι εϊκάζεται εϊσήχθησαν εϊς την Έλλάδα ἀπό έπήλυδας, κινηθέντας πρὸς αὐτήν κατὰ την έπακολουθοῦσαν περίοδον τῆς μέσης έποχῆς του χαλκοῦ, έξυπακούει μακρὰν εϊρηνικὴν συμβίωσιν τῶν όμιλούντων την προελληνικὴν καϊ τὰς ιστορικὰς ἑλληνικὰς διαλέκτους στοιχείων, τοιαύτη δέ μακρὰ εϊρηνικὴ συμβίωσις τῶν δύο τούτων στοιχείων, ἔχει παρατηρηθῆ ἄλλαχού ἤτο δυνατὴ μόνον εϊς την Μικρὰν Ἀσίαν, διότι ἡ ἀκολουθοῦσα περίοδος τῆς μέσης έποχῆς του χαλκοῦ εϊς την Έλλάδα καϊ ταραχώδης ἤτο καθ'όλας τὰς ένδειξεις καϊ οὐχί μακρὰ.⁷

Τὸ μέγα ποσοστόν κατὰ ταῦτα τῶν προελληνικῶν λέξεων εϊς τὰς ιστορικὰς ἑλληνικὰς διαλέκτους εϊναι δυνατόν νά έρμηνευθῆ μόνον ἂν ὑποτεθῆ ότι εϊσήχθη εϊς την Έλλάδα ὑπὸ του έπήλυδος πληθυσμοῦ τῆς πρώϊμου έποχῆς του χαλκοῦ, ἀφομοιωθέν εϊς την διάλεκτόν του, ἡ όποία δέν πρέπει νά ἦταν λίαν διάφορος τῶν ιστορικῶν ἑλληνικῶν διαλέκτων, μετὰ μακρὰν εϊρηνικὴν συμβίωσίν του εϊς την Μικρὰν Ἀσίαν μετὰ του πληθυσμοῦ, εϊς την διάλεκτον του όποίου ἀνῆκον αϊ προελληνικαϊ λεγόμεναϊ λέξεις.

Ἡ ἀρχαιότερα βεβαιωμένη μέχρι σῆμερον παρουσία τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν διαλέκτων εϊς την Μικρὰν Ἀσίαν, εϊς τὰς όποίας πρέπει νά ἀνῆκε καϊ ἡ διάλεκτος του πρὸς την νοτιωτέραν Έλλάδα κινηθέντος κατὰ την πρώϊμον έποχὴν του χαλκοῦ πληθυσμοῦ, ἀνάγεται εϊς την ἀρχὴν τῆς 2ας π.Χ. χιλιετίας, ότε έγκατεστάθησαν εϊς την Μικρὰν Ἀσίαν οϊ Χετταῖοι,⁸ λαοὶ όμως ἀπωθθέντες πρὸς Δυσμὰς ὑπὸ τῶν Χετταίων, ὅπως οϊ Kaska(n) καϊ οϊ Arzawa, ἡ διάλεκτος τῶν όποίων ἀνῆκεν εϊς την διάλεκτον τῶν Λουβίων, εϊναι εὔλογον νά εϊχον έγκατασταθῆ εϊς την περιοχὴν πρὸ τῶν Χετταίων, κατὰ την τρίτην δηλαδὴ χιλιετίαν π.Χ., καϊ εϊς την διάλεκτον τῶν λαῶν τούτων εϊναι πιθανόν νά ἀνῆκον αϊ προελληνικαϊ λέξεις τῶν ιστορικῶν ἑλληνικῶν διαλέκτων.

Κατὰ την ἀρχαιοτάτην ἄλλωστε ἑλληνικὴν παράδοσιν, ἀπό του Όμήρου μέχρι τῶν ὑστέρων ιστορικῶν χρόνων, λαοὶ ὡς οϊ Λέλεγες, οϊ Καύκωνες καϊ οϊ Πελασγοί, ἀναφέρονται ὡς έγκατεστημένοι, ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων, εϊς την Μικρὰν Ἀσίαν, τὰς νήσους του Αἰγαίου καϊ εϊς πολλὰς περιοχὰς τῆς νοτιωτέρας Έλλάδος,⁹ ὅπως εϊς την Ἀρκαδίαν καϊ την δυτικὴν Πε-

6. Π-Π, 584-586. ΆΚΓ, 239-264. GBA, 60-64. CΑH I (2)³, 845-850.

7. Π-Π, 585-586.

8. CΑH I (2)³, 840-850. CΑH II (1)³, 228-255.

9. Ἰλ. Κ 429, Υ 329. Όδ. λ 366. Ἡροδ. I, 56-58, 147, 171, II, 50-52, IV, 145-148, V, 26, 136-140, VIII, 44. Π-Π, 562-574.

λοπόννησον, ὁ ΠΕ πολιτισμὸς τῶν ὁποίων παρουσιάζει δεσμοὺς πρὸς τὰς Κυκλάδας καὶ ἔφθασε προφανῶς εἰς τὴν Ἀρκαδίαν διὰ τῆς Κυνουρίας καὶ τῆς Θυρεάτιδος καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Πελοπόννησον διὰ τοῦ περίπλου αὐτῆς ἀπὸ Νότου καὶ Δυσμῶν.¹⁰

Οἱ Καύκωνες ἐπομένως τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου καὶ οἱ Ἀρκάδες, οἱ ὅποιοι ἐθεωροῦντο Πελασγοί, εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι δυτικαὶ προεκτάσεις τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ τῶν πρὸ τῶν Χετταίων ἐγκατεστημένων εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν¹¹ Kaska(n) καὶ Arzawa.

Αἱ πληροφορίες ἄλλωστε τοῦ Ἡροδότου (VIII, 73, 3) ὅτι οἱ θεωρούμενοι αὐτόχθονες εἰς τὴν Ἀρκαδίαν Κυνοῦριοι ἦσαν οἱ μόνοι Ἴωνες καὶ ὅτι οἱ Ἴωνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὥρισαν ὡς βασιλεῖς τοὺς Καύκωνας ἐκ τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου (Ἡροδ. I, 147, 1) συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς εἰκασίας ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος ΠΕ πληθυσμὸς τῆς Πελοποννήσου, ὁ ὁποῖος ἐνδεχομένως μετέφερεν εἰς τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴν διάλεκτόν του τὰς προελληνικὰς λέξεις, ἦτο διαλεκτικῶς καὶ ἐθνολογικῶς συγγενὴς πρὸς τοὺς ἱστορικοὺς Ἴωνας.

Τὸ τέλος τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ εἰς τὴν Λέρναν τῆς Ἀργολίδος ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀνασκαφὴν εἰς τὴν θέσιν τοποθετεῖ εἰς τὸ τέλος τῆς ΠΕ II ὑποπεριόδου καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ΠΕ III τὴν ἀποδίδει δὲ εἰς ἐχθρικὴν ἐπιδρομὴν. Εἰς ἄλλας ὁμως θέσεις τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος τὸ τέλος τῆς πρωΐμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ἡ μετάβασις εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἔχει χρονολογηθεῖ εἰς τὸ τέλος τῆς ΠΕ III ὑποπεριόδου εἰς ἄλλας δὲ περιοχὰς τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου, ὅπως τὴν Κρήτην, ὁ ΠΜ πολιτισμὸς ἐξελίσσεται εἰς ΜΜ ὁμαλῶς.¹²

10. Πελοποννησιακά 1989 Παράρτ. 15, 230, 1992 Παράρτ. 19, τόμ. I, 193-194.

11. Π-Π 569. Πελοποννησιακά 1989 Παράρτ. 15, 227-240.

12. САИ (2)³, 773-803. GBA, 27-65. АΚГ, 153-223.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.
ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ
2.000/1.800-1.600 π.Χ.

(ΜΕΣΟΕΛΛΑΔΙΚΗ - ΜΕΣΟΚΥΚΛΑΔΙΚΗ - ΜΕΣΟΜΙΝΩΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ)

Τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἔχουν ἐντοπισθῇ μέχρι σήμερον (1990) εἰς τὸν ἐλληνικὸν χώρον περὶ τὰς 773 θέσεις, κατανεμόμεναι κατὰ περιοχὰς ὡς κάτωθι.

Α. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ.

I. ΗΠΕΙΡΟΣ

A. ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. ΜΕΡΟΠΗ-ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΣ. ΠΕ θέσις 2. Τοπικὴ χειροποίητος κεραμική, τῶν κατηγοριῶν II καὶ III τῆς Καστρίτσας, καὶ ἄλλη κεραμικὴ χρονολογουμένη εἰς τὴν περίοδον 2.000-1.100 π.Χ. ΑΔ 1979-1986 ἔ.ἀ. Ἀρχαιολογία 1982 τεῦχος 3 (Μάϊος), 58, τεῦχος 5 (Νοέμβριος), 100. BCH 1983, 770.

ΥΕ III Γ θέσις 2, ὑπομκ. 1, πρωτογ. 1.

2. ΚΑΣΤΡΙΤΣΑ. Παλαιολ. θέσις 5, νεολ. 3, ΠΕ 3. Ἡ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) οἰκισμοῦ ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου εἶναι πιθανὸν νὰ καλύπτῃ χρονολογικῶς καὶ τὴν ΜΕ περίοδον. Epirus, 298. Βίτσα Α, 225-229, 272-276.

ΥΕ III Β θέσις 9, ΥΕ III Γ 16, ὑπομκ. 5.

3. ΚΟΥΤΣΕΛΙΟ. ΠΕ θέσις 4. Πιθανὴ ΜΕ κατοίκησις, ὑποδηλουμένη ἐκ τῶν τοπικῶν κατηγοριῶν II-IV τῆς κεραμικῆς. Epirus, 292, 298, 301. Δωδώνη 1976, 337.

ΥΕ III Γ θέσις 17, ὑπομκ. 6.

4. ΔΩΔΩΝΗ. ΠΕ θέσις 5. Πιθανὴ ΜΕ κατοίκησις μαρτυρουμένη ἐκ τοπικῶν ἀπομιμήσεων μινυεῖων ἀγγείων. Ἡπ. Χρον. 1935, 212. Epirus, 304, 308, 328, 329.

ΥΕ III Α θέσις 3, ΥΕ III Β 10, ΥΕ III Γ 18, ὑπομκ. 7, πρωτογ. 6, γεωμ. 3.

B. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

5. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΡΙΖΙΑΝΗ. (α) Ἐκ χαμηλοῦ γηλόφου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Ἅγιος Γεώργιος (πρῶην Ῥίζιανη) τῆς ἐπαρχίας Θυάμιδος καὶ βορείως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἡγουμενίτσης Ἰωαννίνων, ὅπου ὑπάρχουν λείψανα ὀρθογωνίων οἰκημάτων ἱστορικῶν ἴσως χρόνων, ὁ Ν. G. L. Hammond συνέλεξε προϊστορικά ὄστρακα τῶν κατηγοριῶν II καὶ III τῆς Καστρίτσας περιλαμβάνοντα καὶ ἐν ὄστρακον ὁμοιάζον πρὸς μινύειον. BSA 1931-32, 136. Epirus, 88, 303. Θεσπρωτία, 65.

(β) Ἐξ ἐλαιοφύτου ὑψώματος ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης θέσεως ὁ Δάκαρης συνέλεξε χειροποίητα ὄστρακα, προϊστορικῶν χρόνων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Θεσπρωτία, 66.

(γ) Εἰς τὴν περιοχὴν λατομείου, εὕρισκομένου κατὰ τὴν ΝΑ παρυφὴν τοῦ χωρίου, ιδιώτης ἀνεῦρε χαλκοῦν διπλοῦν πέλεκυν τῆς ΥΕ III Γ περιόδου πιθανῶς. ΑΔ 1961-62 Χρον., 196. Epirus, 335, 337. Θεσπρωτία, 65. Δωδώνη 1976, 338.

ΥΕ III Γ θέσις 23.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

6. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΝ. Νεολ. θέσις 9, ΠΕ 8. Λείψανα ΜΕ οἰκισμοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ξυλόκαστρον-Ἐφύρα, μαρτυρουμένου ἐκ τῆς παρουσίας τοπικῆς κεραμικῆς καὶ ἐνὸς ΜΕ τάφου περιέχοντος χαλκᾶ κτερίσματα. Θεσπρωτία, 62-63. ΠΑΕ 1980, 33.

ΥΕ III Α θέσις 6, ΥΕ III Β 17, ΥΕ III Γ 25, ὑπομυκ. 9, πρωτογ. 8.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

7. ΓΙΑΝΝΙΩΤΙΟΝ. Εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ χωρίου Γιαννιώτιον Ἄρτης, ἐγγὺς τῶν συνόρων τῶν Νομῶν Ἄρτης καὶ Αἰτωλοακαρνανίας, κατὰ τὴν διάρκειαν ἰσοπεδωτικῶν ἐργασιῶν, εὗρέθη καὶ κατεστράφη κιβωτιόσχημος τάφος, ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὁποίου ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου παρέδωκεν εἰς τὸ Μουσεῖον (Ἄρτης) χαλκοῦν ΜΕ μονόστομον μαχαίριον με δύο ἥλους καὶ τεμάχια δύο ΜΕ ἀγγείων. ΑΔ 1968 Χρον., 286. Δωδώνη 1976, 273, 328-329, 336.

II. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**Α. ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ**

8. ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ. Νεολ. θέσις 12, ΠΕ 10. Τὸ ἀνώτατον στρῶμα τοῦ οἰκι-

σμού της θέσεως πρέπει ίσως κατά τον W.A. Heurtley να χρονολογηθῇ εἰς τὴν μέσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ τῆς κεντρικῆς Μακεδονίας. P-M, 59.

Β. ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

9. ΔΙΣΠΗΛΙΟ. Νεολ. θέσις 13, ΠΕ 12. Διάτρητοι λίθινοι πελέκεις, ἐκ τοῦ λιμναίου οἰκισμοῦ, τῶν πρώιμων χρόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (ΠΑΕ 1938, 60. ΑΑΑ 1968, 165) καὶ ἐν ΜΕ ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Κοζάνης ἐκ τῆς περιοχῆς μεταξὺ Καστοριάς καὶ Γρεβενῶν. Macedonia I, 274 (ὑποσημ. 3).

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ

10. ΑΡΝΙΣΣΑ. Βιβλιογραφία: Ἀθηνᾶ 1913, 435. Geogr. Journ. 1936, 455. BCH 1954, 159. Μακεδονικά 1966-67, 308. Macedonia I, 266-267, 340. Excavations 1980, 104 (Lake Vegoritis).

Ἡ ὑποχώρησις τῶν ὑδάτων τῆς Βεγορίτιδος λίμνης (πρῶην λίμνη τοῦ Ὀστρόβου) τὸ ἔτος 1954 ἀπεκάλυψε, κατὰ τὴν ΒΑ ὄχθην αὐτῆς παρὰ τὸ 135ον χιλιόμετρον τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης Φλωρίνης καὶ ἀνατολικῶς τῆς Ἀρνίσσης, ὅπου πρὸ πολλοῦ (Ἀθηνᾶ 1913, 435. Geogr. Journ. 1936, 455) εἶχον ἐπισημανθῇ προϊστορικοὶ τάφοι, ἕνα ταφικὸν περίβολον ἐξ ὀρθίων πλακῶν διαμέτρου 11,50 μ. περικλείοντα 12 τάφους, θήκας σχηματιζομένας δι' ὀρθίων πλακῶν, ἄλλοι δὲ ὅμοιοι τάφοι ὑπῆρχον καὶ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου (BCH 1954 140. JHS 1954, 159. Μακεδονικά 1966-67, 308). Οἱ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τάφοι εἰκάσθη ὅτι περιεβάλλοντο ὑπὸ δευτέρου περιβόλου μὴ διασωθέντος (Macedonia I, 266-267), ἡ ὅλη δὲ ταφικὴ κατασκευὴ ἔχει παραλληλίσθῃ πρὸς ὁμοίους διπλοῦς ταφικοὺς περιβόλους τῆς Ἀλβανίας καὶ ἔχει προταθῇ νὰ χρονολογηθοῦν οἱ μὲν τάφοι τοῦ ἐσωτερικοῦ περιβόλου εἰς τὴν ΜΕ περίοδον οἱ δὲ ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ σιδήρου, ὅπως καὶ τὰ γειτονικὰ νεκροταφεῖα τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος-Πάτελι, τῶν Βεγόρων καὶ τοῦ Φαραγγίου ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὀχθῶν τῆς Βεγορίτιδος, τὰ περιγραφόμενα μετὰ τῶν πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν θέσεων κατωτέρω. Macedonia I, 340.

Πρωτογ. θέσις 35, γεωμ. 27.

11. ΣΚΥΔΡΑ. Βιβλιογραφία: PZ 1964, 31. Balk. Stud. 1966, 106 (εἰκ. 3), 107 (εἰκ. 4). Μακεδονικά 1966-67, 308. IPS, 32, 66. ΑΔ 1975 Χρον., 257.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλιοκκλησιά, περὶ τὰ 500 μ. νοτίως τῆς Σκύδρας,

έχουν αναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (PZ 1964, 31), ἐν οἷς καὶ τινα μινύεια (Balk. Stud. 1966, 106 εἰκ. 3) καὶ ἄλλα ὄστρακα ΥΕ χρόνων ἐνδεχομένως (Balk. Stud. 1966, 107 εἰκ. 4), δοκιμαστικὴ δὲ σκαφὴ εἰς τὴν θέσιν ἀπεκάλυψε, πλὴν μεταγενεστέρων τάφων, καὶ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων, ἐκ κεκινημένων ὁμως ἐπιχώσεων. ΑΔ 1975 Χρον., 257.

ΥΕ θέσις 6, γεωμ. 29.

Z. ΝΟΜΟΣ ΚΙΑΚΙΣ

12. ΚΑΛΙΝΔΟΙΑ. ΠΕ θέσις 19. Στρώμα τῆς ΜΕ περιόδου, πάχους 4,55 μ., περιέχον λείψανα πλινθοκτίστων καλυβῶν, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὑρήματα. Antiqu. Journ. 1926, 59-72. P-M, 31-32 κ.έ.

ΥΕ III Γ θέσις 32.

13. ΤΟΥΜΠΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1953-54 Μέρος Β, 113, 119-120. ΑΑ 1962, 300. GAMS, 176. Balk. Stud. 1966, 108 (εἰκ. 5). Χαριστήριον εἰς Ἄ.Κ. Ὁρλάνδον, τόμ. III, 234 (ὑποσημ. 6). IPS, 35, 67. Excavations 1980, 102.

Ἐκ τραπεζοειδοῦς γηλόφου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Τούμπα τῆς ἐπαρχίας Παιονίας καὶ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς δυτικῆς ὁχθῆς τοῦ Ἀξιοῦ, ἔχουν συλλεγῇ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐν οἷς καὶ ἐν ΥΕ III Α μυκηναϊκὸν ὄστρακον, καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. ΑΕ 1953-54 Μέρος Β, 113, 119-120. IPS, 35, 67.

ΥΕ III Α θέσις 8, γεωμ. 33.

14. ΑΣΠΡΟΣ. ΠΕ θέσις 23. Πιθανὰ ΜΕ ἐπιφανειακά ὄστρακα. IPS, 57.

ΥΕ III θέσις 10, πρωτογ. 42, γεωμ. 35.

15. ΑΞΙΟΧΩΡΙΟΝ-ΒΑΡΔΑΡΟΦΤΣΑ. ΠΕ θέσις 25. Στρώμα κατοικήσεως, πάχους 2 μ., τῆς ΜΕ περιόδου. BSA 1925-26, 17-19, 33, 41, 45. P-M, 89-93, 204, 213.

ΥΕ I θέσις 1, ΥΕ II 2, ΥΕ III Α 9, ΥΕ III Β 24, ΥΕ III Γ 34, ὑπομυκ. 16, πρωτογ. 43, γεωμ. 38.

16. ΓΑΛΛΙΚΟΣ. ΠΕ θέσις 27. Τοπικὴ ΜΕ κεραμική. BCH 1917-19, πίν. 18, 7. P-M, 205-206.

ΥΕ III θέσις 13, γεωμ. 39.

Η. ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

17. ΕΠΙΣΚΟΠΗ. Έκ γηλόφου, κειμένου περί τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Ἐπισκοπὴ τῆς ἐπαρχίας Ναούσης (Balk. Stud. 1966, 107 εἰκ. 4, ἀριθ. 8), ἔχουν ἀναφερθῇ, λίθινος πέλεκυς, σφονδύλιον καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ μεταγενέστερα. IPS, 10, 58.
ΥΕ θέσις 15, γεωμ. 40.

18. ΒΕΡΓΙΝΑ. ΠΕ θέσις 28. Αἱ ἀρχαιότεραι ταφαὶ εἰς τὸν τύμβον Ζ καὶ ἐνδεχομένως καὶ εἰς ἄλλους τύμβους, κατὰ τὸν N.G.L. Hammond, πρέπει νὰ χρονολογηθοῦν εἰς τὴν ΜΕ περίοδον. Macedonia I, 266-268, 316, 328-329.
ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 35, πρωτογ. 45, γεωμ. 45.

Θ. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

19. ΚΑΣΤΑΝΑΣ. ΠΕ θέσις 29. Λείψανα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς φάσεως Β τῆς περιόδου Ι τοῦ οἰκισμοῦ (Kastanas 4, 194 εἰκ. 106) καὶ ἐκ τῆς περιόδου ΙΙΙ. Kastanas 3, 15, 198-203, Kastanas 6, 15-16.
ΥΕ Ι θέσις 2, ΥΕ ΙΙ, 3 ΥΕ ΙΙΙ Α 10, ΥΕ ΙΙΙ Β 25, ΥΕ ΙΙΙ Γ 36, ὑπομυκ. 17, πρωτογ. 46, γεωμ. 46.

20. ΑΣΣΗΡΟΣ. Νεολ. θέσις 37. Ἡ πρώτη κατοίκησις τῆς θέσεως ἔχει προταθῇ νὰ χρονολογηθῇ περὶ τὸ ἔτος 2000 π.Χ. ἂν καὶ τὸ μόνον δυνάμενον νὰ συνδεθῇ πρὸς τὴν ΜΕ περίοδον εὔρημα εἶναι ὄστρακον τοπικῆς προελεύσεως μιμούμενον τὰ φαιὰ μινύεια ἀγγεῖα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὴν περίοδον 1800-1700 π.Χ. ΑΔ 1976 Χρον., 252. BSA 1980, 250, 1987, 313.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 11, ΥΕ ΙΙΙ Β 26, ΥΕ ΙΙΙ Γ 37, ὑπομυκ. 18, πρωτογ. 47, γεωμ. 47.

21. ΣΟΧΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1936, 145-146, 1939, 256, 1940, 272. ΠΑΕ 1937, 76-77. Μακεδονικά 1940, 479-481. JHS 1944, 93. IPS, 33, 46. Macedonia I, 348 (ὑπόσημ. 1).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Κοτζιά τὰ ἔτη 1938-1939 ἐπὶ τοῦ γηλόφου Τούμπα τοῦ Οὔρδα (ἄποψις: Μακεδονικά 1940, 480 εἰκ. 14), κειμένου ΝΔ τοῦ χωρίου Σοχὸς καὶ 2,5 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Αὐγὴ τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ Κεραμόπουλλος εἶχε συλλέξει προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ λίθινον πέλεκυν (ΠΑΕ 1937, 76-77), ἔφεραν εἰς φῶς τέσσαρα διαδοχικὰ στρώματα κατοικήσεως, τὰ δύο κατώτερα

τῶν ὁποίων περιεῖχον λείψανα ὀρθογωνίων οἰκημάτων, τὸ τρίτον λείψανα 13 κυκλωτερῶν καλυβῶν καὶ τὸ ἀνώτερον λείψανα τετραγώνου κτίσματος. Τὸ κατώτατον στρῶμα, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, ἀνέρχεται μέχρι τῶν ΜΕ χρόνων, ἐν ᾧ τὸ ἀνώτατον ἀνήκει εἰς τὴν πρώιμον ἐποχὴν τοῦ σιδήρου. Ἐκ τῆς θέσεως ἔχουν ἐπὶ πλέον συλλεγῆ ὕε ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα μυκηναϊκά. ΑΑ 1936, 145-146, 1939, 256, 1940, 272. Μακεδονικά 1940, 479-481. JHS 1944, 93. IPS, 33, 66.

(β) Μεταξὺ τῆς προηγουμένης θέσεως καὶ τοῦ χωρίου Σοχὸς ἔχει ἀναφερθῆ ὅτι ὑπῆρχεν ἕτερος προϊστορικός γήλοφος, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὄστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΑ 1936, 146.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 18, πρωτογ. 48, γεωμ. 49.

22. ΚΟΥΦΑΛΙΑ. Νεολ. θέσις 39, ΠΕ 31. Πιθανὰ ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Τούμπα Λειβάδη καὶ (β) Τούμπα Κουφαλίων. IPS, 67 (ἀριθ. Α 13-14).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 19, γεωμ. 50.

23. ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑΝΑ. ΠΕ θέσις 32. Ὅστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 64.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 20.

24. ΝΤΟΥΡΜΟΥΣΛΙ. ΠΕ θέσις 35. Ὅστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ρ-Μ, 206. IPS, 58.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 24.

25. ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ-ΣΑΡΑΤΣΙ. Νεολ. θέσις 43, ΠΕ 38. Εἰς τὴν μέσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ ἀνήκει τὸ δεύτερον ἐκ τῆς βάσεως στρῶμα τῆς ἐπιχώσεως, πάχους 3,50 μ., καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. BSA 1928-30, 127-129, 145-146 (περίοδος Β). Ρ-Μ, 90-91, 92, 206-207, 213.

ΥΕ Ι θέσις 3, ΥΕ ΙΙ 4, ΥΕ ΙΙΙ Α 12, ΥΕ ΙΙΙ Β 27, ΥΕ ΙΙΙ Γ 38, ὑπομυκ. 19, πρωτογ. 49.

26. ΑΣΠΡΟΒΡΥΣΗ. Βιβλιογραφία: BCH 1917-19, 111-112 (ἀριθ. 8, Akbounar). BSA 1918-19, 4 (B. Akbounar), 31, 60-61 (Akbounar). Archaeologia 1923-24, 80-81, πίν. 27 (ἀριθ. 2). BMC I (I), 16 (Α 76), 19 (Α 90, 7, Α 91, 4, Α 95, 1). Ρ-Μ σ. XXIII (ἀριθ. S 5), 224 (ἀριθ. 449), πίν. XVIII (ἀριθ. 449). IPS, 6, 57. AE 1979 Χρον., 53.

Ἀνασκαφὴ τοῦ S. Casson τὸ ἔτος 1918 ἐπὶ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀσπρόβρυση (πρῶην Ἀκμπουνάρ) τῆς ἐπαρχίας Θεσσαλονίκης (BCH 1918-19, 60-61), ἀπεκάλυψε κεραμικὴν τῆς μέσης (Ρ-Μ σ. XXIII, ἀριθ. S 5) καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ

χαλκού, ἐν ᾗ καὶ τινα μυκηναϊκὰ ὄστρακα. BSA 1918-19, 60-61. BMC, ἔ.ἀ. P-M, 224 (ἀριθ. 449). IPS, 6, 57.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 28.

27. ΛΕΜΠΕΤΙ. ΠΕ θέσις 40. Κεραμικὴ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκού. BCH 1917-19, 216, εἰκ. 32, πίν. IV, 5, 8. P-M, 207.

ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 39, ὑπομυκ. 20, πρωτογ. 54.

28. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ-ΤΟΥΜΠΙΑ. Νεολ. θέσις 53, ΠΕ 42. Κεραμικὴ καὶ ἄλλα λείψανα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκού. P-M, 207. IPS, 59.

ΥΕ Ι θέσις 4, ΥΕ ΙΙ 5, ΥΕ ΙΙΙ Α 13, ΥΕ ΙΙΙ Β 28, ΥΕ ΙΙΙ Γ 40, ὑπομυκ. 21, πρωτογ. 56.

29. ΠΥΛΑΙΑ. Νεολ. θέσις 54, ΠΕ 43. Εἰς τὴν Μέσην περίοδον τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκού ἔχει ἀποδοθῆ μέρος τοῦ ἀρχαιοτέρου στρώματος τῆς θέσεως. P-M, 25.

ΥΕ Ι θέσις 5, ΥΕ ΙΙ 6, γεωμ. 58.

30. ΘΕΡΜΗ-ΣΕΔΕΣ. Νεολ. θέσις 55, ΠΕ 44. Ἡ ΜΕ περίοδος πρέπει νὰ ἐκπροσωπεῖται εἰς τὴν θέσιν ὑπὸ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀνωτέρου μέρους τοῦ στρώματος Α τῆς τοποθεσίας (α). BCH 1916, 276, 1917-19, 158-159. P-M, 24, 207.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 29, γεωμ. 59.

31. ΓΟΝΑ. ΠΕ θέσις 45. Λείψανα κατοικήσεως καὶ κεραμικὴ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκού ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἐπιχώσεων τοῦ στρώματος Α. P-M, 23-24, 207.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 30, πρωτογ. 58.

32. ΝΕΑ ΡΑΙΔΕΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 56, ΠΕ 46. Κεραμικὴ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκού. IPS, 63.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 32.

33. ΕΠΙΒΑΤΑΙ. ΠΕ θέσις 50. Ὅστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκού πιθανῶς. IPS, 59.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 35.

Ι. ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

34. ΝΕΑ ΣΙΛΑΤΑ. ΠΕ θέσις 55. Πιθανὰ ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκού. IPS, 63.

ΥΕ θέσις 39, πρωτογ. 60, γεωμ. 62.

35. ΝΕΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ. Νεολ. θέσις 64, ΠΕ 56. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 62.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 40, πρωτογ. 61, γεωμ. 63.
36. ΟΡΜΥΛΙΑ. Νεολ. θέσις 66, ΠΕ 58. Ὅστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) καὶ (β). IPS, 64 (ἀριθ. C 7-8).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 41, γεωμ. 64.
37. ΒΕΡΙΑ. ΠΕ θέσις 59. Ὅστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 68.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 42, γεωμ. 65.
38. ΜΟΛΥΒΟΠΥΡΓΟΣ. ΠΕ θέσις 60. Εἰς τὴν μέσῃν περίοδον τοῦ χαλκοῦ ἀνήκει τὸ δευτερον στῶμα τοῦ οἰκισμοῦ, τὸ ὅποιον ἐκάλυπτεν ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ λόφου καὶ συνωδεύετο ἀπὸ τοπικὴν μινύειον κεραμικὴν. P-M, 12, 15-16, 91, 93, 209-213.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 43, πρωτογ. 63.
39. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Νεολ. θέσις 67. Κεραμικὴ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῶν δύο λόφων παρὰ τὸ χωρίον, τῶν ἐρευνηθέντων ὑπὸ τοῦ Κοτζιά. AA 1940, 278-279.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 44.
40. ΦΛΟΓΗΤΑ. Νεολ. θέσις 68, ΠΕ 61. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. BSA 1923-25, 31-32, (ἀριθ. B 12). P-M, σ. XXIII (ἀριθ. C 5).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 45, πρωτογ. 64, γεωμ. 66.
41. ΑΓΙΟΣ ΜΑΜΑΣ. Νεολ. θέσις 69, ΠΕ 62. Ἡ μέση ἐποχὴ τοῦ χαλκοῦ ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα (BSA 1927-28, 155. P-M, 7), κεραμικὴν (BSA 1927-28, 138-142. P-M, 91-92, 208) καὶ μικρὰ εὐρήματα. BSA 1927-28, 151, 155. P-M, 213.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 14, ΥΕ ΙΙΙ Β 32.
42. ΝΙΚΗΤΑΣ. ΠΕ θέσις 63. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 63.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 46, γεωμ. 67.
43. ΣΥΚΙΑ. Νεολ. θέσις 72. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 66.
44. ΤΟΡΩΝΗ. ΠΕ θέσις 65. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 66.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 48, ὑπομυκ. 24, πρωτογ. 65, γεωμ. 68.

ΙΑ. ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

45. ΒΕΡΓΗ. ΠΕ θέσις 75. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. IPS, 68.
ΥΕ θέσις 60, γεωμ. 70.

ΙΓ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

46. ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ. Νεολ. θέσις 99, ΠΕ 89. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐνδεχομένως. AAA 1973, 138-142. AIARS 1978 (Op. Ath. 12), 141. Paradeisos, 13, 135-136.
ΥΕ θέσις 73.

ΙΙΙ. ΘΡΑΚΗ**Β. ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ**

47. ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 97. Ἐπιφανειακή κεραμική ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Συκιές τῆς πρωίμου ἢ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1973 Χρον., 467.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

48. ΜΑΚΡΗ. Νεολ. θέσις 136, ΠΕ 110. Κεραμική, παρεμφερῆς πρὸς τὴν μινύειον, τῆς πρωίμου ἢ μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. AAA 1974, 80.

ΙV. ΘΕΣΣΑΛΙΑ**Α. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ**

49. ΓΟΝΝΟΙ. Νεολ. θέσις 140, ΠΕ 114. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μπεσίκ Τεπέ. EMF, 139. GAC, 285.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 17, ΥΕ ΙΙΙ Β 38, ΥΕ ΙΙΙ Γ 50, γεωμ. 83.
50. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΕΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Ρ-Τ, 10 (ἀριθ. 81 Karatsoli). JHS 1962 AR, 30-31. GAMS, 154-155. ΑΔ 1965 Χρον., 318, 1981 Χρον., 255-257. 261 (ἀριθ. 14). CS, 146-147 (Ἡλώνη). GAC, 286-287. Excavations 1980, 131-132. NMBT, 112, 210 (ἀριθ. 49). Μ-Χ, 31 κ.έ.

(α) Ἐπὶ τοῦ λόφου Καστρί περὶ τὰ 100 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀργυροπούλειον (πρῶην Καρατσόλι) τῆς ἐπαρχίας Τιρνάβου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου

υπάρχει ναός της Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστός (P-T, 10 ἀριθ. 81) ὡς προϊστορικὸς οἰκισμὸς, οἱ R. Hope Simpson καὶ J.F. Lazenby παρατήρησαν τὸ ἔτος 1961, εἰς σημεῖον διαβρώσεως τοῦ ἐδάφους, ΥΕ στρώματα πάχους περίπου 3 μ. καὶ τοῖχον οἰκίας ὕψους 2 μ. συνέλεξαν δὲ ὠχρὰ μινύεια ὄστρακα, πιθανῶς ΜΕ, καὶ πολυάριθμα ἄλλα τεμάχια ἀγγείων ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ καὶ ἱστορικῶν χρόνων. JHS 1962 AR, 30-31.

(β) Ἐκσκαφαὶ θεμελίων διὰ μηχανικοῦ ἐκσκαφέως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου ἀπεκάλυψαν δύο θολωτοὺς πρωτογεωμετρικοὺς τάφους ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1965 Χρον., 318, 1981 Χρον., 255-257. Μ-Χ, 31, 180 κ.έ. ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 18, ΥΕ ΙΙΙ Β 39, ΥΕ ΙΙΙ Γ 51, πρωτογ. 78.

51. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 141, ΠΕ 115. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α). NMBT, 109, 210 (ἀριθ. 47).
ΥΕ θέσις 77.
52. ΜΑΓΟΥΛΑ. Νεολ. θέσις 142. Ἐπιφανειακὰ νεολιθικὰ ἢ ΜΕ ὄστρακα καὶ λιθίνη διάτρητος ἀξίνη. P-T, 12 (ἀριθ. 124). GAMS, 155-156. Argissa IV (I), 127.
ΥΕ ΙΙ θέσις 8, ΥΕ ΙΙΙ Α 20.
53. ΡΟΔΙΑ. Νεολ. θέσις 143, ΠΕ 116. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαγούλα τοῦ Πέρα Μαχαλᾶ. GAC, 286. Argissa IV (I), 134.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 21, ΥΕ ΙΙΙ Β 41, πρωτογ. 79.
54. ΣΥΚΟΥΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 144, ΠΕ 117. Μινύειος καὶ ἀμαυρόχρωμος κεραμικὴ ἐκ τοῦ λόφου Μπουνάρμπασι (Magulen, 67-68) καὶ τάφος σχηματιζόμενος διὰ πλακῶν, ἐκ τοῦ ΝΔ ἄκρου τοῦ λόφου, ὁ ὁποῖος περιεῖχε τρία ΜΕ ἢ πρῶιμα ΥΕ ἀγγεῖα. ΑΔ 1964 Χρον., 262. NMBT, 103-104 (εἰκ. 31). Argissa IV (I), 122.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 22, ΥΕ ΙΙΙ Β 42, ΥΕ ΙΙΙ Γ 52, πρωτογ. 80, γεωμ. 84.
55. ΔΟΜΕΝΙΚΟΝ. Νεολ. θέσις 145, ΠΕ 118. Οἰκισμὸς ΜΕ χρόνων ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ). NMBT, 140.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 78, γεωμ. 85.
56. ΡΑΧΜΑΝΙ. Νεολ. θέσις 147, ΠΕ 119. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν στρωμάτων ΙΙΙ-ΙΥ. P-T, 33-37. Argissa IV (I), 124.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 23, ΥΕ ΙΙΙ Β 44, ΥΕ ΙΙΙ Γ 53, ὕπομυκ. 32, πρωτογ. 81.

57. ΤΙΡΝΑΒΟΣ. Νεολ. θέσις 148, ΠΕ 120. Λείψανα τῆς ΜΕ περιόδου. NMBT, 210 (ἀριθ. 51).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 79.
58. ΑΜΠΕΛΩΝ. Νεολ. θέσις 149, ΠΕ 121. Πιθανὰ ΜΕ λείψανα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) ΒΔ ἄκρον τοῦ χωρίου καὶ (β) Κασέρι Μαγούλα. NMBT, 210 (ἀριθ. 54-55).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 80, πρωτογ. 82.
59. ΦΑΛΑΝΝΑ. Νεολ. θέσις 151, ΠΕ 123. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. GAMS, 153-154. GAC, 285. NMBT, 113-122 (εἰκ. 57).
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 24, ΥΕ ΙΙΙ Β 45, ΥΕ ΙΙΙ Γ 54, γεωμ. 86.
60. ΜΑΡΜΑΡΙΑΝΗ. Νεολ. θέσις 152, ΠΕ 124. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου καὶ λίθιναι διάτρητοι ἀξῖναι. Δ-Σ, 259-260, 319 (εἰκ. 162-163, 244-245). Ρ-Τ, 53-54. GAC, 283. NMBT, 98, 209 (ἀριθ. 40). Argissa IV (I), 127-128.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 25, ΥΕ ΙΙΙ Β 46, ΥΕ ΙΙΙ Γ 55, πρωτογ. 83, γεωμ. 87.
61. ΧΑΣΑΜΠΑΛΙ-ΓΕΝΤΙΚΙ. Νεολ. θέσις 155, ΠΕ 125. Δύο ἀψιδοειδῆ οἰκοδομήματα συνοδευόμενα ἀπὸ χειροποίητον κεραμικὴν ὑστέρων ΠΕ ἢ πρωίμων ΜΕ χρόνων καὶ δύο ἐπιφανειακὰ μινύεια ὄστρακα ὡς καὶ ΜΕ ἀμαυρόχρωμον ἀγγεῖον καὶ ἄλλα χειροποίητα ἀγγεῖα ἐκ τυχαίως ἀνακαλυφθέντος τάφου εἰς τὴν θέσιν Γεντίκι. Θεσσαλικά 1960, 53-60, 1962, 35-40, 47-50. ΑΔ 1968 Χρον., 269. Argissa IV (I), 122.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 26, ΥΕ ΙΙΙ Β 47, πρωτογ. 84.
62. ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 156, ΠΕ 126. Δύο ΜΕ τάφοι περιέχοντες ἀνὰ ἓν ἀγγεῖον ἑκαστος (ΑΔ 1973-74 Χρον., 574-575) καὶ ἄλλη ΜΕ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Σουφλί Μαγούλα. ΑΑ 1959, 64-65. Θεσσαλικά 1958, 79. Argissa IV (I), 135-136.
ΥΕ ΙΙ θέσις 9, ΥΕ ΙΙΙ Α 27, ΥΕ ΙΙΙ Β 48.
63. ΔΟΓΑΝΗ-ΑΝΑΒΡΑ. ΠΕ θέσις 127. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. GAC, 283.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 82.
64. ΑΡΓΙΣΣΑ-ΓΚΡΕΜΝΟΣ. Παλαιολ. θέσις 37, νεολ. 157, ΠΕ 128. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Argissa III (I), 96-106, Argissa IV (I), 5-116, Argissa IV (II), 1-81.
ΥΕ Ι θέσις 6, ΥΕ ΙΙ 10, ΥΕ ΙΙΙ Α 29, ΥΕ ΙΙΙ Β 50, ΥΕ ΙΙΙ Γ 57, ὑπομυκ. 33, πρωτογ. 86, γεωμ. 88.

65. ΛΑΡΙΣΑ. Νεολ. θέσις 158, ΠΕ 129. Στρώματα ΜΕ κατοικήσεως και δύο ΜΕ τάφοι εξ ὀρθίων πλακῶν, εὐρεθέντες ὁ εἷς ἐπὶ τῆς δυτικῆς καὶ ὁ ἕτερος ἐπὶ τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς ἀκροπόλεως, οἷτινες περιεῖχον συν-εσταλμένους νεκροὺς συνοδευομένους ἀπὸ τρία ἀγγεῖα συνολικῶς καὶ χαλκοῦν δακτύλιον. ΑΔ 1971 Χρον., 300-303, 1972 Χρον., 411-412, 1980 Χρον., 287-288. Argissa IV (I), 126.
 ΥΕ II θέσις 11, ΥΕ III A 30, ΥΕ III B 51, ΥΕ III Γ 58, πρωτογ. 87.
66. ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 159, ΠΕ 130. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιό-
 δου πιθανῶς ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μεσιανὴ Μαγούλα.
 Δ-Σ, 122-124. Ρ-Τ, 55-56. GAC, 281. Argissa IV (I), 128-129. NMBT,
 209 (ἀριθ. 34).
 ΥΕ III θέσις 83.
67. ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΣ. Νεολ. θέσις 160, ΠΕ 131. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα
 ἐκ τῶν θέσεων (α) Καραγάτς Μαγούλα καὶ (β) Καβάκη Μαγούλα.
 GAC, 280.
 ΥΕ III θέσις 84, πρωτογ. 88, γεωμ. 89.
68. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΟΝ. Νεολ. θέσις 161, ΠΕ 132. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα.
 Argissa IV (I), 125, 139 (ὑποσημ. 288). NMBT, 125 (εἰκ. 62).
 ΥΕ III A θέσις 31, ΥΕ III B 52.
69. ΜΟΔΕΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 163, ΠΕ 133. Πιθανὰ ΜΕ λείψανα. NMBT,
 209 (ἀριθ. 25).
 ΥΕ III θέσις 87.
70. ΜΕΛΙΑ. Νεολ. θέσις 164, ΠΕ 134. Πιθανὰ ΜΕ λείψανα. NMBT, 209
 (ἀριθ. 22).
 ΥΕ III θέσις 88.
71. ΝΙΚΑΙΑ. Νεολ. θέσις 165, ΠΕ 135. Πιθανὰ ΜΕ λείψανα. NMBT, 209
 (ἀριθ. 27).
 ΥΕ III θέσις 89.
72. ΝΕΑ ΛΕΥΚΗ. Νεολ. θέσις 166, ΠΕ 136. Πιθανὰ ΜΕ λείψανα. NMBT,
 109 (ἀριθ. 24).
 ΥΕ III θέσις 90, γεωμ. 90.
73. ΚΡΑΝΝΩΝ. Νεολ. θέσις 167, ΠΕ 137. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ
 τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως. ΑΔ 1960 Χρον., 182. GAMS, 157.
 GAC, 289. Argissa IV (I), 125.
 ΥΕ III θέσις 91, πρωτογ. 90α, γεωμ. 91.

74. ΝΕΑΙ ΚΑΡΥΑΙ. Νεολ. θέσις 168, ΠΕ 138. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1960 Χρον., 185-186. Argissa IV (I), 129.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 92.
75. ΚΥΨΕΛΗ. Νεολ. θέσις 169, ΠΕ 139. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. Argissa IV (I), 126.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 93.
76. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Νεολ. θέσις 173, ΠΕ 141. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς βορείας παρυφῆς τοῦ χωρίου καὶ ΜΕ νεκροταφεῖον εἰς τὴν τοποθεσίαν (δ) Κοῦκος ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, δύο τάφοι τοῦ ὁποίου ἀνεσκάφησαν. ΑΔ 1975 Χρον., 196. AAA 1978, 156-159.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 95, γεωμ. 92.
77. ΚΑΛΟΝ ΝΕΡΟΝ. Νεολ. θέσις 174, ΠΕ 142. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαγούλα, εἰς τὸ Μουσεῖον Λαρίσης. Argissa IV (I), 120.
78. ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ-ΚΤΟΥΡΙ. Βιβλιογραφία: BCH 1931, 493, 1932, 122-191, 1956, 311. AA 1955, 229-231. PGP, 313. ΠΡΘ, 3, 89-91. EMF, 141. LMTS, 131-132, 134, 221. GAMS, 159-160. GDA, 207, 369. GAC, 290-291. Argissa IV (I), 125. Excavations 1980, 137 (Euhydria). NMBT, 211 (ἀριθ. 79-80). Μ-Χ, 37-38 κ.έ.
- (α) Ἐρευναι τῶν Υ. Bequignon τὸ ἔτος 1931 (BCH ἔ.ἀ.), Milojević τὸ ἔτος 1955 (AA ἔ.ἀ.) καὶ R. Hope Simpson τὸ ἔτος 1958 (GAMS ἔ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Κτούρι, μεταξὺ τῶν χωρίων Ἑλληνικὸν καὶ Πολυνέριον τῆς ἐπαρχίας Φαρσάλων, ἔχουν φέρει εἰς φῶς δύο διαδοχικὰς πολυγωνικὰς ὀχυρώσεις καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β κεραμικὴν. GAC, 290-291. Μ-Χ, 37-38 κ.έ.
- (β) Ἐρευναι τοῦ Υ. Bequignon ἐπὶ τοῦ λόφου Μαγούλα, περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἀπεκάλυψαν λείψανα ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ, ὑπομυκηναϊκῶν καὶ πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. BCH, 1932, 139-174. ΠΡΘ, 3, 89-91. GAC, 291. Argissa IV (I), 125. NMBT, 211 (ἀριθ. 80). Μ-Χ, 37-38 κ.έ.
- ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 33, ΥΕ ΙΙΙ Β 54, ΥΕ ΙΙΙ Γ 59, ὑπομυκ. 34, πρωτογ. 91.
79. ΑΣΠΡΟΓΕΙΑ. Νεολ. θέσις 178, ΠΕ 144. Δύο τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ ΜΕ κεραμικὴ. Ρ-Τ, 132-133. Argissa IV (I), 134.
80. ΑΜΠΕΛΕΙΑ. ΠΕ θέσις 145. Στῶμα πάχους 0,60 μ. τῆς ΜΕ περιόδου, βόθρος, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. BCH 1932, 100-107. Argissa IV (I), 129 (Palaiokastro-Derengli).
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 35, ΥΕ ΙΙΙ Β 55, πρωτογ. 92, γεωμ. 93.

81. ΕΡΕΤΡΙΑ-ΤΣΑΓΓΛΙ. Νεολ. θέσις 179. Εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἀνήκει τὸ στῶμα VIII τοῦ οἰκισμοῦ, τάφοι σχηματιζόμενοι δι' ὀρθίων πλακῶν, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα. Ρ-Τ, 86-130. Argissa IV (I), 138.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 99.

82. ΦΑΡΣΑΛΑ. Νεολ. θέσις 181, ΠΕ 147. Δύο ΜΕ τάφοι σχηματιζόμενοι δι' ὀρθίων πλακῶν, οἱ ὅποιοι περιεῖχον, πλὴν τῶν νεκρῶν, ΜΕ κεραμικήν, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ χαλκὴν λαβίδα, καὶ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Ἁγία Παρασκευή (ΠΑΕ 1955, 146. ΑΔ 1964 Χρον., 260-261, 1973-74 Χρον., 566-567, 576-578, 1975 Χρον., 194. Argissa IV (I), 131) καὶ (α) Μαγούλα Ἀμπελιᾶ. NMBT, 211 ἀριθ. 90.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 37, ΥΕ ΙΙΙ Β 57, ΥΕ ΙΙΙ Γ 60, ὑπομυκ. 35, πρωτογ. 93, γεωμ. 94.

Β. ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

83. ΑΓΡΙΛΙΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1955, 272. AJA 1955, 227. JHS 1955 AR, 14. ΠΑΕ 1958, 78. ΠΡΘ, 61. LMTS, 38-39, 132. GAMS, 163. AAA 1968, 293. GDA, 98-99, 101-102, 368. GAC, 298. Excavations 1980, 129. Argissa IV (I), 121. NMBT, 131-140, 210 (ἀριθ. 67). Μ-Χ, 31 κ.έ.

Ἀνασκαφὴ τοῦ Βερδελῆ τὸ ἔτος 1954 εἰς τὴν θέσιν Ἁγίος Ἀθανάσιος, παρὰ τὸ χωρίον Ἀγριλιὰ (πρῶην Σμόλια) τῆς ἐπαρχίας Καλαμπάκας, ἀπεκάλυψε λείψανα καμπυλογράμμου ΜΕ οἰκίας καὶ δέκα περίπου τάφους σχηματιζομένους δι' ὀρθίων πλακῶν «τῆς τελευταίας μυκηναϊκῆς περιόδου» καὶ περιέχοντας χειροποίητα τοπικοῦ χαρακτῆρος καὶ τροχήλατα μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ εὐρήματα, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου καὶ περιεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Feuer. NMBT, 131-140. Argissa IV (I), 121.

ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 61.

84. ΖΑΡΚΟΣ. Νεολ. θέσις 186, ΠΕ 149. Στρώματα ΜΕ κατοικήσεως ἐπὶ τοῦ γηλόφου Πλατεῖα Μαγούλα, συναντηθέντα μέχρι βάθους 1,70 μ. (ΑΔ 1976 Χρον., 175), καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. GAMS, 157. Argissa IV (I), 132. Καύσεις, 64.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 102.

85. ΤΡΙΚΚΑΛΑ. Νεολ. θέσις 188, ΠΕ 150. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ βαθέων στρωμάτων. ΠΑΕ 1958, 70, 72-73. Θεσσαλικά 1959, 72, 78. ΑΔ 1960 Χρον., 170, 1966 Χρον., 247. Argissa IV (I), 137. NMBT, 127.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 40, ΥΕ ΙΙΙ Β 60, ΥΕ ΙΙΙ Γ 62, πρωτογ. 96, γεωμ. 96.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

86. ΚΟΣΚΙΝΑΣ. Νεολ. θέσις 189, ΠΕ 151. Πιθανά ΜΕ ὄστρακα. Argissa IV (I), 125.
87. ΟΜΟΛΙΟΝ. Νεολ. θέσις 193, ΠΕ 153. Πιθανά ΜΕ λείψανα. NMBT, 211 (ἀριθ. 78).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 105.
88. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ. ΠΕ θέσις 154. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μακρυὰ Μαγούλα. GAMS, 161. GAC, 296-297. Argissa IV (I), 127.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 61, γεωμ. 97.
89. ΚΑΡΔΙΤΣΑ. Νεολ. θέσις 195, ΠΕ 155. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαγούλα δυτικῶς τῆς Καρδίτσης. GAMS, 162. GAC, 297. Argissa IV (I), 124.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 106, γεωμ. 98.
90. ΣΟΦΑΔΕΣ. Νεολ. θέσις 196, ΠΕ 156. Μινύειος ΜΕ κεραμική ἐκ τῶν στρωμάτων VII-VIII τοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν (α) Τζάνη Μαγούλα. Ρ-Τ, 144-145. Argissa IV (I), 138.
ΥΕ ΙΙ θέσις 16, ΥΕ ΙΙΙ Α 42.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

91. ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚΕΙΟΝ. Νεολ. θέσις 199, ΠΕ 157. Λείψανα ΜΕ κατοικήσεως, δύο ΜΕ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Πέτρα (ΑΜ 1937, 60 ὑποσημ. 1. ΑΑ 1960, 159-163. Argissa IV (I), 130) καὶ ἐνδεχομένως δύο ΜΕ τάφοι καὶ κεραμική ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Σιφριτζάλι. ΑΔ 1963 Χρον., 144. Argissa IV (I), 136.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 43, ΥΕ ΙΙΙ Β 63.
92. ΡΙΖΟΜΥΛΟΣ. Νεολ. θέσις 201, ΠΕ 159. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ντεληχάνι. ΑΜ 1937, 59 (ὑποσημ. 2). Argissa IV (I) 123.
93. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ-ΦΕΡΑΙ. Νεολ. θέσις 202, ΠΕ 160. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Μαγούλα Μπακάλη-ἀκρόπολις (GAMS, 149. Argissa IV (I), 132) καὶ στρώματα κατοικήσεως περιέχοντα ΜΕ ταφὰς καὶ κεραμικὴν ἐκ τῆς συγχρόνου πόλεως. ΑΑΑ 1977,

186-187 (εἰκ. 6-7). ΑΔ 1980 Χρον., 270-271, 1981 Χρον., 249, 1983 Χρον., 193-195, 1984 Χρον., 144-145, 1985 Χρον., 193.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 44, ΥΕ ΙΙΙ Β 64, ΥΕ ΙΙΙ Γ 63, ὑπομυκ. 38, πρωτογ. 100, γεωμ. 103.

94. ΒΟΛΟΣ-ΙΩΛΚΟΣ. Παλαιολ. θέσις 41, νεολ. 203, ΠΕ 161. Λείψανα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (ς) Κάστρο-Ίωλκός, ὅπου ΜΕ στρώμα πάχους 2,50 μ. τοῦλάχιστον περιελάμβανε 4-5 ἀρχιτεκτονικάς φάσεις, ἡ τελευταία τῶν ὁποίων ἦτο μεταβατική πρὸς τὴν ΥΕ περίοδον, ἀποτελουμένης ἀπὸ λείψανα τοίχων, παιδικὸν κιβωτιόσχημον τάφον καὶ κεραμικὴν (ΠΑΕ 1956, 123-125. Θεσσαλικά 1958, 5. Argissa IV (I), 124) καὶ (η) Πευκάκια-Νήλεια, ὅπου ΜΕ στρώμα πάχους 3,50 μ. περίπου περιεῖχε 10 διαδοχικάς φάσεις κατοικήσεως, ἀποτελουμένης ἀπὸ 5 ἀρχιτεκτονικά στρώματα καὶ κεραμικὴν. ΠΑΕ 1957, 60, 61, 65-66. Θεσσαλικά 1958, 10-12. BCH, 1971-1979 ἔ.ἀ. ΑΔ 1973 Χρον., 339-340. ΑΑΑ 1974, 45-51. Argissa IV (I), 130-131.

ΥΕ Ι θέσις 8, ΥΕ ΙΙ 17, ΥΕ ΙΙΙ Α 45, ΥΕ ΙΙΙ Β 65, ΥΕ ΙΙΙ Γ 64, ὑπομυκ. 39, πρωτογ. 101, γεωμ. 104.

95. ΣΕΣΚΛΟΝ. Νεολ. θέσις 204, ΠΕ 162. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς βορείας κλιτύος τῆς ἀκροπόλεως (Δ-Σ, 107-108. Ρ-Τ, 65. ΠΑΕ 1966, 6) καὶ ἐκ τοῦ ἐκτὸς τῆς ἀκροπόλεως χώρου (Δ-Σ, 118. ΠΑΕ 1976, 153, 162), περισσότεροι τῶν 170 τάφοι, ἐνίστε περιέχοντες ΜΕ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα, 160 τῶν ὁποίων ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τοῦ Τσουντα (Δ-Σ, 126-147 ἀριθ. 7-56, Ρ-Τ, 66-68), ἐννέα ὑπὸ τοῦ Θεοχάρη (ΠΑΕ 1963, 41, 1971, 18-19) καὶ ἄλλοι εὐρέθησαν τυχαίως κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν θεμελίων ἐντὸς τοῦ χωρίου Σέσκλον εἰς ἀπόστασιν 1200 μ. ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως. ΠΑΕ 1976, 162. Argissa IV (I), 135.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 66, πρωτογ. 102, γεωμ. 105.

96. ΔΙΜΗΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 205, ΠΕ 163. Εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἀνήκουν πιθανῶς τινὰ τῶν πενιχρῶν ἀρχιτεκτονικῶν λειψάνων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως (Δ-Σ, 65-69) καὶ 18 τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, ὁκτὼ τῶν ὁποίων ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τοῦ Στάη καὶ δέκα ὑπὸ τοῦ Τσουντα, τινὲς δὲ τούτων περιεῖχον ΜΕ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Δ-Σ, 125, 147-150. Argissa IV (I), 123.

ΥΕ ΙΙ θέσις 18, ΥΕ ΙΙΙ Α 46, ΥΕ ΙΙΙ Β 67, ΥΕ ΙΙΙ Γ 65, γεωμ. 106.

97. ΑΕΡΙΝΟΝ-ΠΕΡΣΟΥΦΛΙ. Νεολ. θέσις 206, ΠΕ 164. Ἀφθονα ἐπιφανειακά μινύεια ὄστρακα. ΑΔ 1963 Χρον., 143.

98. ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ-ΠΥΡΑΣΣΟΣ. Νεολ. θέσις 207, ΠΕ 165. Σποραδικὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τάφρου 3 ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τῆς ἀκροπόλεως (Θεσσαλικά 1959, 37, 60) καὶ στρώμα κατοικίσεως εὐρεθὲν νοτίως τῆς ἀκροπόλεως. Θεσσαλικά 1959, 37-38, 60, 63. ΑΔ 1960 Χρον., 170. Argissa IV (I), 133.
 ΥΕ II θέσις 19, ΥΕ III Α 47, ΥΕ III Β 68, πρωτογ. 103, γεωμ. 108.
99. ΜΙΚΡΟΘΗΒΑΙ. Νεολ. θέσις 208, ΠΕ 166. Ἀκτέριστος ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφος καὶ ἐν μινύειον ὄστρακον ἐκ τῆς τελευταίας φάσεως τοῦ προϊστορικοῦ στρώματος. Ρ-Τ, 166-167. Argissa IV (I), 132.
 ΥΕ III Α θέσις 48, ΥΕ III Β 69, πρωτογ. 104, γεωμ. 109.
100. ΑἸΔΙΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 209, ΠΕ 167. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκεται εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου. Ρ-Τ, 169. Θεσσαλικά 1959, 60. ΑΔ 1971, 417. Argissa IV (I), 121.
 ΥΕ III Β θέσις 70.
101. ΑΛΜΥΡΟΣ. Νεολ. θέσις 211. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου. Argissa IV (I), 121.
 ΥΕ III θέσις 108.
102. ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΝ-ΖΕΡΕΛΙΑ. Νεολ. θέσις 212, ΠΕ 168. Εἰς τὴν ΜΕ περί-
 δον ἀνήκει τὸ στρώμα VII τοῦ οἰκισμοῦ καὶ πιθανῶς οἱ ἐξ ὀρθίων πλα-
 κῶν τάφοι. Ρ-Τ, 158-159. Argissa IV (I), 139.
 ΥΕ I θέσις 9, ΥΕ II 20, ΥΕ III Α 50, ΥΕ III Β 72, πρωτογ. 106.
103. ΣΟΥΡΠΗ-ΑΛΟΣ. Νεολ. θέσις 213. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου, ἐκ τῆς
 τοποθεσίας (β) Μαγούλας νοτίως τοῦ χωρίου, εἰς τὸ Μουσεῖον Βόλου.
 Argissa IV (I), 136.
 ΥΕ II θέσις 21, ΥΕ III Α 51, πρωτογ. 107.
104. ΠΤΕΛΕΟΣ. Νεολ. θέσις 214. Ἀψιδοειδὴς οἰκία, ἐπτὰ περίπου ΜΕ τάφοι
 καὶ κεραμικὴ. ΠΑΕ 1951, 129-141, 1952, 164-171, 173-179, 1953, 123.
 Argissa IV (I), 133.
 ΥΕ I θέσις 10, ΥΕ III Α 52, ΥΕ III Β 73, ΥΕ III Γ 66, ὑπομυκ. 41,
 πρωτογ. 108.

ΒΟΡΕΙΟΙ ΣΠΟΡΑΔΕΣ

105. ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 43, νεολ. 215, ΠΕ 169. Κεραμικὴ τῆς
 ΜΕ περιόδου ἐξ ἀποθέτου. Agios Petros, 11, 19, 20, 36, 83, 166.
106. ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ. Παλαιολ. θέσις 44. Μινύεια ὄστρακα ἐκ τῆς μικρᾶς νη-

σίδος Μικρό Κοκκινόκαστρο, ἔναντι τῆς ΝΑ ἀκτῆς τῆς Ἀλοννήσου. ΑΔ 1970 Χρον., 277, 1971 Χρον., 299-300.

V. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

A. ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

107. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AAA 1969, 358-364, 1971, 196-200. BCH 1970, 1031, 1972, 694. GAC, 295. Excavations 1980, 141-142.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κεραμίδι, περὶ τὰ 2-3 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Καρπενησίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου καὶ προϊστορική πιθανῶς κεραμική. AAA 1971, 199.

(β) Ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Γυμνασίου τοῦ Καρπενησίου ἔχει ἀναφερθῇ κιβωτιόσχημος τάφος τῆς γεωμετρικῆς πιθανῶς περιόδου, εὑρεθεῖς τυχαίως ὑπὸ ἐργατῶν. AAA 1971, 196.

(γ) Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Καρπενησίου, ἔχουν συλλεγῇ μινύεια καὶ ἀμαυρόχρωμα γραπτὰ ΜΕ (ἢ πρωτογεωμετρικά), ὀλίγα ΥΕ, δύο γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, τέσσαρες αἰχμαὶ βελῶν ἐκ πυριτολίθου, δύο τεμάχια διατρήτων λιθίνων πελέκεων, ὀψιανὸς καὶ ἐργαλεῖα ἐκ λίθου, ἐξ ὀπτοῦ πηλοῦ καὶ ἐξ ὀστοῦ. AAA 1969, 358-364, 1971, 196-200. GAC, 295. Excavations 1980, 141-142.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 110, πρωτογ. 109, γεωμ. 113.

B. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

108. ΝΕΟΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 216, ΠΕ 170. Ὁστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) λόφου Γυναικόκαστρον (GAMS, 163. Argissa IV (I), 133) καὶ (γ) ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως. ΑΔ 1986 Χρον., 69-70.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 74, γεωμ. 114.

109. ΕΚΚΑΡΑ. Ἐκ προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ κειμένου ΒΔ τοῦ χωρίου Ἐκκάρα τῆς ἐπαρχίας Δομοκοῦ εἰς τὴν Συλλογὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ χωρίου ὑπάρχει ΜΕ μονόχρωμος πρόχους. ΑΔ 1973 Χρον., 282 (πίν. 235 α). Excavations 1980, 120.
110. ΔΟΜΟΚΟΣ. Νεολ. θέσις 218. Μινύεια ὄστρακα καὶ διάτρητος λίθινος πέλεκυς ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ὕψωμα 502 (O. Davies, Roman Mines

in Europe, 242 ύποσημ. 2) και δύο ΜΕ άγγεΐα έκ μη κατονομαζομένης τοποθεσίας του Δομοκοΰ. Ρ-Τ, 215. GAC, 293.

Πρωτογ. θέσις 110.

111. ΠΑΝΑΓΙΑ. Νεολ. θέσις 220, ΠΕ 173. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα έκ του λόφου Έράχη ή Παλιοκκλησι. ΑΔ 1970 Χρον., 244-245, 1971 Χρον., 237. Argissa IV (I), 129.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 54, ΥΕ ΙΙΙ Β 75.
112. ΜΕΛΙΤΑΙΑ. Νεολ. θέσις 221, ΠΕ 174. Έπιφανειακά ΜΕ μινύεια και ά-μαυρόχρωμα γραπτά όστρακα έκ των τοποθεσιών (β) και (γ) δυτικώς των τειχών της άρχαίας Μελιταίας. Θεσσαλικά 1959, 80-91. Hunter, 10. GAC, 293-294. Argissa IV (I), 128.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 55.
113. ΠΕΛΑΣΓΙΑ. Βιβλιογραφία: V-S, 140. Antiquity 1959, 102-105. EMF, 133. GAMS, 142. Π-Σ, 110 (Λάρισα Κρεμαστή). ΑΔ 1970 Χρον., 243-244. AAA 1972, 470-474. GAC, 266. BCH 1972, 708. Argissa IV (I), 129.

(α) Έκ της άκροπόλεως της άρχαίας Λαρίσης Κρεμαστής, περι τά 2 χιλιομέτρα βορείως του χωρίου Πελασγία (πρώην Γαρδίκι) κατά την βορειάν άκτήν του Μαλιακοΰ, έχουν συλλεγή δύο ΥΕ ΙΙΙ Β όστρακα. Antiquity 1959, 102. GAC, 266.

(β) Δύο προϊστορικοί τύμβοι έχουν αναφερθή υπό του Σπυροπούλου έκ τοποθεσίας κειμένης έγγϋς της Πελασγίας, έκ του ένός των ό-ποιών, έρευνηθέντος υπό ιδιώτου, προέρχονται δύο ΜΕ γραπταί ραμ-φόστομοι πρόχοι του Μουσείου Λαμίας. ΑΔ 1970 Χρον., 243-244. AAA 1972, 470-474.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 76.
114. ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ. Νεολ. θέσις 222, ΠΕ 175. Έρχιτεκτονικά λείψανα εύθυ-γράμμων και καμπυλογράμμων οικοδομημάτων, δύο άκτέριστοι τάφοι έξ όρθίων πλακών, πιθανώς ΜΕ, μινύειος και άμαυρόχρωμος γραπτή κεραμική και μικρά εύρήματα έκ του άνωτέρου άνασκαφέντος στρώμα-τος της θέσεως. Ρ-Τ, 180-192. AAA 1972, 395-401. Argissa IV (I), 127.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 113.
115. ΛΑΜΙΑ. ΠΕ θέσις 176. Πιθανά ΜΕ άρχιτεκτονικά λείψανα, ταφή και ΜΕ κεραμική έκ του Κάστρου της Λαμίας. ΑΔ 1973-74 Χρον., 519-520.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 56, πρωτογ. 111.

116. ΣΤΥΛΙΣ. ΠΕ θέσις 177. Πιθανά επιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τοῦ λόφου Προφήτης Ἡλίας. GAMS, 141.
 ΥΕ ΙΙΙ θέσις 114, ὑπομυκ. 42α, πρωτογ. 112α, γεωμ. 115α.
117. ΑΧΙΝΟΣ. Βιβλιογραφία: V-S, 299. AJA 1942, 500. Antiquity 1959, 102. EMF, 133. GAMS, 142. Π-Σ, 93, 110. ΑΔ 1973-74 Χρον., 514-515. GAC, 266.
 (α) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Ἐχινούντος, βορείως τοῦ χωρίου Ἀχινός, ἔχουν ἀναφερθῇ επιφανειακά ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα καὶ πιθανοὶ ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφοι. GAMS, 142.
 (β) Ἐκ σπηλαίων τῆς περιοχῆς Ἀχινού ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1973-74 Χρον., 514-515.
 ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 77.
118. ΡΑΧΕΣ. Νεολ. θέσις 224, ΠΕ 178. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου Φουρνὶ ἢ Καυκί. GAMS, 142. Argissa IV (I), 133.
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 57, ΥΕ ΙΙΙ Β 78.
119. ΑΜΟΥΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 225, ΠΕ 179. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Notes, εἰκ. 14, 15.
120. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 226, ΠΕ 180. Στρώμα ΜΕ κατοικήσεως πάχους 2,10 μ. (ΑΔ 1973-74 Χρον., 518) καὶ ἐπιφανειακὴ ΜΕ κεραμική. Antiquity 1959, 102-103. GAMS, 141. Notes, εἰκ. 14, 15. Argissa IV (I), 132 (Platania).
 ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 79, ΥΕ ΙΙΙ Γ 67, γεωμ. 115.
121. ΛΟΥΤΡΑ ΥΠΑΤΗΣ-ΦΟΥΡΝΟΣΠΗΛΙΑ. Νεολ. θέσις 228, ΠΕ 182. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου καὶ διάτρητος λιθίνη ἀξίνη. Θεσσαλικά 1958, 68. Argissa IV (I), 132.
122. ΗΡΑΚΛΕΙΑ. Νεολ. θέσις 229, ΠΕ 183. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ῥαχίτα. Antiquity 1959, 103-104. ΑΔ 1978 Χρον., 163.
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 58, ΥΕ ΙΙΙ Β 81, ΥΕ ΙΙΙ Γ 69.
123. ΔΥΟ ΒΟΥΝΑ. ΠΕ θέσις 184. Ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Δέμα ἀνεφέρθησαν ἀστρωμάτιστα ΜΕ φαῖα μινύεια, χονδροειδῆ ἐγγάρακτα καὶ γραπτὰ ἀμαυρόχρωμα ὄστρακα. ΑΔ 1977 Χρον., 112-113.
 ΥΕ Ι θέσις 11, ΥΕ ΙΙ 23, ΥΕ ΙΙΙ Α 59, ΥΕ ΙΙΙ Β 82, ΥΕ ΙΙΙ Γ 70.

124. ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙ-ΑΛΠΗΝΟΙ. Βιβλιογραφία: JHS 1962 AR, 31. GAMS, 138-139. Π-Σ, 95. GAC, 264. Excavations 1980, 127.

Έκ τοποθεσίας κειμένης περί τὰ 2 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ μνημείου τῶν Θερμοπυλῶν καὶ ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Λαμίαν ἔχουν συλλεγῆ ME, YE I πιθανῶς, YE III A, YE III B καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ ἡ θέσις ἔχει προταθῆ νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Ἀλπηνῶν. JHS 1962 AR, 31. GAMS, 138-139.

YE I θέσις 12, YE III A 60, YE III B 83.

125. ΜΕΛΙΔΟΝΙ. ΠΕ θέσις 185. Ἐπιφανειακὰ ME ὄστρακα. GAMS, 138. Notes, εἰκ. 14.

YE III A θέσις 61, YE III B 84.

126. ΟΙΤΗ. Νεολ. θέσις 230, ΠΕ 186. Πιθανὰ ME ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας Παναγία. ΑΔ 1978 Χρον., 158-159, 162-163.

YE III θέσις 115.

127. ΑΓΝΑΝΤΗ. ΠΕ θέσις 187. Λεῖψανα τῆς ME περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καστρί. ΑΔ 1970 Χρον., 237.

YE III A θέσις 62, YE III B 85, YE III Γ 71, ὑπομυκ. 44, πρωτογ. 115.

128. ΛΙΒΑΝΑΤΕΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1964 Χρον., 242, 1979 Χρον., 186-187, 1980 Χρον., 244-245, 1985 Χρον., 173-174. GAMS, 138. Π-Σ, 96. CS, 47. Notes, εἰκ. 14, 16 c-d. GAC, 263. M-X, 40 κ.έ. AM 1987, 55-64.

(α) Ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις τοῦ Θεοχάρη (ΑΔ 1964 Χρον., 242 ὑποσημ. 4) καὶ τοῦ R. Hope Simpson (GAMS, 138. GAC, 263) καὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Φ. Δακορώνια τὰ ἔτη 1979-1985 ἐπὶ τοῦ λόφου Πύργος, κειμένου περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Λιβανάτες τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς καὶ ταυτιζομένου πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ὁμηρικῆς (Ἰλ. Β 531) Κύνου, ἐπινείου τοῦ Ὀποῦντος, καὶ εἰς τὴν πέριξ τοῦ λόφου περιοχὴν ἔχουν φέρει εἰς φῶς ME τάφους καὶ κεραμικὴν, YE ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς καὶ ἄλλα εὐρήματα ὡς καὶ YE III A-Γ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. GAMS, 138. ΑΔ 1964-1985 ἔ.ἀ. AM 1987 ἔ.ἀ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κοκκινόφυζες περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου ἡ Δακορώνια ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1980 θαλαμοειδῆ YE τάφον περιέχοντα κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1980 Χρον., 244-245.

YE III A θέσις 63, YE III B 86, YE III Γ 72, γεωμ. 119.

129. ΔΡΥΜΑΙΑ. Νεολ. θέσις 231, ΠΕ 188. Πιθανή ΜΕ κεραμική. GAC, 261. ΥΕ ΙΙΙ θέσις 116.
130. ΑΤΑΛΑΝΤΗ-ΣΚΑΛΑ. ΠΕ θέσις 189. "Οστρακα της ΜΕ περιόδου. Notes, εικ. 14, 16 c. GAC, 262. ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 87, πρωτογ. 116α.
131. ΕΛΑΤΕΙΑ. Νεολ. θέσις 233, ΠΕ 190. Τύμβος της ΜΕ περιόδου εκ της τοποθεσίας (β) βορείως του χωρίου (ΑΜ 1906, 402-404. ΠΑΕ 1906, 142-144. ΑΕ 1908, 93-96. REG 1912, 254-256) και λείψανα κατοικήσεως εκ της τοποθεσίας (ς) αγρών Γιαννακοπούλου-Πιπέρη, δυτικώς του χωρίου. ΠΑΕ 1909, 127-128, 1910, 159-163. REG 1912, 256-259, 269-270. Ρ-Τ, 204. Notes, εικ. 14. 16 c. ΥΕ Ι θέσις 13, ΥΕ ΙΙ 24, ΥΕ ΙΙΙ Α 64, ΥΕ ΙΙΙ Β 89, ΥΕ ΙΙΙ Γ 74, γεωμ. 122.
132. ΚΑΛΑΠΟΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 234. "Οστρακα της ΜΕ περιόδου, μινύεια, φαιά ή ώχρά, καί άμυρόχρωμα γραπτά. ΑΑ 1980, 46. ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 75, πρωτογ. 116, γεωμ. 123.
133. ΕΞΑΡΧΟΣ. ΠΕ θέσις 192. "Εν φαιόν μινύειον ΜΕ όστρακον εκ του ΥΕ ΙΙΙ Γ θαλαμοειδούς τάφου Ι της τοποθεσίας (β) Βρύση-Συκιά (ΑΔ 1978 Χρον., 140) καί έλλειψοειδή ΜΕ οικήματα εκ της τοποθεσίας (γ) Σμίξη. ΑΔ 1979 Χρον., 176, 1981 Χρον., 228. ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 91, ΥΕ ΙΙΙ Γ 77, πρωτογ. 118.
134. ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ. Νεολ. θέσις 236, ΠΕ 193. "Αρχιτεκτονικά δεδομένα, ταφαι καί κεραμική της ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 96 κ.έ. Notes, εικ. 14-15, 16 c-d. GAC, 259. ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 65, ΥΕ ΙΙΙ Β 92, ΥΕ ΙΙΙ Γ 78.
135. ΛΑΡΥΜΝΑ. ΠΕ θέσις 194. "Επιφανειακά ΜΕ όστρακα εκ της τοποθεσίας (β) Καστρί. GAMS, 120. ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 93, ΥΕ ΙΙΙ Γ 79, πρωτογ. 119, γεωμ. 126.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

136. ΘΕΡΜΟΝ. Βιβλιογραφία: "Ιδε Π-Σ, 96. ΑΔ 1970 Χρον., 296. GAC, 104. Excavations 1980, 11-12. Μ-Χ, 39 κ.έ.

"Ανασκαφαι του Σωτηριάδου τα έτη 1897-1908 καί του "Ρωμαίου μεταξύ των έτων 1911-1932 εις την θέσιν Παλιοπάζαρα ή Παζαράκι ή "Ελληνικά, περι το 1 χιλιόμετρον νοτίως του χωρίου Θέρμον (πρώην

Κεφαλόβρυσον) της επαρχίας Τριχωνίας και 3 χιλιόμετρα ανατολικώς της Τριχωνίδος λίμνης, έχουν φέρει εις φῶς λείψανα χρονολογούμενα ἀπὸ ΜΕ μέχρις ἱστορικῶν χρόνων (Π-Σ, 94-95 κ.έ. Μ-Χ, 39 κ.έ.). Τὰ κινητὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Θέρμου. ΑΔ 1970 Χρον., 296.

ΥΕ Ι θέσις 14, ΥΕ ΙΙ 25, ΥΕ ΙΙΙ Α 66, ΥΕ ΙΙΙ Β 94, ΥΕ ΙΙΙ Γ 81, ὑπομυκ. 46, πρωτογ. 121, γεωμ. 130.

137. ΑΣΤΑΚΟΣ. Νεολ. θέσις 239, ΠΕ 196. Στρώμα τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γκράμπες περιέχον ΜΕ κεραμικὴν. BSA 1931-32, 244. GAC, 183.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 67, ΥΕ ΙΙΙ Β 95, ΥΕ ΙΙΙ Γ 82, γεωμ. 133.

138. ΑΓΙΟΣ ΗΛΙΑΣ. Νεολ. θέσις 240. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) αὐχένος νοτίως τῆς ἀκροπόλεως. GAC, 182.

ΥΕ ΙΙ θέσις 26, ΥΕ ΙΙΙ Α 68, ΥΕ ΙΙΙ Β 97, ΥΕ ΙΙΙ Γ 84.

139. ΚΑΛΥΔΩΝ. ΠΕ θέσις 199. Ἐν ἀγγεῖον τῆς ΜΕ πιθανῶς περιόδου ἐκ πρωτογεωμετρικοῦ τάφου. ΑΔ 1967 Χρον., 320. GAC, 103.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 98, πρωτογ. 127, γεωμ. 136.

140. ΚΡΥΟΝΕΡΙ. Νεολ. θέσις 241. Πιθανὰ λείψανα ΜΕ οἰκισμοῦ. BSA 1931-32, 239. Π-Σ, 95, 236.

ΥΕ ΙΙ θέσις 27, ΥΕ ΙΙΙ Α 69, ΥΕ ΙΙΙ Β 99, γεωμ. 137.

Α. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

141. ΛΙΛΑΙΑ. ΠΕ θέσις 200. Πενιχρὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Λιλαίας (ΑΔ 1978 Χρον., 159-161, 162, 164) καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) λόφου κειμένου νοτίως τῆς προηγουμένης θέσεως. GAMS, 136-137. GAC, 261-262.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 100.

142. ΠΡΟΣΗΛΙΟΝ. ΠΕ θέσις 201. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τριῶν τοποθεσιῶν ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου. ΑΔ 1978 Χρον., 161-162, 163, 164.

143. ΑΜΦΙΣΣΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1963 Χρον., 130, 1964 Χρον., 221, 1973-74 Χρον., 523-524, 1978 Χρον., 142-145. BCH 1965, 778, 1967, 691. Μ-Χ, 245-246 κ.έ. Annuario (τόμ. 61) 1984, 228-232.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Ἀμφίσσης (χάρτης, ΑΔ 1973-74 Χρον., 522 σχέδ. 1) ἔχουν ἀναφερθῇ, ἐκ τῆς ἀνατολικῆς παρυφῆς τῆς πόλεως «ἵχνη ΜΕ οἰκισμοῦ» (Annuario τόμ. 61 1984, 228), γεωμετρικοὶ δὲ τά-

φοι ἐκ τῆς συνοικίας Χάρμαινα, κατὰ τὸ ΒΔ μέρος τῆς πόλεως (ΑΔ 1963 Χρον., 130), καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ κτηρίου τοῦ Ο.Τ.Ε. κατὰ τὸ νότιον τμήμα αὐτῆς (ΑΔ 1963 Χρον., 130, 1964 Χρον., 221, 1978 Χρον., 142-145 τάφοι, 5, 9 καὶ βορείως τοῦ 9). Μ-Χ, 245-246 κ.έ. *Annuario* ξ.ά.

Γεωμ. θέσις 140.

144. ΚΩΡΥΚΕΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 45, νεολ. 242. Ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Κούμουλα ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τριῶν ὀρθογωνίων οἰκιῶν, συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΕ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ λίθου, ὀπτοῦ πηλοῦ καὶ ὄστου. BCH 1972, 912-913. Α-Γ Ι, 183-193, 252-257.

ΥΕ Ι θέσις 15, ΥΕ ΙΙ 28, ΥΕ ΙΙΙ Α 70, ΥΕ ΙΙΙ Β 101, γεωμ. 141.

145. ΔΕΛΦΟΙ. Νεολ. θέσις 243. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ διαφόρων θέσεων τοῦ ἱεροῦ καὶ διάτρητοι λίθιναι κεφαλαὶ ῥοπάλων, πιθανῶς ΜΕ. Π-Σ, 28, 97, 364.

ΥΕ Ι θέσις 16, ΥΕ ΙΙ 29, ΥΕ ΙΙΙ Β 102, ΥΕ ΙΙΙ Γ 85, ὑπομυκ. 47, πρωτογ. 128, γεωμ. 142.

146. ΧΡΥΣΟ-ΚΡΙΣΑ. Βιβλιογραφία: RA 1936 (ΙΙ), 129-145. BCH 1937, 299-326, 1938, 110-147. EMF, 130-132. GAMS, 132, Π-Σ, 97 κ.έ. GAC, 257. Excavations 1980, 115.

Ἀνασκαφαὶ Γάλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1935-1936 ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τοῦ 1 χιλιομέτρου νοτίως τοῦ χωρίου Χρυσὸ τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Κρίσης, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα ΜΕ καὶ ΥΕ Ι-ΙΙΙ Β χρόνων. Π-Σ, 97, 114 κ.έ.

ΥΕ Ι θέσις 17, ΥΕ ΙΙ 30, ΥΕ ΙΙΙ Α 71, ΥΕ ΙΙΙ Β 103.

147. ΚΑΣΤΡΟΥΛΙ. Βιβλιογραφία: CRAI 1937, 184. BCH 1938, 147. Kirrha, 20. GAMS, 131. Π-Σ, 97 κ.έ. GAC, 256.

Μικρὰ ἀνασκαφὴ Γάλλων ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1936 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Καστροῦλι, ΝΑ τῶν Δελφῶν (χάρτης, Kirrha πίν. ΙΙ), ἀπεκάλυψε ΜΕ ταφὰς καὶ κεραμικὴν καὶ ΥΕ ΙΙΙ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα. Π-Σ, 97 κ.έ. GAC, 256.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 128.

148. ΚΙΡΡΑ. ΠΕ θέσις 202. Στρώμα ΜΕ κατοικήσεως πάχους 4 μ. περιλαμβάνον 5 ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις, λείψανα ὀρθογωνίων καὶ ἀψιδοειδῶν οἰκοδομημάτων, ταφὰς εἰς πίθους καὶ εἰς λακκοειδεῖς ἢ ἐξ ὀρθίων πλακῶν τάφους, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Kirrha, 35-64, 70-95, 99-

102. Π-Σ, 97 κ.έ. AAA 1968, 144-146, 1973, 70-73. ΑΔ 1973 Χρον., 318-319.

ΥΕ Ι θέσις 18, ΥΕ ΙΙ 31, ΥΕ ΙΙΙ Α 72, ΥΕ ΙΙΙ Β 105, ΥΕ ΙΙΙ Γ 87.

149. ΠΕΝΤΕΟΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1956 Χρον., 22. ΕΜΦ, 133. ΑΑ 1962, 216. GAMS, 133. Π-Σ, 97-98. GAC, 102. Excavations 1980, 116-117.

Έκ του λόφου Παλαιοπαναγία, νοτίως του χωρίου Πεντεόρια της επαρχίας Παρνασσίδος, ο όποιος είναι γνωστός από έλληνιστικά λείψανα (Excavations 1980, 116-117), ο Μαστροκώστας συνέλεξε ΜΕ και ΥΕ όστρακα. ΑΕ 1956 Χρον., 22.

ΥΕ θέσις 129.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

150. ΠΟΛΥΓΥΡΑ. Νεολ. θέσις 244, ΠΕ 204. Κεραμική της ΜΕ περιόδου. Orchomenos I, 116-119. Ρ-Τ, 196.

ΥΕ ΙΙ θέσις 32, ΥΕ ΙΙΙ Α 74, ΥΕ ΙΙΙ Β 107, ΥΕ ΙΙΙ Γ 89.

151. ΠΥΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 245, ΠΕ 205. Κεραμική της ΜΕ περιόδου, έξ άμφοτέρων των προϊστορικών τοποθεσιών της θέσεως, και τάφοι έξ όρθίων πλακών έκ της τοποθεσίας (β) ΝΑ του χωρίου. Orchomenos I, 119-124. Ρ-Τ, 196-197. GAMS, 115.

ΥΕ Ι θέσις 19, ΥΕ ΙΙ 33, ΥΕ ΙΙΙ Α 75, ΥΕ ΙΙΙ Β 108.

152. ΧΑΝΤΖΑ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1894, 440-441. ΑΑ 1940, 185. GAMS, 117. Π-Σ, 116. GAC, 240.

Έκ της θέσεως Χάντζα, του δυτικωτέρου έκ τριών ύψωμάτων προβαλλομένων άλλοτε ώς άκρωτηρίων κατά την ΒΑ όχθην της Κωπαΐδος (χάρτης, GAC, Γ άριθ. 11), έχουν αναφερθή λείψανα τειχών, άψιδοειδών οικιών και τάφων έξ όρθίων πλακών (ΑΜ, ΑΑ έ.ά), ΜΕ ίσως χρόνων (GAC, 240), και ΥΕ ΙΙΙ όστρακα και όψιανός. GAMS, 117. Π-Σ, 116.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 132.

153. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1894, 440-444. Ρ-Τ, 12 (άριθ. 120). ΑΑ 1940, 185. ΕΜΦ, 123. GAMS, 118. Π-Σ, 98 κ.έ. GAC, 240-241. Excavations 1980, 17-18. Μ-Χ, 246. Orchomenos V, 103.

Έξ έτέρου ύψώματος φέροντος ναόν του 'Αγίου 'Ιωάννου, ανατολικώς του προηγούμενου κατά την ΒΑ άκραν της Κωπαΐδος, έχουν αναφερθή τείχη και έπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β όστρακα, έν οίς και

τινα τεμάχια ἐφυραϊκῶν ἀγγείων, ὥς καὶ ἐν πρώιμον γεωμετρικὸν ὄστρακον. AM, AA ἔ.ἀ. GAMS, 118.

ΥΕ ΙΙ θέσις 34, ΥΕ ΙΙΙ Α 76, ΥΕ ΙΙΙ Β 109, γεωμ. 145.

154. ΛΟΥΚΙΣΙΑ-ΑΝΘΗΔΩΝ. Νεολ. θέσις 246, ΠΕ 206. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἀνθηδόνης. AA 1965, 25 (ὑποσημ. 25). TPAB I, 252-257.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 110, ΥΕ ΙΙΙ Γ 90, γεωμ. 146.

155. ΔΡΟΣΙΑ. Νεολ. θέσις 247, ΠΕ 207. Στρώματα ΜΕ κατοικήσεως περιλαμβάνοντα λείψανα ὀρθογωνίων καὶ ἀψιδοειδῶν οἰκῶν, τάφους καὶ ΜΕ κεραμικὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Λιθοσωρός. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55-56, 1970 Χρον., 223-224, 1978 Χρον., 117-119.

ΥΕ ΙΙ θέσις 35, ΥΕ ΙΙΙ Α 77, ΥΕ ΙΙΙ Β 111, γεωμ. 147.

156. ΔΑΥΛΕΙΑ. ΠΕ θέσις 208. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 96 κ.έ. GAC, 254-255.

ΥΕ Ι θέσις 20, ΥΕ ΙΙΙ Α 78, ΥΕ ΙΙΙ Β 112.

157. ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ. Νεολ. θέσις 248, ΠΕ 209. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, τάφοι, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 98 κ.έ. ΑΔ 1971 Χρον., 218-219, 1972 Χρον., 312-313, 1973 Χρον., 259-263.

ΥΕ Ι θέσις 21, ΥΕ ΙΙ 36, ΥΕ ΙΙΙ Α 79, ΥΕ ΙΙΙ Β 113, ΥΕ ΙΙΙ Γ 91, ὑπομυκ. 50, πρωτογ. 130, γεωμ. 148.

158. ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. Νεολ. θέσις 250, ΠΕ 211. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα καὶ ἐνδεχομένως ΜΕ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν. ΑΔ 1971 Χρον., 242-243.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 114, γεωμ. 150.

159. ΠΥΡΓΟΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ. Βιβλιογραφία: AM 1894, 442-445. P-T, 12 (ἀριθ. 121). LAAA 1935, 203. AA 1940, 185. EMF, 123. GAMS, 117. Π-Σ, 98-99 κ.έ. Notes, εἰκ. 16 c-d. ΑΔ 1973-74 Χρον., 453-454. GAC, 240. Excavations 1980, 17. TPAB I, 283-286.

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Πύργος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Μαρίνης καὶ 3 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς ἀκροπόλεως Γκλᾶ (χάρτης, ΑΔ 1973-74 Χρον., 453 εἰκ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ ΙΙΙ τείχη, τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ ἐπιφανειακὴ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμική. GAMS, 117. Notes, εἰκ. 16 c-d. ΑΔ 1973-74 Χρον., 453-454.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 80, ΥΕ ΙΙΙ Β 115.

160. ΑΓΙΟΣ ΒΛΑΣΙΟΣ-ΠΑΝΟΠΕΥΣ. Βιβλιογραφία: JHS 1962 AR, 31. GAMS,

129-130. Π-Σ, 96 κ.έ. CS, 42. Notes, εικ. 16 c-d. GAC, 254. Excavations 1980, 18-19. ATEP, 63-67.

Έκ της ἀκροπόλεως τοῦ ἀρχαίου Πανοπέως, νοτίως τοῦ χωρίου "Ἅγιος Βλάσιος τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἔχουν ἀναφερθῇ κυκλώπεια τείχη, τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ ἐπιφανειακὴ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικὴ. GAMS, 129-130. Notes, εικ. 16 c-d.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 81α, ΥΕ ΙΙΙ Β 116α.

161. ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ. Νεολ. θέσις 251, ΠΕ 212. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαγούλα Μπαλωμένου. Ρ-Τ, 200-201. Notes, εικ. 14. GAC, 253-254. EEBM 1988, 37-41. "Εργον 1989, 49-52.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 116.

162. ΣΤΡΟΒΙΚΙΟΝ. Νεολ. θέσις 252, ΠΕ 213. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα καὶ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν. Π-Σ, 69, 99. ΑΔ 1969 Χρον., 179, 1971 Χρον., 241. Notes, εικ. 14, 16 c. GAC, 238.

ΥΕ Ι θέσις 22, ΥΕ ΙΙ 37, ΥΕ ΙΙΙ Α 81, ΥΕ ΙΙΙ Β 117.

163. ΓΚΛΑΣ-ΑΡΝΗ. Βιβλιογραφία: Ἰδὲ Π-Σ, 117. ΑΔ 1960 Χρον., 149, 1970 Χρον., 233. Notes, εικ. 14, 16 c-d. GAC, 239-240. ΠΑΕ 1979, 37-39, 1981, 92-95, 1983, 99-101. "Εργον 1982, 32-33, 1983, 48-49, 1984, 51. BCH 1980, 629, 1982, 563, 1983, 779-781, 1984, 784. Excavations 1980, 22-23. Σ. Ἰακωβίδης, Γλᾶς Ι, Ἀθῆναι 1989.

(α) Ἀνασκαφαὶ τῶν, Α. De Ridder τὸ ἔτος 1893 (BCH 1894 271-310), Θρεψιάδου τὰ ἔτη 1955-1961 (ΠΑΕ 1955-1961: Π-Σ, 117) καὶ Ἰακωβίδου τὰ ἔτη 1979-1984 (ΠΑΕ, "Εργον, Γλᾶς Ι ἔ.ἁ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Γκλᾶ, σήμερον γνωστοῦ ὡς Κάστρον κειμένου δὲ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ΝΑ τοῦ χωρίου Κάστρο (πρῶην Τοπόλια) τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ὃ ὁποῖος περιβάλλεται ὑπὸ πολυγωνικοῦ τείχους, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν ὀλίγης ΜΕ κεραμικῆς (Ρ-Τ, 193. Notes, εικ. 16 c), λείψανα ἀνακτόρου καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ ΙΙΙ Β κεραμικὴν. Π-Σ, 117-118 κ.έ. ΑΔ, ΠΑΕ ἔ.ἁ. GAC, 239-240. Σ. Ἰακωβίδης, Γλᾶς Ι.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ταλαντούσεζα, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ κιβωτιόσχημοι συλημένοι τάφοι. ΑΔ 1970 Χρον., 233.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 82, ΥΕ ΙΙΙ Β 118.

164. ΙΣΟΣ. ΠΕ θέσις 214. Ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἀκροπόλεως τῆς Ἴσου ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1973-74 Χρον., 448.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 135, γεωμ. 151.

165. ΒΛΙΧΑ. Νεολ. θέσις 253, ΠΕ 215. Λείψανα της ΜΕ περιόδου. ΑΕΜ 1959, 311. Π-Σ, 99. Notes, εικ. 14, 16 c. ΑΔ 1973-74 Χρον., 444-446, 1977 Χρον., 98-100. ΑΕ 1974 Χρον., 14.
ΥΕ ΙΙ θέσις 38, ΥΕ ΙΙΙ Α 83, ΥΕ ΙΙΙ Β 119, ΥΕ ΙΙΙ Γ 92, γεωμ. 152.
166. ΑΚΡΑΙΦΝΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 46, νεολ. 254, ΠΕ 216. Κεραμική της ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Περδικόβρυση (RE XXIII (2), 1520-1521) καὶ (γ) Σπηλιὰ Σαρακηνοῦ. ΑΔ 1972 Χρον., 314-315. ΑΑΑ 1973, 204.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 120, πρωτογ. 131, γεωμ. 153.
167. ΟΥΓΚΡΑ-ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ. ΠΕ θέσις 217. Ταφαὶ ΜΕ χρόνων καὶ κεραμική ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) παρὰ τὴν ὄχθην τῆς Παραλίμνης. ΑΑΑ 1971, 328. ΑΔ 1972 Χρον., 316, 1973 Χρον., 265.
ΥΕ ΙΙ θέσις 39, ΥΕ ΙΙΙ 136, ὑπομυκ. 51, πρωτογ. 132, γεωμ. 154.
168. ΠΛΑΤΑΝΑΚΙ. ΠΕ θέσις 218. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΤΡΑΒ Ι, 233.
169. ΡΙΤΣΩΝΑ. ΠΕ θέσις 220. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καζάρμα. ΤΡΑΒ Ι, 82.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 137, γεωμ. 157.
- 170α. ΔΙΣΤΟΜΟΝ. ΠΕ θέσις 222. Λείψανα ΜΕ οἰκισμοῦ. ΑΔ 1982 Χρον., 219, 1983 Χρον., 190.
ΥΕ ΙΙ θέσις 41, ΥΕ ΙΙΙ Α 86, ΥΕ ΙΙΙ Β 123, γεωμ. 159α.
170. ΚΑΛΑΜΙ. Νεολ. θέσις 255, ΠΕ 223. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. Π-Σ, 70, 99. Notes, εικ. 14, 16 c.
ΥΕ Ι θέσις 23, ΥΕ ΙΙ 42, ΥΕ ΙΙΙ Α 87, ΥΕ ΙΙΙ Β 124, ΥΕ ΙΙΙ Γ 93.
171. ΚΑΣΤΡΑΚΙ-ΜΕΔΕΩΝ. ΠΕ θέσις 224. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΑΜ 1938-39, 183. Notes, εικ. 14. ΤΡΑΒ Ι, 313.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 125.
172. ΑΓΟΡΙΑΝΗ. Νεολ. θέσις 256, ΠΕ 225. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. GAC, 242. ΤΡΑΒ Ι, 335-336.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 126, γεωμ. 159.
173. ΛΙΘΑΡΕΣ. ΠΕ θέσις 226. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τάφου τῆς τοποθεσίας (γ) Κοκκινόβραχος (ΑΔ 1969 Μελέται, 40-41) καὶ (δ) Κληματαριαί. ΤΡΑΒ Ι, 247.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 138, γεωμ. 160.

174. ΥΠΑΤΟΝ-ΣΥΡΤΖΙ. Νεολ. θέσις 257, ΠΕ 227. "Όστρακα της ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Λαχιδέζα. ΑΔ 1969 Χρον., 179. ΤΡΑΒ I, 220. ΥΕ I θέσις 24, ΥΕ II 43, ΥΕ III Β 127, γεωμ. 161.

175. ΔΡΑΜΕΣΙ-ΠΑΡΑΛΙΑ. Νεολ. θέσις 258, ΠΕ 229. Στρώματα κατοικήσεως, περιλαμβάνοντα ΜΕ κεραμικήν, καὶ ἄλλη ΜΕ κεραμική ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) ἹΑγία Παρασκευή (ΑΑ 1914, 123. ΑΔ 1915 Παράρτ., 55), καὶ (γ) Πύργος. ΑΔ 1965 Χρον., 242. ΤΡΑΒ I, 66-67.

ΥΕ I θέσις 25, ΥΕ II 44, ΥΕ III Α 89, ΥΕ III Β 129, ΥΕ III Γ 94.

176. ΑΝΤΙΚΥΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1889, 267-269. ΚΜΚ, 4. Phokis, 48. ΑΕ 1956 Χρον., 24-25, 1985, 69-72. ΕΜΦ, 132. LMTS, 126. GAMS, 131. Π-Σ, 29 κ.έ. GAC, 256. Excavations 1980, 117 (Stenos). Μ-Χ, 41 κ.έ. BCH 1984, 782. ΑΤΕΡ, 23-24. ΑΔ 1982 Χρον., 206.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο τοῦ Στενοῦ, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Ἀντίκυρα (πρώην Ἀσπρα Σπίτια) τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Κορινθιακοῦ (χάρτης, ΑΤΕΡ, 21 εἰκ. 3 ἀριθ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ III Β-Γ ὅστρακα, ἐν οἷς ἐν πρωτογεωμετρικὸν (ΑΕ 1956 Χρον., 24-25), καὶ μυκηναϊκοὶ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν ἢ λακκοειδεῖς, περιέχοντες ΥΕ κεραμικήν, οἱ ὅποιοι εὐρέθησαν παρὰ τὸν ναὸν τοῦ ἹΑγίου Σωτῆρος, μεταξὺ τοῦ Κάστρου καὶ τῆς θαλάσσης ΝΔ αὐτοῦ. ΑΜ 1889, 267-269. GAMS, 131. GAC, 256.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Πρόσακκος, ἐγγὺς τῆς προηγουμένης θέσεως, ὑπῆρχε προϊστορικὸς ὠχυρωμένος οἰκισμὸς, οἰκοδομικαὶ δὲ ἐργασίαι ἐντὸς τοῦ χωρίου τὸ ἔτος 1980 ἀπεκάλυψαν, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ νεκροταφείου καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ ἹΑγίου Ἰσιδώρου, ΜΕ μέγαρον, τὸ ἔτος δὲ 1978 ἦλθον εἰς φῶς γεωμετρικαὶ ταφαὶ εἰς λάκκους ἢ θήκας ἐξ ὀρθίων πλακῶν ἢ εἰς ἀγγεῖα. ΑΔ 1982 Χρον., 206. BCH 1984, 782. ΑΤΕΡ, 23-24.

ΥΕ III Β θέσις 130, ΥΕ III Γ 95, πρωτογ. 134, γεωμ. 163.

177. ΠΑΡΑΛΙΑ ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΜΕΔΕΩΝ. Νεολ. θέσις 259, ΠΕ 230. Λεῖψανα ΜΕ κατοικήσεως μαρτυρούμενα ἀπὸ ΜΕ κεραμικήν. Hunter, 27, 236 ἀριθ. 247-248. ΑΔ 1964 Χρον., 223. Médéon, 40-44. Π-Σ, 98. GAC, 255.

ΥΕ III Α θέσις 90, ΥΕ III Β 131, ΥΕ III Γ 96, ὑπομυκ. 53, πρωτογ. 135, γεωμ. 164.

178. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΚΟΡΩΝΕΙΑ. Νεολ. θέσις 260. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὅστρακα ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Κορωνείας. Euphrosyne 1973, 9. GAC, 242-243. ΤΡΑΒ I, 326.

ΥΕ III Α θέσις 91, ΥΕ III Β 132, γεωμ. 165.

179. ΑΛΙΑΡΤΟΣ. Παλαιολ. θέσις 47, νεολ. 261, ΠΕ 231. Κεραμική της ΜΕ περιόδου εις τὸ Μουσεῖον Χαιρωνείας (Π-Σ, 34) καὶ εις τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. GAMS, 119. Notes, εἰκ. 14, 16 c. TRAB I, 305.
 ΥΕ II θέσις 45, ΥΕ III A 92, ΥΕ III B 133, γεωμ. 166.
180. ΚΑΖΑΡΜΑ-ΟΓΧΗΣΤΟΣ. ΠΕ θέσις 232. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Παναγία καὶ (β) Καζάρμα. Notes, εἰκ. 14, 16 c, 19. TRAB I, 310.
 ΥΕ III A θέσις 93, ΥΕ III B 134.
181. ΑΡΜΑ. Νεολ. θέσις 262, ΠΕ 234. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Πύργος. GAMS, 125-126. Π-Σ, 71 κ.έ. Notes, εἰκ. 14, 16 c. TRAB I, 92.
 ΥΕ III A θέσις 94, ΥΕ III B 135, ΥΕ III Γ 97, πρωτογ. 136, γεωμ. 167.
182. ΣΧΗΜΑΤΑΡΙ. ΠΕ θέσις 235. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἁγίος Ἡλίας. Notes, εἰκ. 14.
 ΥΕ III A θέσις 95, ΥΕ III B 136, ΥΕ III Γ 98.
183. ΘΗΒΑΙ. Νεολ. θέσις 265, ΠΕ 237. ΜΕ λείψανα ὅλων τῶν κατηγοριῶν ἐκ 58 περίπου σημείων ἐπὶ τῆς Καδμείας. Π-Σ, 99 κ.έ. Π-Θ, 79-101, 111-116, 126-142, 152-155, 166-170. Topography, 19-25.
 ΥΕ I θέσις 26, ΥΕ II 46, ΥΕ III A 96, ΥΕ III B 137, ΥΕ III Γ 99, ὑπομυκ. 54, πρωτογ. 137, γεωμ. 169.
184. ΠΥΡΓΑΚΙ-ΑΣΚΡΑ. ΠΕ θέσις 239. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. TRAB I 143
 ΥΕ III θέσις 139, γεωμ. 171.
185. ΑΣΩΠΙΑ. ΠΕ θέσις 240. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου. TRAB I, 128.
 ΥΕ III θέσις 140, γεωμ. 174.
186. ΘΕΣΠΙΑΙ. Παλαιολ. θέσις 48, νεολ. 267, ΠΕ 241. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. Π-Σ, 99. Notes, εἰκ. 16 c. GAC, 249. TRAB I, 135-140.
 ΥΕ III A θέσις 100, ΥΕ III B 141, γεωμ. 175.
187. ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ. Νεολ. θέσις 268, ΠΕ 242. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1969 Χρον., 186-187.
 ΥΕ III θέσις 141.
188. ΒΟΥΛΙΣ. Νεολ. θέσις 269. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1923-25, 42 (ὑπόσημ. 1). Notes, εἰκ. 14, 16 c. ΑΔ 1981 Χρον., 193-194.

189. ΧΩΣΤΙΑ-ΧΟΡΣΙΑΙ. Νεολ. θέσις 270, ΠΕ 244. Λείψανα ΜΕ κατοικήσεως εκ τῆς τοποθεσίας (α) Κάστρον. Khóstia I, 11-29. TPAB I, 193.
 ΥΕ II θέσις 48, ΥΕ III A 101, ΥΕ III B 142, πρωτογ. 139, γεωμ. 176.
190. ΘΙΣΒΗ. ΠΕ θέσις 245. Έπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1923-25, 41-42. Π-Σ, 99-100.
 ΥΕ III A θέσις 102, ΥΕ III B 143, ΥΕ III Γ 100.
191. ΕΥΤΡΗΣΙΣ. Νεολ. θέσις 271, ΠΕ 246. Στρῶμα κατοικήσεως, πάχους 2 μ., περιέχον τρεῖς ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις τῆς ΜΕ περιόδου, περὶ τὰς 22 ΜΕ ταφάς, κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. Π-Σ, 99 κ.έ.
 ΥΕ I θέσις 27, ΥΕ II 49, ΥΕ III A 103, ΥΕ III B 144, ΥΕ III Γ 101.
192. ΠΛΑΤΑΙΑΙ. Νεολ. θέσις 272, ΠΕ 247. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἀκροπόλεως. Π-Σ, 37-38. GAC, 124.
 ΥΕ III A 104, ΥΕ III B 145, ΥΕ III Γ 102, γεωμ. 177.
193. ΛΙΒΑΔΟΣΤΡΟ-ΚΡΕΥΣΙΣ. ΠΕ θέσις 248. Έπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1923-25, 40. GAMS, 124. ΑΔ 1969 Χρον., 185-186, 1983 Χρον., 134. Notes, εἰκ. 14, 16 c.
 ΥΕ II θέσις 50, ΥΕ III A 105, ΥΕ III B 146.
194. ΑΛΥΚΗ-ΣΙΦΑΙ. ΠΕ θέσις 249. Έπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1923-25, 40, 44. GAMS, 123. TPAB I, 171.
 ΥΕ II θέσις 51, ΥΕ III A 106, ΥΕ III B 147.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

195. ΓΟΥΒΕΣ. ΠΕ θέσις 250. Πιθανὰ ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1966, 41.
 ΥΕ III θέσις 146.
196. ΩΡΕΟΙ. ΠΕ θέσις 255. Τεμάχιον καμπύλου τοίχου τῆς ΜΕ περιόδου, ἀκτέριστος τάφος, πιθανῶς ΜΕ, καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου. ΑΕΜ 1959, 310-311. BSA 1966, 39-40. GAMS, 167. Π-Σ, 100 κ.έ. ΑΔ 1973-74 Χρον., 487-490.
 ΥΕ III B θέσις 148, ΥΕ III Γ 103, πρωτογ. 141, γεωμ. 180.
197. ΛΙΧΑΣ. Νεολ. θέσις 277, ΠΕ 258. Έπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1966, 37 (ύποσημ. 22).
 ΥΕ III B θέσις 149, πρωτογ. 142, γεωμ. 182.

198. ΓΙΑΛΤΡΑ. Νεολ. θέσις 278, ΠΕ 259. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. GAMS, 166. BSA 1966, 37-38 (ὑπόσημ. 24).
 ΥΕ I θέσις 28, ΥΕ II 52, ΥΕ III A 107, ΥΕ III B 150, ΥΕ III Γ 104, πρωτογ. 143, γεωμ. 183.
199. ΑΙΔΗΨΟΣ. Νεολ. θέσις 279. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1959, 311. BSA 1966, 39.
200. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 51, νεολ. 282, ΠΕ 261. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) παρὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἁγιαννάκον. BSA 1966, 48 (ὑπόσημ. 47).
 ΥΕ θέσις 150.
201. ΔΑΜΙΑ. Νεολ. θέσις 283, ΠΕ 262. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς ΠΕ ἢ ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κρέμαση. ΑΕΜ 1980, 150 (ἀριθ. 61).
202. ΡΟΒΙΑΙ. ΠΕ θέσις 263. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν δύο γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὰς Ῥοβιάς. BSA 1966, 46-47 (ὑπόσημ. 44-45).
 ΥΕ θέσις 151, πρωτογ. 144, γεωμ. 184.
203. ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ. Παλαιολ. θέσις 52, νεολ. 284, ΠΕ 266. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα καὶ στρῶμα καταστροφῆς συνοδευόμενον ἀπὸ ΜΕ κεραμικὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Καστρί (Π-Σ, 40-41. ΑΔ 1973-74 Χρον., 484-485), στρώματα κατοικήσεως ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Πελέκι περιέχοντα ἀψιδοειδῆς οἰκοδόμημα, ἀκτέριστον ταφὴν, ΜΕ κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα (ΑΔ 1973-74 Χρον., 485-487. ΑΑΑ 1975, 28-31. ΑΕΜ 1980, 146-147) καὶ ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Προφήτης Ἡλίας. BSA 1966, 44. Π-Σ, 40-41 (ἀριθ. 41, β).
 ΥΕ III B θέσις 151, πρωτογ. 146, γεωμ. 186.
204. ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΝ. (α) Ἐκ τοποθεσίας, κειμένης παρὰ τὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως ΒΔ τοῦ χωρίου Μαντούδιον τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ νοτίως τῆς ὁδοῦ πρὸς Λίμνην (ΑΕΜ 1980, 160 εἰκ. 68, ἀριθ. 58), ἔχουν συλλεγῆ προϊστορικὰ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα ΜΕ. ΑΕΜ 1980, 144-146 (ἀριθ. 58).
 (β) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας, κειμένης ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ Βουδόρου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κτηρίων καὶ ΜΕ, γεωμετρικὴ καὶ ἀρχαϊκὴ κεραμικὴ. ΑΕΜ 1980, 114 (ἀριθ. 24), 120 (εἰκ. 28), 160 (εἰκ. 68 θέσις ἄνευ ἀριθμοῦ).
 Γεωμ. θέσις 187.
205. ΛΙΜΝΗ. Νεολ. θέσις 286, ΠΕ 267. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν

- τοποθεσιών (α) Φασούλα (BSA 1966, 50) και (γ) Καστριά. BSA 1966, 49 (ύποσημ. 52).
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 108, γεωμ. 188.
206. ΟΞΥΛΙΘΟΣ. ΠΕ θέσις 271. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα εκ της τοποθεσίας (δ) Παλαιόκαστρο. BSA 1966, 73 (ύποσημ. 111).
 ΥΕ ΙΙ θέσις 54, ΥΕ ΙΙΙ Α 111, ΥΕ ΙΙΙ Β 152.
207. ΜΑΚΡΥΜΑΛΛΗ. ΠΕ θέσις 272. Έπιφανειακά λείψανα εκ της τοποθεσίας (β) Άραδαριά. ΑΕΜ 1980, 138 (άριθ. 52).
208. ΠΟΛΙΤΙΚΑ. Νεολ. θέσις 292, ΠΕ 275. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα εκ των τοποθεσιών (δ) Μνήμα και (ε) Καυκάλα (BSA 1966, 52-53, ύποσημ. 57, 60) και λείψανα οικόδομημάτων και άλλα εύρηματα εκ της δευτέρας των δύο τοποθεσιών. ΑΔ 1973-74 Χρον., 491. ΑΕ 1974 Χρον., 7-8.
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 112, ΥΕ ΙΙΙ Β 153.
209. ΤΡΙΑΔΑ. Νεολ. θέσις 293, ΠΕ 276. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα εκ των τοποθεσιών (δ) Άγία Καλλιόπη (ΑΕ 1974 Χρον., 10-11. ΑΕΜ 1980, 107-108) και (ς) Πρόδρομος. ΑΕΜ 1980, 136-137 (άριθ. 49). ΝΠΕ, 178 (άριθ. 22).
 ΥΕ ΙΙΙ θέσις 154, γεωμ. 189.
210. ΨΑΧΝΑ. Νεολ. θέσις 294, ΠΕ 277. Λείψανα της ΜΕ περιόδου εκ των τοποθεσιών (δ) Κόκκινο Λιθάρι (ΑΕΜ 1980, 137), (ς) "Άγιος Ήλίας (BSA 1966, 54, ύποσημ. 62), (ζ) Πύργος (ΑΕ 1974 Χρον., 9) και (ι) Γλίφα. BSA 1966, 56. ΑΕ 1974 Χρον., 10 (άριθ. 7).
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 113, ΥΕ ΙΙΙ Β 154, ΥΕ ΙΙΙ Γ 105, πρωτογ. 147, γεωμ. 190.
211. ΚΑΘΕΝΟΙ. Νεολ. θέσις 296, ΠΕ 279. Έν πιθανόν ΜΕ όστρακον εκ της τοποθεσίας (γ) Κρασάς. BSA 1966, 54.
 ΥΕ ΙΙΙ θέσις 155.
212. ΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 298, ΠΕ 280. Όστρακα της ΜΕ περιόδου. ΑΔ 1975 Χρον., 155. ΑΕΜ 1980, 124 (άριθ. 33).
213. ΟΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 281. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα, τεμάχιον λιθίνου πελέκεως και όψιανός. ΑΕΜ 1980, 152 (άριθ. 65).
214. ΘΑΡΟΥΝΙΑ. Παλαιοιολ. θέσις 53, νεολ. 301, ΠΕ 284. Όλίγα ΜΕ όστρακα εκ της τοποθεσίας (β) σπήλαιον Σκοτεινή. ΑΑΑ 1976, 54.
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 114, γεωμ. 191.

215. ΑΥΛΩΝΑΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 302, ΠΕ 285. Ὀστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἀντῆρες καὶ (γ) Παλαιοκαστρί. BSA 1966, 71-72. Π-Σ, 43-44.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 157, γεωμ. 192.
216. ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Νεολ. θέσις 305, ΠΕ 290. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) ἀνατολικῶς τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας. ΑΕΜ 1980, 195 (ἀριθ. 126).
Γεωμ. θέσις 193.
217. ΜΑΝΙΚΑ. ΠΕ θέσις 291. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 101 κ.έ. ΑΕΜ 1959, 298, 301-303, 311. BSA 1966, 57 (ὑπόσημ. 67). ΑΔ 1971 Χρον., 258.
ΥΕ Ι θέσις 29, ΥΕ ΙΙ 55, ΥΕ ΙΙΙ Α 115, ΥΕ ΙΙΙ Β 156, πρωτογ. 148, γεωμ. 194.
218. ΔΟΚΟΣ. Νεολ. θέσις 308, ΠΕ 292. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἀγία Τριάς. BSA 1966, 60 (ἀριθ. 47) καὶ (γ) Ἅγιος Νικόλαος. ΑΕΜ 1980, 176-178 (ἀριθ. 97).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 158.
219. ΧΑΛΚΙΣ. Νεολ. θέσις 309, ΠΕ 293. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Κακὴ Κεφαλὴ, (β) Βρωμοῦσσα καὶ (ε) Βοῦρκος. BSA 1966, 57-59 (ἀριθ. 37-39). Π-Σ, 101 κ.έ.
ΥΕ Ι θέσις 30, ΥΕ ΙΙ 56, ΥΕ ΙΙΙ Α 116, ΥΕ ΙΙΙ Β 157, ΥΕ ΙΙΙ Γ 107, πρωτογ. 149, γεωμ. 195.
220. ΑΦΡΑΤΙΟΝ. Νεολ. θέσις 311, ΠΕ 295. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) δυτικῶς τοῦ χωρίου. ΑΕΜ 1980, 132-133 (ἀριθ. 44).
221. ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ. ΠΕ θέσις 297. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. ΑΕΜ 1980, 121 (ἀριθ. 102).
222. ΦΥΛΛΑ. Νεολ. θέσις 312, ΠΕ 298. Δύο ΜΕ τάφοι, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ ΜΕ κεραμικὴ. ΑΕΜ 1980, 169 (ἀριθ. 84). JHS 1984 AR, 16.
ΥΕ ΙΙ θέσις 57.
223. ΑΛΙΒΕΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 314, ΠΕ 300. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Μαγούλα. ΑΕΜ 1959, 311-312. BSA 1966, 68-69 (ἀριθ. 66, ὑπόσημ. 105).
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 118, ΥΕ ΙΙΙ Β 158, ΥΕ ΙΙΙ Γ 108.
224. ΛΕΥΚΑΝΤΙ. Νεολ. θέσις 318, ΠΕ 303. Στῶμα κατοικήσεως τῆς ΜΕ-

ΥΕ Ι περιόδου, πάχους 2 μ. περίπου, διαιρούμενον εἰς πέντε διαδοχικάς φάσεις. JHS 1966 AR, 12, 1967 AR, 12, 1970 AR, 8. Lefkandi, 8-11.

ΥΕ Ι θέσις 31, ΥΕ ΙΙ 58, ΥΕ ΙΙΙ Α 119, ΥΕ ΙΙΙ Β 159, ΥΕ ΙΙΙ Γ 109, ὑπομυκ. 56, πρωτογ. 151, γεωμ. 199.

225. ΕΡΕΤΡΙΑ. Νεολ. θέσις 320, ΠΕ 305. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (ς) Μαγούλα (BSA 1966, 63-64, ἀριθ. 59, ὑπόσημ. 86) καὶ (η) ἀκροπόλεως. GAMS, 167. BSA 1966, 62, (ἀριθ. 56).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 120, ΥΕ ΙΙΙ Β 160, ΥΕ ΙΙΙ Γ 110, πρωτογ. 153, γεωμ. 200.

226. ΑΜΑΡΥΝΘΟΣ. Νεολ. θέσις 321, ΠΕ 306. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Παλαιοχώρια. BSA 1966, 64-66 (ὑπόσημ. 92). AAA 1979, 8-14.

ΥΕ Ι θέσις 32, ΥΕ ΙΙ 59, ΥΕ ΙΙΙ Α 121, ΥΕ ΙΙΙ Β 161, ΥΕ ΙΙΙ Γ 111, πρωτογ. 154, γεωμ. 201.

227. ΛΥΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 322, ΠΕ 308. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἀκροπόλεως. BSA 1966, 76 (ὑπόσημ. 128).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 162.

228. ΖΑΡΚΑ. Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Ζάρκα (νῦν Ζάρακες) τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. BSA 1966, 76 (ὑπόσημ. 128).

229. ΝΕΑ ΣΤΥΡΑ. Νεολ. θέσις 324, ΠΕ 310. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Λεῦκα. BSA 1966, 78-80 (ὑπόσημ. 131).

ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 112.

ΣΚΥΡΟΣ

230. ΠΑΛΑΜΑΡΙ. ΠΕ θέσις 315. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου. Σκύρος, 51-52, 124-126. BCH 1988, 733.

231. ΠΟΛΙΧΡΙ. ΠΕ θέσις 316. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα. Σκύρος, 124.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 165.

232. ΑΤΣΙΤΣΑ. ΠΕ θέσις 317. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. Σκύρος, 126.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 166.

233. ΣΚΥΡΟΣ. Παλαιολ. θέσις 55, νεολ. 328, ΠΕ 318. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (η, 3) Παπᾶ Χῶμα. ΑΕΜ 1959, 318. Σκύρος, 46-47, 134.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 122, ΥΕ ΙΙΙ Β 162, ΥΕ ΙΙΙ Γ 113, ύπομυκ . 58, πρωτογ. 156, γεωμ. 204.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

234. ΝΕΑ ΠΑΛΑΤΙΑ. ΠΕ θέσις 325. "Οστρακα τῆς ΜΕ περιόδου. ΑΔ 1974 Μελέται, 97 (πίν. 55, α). Π-Σ, 102 (Σκάλα Ὀρωποῦ). Notes, εἰκ. 14. ΤΡΑΒ Ι, 34-35.

ΥΕ ΙΙ θέσις 60.

235. ΜΗΛΕΣΙ. Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Μήλεσι τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑΑ 1962, 211 (Σκάλα Ὀρωποῦ). Π-Σ, 102. ΤΡΑΒ Ι, 35.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 167.

236. ΑΥΛΩΝ. ΠΕ θέσις 326. "Οστρακα τῆς ΜΕ περιόδου. Notes, εἰκ. 14. GAC, 221. ΤΡΑΒ Ι, 62.

237. ΑΦΙΔΝΑΙ. ΠΕ θέσις 328. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καὶ ΜΕ ταφικὸς τύμβος. ΑΜ 1896, 385-409. GAMS, 109. Hesperia Suppl. XI, 82. Π-Σ, 102 κ.έ. Notes, εἰκ. 14.

ΥΕ ΙΙ θέσις 61, ΥΕ ΙΙΙ Α 124, ΥΕ ΙΙΙ Β 164.

238. ΜΑΡΑΘΩΝ. Νεολ. θέσις 332, ΠΕ 330. Τῆς ΜΕ περιόδου λείψανα ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) σπηλαίου τοῦ Πανός ("Ἔργον 1958, 15-22. ΑΑ 1962, 211. Π-Σ, 102), (β) Βρανᾶ, τέσσαρες τύμβοι περιέχοντες ταφὰς χρονολογούμενας ἀπὸ ΜΕ μέχρι ΥΕ ΙΙΙ Β χρόνων (ΑΑΑ 1970, 68, 155-164, 351-357. ΠΑΕ 1970, 2-20), (δ) Πλάσι, στρῶμα ΜΕ κατοικήσεως πάχους 1,70 μ. περιέχον ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς καὶ κεραμικὴν (ΑΑΑ 1970, 14-21, 63-67, 153-154, 349. ΠΑΕ 1970, 5) καὶ (ε) Ἀγριελίκι, ΜΕ ὄστρακα. ΠΑΕ 1936, 42. Π-Σ, 102.

ΥΕ Ι θέσις 33, ΥΕ ΙΙ 62, ΥΕ ΙΙΙ Α 125, ΥΕ ΙΙΙ Β 165, ΥΕ ΙΙΙ Γ 116, πρωτογ. 157, γεωμ. 206.

239. ΧΑΣΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1900, 38-40, 1901, 32. ΑΕ 1905, 99-158, 1906, 89-116, 1918, 1-28. ΚΜΚ, 9. ΒCH 1960, 658. ΑJA 1960, 269. JHS 1961 AR, 5. GAMS, 110. Π-Σ, 102-104. Excavations 1976, 22 (Mt. Parnes, Phyle). GAC, 220.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Σκιᾶ τὰ ἔτη 1900-1901 εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Πανός, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Φυλῇ (πρῶην Χασιά) τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς ἐπὶ τῆς Πάρνηθος, ἀπεκάλυψαν ἐν ΜΕ ἀμαυρόχρωμον ὄστρακον, ἄλλα προϊστορικὰ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα ΥΕ ΙΙΙ Γ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, καὶ ὄστρακα τῶν ἱστορικῶν χρόνων.

ΠΑΕ ἔ.ἀ. EMF, 111-112. Π-Σ, 102-104 κ.έ. Excavations 1976, 22. GAC, 220.

(β) Ἔρευναι τοῦ Μαστροκώστα τὸ ἔτος 1959 ἐντὸς καὶ περίξ σπηλαίου, κειμένου ὀλίγα μέτρα νοτίως τῆς ὑψίστης κορυφῆς τῆς Πάρνηθος, ἀπεκάλυψαν λείψανα λατρευτικῆς πυρᾶς πάχους 2,20 μ. περιλαμβάνοντα πρώιμον γεωμετρικὴν καὶ ἀρχαϊκὴν κεραμικὴν, πέντε χαλκᾶς καὶ περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας σιδηρᾶς λεπίδας μαχαίριων καὶ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα ὥς καὶ λύχνους ῥωμαϊκῶν χρόνων. AJA 1960, 269. BCH 1960, 658, JHS 1961 AR, 5.

ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 117, γεωμ. 208.

240. ΚΑΤΩ ΑΛΕΠΟΧΩΡΙ. ΠΕ θέσις 333. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ὑπάρχουν εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἐκ τῆς θέσεως. Notes, εἰκ. 14. GAC, 73.

241. ΑΧΑΡΝΑΙ. Νεολ. θέσις 335, ΠΕ 334. Πιθανὰ ΜΕ ὅστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Νέμεσις. GAC, 201-202.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 127, ΥΕ ΙΙΙ Β 167, πρωτογ. 158, γεωμ. 210.

242. ΕΛΕΥΣΙΣ. Νεολ. θέσις 336, ΠΕ 337. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, τάφοι, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 104 κ.έ. Γ. Μυλωνᾶς, Τὸ Δυτ. Νεκρ. τῆς Ἐλευσ., Μέρος Β, 205-226. GAC, 203-204. ΑΔ 1983 Χρον., 27-29.

ΥΕ Ι θέσις 34, ΥΕ ΙΙ 63, ΥΕ ΙΙΙ Α 128, ΥΕ ΙΙΙ Β 168, ΥΕ ΙΙΙ Γ 118, πρωτογ. 159, γεωμ. 212.

243. ΡΑΦΗΝΑ. Νεολ. θέσις 338, ΠΕ 339. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) λόφου δυτικῶς τῆς Ῥαφήνας. ΠΑΕ 1951, 78, 1952, 149-150. Π-Σ, 53-54, 104.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 169.

244. ΜΕΓΑΡΑ. Παλαιολ. θέσις 57, νεολ. 339, ΠΕ 343. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τριῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν (β-δ) παρὰ τὰ Μέγαρα, ἐξ ὧν ἡ θέσις (γ) Παλαιόκαστρο ἐκπροσωπεῖται ἐπὶ πλέον καὶ ἐξ ἑνὸς ΜΕ λιθοστρώτου καὶ ὑπὸ μιᾶς ΜΕ ταφῆς παιδίου. ΠΑΕ 1934, 53-54. Π-Σ, 52, 104, 298, 316.

ΥΕ Ι θέσις 36, ΥΕ ΙΙ 65, ΥΕ ΙΙΙ Α 131, ΥΕ ΙΙΙ Β 173, γεωμ. 215.

245. ΑΘΗΝΑΙ. Νεολ. θέσις 340, ΠΕ 344. Λείψανα πασῶν τῶν κατηγοριῶν τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 104 κ.έ. Agora XIII, 51-55, 73-95. Π-Α, 23-154, 160-166, 216-219.

ΥΕ Ι θέσις 37, ΥΕ ΙΙ 66, ΥΕ ΙΙΙ Α 132, ΥΕ ΙΙΙ Β 174, ΥΕ ΙΙΙ Γ 120, ὑπομυκ. 60, πρωτογ. 160, γεωμ. 216.

246. ΥΜΗΤΤΟΣ. ΠΕ θέσις 345. Κεραμική της ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) κορυφῆς τοῦ Ὑμηττοῦ (Sanct. of Zeus, 53) καὶ (γ) Ζωοδόχος Πηγῇ. ΑΑ 1977, 139-141.
 ΥΕ Ι θέσις 38, ΥΕ ΙΙ 67, ΥΕ ΙΙΙ Α 133, ΥΕ ΙΙΙ Β 175, ΥΕ ΙΙΙ Γ 121, ὑπομυκ. 61, πρωτογ. 161, γεωμ. 217.
247. ΣΠΑΤΑ. Νεολ. θέσις 342, ΠΕ 347. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαγούλα. BCH 1946, 633. Notes, εἰκ. 14. GAC, 215-216.
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 134, ΥΕ ΙΙΙ Β 176, ΥΕ ΙΙΙ Γ 122, γεωμ. 219.
248. ΣΑΛΑΜΙΣ. ΠΕ θέσις 348. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) πόλεως τῆς Σαλαμῖνος. Hesperia 1964, 235. GAMS, 111. GAC, 205.
 ΥΕ Ι θέσις 39, ΥΕ ΙΙ 68, ΥΕ ΙΙΙ Α 135, ΥΕ ΙΙΙ Β 177, ΥΕ ΙΙΙ Γ 123, ὑπομυκ. 62, γεωμ. 220.
249. ΒΡΑΥΡΩΝ. Νεολ. θέσις 344, ΠΕ 351. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, δύο ἀκτέριστοι τάφοι καὶ κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου. ΠΑΕ 1950, 191-193, 1955, 119-120, 1956, 77-78. Ἔργον 1962, 35. ΑΑΑ 1968, 184-189. Π-Σ, 104 κ.έ.
 ΥΕ Ι θέσις 40, ΥΕ ΙΙ 69, ΥΕ ΙΙΙ Α 138, ΥΕ ΙΙΙ Β 181, ΥΕ ΙΙΙ Γ 125, γεωμ. 224.
250. ΠΥΡΓΟΣ ΒΡΑΩΝΑΣ. ΠΕ θέσις 353. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκονται εἰς τὸ Μουσεῖον Βραυρῶνος. Notes, εἰκ. 14. GAC, 213.
251. ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ. ΠΕ θέσις 355. Τέσσαρα φαῖα μινύεια ΜΕ ὄστρακα εὐρέθησαν εἰς τὸ στρῶμα ἄμμου, τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὰ λείψανα τοῦ ΠΕ οἰκισμοῦ. Aghios Kosmas, 48. Π-Σ, 85.
 ΥΕ ΙΙ θέσις 70, ΥΕ ΙΙΙ Α 139, ΥΕ ΙΙΙ Β 183, ΥΕ ΙΙΙ Γ 127.
252. ΒΑΡΗ. ΠΕ θέσις 358. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κίτσι (GAC, 208) καὶ λείψανα κατοικήσεως ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν (β) Κιάφα Θίτι. ΑΔ 1982 Χρον., 60-61. JHS 1987 AR, 19-20, 1991 AR, 11.
 ΥΕ ΙΙ θέσις 72, ΥΕ ΙΙΙ Α 142, ΥΕ ΙΙΙ Β 186, ΥΕ ΙΙΙ Γ 130, γεωμ. 231.
253. ΚΑΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ. ΠΕ θέσις 360. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἅγιος Παντελεήμων. Notes, εἰκ. 14. GAC, 210.
 ΥΕ ΙΙΙ θέσις 173, γεωμ. 232.

254. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ. ΠΕ θέσις 361. Κεραμική της ΜΕ περιόδου εκ της τοποθεσίας (α) Μικρό Καβούρι. ΑΑ 1962, 211. Π-Σ, 104.
ΥΕ ΙΙ θέσις 74, ΥΕ ΙΙΙ 174, γεωμ. 233.
255. ΚΕΡΑΤΕΑ. ΠΕ θέσις 362. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα εκ της τοποθεσίας (α) Κεφάλι. Notes, εικ. 14. GAC, 210-211.
ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 132, γεωμ. 234.
256. ΘΟΡΙΚΟΣ. Νεολ. θέσις 348, ΠΕ 363. Έρχιτεκτονικά λείψανα, τάφοι και κεραμική της ΜΕ περιόδου. Π-Σ, 104-105 κ.έ. Thorikos ΙΙΙ, 20-24, 30. Notes, εικ. 14.
ΥΕ Ι θέσις 42, ΥΕ ΙΙ 75, ΥΕ ΙΙΙ Α 144, ΥΕ ΙΙΙ Β 188, πρωτογ. 164, γεωμ. 235.
257. ΑΝΑΒΥΣΟΣ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1911, 110-131. ΑΔ 1966 Χρον., 97-98, 1970 Χρον., 149, 1973-74 Χρον., 108-110, 1984 Χρον., 43-45. Notes, εικ. 14. Excavations 1976, 2. GAC, 208-209. JHS 1980 AR, 15-16. Μ-Χ, 259 κ.έ.

(α) Έκ μικρᾶς χερσονήσου κειμένης περί τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τῆς Έλυκῆς τῆς Έναβύσου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ὁ ναὸς τοῦ Έγίου Νικολάου, ἔχουν ἀναφερθῆ τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ ΜΕ ὀστρακα. Notes, εικ. 14. GAC, 208-209.

(β) Ένασκαφαὶ τῶν Καστριώτη καὶ Φιλαδελφέως τὸ ἔτος 1911 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Έγίου Γεωργίου, νοτίως τῆς Έναβύσου, ἀπεκάλυψαν νεκροταφεῖον γεωμετρικῶν τύμβων, ἐκ δύο τῶν ὁποίων συνέλεξαν περί τὰ 106 γεωμετρικά ἀγγεῖα καὶ χαλκοῦν κάτοπτρον. ΠΑΕ 1911, 110-131.

(γ) Ένασκαφαὶ τοῦ Δαβάρα τὸ ἔτος 1965, τοῦ Μαστροκώστα τὰ ἔτη 1969-1970 καὶ τοῦ Θέμελι τὸ ἔτος 1973 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Έγίου Παντελεήμονος τῆς Έναβύσου, περί τὰ 3 χιλιόμετρα βορείως τῆς ἀκτῆς τῆς Παλαιᾶς Φωκαίας, ἀπεκάλυψαν περί τοὺς 100 τάφους καὶ χθόνιον ἱερὸν γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΔ 1966 Χρον., 97-98, 1973-74 Χρον., 108-110. JHS 1980 AR, 15-16.

(δ) Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν χριστιανικῶν τάφων ὑπὸ τοῦ Λαζαρίδου τὸ ἔτος 1970 εἰς τὴν τοποθεσίαν Καταφύγι ἢ Καταφύκι τῆς Έναβύσου ἀπεκαλύφθη καὶ γεωμετρικὸς τάφος περιέχων τριφυλλόστομον οἰνοχόην. ΑΔ 1970 Χρον., 149. Μ-Χ, 258 κ.έ.

(ε) Μερικὴ ἀνασκαφὴ τύμβου, ἐξ ἀφορμῆς οἰκοδομικῶν ἔργασιῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ οἰκισμοῦ τῆς Έγροτικῆς Τραπέζης Έλλάδος (ΑΤΕ) τῆς Έναβύσου, ὑπὸ τῆς Κακαβογιάννη τὸ ἔτος 1984 ἀπεκάλυψε τρεῖς γεωμετρικάς ταφάς, δύο εἰς λάγκους καλυπτομένου διὰ πλακῶν,

ή μία τῶν ὁποίων συνωδεύετο ἀπὸ δύο ἀγγεῖα, καὶ τρίτην εἰς πῆλινον ἀγγεῖον, ὥς καὶ ταφὰς τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1984 Χρον., 43-45.

Γεωμ. θέσις 236.

258. ΛΑΥΡΙΟΝ. Παλαιολ. θέσις 58, νεολ. 349, ΠΕ 364. "Ὀστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου Κίτσου. BCH 1971-1974 ἔ.ἀ. AAA 1974, 11.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 175, γεωμ. 237.

259. ΑΙΓΙΝΑ. Νεολ. θέσις 350, ΠΕ 365. Ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κολώνα εἶναι γνωστὸς ΜΕ οἰκισμὸς, λακκοειδεῖς τάφοι (ΑΑ 1938, 510-511. ΑΔ 1978 Χρον., 51-53. AAA 1981, 182-184), κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. (ΑΕ 1895, 237-257. Preh. Aig., 15-19. G. Welter, Aigina, 14-21. Alt-Ägina III (1), 43-85, 123-138, (πόλεις VII-X.) H. B. Siedentopf, Alt-Ägina IV (2), Mainz am Rhein 1991). Ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Παλαιοχώρα ἔχει ἀναφερθῇ ΜΕ κεραμικὴ, πιθανῶς δὲ καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) "Ὀρος. Preh. Aig., 25, 28-29. GAC, 60.

ΥΕ Ι θέσις 43, ΥΕ ΙΙ 76, ΥΕ ΙΙΙ Α 145, ΥΕ ΙΙΙ Β 189, ΥΕ ΙΙΙ Γ 133, ὑπομυκ. 64, πρωτογ. 165, γεωμ. 238.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΑ

260. ΜΕΘΑΝΑ. Νεολ. θέσις 351, ΠΕ 367. Λεῖψανα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Παλαιόκαστρο καὶ ἐκ δύο ἐτέρων τοποθεσιῶν. JHS 1985 AR, 22, 1986 AR, 28, 1987 AR, 19, 1988 AR, 22-23. ΑΔ 1981 Χρον., 73 (ἀριθ. 1).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 146, ΥΕ ΙΙΙ Β 190, πρωτογ. 166, γεωμ. 239.

261. ΓΑΛΑΤΑΣ. ΠΕ θέσις 370. "Ὀστρακα τῆς ΜΕ περιόδου. G. Welter, Troiz. und Kalau., 10. Hesperia 1964, 235 (ἀριθ. 63 καὶ 66). GAMS, 24. Π-Σ, 74.

ΥΕ θέσις 178.

ΚΥΘΗΡΑ

262. ΜΗΤΑΤΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἑλληνικὸ, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Μητάτα, ἔχουν ἀναφερθῇ, ΜΜ ἢ ΥΜ πιθανῶς, θαλαμοειδεῖς τάφοι. BSA 1961, 151, 157, 167. GAMS, 56.

ΥΕ θέσις 184.

263. ΑΒΛΕΜΟΝΑΣ. ΠΕ θέσις 375. Οἰκισμὸς καὶ θαλαμοειδῆς ΜΜ-ΥΜ Ι τάφος ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Καστρί, συνοδευόμενοι ἀπὸ ΜΜ κεραμικὴν (Kythera, 56-63, 69-74, 83-115, 179-183 ΑΔ 1977 Χρον., 43) περι-

λαμβάνουσαν και ὀλίγην εἰσηγμένην ΜΕ (Kythera, 113, 179), ἐκ δὲ τῆς τοποθεσίας (β) Βόθωνος καὶ Ἀσπρογᾶ θαλαμοειδεῖς ΜΜ-ΥΜ Ι τάφοι περιέχοντες κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. BSA 1931-32, 246, 1961, 152-156. Kythera, 220-257, 277-283.

ΥΕ Ι θέσις 45, ΥΕ ΙΙ 78, ΥΕ ΙΙΙ Α 147, ΥΕ ΙΙΙ Β 191, πρωτογ. 167, γεωμ. 244.

VI. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

264. ΚΑΜΑΡΑΙ. ΠΕ θέσις 376. "Ὑν ἀμαυρόχρωμον ΜΕ ὄστρακον ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ξερικό. ΑΙARS 1964 (Op. Ath. 5), 109.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 149, ΥΕ ΙΙΙ Β 193.

265. ΑΡΡΑΒΩΝΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: BCH 1956, 291. Π-Σ, 80 κ.έ. ΑΙARS 1964 (Op. Ath. 5), 100. GAMS, 88 (ἀριθ. 304). Μ-Ach., 34.

Ἐκ τάφου εὐρεθέντος ὑπὸ χωρικῶν παρὰ τὸ χωρίον Ἀρραβωνίτσα τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν, νοτίως τοῦ χωρίου Καμάραι, προέρχονται μινύεια καὶ χειροποίητα ΜΕ ἀγγεῖα. BCH 1956, 291. Μ-Ach., 34.

266. ΑΙΓΙΟΝ. Νεολ. θέσις 352, ΠΕ 377. "Ὁστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ Παλαιολόγου ἐντὸς τῆς πόλεως (ΑΔ 1967 Χρον., 214-215, 216-217. ΑΑΑ 1968, 136) καὶ λείψανα ΜΕ οἰκισμοῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ Ἀριστείδου. ΑΔ 1984 Χρον., 94-95.

ΥΕ ΙΙ θέσις 80, ΥΕ ΙΙΙ Α 152, ΥΕ ΙΙΙ Β 195, ΥΕ ΙΙΙ Γ 135, γεωμ. 249.

267. ΑΚΡΑΤΑ-ΚΡΑΘΙΟΝ. Νεολ. θέσις 353, ΠΕ 378. "Ὑν ΜΕ ἀγγεῖον προερχόμενον ἐκ τάφου τῆς περιοχῆς Ἀκράτας εὐρίσκεται εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν. Μ-Ach., 36-37.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 186.

268. ΑΡΑΞΟΣ. Νεολ. θέσις 354, ΠΕ 380. Στρώματα κατοικήσεως τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Τεῖχος Δυμαίων (ΠΑΕ 1962, 132, 1964, 63-64, 1965, 122, 129) καὶ πιθανῶς εἰς τάφος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνασκάψαντος ὡς ΠΕ ἀλλὰ τὸ συνοδεῦον τὸν νεκρὸν ἀγγεῖον εἶναι ΜΕ. Ἔργον 1966, 162 εἰκ. 190. GAC, 195-196.

ΥΕ ΙΙ θέσις 83, ΥΕ ΙΙΙ Α 162, ΥΕ ΙΙΙ Β 206, ΥΕ ΙΙΙ Γ 145, ὑπομυκ. 68, γεωμ. 253.

269. ΜΙΡΑΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1952, 398-400. ΑJA 1960, 4 (ἀριθ. 1 d). Π-Π,

80 (Λόπεσι-Καταρράκτης). AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 106. Excavations 1976, 39. GAC, 90. M-Ach., 30.

Εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Μιράλιον, παρὰ τὸ 26ον χιλιόμετρον τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Πατρῶν Καλαβρύτων, ὁ Ζαφειρόπουλος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1952 δύο μικροὺς ταφικοὺς τύμβους περιέχοντας ΜΕ κεραμικὴν. ΠΑΕ 1952, 398-400. AJA 1960, 4 (ἀριθ. 1 d).

270. ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1919, 98-99. ΠΑΕ 1932, 59, 1952, 396-398, 400-410, 1956, 193-201, 1957, 114-117, 1958, 167-176. BCH 1953, 215, 1957, 579, 1958, 726, 1959, 619. AJA 1960, 5 (ἀριθ. 2), 16. EMF, 65, 68. AIARS 1964 (Op. Ath. 5), 103-104. ΑΔ 1964 Χρον., 186, 1965 Χρον., 223. Π-Π, 80 κ.έ. LMTS, 97-98. GAMS, 86. GAC, 89-90. M-Ach., 30-31 (ἀριθ. 33-37). M-X, 72, 272 κ.έ. Χάρτης περιοχῆς, M-Ach., εἰκ. 19.

(α) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Πυργάκι, βορείως τοῦ χωρίου Καταρράκτης (πρῶην Λόπεσι), ὁ Ζαφειρόπουλος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1958 λείψανα οἰκῶν ἐνὸς ἐκτεταμένου ΜΕ οἰκισμοῦ. ΠΑΕ 1958, 170, 172-173. M-Ach., 31 (ἀριθ. 37).

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ζαφειροπούλου τὰ ἔτη 1957-1958 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Δρακότρυπα, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου καὶ περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (M-Ach., εἰκ. 19 ἀριθ. 33), ἀπεκάλυψαν λείψανα οἰκῶν, τρεῖς παιδικοὺς τάφους, ΜΕ καὶ ΥΕ III Α-Γ κεραμικὴν, χαλκοὺν δρέπανον, χαλκὴν σμίλιν καὶ δύο λιθίνας ἀξίννας. ΠΑΕ 1957, 115-116, 1958, 167-170. M-Ach., 30 (ἀριθ. 33).

(γ) Δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Ζαφειροπούλου τὰ ἔτη 1952 καὶ 1956 δυτικῶς τοῦ Καταρράκτου εἰς τὰς τοποθεσίας Φτέρη, ὅπου κατὰ τὴν καλλιέργειαν εἶχεν ἀνακαλυφθῆ ταφικὸς πῖθος, παρὰ τὸν ναῖσκον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀνατολικώτερον καὶ εἰς ἐτέραν τοποθεσίαν ἀνατολικῶς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, παρὰ τὸ 28ον χιλιόμετρον τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Πατρῶν Καλαβρύτων, ἀπεκάλυψαν γεωμετρικὴν κεραμικὴν ἐκ τῆς πρώτης τοποθεσίας, λείψανα οἰκῶν καὶ ὄστρακα πιθανῶς μυκηναϊκά, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ἐκ τῆς δευτέρας καὶ κιβωτισχομήτους τάφους συνοδευομένους ἀπὸ γεωμετρικὴν κεραμικὴν ἐκ τῆς τρίτης. ΠΑΕ 1952, 400-412, 1956, 195-201. M-Ach., 31 (ἀριθ. 36). M-X, 72, 272 κ.έ.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καρελᾶ, δυτικῶς τοῦ Καταρράκτου, ὁ Κυπαρίσσης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1920 ἑπτὰ θαλαμοειδεῖς τάφους καὶ ἀνέφερε τὴν ὑπαρξιν ἄλλων δέκα περίπου, χρησιμοποιουμένων ὑπὸ χωρικοῦ ὡς καλυβῶν, συνέλεξε δὲ ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων τάφων πολυάριθμα ΥΕ III Β-Γ ἀγγεῖα καὶ μικρὰ ἀντικείμενα (ΑΕ 1919, 98-99. ΠΑΕ 1932,

59-61 εικ. 4-9. Π-Π, 106, 481). Δύο άλλοι ὅμοιοι τάφοι τοῦ νεκροταφείου αὐτοῦ ἀπεκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν βροχῶν καὶ ἓνα ἀνέσκαψεν ὁ Γιαλούρης τὸ ἔτος 1955, ὅστις ἀνέφερε καὶ τὴν ὑπαρξιν μυκηναϊκοῦ οἰκισμοῦ ἐπὶ παρακειμένου λόφου. JHS 1956 AR, 17-18. M-Ach., 31 (ἀριθ. 35).

(ε) Ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Καταρράκτου (M-Ach., εικ. 19 ἀριθ. 34), ὁ Ζαφειρόπουλος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1956-1958 λείψανα οἰκισμοῦ, περιλαμβάνοντα μεγάρου σχημον ΜΕ καὶ ΥΕ οἰκοδόμημα, κιβωτιόσχημον τάφον καὶ δύο θολωτοὺς συλημένους τάφους, ἐκ τῶν ὁποίων συνέλεξεν εἰς τὸ Μουσεῖον Πατρῶν ΥΕ III Α-Β κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1956, 193-195, 1957, 114-115, 1958, 170-172. BCH 1953, 215. M-Ach., 30-31 (ἀριθ. 34).

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀριδράκου τῆς περιοχῆς τοῦ Καταρράκτου προέρχονται δύο πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Πατρῶν εὐρεθέντα εἰς τάφον. ΑΔ 1964 Χρον., 186, 1965 Χρον., 223. M-X, 202 κ.έ.

ΥΕ III Α θέσις 164, ΥΕ III Β 209, ΥΕ III Γ 148, πρωτογ. 170, γεωμ. 256.

271. ΛΑΓΟΒΟΥΝΙ. Νεολ. θέσις 356. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἀσφακοβούνι. Πελοποννησιακὰ 1986 Παράρτ. 11, 35.

ΥΕ II θέσις 194.

272. ΚΑΝΔΑΛΟΣ. Νεολ. θέσις 358. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα, λείψανα τοίχων ἀπροσδιορίστου χρονολογίας, ὀψιανὸς καὶ πυριτόλιθος. Πελοποννησιακὰ 1986 Παράρτ. 11, 33-35.

Β. ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

273. ΠΕΡΑΧΩΡΑ. Νεολ. θέσις 360, ΠΕ 386. Ἐν ΜΕ ὄστρακον ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἱερὸν Ἥρας Ἀκραίας (Perachora I, πίν. 10, 16. GAC, 73) καὶ τάφοι ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ἀνατολικῶς τῆς λίμνης τῆς Βουλιαγμένης, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται ἓν ΜΕ ἀγγεῖον. Perachora I, 9, 51.

ΥΕ II θέσις 84, ΥΕ III Β 217, ΥΕ III Γ 157, γεωμ. 266.

274. ΜΕΛΙΣΣΙ. ΠΕ θέσις 388. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν δύο γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν ΝΔ τοῦ χωρίου Μελίσσι. ΑΑ 1939, 275. Σικωνία, Ἐπίμετρο II, 10 (ἀριθ. 36-37).

ΥΕ θέσις 197.

275. ΘΑΛΕΡΟΝ. ΠΕ θέσις 389. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Μαγούλα (Σικωνία, 16, ἀριθ. 103), (γ) Γουλᾶς πιθανῶς (Σικωνία, 16, ἀριθ. 105) καὶ (δ) Τσούκα πιθανῶς. Σικωνία, 16 (ἀριθ. 106).
ΥΕ θέσις 198.
276. ΔΙΜΗΝΙΟ. ΠΕ θέσις 390. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) ΝΔ τοῦ χωρίου, (β) Κοκκινιά καὶ (γ) Κουρκούλα. Σικωνία, 15, 16, 19 (ἀριθ. 041, 042, 052), Ἐπίμετρο II, 4-7 (ἀριθ. 18-19, 23).
ΥΕ θέσις 199.
277. ΛΑΛΙΩΤΗ. ΠΕ θέσις 391. Ἐπιφανειακά ὄστρακα, πιθανῶς ΜΕ, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γαῖδουρόρραχη. Σικωνία, 16 (ἀριθ. 067), Ἐπίμετρο II, 9 (ἀριθ. 32).
ΥΕ θέσις 200.
278. ΣΙΚΥΩΝ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1911, 149, 1939, 272. ΑJA 1920, 10. O. Montelius, *La Grèce Préclassique*, πίν. I, ἀριθ. 12. EMF, 57. Π-Π, 72 κ.έ. GAMS, 35-36. ΑΔ 1966 Χρον., 124. Excavations 1976, 85-86. GAC, 69. Σικωνία, 16, 19, 20 (ἀριθ. 011, 012), Ἐπίμετρο II, 2 (ἀριθ. 1-3).
- (α) Ἀνασκαφαὶ καὶ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνήσεις ὑπὸ διαφορῶν ἐρευνητῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Σικυῶνος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1886 μέχρι σήμερον (1990) ἔχουν φέρει εἰς φῶς πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων (Excavations 1976, 85-86. Χάρτης, Σικωνία, εἰκ. 31), ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ I/II καὶ ΥΕ III Α-Β ὄστρακα ἐκ λόφου κειμένου βορείως τοῦ σημερινοῦ χωρίου Σικυῶν (πρώην Βασιλικό). Π-Π, 72 κ.έ. GAMS, 35-36. Σικωνία, 16, 19 (ἀριθ. 012), Ἐπίμετρο II, 2 (ἀριθ. 7).
- (β) Κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας Ἐθνικῆς Ὁδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν ἀπεκαλύφθησαν τὸ ἔτος 1966 γεωμετρικά ὄστρακα, πλὴν ἄλλων λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, δυτικῶς τοῦ Ἀσωποῦ ἐγγὺς τῆς Σικυῶνος. ΑΔ 1966 Χρον., 124.
- (γ) Ἐπὶ τοῦ λόφου Ξεροκαστέλλι, νοτίως τῆς Σικυῶνος, ὁ Gebauer ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1939 μυκηναϊκὸν παρατηρητήριον καὶ ΥΕ III τάφον. ΑΑ 1939, 272. Σικωνία, 20 (ἀριθ. 011), Ἐπίμετρο II, 2 (ἀριθ. 6).
ΥΕ I θέσις 52, ΥΕ II 85, ΥΕ III Α 169, ΥΕ III Β 218, γεωμ. 268.
279. ΛΟΥΤΡΑΚΙ. ΠΕ θέσις 392. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἁγία Κυριακή (GAMS, 34) καὶ (γ) Ἀσπρα Χώματα. ΑΑ 1939, 269.
ΥΕ III Γ θέσις 158, ὑπομυκ. 70.

280. ΣΟΥΛΙ. ΠΕ θέσις 393. Πιθανὰ ΜΕ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. Σικυωνία, 16 (ἀριθ. 132), Ἐπίμετρο II, 14 (ἀριθ. 58).
281. ΚΡΗΝΑΙ. ΠΕ θέσις 394. Ὀστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Λιθαράκια. ΑΔ 1967 Χρον., 164.
ΥΕ III Α θέσις 170, ΥΕ III Β 219, γεωμ. 270.
282. ΦΕΝΕΟΣ. ΠΕ θέσις 395. Στρώματα ΜΕ κατοικήσεως, διακρινόμενα στρωματογραφικῶς εἰς ἑπτὰ διαδοχικὰς ΜΕ φάσεις, εἰς τὴν τελευταίαν τῶν ὁποίων περιλαμβάνοντο καὶ λείψανα ἀψιδοειδοῦς κτίσματος. ΑΔ 1965 Χρον., 159.
ΥΕ III Α θέσις 171, ΥΕ III Β 220, ΥΕ III Γ 159, γεωμ. 271.
283. ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ. ΠΕ θέσις 396. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γερασίμου. ΑJA 1923, 160. Corinth I, 109. EMF, 57. GAMS, 31.
ΥΕ II θέσις 86, ΥΕ III Α 172, ΥΕ III Β 221.
284. ΚΟΡΑΚΟΥ. ΠΕ θέσις 397. Οἰκισμός, τάφοι, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Korakou, 15-35, 76-79, 100-101, 105-106. Π-Π, 72 κ.έ.
ΥΕ I θέσις 53, ΥΕ II 87, ΥΕ III Α 173, ΥΕ III Β 222, ΥΕ III Γ 160.
285. ΚΑΛΑΜΑΚΙ. ΠΕ θέσις 398. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) λόφου ἐγγὺς τοῦ Καλαμακίου. Corinth I, 114 (ὑπόσημ. I).
ΥΕ θέσις 202.
286. ΑΕΤΟΠΕΤΡΑ. Νεολ. θέσις 361, ΠΕ 399. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὴ εἰς πύθον καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου. ΑJA 1920, 3-4. GAMS, 30. Notes, εἰκ. 14. ΑΔ 1978 Μελέτες, 327-335.
ΥΕ II θέσις 89, ΥΕ III Α 175, ΥΕ III Β 223, ΥΕ III Γ 161.
287. ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1961-62 Χρον., 52-53, 1969 Χρον., 103. Corinthia, Append. II, 12. Excavations 1976, 73-74. GAC, 71. M-X, 253 κ.έ.

Ἔργασαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας Ἐθνικῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν Πατρῶν τὸ ἔτος 1961 καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Βερδελεῆ καὶ τῆς Ἀλεξανδρῆ εἰς τὴν τοποθεσίαν Μούλκι, περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Ἅγιοι Θεόδωροι ἀνατολικῶς τοῦ Ἰσθμοῦ, ἀπεκάλυψαν 15 γεωμετρικοὺς τάφους περιέχοντας συνολικῶς 53 ἄγγεῖα, χρονολογούμενα ἀπὸ πρωίμων μέχρις ὑστέρων γεωμετρικῶν χρόνων, σιδηροῦν ξίφος καὶ τρεῖς σιδηρᾶς περόνας (ΑΔ 1961-62 Χρον., 52-53. M-X, 258 κ.έ.), ῥαγδαῖαι δὲ βροχαὶ τὸ ἔτος 1968 ἔφεραν εἰς φῶς ἐκ τῆς αὐτῆς τοποθε-

σίας κιβωτίοσχημον κτιστὸν ΜΕ τάφον περιέχοντα τρία ἄγγεῖα καὶ δύο τεμάχια χρυσοῦ ἐλάσματος κοσμούμενα διὰ ῥοδάκων, ἕτερος δὲ ὁμοῖος τάφος κενὸς περιεχομένου εὐρέθη εἰς τὴν θέσιν βραδύτερον. ΑΔ 1969 Χρον., 103.

Γεωμ. θέσις 273.

288. ΜΥΛΟΣ ΧΕΛΙΩΤΟΥ. Νεολ. θέσις 362, ΠΕ 400. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) κορυφῆς τοῦ ὑψώματος καὶ τῆς βορείας κλιτύος αὐτοῦ. ΑJA 1920, 3. ΑΔ 1966 Χρον., 123.

ΥΕ Ι θέσις 54, ΥΕ ΙΙ 90, ΥΕ ΙΙΙ Α 176, ΥΕ ΙΙΙ Β 224, πρωτογ. 175, γεωμ. 274.

289. ΙΣΘΜΙΑ. Νεολ. θέσις 363, ΠΕ 401. Ἀστρωμάτιστα ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) περιοχῆς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος. *Hesperia* 1955, 142-146. *Isthmia* ΙΙ, 6-7. Π-Π, 72.

ΥΕ Ι θέσις 55, ΥΕ ΙΙ 91, ΥΕ ΙΙΙ Β 225, ΥΕ ΙΙΙ Γ 162, ὑπομυκ. 71, γεωμ. 275.

290. ΤΙΤΑΝΗ. ΠΕ θέσις 402. Στῶμα ΜΕ κατοικήσεως ἐκ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς ἀκροπόλεως. ΑΔ 1975 Χρον., 59.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 226.

291. ΑΡΧΑΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΣ. Νεολ. θέσις 364, ΠΕ 403. Ἡ ΜΕ περίοδος ἐκπροσωπεῖται εἰς τὴν θέσιν ἀπὸ τοὺς ΜΕ τάφους τοῦ Βορείου Νεκροταφείου καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν. Π-Π, 72 κ.έ. *Corinth* ΧΙΙΙ, 1-12. *GAC*, 61-62.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 227, ΥΕ ΙΙΙ Γ 163, ὑπομυκ. 72, πρωτογ. 176, γεωμ. 276.

292. ΑΡΑΠΙΖΑ. ΠΕ θέσις 404. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. *JHS* 1920, 5-6.

ΥΕ ΙΙ θέσις 92, ΥΕ ΙΙΙ Α 177, ΥΕ ΙΙΙ Β 228.

293. ΓΩΝΙΑ. Νεολ. θέσις 365, ΠΕ 406. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ἑπτὰ τάφοι, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. *Metrop. Mus. Stud.*, ΙΙΙ 1930-31, 59, 62-64, 76, 79. Π-Π, 73 κ.έ.

ΥΕ Ι θέσις 56, ΥΕ ΙΙ 93, ΥΕ ΙΙΙ Α 178, ΥΕ ΙΙΙ Β 229.

294. ΠΕΡΙΔΙΚΑΡΙΑ. ΠΕ θέσις 407. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΑJa 1920, 7. *GAMS*, 32-33.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 230.

295. ΣΤΙΜΑΓΚΑ. ΠΕ θέσις 408. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Εὐαγγελίστρια. Σικωνία, Ἐπίμετρο ΙΙ, 4 (ἀριθ. 17).

ΥΕ θέσις 203.

296. ΚΕΓΧΡΕΑΙ. ΠΕ θέσις 409. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα. GAMS, 33.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 231.
297. ΚΛΕΩΝΑΙ-ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. ΠΕ θέσις 412. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα έκ τής τοποθεσίας (α) άκροπόλεως τών αρχαίων Κλεωνών (GAMS. 27. GAC, 67) και έκ τής τοποθεσίας (γ) Ζυγουριές πενιχρά ΜΕ αρχιτεκτονικά λείψανα (Zygouries, 28), τάφοι (Zygouries, 39-42, 55-57, 66-67), κεραμική και μικρά εύρήματα (Zygouries, 125-135. 201-202) τής ΜΕ περιόδου. Π-Π, 73 κ.έ.
ΥΕ Ι θέσις 57, ΥΕ ΙΙ 95, ΥΕ ΙΙΙ Α 182, ΥΕ ΙΙΙ Β 234, ΥΕ ΙΙΙ Γ 164, γεωμ. 280.
298. ΝΕΜΕΑ. Νεολ. θέσις 368, ΠΕ 414. Αρχιτεκτονικά λείψανα, πιθανή ταφή, κεραμική και μικρά εύρήματα τής ΜΕ περιόδου έκ τής τοποθεσίας (β) Τσουγκιζα. Π-Π, 73 κ.έ. Hesperia 1976, 177, 1980, 204-205, 1982, 37-40, 387-397.
ΥΕ Ι θέσις 58, ΥΕ ΙΙ 96, ΥΕ ΙΙΙ Β 235, γεωμ. 282.
- 299α. ΣΟΦΙΚΟΝ. ΠΕ θέσις 415. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα έκ τής τοποθεσίας (β) Τούρλα Α-Β. Corinthia, Append. ΙΙ, 30.
ΥΕ ΙΙ θέσις 207.
299. ΚΛΕΝΙΑ. Νεολ. θέσις 369, ΠΕ 416. Λείψανα τής ΜΕ περιόδου από την τοποθεσίαν (δ) σπήλαιον επί του όρους Νυφίτσα, ανεπαρκώς γνωστά. BCH 1930, 479. Π-Π, 73.
ΥΕ θέσις 209, γεωμ. 284.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

300. ΤΣΙΠΙΑΝΑ. (α) Είς την τοποθεσίαν Λουτρόν, ΒΔ του χωρίου Τσιπιανά, επί τής ανατολικής κλιτύος του Έρυμάνθου δυτικώς δέ τής Λαμπείας (Δίβρης), ένετοπίσθησαν τοίχοι και κεραμική προϊστορικών χρόνων. ΑΔ 1972 Χρον., 270.
(β) Λείψανα τοίχων μη καθοριζομένης χρονολογίας ένετοπίσθησαν επί του ύψώματος Παλιοχώρι εναντι τής προηγούμενης τοποθεσίας. ΑΔ 1972 Χρον., 270.
(γ) Έκ τής τοποθεσίας Λιθαράκια, περί τὰ 800 μ. νοτίως τής τοποθεσίας (α) και περί τὰ 1500 μ. δυτικώς του χωρίου, έγγυς δέ τής κοίτης του Πηνειού, έχει άναφερθῆ ΜΕ κεραμική (ΑΔ 1972 Χρον., 270) και λίθινος διάτρητος πέλεκυς. ΑΔ 1986 Χρον., 42.
301. ΑΓΡΑΠΙΔΟΧΩΡΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 216-217, 1969 Χρον., 156. 1972 Χρον., 268. BCH 1968, 831-834. ΑΕ 1971 Χρον., 52-60.

Excavations 1976, 88. GAC, 93. M-X, 71 κ.έ. J. E. Coleman, Excavations at Pylos in Elis (Hesperia Suppl. 21), Princeton 1986, 11-33.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Θέμελι τοῦ ἔτος 1964 (ΑΔ 1965 Χρον., 215-219) καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικῆς Σχολῆς Κλασσικῶν Σπουδῶν τὸ ἔτος 1968, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς τοῦ φράγματος τοῦ Πηνειοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀρμάτοβα περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ Ἀγραπιδωρίου καὶ κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Λάδωνος καὶ τοῦ Πηνειοῦ, ὅπου τοποθετεῖται ἡ Ἡλειακὴ Πύλος (ΑΔ 1965 Χρον., 214 σχέδ. 1), ἀπεκάλυψαν, πλὴν ἄλλων λειψάνων, ἓνα ΜΕ τάφον περιέχοντα μόνωτον μινύειον κύπελλον (ΑΔ 1969 Χρον., 156), ἄλλους ἀκτερίστους τάφους συνοδευομένους ἀπὸ προϊστορικὰ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ τινα ΜΕ, καὶ φρέαρ κατὰ τὸ ἥμισυ καταστραφέν ὑπὸ τοῦ Πηνειοῦ, τὸ ὁποῖον περιεῖχεν ὄστρακα ὑστέρων γεωμετρικῶν καὶ πρωίμων ἀρχαϊκῶν χρόνων. ΑΔ 1965 Χρον., 216-217. M-X, 71 κ.έ. J. E. Coleman, Excav. at Pylos in Elis, 11-33.

(β) Ἀνασκαφὴ τῆς Λ. Παρλαμᾶ τὸ ἔτος 1971 εἰς τὴν τοποθεσίαν Γκίσσα τοῦ συνοικισμοῦ Κοτρώνα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ Ἀγραπιδωρίου (ΑΔ 1965 Χρον., 214, σχέδ. 1, ἀριθ. 1), ὅπου εἶχε τυχαίως εὑρεθῇ θαλαμοειδὴς τάφος, ἔφερεν εἰς φῶς λείψανα ταφῶν συνοδευόμενα ἀπὸ 9 ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα, τεφροδόχον ἀμφορέα, στρώματα τέφρας καὶ ἐξ ΥΕ ΙΙΙ Γ ἀγγεῖα, ἕτερα ἐπτὰ δὲ ΥΕ ΙΙΙ Γ ἀγγεῖα παρέδωκεν εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας ὁ χωρικός, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε τὸν τάφον. ΑΕ 1971 Χρον., 52-60. M-X, 71 κ.έ.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 185, ΥΕ ΙΙΙ Β 236, ΥΕ ΙΙΙ Γ 165, γεωμ. 285.

302. ΚΑΣΤΡΟ. Παλαιολ. θέσις 59, νεολ. 370. Στρώματα κατοικήσεως περιέχοντα ΜΕ κεραμικὴν. BCH 1961, 158-161, 1964, 21-28.

ΥΕ Ι θέσις 69, ΥΕ ΙΙ 97, ΥΕ ΙΙΙ Α 186, ΥΕ ΙΙΙ Γ 166, γεωμ. 286.

303. ΑΓΙΟΣ ΗΛΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1968 Χρον., 178-179, 182. JHS 1968 AR, 11. GAC, 93-94.

Ἔρευναι τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς τὸ ἔτος 1967 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἡλίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατασκευῆς τοῦ φράγματος τοῦ Πηνειοῦ (ΑΔ 1968 Χρον., 175, σχέδ. 1, ἀριθ. Γ1), ἐνετόπισαν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Γερογιάννη Ῥάχη ταφὴν εἰς πύλον καὶ ΜΕ φαιὰ μινύεια ὄστρακα. ΑΔ 1968 Χρον., 178-179, 182.

304. ΠΟΥΡΝΑΡΙ. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φακίστρα, κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τοῦ χωρίου Πουρνάρι ΒΔ τῆς Ὀλυμπίας, ὁ Sperling ἀνέφερεν ὅτι παρετή-

ρησε προϊστορικά ὄστρακα, ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ ΜΕ τῆς Ὀλυμπίας, καὶ ἄλλα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. ΑἶΑ 1942, 85. Π-Π, 80.

305. ΚΑΥΚΩΝΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 126, 1964 Χρον., 178, 1967 Χρον., 209, 1973-74 Χρον., 339, ΑΔ 1974 Μελέται, 27, 33-35, 42-46, 56, ΑΔ 1984 Χρον., 80. ΒCH 1961, 722, 1963, 795. ΕΜF, 69. GAMS, 78. Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι, 1968, 177. ΑἶΑ 1969, 129 (ἀριθ. 9 D-E). ΜΜΕ, 306-308 (ἀριθ. 327-328). Excavations 1976, 98. GAC, 97.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀγριλίτσα (ἢ Ἀγριλίτσες) κατὰ τὴν νοτιαν παρυφὴν τοῦ χωρίου Καυκωνία (ἢ Καυκανία), βορειῶς τῆς Ὀλυμπίας, ἔχει ἀναφερθῇ προϊστορικὴ ἐπίχωσις περιέχουσα ΠΕ, ΜΕ καὶ μυκηναϊκὴν κεραμικὴν. ΑΔ 1967 Χρον., 209, 1984 Χρον., 80.

(β) Ἐπὶ λόφου κειμένου εἰς τὴν τοποθεσίαν Φεγγαράκι (ἢ Μαρμαροσυκιά ἢ Βαθειὰ Λάκκα), ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἐπισημανθῇ λακκοειδεῖς τάφοι, καλυπτόμενοι διὰ πλακῶν, ἐξ ἑνὸς τῶν ὁποίων συνελέγησαν πολυάριθμοι ψῆφοι περιδεραιῶν ἐξ ὑαλομάζης, μυκηναϊκῶν ἴσως χρόνων. ΑΔ 1960 Χρον., 126, 1964 Χρον., 178.

(γ) Ἔργασίαι διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν κτήματος εἰς τὴν τοποθεσίαν Κιούπια τῆς κοινότητος Καυκωνίας κατέστρεψαν ταφικὸν τύμβον καλύπτοντα λακκοειδεῖς τάφους, ἐρευνηθέντας ἐν συνεχείᾳ τὸ ἔτος 1973 ὑπὸ τῆς Λ. Παρλαμᾶ καὶ ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν περὶ τὰ 13 ΥΕ ΙΙΙ Γ ἀγγεῖα εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας. ΑΔ 1973-74 Χρον., 339, ΑΔ 1974 Μελέται, 27, 33-35, 42-46, 56.

ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 170.

306. ΜΑΓΕΙΡΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1966 Χρον., 170, 1967 Χρον., 211-212, 1969 Χρον., 149, ΑΔ 1974 Μελέται, 33 (ὑπόσημ. 22), 55, ΑΔ 1980 Χρον., 172, 1981 Χρον., 153-154, 1982 Χρον., 138 (ἀριθ.6). Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι, 1968, 178. ΑΑΑ 1969, 248-256. ΑἶΑ 1969, 128. ΜΜΕ, 306. Excavations 1976, 94-95. GAC, 96-97.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κιούπια, ΝΔ τοῦ χωρίου Μάγειρας (ΑΑΑ 1969, 249, σχέδ. 1, ἀριθ.1), ὁ Θέμελης ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1965 τύμβον περιέχοντα ταφὰς εἰς πίθους ΜΕ ἢ ΥΕ χρόνων καὶ συνέλεξεν ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακον καὶ χαλκοῦν δακτύλιον. Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ τοποθεσίας εἶχεν παραδοθῇ παλαιότερον ὑπὸ ἰδιώτου εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας κορμὸς πηλίνου εἰδωλίου. ΑΔ 1966 Χρον., 170, ΑΔ 1974 Μελέται, 55. Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι, 1968, 178. ΑΑΑ 1969, 250-251. ΑἶΑ 1969, 128. ΜΜΕ, 306. GAC, 96-97.

(β) Κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουβέλι ἢ Μπαμπακιά, περὶ τὰ 200 μ. νοτίως τοῦ χωρίου, ἀπεκαλύφθη τύμβος, πε-

ριέχων τέσσαρας ΥΕ ΙΙΙ ταφικούς πίθους και ταφήν έλληνιστικών χρόνων συνελέγησαν δέ και ὄστρακα μυκηναϊκών άγγείων. ΑΔ 1967 Χρον., 211-212, ΑΔ 1974 Μελέται, 55.

(γ) Έκ τών τοποθεσιών Γλίνες και Πουλι παρά τὸ χωρίον έχουν άναφερθῆ προϊστορικά ὄστρακα, λεπίς ὀψιανού και ταφαι εἰς πίθους εκ τῆς δευτέρας ἐξ αὐτῶν. ΑΔ 1981 Χρον., 153-154, 1982 Χρον., 138 (άριθ. 6).

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 240.

307. ΒΑΡΒΑΣΑΙΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΙΑ 1961, 225, 1969, 128 (άριθ. 4). ΜΜΕ, 304. GAC, 98.

(α) Έκ τῆς τοποθεσίας Βρωμονέρι, περί τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Βαρβάσαινα, έχουν άναφερθῆ επιφανειακά ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς χρόνων και ΥΕ ΙΙΙ κυλίκων. ΑΙΑ 1961, 225-226, 1969, 128. ΜΜΕ, 304. GAC, 98.

(β) Κατὰ τὴν άρροσιν άγροῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουτσουπιά κατεστράφη θαλαμοειδῆς «μυκηναϊκός» τάφος, εκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὁποίου παρεδόθησαν τρία άγγεῖα εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας τὸ ἔτος 1983 ὑπὸ τοῦ ιδιοκτήτου τοῦ άγροῦ. ΑΔ 1983 Χρον., 114.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 216.,

308. ΣΑΛΜΩΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1913, 115. ΑΔ 1960 Χρον., 126. BCH 1961, 723. ΑΙΑ 1961, 226, 1969, 128 (άριθ. 5 Α). JHS 1962 AR, 12. LMTS, 92. GAMS, 78. Atti e Memorie del 1° Congr. Intern. di Micen., τόμ. Ι, 1968, 177. ΜΜΕ, 304 (άριθ. 308, 310). GDA, 250, 337. DAG, 206. GGP, 221. Excavations 1976, 100-101. Μ-Χ, 201.

(α) Έκσκαφαι διὰ τὴν κατασκευὴν κοινοτικῆς ὁδοῦ τὸ ἔτος 1960 εἰς τὴν τοποθεσίαν Βαμβακιά, περί τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Σαλμώνη (πρῶην Κούκουρα), άπεκάλεψαν ταφικὸν πίθον περιέχοντα πέντε πρωτογεωμετρικά άγγεῖα. ΑΔ 1960 Χρον., 126. Μ-Χ, 201 κ.έ.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κηπάκι, ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχει άναφερθῆ ὅτι εὑρέθη, ΜΕ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, πίθος. ΑΙΑ 1961, 226 (άριθ. 5). ΜΜΕ, 304 (άριθ. 308).

(γ) Έκ τῆς τοποθεσίας Παλαιόπυργος, περί τὰ 600 μ. ανατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, έχουν άναφερθῆ προϊστορικά ὄστρακα. ΑΜ 1913, 115. ΑΙΑ 1961, 226 (άριθ. 5). ΜΜΕ, 304 (άριθ. 308).

Πρωτογ. θέσις 178.

309. ΟΛΥΜΠΙΑ. ΠΕ θέσις 424. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα και κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου εκ τῆς τοποθεσίας (α) περιοχῆς τοῦ νέου Μουσείου (ΑΔ

1960 Χρον., 125-126, 1964 Χρον., 174-176, 1965 Χρον., 209, 1970 Χρον., 191) και ΜΕ δεδομένα πασών των κατηγοριών εκ της τοποθεσίας (β) Ἀλτεως. Π-Π, 78 κ.έ. ΑΜ 1962, 3-34. GAC, 94-95.

ΥΕ Ι θέσις 60, ΥΕ ΙΙ 98, ΥΕ ΙΙΙ Α 191, ΥΕ ΙΙΙ Β 242, ΥΕ ΙΙΙ Γ 173, πρωτογ. 179, γεωμ. 289.

310. ΜΙΡΑΚΑ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1908, 318-320. ΑΑ 1909, 121. *Sympholae Osloenses* 1930, 30. ΚΜΚ, 10. RE Suppl. VI, 607. *Alt-Olympia*, 33, 273-275. ΑΙΑ 1942, 84, 1961, 226-227, 1969, 129 (ἀριθ. 9Α). ΕΜΦ, 69 (Οινόμαος). Π-Π, 78 (Μεράκα). ΑΔ 1966 Χρον., 171, 1968 Χρον., 161, 1970 Χρον., 189, ΑΔ 1974 Μελέται, 55, ΑΔ 1980 Χρον., 169, 1981 Χρον., 149-150. ΜΜΕ, 306. Excavations 1976, 96. GAC, 96. Μ-Χ, 70 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Dörpfeld (Π-Π, 78 κ.έ.) καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις (ΑΙΑ 1942, 84, 1961, 226-227) ἐπὶ τοῦ λόφου Οἰνόμαος, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς Ὀλυμπίας καὶ βορείως τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Τρίπολιν, ὁ ὁποῖος εἶχε προταθῆ νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Πίσσης, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ΜΕ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα (Π-Π, 323), ταφὰς (Π-Π, 342), κεραμικὴν (Π-Π, 376. ΑΙΑ 1961, 226-227) καὶ μικρὰ εὐρήματα (Π-Π, 398) ὡς καὶ ὄστρακον ΥΕ ΙΙΙ Β κύλικος εὐρισκόμενον εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. ΑΙΑ 1961, 227. ΕΜΦ, 69. GAMS, 79. GAC, 96.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ῥέμα ἢ Λακκούλα τῆς Μιράκας ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ ἀγγεῖα. ΑΔ 1966 Χρον., 171. ΑΙΑ 1969, 129 (ἀριθ. 9 Α). ΜΜΕ, 306. GAC, 96.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γούβα ἢ Περιβόλι ἔχει ἀναφερθῇ ἐν ΥΕ ΙΙΙ Α ἀλάβαστρον. ΑΔ 1968 Χρον., 161. ΑΙΑ 1969, 129 (ἀριθ. 9 Α). ΜΜΕ, 306. GAC, 96.

(δ) Ἔργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν κοινοτικῆς ὁδοῦ τὸ ἔτος 1969 εἰς τὴν τοποθεσίαν Χαντάκια τῆς Μιράκας ἀπεκάλυψαν ΥΕ Ι/ΙΙ-ΙΙΙ Α χαλκοῦν ξίφος καὶ χαλκὴν αἰχμὴν δόρατος ἐκ καταστραφέντος μυκηναϊκοῦ τάφου. ΑΔ 1970 Χρον., 189. ΑΙΑ 1969, 129 (ἀριθ. 9 Α). ΜΜΕ, 306. GAC, 96.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γιδόσταν, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Μιράκας, ἡ Παπακωνσταντίνου ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1980 θαλαμοειδῆ ΥΕ ΙΙΙ Α τάφον περιέχοντα τρεῖς ταφὰς καὶ τέσσαρα ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖα. ΑΔ 1980 Χρον., 169.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κεφαλόβρυση τῆς περιοχῆς Λάκκα τῆς Μιράκας ἡ Χατζῆ ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1981 θαλαμοειδῆ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β συ-

λημένον ἐν πολλοῖς τάφον καὶ συνέλεξεν ΥΕ ΙΙΙ Α-Β κεραμικήν. ΑΔ 1981 Χρον., 150.

(ζ) Ἐκ μὴ κατονομαζομένης τοποθεσίας τῆς Μιράκας ἔχει συλλεγῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Ὀλυμπίας γεωμετρικὸν χαλκοῦν εἰδώλιον ταύρου. ΑΔ 1970 Χρον., 189.

ΥΕ Ι θέσις 61, ΥΕ ΙΙ 99, ΥΕ ΙΙΙ Α 192, ΥΕ ΙΙΙ Β 245, ΥΕ ΙΙΙ Γ 174, γεωμ. 291.

311. ΚΑΤΑΚΩΛΟΝ. Παλαιολ. θέσις 63, νεολ. 372, ΠΕ 425. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ποντικόκαστρο. ΑJA 1961, 224.

ΥΕ Ι θέσις 62, ΥΕ ΙΙ 100, ΥΕ ΙΙΙ Α 193, ΥΕ ΙΙΙ Β 246, ὑπομυκ. 75, πρωτογ. 180, γεωμ. 292.

312. ΕΠΙΤΑΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑJa 1961, 227-228, 1969, 129. ΑΔ 1966 Χρον., 171-172, 1967 Χρον., 210-211, 1968 Χρον., 165-171. ΑΑΑ 1968, 201-204. GAMS, 80. MME, 302. Excavations 1976, 91. GAC, 98-99.

Ἐπιφανειακὴ ἐξερεύνησις τὰ ἔτη 1958-1959 (ΑJa 1961, 227-228) καὶ ἀνασκαφαὶ τοῦ Γιαλούρη τὸ ἔτος 1965 (ΑΔ 1966 Χρον., 171-172) καὶ τοῦ Θέμελη τὰ ἔτη 1966-1967 (ΑΔ 1967-1968 ἔ.ἀ., ΑΑΑ 1968 ἔ.ἀ.), ἐξ ἀφορμῆς ἄλλων ἐργασιῶν, εἰς τὴν περιοχὴν Ἀγιοργίτικα περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Ἐπιτάλιον (πρώην Ἀγουλινίτσα), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἐκ τοῦ ΝΔ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων 4 λόφων, ὁ ὁποῖος φέρει τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς περιοχῆς (ΑΔ 1966 Χρον., 172), πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΜΕ ὄστρακα, ἀποθέτην (ἢ δάπεδον καταστραφέντος θαλαμοειδοῦς τάφου;), ἐκ τοῦ ὁποῖου συνελέγησαν δύο ΜΕ ἀγγεῖα, ΜΕ καὶ μυκηναϊκὰ ὄστρακα, δύο πήλινα μυκηναϊκὰ εἰδώλια καὶ σιδηρὰ αἰχμὴ δόρατος, ἐκ τοῦ ΝΑ δὲ τῶν 4 λόφων λείψανα ΜΕ τάφων, θεμέλια μυκηναϊκῆς οἰκίας ἐκ δύο δωματίων, ἐντὸς ἐνὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ἀσάμινθος κατὰ χώραν (ΑΔ 1968 Χρον., 170), καὶ πιθανὰ λείψανα θαλαμοειδῶν τάφων συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ κεραμικήν, ἡ δὲ θέσις ἔχει προταθῇ νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸ ὁμηρικὸν (Ἰλ. Β 592, Λ 711) Θρύον. ΑJa 1961, 227-228 (εἰκ. 3), 1969, 129. ΑΑΑ 1968, 201-204. ΑΔ ἔ.ἀ.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 194, ΥΕ ΙΙΙ Β 247, ΥΕ ΙΙΙ Γ 175.

313. ΜΑΚΡΙΣΙΑ. Νεολ. θέσις 373, ΠΕ 426. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Χάνια (ΑJa 1969, 130), (β) Γερακοβούνη πιθανῶς (ΑJa 1961, 229) καὶ (γ) Ἅγιος Ἡλίας. ΑJa 1961, 229.

ΥΕ Ι θέσις 63, ΥΕ ΙΙ 101, ΥΕ ΙΙΙ Α 195, ΥΕ ΙΙΙ Β 248, ὑπομυκ. 76, γεωμ. 293.

314. ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ. ΠΕ θέσις 427. Έπιφανειακά ὄστρακα πιθανῶς ΜΕ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Τούρλα. ΑJA 1942, 86, 1961, 227.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 196.
315. ΚΑΤΩ ΣΑΜΙΚΟΝ. ΠΕ θέσις 428. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ (Π-Π, 66, 77, Κλειδί- Ἀρήνη. ΑJA 1942, 82, 86, 1961, 230) καὶ ἐκ τοῦ ταφικοῦ τύμβου τῆς τοποθεσίας (α) Κλειδί (ΑΔ 1965 Μελέται 6-40) ὡς καὶ ἐκ τῶν πέντε τύμβων τῆς τοποθεσίας (β) Ἑλληνικόν. ΑΔ 1981 Χρον., 148-149, 1982 Χρον., 133-134, 1983 Χρον., 109-110.
ΥΕ Ι θέσις 64, ΥΕ ΙΙ 102, ΥΕ ΙΙΙ Α 198, ΥΕ ΙΙΙ Β 250.
316. ΤΡΥΠΗΤΗ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1942, 81 (ἀριθ. 5), 86-87, 1961, 230. Π-Π, 77 (Μπισμπάρδι). GAMS, 81. MME, 308. Excavations 1976, 102. GAC, 100. ΑΔ 1978 Χρον., 78. JHS 1986 ΑR, 31.
(α) Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, ΝΔ τοῦ χωρίου Τρυπητῆ (πρῶην Μπισμπάρδι), κειμένου ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθῆς τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ ἔναντι τῆς ἐκβολῆς εἰς αὐτὸν τοῦ Ἑρμάνθου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. ΑJA 1942, 81, 86-87, 1961, 230.
(β) Ἔργασίαι ὁδοποιίας εἰς τὴν τοποθεσίαν Διαμαντάκου ἢ Μαργασῆ, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Χελιδόνιον (πρῶην Κούτσιον) τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας ΝΑ δὲ τῆς Τρυπητῆς, καὶ μικρὰ ἀνασκαφὴ τῆς Τριάντη τὸ ἔτος 1978 ἀπεκάλυψαν πέντε ΥΕ ΙΙΙ Α-Γ θαλαμοειδεῖς τάφους, εἰς τῶν ὁποίων ἦτο ἀπλοῦς δρόμος, περιέχοντας κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1978 Χρον., 78. JHS 1986 ΑR, 31.
ΥΕ θέσις 218, ΥΕ ΙΙΙ Α 199α, ΥΕ ΙΙΙ Β 251α, ΥΕ ΙΙΙ Γ 177α.
317. ΚΑΚΟΒΑΤΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑM 1907 σ. VI-XVI, 1908, 295-317, 1909, 269-368, 1913, 97-139. ΑJA 1942, 81-82, 538-545, 1961, 230-231, 1969, 130. EMF, 79 (Nestora). Π-Π, 103. GAMS, 76-77. MME, 302. Excavations 1976, 92. GAC, 101-102.
Ἀνασκαφὴ τοῦ Dörpfeld τὰ ἔτη 1907-1908 (ΑM ἔ.ἀ.) ἐπὶ τοῦ λόφου Κτήρια (μετὰ ταῦτα Νέστορα), περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Κακόβατος παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐπιφανειακὴ μετὰ ταῦτα ἐξερεύνησις τῆς θέσεως (ΑJA 1961, 230-231), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ὀχυρωματικὸν τεῖχος καὶ λείψανα οἰκῶν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἐκ δὲ τῆς ΒΑ κλιτύος αὐτοῦ τρεῖς κατεστραμμένους θολωτοὺς τάφους, χρονολογουμένους ἐκ τοῦ περιεχομένου των εἰς τὴν ΥΕ Ι-ΙΙ περίοδον, καὶ ἐπιφανειακά ΜΕ καὶ ΥΕ Ι-ΙΙ πιθανῶς ὄστρακα ὡς καὶ λείψανα οἰκισμοῦ ἐκ τῆς ΒΔ κλιτύος τοῦ λόφου συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. ΑJA 1961, 230-231.
ΥΕ Ι θέσις 65, ΥΕ ΙΙ 103, ΥΕ ΙΙΙ Β 252.

318. ΛΕΠΡΕΟΝ. Νεολ. θέσις 374, ΠΕ 429. Στρώμα ΜΕ κατοικήσεως περιέχον τρεις τάφους (BSA 1984, 328) και επιφανειακά ΜΕ όστρακα. ΑΙΑ 1961, 231-232. ΑΔ 1981 Χρον., 152-153.
ΥΕ Ι θέσις 66, ΥΕ ΙΙ 104, ΥΕ ΙΙΙ Α 199, ΥΕ ΙΙΙ Β 253.

Α. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

319. ΔΗΜΗΤΡΑ. Νεολ. θέσις 375, ΠΕ 431. Κεραμική και πιθανώς μικρά εύρηματα της ΜΕ περιόδου. BSA 1973, 203-204.
ΥΕ Ι θέσις 67, ΥΕ ΙΙ 105, ΥΕ ΙΙΙ Α 200, ΥΕ ΙΙΙ Β 254, ΥΕ ΙΙΙ Γ 177, ύπομυκ. 78, πρωτογ. 181.
- 320α. ΚΑΝΔΗΛΑ. Νεολ. θέσις 376, ΠΕ 432α. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα. BSA 1970, 82.
ΥΕ θέσις 221α, γεωμ. 297α.
320. ΧΩΤΟΥΣΑ. Νεολ. θέσις 377, ΠΕ 432. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα. BSA 1970, 81.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 221, πρωτογ. 182, γεωμ. 297.
321. ΚΑΡΒΟΥΝΙΟΝ. ΠΕ θέσις 433. Έρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμική και άλλα εύρηματα της ΜΕ περιόδου. BSA 1970, 99. ΑΔ 1982 Χρον., 116. Ηόρος 1986, 192-195. Πελοποννησιακά, τόμ. 17 (1987-88) Παράρτ., 3-7. JHS 1991 ΑΡ, 25.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 222.
322. ΠΛΕΣΣΑ. ΠΕ θέσις 434. Έπιφανειακά ΜΕ όστρακα. BSA 1970, 82.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 223.
323. ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1914, 81. ΚΜΚ, 10. RE Suppl. VI, 608. Π-Π, 75, 92. GAMS, 38. BSA 1970, 82-83. Excavations 1976, 52. GAC, 81. ΑΔ 1982 Χρον., 113-115. Μ-Χ, 266. JHS 1985 ΑΡ, 25, 1991 ΑΡ, 26. ΑΑ 1986, 583-611.

(α) Γαλλικαί ανασκαφαί τὸ ἔτος 1913 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἀρκαδικοῦ Ὀρχομενοῦ, παρὰ τὸ χωρίον Καλπάκι (νῦν Ὀρχομενός) Μαντινείας ἐγγὺς τοῦ Λεβιδίου, ἀπεκάλυψαν ΜΕ (ΚΜΚ, 10), ΥΕ ΙΙΙ Β (RE Suppl. VI, 608. GAMS, 38) καὶ γεωμετρικὰ όστρακα ὡς καὶ λείψανα τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BCH 1914, 71-88.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μύτικας, ἀνατολικῶς τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ ἀριστερὰ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Παλαιόπυργος, ὁ Σπυρόπουλος ἠρεῦνησε τὰ ἔτη 1980-1982 λείψανα ΥΕ ΙΙ-ΥΕ ΙΙΙ Β οἰκισμοῦ καὶ ἱερὸν ἱστορικῶν χρόνων, ἐκ τοῦ ὁποίου συνέλεξε καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β-Γ

ὄστρακα καὶ τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων. ΑΔ 1982 Χρον., 113-115. JHS ἔ.ἄ.

(γ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Στενό Ὀρχομενοῦ, Καταλύματα καὶ Κουρουπά ὁ Σπυρόπουλος ἐνετόπισε λείψανα τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (ΑΔ 1982 Χρον., 115), πρὸς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συνδεθοῦν τὰ ὑπὸ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων ἐντοπισθέντα μυκηναϊκὰ ἀποστραγγιστικά ἔργα εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν. ΑΑ 1986, 583-611. Antike Welt 1986, Sondernummer 2, 3-14.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 255, γεωμ. 298.

324. ΛΕΒΙΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 381, ΠΕ 436. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Παναγία. ΒSA 1970, 83.

325. ΠΙΚΕΡΝΗΣ. ΠΕ θέσις 437. ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1963 Χρον., 89, 1982 Χρον., 119-120. ΒSA 1970, 86-87.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 256, πρωτογ. 183, γεωμ. 302.

326. ΝΕΣΤΑΝΗ. Νεολ. θέσις 383. ΜΕ ὄστρακα. ΒSA 1970, 87. GAC, 80.

ΥΕ Ι θέσις 68, ΥΕ ΙΙ 106.

327. ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ. ΠΕ θέσις 438. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΒSA 1970, 87. Ηὐρος 1986, 116.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 227, γεωμ. 303.

328. ΛΟΥΚΑΣ. Νεολ. θέσις 385. ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἅγιος Γεώργιος. ΒSA 1970, 86. GAC, 79.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 228.

329. ΔΑΒΙΑ. Νεολ. θέσις 386. Πιθανὰ ΜΕ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. ΒSA 1970, 100.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 229.

330. ΜΕΡΚΟΒΟΥΝΙΟΝ. Νεολ. θέσις 387, ΠΕ 440. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΒSA 1970, 89.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 230.

331. ΤΡΙΠΟΛΙΣ. ΠΕ θέσις 441. Δύο ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τοῦ λόφου τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἀνατολικῶς τῆς Τριπόλεως. ΒSA 1970, 90.

332. ΤΣΕΛΕΠΑΚΟΣ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κάστρο, περὶ τὰ 500 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Τσελεπάκος ΝΔ τῆς Τριπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. ΒSA 1970, 82.

333. ΘΑΝΑΣ. ΠΕ θέσις 445. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Στόγια. BSA 1970, 91.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 231.
334. ΠΑΛΛΑΝΤΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Annuario 1939-40, 227. BSA 1970, 94. ΑΔ 1973-74 Χρον., 8. Excavations 1976, 53.
Ἰταλικά ἀνασκαφαί τὸ ἔτος 1940 εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Παλλαντίου, νοτιῶς τῆς Τριπόλεως, ἔφεραν εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, δύο ταφάς εἰς πίθους καὶ ἐγγράκτον, Ἀδριατικὴν λεγομένην, ΜΕ κεραμικὴν (Annuario ἔ.ἂ. BSA 1970, 94). Ἐκ τοῦ Παλλαντίου ἐπὶ πλέον προέρχεται προϊστορικὸς λίθινος πέλεκυς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν φέρων ἀρχαϊκὴν ἐπιγραφὴν. ΑΔ 1973-74 Χρον., 8.
335. ΒΟΥΝΟΝ. Ἐκ τῶν ἀνατολικῶν καὶ ΝΑ κλιτύων τοῦ λόφου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῇ τὸ χωρίον Βουνὸν τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, παρὰ τὴν ΒΑ ὄχθην τῆς λίμνης Τάκα νοτιῶς τῆς Τριπόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, λιθίνη ἀξίνη καὶ κομβίον ἐκ στεατίτου. BSA 1970, 92. GAC, 76-77.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 232.
336. ΤΗΜΕΝΙΟΝ. ΠΕ θέσις 450. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα, λίθινα ἐργαλεῖα καὶ τάφοι ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. Α-Κ, 130-133.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 234.
337. ΑΣΕΑ. Νεολ. θέσις 391, ΠΕ 454. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Asea, 12-26, 89-110, 113-131. Π-Π, 75 κ.ἔ.
ΥΕ Ι θέσις 69, ΥΕ ΙΙ 108, ΥΕ ΙΙΙ Α 202, ΥΕ ΙΙΙ Β 258, ΥΕ ΙΙΙ Γ 180, πρωτογ. 185, γεωμ. 306.
338. ΑΣΤΡΟΣ. ΠΕ θέσις 455. Πιθανοὶ ΜΕ τάφοι, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κάστρο ἢ Νησί (ΑΑ 1927, 365. ΑΜ 1975, 179, ἀριθ. 818-820. Α-Κ, 66. ΑΔ 1981 Χρον., 131-132) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Καστράκι ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BCH 1979, 561.
ΥΕ ΙΙ θέσις 109, ΥΕ ΙΙΙ Α 203, ΥΕ ΙΙΙ Β 259, πρωτογ. 186, γεωμ. 308.
339. ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ. ΠΕ θέσις 456. Κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. BSA 1961, 131. ΑΔ 1963 Χρον., 89-90. Α-Κ, 43-47.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 237, γεωμ. 309.

340. ΕΛΛΗΝΙΚΟ. Έκ τοῦ τειχισμένου εἰς ἱστορικοὺς χρόνους λόφου Ἑλληνικό, περὶ τὰ 5 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἄστρους (Α-Κ, εἰκ. 1), ἔχουν γνωσθῇ, ἐξ ἐπιφανειακῶν ἐρευνῶν καὶ μικρῶν ἀνασκαφῶν ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (Α-Κ, 82-84), πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν ΜΕ καὶ ἕτερον ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακον (Α-Κ, 92), λίθινα ἐργαλεῖα (Α-Κ, 88) καὶ λείψανα τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΑ 1927, 365. Μ-Χ, 265. BCH 1978, 673, 1979, 561.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 238, γεωμ. 310.
341. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. ΠΕ θέσις 458. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα καὶ λίθινα ὄπλα καὶ ἐργαλεῖα. Α-Κ, 134-137.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 239, γεωμ. 311.
342. ΒΟΥΡΒΟΥΡΑ. Νεολ. θέσις 393. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ δύο τάφων τῆς τοποθεσίας (β) Ἀνάληψις. ΑΑ 1962, 257 εἰκ. 47-48. GAC, 123-124.
ΥΕ Ι θέσις 70, ΥΕ ΙΙ 110, ΥΕ ΙΙΙ Α 204, ΥΕ ΙΙΙ Β 260, γεωμ. 312.
343. ΣΚΟΡΤΣΙΝΟΣ. ΠΕ θέσις 460. Ταφαὶ εἰς πίθους ΜΕ ἢ ΥΕ χρόνων. BSA 1961, 125 (ὑποσημ. 83), 1970, 101.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 240.
344. ΠΡΑΣΤΟΣ. ΠΕ θέσις 461. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα πιθανῶς ΜΕ. Α-Κ, 168-169.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 241.
345. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 464. Ἐν πιθανόν ΜΕ ὄστρακον ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κοτρώνι. BSA 1961, 135.
ΥΕ Ι θέσις 71, ΥΕ ΙΙ 111, ΥΕ ΙΙΙ Α 206, ΥΕ ΙΙΙ Β 263.
346. ΛΕΩΝΙΔΙΟΝ. Νεολ. θέσις 396, ΠΕ 465. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) σπήλαιον Σίντζας. Α-Κ, 199-200.
ΥΕ ΙΙ θέσις 112, ΥΕ ΙΙΙ Α 207, ΥΕ ΙΙΙ Β 264, ΥΕ ΙΙΙ Γ 181, ὑπομυκ. 81, πρωτογ. 187, γεωμ. 313.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

347. ΓΥΜΝΟΝ. Έκ τῆς μικρᾶς ἀκροπόλεως Κάστρο, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Γυμνόν, κατὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Ἀργολίδος καὶ ἐγγὺς τῶν ὁρίων τοῦ Νομοῦ Κορινθίας, ἔχουν συλλεγῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ, ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. JHS 1962 AR, 31. GAMS, 18. GAC, 45-46.
ΥΕ ΙΙ θέσις 113, ΥΕ ΙΙΙ Α 208, ΥΕ ΙΙΙ Β 265.

348. ΜΥΚΗΝΑΙ. Νεολ. θέσις 397, ΠΕ 467. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 26-27, 73 κ.έ. A. J. B. W a c e, Mycenae, 148, (Index: Period, Pottery, Middle Hellenic). Γ. Ἐ. Μ υ λ ω ν ᾶ ς, Ὁ Ταφικὸς Κύκλος Β τῶν Μυκηνῶν, Ἀθῆναι 1972-73, ΟΜΚ, 39. ΑΔ 1985 Χρον., 93.
 ΥΕ Ι θέσις 72, ΥΕ ΙΙ 114, ΥΕ ΙΙΙ Α 210, ΥΕ ΙΙΙ Β 267, ΥΕ ΙΙΙ Γ 183, ὑπομυκ. 82, πρωτογ. 188, γεωμ. 314.
349. ΜΠΕΡΜΠΑΤΙ. Νεολ. θέσις 398, ΠΕ 468. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμική καὶ τάφοι τῆς ΜΕ περιόδου. Berbatī, 93-159. BCH 1954, 117. Π-Π, 73 κ.έ.
 ΥΕ Ι θέσις 73, ΥΕ ΙΙ 115, ΥΕ ΙΙΙ Α 211, ΥΕ ΙΙΙ Β 268, γεωμ. 315.
350. ΔΗΜΑΙΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1911, 150, 1938, 557-562. RE Suppl. VI, 605. AE 1960, 155-164. EMF, 52. GAMS, 21. GAC, 53. M-X, 260.
 (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Βάσα, μεταξὺ τῶν χωρίων Δήμαινα καὶ Νέα Ἐπίδauρος (Πιάδα), ἔχουν ἀναφερθῇ κυκλώπεια τεῖχη καὶ ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Β ὄστρακα, τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων καὶ ὀψιανός. ΑΑ 1911, 150, 1938, 559. EMF, 52. Π-Π, 88. GAMS, 21.
 (β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Λεωνίδα ΒΔ τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά μυκηναϊκά καὶ γεωμετρικά ὄστρακα (ΑΑ 1938, 559), θαλαμοειδεῖς ΥΕ τάφοι, εὐρεθέντες εἰς τὸ ὕψωμα Πρινιαῖς τὸ ἔτος 1959 (GAMS, 21) καὶ ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι πιθανὸν νὰ προέρχωνται πέντε μικρὰ ΥΕ ΙΙΙ Α ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ναυπλίου, εὐρεθέντα παλαιότερον (EMF, 52), καὶ γεωμετρικὸν πηλινὸν ὁμοίωμα ροῖας τοῦ Μουσείου Ναυπλίου. ΑΑ 1934, 155. AE 1960, 155-164.
 (γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καστράκι κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς κοιλάδος τῆς Δήμαινας ἔχουν συλλεγῇ τεμάχια ὀψιανοῦ. ΑΑ 1938, 560. Π-Π, 88-89.
 ΥΕ ΙΙ θέσις 116, ΥΕ ΙΙΙ Α 212, ΥΕ ΙΙΙ Β 269, γεωμ. 316.
351. ΗΡΑΙΟΝ-ΠΡΟΣΥΜΝΑ. Νεολ. θέσις 399, ΠΕ 469. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 27-28, 73 κ.έ. Hesperia 1952, 170.
 ΥΕ Ι θέσις 74, ΥΕ ΙΙ 118, ΥΕ ΙΙΙ Α 215, ΥΕ ΙΙΙ Β 272, ΥΕ ΙΙΙ Γ 184, γεωμ. 318.
352. ΣΧΙΝΟΧΩΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 470. Λείψανα οἰκισμοῦ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) «ἐξ τοῦ Νικᾶ τὶς ἐλιές». BCH 1923, 231-232.
 ΥΕ Ι θέσις 75, ΥΕ ΙΙ 119, ΥΕ ΙΙΙ Α 216.

353. ΔΕΝΔΡΑ. ΠΕ θέσις 471. Ὀλίγα ΜΕ ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμική ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀκροπόλεως (Π-Π, 73 κ.έ. CTD II, 22-41), κεραμική καὶ ταφή τῆς ΜΕ περιόδου (CTD II, 20-21) ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) σπήλαιον ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τῆς ἀκροπόλεως καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) κάτω πόλεως ΜΕ ὄστρακα. CTD II, 13-19.
 ΥΕ I θέσις 76, ΥΕ II 120, ΥΕ III A 217, ΥΕ III B 273, ΥΕ III Γ 185, ὑπομυκ. 83, πρωτογ. 189, γεωμ. 319.
354. ΠΑΛΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. ΠΕ θέσις 473. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Νησί. GAMS, 20.
 ΥΕ III A θέσις 218, ΥΕ III B 275, ΥΕ III Γ 186, γεωμ. 320.
355. ΑΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 400, ΠΕ 474. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 73 κ.έ. Deiras, 15-21, 115-137. T-A, 6-222. ΑΔ 1964 Χρον., 122-123, 1966 Χρον., 126, 1967 Χρον., 172-174, 1968 Χρον., 144, 1969 Χρον., 124, 1970 Χρον., 165, 169, 1971 Χρον., 76-82, 1972 Χρον., 198-200, 201-202, 205, 1973 Χρον., 94-96, 97-98, 99-100, 102, 105, 111, 112, 120, 123, 130, 132, 1973-74 Χρον., 205-208, 219, 226, 227, 228, 231, 261, 1976 Χρον., 74, 1977 Χρον., 58, 1980 Χρον., 118-119, 1981 Χρον., 107-109. BCH 1967, 808, 817, 820, 1969, 986-992, 1971, 736, 745-746, 1972, 157-161, 1974, 604, 1976, 755-758, 1977, 547, 1978, 661, 775, 1979, 555-559, 1980, 569-596, 692, 698-699, 1981, 787. JHS 1954 AR, 21-22. BCH Suppl. VI, 42-52. AM 1985, 1-21.
 ΥΕ I θέσις 77, ΥΕ II 121, ΥΕ III A 219, ΥΕ III B 276, ΥΕ III Γ 187, ὑπομυκ. 84, πρωτογ. 190, γεωμ. 322.
356. ΛΥΓΟΥΡΙΟ. ΠΕ θέσις 475. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Ἅγιος Βλάσιος. ΑΔ 1973 Χρον., 87.
 ΥΕ III B θέσις 277.
357. ΚΕΦΑΛΑΡΙ. Παλαιολ. θέσις 65, νεολ. 401, ΠΕ 476. Ὀλίγη ΜΕ κεραμική ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπήλαιον Κεφαλαρίου (AM 1971, 11), παχὺ ΜΕ στρῶμα περιέχον ταφὰς ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ΝΑ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (ΑΔ 1973-74 Χρον., 242-243), ἕτερον στρῶμα περιέχον ταφὰς ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Μαγούλα καὶ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τοποθεσίας κειμένης νοτίως τῆς Μαγούλας. ΑΔ 1973-74 Χρον., 246-247.
 ΥΕ I θέσις 79, ΥΕ III B 279, ΥΕ III Γ 188, γεωμ. 324.
358. ΤΙΡΥΝΣ. Νεολιθική θέσις 402, ΠΕ 477. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 74 κ.έ.

- Tiryns III, 97-107, 204-205, Tiryns V, 2, 24-28, Tiryns VIII, 35-36, 60, 139-141. GAC, 41-43.
- YE I θέσις 80, YE II 123, YE III A 221, YE III B 280, YE III Γ 189, ύπομυκ. 85, πρωτογ. 191, γεωμ. 325.
359. ΚΑΖΑΡΜΑ. ΠΕ θέσις 479. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀκρόπολις Καζάρμα. GAMS, 19.
- YE I θέσις 81, YE II 125, YE III A 223, YE III B 282, YE III Γ 190, πρωτογ. 192.
360. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ. ΠΕ θέσις 480. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) παρὰ τὴν ΒΑ γωνίαν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (ΠΑΕ 1950, 197-198, 1975, 169, 172, 1976, 203, 207) καὶ (β) λόφου νοτίως τοῦ ἱεροῦ. ΠΑΕ 1978, 113.
- YE I θέσις 82, YE II 126, YE III A 224, YE III B 283, γεωμ. 326.
361. ΛΕΡΝΑ. Νεολ. θέσις 403, ΠΕ 481. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 30-31, 74 κ.έ. E. Blackburn, Middle Helladic Graves and burial Customs with special Reference to Lerna, in the Argolid, Michigan 1970, 23-191.
- YE I θέσις 83, YE II 127, YE III A 225, YE III B 284, γεωμ. 327.
362. ΑΣΙΝΗ. ΠΕ θέσις 483. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 74 κ.έ. ΑΔ 1975 Χρον., 60. Asine II (1), 69-70, Asine II (2), 17-122. Excav. Barb. (1), 27-28, 43, 53, 58, 63-70, 82. Excav. Barb. (2), 53-62. G. C. Nordquist, A Middle Helladic Village Asine in the Argolid, Uppsala 1987, 11-136.
- YE I θέσις 85, YE II 130, YE III A 229, YE III B 288, YE III Γ 192, ύπομυκ. 87, πρωτογ. 194, γεωμ. 329.
363. ΚΑΝΤΙΑ. ΠΕ θέσις 485. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου. Π-Π, 74 κ.έ. ΑΔ 1965 Χρον., 157. Tiryns VI, 214-220. GAC, 49-50.
- YE I θέσις 87, YE II 132, YE III A 230, YE III B 289, YE III Γ 193, γεωμ. 330.
364. ΙΡΙΑ. ΠΕ θέσις 486. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Κάστρο τοῦ Καπετάνιου (Ἐπίδευρία, Ἐπίμετρο 3, 10 ἀριθ. 43). (β) Πύργος (Ἐπίδευρία, Ἐπίμετρο 3, 10 ἀριθ. 42) καὶ (γ) δυτικὸς λόφος τῶν Ἄνω Ἰρίων. Π-Π, 56-57. EMF, 50-51. Ἐπίδευρία, Ἐπίμετρο 3, 11 (ἀριθ. 45).
- YE II θέσις 133, YE III A 231, YE III B 290, YE III Γ 194, γεωμ. 331.

365. ΗΛΙΟΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 182-183. ΚΜΚ, 13. RE Suppl. VI, 606. EMF, 52. Π-Π, 74, 91-92. Hesperia 1964, 235 (ἀριθ. 65). Excavations 1976, 61. GAC, 57-58.

Ἐνασκαφή τοῦ Φιλαδελφείως τὸ ἔτος 1909 κατὰ τὴν νοτίαν ὑπώρειαν τοῦ λόφου Ἡλιόκαστρο, ἀκροπόλεως ἴσως τῶν ἀρχαίων Εἰλεῶν, περὶ τὰ δύο χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Ἡλιόκαστρο (πρῶην Καρακάσι), ἀπεκάλυψε «πληθὺν τάφων μὲ παμμεγίστας πλάκας κεκαλυμμένων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχον ἀγγεῖα τῆς τελευταίας μυκηναϊκῆς περιόδου» (ΠΑΕ 1909, 182-183), μεταγενέστεραι δὲ ἐπιφανειακαὶ ἐξερευνησεῖς τῆς θέσεως ἔφεραν εἰς φῶς ΜΕ (Hesperia 1964, 235) καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. GAMS, 23.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 246.

366. ΦΟΥΡΝΟΙ. Ἐκ φρέατος ἀνασκαφέντος τὸ ἔτος 1973, εἰς τὴν αὐλὴν οἰκίας τοῦ χωρίου Φοῦρνοι Ἑρμιονίδος, βορείως τοῦ Κρανιδίου, ἀπεκαλύφθησαν ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΔ 1973 Χρον., 87.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 232, γεωμ. 332.

367. ΕΡΜΙΟΝΗ. ΠΕ θέσις 488. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. GAMS, 23.
ΥΕ Ι θέσις 88, ΥΕ ΙΙΙ Α 233, ΥΕ ΙΙΙ Β 292, ΥΕ ΙΙΙ Γ 195.

ΣΤ. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

368. ΦΟΝΙΣΣΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 130-131. MME, 300 (ἀριθ. 243). GAC, 179.

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἄσπρα Λιθάρια, περὶ τὰ 800 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Φόνισσα Τριφυλίας, ἐπὶ τῆς νοτίας ὁχθῆς τῆς Νέδας καὶ εἰς ἀπόστασιν 2,5 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 130-131.

ΥΕ θέσις 249.

369. ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΗ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 131. MME, 300 (ἀριθ. 240). GAC, 179.

Ἐκ τοῦ λόφου Τσουκεδά, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Κεφαλόβρυση Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν πιθανὸν ΜΕ ὄστρακον, λεπίς ὀψιανοῦ καὶ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 131.

ΥΕ θέσις 250.

370. ΒΑΝΑΔΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 131. MME, 300 (ἀριθ. 242). GAC, 179.

Ἐκ τοῦ λόφου Καστρί, περὶ τὰ 600 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Βανάδα Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, ὀψιανὸς καὶ πιθανὸς τάφος ἐξ ὀρθίων πλακῶν. ΑJA 1969, 131.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 252.

371. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1969, 131. ΜΜΕ, 300 (ἀριθ. 241). GAC, 179.

Ἐκ τοῦ λόφου Σφακούλια, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Σιδηρόκαστρο Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. ΑJA 1969, 131.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 293.

372. ΚΑΤΩ ΜΕΛΠΕΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1961, 234-235, 1969, 143. GAMS, 75. ΜΜΕ, 294 (ἀριθ. 216). GAC, 172.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κρεμπενή, περὶ τὰ 400 μ. βορείως τοῦ χωρίου Κάτω Μέλπεια τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α-ΙΙΙ Γ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑJA 1961, 234-235, 1969, 143.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 234, ΥΕ ΙΙΙ Β 294, ΥΕ ΙΙΙ Γ 196.

373. ΚΑΜΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1969, 136 (ἀριθ. 23 Β), 137-138 (ἀριθ. 23 D). ΜΜΕ, 298 (ἀριθ. 236-237). GAC, 177-178.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μεσοβούνι, περὶ τὰ 300 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Καμάριον Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα. ΑJA 1969, 136 (ἀριθ. 23 Β).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Γούβα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ Καμαρίου, ἔχει ἀναφερθῇ κατεστραμμένος θολωτὸς τάφος καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑJA 1969, 137-138 (ἀριθ. 23 D).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 235, ΥΕ ΙΙΙ Β 295.

374. ΜΑΝΔΡΑ. ΠΕ θέσις 490. Ἐπιφανειακὰ χονδροειδῆ ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς χρόνων ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ΝΔ τοῦ χωρίου. ΑJA 1969, 142.

ΥΕ θέσις 253.

375. ΠΑΡΑΠΟΥΓΓΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1964, 231. GAMS, 75. ΜΜΕ, 294 (ἀριθ. 213). GAC, 171.

Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὰ 400 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Παραπούγγιον τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας καὶ νοτίως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑJA 1964, 231.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 254.

376. ΓΛΥΚΟΡΡΙΖΙΟΝ. Νεολ. θέσις 408. Έπιφανειακά ΜΕ πιθανώς όστρακα εκ της τοποθεσίας (β) "Άγιος Ήλίας. AJA 1969, 139.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 296.

377. ΑΓΡΙΛΟΒΟΥΝΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 231, 1969, 143. GAMS, 75. MME, 294 (άρθ. 215). GAC, 172.

Έκ του λόφου του Αγίου Νικολάου παρά τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου Ἀγριλόβουνον τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας ἔχουν ἀναφερθῆ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β όστρακα καὶ λιθίνη βάσις κίονος, μυκηναϊκῶν πιθανῶς χρόνων. AJA 1964, 331, 1969, 143.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 297.

378. ΚΟΠΑΝΑΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: N. Valmin, Étud. Topogr., 103. Bull. Lund 1927-28, 201-209, 216-220. AJA 1961, 233, 1969, 136 (άρθ. 23 F), 140 (άρθ. 24 B). EMF, 79. Π-Π, 102 κ.έ. GAMS, 73. MME, 296-298 (άρθ. 229, 233-234, 238). Excavations 1976, 117. GAC, 177-178 (άρθ. 233-234, 238). Χάρτης περιοχῆς, AJA 1969, 137 (εἰκ. 5 α).

(α) Έκ της τοποθεσίας Μπάφανο, περί τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ "Ανω Κοπανακίου Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακά ΥΕ όστρακα. AJA 1969, 139 (άρθ. 23 F). MME, 298 (άρθ. 238). GAC, 178.

(β) Έκ λόφου κειμένου περί τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ "Ανω Κοπανακίου καὶ καταλαμβανομένου ἀπὸ τὸ χωρίον Στυλάρι ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακά όστρακα τῶν ΜΕ πιθανῶς χρόνων καὶ τῶν ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ περιόδων. Έκ τῆς νοτίας ἐπὶ πλέον κλιτύος τοῦ λόφου εἶχεν ἀναφερθῆ παλαιότερον ΥΕ θολωτὸς τάφος καὶ ἕτερος ὁμοιος τάφος ἀνεφέρθη ἐκ της τοποθεσίας Φερεντζέ, περί τὰ 4 χιλιόμετρα ἀνατολικώτερον, οἱ ὅποιοι ὁμως δὲν κατέστη δυνατόν νά ἐπανεντοπισθοῦν κατὰ μεταγενεστέραν ἔρευναν εἰς τὴν περιοχὴν. Bull. Lund 1927-28 ἔ.ἀ. Étud. Topogr., 79-81, 101-103. AJA 1961, 233 (άρθ. 24). Π-Π, 102. MME, 298 (άρθ. 233). GAC, 177.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀκούρθι, περί τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ "Ανω Κοπανακίου ὁ N. Valmin ἐνετόπισε τρεῖς θολωτοὺς τάφους, τοὺς δύο τῶν ὁποίων καὶ ἀνέσκαψε. Περιεῖχον δὲ οὗτοι ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα ὡς καὶ ἔχνη λατρείας τῶν νεκρῶν χρονολογούμενα ἀπὸ ὑστέρων γεωμετρικῶν μέχρι κλασσικῶν χρόνων. Bull. Lund 1927-28, 31-54. Étud. Topogr., 79-81. AJA 1961, 233 (άρθ. 23). Π-Π, 102. MME, 298 (άρθ. 234). GAC, 177.

(δ) Έκ της τοποθεσίας Παραδάμι, περί τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ Κάτω Κοπανακίου, ἔχουν ἀναφερθῆ ἐπιφανειακά όστρακα ΥΕ πιθανῶς χρόνων. AJA 1969, 136 (άρθ. 23 Α). MME, 298 (άρθ. 235).

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χαλίκια, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ Κάτω Κοπανακίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. ΑἸΑ 1969, 140 (ἀριθ. 24 Β). ΜΜΕ, 296 (ἀριθ. 229).

ΥΕ ΙΙ θέσις 135, ΥΕ ΙΙΙ 255, γεωμ. 335.

379. ΔΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑἸΑ 1969, 139-140. ΜΜΕ, 298 (ἀριθ. 231). GAC, 176-177.

Ἐκ τοῦ λόφου Κόντρα, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Δώριον (πρῶην Σουλιμᾶ) τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ χρόνων. ΑἸΑ 1969, 139-140.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 256.

380. ΠΟΛΙΧΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑἸΑ 1961, 234 (ἀριθ. 29). ΜΜΕ, 294 (ἀριθ. 212). GAC, 171.

Ἐκ λόφου κειμένου περὶ τὰ 400 μ. βορείως τοῦ χωρίου Πολίχνη τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν τὰ ἔρείπια τῆς Μοῦνης τοῦ Ἁγίου Ταξιάρχου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν ΜΕ ἢ ΥΕ Ι ὄστρακον, ΥΕ ΙΙ Β ὄστρακα καὶ κομβίον στεατίτου, εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Καλαμῶν. ΑἸΑ 1961, 234. GAC, 171.

ΥΕ Ι θέσις 90, ΥΕ ΙΙ Β 299.

381. ΚΟΚΛΑΣ. ΠΕ θέσις 491. Πολυάριθμα ΜΕ ὄστρακα ἐξ ἀποθέτου. ΑΔ 1964 Χρον., 154-155.

ΥΕ θέσις 257.

382. ΛΟΥΤΡΟΝ. ΠΕ θέσις 492. Πιθανὰ ΜΕ ταφαὶ εἰς θήκας ἐξ ὀρθίων πλακῶν καὶ εἰς πίθους καὶ κεραμικὴ τῆς Ἀδριατικῆς λεγομένης κατηγορίας. ΑἸΑ 1961, 235.

ΥΕ θέσις 260.

383. ΜΥΡΟΝ-ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1960, 206-209, 1961, 169-174, 1962, 90-98, 1964, 92-95, 1965, 109-120, 1966, 119, 1976, 469-550, 1977, 296-356, 1978, 130-134. Π-Π, 102 (Μοῖρα) κ.έ. GAMS, 72. ΑΔ 1966 Χρον., 166-168, 1976 Χρον., 86-87. ΑἸΑ 1969, 133. ΜΜΕ, 290 (ἀριθ. 200). Excavations 1976, 127-128. GAC, 167-168. Διάγραμμα περιοχῆς, ΠΑΕ 1976, 516-517 (πίν. ΙΗ).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1960-1965 ἐπὶ τοῦ λόφου Περιστεριά, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ χωρίου Μύρον (ἢ Μοῖρα) ΒΑ τῆς Κυπαρισσίας, καὶ ἐπανεξέτασις τῆς θέσεως ὑπὸ τοῦ Γ. Κορρὲ τὰ ἔτη 1976-1978 ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα ΜΕ/ΥΕ Ι οἰκίας, ἑπτὰ κιβωτισχοήμους ΜΕ τάφους κάτωθεν αὐτῆς (ΠΑΕ 1961, 171), μι-

κρὸν κτιστὸν ΜΕ τάφον (ΠΑΕ 1976, 485-506, 1977, 312-313) δυτικώτερον τῆς οἰκίας, τρεῖς θολωτοὺς τάφους ΥΕ I-II χρόνων μετὰ ταφικοῦ περιβόλου (ΠΑΕ 1960, 206-209, 1961, 169-174, 1962, 90-98, 1965, 109-120, 1976, 477-485, 513-536, 1977, 298-307), λείψανα ἐτέρου πιθανῶς θολωτοῦ τάφου (ΠΑΕ 1976, 507-513, 1978, 319-320) καὶ ΥΕ III A-B λείψανα τείχους (ΠΑΕ 1965, 112-113) καὶ ἄλλων οἰκῶν. ΠΑΕ 1976, 537-545, 1977, 319.

(β) Ἐπὶ τοῦ λόφου Κουκιρίκου (ἢ Κοκοράκου) περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τῆς Περιστεριάς ἀπεκαλύφθησαν ΜΕ ταφαὶ εἰς πίθους. ΠΑΕ 1964, 92-93, 1976, 547-550, 1977, 352-354.

ΥΕ I θέσις 91, ΥΕ II 136, ΥΕ III A 236, ΥΕ III B 300.

384. ΑΡΤΙΚΙ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 136-137. MME, 298 (ἀριθ. 230). GAC, 176.

Ἐκ τοῦ λόφου Ῥάχη Γκορτσιά, περὶ τὰ 300 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀρτίκι τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ προϊστορικά ὄστρακα, ἐν οἷς ἐν πιθανῶς ΜΕ καὶ δύο ΥΕ III. AJA 1969, 136-137.

ΥΕ III θέσις 262.

385. ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ. Βιβλιογραφία: Étud. Topogr., 131. AJA 1961, 232, 1969, 133, 139 (ἀριθ. 36 G). Π-Π, 103 (Βουνάκι). ΠΑΕ 1965, 111-112. GAMS, 72. MME, 276 (ἀριθ. 70). Excavations 1976, 125. GAC, 149. M-X, 146 (Ῥίζες).

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Βουνάκι, ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς βορείως τῆς Κυπαρισσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ κυκλώπεια τεῖχη. Π-Π, 103.

(β) Ἐκ τοῦ Κάστρου τῆς Κυπαρισσίας, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς συγχρόνου πόλεως, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ I πιθανῶς καὶ ΥΕ III ὄστρακα, ἐκσκαφαὶ δὲ θεμελίων οἰκίας κατὰ τὴν ΝΔ ὑπώρειαν τοῦ Κάστρου ἀπεκάλυψαν ἄλλα ΥΕ III ὄστρακα. AJA 1961, 232, 1969, 133.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥίζες, περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα ΒΑ τῆς Κυπαρισσίας, ιδιώτης ἀπεκάλυψε ταφὴν εἰς πίθον συνοδευομένην ἀπὸ ἐπὶ ὑπομυκηναϊκὰ ἢ πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. ΠΑΕ 1965, 111-112. AJA 1969, 139. M-X, 146 κ.έ.

ΥΕ I θέσις 92, ΥΕ III 263, ὑπομυκ. 88, πρωτογ. 196.

386. ΒΡΥΣΕΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 133 (ἀριθ. 22 C). MME, 278 (ἀριθ. 72). GAC, 150.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιόφριγκας, περὶ τὰ 800 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Βρύσες, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 133.

ΥΕ θέσις 264.

387. ΑΕΤΟΣ. Βιβλιογραφία: Bull. Lund 1926-27, 57. AJA 1961, 233, 1969, 140 (ἀριθ. 24 C, 26 A-B). Π-Π, 102. MME, 296 (ἀριθ. 225-228). GAC, 175-176.

(α) Ἐκ τοῦ λόφου Μουρλοῦ, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ἀετὸς Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ III ὄστρακα, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι ΥΕ III Γ. AJA 1969, 140 (ἀριθ. 24 C). MME, 296 (ἀριθ. 228). GAC, 176.

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἅγιος Δημήτριος, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ Ἀετοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. AJA 1969, 140 (ἀριθ. 26 A). MME, 296 (ἀριθ. 227). GAC, 175-176.

(γ) Ἐκ τῆς ΝΔ παρυφῆς τοῦ Ἀετοῦ καὶ νοτίως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλωπείων τειχῶν καὶ μυκηναϊκὰ ὄστρακα. Π-Π, 102. AJA 1961, 233. MME, 296 (ἀριθ. 226).

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ μεσαιωνικοῦ φρουρίου Παλαιόκαστρο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τοῦ Ἀετοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα τῆς Ἀδριατικῆς λεγομένης κεραμικῆς καὶ τῆς ΥΕ περιόδου. AJA 1969, 140 (ἀριθ. 26 B). MME, 296 (ἀριθ. 225). GAC, 175.

ΥΕ III Γ θέσις 198.

388. ΜΑΛΘΗ. Νεολ. θέσις 409, ΠΕ 493. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) προϊστορικῆς ἀκροπόλεως. Π-Π, 77 κ.έ. AJA 1961, 233-234, 1969, 141. MME, 296 (ἀριθ. 222). GAC, 174.

ΥΕ I θέσις 93, ΥΕ II 137, ΥΕ III A 237, ΥΕ III B 302, ΥΕ III Γ 199, ὑπομυκ. 89, πρωτογ. 197, γεωμ. 337.

389. ΜΙΛΑ. ΠΕ θέσις 494. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Λακαθέλα. ΑΔ 1972 Χρον., 258-262. ΑΕ 1972 Χρον., 14, 16.

ΥΕ III A θέσις 238, ΥΕ III B 304, ΥΕ III Γ 200, γεωμ. 338.

390. ΣΙΑΜΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 231-232 (ἀριθ. 32 A), 1969, 143. GAMS, 76. MME, 292 (ἀριθ. 208). GAC, 170.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλαιοχώρι, περὶ τὰ 700 μ. βορείως τοῦ χωρίου Σιάμον τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ πιθανῶς ΥΕ III ὄστρακα. AJA 1964, 231-232 (ἀριθ. 32 A), 1969, 143.

ΥΕ III θέσις 267.

391. ΜΕΛΙΓΑΛΑΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 143-144 (ἀριθ. 32 C). MME, 292 (ἀριθ. 206). GAC, 169-170.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἡλίου τοῦ Μελιγαλᾶ τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ τοῖχοι. AJA 1969, 143-144. MME, 292 (ἀριθ. 206).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 269.

392. ΚΑΤΣΑΡΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 232 (ἀριθ. 32 Β). MME, 292 (ἀριθ. 207). GAC, 170.

Ἐκ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Κατσαρὸς τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. AJA 1964, 232.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 270.

393. ΣΕΛΛΑΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 133 (ἀριθ. 22 D). MME, 292 (ἀριθ. 202). GAC, 168-169.

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωρίου Σελλᾶς Τριφυλίας, περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. AJA 1969, 133 (ἀριθ. 22 D).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 274.

394. ΚΟΓΧΥΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 141-142 (ἀριθ. 28 Β). MME, 292 (ἀριθ. 203). GAC, 169.

Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο ἢ Κογχύλιον, περὶ τὰ 300 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Κογχύλιον (πρῶην Λακακούκια) τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. AJA 1969, 241-242.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 275α.

395. ΧΑΛΑΖΟΝΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 135 (ἀριθ. 22 J). MME, 276 (ἀριθ. 66). GAC, 149.

Ἐκ τοῦ λόφου Παλιοχώρι, περὶ τὰ 400 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Χαλαζόνιον τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανὸς τῆς ΜΕ ἢ τῆς ΥΕ περιόδου. GAC, 149.
ΥΕ θέσις 275.

396. ΑΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ. ΠΕ θέσις 495. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) λόφου κειμένου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου. AJA 1964, 236-237, 1969, 159.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 306.

397. ΜΑΓΓΑΝΙΑΚΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 144-145 (ἀριθ. 35 Β). MME, 284 (ἀριθ. 120). GAC, 159.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιάμπελα, περὶ τὰ 400 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου

Μαγγανιακὸν τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα. ΑJA 1969 ἔ.ἄ. GAC, 159.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 239, ΥΕ ΙΙΙ Β 307.

398. ΧΑΛΒΑΤΣΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1961, 235. GAMS, 62. ΜΜΕ, 284 (ἀριθ. 118). GAC, 158.

Ἐκ τοῦ λόφου Κάστρο, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Χαλβάτσον τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ἢ ΥΕ ὄστρακα. ΜΜΕ, 284 (ἀριθ. 118).

ΥΕ θέσις 279.

399. ΦΙΛΙΑΤΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1969, 133-136 (ἀριθ. 22 F, 22 K, 22 L). ΜΜΕ, 276 (ἀριθ. 63-65). GAC, 147-149 (ἀριθ. 63-65). ΑΔ 1985 Χρον., 107, 1986 Χρον., 41-42. Πελοποννησιακά 1991 Παράρτ., 18, 81-87.

Χάρτης περιοχῆς, ΑJA 1969, 132 (εἰκ. 3).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Στόμιον, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΑ τῶν Φιλιατρῶν καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ τῶν Φιλιατρῶν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τῶν τριῶν περιόδων τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑJA 1969, 133-134 (ἀριθ. 22 F). ΑΔ 1985 Χρον., 107, 1986 Χρον., 41-42. Πελοποννησιακά 1991 Παράρτ. 18, 81-87.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τῶν Φιλιατρῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑJA 1969, 135 (ἀριθ. 22 K). ΜΜΕ, 276 (ἀριθ. 64).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΑ τῶν Φιλιατρῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα, πιθανὸς ΥΕ ΙΙ θολωτὸς τάφος καὶ λείψανα κυκλωπείων τειχῶν. ΑJA 1969, 135 (ἀριθ. 22 L). JHS 1985 AR, 25.

ΥΕ ΙΙ θέσις 139, ΥΕ ΙΙΙ Β 309.

400. ΔΡΑΪΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1969, 144 (ἀριθ. 35 A). ΜΜΕ, 284 (ἀριθ. 119).

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουτσοβέρι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Δραΐνα τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα, ὀψιανός, πυριτόλιθος καὶ πιθανῶς ὄστρακα τῶν ἀρχαιότερων ΥΕ περιόδων. ΑJA 1969, 144 (ἀριθ. 35 A). ΜΜΕ, ἔ.ἄ.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 282.

401. ΤΡΙΚΟΡΦΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1969, 157 (ἀριθ. 76 G). ΜΜΕ, 284 (ἀριθ. 121). GAC, 159.

Έκ του λόφου Κακὸ Καταρράχι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Τρίκορφον τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα καὶ ἐν ΥΕ ΙΙΙ. GAC, 159.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 283.

402. ΕΥΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 236 (ἀριθ. 77 C), 1969, 158 (ἀριθ. 77 C). GAMS, 59-60. MME, 284 (ἀριθ. 125). GAC, 160.

Έκ τῆς περιοχῆς δυτικῶς τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωρίου Εὔα τῆς ἐπαρχίας Μεσσήνης καὶ περὶ τὰ 300 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. GAC, 160.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 284.

403. ΑΝΘΕΙΑ. ΠΕ θέσις 498. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. AJA 1969, 159. GAC, 163.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 240, ΥΕ ΙΙΙ Β 310, ΥΕ ΙΙΙ Γ 201, πρωτογ. 199.

404. ΑΡΙΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 158 (ἀριθ. 77 Ε). MME, 284 (ἀριθ. 126). GAC, 160.

Έκ τοῦ λόφου Μεσοβούνι, περὶ τὰ 1800 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Ἄρις τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ ΙΙ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ὄστρακα. AJA 1969, 158 (ἀριθ. 77 Ε).

ΥΕ ΙΙ θέσις 140, ΥΕ ΙΙΙ Α 241, ΥΕ ΙΙΙ Β 311.

405. ΛΑΓΚΟΥΒΑΡΔΟΣ. ΠΕ θέσις 499. Ἐπιφανειακά ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς χρόνων. AJA 1961, 236.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 285.

406. ΒΑΛΤΑ. Νεολ. θέσις 412. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Ἁγία Παρασκευή (AJA 1969, 136, 22 Ρ) καὶ (δ) Καστράκι ΝΔ τοῦ χωρίου καὶ πιθαναὶ ΜΕ ταφαὶ εἰς πίθους ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης τοποθεσίας. AJA 1969, 145-146 (ἀριθ. 37 Β).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 286.

407. ΜΕΤΑΞΑΔΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 147 (ἀριθ. 41 Β). MME, 268 (ἀριθ. 22). GAC, 135.

Έκ τοῦ ὑψώματος Καλόψανα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Μεταξάδα Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ ἢ καὶ ἀρχαιότερα ΥΕ ὄστρακα, δύο χαλκοὶ διπλοὶ πελέκει, χαλκοὺν ξίφος καὶ ψῆφοι ὄρων, ἐκ καταστραφέντων τάφων, παραδοθέντα ὑπὸ ἰδιώτου εἰς τὸ Μουσεῖον Χώρας. AJA 1969, 147 (ἀριθ. 41 Β). MME, 268 (ἀριθ. 22).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 287.

408. ΘΟΥΡΙΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1969, 160 (ἀριθ. 79 B). MME, 288 (ἀριθ. 139). GAC, 163-164.

Ἐκ χαμηλοῦ λόφου, περὶ τὰ 800 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Θουρία τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν καὶ περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα νοτίως τῆς ἀρχαίας Θουρίας, ΒΑ δὲ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἔχουν ἀναφερθῇ χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός, ἐξ ἑτέρας δὲ τοποθεσίας περὶ τὰ 500 μ. ΝΔ ἀνεφέρθησαν πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. AJA 1969, 160 (ἀριθ. 79 B).

ΥΕ θέσις 288.

409. ΠΥΡΓΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 237 (ἀριθ. 39). MME, 266 (ἀριθ. 18). GAC, 134.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσούκα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Πύργος τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο πιθανοὶ ταφικοὶ τύμβοι, ἀπέχοντες 200 μ. μεταξὺ των, καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. AJA 1961, 237. MME, 266 (ἀριθ. 18).

410. ΜΑΡΓΕΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 235 (ἀριθ. 34). GAMS, 61-62. MME, 282 (ἀριθ. 116). GAC, 157.

Ἐκ τοῦ λόφου Κουτσοβέρι, περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Μαργέλιον τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. AJA 1961, 235. MME, 282 (ἀριθ. 116).

ΥΕ III θέσις 289.

411. ΑΜΠΕΛΟΦΥΤΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 237, 1969, 147. GAMS, 65. MME, 266 (ἀριθ. 19). GAC, 134.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαγοῦ, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Ἀμπελόφυτον Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III Β ὄστρακα. AJA 1961, 237, 1969, 147. MME, 266 (ἀριθ. 19).

ΥΕ III Β θέσις 314.

412. ΜΗΛΙΩΤΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 246. MME, 268 (ἀριθ. 30). GAC, 137.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἅγιος Ἡλίας, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Μηλιώτιον τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα καὶ πιθανὸς ΜΕ ταφικὸς τύμβος. AJA 1961, 246.

413. ΚΑΝΑΛΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 236-237 (ἀριθ. 38). MME, 266 (ἀριθ. 15). GAC, 134. ΑΔ 1982 Χρον., 135.

Ἐκ τοποθεσίας κειμένης περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Κάναλος τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας καὶ ΝΔ τῶν Γαργαλιάνων, ἔχουν ἀναφερ-

θή επιφανειακά ΜΕ, ΥΕ Ι-ΙΙ πιθανώς, ΥΕ ΙΙΙ Α-Β και ιστορικών χρόνων ὄστρακα, ὀψιανός και τύμβος καλύπτων ἐνδεχομένως θολωτὸν τάφον (ΑJA 1961, 236-237). Ἴσοπεδωτικάι δὲ ἐργασίαι τὸ ἔτος 1982 ἀπεκάλυψαν ΜΕ και ΥΕ ὄστρακα και ὀστᾶ. ΑΔ 1982 Χρον., 135.

ΥΕ Ι θέσις 95, ΥΕ ΙΙ 142, ΥΕ ΙΙΙ Α 244, ΥΕ ΙΙΙ Β 315.

414. ΧΩΡΑ-ΕΓΓΛΙΑΝΟΣ. Νεολ. θέσις 413, ΠΕ 502. Εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἀνήκουν ὁ λακκοειδὴς τάφος Κεφαλόβρυσον Ι τῆς τοποθεσίας (α) Βολιμίδια (ΠΑΕ 1964, 86-89), ἀρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμική και μικρὰ εὐρήματα ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) ἀκροπόλεως και κάτω πόλεως τῆς τοποθεσίας Ἐπάνω Ἑγγλιανός. Π-Π, 77 κ.έ. Ρ-Ν Ι, 434, Ρ-Ν ΙΙΙ, 264-266 (Index: Pottery, Mattpainted, Middle Helladic, Minyan).

ΥΕ Ι θέσις 96, ΥΕ ΙΙ 143, ΥΕ ΙΙΙ Α 246, ΥΕ ΙΙΙ Β 317, ΥΕ ΙΙΙ Γ 202, πρωτογ. 201, γεωμ. 342.

415. ΛΕΥΚΗ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1961, 239. ΜΜΕ, 266 (ἀριθ. 14). GAC, 133.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καλδάμου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου Λεύκη τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα και ἔξ τοῦλάχιστον πιθανοὶ ΜΕ ταφικοὶ τύμβοι, παραβαλλόμενοι πρὸς τὸν τύμβον τῶν Παπουλίων. ΑJA 1961, 239.

416. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1964, 89-92. ΑΔ 1965 Χρον., 204-205. ΑJA 1969, 152. ΜΜΕ, 268 (ἀριθ. 24-25). Excavations 1976, 133. GAC, 136.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δρακόρραχη, περὶ τὰ 2,5 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Βλαχοπούλου τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1964 θολωτὸν τάφον, περιέχοντα ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα και δύο χαλκᾶ μαχαίρια κατατεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Πύλου, και ἐνετόπισεν ἐγγὺς αὐτοῦ πιθανὰ λείψανα ἑτέρου ὁμοίου τάφου. ΠΑΕ 1964, 89-92. ΑΔ 1965 Χρον., 204-205. ΜΜΕ, 268 (ἀριθ. 25).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀγριοληά, περὶ τὰ 700 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ και ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. ΑJA 1969, 152 (ἀριθ. 69 Β).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σταμάτη Ῥάχη, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ Βλαχοπούλου, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ και ΥΕ ἐπιφανειακά ὄστρακα. ΑJA 1969, 152 (ἀριθ. 69 C).

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 248, ΥΕ ΙΙΙ Β 319.

417. ΔΑΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1964, 234-235 (ἀριθ. 76 D). GAMS, 61. ΜΜΕ, 282 (ἀριθ. 114). ΑΔ 1972 Χρον., 264, 1973-74 Χρον., 315-316. GAC, 157.

(α) Ἐκ τοῦ κωνικοῦ λόφου Βιγλίτσα, περὶ τὰ 600 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Δάρα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ (ΑJA 1969, 156) καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΑJA 1964, 234-235 (ἀριθ. 76 D). ΜΜΕ, 282 (ἀριθ. 114).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Φράμα, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἐν δὲ χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Δάφνη, ἡ Παρλαμὰ ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1973 τυχαίως εὐρεθέντα ὑπὸ χωρικοῦ θολωτὸν τάφον, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν 25 ἀκέραια ΥΕ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα, τεμάχια ἄλλων, μικρὸν χαλκοῦν ξίφος, χαλκοῦν κάτοπτρον, αἰχμὰς βελῶν καὶ λεπίδας ὀψιανοῦ, τεμάχια μολύβδου, ψήφους ὁρμῶν διαφόρων τύπων καὶ ἐκ ποικίλων ὕλῶν, κοσμήματα ἐξ ὑαλομάζης καὶ ὀστᾶ ζώων ἐκ λειψάνων θυσιῶν. ΑΔ 1973-74 Χρον., 315-316.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καπινίστρα ἐπεσημάνθησαν λείψανα οἰκισμοῦ προϊστορικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΔ 1972 Χρον., 264.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 249, ΥΕ ΙΙΙ Β 320.

418. ΜΥΡΣΙΝΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1953, 249-250 (Ῥούτσης), 1956, 203-206, 1957, 118-120, 1976, 281-282, 1977, 230. *Antiquity* 1957, 97-100. ΑΔ 1960 Χρον., 114-115, 1964 Χρον., 150-151, 1976 Χρον., 87. ΑJA 1961, 240, 1969, 148-149 (ἀριθ. 42 Β). Π-Π, 100. GAMS, 67. ΜΜΕ, 274 (ἀριθ. 54-55). *Excavations* 1976, 128. GAC, 145-146.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥούτσης, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ Μυρσινοχωρίου (πρῶην Πίσπισα) τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ὁ Μαρινάτος ἀνέσκαψε τὸ μὲν ἔτος 1953 τρεῖς ΜΕ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ταφικοὺς τύμβους, ὁ εἰς τῶν ὁποίων περιεῖχε ταφὰς εἰς πίθους καὶ εἰς θήκας ἐξ ὀρθίων πλακῶν, ὁ ἕτερος παρέσχε μελαμβαφῇ ὑστερομυκηναϊκὴν κεραμικὴν καὶ ὁ τρίτος ἀπετελεῖτο ἀπὸ σωρὸν λίθων (ΠΑΕ 1953, 249-250. ΑΔ 1960 Χρον., 114. ΑJA 1961, 240), τὰ δὲ ἔτη 1956-1957 δύο θολωτοὺς τάφους περιέχοντας ΥΕ Ι-ΥΕ ΙΙΙ Α κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, ἐλεφαντοστοῦ, ἡλέκτρου, λίθου καὶ ὑαλομάζης εὐρισκόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον Χώρας. ΠΑΕ 1956, 203-206, 1957, 118-120, 1976, 281-282. *Antiquity* 1957, 97-100. ΑΔ 1960 Χρον., 114-115. Π-Π, 100 κ.έ.

(β) Δοκιμαστικὴ ἔρευνα τοῦ Παπαθανασοπούλου τὸ ἔτος 1964 εἰς τὴν τοποθεσίαν Βαγίεζ, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ Μυρσινοχωρίου ἐν δὲ χιλιόμετρον κατ'εὐθείαν γραμμὴν ἀνατολικῶς τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ἐπάνω Ἐγγλιανοῦ, ἀπεκάλυψε μυκηναϊκὰ ὄστρακα. ΑΔ 1964 Χρον., 150-151. ΑJA 1969, 148-149. ΜΜΕ, 274 (ἀριθ. 55).

ΥΕ Ι θέσις 97, ΥΕ ΙΙ 144, ΥΕ ΙΙΙ Α 250.

419. ΧΑΤΖΗΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1967 Χρον., 207. ΑΙΑ 1964, 239 (g), 1969, 151-152 (ἀριθ. 69 Α). ΜΜΕ, 268 (ἀριθ. 26). GAC, 136.

Έκ τοῦ λόφου Μπαρμπέρι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Χατζῆ τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙ Β ὄστρακα. ΜΜΕ, 268 (ἀριθ. 26).

ΥΕ ΙΙ Β θέσις 321.

420. ΤΡΑΓΑΝΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 274-292, 1955, 247-254, 1956, 202-206, 1976, 265-281, 1977, 233-242, 1978, 332-334, 1980, 121-125. ΑΕ 1912, 268, 1914, 99-117. ΑΑ 1915, 190-192. Étud. Topogr., 146-147. JHS 1955 AR, 11. BCH 1955, 248, 1956, 285, 1957, 558. ΑΔ 1960 Χρον., 113-114, 1976 Χρον., 86-87. ΑΙΑ 1961, 239-240 (ἀριθ. 44-46). Π-Π, 76-77 κ.έ. GAMS, 65-66. ΜΜΕ, 266 (ἀριθ. 11-13). Excavations 1976, 132. GAC, 132-133. Μ-Χ, 67 κ.έ.

(α) Έργασίαι κατασκευῆς ὁδοῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν Καπουραΐκα, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Τραγάνα τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, κατέστρεψαν πιθανὸν ΜΕ ταφικὸν τύμβον μαρτυρούμενον ἐξ ἐπιφανειακῶν τεμαχίων πίθων καὶ ἐκ πλακῶν. ΑΙΑ 1961, 239.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βορούλια, περὶ τὰ 800 μ. ΒΑ τῆς Τραγάνας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1956 οἶκημα περιέχον δύο ΜΕ καὶ ἑκατοντάδας ΥΕ Ι ἀγγεῖα, ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Χώρας, πολλὰ τῶν ὁποίων συνεκολλήθησαν βραδύτερον. ΠΑΕ 1956, 202, 1976, 271-281, 1977, 233-235, 1978, 334. ΑΔ 1960 Χρον., 113-114. ΑΙΑ 1961, 239-240. Π-Π, 76-77 κ.έ.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βιγλίτσα, περὶ τὰ 700 μ. ΝΑ τῆς Τραγάνας, ὁ Σκιᾶς ἤρχισε τὸ ἔτος 1909 τὴν ἀνασκαφὴν ἐνὸς ἐκ δύο ἀναγνωρισθέντων θολωτῶν τάφων (ΠΑΕ 1909, 274-292), συνεχισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κουρουνιώτου τὸ ἔτος 1912 (ΑΕ 1912, 268, 1914, 99-117) καὶ ὁλοκληρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1954-1956 (τάφος 1), ὁ ὁποῖος ἀνέσκαψε καὶ τὸν δεῦτερον καὶ κατὰ τι μικρότερον θολωτὸν τάφον ἐγγὺς τοῦ προηγουμένου (τάφος 2), ὁ ὁποῖος εἶχε χρησιμοποιηθῇ ὡς κατοικία ἢ ἀποθήκη κατὰ τοὺς ἐλληνιστικοὺς χρόνους (ΠΑΕ 1955, 247-254, 1956, 202). Τοὺς τάφους ἐπανεξήτασε βραδύτερον καὶ ὁ Γ. Κορρὲς (ΠΑΕ 1976-1978 ἔ.ἀ.). Ἐκ τούτων ὁ τάφος 1 χρονολογεῖται ἐκ τοῦ περιεχομένου του εἰς τὴν ΥΕ Ι/ΙΙ-ΥΕ ΙΙΙ Α περίοδον ἐπανεχρησιμοποιήθη ὅμως κατὰ τοὺς ΥΕ ΙΙΙ Γ ἕως πρωτογεωμετρικοὺς χρόνους, ὁ τάφος 2 ἀνῆκεν εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΙ Α κυρίως περίοδον. GAC, 132-133. Μ-Χ, 67 κ.έ.

ΥΕ Ι θέσις 98, ΥΕ ΙΙ 145, ΥΕ ΙΙΙ Α 251, ΥΕ ΙΙΙ Γ 204, ὑπομκ. 91, πρωτογ. 202.

421. ΠΑΠΟΥΛΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1954, 311-316, 1955, 254-255, 1978, 326-332, 1980, 129-150. BCH 1955, 248, 1956, 236. AJA 1961, 240-241, 1964, 239 (b). Π-Π, 76 κ.έ. GAMS, 67-68. ΑΔ 1969 Χρον., 143, 145. ΜΜΕ, 274 (ἀριθ. 52-53). Excavations 1976, 128-129. GAC, 144-145.

(α) Ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου εἰς ὁμώνυμον περιοχὴν, κειμένην περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Παπούλια τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1954-1955, ἐπαναληφθεῖσαι τὰ ἔτη 1978 καὶ 1980 ὑπὸ τοῦ Γ. Κορρέ (ΠΑΕ 1978-1980 ἔ.ἄ.) ἀπεκάλυψαν ΜΕ τύμβον, περιέχοντα ταφὰς εἰς πίθους καὶ κατὰ τὸ μέσον πεταλοειδὲς οἰκοδόμημα, ἐνετοπίσθησαν δὲ καὶ πολυάριθμοι ὅμοιοι τύμβοι εἰς τὴν περιοχὴν. ΠΑΕ 1954-1980 ἔ.ἄ. AJA 1961, 240-241. Π-Π, 76 κ.έ. GAC, 144-145.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀφανόλαξ Πλατάνου, περὶ τὰ 300 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ λακκοειδεῖς τάφοι καὶ ἐγχάρακτος ΥΕ III Γ σφραγιδόλιθος ἐκ στεατίτου μὲ παραστάσεις αἰγοειδῶν ζώων, παραδοθεῖς εἰς τὸ Μουσεῖον Χώρας ὑπὸ ιδιώτου. ΑΔ 1969 Χρον., 143, 145.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καταρράχι, παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου Παπούλια, καὶ ἐντὸς τοῦ χωρίου ὁ Μαρινάτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1954 τέσσαρας ΥΕ III τάφους, οἱ τρεῖς τῶν ὁποίων ἦσαν θολωτοὶ καὶ ὁ τέταρτος τετράπλευρος λάκκος καὶ οἱ ὅποιοι περιεῖχον πενιχρὰ κτερίσματα ἀποτελούμενα ἀπὸ κεραμικὴν καὶ κοσμήματα (ΠΑΕ 1954, 315-316, 1955, 255). Ὀλίγα τέλος ΥΕ ὄστρακα ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς δυτικῆς παρυφῆς τοῦ χωρίου, μαρτυροῦντα πιθανῶς τὴν ὑπαρξιν οἰκισμοῦ εἰς τὴν θέσιν. AJA 1964, 239 (b). ΜΜΕ, 274 (ἀριθ. 53).

ΥΕ III Γ θέσις 205.

422. ΚΟΥΦΑΣΙΟΝ-ΟΣΜΑΝΑΓΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 292, 1926, 140-141, 1960, 197, 1976, 270-271, 1977, 230-231. AA 1927, 384. Étud. Topogr., 147. AJA 1939, 559, 1961, 242 (ἀριθ. 55-57), 1969, 149 (ἀριθ. 56). Hesperia 1954, 158-162. Π-Π, 99-100. GAMS, 66. ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 3-5). Excavations 1976, 124. ΑΔ 1976 Χρον., 87. GAC, 130.

(α) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Πόρτες, περὶ τὰ 700 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Κορυφάσιον (πρῶην Ὀσμάναγα) τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, τοῦ διχοτομηθέντος ὑπὸ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Πύλου Χώρας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λίθινα ἐργαλεῖα καὶ ὀψιανὸς ὥς καὶ ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ III Α-Β χρόνων. AJA 1939, 559, 1961, 242. Π-Π, 100. ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 3).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χαρατσάρι, περὶ τὰ 800 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου,

ό Κουρουνιώτης μετά τοῦ Σταυροπούλου ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1926 θολωτὸν τάφον (ΠΑΕ 1926, 140-141, 1976, 270-271, 1977, 230-231), τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποίου, ἀνῆκον εἰς τὴν ὑστέραν ΜΕ καὶ τὴν ΥΕ Ι περίοδον, ἐδημοσίευσεν ὁ Blegen τὸ ἔτος 1954 (*Hesperia* 1954, 158-162). Ἐκ τῆς θέσεως εἶχον ἀναφερθῇ ἐπίσης δύο πιθανοὶ ὅμοιοι τάφοι (*Étud. Topogr.*, 147. Π-Π, 99) μὴ ἐντοπισθέντες ὁμως κατὰ τὴν ἐπανεξέτασιν τῆς θέσεως. ΑJA 1961, 242 (ἀριθ. 57). ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 5).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπεϋλέρμπεη, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχει ἀναφερθῇ τυχαίως εὑρεθὲν χαλκοῦν ξίφος (ΠΑΕ 1909, 292) καὶ ἐπιφανειακά ΥΕ ΙΙ-ΙΙΙ Α πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα (ΑJA 1961, 242 ἀριθ. 56), μικρά δὲ ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1960 ἀπεκάλυψε λείψανα μυκηναϊκοῦ τοίχου καὶ ΥΕ κεραμικὴν. ΠΑΕ 1960, 197. ΑJA 1969, 149 (ἀριθ. 56).

ΥΕ Ι θέσις 99, ΥΕ ΙΙ 146, ΥΕ ΙΙΙ Α 252, ΥΕ ΙΙΙ Β 322.

423. ΙΚΛΑΙΝΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1909, 284, 1954, 308-311. BCH 1955, 268, 1962, 726-728. ΑJA 1961, 241 (ἀριθ. 52-54), 1969, 149 (ἀριθ. 52). ΑΔ 1961-62 Χρον., 92. Π-Π, 99 κ.έ. GAMS, 68. ΜΜΕ, 272 (ἀριθ. 46-47, 50). Excavations 1976, 119. GAC, 143-144 (ἀριθ. 46-47, 50).

(α) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Γουβίτσες καὶ Κλαράκια, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Ἴκλαινα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν ἐπιφανειακὸν μυκηναϊκὸν πιθανῶς ὄστρακον ἐκ τῆς πρώτης καὶ δύο πιθανοὶ ΥΕ θολωτοὶ τάφοι ἐκ τῆς δευτέρας τοποθεσίας. ΑJA 1961, 241.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τραγάνες, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τῆς Ἴκλαινῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ ΙΙ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ τεμάχιον πηλίνου εἰδωλίου ζῶου (ΑJA 1961, 241) ὡς καὶ λιθίνη ἀξίνη (ΠΑΕ 1969, 284), ἔρευναι δὲ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1954 ἀπεκάλυψαν λείψανα δύο μνημειακῶν μυκηναϊκῶν ἐγκαταστάσεων ἀπεχουσὼν περὶ τὰ 300 μ. μεταξύ των, ἡ μία τῶν ὁποίων, ἀνασκαφεῖσα δοκιμαστικῶς, ἀπετελεῖτο ἀπὸ λείψανα τοίχων καὶ δαπέδων ἐξ ἀσβέστου καὶ χαλίκων, τεμάχια ἐξ ἐπιχρισμάτων μὲ γραπτὴν κόσμησιν καὶ τμήμα ἀσαμίνθου κατὰ χώραν, συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ ΙΙΙ ἀκόσμητα τεμάχια κυλίκων καὶ ἄλλων ἀγγείων καὶ σφονδύλιον στεατίτου. ΠΑΕ 1954, 308-310. ΑJA 1961, 241. ΜΜΕ, 272 (ἀριθ. 46).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τῆς Ἴκλαινῆς, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ ἐπιφανειακά ὄστρακα κυλίκων. ΑJA 1961, 241-242.

(δ) Ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἴκλαινα καὶ παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον εὑρέθη ΜΕ πίθος τοῦ Μουσείου Πύλου. ΑΔ 1961-62 Χρον., 92.

ΥΕ Ι θέσις 147, ΥΕ ΙΙΙ 292.

424. ΑΚΟΒΙΤΙΚΑ. ΠΕ θέσις 504. Ὀλίγα ΜΕ ὄστρακα. ΑΑΑ 1970, 307. ΑΔ 1970 Χρον., 179, 1971 Χρον., 129.
Πρωτογ. θέσις 203, γεωμ. 343.
425. ΚΑΛΑΜΑΙ. ΠΕ θέσις 505. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Τοῦρλες. ΑJA 1969, 160. GAC, 164.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 253, ΥΕ ΙΙΙ Β 323, πρωτογ. 204, γεωμ. 344.
426. ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 119. ΑJA 1969, 160. ΜΜΕ, 288 (ἀριθ. 140). GAC, 164.
Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σόλα, περὶ τὰ 300 μ. ΒΔ τοῦ χωρίου Περιβολάκια τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1966, 119. GAC, 164.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 294.
427. ΠΛΑΤΑΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1961, 241, 1964, 232, (ἀριθ. 50-51 Α). GAMS, 66-67. ΜΜΕ, 272 (ἀριθ. 48-49, 51). GAC, 143-144.
(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λαμπροπούλου Πηγῆ, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Πλάτανος τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ὄστρακα. ΑJA 1964, 232 (ἀριθ. 51 Α). ΜΜΕ, 272 (ἀριθ. 49).
(β) Ἐκ τῶν τοποθεσιῶν Κριθαρίτσες, περὶ τὰ 500 μ. δυτικῶς τοῦ Πλατάνου, καὶ Ἀλῆ Χότζα, περὶ τὰ 1200 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ δύο πιθανοὶ ΜΕ ταφικοὶ τύμβοι καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. ΑJA 1961, 241. ΜΜΕ, 272 (ἀριθ. 48).
(γ) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Μερζίνι, περὶ τὰ 800 μ. ΝΔ τοῦ Πλατάνου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. ΑJA 1964, 232 (ἀριθ. 50 Α). ΜΜΕ, 272 (ἀριθ. 51).
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 324.
428. ΠΕΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑJA 1969, 155 (ἀριθ. 75 Ε). ΜΜΕ, 280 (ἀριθ. 102). GAC, 154.
Ἐκ τοῦ λόφου Κάρκανο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΒΑ τοῦ χωρίου Πέρα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ὄστρακα. ΑJA 1969, 155 (ἀριθ. 75 Ε).
ΥΕ θέσις 295.
429. ΒΕΛΙΚΑ. Νεολ. θέσις 414. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Σκορδάκης. ΑJA 1964, 234 (ἀριθ. 76 Β).
ΥΕ Ι θέσις 100, ΥΕ ΙΙ 148, ΥΕ ΙΙΙ Β 325, ΥΕ ΙΙΙ Γ 206.
430. ΠΕΤΡΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 415, ΠΕ 506. Κεραμικὴ τῆς ΜΕ περιόδου

ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Προφήτης Ἡλίας πιθανῶς (AJA 1961, 242-243), (β) Ὀσμάναγα (AJA 1964, 232, 1969, 149-150. ΑΔ 1982 Χρον., 137), (γ) Βοϊδοκοιλιά (ΠΑΕ 1975-1983 ἔ.ἄ. ΑΔ 1983 Χρον., 114-115) καὶ (ε) σπήλαιον Νέστορος. ΜΜΕ, 264 (ἀριθ. 10). ΠΑΕ 1980, 184. ΑΔ 1986 Χρον., 44.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 254, ΥΕ ΙΙΙ Β 326, πρωτογ. 205.

431. ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1959, 179, 1975, 484-512, 1980, 125-129. ΑΔ 1964, 233 (ἀριθ. 65 Β). ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 34). GAC, 139.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Γ. Κορρέ τὰ ἔτη 1975 καὶ 1980 ἐπὶ τοῦ πρὸ πολυλοῦ γνωστοῦ (ΠΑΕ 1959, 179. ΑΔ 1964, 233, ἀριθ. 65 Β) προϊστορικοῦ γηλόφου εἰς τὴν τοποθεσίαν Καμίνια ἢ Φουρτζελόβρυση, περὶ τὰ 900 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Κάτω Κρεμμύδια τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἀπεκάλυψαν τέσσαρας ταφικοὺς πῖθους καὶ πέντε μικροὺς θολωτοὺς τάφους χρονολογουμένους, ἐκ τῆς συνοδευούσης τοὺς νεκροὺς κεραμικῆς καὶ ἄλλων κτερισμάτων, ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ΜΕ μέχρι τῆς ΥΕ ΙΙΙ Β περιόδου. ΠΑΕ 1975, 1980 ἔ.ἄ. GAC, 139.

ΥΕ Ι θέσις 101, ΥΕ ΙΙ 149, ΥΕ ΙΙΙ Α 255, ΥΕ ΙΙΙ Β 327.

432. ΒΕΡΓΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1966, 116. ΑΔ 1969, 160 (ἀριθ. 79 D). ΜΜΕ, 288 (ἀριθ. 143). GAC, 165.

Ἐκ τοῦ λόφου Καστράκι, παρὰ τὸ ΒΔ ἄκρον τοῦ χωρίου Βέργα (πρῶην Σελίτσα) τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. BSA 1966, 116. GAC, 165.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 296.

433. ΠΗΓΑΔΙΑ. Νεολ. θέσις 416, ΠΕ 507. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα. ΑΔ 1961, 151 (ἀριθ. 80).

ΥΕ Ι θέσις 102, ΥΕ ΙΙ 150, ΥΕ ΙΙΙ Α 256, ΥΕ ΙΙΙ Β 328, ΥΕ ΙΙΙ Γ 207, ὑπομυκ. 92, πρωτογ. 206.

434. ΡΙΖΟΜΥΛΟΣ-ΝΙΧΩΡΙΑ. Νεολ. θέσις 417, ΠΕ 508. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Hesperia 1972, 218-273, 1975, 69-141.

ΥΕ Ι θέσις 103, ΥΕ ΙΙ 151, ΥΕ ΙΙΙ Α 257, ΥΕ ΙΙΙ Β 329, ΥΕ ΙΙΙ Γ 208, ὑπομυκ. 93, πρωτογ. 207, γεωμ. 345.

435. ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1954, 311, 1958, 187-193, 1959, 174-179, 1960, 195-197, 1961, 174-176, 1962, 90, 1963, 114-121, 1974, 139-162, 1975, 431-434. ΑΔ 1960 Χρον., 112-119, 1964 Χρον., 163-164, 1973-74 Χρον., 316-319. ΑΔ 1961, 244, 1969,

150 (ἀριθ. 65 Α). Π-Π, 98. GAMS, 70. MME, 270 (ἀριθ. 35-36). Excavations 1976, 124-125. GAC, 139-140. M-X, 269 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Μαρινάτου τὰ ἔτη 1958-1959 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Καταρράχι (ἢ Καταρραχάκι), περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Κουκουνάρα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα περιλαμβάνοντα ἀψιδοειδὲς μέγαρον καὶ ΜΕ καὶ ΥΕ I-III Β κεραμικὴν. ΠΑΕ 1954, 311, 1958, 187-189, 1959, 174. ΑΔ 1960 Χρον., 115-116. ΑJA 1961, 244, 1969, 150. MME, 270 (ἀριθ. 35). GAC, 139.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γουβαλάρη, ἀπέχουσιν κατ'εὐθείαν γραμμὴν 20-30 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἀλλὰ χωριζομένην διὰ βαθείας χαράδρας ἀπ'αὐτῆς, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1959-1960 δύο θολωτοὺς τάφους (Κουκουνάρα 4-5) τῶν ΥΕ I-III Β περιόδων καὶ ἓνα ἐξ 7 ὑπαρχόντων τύμβων, ὁ ὁποῖος περιεῖχε τρεῖς μικροὺς θολωτοὺς τάφους (ΠΑΕ 1959, 175-178, 1960, 195-197). Δύο ἐπὶ πλέον τῶν 7 τύμβων καὶ λείψανα ἀγροικίας ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1974-1975 ὁ Γ. Κορρές. ΑΔ 1973-74 Χρον., 316-319. ΠΑΕ 1974, 140-146, 156-162, 1975, 431-484.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀκόνα, ἀπέχουσιν περὶ τὰ 500 μ. ΒΔ τῆς τοποθεσίας (α) Καταρράχι, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1959 καὶ 1963 δύο ἐτέρους ΥΕ II-III Β θολωτοὺς τάφους (Κουκουνάρα 6-7), ὁ εἰς τῶν ὁποίων περιεῖχε δύο ὑστερογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. ΠΑΕ 1959, 178-179, 1963, 115-118. ΑJA 1969, 150. ΑΔ 1964 Χρον., 163-164. M-X, 269.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παλαιοχώρια, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τῆς Κουκουνάρας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1961-1962 τύμβον, περιέχοντα κυκλικὸν περίβολον μιμούμενον θολωτὸν τάφον καὶ συνοδευόμενον ἀπὸ ΥΕ III Γ κεραμικὴν, καὶ νοτιώτερον τούτου ΥΕ III Β ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα. ΠΑΕ 1961, 174-176, 1962, 90.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πολλὰ Δένδρα, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς Κουκουνάρας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1961 θολωτὸν τάφον «τῆς τρίτης μυκηναϊκῆς περιόδου». ΠΑΕ 1961, 174.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φυτειές, νοτίως τῆς Κουκουνάρας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1958 ΥΕ II-III Α θολωτὸν τάφον καὶ ἤρχισε τὴν ἀνασκαφὴν δευτέρου ὁμοίου ΥΕ II τάφου (Κουκουνάρα 2-3) συμπληρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γ. Κορρέ τὸ ἔτος 1974. ΠΑΕ 1958, 190-192, 1974, 146-156.

(ζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λειβαδίτη, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ὁ Μαρινᾶτος ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1958 ΥΕ I/II-III Α θολωτὸν τάφον (Κουκουνάρα 1). ΠΑΕ 1958, 189-190. ΑJA 1969, 150 (ἀριθ. 65 Β). MME, 270 (ἀριθ. 36). GAC, 139-140.

ΥΕ Ι θέσις 104, ΥΕ ΙΙ 152, ΥΕ ΙΙΙ Α 258, ΥΕ ΙΙΙ Β 330, ΥΕ ΙΙΙ Γ 209, ύπομυκ. 94, γεωμ. 346.

436. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΣ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 245 (ἀριθ. 68-69), 1969, 151 (ἀριθ. 68-68 Α, 69). GAMS, 71. MME, 268 (ἀριθ. 27-28). GAC, 136-137.

(α) Έκ τῆς τοποθεσίας Χίλια Χωριά, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Μεσοπόταμος τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ-ΥΕ Ι πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα καὶ τεχνητὸς τύμβος. AJA 1961, 245-246 (εἰκ. 11), 1969, 151.

(β) Έκ τῆς τοποθεσίας Τουρκοκίβουρο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον βορείως τοῦ Μεσοποτάμου (AJA 1961, 246 εἰκ. 11), ἔχει ἀναφερθῇ προϊστορικὸς γήλοφος, ἐκ τῆς λαθραίας ἀνασκαφῆς τοῦ ὁποίου προέρχεται χαλκοῦς ΥΕ λέβης τοῦ Μουσείου Καλαμῶν καὶ ἄλλα κατασχεθέντα εὐρήματα. AJA 1961, 245. MME, 268 (ἀριθ. 27).

(γ) Έκ τῆς τοποθεσίας Βελεβούνι, περὶ τὰ 700 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας καὶ παρὰ τὸ ΝΔ ἄκρον τοῦ Μεσοποτάμου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. AJA 1969, 151 (ἀριθ. 69).

ΥΕ Ι θέσις 105, ΥΕ ΙΙΙ Β 331.

437. ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 233 (ἀριθ. 75 Α). GAMS, 62. MME, 280 (ἀριθ. 103). GAC, 154.

Έκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἁγίου Ἡλίου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον βορείως τοῦ Καλοχωρίου τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα. AJA 1964, 233 (ἀριθ. 75 Α). GAMS, 62.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 332.

438. ΣΧΙΝΟΛΑΚΚΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 244, 1969, 150. GAMS, 70. MME, 272 (ἀριθ. 43). GAC, 142.

Έκ τῆς τοποθεσίας Κοκκινιά, περὶ τὰ 250 μ. βορείως τοῦ χωρίου Σχινόλακκα τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ, ΥΕ ΙΙΙ Α πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα, ἐκ δὲ τῆς τοποθεσίας Ἀκόνα, περὶ τὰ 200 μ. νοτιώτερον, τεμάχια πίθων, δακτυλιόλιθοι καὶ χαλκαῖ λαβίδες. AJA 1961, 244, 1969, 150.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 259, ΥΕ ΙΙΙ Β 333.

439. ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ. Νεολ. θέσις 418. Ταφικοὶ ΜΕ τύμβοι ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Κουμπές (ΑΔ 1971 Χρον., 130), (ε) Κισσὸς πιθανῶς (ΠΑΕ 1966, 119-128) καὶ (ς) Ἀελάκι. ΠΑΕ 1966, 120.

ΥΕ ΙΙ θέσις 153, ΥΕ ΙΙΙ Α 260, ΥΕ ΙΙΙ Β 335, πρωτογ. 208.

440. ΠΥΛΑ. ΠΕ θέσις 509. Πιθανὸς ΜΕ τύμβος ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Βίγλες (AJA 1969, 149 ἀριθ. 58 Α) καὶ πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Κοκκινόραχη. ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 40).
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 336.
441. ΡΟΜΙΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 233-234 (ἀριθ. 75 Β). GAMS, 62. ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 31). GAC, 138.
Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἄβυσσος, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Ῥομίριον τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ ΙΙΙ χρόνων. AJA 1964, 233-234. ΜΜΕ, 270 (ἀριθ. 31).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 297.
442. ΜΑΘΙΑ. Βιβλιογραφία: AJA 1964, 234 (ἀριθ. 75 D). GAMS, 62. ΜΜΕ, 280 (ἀριθ. 104). GAC, 154.
Ἐκ τοῦ λόφου Πυργάκι, περὶ τὰ 400 μ. βορείως τοῦ χωρίου Μαθία Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα ΜΕ πιθανῶς καὶ ΥΕ χρόνων. AJA 1964, 234, 1969, 155.
ΥΕ θέσις 299.
443. ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1961, 247 (ἀριθ. 72), 1969, 152 (ἀριθ. 72-73 Α). ΜΜΕ, 278 (ἀριθ. 75-76). GAC, 150. ΑΔ 1985 Χρον., 107.
(α) Ἐκ τοῦ χαμηλοῦ λόφου Κουτσοβέρι, περὶ τὰ 300 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Μεσοχώριον Πυλίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ χονδροειδῆ ΜΕ καὶ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. AJA 1969, 152-153. GAC, 150.
(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γδυτὴ Ῥάχη, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ Μεσοχωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα καὶ τεχνητὸς γήλοφος. AJA 1969, 152 (ἀριθ. 72). GAC, 150.
(γ) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἄη Θόδωρος ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς πρώιμου καὶ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. ΑΔ 1985 Χρον., 107.
ΥΕ θέσις 302.
444. ΛΟΓΓΑ. Νεολ. θέσις 421. Ὄστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν δύο προϊστορικῶν τοποθεσιῶν (α) Παλαιόκαστρον (AJA 1969, 155 ἀριθ. 75 C) καὶ (β) Καφiriὸ (AJA 1961, 248 ἀριθ. 75) παρὰ τὴν Λογγάν.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 340, ὑπομκ. 95, πρωτογ. 209, γεωμ. 348.
445. ΜΕΘΩΝΗ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1969 Χρον., 145. ΑΑΑ 1969, 10-14. AJA 1969, 153-154 (ἀριθ. 72 C). ΜΜΕ, 278 (ἀριθ. 80). Excavations 1976, 127. GAC, 152.

Μικρά ανασκαφή του Χωρέμη τὸ ἔτος 1968 ἐπὶ τῆς μικρᾶς νησίδος Νησακούλι, περὶ τὰ 2 μίλια ΝΑ τῆς Μεθώνης, ἔφεραν εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΕ κεραμικὴν, ἐκ τῆς ἐπιφανείας δὲ τοῦ ἐδάφους ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΕ ΙΙΙ ὄστρακα. ΑΑΑ 1969, 10-14. ΑΔ 1969 Χρον., 145. ΑJA 1969, 153-154.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 305.

446. ΕΞΟΧΙΚΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1965 Χρον., 208 (Ζιζάνιον). ΑJa 1969, 154 (ἀριθ. 73 Α). ΜΜΕ, 278 (ἀριθ. 78). GAC, 151.

(α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Ἀγίου Νικολάου, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου Ἐξοχικόν (πρῶην Βάλτουκα) τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ἔχουν ἀναφερθῇ χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα ΜΕ ἢ πρωίμων ΥΕ πιθανῶς χρόνων. ΑJa 1969, 154.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μιστοφόλακκα, περὶ τὰ 200 μ. ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχει ἀναφερθῇ καταστραφεῖς θολωτὸς τάφος, ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχονται τεμάχια ΥΕ ΙΙΙ Β ψευδοστόμου ἀμφορέως τοῦ Μουσείου Καλαμῶν παραδοθέντα ὑπὸ ιδιώτου. ΑΔ 1965 Χρον., 208 (Ζιζάνιον) πίν. 222 α. ΑJa 1969, 154. GAC, 151.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 342.

447. ΦΟΙΝΙΚΟΥΣ. ΠΕ θέσις 512. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἀγία Ἀνάληψις. ΑJa 1961, 247.

ΥΕ Ι θέσις 107, ΥΕ ΙΙ 156, ΥΕ ΙΙΙ Α 263, ΥΕ ΙΙΙ Β 343, γεωμ. 349.

448. ΑΓΙΟΣ ΙΣΙΔΩΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑJa 1969, 154-155. ΜΜΕ, 282 (ἀριθ. 110). GAC, 156.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λιοφτάκια, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου Ἅγιος Ἰσίδωρος ΝΔ τῆς Κορώνης, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ χονδροειδῇ προϊστορικὰ ὄστρακα ΜΕ ἢ ΥΕ χρόνων. ΑJa 1969, 154-155. GAC, 156.

ΥΕ θέσις 306.

449. ΣΤΟΥΠΑ. ΠΕ θέσις 513. Λιθίνη ἀξίνη πιθανῶς ΜΕ. BSA 1957, 234. GAC, 166.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 307.

450. ΣΧΙΖΑ. Βιβλιογραφία: Étud. Topogr., 162. ΑIARS 1953 (Op. Ath. 1), 44-46, (Anhang 2). ΑJa 1961, 254 (g). Excavations 1976, 131. ΑΔ 1981 Χρον., 156.

Ἐρευναι τοῦ Valmin ἐντὸς τοῦ σπηλαίου Μαύρη Τρούπα ἐπὶ τῆς νήσου Σχίζας, δυτικῶς τοῦ Ἀκρίτα, ἔφεραν εἰς φῶς ΜΕ ἢ ΜΜ καὶ

ιστορικών χρόνων ὄστρακα. ΑΙARS 1953 (Op. Ath. 1), 46. ΑΔ 1981 Χρον., 156.

Ζ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

451. ΜΕΝΕΛΑΪΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1889. 130-131. BSA 1908-9, 109-116, 1909-10, 4-11, 1960, 72, 1989, 171-175. Γέρας, 112-114. Π-Π, 93-94 (Θεράπνη) κ.έ. GAMS, 42. JHS 1974 AR, 14-15, 1975 AR, 12-15, 1977 AR, 24-42, 1978 AR, 31, 1979 AR, 19-20, 1981 AR, 16-19, 1986 AR, 29-30. ΑΔ 1973-74 Χρον., 302-312, 1975 Χρον., 80-85, 1976 Χρον., 79-80, 1977 Χρον., 63-65, 1978 Χρον., 75-76, 1980 Χρον., 153-158. Excavations 1976, 110-111. GAC, 107-108. Μ-Χ, 268 κ.έ. (Θεράπνη).

Ἐρευναι εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μενελαίου καὶ τῆς ἀρχαίας Θεράπνης, ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Εὐρώτα ΝΑ τῆς Σπάρτης, ὑπὸ διαφόρων κατὰ καιροὺς ἐρευνητῶν (Π-Π, 93. Excavations 1976, 110-111) καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς ἐν Ἀθήναις Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς τὰ ἔτη 1909-1910 καὶ 1973-1981, 1985 ἔχουν φέρει εἰς φῶς, ἐκ τοῦ ὑψώματος τοῦ Μενελαίου καὶ τῶν νοτίως αὐτοῦ λόφων Προφήτης Ἡλίας καὶ Ἀετὸς (JHS 1977 AR, 25-26 εἰκ. 1-2), ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς καὶ κεραμικὴν χρονολογούμενα ἀπὸ ΜΕ μέχρις ΥΕ III Γ χρόνων καὶ ἀπὸ ὕστερογεωμετρικῶν πάλιν μέχρι τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Π-Π, 93-94 κ.έ. JHS 1974-1981, 1986 ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ. BSA ἔ.ἀ.

ΥΕ I θέσις 108, ΥΕ II 158, ΥΕ III A 265, ΥΕ III B 348, ΥΕ III Γ 211, γεωμ. 352.

452. ΑΜΥΚΛΑΙ. ΠΕ θέσις 518. Ὀλίγα ΜΕ λείψανα ἀποτελούμενα ἀπὸ τεμάχιον τοίχου, δύο κιβωτιστήμους τάφους καὶ κεραμικὴν. Π-Π, 75 κ.έ. BSA 1960, 74-76. Ἀμυκλαῖο, 79.

ΥΕ II θέσις 159, ΥΕ III A 266α, ΥΕ III B 349, ΥΕ III Γ 212, πρωτογ. 213, γεωμ. 353.

453. ΒΑΦΕΙΟΝ. ΠΕ θέσις 519. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ΜΕ ὄστρακα καὶ δύο λίθινοι διάτρητοι πολεμικοὶ πελέκεις ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Παλαιοπυργί. BSA 1960, 76-80. ΑΔ 1982 Χρον., 112.

ΥΕ I θέσις 109, ΥΕ II 160, ΥΕ III A 266, ΥΕ III B 350.

454. ΓΚΟΡΙΤΣΑ. Νεολ. θέσις 425, ΠΕ 520. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Λαϊνά. BSA 1960, 83.

ΥΕ I θέσις 110, ΥΕ II 161, ΥΕ III B 351.

455. ΓΕΡΟΝΘΡΑΙ. Νεολ. θέσις 426, ΠΕ 521. Τρεις τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν, οἱ δύο τῶν ὁποίων ἦσαν ἀκτέριστοι καὶ ὁ τρίτος περιεῖχε δύο ΜΕ ἀγγεῖα καὶ χαλκὴν περόνην, καὶ ἄλλη ΜΕ κεραμική. BSA 1904-5, 95-96, 1909-10, 72-76, 1960, 85-86.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 313.
456. ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΝ. ΠΕ θέσις 522. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. BSA 1960, 80-81.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 353.
457. ΑΠΙΔΙΑ. Νεολ. θέσις 427, ΠΕ 523, Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα μινυείων καὶ ἀμαυροχρῶμων ἀγγείων. BSA 1960, 86-87.
ΥΕ ΙΙ θέσις 164, ΥΕ ΙΙΙ Β 355, πρωτογ. 215.
458. ΣΤΕΦΑΝΙΑ. ΠΕ θέσις 526. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τριῶν γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Στεφανιά. BSA 1960, 95-97.
ΥΕ ΙΙ θέσις 165, ΥΕ ΙΙΙ Α 271, ΥΕ ΙΙΙ Β 357.
459. ΣΚΑΛΑ. ΠΕ θέσις 527. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἅγιος Νικόλαος καὶ (γ) Ξερονήσι. BSA 1960, 94-95.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 272, ΥΕ ΙΙΙ Β 358, ΥΕ ΙΙΙ Γ 213.
460. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1960, 87, 1961, 165. Π-Π, 75 κ.έ. GAMS, 45. GAC, 115.
Ἐκ λόφου κειμένου παρὰ τὸ χωρίον Ἅγιος Ἰωάννης τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδάουρου Λιμηρᾶς, ΒΔ τῶν Μολάων, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ, ΥΕ πιθανῶς καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα, διάτρητος λιθίνη ἀξίνη ΜΕ πιθανῶς καὶ ὀψιανός. BSA 1960, 87 (ὑποσημ. 104).
ΥΕ θέσις 317.
461. ΓΚΑΓΚΑΝΙΑ. ΠΕ θέσις 528. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. BSA 1961, 139.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 359.
462. ΑΣΤΕΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 428, ΠΕ 529. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Καραούσι καὶ (δ) Δραγατσούλα. BSA 1960, 89-92 (ὑποσημ. 115, 118), 1972, 263.
ΥΕ Ι θέσις 111, ΥΕ ΙΙ 166, ΥΕ ΙΙΙ Α 273, ΥΕ ΙΙΙ Β 360, ΥΕ ΙΙΙ Γ 214, πρωτογ. 216, γεωμ. 356.
463. ΛΑΓΙΟΝ. ΠΕ θέσις 530. Ἐπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Πεζούλια. BSA 1960, 105 (ὑποσημ. 164).
ΥΕ ΙΙ θέσις 167, ΥΕ ΙΙΙ Α 274, ΥΕ ΙΙΙ Β 361.

464. ΣΟΥΛΙΟΝ-ΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ. ΠΕ θέσις 531. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα, ταφαί, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. BSA 1972, 205-270. JHS 1974 AR, 15-16, 1975 AR, 15-17.

ΥΕ Ι θέσις 112, ΥΕ ΙΙ 168, ΥΕ ΙΙΙ Α 275, ΥΕ ΙΙΙ Β 362, ΥΕ ΙΙΙ Γ 215.

465. ΓΛΥΚΟΒΡΥΣΗ. Νεολ. θέσις 429, ΠΕ 532. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) λόφου ἀνατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Στρατηγοῦ. BSA 1960, 89 (ὑπόσημ. 109).

ΥΕ ΙΙ θέσις 169, ΥΕ ΙΙΙ Α 276, ΥΕ ΙΙΙ Β 363.

466. ΦΟΙΝΙΚΙΟΝ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Φοινίκιον τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων (Excavations 1976, 111-112), ΜΕ εὐρήματα ἐκ τάφων καὶ τρία ΥΕ ἀγγεῖα, δύο ἀρτόσχημα ἀλάβαστρα ἐκ τάφων καὶ ὑψίπους κύλιξ, παραδοθέντα ὑπὸ ἰδιωτῶν. ΑΔ 1969 Χρον., 139.

ΥΕ θέσις 320.

467. ΠΛΥΤΡΑ. Νεολ. θέσις 431, ΠΕ 538. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα. BSA 1961, 140 (ὑπόσημ. 176).

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 321.

468. ΔΑΙΜΟΝΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA, 1907-8, 166, 1956, 170, 1961, 141. Π-Π, 76. GAMS, 53. GAC, 118.

Ἐκ τοῦ λόφου Καστέλλι, περὶ τὰ 1200 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Δαιμονιά τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ἔχουν ἀναφερθῇ ταφαὶ εἰς πίθους, ἐπιφανειακά ΜΕ, ΥΕ Ι καὶ ΥΕ ΙΙΙ Β ὄστρακα, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον καὶ λιθίνη ἀξίνη. BSA ἔ.ἀ.

ΥΕ Ι θέσις 113, ΥΕ ΙΙΙ Β 368.

469. ΚΟΤΡΩΝΑΣ. ΠΕ θέσις 540. Λείψανα ταφῶν εἰς πίθους ΜΕ ἢ ΥΕ χρόνων. BSA 1961, 119.

ΥΕ θέσις 322.

470. ΠΑΥΛΟΠΕΤΡΙ. ΠΕ θέσις 544. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου καὶ πιθανῶς ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ ταφαί. BSA 1969, 135, 139-142.

ΥΕ Ι θέσις 115, ΥΕ ΙΙ 173, ΥΕ ΙΙΙ Α 281, ΥΕ ΙΙΙ Β 370.

VII. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

A. ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

(α). ΚΕΡΚΥΡΑ

471. ΚΕΦΑΛΙ. ΠΕ θέσις 548. Ἡ χειροποίητος πρωτομινύειος καλουμένη κεραμική τῆς θέσεως εἶναι πιθανὸν νὰ ἀνήκη, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, εἰς τὴν ΜΕ περίοδον. *Balk. Stud.* 1969, 412-413.
472. ΑΦΙΩΝΑΣ. Νεολ. θέσις 434, ΠΕ 549. Ὁ οἰκισμὸς τῆς θέσεως καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὸν κεραμική καλύπτουν πιθανῶς καὶ τὴν μέσην ἔποχὴν τοῦ χαλκοῦ. *ΑΜ* 1934, 147-240. *Epirus*, 363-365. *Balk. Stud.* 1969, 408-414.
473. ΒΑΤΟΣ. ΠΕ θέσις 550. Ὁ οἰκισμὸς τῆς τοποθεσίας (β) Ἑρμῶνες ἔχει χρονολογηθῆ ὑπὸ τοῦ ἀνασκάψαντος μεταξὺ τῆς ΠΕ καὶ τῆς ΜΕ περιόδου (*ΑΔ* 1966 Χρον., 380) καὶ εἶναι πιθανὸν νὰ ἰσχύῃ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς δύο ἄλλους οἰκισμοὺς τῶν παρακειμένων τοποθεσιῶν (α) Μάκρου καὶ (γ) Τζαραντάνον. *Ἡόρος* 1983, 26-34.

B. ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

(α). ΛΕΥΚΑΣ

474. ΛΕΥΚΑΣ. ΠΕ θέσις 551. Πιθανὰ ΜΕ ὄστρακα ἐκ τοῦ σπηλαίου Χοιρότρυπα. *ΑΔ* 1969 Χρον., 278.
475. ΦΡΥΝΙΟΝ. ΠΕ θέσις 552. Ἐν πιθανὸν ΜΕ ἀμαυρόχρωμον ὄστρακον ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀσβότρυπα. *ΑΔ* 1968 Χρον., 321.
476. ΝΥΔΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 553. Εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἀνήκουν ὁ κυκλοτερὴς ταφικὸς τύμβος S, τῆς τοποθεσίας (α) ἐπὶ τῶν νοτίων ὑπωρειῶν τοῦ Σκάρου, μετὰ τοῦ περιεχομένου τῶν 14 ὑπ' αὐτοῦ καλυπτομένων τάφων ἐξ ὀρθίων πλακῶν (*Alt-Ithaka I*, 207-213, 309-314. *Alt-Ithaka II*, *Beilage* 69-72, πίν., 14. *BSA* 1974, 140-141) καὶ ὁ ὀρθογώνιος ταφικὸς περίβολος F καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν περικλειομένων ὑπ' αὐτοῦ 10 τάφων ἐξ ὀρθίων πλακῶν τῆς τοποθεσίας (ε) ἐπὶ τῶν βορείων κλιτύων τοῦ ὑψώματος Ἀμάλι (*Alt-Ithaka I*, 213-217, 314-318. *Alt-Ithaka II*, *Beilage* 34, 73-74 a-b, πίν. 15. *BSA* 1974, 138-140), οἱ ἑξὶς τάφοι ἐξ ὀρθίων πλακῶν πιθανῶς τῆς τοποθεσίας (γ) μεταξὺ τῶν ὑψωμάτων Σκάρος καὶ Ἀμάλι (*Alt-Ithaka I*, 217, 318) καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ἐκ τῆς το-

ποθεσίας (ς) δυτικῶς τοῦ Στενοῦ (Alt-Ithaka I, 198-203, 277-285).
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 327.

477. ΕΥΓΗΡΟΣ-ΧΟΙΡΟΣΠΗΛΙΑ. Νεολ. θέσις 436, ΠΕ 556. Κεραμική τῆς ΜΕ περιόδου. Alt-Ithaka I, 336-338. GAC, 185.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 283, ΥΕ ΙΙΙ Β 372.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

(α). ΙΘΑΚΗ

478. ΣΤΑΥΡΟΣ. ΠΕ θέσις 558. Λείψανα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Πηλικάτα (BSA 1934-35, 9, 30-31, 41-42), (γ) Πλατεῖα τοῦ χωρίου (BSA 1952, 238), (ε) Τρεῖς Λαγκάδες (BSA 1973, 14-15) καὶ (ς) σπηλαιοῦ τοῦ ὁρμου τῆς Πόλεως. BSA 1934-35, 52.
ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 284, ΥΕ ΙΙΙ Β 373, ΥΕ ΙΙΙ Γ 219, πρωτογ. 218, γεωμ. 359.
479. ΑΕΤΟΣ. ΠΕ θέσις 559. Ὀλίγα ΜΕ ὄστρακα. ΠΑΕ 1987, 75-76.
ΥΕ ΙΙΙ Γ θέσις 220, πρωτογ. 219, γεωμ. 360.

(β). ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

480. ΣΑΜΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1899, 17, 1912, 247. CRAI 1909, 382. BSA 1931-32, 225. ΑΕ 1964, 25-27. ΑΔ 1964 Χρον., 317, 1985 Χρον., 141. GAMS, 96. Excavations 1975, 5-6. GAC, 190.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Καββαδίου ἐπὶ λόφου κειμένου μεταξὺ τῆς Σάμης καὶ τῆς πηγῆς Ῥουπάκι, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτιῶς αὐτῆς, ἀπεκάλυψε θεμέλια οἰκημάτων (ΠΑΕ, CRAI ἔ.ἀ), τὰ ὅποια εἶναι πιθανὸν νὰ εἶναι προϊστορικά. BSA 1931-32, 225.

(β) Ἐντὸς κοίτης χειμάρρου, περὶ τὰ 300 μ. δυτικῶς τῆς τοποθεσίας Ῥουπάκι, ὁ Μαρινᾶτος ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1963 λείψανα ἀναλημματικοῦ τοίχου ἐκ μεγάλων λίθων καὶ ταφικοῦ ἐνδεχομένως περιβόλου, τὰ ὅποια ἐθεώρησεν ὡς πιθανῶς ΜΕ. ΑΕ 1964, 25-27. GAC, 190.

481. ΚΟΥΛΟΥΡΑΤΑ. ΠΕ θέσις 560. Μία λαβὴ ΜΕ μινυείου ἀγγείου εἶναι γνωστὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) σπηλαίου Κακολαγκάδα. BSA 1931-32, 225.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 329.

482. ΚΡΑΝΗ. ΠΕ θέσις 561. Ὅστρακα τῆς ΜΕ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλιόκαστρο. BSA 1931-32, 224.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσεις 376, ΥΕ ΙΙΙ Γ 223.

483. ΚΟΚΟΛΑΤΑ. Βιβλιογραφία: CRAI 1911, 7. ΠΑΕ 1912, 110, 247-268. Π. Καββαδίας, Προϊστ. Ἀρχαιολ., 371-372. BSA 1931-32, 228. LMTS, 103. GAMS, 97-98. AAA 1977, 116-124. GAC, 188.

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καγκέλισσες, περὶ τὰ 300 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Κοκολάτα, ὁ Καββαδίας ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1909 τέσσαρας ΜΕ τάφους, περιέχοντας 53 ΜΕ ἀγγεῖα καὶ χαλκοῦν μαχαίριον ὥς καὶ δύο θολωτοὺς καὶ τινὰς λακκοειδεῖς ΥΕ τάφους καὶ λείψανα τριῶν ἄλλων κατασκευῶν, συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΕ ΙΙΙ Β κεραμικὴν καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΠΑΕ 1912, 247-268. Π. Καββαδίας, Προϊστ. Ἀρχαιολ., 371-372. AAA 1977, 116-120. GAC, 188.

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσεις 377.

484. ΚΟΡΝΕΛΛΟΣ. ΠΕ θέσεις 562. Ὑστρακα τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνεται καὶ λαβὴ μινυεῖου ἀγγείου. BSA 1931-32, 220. GAC, 189-190.

VIII. ΝΗΣΟΙ ΑἴΓΑΙΟΥ – ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ

Α. ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

(α). ΛΗΜΝΟΣ

485. ΚΑΜΙΝΙΑ-ΠΟΛΙΟΧΝΗ. ΠΕ θέσεις 569. Ἡ μεταβατικὴ περίοδος ἀπὸ τὴν Πολιόχνην VI εἰς τὴν Πολιόχνην VII ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ΜΕ περίοδον τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος. Poliochni II, 335-339. Λῆμνος, 160-161.

ΥΕ ΙΙ θέσεις 178.

(β). ΛΕΣΒΟΣ

486. ΜΗΘΥΜΝΑ. ΠΕ θέσεις 570. Τοπικὴ ΜΕ κεραμική. Methymna, 86-87, 123 (ἀριθ. F 11).

ΥΕ ΙΙΙ Β θέσεις 385, ΥΕ ΙΙΙ Γ 229, πρωτογ. 221, γεωμ. 364.

487. ΘΕΡΜΗ. ΠΕ θέσεις 574. Πενιχρὰ ΜΕ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμική καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΕ περιόδου. Thermi, 65-72, 136-148, 204-207.

ΥΕ ΙΙ θέσεις 180, ΥΕ ΙΙΙ Α 292, ΥΕ ΙΙΙ Β 386.

488. ΛΙΣΒΟΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 576. Ἐπιφανειακά ΜΕ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κουρτήρι. ΑΔ 1971 Χρον., 457.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 331.

Β. ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

(β). ΧΙΟΣ

489. ΝΑΓΟΣ. ΠΕ θέσις 583. Ἐπιφανειακά ὄστρακα τοπικῆς κεραμικῆς τῶν ΜΕ πιθανῶς χρόνων. ΡΕΑΓ Ι, 7-8.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 333.
490. ΒΟΛΙΣΣΟΣ. ΠΕ θέσις 584. Κεραμικὴ τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἀνεμόμυλος. ΡΕΑΓ Ι, 8-9.
ΥΕ ΙΙΙ Β θέσις 391.
491. ΑΡΜΟΛΙΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Μαρίνης, νοτίως τοῦ χωρίου Ἀρμόλια εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς νήσου (ΡΕΑΓ Ι, 3, εἰκ. 1, ἀριθ. 4), ἔχει ἀναφερθῇ ἓν ὄστρακον παραβαλλόμενον πρὸς τὴν κεραμικὴν τῆς Τροίας IV-VI καὶ ἀνήκον εἰς τὴν μέσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. ΡΕΑΓ Ι, 2-4 (ἀριθ. 4).
492. ΕΜΠΟΡΕΙΟ. Νεολ. θέσις 442, ΠΕ 591. Εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἀνήκει εἰσηγμένη μινύειος καὶ τοπικὴ ἀμαυρόχρωμος κεραμικὴ μὲ μινωικὰς ἐπιδράσεις ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ παρὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τοῦ λιμένος τοῦ Ἐμπορείου. ΡΕΑΓ ΙΙ, 571-579.
ΥΕ Ι θέσις 117, ΥΕ ΙΙ Β 393, ΥΕ ΙΙΙ Γ 231, γεωμ. 372.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

(α). ΣΑΜΟΣ

493. ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΝ. Νεολ. θέσις 443, ΠΕ 593. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου. G. L. Huxley, *Achaean and Hittites*, 21. GAC, 368.
ΥΕ Ι θέσις 118, ΥΕ ΙΙ 181, ΥΕ ΙΙΙ Α 295, ΥΕ ΙΙΙ Β 394, πρωτογ. 226, γεωμ. 373.
494. ΗΡΑΙΟΝ. ΠΕ θέσις 594. Εἰς τὴν ΜΕ περίοδον ἀνήκουν αἱ περίοδοι V-VI τοῦ προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν θέσιν. Samos I, 58, 66-67 (εἰκ. 3) κ.έ.
ΥΕ Ι θέσις 119, ΥΕ ΙΙ 182, ΥΕ ΙΙΙ Α 297, πρωτογ. 227, γεωμ. 374.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

(β). ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ

495. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. ΠΚ θέσις 596. Πιθανά ΜΚ ὄστρακα. BCH 1972, 766, 876. AAA 1973, 6. GAC, 210.
ΥΚ ΙΙΙ Β θέσις 396.

(γ). ΚΕΩΣ

496. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Νεολ. θέσις 447. Πιθανά ἐπιφανειακά ΜΚ ὄστρακα. Ἀριάδνη 1985, 244 (ἀριθ. 17. 10).
ΥΚ Ι θέσις 120, ΥΚ ΙΙΙ 340, γεωμ. 379.
497. ΤΡΕΙΣ ΑΜΜΟΥΔΙΕΣ. ΠΚ θέσις 597. Ἐν ἐπιφανειακὸν ΜΚ ὄστρακον. Ἀριάδνη 1985, 233 (ἀριθ. 15.04).
ΥΚ θέσις 341.
498. ΤΡΟΥΛΛΟΣ. ΠΚ θέσις 598. Κεραμικὴ τῆς ΜΚ περιόδου. Hesperia 1971, 394.
ΥΚ Ι θέσις 121, ΥΚ ΙΙ 183.
499. ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ. Νεολ. θέσις 448, ΠΚ 599. Εἰς τὴν ΜΚ περίοδον ἀνήκουν αἱ περίοδοι IV - V τοῦ οἰκισμοῦ ἐκπροσωποῦμεναι ἀπὸ ἐκτεταμένα ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, εἰς τὰ ὅποια περιλαμβάνονται τὸ πρῶτον ὀχυρωματικὸν τεῖχος καὶ τὸ πρῶτον ἱερὸν τοῦ οἰκισμοῦ (AJA 1972, 412. Hesperia 1981, 322), ἀπὸ πολυαρίθμους τάφους (Hesperia 1966, 367-369, 1971, 377-382), ἀπὸ κεραμικὴν καὶ ἀπὸ μικρὰ εὐρήματα. Hesperia 1972, 375-391, 1981, 291-300. Keos V, 7-25.
ΥΚ Ι θέσις 122, ΥΚ ΙΙ 184, ΥΚ ΙΙΙ Α 299, ΥΚ ΙΙΙ Β 397, ΥΚ ΙΙΙ Γ 232, ὑπομυκ. 99, πρωτογ. 229, γεωμ. 384.
500. ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΝ. Ἐπιφανειακά ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς, τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐκ τοποθεσίας παρὰ τὸ χωρίον Βουρκάριον Κορησσίας. Ἀριάδνη 1985, 232 (ἀριθ. 15.01).
ΥΚ θέσις 345.
501. ΚΑΡΥΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου βορείως τῆς πηγῆς Καρυά, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν τῆς νήσου πλευρὰν (Ἀριάδνη 1985, 222, εἰκ. 2, ἀριθ. 23, 1, 3), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἀριάδνη 1985, 250 (ἀριθ. 23.01,03).
ΥΚ θέσις 349.

502. ΒΑΤΑΛΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βάταλα ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς νήσου (Ἀριάδνη 1985, 222 εἰκ. 2, ἀριθ. 24, 10) ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἀριάδνη 1985, 253 (ἀριθ. 24.10).

ΥΚ θέσις 352.

503. ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, κατὰ τὸ μέσον τῆς νήσου (Ἀριάδνη 1985, 222, εἰκ. 2, ἀριθ. 45, 1), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ὀχυρώσεως, ἐπιφανειακὰ λείψανα ἄλλων κτισμάτων, δύο πιθανοὶ τάφοι, ὀψιανὸς καὶ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἀριάδνη 1985, 256-257 (ἀριθ. 45.01).

(δ). ΤΗΝΟΣ

504. ΒΡΥΟΚΑΣΤΡΟΝ. ΠΚ θέσις 606. Ἐπιφανειακὰ λείψανα ὀχυρώσεως καὶ ΜΚ ὄστρακα. BSA 1956, 13, 15, 21, 1974, 50.

ΥΚ III A θέσις 301, ΥΚ III B 400, γεωμ. 390.

(ε). ΚΥΘΝΟΣ

505. ΛΟΥΤΡΑ. Παλαιολ. θέσις 74, νεολ. 453, ΠΚ 607. Ὀστρακα τῆς ΜΚ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ἀγία Εἰρήνη. BSA 1956, 12, 21-22.

ΥΚ II θέσις 185, ΥΚ III B 401.

(ς). ΣΥΡΟΣ

506. ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ. ΠΚ θέσις 608. Εἰς τάφος, περιέχων μινύειον ΜΕ κάνθαρον καὶ δύο ἄλλα ἀγγεῖα, ἀνήκει εἰς τὴν ΜΚ περίοδον. AE 1899, 79, 94 (πίν. 9, ἀριθ. 6, 24, 27). BSA 1956, 13. Emergence, 514.

(η). ΔΗΛΟΣ

507. ΤΕΜΕΝΟΣ. Βιβλιογραφία: Delos V, 63-74, Delos X, 15-60, Delos XV, 7-10. BCH 1947-48, 148-254, 1965, 225-230, 996, 1973, Suppl. I, 415-425. BSA 1956, 11, 22, 27, 30, 31, 34. H. Gallet de Sainterre, Delos Primitive et Archaique, Paris 1958 (=Delos Primitive), 61-112. Excavations 1975, 41. GAC, 310.M-X, 85-86 κ.έ.

Αἱ Γαλλικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Δήλου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1877 ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν τῶν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κατάλοιπα κατοικήσεως ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ΜΚ (Delos Primitive, 32-33) ἢ

τῆς ἀρχῆς τῆς ΥΚ Ι περιόδου (BCH 1965, 225-230) μέχρι τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. Delos V, X, XV ἔ.ἀ. GAC, 310. M-X, 85-86 κ.ἔ.

ΥΚ Ι θέσις 123, ΥΚ ΙΙ 186, ΥΚ ΙΙΙ Α 303, ΥΚ ΙΙΙ Β 402, ΥΚ ΙΙΙ Γ 235, ὑπομυκ. 100, πρωτογ. 236, γεωμ. 392.

(θ). ΜΥΚΟΝΟΣ

508. ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ. ΠΚ θέσις 613. Ἐπιφανειακά ΜΚ ὄστρακα. BSA 1956, 12, 15, 21.

ΥΚ θέσις 360, πρωτογ. 237, γεωμ. 393.

(ια). ΣΙΦΝΟΣ

509. ΚΑΣΤΡΟ. ΠΚ θέσις 620. Ὀλίγη ΜΚ κεραμικὴ περιλαμβάνουσα ὄστρακα ΜΕ μινυείων ἀγγείων. BSA 1949, 32-33.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 361, πρωτογ. 238, γεωμ. 395.

510. ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ. ΠΚ θέσις 621. Ὀλίγα ΜΚ ἀμαυρόχρωμα ὄστρακα. AAA 1973, 100-101.

ΥΚ ΙΙΙ Β θέσις 403, ΥΚ ΙΙΙ Γ 236, πρωτογ. 239, γεωμ. 396.

(ιζ). ΠΑΡΟΣ

511. ΠΑΡΟΙΚΙΑ. ΠΚ θέσις 639. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΚ περιόδου ἐκ τοῦ οἰκισμοῦ ἐντὸς τῆς πόλεως (AM 1917, 8-12, 34-70) καὶ ἐκ τοῦ Δηλίου. Delion, 83. BSA 1956, 15, 20, 22. J. C. Overbeck, The Bronze Age Pottery from the Kastro at Paros, Jonsered 1989, 14-19.

ΥΚ ΙΙΙ Α θέσις 306, ΥΚ ΙΙΙ Β 405, ΥΚ ΙΙΙ Γ 238, πρωτογ. 241, γεωμ. 399.

(ιη). ΝΑΞΟΣ

512. ΝΑΞΟΣ. ΠΚ θέσις 659. Μινύεια καὶ κυκλαδικὰ ΜΚ γραπτὰ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Γκρόττα καὶ (ε) ἐντὸς τῆς πόλεως. ΠΑΕ 1961, 193, 1963, 152-153, 1965, 168, 174-176. ΑΔ 1964 Χρον., 405-406. ΑΑ 1971, 418.

ΥΚ Ι θέσις 125, ΥΚ ΙΙ 187, ΥΚ ΙΙΙ Α 307, ΥΚ ΙΙΙ Β 406, ΥΚ ΙΙΙ Γ 239, ὑπομυκ. 102, πρωτογ. 242, γεωμ. 400.

513. ΒΙΒΛΟΣ. ΠΚ θέσις 664. Κεραμικὴ τῆς ΜΚ περιόδου. BSA 1956, 12 (ὑποσημ. 9). Emergence, 518 (ἀριθ. 11).

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 363.

514. ΣΑΓΚΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 459, ΠΚ 665. "Έν ὄστρακον πιθανῶς ΜΚ ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Ἀφεντικά. GAC, 327.
ΥΚ ΙΙΙ θέσις 364, γεωμ. 402.
515. ΠΕΤΑΣΙ-ΚΑΝΑΚΙ. ΠΚ θέσις 668. "Ὀστρακα τῆς ΜΚ περιόδου, ἐκ τῆς τοποθεσίας Πετάσι, εἰς τὴν Συλλογὴν Ἀπειράνθου. Emergence, 519 (ἀριθ. 32).
516. ΒΙΓΛΑ. ΠΚ θέσις 669. Ἐπιφανειακὰ ΜΚ ὄστρακα. BSA 1974, 50, 1989, 62-162. ΑΔ 1986 Χρον., 215-216.
ΥΚ ΙΙΙ θέσις 365.
517. ΒΑΡΔΑΚΙ-ΑΪΛΑ. ΠΚ θέσις 671. Μέρος τοῦ περιεχομένου τῶν τάφων τῆς τοποθεσίας Ἀἶλὰ ἔχει προταθῆ νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὴν μεσοκυκλαδικὴν περίοδον. GAC, 331.

(κς). ΑΜΟΡΓΟΣ

518. ΑΙΓΙΑΛΗ. ΠΚ θέσις 700. "Ὀστρακα τῆς μεσοκυκλαδικῆς περιόδου. BSA 1956, 11.
ΥΚ ΙΙΙ θέσις 366.
519. ΒΡΟΥΤΣΗΣ-ΑΡΚΕΣΙΝΗ. ΠΚ θέσις 705. Κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὑρήματα τῆς μεσοκυκλαδικῆς περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καστρί. ΑΜ 1886, 15-46. BSA 1956, 11. Emergence, 522 (ἀριθ. 2). GAC, 339.
ΥΚ ΙΙΙ θέσις 367, πρωτογ. 245.

(κη). ΜΗΛΟΣ

520. ΦΥΛΑΚΩΠΗ. Νεολ. θέσις 463, ΠΚ 710. Εἰς τὴν ΜΚ περίοδον ἀνήκει ἡ δευτέρα περίοδος τοῦ οἰκισμοῦ καὶ τάφοι ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Φυλακωπὴ (Phylakopi, 23-24, 38-50, 87-106, 234-237, 254-263. BSA 1910-11, 1-22, 1956, 13-24, 1974, 4-5, 17-30, 48-51) καθὼς καὶ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Κάπαρη. ΤΑΕΜ, 296 (ἀριθ. 27).
ΥΚ Ι θέσις 126, ΥΚ ΙΙ 188, ΥΚ ΙΙΙ Α 310, ΥΚ ΙΙΙ Β 409, ΥΚ ΙΙΙ Γ 243, γεωμ. 408.
521. ΑΣΠΡΟΧΩΡΙΟ. Νεολ. θέσις 467, ΠΚ 714. Ἀγγεῖα τῆς μεσοκυκλαδικῆς πιθανῶς περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) παρὰ τὸ Ἀσπροχωριό. Emergence, 511-512 (ἀριθ. 6).
Γεωμ. θέσις 410.

522. ΤΡΥΠΗΤΗ. ΠΚ θέσις 716. "Οστρακα τῆς μεσοκυκλαδικῆς περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) "Άγιος Ἡλίας. BSA 1956, 12.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 368, γεωμ. 411.

523. ΠΗΛΟΣ. ΠΚ θέσις 718. Ἐπιφανειακά ὄστρακα παραβαλλόμενα πρὸς τὴν ΜΚ κεραμικὴν τῆς Φυλακωπῆς ἔχουν ἀναφερθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν. BSA 1896-97, 74.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 369.

(λα). ΙΟΣ

524. ΣΑΡΚΟΣ. ΠΚ θέσις 734. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴ μεσοκυκλαδικῶν χρόνων. BCH 1985, 841. JHS 1985 AR, 52.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 372.

525. ΧΩΡΑ. ΠΚ θέσις 735. "Οστρακα τῆς ΜΚ περιόδου. BSA 1969, 50. GAC, 342.

ΥΚ ΙΙΙ θέσις 373.

(λγ). ΘΗΡΑ

526. ΦΤΕΛΛΟΣ. ΠΚ θέσις 738. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς μεσοκυκλαδικῆς περιόδου. AAA 1982, 86-101. ΑΔ 1980 Χρον., 472-473, 1981 Χρον., 373, 1982 Χρον., 358-359.

ΥΚ Ι θέσις 129.

527. ΑΘΗΝΙΟΣ. Τάφοι περιέχοντες μεσοκυκλαδικὴν κεραμικὴν ἀνεφέρθη ὅτι εὐρέθησαν τυχαίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὀρυχείου Καραγεώργη, μεταξὺ τῶν χωρίων Φηρά καὶ Ἀθηνιὸς ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Θήρας. Th-P, 28, 71 πίν. 34.

528. ΑΚΡΩΤΗΡΙ. ΠΚ θέσις 740. Λείψανα τῆς μεσοκυκλαδικῆς περιόδου ἐκ βαθέων στρωμάτων ὑπὸ τὸν ΥΚ Ι οἰκισμὸν. Thera VII, 12. AAA 1974, 416-422. ΠΑΕ 1978, 222. Th-P, 27-28.

ΥΚ Ι θέσις 133.

(λδ). ΑΝΑΦΗ

529. ΓΕΩΡΓΑΝΟΥ. Βιβλιογραφία: Thera V, 46-47. GAC, 346.

Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γεωργάνου, ἀπεχούσης μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν πορείας ΒΑ τοῦ κυρίου οἰκισμοῦ τῆς Ἀνάφης, ὁ Μαρινάτος συνέλεξε τρία μεγάλα ἀκόσμητα προϊστορικά ὄστρακα, τὰ ὅποια ἐθεώρει ὡς πι-

θανῶς μεσοκυκλαδικὰ καὶ ὑπέθεσεν ὅτι πιθανῶς ὑπῆρχον τάφοι εἰς τὴν θέσιν. Thera V, 47.

Ε. ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

(α). ΠΑΤΜΟΣ

530. ΑΣΠΡΗ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὄρμου Ἴασπρη, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Πάτμου καὶ βορείως τοῦ λιμένος Σκάλα (BSA 1970, 48, εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων ἐπὶ τῆς ἀκτῆς περικλειόντων ἀρχικῶς πιθανῶς τάφους, τεμάχιον λιθομύλου καὶ χαλκοῦν μαχαίριον, δυνάμενα νὰ ταξινομηθοῦν εἰς τὴν μεσοκυκλαδικὴν περίοδον, ὥς καὶ τὰ ἀρχαιότερα προϊστορικὰ ὄστρακα τῆς γειτονικῆς τοποθεσίας Καστέλλι, τὰ ὁποῖα μνημονεύονται κατωτέρω. ΑΔ 1973-74 Χρον., 964. ΝΠΔ, 113 (ἀριθ. 22).

531. ΚΑΣΤΕΛΛΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1970, 48-51. Excavations 1975, 31. GAC, 367.

Ἐκ τοῦ ὠχυρωμένου λόφου Καστέλλι, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Πάτμου καὶ ΒΔ τοῦ λιμένος τῆς Σκάλας (BSA 1970, 48, εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ ὑστερας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1970, 48-51.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 374, γεωμ. 423.

(β). ΛΕΙΨΟΙ

532. ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: BSA 1970, 51-52. Excavations 1975, 30. GAC, 368.

Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως Κάστρο, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ λιμένος τῶν Λειψῶν (BSA 1970, 48, εἰκ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, χονδροειδῆ ΜΕ ἢ ΥΕ πιθανῶς ὄστρακα. BSA 1970, 51-52.

ΥΕ ΙΙΙ θέσις 376.

(γ). ΛΕΡΟΣ

533. ΠΛΑΤΑΝΟΣ-ΚΑΣΤΡΟ. Βιβλιογραφία: BSA 1957, 135, 1970, 53-54. GAMS, 189. GAC, 367. Μ-Χ, 88 κ.ε.

(α) Ἐκ τῶν ΒΔ κλιτύων τοῦ μεσαιωνικοῦ Κάστρου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Λέρου καὶ βορείως τῆς πρωτευούσης αὐτῆς Πλατάνου (BSA 1970, 53, εἰκ. 4), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΕ καὶ ΥΕ ΙΙ πιθανῶς, ΥΕ ΙΙΙ Β καὶ ΥΕ ΙΙΙ Γ ὄστρακα. BSA 1970, 53-54.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς μεταξὺ τοῦ Πλατάνου καὶ τοῦ ἐπινείου του

ἙΑγία Μαρίνα δυτικώτερον ἔχουν ἀναφερθῇ τάφοι συνοδευόμενοι ἀπὸ γεωμετρικὴν πιθανῶς κεραμικὴν καὶ ἀπὸ κεραμικὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων. BSA 1957, 135.

(γ) ἙΕκ τῆς τοποθεσίας τέλος Ξερόκαμπος, κατὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς νήσου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἀπροσδιορίστου ἐποχῆς προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. ΝΠΔ, 112-113.

ΥΕ II θέσις 189, ΥΕ III Β 414, ΥΕ III Γ 245, γεωμ. 424, προϊστ. 77.

(δ). ΚΑΛΥΜΝΟΣ

534. ΒΑΘΥ-ΡΗΝΑ. Νεολ. θέσις 476, ΠΕ 744. Κεραμικὴ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν Καμαρῶν τῆς Κρήτης ἔχει ἀναφερθῇ ἐκ τοῦ σπηλαίου Δασκαλειὸ τῆς τοποθεσίας (β) παρὰ τὴν Ῥήναν. CR I, 114. BSA 1957, 128 (ὑπόσημ. 282).

ΥΕ III θέσις 377.

(ε). ΚΩΣ

535. ΚΩΣ. ΠΕ θέσις 745. Στρώματα κατοικήσεως συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ κεραμικὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Σεράγια. Annuario 1972-73, 296-326, 384-388.

ΥΕ I θέσις 137, ΥΕ II 190, ΥΕ III Α 315, ΥΕ III Β 416, ΥΕ III Γ 247, πρωτογ. 251, γεωμ. 426.

536. ΖΙΠΑΡΙΟΝ. ΠΕ θέσις 747. Ταφὴ εἰς πύθον συνοδευομένη ἀπὸ τρία ἀγγεῖα καὶ χαλκᾶ ἐγχειρίδια τῆς ὑστέρας ΠΕ ἢ πρωίμου ΜΕ περιόδου. BSA 1970, 58.

537. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ. ΠΕ θέσις 748. ἙΕπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς μέσης πιθανῶς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ἙΑσκλούπι. BSA 1970, 57.

ΥΕ III θέσις 378, γεωμ. 427.

538. ΠΥΛΙΟΝ. ΠΕ θέσις 751. ἙΕπιφανειακὰ ΜΕ πιθανῶς ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἙΑγία Παρασκευή. BSA 1970, 60.

ΥΕ III Α θέσις 316, ΥΕ III Β 418, ΥΕ III Γ 248.

539. ΑΜΑΝΙΟΥ. ΠΕ θέσις 752. ἙΕπιφανειακὰ ΜΕ ὄστρακα. BSA 1970, 59-60.

ΥΕ III θέσις 380.

(ς). ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ

540. ΚΑΣΤΡΟ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ. ΠΕ θέσις 759. ἙΕν ἐπιφανειακὸν μεσοκυκλαδικὸν ὄστρακον. BSA 1973, 163.

ΥΕ III Α θέσις 319, ΥΕ III Β 422, γεωμ. 429.

(η). ΝΙΣΥΡΟΣ

541. ΜΑΝΔΡΑΚΙ. ΠΕ θέσις 762. Έπιφανειακά όστρακα της μέσης έποχής του χαλκού εκ της τοποθεσίας (α) Χοχλάκοι. BSA 1988, 288-289.
 ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 321, ΥΕ ΙΙΙ Β 424, ΥΕ ΙΙΙ Γ 250, γεωμ. 431.

(θ). ΣΥΜΗ

542. ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ. ΠΕ θέσις 766. Πιθανά ΜΕ όστρακα. BSA 1988, 296-299.
 ΥΕ ΙΙΙ θέσις 382.

(ιβ). ΧΑΛΚΗ

543. ΠΟΝΤΑΜΟΣ. Νεολ. θέσις 487, ΠΕ 771. Έπιφανειακά όστρακα της μέσης έποχής του χαλκού, έν οίς καί τινα ΜΜ, εκ δύο τοποθεσιών της περιοχής. BSA 1988, 306-307, (άριθ. 6-8).

(ιγ). ΡΟΔΟΣ

544. ΙΑΛΥΣΟΣ-ΤΡΙΑΝΤΑ. Νεολ. θέσις 489, ΠΕ 772. Κεραμική της ΜΜ περιόδου εκ των κατωτέρων στρωμάτων της τοποθεσίας (α) Ποτάμυλο-Παρασκευά (Memorie Rodi (ΙΙΙ) 1938, 64-65. CR X, 54 εικ. 5, 12) καί (γ) άκροπόλεως της Ίαλυσοϋ. BICS 1969, 1-6. Thalassocracy, 93-105. BSA 1973, 137. GAC, 348.

ΥΕ Ι θέσις 139, ΥΕ ΙΙ 191, ΥΕ ΙΙΙ Α 323, ΥΕ ΙΙΙ Β 426, ΥΕ ΙΙΙ Γ 251, πρωτογ. 253, γεωμ. 432.

545. ΜΑΡΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: Boll. d'Arte 1926-27, 331. Memorie Rodi (ΙΙ) 1938, 51. BSA 1973, 139-140. GAC, 350. RBA, 49.

(α) Είς την τοποθεσίαν Κόκκαλα παρά τὸ χωρίον Μαρितσά, κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ βορειοτέρου τμήματος τῆς Ῥόδου, Ἴταλοι ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1926 τρεῖς ΥΕ θαλαμοειδεῖς τάφους, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων παραβάλλεται πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν τάφων τῆς Μακριᾶς Βουνάρας παρά τὴν Ἰαλυσὸν (Boll. d'Arte, ἔ.ἀ. Memorie Rodi ἔ.ἀ.). Εἰς τῶν τάφων τούτων εἰκάζεται ὅτι ἐνετοπίσθη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ λόφου Καψαλόβουνου, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Μαρितσά, ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ὁποίου ἀνεφέρθησαν ἐν ΜΕ ἢ πρῶιμον ΥΕ όστρακον, ἄλλα όστρακα τῆς ΥΕ ΙΙΙ Α περιόδου καὶ τινα πιθανῶς ΥΕ ΙΙΙ Β. BSA 1973, 139-140. RBA, 49.

(β) Ἐξ ἑτέρας τοποθεσίας τῆς περιοχῆς ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ λείψανα οἰκιῶν καὶ μυκηναϊκοὶ τάφοι. RBA, 49.

ΥΕ ΙΙΙ Α θέσις 326, ΥΕ ΙΙΙ Β 428.

546. ΚΑΜΕΙΡΟΣ-ΚΑΛΑΒΑΡΔΑ. Βιβλιογραφία: A. Salzmänn, La Necropole de Camiros, Paris 1875. AM 1881, 1-9. JdI 1886, 133-137. MV, 17, 18, 80-82. Boll. d'Arte 1914, 226-230, 1915, 283-300. Annuario 1914, 368-369, 1923-24, 252. CR IV, 7-393, CR VI-VII, 9-365. MPA, 649. MPC, 70, 72, 76, 148. MPL, 11, 15. LMTS, 6, 153, 155. PGP, 185-186, 227-229, 324. GGP, 262-301 (σποράδην). BSA 1973, 141-143. Excavations 1975, 34. GAC, 351. RBA, 50-54. M-X, 98-100 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῶν A. Salzmänn καὶ A. Biliotti τὰ ἔτη 1858-1865, ὑπὸ μόνου τοῦ Biliotti τὸ ἔτος 1885 καὶ ὑπὸ Ἱταλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1912-1913 καὶ 1928-1930 ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Καμείρου, δυτικῶς τοῦ χωρίου Καλαβάρδα παρὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς Ῥόδου (CR IV, 34 εἰκ. 9, CR VI-VII, 11 εἰκ. 1, πίν. 8-9), καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ λείψανα, ταφάς, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ἀκροπόλεως. PGP, 185-186, 227-229, 324. GGP, 418. M-X, 657, 880.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παπᾶ Λοῦρες, ΝΑ τῆς ἀκροπόλεως, καὶ εἰς ἄλλας τοποθεσίας τῆς περιοχῆς ὁ Salzmänn τὰ ἔτη 1858-1865 καὶ Ἱταλοὶ ἀρχαιολόγοι τὰ ἔτη 1912-1913 καὶ 1928-1930 ἀνέσκαψαν νεκροταφεῖα μυκηναϊκῶν, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. MV, 18. Annuario 1914, 368-369, 1923-24, 252. Boll. d'Arte 1914, 226-230, 1915, 283-300. CR IV, 43-376, CR VI-VII, 17-219. M-X, 657, 880. BSA 1973, 143. RBA, 53-54.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀνήφορος, ἀνατολικῶς τῆς ἀκροπόλεως καὶ περὶ τὰ 500 μ. νοτιῶς τοῦ χωρίου Καλαβάρδα (BSA 1973, 144, εἰκ. 4), καὶ εἰς τὴν πέριξ περιοχὴν ἔχουν ἀνασκαφῇ ὀκτὼ YE III A-Γ θαλαμοειδεῖς τάφοι. Δύο τούτων ἀνεκαλύφθησαν τὸ ἔτος 1886, εἰς τὴν τοποθεσίαν Τσίτσα ἢ Καμινάκι Λοῦρες (JdI 1886, 133-137. MV, 17-18, 80-82), εἰς ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1913 (Annuario 1914, 368-369. Boll. d'Arte 1914, 297-300. Annuario 1923-24, 252) καὶ πέντε βραδύτερον (CR VI-VII, 133-150). Ἐκ τῆς περιοχῆς τέλος ἀνεφέρθησαν ἐπὶ πλέον ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς MM πιθανῶς, τῆς YE III A-B καὶ τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. BSA 1973, 141-143. RBA, 52-53.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Γαλατόμυλος, νοτιῶς, τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1973, 134, εἰκ. 1, FN 117), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας προϊστορικὰ ὄστρακα καὶ τεμάχια λιθίνων ἐργαλείων. CAIR, 45. BSA 1973, 143. RBA, 53. ΝΠΔ, 121 (ἀριθ. 39).

YE III A θέσις 9, YE III B 430, YE III Γ 254, πρωτογ. 254, γεωμ. 433.

547. ΚΟΛΥΜΠΙΑ. Νεολ. θέσις 493, ΠΕ 773. 'Επιφανειακά ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Θεοτόκος. BSA 1988, 300-302.
ΥΕ ΙΙΙ θέσις 388.

(ιε). ΣΑΡΟΣ

548. ΚΑΤΩ ΓΗ. Νεολ. θέσις 504, ΠΕ 781. 'Επιφανειακά ΜΜ ἢ ΥΜ Ι ὄστρακα. KSK, 79 (ἀριθ. 1307-1312).
ΥΕ Ι θέσις 140.

549. ΑΡΓΟΣ. Νεολ. θέσις 505, ΠΕ 782. 'Επιφανειακά ΜΜ-ΥΜ Ι πιθανῶς ὄστρακα. KSK, 79 (ἀριθ. 1277-1285).
ΥΕ Ι θέσις 141.

550. ΠΑΛΑΤΙΑ. ΠΕ θέσις 783. Μινωικά ὄστρακα καὶ ΠΜ ἢ ΜΜ χαλκῇ σμίλῃ. KSK, 79.

(ις). ΚΑΡΠΑΘΟΣ

551. ΛΕΥΚΟΣ. Νεολ. θέσις 508, ΠΕ 784. 'Επιφανειακά λείψανα τοίχων καὶ πιθανὰ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Σκάμνος, (γ) Μανδράκι, (δ) Ἄουροι, καὶ (ε) Ῥίξες. KSK, 76-77 (ἀριθ. 1189-1190, 1193-1200, 1213-1223, 1231-1235, 1240, 1249-1259, 1262-1263).
ΥΕ Ι θέσις 142, ΥΕ ΙΙΙ Β 444, ΥΕ ΙΙΙ Γ 266, γεωμ. 442.

552. ΠΕΛΕΚΗΤΟ. Νεολ. θέσις 509, ΠΕ 785. 'Επιφανειακά ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ῥία, (β) Πελεκητὸ καὶ (γ) Μουτσούνα. KSK, 75-76 (ἀριθ. 1048-1097, 1133-1140, 1172, 1175-1177).
ΥΕ Ι θέσις 143, ΥΕ ΙΙΙ 394.

553. ΑΠΕΛΛΑ. Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Λουκά, παρὰ τὸν ὄρμον Ἄπελλα βορείως τοῦ χωρίου Ἀπέριον, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα. KSK, 40-41 (ἀριθ. F 43).
ΥΕ Ι θέσις 144.

554. ΑΠΕΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 510. Ἐν λίθινον ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγγεῖον. KSK, 75 (ἀριθ. 1043).
ΥΕ Ι θέσις 145, ΥΕ ΙΙΙ Α 344, ΥΕ ΙΙΙ Β 445, γεωμ. 443.

555. ΠΗΓΑΔΙΑ. Νεολ. θέσις 512, ΠΕ 786. Στρώματα κατοικήσεως συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ κεραμικὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) Βρουλίδια (KSK,

55-60, ἀριθ. 80-308) καὶ κεραμικὴ τῆς MM περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Ξενών. KSK, 54-55 (ἀριθ. 71-74).

YE I θέσις 146, YE III A 345, YE III B 446, γεωμ. 444.

556. ΑΡΚΑΣΑ. Νεολ. θέσις 513. Κεραμικὴ τῆς MM περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (δ) Ἀσωμάτων Κεφάλι, (ε) Σακέλη Κρεμά, (ς) Λεφτόπορος καὶ (ζ) Πολιάτσες. KSK, 68-70 (ἀριθ. 779-781, 826-850, 948-983).

YE I θέσις 147, YE III A 346, YE III B 447.

557. ΛΑΚΚΙ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Βαθυπόταμο, ΒΑ τοῦ Λακκίου κατὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς Καρπάθου (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. C 14), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς μέσης καὶ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τεμάχια ὀψιανός. KSK, 30-31 (ἀριθ. C 14), 60 (ἀριθ. 311-319).

(β) Ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ φέροντος τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ὄστρακα τῆς μέσης ἢ τῆς ὑστέρας ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ ὀψιανός. KSK, 31 (ἀριθ. C 15), 60 (ἀριθ. 320).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σακέλη Κρεμός, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (KSK, 194, εἰκ. 3, ἀριθ. C 16), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀδιάγνωστα ἐπιφανειακὰ ὄστρακα καὶ ὀψιανός. KSK, 31 (ἀριθ. C 16), 60 (ἀριθ. 321-323).

YE III θέσις 395.

558. ΑΦΙΑΡΤΗΣ. Νεολ. θέσις 514, ΠΕ 787. Ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, λίθινα ἐργαλεῖα, ὀψιανός καὶ MM ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Κρεμός τῆς Κήπου, (γ) Βουνό, (δ) Σταυροῦ τὸ Κεφάλι, (ε) Φοῦρνοι, (ς) Λάσπωμα, (ζ) Τσιγκούνα, (θ) Μαστιχαριά, (ι) Προσάρι, (ια) Παλὴ Μητᾶτο, (ιβ) Ἅγιος Μηνᾶς, (ιγ) Μπαέλα, (ιδ) Τρύπες, (ιε) Μύδι καὶ (ις) Λάκκος. KSK, 60-68 (σποράδην).

YE I θέσις 148, YE III A 347, YE III B 448, γεωμ. 445.

(ιζ). ΚΑΣΟΣ

559. ΕΜΠΟΡΕΙΟ. ΠΕ θέσις 788. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πιθανῶς. KSK, 82 (ἀριθ. 1526-1527).

560. ΠΟΛΙΟΝ. Νεολ. θέσις 517, ΠΕ 789. Ἐπιφανειακὰ MM-YM I πιθανὰ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Κάστρο. BSA 1970, 70. KSK, 83 (ἀριθ. 1583-1585).

YE I θέσις 149, YE III A 348, YE III B 449, YE III Γ 267, γεωμ. 446.

561. ΑΡΒΑΝΙΤΟΧΩΡΙΟΝ. Νεολ. θέσις 518, ΠΕ 790. Ὅστρακα τῆς MM πε-

ριόδου πιθανώς ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἑλληνοκαμάρα (Annuario 1963-64, 207. KSK, 82, ἀριθ. 1493-1494) καὶ (β) Ἔργος. KSK, 82 (ἀριθ. 1489-1491).

ΥΕ Ι θέσις 150, ΥΕ ΙΙΙ 396.,

562. ΧΕΛΑΤΡΟΣ. ΠΕ θέσις 791. Ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Σταμάτη Λακκιά, (β) Ἀμμουδάρηδες, (γ) Κεφάλαια καὶ (δ) Τράπεζα καὶ ἐν λίθινον ἀγγεῖον ἐκ τῆς πρώτης τῶν τοποθεσιῶν τούτων. KSK, 79-82 (ἀριθ. 1314-1488).

ΥΕ Ι θέσις 151.

ΙΧ. ΚΡΗΤΗ

Α. ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

563. ΣΤΑΥΡΟΣ. Νεολ. θέσις 520, ΠΜ 792. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) σπήλαιον Λερᾶ. ΑΔ 1976 Μελέται, 207-208.

ΥΜ Ι θέσις 152, ΥΜ ΙΙΙ Β 450.

564. ΓΟΥΒΕΡΝΕΤΟ. Νεολ. θέσις 521, ΠΜ 793. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) σπήλαιον Ἀρκουδιά καὶ (γ) σπήλαιον Κούμαρο. FK, 11-12. BCH 1960, 212 (ἀριθ. 3). BSA 1965, 110. ΑΔ 1976 Μελέται, 238-240.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 349, ΥΜ ΙΙΙ Β 451, γεωμ. 447.

565. ΧΩΡΑΦΑΚΙΑ. ΠΜ θέσις 794. Ταφικὸς ΜΜ πίθος ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κοπρινὰ περιέχων δύο ἀγγεῖα (ΑΔ 1979 Χρον., 398) καὶ ΜΜ ἐγκατάστασις ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Καμπάνιον. ΑΔ 1982 Χρον., 386.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 398.

566. ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1960, 212-213, 1962, 904. ΑΔ 1961-62 Χρον., 299-300, 1973 Χρον., 583. BSA 1965, 110 (ἀριθ. C 15). LMC, 233 (ἀριθ. 12).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κουμαρές, δυτικῶς τῆς Μονῆς τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ περὶ τὸ μέσον τῆς χερσονήσου τοῦ Ἀκρωτηρίου (BCH 1960, 208-209, εἰκ. 7), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα (BCH 1960, 213) καὶ ταφαὶ εἰς ΜΜ πίθους, τρεῖς πίθοι ἐκ τῶν ὁποίων συνεκολλήθησαν. ΑΔ 1973 Χρον., 583.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μεγιένο ἢ Ἀμμοῦτσες, περὶ τὰ 500 μ. ἀνατολικῶς τῆς Μονῆς, ἔχει ἐντοπισθῇ νεκροταφεῖον περιλαμβάνον τα-

φάς εις YM I πίθους και εκ του οποίου ιδιῶται κατὰ καιροὺς σκάπτον-
τες δι' ἄμμον εὗρον YM III B ἀγγεῖα, τὰ ὅποια παρέδωσαν εἰς τὸ Μου-
σεῖον Χανίων. BCH 1960, 212-213, 1962, 904. ΑΔ 1961-62 Χρον., 299-
300. LMC, 233 (ἀριθ. 12).

YM I θέσις 153, YM III B 452.

567. ΜΑΛΕΜΕ. Βιβλιογραφία: Ausonia (2) 1907, Scavi e Scoperti, 127-128. AM
1910, 150. Ar. Cr., 293. BCH 1958, 498 (ὑπόσημ. 2), 1961, 896,
1967, 796-797. ΑΔ 1960 Χρον., 271, 1967 Χρον., 497, 1970
Χρον., 474. BSA 1965, 106 (ἀριθ. C 1). ΠΑΕ 1966, 185-188.
LMC, 229 (ἀριθ. 3).

(α) Ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ ὑψώματος Καυκάλες, περὶ τὰ 500
μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Μάλεμε Κυδωνίας, χωρικοὶ ἀνεκάλυψαν τὸ ἔτος
1907 θολωτὸν τάφον (Ausonia ἔ.ἀ.) χρονολογηθέντα ἐκ τῶν συλλεγέν-
των ὀστράκων εἰς τοὺς μεταβατικὸς χρόνους ἀπὸ τῆς MM εἰς τὴν YM
I περίοδον (AM ἔ.ἀ. Ar. Cr., ἔ.ἀ.). Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου
Παγκοσμίου Πολέμου ὁ τάφος κατεστράφη ἀπὸ βόμβαν ἀεροπλάνου,
τὸ δὲ ἔτος 1966 ὁ Δαβάρας ἠρεύνησεν αὐτὸν καὶ συνέλεξεν YM III B
ὄστρακα καὶ δύο σφραγίδας, μίαν ἐκ χαλκοῦ καὶ ἑτέραν ἐξ ἀχάτου.
ΠΑΕ 1966, 185-188.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς μετὰ τοῦ τάφου καὶ τῆς ἀκτῆς βορειότερον
ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα τοίχων καὶ ὄστρακα μαρτυροῦντα τὴν θέσιν
τοῦ οἰκισμοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἀνῆκεν ὁ τάφος. Ausonia ἔ.ἀ. LMC, 229
(ἀριθ. 3).

YM I θέσις 154, YM III B 456.

568. ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ. ΠΜ θέσις 795. Λίθινον MM ἀγγεῖον, ὄστρακα MM ἀγ-
γείων καὶ λείψανα ταφῶν ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γεροσπήλιος. Höhlen-
forschungen, 6-7. BSA 1958, 501. BSA 1965, 107 (ἀριθ. C 4).

569. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ. Νεολ. θέσις 523, ΠΜ 796. Ὀστρακα τῆς MM περιόδου.
ΑΔ 1969 Χρον., 434.

YM III B θέσις 457.

570. ΧΑΝΙΑ. Νεολ. θέσις 524, ΠΜ 797. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμι-
κὴ τῆς MM περιόδου (ΑΔ 1965 Χρον., 569, 1966 Χρον., 425, 1969
Χρον., 428, 1970 Χρον., 465-467, 1971 Χρον., 508-509, 1972 Χρον.,
635, 1973 Χρον., 581-582, 1973-74 Χρον., 928-929, 1975 Χρον., 347,
1976 Χρον., 364-365, 1978 Χρον., 364-370, 1979 Χρον., 390, 1980
Χρον., 501-507, 1983 Χρον., 360. ΠΑΕ 1977, 455-458, 1980, 402-407,
1981, 397-404, 1982, 312-319) καὶ τάφοι. MA (VI) 1895, 203. AE 1948-
49 Χρον., 16-18. FK, 79. Excavations 1975, 112.

ΥΜ Ι θέσεις 156, ΥΜ ΙΙ 192, ΥΜ ΙΙΙ Α 351, ΥΜ ΙΙΙ Β 458, ΥΜ ΙΙΙ Γ 269, ύπομ. 103, πρωτογ. 256, γεωμ. 448.

571. ΝΟΧΙΑ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 291. FK, 120. BCH 1958, 497, 1962, 54-55. JHS 1961 AR, 25. BSA 1965, 105 (ἀριθ. Α 6, 1-3). LMC, 240 (ἀριθ. 5).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάμπος, βορείως τοῦ χωρίου Νοχιά Κισσάμου (BSA 1965, 103, εἰκ. 2, ἀριθ. 6), ἔχει ἀναφερθῇ ταφὴ εἰς ΜΜ ΙΙΙ πίθον. BSA 1965, 108 (ἀριθ. Α 6, 2).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ ἐπιφανειακά ὄστρακα. Αρ. Cr., 291. BSA 1965, 105 (ἀριθ. Α 6, 1).

(γ) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Παπουτσοκωστάκη Σπήλιος, ΝΔ τοῦ χωρίου Νοχιά ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΜ ΙΙΙ/ΥΜ Ι ὄστρακα. BCH 1962, 54-55. LMC, 240 (ἀριθ. 5).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σιόπατα, ΝΑ τοῦ χωρίου καὶ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκτεταμένα λείψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ καὶ ΥΜ ΙΙΙ κεραμικὴν. JHS 1961 AR, 25. BSA 1965, 105 (ἀριθ. Α 6, 3).

ΥΜ Ι θέσεις 157, ΥΜ ΙΙΙ 400.

572. ΓΑΛΑΤΑΣ. ΠΜ θέσεις 798. Λείψανα οἰκισμοῦ τῆς ΜΜ περιόδου καὶ ὄστρακα ΜΜ ἀγγείων ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Ψαθί. BSA 1965, 108 (ἀριθ. C 6, 1).

ΥΜ ΙΙΙ θέσεις 401.

573. ΒΡΥΣΕΣ. Νεολ. θέσεις 526, ΠΜ 799. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) Κάστελλος (Βρύσες, 13-34, 47-59, 68-69) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Κερὰ Σπηλιώτισσα πιθανὰ ΜΜ ἐπιφανειακά ὄστρακα. BSA 1965, 106 (ἀριθ. C 3, 2).

ΥΜ Ι θέσεις 158, ΥΜ ΙΙΙ 402, ύπομ. 104, πρωτογ. 258, γεωμ. 449.

574. ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ. ΠΜ θέσεις 800. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου Μαμελούκου Τρύπα. ΠΑΕ 1968, 133-138. ΑΔ 1970 Χρον., 469-470.

ΥΜ ΙΙ Β θέσεις 461.

575. ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ. ΠΜ θέσεις 801. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου. ΑΔ 1976 Χρον., 366-368, 1977 Χρον., 329-330, 1978 Χρον., 369-370, 1979 Χρον., 391-393, 1980 Χρον., 507-509, 1982 Χρον., 377-379. BCH 1981, 884. Nerokourou, 17-20.

ΥΜ Ι θέσεις 159.

576. ΣΤΥΛΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 271, 1961-62 Χρον., 293-294, 299, 1971 Χρον., 517-519, 1973 Χρον., 584. BCH 1962, 44, 102, 1970, 738, 1971, 1067, 1978, 762. Κρ. Χρον. 1963, 392-393. BSA 1965, 111-112 (ἀριθ. D 3). AAA 1971, 42-44. AE 1973, 75-80. Excavations 1975, 116. LMC, 235 (ἀριθ. 1).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Στερνάκι, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ χωρίου Στύλος Ἀποκορώνου, ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1961 ὑπὸ τῶν Πλάτωνος καὶ Δαβάρρα (ΑΔ 1961-62 Χρον., 293-294. Κρ. Χρον. 1963, 392) καὶ τὸ ἔτος 1970 ὑπὸ μόνου τοῦ Δαβάρρα (ΑΑΑ 1971, 42. ΑΔ 1971 Χρον., 517-518) θολωτὸς ΥΜ ΙΙΙ Β τάφος. LMC, 235 (ἀριθ. 1).

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Ἀζογυρές, περὶ τὰ 200 μ. ἀνατολικῶς τοῦ προηγούμενου θολωτοῦ τάφου, ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐρευνητῶν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα ΥΜ ΙΙΙ Β οἰκισμοῦ. ΑΔ 1961-62 Χρον., 293-294, 299, 1971 Χρον., 518-519, 1973 Χρον., 584. Κρ. Χρον. 1963, 393. ΑΑΑ 1971, 43-44. AE 1973, 75-80.

(γ) Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐντὸς τοῦ χωρίου Στύλος συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Χανίων ΜΜ (BSA 1965, 111) καὶ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ ἀνεφέρθησαν ἐκ τῆς περιοχῆς λείψανα κυκλωπείων τειχῶν καὶ ἄλλων τοίχων. ΑΔ 1961 Χρον., 271. BCH 1962, 44. BSA 1965, 111 (ἀριθ. D 3).

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 467α.

577. ΔΡΑΠΑΝΟΣ. Ἐκ τοῦ ὑψώματος Δραπανοκεφάλαια, παρὰ τὸ χωρίον Δράπανος Ἀποκορώνου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ ὄστρακα καὶ διπλοῦς χαλκοῦς πέλεκυς. ΑΔ 1969 Χρον., 434.

578. ΣΚΟΥΡΑΧΛΑΔΑ-ΠΛΑΤΥΒΟΛΑ. Νεολ. θέσις 530, ΠΜ 805. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Σκοτεινὴ Σπηλιὰ (ΑΔ 1964-1968 ἔ.ἀ. BSA 1965, 111, ἀριθ. C, 21), (γ) Κέραμος (ΑΔ 1966 Χρον., 429) καὶ (δ) Ἀρκαλιᾶς-Τσουνή. ΑΔ 1978 Χρον., 377, 1983 Χρον., 368.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 353, ΥΜ ΙΙΙ Β 467, γεωμ. 454.

579. ΘΕΡΙΣΟΝ. Νεολ. θέσις 533, ΠΜ 807. Ἐν ΜΜ ἢ ΥΜ Ι ὄστρακον ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Κάτω Σαρακήνα. BCH 1960, 215.

ΥΜ Ι θέσις 160, ΥΜ ΙΙΙ Β 469, πρωτογ. 260.

580. ΑΣΠΡΟΣΥΚΙΑ. Βιβλιογραφία: ΕΕΚΣ 1938, 610. AE 1948-49 Χρον., 11-12. BCH 1956, 98. FCC, 185-186. BSA 1965, 112 (ἀριθ. D 7). Excavations 1975, 110. LMC, 237 (ἀριθ. 5).

Ἐκ τοῦ σπηλαιῶ Κορακιά, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Ἀσπροσυκιά Ἀποκορώνου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ (BCH 1956, 98) καὶ

ΥΜ ΙΙΙ Β ὄστρακα. ΑΕ 1948-49 Χρον., 11-12. LMC, 237 (ἀριθ. 5).
ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 472.

581. ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑ. ΠΜ θέσις 810. Ὑστρακα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) νοτίως τῆς Μονῆς, (β) Ἀγαστερούλι καὶ (γ) Θριμπόκαμπος. BSA 1965, 101-103.

ΥΜ Ι θέσις 161.

582. ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ. ΠΜ θέσις 812. Ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1967, 50-51 (ἀριθ. Α 4).

ΥΜ Ι θέσις 162.

583. ΠΑΤΣΙΑΝΟΣ. (α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Ἀγιασμάτσι, ἀπέχοντος πορείαν 35 λεπτῶν τῆς ὥρας ΒΑ τοῦ χωρίου Πατσιανὸς Σφακίων, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα. BCH 1967, 135-138. LMC, 241 (ἀριθ. 1).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, περὶ τὰ 1500 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου Πατσιανὸς (BSA 1967, 52-53, εἰκ. 3, ἀριθ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1967, 52-53.

(γ) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας κειμένης ΝΔ τῆς προηγούμενης ἔχουν ἐπίσης ἀναφερθῇ ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1967, 53 (ἀριθ. 3).

ΥΜ Ι θέσις 163, ΥΜ ΙΙΙ 410.

584. ΚΡΙΟΣ. ΠΜ θέσις 813. Πιθανὰ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1967, 51-52.

ΥΜ Ι θέσις 164.

585. ΓΑΥΔΟΣ. Νεολ. θέσις 535, ΠΜ 814. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου. Boll. d'Arte 1925-26, 423-424.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 474.

Β. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΘΥΜΝΗΣ

586. ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΜΑ (VI) 1895, 211. BCH 1960, 202-205, 1961, 984, 1986, 753. ΑΔ 1960 Χρον., 272, 1966 Χρον., 429, 1978 Χρον., 381. ΠΑΕ 1960, 317. BSA 1964, 62-66, 1971, 367-368 (ἀριθ. 15). Larnakes, 126 (Index: Stavromenos Mylopotamou) Excavations 1975, 107. LMC, 211-212 (ἀριθ. 2).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Παλαιόκαστρο, ΒΑ τοῦ χωρίου Σταυρωμένος Πρεθύμνης παρὰ τὴν ἀκτὴν (BSA 1964, 63, εἰκ. 9), ἔχει ἀναφερθῇ ΜΜ, ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ, πρωτογεωμετρικὴ καὶ γεωμετρικὴ κεραμικὴ. BSA 1964, 62-64.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βίγλα, ΝΑ τοῦ Παλαιοκάστρου (BSA 1964, 61, εἰκ. 8), ὁ Ἀλεξίου ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1960 θαλαμοειδῆ τάφον περιέ-

χοντα πέντε πηλίνας λάρνακας καὶ ΥΜ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα. ΑΔ 1960 Χρον., 272. ΠΑΕ 1960, 317. BCH 1961, 894. BSA 1964, 64, 1971, 367-368, ἀριθ. 16.

(γ) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τῆς Μ. Ἀνδρεαδάκη-Βλαζάκη τὸ ἔτος 1981 ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ λόφου Σινάνης ἀνατολικῶς τῆς Βίγλας, ἐκ τοῦ οὗ ποίου εἶχον παραδοθῇ εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥεθύμνης τὸ ἔτος 1978 ὑπὸ ἰδιώτου πέντε ἀγγεῖα, ἐν τῶν ὁποίων ΥΜ Ι (ΑΔ 1978 Χρον., 381), ἀπεκάλυψε κατεστραμμένον σπηλαιοειδῆ ΥΜ τάφον. ΑΔ 1981 Χρον., 403-404. BCH 1986, 753.

(δ) Ἐκ τῶν ὑψωμάτων Κακαβέλλα καὶ Τσιγκουριανά, νοτίως τοῦ χωρίου (BSA 1964, εἰκ. 9), ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ, ΥΜ ΙΙ-ΙΙΙ, γεωμετρικὰ καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BCH 1960, 202-205. BSA 1964, 64-66.

ΥΜ Ι θέσις 165, ΥΜ ΙΙ 193, ΥΜ ΙΙΙ Α 357, ΥΜ ΙΙΙ Β 475, πρωτογ. 261, γεωμ. 455.

587. ΠΡΙΝΟΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1965, 299 (Σταυρωμένος). ΑΔ 1966 Χρον., 429 (Σταυρωμένος), 1984 Χρον., 301-302. BCH 1969, 202.

Ἐκ τοῦ σπηλαίου Στένακας, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα βορείως τοῦ χωρίου Πρίνος Μυλοποτάμου παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἀναφερθέντος ἀρχικῶς ὡς κειμένου παρὰ τὸ χωρίον Σταυρωμένος (Κρ. Χρον. ἔ.ἀ. ΑΔ Χρον., ἔ.ἀ.), προέρχεται ΜΜ ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Χανίων. BCH 1969, 202.

588. ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΝ. ΠΜ θέσις 815. Ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1964, 58-59.

589. ΜΙΣΙΡΙΑ. Λεῖψανα οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ ὄστρακα ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Μισίρια, περὶ τὰ 4 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τῆς πόλεως τοῦ Ῥεθύμνου. BSA 1964, 60 (ἀριθ. 9).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 412.

590. ΒΙΡΑΝΕΠΙΣΚΟΠΗ. ΠΜ θέσις 816. Ἐπιφανειακὰ ὄστρακα, πιθανῶς ΜΜ, ἐκ τῶν δύο προϊστορικῶν τοποθεσιῶν ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Βιρανέπισκοπή. BSA 1964, 59-60.

ΥΜ Ι θέσις 166.

591. ΠΕΡΑΜΑ. Νεολ. θέσις 537, ΠΜ 817. Πιθανὰ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1964, 58.

ΥΜ Ι θέσις 168, ΥΜ ΙΙ Β 478, ΥΜ ΙΙΙ Γ 271, πρωτογ. 262, γεωμ. 456.

592. ΧΑΜΑΛΕΥΡΙΟΝ. (α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπολάνη, περὶ τὰ 500 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου Χαμαλεύριον Μυλοποτάμου (BSA 1964, 61, εἰκ. 8, ἀριθ. 5), ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ ΜΜ καὶ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ τεμάχιον λιθίνου ἀγγείου. BSA 1964, 65 (ἀριθ. 5).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μανουσές, ΒΑ τοῦ χωρίου (BSA 1964, 61, εἰκ. 8, ἀριθ. 3), ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα ἱεροῦ πιθανῶς, χρονολογούμενα ἀπὸ ΥΜ ΙΙΙ Β-Γ μέχρις ἱστορικῶν χρόνων, τὰ ὅποια συνωδεύοντο ἀπὸ ὄστρακα καὶ πῆλινα εἰδῶλια. BSA 1964, 64-65 (ἀριθ. 3). ΑΕ 1974 Χρον., 16-18. LMC, 201-202 (ἀριθ. 2). ΑΔ 1981 Χρον., 404.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χατζαμέτης, περὶ τὰ 400 μ. ΒΑ τοῦ χωρίου (BSA 1964, 61, εἰκ. 8, ἀριθ. 4) ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ καὶ κλασσικά ὄστρακα. BSA 1964, 65 (ἀριθ. 4).

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 479, ΥΜ ΙΙΙ Γ 272.

593. ΜΕΣΗ. Βιβλιογραφία: BCH 1892, 295-298. Αρ. Cr., 293. Κρ. Χρον. 1963, 412. ΑΔ 1964 Χρον., 447, 1976 Χρον., 372, 1981 Χρον., 402. BSA 1964, 66-67 (ἀριθ. 14). Larnakes (1972), 124 (Index: Me-si). Excavations 1975, 105. LMC, 215 (ἀριθ. 7).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μουριανὴ ἢ Νικήτας, ἀπέχουσιν πορείαν 20 λεπτῶν τῆς ὥρας ΒΑ τοῦ χωρίου Μέση Ῥεθύμνης, ἡρευνήθη τὸ ἔτος 1976 ὑπὸ τοῦ Τζεδάκι θαλαμοειδῆς τάφος περιέχων πηλίνην λάρνακα, κύπελλον μὲ πόδιον καὶ ΥΜ ΙΙΙ Γ ἀμπορέα. BSA 1964, 66-67 (ἀριθ. 14, 2). ΑΔ 1964 Χρον., 447, 1976 Χρον., 372. LMC, 215 (ἀριθ. 7).

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἀέρας, ΒΔ τοῦ χωρίου, ἔχει ἀναφερθῇ θολωτὸς τάφος ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. ΑΔ 1964 Χρον., 447. LMC, 215 (ἀριθ. 7).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λίσματα, ΒΔ τοῦ χωρίου, μηχανικὴ καλλιέργεια τῶν ἀγρῶν κατέστρεψε τὸ ἔτος 1981 δύο θαλαμοειδεῖς τάφους, ἐκ τῶν ὁποίων συνελέγησαν τεμάχια πηλίνων λαρνάκων καὶ 4 ΥΜ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα. ΑΔ 1981 Χρον., 402.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φωκιανὰ, ΒΑ τοῦ χωρίου, ἐκ τῆς ὁποίας ἦσαν πρὸ πολλοῦ γνωστὰι ΥΜ ΙΙΙ Β λάρνακες (BCH 1892, 295-298. Αρ. Cr., 293. BSA 1964, 66-67, ἀριθ. 14, 1. Larnakes (1972), 47-48, 55. LMC, 215, ἀριθ. 7), ὁ Τζεδάκις ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1976 ΥΜ ΙΙΙ θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα τεμάχια λαρνάκων, ὄστρακα καὶ ψῆφον ὄρμου. ΑΔ 1976 Χρον. 372. LMC, 215 (ἀριθ. 7).

(ε) Ἐκ τοῦ λόφου Σελλί, ΝΔ τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΜ καὶ ΥΜ ΙΙΙ Β ἢ ΥΜ ΙΙΙ Γ ὄστρακα. BSA 1964, 67.

ΥΜ ΙΙ θέσις 195, ΥΜ ΙΙΙ Β 483, ΥΜ ΙΙΙ Γ 273.

594. ΡΟΥΣΣΟΣΠΙΤΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BCH 1963, 504-508, 1965, 49-51, 1967, 131, 1969, 185-186, 1972, 397. ΑΔ 1963 Χρον., 313, 315-316, 1964 Χρον., 447, 1973 Χρον., 383-384. ΑΑΑ 1974, 210-212. LMC, 216 (ἀριθ. 11).

(α) Έκ τῆς τοποθεσίας Κερὶμ Ἀγᾶ τοῦ χωρίου Ῥουσσοσπίτιον Ῥεθύμνης προέρχεται ΥΜ ΙΙΙ Β κρατὴρ τοῦ Μουσείου Ῥεθύμνης κοσμούμενος μετὰ παράστασιν πολύποδος. ΑΔ 1964 Χρον., 447. LMC, 216 (ἀριθ. 11).

(β) Ἐπὶ τοῦ ὄρους Βρύσινας, νοτίως τοῦ Ῥουσσοσπιτίου, ὁ Faure ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1962 ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς καὶ συνέλεξε ἐξ αὐτοῦ πήλινα εἰδώλια καὶ ὄστρακα ΜΜ, ΥΜ ΙΙΙ, γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων, ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ῥεθύμνης (BCH 1963-1972 ἔ.ἀ. ΑΔ 1964 Χρον., 315-316). Εἰς τὴν θέσιν ὁ Δαβάρας ἐνήργησεν ἀνασκαφὰς τὰ ἔτη 1972-1973 καὶ συνέλεξε πολυἀριθμητὰ πήλινα καὶ δύο χαλκᾶ εἰδώλια, διπλοῦς χαλκοῦς πελέκεις καὶ μαχαίρια ἐκ χαλκοῦ, ἄλλα μικρὰ εὐρήματα καὶ κεραμικὴν, χρονολογουμένην ἀπὸ ΜΕ μέχρις ἱστορικῶν χρόνων, ἀλλὰ τὰ εὐρήματα ταῦτα δὲν ἔχουν γνωσθῇ ἐπαρκῶς. ΑΔ 1973 Χρον., 583-584. ΑΑΑ 1974, 210-212.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 484, γεωμ. 457.

595. ΑΞΟΣ. Νεολ. θέσις 539. Ἐν ΜΜ χαλκοῦν εἰδώλιον ἀνδρὸς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου προέρχεται ἐκ τῆς θέσεως. ΑΔ 1963 Χρον., 313.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 485, ΥΜ ΙΙΙ Γ 274, ὑπομ. 107, πρωτογ. 263, γεωμ. 460.

596. ΒΙΣΤΑΓΗ. Βιβλιογραφία: ΑΓ. Γρ., 175. BSA 1947, 188 (ἀριθ. 24), 1964, 76-77. FK, 27-28. LMC, 207 (ἀριθ. 9).

(α) Έκ τῆς τοποθεσίας Παλαιοκαψοῦ, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ χωρίου Βισταγὴ Ἀμαρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ καὶ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα καὶ τυχαίως εὑρεθεῖς ΜΜ χρυσοῦς δακτύλιος τοῦ Μουσείου Ῥεθύμνης. ΑΓ. Γρ., 175. FK, 27-28. BSA 1964, 76-77.

(β) Έκ τοῦ ὑψώματος Πλάτσι, ΝΔ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχει ἀναφερθῇ ἓν μινωικὸν ὄστρακον. BSA 1964, 76-77. LMC, 207 (ἀριθ. 9).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 428.

597. ΑΝΩΓΕΙΑ-ΙΔΑΙΟΝ ΑΝΤΡΟΝ. Νεολ. θέσις 541, ΠΜ 819. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου καὶ ἄλλα πιθανῶς εὐρήματα ἐκ τοῦ Ἰδαίου ἄντρου. ΠΑΕ 1983, 456, 458, 484-486, 499. Ἔργον 1984, 108.

ΥΜ Ι θέσις 170, ΥΜ ΙΙΙ Β 487, ΥΜ ΙΙΙ Γ 275, ὑπομ. 108, πρωτογ. 265, γεωμ. 462.

598. ΠΑΤΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Mus. Ital. Ant. Class. 1888, 913-916 (πίν. 15). Ar. Cr., 175, 262. BSA 1947, 187, 1966, 185-188. ΑΔ 1960 Χρον., 272. CCO, 76-78. BCH 1961, 893, 1965, 53-54. FCC, 136-138. Ch. Zervos, L' Art de la Crète, 441-442, 447, 482 (εικ. 723-724, 793, 802). Excavations 1975, 106. LMC, 204-205 (ἀριθ. 1).

(α) Ἐκ τεσσάρων σπηλαίων τῆς φάραγγος Φουρναρέ, βορείως τοῦ χωρίου Πατσὸς Ἀμαρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ MM, YM I, YM III B-Γ, πρωτογεωμετρικά, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων εὐρήματα. Mus. Ital. Ant. Class. ἔ.ἀ. Ar. Cr., 292. BSA 1947, 187 (ἀριθ. 7), 1966, 185-187 (ἀριθ. 32, 1-4). Zervos ἔ.ἀ. ΑΔ 1960 Χρον., 272. CCO, 76-78. FCC, 136-139, 217. BCH 1965, 53. LMC, 204-205.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Κεφάλια, ἀπέχοντος πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας πορείαν δυτικῶς τοῦ Πατσοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ πιθανὰ μινωικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα καὶ λίθινος τριπτῆρ. BSA 1966, 188 (ἀριθ. 35).

(γ) Κατὰ τὰς ἐργασίας διευθετήσεως τῆς πηγῆς Τσιλόβρυση παρὰ τὴν ΒΔ παρυφὴν τοῦ χωρίου τὸ ἔτος 1964 ἀπεκαλύφθησαν δύο MM πίθοι. BSA 1966, 187 (ἀριθ. 33).

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Χάλαρα, περὶ τὰ 600 μ. δυτικῶς τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ πιθαναὶ ταφαὶ εἰς πίθους καὶ πρῶιμα MM ὄστρακα προερχόμενα ἐκ σπηλαίου. Ar. Cr., 292. FCC, 70. BCH 1965, 53. BSA 1966, 187 (ἀριθ. 34).

(ε) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλάτες ἢ Χάρακας, περὶ τὰ 700 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου, ἔχει ἀναφερθῇ ταφικὸν σπήλαιον περιέχον ταφὰς εἰς πίθους τῆς MM περιόδου, λίθινον ἀγγεῖον καὶ λείψανα MM οἰκισμοῦ. BCH 1965, 53-54. BSA 1966, 187 (ἀριθ. 34).

YM I θέσις 171, YM III B 488, YM III Γ 276, πρωτογ. 266, γεωμ. 463.

599. ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Ar. Cr., 291. AA 1943, 332-334. FK, 27-71. BSA 1947, 188 (ἀριθ. 26-29), 1964, 75-76 (ἀριθ. 27). ΑΔ 1960 Χρον., 272, 1982 Χρον., 385-386. Excavations 1975, 105. LMC, 206 (ἀριθ. 3). BCH 1983, 829-831.

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ΒΔ τοῦ χωρίου Μοναστηράκιον Ἀμαρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ YM λείψανα. Ar. Cr., 293. BSA 1947, 188 (ἀριθ. 27), 1966, 76 (ἀριθ. 27, 2). LMC, 207 (ἀριθ. 3).

(β) Ἀνασκαφαὶ Γερμανῶν ἀρχαιολόγων τὸ ἔτος 1942 καὶ Ἰταλῶν τὸ ἔτος 1982 ἐπὶ τοῦ λόφου Χάρακας, ἀπέχοντος πορείαν πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας βορείως τοῦ Μοναστηρακίου, ἀπεκάλυψαν ἐκτεταμένα ἀρχι-

τεκτονικά λείψανα και κεραμικήν τῆς MM περιόδου, ἐκ τῆς ἐπιφανείας δὲ τοῦ ἐδάφους ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα τῆς YM I περιόδου. FK, 27-71. BSA 1964, 75-76 (ἀριθ. 27, 1, 3). BCH 1983, 829-831.

YM I θέσις 172.

600. ΚΟΞΑΡΕ. ΠΜ θέσις 820. "Ὀστρακα τῆς MM περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Παλέ, (β) Ἅγιος Μάρκος καὶ (γ) Κουλές. BSA 1966, 177-180 (ἀριθ. 13-14, 18).

YM I θέσις 173, YM III Γ 277.

601. ΜΕΣΟΝΗΣΙΑ. ΠΜ θέσις 821. Ταφικά σπήλαια περιέχοντα MM ταφὰς εἰς πίθους ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Καλογεροσπήλιο. BSA 1964, 75 (ἀριθ. 25, 2).

YM III θέσις 430, γεωμ. 464.

602. ΕΛΕΝΑΙ. Νεολ. θέσις 542, ΠΜ 822. Κεραμική τῆς MM περιόδου ἐκ τῶν δύο γνωστῶν προϊστορικῶν τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Ἑλέναι. BSA 1964, 73-74.

YM I θέσις 174, γεωμ. 465.

603. ΜΥΞΟΡΡΟΥΜΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 272, 1966 Χρον., 429. BCH 1961, 893. JHS 1961 AR, 25. Κρ. Χρον. 1965, 299. BSA 1966, 175-176 (ἀριθ. 10). Excavations 1975, 105. LMC, 209-210 (ἀριθ. 9).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κωστήλη, περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα δυτικῶς τοῦ χωρίου Μυξόρρουμα Ἁγίου Βασιλείου, ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα MM-YM I οἰκίας, λίθινος YM I λύχνος καὶ ἐπιφανειακὰ MM-YM I καὶ πιθανῶς YM III ὄστρακα, περὶ τὰ 100 μ. δὲ ἀνατολικώτερον ἔχνη ἐτέρου μινωικοῦ πιθανῶς οἰκήματος. ΑΔ 1960 Χρον., 272. BCH 1961, 893. BSA 1966, 175-176.

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Μυξόρρουμα προέρχεται ὑπομνηστικὸν χαλκοῦν εἰδῶλιον ζῶου τοῦ Μουσείου Ῥεθύμνης. BSA 1966, 175 (ὑπόσημ. 44). Κρ. Χρον. 1965, 299. ΑΔ 1966 Χρον., 429. LMC, 209-210 (ἀριθ. 3).

YM I θέσις 176, YM III 431, ὑπομ. 109.

604. ΣΠΗΛΙΟΝ. ΠΜ θέσις 823. Ἐπιφανειακὰ MM ὄστρακα. BSA 1966, 174-175.

YM I θέσις 177.

605. ΣΕΛΛΙΑ. Νεολ. θέσις 543, ΠΜ 824. Ἐν ἡ δύο πιθανὰ MM ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Φοινικιάς. BSA 1966, 184 (ἀριθ. 26).

606. ΜΑΡΙΟΥ. Ἐκ λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου Μαρίου Ἁγίου Βασιλείου (BSA 1966, 183, εἰκ. 9, ἀριθ. 23), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ, ΥΜ Ι ὅστρακα μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξιν ἐκτεταμένου μινωικοῦ οἰκισμοῦ. BSA 1966, 182 (ἀριθ. 23).
ΥΜ Ι θέσις 178.
607. ΠΛΑΚΙΑΣ. (α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Πλακιάς Ἁγίου Βασιλείου (BSA 1966, 183, εἰκ. 9, ἀριθ. 25), ἔχει ἀναφερθῇ ἐν ΜΜ ὅστρακον. BSA 1966, 183-184 (ἀριθ. 25).
(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ξεροχωράφι, ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1966, 183, εἰκ. 9, ἀριθ. 24), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ Ι ὅστρακα. BSA 1966, 182-183 (ἀριθ. 24).
ΥΜ Ι θέσις 179.
608. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1947, 188 (ἀριθ. 36), 189, 1964, 78 (ἀριθ. 31). FK, 31 (ὑποσημ. 5).
Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καρτσάλι ἢ Λίμνη, περὶ τὰ 1200 μ. ΝΔ τοῦ χωρίου Ἁγιος Ἰωάννης Ἀμαρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ καὶ ΥΜ Ι πιθανῶς ὅστρακα. BSA 1964, 78 (ἀριθ. 31, 3).
ΥΜ Ι θέσις 180.
609. ΑΠΟΔΟΥΛΟΥ. ΠΜ θέσις 825. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα, περιλαμβάνοντα ΜΜ χρυσοῦν διπλοῦν πέλεκυν καὶ ἐνεπίγραφα τεμάχια λιθίνου ἀγγείου, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Γουρνές (ΑΑ 1933, 297, 1934, 251, 1935, 246-248. ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 54-55. FK, 137-141. BSA 1964, 78, ἀριθ. 32, 3) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Χαλέπα ΜΜ κεραμικὴ. BSA 1964, 78 (ἀριθ. 32, 2).
ΥΜ Ι θέσις 181, ΥΜ ΙΙΙ 433, πρωτογ. 267.
610. ΠΡΕΒΕΛΗ. Ἐκ χαμηλοῦ, βραχώδους λόφου, κειμένου περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τῆς Μονῆς Πρέβελης Ἁγίου Βασιλείου (BSA 1966, 181, εἰκ. 8, ἀριθ. 22), ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ καὶ ΥΜ Ι ἐπιφανειακὰ ὅστρακα. BSA 1966, 182 (ἀριθ. 22).
ΥΜ Ι θέσις 182.
611. ΚΕΡΑΜΕΣ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 293, 340. FK, 125. BSA 1966, 173-174 (ἀριθ. 8). ΑΔ 1978 Χρον., 377.
Ἐκ τοῦ λόφου Πύργος, νοτίως τοῦ χωρίου Κεραμὲς Ἁγίου Βασιλείου παρὰ τὴν ἀκτὴν, καὶ ἐκ τῶν παρ' αὐτὸν τοποθεσιῶν Κιόνια καὶ

Βίσαλα (BSA 1966, 164, εικ. 2, ἀριθ. 8), ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐπιφανειακά MM-YM I καὶ γεωμετρικά ὄστρακα. Αἱ. Κρ., 293. BSA 1966, 173-174 (ἀριθ. 8).

YM I θέσις 183, γεωμ. 466.

612. ΣΑΚΤΟΥΡΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1961-62 Χρον., 300. BCH 1962, 902. JHS 1962 AR, 25. Κρ. Χρον. 1963, 394. BSA 1966, 172-173 (ἀριθ. 6-7), 1967, 203-205. Excavations 1975, 107. LMC, 209 (ἀριθ. 2).

(α) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἀπέχοντος μίαν ὥραν πορείας νοτίως τοῦ χωρίου Σακτούρια Ἁγίου Βασιλείου (BSA 1966, 171, εικ. 6, ἀριθ. 6), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ἀρχιτεκτονικά λείψανα, πήλινον, YM III A πιθανῶς, εἰδώλιον γυναικὸς καὶ MM-YM I ὄστρακα. ΑΔ 1961-62 Χρον., 300. BCH 1962, 902. JHS 1962 AR, 25. Κρ. Χρον. 1963, 394. BSA 1966, 172 (ἀριθ. 6). LMC, 209 (ἀριθ. 2).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, περὶ τὸ ἥμισυ χιλιόμετρον νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, παρὰ τὴν ἀκτὴν (BSA 1966, 171, εικ. 6, ἀριθ. 7), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων καὶ MM-YM I ὄστρακα. BSA 1966, 172-173 (ἀριθ. 7).

YM I θέσις 184, YM III A 366.

Γ. ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

613. ΑΓΙΑ ΠΕΛΑΓΙΑ. Βιβλιογραφία: PMn I, 299, PMn IV, 497. Αἱ. Κρ., 263. ΑΔ 1972 Χρον., 620-621, 1973 Χρον., 560-562, 1973-74 Χρον., 883-885, 899-900, 1975 Χρον., 337-340, 1976 Χρον., 354-357, 1978 Χρον., 353-357. AAA 1972, 230-244. ΠΑΕ 1973, 200-212. BCH 1973, 403-405, 1976, 738, 1981, 871. Excavations 1975, 77. LMC, 18 (ἀριθ. 12). M-X, 101-102 κ.έ.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἀλεξίου καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1971-1977 παρὰ τὸν ναὸν καὶ τὸν οἰκισμὸν τῆς Ἁγίας Πελαγίας Μαλεβιζίου, ΒΔ τοῦ Ἡρακλείου (ΑΔ ἔ.ἁ. AAA ἔ.ἁ. ΠΑΕ ἔ.ἁ.), ὅθεν ὁ Evans παλαιότερον εἶχεν ἀναφέρει ὄστρακα ἀρχαιοτάτων μινωικῶν χρόνων καὶ νεκροταφεῖον θολωτῶν τάφων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεκόμισεν εἰς τὸ Ashmolean Μουσεῖον τῆς Ὁξφόρδης YM III A-B ἀγγεῖα (PMn I, 299. Αἱ. Κρ., 263. LMC, 18, ἀριθ. 12), ἀπεκάλυψαν, κάτωθεν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τοίχους οἰκιῶν καὶ MM, YM I, YM II, YM III A-Γ καὶ γεωμετρικὴν κεραμικὴν. ΑΔ ἔ.ἁ. AAA 1972, 239-240. M-X, 101-102.

YM I θέσις 185, YM II 196, YM III A 367, YM III B 492, YM III Γ 280, γεωμ. 467.

614. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. Νεολ. θέσις 547. Εἰς τὴν ΜΜ περίοδον ἀνήκουν, ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) δυτικῶς τοῦ Ἡρακλείου λείψανα οἰκισμοῦ καὶ ταφαὶ εἰς πύλους (JHS 1910, 364. PMn II, 231-232), ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Τρυπητὴ λείψανα ΜΜ οἰκισμοῦ, κεραμικὴ καὶ ΜΜ-ΥΜ Ι εἰδῶλια (PMn II, 235-238, 255-256), ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Πόρος ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, σπηλαιοειδῆς ΜΜ-ΥΜ Ι τάφος, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα (ΑΔ 1916, 168-170. PMn II, 235-238, 255-256. ΕΕΚΣ 1941, 270-271. Κρ. Χρον. 1951, 385-392, 1955, 565, 1956, 416, 1957, 336, 1959. 335, 1964, 283, 1970, 518. ΠΑΕ 1967, 198-209. ΑΑΑ 1968, 250-255. Pini, 80 ἀριθ. 84, 1. LMC, 26-27), ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Κατσαμπᾶς ΜΜ-ΥΜ Ι ἀνάκτορον, ἀποθέτης, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΕΕΚΣ 1939, 535-536. Κρ. Χρον. 1951, 385-392, 1955, 588-589, 1957, 336. ΠΑΕ 1955, 314-320. LMC, 27-30

ΥΜ Ι θέσις 186, ΥΜ ΙΙ 197, ΥΜ ΙΙΙ Α 370, ΥΜ ΙΙΙ Β 494, ΥΜ ΙΙΙ Γ 282, πρωτογ. 269, γεωμ. 469.

615. ΑΜΝΙΣΟΣ. Νεολ. θέσις 548, ΠΜ 827. Ἀρχιτεκτονικὰ ΜΜ λείψανα καὶ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Παληοχώρα (ΠΑΕ 1932, 76-94, 1933, 93-94, 1938, 130-134. ΑΔ 1963 Χρον., 552-554, 1968 Χρον., 402-403), κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τοῦ σπηλαίου τῆς Εἰλειθυίας (ΠΑΕ 1929, 94-104, 1930, 91-99) καὶ ΜΜ ταφαὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου σπηλαίου ἔναντι τοῦ σπέους τῆς Εἰλειθυίας. ΠΑΕ 1930, 98. Pini, 82 (ἀριθ. 47, 1).

ΥΜ Ι θέσις 187, ΥΜ ΙΙ 198, ΥΜ ΙΙΙ Α 371, ΥΜ ΙΙΙ Β 495, ΥΜ ΙΙΙ Γ 283, ὑπομ. 111, πρωτογ. 270, γεωμ. 470.

616. ΚΟΚΚΙΝΗ (ΝΙΡΟΥ) ΧΑΝΙ. ΠΜ θέσις 828. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἅγιος Θεόδωρος (ΑΔ 1918 Παράρτ. ΙΙ, 19-20. ΠΑΕ 1929, 94-95) καὶ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Νίρου Χάνι. ΑΕ 1922, 24-25. ΠΑΕ 1922-24, 126-127.

ΥΜ Ι θέσις 188, ΥΜ ΙΙΙ Α 372, ΥΜ ΙΙΙ Β 496.

617. ΓΟΥΡΝΕΣ. Βιβλιογραφία: ΜΑ 1899, 366-367. ΑΔ 1915, 59-63, 1918, 45-58, 62-87, 1961-62 Χρον., 289. Αρ. Cr., 123, 237, 262, 289, 324. Κρ. Χρον. 1948, 535. Προβλήματα, 1-24. Pini, 79 (ἀριθ. 45). Excavations 1975, 81. LMC, 47-50 (ἀριθ. 6).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Χατζιδάκι τὰ ἔτη 1914-1916 ἐπὶ λόφου κειμένου περὶ τὰ 200 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Γοῦρνες Πεδιάδος, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀναφέρει παλαιότερον τὴν εὕρεσιν πηλίνων μινωικῶν λαρνάκων καὶ ὀστράκων (ΜΑ 1899, 366-368), ἔφεραν εἰς φῶς δύο ὀρθογώνια ταφικὰ κτίσματα περιέχοντα ΜΜ κεραμικὴν (Αρ. Cr., 123.

Προβλήματα, 1-24), αναφερθείσαν αρχικώς ως πρωτομινωικήν (ΑΔ 1915, 59-63), και τέσσαρας θαλαμοειδείς και δύο λακκοειδείς ΥΜ ΙΙΙ Β τάφους περιέχοντας κεραμικήν και άλλα εύρηματα. ΑΔ 1915, 63, 1918, 62-87. Pini, 79 (ἀριθ. 46). LMC, 47-50.

(β) Εἰς ἀπόστασιν χιλιομέτρου πρὸς Βορρᾶν τῶν τάφων τῆς προηγούμενης τοποθεσίας ὁ Χατζιδάκις ἐπεσήμανε λείψανα γεωμετρικῆς οἰκίας συνοδευομένης ἀπὸ γεωμετρικά ὄστρακα καὶ ἀνέφερε τὴν ὑπαρξιν εἰς τὴν περιοχὴν ἐπιφανειακῶν ΜΜ καὶ ΥΜ ὀστράκων. ΑΔ 1915, 63. ΑΓ. Cr., 324.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ Χριστοφῆ τὸ Χάνι, παρὰ τὸ χωρίον, ἔχουν ἀναφερθῆ μυκηναϊκά ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1948, 83. LMC, 50.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Τσελεπινὲς Παπουρὲς προέρχεται ΥΜ πρόχους τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1961-62 Χρον., 289.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 497, γεωμ. 471.

618. ΓΑΖΙΟΝ. ΠΙΜ θέσις 829. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἐγγὺς τοῦ χωρίου (ΑΔ 1916 Παράρτ., 23), νεκροταφεῖον ΜΜ χρόνων ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γάζη (ΑΔ 1918, 60-61), ἐπιφανειακά ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (ζ) ΝΔ τοῦ χωρίου (BSA 1932-33, 92) καὶ ΜΜ ταφαὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (θ) Μηχανές. Κρ. Χρον. 1957, 335-336.

ΥΜ Ι θέσις 189, ΥΜ ΙΙΙ Α 373, ΥΜ ΙΙΙ Β 498, ΥΜ ΙΙΙ Γ 284.

619. ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΜ 1913, 43-45. BSA 1932-33, 91. ΑΓ. Cr., 177. Larnakes (1972), 104 (ὑπόσημ. 8).

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σταυρωμένος, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΝΔ τοῦ Ἡρακλείου (BSA 1932-33, 83, εἰκ. 2), ὁ Χατζιδάκις ἠρεύνησε κατεστραμμένον θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα τεμάχια ΜΜ λαρνάκων καὶ ἄλλην κεραμικήν. ΑΜ 1913, 43-45.

620. ΠΡΑΣΑΣ. Βιβλιογραφία: ΕΕΚΣ 1941, 271-272. Κρ. Χρον. 1951, 441-442. ΠΑΕ 1951, 246-257, 1971, 253. Ἔργον 1970, 186. Excavations 1975, 94.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἄρμιὰ ἢ Κανόνια, παρὰ τὸ χωρίον Πρασᾶς Πεδιάδος, ἔχει ἀναφερθῆ τμήμα πωρίνου λύχνου καὶ τεμάχια ΥΜ Ι πίθων. Ἔργον 1970, 186. ΠΑΕ 1970, 253.

(β) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Πλάτωνος τὰ ἔτη 1939-1940, 1951 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κορακίεζ, νοτίως τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, ἔφεραν εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ ΜΜ-ΥΜ Ι κεραμικήν. ΕΕΚΣ 1941, 271-272. ΠΑΕ 1951, 246-257.

ΥΜ Ι θέσις 190.

621. ΓΟΥΒΕΣ. Νεολ. θέσις 550. Τέσσαρες MM λάρνακες ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Σβούρου Μετόχι (ΠΑΕ 1968, 186) καὶ MM σφραγίς ἐκ τῆς τοποθεσίας (ς) Ἀσπρούγας. Κρ. Χρον. 1958, 479.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 375, ΥΜ ΙΙΙ Β 500.

622. ΑΝΩΠΟΛΙΣ. Βιβλιογραφία: ΑΙΑ 1897, 254, 258, 260, 263-265. JdI 1899, 36-38, 40-43. ΑΔ 1916 Παράρτ., 25, 1918, 58-60. Αρ. Cr., 313, 324. Κρ. Χρον. 1948, 535-536, 1955, 566. PGP, 250-251. Pini, 76 (ἀριθ. 50). GGP, 245-249, 415. DAG, 208. Excavations 1975, 71. LMC, 46. Μ-Χ, 213 κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πατερικὰ-Κελλὶ τοῦ χωρίου Ἀνώπολις Πεδιάδος ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1915 θαλαμοειδῆ κατεστραμμένον τάφον, ὁ ὁποῖος περιεῖχε πέντε πηλίνας λάρνακας. ΑΔ 1916 Παράρτ., 25. Κρ. Χρον. 1948, 535-536.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάμπος τῆς Ἀνωπόλεως ἔχει ἀναφερθῇ θαλαμοειδῆς τάφος περιέχων λάρνακας. Κρ. Χρον. 1955, 566. Pini, 76 (ἀριθ. 50, 1).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Ἀνωπόλεως ἔχουν ἀναφερθῇ πρωτογεωμετρικὰ καὶ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα προερχόμενα ἐκ τάφων. ΑΙΑ 1897 ἔ.ἀ. PGP, 250-251. Pini, 76 (ἀριθ. 50, 2). Μ-Χ, 213 κ.έ.

(δ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην παρὰ τὴν ὁδὸν ἐξ Ἀνωπόλεως πρὸς τὸ χωρίον Καινούργιο, νοτίως τῆς Ἀνωπόλεως, ὁ Χατζιδάκης ἀνέσκαψε λακκοειδῆ ΜΜ-ΥΜ Ι τάφον περιέχοντα πίθον. ΑΔ 1918, 58-60.

(ε) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τῆς Ἀνωπόλεως προέρχονται δύο ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδόστομοι ἀμφορεῖς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. LMC, 46 (ἀριθ. 4).

ΥΜ Ι θέσις 191, ΥΜ ΙΙΙ Β 502, πρωτογ. 272, γεωμ. 474.

623. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1959, 386. ΑΔ 1964 Χρον., 443. Pini, 78 (ἀριθ. 43). LMC, 50 (ἀριθ. 7).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Νικολακάκη Κεφάλι, δυτικῶς τοῦ χωρίου Χερσόνησος Πεδιάδος, ἔχει εὔρεθῇ πηλινὴ λάρναξ παλαιοανακτορικοῦ τύπου. ΑΔ 1964 Χρον., 443.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης μεταξύ τῶν χωρίων Χερσόνησος καὶ Σταλὶς Πεδιάδος ἔχουν ἀναφερθῇ δύο ἀγγεῖα καὶ λάρναξ τῆς ΥΜ ΙΙΙ περιόδου. Κρ. Χρον. 1959, 386. LMC, 50 (ἀριθ. 4).

(γ) Παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ χωρίου Χερσόνησος ἀλιεῖς ἀνέσυραν ἐκ τῆς θαλάσσης ψευδόστομον ἀμφορέα τῆς Συλλογῆς Μεταξᾶ. LMC, 50 (ἀριθ. 4).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 437.

624. ΣΚΟΤΕΙΝΟΝ. Βιβλιογραφία: AJA 1901, 442. PMn I, 163, PMn IV, 411. Ar. Cr., 124, 148, 177, 184, 234. BCH 1956, 96, 1958, 508-511, 1965, 888, 1969, 620-650. ΑΔ 1963 Χρον., 312. Κρ. Χρον. 1962, 323, 398. FCC, 162-166. Excavations 1975, 96. LMC, 68 (ἀριθ. 13).

(α) Έρευναι τοῦ Evans (PMn ἔ.ἁ.), τοῦ Faure (BCH 1956, 1958 ἔ.ἁ.) καὶ τοῦ Δαβάρᾳ (ΑΔ 1963 Χρον., 312. Κρ. Χρον. 1963, 398. BCH 1969, 620-650) εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, περὶ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν πορείας δυτικῶς τοῦ χωρίου Σκοτεινὸν Πεδιάδος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτο γνωστὸς χαλκοῦς διπλοῦς πέλεκυς (AJA 1901, 442), ἔχουν φέρει εἰς φῶς MM, YM I, YM III B, γεωμετρικὴν καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴν, τρία χαλκᾶ YM I εἰδῶλια καὶ ἄλλα εὐρήματα. FCC, 162-166. BCH 1969, 620-650.

(β) Ἐκ τεσσάρων ἄλλων τοποθεσιῶν παρὰ τὸ χωρίον Σκοτεινὸν ἔχουν ἀναφερθῇ ὑπὸ τοῦ Faure YM ἢ YM III, γεωμετρικὴ καὶ ἱστορικῶν χρόνων κεραμικὴ. BCH 1956, 96.

(γ) Ἐκ τάφου εὐρεθέντος ἐντὸς τοῦ χωρίου Σκοτεινὸν τὸ ἔτος 1942 προέρχεται τεμάχιον YM III B ἢ Γ γραπτῆς λάρνακος καὶ τεμάχιον ἀγγείου κοσμοῦμενον μὲ παράστασιν ὀκτάποδος. LMC, 68 (ἀριθ. 13).

YM I θέσις 192, YM III B 503, YM III Γ 286, γεωμ. 475.

625. ΓΙΟΦΥΡΑΚΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 91. ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 49-51. Ar. Cr., 123. Κρ. Χρον. 1959, 367-368. Pini, 80 (ἀριθ. 88). LMC, 21 (ἀριθ. 16).

(α) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην BA τοῦ χωρίου Γιοφυράκια Μαλεβιζίου ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν φύτευσιν ἀμπέλου ἀπεκάλυψαν YM III A-B θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα τεμάχια τεσσάρων γραπτῶν λαρνάκων, ἐν λίθινον ἀγγεῖον καὶ πήλινα ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1959, 367-368. LMC, 21 (ἀριθ. 16).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Λυράρη τὸ Παπούρι παρὰ τὰ Γιοφυράκια μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίας εὐρέσεως MM ἀγγείων, ἀπεκάλυψε καὶ ἄλλα MM ἀγγεῖα, μαρτυροῦντα, κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα, τὴν ὑπαρξιν πιθανῶς ὑπαιθρίου ἱεροῦ. ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 49-51.

YM III A θέσις 377, YM III B 504, γεωμ. 476.

626. ΓΩΝΙΕΣ. Νεολ. θέσις 551, ΠΜ 830. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, MM κεραμικὴ καὶ εἰδῶλια ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἅγιος Ἀντώνιος (ΑΔ 1967 Χρον., 485), (δ) Φιλιόρημος-Προφήτης Ἡλίας (ΑΔ 1965 Χρον. 552, 1967 Χρον., 484-485) καὶ (ς) Σκαμνὶ-Ἀρμί, Ἀλώνι τοῦ Φούσκη, Ῥουσοκεφάλᾳ καὶ Κουνούπι τῆς Ῥίζας. Κρ. Χρον. 1955, 567-568.

YM I θέσις 193, YM III 438, πρωτογ. 273.

627. ΤΥΛΙΣΟΣ. ΠΜ θέσις 831. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) βορείως τοῦ χωρίου (ΑΕ 1912, 225-231. VMT, 79-84. Προβλήματα, 25-34), ἱερὸν κορυφῆς καὶ ΜΜ εἰδῶλια ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Κορφὴ τοῦ Πύργου καὶ Πέρα Κορφῆ (ΑΔ 1964 Χρον., 440) καὶ ΜΜ σφραγιδόλιθος ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Πετρᾶς. ΑΔ 1965 Χρον., 552, 1966 Χρον., 409.
ΥΜ Ι θέσις 194, ΥΜ ΙΙΙ Α 378, ΥΜ ΙΙΙ Β 505, ΥΜ ΙΙΙ Γ 287, ὑπομ. 113, πρωτογ. 274, γεωμ. 477.
628. ΚΝΩΣΟΣ. Νεολ. θέσις 552, ΠΜ 832. Λείψανα ΜΜ κατοικήσεως ἐκ τοῦ λόφου τοῦ ἀνακτόρου καὶ τῆς πέριξ αὐτοῦ περιοχῆς, τάφοι, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. PMn I, 129-729, PMn II, 286-512, PMn III, 356-369, PMn IV, 61-137. Ar. Cr., 123, 146, 176. Pini, 83-84 (ἀριθ. VI, XV, XVII). Survey 1981, 8-11. ΑΔ 1978 Χρον., 359-361, 1980 Χρον., 496-498, 1981 Χρον., 390-392.
ΥΜ Ι θέσις 195, ΥΜ ΙΙ 199, ΥΜ ΙΙΙ Α 379, ΥΜ ΙΙΙ Β 506, ΥΜ ΙΙΙ Γ 288, ὑπομ. 114, πρωτογ. 275, γεωμ. 478.
629. ΒΟΡΙΤΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΕΕΚΣ 1941, 270. ΑΑ 1942, 197. Pini, 93 (ἀριθ. 62). ΠΑΕ 1971, 286. ΑΔ 1972 Χρον., 621. LMC, 77 (ἀριθ. 33).
(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάμπος, μεταξὺ τῶν χωρίων Βορίτσιον καὶ Γάλιπε Πεδιάδος, προέρχεται ΜΜ-ΥΜ Ι ταφικὸς πίθος. ΠΑΕ 1971, 286. ΑΔ 1972 Χρον., 621.
(β) Ἐκ μὴ καθοριζομένης τοποθεσίας τοῦ χωρίου Βορίτσιον ἰδιῶται παρέδωσαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου πηλίνην λάρνακα καὶ τέσσαρα ἀγγεῖα τῆς ΥΜ ΙΙΙ Α περιόδου. ΕΕΚΣ 1941, 270. Pini, 93 (ἀριθ. 62). LMC, 77 (ἀριθ. 33).
ΥΜ Ι θέσις 197, ΥΜ ΙΙΙ Α 380.
630. ΚΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ. ΠΜ θέσις 833. Ἱερὸν κορυφῆς καὶ εἰδῶλια τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μαζᾶ. Κρ. Χρον. 1951, 102-119.
ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 508, ΥΜ ΙΙΙ Γ 289, πρωτογ. 277, γεωμ. 481.
631. ΜΑΛΙΑ. Νεολ. θέσις 554, ΠΜ 834. Εἰς τὴν ΜΜ περίοδον ἀνήκουν τὸ ἀνάκτορον καὶ ἡ περίοδος ἀκμῆς τοῦ οἰκισμοῦ, πολλοὶ ἐκ τῶν ἐρευνηθέντων τάφων, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. Mallia I, IV-VII, IX-XIII, XVI-XX, XXII, XXV-XXVI. Pini, 4, 12. Προβλήματα, 69-77. ΑΔ 1977 Μελέται, 156-181, ΑΔ 1978-1985 Χρον., ἔ.ἂ. Palais de Mallia, 95-598.
ΥΜ Ι θέσις 198, ΥΜ ΙΙ 200, ΥΜ ΙΙΙ Α 381, ΥΜ ΙΙΙ Β 509, ΥΜ ΙΙΙ Γ 290, πρωτογ. 278, γεωμ. 452.

632. ΣΚΑΛΑΝΙΟΝ. Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σεράϊα ἢ Μεγάλο Παλάτι κατὰ τὴν δυτικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Σκαλάνιον Πεδιάδος, ΝΑ τῆς Κνωσοῦ, ὁ Evans εἶχεν ἐντοπίσει λείψανα καταστραφέντος οἰκοδομήματος ΜΜ πιθανῶς χρόνων. ΡΜη ΙΙ, 62-63. Αἱ. Κρ., 124.

633. ΑἸΤΑΝΙΑ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1954, 515, 1960, 525, 1964, 283. ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1965 Χρον., 554, 1966 Χρον., 409. LMC, 76 (ἀριθ. 30).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κακὴ Ῥάχη τοῦ χωρίου Ἀϊτάνια Πεδιάδος προέρχεται νεοανακτορικὸς (ΜΜ-ΥΜ Ι) λίθινος λύχνος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1966 Χρον., 409.

(β) Μηχανικὴ καλλιέργεια εἰς τὴν τοποθεσίαν Πατέλα τῶν Ἀϊτανίων κατέστρεψεν οἰκοδόμημα ἐκ λαξευτῶν λίθων τῆς ΥΜ ΙΙΙ Α περιόδου κατὰ τὰ συνοδεύοντα αὐτὸ ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1964, 283. ΑΔ 1965 Χρον., 554. LMC, 76 (ἀριθ. 30).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Γρίδια τῆς περιοχῆς Ποτάμων Ἀϊτανίων ὁ Πλάτων ἐνετόπισε θαλαμοειδῆ γεωμετρικὸν τάφον, ἐκ τοῦ ὁποίου συνέλεξε τεφροδόχον κάλπην καὶ τέσσαρα ἄλλα ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1960, 525. ΑΔ 1960 Χρον., 261.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Φονιάς τῶν Ἀϊτανίων ἀνευρέθη κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τάφρου μικρὸς θαλαμοειδὲς τάφος, περιέχων τριάκοντα περὶπου γεωμετρικὰ ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1954, 515.

ΥΜ Ι θέσις 199, ΥΜ ΙΙΙ Α 383, γεωμ. 483.

634. ΦΟΙΝΙΚΙΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1931-32, 2-5, 1966 Χρον., 409, 1968 Χρον., 404, 1981 Χρον., 390. ΕΕΚΣ 1938, 617-618. ΠΑΕ 1967, 213-214. Pini, 90 (ἀριθ. 82), 94. LMC, 24-25 (ἀριθ. 1). Μ-Χ, 214 κ.έ.

(α) Γεώτρησης διὰ τὴν κατασκευὴν φρέατος τὸ ἔτος 1981 εἰς τοποθεσίαν κειμένην περὶ τὰ 200 μ. βορείως τοῦ χωρίου Φοινικιά Τεμένους ἔφερεν εἰς φῶς ΜΜ ὄστρακα. ΑΔ 1981 Χρον., 390.

(β) Ἀνασκαφὴ τοῦ Χ. Πέτρου τὸ ἔτος 1937 ἐπὶ τοῦ λόφου Κεφάλαια παρὰ τὸ χωρίον ἀπεκάλυψε μικρὸν ἀποθήτην, περιέχοντα ΜΜ ὄστρακα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συνεκολλήθησαν τρία ΜΜ ἀγγεῖα, καὶ ὀλίγα μέτρα ἀνατολικώτερον θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα τεμάχια λαρνάκων καὶ ὄστρακα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συνεκολλήθησαν περὶ τὰ 30 ΥΜ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα. ΕΕΚΣ 1938, 617-618. LMC, 24-25.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Δρακουλιάρη ἢ Χοχλιοδολοῖ, κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς κοιλάδος τῆς Φοινικιάς, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐν ΜΜ ἀγγεῖον εὐρισκόμενον εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου (ΑΔ 1966 Χρον., 409) καὶ πρωτογεωμετρικὸς θαλαμοειδὲς τάφος, ἀνασκαφείς τὸ ἔτος 1967 ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου, ὁ ὁποῖος περιεῖχε τεφροδόχα ἀγγεῖα συνο-

δευόμενα από άλλην κεραμικήν, δύο χαλκάς φιάλας, χαλκήν λόγχην καὶ σιδηρᾶ ὄπλα. ΠΑΕ 1967, 213-214. ΑΔ 1968 Χρον., 404. Pini, 90 (ἀριθ. 82), 94. Μ-Χ, 214.

(δ) Εἰς ἄλλην τοποθεσίαν τῆς Φοινικιάς εὐρέθησαν ὑπὸ χωρικῶν καὶ κατεσχέθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἑνδεκα πρωτογεωμετρικά καὶ τρία γεωμετρικά ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, περιγραφέντα ὑπὸ τοῦ Μαρινάτου. ΑΔ 1931-32, 2-5. Pini, 90 (ἀριθ. 82). Μ-Χ, 214 κ.έ.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 510, πρωτογ. 279, γεωμ. 484.

635. ΜΟΧΟΣ. Νεολ. θέσις 555, ΠΜ 835. Ὑστρακα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Φραγμένα (Αρ. Cr., 292), καὶ (γ) Ἑδίκητὴ ὥς καὶ λίθινον ἀγγεῖον ἐκ τῆς δευτέρας τούτων. Αρ. Cr., 124.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 440.

636. ΚΕΡΑΜΟΥΤΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1964 Χρον., 443, 1967 Χρον., 486, ΑΔ 1979 Μελέται, 229, ΑΔ 1980 Χρον., 390. ΠΑΕ 1966, 191-192. Ἔργον 1966, 153-155.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καστέλλι Κεραμουτσίου τῆς ἐπαρχίας Μαλεβιζίου ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου ΜΜ ἀποθέτης περιέχων κεραμικήν καὶ πῆλινα εἰδῶλια. Κρ. Χρον. 1963, 406. ΑΔ 1964 Χρον., 443, 1967 Χρον., 486. Ἔργον 1966, 153-155. ΠΑΕ 1966, 191-192.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δάσος παρὰ τὸ Κεραμούτсион ἔχει ἐντοπισθῇ ΥΜ ΙΙΙ Β οἰκισμός. ΑΔ 1979 Μελέται, 229.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κατσαλοῦ ἢ Λάκκος, μεταξὺ τῶν χωρίων Κεραμούτсион καὶ Κορφαί, ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα μινωικῶν οἰκοδομημάτων καὶ κεραμική. ΑΔ 1981 Χρον., 390.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 512.

637. ΣΙΛΑΜΟΣ. Βιβλιογραφία: PMn II, 66. BSA 1932-33, 82. Κρ. Χρον. 1958, 479. BCH 1959, 740. Pini, 71 (ἀριθ. 81). Excavations 1975, 95. LMC, 37 (ἀριθ. 11).

(α) Ἐντὸς τοῦ χωρίου Σίλαμος Τεμένους, νοτίως τῆς Κνωσοῦ, ἔχουν ἐντοπισθῇ ΜΜ-ΥΜ Ι ἀρχιτεκτονικά λείψανα. PMn II, 66. BSA 1932-33, 82.

(β) Ἐγγὺς τοῦ χωρίου Σίλαμος εὐρέθη τὸ ἔτος 1958 θαλαμοειδὲς τάφος κενὸς παντὸς περιεχομένου. Κρ. Χρον. 1958, 479. BCH 1959, 740. LMC, 37 (ἀριθ. 11).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καρυδάκι, περὶ τὸ 1 μίλιον ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ-ΥΜ Ι ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ κεραμική. PMn II, 66 (ὑπόσημ. 2). BSA 1932-33, 82.

ΥΜ Ι θέσις 201, ΥΜ ΙΙΙ 442.

638. ΕΠΙΣΚΟΠΗ. Βιβλιογραφία: ΜΑ 1899, 368-369. ΑΔ 1916 Παράρτ., 22, 1933-35 Παράρτ., 51-55, 1961-62 Χρον., 184, 1964 Χρον., 443, 1966 Χρον., 409, 410, 1968 Χρον., 403, 1973-74, Χρον., 899, 1981 Χρον., 389, 390. ΑΑ 1916, 156, 1942, 196-197. ΒSA 1930-31, 69-72. ΕΕΚΣ 1940, 490, 1941, 269-270. Κρ. Χρον. 1951, 445, 1952, 473-474, 475, 1963, 385, 406, 1965, 289. ΠΑΕ 1952, 619-624. Pini, 79 (ἀριθ. 54, 1-17). Έργον 1974, 117. Excavations 1975, 79. LMC, 58-68 (ἀριθ. 12). Μ-Χ, 289 κ.έ.

(α) Έκ του σπηλαιίου Χαβγᾶ, ΒΑ του χωρίου Έπισκοπή Πεδιάδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ὄστρακα μινωικῶν πίθων. ΑΔ 1981 Χρον., 390.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀη-Λιάς ΒΑ του χωρίου ἔχει ἐντοπισθῇ ΥΜ οἰκισμός (ΑΔ 1981 Χρον., 390) καὶ ἔχουν ἐξ αὐτῆς ἀναφερθῇ ἐπὶ πλέον γεωμετρικὰ ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1965, 290. ΑΔ 1966 Χρον., 410.

(γ) Έρευνα του Πλάτωνος τὸ ἔτος 1952 εἰς τὴν τοποθεσίαν Ποταμός (ἢ Ἀλωνάκι Ποταμοῦ), ἀπέχουσιν μίαν ὥραν πορείας δυτικῶς του χωρίου, ἀπεκάλυψε πτωχοὺς τάφους περιέχοντας λάρνακας, ὀλίγα ἀγγεῖα καὶ χαλκοὺν κάτοπτρον καὶ ἐνετόπισεν ἐπιφανειακὰ γεωμετρικὰ ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1952, 475. ΠΑΕ 1952, 624. Pini, 79 (ἀριθ. 54, 7). LMC, 65.

(δ) Ἀνασκαφαὶ του Πλάτωνος τὸ ἔτος 1952 καὶ του Ἀλεξίου τὸ ἔτος 1974 ἐπὶ του λόφου Κεφάλαι (ἢ Κεφάλαι του Έπισκόπου) ἀνατολικῶς του χωρίου, ἐκ του ὁποίου εἶχον ἀναφερθῇ παλαιότερον τεμάχια πίθων καὶ λαρνάκων (ΜΑ 1899, 368-369), λείψανα οἰκισμοῦ (ΕΕΚΣ 1941, 270. ΑΑ 1942, 197) καὶ ΜΜ ἀγγεῖον (ΑΔ 1966 Χρον., 409), ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ὀκτὼ ΜΜ/ΥΜ Ι-ΙΙΙ Β θαλαμοειδεῖς τάφους (Α-Θ), περιέχοντας λάρνακας, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. ΠΑΕ 1952, 621-624. Κρ. Χρον. 1952, 474 (ἀριθ. 2-4). Pini, 79 (ἀριθ. 54, 12-17). Έργον 1974, 117. ΑΔ 1973-74 Χρον., 899. LMC, 61-65.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πατρόνα, ἀνατολικῶς του χωρίου ἔχει ἐντοπισθῇ οἰκισμός συνοδευόμενος ἀπὸ ΜΜ-ΥΜ Ι κεραμικὴν. ΑΔ 1981 Χρον., 390.

(ς) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἅγιος Ἀπόστολος καὶ Χριστός, ΝΔ του χωρίου καὶ παρὰ τὸ νεκροταφεῖον αὐτοῦ, ὁ Μαρινᾶτος ἀρχικῶς (ΑΔ 1932-33 Παράρτ., 51-55) καὶ ὁ Πλάτων βραδύτερον (ΕΕΚΣ 1940, 490, 1941, 270) ἀνέσκαψαν ἀνὰ ἓνα ΥΜ ΙΙΙ Α-Β θαλαμοειδῆ τάφον ἑκαστος περιέχοντα λάρνακας, κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα. Pini, 79 (ἀριθ. 54, 3-5). LMC, 66-67.

(ζ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἀλώνια καὶ Καλυβότοπος, ΝΑ του χωρίου, ὁ Πλάτων τὸ ἔτος 1952 ἠρεύνησε δύο θαλαμοειδεῖς τάφους, ὁ τάφος δὲ τῆς θέσεως Καλυβότοπος περιεῖχε δύο λάρνακας, τέσσαρα ἀγγεῖα καὶ

χαλκᾶ ἀντικείμενα (ΠΑΕ 1952, 619-621, 624. Κρ. Χρον. 1952, 473-474). Δεύτερον ὁμοιον τάφον εἰς τὴν θέσιν Καλυβότοπος ἠρεύνησεν ὁ Γ. Ῥεθεμιωτάκης τὸ ἔτος 1981, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον δύο λάρνακες, δύο ΥΜ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα, δύο χαλκᾶ μαχαίρια καὶ ἀντικείμενα ἐξ ἐλεφαντοστοῦ. ΑΔ 1981 Χρον., 389. Pini, 79 (ἀριθ. 54, 11). LMC, 60-61, 65.

(η) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαγκαβοῦσα παρὰ τὴν Ἐπισκοπὴν ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1916 θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα δύο λάρνακας καὶ τρία ΥΜ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα. ΑΔ 1916 Παράρτ., 25, 1933-35 Παράρτ., 52 (εἰκ. 5 ἄνω). Pini, 79 (ἀριθ. 54, 1). LMC, 58-59.

(θ) Ἐκ τῆς θέσεως Καλύβες παρὰ τὴν Ἐπισκοπὴν ἔχει ἀναφερθῆ καταστραφεῖσα κατὰ τὴν καλλιέργειαν μετανακτορικὴ ἔπαυλις καὶ λίθινον ἀγγεῖον. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

(ι) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μαλαθρὲς Ἐπισκοπῆς ἔχουν ἐντοπισθῆ δύο θαλαμοειδεῖς ΜΜ-ΥΜ ΙΙΙ Α-Β τάφοι, περιέχοντες λάρνακας, κεραμικὴν καὶ χαλκοῦν ἐγχειρίδιον. Κρ. Χρον. 1951, 445, 1963, 385. Pini, 79 (ἀριθ. 54, 9-10). LMC, 60.

(ια) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καβούσι τῆς Ἐπισκοπῆς ὁ Πλάτων ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1940 τυχαίως εὑρεθέντα θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα τρεῖς συντετριμμένας λάρνακας καὶ τρία ΥΜ ΙΙΙ Β ἀγγεῖα (ΕΕΚΣ 1941, 269-270. Pini, 79, ἀριθ. 54, 6. LMC, 66) καὶ τὸ ἔτος 1952 γεωμετρικὴν ταφὴν εἰς πίθον συνοδευομένην ἀπὸ δύο ἀγγεῖα, ἄλλα δὲ γεωμετρικὰ ἀγγεῖα, ἐκ τῆς θέσεως πιθανῶς, εἶχον εἰσαχθῆ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου ἐνωρίτερον. BSA 1930-31, 69-70. AA 1940, 300. ΠΑΕ 1952, 628-629. Μ-Χ, 289 κ.έ.

(ιβ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κάμπος ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1951 θαλαμοειδῆ τάφον περιέχοντα λάρνακα καὶ ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδόστομον ἀμφορέα. Κρ. Χρον. 1952, 473. ΠΑΕ 1952, 619. Pini, 79 (ἀριθ. 54, 8). LMC, 60.

(ιγ) Ἐκ μὴ ἀναφερομένης τοποθεσίας τῆς περιοχῆς Ἐπισκοπῆς προέρχεται χαλκῇ ἀξίνη τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1964 Χρον., 443.

ΥΜ Ι θέσις 202, ΥΜ ΙΙΙ Α 385, ΥΜ ΙΙΙ Β 514, γεωμ. 486.

639. ΚΟΡΦΑΙ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1981 Χρον., 390.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κεφάλι ἢ Σωχωράκι, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου Κορφαί Μαλεβιζίου, ἔχει ἐντοπισθῆ νεοανακτορικὸς (ΜΜ-ΥΜ Ι) οἰκισμός. ΑΔ 1981 Χρον., 390.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Καμινάκια τῶν Κορφῶν προέρχονται πέντε πήλινα ΜΜ ἀγγεῖα, ἐν λίθινον καὶ κωδωνόσχημον εἰδῶλιον τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1960 Χρον., 261.

ΥΜ Ι θέσις 203α.

640. ΣΜΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 81-82. Ar. Cr., 177, 233, 289, 294, 325. Κρ. Χρον. 1958, 479, 1959, 386, 1960, 525. ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1979 Χρον., 385. Pini, 91 (ἀριθ. 56). Excavations 1975, 96. LMC, 69 (ἀριθ. 14). AAA 1980, 20-60. BCH 1982, 622.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ῥίζα, ΒΔ τοῦ χωρίου Σμάριον Πεδιάδος (AAA 1980, 21, σχέδ. 1), ἔχει ἐντοπισθῇ νεκροταφεῖον τῆς «ὕπομινωικης-ἀνατολιζούσης» περιόδου. AAA 1980, 43.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τρουλλί τῆς Κορφῆς ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου (AAA 1980, 21, σχέδ. 1), ἡ Δ. Χατζῆ-Βαλλιάνου ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1978-1979 ΜΜ λείψανα (ΑΔ 1979 Χρον., 385) καὶ μεγαρόσχημον ἱερὸν ὑπομινωικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς Κεφάλι, περὶ τὰ 90 μ. νοτιώτερον, ἐνετόπισεν ΥΜ οἰκισμὸν. AAA 1980, 44-56. BCH 1982, 622.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λειβαδίτσα, ΝΔ τοῦ χωρίου (ΑΑΑ 1980, 21, σχέδ. 1), ἐκ τῆς ὁποίας εἶχον ἀναφερθῇ παλαιότερον τεμάχια μινωικῶν πίθων καὶ λαρνάκων (Κρ. Χρον. 1960, 525. ΑΔ 1960 Χρον., 261), ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ τὸ ἔτος 1977 καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἀνασκαφὴ τῆς Δ. Χατζῆ-Βαλλιάνου ἀπεκάλυψαν λείψανα τοίχων καὶ πυρᾶς, συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ I κεραμικὴν, καὶ νεκροταφεῖον θολωτῶν ὀρθογωνίων τὴν κάτωσιν ΥΜ III Α-Β τάφων, τρεῖς τάφοι τοῦ ὁποίου ἐνετοπίσθησαν καὶ εἰς τούτων ἀνεσκάφη ἀλλ' εὐρέθη συλημένος καὶ περιεῖχε μόνον ΥΜ III Α-Β ὄστρακα. ΑΑΑ 1980, 27-42.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σπιτάκια, νοτίως τοῦ χωρίου (ΑΑΑ 1980, 21, σχέδ. 1), ἀνασκαφὴ τῆς Δ. Χατζῆ-Βαλλιάνου ἀπεκάλυψε λείψανα τοίχων οἰκιῶν συνοδευόμενα ἀπὸ ὄστρακα καὶ χρονολογούμενα ἀπὸ ΜΜ μέχρι γεωμετρικῶν χρόνων. ΑΑΑ 1980, 42.

(ε) Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μονῆς Καλλέργη, ΝΔ τοῦ χωρίου (ΑΑΑ 1980, 21, σχέδ. 1), ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα τοίχων, δύο ὀρθογώνιοι τὴν κάτωσιν θολωτοὶ τάφοι καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ καὶ γεωμετρικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1932-33, 81. ΑΑΑ 1980, 43.

(ς) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πίθος, νοτίως τοῦ χωρίου (ΑΑΑ 1980, 21, σχέδ. 1), κατὰ τὴν τοποθέτησιν ἀγωγοῦ ὕδρευσεως εὐρέθη θαλαμοειδὴς τάφος περιέχων πηλίνην λάρνακα καὶ δύο ΥΜ III Β ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1958, 479, 1959, 386. Excavations 1975, 96. ΑΑΑ 1980, 43. LMC, 69 (ἀριθ. 14).

(ζ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σπηλιαρίδια ἢ τοῦ Γαρύφαλλου ἢ Μάντρα, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (ΑΑΑ 1980, 21, σχέδ. 1), ἔχουν ἀναφερθῇ τοῖχοι, ΥΜ κεραμικὴ καὶ νεκροταφεῖον ΥΜ χρόνων. BSA 1932-33, 82. ΑΑΑ 1980, 43.

(η) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πρῖνος, ἐγγὺς τοῦ χωρίου, προέρχονται λίθινα ΜΜ ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΓ. Cr., 251.

ΥΜ Ι θέσις 203, ΥΜ ΙΙΙ Α 386, ΥΜ ΙΙΙ Β 515, ὑπομ. 115, γεωμ. 488.

641. ΠΕΤΡΟΚΕΦΑΛΟΝ. Ἐκ τοποθεσίας ἀπεχούσης πορείαν 20 λεπτῶν τῆς ὥρας ΒΑ τοῦ χωρίου Πετροκέφαλον Μαλεβιζίου ὁ Pendlebury ἀνέφερε ΜΜ ταφὰς εἰς πίθους καὶ ΜΜ κεραμικὴν. BSA 1932-33, 91. ΑΓ. Cr., 177.

642. ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1963, 496. ΑΔ 1964 Χρον., 443. ΠΑΕ 1974, 241. LMC, 23 (ἀριθ. 21).

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κεφάλια τοῦ χωρίου Λουτράκιον Μαλεβιζίου προέρχεται νεοανακτορικὸς (ΜΜ-ΥΜ) μικρὸς ἀκόσμητος πίθος. Κρ. Χρον. 1963, 406. ΑΔ 1964 Χρον., 443.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σωχωράκι τοῦ Λουτρακίου ἔχει ἀναφερθῇ χαλκὴ ἀμφίστομος σφύρα, προερχομένη ἀπὸ ἀγροτικὴν ἔπαυλιν, ΥΜ ΙΙΙ χρόνων πιθανῶς. ΠΑΕ 1974, 241.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 445.

643. ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝ. ΠΜ θέσις 836. Νεκροταφεῖον πρωίμων ΜΜ χρόνων περιλαμβάνον ταφὰς εἰς πίθους καὶ εἰς λάρνακας, συνοδευομένας ἀπὸ πήλινα καὶ λίθινα ἀγγεῖα, ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Βρύση. ΑΔ 1967-1977 ἔ.ἀ. ΠΑΕ 1968-1969 ἔ.ἀ.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 389.

644. ΑΡΧΑΝΑΙ. ΠΜ θέσις 837. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαὶ καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἀνεμοσπηλιά (ΠΑΕ 1979, 349-392), (γ) Φουρνὶ (ΑΔ 1966 Χρον., 411-413. ΡΖ 1970, 135-219. ΠΑΕ 1966-1977 ἔ.ἀ. Ἔργον 1987, 123-129) καὶ (ζ) ἐκ διαφόρων τοποθεσιῶν ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως τῶν Ἀρχανῶν. ΡΜη ΙΙ, 64-68. ΑΔ 1933-35 Παράρτ., 56, 1965 Χρον., 558-560. ΠΑΕ 1956-1983 ἔ.ἀ. Ἔργον 1984-1989 ἔ.ἀ.

ΥΜ Ι θέσις 205, ΥΜ ΙΙΙ Α 390, ΥΜ ΙΙΙ Β 519, ΥΜ ΙΙΙ Γ 291, πρωτογ. 280, γεωμ. 490.

645. ΑΒΔΟΥ. Βιβλιογραφία: ΑΕ 1907, 175, 182, 184-185. ΒCH 1922, 522, 1937, 475. ΡΜη ΙV, 822-823. ΑΑ 1937, 222-223. ΕΕΚΣ 1938, 614-615. ΑΓ. Cr., 117, 294, 325. FCC, 68, 160. Excavations 1975, 76. LMC, 71 (ἀριθ. 19).

(α) Ἀνασκαφαὶ τοῦ Ξανθουδίδου τὸ ἔτος 1922 ἐντὸς καὶ περίξ μικροῦ σπηλαίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Σπηλιαρίδια, περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα ΒΔ τοῦ χωρίου Ἀβδοῦ Πεδιάδος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦσαν ἤδη γνωστοὶ

τρεις μινωικοί σφραγιδολίθοι (ΑΕ 1907, 175, αριθ. 101, 182, αριθ. 145, 184-185, αριθ. 166), έχουν φέρει εις φῶς ἐκ μὲν τοῦ σπηλαίου πιθανὰ ΜΜ-ΥΜ Ι λείψανα ταφῶν (FCC, 68, 189, ὑπόσημ. 6) καὶ λείψανα λατρείας ἀπὸ μυκηναϊκῶν μέχρις ἱστορικῶν χρόνων, εἰς τὰ ὅποια περιλαμβάνονται εἰδῶλια καὶ χαλκᾶ ἐργαλεῖα ὑπομινωικῶν ἢ πρωτογεωμετρικῶν χρόνων (LMC, 71), ἐκ δὲ τῆς περιοχῆς ἐκτὸς τοῦ σπηλαίου λείψανα οἰκισμοῦ χρονολογούμενα ἀπὸ ΥΜ Ι μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. BCH 1922, 522. FCC, 160. Excavations 1975, 76.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Στροβίλι, δυτικῶς τοῦ χωρίου, ὁ Pendlebury ἀνέφερεν ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα (Αγ. Cr., 177) καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀφέντη Χριστοῦ ὄστρακα γεωμετρικῶν χρόνων. Αγ. Cr., 325. Μ-Χ, 289.

(γ) Ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου τὸ ἔτος 1937 εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Φανερωμένης, ἀπέχον ἡμίσειαν ὥραν πορείας νοτιῶς τοῦ χωρίου, ἀπεκάλυψε κεραμικὴν καὶ μικρὰ ἀντικείμενα, περιλαμβάνοντα ἓνα χρυσοῦν καὶ ἕτερον χαλκοῦν διπλοῦν πέλεκυν καὶ εἰδῶλια ἐκ χαλκοῦ καὶ πηλοῦ, χρονολογούμενα ἀπὸ ΥΜ Ι-ΙΙΙ (FCC, 160) μέχρι γεωμετρικῶν καὶ ἱστορικῶν χρόνων. ΑΑ 1937, 222-223. BCH 1937, 475. ΕΕΚΣ 1938, 614-615. FCC, 160. LMC, 71 (αριθ. 19).

ΥΜ Ι θέσις 206, ΥΜ ΙΙΙ Γ 292, ὑπομ. 116, πρωτογ. 281, γεωμ. 491.

646. ΚΡΑΣΙΟΝ. ΠΜ θέσις 838. Ἐν ΜΜ ἀγγεῖον ἐκ τοῦ θολωτοῦ τάφου καὶ ἄλλα ἀγγεῖα τῆς ΜΜ περιόδου, ἐκ δὲ τῶν ταφῶν ἐκτὸς αὐτοῦ τρία λίθινα ἀγγεῖα, σφραγὶς καὶ κυλινδρικὸν ἀντικείμενον. ΑΔ 1929, 126-127.

ΥΜ Ι θέσις 207, ΥΜ ΙΙΙ 447.

647. ΑΣΚΟΙ. Νεολ. θέσις 556. Ἱερὸν κορυφῆς, μέγα οἰκοδόμημα, κεραμικὴ καὶ πῆλινα εἰδῶλια τῆς ΜΜ περιόδου. Κρ. Χρον. 1956, 419-420.

648. ΓΙΟΥΧΤΑΣ. Νεολ. θέσις 557, ΠΜ 839. Λείψανα ΜΜ δεξαμενῆς καὶ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κακόσκαλο (ΠΑΕ 1970, 252-253), ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ εἰδῶλια ΜΜ ἱεροῦ κορυφῆς ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) βορείας κορυφῆς τοῦ Γιούχτα (PMn I. 154-158. Κρ. Χρον. 1952, 480, 1963, 399. ΠΑΕ 1974-1985 ἔ.ἀ. Ἔργον 1988-1989 ἔ.ἀ.) καὶ κεραμικὴ καὶ εἰδῶλια τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (δ) Στραβομύτη (FCC, 173-175) καὶ (ε) Χωστὸ Νερό. FCC, 175-176.

ΥΜ Ι θέσις 208, ΥΜ ΙΙ 201, ΥΜ ΙΙΙ Α 391, ΥΜ ΙΙΙ Β 520, ΥΜ ΙΙΙ Γ 294, ὑπομ. 117, πρωτογ. 283, γεωμ. 492.

649. ΚΡΟΥΣΩΝ. Βιβλιογραφία: ΜΑ 1899, 322-326. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 10-11, 1960 Χρον., 261, 1971 Χρον., 493, 1973 Χρον., 572, 1976 Χρον., 359, 1983 Χρον., 335-336, 1985 Χρον., 297. ΒSA 1932-33, 92.

Κρ. Χρον. 1948, 538. ΠΑΕ 1970, 254. LMC, 17 (ἀριθ. 9). Μ-Χ, 216 κ.έ. BCH 1984, 833, 1987, 575. Ἀρχαιολογία 1986, τεύχος 21, 83-84. JHS 1987 AR, 55.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κοκκινάκια τοῦ χωρίου Κρουσῶν Μαλεβιζίου ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1986 τμῆμα καλῶς διατηρουμένου κτηρίου συνοδευόμενον ἀπὸ ΜΜ-ΥΜ Ι κεραμικὴν. Ἀρχαιολογία 1986, τεύχος 21, 83-84. BCH 1987, 575. JHS 1987 AR, 55.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Κοῦπος, περὶ τὰ 15 λεπτὰ τῆς ὥρας πορείαν ΝΔ τοῦ χωρίου (ΜΑ 1899, 322-326, εἰκ. 11-12), ἔχουν ἀναφερθῇ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῶν ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ Γ, γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων. ΜΑ 1899, 322-326. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 10-11, 1976 Χρον., 359, 1983 Χρον., 335-336, 1985 Χρον., 297. Κρ. Χρον. 1948, 538. Μ-Χ, 216. BCH 1984, 833, 1987, 575. Ἀρχαιολογία 1986, τεύχος 21, 83-84. JHS 1987 AR, 55.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χοιρόμαντρες ἢ Πρινόρι, ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, εὐρέθη τυχαίως γεωμετρικὴ τεφροδόχος κάλπη καὶ ἄλλα τινὰ ἀγγεῖα τῆς γεωμετρικῆς περιόδου. ΑΔ 1918 Παράρτ. Ι, 10-11. Κρ. Χρον., 1948, 538. Μ-Χ, 216.

(δ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λειβαδιώτη παρὰ τὴν τοποθεσίαν (β) Κοῦπος, παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου ὄστρακα τῆς γεωμετρικῆς καὶ τῆς ἀνατολιζούσης περιόδου, κεφαλὴ πτηνοῦ ἐκ λαβῆς πώματος, τεμάχια σιδηρῶν λογχῶν καὶ σιδηροῦν ἐγχειρίδιον, εὐρεθέντα ἐγγὺς τοίχου. ΑΔ 1976 Χρον., 359.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Χαλέπα ἔχει εὐρεθῇ ταφὴ παιδίου ἐντὸς πίθου, συνοδευομένη ἀπὸ τρία πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα, τεμάχια περόνης, ψήφους ἐκ μέλανος λίθου (ΠΑΕ 1970, 254. ΑΔ 1971 Χρον., 493) καὶ τεμάχια πρωτογεωμετρικῶν πίθων. ΑΔ 1973 Χρον., 572. Μ-Χ, 216.

(ς) Ἔργα ὁδοποιίας μεταξὺ τῶν χωρίων Κρουσῶν καὶ Ἀγία Εἰρήνη ἀπεκάλυψαν γεωμετρικὴν πρόχουν. ΑΔ 1960 Χρον., 261.

ΥΜ Ι θέσις 209, ΥΜ ΙΙΙ 448, πρωτογ. 284, γεωμ. 493.

650. ΠΥΡΓΟΥ. Νεολ. θέσις 558. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Καζόλα. ΑΔ 1971 Χρον., 492.

ΥΜ Ι θέσις 211.

651. ΣΑΜΠΑΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 80. Αρ. Cr., 292. Κρ. Χρον. 1957, 339. Excavations 1975, 95. ΑΔ 1985 Χρον., 298.

(α) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Σαμπᾶς Πεδιάδος ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα κυκλωπείων τοίχων καὶ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1932-33, 80.

(β) Έκ τῆς τοποθεσίας Πύργος παρὰ τὸ χωρίον Σαμπᾶς ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα μινωικῶν κτηρίων ἐκ μεγάλων λίθων, λίθινος λύχνος, τεμάχιον λιθίνου ἀγγείου, ὄστρακα πίθων καὶ ὁμάς μικρῶν ἀντικειμένων κατασχεθέντων εἰς χεῖρας ἀρχαιοκαπήλων. Κρ. Χρον. 1957, 339.

(γ) Έκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Σαμπᾶς προέρχεται ΜΜ σφραγισδόλιθος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. Αr. Cr., 292.

ΥΜ Ι θέσις 213.

652. ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 80-81. VMT, 76. Αr. Cr., 233. BCH 1958, 515 (ὑποσημ. 3). FCC, 185.

(α) Έκ τοῦ σπηλαίου τοῦ Χριστοῦ, ἀπέχοντος πορείαν εἴκοσι λεπτῶν τῆς ὥρας ΒΑ τῆς κωμοπόλεως Καστέλλιον Πεδιάδος, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ, ΥΜ Ι καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. BSA 1932-33, 80. VMT, 76. Αr. Cr., 233. FCC, 185.

(β) Έκ τοῦ λόφου Πετράδες, περὶ τὰ 10 λεπτά πορείας ἀνατολικῶς τοῦ Καστελλίου, ἔχει ἀναφερθῇ στρῶμα περιέχον ΜΜ κεραμικὴν. BSA 1932-33, 80.

(γ) Έκ τῆς τοποθεσίας Κουτσουνάρια, περὶ τὰ 25 λεπτά πορείας ἀνατολικῶς τοῦ Καστελλίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι, πιθανῇ ταφῇ εἰς λάρνακα περιέχουσιν ΥΜ Ι-ΙΙ ἀγγεῖα, καὶ ἐπιφανειακὰ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1932-33, 80-81. Αr. Cr., 233.

ΥΜ Ι θέσις 214, ΥΜ ΙΙ 202.

653. ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ. ΠΜ θέσις 841. Λείψανα ἀνακτόρου, ἱεροῦ καὶ οἰκισμοῦ συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ κεραμικὴν. ΠΑΕ 1955, 306-309.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 524, πρωτογ. 286, γεωμ. 495.

654. ΒΑΘΥΠΕΤΡΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 82-84. Αr. Cr., 177. ΠΑΕ 1949, 100-110, 1950, 242-248, 1951, 258-272, 1952, 592-610, 1953, 298, 1955, 309-310. Κρ. Χρον. 1948, 589, 1949, 593-594, 1951, 442, 1956, 421, 1957, 339. Excavations 1975, 98. LMC, 35 (ἀριθ. 6).

(α) Έκ τῆς τοποθεσίας «τῆς Ἀγίας Ἀννας τὸ Φανάρι», ΒΔ τοῦ χωρίου Βαθύπετρον Τεμένους, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ κεραμικὴ. BSA 1932-33, 82-84. Αr. Cr., 177.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πίσω Λειβάδια, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον δυτικῶς τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἐνετόπισε τὰ ἔτη 1948-1949, ἐκ τυχαίων εὐρημάτων, ἐκτεταμένον ΥΜ Ι οἰκοδόμημα (Κρ. Χρον. 1948, 589, 1949, 593-594), τὸ ὁποῖον ἀνέσκαψεν ἐν συνεχείᾳ ὁ Μαρινάτος τὰ ἔτη 1949-1956, ἀποκαλύψας λείψανα ἀνακτόρου καὶ ἐργαστηρίων συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ Ι κεραμικὴν. ΠΑΕ 1949-1956 ἔ.ἀ.

(γ) Εἰς τοποθεσίαν ἀπέχουσαν περί τὸ 1,5 χιλιόμετρον τοῦ ἀνακτόρου ἀπεκαλύφθησαν τυχαίως κατὰ τὴν καλλιέργειαν ἐκτεταμένα κτήρια, ἄφθονα ΥΜ I-II ὅστρακα καὶ τρεῖς κεραμικοὶ τροχοί, ἡ ὅλη δὲ ἐγκατάστασις ἡρμηνεύθη ὡς βιοτεχνικοῦ χαρακτῆρος. Κρ. Χρον. 1951, 421.

(δ) Ἐξ ἐτέρας τοποθεσίας κειμένης νοτίως τοῦ ἀνακτόρου συνελέγησαν πολυάριθμα ΥΜ III ὅστρακα. Κρ. Χρον. 1957, 339.

(ε) Ἐκ τάφου, ἀνασκαφέντος ὑπὸ τοῦ Μαρινάτου ἀλλ' ἀνεπαρκῶς γνωστοῦ, εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου ὑπάρχει ΥΜ III A διπλοῦν ἀγγεῖον. LMC, 35 (ἀριθ. 6).

ΥΜ I θέσις 216, ΥΜ II 204, ΥΜ III A 393.

655. BONH. (α) Ἐκ τοῦ μικροῦ συνοικισμοῦ Μουλαλή, παρὰ τὸ χωρίον Βόνη Πεδιάδος, ἔχει ἀναφερθῇ MM πίθος. Κρ. Χρον. 1957, 337-338. JHS 1958 AR, 20. ΑΔ 1985 Χρον., 297, 298.

(β) Ἐκ τοποθεσίας κειμένης ἐγγὺς τοῦ χωρίου Βόνη συνελέγη γραπτὴ ΥΜ III λάρναξ. Κρ. Χρον. 1957, 337. JHS 1958 AR, 20. LMC, 76-77 (ἀριθ. 31).

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σώχωρα παρὰ τὴν Βόνην προέρχεται μικρὸς χαλκοῦς πέλεκυς. Κρ. Χρον. 1957, 338. JHS 1958 AR, 20. Excavations 1975, 99.

ΥΜ III θέσις 452.

656. ΑΣΤΡΙΤΣΙΟΝ. ΠΜ θέσις 842. Σφραγίς ἐκ στεατίτου μὲ παράστασιν ἀνθρώπου τῆς MM περιόδου. ΑΕ 1907, 162 (ἀριθ. 33). Αρ. Cr., 291.

ΥΜ III θέσις 454, πρωτογ. 288, γεωμ. 496.

657. ΘΡΑΨΑΝΟΝ. Βιβλιογραφία: ΕΕΚΣ 1940, 489. ΑΑ 1940, 300. Pini, 92 (ἀριθ. 64). ΑΔ 1973 Χρον., 572-573. LMC, 73 (ἀριθ. 23).

(α) Εἰς τὸ χωρίον Θραψανὸν Πεδιάδος ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1940 θαλαμοειδῆ τάφον, ἐκ τοῦ ὁποῦ εἶχε παλαιότερον περισυλλεγὴ πηλίνην, ΥΜ III πιθανῶς, λάρναξ. ΕΕΚΣ 1940, 489. ΑΑ 1940, 300. Pini, 92 (ἀριθ. 64). LMC, 73 (ἀριθ. 23).

(β) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Θραψανοῦ προέρχεται πιθανῶς MM λίθινος λύχνος κατασχεθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. ΑΔ 1973 Χρον., 572-573.

ΥΜ III θέσις 455.

658. ΧΟΥΔΕΤΣΙΟΝ. (α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κορφὴ παρὰ τὸ χωρίον Χουδέτсион Πεδιάδος ἔχουν εὑρεθῇ τεμάχια MM εἰδωλίων ἀνθρώπων καὶ ζῶων ὡς καὶ ὁμοιώματα μελῶν, ὑποδηλοῦντα τὴν ὕπαρξιν ἱεροῦ κορυφῆς εἰς τὴν θέσιν. ΑΔ 1963 Χρον., 313.

(β) Έκ τῆς τοποθεσίας Φλαμπουριάρης τοῦ Χουδετσίου ἔχει ἀναφερθῇ λίθινον μινωικὸν ἀγγεῖον. Κρ. Χρον. 1960, 525.

(γ) Έκ μὴ ἀναφερομένης τοποθεσίας παρὰ τὸ Χουδέτσιον προέρχεται ΥΜ ΙΙΙ ἀγγεῖον τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου. Αρ. Cr., 263.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 456.

659. ΜΑΘΙΑ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1954, 515, 1957, 334. BCH 1958, 783. ΑΔ 1972 Χρον., 621, 624.

(α) Έκ δύο παρακειμένων τοποθεσιῶν εἰς τὴν θέσιν Καταλύματα, ΒΔ τοῦ χωρίου Μαθιά Πεδιάδος, ἀπεχουσὼν μεταξὺ των περὶ τὰ 200 μ., ἔχουν ἀναφερθῇ ἐκ τῆς πρώτης, γνωστῆς ὡς Φονιάς, οἶκημα τυχαίως εὑρεθὲν καὶ περιέχον 4-5 ΥΜ ΙΙΙ πίθους καὶ ἀποθέτης ΥΜ ΙΙΙ ὀστράκων καὶ ἐκ τῆς δευτέρας λείψανα οἰκισμοῦ μὲ πολυδῶματα κτήρια, περιλαμβάνοντα καὶ λιθίνην βάσιν κίονος, συνοδευόμενα δὲ ἀπὸ ΥΜ Ι τεμάχια πίθων. Κρ. Χρον. 1957, 334. BCH 1958, 783. ΑΔ 1972 Χρον., 621, 624.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σταυρόπλακα τῆς Μαθιάς ἀνεκαλύφθη ὑπὸ χωρικῶν τὸ ἔτος 1954 καὶ ἡρευνήθη ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1957 ταφικὸν σπήλαιον περιέχον περισσοτέρας τῶν τεσσάρων ταφὰς εἰς πίθους τῆς ΜΜ περιόδου, ἐκ μιᾶς τῶν ὁποίων προέρχεται, κατὰ πληροφoρίας τῶν χωρικῶν, σειρὰ χαλκῶν ξιφιδίων καὶ μονοστόμων πελέκεων τῆς Συλλογῆς Γιαμαλάκη. Κρ. Χρον. 1954, 515, 1957, 334.

(γ) Ὅμοιον ταφικὸν σπήλαιον πρὸς τὸ προηγούμενον ἔχει ἐντοπισθῇ παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκ Μαθιάς πρὸς τὸ χωρίον Ἀμοριανὸν ΒΑ αὐτῆς. Κρ. Χρον. 1954, 515.

ΥΜ Ι θέσις 217, ΥΜ ΙΙΙ 457.

660. ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ. ΠΜ θέσις 844. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Ῥημάμπελο. ΑΔ 1975 Χρον., 343.

ΥΜ Ι θέσις 219, ΥΜ ΙΙΙ 458.

661. ΧΟΥΜΕΡΙΟΝ. Παρὰ τὸ χωρίον Χουμέριον Μονοφατσίου εὑρέθη τυχαίως τὸ ἔτος 1963 ΜΜ-ΥΜ Ι λάρναξ. Κρ. Χρον. 1963, 406. ΑΔ 1964 Χρον., 443. BCH 1967, 781.

ΥΜ Ι θέσις 220.

662. ΓΕΡΑΚΙΟΝ. Έκ τοῦ χωρίου Γεράκιον Πεδιάδος προέρχεται ΜΜ σφραγιδόλιθος τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου. Αρ. Cr., 291.

663. ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΝ. ΠΜ θέσις 845. Κεραμικὴ καὶ χαλκᾶ ἀντικείμενα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Προφήτης Ἡλίας. BSA 1912-13,

35-47. ΑΔ 1934, 252-254, 1935, 245-256. ΠΑΕ 1935, 212-220. Kadmos 1962, 87-94.

ΥΜ Ι θέσις 221, ΥΜ ΙΙΙ Α 395, ΥΜ ΙΙΙ Β 528, γεωμ. 499.

664. ΚΑΜΑΡΑΙ. Νεολ. θέσις 560, ΠΜ 846. Κεραμική και άλλα εγρήματα εκ του σπηλαίου Μαύρη της τοποθεσίας (α) βορείως του χωρίου. ΜΑ (VI) 1895, 331-342. BSA 1912-13, 13-25. Αρ. Cr., 124, 147, 177. FCC, 178, 183.

ΥΜ Ι θέσις 223, ΥΜ ΙΙ 205, ΥΜ ΙΙΙ Α 397, ΥΜ ΙΙΙ Β 529, ΥΜ ΙΙΙ Γ 296, ύπομ. 120, πρωτογ. 290.

665. ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1916 Παράρτ., 22. Αρ. Cr., 292. LMC, 87 (ἀριθ. 14).

(α) Έκ της τοποθεσίας Δρύς του χωρίου Άγία Βαρβάρα Μονοφατίου προέρχεται κεραμικός τροχός του Μουσείου Ήρακλείου της ΥΜ ΙΙΙ περιόδου πιθανώς. Κρ. Χρον. 1963, 406. LMC, 87 (ἀριθ. 14).

(β) Έξ έτέρας τοποθεσίας της Άγίας Βαρβάρας προέρχεται λίθινον ΜΜ ειδώλιον του Μουσείου Ήρακλείου. ΑΔ 1916 Παράρτ., 22. Αρ. Cr., 292.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 461.

666. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΥΣΗ. (α) Έκ τοποθεσίας κειμένης παρά τὸ χωρίον Μεγάλη Βρύση Μονοφατίου έχουν αναφερθῇ επιφανειακή ΜΜ κεραμική και λίθινον ειδώλιον, παραδοθέν υπό χωρικού εις τὸ Μουσείον Ήρακλείου. ΑΔ 1916, 164-166.

(β) Έκ του ύψώματος "Αη Λιάς έγγὺς του χωρίου έχουν αναφερθῇ πιθανοί θαλαμοειδεῖς ΥΜ τάφοι. BCH 1960, 833.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 463.

667. ΠΑΡΤΙΡΑ. Νεολ. θέσις 562, ΠΜ 847. Καταστραφεῖσα ΜΜ-ΥΜ ΙΙ ἀγροικία εις τὴν τοποθεσίαν (γ) Μπετίνα. ΠΑΕ 1974, 240-241.

ΥΜ Ι θέσις 226, ΥΜ ΙΙ 207.

668. ΚΑΣΑΝΟΙ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1971, 284-285. ΑΔ 1972 Χρον., 621, 1973 Χρον., 572, 1981 Χρον., 390. Excavations 1975, 85. LMC, 78 (ἀριθ. 35).

(α) Έκ της τοποθεσίας Πετροκαλύβα του χωρίου Κασάνοι Πεδιάδος παρεδόθη εις τὸ Μουσείον Ήρακλείου τὸ έτος 1972 ΜΜ πήλινον ειδώλιον γυναικὸς εις τεμάχια. ΑΔ 1973 Χρον., 572.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μποῦγκες παρά τὸ χωρίον Κασάνοι ὁ Άλεξίου ἀνέσκαψε τὸ έτος 1971 δύο ΥΜ ΙΙΙ Β τάφους και ἐνετόπισε τρίτον καταστραφέντα κατά τὴν καλλιέργειαν. Ὁ πρῶτος (Α) ἦτο θαλαμοει-

δής και περιείχε δύο λάρνακες εις τεμάχια, τέσσαρα ΥΜ ΙΙΙ Α-Β άγγεϊα και έν λίθινον, δύο περόνας χαλκᾶς και μίαν έξ ύαλομάξης και ψήφους ὄρμων έκ τῆς αὐτῆς ὕλης . Ὁ δεύτερος τάφος (Β) ἦτο στενόν επίμηκες ὄρυγμα και περιείχεν μίαν πηλίνην λάρνακα, τρεῖς ΥΜ ΙΙΙ Β ψευδοστόμους άμφορεῖς και λιθίνας ψήφους ὄρμων. Ἐκ τοῦ καταστραφέντος τάφου (Γ) συνελέγησαν τεμάχια λάρνακος, φωλεόσχημον λίθινον άγγεϊον, δακτυλιοειδές άγγεϊον και ξυρὸν και μαχαίριον έκ χαλκοῦ. ΠΑΕ 1971, 284-285. ΑΔ 1972 Χρον., 621. LMC , 78 (άριθ.35).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σπιτάκια, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον νοτίως τοῦ χωρίου, ένετοπίσθη οἰκισμὸς ΜΜ και ΥΜ ΙΙΙ χρόνων, εἰς τὸν ὁποῖον άνήκε πιθανῶς τὸ νεκροταφεῖον τῆς προηγουμένης τοποθεσίας. ΑΔ 1981, 390.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 398, ΥΜ ΙΙΙ Β 532.

669. ΑΦΡΑΤΙΟΝ-ΑΡΚΑΔΕΣ. Βιβλιογραφία: Annuario 1927-29, 15-710. Αr. Cr., 314. ΑΔ 1963 Χρον., 313, 1965 Χρον., 561, 1969 Χρον., 415-418, 1970 Χρον., 455-460, 1971 Χρον., 499-500. Pini, 76 (άριθ. 67). Excavations 1975, 74. LMC, 75 (άριθ. 28). Μ-Χ, 218 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ D. Levi τὸ ἔτος 1924 ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀγίου Ἡλίου, παρὰ τὸ χωρίον Ἀφράτιον Πεδιάδος, ὁ ὁποῖος ταυτίζεται πρὸς τὴν άκρόπολιν τῶν άρχαίων Ἀρκάδων (Annuario 1927-29 ἔ.ά.), ὑπὸ τοῦ Σακελλαράκη τὸ ἔτος 1964 (ΑΔ 1965 Χρον., 561) και ὑπὸ τῆς Λεμπέση τὰ ἔτη 1968-1969, έξ άφορμῆς λαθρανασκαφῶν (ΑΔ 1969 Χρον., 415-418, 1970 Χρον., 455-460), ἔχουν φέρεῖ εἰς φῶς άρχιτεκτονικά λείψανα, ταφὰς και κεραμικὴν πρωτογεωμετρικῶν, γεωμετρικῶν και άρχαϊκῶν χρόνων. Annuario ἔ.ά. ΑΔ ἔ.ά. Pini, 76 (άριθ. 67). LMC, 75 (άριθ. 28). Μ-Χ, 218 κ. έ.

(β) Ἐκ μὴ καθοριζομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀφρατίου προέρχεται μικρὰ λάρναξ και ὁμὰς άγγείων τῆς άρχῆς τῶν παλαιοανακτορικῶν (ΜΜ) χρόνων και γεωμετρικὸς άμφορεὺς εἰς τεμάχια (ΑΔ 1963 Χρον., 313) ὡς και ΥΜ ΙΙΙ Γ άγγεϊον τῆς Συλλογῆς Μεταξᾶ. LMC, 75.

ΥΜ ΙΙΙ Γ θέσις 297, πρωτογ. 293, γεωμ. 501.

670. ΑΝΕΓΥΡΟΙ. Βιβλιογραφία: PMn II, 77-79. Αr. Cr., 124, 176, 233. ΠΑΕ 1971, 284, 287-290. ΑΔ 1972 Χρον., 621. Excavations 1975, 73. LMC, 95 (άριθ. 15).

Μικρὰ άνασκαφή τῆς Λεμπέση τὸ ἔτος 1971 παρὰ τὸ χωρίον Ἀνέγυροι Καινουργίου, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὁποῖου ὁ Evans εἶχεν έντοπίσει ΜΜ-ΥΜ Ι φυλακεῖον (PMn II, 77-79. Αr. Cr., 124, 176), άπεκά-

λυσε MM-YM I ἀρχιτεκτονικά λείψανα καὶ ἀποθέτην καλυπτόμενα ἀπὸ ἐπιφανειακὸν στρῶμα, περιέχον λείψανα τοίχου, λιθίνους τριπτήρας, τεμάχιον κεραμικοῦ τροχοῦ καὶ YM III B ὄστρακα. ΠΑΕ 1971, 284, 287-290.

YM I θέσις 227α, YM III B 533α.

671. ΚΑΛΑΘΙΑΝΑ. ΠΜ θέσις 850. Λείψανα MM οἰκισμοῦ, δέκα οἰκίαι τοῦ ὁποίου ἡρευνήθησαν, καὶ κυκλοτερὴς ΠΜ τάφος χρησιμοποιηθεὶς καὶ κατὰ τὴν MM περίοδον. VTM, 81-87. TM, 170 (ἀριθ. 16).

672. ΡΟΥΦΑΣ. ΠΜ θέσις 851. Ἐπιφανειακά MM ὄστρακα. PMn II, 80. Ar. Cr., 292.

YM θέσις 467.

673. ΒΑΛΗΣ. ΠΜ θέσις 852. Δύο MM ἀγγεῖα καὶ ἄλλα πιθανῶς εὐρήματα ἐκ τοῦ ΠΜ κυκλοτεροῦς τάφου. BCH 1926, 578. AJA 1927, 127. TM, 171 (ἀριθ. 52).

YM III θέσις 468.

674. ΤΥΜΠΑΚΙΟΝ. Βιβλιογραφία: MA 1899, 296. PMn II, 90. Κρ. Χρον. 1957, 339. Pini, 93 (ἀριθ. 110). Excavations 1975, 97-98. LMC, 113 (ἀριθ. 7).

Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Τυμπάκιον Πυργιωτίσσης ἔχουν ἀναφερθῇ λείψανα οἰκιῶν, MM τάφοι, MM κεραμικὴ (MA 1899, 296. PMn II, 90. Κρ. Χρον. 1957, 339) καὶ YM III ὄστρακα εὐρισκόμενα εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεταννικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. LMC, 113 (ἀριθ. 7).

YM III θέσις 469.

675. ΑΓΙΟΙ ΔΕΚΑ-ΓΟΡΤΥΣ. Νεολ. θέσις 564. Λίθινα MM πιθανῶς ἀγγεῖα ἐκ τῆς πέριξ τῆς ἀκροπόλεως περιοχῆς. Annuario 1914, 372-373, 1925-26, 2. Ar. Cr., 177.

YM I θέσις 227, YM III B 539, YM III Γ 301, ὑπομ. 123, πρωτογ. 296, γεωμ. 504.

676. ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ. ΠΜ θέσις 853. Μέρος τῆς κεραμικῆς τῆς θέσεως ἔχει ταξινομηθῇ ὡς MM. Ar. Cr., 292.

677. ΣΚΙΝΙΑΣ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1964 Χρον., 443, 1965 Χρον., 554, 1966 Χρον., 409, 1968 Χρον., 403.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δεμάτι παρὰ τὸ χωρίον Σκινιάς Μονοφασίου ἔχει εὐρεθῇ ἀνδρικὸν MM πήλινον εἰδῶλιον προσκεκολλημέ-

νον εις τὸ ἐσωτερικὸν σκεύους καὶ κεφαλὴ ἑτέρου ὁμοίου εἰδωλίου. ΑΔ 1964 Χρον., 443, 1966 Χρον., 409.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Κάστελλος τοῦ Σκινιά συνελέγη (ΥΜ ΙΙΙ) λάρναξ κοσμουμένη διὰ παραστάσεων ὀκταπόδων. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

(γ) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σγουροκέφαλα παρὰ τὸν Σκινιάν ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι, ὄστρακα καὶ χαλκοὺς διπλοὺς πέλεκυς. ΑΔ 1965 Χρον., 554.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 472.

678. ΒΙΑΝΝΟΣ. ΠΜ θέσις 854. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφαί, κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Γαλανὰ Χαράκια (Κρ. Χρον. 1954, 512-513, 1956, 416-417), ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Λιγαρᾶς (BSA 1964, 83, ἀριθ. 36, 2) καὶ ΠΜ-ΜΜ σφραγιδόλιθος ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Κάτω Βιάννου. Κρ. Χρον. 1956, 420.

ΥΜ Ι θέσις 229, ΥΜ ΙΙΙ Α 404, ΥΜ ΙΙΙ Β 541.

679. ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙΟΝ. Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφὴ τῆς Λεμπέση τὸ ἔτος 1977 εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλαγιάδα, περὶ τὰ 400 μ. ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κεφαλοβρύσιον Βιάννου, ἀπεκάλυψε λείψανα ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγροικίας. ΠΑΕ 1977, 418.

ΥΜ Ι θέσις 230.

680. ΓΚΑΓΚΑΛΑΙ. ΠΜ θέσις 855. Κυκλοτερεῖς τάφοι περιέχοντες κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Βοροῦ. ΑΔ 1930-31, 137-170.

681. ΑΜΙΡΑΣ. ΠΜ θέσις 856. Ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Χῶροι καὶ (β) Ἀρκαλοκέφαλο. BSA 1964, 86-87 (ἀριθ. 40, 1-2).

ΥΜ Ι θέσις 232, ΥΜ ΙΙΙ 473.

682. ΚΑΤΩ ΣΥΜΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1972, 193-203, 1973, 188-189, 1974, 222-227, 1975, 322-329, 1976, 400-407, 1977, 403-418, 1981, 380-396, 1983, 348-366. AAA 1973, 104-114. Excavations 1975, 85. LMC, 119-120 (ἀριθ. 10). Μ-Χ, 114. Ἔργον 1984, 97-102, 1985, 72-76, 1986, 138-139, 1987, 129-133, 1988, 149-156, 1989, 140-141.

(α) Ἀνασκαφαὶ τῆς Λεμπέση μετ' ἄλλων ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1972-1977 καὶ 1981-1990 εἰς τὴν τοποθεσίαν Κρύα Βρύση, κειμένην 6 χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Κάτω Σύμη Βιάννου καὶ εἰς ὕψος 1200 μ., ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀποκαλύψεως λειψάνων ἱεροῦ τῶν ἱστορικῶν

χρόνων κατά την διάρκεια των εργασιών δια την κατασκευήν οδοῦ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς ἀρχιτεκτονικά λείψανα, κεραμικήν καὶ ἄλλα εὐρήματα ἱεροῦ ἰδρυθέντος κατὰ τὴν ΜΜ περίοδον καὶ χρησιμοποιουμένου συνεχῶς μέχρι τοῦ 3ου μ.Χ. αἰῶνος, διακρινομένου δὲ εἰς 12 ἐπαλλήλους (Ἔργον 1988, 149-150, εἰκ. 122) ἀρχιτεκτονικὰς φάσεις. ΠΑΕ ἔ.ἀ. Ἔργον ἔ.ἀ.

(β) Ἔργασίαι παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῆς οδοῦ ἀπεκάλυψαν ἀρχιτεκτονικά λείψανα, καλυπτόμενα ἀπὸ στρῶμα καταστροφῆς καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ ΥΜ III Γ ὄστρακα, ἐν οἷς καὶ ἐν πρωτογεωμετρικόν. ΠΑΕ 1975, 329.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλακόμουρο, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ φέροντος τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου λόφου Καλές, νοτίως τοῦ χωρίου, ἔχουν ἐντοπισθῇ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ὄστρακα μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν οἰκισμοῦ «πρωτοελληνικῶν» χρόνων. ΠΑΕ 1972, 193, 203, 1975, 329.

(δ) Ἐκ Κάτω Σύμης τέλος ἔχει ἀναφερθῇ λίθινον ἀγγεῖον καὶ κεραμικὴ τῆς ΥΜ I περιόδου. Αἱ. Cr., 235.

ΥΜ I θέσις 233, ΥΜ II 209, ΥΜ III A 407, ΥΜ III B 545, ΥΜ III Γ 303, ὑπομ. 125, πρωτογ. 298, γεωμ. 505.

683. ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ. Νεολ. θέσις 566, ΠΜ 857. Ἡ ἀρχαιότερα περίοδος τῆς βασιλικῆς ἐπαύλεως, τοῦ οἰκισμοῦ καὶ τοῦ κυκλοτεροῦς τάφου Β, ὡς καὶ ἡ τελευταία χρῆσις τοῦ τάφου Α μετὰ τῆς συνοδευούσης τὰ λείψανα ταῦτα κεραμικῆς καὶ τῶν λοιπῶν εὐρημάτων, ἀνήκουν εἰς τὴν ΜΜ περίοδον. Αἱ. Cr., 124, 177. Annuario 1977, 20-28. Pini, 76 (ἀριθ. 109).

ΥΜ I θέσις 234, ΥΜ II 210, ΥΜ III A 408, ΥΜ III B 546, ΥΜ III Γ 304, ὑπομ. 126, πρωτογ. 299, γεωμ. 506.

684. ΦΑΙΣΤΟΣ. Νεολ. θέσις 567, ΠΜ 858. Εἰς τὴν ΜΜ περίοδον ἀνήκει τὸ ἀρχαιότερον ἀνάκτορον καὶ ἡ ἀρχαιότερα περίοδος τοῦ οἰκισμοῦ εἰς τὴν τοποθεσίαν (α) ἀκρόπολιν τῆς ἀρχαίας Φαιστοῦ (Αἱ. Cr., 125, 147, 178. PMF I, 159-453, PMF II, 3-587. Festos I-II) καὶ ὁ οἰκισμὸς τῆς τοποθεσίας (β) Πατρικίεζ. Festos II, 747-756. Αἱ. Cr. 1965, 27-109.

ΥΜ I θέσις 235, ΥΜ II 211, ΥΜ III A 409, ΥΜ III B 547, ΥΜ III Γ 305, ὑπομ. 127, πρωτογ. 300, γεωμ. 507.

685. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΝ. ΠΜ θέσις 859. Λείψανα τοίχων καὶ ἄφθονος ΜΜ κεραμικῆ καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Κορανιὸς (ΑΔ 1978 Χρον., 357) καὶ (β) Ἀποθέστρες-Σφακορύακο. PMn II, 90. BSA 1932-33, 89. ΑΔ 1978 Χρον., 357, 1979 Χρον., 383-384.

ΥΜ I θέσις 236.

686. ΠΕΡΒΟΛΑ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1957, 332. ΠΑΕ 1957, 147. BSA 1964, 81 (ἀριθ. 33, 1).

Εἰς τὴν τοποθεσίαν Καῖδονα, παρὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ χωρίου Περβόλα Βιάννου, ἀνεκαλύφθη κατὰ τὴν καλλιέργειαν τὸ ἔτος 1957 μέγα ΜΜ ΙΙΙ-ΥΜ Ι κτήριο ἐκ πελεκητῶν λίθων. BSA 1964, 81 (ἀριθ. 33, 1).

ΥΜ Ι θέσις 237.

687. ΚΑΜΗΛΑΡΙΟΝ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1957, 335, 1958, 480, 1959, 383-384. Annuario 1961-62, 7-148, 1972-73, 515-525. ΑΔ 1964 Χρον., 443, 1973-74 Χρον., 914-916. Pini, 81-82 (ἀριθ. 108). ΤΜ, 170 (ἀριθ. 20-22). Excavations 1975, 84. Festos I, 701-746. LMC, 101-102 (ἀριθ. 2).

(α) Ἐπὶ τοῦ ὕψους Γρηγόρη Κορφῇ, περὶ τὸ 1,5 χιλιόμετρον ΒΔ τοῦ χωρίου Καμηλάριον Πυργιωτίσσης (Annuario 1961-62, 10 εἰκ. 2), ὅπου ὁ Ἀλεξίου εἶχεν ἀνασκάψει τὸ ἔτος 1958 ἱερὸν καὶ ἀποθέτην ἱστορικῶν χρόνων, περιέχοντα εἰδῶλια καὶ ἐγκατεστημένον ἐντὸς μινωικοῦ θολωτοῦ τάφου (Κρ. Χρον. 1957, 335), Ἱταλοὶ ἀρχαιολόγοι ἠρεύνησαν τὸ ἔτος 1959 κυκλοτερῆ ΜΜ τάφον, ἐπαναχρησιμοποιηθέντα κατὰ τὴν ΥΜ ΙΙΙ Α περίοδον, παρὰ τὸν ὅποιον βραδύτερον ἐνετοπίσθη καὶ δεύτερος ὁμοῖος τάφος. Κρ. Χρον. 1959, 383-384. Annuario 1961-62, 7-106. Festos I, 703-741. ΤΜ, 170 (ἀριθ. 20, 22).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μυλωνᾶ Λάκκος, ἀνατολικῶς τῆς προηγούμενης τοποθεσίας, Ἱταλοὶ ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν παρεμφερῆ πρὸς τοὺς προηγούμενους καὶ τῆς αὐτῆς χρονικῆς περιόδου κυκλοτερῆ τάφον. Κρ. Χρον. 1959, 383. Annuario 1961-62, 107-108. Festos I, 742-743. ΤΜ, 170 (ἀριθ. 21).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σελλί, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΔ τοῦ χωρίου, Ἱταλοὶ ἀνέσκαψαν τὸ ἔτος 1973 ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα συνοδευόμενα ἀπὸ ΜΜ-ΥΜ Ι κεραμικὴν. Annuario 1972-73, 515-525. ΑΔ 1973-74 Χρον., 914-916.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀλυσαντράκι τοῦ Καμηλαρίου ἔχει ἀνακαλυφθῆ πρωτογεωμετρικὸς τάφος περιέχων ταφικὸν πῖθον συνοδευόμενον ἀπὸ 7 πρωτογεωμετρικὰ ἀγγεῖα. Κρ. Χρον. 1958, 480. Pini, 81-82 (ἀριθ. 108, 2).

(ε) Εἰς τὰς τοποθεσίας Κορανιά καὶ Γρᾶ Ἐλῆ ἔχουν ἐντοπισθῆ, εἰς τὴν πρώτην θέσιν ΥΜ Ι ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα (Κρ. Χρον. 1958, 480) καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἀποθέτης ΥΜ Ι ἱεροῦ περιέχων εἰδῶλια. ΑΔ 1964 Χρον., 443.

ΥΜ Ι θέσις 238, ΥΜ ΙΙΙ Α 410, πρωτογ. 301.

688. ΧΟΝΔΡΟΣ. ΠΜ θέσις 861. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς

MM περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Κεφάλι Λαζανᾶ, (δ) ῥουσσές, (ε) Κάστελλος, (ς) Τούρκισσα-Ξυναχλάδα καὶ (ζ) Μπουμποῦλι-ῚΑμύγδαλοι, MM ταφαὶ ἐντὸς ἀγγείων ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) ῚΑρκαλιές καὶ (η) Μέλιος καὶ λίθινος MM λύχνος ἐκ τῆς τοποθεσίας (θ) Καστρί. Κρ. Χρον. ἔ.ᾶ. ΠΑΕ ἔ.ᾶ. ΑΔ ἔ.ᾶ. BSA 1964, 81-82 (ᾶριθ. 33). ΑΔ 1978 Χρον., 359.

YM I θέσις 239, YM III A 411, YM III B 548.

689. ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Βιβλιογραφία: Αρ. Cr., 297. Κρ. Χρον. 1958, 481. BSA 1964, 88-89 (ᾶριθ. 41). Pini, 94. LMC, 119 (ᾶριθ. 8).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν ῚΕριζόγραμμας, ΒΔ τοῦ χωρίου ῚΆγιος Βασίλειος Βιάννου (BSA 1964, 88, εἰκ. 18), ἀνευρέθη κατὰ πληροφoρίας χωρικῶν τὸ ἔτος 1958 YM πηλίνη λάρναξ καὶ πίθος. Κρ. Χρον. 1958, 481. BSA 1964, 88 (ᾶριθ. 41, 1). Pini, 94. LMC, 119.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Δρακιανᾶ, ἐγγὺς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1964, 88, εἰκ. 18), ἔχουν εὔρεθῆ, κύπελλον ἐκ στεατίτου καὶ πῆλινα μινωικά πιθανῶς ἀγγεῖα. Αρ. Cr., 297. BSA 1964, 88 (ᾶριθ. 41, 1).

(γ) ῚΕπὶ τοῦ βραχῶδους ὑψώματος Ζωνική, ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1964, 88, εἰκ. 18), ἔχουν ἐντοπισθῆ πιθανὰ λείψανα τοίχων καὶ MM-YM I ὄστρακα. BSA 1964, 88 (ᾶριθ. 41, 2).

(δ) ῚΕπὶ τοῦ ὑψώματος Πατέλα, βορείως τοῦ χωρίου καὶ ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (BSA 1964, 88, εἰκ. 18), ἔχουν ἐντοπισθῆ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακά MM καὶ YM I πιθανῶς ὄστρακα. BSA 1964, 88 (ᾶριθ. 41, 3).

YM I θέσις 241.

690. ΚΑΛΑΜΙΟΝ. ΠΜ θέσις 862. Σπηλαιοειδεῖς τάφοι καὶ MM κεραμική ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) ῚΆγία Παρασκευή. ΠΑΕ 1967, 211-212. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

YM I θέσις 242, YM III A 412.

691. ΠΛΑΤΑΝΟΣ. ΠΜ θέσις 863. Οἱ τρεῖς ΠΜ κυκλοτερεῖς τάφοι τῆς θέσεως ἐχρησιμοποιήθησαν μέχρι τῆς MM II περιόδου (VTM, 88-125. TM, 171, ᾶριθ. 43-45), εἰς τὴν MM περίοδον ἀνήκει ἐπὶ πλέον φρεατόσχημος ἀποθέτης περιέχων MM κεραμικήν, ὃ ὁποῖος εὔρεθῆ βραδύτερον. Κρ. Χρον. 1951, 445.

YM III θέσις 475.

692. ΣΙΒΑ. ΠΜ θέσις 864. Οἱ δύο κυκλοτερεῖς ΠΜ τάφοι οἱ ἀνασκαφέντες

ὕπὸ τῶν Ἱταλῶν ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ κατὰ τὴν ΜΜ περίοδον. ΤΜ, 71 (ἀριθ. 49-50).

ΥΜ θέσις 476.

693. ΚΟΥΣΕΣ. ΠΜ θέσις 865. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) τοῦ Βραχνοῦ ὁ Λάκκος (ΑΔ 1924-25, 53-77) καὶ πιθανὰ λείψανα οἰκισμοῦ καὶ κυκλοτερῆς ΠΜ-ΜΜ Ι τάφος ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Σόπατα. ΑΔ 1979 Χρον., 384. ΥΜ Ι θέσις 243, ΥΜ ΙΙΙ Α 413.

694. ΑΠΕΣΩΚΑΡΙΟΝ. ΠΜ θέσις 866. Οἱ δύο ἀνασκαφέντες κυκλοτερεῖς μετὰ προσκτισμάτων τάφοι καὶ τὰ συνοδεύοντα αὐτοὺς εὐρήματα ἀνήκουν εἰς πρωίμους ΜΜ χρόνους. FK, 13-26. ΑΔ 1964 Χρον., 441. ΤΜ, 170 (ἀριθ. 9-10).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 478.

695. ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Λειβαδίτης τοῦ Μεσοχωρίου Μονοφατσίου προέρχονται πέντε ΜΜ λίθινα ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἑρακλείου κατασχεθέντα ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς. ΑΔ 1969 Χρον., 414.

696. ΠΟΜΠΙΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 90. Ar. Cr., 292 (Bobia). ΑΔ 1968 Χρον., 403. ΠΑΕ 1974, 241. LMC, 95 (ἀριθ. 16).

(α) Παρὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τοῦ χωρίου Πόμπια Καινουργίου ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα. BSA 1932-33, 90. Ar. Cr., 292.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παλιόστερνο παρὰ τὴν Πόμπιαν ἀνεκαλύφθη κατὰ τὴν καλλιέργειαν ΥΜ ΙΙΙ Β θαλαμοειδὲς τάφος περιέχων μικρὸν ψευδόστομον ἀμφορέα καὶ χαλκοῦν μαχαίριον. ΠΑΕ 1974, 241. LMC, 95 (ἀριθ. 16).

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μεγάλῃ Βίγλα παρὰ τὸ χωρίον ἔχει ἐντοπισθῇ πιθανὸν μινωικὸν ἱερὸν κορυφῆς. ΑΔ 1968 Χρον., 403.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 549.

697. ΣΤΑΒΙΑΙ. ΠΜ θέσις 868. Οἱ 4 κυκλοτερεῖς τάφοι τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἁγία Εἰρήνη καὶ (β) Δρακόνες ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ κατὰ τὴν ΜΜ περίοδον. VTM, 51-53, 76-80. ΤΜ, 170 (ἀριθ. 1-2, 14-15).

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 479.

698. ΠΑΝΑΓΙΑ. Ἐκ τῆς τοποθεσίας Πατέλα παρὰ τὸ χωρίον Παναγία Μονοφατσίου κτηνοτρόφος συνέλεξεν ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἱκανὰ τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξιν ΜΜ ἱεροῦ κορυφῆς εἰς τὴν θέσιν. Κρ. Χρον. 1955, 567. Excavations 1975, 92.

699. ΒΑΣΙΛΙΚΗ. ΠΜ θέσις 870. Κεραμική και άλλα ΜΜ εύρηματα εκ τάφων των τοποθεσιών (α) Πορτί και (γ) Σαλάμη-Κουτσοκέρα (VTM, 53-69, 73-75) και επιφανειακά ΜΜ ὄστρακα εκ των τοποθεσιών (β) Γυροκεφάλα και (δ) βόρειον ἄκρον τοῦ χωρίου. BSA 1932-33, 86-87.
ΥΜ θέσις 481.
700. ΠΙΤΣΙΔΙΑ-ΚΟΜΜΟΣ. Νεολ. θέσις 568, ΠΜ 872. Ἀρχιτεκτονικά λείψανα και κεραμική τῆς ΜΜ περιόδου. ΑΔ 1976-1981 ἔ.ἂ. Hesperia 1977-1986 ἔ.ἂ. Kommos II, 27-48, 64-190.
ΥΜ I θέσις 245, ΥΜ II 212, ΥΜ III A 415, ΥΜ III B 550, πρωτογ. 304, γεωμ. 510.
701. ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΟΣ-ΙΝΑΤΟΣ. Νεολ. θέσις 569. Ὀστρακα τῆς ΜΜ περιόδου εκ τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (β) Λαρνάκι. ΑΔ 1966 Χρον., 409.
ΥΜ III θέσις 482, πρωτογ. 305, γεωμ. 511.
702. ΚΕΡΑΤΟΚΑΜΠΟΣ. (α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Τραπεζα παρὰ τὸ χωρίον Κερατόκαμπος Βιάννου ἔχει ἐντοπισθῇ ΜΜ-ΥΜ I οἰκισμός. ΑΔ 1981 Χρον., 390.
(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἀη Γιάννη Πλάκα παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀναποδάρη ἔχει ἐντοπισθῇ ἐκτεταμένος ΜΜ-ΥΜ I οἰκισμός. ΑΔ 1981 Χρον., 390.
(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ληστής, περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ἀνατολικῶς τῆς προηγουμένης τοποθεσίας ἔχει ἐντοπισθῇ ἀγροικία ἢ μικρὸς οἰκισμός των ΜΜ-ΥΜ I περιόδων. ΑΔ 1981 Χρον., 390.
(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ οἰκισμοῦ Καστρί παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Κερατοκάμπου ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ, ΥΜ III ὄστρακα και τεμάχιον μικροῦ λιθίνου ἀγγείου. BSA 1964, 82-83 (ἀριθ. 34).
ΥΜ I θέσις 246, ΥΜ III 483.
703. ΑΡΒΗ. Νεολ. θέσις 570, ΠΜ 873. Κεραμική τῆς ΜΜ περιόδου και λείψανα τοίχων εκ των τοποθεσιών (β) Βίγλα (BSA 1964, 84, ἀριθ. 37), (δ) Ἀλυκὴ ἢ Τρόχαλοι, (ς) Καμίνι, (ζ) Τάρταρι-Κόμιτας και (η) Ψαρή Φοράδα. BSA 1986 (ἀριθ. 39), 91 (ἀριθ. 42, 3), 91-92 (ἀριθ. 42, 4). ΠΑΕ 1967, 212.
ΥΜ I θέσις 247, ΥΜ II 213, ΥΜ III A 416, ΥΜ III B 551, ΥΜ III Γ 306, γεωμ. 512.
704. ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΛΛΟΣ. Νεολ. θέσις 571, ΠΜ 874. Κεραμική τῆς ΜΜ περιόδου εκ τοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (α) ΝΔ τοῦ χωρίου και θολωτός, ΜΜ κυρίως, τάφος μετὰ προσκτισμάτων περιεχόντων λίθινα και

- πήλινα άγγεία και άλλα εύρηματα. AAA 1968, 50-52. ΑΔ 1968 Χρον., 403. ΤΜ, 170 (άρθ. 8).
705. ΚΟΥΜΑΣΑ. ΠΜ θέσις 875. Οί τρεις ΠΜ κυκλοτερείς τάφοι (Α-Β, Ε) και ό όρθογώνιος Γ της τοποθεσίας (α) Τσαχαλιάς έχρησιμοποιήθησαν και κατά την ΜΜ περίοδον, εις την όποιαν έν μέρει ανήκουν και οί οικισμοί και τό ιερόν τών τοποθεσιών (β) Κορακιές και (γ) Τσιγκούνια. VTM, 3-50. ΤΜ, 170 (άρθ. 27-29). Ausonia (II) 1907 (Παράρτ.), 124. BCH 1969, 181.
ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 418, ΥΜ ΙΙΙ Β 552.
706. ΜΟΝΗ ΟΔΗΓΗΤΡΙΑΣ. ΠΜ θέσις 876. Έπιφανειακά ΜΜ όστρακα έξ οικισμών και τάφοι χρησιμοποιηθέντες και κατά την ΜΜ περίοδον έκ τών τοποθεσιών (α) Καμινόσπηλια (RA 1966 (I), 54), (β) Άμπελιού Κορφάλι (RA έ.ά. ΠΑΕ 1975, 525-526) και (γ) Άγιοφάραγγο. BSA 1977, 30-72 (εικ. 34), 1982, 1-57.
ΥΜ Ι θέσις 248, ΥΜ ΙΙΙ Β 553.
707. ΚΡΟΤΟΣ. ΠΜ θέσις 878. Είς την ΜΜ περίοδον ανήκει κυρίως ό τάφος της τοποθεσίας (α) Χριστός (VTM, 70-72. ΤΜ, 170, άρθ. 11) και έν μέρει ό τάφος της τοποθεσίας (γ) Άσπρα Χαράκια (BCH 1984, 833. JHS 1984 AR, 64) ώς και έπιφανειακοί τοίχοι και όστρακα της τοποθεσίας (δ) Γουλοφάραγγο. BSA 1932-33, 87.
ΥΜ Ι θέσις 249, ΥΜ ΙΙΙ 485.
708. ΚΑΠΕΤΑΝΙΑΝΑ. Βιβλιογραφία: ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1961-62 Χρον., 287-288. Κρ. Χρον. 1963, 384.
(α) Έκ της τοποθεσίας Λινάρδου Σελλί, περί τὰ 300 μ. βορείως του χωρίου Καπετανιανά Μονοφατσίου, έχει αναφερθή όρθογώνιον οικοδόμημα, μινωικά όστρακα και τεμάχιον πηλίνου ειδωλίου ταύρου. ΑΔ 1961-62 Χρον., 288. Κρ. Χρον. 1963, 384.
(β) Άνασκαφή τών Πλάτωνος και Δαβάρα τό έτος 1961 εις την τοποθεσίαν Μετζολατί, παρά την κορυφήν Κόφινας τών Άστερουσιών όρέων, εις απόστασιν μιās και ήμισείας ώρας από τών Καπετανιανών, απέκάλυψε λείψανα ΜΜ ιεροῦ και αποθέτην περιέχοντα ΜΜ κεραμικήν, ειδώλια και χαλκά μαχαίρια. ΑΔ 1960 Χρον., 261, 1961-62 Χρον., 287-288. Κρ. Χρον. 1963, 384.
709. ΚΑΛΟΙ ΛΙΜΕΝΕΣ. Νεολ. θέσις 573, ΠΜ 879. Έπιφανειακοί τοίχοι συνδευόμενοι από ΜΜ όστρακα και θολωτοί ΠΜ-ΜΜ τάφοι έκ τών τοποθεσιών (β) κάτω Άγιοφάραγγο (BSA 1977, 31, 47, 58-59, 60-61, θέσεις: Ε4 20, W 7-8, 11), (γ) δυτικῶς τών Καλῶν Λιμένων και (δ-ε) πε-

ριοχή ἀρχαίας Λασαίας. BSA 1975, 17-36. ΑΔ 1979 Χρον., 382-383.
ΥΜ Ι θέσις 250.

710. ΛΕΝΤΑΣ-ΛΕΒΗΝ. ΠΜ θέσις 880. Πέντε ΠΜ-ΜΜ θολωτοί τάφοι ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Παπούρα-Γερόκαμπος καὶ Ζερβοῦ (Κρ. Χρον. ἔ.ἀ. ΑΔ ἔ.ἀ. ΤΜ, 170-171, ἀριθ. 31-35) καὶ λείψανα οἰκισμοῦ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Τρυπητή. ΡΜη ΙΙ, 83. ΑΔ 1967 Χρον., 484.
ΥΜ Ι θέσις 251, γεωμ. 513.

Δ. ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

711. ΔΡΑΓΟΝΑΔΑ. Ἔρευναι τοῦ Bosanquet τὸ ἔτος 1908 εἰς σπήλαιον τῆς νησίδος Δραγονάδα, τῆς μεγαλυτέρας τοῦ συγκροτήματος τῶν Διονυσιάδων νήσων παρὰ τὴν ΒΑ ἀκτὴν τῆς Κρήτης, ἀπεκάλυψαν ΜΜ κεραμικὴν. BSA 1907-8, 429. Αρ. Cr., 292. BCH 1959, 533 (μετὰ χάρτου).
712. ΕΛΟΥΝΤΑ-ΟΛΟΥΣ. ΠΜ θέσις 881. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Μαυρικιανὸν (ΝΜ, 1-4, 47-50) καὶ ΜΜ σφραγιδόλιθος ἐκ τῆς θέσεως εὐρίσκεται εἰς τὴν Συλλογὴν Μεταξᾶ. CMS, 10 (ἀριθ. 132).
ΥΜ Ι θέσις 252, ΥΜ ΙΙ 214, ΥΜ ΙΙΙ Α 421, ΥΜ ΙΙΙ Β 556, ὑπομ. 135, πρωτογ. 308, γεωμ. 518.
713. ΒΑΪ. ΠΜ θέσις 882. Ἱερὸν κορυφῆς καὶ τεμάχια εἰδωλίων τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Κεφάλαι. ΑΔ 1972 Χρον., 651.
ΥΜ Ι θέσις 253.
714. ΣΗΤΕΙΑ. ΠΜ θέσις 884. Λείψανα ΜΜ-ΥΜ Ι οἰκοδομημάτων καὶ ΜΜ σπηλαιοειδοῦς τάφου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἐντὸς τῆς πόλεως (ΠΑΕ 1953, 292) καὶ ΜΜ-ΥΜ Ι ἔπαυλις ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Μάναρη. ΠΑΕ 1952, 636-639, 1953, 288-291, 1954, 361-363.
ΥΜ Ι θέσις 254, ΥΜ ΙΙΙ Α 423, πρωτογ. 309, γεωμ. 519.
715. ΠΕΤΡΑΣ. ΠΜ θέσις 885. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου. BSA 1901-2, 282-285. BMC Ι (Ι), 85 (ἀριθ. Α 507-509). Αρ. Cr., 126, 293. ΑΔ 1980 Χρον., 232, ΑΔ 1986 Μελέτες, 340-400. ΑΕ 1989, 121-128.
ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 557.
716. ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟΝ. Νεολ. θέσις 576, ΠΜ 886. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, τάφοι, κεραμικὴ καὶ ἄλλα ΜΜ εὐρήματα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Καστρί, (ς) Σαραντάρι, (ζ) Ῥουσσόλακκος, (η) Ἀκρωτήρι-Βλυχάδες-Ἄσπα, (ι) Πετσοφᾶς, (ια) Μόδι καὶ (ιβ) Πλάκα. BSA 1901-2 ἕως 1905-6

ξ.ά. BSA Suppl. I (1923), 9-21, BSA 1939-40, 38-56. Ar. Cr., 125, 147, 178. BSA 1965, 251, 1980, 115-126, 1984, 419-422. ΑΔ 1972 Χρον., 652-653, 1976 Χρον., 374, 380-381, ΑΔ 1977 Μελέται, 65-69, ΑΔ 1986 Χρον., 236-237.

ΥΜ Ι θέσις 255, ΥΜ ΙΙ 215, ΥΜ ΙΙΙ Α 424, ΥΜ ΙΙΙ Β 558, ΥΜ ΙΙΙ Γ 311, γεωμ. 521.

717. ΑΓΙΑ ΦΩΤΙΑ. Νεολ. θέσις 577, ΠΜ 887. Κυκλοτερείς τοίχοι, περίβολος, ταφαί καί κεραμική ἐκ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (β) Κουφωτός. ΠΑΕ 1959, 218.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 489, πρωτογ. 311.

718. ΠΙΝΑΚΙΑΝΟΝ. Νεολ. θέσις 578, ΠΜ 888. Ἐπιφανειακά λείψανα τοίχων καί πιθανὰ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἀγίου Γεωργίου Παπούρα, (γ) τοῦ Σταυράκου ὁ Λάκκος καί (δ) Καρδαμούτσα ὡς καί χαλκοῦς, ΜΜ πιθανῶς, διπλοῦς πέλεκυς ἐκ τῆς τελευταίας τοποθεσίας. Lasithi, 38-40 (ἀριθ. 2-4).

ΥΜ Ι θέσις 256, ΥΜ ΙΙΙ 490, πρωτογ. 312, γεωμ. 522.

719. ΛΑΓΟΥ. Βιβλιογραφία: JHS 1937, 140-141, 1938, 233-236. BSA 1937-38, 57-145, 1960, 1-37. Ar. Cr., 124, 291, 294, 324, 325. Κρ. Χρον. 1951, 142-144. ΑΔ 1966 Χρον., 409, 1983 Χρον., 335-375. Pini, 93 (ἀριθ. 37). Excavations 1975, 59, 60, 70 (Lagou, Karphi). M-X, 107, 291. Lasithi, 40-42 (ἀριθ. 5-9).

(α) Ἀνασκαφαί τοῦ Pendlebury καί ἄλλων Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων τὰ ἔτη 1937-1939 ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Καρφί, περὶ τὰ 1400 μ. βορείως τοῦ χωρίου Λαγοῦ Λασιθίου (BSA 1980, 270, εἰκ. 2, ἀριθ. 1), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα ΜΜ ἱεροῦ (Κρ. Χρον. 1951, 142-144) καί ΥΜ ΙΙΙ Γ καί ὑπομινωικῶν χρόνων οἰκισμὸν καί τάφους ὡς καί μεμονωμένα εὐρήματα πρωτογεωμετρικῶν καί γεωμετρικῶν χρόνων. BSA 1937-38, 57-145, 1960, 1-37. LMC, 121 (ἀριθ. 1). Lasithi, 40 (ἀριθ. 5). M-X, 107. κ.έ. ΑΔ 1983 Χρον., 375.

(β) Ἐκ τοῦ λόφου Κεφάλι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει ἰδρυθῇ τὸ χωρίον Λαγοῦ, ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ Α-Β, πρωτογεωμετρικά πιθανῶς, γεωμετρικά καί ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. Lasithi, 41 (ἀριθ. 7).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λαγοῦ προέρχονται δύο πιθανὰ πρωτογεωμετρικά ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΔ 1966 Χρον., 409.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 426, ΥΜ ΙΙΙ Β 559, ΥΜ ΙΙΙ Γ 312, ὑπομ. 138, πρωτογ. 313, γεωμ. 523.

720. ΤΖΕΡΜΙΑΔΟΝ. Νεολ. θέσις 579, ΠΜ 889. Λείψανα κατοικήσεως, τάφοι

καὶ κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) σπήλαια Με-
σκίνη, Τραπέζα, (β) σπήλαιον Ἀργουλιὰ, (γ) Κάστελλος καὶ (δ) Ἀγία
Ἄννα. BSA 1935-36, 10-11, 13-131, 1937-38, 2-4, 6-56. Lasithi, 42-43
(ἀριθ. 11-13).

ΥΜ Ι θέσις 257, ΥΜ ΙΙΙ Α 427, ΥΜ ΙΙΙ Β 560, γεωμ. 524.

721. ΜΑΡΜΑΚΕΤΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1913-14, 4, 1935-36, 11 (ἀριθ. 4). Αρ.
Cr., 235. Lasithi, 43-44 (ἀριθ. 15).

Ἐκ τοῦ ὑψώματος Φακιδιά, βορείως τοῦ χωρίου Μαρμακέτον Λα-
σιθίου (Lasithi, χάρται 3, 12), ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΜΜ-ΥΜ Ι
ὄστρακα. Lasithi, ἔ.ἀ.

ΥΜ Ι θέσις 258.

722. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. ΠΜ θέσις 890. Λείψανα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν
τοποθεσιῶν (α) Φαζίπετρα (BSA 1932-33, 94) καὶ (δ) ἐντὸς τῆς πόλεως
τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ΜΜ τάφος. Κρ. Χρον. 1951, 444.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 491, πρωτογ. 314.

723. ΨΕΙΡΑ. ΠΜ θέσις 891. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, τάφοι, κεραμικὴ καὶ
ἄλλα εὐρήματα. Pseira, 8-16, 18-21, 34-38. ΑΔ 1976 Χρον., 375-376.
ΜΟ, 23-40. Ἀμάθεια 1986, 183-200.

ΥΜ Ι θέσις 259, ΥΜ ΙΙ 216.

724. ΜΟΧΛΟΣ. ΠΜ θέσις 892. Λείψανα οἰκισμοῦ καὶ τάφοι, κεραμικὴ καὶ
μικρὰ εὐρήματα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) ἐπὶ τῆς νησί-
δος Μόχλος. ΑJA 1909, 273-303. Mochlos, 1-111. ΑΔ 1960-1976 ἔ.ἀ.

ΥΜ Ι θέσις 260, ΥΜ ΙΙΙ 492.

725. ΧΑΜΕΖΙΟΝ. ΠΜ θέσις 893. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ τῆς
ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Σουβλωτὸ Μουρί. ΑΕ 1906, 117-
154. BCH 1967, 121. ΑΔ 1972 Χρον., 648.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 561.

726. ΣΚΟΠΗ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1953, 297. BCH 1959, 535, 1967, 129. Κρ.
Χρον. 1963, 386. ΑΔ 1985 Χρον., 302.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς τοποθεσίας Κιόνια ἡ Ῥαβδιὰ τοῦ Διγενῆ
τοῦ χωρίου Σκοπὴ Σητείας ὁ Πλάτων ἐνετόπισε τὸ ἔτος 1953 ἐπιφα-
νειακὰ λείψανα μεγάλου περιφεροῦς οἰκοδομήματος, παρεμφεροῦς
πρὸς τὸ ἐλλειψοειδὲς οἰκοδόμημα τοῦ Χαμεζίου, καὶ πλῆθος ΜΜ ὀ-
στράκων καὶ εἶκασε τὴν ὑπαρξιν ΜΜ ἱεροῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀνεφέρετο
ὅτι προήρχετο πῆλινον σκεῦος πλῆρες χαλκῶν ζφδίων, εὐρεθὲν πα-
λαιότερον, καὶ φωλεόσχημον λίθινον ἀγγεῖον μετὰ κεφαλῶν εἰδωλίων

και αγνύθων εύρεθέντα τὸ ἔτος 1961 (ΠΑΕ ἔ.ἂ. BCH ἔ.ἂ. Κρ. Χρον. ἔ.ἂ.). Δύο τέλος μινωικά ἀγγεῖα παρεδόθησαν ὑπὸ ἰδιώτου τὸ ἔτος 1985 προερχόμενα ἐκ τῆς περιοχῆς Σκοπῆς. ΑΔ 1985 Χρον., 302.

727. ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟΝ. Βιβλιογραφία: BSA 1901-2, 273, 1905-6, 37, 1932-33, 96. ΑΑ 1930, 163. JHS 1932, 225, 1953, 128, 1954, 168. Αρ. Cr., 126. Κρ. Χρον. 1951, 124-140, 1952, 476, 1953, 485. ΠΑΕ 1952, 631-636, 639-643, 1953, 292-297. BCH 1953, 239, 1959, 534. ΑΔ 1965 Χρον., 554. Excavations 1975, 65-66. LMC, 177 (ἀριθ. 10). Μ-Χ, 216 κ.έ.

(α) Ἀνασκαφὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1952 ἐπὶ τοῦ λόφου Κατρίνια, ΝΔ τοῦ χωρίου Πισκοκέφαλον Σητείας, ἐκ τοῦ ὁποίου κατὰ καιροὺς εἶχον ἀναφερθῇ ΜΜ κεραμικὴ καὶ εἰδώλια (BSA 1901-2, 273, 1932-33, 96. ΑΑ 1930, 163. JHS 1932, 225. Κρ. Χρον. 1951, 124-140), ἔφερεν εἰς φῶς ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς, κεραμικὴν καὶ πήλινα εἰδώλια ἀνθρώπων ἢ ζώων ὡς καὶ ὁμοιώματα μικρῶν ἱερῶν. ΠΑΕ 1952, 631-636. BCH 1959, 534 (μετὰ χάρτου).

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λαγγούφα τῆς Κεφαλῆς Πισκοκεφάλου, ΒΑ τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1953 σπηλαιοειδῆ πρωτογεωμετρικὸν τάφον περιέχοντα περισσοτέρας τῶν 10 ταφὰς καὶ πλῆθος ἀγγείων, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰ 80 εὔρεθησαν κατὰ χώραν, σχεδὸν ἄθικτα. Κρ. Χρον. 1953, 485. ΠΑΕ 1953, 292-295. BCH 1959, 534. Pini, 90 (ἀριθ. 7, 2). Μ-Χ, 216 κ.έ.

(γ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἑλληνικά, μετὰ τῶν χωρίων Πισκοκέφαλον καὶ Κάτω Ἐπισκοπῇ (BCH 1959, 534 καὶ χάρτης), χωρικὸς κατέστρεψεν ΥΜ ΙΙΙ θαλαμοειδῆ τάφον, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ περιέχοντα δύο πηλίνας λάρνακας, ἀγγεῖα καὶ χαλκοὺν κάτοπτρον. ΠΑΕ 1952, 639. BCH 1959, 534.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Μπεράτι, ΝΔ τοῦ χωρίου, ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε τὰ ἔτη 1952-1953 ταφικὸν σπήλαιον, χρησιμοποιηθὲν διὰ ταφὰς ἀπὸ ΥΜ ΙΙΙ Γ μέχρι πρωτογεωμετρικῶν καὶ γεωμετρικῶν χρόνων, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁμῶς συνελέγησαν καὶ τεμάχια ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγγείου, καὶ ἀποθέτην ἱστορικῶν χρόνων. ΠΑΕ 1952, 639-643, 1953, 294-295. Κρ. Χρον. 1952, 476. BCH 1953, 239. JHS 1953, 128. Pini, 90 (ἀριθ. 7, 1). LMC, 177 (ἀριθ. 10). Εἰλαπίνη (1987), 262.

(ε) Ἐκ μὴ ἀναφερομένων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς τοῦ Πισκοκεφάλου προέρχονται, ΥΜ ΙΙΙ Β λάρναξ εὔρεθεῖσα εἰς τεμάχια (ΑΔ 1965 Χρον., 554), ψευδόστομος ΥΜ ΙΙΙ Α ἀμφορεὺς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου (LMC, 177, ἀριθ. 10) καὶ γεωμετρικὸν ἀγγεῖον. BSA 1905-6, 37.

ΥΜ Ι θέσις 261, ΥΜ ΙΙΙ Α 428, ΥΜ ΙΙΙ Β 562, ΥΜ ΙΙΙ Γ 313, πρωτογ. 315, γεωμ. 525.

728. ΚΑΤΩ ΜΕΤΟΧΙΟΝ. Νεολ. θέσις 580, ΠΜ 894. Ἐπιφανειακά ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Ἀνάβρυσο, (β) Μουρί καὶ (γ) Ἐξω Ῥουσσάνος. Lasithi, 65-66 (ἀριθ. 73-74, 77).
729. ΜΕΣΑ ΛΑΣΙΘΙΟΝ. Νεολ. θέσις 581, ΠΜ 895. Ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Βρίνα, (β) Ψυγικά, (γ) Βίγλα καὶ Ἄγιοι Ἀπόστολοι, (δ) Ἀρμί, (ς) Πατέλες, (η) Δίχαλο, (θ) Σκαρβέλι καὶ (ι) Μαῖα (Lasithi, 45-48, ἀριθ. 22-23, 26-31) καὶ ΜΜ σφραγιδόλιθος ἐκ τῆς τοποθεσίας (ζ) ἐντὸς τοῦ χωρίου. BSA 1935-36, 11 (ἀριθ. 5, c).
ΥΜ Ι θέσις 262, ΥΜ ΙΙΙ Γ 314, ὑπομ. 139, πρωτογ. 316, γεωμ. 526.
730. ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ. ΠΜ θέσις 896. Λεῖψανα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τοῦ ταφικοῦ σπηλαίου τῆς τοποθεσίας (α) Περιβόλια (ΑΔ 1976 Χρον., 379-380, 1982 Χρον., 387-388. JHS 1984 AR, 64) καὶ ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου. Lasithi, 65 (ἀριθ. 72).
ΥΜ Ι θέσις 263.
731. ΜΥΡΣΙΝΗ. ΠΜ θέσις 897. Θολωτὸς ΠΜ-ΜΜ τάφος ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Γαλανὰ Χαράκια, περιέχων ταφὰς εἰς πίθους καὶ λάρνακας, συνδυομένας ἀπὸ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα (Κρ. Χρον. 1959, 373-374), καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Χαλινομουρί λεῖψανα ΜΜ κτηρίων καὶ κεραμικὴ. ΑΓ. Cr., 236, 266, 292. Κρ. Χρον. 1959, 388.
ΥΜ Ι θέσις 264, ΥΜ ΙΙΙ Α 429, ΥΜ ΙΙΙ Β 563, ΥΜ ΙΙΙ Γ 315, γεωμ. 527.
732. ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. Νεολ. θέσις 582, ΠΜ 898. Ἐπιφανειακὴ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Μονὴ Κρουσταλλένιας καὶ (γ) Χαράκια. Lasithi, 44-45 (ἀριθ. 18, 20).
ΥΜ Ι θέσις 265, ΥΜ ΙΙΙ Α 430, ΥΜ ΙΙΙ Β 564.
733. ΠΛΑΤΗ. ΠΜ θέσις 899. Κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Ἐπάνω Κεφάλι, ΜΜ ἀρχιτεκτονικὰ λεῖψανα, ταφαὶ εἰς πίθους καὶ ΜΜ κεραμικὴ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Σκαλιά (Lasithi, 62-64 ἀριθ. 69-70) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (δ) Χωστὸς Σπήλιος κεραμικὴ καὶ μικρὰ εὐρήματα. ΑΔ 1976 Χρον., 374, 1977 Χρον., 339.
ΥΜ Ι θέσις 266, ΥΜ ΙΙΙ Γ 316.
734. ΨΥΧΡΟΝ. Νεολ. θέσις 583, ΠΜ 900. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀναθημάτων τῆς τοποθεσίας (α) Δικταῖον ἄντρον ἀνήκει εἰς τὰς ΜΜ-ΥΜ Ι περιόδους (BSA 1899-1900, 94-116. CCO, 5-75) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Μουριά ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΜ ὄστρακα. Lasithi, 61-62 (ἀριθ. 66, 68).

ΥΜ Ι θέσις 267, ΥΜ ΙΙΙ Α 431, ΥΜ ΙΙΙ Β 565, ΥΜ ΙΙΙ Γ 317, πρωτογ. 317, γεωμ. 528.

735. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Νεολ. θέσις 584, ΠΜ 901. Έπιφανειακοί τοίχοι και όστρακα της ΜΜ περιόδου εκ των τοποθεσιών (α) Αύγουσστη, (β) Μετόχι Άλεξένια, (γ) Κλήμα, (δ) Βασιλικού, (ε) Χωνάρι και (ζ) ΝΔ της Άγίας Πελαγίας. Lasithi, 51-56 (άριθ. 37-38, 41, 44-46).

ΥΜ Ι θέσις 268, ΥΜ ΙΙΙ Α 432, ΥΜ ΙΙΙ Β 566.

736. ΑΧΛΑΔΙΑ. Βιβλιογραφία: Ατ. Στ., 296. ΑΑ 1940, 304. ΕΕΚΣ 1940, 488-489. Κρ. Χρον. 1952, 476-477, 1959, 374-376, 390. ΠΑΕ 1952, 643-646, 1959, 210-217. ΒCH 1959, 534 (και χάρτης). Pini, 75 (άριθ. 5). Excavations 1975, 54. Άμάλθεια 1978, 62. LMC, 178 (άριθ. 11).

(α) Είς την τοποθεσίαν Πλατύσκινος ΒΑ του χωρίου Άχλάδια Σητείας, ό Πλάτων άνέσκαψε τά έτη 1939 και 1952 θολωτόν ΥΜ ΙΙΙ Α-Β τάφον περιέχοντα τρείς πηλίνας λάρνακας, πήλινα άγγεϊα και λίθινον λύχνον, τά εύρήματα όμως ταύτα άπωλέσθησαν κατά την διάρκειαν του δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. ΕΕΚΣ 1940, 488-489. Κρ. Χρον. 1952, 643-646. Pini, 75 (άριθ. 5). LMC, 178 (άριθ. 11).

(β) Είς τοποθεσίαν κειμένην δυτικώς και έγγυς του θολωτού τάφου ό Πλάτων ένετόπισε λείψανα ΥΜ ΙΙΙ οικισμού και άνέσκαψε κεραμεικόν κλίβανον της αύτης περιόδου. Κρ. Χρον. 1952, 476. ΠΑΕ 1952, 646.

(γ) Έπί του λόφου Έλληνικά, έναντι του θολωτού τάφου, ό Πλάτων ένετόπισε λείψανα οικισμού και όστρακα γεωμετρικών και ιστορικών χρόνων. Κρ. Χρον. 1952, 477. ΠΑΕ 1952, 646.

(δ) Είς την τοποθεσίαν Ρίζα, απέχουσαν δέκα λεπτά πορείας ΝΔ του θολωτού τάφου και ήμίσειαν ώραν ΒΑ του χωρίου, ό Πλάτων ήρεύνησε τά έτη 1952 και 1959 ΜΜ οικίαν εκ 12 δωματίων, περιεχόντων κεραμικήν, λίθινα και χαλκᾶ έργαλεϊα και ἄλλα εύρήματα, ένετόπισε δέ παρ'αυτήν λείψανα ἄλλων οικημάτων και δύο ΜΜ άποθέτας περιέχοντας συντετριμμένα άγγεϊα. Κρ. Χρον. 1952, 476, 1959, 374-376. ΠΑΕ 1952, 646-648, 1959, 210-217.

(ε) Είς τοποθεσίαν κειμένην περι τά 10 λεπτά πορείας ΝΔ της ΜΜ οικίας ό Πλάτων ένετόπισε βαθύ ήμικυκλικόν λάξευμα, τοίχον, ύφαντικά βάρη και ΜΜ όστρακα. ΠΑΕ 1952, 647-648, 1959, 217.

(ς) Έπό κατοίκου του χωρίου Άχλάδια παρεδόθη είς την Άρχαιολογικήν Συλλογήν Σητείας ψευδόστομος ΥΜ ΙΙΙ Β άμφορεύς εύρεθείς είς τόν άγρόν του. Άμάλθεια 1978, 62 (άριθ. 9).

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 433, ΥΜ ΙΙΙ Β 567, γεωμ. 529.

737. ΣΦΑΚΑ. Βιβλιογραφία: Ar. Cr., 179. Κρ. Χρον. 1954, 516, 1959, 389. BCH 1960, 822. Pini, 92 (ἀριθ. 14). Excavations 1975, 69. LMC, 173 (ἀριθ. 3).

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κερατίδι παρὰ τὸ χωρίον Σφάκα Σητείας ἀνεκαλύφθη τὸ ἔτος 1954 θαλαμοειδὴς ΥΜ ΙΙΙ Α τάφος περιέχων δύο πηλίνας λάρνακας καὶ πήλινα ἀγγεῖα, μερικὰ τῶν ὁποίων συνελέγησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου τὸ ἔτος 1959. Κρ. Χρον. 1954, 516, 1959, 389. LMC, 173 (ἀριθ. 3).

(β) Ἐκ λόφου κειμένου νοτίως τοῦ χωρίου ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα. Ar. Cr., 179.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 434.

738. ΜΟΥΛΙΑΝΑ. Βιβλιογραφία: AE 1904, 21-51. AJA 1905, 111-112. Ar. Cr., 265, 315. Κρ. Χρον. 1959, 389. ΑΔ 1961-62 Χρον., 290. LMTS, 177-178. FCC, 67. Pini, 88 (ἀριθ. 10-11). Excavations 1975, 62-63. LMC, 175 (ἀριθ. 7). Μ-Χ, 107-108 κ.έ.

(α) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Παχὺ Χαράκι τοῦ χωρίου Μέσα Μουλιανὰ Σητείας ἔχουν εὑρεθῇ δύο μικροὶ ΜΜ πίθοι καὶ τεμάχιον λιθίνου λύχνου. ΑΔ 1961-62 Χρον., 290.

(β) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Βουρλιά Μέσα Μουλιανῶν ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1903 ἡμικατεστραμμένον θολωτὸν τάφον ἐξ ὁμάδος ὁμοίων τάφων καταστραφέντων ὑπὸ τῶν χωρικῶν καὶ περιέγραψε χρυσοῦν δακτύλιον προερχόμενον ἐξ αὐτῶν, τὸν ὅποιον ἠγόρασε διὰ τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς. AE 1904, 50-51.

(γ) Εἰς τὰς τοποθεσίας Ἑλληνικά ἢ Πύργος καὶ Γοῦβες τῆς αὐτῆς περιοχῆς ὁ Ξανθουδίδης ἐνετόπισε λείψανα κυκλωπέου τείχους εἰς τὴν πρώτην καὶ τοίχων οἰκιῶν εἰς τὴν δευτέραν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεφέρετο ὅτι προήρχετο θησαυρὸς 13 χαλκῶν ὄπλων καὶ ἐργαλείων τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. AE 1904, 51.

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Σελλάδες ΝΔ τῆς θέσεως Βουρλιά ὁ Ξανθουδίδης ἀνέσκαψε τὸ ἔτος 1903 δύο θολωτοὺς ΥΜ ΙΙΙ Γ ὀρθογωνίους τὴν κάτωψιν τάφους (Α-Β), ὁ εἰς τῶν ὁποίων (τάφος Α) περιεῖχε ταφὰς καὶ καύσεις νεκρῶν καὶ κατὰ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῷ εὐρήματα ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τὴν ὑπομινωικὴν καὶ πρωτογεωμετρικὴν περίοδον. Βραδύτερον ἐνετοπίσθησαν πιθανὰ ἵχνη καὶ ἄλλων θολωτῶν τάφων εἰς τὴν θέσιν. AE 1904, 21-50. LMTS, 177-178. Pini, 88 (ἀριθ. 10-11). LMC, 175 (ἀριθ. 7). Κρ. Χρον. 1959, 389. Μ-Χ, 107-108 κ.έ.

(ε) Ἐκ τῆς τοποθεσίας τοῦ Κακούρη ὁ Πρίνος, ἀνατολικῶς τῶν Μέσα Μουλιανῶν, ἔχουν ἀναφερθῇ μινωικὰ ὄστρακα. Κρ. Χρον. 1959, 389. FCC, 67.

(ζ) Ἐκ τοῦ σπηλαιίου Κρυφὸς Σπήλιος παρὰ τὸ χωρίον Ἐξω Μουλιανὰ ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα. FCC, 67.

ΥΜ ΙΙΙ Γ θέσις 319, ὑπομ. 140, πρωτογ. 318.

739. ΖΟΥ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1954, 363-364, 1955, 288-294, 1956, 232-239, 1959, 218. ΑΔ 1972 Χρον., 651. Excavations 1975, 72. Μ-Χ, 291 κ.έ.

(α) Ἔργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ καὶ ἀνασκαφαὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος τὰ ἔτη 1955-1956 εἰς τοποθεσίαν κειμένην εἰς ἀπόστασιν πορείας δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας δυτικῶς τοῦ χωρίου Ζοῦ Σητείας ἀπεκάλυψαν λείψανα ΜΜ-ΥΜ Ι ἀγροικίας. ΠΑΕ 1954, 363, 1955, 288-293, 1956, 232-239.

(β) Παρὰ τὸ χωρίον ὁ Πλάτων ἠρεύνησε μικρὸν σπήλαιον ἀνακαλυφθὲν τυχαίως ὑπὸ παιδὸς καὶ συνέλεξε γεωμετρικὰ ἀγγεῖα. ΠΑΕ 1954, 363, 1955, 294.

(γ) Ἐπὶ τοῦ ὄρους Πρινιάς περὶ τὸ 1 χιλιόμετρον ΝΑ τοῦ χωρίου ἔχει ἐντοπισθῇ ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν ΜΜ ὄστρακα καὶ εἰδώλια. BCH 1967, 118-119. ΑΔ 1972 Χρον., 651.

(δ) Ἐν μινωικὸν χαλκοῦν εἰδώλιον ταύρου ἔχει γνωσθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου. ΠΑΕ 1959, 218.

ΥΜ Ι θέσις 270, γεωμ. 530.

740. ΧΟΧΛΑΚΙΑΙ. Βιβλιογραφία: BSA 1902-3, 276. ΑΑ 1938, 477. Αρ. Cr., 292. BCH 1962, 38, 1963, 496. ΑΔ 1972 Χρον., 653.

(α) Ἐπὶ λόφου κειμένου ΒΑ τοῦ χωρίου Χοχλακίαι Σητείας ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα τοίχων καὶ ἐπιφανειακὰ ὄστρακα μινωικῶν, γεωμετρικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων. ΑΑ 1938, 477.

(β) Εἰς ἐτέραν τοποθεσίαν ΝΔ τοῦ χωρίου ἔχουν ἐντοπισθῇ λείψανα κυκλωπείων θεμελιώσεων καὶ ΜΜ πιθανῶς ὄστρακα. ΑΑ 1938, 477.

(γ) Εἰς τοποθεσίαν κειμένην ἐγγὺς τοῦ χωρίου ἔχει ἐντοπισθῇ μινωικὴ ἔπαυλις. ΑΔ 1972 Χρον., 653.

(δ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου εἶναι ἐπίσης γνωστὰ δύο ΜΜ ἀγγεῖα. BSA 1902-3, 276. Αρ. Cr., 292.

741. ΚΑΡΟΥΜΕΣ. Νεολ. θέσις 586. ΜΜ ὄστρακα ἐκ τοῦ σπηλαιίου καὶ λείψανα ΜΜ πύργου πρὸ αὐτοῦ. BCH 1962, 38.

ΥΜ Ι θέσις 271, ΥΜ ΙΙΙ 496, ὑπομ. 141.

742. ΑΒΡΑΚΟΝΤΕΣ. Νεολ. θέσις 587, ΠΜ 902. Ἐπιφανειακὰ ΜΜ ὄστρακα καὶ τοῖχοι ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πετρᾶ, (β) Κάστελλον, (δ) Βόλακας,

(ε) Ἀνάδασος, (ς) Παπᾶ Πόρος, (ζ) Κακοδιάβατος καὶ (η) Κοιροντολάκκου. Lasithi, 56-58 (ἀριθ. 50-53, 55-57).

YM I θέσις 272, YM III A 435, YM III B 568.

743. KAMINAKION. Νεολ. θέσις 588, ΠΜ 903. Ἐπιφανειακά ΜΜ ὄστρακα καὶ τοῖχοι ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πηγαδίστρια, (β) Ἐφέντης Χριστός, (γ) ἐντὸς τοῦ χωρίου, (δ) Χαλέπα, (ς) Πανηγιοῦ καὶ (ζ) Πίνακας. Lasithi, 59-61 (ἀριθ. 60-65).

YM I θέσις 273, YM III A 436, YM III B 569, YM III Γ 320, γεωμ. 531.

744. ΚΟΥΔΟΥΜΑΛΙΑ. (α) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Κερακόκλιβο, περὶ τὰ 500 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου Κουδουμαλιὰ Λασιθίου, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακά ΜΜ ὄστρακα. Lasithi, 56 (ἀριθ. 47).

(β) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Περιστερά, νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας (Lasithi, χάρτης 7, ἀριθ. 49), ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ ὄστρακα καὶ ταφὴ ἀπροσδιορίστου χρονολογίας. Lasithi, 56 (ἀριθ. 49).

745. ΚΡΙΤΣΑ. Βιβλιογραφία: BSA 1895-96, 169-194. BCH 1901, 282-307, 1903, 206-232, 1929, 382-429, 1952, 242, 1954, 155, 1967, 122, 129, 1968, 1125-1131, 1969, 792-822, 1044-1046, 1970, 567-590, 1971, 167-222, 515-531, 800-802, 1972, 567-592, 962-965. RA 1913 (I), 278-300. Ar. Cr., 266. Κρ. Χρον. 1951, 444-445, 1952, 481, 1953, 485-486. Pini, 86 (ἀριθ. 28). AAA 1970, 252-256. ΑΔ 1972 Χρον., 647-648, 1986 Χρον., 235. Excavations 1975, 60 (Kritsa), 61 (Lato). LMC, 134-139. M-X, 217 (Κριτσά), 291 (Λατώ).

(α) Ἐρευναι ὑπὸ διαφόρων ἐρευνητῶν (BSA 1895-96, 169-194. Excavations 1975, 67) καὶ συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ Γάλλων ἀρχαιολόγων κατὰ καιροὺς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1899 μέχρι τοῦ ἔτους 1971 εἰς τὴν τοποθεσίαν Γουλᾶς, βορείως τοῦ χωρίου Κριτσά Μιραμπέλλου, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Λατώ, ἔχουν φέρει εἰς φῶς, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, λείψανα κυκλωπείων τειχῶν καὶ YM III κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς YM III περιόδου. BCH 1901, 306-307. Ar. Cr., 266.

(β) Ἀνασκαφαὶ τῶν Γάλλων ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Φύλακας ἢ Θύλακας, ΝΑ τῶν λειψάνων τῆς ἀρχαίας Λατοῦς, ἀπεκάλυψαν ἱερὸν κορυφῆς καὶ ἀποθέτην περιέχοντα κεραμικὴν καὶ εἰδῶλια γεωμετρικῶν καὶ ἀρχαϊκῶν χρόνων (RA 1913 (I), 275-300. M-X, 291), ἐκ τῆς ὁμοιότητος ὅμως πολλῶν τῶν εὐρεθέντων εἰδωλίων πρὸς τὰ ΜΜ εἰδῶλια ἔχει ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ πρώτη ἴδρυσις τοῦ ἱεροῦ ἀνάγεται εἰς ΜΜ χρόνους. BCH 1967, 122, 129. AAA 1970, 252-256. ΑΔ 1972 Χρον., 647-648.

(γ) Έργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ἐκ Κριτσᾶς πρὸς τὸ ὄροπέδιον τοῦ Καθαροῦ τὸ ἔτος 1951 ἀπεκάλυψαν δύο μικροὺς θαλαμοειδεῖς τάφους, ὁ μεγαλύτερος τῶν ὁποίων περιεῖχε τρεῖς λάρνακας, πλῆθος πηλίνων ΥΜ ΙΙΙ Β-Γ ἀγγείων, δύο λίθινα ἀγγεῖα καὶ χαλκοῦν μαχαίριον, ὁ ἕτερος τάφος περιεῖχε ταφὴν νεκροῦ καὶ δύο κάλπας πλήρεις κεκαυμένων ὀστέων νεκρῶν. Κρ. Χρον. 1951, 444-445. LMC, 134-139 (ἀριθ. 7).

(δ) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Λάκκοι τῆς περιοχῆς Κριτσᾶς ὁ Πλάτων ἠρεύνησε τὸ ἔτος 1953 δύο θολωτοὺς τετραγώνους τὴν κάτοψιν τάφους τῆς πρωτογεωμετρικῆς περιόδου, περιέχοντας πῆλινα ἀγγεῖα, χαλκᾶς πόρπας καὶ περόνας, χαλκοῦν μαχαίριον, σιδηρὰ ἐργαλεῖα καὶ ψήφους ὀρμων. Κρ. Χρον. 1952, 481, 1953, 435. Μ-Χ, 217.

(ε) Ἐκ σπηλαιῶν τῆς τοποθεσίας Κεφαλόβρυσον Κριτσᾶς συνελέγησαν ὄστρακα χρονολογούμενα ἀπὸ ΠΜ μέχρι ΥΜ χρόνων. ΑΔ 1986 Χρον., 235.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 570, ΥΜ ΙΙΙ Γ 321, πρωτογ. 319, γεωμ. 532.

746. ΠΕΡΘΙΑΝΟΣ. Νεολ. θέσις 589, ΠΜ 904. Ἐπιφανειακοὶ τοῖχοι καὶ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (β) Καθαρό, (γ) Διγενῆ ἼΑΣπα, καὶ (δ) Περιβόλα. Lasithi, 49-50 (ἀριθ. 33, 35-36).

ΥΜ Ι θέσις 274.

747. ΜΑΡΩΝΙΑ. ΠΜ θέσις 905. Λεῖψανα κτηρίων νεοανακτορικῶν χρόνων καὶ τεμάχια πίθων. ΑΔ 1966 Χρον., 418.

748. ΛΑΣΤΡΟΣ. Βιβλιογραφία: ΑΑ 1938, 473. Κρ. Χρον. 1951, 147-148, 1959, 389. BCH 1960, 822, 1962, 41. Pini, 86 (ἀριθ. 15). Excavations 1975, 61. LMC, 174 (ἀριθ. 4).

(α) Έργασίαι διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ προαυλίου τοῦ Σχολείου τοῦ χωρίου Λάστρος Σητείας ἀπεκάλυψαν μικρὸν θαλαμοειδῆ ΥΜ ΙΙΙ Β τάφον περιέχοντα ταφὴν παιδίου, θραυσθέντα καὶ μὴ συλλεγόντα ἀγγεῖα καὶ πῆλινον σύμπλεγμα λουτήρος μετὰ δύο λουομένων παίδων. Ἐκ τῆς περιοχῆς συνελέγη ἐπὶ πλέον λίθινος τριπτήρ. Κρ. Χρον. 1959, 389. Pini, 86 (ἀριθ. 15, 1). LMC, 174 (ἀριθ. 4).

(β) Ἐξ ΥΜ ΙΙΙ Β τάφου, εὑρεθέντος εἰς τὴν τοποθεσίαν Λαγκάδες περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα ΝΑ τοῦ χωρίου, προέρχονται χαλκοῦν ΥΜ ΙΙΙ Β ξίφος καὶ δύο πῆλινα ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου. ΑΑ 1938, 473. Κρ. Χρον. 1959, 389. Pini, 86 (ἀριθ. 15, 2).

(γ) Ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λάστρος προέρχεται πῆλινον ΜΜ εἰδώλιον γυναικὸς τῆς Συλλογῆς Γιαμαλάκη. Κρ. Χρον. 1951, 147-148.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 571.

749. ΣΦΑΚΙΑ. Βιβλιογραφία: ΠΑΕ 1955, 294-297, 1956, 239-240. Κρ. Χρον. 1955, 563, 568, 1956, 413, 1963, 386. ΑΔ 1961-62 Χρον., 290, 1978 Χρον., 393. BCH 1956, 359, 1959, 534, 1963, 497, 1967, 118-119. Pini, 92 (ἀριθ. 4). Excavations 1975, 69. LMC, 186-187 (ἀριθ. 19). Μ-Χ, 237 κ.έ.

(α) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Σταυρός, περὶ τὰ 800 μ. ΒΔ τοῦ ἐγκαταλειφθέντος χωρίου Σφακία Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ τεμάχια ΥΜ ΙΙΙ Β λαρνάκων, ἐξ ἑνὸς ἢ δύο συληθέντων θαλαμοειδῶν τάφων εἰς τὴν θέσιν. ΑΔ 1978 Χρον., 393.

(β) Ἐγγὺς τοῦ χωρίου ἀπεκαλύφθη τυχαίως καὶ ἡρευνήθη ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος τὸ ἔτος 1955 θολωτὸς ΥΜ ΙΙΙ Α-Β τάφος περιέχων δύο λάρνακας, ΥΜ ΙΙΙ Α-Β ἀγγεῖα, χαλκοῦν ἐργαλεῖον καὶ τρεῖς σφραγιδολίθους. Κρ. Χρον. 1955, 563, 568. ΠΑΕ 1955, 294. LMC, 186-187 (ἀριθ. 19).

(γ) Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψώματος Πατέλα ὁ Πλάτων ἡρεύνησε μικρὸν ΜΜ οἰκοδόμημα, ἱερὸν κορυφῆς πιθανῶς, περιέχον κεραμικὴν καὶ τεμάχια πλαστικῶν ρυτῶν, ἐπὶ δὲ τῆς κλιτύος τοῦ ὑψώματος ἡρευνήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐρευνητοῦ πρωτογεωμετρικὸς θολωτὸς τετράγωνος τὴν κάτοψιν τάφος, περιέχων περισσοτέρας τῶν 18 ταφὰς συνοδευόμενας ἀπὸ 30 τοιῶν ἀντικειμένων ἀγγεῖα, χαλκᾶς πόρπας καὶ περόνας ὡς καὶ ψήφους ὁρμῶν ἐκ σαρδίου ἢ ὑαλομάζης. Κρ. Χρον. 1955, 563. ΠΑΕ 1955, 295-297.

(δ) Μικρὰ ἔρευνα τοῦ Πλάτωνος ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Καστρί ἀπεκάλυψε λείψανα τείχους καὶ οἰκημάτων, συνοδευόμενα ἀπὸ τεμάχια ΥΜ ΙΙΙ πίθων, καὶ εἰκάσθη ὅτι ἡ θέσις ἐχρησιμοποιήθη πιθανῶς κατὰ τὴν ὑπομινωικὴν περίοδον ὡς ἀκρόπολις. ΠΑΕ 1956, 239-240. LMC, 187.

(ε) Εἰς τὴν τοποθεσίαν Κουρῇ ἀνεφέρθη ὅτι εὐρέθη ΥΜ ΙΙΙ ψευδόςτομος ἀμφορεὺς. ΑΔ 1961-62 Χρον., 290. Κρ. Χρον. 1963, 386. LMC, 187.

(ς) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Μπουλάρη συνελέγη λίθινον διάτρητον πῶμα καὶ ἄλλα ἀπροσδιορίστου χρονολογίας εὐρήματα. ΑΔ 1961-62 Χρον., 290.

ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 437, ΥΜ ΙΙΙ Β 572, ὑπομ. 142, πρωτογ. 320.

750. ΑΖΟΚΕΡΑΜΟΣ. Νεολ. θέσις 592, ΠΜ 907. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) παρὰ τὸ χωρίον (ΑΔ 1964 Χρον., 442), (γ) Τραόσταλος (ΑΔ 1964 Χρον., 442, 1976 Χρον., 375, 1978 Χρον., 392-393) καὶ (δ) Συκοσπήλιος. ΑΔ 1979 Χρον., 402-404, 1982 Χρον., 388.

ΥΜ Ι θέσις 275.

751. ΣΩΤΗΡΑ. ΠΜ θέσις 908. Ὅστρακα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθε-

- σιών (α) Σπηλιάρα και (β) Πλακοκεφάλαια. BCH 1963, 498-499.
ΥΜ Ι θέσις 276.
752. ΚΑΒΟΥΣΙΟΝ. ΠΜ θέσις 910. Ώστρακ' τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (δ) ἐντὸς τοῦ χωρίου (ΑΑ 1938, 470) καὶ (ζ) Βροντά. *Hesperia* 1986, 364-365.
ΥΜ ΙΙΙ Α θέσις 438, ΥΜ ΙΙΙ Β 574, ΥΜ ΙΙΙ Γ 322, ὑπομ. 145, πρωτογ. 321, γεωμ. 535.
753. ΑΥΓΟΣ. ΠΜ θέσις 911. Φακοειδῆς σφραγιδόλιθος καὶ ἄλλα ἐνδεχομένως ἀντικείμενα ἐκ τῶν εὑρεθέντων τὸ ἔτος 1903 εἰς τὴν θέσιν εἶναι πιθανὸν νὰ ἀνήκουν χρονολογικῶς εἰς τὴν ΜΜ περίοδον. *AJA* 1905, 277-284. LMC, 146.
ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 575
754. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. ΠΜ θέσις 912. Ἀγροικία ἀποτελουμένη ἐκ περισσοτέρων τῶν 30 δωματίων τῶν ΜΜ-ΥΜ Ι περιόδων ἐκ τῆς τοποθεσίας (ε) Προφῆτης Ἡλίας. ΠΑΕ 1960, 294-300.
ΥΜ Ι θέσις 277, ΥΜ ΙΙΙ Α 439, γεωμ. 536.
755. ΚΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ. ΠΜ θέσις 913. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Πρινιατικός Πύργος, (β) Κάτω Ἀρνικὸν καὶ (ε) Βρόκαστρο. *Vrokastro*, 84-85, 91, 114-121. ΜΟ, 15.
ΥΜ Ι θέσις 279, ΥΜ ΙΙΙ Α 440, ΥΜ ΙΙΙ Β 576, ΥΜ ΙΙΙ Γ 324, ὑπομ. 147, πρωτογ. 323, γεωμ. 537.
756. ΠΑΧΕΙΑ ΑΜΜΟΣ. Νεολ. θέσις 595, ΠΜ 914. Ἡ ἀρχαιότερα περίοδος τοῦ οἰκισμοῦ τῶν Γουρνιῶν τῆς τοποθεσίας (α) ἀνήκει εἰς τὴν ΜΜ περίοδον (*Gournia*, 38-39, 44), εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν καὶ τάφοι τῶν τοποθεσιῶν (α) Σφουγγαράς (*Sphoungaras*, 56-65) καὶ (γ) Παχεῖα Ἀμμος. *Pachyammis*, 6-30. Κρ. Χρον. 1957, 339-340, 1963, 405. ΑΔ 1986 Χρον., 232.
ΥΜ Ι θέσις 280, ΥΜ ΙΙΙ Α 441, ΥΜ ΙΙΙ Β 577.
757. ΝΕΑ ΠΡΑΙΣΟΣ. Νεολ. θέσις 596, ΠΜ 915. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (α) Σκάλες (*BSA* 1901-2, 235-236. ΑΔ 1983 Χρον., 384) καὶ ἐκ τῆς τοποθεσίας (γ) Ἅγιος Κωνσταντῖνος ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ ΜΜ κεραμικὴ. ΠΑΕ 1960, 302.
ΥΜ Ι θέσις 281, ΥΜ ΙΙΙ Α 442, ΥΜ ΙΙΙ Β 579, ΥΜ ΙΙΙ Γ 326, ὑπομ. 149, πρωτογ. 325, γεωμ. 539.
758. ΖΑΚΡΟΣ. Νεολ. θέσις 597, ΠΜ 916. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα καὶ κεραμικὴ ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (ζ) Ἀνθρωπόλιθοι (ΑΑ 1938, 477-478. ΑΔ

1973-74 Χρον., 897. BSA 1987, 23-33), (ια) Βίγλα (BCH 1967, 118. ΑΔ 1973 Χρον., 592) και (ις) ανάκτορον τοῦ Κάτω Ζάκρου (Ζάκρος, 222-224) ὡς καὶ ταφαὶ περιέχουσai ΜΜ κεραμικὴν καὶ ἄλλα εὐρήματα ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (ιγ) φάραγξ τῶν Λενικῶν (BSA 1901-2, 142-145. ΠΑΕ 1962-1976 ἔ.ἂ. Ζάκρος, 221-222), (ιδ) Πεζοῦλες Κεφάλας (ΠΑΕ 1967, 190-194) καὶ (ιη) Μαῦρο Αὐλάκι. ΠΑΕ 1961, 224, 1962, 167-168. Ζάκρος, 221-222.

ΥΜ Ι θέσις 282, ΥΜ ΙΙΙ Α 443, ΥΜ ΙΙΙ Β 580, ΥΜ ΙΙΙ Γ 327, ὑπομ. 151, πρωτογ. 326, γεωμ. 540.

759. ΚΑΤΕΛΙΩΝΑΣ. Βιβλιογραφία: BCH 1963, 496 (ὑποσημ. 1), 1965, 30, 1967, 119-120, 1969, 196. ΠΑΕ 1971, 302. ΑΔ 1972 Χρον., 652, 1978 Χρον., 393-394.

(α) Ἐκ τοῦ σπηλαίου Τρυπητῆ τῆς τοποθεσίας Πλυμένος, παρὰ τὸ χωρίον Κατελιώνας Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῆ ΥΜ ΙΙΙ ὄστρακα. BCH 1969, 196.

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Σταυρός, νοτίως τοῦ χωρίου Κατελιώνας, ἔχει ἐντοπισθῆ μινωικὸς οἰκισμός. ΑΔ 1978 Χρον., 393-394.

(γ) Ἐπὶ τῆς κορυφῆς Ξυκέφαλο (Ὁξυκέφαλο), περὶ τὰ 1600 μ. ΝΑ τοῦ χωρίου καὶ νοτίως τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχει ἐντοπισθῆ ΜΜ ἱερὸν κορυφῆς, ἐκ τοῦ ὁποῖου εἰδώλια καὶ ῥυτὰ τῆς ΜΜ περιόδου παρεδόθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου. BCH 1963, 496 (ὑποσημ. 1), 1965, 30, 1967, 119-120. ΠΑΕ 1971, 302. ΑΔ 1972 Χρον., 652.

ΥΜ ΙΙΙ θέσις 501.

760. ΣΥΚΙΑ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1954, 512. ΠΑΕ 1954, 368. BCH 1967, 121.

(α) Εἰς τὰς τοποθεσίας Παλιοταβέρνης καὶ Μοναστηράκια τοῦ χωρίου Συκιά Σητείας ὁ Πλάτων ἀνέσκαψε μερικῶς τὸ ἔτος 1954, ἐξ ἀφορμῆς τυχαίων εὐρημάτων, δύο ΥΜ Ι οἰκίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐρέθησαν πίθοι καὶ ὑφαντικὰ βάρη ἰστών, περισυνέλεξε δὲ ἐκ Συκιάς καὶ χαλκοῦν δίστομον πέλεκυν. ΠΑΕ 1954, 368. Κρ. Χρον. 1954, 512, 516.

(β) Ἐκ τοῦ ὑψώματος Ἀη Λιάς, περὶ τὰ 800 μ. ΝΑ τῆς προηγουμένης τοποθεσίας, ἔχουν ἀναφερθῆ ΜΜ-ΥΜ Ι ὄστρακα καὶ ἄλλα εὐρήματα. BCH 1967, 121.

ΥΜ Ι θέσις 283.

761. ΒΑΣΙΛΙΚΗ. Νεολ. θέσις 598, ΠΜ 917. Ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, κεραμικὴ καὶ ἄλλα εὐρήματα τῆς ΜΜ περιόδου. Trans. Dep. Arch. Free Mus. Scien. Art Univ. Penns. 1907 (ἀριθ. 2), 113-114, 129. Βασιλική Ι, 59-65. ΠΑΕ 1972-1982 ἔ.ἂ. ΜΟ, 53-75.

ΥΜ Ι θέσις 284, ΥΜ ΙΙΙ Β 582, ΥΜ ΙΙΙ Γ 329, πρωτογ. 328, γεωμ. 542.

762. ΚΑΛΑΜΑΥΚΑ. Νεολ. θέσις 599. Κεραμική της ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (α) Λαγοῦ, (β) Κεφαλόβρυσις καὶ (ε) Κάστελλος. Αρ. Cr., 126, 179, 292.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 584, γεωμ. 544.

763. ΛΙΘΙΝΑΙ. ΠΜ θέσις 919. Ὀστρακα τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Λατσίδα. ΑΔ 1966 Χρον., 409.

ΥΜ Ι θέσις 285.

764. ΕΤΙΑ. Βιβλιογραφία: Κρ. Χρον. 1959, 391. BCH 1960, 822, 1967, 121. ΑΑ 1962, 136. ΠΑΕ 1971, 302-303. ΑΔ 1972 Χρον., 652.

Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Ἐτιανὴ Κεφάλαια, περὶ τὰ 500 μ. νοτιῶς τοῦ χωρίου Ἐτιὰ Σητείας, ἐνετοπίσθη τὸ ἔτος 1959 (Κρ. Χρον. 1959, 391) καὶ ἡρευνήθη ὑπὸ τοῦ Δαβάρα τὸ ἔτος 1971 (ΠΑΕ 1971, 302-303. ΑΔ 1972 Χρον., 652) ἱερὸν κορυφῆς τῆς ΜΜ περιόδου, ἐκ τοῦ ὁποίου συνελέγησαν τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων ἀνθρώπων καὶ ζώων εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου. BCH 1960, 822. ΑΔ ἔ.ἄ.

765. ΖΗΡΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 100. Κρ. Χρον. 1963, 406. ΑΔ 1964 Χρον., 442, 1980 Χρον., 523, 1984 Χρον., 306. BCH 1959, 532, 1965, 28-29, 1967, 119. ΠΑΕ 1971, 302. Excavations 1975, 72. LMC, 197 (ἀριθ. 30).

(α) Παρὰ τὸ χωρίον Ζήρος (ἢ Ζίρος) Σητείας ὁ Δαβάρας ἡρεύνησε τὸ ἔτος 1963 μικρὸν ΥΜ ΙΙΙ θολωτὸν τάφον περιέχοντα τεμάχια πηλίνων λαρνάκων καὶ ψευδόστομον ἀμφορέα. Κρ. Χρον. 1963, 406. ΑΔ 1964 Χρον., 442. LMC, 197 (ἀριθ. 30).

(β) Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Πλαγιά, περὶ τὰ 1500 μ. ΝΑ τῆς Ζήρου, ἐκσκαφαὶ διὰ τὴν θεμελίωσιν στρατιωτικοῦ κτηρίου καὶ μικρὰ ἐν συνεχείᾳ ἔρευνα ὑπὸ τοῦ Δαβάρα ἀπεκάλυψαν τὸ ἔτος 1962 λείψανα δύο ὀρθογωνίων κτισμάτων καὶ τεμάχια πηλίνων εἰδωλίων ἀνθρώπων καὶ ζώων, ἀποτεθέντα εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀγίου Νικολάου, ὡς καὶ λείψανα ΜΜ ἱεροῦ χρησιμοποιηθέντος ἐνδεχομένως, κατὰ τὰ εὑρεθέντα εἰδώλια, μέχρις ὑπομινωικῶν καὶ πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. Κρ. Χρον. 1963, 406. ΑΔ 1964 Χρον., 442. BCH 1965, 28. ΠΑΕ 1971, 306.

(γ) Ἐκ τῶν ὀκτῶ τοποθεσιῶν Πεντάλιτρος, Πυργαλές, Ἀνεμοσπήλια, Σταλός, Κάτω Σταλός, Κατσουλιανός, Φονιάς καὶ Πλακόσπηλιος κατὰ σειρὰν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Νότον καὶ Δυσμὰς, περίξ τῆς Ζήρου, αἱ ὁποῖαι μνημονεύονται κατὰ περίοδον κατωτέρω, ἀναλόγως

τῶν εὐρημάτων ἐξ ἐκάστης, ὁ Faure ἀνέφερεν ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, ταφὰς ἢ κεραμικὴν ΜΜ, ΥΜ Ι, ΥΜ ΙΙΙ ἢ πρωτογεωμετρικῶν χρόνων (ΒCH 1965, 28-29). Ἐκ τούτων ἀνεσκάφη τὸ ἔτος 1980 ὑπὸ τοῦ Παπαδάκη εἰς συληθεῖς θολωτὸς τάφος εἰς τὴν τοποθεσίαν Φονιάς, δυτικῶς τοῦ χωρίου, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν εἰς τετραγυμέναν ἐπιχώσειν ὄστρακα καὶ ἀβαφεῖς δίωτον ἀγγεῖον «κοινοῦ τύπου». ΑΔ 1980 Χρον., 523.

ΥΜ Ι θέσις 286, ΥΜ ΙΙΙ 505, ὑπομ. 156, πρωτογ. 331.

766. ΧΑΜΑΙΤΟΥΛΟΝ. Νεολ. θέσις 602, ΠΜ 921. Ἐπιφανειακὰ λείψανα τοίχων καὶ ΜΜ ὄστρακα ἐκ τῆς τοποθεσίας (β) Δοχί. Αr. Cr., 385.

ΥΜ Ι θέσις 287, ΥΜ ΙΙΙ 506.

767. ΑΜΠΕΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 99-100. Αr. Cr., 179. ΠΑΕ 1963, 188, 1971, 302. ΑΔ 1972 Χρον., 651.

(α) Μικρὰ ἀνασκαφὴ τοῦ Δαβάρου τὸ ἔτος 1971 ἐπὶ τοῦ παραλιακοῦ ὑψώματος Κεφάλου, δυτικῶς τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Ἀμπέλου παρὰ τὸ ΝΑ ἄκρον τῆς Κρήτης, ἀπεκάλυψε λείψανα ΜΜ ἱεροῦ κορυφῆς. ΠΑΕ 1971, 302. ΑΔ 1972 Χρον., 651.

(β) Ἐκ τῆς τοποθεσίας Ἑλληνικά, παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν, ἔχουν ἀναφερθῇ ἐπιφανειακὰ ΥΜ Ι ὄστρακα. BSA 1932-33, 99-100.

(γ) Ἐκ τῶν νησίδων Καβάλλοι ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς ἔχουν ἀναφερθῇ ΥΜ Ι ὄστρακα. ΠΑΕ 1963, 188.

ΥΜ Ι θέσις 288.

768. ΜΥΡΤΟΣ. ΠΜ θέσις 924. Οἰκισμὸς τῆς ΜΜ-ΥΜ Ι περιόδου, ἀκολουθῶν ἐπὶ τῶν ΠΜ λειψάνων εἰς τὴν τοποθεσίαν (α) Πύργος, καὶ ΜΜ-ΥΜ Ι κτιστὸς τάφος καὶ ταφικὸς πῖθος. ΑΔ 1971-1975 ἔ.ἀ. JHS 1971-1974 AR, ἔ.ἀ.

ΥΜ Ι θέσις 290.

769. ΑΓΙΑ ΦΩΤΙΑ. ΠΜ θέσις 925. Κεραμικὴ τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ ταφικῶν σπηλαίων. Αr. Cr., 125. ΚΕΛ (1973), 225.

770. ΜΑΚΡΥΓΙΑΛΟΣ. Βιβλιογραφία: BSA 1932-33, 100. Αr. Cr., 179. Κρ. Χρον. 1958, 482, 1959, 391. ΠΑΕ 1959, 219. ΑΔ 1973 Χρον., 590-591, 1977 Χρον., 338-339, 1978 Χρον., 385. Ἀμάλθεια 1974, 51-52. ΒCH 1978, 752, 1980, 47-71, 1982, 618-621. Εἰλαπίνη (1987), 262.

Ἀνασκαφαὶ τοῦ Δαβάρου τὰ ἔτη 1972 καὶ 1977 εἰς τὴν τοποθεσίαν Καλαμοκανιά ἢ Πλακάκια, δυτικῶς τοῦ χωρίου Μακρυγιαλὸς Σητείας, ἐκ τῆς ὁποίας εἶχον ἀναφερθῇ παλαιότερον ΜΜ ὄστρακα (BSA

1932-33, 100. Αρ. Cr., 179. ΠΑΕ 1959, 219. Κρ. Χρον. 1959, 391) τὸ δὲ ἔτος 1958 ἡ Ἀστυνομία εἶχε περισυλλέξει καὶ παραδώσει εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου πέντε πῆλινα ἀγγεῖα καὶ ἓν λίθινον ΥΜ Ι (Κρ. Χρον. 1958, 482), ἔχουν φέρει εἰς φῶς λείψανα ΥΜ Ι ἐπαύλεως, θρησκευτικοῦ ἴσως χαρακτήρος, καὶ βορείως αὐτῆς λείψανα ἐτέρου μινωικοῦ κτηρίου. ΑΔ 1973 Χρον., 590-591, 1977 Χρον., 338-339, 1978 Χρον., 385.

ΥΜ Ι θέσις 291.

771. ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ. ΠΜ θέσις 926. Κεραμική τῆς ΜΜ περιόδου ἐκ τῶν τοποθεσιῶν (γ) Ἀνεβρυτὸ (ΒCH 1969, 194) καὶ (δ) Φοβολιές. ΑΑ 1938, 478-479. ΒCH 1969, 194.

ΥΜ ΙΙΙ Β θέσις 589, ὑπομ. 160, γεωμ. 547.

772. ΓΟΥΔΟΥΡΑΣ. Ἐκ τῆς περιοχῆς Ἑλληνικά καὶ Δασονάρι, μεταξὺ τῶν χωρίων Γούδουρας καὶ Ἀθερινόλακκος Σητείας, ἔχουν ἀναφερθῇ ΜΜ, γεωμετρικά καὶ ἱστορικῶν χρόνων ὄστρακα. ΑΑ 1938, 479. ΒSA 1947, 191.

Γεωμ. θέσις 548.

773. ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΟΝ. Βιβλιογραφία: ΒSA 1902-3, 276, 1939-40, 70-72. Αρ. Cr., 147. Ἀμάλθεια 1976, 204. Ἀρχαιολογία, τεύχος 6, 1983, 58-65. JHS 1984 AR, 67. ΑΔ 1984 Χρον., 304.

Ἐκ τῆς νησίδος Κουφονήσι, παρὰ τὴν ΝΑ ἀκτὴν τῆς Κρήτης, ἔχουν ἀναφερθῇ, πλὴν λειψάνων τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ΜΜ κεραμική (ΒSA 1902-3, 276. Αρ. Cr., 147), τεμάχια μινωικῶν λαρνάκων (Ἀμάλθεια 1976, 204) καὶ εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἔξω Τράχηλας, κατὰ τὴν ΝΔ ἀκτὴν τῆς νήσου, ἀνεσκάφησαν πέντε ἡμικατεστραμμένοι θολωτοὶ τάφοι. ΑΔ 1984 Χρον., 304.

Β. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΟΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Ἡ κατανομή κατὰ περιοχὴν τῶν 776 ἐντοπισθεισῶν μέχρι σήμερον (1990) θέσεων τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκ τῶν ὁποίων 7 εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἠπειρον, 39 εἰς τὴν Μακεδονίαν, 2 εἰς τὴν Θράκην, 58 εἰς τὴν Θεσσαλίαν, 158 εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, 209 εἰς τὴν Πελοπόννησον, 14 εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, 78 εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν Δωδεκάνησον καὶ 211 εἰς τὴν Κρήτην, μαρτυρεῖ ἀφ' ἐνὸς τὴν πρόοδον τῆς ἐρεῦνης καὶ

ἀφ'έτέρου τὴν κατανομὴν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ἐκάστην περιοχὴν κατὰ τὴν ὑπ'ἐξέτασιν περιόδον.¹

Παρ'ὅλον ὅτι δὲ αἱ περιοχαὶ αὗται διαφέρουν μεταξύ των, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, τὴν γονιμότητα καὶ τὴν ἐξερεύνησιν, εἶναι ἐν τούτοις προφανές, ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν ἀριθμῶν, ὅτι αἱ νοτιώτεραι περιοχαί, Στερεὰ Ἑλλάς Πελοπόννησος νῆσοι τοῦ Ἰονίου καὶ Αἰγαίου πελάγους, μετὰ τῆς Δωδεκανήσου, καὶ Κρήτη, ὅπου εὐρίσκονται αἱ 670 ἐκ τῶν 776 γνωστῶν θέσεων, διετήρησαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ συνέπειαν σημαντικωτέραν θέσιν εἰς τὴν ζωὴν τῆς χώρας καὶ κατὰ τὴν νέαν περίοδον, ὅπως καὶ κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν, παρὰ αἱ βόρειαι περιοχαί, Ἡπειρος Μακεδονία Θράκη καὶ Θεσσαλία, ὅπου εὐρίσκονται αἱ ὑπόλοιποι 106 θέσεις τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ.

Ἡ σύγκρισις ἀφ'έτέρου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 776 γνωστῶν θέσεων τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ πρὸς τὰς 929 θέσεις τῆς προηγηθείσης περιόδου μαρτυρεῖ γενικὴν μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας περιόδου, ἡ δὲ κατὰ περιοχὴν μείωσις μαρτυρεῖται ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν γνωστῶν θέσεων τῶν δύο περιόδων ἐξ ἐκάστης περιοχῆς τῆς χώρας. Οὕτως ἐκ τῆς Ἡπείρου εἶναι γνωσταὶ 9 θέσεις τῆς πρώιμου καὶ 7 τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, ἐκ τῆς Μακεδονίας 85 καὶ 39 ἀντιστοίχως, ἐκ τῆς Θράκης 18 καὶ 2, ἐκ τῆς Θεσσαλίας 57 καὶ 58, ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος 206 καὶ 158, ἐκ τῆς Πελοποννήσου 172 καὶ 209, ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων 17 καὶ 14, ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Δωδεκανήσου 229 καὶ 78 καὶ ἐκ τῆς Κρήτης 136 ΠΜ καὶ 211 ΜΜ θέσεις.

Ἡ παρεχομένη δὲ ἐντύπωσις ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀριθμῶν τούτων διὰ τὰς νοτιωτέρας περιοχάς, ὅπου ἐσημειώθησαν μεγαλύτεραι μεταβολαί, εἶναι ὅτι, ἐφ'ὅσον ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἰονίων νήσων ὑπέστη ἀσήμαντον μείωσιν, τῆς Πελοποννήσου ἐσημείωσε μικρὰν αὐξήσιν, ἂν μὴ τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἐντατικωτέραν ἐξερεύνησιν αὐτῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς λοιπὰς περιοχάς ὥστε ἡ παρεχομένη ἐκ τῶν ἀριθμῶν ἐντύπωσις νὰ εἶναι ἀπατηλή,² καὶ τῆς Κρήτης σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη, ἐν ᾧ ὁ πληθυσμὸς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἐμειώθη κατὰ τὸ ἐν τρίτον περίπου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Δωδεκανήσου σχεδὸν κατὰ τὰ δύο τρίτα, εἶναι προφανές ὅτι ἡ νέα περίοδος ἐπληξε κυρίως τοὺς ναυτικούς πληθυσμούς τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Δωδεκανήσου, τῆς Εὐβοίας, ὁ πληθυσμὸς τῆς ὁποίας ἐμειώθη εἰς τὸ ἡμισυ, καὶ

1. Διὰ τοὺς ἀριθμούς τοὺς δηλοῦντας τὸ σύνολον τῶν γνωστῶν θέσεων κατὰ περιοχὴν καὶ περίοδον ἰδὲ τὸν συγκεντρωτικὸν πίνακα ΙΙΙ ἐν τῷ κεφαλαίῳ VIII κατωτέρω.

2. Παράβαλε π.χ. τοὺς ἀριθμούς τῶν γνωστῶν ΜΕ οἰκισμῶν μέχρι τοῦ 1961 (Π-Π, 67, 81, 113) καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἐντοπισθέντας οἰκισμούς τῆς Πελοποννήσου. ΑἶΑ 1961, 221-260, 1964, 229-245, 1969, 123-177. ΜΜΕ, 264-309.

τῶν ἀκτῶν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, εἰς τοὺς ὁποίους ὠφείλετο κυρίως ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος κατὰ τὴν πρῶμον ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ, διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν θαλασσίων ὁδῶν τῆς Μεσογείου διὰ τοῦ Αἰγαίου.

Ἐκ τῆς συνοπτικῆς ἐπισκοπῆσεως τῶν γνωστῶν ὑλικῶν καταλοίπων, ἀρχιτεκτονικῶν λειψάνων ταφῶν κεραμικῆς καὶ μικρῶν ἀντικειμένων συνοδευόντων τοὺς οἰκισμοὺς καὶ τοὺς τάφους,³ ἡ μετάβασις ἀπὸ τῆς πρῶμου εἰς τὴν μέσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ εἰς μὲν τὰς βορειότερας περιοχάς, Ἡπειρον Μακεδονίαν Θράκην καὶ Θεσσαλίαν, αἱ ὁποῖαι σημειωτέον δὲν ἔχουν ἐρευνηθῇ ὅσον αἱ νοτιώτεροι περιοχαὶ ἐντατικῶς, παρουσιάζεται ὡς βαθμιαία μᾶλλον, χωρὶς δηλαδὴ καταστροφᾶς οἰκισμῶν καὶ ἀποτόμους μεταβολὰς εἰς τὴν μορφήν τῶν ὑλικῶν καταλοίπων,⁴ εἰς τὴν νοτιωτέραν ὁμως Ἑλλάδα ἡ νέα περίοδος συνοδεύεται ἀπὸ ριζικὰς μεταβολὰς τόσον εἰς τὴν κατοίκησιν τῆς χώρας ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῶν ὑλικῶν καταλοίπων τῶν νέων οἰκισμῶν, πλὴν τῆς Κρήτης, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ πάλιν ἡ μετάβασις εἶναι ὁμαλὴ καὶ ὁ πολιτισμὸς τῆς νήσου σημειοῖ ἀκμὴν κατὰ τὴν ΜΜ περίοδον.

Πλὴν δηλαδὴ τῆς ἀκαταστασίας εἰς τὴν κατοίκησιν τῆς χώρας καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως μεγάλου ἀριθμοῦ οἰκισμῶν καὶ νήσων εἰς τὴν νοτιωτέραν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Αἶγαϊον, αἱ ὁποῖαι μαρτυροῦνται ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν γνωστῶν οἰκισμῶν καὶ παρατηρήθησαν ἀνωτέρω, ἡ ἀρχὴ τῆς νέας περιόδου εἰς τὰς νοτιωτέρας περιοχάς χαρακτηρίζεται ἐπιπλέον ἀπὸ συχνὰ στρώματα τέφρας καὶ ἀνθράκων, παρεμβαλλόμενα μεταξὺ τῶν ΠΕ καὶ ΜΕ ἐπιχώσεων καὶ ἐρμηνευόμενα συνήθως ὡς ἐνδείξεις βιαιᾶς καταστροφῆς τῶν οἰκισμῶν ὑπὸ ἐπιδρομῶν, ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἐθίμων ταφῆς, μαρτυρουμένην ἐκ τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ταφικῶν τύμβων ἀπὸ τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Μακεδονίας μέχρι τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Πελοποννήσου,⁵ ἀπὸ τὴν παρουσίαν νέων κατηγοριῶν κεραμικῆς, τῆς τραχείας ἐνίοτε ἐγχαράκτου Ἀδριατικῆς λεγομένης κεραμικῆς, τῆς μινυείου καὶ τῆς ἀμαυροχρόμου, εἰς τὰς ἐπιχώσεις τῶν οἰκισμῶν⁶ καὶ ἀθρόων διατρήτων λιθίνων πολεμικῶν πελέκεων ἢ κεφαλῶν ῥοπάλων, θεωρουμένων βορείου προελεύσεως.⁷

Τὸ σύνολον δὲ τῶν ἐκ τῶν ΜΕ τούτων ὑλικῶν καταλοίπων μαρτυρουμέ-

3. RE XXII (2), 1447-1481. Π-Π, 297-425. Π-Σ, 283-363. CAH II (1),³ 117-140. GBA, 66-110.

4. P-M, 89-93, 204-213. CAH II (1),³ 121-122, 128-129.

5. BSA 1967, 77-105. Macedonia I, 234-276. N. G. L. Hammond, *Migrations and Invasions in Greece and the adjacent Areas* (1976), 107-122. R. A. Crossland κ.ά., *Bronze Age Migrations in the Aegean*, London 1973, 189-195. Ε. Πρωτονοταρίου - Δεϊλάκη, *Οἱ Τύμβοι τοῦ Ἄργους*, Ἀθῆναι 1980.

6. Π-Π, 354-389. Π-Σ, 324-342.

7. S. Fuchs, *Die griechischen Fundgruppen der frühen Bronzezeit*, Berlin, 1937, 94-144. ÅKG, 197-202. R. A. Crossland ἔ.ά., 77.

νων μεταβολών έχει έρμηνευθῇ ὡς ἐνδείξεις ἀθρόων μετακινήσεων βορειοτέρων πληθυσμῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα διαρκούσης τῆς ΜΕ περιόδου, οἱ ὅποιοι εἰσήγαγον εἰς αὐτὴν τὰς ἱστορικὰς Ἰνδοευρωπαϊκὰς διαλέκτους, καὶ εἰκάζεται ὅτι αἱ μετακινήσεις αὗται διήρκεσαν ἴσως περισσότερο ἀπὸ τρεῖς αἰῶνας, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν περίπου τῆς ΠΕ ΙΙ ὑποπεριόδου, περὶ τὸ 2100 π.Χ., εἰς τὴν ὁποίαν χρονολογεῖται ἡ καταστροφή τῆς οἰκίας τῶν Κεράμων καὶ τῆς Λέρνης⁸ ΙΙ ὡς καὶ οἱ ἀρχαιότεροι τῶν κυκλοτερῶν τάφων τῆς Λευκάδος⁹ μέχρι τῶν πρώτων αἰώνων τῆς 2ας π.Χ. χιλιετίας.¹⁰

Διὰ τὸν ἀκριβῆ ὅμως τόπον προελεύσεως καὶ τὰς ὁδοὺς, διὰ τῶν ὁποίων ἐκινήθησαν πρὸς τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα τὰ ὑποτιθέμενα νέα ἐθνολογικὰ ταῦτα στοιχεῖα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, ἐκ τῶν ὑλικῶν καταλοίπων δὲν παρέχονται σαφεῖς ἐνδείξεις, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον αἱ κυριώτεραι ΜΕ κατηγορίαι κεραμικῆς, τὰ μινύεια καὶ τὰ ἀμαυρόχρωμα ἀγγεῖα, φαίνεται ὅτι διεμορφώθησαν εἰς τὴν νοτιωτέραν κεντρικὴν Ἑλλάδα.¹¹

Τὸ κυριώτερον ὅμως ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωμαλιῶν καὶ μετακινήσεων πληθυσμῶν, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μὲ τὴν μέσην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ, ἦτο ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου θαλασσίων ὁδῶν τῆς Μεσογείου, γεγονός τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐξεμεταλλεύθη ὁ ΜΜ πληθυσμὸς τῆς Κρήτης διὰ τὴν ἄνοδόν του, καὶ ὁ παραμερισμὸς καὶ ἡ συρρίκνωσις τοῦ προοδευτικοῦ ναυτικοῦ πρωτοκυκλαδικοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τὰς δραστηριότητας τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι ὠφείλετο μεγάλως ἡ ἀκμὴ τοῦ ΠΕ πολιτισμοῦ καὶ ἡ πρώτη διαμόρφωσις εἰς τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα καὶ τὸ Αἶγαῖον τῶν στοιχείων ἐκείνων τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἀπεδίδοντο εἰς τοὺς Ἴωνας, ὡς παρετηρήθη.

Ἡ ὑποτιθεμένη ὅμως εἴσοδος εἰς τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ΜΕ περίοδον τῶν Ἰνδοευρωπαίων φαίνεται ὅτι εἶναι λογικώτερον νὰ ἐκληφθῇ ὡς τὸ ἀποτέλεσμα μᾶλλον παρὰ ὡς ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῆς καταστροφῆς τοῦ ΠΕ πολιτισμοῦ τῆς περιοχῆς ταύτης.¹² Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς πρώιμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ εἰς τὴν νοτιωτέραν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα, τὸ Αἶγαῖον καὶ τὸ Ἴόνιον πέλαγος ὠφείλετο καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, ὡς παρετηρήθη, εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν θαλασσίων ὁδῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν κατεργασίαν καὶ ἐμπορίαν τοῦ μετάλλου, ἡ παρακμὴ καὶ καταστροφή τοῦ πολιτισμοῦ τούτου ἐπομένως εἶναι πλέον λογικὸν νὰ ὀφείλωνται εἰς τὸν περιορισμὸν ἀρχικῶς καὶ τὴν διακοπὴν τελικῶς τῶν ἐμπορικῶν δραστηριοτή-

8. CAH I (2),³ 787.

9. BSA 1974, 129-144, 1975, 37-49.

10. CAH I (2),³ 1002-1003. GBA, 314.

11. Π-Π, 378-389. Π-Σ, 338-342. R. A. Crossland ἑ.ἀ., 51-54, 73-101. Hesperia 1964, 231-308.

12. Π-Π, 409-412, 588-590. Π-Σ, 356-358, 496-497.

των τοῦ ναυτικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος καὶ τοῦ Αἰγαίου, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὸ οἰκονομικὸν ὑπόβαθρον καὶ τὴν ἀφορμὴν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ΠΕ πολιτισμοῦ, παρὰ εἰς ἐπιδρομάς, ἐφ' ὅσον τὰ μεσοκυκλαδικὰ ὕλικά κατάλοιπα δὲν δικαιολογοῦν τοιαύτην εἰκασίαν καὶ ὁ πληθυσμὸς τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου μειοῦται τελικῶς εἰς καταπληκτικὴν ἀναλογίαν ἐν σχέσει πρὸς τὰ λοιπὰς περιοχάς.

Αἰτία δὲ τῶν μεταβολῶν τούτων εἰς τὸ Αἶγαϊον καὶ τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα πρέπει νὰ ᾔσαν εὐρυτέρας κλίμακος ἀνωμαλῖαι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς 2ας π.Χ. χιλιετίας καὶ κινήσεις πληθυσμῶν πρὸς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Αἴγυπτον, αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν τὴν διακοπὴν τῶν θαλασσίων ἐπικοινωνιῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν ἐρήμωσιν τῶν νήσων αὐτοῦ καὶ κατέληξαν εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Χετταίων εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τῶν Ὑκσῶς εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλων λαῶν εἰς τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν ἐγγὺς Ἀνατολήν.¹³

Ὁ ἀσχολούμενος μὲ τὴν ναυσίπλοϊαν πληθυσμὸς τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος καὶ ὁ ὅποιος ἐστηρίζετο εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν ἄλλων περιοχῶν, μετὰ τὴν κάμψιν ἀρχικῶς καὶ τὴν διακοπὴν τελικῶς τῶν θαλασσίων ἐπικοινωνιῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου θὰ ἐδοκίμασεν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας θὰ ᾔσαν ἀνταρσίαι καὶ καταστροφαὶ πολλῶν οἰκισμῶν τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος πρὸ τοῦ τέλους τῆς ΠΕ περιόδου, ὅπως τῆς οἰκίας τῶν Κεράμων καὶ τοῦ ΠΕ II οἰκισμοῦ τῆς Λέρνης, ἀλλὰ καὶ ἄλλων θέσεων, γεγονότα προκαλέσαντα τὴν καταπληκτικὴν μείωσιν τοῦ ΠΕ πληθυσμοῦ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος καὶ καλύπτοντα χρονικῶς περίοδον τριῶν περίπου αἰώνων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μακρᾶς ἀνωμάλου ταύτης περιόδου, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ καταστροφή τοῦ ΠΕ πολιτισμοῦ καὶ ἡ μείωσις τοῦ πληθυσμοῦ, εἶναι πιθαναὶ μετακινήσεις βορείων πληθυσμῶν πρὸς τὴν νοτιωτέραν Ἑλλάδα, ἀρχικῶς μετακληθέντων πιθανῶς ὡς ἐπικούρων ὑπὸ τῆς ἀρχούσης ΠΕ τάξεως, μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν τοῦ ΠΕ πολιτισμοῦ καὶ τὴν μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ ἀκωλύτως κινουμένων, ἐλλείψει ἀντιστάσεως, πρὸς Νότον ἐκ διαφόρων κατευθύνσεων καὶ ὁδῶν, ὅπως περίπου φαίνεται συνέβη καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς, ἀκολουθοῦσης τὴν ΜΕ, ΥΕ περιόδου, κατὰ τὴν λεγομένην κάθοδον τῶν Δωριέων, πρὸς τοὺς ὁποίους οἱ ΜΕ ἐπὶ ἡλυδες πρέπει νὰ εἶχον διαλεκτικὴν καὶ ἐθνολογικὴν συγγένειαν.

Τὸ τέλος τῆς ΜΕ περιόδου, τὸ ὅποιον τοποθετεῖται εἰς τὸ 1600 π.Χ. περίπου, δὲν συνοδεύεται ἀπὸ νέας ἀνωμαλίας καὶ καταστροφᾶς ἀλλὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν βαθμιαίαν ἐξέλιξιν τοῦ ΜΕ πληθυσμοῦ καὶ πολιτισμοῦ εἰς ΥΕ.

13. GBA, 66-70.

Ο ΤΟΜΟΣ Α΄ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ Κ. Θ. ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΥ
Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΙ Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ
ΑΡΙΘ. 139 ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟ 1994
ΣΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΕΠΑΜ. ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΓΡΑΜΜΟΥ 24 ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ